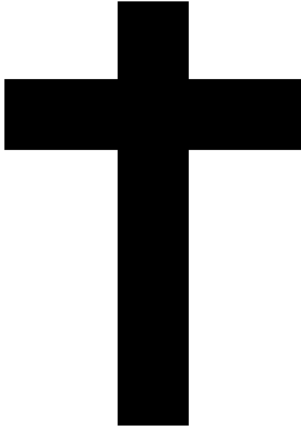

Ndogo

dogo: Ngú bà toko nambeè mí Mbírì ta ndâ 'duù New Testamei

Ndogo
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù New
Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ndogo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 16 May 2025
14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa

Contents

Màtéyò	1
Márikò	70
Lùkà	112
Jòvànì	185
Ndà Nèté	248
Rómà	321
1 Kòrìndì	349
2 Kòrìndì	376
Galàtì	394
Éfàsù	405
Filípì	415
Kòlòsiyà	422
1 Tèsàlónikà	429
2 Tèsàlónikà	436
1 Timátéyò	440
2 Timátéyò	448
Tító	454
Fílímòní	458
Ibiráyò	460
Jákómò	482
1 Piyétòrò	490
2 Piyétòrò	498
1 Jòvànì	503
2 Jòvànì	510
3 Jòvànì	511
Júdà	513
Có Kóó	515

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri go có mì Màtéyò

Tà-ká-tà gítí rẹngbó Jézù

¹ Nìno a tà-ká-tà gítí rẹngbó bà jò Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí 'vii mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, tí 'vii mì Àbìráámò tí mbe jò ọ̀a ndá Ìziriyéli 'daá gí.

² Nìno a rẹ̀ ndá ká gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò yee tí Dàvidè: Àbìráámò ká jò Ìzákò,

Ìzákò gii jò Jákòbè,

Jákòbè gii jò ndá Júdaà ta ndá ná'vìndí wó.

³ Júdaà gii jò ndá Pèrézi ta Zèrà mítí Tàmàrà,

Pèrézi gii jò Èziróni,

Èziróni gii jò Rámù,

⁴ Rámù gii jò Àminàdábì,

Àminàdábì gii jò Nàsóni,

Nàsóni gii jò Sàlímóni,

⁵ Sàlímóni gii jò Bòwázi mítí Rà'ábù,

Bòwázi gii jò Òbèdì mítí Rútà,

Òbèdì gii jò Jèsi,

⁶ bìndi Jèsi gii jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli.

Nìno a rẹ̀ ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóniyà:

Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli gii jò Sólómòni mítí nawù wó Úràyà,

⁷ Sólómòni gii jò Rẹ̀yòbòwámù,

Rẹ̀yòbòwámù gii jò Àbíjà,

Àbíjà gii jò Ásà,

⁸ Ásà gii jò Yòsàfàtì,

Yòsàfàtì gii jò Yòrámù,

Yòrámù gii jò Ùzáyà,

⁹ Ùzáyà gii jò Yòtámù,

Yòtámù gii jò Àázi,

Àázi gii jò Èzikíyà,

¹⁰ Èzikíyà gii jò Mánásè,

Mánásè gii jò Àmóni,

Àmóni gii jò Yòsíyà,

¹¹ Yòsíyà gii jò ndá Jèkòníyà ta ndá ná'vìndí wó. 'Do bà-i-nò à gii kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó ya tí gí Bàbìlóniyà.

¹² Nìno a rẹ̀ ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó 'do 'bá mì ndú ya tí gí Bàbìlóniyà yee tí o bà jò Jézù:

Jèkòníyà gii jò Sèlitiyéli si ndú Bàbìlóniyà,

bìndi Sèlitiyéli gii jò Zèrùbàbèlè,

13 Zèrùbàbélè gii jò Àbìyúdí,

Àbìyúdí gii jò Èliyákímì,

Èliyákímì gii jò Àzòrí,

14 Àzòrí gii jò Zàdóki,

Zàdóki gii jò Àkímì,

Àkímì gii jò Èliyúdí,

15 Èliyúdí gii jò Èliyázàrà,

Èliyázàrà gii jò Mátàní,

Mátàní gii jò Jákóbè,

16 bindi Jákóbè gii jò Jùzépè nó mbe kò Màriyà tí nawu Jézù nó tí Bindi-Mbíri nò.

17 Muu ndá gù Jézù mbe 'bità 'do tí Àbìráámò tí bu ndá Ìziriyéli 'dáá gí, yee tí Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí Dàvidè yee tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó ya tí gí Babilóniyà 'dáá gí a bà 'dòkò bà jò tí tabà muu'bi-nje nà'ò. 'Do tí o bà kaa ndá Ìziriyéli tí ndá zà-za gó ya tí gí Babilóniyà yee tí o bà jò Jézù 'dáá gí a ndá 'dakò muu'bi-nje nà'ò.

Bà jò Jézù tí Bindi-Mbíri

18 Rèngbó bà jò Jézù tí Bindi-Mbíri éno. Ta o tí nò Jùzépè 'vee káa có tí Màriyà tí nawu Jézù tí Bindi-Mbíri jéé gí, káa ndú toko bà sili ta yí lá. Káa kùro bà ko yí gí 'bá, Màriyà gii tẹ nakáyì ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri gí.

19 Jùzépè mà gii nò éno, yí gii bàkà có bà dele ndi ndá i mì wó 'do tàkò Màriyà gbí 'dè có á tàbèngii, tacó yí a tó 'dakò, káa go bà te nò á ọ Màriyà mí kùro ndá 'duù tí wó wálá.

20 Káa si yí kù koro ọa có tí nò, basilì mì Mbíri gii gí gí muu wó gbí rii, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Jùzépè, 'vii mì Dàvidè, cì gúku tí bà kò Màriyà tí nawù lo lá. Tacó 'vii tí nò gbí yì wó nò a 'vii mì Bèri-mì-Mbíri.

21 Yí bà jò a 'vii-'dakò, bindi wò bà gbì ẹ wó tí Jézù, tacó yí bà 'vala ndá 'duù mì yo 'do gbí ndá vò i mì ndú.»

22 I tí nò bàkà tí 'dáá ká tacó wàa có tí nó nàa Mbíri táánò tuu ta 'bí mbe 'dòkò có mì wó máa,

23 «'Bí ngbutu 'vinì bà gii tẹ nakáyì,

yí bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò,

náa áá bà gbì ẹ wó tí Èmànùwélé (gbí máa: Mbíri ta ndoo) nó» 'ví dù tí tí yúco.

24 Jùzépè mà gii ziya 'do tí ẹ, yí gii ko Màriyà gí 'bá go có tí nó nàa basilì mì Mbíri 'dè jì yí gbí rii nò.

25 Káa ndú toko bà sili ta yí lá. Bindi Màriyà gii jò 'vii mì wó, tí 'vii-'dakò, bindi Jùzépè gii gbì ẹ wó tí Jézù.

2

À jò Jézù mí gbí gbata Bètèlèmè á gbí to Jùdéyà

1 Ta o tí nò, gbolò gba Jùdéyà a Èródé. Mà gii zekè'o, ndá 'bí 'dakò tí ndá mbe 'di gbí-o, tí ndá mbe kù pà-có ndá i ta ndá yii, gii nò yii tí nó mbe túbà o bà jò Jézù nó co gí, bindi ndú gii nje nó ya gí Jèrùzàlèmè, kù 'vee ndá 'duù,

² maa, «Dó 'vii tí nó tí gbolò gba mi ndá Jùdèyà nó ngò? Tacó ze nò yii mi wó si ze 'bá mi ze á Wáá, káa ze gii gi tacó bà ùlù yí.»

³ Èródè tí gbolò gba mi ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nò, líkí'ò gii cee 'do tí wó gí. Gúku bà 'di có tí nò delé gii zèè ndá 'duù Jerùzàlémè 'dáá gí.

⁴ Èródè bà-i-nò gii kilí ndá Kùro ndá bu-Mbíri ta ndá kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkii mi ndá Jùdèyà 'dáá gí, bindi yí gii 'vee ndú, maa, «À cu mí gbí wáràgà mi Mbíri maa, àá bà jò Bindi-Mbíri mí ngò?»

⁵ Káa ndú gii 'visi có ji yí, maa, «Áá bà jò yí mí gbí gbata Bètèlèmè, go có tí nó náa Míkà tí mbe 'dòkò có mi Mbíri cu mí gbí wáràgà mi wó táánò sàà, maa,

⁶ «Káa wò tí Bètèlèmè á gbí to mi Júdàà, wò me 'dé to á kùro ndá gba kòtí Júdàà lá, tacó gba tí nó náa yí bà gii dù tí mbe kpolo tí ndá 'duù mi ye tí ndá Ìziriyèlì nó bà gí 'do mi lo.» »

⁷ Èródè má gii 'di có tí nò, yí gii tè'è tí ndá mbe 'di gbí-o tí nó mbe gi 'do Wáá nó tàbèngii, bindi yí gii 'vee ndú gítí kpédélé o bà nò yii tí nó mi ndú.

⁸ Bindi yí gii 'dè có ji ndú maa, ndú ya gí bà pà bàndò tí nó náa à jò 'vii tí nó mítí á Bètèlèmè nò, ndú má 'de gí, ndú 'ví dele ndi ndú gi gí bà 'dè có ji yí. Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà ùlù yí delé.

⁹ Ndá mbe 'di gbí-o tí nó má gii 'di có tí nó náa Èródè 'dè ji ndú nò gí, ndú gii njè nó 'do Jerùzàlémè kú ya gí Bètèlèmè. Ndú má gii di kpokèjì, yii tí nó mbe kú tubà kpokèjì ji ndú nó gii co ndi wó káká'i mí kùro ndú kú tubà kpokèjì ji ndú. Yii tí nó gii ko ndú yee Bètèlèmè, bindi yí gii rò tìyò á 'vii ta muu bàndò tí nó ta dó Jézù tí nò.

¹⁰ Líkí'ò bà nò yii tí nó gii bàkà ndú ngé ndii gí.

¹¹ Ndú má gii rì gí tà'i, ndú gii 'de ndá 'vii tí nó ta nawu wó Màriyà. Ndú bà-i-nò gii kucuku muungbó ndú mí kùro dó 'vii tí nó, bindi ndú gii ùlù yí go bà ùlù Mbíri. Bindi ndú gii njaanga gbí ndá ká'i mi ndú, ndú gii je ndá i-nambeè 'do tí dâ'bi, ta di, ta banga pò i bà nònòkò bàà ji 'vii tí nó.

¹² Káa ta kùro o bà dele ndi ndú gí 'bá mi ndú, Mbíri gii kpo-gbí-tà-tù ndú gbí rii, maa, ndú 'ví dele co mi Èródè lá. Tacó ènò, ndú gii waa to 'do tí Èródè co tí 'bí kpokèjì.

¹³ Ndá mbe 'di gbí-o tí nó má gii njè nó gí, basili mi Mbíri gii 'dè có ji Jùzépè gbí rii, maa, «A gi yaà, wò 'ví kaa ndá 'vii tí nó ta nawu wó, wàa wò 'ví fa ngèlè ta ndú ya gí Másiiri. Yo 'ví dù ta ndú kà yee tí o tí nó náa ye bà tè'è tí lo. Tacó Èródè kú pà kpokèjì bà 'de 'vii tí nó, wàa yí 'ví zi yí gí.»

¹⁴ Jùzépè má gii ziya 'do tí rì, yí gii kaa ndá Jézù ta nawu wó Màriyà, yí gii zèè kpokèjì Másiiri ta ndú ta bèbìlì tí nó, go có tí nó náa basili mi Mbíri 'dè ji yí gbí rii nò.

¹⁵ Ndú gii dù á Másiiri yee tí o bà ci Èródè. I tí nó bàkà tí jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mi Mbíri ta rẹ wó á Òsiyà 'dè sàà, ènò maa, Mbíri maa, «Ye tè'è tí 'vii mi ye 'do Másiiri,» nò.

¹⁶ Èródè má gii 'di gbí ni gí maa, ndá mbe 'di gbí-o tí nó mbe gi 'do Wáá nò eendi yí gí, tàkòcò wó gii kpolo ngé ndii gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji ndá

àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ziki ndá dó 'vii-'dakò gbí gbata Bètèlèmè ta ndá to tí nó dè-dè seè Bètèlèmè nó 'dáá gí. Maa, ndú 'bità 'do tí ndá délèkè dó 'vii yee tí ndá ñinó ta ndoò tí ndú sósò'ò, nò. Èròdè 'deke o tí nò 'vii ta o tí nó náa ndá mbe 'di gbí-o tí nó mbe gí 'do Wàá nó 'deke ji yi máa ndá yì 'bità bà ñò yii tí nó gbí nò.

¹⁷ Na i tí nó náa Èròdè bàkà nò gí ká jé go có tí nó náa Jèrèmíyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà táánò, máa,

¹⁸ «À 'di kòcò 'duù gí gbí gbata Rámà, 'duù tí nó kù wa gbí, ta bà tò kù ngéé gí yaà.

A ñii tí nó tí Ràkélè nó ká kù wa ndá 'vii mì wó.

Bà yii yí kpo ndá 'duù gí, tacó ndá 'vii mì wó mii 'dáá gí.» nò.

¹⁹ Bindi bà cì Èròdè, basili mì Mbíri gii 'dè có ji Jùzépè káká'i gbí ñii, si yí Másiri,

²⁰ máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví kaa ndá 'vii tí nó ta nawu wó, wò 'ví dele ta ndú ya gí 'bá mì yo ndá Ìzìriyèlì. Tacó 'duù tí nó táánò mbe kù jè ta bà zi yí nó cì gí.»

²¹ Jùzépè mà gii ziya 'do tí ñi gí, yí gii kaa ndá Jézù ta nawu wó Màriyà, bindi yí gii dele ta ndú ya gí 'bá mì ndú ndá Ìzìriyèlì.

²² Káa si ndú kálásè á kpokèjì, yí mà gii 'di có máa, a Àrikálàwù tí 'bí 'vii mì Èròdè ká le bèrè bindi bu wó á Jùdèyà, gúku bà ya gí Jùdèyà gii bàkà yí gí. Káa Mbíri gii 'dè có ji yí gbí ñii, máa, yí ya gí Jùdèyà lá.

²³ Tacó ènò, yí gii ya a i gí gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàliléyà, si 'dóó 'bá mì ndú Jùdèyà mí to, go có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè sàà gí, máa, ndá 'duù bà gii gbí 'bí ngú rẹ mí muu wó, máa, «Jézù Názàrèti» nò.

3

Jòvànì gbí kángáá nga ngoò

¹ Ta o tí nó si Jézù kuu Názàrèti nó, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, á gbí to Jùdèyà kù kò-kò ji ndá 'duù,

² máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mì yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbiri kpónó dooko gí.»

³ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò a 'duù tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò kù 'dè có ji ndá 'duù gítí wó, máa,

«Kòcò 'bí 'duù kù tò kù gbí kángáá nga ngoò, máa,

«Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo, yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.

⁴ 'Dakò tí nó tí Jòvànì nò táánò kù yuu a bongo náa à gò 'do tí se tí jémèlè, yí gii ẹrẹ mí rẹ'dè wó a wú'dè kù. Ndá i-zó-zò mì wó táánò káa ndá kòròngbò ta lí.

⁵ Ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó tàbè'dè Jòròdáníyà 'do gbí gbata Jèrùzàlèmè, ta ndá sè ndá 'bí to á gbí Jùdèyà 'dáá gí, ta ndá 'duù 'do gbí ndá to yí Jòròdáníyà 'dáá gí.

⁶ Káa si yí kù caka tí ndú á tà ngo gbí pù Jòròdáníyà, ndú gii yù gbí ndá vò i mì ndú gí sè.

⁷ Káa ta 'bí o gbaànjé, Jòvànì gii nò ndá 'bí ña Jùdèyà tí ndá mbe kpolo tí tàkù m̀i ndá Jùdèyà, náa à kù nì mítí ndú a ndá Fàrizéyò ta ndá 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí 'válá bindi ku lá, náa à kù nì mítí ndú a ndá Sádúkáyò nó kaa gí gí m̀i wó tacó bà caka tí ndú. Káa yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndí yo ndá 'vii-kpoo! A 'di ká 'dè có jì yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò tí nó m̀i Mbírì á kèjì nó?»

⁸ Yo bàkà tó i tacó bà túbà máa, yo 'visì muu yo 'do tí ndá vò i m̀i yo gí.

⁹ Yo si bà koro có máa, «Ze a ndá 'vii m̀i Àbiráámò,» nò mí to. Tacó go bà 'visì ndá díí tí nó náa yo kù nò nò tí ndá 'vii jì Àbiráámò má kuu tí Mbírì á gí bindi yo, yí bà bàkà gí.

¹⁰ Kpètí ká ènò, à kpónó tee kàngó mítí teè ndá mù gí; áá kèjì gí bà daaka ndá mù ñinó mbe ñi cèè ndo mù lá nó 'dáá gí gí to, wàa à 'ví doo ndú ta wu.

¹¹ Ye kù caka tí yo ta ngo, tacó bà túbà máa, yo 'visì muu yo 'do tí ndá vò i m̀i yo gí, gí. Káa wotí tí 'duù tí nó bà gii gí gí tàkò ye nó ndii ye gí, náa à kpètí káa vòò bà dù tí mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbírì; yí delè kèjì gí bà caka tí yo ta wu.

¹² Yí kpónó zèè pidíí m̀i wó mí 'bì wó gbí wàkpèè, tacó bà taa gbí cù m̀i wó gí. Yí bà kili cèè ñjì cù m̀i wó mí gbí gálá, bindi yí bà gii doo ndá pórò cù, ta zè cù ta wu búduú gí.»

Bà caka tí Jézù

¹³ Gbì ndá o tí nó si Jòvànì kù caka tí ndá 'duù á tàbè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gii ñjè nó 'do Gàliléyà ya gí m̀i wó tacó yí 'ví caka tí yí.

¹⁴ Káa Jòvànì gii bàkà bà 'visì muu Jézù 'do tí có tí nó, ta bà 'dè có jì yí, máa, «Áá kùtáá a wò ká bà caka tí ye, káa à kpónó gii dù ndíi a wò ká gii gí gí m̀i ye máa ye caka tí lo!»

¹⁵ Káa Jézù gii 'visì có jì Jòvànì, máa, «Ndá si mítí ñinò m̀i ye nó kpónó. À niki máa ndá bàkà go có m̀i Mbírì.» Jòvànì mà gii 'di có tí nó, yí gii lò muu gíri jì Jézù gí.

¹⁶ Bindi yí gii caka tí Jézù. Káa Jézù mà gii co gí sè 'do tà ngo á bindi bà caka tí wó m̀i Jòvànì, yí ngé gii nò njekèjì tàrì njaanga tí gí. Bindi yí gii nò Bèrì-mì-Mbírì kù gí gí muu wó go kulè nò.

¹⁷ Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbírì máa, «[J]inó a 'dóó kpóló-kpolo 'vii m̀i ye náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí ká nò.»

4

Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Bèrì-mì-Mbírì gii a tàmuu Jézù á bindi bà caka tí wó m̀i Jòvànì ya tí gí gbí kángáá nga ngoò, tacó wàa Gba-vò-i 'ví tala yí.

² Jézù gii dù gbí kángáá nga ngoò kù kònò go co gbí go ñi, co gbí bèbìlì, ta sili zì'duù-sò.

³ Gba-vò-i mà gii nò máa, bà cee 'do m̀i Jézù ta go gí, gí, yí gii gí gí m̀i Jézù. Bindi yí gii tala yí, máa, «Wò dú má káa 'vii m̀i Mbírì, 'dè có jì ndá díí tí nó máa ndú 'visì tí ndú tí ndá kù kò.»

⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì Gba-vò-i, máa, «À cu mí gbí wáràgà m̀i Mbírì máa, 'Duù kù 'vala me ká ta kù kò cuki lá,

yí kù 'vala a i ta có ònó mbe co 'do gbí nje Mbíri, > nò.»

⁵ Bindi Gba-vò-i giì te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè, yí giì te yí ngé dé'véléé mí pí 'bá-Mbíri.

⁶ Bindi yí giì 'dè có jì yí, máa, «Wò dú má káa 'vii mí Mbíri, o gí to, tacó à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri éno máa, <Mbíri bà tuu ndá basili gí bà li 'bì ndú mí tà tí lo, tacó wò má 'dò kò lo mí to, díí 'ví kpò kò lo lá.> »

⁷ Káa Jézù giì 'visi có jì Gba-vò-i, máa, «À delè ngbá cu mí gbí wáràgà mí Mbíri éno máa,

<Wò 'ví tala Mbíri mí lo tí Mbe tí lo lá.> »

⁸ Bindi ònò, Gba-vò-i giì te Jézù 'do muu 'bá-Mbíri, yí giì 'dò ta yí ya gí pí 'bí cèe njá gú. Bindi yí giì túbà ndá kpo-kpò bàndò á muu to tí nó 'dáá gí, ta ndá ònà ndá banga i tí nó náa à gbí ndú nó 'dáá gí jì yí.

⁹ Jézù má giì ònò ndú gí, Gba-vò-i giì 'dè có jì yí, máa, «Ye bà je ndá i tí nó 'dáá gí náa wò kù ònò jì wò tí ndá ònò lo, náa wò má kucuku muungbò lo mí kùro ye, wàa wò 'ví ùlù ye gí, ònò.»

¹⁰ Káa Jézù giì 'visi có jì Gba-vò-i, máa «Ya 'do tí ye gí, ndí lo Gba-vò-i, tacó à delè ngbá cu mí gbí wáràgà mí Mbíri máa,

<Ùlù káa gbèe Mbíri mí lo tí Mbe tí lo.

Wò delè 'ví bàkà ká go có mí wó cuki.> »

¹¹ 'Do bà-i-ò, Gba-vò-i giì njè nó 'do tí Jézù gí. Bindi ndá basili mí Mbíri giì kaa gí kù kpòlo tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mí Mbíri jì ndá 'duù gbí to Gàliléyà

¹² Ta 'bí o gbaànjé bindi o bà caka tí Jézù mí Jòvànì, Èròdè tí gbolò gba mí ndá Jùdèyà giì zèè Jòvànì mí gbí zàà. Jézù má giì 'di có máa à zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù mí gbí zàà gí, yí giì dele ndí wó 'do gbí to Jùdèyà ya gí gbí to Gàliléyà.

¹³ Bindi yí giì 'dòkò 'do gbí gbata Názàrètì ya gí Kàpàrànáwùmù tí 'bí gbata á yí kápá Gàliléyà, gbí òkò tí ndá kòtí Zèbùlùnì ta kòtí Nàfitàlì,

¹⁴ go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mí Mbíri 'dè sàà gí, máa,

¹⁵ «Ndá 'duù kòtí Zèbùlùnì, ta ndá 'duù kòtí Nàfitàlì, ta ndá 'duù mbe sì 'bá tí kpokèjì gbolò ngo, ta ndá mbe sì 'bá me 'dú tito Jòròdàniyà, ta ndá 'duù ònò mbe 'dó-'do mbe gí ta 'bá gí Gàliléyà,

¹⁶ tí ndá 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí 'dí'di'o nó, kpónó 'dáá ònò gbolò ngba'o gí.

Ndú táánò 'dáá gí kù 'vala gbí vò i,

káa Mbíri kpónó je à-cee-gí gítí ndá vò i mí ndú gí,» nò.

¹⁷ 'Do tí o tí ò, Jézù giì 'bità bà ma có jì ndá 'duù, máa, «Yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò i mí yo, tacó kùro o bà gí Gba-gbìri kpónó dooko gí.»

Jézù tè'é tí ndá kpédélé mbe tala có mí wó nà'ò

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù ònò nó ta yí kápá Gàliléyà, yí giì ònò ndá 'bí 'dakò sósò'ò ta ná'vindí wó, tí ndá mbe gò ngo, ndá Simónè náa à kù nì mítí wó a Piyétòrò ta ná'vindí wó Àndèréyà, kù 'va mbu.

¹⁹ Bindi yí giì 'dè có jì ndú, máa, «Yo gí gí tàkò ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndá mbe pa ndá 'duù jì Mbíri á bindi bà pa ndá sè.»

²⁰ Ndu só ngé bà-i-nò gii kaa ndâ mbu mi ndú 'do 'bi ndú mí to, bindi ndú gii njè nó ya gí bà 'bità nètè bà ru ndi Jézù.

²¹ Jézù mâ gii yèè gí kùro 'do tí bándò bà 'de ndâ Simónè ta Àndèrèyà nò, yí gii òò ndâ 'bí 'dakò káká'i sósò'ò ta ná'vindí wó. Ndâ Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání tí ndâ 'vii mi 'bí 'dakò ta rè wó a Zèbidéyò, kù epe gbí ndâ mbu mi ndú gbí gbâ ta ndâ bu ndú. Bindi Jézù mâ gii tè'é tí ndú,

²² ndú gii jee ndâ mbu mi ndú mí gbí gbâ ji bu ndú, bindi ndú delè gii kaa ya gí gbí nètè bà ru ndi Jézù.

²³ Bindi bà tè'é tí ndâ Simónè ta Àndèrèyà, ta ndâ Jákòmò ta Jòvání mi Jézù, yí gii dù kù nò cèe gbí ndâ gbata gbí to Gàliléyà 'dáá gí, kù nibà i ji ndâ 'duu ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndú. Delè ta bà 'vala ndâ 'duu 'do gbí ña ndâ nò'o ta ndâ ña ndâ sé'i 'dáá gí.

²⁴ Rè wó gii wu to ya me 'dú cee gbí ndâ to á Síriyà 'dáá gí. Tacó ènò, ndâ 'duu gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ 'duu ñinò mbe kù ci cèlè sé gbí dii ndú nó, ta ndâ 'duu ñinò ta ndâ i-gbí-muu ndú nó, ta ndâ mbe bè, ta ndâ 'duu ñinò mbe gbele've gí nó gí tí ji yí bindi yí, gii 'vala ndú 'dáá gí.

²⁵ Ndâ 'duu ta o tí nò me mbè gii kaa kù ru ndi wó 'do gbí ndâ to me mbè, 'do Gàliléyà, 'do tí 'bí wúngbó to ta ndâ gbata tí muu'bi, náa à kù ni mítí a Ndâ-gbata-muu'bi, 'do tito Jòròdáníyà, 'do Jèrùzálèmè, delè 'do gbí sè ndâ 'bí to Jùdéyà 'dáá gí.

5

Jézù nibà i ji ndâ 'duu pí gú

¹ Ta o tí nò, ndâ 'duu kili me mbè. Jézù mâ gii òò ndú, yí gii njè nó ya gí bà ki tí wó to pí gú ta kpéétí wó. Ndâ mbe tala có mi wó gii kaa ya gí tàkò wó pí gú kà.

² Bindi yí gii 'bità bà nibà i ji ndú, máa,

³ «Ndâ mbe òò tí ndú ni tí ndâ mbe yè kùro Mbíri gí, a ndâ mbe tó pá, tacó ñinò a ña ndâ 'duu mi Mbíri.

⁴ Ndâ mbe kù kònò sé'i gbí njembí ndú gítí ndâ i ñinò náa ndú bàkà mbe kù bèè ro Mbíri á muu to tí nó a ndâ mbe tó pá, tacó Mbíri bà yii ndú gí.

⁵ Ndâ mbe 'dè njembí a ndâ mbe tó pá, tacó a ndú ká bà 'de ndâ tó i tí nó náa Mbíri ci ndâ 'duu mi wó gítí nò.

⁶ Ndâ mbe kù kònò go, delè mbe kù gee go ngo tacó bà co tí jáá kpokèji mi Mbíri ta o 'dáá gí a ndâ mbe tó pá, tacó Mbíri bà je ndâ i ñinò ta go ndú gbí njembí ndú nó ji ndú gí.

⁷ Ndâ mbe si có gítí ndâ vò i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú bàkà gítí ndú nó mí to a ndâ mbe tó pá, tacó Mbíri bà si có gítí ndâ vò i mi ndú delè mí to gí.

⁸ Ndâ mbe dù tí ndâ bòò mi Mbíri ta njembí ndú gbaànjé a ndâ mbe tó pá, tacó a ndú ká bà òò Mbíri.

⁹ Ndâ mbe dù tí ndâ mbe juki gbí òkò tí ndâ 'duu a ndâ mbe tó pá, tacó rè ndú bà dù a ndâ 'vii mi Mbíri.

¹⁰ Ndâ 'duu ñinò náa à kù mèèkè'i tí ndú á muu có bà bàkà ndâ i ñinò mbe niki tí Mbíri nó a ndâ mbe tó pá,

tacó ñinò a ndâ bòò-gba mì Mbírì.

¹¹ «À tí yo a tó pá, ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù ño ndi yo, à tí yo delè a tó pá ta o tí nó náa ndú má kù mèèkè'i tí yo, ta bà 'dè ndâ zu có ta nderè ndú wálá mítí yo á muu ye,

¹² yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo delè 'ví dù ta pétékè tàkòcò yo, tacó Mbírì bà ko mboo ndâ vò i tí nó náa á kù me mítí yo nò ji yo ta gbolò tó i. Delè tacó àá táánò kù mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì á kùro bà jò yo ká go ña ñinò náa à kù me ta yo nò.

Ndâ zi ta ngba'o

¹³ «Yo go zi gbí mbí zi mì ndâ 'duù á muu to tí nó. Káa gó ngo zi má ci cee 'do gbí tè zi gí, à kù te tè zi nó yee ká gí 'dè, tacó kpokèjì bà dele ta gó zi gí gbí káká'i wálá.

¹⁴ Yo delè go ngba'o kùro ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Yo delè go 'bá náa à bì mí pí gù, náa ndâ 'duù 'dáá gí kù ñò .

¹⁵ Ndâ 'duù má òlò wu ta 'dí'di'o mí tà'i, ndú 'bu i mí ro ngba wu lá. Ndú si ká ngbàà, tacó bà ñò ta ndâ i tà'i 'dáá gí.

¹⁶ Má ènò, yo tù ngba yo ta bà bàkà tó i go ngba wu mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Tacó ndú má ñò ndâ tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú 'ví ùlù Bu yo á gbírì.

Jézu 'dè có ji ndâ 'duù gítí có mì Mòze

¹⁷ «Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kù koṛo có éno máa, ye gí tacó bà njaanga miṛi yo 'do gbí ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ñinó náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò nìbà ndú ji ndâ 'duù nó. Káa ñinò me nderè bà gí ye gbaànjé ká nò lá. Ye gí a i tacó wàa ndâ có mì Mòze, ta ndâ i ñinó 'dáá náa ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì nìbà ndú ji ndâ 'duù nó 'ví dù tí tí yúco.

¹⁸ Yo te mí gbí muu yo, máa, ndâ to tí nó ta tàrì má ká kuu bàndò mì ndú, ndâ i bà bàkà tí go ndâ có mì Mòze ta ndâ có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì gbaànjé gbaànjé 'dáá gí.

¹⁹ Má ènò, 'bí 'duù má biya bà 'di kpèti káa 'bí làmbu có gbaànjé cuki 'do gbí òkò tí ndâ có tí nó, bìndi yí gù nìbà ña kpokèjì tí nó ji ndâ 'bí 'duù, 'duù tí nó bà dù tí táangbà 'duù gbí òkò tí ndâ bòò-gba mì Mbírì wálá. Káa 'duù má 'di ndâ có tí nó 'dáá gí ta bà mò 'bí gí nje seè máa, «Ñinò a làmbu có,» nò lá, bìndi yí gù nìbà ndú ji ndâ 'bí ka wó, 'duù tí nó bà dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù mì Mbírì.

²⁰ Yo koṛo muu yo delè máa, 'duù má dù ta go bà bàkà ndâ i ñinó mbe niki tí Mbírì nó me gbolò ndii ndâ mbe 'di gbí-o tí ndâ mbe kù kpolo tí tàkii mì yo tí ndâ Jùdèyà nò lá, 'duù tí nó jé gí bà dù tí 'duù mì Mbírì wálá.

Có gítí bà ò kòlòwò

²¹ «Yo 'di có tí nó náa Mòze táánò 'dè ji ndâ ká gù ndoo, máa, «Yo 'ví zi 'duù lá,» nó gí; káa 'duù má zi ku, ndâ gba bà waa có ku mítí wó delè.

²² Káa ye kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má ò kòlòwò gítí 'bí ka wó, Mbírì bà 'vee gbí nje wó ta 'bí wúnò o gítí nderè kòlòwò tí nó. 'Bí 'duù delè má go 'bí ka wó máa yí a ñónókó tí gbà'dá sínò, yí kù yuu a miṛi wó ta kpéeti wó gí gbí wu á bàndò mì ndâ vò 'duù á bìndi ku mì wó.

²³ Má ènò, wò má kù je i-'bì lo ji Mbírì, káa mbí lo gù 'va tí máa, nderè kòlòwò mì 'bí 'duù ta wò kuu,

²⁴ te i-cí-ci tí nò mí to, bìndi wò 'ví ya gí mì 'duù nò. Yo máa 'viindi gbí òkò tí yo ta yí gí, wò 'ví gíi ya ta i tí nò.

²⁵ Có má gbí òkò tí yo ta 'bí 'duù káa yí gíi 'dè có máa yí bà ya gí bà kpí ngbàngà tí lo ji gba, à nìkì máa yo 'dè có tí nò cee 'do gbí òkò tí yo ta kpééti yo ta yí só, si yo yee kùro ndá gba kálásè. Tacó yí má tù wò ji ndá gba gí, ndá gba bà je wò ji ndá àsikéri, bìndi ndú bà te wò á mí gbí zàà.

²⁶ Gbí éno máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó nàa wò sì có tí nó nàa a waa míti lo nò 'dáá gí.

Có gítí bà bàkà bangbaya

²⁷ «Yo 'di có tí nó nàa Mòze táánò 'dè ji ndá ká gù ndoo, máa, <Yo 'ví bàkà bangbaya lá,> nó gí.

²⁸ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má zeke'o tí nù, bìndi yí gíi tee njembí wó gá'dáá míti wó, gbí éno máa, yí zingbà ta nù tí nò gbí njembí wó gí.

²⁹ À máa ɾo lo ñinó gbí kù'bì nó ká eendi lo gítí bà bàkà vò i, aaka ɾo lo tí nò 'do gbí kù kélè, wò 'ví 'va gí 'dè. À nìkì a bà bè gbí 'bí bà to tí lo gbaànjé á co tí bà 'va wò mì Mbíri ta kábà ìi lo mí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

³⁰ À máa 'bì lo kù'bì ka kù si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À nìkì a bà bè gbí 'bí 'bì lo gbaànjé á co tí bà ya ta kábà ìi lo gí gbí vò bàndò á bìndi ku mì lo.

Có gítí bà njè nù

³¹ «Mòze delè táánò 'dè có ji ndá ká gù ndoo, máa, <'Duù má bà njè nù mì wó, yí 'ví cu nderè bà njè tí ndú mí gbí wáràgà wàa yí 'ví je mí 'bì nù tí nò.>

³² Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, 'bí 'duù má nje nù mì wó á muu 'bí tende có á bìndi có bà zingbà 'dakò, yí njaanga ji nù nò a kpokèjì bà zingbà 'dakò. Káa 'bí 'duù má gíi kò nù tí nò á bìndi wó, 'duù tí nò kù zi a ngbà ta nù tí nò.

Có gítí bà see tí 'duù

³³ «Ndá ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo gí, máa, <'Duù 'ví see tí wó ji Mbíri ta 'vére lá. Máa, wò tí 'duù má see tí lo ji Mbíri máa wò bà bàkà 'bí i, kózó tí lo 'ví bàkà ká go po ngo nje lo nò.>

³⁴ Káa ye kpónó kù 'dè có ji yo, máa, yo 'ví see tí yo ngé gí lá. Yo see tí yo, máa, <Go gbíri> lá, tacó gbíri a bàndò bà te jálàmbà mì Mbíri tí gba.

³⁵ Yo 'ví see tí yo, máa, <Go to tí nó,> nò lá, tacó to tí nó a bàndò bà kaa kò Mbíri mí pí. Yo 'ví see tí yo, máa, <Go Jèrùzàlémè> lá, tacó Jèrùzàlémè a gbolò gbata mì Gbolò Gba.

³⁶ Yo delè 'ví si bà see tí yo, máa, <Go muu ye> nò mí to, tacó wotí mì yo gítí bà si 'bí nji se muu yo gbaànjé 'ví dù tí béé-bè, wàa 'bí 'ví tù undù nò wálá. Má ènò, ye kù 'dè có ji yo máa, gbí nderè bà see tí yo wálá.

³⁷ Wò tí 'duù má bàkà i gí, 'dè káa có máa wò bàkà gí. Káa à tà má éno lá, wò delè 'ví 'dè káa có máa wò bàkà wálá cuki. Tacó 'bí ña có mbe jò ògbù ndii ñinó gí, gí a i 'do mì Vò-'duù-tí-nò.

Có gítí bà kèèndè vò i

³⁸ «'Bí có káká'i nàa ndá ká gù ndoo delè táánò 'dè ji ndoo a ñinó, máa, <ɾo ta ɾo, wàa tí ta tí.>

³⁹ Káa ye kù 'dè có ji yo máa, yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá. 'Duù má gbí gbí tù lo ñinò gbí kù'bi nó, wò 'ví 'visi tù lo ñinò gbí gálì nó jí yí, wàa yí 'ví gbí delè.

⁴⁰ 'Duù delè má kpì ngbàngà tí lo jí ndá gba, máa wò ja ndò bòngò tí nó náa wò kù yuu mí gbímbí lo á tà bòngò nó jí yì, ja 'dóó wòòkò bòngò tí nó náa wò kù yuu mí pí ndò bòngò tí nó nó jí yí gí tàkò ndò ñinò kpèkù.

⁴¹ 'Bí 'duù delè kpètí má zèè wò gítí có gba tí wò, máa wò te ká'í mí yí ya tí gàà éno, te , wò 'ví ko ta yí ndii to tí nó náa yí ní jí wò nó gí.

⁴² 'Bí 'duù mbe zì i 'do tí lo sàà kùro gí, má yù i 'do tí lo, je i tí nó náa yí yù nó jí yí. Káa 'bí 'duù delè mbe biya bà wù i jí wò sàà kùro gí, má gí tacó bà wù i 'do mí lo, wò 'ví biya lá.

Có gítí bà bàkà tó i jí ndá mbe bàkà vò i jí ndoo

⁴³ «Ndá ká gù ndoo táánò 'dè có máa, ndoo 'ví zè ndá mbe bàkà tó i jí ndoo níki maa, wàa ndoo 'ví sogo ndá mbe bàkà vò i ta ndoo.

⁴⁴ Káa ye kpónò kù 'dè có ji yo, máa, yo delè 'ví zè ndá mbe bàkà vò i ta yo níki go bà zè ndá mbe bàkà tó i jí yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo jí Mbíri máa yí 'ví bàkà nambeé jí ndá mbe kù mèèkè'í tí yo.

⁴⁵ Yo kpolo tí có tí nó náa ye kù 'dè jí yo nó, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndá mbe bàkà tó i go i mí Bu yo Mbíri á gbíri, tí mbe si ri kù co ta ngba wó jí ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù, delè mbe si mù kù ní mí gbí níjí mí ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù 'vii ká 'vii.

⁴⁶ Káa yo má zè níki maa káa ndá 'duù ñinò mbe kù zè yo níki maa nó cuki, nderè bà bàkà tó i mí Mbíri jí yo 'ví dù a yè? Ñinò me gbèe ña i tí nó náa ndá 'duù ñinò náa a kù 'dè máa ndú a ndá vò 'duù nó kù bàkà lá?

⁴⁷ Yo delè má 'vee káa 'bí ndá nambe yo cuki, 'bè gbí òkò tí yo ta ndá 'bí ña tende ña ndá 'duù 'ví dù a yè?

⁴⁸ «Má éno, yo dù ta tó muu yo, tacó Bu yo á gbíri a 'duù ñinò ta tó muu wó!

6

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndá 'duù máa ndú 'ví kò-kò ta bà bàkà tó i lá

¹ «Yo kpolo tí yo, máa yo 'ví gbaa tí yo ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i ta rẹ mí Mbíri nó jí ndá 'duù tacó wàa ndú 'ví ñò yo, nó lá. Yo má bàkà éno, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ko mboo ndá tó i tí nó náa yo bàkà nó jí yo wáa.

² «Má éno, yo má kù koni ndá mbe yè, yo 'ví si bà kò-kò tí jí ndá 'duù mí to. Yo delè 'ví gbaa tí yo tí go ña i mí ndá mbe bàkà nambeè-ro náa ndú kù bàkà ta ndi tí ndá bándò bà kili ndá 'duù, delè ta ndi tí ndá kpokèjì, tacó bà tù ngba ndú wàa ndá 'duù 'ví wu ta gbí ndá yì, nó lá. Yo kpolo tí yo, máa 'bí tó i náa ndú káká'í gí bà 'de 'do mí Mbíri gí tàkò ndá i mí ndú náa ndú bàkà nó á bindi bà wu gbí ndú mí ndá 'duù á muu to tí nó, nó wáa.

³ Yo má kù koni ndá mbe yè, yo 'ví bàkà gbí kóó, tacó wàa, à kpètí káa ndá kpóló-kpolo kómbe yo, ndú 'ví ñò lá.

⁴ Yo koni ndá mbe yè mí tàbèngì, tacó Bu yo tí mbe kù ñò ndá i tí nó náa yo kù bàkà ta kpéetí yo á tàbèngì nó 'ví ko ta mboo tàkò ndú jí yo.

Gítí bà 'deke tí jí Mbíri

5 «Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo ji Mbírì nó, yo 'ví si bà koro có bà bàkà go ña i mì ndâ mbe nambeè-řo, náa ndú kù rò tíyò á kùřo ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bândò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì, delè ta ndi tí ndâ bà ñjèè ndâ kpokèji náa ndâ 'duù kù 'va có tí me mbè tacó wàa ndú 'ví ñò ndâ yì, nó lá. Yo te mí gbí muu yo máa, tó i náa ndú bà 'de gbí ña bà 'deke tí ndú nó káa bà wu gbí ndú mì ndâ 'duù á muu to tí nó cuki.

6 Ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo á ji Mbírì nó, yo 'ví yèè ndi yo á gí ndi 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ta kpéétí yo, wàa yo 'ví 'deke tí yo ji Bu yo tí nó náa yo ñò yí ta řo yo lá nò, bìnidi Bu yo tí mbe kù ñò ndâ i tí nó náa à kù bàkà ndú gbí kóó nó, bà ko mboo bà 'deke tí yo nò ji yo.

7 Yo delè 'ví si bà 'deke tí yo ta bà 'vanda mbè có cúú-cu-cù ta gbí wálá go i mì ña ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbírì ní lá, nó mí to. Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nó kù koro có máa, Mbírì kù sè tù wó tí bà 'deke tí ndâ yì tacó ndâ yì ni bà 'vanda có ngé má. Káa, à me éno là.

8 Yo mèlè ndi ndú lá. Tacó yo tà kpèti má zi tí yo ta bà 'vanda mbè có lá, Bu yo tí Mbírì ñò ña i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni sàà á kùřo o bà 'deke tí yo nò gí.

9 Má éno, yo 'ví 'deke tí yo ká go éno máa,
 <Bu ze mbe kù dù gbírì,
 à ùlù rè lo.

10 Gí gí bà dù tì gba.

À 'ví bàkà go có mì lo á muu to tí nó,
 á go ñinó gbírì.

11 Je i-zó-zò mì ze náa ze kù zò ta řì 'dáá gí nó wúnó ji ze.

12 Wò delè 'ví si có gítí ndâ vò i mì ze mí to go ñinó náa ze si ta có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ze mí to gí nò.

13 Wò delè 'ví si ze mí gbí ndâ i ñinó mbe kù eendi ze gítí vò i nó lá.
 Káa wò 'ví ja ze á 'do 'bì Vò-'duù-tí-nò gí.>

14 «Yo má si có gítí ndâ vò i ñinó náa ndâ 'bí 'duù bàkà míti yo nó mí to gí, Bu yo tí nó á gbírì nó bà si có gítí ndâ vò i ñindi yo mí to delè gí.

15 Káa yo má biya bà si có gítí ndâ vò i ñindi ndâ 'bí ka yo mí to gí, Bu yo bà si có gítí ndâ vò i ñindi yo mí to delè wálá.

Có gítí bà kònò go

16 «Ta o tí nó náa yo má kù kònò go tacó bà 'deke tí yo ji Mbírì nó, yo 'ví volo gbířo yo go ña i mì ndâ mbe nambeè-řo, nó lá. Ndú kù kpili gbířo ndú, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò tí ni éno máa, ndâ yì kù kònò go. Yo te mí gbí muu yo, máa, ndú 'de i tàkò nètè mì ndú gí.

17 Ta o tí nó náa yo má kù kònò go nó, yo 'ví te banga ta bà 'viindi se muu yo, ta bà tořo bàà mí gbířo yo,

18 tacó wàa, à káa Bu yo tí mbe kù ñò ndâ i ñinó mbe kù bàkà tí gbí kóó nó cuki ká 'ví ñò ni . Bìnidi Bu yo tí mbe ñò ndâ i ñinó 'dáá náa à kù bàkà ndú tàbèngiì nó bà je tó i ji yo.

Bà koro có kpolo ma gítí ndâ i muu to tí nó

19 «Yo si bà koro có kpolo ma ká gítí bà bì gálá, wàa yo 'ví kili ndâ i mì yo mí gbí mí muu to tí nó cuki mí to. Tacó ndâ ki, ta ndâ sù, ta ngbàza bà mii ndâ i tí nó gí. Ndâ mbe ngbà delè bà ngbà ndâ 'bí gí.

²⁰ À nìkì go éno máa, yo je mbí yo kpolo a i gítí bà bì ndâ gálá bà kili ndâ i mì yo a i mí gbìrì, tí bàndò tí nó náa ndâ i gbì ngbàza tí lá, ndâ ki mbe kù da i, ta ndâ sù mbe kù pìi i, ta ndâ 'duu mbe kù ngbà i delè á kà wálá nò.

²¹ Tacó njembí 'duu ta o 'dáá gí kù dù ká tí bàndò ñinó ta ndâ i mì wó kù dù tí nò.

Ro 'duu a kùpò mì dii wó

²² «Ro 'duu a kùpò mì dii wó. Ro 'duu má kù zeke'o ngbàrángà'i, gbí éno máa, dii wó 'dáá gí gbí ngba'o;

²³ káa ro 'duu má zeke'o nìkì maa lá, dii wó 'dáá gbí 'dí'di'o. Káa ro 'duu má yoo gí, o bà me jì yí a ñjìkírí.

À gbo gbù sè á mí nje ngá sósò'ò lá

²⁴ «'Bí 'duu jé mbe bàkà nètè jì ndâ 'duu sósò'ò ta njembí wó gbaànjé nò wálá. Yí má zè 'bí 'duu gbaànjé nìkì maa, yí bà dù ta 'bí me ta njembí wó dũu-dũu lá. Yí má kù te duu mítí 'bí 'duu gbaànjé, yí bà sí 'bí ka wó tí i maa-maa wálá. Má go éno, wotí bà zèè Mbìrì ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí ta njembí lo gbaànjé delè wálá.

²⁵ «Má éno, ye kù 'dè có jì yo, máa, njembí yo 'ví sí bà mù gítí bà 'vala yo, máa, <Ze taabé 'ví zò a yè! Ze taabé bà ñjù a yè!> mí to. Yo delè 'ví tee njembí yo mítí dii yo, máa, <Ze bà yuu a ña yè, wè!> nò lá. À dú káa yúco máa, có 'válá kpolo ndii có i-zó-zò gí, bìndi có dii 'duu kpolo ndii có bongo gí.

²⁶ Yo tala bà zeke káa ndâ nuu mbe kù o co gbí pípiri gi. Ndú jé rò ñjì ña lá. Ndú delè jé kili i 'do gbí ñjì mí gbí gálá lá. Káa ta ña ñinò 'dáá gí, Bu yo tí nó gbìrì nó kù ko ndú ta i-zó-zò. À kpónó má je 'bí 'duu gbaànjé, wàa à 'ví je 'bí nuu gbaànjé, wàa à 'ví ya gí bà mà ndú, áa bà 'de i me gbolò á i 'do gbí 'dí?

²⁷ Káa ta ndâ bà gu tí yo tí nó 'dáá nò, ku kpónó má gí tacó bà zì 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí yo á kpónó mí to nò, wotí mí 'duu tí nó bà dù gítí bà 'dè có jì ku máa, yí sí yì ñjì'dí gi, bà dù kuu tí ?

²⁸ «Yo delè kù mù njembí yo tacó ndâ bongo tacó yè? Yo tala káa bà zeke ndâ 'ví mù gbí jìlì gi. À tí ndú me 'bí bà gò bongo lá.

²⁹ Káa ye kù 'dè có jì yo máa, à kpétí káa Sólómòni, tí gbolò gba táánò náa áa mì wó a ndâ banga i mbe ògbù ta ña wálá nó, yí jé yuu 'bí ña bongo ta banga tí ndii 'bí 'ví mù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'ví mù tí nó lá.

³⁰ Káa Mbìrì má te ña banga tí nó mítí ndâ 'ví mbìlì sínò, náa à taabé dè nó bà doo ndú ta wu 'dáá gí, gí, yí bà je mbí wó gítí bà je bongo jì yo wálá, ndâ mbe kpùrù-kpùrù njembí?

³¹ «Má éno, yo sí bà mù mbí yo gítí có máa, <Ze wúnó bà zò a ña yè? Ze bà ñjù a ña yè? Ze bà 'de bongo ngòò wè?> mí to!

³² Tacó à 'dáá nò a ndâ kpóló-kpòlo ña bà kofo có mì ndâ 'duu ñinó mbe tee njembí ndú mítí Mbìrì lá nó ká nò. Bu yo tí nó á gbìrì nó ñò ña ndâ i ñinó tí ndâ kpóló-kpòlo i tacó 'válá mì yo nó ní gí.

³³ Má éno, yo zèè kùro a có gítí bà dù tí ndâ 'duu mì Mbìrì, ta có gítí bà bàkà ndâ i ñinó mbe lè á kùro Mbìrì lá nó á má kózò gí, bìndi a Mbìrì ká bà wu sè ndâ i ñinó náa yí ñò mbe 'vii ta yo nó jì yo delè.

³⁴ Má ènò, yo si bà mù njembí yo gítí taàbè mí to. Tacó yo cee ta ndá có ñìndi wúnó lá. À káa taàbè ká bà ñò 'dóó kpokèjì mí wó.

7

Bô là ngomè tí ka wó, si ñìndi wó á mí tí wó

¹ «Yo 'viiki ndá 'bí ka yo lá, tacó wàa Mbíri delè 'ví 'viiki yo lá.

² Tacó Mbíri bà 'viiki mí tí yo káa cè ña bà 'viiki tí, tí nó náa yo 'viiki mí tí ndá 'bí ka yo nò. À delè bà 'vii i ji yo ká ta gbèe ká'í bà 'vii i tí nó náa yo 'vii ta i ji ndá 'bí ka yo nò.

³ Má ènò, wò kù 'dè có gítí njú-mù á tà ọ 'bí ka lo tacó yè, káa kùsìlì-mù kuu kpùrù'vù tà ọ lo?

⁴ Wò bà 'de nje lo kòtí 'di, wàa wò 'ví 'dè ta có jí 'bí ka lo, máa njú-mù kuu tà ọ wó, náa kùsìlì-mù má kuu kácá tà ọ lo?

⁵ Ja a kùsìlì-mù tí nó mbe mbi mí tà ọ lo nó kùro má kózò gí, bìndi wò 'ví gi òlò njú-mù 'do tà ọ nambe lo, ta ọ lo ngbàrángà'í, ndí lo mbe nambe-ọ.

⁶ «Je i-Mbíri ji ndá bô lá. Ndú bà 'visì tí ndú bà ọ wò. Wò delè 'ví kaa banga ñì wú'dè mí to á 'bá ta ndá ngùù tí lá, tacó ndú bà jaaka gbí ta to.

Yù i 'do mì Mbíri ta njembí lo gbaànjé

⁷ «Wò má yù i ta njembí lo gbaànjé, áá bà je i tí nó ji wò gí. Wò má pà i ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de i tí nó gí. Wò má gbà njekèjì muu 'duù ta njembí lo gbaànjé, yí bà njaanga njekèjì ji wò gí.

⁸ Tacó à kù je i ta o 'dáá gí ji ndá 'duù ñinó mbe yù i nò. Ndá mbe pà i ta o 'dáá gí kù 'de i. Bìndi à kù njaanga njekèjì ta o 'dáá gí ji ndá mbe gbà njekèjì.

⁹ 'Vii mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má wa go mí tí wó, 'duù tí nò bà je kpúru dí jí 'vii tí nó máa yí zò gí?

¹⁰ 'Vii mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo nò kpónó má yù yá-sè 'do tí bu wó, 'duù nò bà je yá-kpoo ta já kpoo tí jí 'vii mì wó bìndi yá-sè gí?

¹¹ Káa ndá wò 'duù, á go yo nò, má ni bà je tó i ji ndá 'vii mì yo gí, Bu yo tí Mbíri á gbíri bà ni bà je tó i me gbolò ndii ndá ñìndi yo nò gí ji ndá mbe yù i 'do tí wó wálá?

¹² «Co ta ndá 'bí ka lo ká tí ña kpokèjì tí nó náa à gbí muu lo máa ndú 'ví co ta wò tí nò. Ñìnò a gbí ndá có mì Mòze, ta ndá i tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ñì bà ndú ji ndá 'duù nó, ká nò.

Bà ya gí 'bá mì Mbíri me có 'dì lá

¹³ «Wò má ñò kpokèjì gítí 'bá rú-rú-rú, co a i tí, kpokèjì tí nó ngáá-nga-ngà, náa ndá 'duù me mbè kù 'va co tí nó bà ya ta wò gí nje ku.

¹⁴ Káa kpokèjì 'válá a làmbu kpokèjì tí nó rú-rú-rú, ta ndá zèèngè i tí, náa ndá 'duù me mbè là kù pembee tí ndú pembee co tí nò.

Kiyà jò ngo lá

¹⁵ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndá sú mbe ma có mì Mbíri. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá tó 'duù, káa ndú a cèe ndá zò-'boo.

¹⁶ Yo bà ñò ndú ni ká 'do tí ña bà bàkà ndá i mì ndú, go bà ñò ña mù ni 'do tí ndo wó. Mù-bàà kù rì káa ndo bàà, bìndi 'belè kù rì káa rì 'belè.

¹⁷ Tó mù kù rì káa tó ndo mù. Bìndi vò mù delè kù rì káa vò ndo mù.

¹⁸ Tó mù bà rì vò ndo mù wálá, delè vò mù bà rì tó ndo mù wálá.

19 Káa áà kẹ̀jì gí bà da mû ñinó mbe kû ñi vò ndo mû nó, wàa à 'ví doo ta wu.

20 Má éno, yo bà ñò ndá sú mbe ma có mì Mbířì ni 'do tí cè ña bà bàkà ndá i mì ndú.

21 «Yo kořo muu yo máa, ndá 'duù ñinó mbe kû 'dè có máa ye a mbe tí ndá yí ta tířì nó bà yee gbířì wálá. A káa ndá mbe kû bàkà go có mì Bu ye ká bà ñò gbířì.

22 Ye kû 'dè có tí nó jì yo, tacó ndá 'duù me mbè ta ndòngbú o wúnò bà 'vee ye gbí ngbàngà mì Mbířì, máa, «Ze táánò ma có mì Mbířì ta ñò lo lá, mbe tí ze? Ze táánò mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta ñò lo lá? Ze táánò bàkà ndá seřè ta ñò lo lá?»

23 «Bìndi ye bà 'visì có jì ndú, máa, «Ye jé táánò ñò yo ni lá. Yo co 'do tí ye ngé gí kàzò, ndí yo ndá vò 'duù.»

24 «Má éno, 'duù ñinó mbe 'di ndá có mì ye nó, bìndi yí gii bàkà go ndá có mì ye náa yí 'di nó, go mbe bì 'bá ta muu tí wó, mbe bì 'bá mì wó mí pí díí.

25 Bìndi mù gii ni mí tí, ngo gii ò có tà, gbolò pípiři gii pí, káa 'bá tí nó 'va tí to lá, tacó à sè tà mí pí díí.

26 Káa 'duù ñinó mbe 'di ndá có mì ye nó, káa yí bàkà go ndú lá nó, go mbe ñónókó mbe sè tà 'bá mì wó mí pí ñi ngoò.

27 Mù má gii ni, ngo gii ò có tà, pípiři má gii pí ta wotí tí, 'bá tí nó gii ki'viki gí to, 'bùřùkù gí.»

28 Jézù má gii cee bà 'dè ndá có mì wó gí, nje ndá 'duù 'dáá gí, gii 'dèè gí.

29 Tacó yí 'dè jì ndú 'dáá káa ndá wu có mbe ya gí gbí muu ndú, me ndá 'viri có go i mì ndá mbe 'di gbí tàkii mì ndú nó lá.

8

Seřè bà cee vò cì 'do tí 'bí 'dakò

1 Ndá Jézù ta ndá mbè ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì wó pí gú nó má gii kaa 'do pí gú gí gí tàbù to gí,

2 'bí 'dakò tí mbe cì gii gí gí mì wó, bìndi yí gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «Go bà yuku cì tí nó tí ye nó má kuu tí lo, wotí bà si kútí ye 'ví dù ngbárángà'i kuu tí lo, buu.»

3 Jézù má gii 'di có tí nó náa mbe cì tí nó 'dè nó, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí, ta bà 'dè có, máa, «Go kuu tí ye. Dù ta ngbárángà kútí lo.» À káa pòó bà 'dè có tí nó mì Jézù, cì gii cee 'do tí 'dakò tí nó gí.

4 Bìndi Jézù gii 'dè có jì yí, máa, «'Di có tí nó náa ye kpónó bà 'dè jì wò nò. Ya kpédélé'i gí bà túbà tí lo jì bu-Mbířì. Bìndi wò 'ví cì i jì Mbířì go có mì Môze, tacó bà túbà jì ndá 'duù máa cì cee 'do tí lo gí. Wò 'ví túbà tí lo jì 'bí 'duù gbaanjé á kùřò bà ya wò gí mí bu-Mbířì lá.»

Jézù 'vala bòò mì kùřò ndá àsikéri mì ndá Ròmánò

5 Jézù gii ñè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù. Má gii zeke'o, 'bí 'dakò tí kùřò ndá àsikéri mì ndá Ròmánò zì'duù-vò (100) gii gí gí mì wó, bìndi yí gii 'deke tí wó jì yí, máa,

6 «Bòò mì ye gbele've mí to ta sé gbí tí wó ngé ndii gí, buu.»

7 Jézù má gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có jì 'dakò tí nó, máa, «À ñiki ma. Ye kẹ̀jì gí bà 'vala yí.»

⁸ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì Jézù, máa, «Ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'vì gí gí 'bá mì ye lá, buù. 'Dè káa có ta nje lo cuki 'do tí bàndò tí nó kpónó náa wò kuu tí nò, wàa bòò mì ye bà 'de 'válá gí.

⁹ Tacó ye a 'duù ta ndá kpo-kpò 'duù kùro ye kuu tí , náa ye kù 'di có mì ndú. À delè kuu tí tàkò ye a ndá àsikèrì mbe kù 'di có mì ye, náa ye má 'dè có jì 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà ; ye má 'dè có jì 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú, máa, «Ya éno!» Yí kù ya go có tí nò. Ye má tè'é tí 'duù máa, «Gì!» Yí kù gí go có mì ye nò. Ye má 'dè có jì bòò mì ye máa, «Bàkà i ñinó!» Yí kù bàkà i tí nò.»

¹⁰ Jézù má gii 'di ña có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, nje wó gii 'dèè gí. Bìndì yí gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kù ru ndi wó nó, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, ye jé 'de 'bí 'duù gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbírì, kpèti 'do gbí òkò tí yo tí ndá Ìzìriyèlì, go i mì 'dakò tí nó lá.

¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta kponje tí wálá, máa, ndá 'bí tende ña ndá 'duù ta ndòngbú o wúnò bà kaa 'do muu to tí nó 'dáá gí gí bà zò i ta ndá Àbiráámò ta Ìzákò, ta Jákòbè gbí gbèe ká'i ta líkí'o tí ndú gbí ngbàngà mì Mbírì.

¹² Bìndì áa bà gii mò yo tí ndá Ìzìriyèlì, tí ndá 'dóó 'vii gbí ngbàngà mì Mbírì nó gí gbí 'dí'di'o, tí bàndò bà wa gbí, ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

¹³ Jézù má gii 'dè có jì ndá mbè ndá 'duù tí nò cee gí, yí gii 'visì có jì kùro ndá àsikèrì mì ndá Rómánò tí nò, máa, «Má éno, ya gí 'bá mì lo, wàa có tí nó náa wò tee njembí lo á mítí nò bà bàkà tí gí, tacó wò ùnje gí, máa, ye kpèti má 'dè káa có ta nje ye sínò, bòò mì lo bà 'vala 'do gbí nò'o gí.» À káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézù, bòò mì 'dakò tí nò gii a gí yaà 'do gbí nò'o mì wó gí.

Jézù 'vala ndá na gè Piyétòrò ta ndá 'bí 'duù 'do gbí ndá nò'o

¹⁴ Jézù gii ñjè nó 'do bàndò bà 'de tí ndú ta kùro ndá àsikèrì mì ndá Rómánò nò ya gí 'bá mì Piyétòrò. Yí má gii yee kà, yí gii 'de na gè Piyétòrò kuu tisi ta cò'o gbí dii wó.

¹⁵ Yí má gii zèè 'bí niì tí nó, cò'o ngé gii dò 'do gbí dii wó gí. Bìndì yí gii a gí yaà ya gí bà bàkà i-zò-zò jì Jézù.

¹⁶ Ta 'dè'o mì gbèe ri tí nò náa Jézù 'vala ta na gè Piyétòrò 'do gbí nò'o nò, ndá 'duù gii kaa ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbì-muu ndú nó, ta ndá 'duù ñinó ta nò'o tí ndú nó ya tí jì Jézù. Jézù gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù tí nò ta ñjì có gbaànjé. Bìndì yí gii 'vala ndá mbe nò'o,

¹⁷ go có tí nó náa Ìzàya tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà gí, máa, «Yí bà 'vala ndoo 'do gbí ndá nò'o mì ndoo; yí delè kaa ndá ñjì sé'i 'do gbí dii ndoo 'dáá gí,» nò.

Bà dù tí mbe ru ndi Jézù me có 'dì lá

¹⁸ Jézù má gii ñò ndá 'duù kaa gí gí mì wó me mbè ngé ndii gí, yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, ndá yì di kàpá gí tito.

¹⁹ 'Bí 'dakò tí mbe 'di gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có jì Jézù, máa, «Mbe ñibà i, áa bà ja ye 'do tàkò lo káa go ngo.»

²⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nó, máa, «Ndá guù mì ndá ngàmbé kuu tí. Ndá bàndò bà tèrì mì ndá nuu tí nó mbe kù o co gbí pìpìrì nó 'dáá gí kuu tí, káa bàndò bà tí tàmuu 'Vii-mi-'Dakò á mítí wálá.»

²¹ Mâ gii zeke'o bà-i-nò 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù ñu ndi Jézù nó gii 'dè có ji yí, máa, «Buù, si ye má ya gí bà duu ku bu ye, má kózò gí, bìndi ye 'ví dele ndi ye gí gí ba ñu ndi lo.»

²² Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò có mì 'dakò tí nò, máa, «Gí gí bà ñu ndi ye, wàa wò 'ví si ndâ ku 'ví duu ndâ 'dóó ku mì ndú.»

Jézù ro gundi mí tíyò

²³ Bìndi bà 'dè có mì Jézù ji 'dakò tí nò, yí gii njè nó ya gí gbí gbâ, bìndi ndâ mbe tala có mì wó gii oloko gí tàkò wó gbí gbâ kà.

²⁴ Mâ gii zeke'o, gundi gii 'bità bà pì tí ña ñinó náa ngo kù gii 'bità có bà gbàngà gí gbí gbâ. Káa Jézù ta o tí nò kuu tísì kù tè ñi gbí gbâ.

²⁵ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó mâ gii ñò máa, i kù gii voló-volo, ndú gii gbà yí 'do muu ñi. Yí mâ gii ziya gí, ndú gii 'dè có ji yí, máa, «'Vala ndoo, buù, tacó ndoo kù míí-míí!»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo tee njembí yo míti Mbíri me jé'déé gí le!» Bìndi yí bà-i-nò gii a gí yaà, yí gii do míti ndâ gundi tí nò mbe kù pì nò, ta kàpá tí nò mbe kù gbàngà nò. Ndâ i tí nò só gii rò tíyò ngbi-ngbii gí.

²⁷ Nje ndâ mbe tala có mì Jézù náa ndú ta ndú gbí gbâ nò 'dáá gí, gii 'dèé gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ña woti tí 'dakò yè ká éno, náa ndâ gundi ta kàpá kù 'di có mì wó nó?»

Ndâ 'bí 'dakò gbí to Gàdàrà ta ndâ i-gbì-muu ndú

²⁸ Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mâ gii di ngo gí tito kàpá á 'bí to ta ñe to tí nò a Gàdàrà, ndú gii 'de ndâ 'bí 'dakò sósò'ò tí ndâ 'duù Gàdàrà, ta ndâ i-gbì-muu ndú, mbe co 'do gbí òkò ndâ muu'dú. Ndâ 'dakò tí nò tii tí ndú míti kpokèji tí nò mbe co ñègbà ndâ muu'dú nò go ndâ gbù kàzà, tí ña ñinó náa gbèe 'duù mbe co tí kpokèji tí nò ji ndú wála.

²⁹ Káa à káa póó bà gii ñò Jézù mì ndú, ndú gii 'bità bà tò kù, máa, «Ákoo 'vii mì Mbíri! À gbí muu lo a có bà bàkà ña yè ta ze? Wò gí tacó bà waa có míti ze si 'dóó o tí nò gí kùro kálásê?»

³⁰ Káa ta o bà 'de tí ndú nò, ndâ kàdùrùkù me mbè kù zò i á 'dè gbí to tí nò.

³¹ Tacó éno, ndâ i tí nò gbí muu ndâ 'dakò tí nò, nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Wò má mòkò ze 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nó gí, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù tí zò.»

³² Bìndi Jézù gii 'visì có ji ndâ i tí nò, máa, «Yo kaa ya !» Ndâ i tí nò bà-i-nò gii kaa 'do gbí muu ndâ 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù go có mì Jézù nò. Bìndi ndâ kàdùrùkù tí nò gii njè ta ngèlè ta ndâ i tí nò gbí muu ndú, ndú gii oloko gí tà ngo 'do tì ñà gángá ngo, bìndi ndú gii mìi ta ngo léé gí.

³³ Ndâ mbe kù gbà ndâ kàdùrùkù tí nò gii kaa ya gí gbí gbata gí bà 'vanda ndi ndâ i tí nó mbe bàkà tí míti ndâ kàdùrùkù, ta ndâ 'dakò tí nò sósò'ò ta ndâ i-gbì-muu ndú nó gbaanjé-gbaanjé ji ndâ duu.

³⁴ Ndâ 'duù gbí gbata mà gii 'di ndâ có tí nò, ndú gii kaa 'do gbí gbata ya gí mì Jézù. Ndú mà gii 'de yí gí, ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa yí njè nó 'do gbí to 'bá mì ndâ yí gí.

¹ Jézù mà giì di ndi kàpà 'do gbí to Gádàrà gí tìto gí gbí 'dóó gbata bà dù yí gí,

² ndá 'duù giì làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí jì yí. Jézù mà giì nò bà tee njembí ndú mí tí wó, yí giì 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «Zèè njembí lo, 'vii mí ye, tacó à sí có gítí ndá vò i mí lo mí to gí.»

³ Káa ndá 'bí mbe 'di gbí tàkii mí ndá Jùdèyà gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí mí mí Jézù nò mà giì 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú giì 'bità bà kọọ có gbí njembí ndú, máa, «'Dakò tí nò kú bàkà tí wó tí Mbíri ta wotí tacó yè? Yí 'de wotí bà je à-cee-gí gítí vò i mí ndá 'duù 'do kòtí 'di?»

⁴ Jézù mà giì nò ña có tí nó náa ndá mbe 'di gbí tàkii tí nò kú kọọ gbí njembí ndú nó, yí giì 'vee ndú, máa, «Yo kú kọọ ña vò có éno gbí njembí yo tacó yè?»

⁵ Bà 'dè có máa, «À je à-cee-gí gítí ndá vò i mí lo gí,» ká peteke , wèè, a peteke a bà 'dè có, máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví nò nó?»

⁶ Má éno, ye kponó bà tubà jì yo máa áá mí 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mí ndá 'duù á muu to tí nó.» Bindi yí giì 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpà-sili mí lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá.»

⁷ 'Dakò tí nò bà-i-nò ngé giì a gí yaà, bìn di yí giì njè nó kú ya gí 'bá go có mí Jézù nó.

⁸ Nje ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mí Jézù nó 'daá gí giì 'dèè ta gúku bà nò 'dakò tí nò kú nó nó gí. Bindi ndú giì ùlù Mbíri tacó bà je ña wotí tí nó á jì ndá 'duù.

Bà tè'é tí Mátéyò

⁹ Jézù mà giì njè nó 'do tí bándò bà 'vala 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, yí giì nò 'bí 'dakò tí Jùdèyà tí mbe kú kili i-míri mí ndá Rómánò, ta rè wó a Mátéyò, kú kii tí wó to á bándò bá gò i-míri. Bindi yí giì 'dè có jì Mátéyò, máa, «Gí gí bà ru ndi ye.» Mátéyò bà-i-nò giì a gí yaà, bìn di yí giì ya gí bà ru ndi Jézù.

Jézù zò i ta ndá vò 'duù

¹⁰ Si Jézù kú zò i ta ri tí nó á 'bá mí Mátéyò, ndá 'bí ka nètè mí Mátéyò me mbè, ta ndá ña ndá 'bí 'duù mbe kú gbètèkè tàkii mí ndá Jùdèyà giì kaa gí kú zò i ta ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó gbí gbèe ká'i.

¹¹ Ndá 'bí mbe kú kpolo tí tàkii mí ndá Jùdèyà má giì nò ña i tí nó, ndú giì 'vee ndá mbe tala có mí Jézù, máa, «Mbe nìbà i jì yo kú zò i gbí ká'i ta ndá 'duù ñinó mbe 'vii tí ndá 'duù náa cèè 'duù 'ví zò i ta ndú gbí tàkii mí ndá Jùdèyà lá nó tacó yè»

¹² Jézù mà giì 'di ña 'vé tí nó náa ndá 'duù tí nó kú 'vee ta ndá mbe tala có mí wó nó, yí giì 'visì có jì ndú, máa, «A ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú nó ká kú pà mbe yeè. Ndá 'duù ñinó ta sé'i tí ndú wálá nó pà mbe yeè lá.

¹³ Má éno, yo 'viiki gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mí Mbíri éno máa,

«À tí ye tí Mbíri a go bà nò yè ọ ndá 'duù;

go bà ci mbelè ndá nò jì ye tí ye wálá.»

Ye delè gí me tacó bà tè'é tí ndá tó 'duù lá, ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i.»

'Vé gítí nderè bà kònò go mí ndá mbe tala có mí Jézù lá

14 Ta o tí nò, ndá 'bí mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gii gii gí mì Jézù, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Taco yè, káa ze ta ndá mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà kù kònò go ta ɾi bà kònò go mì ndá Jùdèyà, káa ndá mbe tala có mì lo kònò go lá?»

15 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Ndá kpóló-kpòlo kómbe mbe kò niì jé kù kònò go ta o tí nó náa kómbe ndú tí nó náa à kù ko niì mì wó gí 'bá nó má kuu ta ndú? Káa o bà je mbe kù kò niì tí nó 'do gbí òkò tí ndú bà gè ká gí, bindi ndú bà gii kònò go ta o tí nò.

16 À da ngú kò mí pí ká kò lá.

17 'Bí 'duù jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà nìno ta gbí wó wuuku gí nó wálá. Taco yí má bàkà ènò, ta o tí nó náa pe ngú cù bà gii ni nó, kàrà tí nó bà ba gí. Bindi yí bà bè gbí ndá kàrà ta pe só gí. Taco ènò, à ta o 'dáá gí kù fuu pe ngú cù ká mí gbí kpóló-kpòlo kàrà taco bà kpolo tí ndá pe ta kàrà.»

Jézù 'vala ndá 'bí 'vinì ta 'bí niì

18 Káa si Jézù kálásè kù 'dè có ji ndá mbe tala có mì Jòvànì, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii gí mì wó, bindi yí gii zèè kò wó mì kùro ndá 'duù 'dáá gí, ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «Nájú ye cee gí, káa ye kù 'deke a tí ye jì wò, máa wò 'ví ya gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'vala jì ye.»

19 Jézù mà gii nje nó kù ya gí 'bá mì gbolò 'duù tí nó, ndá mbe tala có mì wó gii kaa kù ɾu ndi wó.

20 Káa si ndú muu nó, 'bí niì náa mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu 'bì-nje só gii gí có kapí Jézù, bindi yí gii zèè nje bongo tí wó,

21 ta bà koɾo có, máa, «Ye kpèti má zèè káa nje bongo tí wó, ye bà 'de 'válá gí.»

22 Jézù mà gii 'visi tí wó gí ndiì, yí mà gii nò niì tí nó, yí gii 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, nájú ye, taco bà tee njembí lo mítí ye 'vala wò gí.» 'Do tí bàndò tí nó, mbelè tí nó mbe kù yee 'do tí niì tí nó, nó ngé gii ɾò tíyò gí.

23 Jézù mà gii yee 'bá mì gbolò 'duù tí nó, yí gii 'de ndá 'duù kù wa ku tà'i ta wotí ká tí.

24 Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo nje gí sè 'do tà'i tí nó gí. Làmbu 'vinì tí nó cì me cí-cì lá. Yí kù tè a ɾi.» Káa ndá 'duù tí nó gii 'bità bà ɾo Jézù ta ɾa có mì wó nò ɾo-ɾo.

25 Káa ndú mà gii nje gí sè go có tí nó gí, Jézù gii ɾi gí tàkò ku 'vinì tí nó tà'i. Yí mà gii zèè 'bì wó, 'vinì tí nó gii a ɾò tíyò.

26 Tàwo ngú có tí nó gii ya cee gbí to tí nó 'dáá gí.

Jézù 'vala ndá 'bí mbe sú ɾo

27 Ta o bà nje nó mì Jézù 'do bà 'vala nájú gbolò 'dakò tí nó, ndá 'bí mbe sú ɾo sósò'ò gii ɾu ndi wó ta bà tò kù á tàkò wó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Áá 'Viì kòtì Dàvìdè tí Bindi-Mbìrì, áá 'Viì kòtì Dàvìdè, ɾò yè ɾo ze!»

28 Jézù mà gii ɾi gí tà'i ta o bà yee yí 'bá gí, ndá mbe sú ɾo tí nó gii ɾi gí tàkò wó. Bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo wálá ùnje gí, máa ye bà 'vala yo gí?» Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Ze ùnje gí, buù.»

29 Jézù mà gii 'di có tí nó náa ndá mbe sú ɾo tí nó 'visi gí tàkò 'vé mì wó nó, yí gii gbala ɾo ndú ta bà 'dè có ji ndú, máa, «Ye bà njaanga ɾo yo gí, taco yo ùnje ta njembí yo gbaànjé gí, máa wotí bà bàkà ènò kuu tí ye.»

³⁰ Jézù mà gii 'dè có tí nò, ɾo ndâ mbe sú ɾo tí nò só nó gii njaanga tí gî. Bindi yí gii 'dè có ji ndú ta wotí tí , máa, «Yo kpolo tí nje yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'ví 'di có máa a ye ká njaanga ɾo yo nò lá.»

³¹ Káa ndâ 'dakò tí nò mà gii nje nó 'do bà-i-nò gî, ndú gii nò ta bà ma ɾe Jézù ta ndi tí ndâ 'bá 'dáá gî.

Jézù 'vala 'bí 'dakò tí mbe 'dè có lá ta i-gbí-muu wó

³² À káa póó bà nje nó mi ndâ 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ɾo ndú nó gî, à gii gî ta 'bí 'dakò mbe 'dè có lá ta i-gbí-muu wó ji Jézù.

³³ Jézù mà gii mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò gî, 'dakò tí nò ngé gii 'bità bà 'dè có. Bindi nje ndâ mbè ndâ 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó gii 'dèè gî. Bindi ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú, máa, «À jé nò 'bí nja i go éno 'bá Ìzìrìyéli lá.»

³⁴ Káa ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà a gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò n̄indi ndú gii 'visi có gí tàkò có tí nò, máa, «A Gba-vò-i, tí gba mì ndâ i-gbí-muu, ká kù je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù ji yí.»

Jézù nò yé ɾo ndâ 'duù

³⁵ Gbí ndâ o tí nò, Jézù gii nò nó cee gbí ndâ gbata, ta ndâ víí bàndò á sè 'do gbí ndâ gbata 'dáá gî, kù n̄bà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có giti có bà dù Mbiri tí gba ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbiri, delè ta bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ n̄a ndâ nò'o ta ndâ sé'i 'dáá gî.

³⁶ Káa yé ɾo bà nò ndâ mbè ndâ 'duù tí nò náa Jézù kù nò ta bà n̄bà i ji ndú nò gii bàkà yí ngé ndii gî. Tacó à tí ndú a gúku, ndú delè nò 'dóó i n̄inó náa ndâ yí 'ví bàkà nó lá, tacó 'duù kùro ndú wálá, go ndâ rómbo ta mbe gbà ndú wálá.

³⁷ Bindi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndâ i tacó bà kili 'do gbí n̄jì ògbù ngé, káa muu ndâ mbe bàkà nètè me n̄jídí.

³⁸ Má ènò, yo 'deke tí yo ji mbe n̄jì, tacó wàa, yí 'ví tuu ndâ mbe bàkà nètè me mbè tacó bà kili ndú.»

10

Jézù ɾuka ndâ tú mì wó muu'bi-nje só

¹ Jézù gii ɾuka ndâ 'bí 'duù muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó, bindi yí gii je wotí bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ n̄a ndâ nò'o 'dáá gí á bindi wó ji ndú.

² N̄inó a r̄e ndâ 'duù tí nó muu'bi-nje só náa Jézù ɾuka ndú nò: ndâ kpédélé 'duù a ndâ Simónè tí nó ta 'bí r̄e wó a Piyètòrò nò, ta ná'vindi wó Àndèrèyà, bindi a ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbidèyò,

³ ta Filipò, ta Bàràtòlòmèyò, ta Tòmázò, ta Màtèyò tí mbe kili i-miri, ta Jákòmò tí 'vii mì Àliféyò, ta Tàdèyò,

⁴ ta Simónè tí nó tí tó 'vii-'bá nò, ta Jùdà Ìsikàrìyótè tí mbe ba ngbù wó tí Jézù.

⁵ Bindi Jézù gii tuu ndâ 'dakò tí nò muu'bi-nje só náa yí ɾuka ndú tí ndâ tú mì wó nò, káa ta kùro bà tuu ndú, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú, máa, «Yo 'ví 'dò kò yo gbaànjé mí gbí to mì ndâ 'duù n̄inó mbe kù ùlù ndâ 'bí tende n̄a i bindi Mbiri nó lá.

Yo delè 'ví ya gí gbí ndá gbata á gbí to Sàmáriyà lá.

⁶ Yo ya a i gí mì ndá Ìzìriyélí tí ndá mbe gírí á go ndá rómbo gí,
⁷ wàa yo 'ví kò-kò jì ndú, máa, <Kùro o bà gí Gba-gbírì kponó dooko gí!>

⁸ Yo 'ví 'vala ndá mbe nò'o,
 yo 'ví 'vala ndá ku,
 yo 'ví ọ kútí ndá mbe cì,
 yo 'ví mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù.

Yo sì wotí bà bàkà ndá i tí nò náa ye 'deke ndú jì yo nò me sí-sì lá. Má éno, yo delè 'ví je mboo tàkò bà bàkà ndú 'do mì ndá 'duù lá.

⁹ Ta o tí nó náa yo má kù ya gí muu nó, yo 'ví je 'bí làmbu i tacó bà sì ta ndá 'bí i ngé gí lá.

¹⁰ Yo 'ví je ndá 'bí bongo ta ndá 'bí tàrà tacó bà 'visì ta ndá ñinó á tí dùì yo nò á kùro kà lá.

Yo delè 'ví zèè 'bí i go mù-kóró mí 'bì yo tacó bà kpolo tí yo lá. Tacó 'duù má ka wu'o gí, áá bà sì yí sínò wálá.

¹¹ Yo má yee tí to, yo 'ví pà a 'bá mì 'duù ñinó mbe nì <Yo ndi ye nò> jì yo ta njembí wó gbaànjé, wàa yo 'ví dù tí, yee tí o bà nje nó mì yo 'do tí to tí nò.

¹² Yo má yee tí 'bá, yo 'ví nì <Ze yee gí> jì ndá mbe 'bá ta bà cù 'dè ngo cù yo tù-tù-tù mítí ndú.

¹³ Ndú má nì <Yo ndi ze nò> jì yo ta 'dè njembí ndú, yo 'ví dù ta ndú. Káa ndú má biya bà 'visì 'vé jì yo gí, yo 'ví ndii ta nó mì yo, ta nambeé tí nó gbí njembí yo náa yo máa Mbírì 'ví bàkà jì ndú nò.

¹⁴ Yo má yee tí to, káa ndá 'duù má te wíri mítí yo lá, ndú delè má sè tù ndú tí có mì yo náa yo kù 'dè jì ndú nó lá, ta o tí nó náa yo má kù 'visì tàmuu yo gítí to tí nò, nó, yo 'ví gbà njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí. Ñinò tacó bà túbà jì ndá mbe to tí nò máa, Mbírì bà waa có mítí ndú, káa à me 'do gbí có mì yo lá.

¹⁵ Ye kù 'dè có jì yo ta 'vére tí wálá, máa, Mbírì bà waa có mítí ndá mbe to tí nò ta ndongbù o ta wotí tí ndii bà doo ndá gbata Sòdómà ta Gòmórà á mì wó ta wu táánò nó gí.

¹⁶ Ye kù tuu yo gí gbí òkò tí ndá 'duù ta zì'i 'bì yo tacó bà kpolo ta tí yo wálá, go ndá rómbo á kùro ndá siingii. Má éno, yo 'ví sí ọ yo 'ví dù ngílí-ngílí go ọ àca'ba. Wàa njembí yo 'ví dù 'dèè kpóó go bèègù.

¹⁷ «Yo delè 'ví te mí gbí muu yo máa, ndá 'duù kèjì gí bà kaa yo ya tí gí gbí ndá ngbàngà mì ndá Jùdèyà. Bindi ndá gba bà gii waa có mítí yo máa, à gbì yo mì kùro ndá 'duù.

¹⁸ Áá bà jaka yo ta wotí ya tí gí kùro ndá kpo-kpò 'duù ta ndá kpo-kpò gba á muu ye. Káa ñinò bà njaanga jì yo a kpokèjì bà ma có tí ye jì ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá kpo-kpò gba, ta ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò.

¹⁹ Káa ta o tí nó náa ndú bà gii zèè yo nò, njembí yo 'ví sí bà mù éno máa, yo bà ya gí bà 'dè á kùro ndá kpo-kpò 'duù kà a ọa có yè wè, mí to. Njembí yo delè 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè a ọa có yè wè, nò lá. Áá bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo ká kùro kà.

²⁰ Tacó ta o tí nò, à me káa yo ká bà 'dè 'dóó có mì yo á 'do gbí muu yo lá. A Bèri mì Bu ye ká bà je wotí bà 'dè có jì yo.

21 «Ta o tí nò, ndá 'duù bà sì ndá ná'vindí ndú ta ndá 'viì mí ndú jì ku. Ndá 'viì delè bà 'visì tí ndú tacó bà pà kpokèjì bà ziki ndá mbe jò ndú.

22 Ndá 'duù 'dáá gí bà gii sogo yo á muu ye ta o tí nò. Káa 'duù ñjínó gbí òkò tí yo mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò yee tí ndòngbú o bà mèèkè ndá i tí nò tí yo nó ká bà 'de 'válá.

23 À má kù mèèkè'i tí yo ta o tí nò gbí 'bí gbata, yo 'ví kaa ta ngèlè 'válá ya gí gbí 'bí. Káa ye kù 'dè có jì yo ta 'véřè tí wálá, máa, 'Viì-mi-'Dakò bà gí gí muu to tí nó si yo nò 'bá mí ndá Ìziriyéli 'dáá gí cee lá.

24 Mbe kù tala i me gbolò ndii 'duù tí nó mbe kù ñbà i jì yí nó lá; bòò delè me gbolò ndii mbe tí wó lá.

25 À tè ta mbe tala i káa bà je muu mí mbe ñbà i jì yí mí tí wó; à delè gii tè ta bòò káa bà je muu mbe tí wó mí tí wó. Káa řè bu-'bá má mí ndú a Gba-wàtà, ndú bà gbí mí muu ndá 'viì mí wó a ndá vò řè mbe ndii ñjínó gí.

26 «À má ènò, yo 'ví cì gúku tí ndá 'duù lá. Tacó ndá ña ndá i tí nó 'dáá náa ndá 'duù kù ngùù ndú kpónó nó bà 'vanda 'dáá gí sè gí. Delè ndá có tí nó náa ndú kù 'dè mí tàbèngii nó bà dù á kà wálá.

27 Yo bà gii kò-kò ta ndá có tí nó náa ye kpónó kù 'dè jì yo gbí 'dí'di'o nó á jì ndá 'duù gbí ngbàà ři. Bìndi yo bà gii kò-kò ta ndá có tí nó náa ye kù 'dè jì yo á gbí ngàngbùùtù nó 'do pí cèlèngé jì ndá 'duù.

28 Káa yo 'ví cì gúku tí ndá 'duù lá, tacó 'bí i gbaànjé mí ndú náa ndú bà bàkà ta yo, á bìndi bà zi yo mí ndú nò wálá. Yo cì gúku a i tí Mbíři, tacó wotí bà zi yo ta wotí bà waa có mí tí yo bìndi bà zi yo mí wó kuu tí wó.

29 Yo tala bà zeke ndá víi nuu tí nó tí ndá nařù nó gí. 'Bí làmbu i náa 'duù bà 'de gbí ndú gbaànjé wálá. Káa 'bí gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú mbe cì gí, káa Bu yo ñò bà ku wó lá, nò wálá.

30 Káa à má gítí yo, yí 'deke ndá ñjì se muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

31 Má ènò, yo 'ví cì gúku lá, tacó yo kùřo Mbíři a ndá kpóló-kpolo i ndii ndá nařù gí.

32 «Má ènò, 'duù má si ye tí i á kùřo ndá 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà si 'duù tí nó tí i á kùřo Bu ye á gbíři.

33 Káa 'duù má biya ye á kùřo ndá 'duù á muu to tí nó, ye delè wúnò bà 'visì kapí ye gítí 'duù tí nó á kùřo Bu ye á gbíři.

Cò mí Jézù a i mbe ñjèè gbí òkò tí ndá 'duù

34 «Yo si bà je mbí yo ènó máa, ye gí jì yo ta ngú có mbe 'dèè ñjembí yo nó mí to.

35 Có tí nó náa ye gí tí nó a có mbe ñjèè gbí òkò tí ndá 'viì ta ndá bu ndú, ndá ñii ta ndá nájú ndú. Có tí nó bà ñjèè gbí òkò tí ndá nawu ndá 'viì ta ndá ñii mí ndá 'viì mí ndú.

36 Ndá mbe sogo 'duù gí mí ku bà dù káa ndá 'dóó 'viì mí wó.

37 «'Duù má zèè có tí ndá bu wó ta nawu wó kpolo ndii có tí ye gí, ña 'duù tí nó bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mí ye wálá; 'duù delè má zèè ñikí kpolo ma a ndá bà wó ta ndá nájú wó co tí ye, ña 'duù tí nó bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mí ye wálá.

38 'Duù má ùnje gítí bà kònò sé'i go ye wàa yí 'ví gí gí bà řu ndi ye lá, yí bà 'viì tí mbe dù tí 'duù mí ye wálá.

³⁹ 'Duù mbe koṛo có kpolo ma ká gítí 'válá muu to tí nó bà 'de vò i bìndi ku mì wó. Káa 'duù ñinó mbe sì mīri wó muu to tí nó jì ku a i gítí nètè mì ye ká bà 'de 'válá á bìndi ku mì wó.

⁴⁰ «'Duù mbe te wīri mítí yo ta rẹ ye, te wīri tí nò a i mítí ye, káa ndá mbe te wīri mítí ye, te wīri tí nò a i mítí mbe tuu ye.

⁴¹ 'Bí 'duù má te wīri mítí mbe 'dòkò có mì Mbíri ta rẹ mì Mbíri, Mbíri bà je 'bí tó i tí nó náa yí bà je jì mbe 'dòkò có mì wó nò nò jì 'duù tí nó gí. 'Bí 'duù delè má te wīri mítí tó 'duù gítí tó rẹ 'duù, tí nò, Mbíri bà je 'bí ña tó i tí nó náa yí tí Mbíri bà je jì tó 'duù tí nó nò jì 'duù tí nó mbe te wīri mítí wó nó gí.

⁴² Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'duù kpétí má cu káa cèè 'dè ngo mì lú nó sínó 'do gbí kàrà jì 'bí ña 'duù ñinó náa rẹ wó gbí u 'duù wálá ngé gí tacó náa táangbà 'duù tí nó a mbe tala có mì ye, yí bà 'de tó i tàkò ngo mì wó nò kpèkù.»

11

¹ Jézù má gii cee ta nètè bà kpo-gbí-tà-tù ndá mbe tala có mì wó muu 'bì-nje só náa yí ruka ndú nó gí, yí gii ñjè nó 'do bàndò tí nó kù nò ta ndi gbí ndá gbata mì ndá Jùdèyà kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá 'duù.

À zèè Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù mí gbí zàà

² Ta o tí nó si Jézù kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri jì ndá 'duù ta ndi gbí ndá gbata nò, Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù a i gbí zàà. Jòvànì má gii 'di tàwo ndá i tí nó náa Jézù tí Bìndi-Mbíri kù bàkà nó si yí gbí zàà kà, yí gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó máa ndú ya gí bà 'dè có jì Jézù, máa, «A Jòvànì tí nó tí mbe kù caka tí ndá 'duù nó ká tuu ze, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa,

³ wò a 'duù tí nó náa ze kù ù bà gí yí 'do mì Mbíri nó, wèè, 'duù mì ze náa ze kù ù bà gí yí nò ká kpokèjì kálásè?»

⁴ Ndá tú mì Jòvànì má gii ya gí bà 'vee Jézù go co tí nó náa Jòvànì tuu ta ndú nò, Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndá có ñinó náa yo 'di ta tù yo nó, ta ndá i ñinó náa yo ñò ta ɾo yo nó jì Jòvànì:

⁵ Ndá 'duù ñinó táánò náa ɾo ndú yoo gí nó, kpónó kù zeke'o. Ndá 'duù ñinó táánò ta kò ndú mbe gbele've gí nó, kpónó kù nó nò. Ndá kà cì kpónó yuku 'dáá 'do tí ndá 'duù ñinó táánò ta cì tí ndú nó gí. Ndá 'duù ñinó táánò tí ndá mbe sú tù nó kpónó kù 'di có. Ndá 'duù ñinó táánò mbe cì tí yú ku gí nó, 'vala ndi ndú gí. À kù ma Banga-Ngú-Có jì ndá yè.

⁶ Yo delè 'ví 'dè có jì Jòvànì, máa, 'duù ñinó mbe tee ñjembí wó kácáá mítí có mì ye nó a mbe tó pá.»

⁷ Káa si ndá tú mì Jòvànì kù gii bàkà có bà dele ndi ndú, Jézù gii 'bità bà 'vee ndá 'duù gítí Jòvànì, máa, «Gbí ndá o tí nó táánò náa yo kù kaa ya gí mì Jòvànì si yí gbí kángáá nga ngoò nó, yo ta o tí nó kù koṛo có máa yo kù ya gí bà ñò a 'di? Gí bà ñò 'bí 'duù ñinó ta 'dóó kóṛo-koṛo có mì wó wálá, mbe kù tè ká gí tàkò có mì ndá 'bí ka wó nó? Káa à má me éno lá,

⁸ yo kaa ya gí bà ñò a 'di? Gí bà ñò 'bí 'duù mbe zaa ta banga bongo? Áá bà dù me éno lá, tacó ndá mbe zaa ta ndá banga bongo kù dù a i 'bá mì ndá kpo-kpò gba.

⁹ Nògì, má ènò, yo táánò kaa ya gí sè gí gbí kángáá nga ngoò gí bà yè? Yo kaa ya me gí bà ò mbe 'dòkò có mì Mbíri lá? À ènò. Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'duù tí nò a gbolò 'duù ndii mbe 'dòkò có mì Mbíri gí.

¹⁰ Tacó Jòvání a 'duù tí nó náa à cu có gítí wó mì gbí wáràgà mì Mbíri máa, Mbíri máa, <Ye bà tuu tú mì ye gí kuro lo, gí bà 'viindi kpokèjì ù ta ndi lo,> nò.

¹¹ Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó, máa, 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nó 'dáá gí náa a ndá nù ká jò ndú nó, 'bí 'duù gbaanjé mbe gí tí gbolò 'duù ndii Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù yee tí kpónó wálá. Kpèti ká ènò, 'bí 'duù ònó tí táangbà 'duù sínò gbí òkò tí ndá 'duù tí nó tí ndá Bòò-gba mì Gba-gbíri nó a gbolò 'duù ndii Jòvání gí.

¹² Káa 'do tí o bà 'bità bà kò-kò mì Jòvání ta có mì Mbíri di tí wúnó, 'bá mì Gba-gbíri kú mbu jì bà te ta wotí, ndá vò 'duù kú paa ta zèè ta wotí.

¹³ Káa kuro bà gí Jòvání, Mbíri táánò je wotí bà 'dè-kòcò a i jì ndá Mòze ta ndá mbe 'dòkò có mì wó tí Mbíri.

¹⁴ Yo má ùnje gítí ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ta ndá có mì Mòze gí, Jòvání a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, náa ndú 'dè có máa yí bà dele ndi wó gí tacó bà gí gí bà 'viindi kpokèjì kuro bà gí Bindi-Mbíri nò.

¹⁵ Má ènò, ndá 'duù ònó ta tù bà 'di có tí muu ndú nó 'ví 'di có!

¹⁶ «Káa ye kpónó 'ví 'vii yo ndá 'duù tí nó á gbí o tí nó, nó mítí ò yè dú? Yo gbí ro ye ká go ndá víi 'vii mbe kili kú ò 'dì gbí dùpì, ndú má gii ò ndá 'bí ka ndú víi 'vii mbe kili ta ba muu ndú tende, ndú gii tè'è tí ndú máa,

¹⁷ <Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ò 'dì bà dù ru.> Káa ndá ka ndú nó gii biya gí. Bindi ndú gii tè'è tí ndú káká'i, máa, <Yo gí gí mì ndoo, wàa ndoo 'ví ò 'dì bà wa ku.> Káa ndá ka ndú nó gii biya delè gí.

¹⁸ Tacó Jòvání táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe njù pe lá, káa ndá 'duù gii kili nje ndú mítí wó, máa, <A i ká gbí muu wó.>

¹⁹ 'Vii-mi-'Dakò gii gí ònó wó ta bà zò i, delè ta bà njù pe, ndá 'duù káká'i gii 'visi nje ndú ènó, máa, <Yí a mbe gàmàtà, tí vò mbe njù pe, tí kómbe ndá mbe kú gò i-míri, tí ndá mbe bàkà vò i!> Káa kpèti ká ènò, à ò bà 'di gbí-o mì Mbíri ni mítí ndá cè bà i mì wó.»

Jézú 'deke tí ndá 'duù gbí ndá gbata tí nó á yì kápà Gàliléyà nò

²⁰ Bindi Jézú gii 'bità bà 'deke tí wó ta sè có gítí ndá 'duù gbí ndá gbata tí nó náa yí bàkà ndá serè ta ndi gbí ndú nò, tacó ndú biya bà 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gí. Máa,

²¹ «Yo ndá 'duù gbí gbata Kòràzini ta ndá 'duù gbí gbata Bètisàyidà bà dù á nje ! Tacó ye táánò má bàkà ndá kpo-kpò serè tí nó náa ye bàkà jì yo nó a i jì ndá 'duù gbí ndá gbata Tírò ta Sidóni, ndú kpónó dù zùkùu gítí ndá vò i mì ndú sàà gí.

²² Káa ye kú 'dè có jì yo ta yúcó, máa, Mbíri bà waa có mítí yo wúnò ta ndòngbò o ta wotí tí ndii ònó ndá 'duù gbí gbata Tírò ta ndá 'duù gbí gbata Sidóni gí.

²³ Káa yo, ndá 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo táánò máa yo bà oko tí yo ènò yee tàrì? Mbíri wúnò bà kaa yo mítí vò bàndò á bindi ku mì yo. Tacó ndá serè mì ye táánò náa ye bàkà ndú jì yo nó má a i jì ndá 'duù gbí gbata Sòdómà, Mbíri táánò bà doo Sòdómà wálá.

24 Má ènò, yo kpolo tí yo máa Mbírì bà waa có mí tí yo ta ndòngbú o ta vò tí ndii bà doo ndâ 'duù mì wó á Sòdómà ta wu gí.»

Jézù yù gbí tí wó jì ndâ yê

25 Ta o tí nò Jézù gii 'deke tí wó jì Mbírì, máa, «Ye 'dè nìkì maa jì wò tí Bu ye, tí mbe tí ndâ gbírì ta to, tacó bà 'dè gbí tí lo jì ndâ 'duù ñinó ta ọ ndú mbe njaanga kálásê nó, si ndâ mbe 'di gbí-o mí to.

26 Iyoo, Bu ye, ye ùnje gí máa, àá táánò nìkì tí lo ènò.

27 «Wò tí Bu ye kaa ndâ i 'dáá gí á mí 'bì ye gí. 'Bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí 'Vii mì lo muu to tí nó wálá, à káa wò tí Bu ye. 'Bí 'duù gbaànjé delè mbe 'di gbí lo tí Bu ye á muu to tí nó wálá, à káa ye tí 'Vii mì lo, gii toko mí tí ndâ 'duù ñinó ta go bà túbà tí lo jì ndú tí 'Vii mì lo nó.

28 «Wo yo má co ta bà bàkà du nètè gí, wo yo má co ta bà te du i gí, yo gí gí mì ye, wàa yo 'ví tètò yo.

29 Yo zèè nje kọrì tí nó á pààpì ye nò, wàa ye 'ví ñibà bà làngà kọrì jì yo, tacó ye a mbe zèè ndâ 'duù ta pètéké 'bì, tí mbe 'dè njembí, wàa yo 'ví tètò yo.

30 Tacó bà te kọrì tí nó á pààpì ye nó kpolo lá, ká'í tí nó náa ye kù làngà nò delè me duù lá.»

12

Có gítì ọ̀rì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà

1 Ta 'bí ọ̀rì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò ndò ta ndi gbí ndâ nji, ndâ mbe tala có mì wó gii nò ta bà kpařaka muu cù kù zò tí 'veè gítì go.

2 Ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò ndú tí, ndú gii 'dè có jì Jézù ta kpo tàkòcò, máa, «Ijò káa ọ̀rì i tí nó náa ndâ mbe tala có mì lo kù bàkà nò gí! Ọ̀rì i tí nó kponó náa ndú kù bàkà nò me i bà báká-bákà ta ọ̀rì bà wotí gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá.»

3 Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì gítì ọ̀rì i tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo tí ndâ Jùdèyà bàkà táánò ta o tí nó náa go bàkà ta ndú ta ndâ mbe ko tàkò wó nó lá?

4 Có tí nó gítì bà ọ̀rì Dàvidè gí tà 'bá-Mbírì, bindi yí gii kaa ndâ kù kò tí nó náa à ci ndú jì Mbírì gí, ya tí jì ndú ta ndâ mbe kù ko tàkò wó, bindi ndú gii zò ta ndú nó? Yo jé 'di lá? Káa à kù zò ndâ kù kò tí nó náa à ci ndú jì Mbírì gí nò gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà káa ndâ bu-Mbírì cuki.

5 «Yo má 'deke ñinó lá, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mòze máa, bà bàkà nètè gítì i-ci-ci mì ndâ bu-Mbírì ta ọ̀rì bà wotí me vò i lá nó, lá?

6 Káa ye kù 'dè có jì yo, máa, 'bí i mbe me gbolò á co tí 'bá-Mbírì gí kponó kuu nó.

7 Yo táánò má 'di gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa, «À tí ye a go nambeè; go bà waa mbelè tí ye wálá» nó gí, yo kùtáá bà waa có mí tí ndâ 'duù ñinó ta vò i mì ndú wálá nó wálá, tacó a yê ọ̀rì ndú ká bà dù tí yo.

8 Tacó 'Vii-mi-'Dakò a mbe tí ọ̀rì bà wotí gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò náa 'bì wó pizoo gí

9 Bindi Jézù gii ñjè nó 'do bà-i-nò ya gítì 'bí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gbaànjé.

10 Bindi yí gii 'de 'bí 'dakò náa 'bì wó gbaànjé pizoo gí, gbí òkò tí ndá 'duù á kà. Ndá 'bí 'dakò ta go bà pà kpokèjì bà kpì ngbàngà tí Jézù tí ndú mà gii nò Jézù, ndú gii 'vee yí, máa, «Bà 'vala 'duù ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdéyà a vò i?»

11 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, ta bà 'vee ndú, máa, «I-kó-ko mì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má 'va tí gbí gùu ta ɾi bà wotí, yí bà ya gí bà ja yí 'do gbí gùu tí nò gí sè wálá?»

12 Káa có tí 'duù kpolo ndii có tí i-kó-ko gí! Má ènò, bà bàkà tò i jì 'duù ta ɾi bà wotí dú.»

13 Bindi Jézù gii 'dè có jì 'dakò tí nò ta pizô 'bì wó nò, máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nò mà gii ya'va gbí 'bì wó go có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, wu gii gí gbí 'bì wó gí.

14 Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà mà gii nò bà 'vala 'dakò tí nò mì Jézù ta ɾi bà wotí, ndú gii kaa ta bà muu ndú ya gí ndii 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò tacó bà pà kpokèjì gití bà zi Jézù.

Jézù tí 'dè 'duù

15 Có wàtà mì ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà mà gii 'va tí gbí tù Jézù, yí gii nje nó 'do bàndò tí nò gí. Káa ndá 'duù me mbè gii kaa gí tàkò wó. Bindi yí gii 'vala ndá mbe nò'o 'dáá gí.

16 Káa yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví kpolo tí nje ndú 'do tí ɾè yì, tacó go wo tí wó wálá.

17 Jé ká go có tí nó náa Ízàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíɾi 'dè sàà gí, máa, Mbíɾi máa,

18 «Ìjìnó a bòò mì ye náa a ye ká cu 'bì ye mí tí wó 'do gbí òkò tí ndá 'duù. Yí a bà ɾo ye, tí bà njembí ye, tí wú-gbì-ɾé ye.

Ye bà si Bèri mì ye 'ví je wotí jì yí,

tacó wàa yí 'ví nibà yú có mì ye jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

19 Yí bà 'dèèkè mà ta bà tò kú wálá.

'Bí 'duù bà 'di kòcò wó ta ndi tí ndá kpokèjì wálá.

20 Yí bà dù tí mbe zèè ndá 'duù nìno ta wotí tí wó ndii ndú gí nó ta pétékè 'bì.

Yí bà 'vala ta ndá 'duù nìno ta dúú kpokèjì tí ndú wálá nó lèè ènò,

ye tí o bà lò muu gíri mì ndá 'duù jì yú có.

21 Ndá 'duù 'dáá gí bà gii koɾo 'valá lì ká mí tí wó.»

Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà máa a Bèlìzèbùlù ká je wotí bà bàkà ndá serè jì Jézù

22 Bindi ndá 'duù gii gí ta 'bí 'dakò tí mbe sù ɾo, ta i-gbì-muu wó mbe tii bà 'dè có 'do tí wó gí. Bindi Jézù gii 'vala yí 'do gbí ndá nò'o mì wó nò 'dáá gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà nò ndá i, ta bà 'dè có.

23 Nje ndá 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ìjìnó 'ví dù a 'Vii mì Dàvidè ká nó?»

24 Káa ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà mà gii 'di có mì ndá 'duù tí nò, ndú gii 'visì có gí tàkò, máa, «A Bèlìzèbùlù tí Gba-vò-i ká kú je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì yí.»

25 Káa Jézù mà gii nò nà bà koɾo có mì ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà nò, yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Có mì ndá bòò mì gba má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá. Có mì ndá 'duù gbí gbata mì ndú má toko lá,

gbí gbata tí nò bà dù wálá. Có mì ndá 'duù á njekèjì mì ndú delè má kili tí lá, 'bá tí nò gí bà sì tí wálá.

²⁶ Má ènò, Gba-vò-i má kù mòkò Gba-vò-i 'do gbí muu ndá 'duù, Gba-vò-i bà gii zèè 'bá ée?

²⁷ À má dú káa yúco máa Bèlìzèbúlù tí Gba-vò-i ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì ye, à 'ví dù a 'di ká kù je wotí bà ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì ndá kpo-kpò mbe kù ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù gbí òkò tí yo? Yo 'vee ndú wàa ndú 'ví waa có tí nò jì ndoo.

²⁸ Káa ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Bèrì-mì-Mbìrì, gbí có tí nò go éno máa, Mbìrì gí tí gba mì yo gí.

²⁹ «'Bí 'vé káká'i náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ñinó máa: 'Duù bà rì gí tà'i mì wu 'dakò tacó bà tuṛu ndá ká i mì wó ta wotí ée? Sè káa ñinó máa mbe ngbà tí nò 'ví dù a ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí, má wálá ndí bà dù ká tó kà.

³⁰ 'Duù má me 'duù mì ye lá, yí a ka ye mbe có. Mbe biya bà kili i ta ye gí, a mbe jaaka gbí i.

³¹ Má ènò, ye kù 'dè có jì yo máa, Mbìrì bà je à-cee-gí jì ndá 'duù gítí ndá 'bí ña vò i mì ndú, ta ndá ña zu có ñinó náa ndú 'dè gítí wó tí Mbìrì nó 'dáá gí, gí; káa ndá mbe 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbìrì bà 'de à-cee-gí wálá.

³² Mbìrì delè bà je à-cee-gí jì 'duù mbe 'dè zu có gítí 'Vii-mì-'Dakò gí; káa 'duù má 'dè zu có gítí Bèrì-mì-Mbìrì, Mbìrì bà je à-cee-gí jì yí muu to tí nó wálá. Yí delè bà je à-cee-gí jì yí bindi ku mì wó wálá.

³³ «Ndá kú i gbí ñjì má ta banga tí ndú, ndú kù jò ta banga tí. Káa ndú má soloko gí, banga tí bà jò ndú wálá. À ñò banga kú i ni ká míti ña bà jò yí.

³⁴ Yo kù bàkà nambeè-nje ta ndá 'duù, káa njembí yo go já kpoo. Tacó 'duù ta o 'dáá gí kù 'dè káa ña có tí nó mbe yè gbí njembí wó gí nò.

³⁵ Tó 'duù ta tó có gbí njembí wó kù 'dè jì ndá 'duù káa tó có tí nó gbí njembí wó nò. Káa vò 'duù ta vò có yè gbí njembí wó gí ta o 'dáá gí kù 'dè káa vò có.

³⁶ Má ènò, ye kù ci yo gítí, máa, Mbìrì bà waa có míti ndá 'duù ta ndòngbú o tacó ndá ña ndá có tí nó náa ndú kù 'dè ta bà koṛo gbí ndú lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

³⁷ Tacó ta o tí nò, à káa nje 'duù ká bà njaanga wú 'do tí miṛi wó. À delè káa nje 'duù ká bà ga wú míti miṛi wó.»

Có gítí bà bàkà ndá serè mì Jézù

³⁸ Bindi ndá 'bí mbe 'di gbí tàkìlì, ta ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyá gii 'dè có jì Jézù, máa, «Mbe ñibà i, go kuu tí ze éno máa wò bàkà gbòlò serè jì ze.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nó káa cèe ndá vò 'duù sínò ta mbìrì mì ndú wálá. À tè ta yo káa serè mì Jónà tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì.

⁴⁰ Jónà dígísèè dù gbí yì gbù sè ta rì ta'ò, ta bèbilli delè ta'ò. Má ènò, 'Vii-mì-'Dakò delè kèjì gí bà dù á tà to ta rì ta'ò, ta bèbilli delè

⁴¹ Mbìrì wúnò bà waa có míti ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta ndòngbú o 'do gbí có mì ndá 'duù gbí gbata Nínèva, tacó ndú táánò 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú bindi bà kò-kò ta có mì Mbìrì mì Jónà jì ndú gí. Káa

kpónó 'bí ngú có bà kò-kò tí mbe me gbolò ndii có tí nó náa Jónà kò-kò tí dígísèé nó yee gí.

⁴² Gbolò gba-nii tí nó ta 'bá mì wó á gbí to Sébà nó, wúnò bà kpi ngbàngà tí yo ta o bà waa có. Tacó yí táánò gí ngé 'do 'bá mì wó me 'duú gí bà 'di có mì gbolò gba tí nó tí Sólómòni tí gbolò mbe 'di gbí-o nó gí. Káa ye kú 'dè có jí yo ta yúcó, máa, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómòni gí kpónó kuu nò.

Bà dele ndi i gí gbí muu 'duú

⁴³ «I má co 'do gbí muu 'duú, i tí nó kú ya gí bà wùùkù to ta ndi gbí kángáá nga ngoò ta ngo gbí wálá, kú pà bàndò bà dù tí . À má gii kpò yí gí,

⁴⁴ yí bà gii 'dè có máa, «Ngèlè-ndii kpò a ngo. Má éno, ye bà dele ká gítí ká 'bá mì ye.» Yí má dele ndi wó gí bà 'de muu 'duú tí nó ngbàrángà'i, ta 'bí i-gbí-muu wó wálá,

⁴⁵ yí bà ya gí bà kaa ndá 'bí i vô-nje só mbe volo ndii yí gí, bindi ndú bà 'vala ta ndú mí gbí muu 'duú tí nó gí. Gbí ndòngbú , 'duú tí nó bà volo ndii ñinó sàà kùro nó gí, ñinó a ña i tí nó bà bàkà tí mítí ndá 'duú tí nó gbí o tí nó, nó ká nò.»

Ndá Jézù ta ndá ná'vindirí wó

⁴⁶ Káa si Jézù kú 'dè có jí ndá mbè 'duú tí nó kálásè, ndá nawu wó ta ndá ná'vindirí wó gii rò tìyò sè, tacó bà 'dè có ta yí.

⁴⁷ 'Bí 'dakò mà gii ñò ndú, yí gii 'dè có jí yí, máa, «Ndá nawu lo ta ndá ná'vindirí lo kú rò tìyò sè, tacó bà 'dè có ta wò.»

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có jí 'dakò tí nó, máa, «Nawu ye a 'di? Ndá ná'vindirí ye a ndá 'di?»

⁴⁹ Bindi yí gii tù 'bì wó gítí ndá mbe tala có mì wó, máa, «[J]inó a ndá nawu ye. Ñinó a ndá ná'vindirí ye.

⁵⁰ 'Duú má bàkà go có mì Bu ye á gbiri gí, 'duú tí nó a ná'vindirí ye, 'duú tí nó a nàmi ye, 'duú tí nó a nawu ye.»

13

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Jézù gii ñè nó 'do 'bá ta gbèe ri tí nó ya gí bà ki tí wó to á yí kápá.

² Bindi ndá 'duú me mbè ta ña wálá gii kaa ya gí tàkò wó tàbè'dè kà. Bindi ndú gii tí jèlè yí 'dee gí. Ndá 'duú tí me mbè tí ña ñinó náa Jézù gii có 'do gbí òkò tí ndú ya gí bà ki tí wó gbí gbà a ro ngo ta kpéetí wó jee ndá 'duú 'dáá kú rò tìyò á tí ngo.

³ Bindi yí gii 'bità bà 'dè ndá có jí ndú me mbè gbí lòkò'bò.

Jézù gii lòkò'bò có jí ndá 'duú, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí ñí mì wó,

⁴ káa ta o tí nó si yí kú va ña nó, ndá 'bí ñi ña gii 'vaka tí á ta ndi tí kpokèjì. Bindi ndá nuú gii ruka ndú gí.

⁵ Ndá 'bí gii 'vaka tí ta ndi gbí ro ndá díi mbe le ta gbí ñí ta làmbu njú to rèpè-rèpè pí ndú. Síí ndú má gii yee gí sè,

⁶ ri gii mù ndú gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to tè lá.

⁷ Ndá 'bí ñi ña gii 'vaka tí ta ndi gbí òkò ndá bè kperè náa à cutu ndú lá ta ndi gbí ñí. Ndá bè kperè tí nó gii uu 'buuku muu ndú gí.

8 Ndá 'bí n̄jì ña giì 'vaka tí gbí banga zì to. Bindi ndú giì jò ta banga muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè, gbe-gbè.

9 Má ènò, 'duù ñinó ta tù kuu tí muu wó nó 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkó'bò

10 Jézù mà giì yee nje bà 'dè lòkó'bò gítí mbe va ña gí, ndá mbe tala có mì wó giì yèè gí r̀egbà tí wó, bindi ndú giì 'vee yí, máa, «Wò kú 'dè có jì ndá 'duù tí nò gbí lòkó'bò tacó yè?»

11 Káa yí giì 'visì có jì ndú, máa, «À je muu bà 'di gbí ngiì ndá có kóó mì Gba-gbírì jì yo gí. Káa à 'dè gbí ngiì tí nò jì ndú lá.

12 Tacó à kú je i gí bà i, káa i má mì 'duù wálá, áa bà aaka làmbu ñinó á kpátù 'bì wó nó gí.

13 Ye kú 'dè có jì ndú gbí lòkó'bò tacó ndú kú zeke'o, káa ndú ñò i lá. Ndú delè kú 'di kòcò, káa ndú 'di gbí có tí nò lá.

14 Ìzàya tí mbe 'dòkò có mì Mbírì táánò 'dè có gítí ña ndá 'duù tí nò, éno máa,

<Yo bà 'di dú káa kòcò 'duù,
káa yo bà 'di gbí có tí nò náa yí kú 'dè nò wálá.

Yo bà zeke ọ yo ndo gí,
káa yo bà ñò i tí nò náa yo kú zeke nò wálá.

15 Tacó njembí ndá 'duù tí nó gbí kààngbá gí,
tù ndú me duù gítí bà 'di có,
ndú delè neke ọ ndú gí,
tacó à tí ndú a gúku bà ñò ndá i ta ọ ndú.

Ndú kú cì gúku máa ndá yì má 'di gbí có,
ndá yì bà giì 'visì muu ndá yì 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndá yì,
bindi ye bà giì 'vala ndá yì.>

16 «Káa pá yo niki ngé ndii gí, tacó yo kú ñò i ta ọ yo, yo delè kú 'di có ta tù yo.

17 Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa, ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndá tó 'duù mì Mbírì táánò ùndi bà ñò i tí nó kpónó náa yo kú ñò nó kpòò, káa ndú ñò lá. Ndú delè ù bà 'di có tí nó náa yo kpónó kú 'di nó kpòò, káa ndú 'di lá.

Jézù 'dè gbí lòkó'bò gítí mbe va ña

18 «Má ènò, yo sè tù yo, wàa ye 'ví 'dè gbí lòkó'bò gítí mbe va ña jì yo.

19 Ndá 'duù ñinó mbe 'di có gítí bà dù Mbírì tí gba, káa ndú 'di gbí lá, go ndá ñjì ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Vò-'duù-tí-nò ọ có tí nó náa à ọ mí gbí njembí wó nò galá gí.

20 Ndá ñjì ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi pí ndá díí nó, go ndá 'duù ñinó mbe có galá gí bà 'di có tí nò ta pétékè tàkòcò ndú,

21 káa có tí nò ya gí gbí njembí ndú lá, tacó có tí nò dù gbí njembí ndú ká ta làmbu o gàà éno. À mà giì pèè mbí ndú, ta bà gbùr̀ungà ndú muu có tí nò, ndú giì jee mí to gí.

22 Ndá ñjì ña ñinó mbe 'vaka tí ta ndi òkò ndá bè kperè nó, go ndá 'duù ñinó mbe 'di có tí nò, káa bà tee njembí ndú mítí ndá i muu to tí nó, ta bà dù ta go ndá kpo-kpò i giì tii bà bàkà nètè mì có tí nò gbí njembí ndú nò gí.

²³ Káa ndá n̄jì ɲa tí nó mbe 'vaka tí ta ndi gbí banga zì to nó, go ndá 'duù ɲìnó mbe 'di có tí nò, bindi ndú gii bàkà tó i túkà'i, go ndá kú i ɲìnó mbe jò gbí banga zì to, jù'bù-jù'bù, jù'bù-jù'bù nò.»

Jézù 'dè lòkó'bò gítí ɲì cù-kècè

²⁴ Ta o tí nò Jézù gii 'dè 'bí lòkó'bò káká'i jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to mì Gba-gbírì go éno: Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà rò tó ɲa cù mí gbí ɲì mì wó.

²⁵ Káa ndá 'duù má gii mì ta ɲì ta bèbìlì gí, 'bí 'duù mbe kù sogo yí gii ngbà tí wó ya gí bà rò ɲì cù-kècè cee gbí òkò ɾó-ɾò i mì wó nò dí bà ndòngbù .

²⁶ Ndá cèe cù gii kù gí sè ɲònòkò ta cù-kècè, ndú gii uu gí yaà gbaànjé. À káa o bà gii jò cù, bindi ndá mbe bàkà nèté gbí ɲì bà gii ɲò cù-kècè nì .

²⁷ Bindi ndú gii 'vee mbe ɲì, máa, «Buù, ndoo táánò goolá rò mí gbí ɲì a cèe ɲa cù le! Káa cù-kècè gii gí 'do kòtí 'di?»

²⁸ «Káa mbe ɲì gii 'visì có jì ndú, máa, «Áà bà dù a 'bí 'duù mbe kù sogo ye ká bà rò cù-kècè mí gbí ɲì mì ye.»

«Bindi ndá mbe nèté gii 'vee mbe ɲì, máa, «Má éno, ze ya gí bà ndoo ndá cù-kècè 'do gbí òkò cèe cù gí wàà?»

²⁹ «Káa mbe ɲì gii 'visì có jì ndú, máa, «Éno lá, tacó tà teè ndú kpónò gò ɲònòkò ta teè cèe cù gí.

³⁰ Yo si káa ndú má yù 'dáá ta ndá cèe cù gbaànjé gí, bindi ndá mbe waa cù 'ví waa kùro a cù-kècè, ndú má doo ta wu gí, bindi ndú 'ví gii waa cèe cù tacó bà ya tí gí gbí gálá.» »

Jézù lòkò'bò có gítí ɲì ndí

³¹ Jézù gii 'dè 'bí lòkó'bò káká'i máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go i-'dì nò, go ɲì ndí náa wò má ɲò nékéléé go i-'dì nò; káa ndú má kù tí mù gí,

³² 'bí ɲa mù mbe gèè bè 'vii ta ndú wálá, náa ndá nuu kù gèè 'bá mì ndú ta gbí .»

Jézù lòkò'bò có gítí ɲì bù

³³ Jézù gii 'dè 'bí lòkó'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì ká go làmbu ɲù ɲù'bù náa nì kù soo mítí gbolò mò kò pe ɲì'dí-ɲì'dí yee tí o bà nì pe.»

³⁴ Jézù ta o tí nò 'dè ndá có jì ndá 'duù 'dáá ká gbí lòkó'bò. Yí biya bà 'dè có jáá jì ndú gí,

³⁵ go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà éno, máa,

«Ye bà 'dè có jì ndú gbí ndá lòkó'bò,

ye bà yù gbí ndá có kóó tí nó

náa ndú jé 'di lá 'do tí o bà suu to tí nó nó gí sè,» nò.

Jézù 'dè gbí lòkó'bò gítí cù-kècè

³⁶ Jézù má gii ɲè nò 'do mì ndá mbè 'duù tí nó ya gí 'bá gí, ndá mbe tala có mì wó gii 'dè có jì yí, máa, «'Dè gbí lòkó'bò tí nó náa wò 'dè gítí cù-kècè gbí ɲì nó jì ze.»

³⁷ Bindi Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «'Duù tí nó mbe rò tó ɲa cù nó a 'Vii-mi-'Dakò.

³⁸ ɲì tí nó náa yí rò nò a to tí nò. Ndá tó ɲì ɲa a ndá 'duù ɲìnó tí ndá bòò gba mì Mbírì nò. Bindi ndá cù-kècè a ndá 'duù mì Gba-vò-i.

39 'Duù tí nó mbe kù sogo mbe njí, mbe rò nji cù-kècè mí gbí njí mì wó nó a Gba-vò-i. O bà kili ndá i 'do gbí njí a ndòngbú o. Bindi ndá mbe kili ndá i 'do gbí njí a ndá basilì mì Mbirì.

40 Bà waaka ndá cù-kècè à 'ví doo ta wu 'do gbí njí 'vii ká 'vii ta bà

41 tuu ndá basilì mì 'Vii-mi-'Dakò ta ndòngbú o gí bà ɾuka ndá mbe bàkà vò i, ta ndá 'duù nìno mbe kù eendi ndá 'bí ka ndú gítí bà bàkà vò i nó 'do gbí òkò tí ndá bòò gba mì Mbirì,

42 bìndi yí gii 'vaka ndú mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí, ta bà 'vii tí ta sé'i.

43 Bindi ndá tó 'duù mì Mbirì bà gii co go ɾi á 'bá mì Bu ndú. Má éno, yo sè tù yo, náa tù bà 'dí có má kuu tí muu yo nò!»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí gbolò kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí gbí njí

44 Jézù gii 'dè 'bí lòkó'bò jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbirì go éno: 'Bí 'duù gii 'de 'bí ɲa kpóló-kpolo i-banga náa à ngùù mí tà to gbí njí. Yí gii tòò to gí muu , bìndi yí gii ya gí 'bá ta líkí'o tí wó. Yí gii sì ndá i-'bá 'dáá gí gí 'dè, bìndi yí gii kaa mboo tàkò ndú ya gí bà sì ta njí tí nò.

45 «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbirì delè go mbe nò 'vèlè mbe kù pà 'bí ɲa kpóló-kpolo i-banga,

46 yí má gii 'de gí, yí gii sì ndá i-'bá mì wó 'dáá gí á gí 'dè, bìndi yí gii kaa i gbí ndú ya gí bà sì ta gbolò i-banga tí nò náa yí 'de nò.»

Jézù lòkò'bò có gítí mbu

47 Jézù gii lòkò'bò 'bí có jì ndá 'duù, máa, «Bà zogo to tí nó mì Gba-gbirì go mbu náa 'duù 'va mí tà ngo, bìndi yí gii ja gí sè ta ndá ɲa ndá i tà ngo léé gí gbí .

48 Bindi mbe 'va mbu gii ɾuka ndá tó sè gí gbí ká'i. Yí gii jaka ndá 'bí vò sè ta ndá 'bí i ɲino ta i gbí ndú wálá nó 'vaka gí 'dè.

49 ɲa i tí nò tí kpokèjì gí bà bàkà tí ta ndòngbú o: Ndá basilì mì Mbirì bà gii njeè gbí òkò tí ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù go éno.

50 Ndú bà gii 'vaka ndá vò 'duù mí tà wu, tí bàndò bà wa gbí ta bà zò gbí tí ta sé'i.»

Bà yee nje ndá lòkó'bò mì Jézù

51 Bindi Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo 'di gbí ndá có tí nò náa ye lòkò'bò nò 'dáá gí?»

Bìndi ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Ìyoo.»

52 Bindi yí gii 'visi có jì ndú, máa, «Má éno, mbe nìbà có mì Mòze mbe gí tí mbe tala có mì Gba-gbirì, go mbe 'bá mbe kù kaa ndá ngú i ta ndá ká i 'do gbí gálá mì wó gí sè.»

Jézù co wiri ya gí Názàrètì

53 Jézù mà gii cee ta bà 'dè ndá lòkò'bò jì ndá 'duù gí,

54 yí gii nje nó 'do bà-i-nò ya gí gbí 'dóó gbata mì ndú Názàrètì. Bindi yí gii ya gí bà nìbà i jì ndá 'duù á bàndò bà kili ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbirì. Nje ndá mbe 'di bà nìbà i mì wó 'dáá gí gii 'dèè gí. Bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «'Dakò tí nò 'de ɲa bà 'di gbí-o tí nò 'do mì 'di? Yí 'do ta wotí bà bàkà ndá serè tí nò a kòtì 'di?

55 À jé nó tà go 'vii tí nó náa bu wò a mbe no mù nó le! Nawu wó me nùì tí nó ta rè wó a Màriyà nó lá? Ndá Jákòmò, ta Jùzèpè, ta Simónè, ta Jùdá me ndá ná'vindí wó lá?

⁵⁶ Ndá námì wó 'dáá me kuu ta ndoo to nó lá? Má ènò, yí 'do ta wotí bà bàkà ndá seṛè tí nò á kòtí 'di?»

⁵⁷ Tacó ènò, ndú gùì biya bà 'di ndá có mì wó gí.

Káa Jézù gùì 'visì có jì ndú, máa, «À káa ndá 'duù gbí 'dóó gbata mì mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndá 'duù gbí yá wó ká te duù mífí wó lá.»

⁵⁸ Tacó ènò, yí gùì bàkà ndá seṛè jì ndú me mbè lá, tacó ndú tee njembí ndú mífí wó lá.

14

Bà zi Jòvání

¹ Ta o tí nó Èródè tí gbolò gba mì ndá 'duù Gàlilèyà mà gùì 'di tàwò Jézù,

² yí gùì 'dè có jì ndá 'duù mì wó máa, «'Duù tí nó bà dù a Jòvání tí nó tí mbe caka tí ndá 'duù náa ye táánò da miṛi wó nò! A yí ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó. Njìnò a gbí nderè ndá seṛè tí nó mbe kù bàkà tí nó ká nò.»

³ Tacó áá táánò a Èródè ká tuu ndá àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvání, ndú gùì eṛe yí te mí gbí zàà. Yí bàkà ènò á muu Èródìyà tí nìi mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ká ja yí 'do tí wó kò gí.

⁴ Káa Jòvání ta o 'dáá gí kù 'dè có jì Èródè, máa, «Áá mì lo me yúcó tacó bà ja nìi mì ná'vindí lo 'do tí wó lá, tacó à ndoo gí ndu si ndu káa wuù lá.»

⁵ A gbí muu Èródè ta o tí nó a có bà zi Jòvání, káa gúku ndá 'duù mbe si Jòvání tí mbe 'dòkò có mì Mbírì gùì kpò yí gí.

⁶ Ta o kàrààmà bà jò Èródè, nájú Èródìyà gùì dù ṛu jì ndá Èródè ta ndá wíṛi mì wó. Ṛu mì 'viní tí nó gùì peteke tàkòcò Èródè ngé ndii gí.

⁷ Bìndi yí gùì see tí wó jì 'viní tí nó, máa yí kpétí má yù 'do tí yí káa ṛa yè wè, yí bà je jì yí gí.

⁸ Nawu 'viní tí nó, tí Èródìyà, mà gùì 'di có tí nó, yí gùì ya gí gbí muu nájú wó, máa, yí ya gí bà 'dè có jì Èródè máa, «Je muu Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù jì ye mí gbí sàni kpónó mí kùṛo ndá 'duù tí nó.»

⁹ Gbí dìi Èródè gùì ciki ta bà 'di ṛa có mì 'viní tí nó gí. Káa yí mà gùì koṛo có bà see tí tí nó náa yí see ta tí wó á mì kùṛo ndá wíṛi mì wó 'dáá gí nó, nò bà 'visì muu wó gùì kpò yí gí. Tacó ènò, yí gùì 'dè có jì ndá àsikèrì mì wó,

¹⁰ máa, ndú ya gí bà da muu Jòvání 'do gbí zàà gí tí jì 'viní tí nó.

¹¹ Ndá àsikèrì bà-i-nò gùì ya gí bà da muu Jòvání, ndú gùì te mí gbí sàni, ndú gùì ya tí jì 'viní tí nó. Bìndi yí gùì te ya tí jì nawu wó.

¹² Ndá mbe tala có mì Jòvání gùì kaa ya gí bà te ku wó. Ndú mà gùì duu yí gí, ndú gùì ya gí bà 'dè có jì Jézù.

Jézù je i-zó-zò jì ndá 'duù àlìfì vò

¹³ Jézù mà gùì 'di có ku Jòvání, yí gùì di ngo ta gbà ta kpéetí wó kù ya gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá, tító kápá Gàlilèyà. Káa ndá 'duù mà gùì 'di có bà ya yí nó, ndú gùì kaa 'do gbí ndá gbata ta kò ndú ya gí tàkò wó.

¹⁴ Yí mà gùì co gí to 'do gbí gbà, yí gùì ṛò ndá mbè 'duù tí nó, yè ṛo ndú gùì bàkà yí ngé ndii gí. Bìndi yí gùì 'vala ndá 'duù ṛìnó ta nò'o tí ndú nò.

¹⁵ Ndá mbe tala có mì Jézù mà gùì ṛò 'dè'o bàkà tí gí, ndú gùì 'dè có jì yí, máa, «O kpónó ndii gí, káa ndá 'duù ta 'bá bà-i-nó wálá. Má ènò, si ndá

mbè 'duù tí nó 'ví nje gî, wàa ndú 'ví ya gí bà pà i-zó-zò 'do tí ndâ bândò tí nó ta ndâ 'duù kuu tí nò.»

¹⁶ Káa Jézù gî 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ndú bà ya wálá. Yo je i-zó-zò jì ndú wàa ndú 'ví zò .»

¹⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gî 'visì có jì yí, máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò vò, ta ndâ sè sósò'ò cuki.»

¹⁸ Káa Jézù gî 'visì có jì ndú, máa, «Yo kaa ndú gî tí jì ye.»

¹⁹ Bìndi yí gî 'dè có jì ndâ 'duù tí nó máa ndú ki tí ndú to gbí mbíli. Ndâ 'duù mâ, máa, gî ki tí ndú to go có mì wó nò gî, yí gî kaa ndâ kù kò nó vò, ta ndâ sè tí nó sósò'ò náa ndâ mbe tala có mì wó kaa jì yí nó mí 'bì wó. Yí gî zeke'o gí gbírì, yí gî 'dè nìkì maa jì Mbírì. Bìndi yí gî ki'viki gbí ndâ kù kò tí nó, bìndi yí gî kaa ndú jì ndâ mbe tala có mì wó, bìndi ndú gî njèè jì ndâ mbè 'duù tí nó.

²⁰ Ndâ 'duù 'dáá gî gî zò i yè yì ndú, bìndi à gî kili ndâ sè i-zó-zò á bìndi ndú yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

²¹ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nó; 'dáá gî álifì vò. À 'deke ndâ niù ta ndâ 'vii lá.

Jézù nò nó có ọo ngo

²² Ndâ 'duù mâ gî zò i cee gî, Jézù ngé gî je nó jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú o gbâ, wàa ndú 'ví ya gí tito kuro si yì mí ndii kù njè ndâ mbè 'duù tí nó.

²³ Yí má gî njè ndâ mbè 'duù tí nó cee gî, yí gî ya gí pí gú ta kpéétí wó gí bà 'deke tí wó jì Mbírì.

²⁴ Ta 'dè'o tí nó, pípiri mbe kù pì 'do kuro ndâ mbe tala có mì Jézù gî gbürungà ndú gbí gbâ ta kpéétí ndú ta wotí ká tí .

²⁵ Káa Jézù gî 'bì nó ta kò wó có ọo ngo á bìndi bà 'do pí gú ta nje yé, kù ya gí tàkò ndú.

²⁶ Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gî nò yí kèjì gítí ndú có ọo ngo ta kò wó, gúku gî zèè ndú 'dáá gî. Bìndi ndú gî 'dè có, máa, «A vuuvuu!» Bìndi ndú gî pì ta kù ta gúku.

²⁷ Káa Jézù gî 'dè có jì ndú, máa, «Yo zèè njembí yo! Yo cì gúku lá! A ye.»

²⁸ Bìndi a Piyétòrò ká gî 'visì có jì yí, máa, «À dú má káa wò, 'dè có jì ye wàa ye 'ví nó nó có ọo ngo ya gí mì lo, Buù.»

²⁹ Bìndi Jézù gî 'visì có jì Piyétòrò, máa, «Gì!» Bìndi Piyétòrò gî co 'do gbí gbâ kù nó nó ta kò wó có ọo ngo kù ya gí mì Jézù.

³⁰ Káa mbí wó má bà gî 'va tí pípiri, gúku gî zèè yí gí. Bìndi yí gî 'bità bà ta gí tà ngo. Káa yí gî tò kù jì Jézù, máa, «'Vala ye, Buù!»

³¹ Jézù ngé gî yuu 'bì wó ya gí bà zèè ta Piyétòrò. Bìndi yí gî 'dè có jì yí, máa, «Wò kù kojo có sósò'ò tacó yè?»

³² Ndâ Jézù ta Piyétòrò mâ gî o gí gbí gbâ gî, pípiri gî rò bà pì gí.

³³ Bìndi ndâ mbe tala có mì wó gbí gbâ nó gî ùlù yí, máa, «Wò dú káa 'Vii-mi-Mbírì!»

Jézù 'vala ndâ mbe nò'o á Jènèsàréti

³⁴ Ndâ Jézù gî di ngo ta ndâ mbe tala có mì wó ta o tí nó gí gbí to Jènèsàréti.

³⁵ Ndâ 'duù gbí to tí nó mâ gî nò Jézù ni gî, ndú gî tuṛu ndâ mbe nò'o gbí to tí nó 'dáá gí ya tí jì yí.

³⁶ Ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa yí si ndâ mbe nò'o tí nò 'ví gbala vòò nje bòngò tí wó. Ndâ mbe nò'o ñinó mbe gbala nje bòngò tí wó nó 'dáá gii 'de 'válá gí.

15

Tàkii mì ndâ ká gù ndâ Jùdèyà

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii tí ndâ 'bí mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà, mbe gí gí mì Jézù 'do Jèrùzàlémè, gii 'vee yí, máa,

² «Ndâ mbe tala có mì lo bàkà go tàkii mì ndâ ká gù ndoo lá tacó yè? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go i gbí tàkii mì ndoo ndâ Jùdèyà lá.»

³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Káa yo kù ɾu ndi tàkii mì yo si có mì Mbíri mí to tacó yè?

⁴ Tacó Mbíri 'dè có éno máa, «Bàkà nètè ndâ bu lo ta nawu lo. Wàa 'duù má si ndâ bu wó ta nawu wó tí i lá, à 'ví zi yí gí.»

⁵ Káa yo gii 'dè có gbí tàkii mì yo éno máa, 'duù má 'dè có ji ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yì ci bà i mì ndú nó náa yì máa yì bà koni ta ndú nó ji Mbíri gí,

⁶ gbí éno máa, yí ja nó a miri wó 'do tà nètè ndú gí. Yo kù si có mì Mbíri tí có ta gbí wálá, bìndi yo gii zèè tí kpoò a có tàkii mì yo gbí ña kèjì tí nò.

⁷ Yo kù eendi ndâ 'duù máa yo a ndâ tó 'duù mì Mbíri! Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò 'dè gítí ña ndâ 'duù go yo nò a yúco, máa,

⁸ Mbíri máa,

«Ndâ 'duù tí nó kù ùlù ye ká ta nje ndú cuki, káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

⁹ Gbì ndâ i mì ndú náa ndú kù bàkà ji ye nó wálá;

ndâ có tí nó náa ndú kù nìbà nó 'dáá káa có mì ndâ 'duù.» »

Ndâ i mbe volo 'duù

¹⁰ Jézù gii tè'é tí ndâ 'duù me mbè. Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nó!

¹¹ À me i ñinó mbe ya gí gbí nje 'duù nó ká volo gbí yì lá. A ndâ i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nó ká volo yí.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù gii ya gí mì wó bìndi bà 'dè có tí nó mì wó, bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò ñò nì gí máa, có tí nó náa wò 'dè nò zèè tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà ngé, nò gí?»

¹³ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Áá bà gii ndoo ndâ mù ñinó náa à me Bu ye ká ɾò ndú lá nó ta tà teè ndú 'dáá gí.

¹⁴ Yo si káa ndú. Ndú a ndâ mbe sú ɾo mbe kù ja ndâ 'bí ka ndú mbe sú ɾo. Káa mbe sú ɾo má ja 'bí ka wó mbe sú ɾo, ndú só bà 'va tí ndú gbí gùù.»

¹⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù, máa, «'Dè gbí có tí nó náa wò 'dè gítí ndâ i ñinó mbe ya gí gbí yì 'duù, ta i ñinó mbe co 'do gbí yì 'duù nò ji ze.»

¹⁶ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Muu yo di tí kpónò kpolo ká go muu sè ndâ 'bí 'duù delè.

¹⁷ Yo ñò nì lá máa, i ñinó mbe co gbí nje 'duù ya gí gbí yì wó nó, kù ndii co gbí yì wó ya gí tà mbíli?

¹⁸ A ndâ i ñinó mbe gí 'do gbí yì 'duù nó ká volo 'duù, tacó ndú gí 'do gbí njembí 'duù.

19 Tacó ndâ vo-vò kóró-koṛo có, go: bà koṛo có gítí bà zi 'duù, ta bà koṛo có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà koṛo có gítí bà-nò-vò-ndô, ta bà koṛo có gítí bà ngbà i, ta bà koṛo 'verè gítí ndâ 'bí 'duù, ta bà koṛo vò có gítí ndâ 'bí 'duù,

20 ta bà 'dè có gítí ña ndâ i tí nò ká kù volo 'duù. Káa bà caka 'bi a kùṛo bà zò i lá volo 'duù lá.»

'Bí nù mbe tee njembí wó míjí Jézù

21 Jézù gii ñjè nò 'do Jènèsàrétì ya gí gbí 'bí to á dè ta ndâ gbata Tírò ta Sìdónì.

22 Mâ gii zeke'o, 'bí nù tí jù Kánànì ta 'bá mì ndú gbí to tí nò gii gí mí Jézù, bindi yí gii 'deke tí wó jì yí ta bà wa gbí, máa, «Ákoo Buù, 'Vii mì Dàvidè, ñò yè ɾo ye. Nájú ye ta i-gbì-muu wó, káa i tí nò kù bàkà yí tí vò i.»

23 Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò có mì nù tí nò lá. Bindi ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'dè có jì yí máa, «Si nù tí nò 'ví co ta ña wo mì wó nò 'do tàkò ndoo gí!»

24 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «À tuu ye ká tacó tí ndâ Ìziriyéli ñinò go ndâ rómbo mbe gírì'o gí nò cuki.»

25 Káa nù tí nò gii zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó máa, «Konì ye, Buù!»

26 Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Bà te i-zó-zò mì ndâ 'vii jì ndâ bô me dú lá.»

27 Káa nù tí nò gii 'visì có jì Jézù, máa, «Có mì lo nò dú, Buù. Káa kpèti ká ènò, ndâ bô ngbá kù zò ndâ njúnjú i-zó-zò ñinò mbe kù 'vaka tí to 'do mì ndâ mbe tí ndú nò.»

28 Bindi Jézù gii 'visì có jì nù tí nò, máa, «Wò ùnje gítí ye ta njembí lo gbaànjé, naà! Má ènò, áá bà je i mì lo ta gó tí lo nò jì wò gí.» Á káa bà 'dè có tí nò mì Jézù, nájú nù tí nò ngé gii 'de 'wálá gí.

Jézù 'vala ndâ 'duù me mbè

29 Jézù gii ñjè nò 'do tí to tí nò a seè ndâ gbata Tírò ta Sìdónì nò co yì kápá Gàliléya ya gí bà kì tí wó pí gú.

30 Bindi ndâ 'duù me mbè gii kaa ndâ mbe nò'o, ta ndâ mbe ósú, ta ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbì-muu ndú nó ya tí jì yí. Bindi yí gii 'vala ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

31 Nje ndâ mbè 'duù tí nò gii 'dèè ta bà ñò ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe eṛe tí gí nó kù 'dè có, ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe ósú nó gí tí ndâ cèè 'duù gí, ndâ 'duù ñinó ta kò ndú gbele've gí nó kù nò nó, ndâ mbe sú ɾo kù ñò i. Bindi ndú gii ùlù Mbírì mì ndâ Ìziriyéli.

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifí nà'ò

32 Bindi Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó. Yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yè ɾo ndâ 'duù tí nó 'dáá gí tí ye ngé. Tacó ndú kpónò bàkà ta ye bà-i-nó a sili ta'ò, káa i-zó-zò tacó bà je jì ndú wálá. Káa go bà ñjè ndú gí 'bá mì ndú ta go tí ndú tí ye wálá, tacó ndú bà 'dèè ta go mí kpokèjì.»

33 Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «À 'ví 'de i-zó-zò bà je jì ña mbè 'duù tí nó 'do ngòò gbí ña to tí nó ta ndâ 'duù tí wálá nó?»

34 Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Áá mì yo a ndâ kù kò ée?»

Bindi ndú gii 'visì có jì yí, máa, «Áá mì ze a ndâ kù kò vò-nje só, ta ndâ 'bí vícì sè.»

³⁵ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndâ mbè 'duù tí nò, máa, ndú ki tí ndú to.

³⁶ Bindi yí gii kaa ndâ kù kò tí nò á vô-nje só, ta ndâ vící sè tí nò á mí ndâ mbe tala có mì wó nò, yí gii 'dè níki maa ji Mbírì, bindi yí gii kí'viki gbí ndú, yí gii kaa ji ndâ mbe tala có mì wó, ndú gii njèè ji ndâ mbè 'duù tí nò.

³⁷ Ndâ mbè 'duù tí nò 'dáá gí gii zò i yè yì ndú go ònínó náa à níki tí ndú. Bindi à gii ɾuka sè i-zó-zò á bindi ndú yeke ndâ kèè vô-nje só.

³⁸ Muu ndâ 'dakò mbe zò i ta o tí nò 'dáá gí álfí nà'ò. À 'deke ndâ nìi ta ndâ 'vii lá.

³⁹ Jézù má gii je nó ji ndâ mbè ndâ 'duù tí nò á bindi bà zò i mì ndú gí, yí gii di ngo ta gbâ 'do bà-i-nò gí gbí to Màngádánì.

16

Ndâ 'bí ña Jùdéyà gii 'vee Jézù máa yí bàkà serè ji ndâ yi

¹ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe nìbà có gítí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gii tala Jézù, máa yí bàkà 'bí i tacó bà túbà máa yí 'de wotí bà bàkà ndâ serè tí nó náa yí kù bàkà nó 'do mì Mbírì ji ndâ yi.

² Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Tàrì má bí-bi si ɾi ta jée gí, yo ònò ní gí máa, mù taàbè bà dù wálá.

³ Káa tàrì má bi tà fírí dú'o, yo máa, mù wúnó kèjì. Yo ònò ña i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ní 'do tí cè tí tàrì gí, káa ɾo yo yoo 'do tí bà ònò ndâ serè tí nó mbe kù bàkà tí mí kùro yo kpónó nó gí!

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó a ndâ vò 'duù tí ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbírì lá nó ká kù 'vee có serè! Káa áá bà tè ta ndú káa serè mì Jóná.» Tacó éno, Jézù gii njè nó bindi bà 'dè có tí nò 'do tí ndú gí.

Ɛú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà ta ndâ Jùdéyà ònínó mbe unje gítí 'válá bindi ku lá

⁵ Ndâ Jézù má gii di ngo gí tító gí, mbí ndâ mbe tala có mì wó bà gii 'va tí bà te i-zó-zò.

⁶ Bindi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ɾú'bù mì ndâ Fàrizéyò ta ɾú'bù mì ndâ Sàdùkáyò.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù má gii 'di có tí nó náa yí 'dè nò, ndú gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có gbí òkò tí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nó tacó ndoo gí ta i-zó-zò lá.»

⁸ Jézù má gii 'di có tí nó náa ndâ mbe tala có mì wó kù fiini nò, yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có gbí òkò tí yo, máa, i-zó-zò wálá, tacó yè? Njembí yo gítí ye me dúú-dúú lá!

⁹ Muu yo kpolo éno tacó yè? Bà mbí yo ò tí ndâ kù kò tí nó táánò vô náa ye kí'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álfí vô nó gí? Yo ta o tí nò kili sè i-zó-zò bindi ndú yeke a ndâ kèè ée?

¹⁰ Káa ndâ kù kò tí nó vô-nje só náa ye táánò kí'viki gbí ndú ji ndâ 'dakò álfí nà'ò nó? Yo ta o tí nò kili sè i-zó-zò bindi ndú yeke a ndâ kèè ée?

¹¹ Káa bà gii 'di gbí éno máa, ye kù 'dè có me gítí kù kò lá nó gii kpò yo ta ña kpokèjì ngáyí? Ye 'dè jí yo máa, yo kpolo tí yo 'do tí ɾú'bù mì ndâ Fàrizéyò ta ɾú'bù Sàdùkáyò.»

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'di gbí máa, yí kù 'dè có ji ndâ yi me gítí ɾú'bù bà bàkà kù kò lá. Yí kù ci a ndâ yi, máa ndâ yi 'ví kpolo tí

ndâ yì 'do tí ndâ i tí nó náa ndâ Fàrìzèyò ta ndâ Sàdùkàyò kù nìbà ndú ji ndâ 'duù nò.

Simónè Piyétòrò yù gbí Jézù máa yí a Bindi-Mbíri gí sè

¹³ Ndâ Jézù má gii yee ta ndâ mbe tala có mì wó tí 'bí to á dè ta gbata Cèzàriyà mì Filípò gí, yí gii 'vee ndú, máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có máa 'Vii-mì-'Dakò a 'di?»

¹⁴ Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «Ndâ 'bí 'duù kù 'dè có máa yí a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Ndâ 'bí 'duù máa yí a Jèrèmiyà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Káa ndâ 'bí 'duù ñindi ndú máa yí a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

¹⁵ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo, yo ñindi yo kù 'dè có máa ye a 'di?»

¹⁶ Bindi Simónè gii 'visi có ji yí, máa, «Wò a Bindi-Mbíri, tí 'Vii mì wu Mbíri.»

¹⁷ Jézù má gii 'di có tí nó náa Simónè 'dè nò, yí gii 'visi có ji yí, máa, «Pá lo niki ngé, Simónè 'vii mì Jónà. Tacó à me 'bí 'duù ká 'dè gbí có tí nó náa wò 'dè nò ji wò lá. A Bu ye á gbíri ká 'dè ji wò.

¹⁸ Má éno, ye kpónó kù 'dè có ji wò, máa, rè lo bà dù a <Piyétòrò>, (gbí máa <díí>). Ye bà bi ndâ 'duù mì ye á mbe kù kili ta rẹ ye nó á mí pí díí tí nó, náa à kpèti káa ku, yí bà je bà i tí ndú wálá.

¹⁹ Ye bà je i bà njaanga njekèji bà ya gí gbí to mì Gba-gbíri á mí 'bi lo. I ñinó náa wò má ùnje gítí muu to tí nó gí, àà bà ùnje gítí gbíri gí. Káa wò má biya i muu to tí nó gí, à delè bà biya i tí nó gbíri gí.»

²⁰ Bindi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè gí sè máa yí a Bindi-Mbíri nò gbaànjé lá.

Kpédélé bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

²¹ 'Do tí o tí nó, Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó ngbàrangà'i éno máa, «À cu mí gbí mbelè ye gí, máa ndâ kpo-'duù-'bá, ta ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ mbe 'di gbí tàkii mì ndâ Jùdéyà bà gii mèkè'i tí ye. Ye bà gii kònò sé'i me gbolò. Káa kózò tí ye bà ya gí Jèrùzàlémè. Ye ñò ni gí máa, ndú bà gii zi ye gí. Káa bindi silí ta'ò, ye bà 'vala 'do gbí muu'dú ye gí.»

²² Piyétòrò má gii 'di có tí nó, yí gii tè'é tí Jézù gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè kòlòwò gítí wó, máa, «Mbíri 'ví je ña i tí nó ji wò ngé gí lá, buù!»

²³ Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò, máa, «Ya 'do tí ye gí kàzò, ndí lo Gba-vò-i! Wó kù nè kpokèji mì ye, tacó wò kù kojo me ña bà kojo có mì Mbíri lá. Wò kù kojo a ña bà kojo có mì ndâ 'duù muu to tí nó.»

²⁴ Káa Jézù gii 'visi tí wó gítí sè ndâ 'bí mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà dù tí mbe tala có mì ye má tí 'duù, 'duù tí nó 'ví ò-bà-mbí miři wó gí. Yí 'ví gbí gbí njembí wó gítí bà kònò sé'i, wàa yí 'ví gí gí bà řu ndi ye.

²⁵ Tacó 'duù má bàkà tí wó tí mbe lè ngarànga mí tà řo wó ta kpéétí wó, yí a ku. Káa 'duù mbe giři miři wó muu ye ká bà 'de 'válá.

²⁶ Má éno, 'duù bà 'de gbí ndâ i tí nó muu to tí nó a yè, náa yí kpèti má 'de ndú kpónó 'dáá gí, bindi yí gii bè gbí cèe 'válá bindi ku mì wó gí? 'Duù bà 'visi ndâ cèe 'válá bindi ku mì wó ta ña ye á muu to tí nó?

²⁷ Tacò kùro o bà gí 'Viì-mì-'Dakò 'do gbíri ta ndâ basili ta wotí 'do mi Bu wó dooko gí. Yí bà gí gí bà ko mboo ndâ ña ndâ i mi ndâ 'duù náa ndú bàkà muu to tí nó nó gbaanjé-gbaanjé ji ndú.

²⁸ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kpónó mbe kù rò tìyò nò bà ñò o bà gí 'Viì-mì-'Dakò tí gbolò gba gí.»

17

Bà 'visi cè tí Jézù

¹ Ta sili vô-nje gbaanjé bìnidi o tí nó, Jézù gii kaa ndâ Piyétòrò, ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvání, bìnidi ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú ta kpééti ndú jee sè ndâ 'bí mbe tala có mi wó mí tàgbà gú.

² Káa si ndú pí gú, Jézù gii 'visi cè kózò tí wó mí kùro ndâ mbe tala có mi wó ta'ò náa yí kaa ndú ta yí nó gí. Gbíro wó gii dù kù tòngbaa go ri, ndâ bongo tí wó gii ce go 'vi 'bì.

³ Ndâ Piyétòrò ta ndâ Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvání mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ Mòze ta Èlìjà kù 'dè nje mi ndú ta ndâ Jézù.

⁴ Bìnidi Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù, máa, «Bà dù ndoo bà-i-nó niki ma, buù! Ye bà tò ndâ nduùrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaanjé ji wò, gbaanjé ji Mòze, bìnidi gbaanjé ji Èlìjà, náa à má niki tí lo gí nò.»

⁵ Káa si Piyétòrò kù 'dè có tí nó ndú mà gii zeke'o gí yaà, ndú gii ñò kùlù mù mbe kù tòngbaa yiiga muu ndú gí. Bìnidi ndú gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nó, máa, «Ìjínó a 'Viì mi ye, tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó á ngé ma.»

⁶ Ndú mà gii 'di có tí nó, ndú gii 'buku gbíro ndú mí to ta gúku.

⁷ Káa Jézù gii tee 'bì wó ta ndi tí ndú, bìnidi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo a gí yaà. Yo cì gúku lá.»

⁸ Ndú mà gii te muu ndú gí yaà go có mi Jézù nò, ndú gii ñò Jézù ta kpééti wó.

Có gítí Èlìjà

⁹ Káa si ndú kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mi wó ta'ò nò, máa, «Yo 'ví 'dè có i tí nó náa yo ñò si ndoo pí gú nó ji 'bí 'duù gbaanjé lá, yee tí o bà 'vala ndi 'Viì-mì-'Dakò 'do gbí ku.»

¹⁰ Káa ndú gii 'vee yí, máa, «Káa ndâ mbe 'di gbí-o mi ndâ Jùdèyà kù 'dè có máa, Èlìjà ká bà gí gí kùro kózò gí, tacò yè?»

¹¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «A Èlìjà ta yúco ká bà gí gí kùro tacò bà 'viindi ndâ i 'dáá gí.

¹² Káa Èlìjà táánò dú gii gí á go có mi ndú nò gí, káa ndú tí ndâ mbe 'di gbí-o mi ndâ Jùdèyà ta o tí nó gii ñò yí ni lá; bìnidi ndú gii mèèkè'i tí wó go ñinó a niki tí ndú gí. Má ènò, ndú delè kèji gí bà mèèkè'i tí 'Viì-mì-'Dakò ká go ña ñinó náa ndú táánò bàkà míti Èlìjà nò.»

¹³ Ndâ mbe tala có mi Jézù mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò, ndú gii ñò ni gí máa, yí kù 'dè có a i gítí Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù.

Jézù 'vala 'bí 'viì-'dakò ta i-gbì-muu wó

¹⁴ Ndâ Jézù mà gii dele ndi ndú 'do pí gú, ndú gii 'de ndâ 'duù me mbe kù ùndi ndú mí mì sè ndâ mbe tala có mi wó tí nó náa yí si ndú mí tàgbà

gù nò. Bindi 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí nò gii nje nó ya gí bà zèè kò Jézù,

¹⁵ ta bà 'deke tí wó jì yí, máa, «I]ò yè ɾo 'vii mì ye, buù! Á tí wó a vò ña nò'o dó pì. Á má tanga ta ndá 'bí o, à kù 'va yí mí tà wu, à delè kù 'va yí ta ndá 'bí o mí tà ngo.

¹⁶ Ye gí ta yí jì ndá mbe tala có mì lo, máa ndá-'bí-lá, ndú bà 'vala yì, káa à gii kpò ndú gí.»

¹⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì 'dakò tí nò, máa, «Yo ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nó káa cèe ndá vóló-volo 'duù mbe ùnje gítí Mbíri lá. Yo bà lè mí tà ɾo ye a ngarànga? Ye bà kònò yo éno yee tí ña o ngàyi?» Bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò máa, «Te 'vii tí nò gí tí gí bà-i-nò.»

¹⁸ 'Dakò tí nò mà gii te 'vii tí nò ya tí jì Jézù gí, Jézù gii do mítí i tí nò gbí muu 'vii tí nò, máa yí co 'do gbí muu wó gí. Mà gii zeke'o, gbí dù 'vii tí nò gii da mbó'vóo ká mí to nò gí.

¹⁹ Bindi ndá mbe tala có mì Jézù náa bà 'vala 'vii tí nò kpò ndú gí nó gii 'vee yí sí ndú ta kpéétí ndú, máa, «Bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'vii tí nò kpò ze gí tacó yè?»

²⁰ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «À kpò yo tacó yo tee njembí yo mítí Mbíri dúú-dúú lá. Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa, yo má tee njembí yo mítí Mbíri gí, kpéti ká nji'díi éno, yo má 'dè có jì gboló gú tí nò, máa, «Yèè ndi lo 'do bà-i-nò gí,» gú tí nò bà yèè ndi wó go có mì yo nò gí. 'Bí i mbe kpò yo delè bà dù wálá.

²¹ Á kù mòkò i go ña i tí nò 'do gbí muu 'duù ká ta bà 'deke tí jì Mbíri, delè ta bà kònò go cuki.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà kònò sè'i mì wó

²² Ta 'bí o gbaanjé, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó 'daá gí mà gii kili mítí 'bí bàndò gbí to Gáliléyá gí, Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Ndá 'duù kéjì gí bà kpì ngbàngá tí 'Vii-mi-'Dakò jì ndá 'dakò.

²³ Ndú bà gii zi yí gí. Káa bindi sili ta'ò, yí bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.» Ndá mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nò, ndú gii dù zuku-zùkùu ta sé có tí nò.

Ndá Jézù ta Piyétòrò gò i gítí 'bá-Mbíri

²⁴ Ndá Jézù mà gii yee ta ndá mbe tala có mì wó gbí gbata Kàparánawùmù, ndá 'bí mbe kù kili i 'do mì ndá 'duù gítí 'bá-Mbíri gii gí gí mì Piyétòrò, bindi ndú gii 'vee yí, máa, «Mbe nibà i jì yo kù gò i gítí 'bá-Mbíri?»

²⁵ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì ndú, máa, «Yí kù gò i.»

Bindi Piyétòrò mà gii ɾi gí tà'i tàkò Jézù, Jézù gii co gálá gí bà 'vee yí á kùro bà 'dè có mì wó máa, «Simónè, wò koɾo có máa ndá kpo-kpò gba muu to tí nó kù gò i 'do mì ndá 'di? Á 'do mì ndá 'vii mì ndú, wèè, á 'do mì ndá mbe 'dó-'do?»

²⁶ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì yí, máa, «Á 'do mì ndá mbe 'dó-'do.»

Bindi Jézù gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «Má éno, à mò ndá 'vii-'bá 'do gbí bà gò i jì gba gí.

²⁷ Káa kpéti ká éno, a me vò i lá. Ya gí bà gò lii tàbè'dè kápá. Wò má ja kpédélé sè, wò 'ví ñjaa gbí nje wó, bindi wò bà 'de nji gúrùsù 'do tí

ngbàrà, wò 'ví je ya gí bà gò gítí 'bá-Mbíri á muu ndà, tacó wàa tàkòcò ndà 'duù tí nò 'ví kpolo lá.»

18

A 'di ká me gbolò ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí

1 Ta o tí nò, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí, máa, «Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ze gbí ngbàngà mì Mbíri wúnò bà dù a 'di»

2 Káa Jézù gii 'visì có gí tàkò 'vé mì ndú nò ta bà tè'é tí 'bí làmbu 'vii, bindi yí gii rò yí mí kùro ndú.

3 Bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó, máa, yo má 'visì tí yo tí ndá víi 'vii go làmbu 'vii tí nó lá, yo jé gí bà dù tí ndá ọ́a 'duù tí nó náa Mbíri kù zogo ndú nó wálá.

4 Má éno, 'duù ọ́nó mbe bàkà tí wó tí làmbu 'vii go làmbu 'vii tí nó nó a gbolò 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri kù zogo ndú nó 'dáá gí.

5 'Bí 'duù má te wíri mítí 'bí làmbu 'vii go ọ́nó ta ẹ̀e ye, gbí éno máa, 'duù tí nò te wíri a i mítí ye.

6 Káa à 'vii ta 'duù mbe eendi 'bí làmbu 'vii go ọ́nó mbe kù tee njembí mítí ye káa bà ẹ̀e gbolò du i mítí miři wó, wáa à 'ví 'va ta yí gí tà wúlú ngo.

7 «Vò pá tí ndá 'duù muu to tí nó ngé, tacó ndá vò i mbe kù volo muu ndú 'do tí bà tee njembí ndú mítí Mbíri ùgbù á muu to tí nó ngé ndii gí. Ndá vò i tí nò delè jé gí bà cee wálá. Káa à volo a i jì ndá mbe kù kili wu á gí tà ndá vò i tí nò!

8 «À má a 'bí 'bì lo gbaànjé ká kù ọ́nòkò gbí òkò tí yo ta Mbíri, da 'bì lo tí nò 'va gí 'dè. À niki a bà ya ta gbèe 'bì lo gí gbí dà á bindi ku mì lo á co tí bà kpolo tí ndá 'bì lo só kpónó, bindi wò gii 'de vò bàndò bindi ku mì lo.

9 Káa à má a 'bí ọ́ lo gbaànjé má ká kù si wò kù bèe ọ́ Mbíri, aa ọ́ lo tí nò 'do gbí kélé gí 'dè. À niki a bà 'de 'válá ọ́nó mbe cee lá nó ta gbèe ọ́ lo á co tí bà 'va wò mì Mbíri mí gbí vò bàndò ta wu tí bindi ku mì lo ta ndá ọ́ lo sósò'ò.

10 «Yò kpolo tí yo 'do tí bà 'dè có ọ́nónókó gítí ndá víi 'vii go ndá ọ́a ọ́nó, tacó ndá basili mì ndú nanaka ká kácá mí kùro Bu ye gbíri.

11 (Tacó 'Vii-mì-'Dakò gí gí muu to tí nó a i tacó bà 'vala ndá 'duù ọ́nó mbe giři'o gí nò.)»

Jézù lòkò'bò có gítí i-kó-ko mbe giři gí

12 Jézù gii lòkò'bò có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo koro có máa, muu ndá i-kó-ko mì 'duù má 100, bindi 'bí gbaànjé gii giři gí, yí bà si sè ndá i-kó-ko ọ́nó 99 nó mí bàndò, bindi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe ọ́nó mbe giři nó wálá?

13 Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, yí má 'de ọ́nó mbe giři nò gí, líkí'o bà bàkà yí á co tí líkí'o ndá ọ́nó 99 mbe giři'o lá nó gí. Tacó go tí wó éno máa, 'bí i-kó-ko mì yì gbaànjé 'ví giři nò wálá.

14 Có mì Bu yo gbíri delè ká go éno, máa muu 'bí làmbu 'vii gbaànjé go ọ́nó kuu nó nó 'ví ba lá.

Pà làyì gítí ndá vò i gbí òkò tí yo ta ná'vindirí lo

15 «Ná'vindí lo má bàkà 'bí ña i mbe lè gí gítí lo, ya gí mì wó, wàa yo 'ví 'viiki gbí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí sósò'ò. Yí má 'di có mì lo nò gí, gbí éno máa wò gí ta ná'vindí lo dè gítí lo gí.

16 Káa yí má biya bà 'di có mì lo gí, tè'é tí ndâ 'bí 'duù go só, go ta'ò, wàa wò 'ví 'dè có ta yí mí kùro ndú gítí có mì kponje taabé, go có tí nó náa à cu mí gbí wàragà mí Mbíri nò.

17 Yí má biya bà 'di có mì ndâ 'duù tí nò delè gí, wò 'ví ya ta yí gí kùro ndâ 'bí ná'vindí yo tí ndâ mbe kú kili ta rẹ ye tí Jézù. Yí má kpo muu yo delè gí, yo 'ví bàkà ta yí go bà bàkà i gítí vò 'duù ta nètè mì yo ta yí wálá.

18 Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, yo má ùnje gítí 'bí ña i muu to tí nó gí, à delè bà ùnje gítí bà bàkà i tí nó á gbíri gí. Káa 'bí i ñinó náa yo mà biya gí máa à 'ví bàkà muu to tí nó lá, à delè bà biya gí, máa à 'ví bàkà i tí nó á gbíri lá.

19 'Bí có náa ye bá 'dè ji yo káká'i a ñinó máa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo, kpétí ká go ndâ 'duù sósò'ò cuki, má toko muu ndú, bìnidi ndú gii 'deke tí ndú ta njembí gbaanjé tacó 'bí ña i 'do mì Bu ye gbíri, ta rẹ ye, Bu ye bà je i tí nó náa ndú yù nò ji ndú gí.

20 Tacó ndâ 'duù kpétí go sósò'ò, go ta'ò, má kili mítí 'bí bàndò ta rẹ ye, ye bà dù kuu toko ta ndú á kà.»

Bà si có gítí ndâ vò i mì ndâ 'bí ka ndoo mí to

21 Bìnidi Piyétòrò gii 'vee Jézù, máa, «Ye 'ví si có gítí ndâ vò i mì ná'vindí ye náa yí bàkà mítí ye mí to yee gbí ée, Buù? Yee gbí vò-nje só?»

22 Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Me ká ta bà vò-nje só cuki lá. Ye ni ji yo a vò-nje só ta bà vò-nje só ta bà muu'bi.»

23 Jézù gii lòkò'bò 'bí có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Bà dù Gba-gbiri tí gbolò gba mì ndâ 'duù muu to tí nó 'vii ká 'vii ta 'bí gbolò gba gbaanjé mbe ere muu wó gítí có ba kili ndâ i mì wó 'do mì ndâ kpo-kpò 'duù mì wó gí.

24 Yí mà gii 'bità bà tè'é tí ndú gbaanjé-gbaanjé, à gii gí ji yí kpédélé'i kùro a i ta 'duù ñinó náa i mì wó muu wó me gbolò ngé ndii gí nò.

25 Káa kpokèji bà dele ta ndâ i tí nó ji gba mà gii kpò 'dakò tí nó gí, gba gii 'dè có máa, à ya gí bà mà ndâ 'dakò tí nó, ta niù mì wó, ta ndâ 'vii mì ndú, ta ndâ i-'bá mì ndú 'dáá gí. À má sù ndú gí, à 'ví kaa i gbí ndú gítí á ji yí gí bìnidi ndâ i mì yí.

26 Káa 'dakò tí nó mà gii 'di có tí nó, yí gii zèè kò gba ta bà 'deke tí wó, ji yí máa, «Je o ji ye, buù, wàa ye 'ví pà kpokèji bà si có ndâ i mì lo 'do muu ye 'dáá gí.»

27 Gba mà gii zeke 'dakò tí nó, yè ro wó gii bàkà yí ngé ndii gí. Bìnidi yí gii si có gítí ndâ i mì wó á muu wó nó 'dáá gí mí to. Bìnidi yí gii 'dè có ji yí máa, yí ya gí 'bá mì wó.

28 «'Dakò tí nó mà gii co gí sè 'do gbí ngbàngà mì gba, yí gii 'de 'bí ka wó náa ndú kú bàkà nètè ta ndú 'bá mì gba, ta lambu i mì wó á muu wó, bìnidi yí gii nanaka mítí ka wó nò go cá tí ngbù tiítí, máa, «I mì ye kuu muu lo. Je i mì ye ji ye! Je i mì ye ji ye!»

29 «Ka wó mbe nètè nò gii 'va tí wó kùro wó, ta bà 'deke tí wó ji yí, máa, «Je o ji ye, wàa ye 'ví i ngèlè gítí.»

11 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «À káa ndá 'duù ñínó náa Mbířì wu jì ndú máa ndú dù tí ndá dì banga nó ká bà dù éno. À me káa ndá 'duù sàkàmàà lá.

12 Tacó ndá ña ndá i mbe kú tii ndá 'duù 'do tí bà kò niì me a mbè: à volo ndá 'bí 'duù 'do ká gbí yì ndá nawu ndú; à bàkà ndá 'bí 'duù gítí bà dù éno ta wotí; ndá 'bí 'duù biya bà kò niì tacó bà dù tí ndá mbe bàkà nèté mì Mbířì. Wotí bà 'di có tí nò má kuu tí 'duù, yí 'ví 'di .»

Ndá Jézù ta ndá víi 'vii

13 Ndá 'bí 'duù gii gí ta ndá víi 'vii mì ndú jì Jézù, máa yí cù 'dè ngo cù wó míti ndú, wàa yí 'ví 'deke tí wó jì Mbířì tacó tí ndú. Káa ndá mbe tala có mì Jézù gii do ta ndá 'duù tí nò.

14 Káa Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo si ndá 'vii tí nò 'ví gii gí mì ye. Yo tii kpokèjì 'do tí ndú lá, tacó ndá mbe kú dù tí ndá bòò-gba mì Gba-gbířì a ña ndá 'duù ñínó go ndá 'vii tí nò, nò.»

15 À mà gii yee ta ndá 'vii tí nò tí Jézù gí, yí gii cù 'dè ngo cù wó míti ndú, bìndi yí gii ñjè nó 'do bàndò tí nò gí.

'Bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò

16 Mà gii zeke'o, 'bí 'vii-'dakò ta ndá i mì wó me gbolò gii gí mì Jézù, bìndi yí gii 'vee yí, máa, «'Duù 'ví bàkà a ña tó i yè, tacó wàa yí 'ví 'de ta 'válá ñínó mbe cee lá nó?»

17 Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Wò 'vee ye á gítí tó i tacó yè? Tó 'duù ká gbañjè cuki. Go bà 'de 'válá ñínó mbe cee lá nó má kuu tí lo, kpolo tí ndá có tí nò.»

18 Káa 'vii-'dakò tí nò gii 'vee Jézù káká'i, máa, «Ndá có ngayi?»

Káa Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì yí, máa, «Ndá có tí nó máa,

<Wò 'ví zì 'duù lá.

Wò 'ví bàkà bangbaya lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'verè gítí 'duù lá.

19 Wò 'ví tègàrà ndá bu lo ta nawu lo.

Wò 'ví zè ndá 'bí ka lo ñikì go bà zè 'dóó tí lo ñikì mì lo,> nò.»

20 Káa 'vii-'dakò tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ye kpolo tí ndá có tí nò náa wò kpónó 'deke mí to nò 'dáá gí; 'bí i ñínó kpòò mbe gboo 'do mì ye gí nó a yè?»

21 Káa Jézù gii 'visì có jì yí, máa, «Go bà dù tí cèè 'duù ta bà lê tí wó wálá má kuu tí lo, ya gí 'bá wàa wò 'ví si ndá i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wò 'ví ñjèè ndá i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó jì ndá mbe yè, bìndi wò 'ví gí gí bà řu ndi ye. Cì gúku lá, tacó wò bà 'de ndá i me gbolò gí bìndi ndá i mì lo nò 'do gbířì gí.»

22 'Vii-'dakò tí nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gii ñjè nó 'do bà-i-nò ta máákà gbí diù wó, tacó ndá i mì wó me gbolò ngé ndii gí.

23 'Vii-'dakò tí nò mà gii ya gí. Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ye kú 'dè có jì yo ta yúco, máa, bà dù tí bòò-gba mì Mbířì mì ndá mbe kpo-kpò i muu to tí nó kpolo ngé ndii gí.

24 Ye bà 'dè gbí ndi có tí nò jì yo káká'i, máa, à peteke a bà ndii 'bí ña gbolò nó go ya co gbí guù ngbàndú á co tí bà dù 'duù ñínó ta ndá kpo-kpò i ká mì wó nó tí bòò-gba mì Mbířì.»

25 Nje ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'dèè ta bà 'di có tí nò gí. Bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «À má ènò, a 'di ká bà 'de 'vála?»

26 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú ta bà zeke'o tí ndú, máa, «Wotí mì ndâ 'duù gítí wálá, káa 'bí i mbe kpò Mbírì wálá.»

27 Bìndi Piyètòrò gii 'vee Jézù, máa, «Káa ze, ò káa ze jee ndâ i muu to tí nó 'dáá gí mí to kù ɾu ndi lo. Ze bà 'de bìndi ndâ i mì ze náa ze jee ndú mí to nò a yè?»

28 Káa Jézù gii 'visì có jì Piyètòrò máa, «Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, ta o tí nó náa ndâ i má gii gí 'dáá tí ndâ ngú i gí, 'Vii-mì-'Dakò bà gii kì tí wó dèngècè pí jàlambà mì wó, bìndi yo tí ndâ 'duù tí nò muu'bi-nje só mbe kù ɾu ndi ye nó bà gii kì tí yo dengece-dèngècè to kù zogo ndâ ña ndâ Ìziriyéli muu'bi-nje só nò.

29 Bìndi ndâ 'duù ñinó 'dáá mbe jee ndâ 'bá mì ndú, ta ndâ ná'vindi ndú, ta ndâ námi ndú, ta ndâ bu ndú, ta ndâ nawu ndú, ta ndâ 'vii mì ndú mí to ta rè ye nó, bà 'de ndâ i me gbolò á gí bìndi ndâ i mì ndú ta ndâ 'duù mì ndú nò. Mbírì delè bà je 'vála ñinó mbe cee lá nó jì ndú á bìndi ku mì ndú.

30 «Káa yo 'ví koɾo muu yo máa, ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ kpo-kpò 'duù kùɾo ndâ 'bí ka ndú nó bà gii dù tí ndâ ndòngbú 'duù, bìndi ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ síli ndâ ka ndú nó bà gii dù tí ndâ kùɾo ndâ 'duù.»

20

Jézù lòkò'bò có gítí ndâ mbe bàkà nètè gbí nji

1 Jézù gii lòkò'bò có jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, «[J]a kpokèjì bà zogo to tí nó mì Gba-gbírì go i mì 'bí gbolò 'duù mbe gbo'o ya gí bà pà ndâ 'duù tacó bà bàkà nètè gbí nji mì wó.

2 Yí mà gii 'de ndâ kpédélé 'duù gí, ndú gii 'vii có ta ndú gítí bà ko mboo nètè mì ndú, bìndi yí gii tuu ndú gí gbí nji ta fírì dú'o.

3 Yí mà gii ya gí bàndò 'vèlè si ɾi yèè gàà gí yaà gí, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù ta nètè mì ndú wálá.

4 Bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí nji mì wó, máa, ndú bàkà nètè, wàa yì bà je i ñinó mbe 'vii ta po nètè mì ndú jì ndú.

5 Yí mà gii dele ndi wó ya gí bàndò 'vèlè ta ɾi dè gítí gbúrú, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù, bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí nji, máa, ndú bàkà nètè, wàa yì 'ví je bà 'bì ndú jì ndú. Yí mà gii ya ndi wó gí bàndò 'vèlè si ɾi mò tí gí, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù kù dù sínò, bìndi yí gii kaa ndú ya tí gí gbí nji, máa, <Yo bàkà nètè! Yo bà 'de káa bà 'bi yo.>

6 Yí mà dele ndi wó gí bàndò 'vèlè si o 'dèè gí, yí gii 'de ndâ 'bí 'duù ta nètè mì ndú wálá. Bìndi yí gii 'vee ndú, máa, <Yo kù dù sínò bà-i-nó 'do tí dú'o yee tí kpónó tacó yè?»

7 «Káa ndâ 'duù tí nò gii 'visì có jì yí, máa, <Tacó mbe je nètè jì ze wálá.> Bìndi yí gii 'visì có jì ndú, máa, <À má ènò, yo ya gí gbí nji mì ye.>

8 «O bà nje nètè mà gii me tí gí, yí gii tuu mbe kù kpòlo tí ndâ i gbí galá mì wó, máa yí ya gí bà nje ndâ 'duù 'do gbí nètè gí. Ndâ 'duù mà gii gí 'do gbí nji gí 'bá gí, yí gii 'dè có jì mbe kpòlo tí ndâ i gbí galá mì wó, máa, yí ko mboo nètè mì ndú jì ndú. Máa, yí 'bità bà je i kpédélé'i a i jì ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gí gí gbí nètè ta 'dé'o nò, bìndi ndâ mbe gí si ɾi mò tí gí, bìndi ndâ mbe gí ta ɾi gbúrú, bìndi ndâ mbe gí ta ɾi dú'o, bìndi

ndâ mbe gi ta firí dú'o, wàa yí 'ví je i ji ndú 'dáá gí 'vii ká 'vii. 'Bí có máa, 'duù ñinó gi gí gbí nètè ta firí dú'o, káa ñizó gi si nètè kú ñjé-ñjé nò, 'ví dù lá.

⁹ Mbe kpolo tí ndâ i gbí gálá bà-i-nò gi 'bità bà ko mboo nètè mì ndâ 'duù ji ndú go có tí nó náa mbe ñjí 'dè ji yí nò.

¹⁰ Ndâ kpédélé 'duù tí nó náa mbe ñjí kaa ndú gí gbí nètè ta firí dú'o nó gi ñi ñindi ndú ta bà kojo có éno máa, a ndâ yí ká bà 'de i me gbolò, káa ndú gi 'de káa gbèe ña i tí nó náa ndâ 'bí ka ndú 'de nò.

¹¹ «Ndú bà-i-nò gi lí káa 'bì ndú gí ta i tí nó náa à je ji ndú nó gí, bindi ndú gi ya gí bà 'dè kòlòwò ji mbe ñjí, máa,

¹² «Ndâ ndòngbú 'duù tí nó náa wò kaa ndú gí tí kpónó-kpónó ta 'dê'o nó bàkà nètè ká ta lambu o, káa wò gi 'vii ndú ta ze tí ndâ mbe 'bità bà ka wu'o si rí có lá yee tí 'dê'o ta ña kpokèji ngayi!»

¹³ «Káa mbe ñjí gi 'visi có ji 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kú 'dè kòlòwò nò, máa, «Ye ñonoko wò gbaànjé lá, kómbe ye. À kpónó 'bì lo nò me i tí nó kùtáa náa ndâ 'vii có gítí ta dú'o nó lá?

¹⁴ Má ènò, je i mì lo, wàa wò 'ví ya . Ye je i ji ndâ ndòngbú 'duù tí nó mbe gi gí gbí nètè kpónó-kpónó si o bèè 'dáá gí nó 'vii ta yo 'do ká gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye.

¹⁵ Rè i ñinó mbe tii ye 'do tí bà bàkà ta ndâ 'dóó i mì ye go có mì ye gbí muu ye 'ví dù a ña yè? Wò kú tò a kii tacó ña gbolò nambeè tí nó náa ye bàkà ji ndâ 'duù tí nó mbe gi gí gbí nètè kpónó-kpónó á kùro bà ñjé nètè nó?» »

¹⁶ Jézú gi yee nje có mì wó, máa, «Ndâ ndòngbú 'duù wúnò bà dù tí ndâ kpédélé 'duù, bindi ndâ kpédélé 'duù bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù go ña i tí nó kpónó nò.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézú gítí o bà kònò sé'i mì wó

¹⁷ Jézú mà gi cee ta bà 'dè có gítí ndâ mbe kpo-kpò i gí, ndú gi kaa kú ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Káa si ndú kpokèji, yí gi kaa ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gi 'dè có ji ndú, máa,

¹⁸ «Ndoo kpónó kú ya gí gbí gbata Jèrùzàlémè, bindi ndâ 'duù kà bà gi kpi ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyá. Ndú bà gi waa có ku mítí wó,

¹⁹ bindi ndú bà gi je yí ji ndâ mbe 'dó-'do tacó bà zi yí. Ndâ mbe 'dó-'do tí nó bà gi ño ndi wó, ta bà ño yí, ta bà lè yí, ta bà gbì yí, bindi ndú bà gi zi yí ta bà gbì yí á mítí ñjèèkpè mù. Káa bindi sili ta'ò yí bà gi 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì yù i 'do mì Jézú

²⁰ Nawu ndâ Jákòmò ta Jòvànì tí ndâ 'vii mì Zèbidèyò gi kaa ndú ya tí ji Jézú kùro bà yee ndú Jèrùzàlémè. Bindi yí gi zèè kò Jézú ta bà 'deke tí wó.

²¹ Káa Jézú gi 'dè có ji niì tí nó máa, «Nì 'dóó rẹ ña i tí nó ta go tí lo nó gi.»

Káa yí gi 'visi có ji Jézú máa, «Có gbí njembí ye éno máa, wò ci ye éno máa, wò má gí tí gbolò gba gí, wò bà bàkà ndâ 'vii mì ye sósò'ò nó tí ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì lo. 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú 'ví dù tí mbe kí tí gbí kù'bi mì lo, wàa 'bí 'duù 'ví dù tí mbe kí tí gbí galì mì lo.»

22 Káa Jézù gii 'visi có ji ndá nùí tí nó ta ndá 'viì mí wó, máa, «Yo òò òa i tí nó náa yo kú yù nó ní lá. Wotí bà nùí 'visi tí nó náa ye kèjì gí bà nùí nó kuu tí yo?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «À kuu tí ze.»

23 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Yo bà nùí 'visi mí ye nó gí. Káa à má gítí có ndá bàndò bà kí tí rẹgbà tí ye gbí ngbàngà mí ye, ndú me ndá i mí ye tacó bà njèè ji ndá 'duù lá. Ndá bàndò tí nó a ndá i mí ndá mbe náa Bu ye 'viindí tacó tí ndú sàà gí.»

24 Sè ndá mbe tala có mí Jézù muu'bi nó má gii 'di có tí nó náa ndá Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvání 'dè nó, tàkòcò ndú gii kpolo gítí ndú gí.

25 Jézù má gii òò ènò, yí gii kili ndá mbe tala có mí wó muu'bi-nje só 'dáá gí, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo òò ní gí máa, ndá gba mí ndá 'duù òòndó mbe òò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ní lá nó kú toro nje ndá bòò mí ndú ta to. Ndá kpo-kpò 'duù kùro ndú delè kú bàkà ndú ká tí cèè ndá bè bòò mí ndú.

26 Káa áá bà dù gbí òkò tí yo me go ènò lá. Tacó 'duù òòndó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mí ndá ka wó.

27 Bindi 'duù òòndó tí kùro ndá ka wó gbí òkò tí yo nó bà dù tí bòò mí yo.

28 Tacó à kpèti káa 'Viì-mì-'Dakò, yí gí gí muu to tí nó me tacó máa ndá 'duù 'ví bàkà nèté wó nó lá, yí gí a i tacó bà bàkà nèté ndá 'duù, delè tacó bà sì mīri wó ji ku á muu ndá 'duù.»

Jézù njaanga ro ndá 'bí mbe súro sósò'ò

29 Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó kú gii njè nó 'do gbí gbata Jèrikò kú ya gí Jèrùzàlémè, ndá 'duù me mbè ká ko ndú.

30 Ndá 'bí 'dakò sósò'ò tí ndá mbe súro mbe kú kí tí ndú seè kpokèjì, máa gii 'di có máa òòndó a Jézù ká kú ndii ta nó nó, ndú gii 'bità bà tò kú, máa, «'Viì mí Dàvidè! Òò yè ro ze!»

31 Ndá mbè 'duù tí nó mbe kú ko tàkò Jézù nó gii do mítí ndá mbe sú ro tí nó, máa ndú dù ngbii. Káa ndá mbe sú ro tí nó gii tò kú ngéé gí yàà ndii òòndó kùro nó gí, máa, «'Viì mí Dàvidè! Òò yè ro ze!»

32 Jézù gii rò tíyò, yí gii tè'é tí ndú, bindi yí gii 'vee ndú máa, «À tí yo a go òa yè, máa ye 'ví bàkà ji yo?»

33 Káa ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «Si ze 'ví zeke'o, Buu!»

34 Jézù gii òò yè ro ndú, bindi yí gii tee 'bi wó ta ndi tí ndá ro ndú, bindi ndú ngé gii 'bità bà òò ndá i, bindi ndú gii ru ndi Jézù.

21

Bà ri Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

1 Ndá Jézù má gii dooko ta gbata Jèrùzàlémè gí, si ndú pí Gú Mbá, Jézù gii tuu ndá 'bí mbe tala có mí wó sósò'ò,

2 máa, «Yo ya gítí ndá 'bá tí zó náa yo kú òò muu ndú ngéé kùro yo zó. À káa póó bà yee yo ká, yo bà 'de na kècè náa à ẹre yí gí, ta 'viì mí wó gbí wú rẹgbà tí wó. Yo 'ví njaanga ndú 'do gbí wú gí, bindi yo 'ví gí ta ndú ji ye.

3 'Bí 'duù má 'vee yo, yo 'ví 'visi có ji yí, máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa ze ya ta ndú ji yí. Nèté mí wó má cee ta ndú gí, yí bà tuu ndú ngé gí bàndò mí ndú.»

4 I tí nò bàkà tí go có tí nó nàa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbířì táánò 'dè éno máa,

5 «'Dè có jì ndá 'duù Jèrùzàlémè, máa,

<Yò nò gbolò gba mì yo á kèjì tí 'dè 'duù pí kècè tí ngbú kècè.> nò.»

6 Ndá mbe tala có mì Jézù sósò'ò nàa yí tuu ndú nò gii njè nó ya gí bà bàkà go có tí nó nàa Jézù 'dè jì ndú nò.

7 Ndú bà-i-nò gii gbà ndá ngbú 'viì-kècè tí nò ta nawu wó ya tí jì Jézù. Ndú má gii yee ta ndú tí Jézù gí, ndú gii ki ndá bongo mí pí tí ngbú 'viì-kècè tí nò, bindi Jézù gii o yí, ya tí gí gbí gbata Jèrùzàlémè.

8 Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe tí mí mì Jézù nó gii gò ndá bongo mì ndú mí to ta tí kpokèjì, ndá 'bí gii ki'viki ndá kpá gò mítí kpokèjì, tacó waa Jézù 'ví nò gbí, tacó bà te 'duù mítí bà řì yí gí gbí gbata Jèrùzàlémè.

9 Bindi ndá mbè 'duù gii 'bità bà ko Jézù ya tí gí gbí gbata. Ndá 'bí 'duù tè kuro wó, bindi ndá 'bí 'duù tàkò wó ndiì, kù tò kù ta liki'ò, máa, «'Vala ze kpónó, 'Viì mì Dàvidè!

À ùlù yí tí mbe gí ta řè mì Mbířì!

Áá Mbířì, 'vala ze kpónó!»

10 Gbata Jèrùzàlémè gii ngaka a cèe tí ta o bà yee Jézù. Ndá 'duù ta o tí nò kù gii 'vee a 'vé, máa, «[J]inó a 'di? Nìno a 'di?»

11 Káa ndá mbè ndá 'duù tí nó mbe kù ko tàkò Jézù nó gii 'visì có jì ndá mbe kù 'vee 'vé tí nó, máa, «A Jézù tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbířì mbe gí 'do gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàlilèyà nò.»

Jézù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbířì

12 Jézù má gii yee gbí gbata Jèrùzàlémè gí, yí gii řì gí gbí ndùgù 'bá-Mbířì. Bindi yí gii mòkò ndá mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbířì tí 'bá 'velè nó 'daá gí gí sè. Bindi yí gii 'buku ndá tàràbèzà mì ndá mbe kù 'visì gürúsù, ta ndá mbata mì ndá mbe kù mà ndá kùlè nó mí to.

13 Bindi yí gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó ta kpo tàkòcò, máa, «À cu mí gbí wàràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbířì, máa: Mbířì máa, <'Bá mì ye a bándò bà 'deke tí ndá 'duù jì ye.> Káa yo kpónó bàngù nó gii 'visì tí bándò mì ndá mbe kùmùkù ndá i mì ndá 'duù.»

14 Jézù má gii cee ta ndá mbe bàkà gbí ndùgù 'bá-Mbířì tí 'bá 'velè nó gí, ndá mbe sù řo ta ndá mbe ku kò gii kaa ya gí mì wó gbí ndùgù 'bá-Mbířì kà, bindi yí gii 'vala ndú.

15 Ndá kpo-kpò bu-Mbířì ta ndá mbe 'di gbí tàkù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò má gii nò ña ndá i-serè tí nó nàa Jézù kù bàkà nó, ndú delè má gii 'di ndá kù tí nó nàa ndá ví 'viì kù tò ta gbí ndùgù 'bá-Mbířì, máa, «'Vala ze, 'Viì mì Dàvidè! 'Vala ze, 'Viì mì Dàvidè!» nó, ndú gii 'de nderè bà òkòlòwò gítí Jézù gí.

16 Ndú bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò 'di có tí nó nàa ndá 'viì tí nó kù tò ta kù nò gí?»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì ndú máa, «Ye 'di gí. Káa yo jé 'deke có tí nó gbí wàràgà mì Mbířì máa, <A wò tí Mbířì ká nìbà cèe kpokèjì bà ùlù wò jì ndá ví 'viì, ta ndá dó 'viì,> nó lá?»

17 Jézù gii njè nó 'do Jèrùzàlémè bindi ndá có tí nó ya gí bà tè řì gbí gbata Bètàniyà.

Jézù ì njà mítí 'bí mû-mbiigá

18 Ta dú'ò si Jézù kù dele ta go tí wó 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémé,

19 yí gii ò 'bí mû-mbiigá á seè kpokèjì. Yí gii ne tacó bà pà yú wàa yí 'ví zò gítí go tí nò tí yí nò. Káa yí gii 'de káa bè kpá. Gbèe ò mbiigá gbí mû wálá. Bìndi yí gii ò nà mítí mû tí nò máa, «Wò 'ví ò káká'í lá.» Ndá kpá-mbiigá tí nò ngé gii me òremo-òremòò, goolá a wu ka co tí ndú nò.

20 Ndá mbe tala có mî Jézù má gii ò bà lemere bè mbiigá tí nò ta ku gálá ènò, nje ndú gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «A òa yè ká zì mû-mbiigá tí nò gálá go có 'dì nò?»

21 Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yú có máa, yo má ùnje gítí Mbíri ta njembí yo gbaànjé, yo bà bàkà cuki me káa òa i tí nò náa à bàkà mítí mû-mbiigá tí nò, nò lá. Yo kpéti má 'dè có jì 'bí gbolò gú, máa yí nje nò 'do tí bàndò mî wó ya gí bà 'va tí tà kápá, yí bà bàkà go có mî yo nò gí.

22 Yo delè má 'deke tí yo jì Mbíri tacó 'bí i ta njembí yo gbaànjé, Mbíri bà je i tí nò jì yo gí.»

Ndá kpo-kpò 'duù mî ndá Jùdéyà 'vee rẹ mbe je wotí bà bàkà ndá serè jì Jézù

23 Jézù má gii ò gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nìbà i jì ndá 'duù gí, ndá 'bí bu-Mbíri ta ndá 'bí kpo-'duù-'bá mî ndá Jùdéyà gii gí gí mî wó, bìndi ndú gii 'vee yí máa, «A 'dì ká je wotí bà bàkà ndá i tí nò náa wò kù bàkà nò jì wò?»

24 Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ye kpónó delè kù gii 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo má 'visi có jì ye gí tàkò gí, bìndi ye 'ví gii ò rẹ 'duù tí nò mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nò náa ye kù bàkà nò jì yo:

25 A 'dì táánò ká je wotí bà caka tí ndá 'duù jì Jòvání? A Mbíri wèè, a 'bí 'duù wèè? Yí 'de wotí tí nò 'do kòtí 'dì? Nògí, yo nì rẹ 'duù tí nò jì ye.»

Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí 'vé mî Jézù nò gbí òkò tí ndú ta kpéti ndú máa, «Ndoò kpónó má 'visi có jì yí máa, Jòvání 'de wotí tí nò táánò 'do mî Mbíri, yí bà gii 'vee ndoo máa, «Káa yo ùnje gítí ndá i tí nò náa yí kù bàkà nò lá, tacó yè?»

26 Káa bà 'dè éno máa, Jòvání táánò 'de wotí tí nò 'do mî ndá 'duù, delè káa bà le wú mítí mîri ndoo, tacó ndá 'duù ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mî Mbíri.»

27 Tacó ènò, ndú gii 'visi có jì Jézù máa, «Ze ò bà lá.»

Káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «À má ènò, ye delè bà ò rẹ 'duù tí nò mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nò jì ye nò jì yo wálá.

Jézù lòkò'bò có gítí ndá 'bí 'vii sósò'ò

28 «Yo kù koro có máa yè? 'Bí 'dakò ta ndá 'vii mî wó sósò'ò táánò gii ya gí mî kpo 'vii mî wó, yí gii 'dè có jì yí éno máa, «'Vii, ya gí bà bàkà nètè gbí ní wúnò.»

29 Káa 'vii tí nò gii 'visi có jì bu wó máa, «Ye tí nò wálá.» Káa 'vii tí nò má gii koro muu wó, yí gii 'visi muu wó gí, bìndi yí gii ya gí gbí ní go có mî bu wó nò gí.

30 'Dakò tí nò gii ya gí mî làmbu 'vii mî wó, gí bà 'dè có jì yí máa, yí ya gí gbí ní. Káa 'vii tí nò gii eendi bu wó máa, «Ye bà ya gí, buu,» káa yí gii ya lá.

31 A 'dì 'do gbí òkò tí ndá 'vii tí nò sósò'ò nò ká bàkà go có mî bu wó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «A kpédélé 'viì mì 'dakò tí nò ká bàkà go có mì bu wó.»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa, ndá mbe kú kili i-mírì, ta ndá mbe nò vò ndoò, bà ya gí 'bá mì Mbírì si yo mí ndii.

³² Ye 'dè có tí nò ji yo tacó Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù táánò gí gí mì yo muu to tí nó tí mbe nibà tó kpokèji ji ndá 'duù, káa yo táánò ùnje gítí ndá có mì wó lá. A ndá mbe kili i-mírì ta ndá mbe nò vò ndoò nó táánò ká ùnje gítí ndá có mì wó. Yo táánò nò ndú tí gí, káa yo biya bà 'visi muu yo 'do tí ndá vò kpokèji mì yo gí.

Jézù lòkò'bò có gítí ndá mbe bàkà nèté gbí nji nèbítì

³³ «Yo sè tù yo gítí 'bí có tí nó náa ye kú gii lòkò'bò ji yo nò. Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò gii rò nji mù-nèbítì mì wó, bindi yí gii rò ndá 'bí mù tí ndùgù gí tàkò , bindi yí gii duu gùù tí bàndò bà pee nèbítì mí gbí , bindi yí gii duu cèlégé tacó bà gbà i mí gbí nji tí nò. Bindi yí gii kaa ndá 'duù mí gbí , máa, ndú má pee nèbítì gí, bà nìndi ndú 'ví dù éno, wàa bà nìndi yí 'ví dù éno. Ndú má gii 'viì có ta 'dakò tí nó náa yí kaa ndú mí gbí nji nò cee gí, yí gii ya gí bà nò ndoò gí gbí tende muu to.

³⁴ Yí má gii nò o bà yù nèbítì dooko gí, yí gii tuu ndá bòò mì wó ji ndá mbe kú bàkà nèté gbí nji mì wó máa, ndú je bà nèbítì nìndi yí ji ndú wàa ndú 'ví gí tí ji yì.

³⁵ «Ndá bòò mì mbe nji má gii yee ta ña có tí nó náa mbe tí ndú tuu ta ndú nò tí ndá 'dakò tí nó mbe kú bàkà nèté gbí nji mì wó nò, ndá 'dakò tí nó gii bàkà gbínje ta ndú, ta bà gbì ndú, ta bà 'vaka ndú ta díí. Bindi ndú gii zì 'bí gbaànjé gí.

³⁶ Có ña vò i tí nó náa ndá 'duù tí nó bàkà ta ndá bòò mì mbe nji nó má gii yee gbí tù wó, yí gii tuu ndá 'bí bòò mì wó káká'i, gbí nìndò me mbè ndii ndá kpédélé nìno gí ji ndú. Káa ndá 'dakò tí nó gii bàkà káa ndi ña ndá vò i tí nó náa ndú bàkà ta ndá kpédélé bòò mì mbe nji nó mítí ndá nìno.

³⁷ Bà ta'ò 'duù náa mbe nji gii tuu ji ndú a 'dóó 'viì mì wó ta bà koṛo có máa, «Ndú bà te duù mítí 'dóó 'viì mì ye gí.»

³⁸ «Káa ndá mbe bàkà nèté gbí nji má gii nò 'viì mì mbe nji kèji, ndú gii 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Nizó a 'dóó mbe mbèlè tí nó ká kèji zò. Ndoò zì yí gí, wàa ndoo 'ví dù tí ndá mbe mbèlè tí nó bindi wó.»

³⁹ 'Viì tí nó má gii yee mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nji gí nje o, bindi ndú gii zì yí gí.

⁴⁰ À má éno, yo kpónó kú koṛo ta muu yo máa, mbe nji tí nó bà gii bàkà a ña ye ta ndá mbe nèté tí nó?»

⁴¹ Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Yí bà ziki ndá vo-vò mbe nèté tí nó 'daá gí, ta kponje gítí wálá. Bindi yí bà gii pà ndá 'bí cèe ngú mbe nèté mbe kú je bà i nìndi wó ji yí ta o bà kili i 'do gbí nji.»

⁴² Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú, máa, «Yo jé 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nó lá? Có tí nó máa,

«Dóó díí tí nó táánò náa ndá mbe bì 'bá bè gí nó

ká gii gí tí cèe yú díí bà sè tà 'bá nò.

A Mbírì táánò ká bàkà éno,

Káa à niki gbí ro ndoo ngé ndii gí.»

⁴³ «Má éno, ye kú 'dè có ji yo máa, «Áá bà mò yo 'do 'bá mì Mbírì gí, wàa à 'ví je 'bá tí nó ji ndá 'bí ña tende 'duù mbe kú bàkà tò i.»

44 'Duù má 'va tí wó pí díí tí nò náa ndâ mbe bì 'bá táánò bè gî nò, 'duù tí nò bà ki'viki tí vò ña ñinò. Káa à má díí tí nò ká 'va tí pí tí 'duù, díí tí nò bà 'ba'daka gbí 'duù tí nò gí.»

45 Ndâ kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà má gù 'di có tí nò náa Jézù lòkò'bò nò, ndú gù ñò ni gí máa, yí kù lòkò'bò có tí nò a i gítí ndâ yì.

46 Tacó éno, ndú gù jè ta bà pà kpokèjì bà zèè yí, káa gùku ndâ mbè 'duù tí nò mbe kilí mí mì Jézù nò gù kpò ndú gí. Tacó ndâ 'duù tí nò ñò ni gí máa, Jézù a mbe 'dòkò có mì Mbířì.

22

Jézù lòkò'bò có gítí o bà ko niì

1 Jézù gù lòkò'bò có jì ndâ 'duù káká'i máa,

2 «Ye bà 'vii Gba-gbiri míti 'bí gbolò gba mbe bakà i-zò-zò me gbolò ta o bà ko niì mì 'vii mì wó gí 'bá.

3 Bìndi yí gù tuu ndâ bòò mì wó gí tàkò ndâ 'duù tí nó náa yí ma có bà ko niì jì ndú nò. Káa gbèe 'duù gbí òkò tí ndú gù gí lá.

4 Bìndi yí gù tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Yo ya gí bà 'dè có jì ndâ 'duù tí nó náa ye ma có bà ko niì mì 'vii mì ye jì ndú nó máa, ye bakà i-zò-zò cee gí. Nògí, ndú gí gí bà zò i.»

5 Ndâ bòò mì gba gù ya gí bà 'vanda ndi kòcò gba jì ndâ 'duù tí nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí. Káa có tí nó gù dù gbí tù ndú ká go mòngò gbí tù bô. Bìndi ndú gù 'vaaka ya ta ndi gbí ndâ 'dóó nètè mì ndú gbí muu ndú. Ndâ 'bí 'duù ya gí gbí ñjì mì ndú, ndâ 'bí 'duù 'vaaka ya gí bà mà 'véle,

6 ndâ 'bí 'duù ñjìndi ndú gù zèè ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó, bìndi ndú gù bakà ndâ i-nò míti ndú, ndâ 'bí 'duù gù ziki ndâ 'bí bòò mì gba náa yí tuu ndú nó gí.

7 «Cò ña ndâ i tí nó náa ndâ 'duù tí nó bakà nó mà gù yee tí gba, yí gù tuu ndâ àsikèrì mì wó máa ndú ya gí bà ziki ndâ 'duù tí nó, wàa ndú 'ví cu wu míti ndâ 'bá mì ndú 'dáá gí.

8 Bìndi yí gù tuu ndâ 'bí bòò mì wó káká'i máa, «Ye bakà ndâ i-zò-zò bà ko niì cee gí. Káa ndâ 'duù tí nó náa ye táánò ma có bà ko niì jì ndú nó 'vii tí ndâ mbe gí lá.

9 Má éno, yo ya ta ndi tí ndâ kpokèjì, wàa yo má 'de ndâ 'duù, yo 'ví tè'é tí ndú, wàa yo 'ví njèè i-zò-zò jì ndú, tacó ndâ yâ bà kpilí-kpili.»

10 Ndâ bòò mì gba mà gù kilí ndâ 'duù go có mì wó nó gí, ndú gù kaa ndú mí tà'i bà zò i.

11 «Gba mà gù gí tacó bà 'vee ndâ wiri mì wó, yí gù ñò 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú mbe yuu me bongo bà ya gí bà ko niì lá.

12 Bìndi gba gù 'vee 'dakò tí nó, máa, «Áá kómbe ye, wò rì gí tà'i tí nó ta ña kpokèjì ñgàyì?» Káa bà 'visì có jì gba gù kpò 'dakò tí nó gí.

13 Bìndi gba gù 'dè có jì ndâ 'duù mì wó mbe kù kpòlò tí ndâ wiri nó máa ndú èrè 'bí 'dakò tí nó gí, wàa ndú 'ví èrè kò wó gí, wàa ndú 'ví te yí 'va mí gbí 'dí'di'ò sè, tí bàndò bà wa gbí ta bà 'vii tí ndâ 'duù.

14 Tacó à tè'é tí ndâ 'duù me mbè, káa yí ruka 'do gbí òkò tí ndú ká ñj'ídí.»

Có gítí bà gò i-miri mì ndâ Jùdèyà jì gba Rómá

15 Ndâ 'bí mbe kpòlò tí tàkù mì ndâ Jùdèyà gù kilí bà muu ndú káká'i tacó bà zèè Jézù 'do tí mè wó.

16 Bindi ndú gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì ndú ta ndá 'bí mbe kù tè gí tàkò có mì Èròdè tí gbolò gba, máa ndú ya gí mì Jézù, wàa ndú 'ví 'vee yí ta tìrì máa, «Mbe nìbà i, ze nò wò ni tí 'duù nìno jáá, mbe kù nìbà kpokèjì mì Mbirì jì ndá 'duù me ta tìrì lá gí. Wò delè cì gúku tí 'duù gbaànjé lá, tacó ndá 'duù 'dáá gí kùro lo ká gbaànjé.

17 Có mì lo kpónò máa yè? Có mì lo máa, à dú tacó tí ndoo tí ndá Jùdèyà bà gò i-mírì jì ngáángbá gba mì ndá Rómánò? 'Dè jì ze gí.»

18 Káa Jézù gii 'di gbí tìrì mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Yo kù tala ye tacó yè, ndi yo ndá mbe nambeè-fo?

19 Yo tù ña nì gùrùsù tí nò náa yo kù gò jì ngáángbá gba mì ndá Rómánò nò jì ye gí.»

Ndá 'duù tí nò má gii tù ña nì gùrùsù tí nò jì Jézù gí,

20 Jézù gii 'vee ndú máa, «À ka mítí gùrùsù tí nó nó a muu 'di, ta rẹ wó náa à cu mítí nó?»

21 Káa ndú gii 'visì có jì Jézù máa, «A muu ngáángbá gba mì ndá Rómánò, ta rẹ wó náa à cu nó.»

Tacó éno, Jézù gii 'visì có jì ndú, máa, «Má éno, yo je ndá i mì gba mì ndá Rómánò jì ngáángbá gba mì ndá Rómánò, wàa yo 'ví je ndá i mì Mbirì jì Mbirì.»

22 Ndá 'duù tí nò má gii 'di ña có mì Jézù náa yí 'visì jì ndú gí tàkò 'vé mì ndú nò, nje ndú gii 'dèè gí, bindi ndú gii nje jee yí mí bàndò mì wó.

Có gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú

23 Ta gbèè 'dè'o tí nò, ndá 'bí ña Jùdèyà nìno mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, gii gí gí mì Jézù, bindi ndú gii 'vee yí máa,

24 «Mbe nìbà i, Mòze táánò 'dè có éno máa, 'duù má kò nìi, káa ku gii je yí gí, ndú má jò ta nìi tí nò lá, ná'vindí ku tí nó 'ví zèè 'bì nawù ku tí nó. Mbirì má je 'viì-'dakò jì ndú, 'viì tí nó 'ví dù gbí mòkò bindi ku tí nó.

25 Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú vô-nje só gii kò nìi, káa ku gii je yí sí ndú jò ta nìi tí nò lá.

26 'Bí ná'vindí 'viì-'dakò tí nò gbaànjé gii zèè 'bì nawù ku bindi wó, káa ndú gii jò ta yí lá, bindi ku gii je 'viì-'dakò tí nò gí tàkò ná'vindí wó gí. Ndá 'viì-'dakò tí nò vô-nje só gbí yì mì nawu ndú nò 'dáá gí tẹrì á cikii nìi tí nò gí. Ku delè gii ruka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe jò 'viì ta yí wálá.

27 Bindi nìi tí nò gii cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú.

28 Má éno, nìi tí nò bà dù a nìi mì 'di gbí òkò tí ndú wúnò ta o bà 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú?»

29 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Có mì yo nò lè gí. Tacó yo 'di gbí ndá có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì nó lá. Yo delè 'di gbí ndá kpokèjì bà bàkà ndá i mì Mbirì lá.

30 Tacó ta o bà 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndá 'dakò ta ndá nìi bà kò tí ndú kák'á wálá. Tacó ndá 'duù ta o tí nò bà dù go ndá basillí á gbìrì.

31 Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú, yo jé 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbirì nó lá?

32 Mbirì táánò 'dè có jì Mòze, máa,

<Ye a Mbirì mì Àbiráámò,

ye a Mbíri mì Ìzákò,
ye a Mbíri mì Jákóbè.>

Káa Mbíri táánò 'dè có tí nò jì Mòze si ndá 'duù tí nò náa yí 'deke ndú, máa yí a Mbíri mì ndú nò, cì sàà gí. Káa yí kpòò káa Mbíri mì ndú. Gbì ènò máa, ndá 'duù tí nò kpòò kú 'vala bindi bà cì ndú.»

³³ Ndá mbè 'duù tí nò mbe tì mí mì Jézù nò mà gii 'di có tí nò náa yí 'visì jì ndá ña ndá Jùdèyà nò mbe 'dè có éno máa ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, nje ndú gii 'dèè gití ña bà nibà i mì wó nò gí.

Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà 'vee Jézù gití kpóló-kpòlo có gbí tàkii mì ndú

³⁴ Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà mà gii 'di có éno máa Jézù kpò nje ndá 'bí ña Jùdèyà ñinó mbe kú 'dè có máa ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá nó gí, ndú gii kili bà muu ndú, bindi ndú gii kaa ya gí mì Jézù.

³⁵ Bindi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú tí cèe gbolò mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gii 'vee Jézù ta tiri, máa,

³⁶ «Mbe nibà i, kpóló-kpòlo có gbí òkò ndá có mì Mòze 'dáá gí a có ngàyi?»

³⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Kpóló-kpòlo có gbí òkò ndá có mì Mòze 'dáá gí a ñinó máa,

<Wò 'ví zè Mbíri tí Mbe tí lo nìkì ta njembí lo gbaànjé, ta lilí lo gbaànjé, delè ta bà koṛo có mì lo gbaànjé.>

³⁸ Ñinò a kpédélé có, delè tí kpóló-kpòlo có mbe ndii ndá 'bí sè có mì Mòze 'dáá gí ká nò.

³⁹ 'Bí có mì Mòze mbe gii kpòlo gí tàkò ñinò a ñinó máa,

<Wò 'ví zè ndá 'bí ká lo nìkì go ba zè 'dóó tí lo nìkì mì lo.>

⁴⁰ Ndá có mì Mòze, ta ndá bà nibà i mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò miì 'dáá ká mítí ndá có tí nò sósò'ò nò.»

Bindi-Mbíri me káa 'vii mì Dàvidè cuki lá, yí delè a Mbe tí Dàvidè

⁴¹ Jézù gii 'vee ndá mbe kpòlo tí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nó mbe tì 'dee yí gí nó máa, «Kóṛo-koṛo có mì yo kpónó gití Bindi-Mbíri máa yè? Yí a 'vii mì 'di?»

⁴² Káa ndú gii 'visì có jì yí máa, «Yí a 'vii mì Dàvidè.»

⁴³ Káa Jézù gii 'vee ndú káká'i máa, «Má éno, à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, Dàvidè táánò 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri gití Bindi-Mbíri máa,

⁴⁴ <Mbíri 'dè có jì Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo to gbí kù'bi mì ye,

yeé tí o tí nó náa ye bà bàkà ndá ku'di mì lo tí ndá i-tà-tàmà mì lo.» >

⁴⁵ «Má éno, Dàvidè má kú nì mítí Bindi-Mbíri a <Mbe tí ye,> Bindi-Mbíri bà gii dù tí 'vii mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngàyi?»

⁴⁶ Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mì Jézù nò gii kpò ndú gí. Delè 'bí 'duù káká'i mbe gii yeeke tí wó ta bà 'vee yí gití 'bí có 'do gbí ri tí nò kú ya gí kùṛo wálá.

23

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duù gítí ña i mì ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà

¹ Ta o tí nò Jézù giì kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'bí 'duù me mbè, máa,

² «Ndâ mbe 'di gbí-o, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, a ndâ mbe kí tí pí jàlàmbà bindi Mòze.

³ Má ènò, yo 'ví kpolo tí ndâ có tí nó náa ndú kú ma ji yo nò. Yo delè 'ví bàkà go ndâ có tí nò. Káa yo 'ví mèlè ndi bà bàkà ña ndâ i mì ndú lá, tacó ndú kú ma ndâ có mì Mòze ji ndâ 'duù, káa ndú bàkà go ndâ có tí nò lá.

⁴ I tí ndú a bà 'deeke du kòrì tacó bà ba ta gbímbí ndâ 'duù. Káa ndú jé gítí bà tee vòò sili 'bí ndú mítí ba kòrì tacó bà koni ndâ mbe kú òlú tí nò wálá!

⁵ Ndú ta o 'dáá gí kú mà tí ndú ta bà bàkà ndâ i mì ndú ká mà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta ndâ yì. Ndâ kúúkpá mì ndú me kpo-kpò, bindi ña bà me vòngbò-vòngbò mì nje ndâ bòngò mì ndú mì sè ndâ 'bí 'duù wálá.

⁶⁻⁷ Ndú má yee tí bàndò ta mbè ndâ 'duù tí , à tí ndú káa go bà bàkà tí ndú, wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví ñò ndâ yì ni tí ndâ cèè 'duù, delè tí ndâ kpo-kpò 'duù mbe 'di gbí tàkìì mì ndâ Jùdèyà ndii sè ndâ 'bí Jùdèyà 'dáá gí, gí. Có mì ndú gbí njembí ndú máa, ndâ 'duù 'ví tè'é tí ndâ yì ká ta ndâ kpo-kpò rè, go ndâ <Mbe nìbà i>.

⁸ «Káa yo 'ví si 'duù 'ví nì <Mbe nìbà i> mítí yo lá, tacó mbe nìbà i ji yo ká gbaànjé, bindi yo 'dáá gí a ndâ ná'vindí.

⁹ Wàa yo delè 'ví nì <Buù> á mítí 'bí 'duù á muu to tí nó lá, tacó Bu yo ká gbaànjé gbíri.

¹⁰ Ndâ 'duù 'ví nì ndâ <Mbe tí ze> mítí yo delè lá, tacó mbe tí yo ká gbaànjé tí Bindì-Mbíri.

¹¹ 'Duù ñinó tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó 'ví dù tí bòò mì yo.

¹² 'Duù má si tí wó tí cèè 'duù, Mbíri bà si yí tí i wálá, káa 'duù má si tí wó tí i lá, Mbíri bà te duù mítí wó.»

Ndâ kpo-kpò 'duù mì ndâ Jùdèyà bà ñò mítí ndú

¹³ Jézù giì 'dè có ji ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, máa, «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, yo tí ndâ mbe nambeè-ro! Yo bà ñò mítí yo, tacó yo nè njekèji 'bá mì Mbíri 'do tí ndâ 'duù gí. Yo jèjèkè tí yo mí njekèji mì Mbíri ji ndâ 'duù go bà jèjèkè tí ndâ kí mí nje mbu. Ndú gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gí bà si kpokèji ji ndâ 'bí ña sè wàa ndú 'ví ya tí gí gbí mbu ká wálá.

¹⁴ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mítí yo, tacó yo a ndâ mbe nambeè-ro. Wú'dè rè'dè ndâ nawù ku zii ji yo miì gí. Yo kú 'buuku muu ndâ vò i mì yo ta bà bàkà tí yo tí ndâ mbe 'deke tí yo ji Mbíri ta síí gbí wálá.

¹⁵ «Yo tí ndâ mbe nìbà i, tí ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, bà ñò mítí yo! Yo si sè to lá, yo nò cee pí gú, cee muu ngo, máa, yo kú pa ndâ 'duù tacó wàa yo 'ví gí ta ndú gí gbí tàkìì mì yo tí ndâ Jùdèyà. Káa yo má tò kò yo ta gbèè 'duù, yo giì bàkà yí gí tí vò 'duù ndii yo ta bà sósò'ò.

¹⁶ «Yo tí ndâ mbe sù rò mbe kú túbà kpokèji ji ndâ 'duù, yo bà ñò mítí yo! Yo kú 'dè có máa, 'duù má be tí 'bá-Mbíri, ñinò me có ká nò lá. Káa

'duù má be tí dâ'bi tí nó á tà'i 'bá-Mbíri nó, kózò tí wó 'ví bàkà go có tí nò.

17 Gbí có mì yo wálá! Kpóló-kpolo i kpónó a dâ'bi wèè, kpóló-kpolo i a 'bá-Mbíri, tí 'bá tí nó náa á má te dâ'bi á mí tà , káa dâ'bi tí nó gí tí i mì Mbíri gí nó?

18 'Bí có ñónókó mì yo káká'i a ñinò máa, 'duù má be tí bàndò bà te i-cí-ci jì Mbíri, ñinò káa làmbu có sínò. Káa 'duù má be tí i-cí-ci, yí ga wú mítí mīri wó gí.

19 À kpolo a có i-cí-ci wèè, à kpolo a có bàndò bà ci i jì Mbíri mbe bàkà i tí nó náa á ci nó tí i mì Mbíri nó? Yo a ndá ñónókó 'duù mbe 'di gbí-o lá.

20 Má ènò, 'duù má be tí bàndò bà ci i jì Mbíri, yí be me káa tí kùnga bàndò cuki lá. Yí nì a ndá bàndò tí nó ta i-cí-ci tí nó náa à tí nò.

21 'Duù delè má be tí 'bá-Mbíri, yí nì me káa 'bá cuki lá. Yí be a tí Mbíri tí mbe kù 'vala tà'i tí nò.

22 Bindi 'duù má be tí ri, yí kù be nò a tí ndá jàlàmbà mì Mbíri ta Mbíri tí mbe kù ki tí pí jàlàmbà tí nò.

23 «Yo tí ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdéyà, yo bà ñò mítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ṛo! Yo kù sì ṛo Mbíri ta bà gò ndá ví i-gbì-njì ta i gbí ndú wálá, go ndá kpátuyá, go có mì Mòze. Yo kpèti má bàkà ènò gí, yo kùtáa 'ví ò-bà-mbí ndá kpóló-kpolo có mì Mòze, go ndá có gítí bà waa có ta yúcó, ta bà ñò yè ṛo ndá 'duù, ta bà dù tí ndá 'duù jáá nó lá.

24 Yo a ndá mbe sú ṛò mbe kù tubà kpokèjì jì ndá 'duù! Yo a ndá mbe sú ṛo mbe kù guu ngo njú-njù mì yo ta kùtá, máa, ndá ví gù'i gbí ngo bà lì tàkòcò yo, káa yo kù mīri kùuyù ya ta nó!

25 «Yo tí ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdéyà, bà ñò mítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ṛo! Yo kù 'dè líkí nje jì ndá 'duù, káa à yè gbí njembí yo cuki káa có gítí bà kùmùkù ndá i mì ndú ta wotí gítí mīri yo; yo go 'duù ñinó mbe kù caka kapí ndá ká'i si gbí ndú ta bètí nò.

26 Yo tí ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdéyà a ndá mbe sú ṛo! Yo kùtáa bà caka a gbí ndá ká'i kùro má kózò gí, bindi yo 'ví gii caka kapí ndú.

27 «Yo tí ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdéyà bà ñò mítí yo, tacó yo a ndá mbe nambeè-ṛo! Yo go ndá muu'dú náa à te banga mítí ndú ta bà toṛo cé-ce màṅò mítí ndú, káa tó i gbí gùù á tà banga tí nó bindi ndá kù 'billi ku, ta zì ku, wálá.

28 Yo go banga muu'dú, tacó ndá 'duù kù ñò yo go ndá tó 'duù mbe kù co tí jáá kpokèjì, káa yo a cèe ndá vò 'duù, tí ndá kpo-kpò mbe nambeè-ṛo.

29 «Yo tí ndá mbe nìbà i, tí ndá mbe kpolo tí tàkìi mì ndá Jùdéyà, yo a ndá mbe nambeè-ṛo! Yo tí ndá mbe kù te banga mítí ndá bàndò bà duu ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri! Yo tí ndá mbe kù te banga mítí ndá muu'dú ndá tó 'duù mì Mbíri! Yo bà ñò mítí yo,

30 tacó yo kù 'dè 'vèrè ènò máa, <Ze táánò má 'vala gbí o mì ndá ká gù ze, ze bà gbètèkè mbelè ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri mítí 'bi ze go i mì ndú wálá.>

31 Má ènò, yo kù yù nò a gbí tí yo á gí sè ta kpéétí yo, máa, yo a ndá 'vii mì ndá 'duù tí nó táánò mbe ziki ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri nò!

32 Nògí, yo cee sè nèté tí nó táánò náa ndá bu yo 'bità nó gí.

33 Yo a ndá kpoo! Yo a ndá 'vii mì ndá gùlù kpoo! Yo bà ndo 'do gbí bà waa có mítí yo mì Mbíri co tí kpokèjì ngáyì?

34 «Má ènò, ye kù giì tuu ndâ 'bí ngú mbe 'dòkò có mì Mbíri, ta ndâ 'bí ngú mbe 'di gbí-o, ta ndâ 'bí ngú mbe nibà i ji yo. Yo bà giì ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gí. Yo bà giì gbì ndâ 'bí ta ndí tí ndâ bándò bà kili yo. Yo bà mòkò ndú cee gbí ndâ gbata 'dáá gí, bìn̄di yo bà giì le ndâ 'bí lé-le.

35-36 Ye bà tuu ndâ ngú 'duù tí nò ji yo tacó wáa có tàkò ndâ mbelè ndâ tó 'duù mì Mbíri 'dáá gí, mbe 'bità bà yee to á 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó, mbe 'bità 'do tí mbelè Àbèlè tí yè sínò ta có mì wó ta ná 'vindí wó wálá, yee tí Zákàriyà tí 'vii mì Bàràkíyà, náa ndâ gù yo zi yí mí rẹgbà bándò bà te i-cí-ci á tá'i 'bá-Mbíri nó, 'ví dù tí 'bì yo tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó, nô!»

Jézù 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè

37 Jézù bà-i-nò giì 'deke tí wó tacó tí ndâ 'duù Jèrùzàlémè máa, «Ákoo Jèrùzàlémè, Jèrùzàlémè! Wò ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri, tí ndâ 'duù ñinó náa Mbíri tuu ndú ji wò nó gí. Ye jè ta bà kili ndâ 'vii mì lo go bà kili ndâ 'vii mì na ngùù gí tà mbí wó ta bà me mbè, káa à kpò ye gí.

38 Ye bà si ènò! 'Bá mì lo bà 'bu gí,

39 tacó ye ci wò gí. Wò bà òò ye ta ọo lo káká'i wálá, yee tí o tí nó náa wò bà 'dè ta nje lo máa, «À ùlù mbe gí ta ẹ̀rè mì Mbe tí ndoo!» gí.»

24

Jézù 'dè có gítí bà mèèkè Jèrùzàlémè

1 Jézù mà giì co gí sè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí, ndâ mbe tala có mì wó giì ùlù banga tí ndâ 'bá tí nó a bándò 'bá-Mbíri nó ji yí si yí kù bàkà có bà njè nó.

2 Káa Jézù giì 'visi có ji ndú máa, «Yo òò ndâ díí tí nó 'dáá gí, gí? Àá bà giì kí'viki ndâ banga 'bá tí nó 'dáá náa yo kù òò nò lù'bú-lù'bú gí! 'Bí gbèe díí bà giì dù pí ka wó bà-i-nò wálá.»

3 Ndâ Jézù mà giì yee ta ndâ mbe tala có mì wó pí Gú Mbâ gí, yí giì kí tí wó to, bìn̄di ndâ mbe tala có mì wó giì 'vee yí tà bèngiì máa, «Áá bà kí'viki ndâ 'bá tí nó gí to ta o ngàyi? Káa ze bà òò ni míí yè? Ze delè 'ví òò ndâ ndòngbú o, ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò ni míí yè?»

Bà 'bità ndâ vò o

4 Káa Jézù bà-i-nò giì 'visi có ji ndú máa, «Yo kpolo tí yo, máa 'bí 'duù 'ví ñonoko yo lá.

5 Tacó ndâ 'duù me mbè ta o tí nó bà gí ta ẹ̀rè ye, ndú bà bàkà tí ndú tí ndâ Bìn̄di-Mbíri ta wotí. Ndâ ọa ndâ 'duù tí nó bà gí tí ndâ mbe ñonòkò muu ndâ 'duù me mbè.

6 Yo delè ta o tí nó bà 'di có gítí ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ fiíní-fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó. Káa njembí yo 'ví mù lá, tacó ndâ i tí nó 'dáá gí bà me tí gí, káa ndòngbú o kálásè.

7 Tacó ta o tí nó ndâ 'duù 'do muu to kè'bí bà ya gí bà tè 'bá mì ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà tè ndâ ka ndú ta gó. Làngawiri bà tè to. To bà giì tanga tí ndâ bándò me mbè.

8 Ndâ i tí nó 'dáá gí bà dù káa bà 'bità gó-káyí sínò.

9 «Ta o tí nó, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà sogo yo á muu ye. Ndú bà giì kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà, bìn̄di ndâ gba bà giì waa có míí yo ta

'vérè. Ndú bà kaa yo ji ndá 'duù máa ndú mèkèkè'i tí yo, wàa ndú 'ví ziki yo gí.

¹⁰ Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì ye bà bè ye gí. Ndú delè bà kpì ngbàngà tí ndá 'bí ka ndú ònó mbe kú tee njembí ndú mítí ye nò. Ndá 'duù bà gii sogo tí ndú gbí òkò tí ndú.

¹¹ Ta o tí nò delè, ndá sù mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kú ònòkò muu ndá 'duù 'do tí cèe kpokèjì.

¹² Ndá 'duù bà zè tí ndú gbí òkò tí ndú ta o tí nò nìkì dúú-dúú wálá, tacó yúco bà gii dù wálá.

¹³ Káa Mbíri bà 'vala ndá 'duù ònó mbe sè kò ndú á mí to tí kpoò yee tí ndòngbú ndá vò o tí nò nò gí.

¹⁴ «À delè bà ma a Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba ji ndá 'duù muu to tí nó má 'daá kózò gí, bindi ndòngbú o bà gii gí .

Ndá 'duù Jèrùzàlémè bà ò vò i ònó ta òa wálá nò

¹⁵ «Má ènò, yo má gii òa òa vò i tí nó ta go bà òa yí rẹ ọo ndá 'duù tí ndú wálá, náa Dàniyélè tí mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèè 'dè có gítí wó nò, co kú ọo tíyò á rẹgba 'bá-Mbíri gí ('duù tí nó mbe kú 'deke i tí nó, nó 'ví koro muu wó),

¹⁶ bindi , ndá 'duù gbí to Jùdèyà 'ví kaa ta ngèlè ya gí bà ngùù tí ndú pí ndá gú.

¹⁷ 'Duù ta o tí nò má kú tẹwo wó á tazo 'bá, yí 'ví ndii ká ta gbí muu wó ya gí bà pà kpokèjì 'válá. Yí 'ví koro có me gítí bà ya gí bà zeke bà ndá i mì wó tà'i nò lá.

¹⁸ 'Duù delè ta o tí nò má gbí njí, yí 'ví ndii ká ta kpokèjì ká ya gí bà pà bàndò 'válá. Yí 'ví koro có gítí bà ò ngèlè ya gí bà kaa ndá bongo mì wó 'do 'bá lá.

¹⁹ Káa áá bà volo ji ndá 'duù ònó ta ndá víi 'víi ká mì ndú nó, ta ndá nawu ndá dó 'víi, ta ndá mbe nakáyì gbí ndá sili tí nò ngé!

²⁰ Má ènò, yo 'deke tí yo ji Mbíri máa vò o tí nò 'ví dù me ta bitii bèmbíli lá. À delè 'ví dù me ta ọi bà wotí gbí tàkii mì yo tí ndá Jùdèyà lá.

²¹ Tacó ọa ndá vò i tí nò bà gii bàkà tí ta o tí nò nò, jé sàà bàkà tí 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíri yee tí wúnó lá. Ndú delè káká'i bà bàkà tí wálá.

²² Mbíri táánò má ja tí o tí nò lá, sè 'duù gbaànjé gí bà dù wálá. Káa yí ja tí o tí nò gí, tacó bà 'vala ndá 'duù mì wó náa yí ọuka ndú nò.

O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà gíri tí wálá

²³ «'Bí 'duù ta o tí nò má 'dè có ji yo, máa, <Yo zeke'o gi, Bindi-Mbíri nò! Yí a i zò!> Yo 'ví ùnje gítí có mì wó nò lá.

²⁴ Tacó ta o tí nò ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá bindi-Mbíri ta ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè bà oloko kú bàkà ndá serè tacó bà eendi ndá 'duù 'daá gí, kpétí káa ndá 'duù ònó náa Mbíri ọuka ndú gí nò, náa ndú má 'de kpokèjì gítí bà me ènò gí nò.

²⁵ Má ènò, yo kpolo ọo yo, tacó ye 'va nò a gbí tù yo gítí bà gí o tí nò gí.

²⁶ «Má ènò, ndá vò 'duù tí nó má eendi yo ta o tí nó máa, <Yo ò 'Vii-mi-'Dakò ngéé gbí kángáá nga ngoò zò!> yo 'ví ya gí kà lá.

²⁷ Ndú delè má tù 'bí ndú ji yo máa, <'Vii-mi-'Dakò kú ngùù tí wó ngéé mítí bàndò tí zò!> yo 'ví tẹ gí tàkò có mì ndú nò lá. Tacó bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go ngbàngbàri mbe ba i gbaànjé bindi yí gii rẹngà cee to 'daá gí.

28 Ndá gálambá má yaà kere-kèrèè, gbí éno máa, ku i kuu gbí to tí nò. Káa à me 'duù ká kù túbà ku nò jì ndú lá. Má ènò, à delè me 'duù ká bà túbà o bà gí 'Vii-mi-'Dakò jì yo lá.

29 «Ngé bindi ndá vò i tí nò, ɾo ɾi bà gii 'di gí, ngba pì bà gii dù wálá, ndá yii bà gii 'duku 'do tàrì gí to, tàrì bà gii ngaka tí.

30 Nògí, 'Vii-mi-'Dakò bà gii co go seɾè á tàrì, bindi ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà gii zèè muu ndú ta bà nò 'Vii-mi-'Dakò kú da nó ta wotí tí co gbí kùlù mù ngbèzèè kù gí gí muu to tí nó.

31 Gbí mòngò bà gii me tí ta wotí tí, bindi yí bà gii tuu ndá basili ya gí bà tè'é tí ndá 'duù mì wó náa yí ɾuka ndú nó cee muu to tí nó 'dáá gí.

32 «Mbiügá má 'bità bà tù dó kpá gí, yo nò ni gí máa bèmbilli dooko gí.

33 Má ènò, yo má nò ndá i tí nò náa ye 'dè có jì yo giti ndú nò kù bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo máa, o bà gí 'Vii-mi-'Dakò dooko jé'déé gí.

34 Yo te mí gbí muu yo máa, ndá i tí nó 'dáá náa ye 'dè có giti ndú jì yo nò bà bàkà tí kùɾo o bà mii ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nò.

35 Ndá tàrì ta to tí nó bà cee gí, káa, ndá có mì ye bà dù cóo ká tí bàndò mì ndú.

36 Káa à má giti ndá o ta ɾi tí nò, 'bí 'duù gbaànjé mbe nò ni wálá. À kpèti káa ndá basili gbìrì, ndú nò ni lá. 'Vii delè nò ni ká lá. À káa Buu ta kpéeti wó ká nò ni

37 «Yo kpolo tí yo, tacó ɾa ndá i tí nó táánò mbe bàkà ndá 'duù gbí o mì Nówà nó bà gii 'de ndá 'duù ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò.

38 Tacó áá táánò ta kùɾo bà ò ngo gbí o mì Nówà, ndá 'duù kù zò i, ndá 'duù kù nù i, ndá 'dakò ta ndá nù kù kò tí ndú yee ká ngé tí o bà o Nówà gí gbí gbá.

39 Ndú koɾo 'bí làmbu có nji'dí éno máa, vò i kèjì nò, ngé gí lá, yee ká tí o tí nó náa ngo gii ò có tàkò ndú léé gí. À wúnò bà dù go éno ta o bà gí 'Vii-mi-'Dakò.

40 Ta o tí nó ndá 'dakò má sósò'ò kù bàkà nètè gbí nji, áá bà je 'bí 'duù gbaànjé gí, si 'bí ka wó.

41 À delè má 'de ndá nù sósò'ò kù no 'vuù, áá bà je 'bí 'duù gbaànjé, si ka wó ta kpéeti wó mí ɾo 'vuù.

42 Káa à má ènò, yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo bà nò o tí nó náa Mbe tí yo bà gí gbí nó ni wálá.

43 Káa yo 'ví te mí gbí muu yo máa, mbe 'bá kùtáá má nò o bà gí mbe ngbà ta bèbili ni gí, yí bà dù tí zò'o, tacó wàa, mbe ngbà 'ví ngbà ndá i mì wó lá.

44 Má ènò, yo delè 'ví 'viindi tí yo, tacó 'Vii-mi-'Dakò bà gbaaka yo wúnò gbááká-gbaaka ta o bà gí yí.

45 «Má ènò, yo koɾo muu yo gí. Gba kù si ndá i-'bá mì wó náa yí kpèti má 'bá wálá a i mí 'bì ɾa bòò ngayi? Yí kù si ndá i-'bá mì wó náa yí kpèti kù ya ká gí muu njà nó a i mí 'bì ɾa bòò njinó ta muu kuu tí wó, delè mbe kù bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé nò.

46 Gba má dele ndi wó 'do muu nó gí gí bà 'de ndá 'duù 'bá mì wó ta líkí'o tí ndú, yí bà peteke tàkòcò tó bòò mì wó nò ta ɾa wálá,

47 ta bà bàkà yí tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'dáá gí.

48 Káa wò nindi lo tí vò bòò mbe tee mbí lo mítí nètè mì lo lá bà gii koɾo a có máa, «Gba kpónó a ye!»

49 Bindi wò bà gii 'bì a tà bà mèèkè'i tí ndá 'bí ka lo bòò ñinó náa yo kú bàkà nèté ta ndú bà gbèe to nò. Wò delè bà gii zèè kpolo ma a ngé bà zò i ta bà njù pe ta ndá wú-pe.

50 Vò bòò tí nò bà gu a ndiì ta bà gí gba.

51 Bindi yí bà gii 'de tí wó kú wa gbí ta bà 'vii tí wó gbí sé'í á mì ndú ta ndá mbe nambeè-ro.»

25

Jézu lòkò'bò có gítí ndá 'bí mbutu 'viní muu'bi

1 Ta o tí nò Jézu gii lòkò'bò có jí ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ndá ña ndá 'duù tí nó náa, Gba-gbírì kú zogo ndú nó go ndá 'bí 'viní muu'bi mbe kaa 'do 'bá mì ndú ya tacó bà ñò 'bí 'dakò náa à kú ko niì mì wó gí 'bá.

2 Ndá 'bí 'duù vô 'do gbí òkò tí ndá 'viní tí nò gii dù a ndá mbe koṛo có. Káa muu tí sè ndá 'bí ka ndú ñinó vô nó wálá.

3 Ndá 'viní ñinó mbe ni bà koṛo có lá nò gii ruka i tacó bà tù ta wu tacó bà ñò ta gbíro mbe kú kò niì nó ká ruka.

4 Káa ndá 'bí ka ndú ñinó vô ta muu kuu tí ndú nó gii kaa ndá 'bí i bà tù wu gítí bà-i-mi-i.

5 Ndú má gii yee tí 'bá tí nó náa à kú ko niì gítí nó, ndú gii 'de ndá 'duù kú ù bà gí mbe kú kò niì. Ndá 'duù dù kpòò, káa yí gí lá. Bindi ndú gii miì 'dáá ta rì gí.

6 O má gii gbooko gí, ndú bà gii gundiì 'do tí rì ta kòcò 'bí 'duù kú gbà ndú, máa, «Mbe kò ngú niì yee gí! Yo ya gí kùro wó!»

7 «Ndá 'viní tí nò má gii ziya, ndú gii 'de ndá i bà tù wu mì ndú doo cee gí. Bindi ndá 'viní ñinó vô ta muu tí ndú nó gii 'bitá bà òlò wu mítí ndá 'bí i bà tù wu ñinó náa ndú kùtáá kaa gítí có bà-i-mi-i nó.

8 Ndá 'bí ka ndú ñinó tí ndá mbe ñónókó mbe gí ta ndá 'bí i bà tù wu lá nó má gii yù ndá 'bí i bà tù wu 'do tí ndú, máa, «Yo ruka ndá 'bí i bà tù wu jí ze náa ndá ñinó ze doo cee gí nó.»

9 ndú bà-i-nò gii 'visí có jí ndú máa, «Yo ya gí bà pà 'do kè'bí, tacó ndá ñinó mì ze nó bà tè ta ndoo wálá!»

10 «Ndá mbe ñónókó tí nò má gii ya wè-wè gí bà pà ndá i bà tù wu, ndú má gii dele ndi ndú á 'do kà, ndú gii 'de ndá 'duù ñinó kùtáá mbe 'viindi tí ndú sàá gí nó kaa ya gí tà' i ta ndá mbe kú kò niì gí.

11 Ndú má gii gbà njekèjì ta bà tè'é máa, «Njaanga njekèjì jí ze, Buù! Njaanga njekèjì jí ze, Buù!»

12 'Dakò tí nó náa à kú ko niì mì wó nó gii 'visí có jí ndú máa, «Ye kú 'de có jí yo ta yúco máa, «Ye ñò yo ni lá.» »

13 «Ye cè cè tiri tí nò jí yo tacó wàa yo 'ví kpolo ta tí yo, tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò gí bà zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí wúnò bà dù go ènò. Yo bà gu káa ndiì tí .»

Jézu lòkò'bò có gítí ndá bòò mì 'bí 'dakò

14 Jézu gii lòkò'bò có jí ndá mbe tala có mì wó máa, «Ta o tí nò wúnò náa 'Vii-mi-'Dakò bà gí gí bà zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó, yí bà bàkà i go i mì 'bí 'dakò mbe kú ya gí muu nó. Bindi yí gii ñjèè ñjì ña jí ndá bòò mì wó 'vii ta wotí mì ndú.

15 Yí gii wele ñjì ña jí 'duù ñinó ta wotí nèté tí wó ngé ma nó ta 'visí vô. Yí gii wele jí ñinó ta wotí nèté tí wó gàa-gàa nó ta 'visí sósó'ò, bindi yí gii

wele 'visí gbaànjé jì 'duù ònó ta wotí mì wó mbe me nǐ'dí nò. Bìndi yí gù ya ta nò mì wó.

16 «Bòò tí nò náa mbe tí ndú wele nǐ ònó ta yí ta 'visí vò nò gù da i, bìndi yí gù yili ta ndá bagà vò.

17 Ònó náa mbe tí ndú wele nǐ ònó ta yí ta 'visí sósò'ò nò gù da i, bìndi yí gù yili ta ndá bagà sósò'ò.

18 Káa 'duù ònó náa mbe tí ndú wele nǐ ònó ta yí ta 'visí gbaànjé nò, gù cu gboko, bìndi yí gù yili ta gbèè 'visí ònó ta nò le mí ọ̀ wu.

19 «'Dakò tí nò má gù dele ndi wó 'do muu nò bìndi gbolò o, yí gù 'vee ndá bòò mì wó gítí ònó náa ndú bàkà ta nǐ ònó ta mì wó náa yí nǐèè jì ndú á kùro o bà nǐèè nò mì wó 'do 'bá nò.

20 Bìndi bòò mì wó náa yí wele nǐ ònó ta 'visí vò jì yí nò, gù túbà ndá bagà tí nò náa yí yili ndú vò nò jì mbe tí wó, máa, «Ònó a ndá i gbí nèté tí nò táánò náa wò si jì ye nò, mbe tí ye.»

21 «Bìndi 'dakò tí nò gù 'visí có jì bòò mì wó nò, máa, «Wò bàkà nìkì ngé! Wò a tó bòò mbe zèè nèté mì lo ta nǐmǐ lo gbaànjé. Wó kpolo tí làmbu nǐ ònó náa ye wele jì wò nò ta nǐmǐ lo gbaànjé. Má ènò, ye bà je 'bí i mbe me gbolò ndii ònó gí jì wò, wàa wò 'ví kpolo tí . Gí gí bà dù gbí líkí'ò á 'bá mì mbe tí lo.»

22 «Bòò ònó náa yí táánò wele 'visí ònó ta yí sósò'ò nò gù túbà ndá bagà tí nò náa yí yili ndú sósò'ò nò jì mbe tí wó, máa, «À sósò'ò nò a ndá bagà náa ye yili 'do gbí ndá 'visí tí nò sósò'ò náa wò táánò wele jì ye nò, mbe tí ye.»

23 «Mbe tí wó bà-i-nò gù 'visí có jì yí ta líkí'ò, máa, «Wò bàkà nèté nìkì ma! Wò a tó bòò ta nǐmǐ lo gítí nèté mì lo ká gbaànjé. Wò ni bà kpolo tí làmbu i ta nǐmǐ lo gbaànjé gí. Má ènò, ye bà je wò tí mbe kpolo tí 'bí i mbe me gbolò ndii ònó gí. Gí gí bà dù gbí líkí'ò á 'bá mì mbe tí lo.»

24 «Bìndi bòò ònó náa yí táánò wele 'visí ònó ta yí gbaànjé jì yí nò gù le gboko gbèè 'visí ònó mì wó náa yí kpolo tí nò gí tí jì yí, máa, «À nò, Buu! Ye 'di a tàwo lo, máa wò a cèè vò 'duù, ta yé ọ̀ 'duù tí lo gbaànjé wálá. Nèté mì lo káa bà nǐèè nǐ ònó náa jì ndá 'duù wàa ndú 'ví kù da ta i jì wò. À delè káa ndá 'duù ká kù taa kánjì gbí i tacó bà te gí tí gí gbí gálá mì lo.

25 Tacó ènò, gúku bà gàà tí nǐ ònó mì lo gù kpo ye gí. Ònó a yí náa ye kpónó le gí tí jì wò nò.»

26 «Káa 'dakò tí nò gù 'visí có jì bòò mì wó nò ta kpo tàkòcò máa, «Wò a vò bòò, tí mbe kpó! Wò táánò má nò ni gí máa, à káa ndá 'duù ká kù jì i jì ye, à delè káa ndá 'duù ká kù kili i 'do gbí nǐ gí 'bá jì ye,

27 wò táánò lè 'bí lo gí ta nǐ ònó mì ye tacó yè? Wò táánò má je jì 'bí 'duù wàa yí 'ví jì jì ye, ye wálá kpónó 'de 'bí i gbí gí?»

28 Yí bà-i-nò gù te gboko tí nò 'do tí vò bòò tí nò, bìndi yí gù jì mbe yili bagà vò 'do gbí 'visí nǐ ònó vò nò.

29 Tacó i má kuu mì 'duù, à kù je 'bí jì yí á mí pí , tacó wàa yí 'ví dù tí gbolò mbe i. Káa i má mì 'duù wálá, àà bà je làmbu ònó náa à kuu mì wó nò 'do tí wó gí.

30 Káa à má gítí bòò tí nò ta i gbí wó wálá nò, à 'ví 'va yí gí gbí 'dí'di'ò tí bàndò bà nò gázà.»

³¹ Jézù giì 'dè 'bí có káká'í jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó wúnò náa ndá basilì bà ko 'Viì-mì-'Dakò tí gba 'do gbìrì gí tí gí pí jàlàmbà mì wó nò,

³² ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà kili mí kùro wó, bindi yí bà giì njèè gbí òkò tí ndú go bà pí gbí cù mì niì.

³³ Yí bà giì mò ndá 'duù ònò tí ndá tó 'duù go cèè nì cù nó gí gbí kù'bi mì wó, bindi ndá 'duù ònò ta gbí ndú wálá go póró cù nó gí gbí gálì mì wó.

³⁴ «Bindi yí tí 'Viì-mì-'Dakò tí Gbolò gba bà giì 'dè có jì ndá 'duù ònò gbí kù'bi mì wó nó máa, «Bu ye cù 'dè ngo cù wó mítí yo gí! Yo gí gí bà zèè 'há tí nó náa à 'viindi ù ta ndi yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó, nò.

³⁵ Tacó ye táánò ta go tí ye, bindi yo giì je i-zó-zò jì ye gí; ye táánò ta go ngo tí ye, bindi yo giì cu ngo jì ye gí; ye táánò 'dó-'do, bindi yo giì te wìrì mítí ye gí;

³⁶ ye táánò ta só, bindi yo giì je bòngò jì ye gí; ye táánò ta sé'í tí ye, bindi yo giì pò ye gí; ye táánò gbí zàà, bindi yo giì ya gí bà ò ye gí.»

³⁷ «Bindi ndá tó 'duù bà giì 'vee yí máa, «Ze táánò je i-zó-zò jì wò si wò ta go tí lo ta o ngàyi, Mbe tí ze? Ze táánò je ngo jì wò si wò ta go ngo tí lo ta o ngàyi?»

³⁸ Ze táánò ò wò tí mbe 'dó-'do bindi ze giì te wìrì mítí lo ta o ngàyi?

³⁹ Ze ya gí bà ò wò si wò ta sé'í tí lo ta o ngàyi? Ze ya gí bà ò wò si wò gbí zàà ta o ngàyi?»

⁴⁰ «Bindi Gbolò gba bà giì 'visì có jì ndú máa, «Ta ndá o tí nó 'dáá táánò náa yo kù bàkà ndá i tí nó, kpèti ká jì 'bí zé'verè 'duù gbaànjé ta gbí wó ngé gí wálá á gbí òkò tí ndá ná'vindi ye nó, yo kù bàkà nò a i jì ye.»

⁴¹ «Bindi yí bà giì 'dè có jì ndá 'duù ònò gbí gálì mì wó nó máa, «Yo co 'do tí ye gí, tacó Mbìrì ì njà mítí yo gí! Yo ya gí gbí wu tí nó jé mbe mee lá náa Mbìrì táánò òlò ù ta ndi ndá Gba-vò-i ta ndá basilì mì wó nò.

⁴² Tacó ye táánò ta go tí ye, káa yo jé je i-zó-zò jì ye lá; ye táánò ta go ngo tí ye, káa yo je ngo jì ye lá;

⁴³ ye táánò 'dó-'do, káa yo te wìrì mítí ye lá; ye táánò ta só, káa yo je bòngò jì ye lá; ta o tí nó táánò náa ye ta sé'í tí ye nó, yo ya gí bà ò ye lá; yo delè ya gí bà ò ye gbí zàà lá.»

⁴⁴ «Bindi ndú bà giì 'vee yí máa, «Ze ò wò ta go tí lo ta o ngàyi káa ze je i-zó-zò jì wò lá, Mbe tí ze? Ze biya bà konì wò si wò táánò ta go ngo tí lo, si wò 'dó-'do, si wò ta só, si wò ta sé'í tí lo, si wò gbí zàà, ta o ngàyi?»

⁴⁵ «Bindi yí bà giì 'visì có jì ndú máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta njembì ye gbaànjé éno máa, yo má bàkà ndá i tí nó jì 'bí táangbà 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ná'vindi ye tí nó á kuu nó, nó gí, gbí éno máa, yo bàkà nò a i jì ye.»

⁴⁶ «À ngbé nò a bà 'vaka ndá vò 'duù gí tà wu ònò mbe mee lá ká kpòò ya tí nó. Bindi ndá tó 'duù bà 'de 'válá ònò mbe cee lá nó.»

26

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

¹ Jézù mã giì cee ta bà nibà ndá i jì ndá mbe tala có mì wó gí, yí giì 'dè có jì ndú máa,

² «Yo ònò ni gí máa, sè sili kpónó ká sósò'ò gítí gbolò o bà waa mbelè mì ndoo tí ndá Jùdèyà tacó bà mèlè ndi tàkii bà njè nó mì ndá ká gù ndoo 'do

Másìrì. À delè nò a sè sili gítí bà je 'Vii-mì-'Dakò ji ndá tende 'duù tacó bà gbì yí mítí njèèkpè mù.»

³ Káa ta gbèe o tí nò náa Jézù kú 'dè ta có gítí bà gii gbì yí mítí njèèkpè mù ji ndá mbe tala có mì wó nò, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà kili mí 'bá mì Kàyífá tí Kùro ndá bu-Mbíri,

⁴ kú toko có gítí bà zèè Jézù á tàbèngii, wàa à 'ví zi yí gí.

⁵ Ndú ta o tí nò gii ẹre gba có mì ndú gbaanjé éno máa, ndá yí 'ví zèè yí me ta ẹri mì gbolò o lá, tacó ndá 'duù bà tanga i.

'Bí nù yee banga pò bàà mítí Jézù á gbí gbata Bètáníyà

⁶ Jézù ta o tí nò kuu 'bá mì 'bí 'dakò ta ẹrè wó a Simónè ta ẹrè 'viya mì wó a «Mbe cì» gbí gbata Bètáníyà.

⁷ Mâ gii zeke'o, 'bí nù gii gí ta banga pò bàà náa yí sì ta i me gbolò, gbí banga ká'i-bàà náa à bàkà 'do tí 'bí ọa duù ta có kpóló-kpolo, bindi yí gii yee bàà tí nò 'dáá gí mítí muu Jézù sì yí kú zò i.

⁸ Ndá mbe tala có mì Jézù mâ gii ọọ ọa gbolò pò bàà tí nò náa nù tí nò yee 'dáá mítí muu Jézù nò, ndú gii 'bità bà 'dè có ta kpo-tàkòcò, máa, «Ijìnò a ọa bà volo i yè ká nò?»

⁹ Áá kùtáá bà sì pò bàà tí nò ta i me gbolò, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè!»

¹⁰ Jézù mâ gii 'dì có mì ndá mbe tala có mì wó nò, yí gii 'visì có ji ndú, máa, «Nù tí nò bàkà ji yo a cèè tó i, káa yo kú pèè mbí wó tacó yè?»

¹¹ Ndá mbe yè ta o 'dáá gí bà dù kuu ta yo. Káa ye bà dù ta yo me ta o 'dáá gí lá.

¹² Nù tí nò yee bàà tí nò mítí ye tacó bà 'viindi ye kù ù ta bà gii duu ye.

¹³ Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa, tawo i tí nó náa nù tí nó bàkà nó bà cee wálá. Tacó bándò tí nó náa à má ma Banga-Ngú-Có mítí gí nó, à delè bà dità ọa i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ùnje gítí có bà ba ngbù Jézù

¹⁴ Bindi 'bí mbe tala có mì Jézù gbaanjé, ta ẹrè wó a Júdà Ìsikàriyòtè, bà-i-nò gii ya gí mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri,

¹⁵ bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Ye má pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù ji yo, yo bà je ji ye a yè?» Ndá Kùro ndá bu-Mbíri bà-i-nò gii 'visì có ji yí ta bà 'deke nji fádá zì 'duù-gbaanjé-nje muu'bi ji yí.

¹⁶ Júdà mâ gii kaa gùrúsù 'do mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri gí, yí ngé gii 'bità bà pà tó o ta tó kpokèjì gítí bà zèè Jézù.

Ndá Jézù zò i-cí-ci ta ndá mbe tala có mì wó ta gbolò o tacó bà mèlè ndi tàkù bà nje nó mì ndá Jùdèyà 'do Másìrì

¹⁷ Ta kpédélé ẹri mì gbolò o bà bàkà tàkù bà cì 'Dè-kò náa à bàkà 'do tí 'dè njú kò, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí, máa, «Có mì lo máa, ndoo 'ví zò i-cí-ci tacó bà 'dè nìkì maa ji Mbíri tacó bà mèlè ndi tàkù bà nje nó mì ndá ká gù ndoo 'do Másìrì mí ngò?»

¹⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo ya gí mì 'daàno gbí gbata Jèrùzàlémè, bindi yo 'ví 'dè có ji yí máa, «Mbe nìbà i ji ze máa, o mì yí dooko gí. Má éno, ndá yí ta ndá mbe tala có mì yí bà gí gí bà zò i-cí-ci mí 'bá mì lo.»

¹⁹ Ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii ya gí gbí gbata, bindi ndú gii bàkà i-cí-ci tacó bà 'dè nìkì maa ji Mbíri gítí o bà nje nó mì ndá ká gù ndá Jùdèyà 'do Másìrì.

20 Káa ta 'dè'o, si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só kù zò i-cí-ci,

21 Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kù 'dè có ji yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wúnó bà ba ngbù ye ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà.»

22 Có tí nò náa Jézù 'dè nò gii zèè tí ndá mbe tala có mì wó ngé ndii gí. Bindi ndú ta bà muu ndú nò 'dáá gí, gii 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?» «Áá bà dù a ye, Mbe tí ye?»

23 Káa yí gii 'visì có ji ndú, máa, «'Bí 'duù náa ze toko 'bì ze mí gbí gbèè ká'i i-zó-zò ta yí gí bà gii ba ngbù ye.

24 'Viì-mì-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nò náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì nò gí. Káa tende i bà gii 'de a 'duù tí nò mbe ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò nò! Áá táánò nìkì káa bà jò 'duù tí nò lá.»

25 Jùdà tí mbe ba ngbù Jézù mà gii 'dì có mì wó náa yí 'dè gítí mbe kù gii ba ngbù wó nò, yí gii 'vee yí, máa, «Wò kù nì me ye lá, Mbe nibà i?»

Káa Jézù gii 'visì có ji yí, máa, «A wò ká kù 'dè ta nje lo máa, à me wò lá.»

Ndòngbù bà zò kò-njewu mì Mbe tí ndoo

26 Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kù zò i-cí-ci, yí gii je kù kò, bindi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bindi yí gii ki'viki gbí kù kò tí nò, bindi yí gii kaa ji ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo kaa , wàa yo 'ví zò . Nìno a dù ye.»

27 Bindi yí gii te 'visì nèbítì, bindi yí gii 'dè nìkì maa ji Mbírì, bindi yí gii je ji ndú, máa, «Yo 'dáá gí nù»

28 Nìno a mbelè ye tí nò náa Mbírì bà gii nù ta ngú mùkà ta ndá 'duù nò. Mbelè ye tí nò bà gii yee to tacó tí ndá 'duù me mbè. Tacó wàa, Mbírì 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duù.

29 Yo te mí gbí muu yo máa, ye káká'i bà nù nèbítì tí nò ta yo wálá, yee tí o bà gii nù mì ndoo ta ndoo ta o bà zogo to tí nò mì Bu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii o 'do tí wó mì Piyétòrò

30 Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gii cè cè ta bà be rẹ Mbírì bindi bà zò i-cí-ci gí, ndú gii njè nò tacó bà ya gítí Gú Mbà.

31 Káa si ndú kpokèjì Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo wúnó ta bèbìlì tí nò bà oloko 'do tí ye 'dáá gí. Tacó à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, <Ye bà gii zi mbe gbà bee, bindi ndá rómbo bà gii 'vaaka gí.>

32 Káa ye bà ya gí kùro gí bà ù ndi yo mí Gàlilèyà á bindi bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye.»

33 Káa Piyétòrò gii 'visì có ji Jézù, máa, «Kpétì sè ndá 'bí ka ye 'dáá gí má bà oloko 'do tí lo, ye ta bà mīri ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

34 Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò ta yúco máa, kùro bà kò kò mì ngùu ta bà ta'ò ta nje yé wúnó, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò delè.»

35 Piyétòrò á bindi nìno gii 'visì có ji Jézù, máa, «Ye jé gítí bà 'boo wò wálá. À kpétì má káa ku, à nìkì káa bà cì ndá só ndúkú gí.» Sè ndá 'bí ka Piyétòrò 'dáá gí gii 'dè káa gbèè ọa có mì Piyétòrò nò ji Jézù.

Jézù 'deke tí wó ji Mbírì gbí nji Jètisèmánè

36 Káa si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kù 'do Gú Mbà, Jézù gii ne ta ndú gítí 'bí wùngbó jìlì mbà náa à kù nì mítí a Jètisèmánè, náa à ọ

njì'dí gí to tàgbà gú. Bindi yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kí tí yo to bà-i-nò, wàa ye 'ví yèè gí zó gí bà 'deke tí ye jì Mbíri.»

37 Yí bà-i-nò gii 'daka ta yí káa ndá Piyétòrò ta ndá 'viì mì Zèbidéyò sósò'ò. Bindi ndú gii co ta ndú gí ndii 'do gbí òkò tí sè ndá 'bí mbe tala có mì wó. Ndú mà gii co gí ndii gí, njembí Jézù gii 'bità bà mù ta wotí tí. Bindi líkí'o gii dù káa cee 'do tí wó gí.

38 Yí bà-i-nò gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó ta'ò náa ndú gí ta ndú nó éno máa, «Sé'i yè gbí njungu ye dè gí mì ku. À má éno, yo dù nò wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

39 Bindi yí gii yèè ndi wó 'do tí ndú gàà gí ndii, bindi yí gii 'bu gbíro wó mí to, bindi yí gii 'deke tí wó jì Mbíri éno máa, «Áá Bu ye, kpokèjì gití bà te 'visi sé'i tí nó 'do nje ye gí má kuu mì lo, te gí. Káa wò 'ví te ká 'do gbí 'dóó có mì lo gbí njembí lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

40 Jézù mà gii dele ndi wó 'do bàndò bà 'deke tí wó jì Mbíri gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú ta'ò 'dáá mì ta rì gí. Bindi yí gii gbà Piyétòrò gí yaà, yí gii 'vee yí, máa, «Bà dù tí zò'o ta ye njì'dí wàa yo 'ví nò ta ña i ñinó kèjì nó kpò yo gí?

41 Yo dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíri éno máa, 'bí i má tala yo, yí 'ví 'de yo tí ndá 'dakò. Ye nò ni gí máa, go bà bàkà go có mì Mbíri dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

42 Bindi bà 'dè có jì ndá Piyétòrò máa ndú dù tí zò'o, wàa ndú 'ví 'deke tí ndú jì Mbíri nò, Jézù gii dele ndi wó káká'i ya gí bà 'deke tí wó jì Mbíri éno máa, «À má gbí njembí lo éno máa, 'visi sé'i tí nó 'ví tè ká ndúkú ta ye, ye bà njù go có mì lo nó gí, Bu ye.»

43 Yí mà gii dele ndi wó ya gí mì ndá Piyétòrò káká'i, yí gii 'de ndú 'dáá ta'ò tí rì, tacó bà dù tí zò'o kpò ndú gí.

44 Yí gbí ñinó gii dele káa ndi wó jéé gí, si ndú kù tè rì, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbíri ká go ña ndá bà 'deke tí wó ñinó kpédélé'i kùro nò.

45 Yí mà gii dele ndi wó, yí gii 'de ndá Piyétòrò zii ká zii ta rì. Bindi yí gii gbà ndú, ndú mà gii ziya gí, yí gii do mítí ndú máa, «Yo kù tè ndi yo a rì wàà? Yo tè rì wàa yo 'ví tèwo yo. Káa yo nò nò, o bà cu gòmbò tí 'Viì-mi-'Dakò jì ndá vò 'duù kpónó dooko gí.

46 Yo nò mbe cu gòmbò tí ye kèjì zò! Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví ù bà gí yí.»

Bà zèè Jézù

47 Káa si Jézù kù 'dè có jì ndá Piyétòrò, ndú mà gii zeke'o, ndú gii nò Júdá tí 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó tí Jézù muu'bi-nje só nó ta ndá mbè 'duù, náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdéyà ká tuu ndú tacó bà gí gí gii zèè Jézù yee tí ndú róó-řo-řò gí, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta kpo sizò, ndá 'bí ta ndá ndòngbòlò mù.

48 Káa ta kùro bà yee ndá 'duù tí nò, Júdá tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbítà-tù ndú sàà gí, máa, «'Duù ñinó náa yo bà nò ye 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó, a ní Jézù tí nò.»

49 Tacó éno, ndú mà gii yee tí Jézù gí, Júdá gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó, máa, «Kútí lo ta 'dè'o nó ée, Mbe nibà i?»

50 Káa Jézù gii 'visi có jì yí, máa, «Bàkà nètè mì lo náa wò gí tacó bà bàkà nó gálà, nambe ye!» Ndá 'duù tí nó mbe gí ta Júdá nó mà gii 'di có mì Jézù nò, ndú gii njè gití wó, bindi ndú gii zèè yí gí.

51 Káa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù ta'ò mbe co ta yí gí ndiì nó má gii ònò, yí gii ja sizò mì wó 'do gbí foko, bindi yí gii da ta tù bòò mì Kùro ndá bu-Mbíri waa gí.

52 Káa Jézù gii 'dè có ji mbe tala có mì wó nò, máa, «Dele ta sizò mì lo nó gí gbí foko mì wó. Tacó ndá mbe kú te sizò 'dáá gí bà cì káa ku sizò.

53 Wó kú koro có máa, ye kpónó má 'dè có ji Bu ye, máa, yí tuu ndá basili yè to tí nó gí tacó bà kpolo tí ye, yí bà bàkà wálá?

54 Káa ye má bàkà ènò, wàa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí 'vére wàà?»

55 Bindi Jézù gii 'vee ndá mbè 'duù tí nó náa Júda kaa ndú gí tí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe tè kùro wò i wàa yo 'ví kaa tí gí gí bà zèè ye ta ndá kpo sizò ta ndá ndòngbòlò mù a 'bì yo? Ye ta ri 'dáá gí kú nibà i ji ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa yo jé zèè ye lá.

56 Káa i tí nó kpónó bàkà tí tacó wàa ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúcó.»

Bindi ndá mbe tala có mì Jézù gii njè 'dáá 'do tí wó gí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéya

57 Ndá 'duù tí nó mbe zèè Jézù nó gii ya ta yí gí 'bá mì Kàyífa tí Kùro ndá bu-Mbíri. Tacó ndá kpo-kpò mbe nibà i, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdéya kili ta o tí nó 'dáá gí mí kà.

58 Káa ta o tí nó si ndú kú ya ta Jézù gí 'bá mì Kàyífa nó, Piyétòrò gii dù 'do tí ndú jàngáá gí ndiì kú ko tàkò Jézù gbí ngbà, tacó wàa yí 'ví ya gí bà ònò ndòngbú ña i ñinò náa ndá 'duù tí nó bà bàkà ta yí nó. Ndú má gii yee gbí ngbàngà á 'bá mì Kàyífa gí, Piyétòrò gii ya gí bà ki tí wó to mì ndú ta ndá mbe ù gbí ngbàngà.

59 Bindi ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéya gii pà gbí to 'vére ngé cee gí, tacó wàa ndá yí 'ví 'de ta kpokèji bà waa có ku mití Jézù,

60 káa à gii kpò ndú ngbàà gí. Sè ndá 'bí cèè 'duù gii waaka bà ña 'vére ñindi ndú, káa à delè dí bà ká lá. Ndá 'bí 'dakò sósò'ò bà-i-nò gii oloko gí kùro ndá 'duù, bindi ndú gii 'dè có, máa,

61 «Ze táánò 'de 'dakò tí nó kuu nó kú 'dè có ji ndá 'duù máa, yí bà ki'viki gbolò 'bá-Mbíri tí nó á gbí gbata Jèrùzàlèmè nó gí to, wàa yí 'ví bì ndí gí yaà gbí sili ta'ò.»

62 Kàyífa tí Kùro ndá bu-Mbíri má gii 'di có mì ndá 'dakò tí nó, yí gii a gí yaà 'do pí jàlambà mì wó, bindi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè gítí lo nó wálá?»

63 Káa Jézù gii ñjaa nje wó gí tàkò 'vé mì Kàyífa nó gbaànjé lá. Bindi Kàyífa gii 'vee yí ta 'bí 'vé, máa, «Ye kú be ji wò a tí Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó, 'dè ji ze gí, wò a Bindi-Mbíri tí nó tí 'Viì-mì-Mbíri?»

64 Káa Jézù gii 'visì có ji Kàyífa, máa, «A wò ká 'dè ta nje lo. Káa yo dele kpónó-kpónó bà gii ònò 'Viì-mì-'Dakò kú ki tí wó gbí kù'bi mì Mbíri tí mbe wotí, bindi yí bà gii gí 'do gbíri co gbí ndá kùlù mù gí muu to tí nó.»

65 Kàyífa má gii 'di có mì Jézù nó, yí gii yaka gbí bongo 'do tí wó ta sé có gí, máa, Jézù 'dè zu có gítí Mbíri gí. Bindi yí gii 'vee ndá kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndá Jùdéya, máa, «Yo kpónó 'di nó a bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri ta tù yo gí. Má ènò, ndoo kpòò kú ù a ndi ndá 'di, máa ndú ká 'ví gii 'dè ndi ndá có gbí nje wó ji ndoo?

66 Cò gbí muu yo kpónó máa yè?»

Káa ndú gii 'visì cò jì Kàyífà, máa, «À 'vii ta yí káa ku.»

67 Bìndì ndú gii nḡ gítí Jézù ta ba cù cù mí gbíro wó, ta bà dòmò yí, ta bà gbì yí,

68 ta ba lè yí, máa, «Nì rẹ ndá mbe kù gbì wò jì ze gí, Bìndì-Mbírì.»

Piyétòrò 'boo Jézù ta bà ta'ò

69 Ta o tí nó náa ndá 'duù tí nó kù mèèkè ta i tí Jézù mí kùro Kàyífà nò, Piyétòrò kù kì tí wó to á gbí ngbàngà sè. Mâ gii zeke'o, 'bí nìi mbe kù bàkà nèté gbí ngbàngà gii gí mí Piyétòrò, bìndì yí gii 'dè cò jì yí, máa, «Wò delè táánò kù dù ta Jézù tí nó tí 'duù Gàlliléyà nò.»

70 Káa Piyétòrò gii tò kponje si mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, máa, «Ye 'di gbì ña cò mí lo náa wò kù 'dè jì ye nò lá.»

71 Piyétòrò mâ gii co gí njejèjì ndùgù, 'bí 'vinì mbe kù bàkà nèté 'bá mí Kàyífà mâ gii nḡ yí, yí gii 'dè cò jì ndá 'duù ñìnó mbe kù rò tíyò á rẹgbà tí wó nó, máa, «Yí táánò kù dù a i mí Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nò.»

72 Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gí, ta bà see tí wó, máa, «Ye ñò 'duù tí nó ni lá.»

73 Ndú mâ gii dù ndi-ndi-ndi éno, ndá 'bí 'duù mbe kù rò tíyò ta ndá Piyétòrò gii gí mí Piyétòrò, bìndì ndú gii 'dè cò jì yí, máa, «Wò nó kuu nó a 'duù 'do gbì òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù tala cò mí Jézù nò, ta kponje gítí wálá. A cè ña bà 'de cò mí lo ká yù wò gí sè.»

74 Káa Piyétòrò gii see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye ñò 'dakò tí nó ni lá,» ká jé kpóò 'vii ta bà kò kò mí ngùù.

75 Bìndì mbí Piyétòrò gii 'va tí cò tí nó náa Jézù 'dè jì yí, máa, «Wò bà 'boo ye ta bà ta'ò á kùro bà kò kò mí ngùù» nò. Bìndì yí gii co 'do gbì òkò tí ndá 'duù gí ndii, bìndì yí gii wa gbí ta wotí tí ngé ndii gí.

27

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ya ta Jézù gí kùro Pilátò

1 Yé mâ gii too gí, ndá Kùro ndá bu-Mbírì, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdèyà 'dáá gí gii toko cò mí ndú máa, à 'ví waa cò ku mítí Jézù.

2 Ndú bà-i-nò gii ẹre 'bí wó gí, bìndì ndú gii ya ta yí gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mì ndá Ròmánò.

Júdà le tí wó ta kpéetí wó

3 Júdà tí mbe ba ngbù Jézù mâ gii nḡ éno máa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà kù gii ya ta Jézù a i gí nje ku, níkalaká gii zèè yí mbi gí. Bìndì yí gii kaa ndá nḡ fádà tí nó zì'duù-gbaànjé-nje muu'bi náa à kaa jì yí tacò bà ba ngbù Jézù nó ya tí jì ndá Kùro ndá bu-Mbírì ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdèyà.

4 Bìndì yí gii 'dè cò jì ndú gí tàkò éno máa, «Ye bàkà vò i gí. Ye ba ngbù 'duù ñìnó ta vò i mí wó wálá nó gí.»

Káa ndú gii 'visì cò jì yí éno máa, «Sè ñìnò a ñìndì lo. 'Bí cò mbe mù ñjembì ze bà-i-nò wálá.»

5 Júdà bà-i-nò gii ya ta ndá nḡ fádà tí nó, bìndì yí gii vaka ndú 'do 'bí wó mí tà'i tí nó náa à kù kili i-Mbírì mítí nò ta sé cò. Bìndì yí gii lu ya gí bà le tí wó gí.

⁶ Jùdà mà gii lu gí, ndá Kùro ndá bu-Mbíri gii ya gí bà ruka ndá nji fádà tí nó náa yí vaka mí tà'i bà kili i-Mbíri nó 'do to gí. Ndú 'de nderè bà bàkà ènò mì ndú ènó máa, «À gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà toko ndá i njinó náa à 'de 'do gbí mbelè 'duu nó mítí gbèe bàndò ta ndá i njinó náa à kú gò ji Mbíri nó lá.»

⁷ Ndú bà-i-nò gii toko có mì ndú, bindi ndú gii kaa ndá nji fádà tí nò, ndú gii sì ta to 'do mì 'bí mbe suu kàrà tí bàndò bà duu ku ndá 'duu njinó mbe 'dó-'do nò.

⁸ Njinò a nderè bà kpi rẹ to tí nò tí «To gbí mbelè» á yee gbí rí ti nó wúnó nó ká nò.

⁹ Có tí nò bàkà tí go có mì Jèrèmiyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri náa yí 'dè sàà gí ènó máa,

«Ndú kaa gùrùsù tí ndá nji fádà zi 'duu-gbaànjé-nje muu 'bì náa ndá 'bí 'duu gbí òkò tí ndú tí ndá Ìziriyéli ká 'deke tí gùrùsù bà sì 'duu,

¹⁰ bindi ndú gii kaa gí tàkò to mì mbe suu kàrà, go có tí nó náa Mbíri táánò 'dè ji ye nò.»

Jézù kùro Pilátò

¹¹ Ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà mà gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, Pilátò gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdèyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò, máa, «A wò ká 'dè ènò.»

¹² Ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà gii waaka ndá có gítí wó ji Pilátò, káa Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndá có mì ndú nó gí.

¹³ Bindi Pilátò gii 'vee yí, máa, «Wò 'di ndá có mì ndú 'dáá náa ndú 'vanda ta rẹ lo nó gí. 'Bí có mì lo tacó bà 'visi gí tàkò ndú wálá?»

¹⁴ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù gii biya bà 'visi có gí tàkò ndá có tí nó 'dáá gí, gí.

Pilátò waa có ku mítí Jézù

¹⁵ 'Bí ña i mì Pilátò ta gbolò o bà waa mbelè mì ndá Jùdèyà ta ndoo 'dáá gí, a bà njaanga 'bí 'duu mì ndá Jùdèyà gbaànjé mbe niki tí ndú 'do gbí zàà ji ndú, tacó bà peteke tàkòcò ndú.

¹⁶ Káa ta o bà ya ta Jézù gí kùro Pilátò nò, 'bí ña vò 'dakò ta rẹ wó a Bàràbà kuu gbí zàà.

¹⁷ Ndá 'duu mà gii kili gí, Pilátò gii 'vee ndú máa, «Có mì yo máa ye njaanga ji yo a 'di? Bàràbà wèè, Jézù tí nó náa à kú ni Bindi-Mbíri mítí wó nó?»

¹⁸ Pilátò 'vee ña 'vé tí nó tacó yí ò ni ngbàrángà 'i gí máa, à káa kii cuki ká a tàmúu ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà gítí bà biya Jézù.

¹⁹ Káa si Pilátò kuu gbí ngbàngà, nawú wó gii tuu 'duu ji yí ènó máa, «Gàà 'duu tí nó lá, tacó ye kùbòò mbu muu wó gbí rii ngé ndii gí.»

²⁰ Káa ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà gii volo muu ndá 'duu ènó máa, ndú 'dè có ji Pilátò máa yí njaanga Bàràbà ji ndá yí, waa yí 'ví zi Jézù gí.

²¹ Káa Pilátò gii 'vee ndá Jùdèyà káká 'i máa, «À má go có mì yo, máa ye 'ví njaanga a 'di ji yo 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó só nó?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Bàràbà.»

²² Bindi Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Káa ye 'ví bàkà ta Jézù tí nó náa à kú ni Bindi-Mbíri mítí wó nó a yè?»

Káa ndú 'dáá gí gii 'visi có ji yí, máa, «Gbí yí mítí njèèkpe mù.»

²³ Káa Pilátò gii 'vee ndú máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú 'dáá gí tò kú ta kòcò ndú gí yaà ndii kpédélé ñínó gí, máa, «Gbì yí míti njèèkpè mú.»

²⁴ Pilátò má gii ñò éno máa, yí kú yeeke a tí yí sínò ta bà tí muu Jézù, káa ndá 'duù kú gii 'bì a tà bà bàkà wo, yí gii cu ngo, bindi yí gii caka ta 'bì wó mí kùro ndá mbè 'duù tí nò 'dáá gí, máa, «Ye caka mbelè tó 'dakò tí nò 'do tí 'bì ye gí. Sè ñìnò a ñìndi yo!»

²⁵ Káa ndá 'duù tí nò 'dáá gí gii 'visi có ji Pilátò, máa, «Si mbelè wó 'ví dù tí 'bì ze ta ndá 'vii bindi ze!»

²⁶ Pilátò bà-i-nò gii njaa Bàràbà 'do gbí zàà gí sè ji ndá 'duù. Bindi yí gii je Jézù ji ndá àsikèrì, máa ndú gbì yí má kòzò gí, wàa ndú 'ví ya gí bà gbì yí míti njèèkpè mú.

Ndá àsikèrì 'viya Jézù

²⁷ Ndá àsikèrì mì Pilátò bà-i-nò gii ya ta Jézù gítí gbolò bàndò mì ndú 'bá mì Pilátò. Ndú má gii kili 'dáá gí, ndú gii tí jèlè yí 'dee gí.

²⁸ Bindi ndú gii jaka ndá 'dóó bongo mì wó 'do tí wó gí, ndú gii yuu bí-bi bongo gba mì ndú tí ndá àsikèrì ji yí.

²⁹ Ndú delè gii paraka kpeṛe go ké'bí nó, ndú gii te míti muu wó tí tàgíyà-gba, ndú gii je ñji ngba mí 'bì wó ñínó gbí kù'bi tí kóró-gba mì wó. Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí, ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kú 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò gba mì ndá Jùdèyà!»

³⁰ Bindi ndú gii mèèkè'i tí wó ta bà cù cù mì gbíro wó, delè ta bà ja ñji ngba tí nó náa ndú je mì 'bì wó tí kóró-gba nó 'do 'bì wó kú gbì ta yí tí muu wó.

³¹ Ndú má gii 'viya yí tè ta ndú gí, ndú gii ja bí-bi bongo gba mì ndú náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndá 'dóó bongo mì wó ji yí. Bindi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè tacó bà ya ta yí gí sè 'do gbí gbata, wàa ndá yí 'ví gbì yí míti njèèkpè mú.

Bà gbì Jézù míti njèèkpè mú

³² Káa si ndá àsikèrì kú gii ya ta Jézù gí bàndò bà gbì yí míti njèèkpè mú, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Simónè mbe gí 'do gbí gbata Siríni kpokèjì, bindi ndú gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mú mì Jézù.

³³ Ndú má gii yee tí 'bí bàndò náa à kú nì míti a Gòlìgàtà (gbí máa «bàndò Kù-'bìli-muu-ku»),

³⁴ ndú gii je nèbìti náa ndú ñònòkò ta ju i ji Jézù. Yí má gii tala , yí gii bè gí.

³⁵ Ndá àsikèrì má gii gbì Jézù míti njèèkpè mú gí, ndú gii njèè gbí ndá bongo bindi wó ta bà ki-mbíli.

³⁶ Bindi ndú gii ki tí ndú to kú ù rẹgbà tí wó.

³⁷ Ndú gii cu nderè ku wó, bindi ndú gii gbì míti njèèkpè mú á còmuu wó, máa, «Ŋínó a Jézù tí Gbolò gba mì ndá Jùdèyà.»

³⁸ Ndú ta gbèe o tí nò gii gbì ndá 'bí mbe ngbà sósò'ò míti ndá njèèkpè mú, 'bí gbí kù'bi, bindi 'bí gbí gàli mì Jézù.

³⁹ Ndá mbe kú co tí kpokèjì má gii ñò Jézù tí njèèkpè mú, ndú gii miyà muu ndú ta bà lè yí,

⁴⁰ máa, «Wò táánò máa wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí, wàa wò 'ví bì ndí gbí sili ta'ò. 'Vala tí lo! Co gí to 'do tí njèèkpè mú, náa wò dú má káa 'Vii-mi-Mbíri nò.»

41 Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe 'di gbí-o, ta ndá kpo-'duù-'bá mí ndá Jùdéyà delè giì lè Jézù, máa,

42 «Yí táánò kú 'vala ndá 'bí 'duù, káa bà 'vala 'dóó miři wó kpónó kpò yí gí. Ndoò kpónó dù ká jé wáa ndoo 'ví nò bà co Gbolò gba mí ndá Jùdéyà 'do tí njèèkpè mù gí to, tacó wáa ndoo 'ví ù ta nje máa yí a Bindi-Mbíri.

43 Yí kú tee njembí wó míti Mbíri. Má ènò, ndoo nò bà 'vala yí mí Mbíri, tacó yí táánò máa, yí a 'vii mí Mbíri.»

44 Ndá mbe ngbà tí nó náa à gbì ndú míti ndá njèèkpè mù ta ndá Jézù nó giì si ndá vò i ñindi ndú míti ndú, bindi ndú giì loko kú lè Jézù delè.

Bà cì Jézù

45 Káa si Jézù kuu tí njèèkpè mù, ọ ọ giì 'di cèe to 'dáá gí 'do tí ọ gbúru yee tí ọ ta-'de-kiyà.

46 Ọ mí giì gí ta-'de-kiyà gí, Jézù giì ja kú mí to gbí có Ìbiráyò máa, «Ééli, Ééli, lámà sàbàkitàni?» (Gbí máa, «Áá Mbíri mí ye, áá Mbíri mí ye, wò biya ye tacó yè?»)

47 Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe kú ọ kú zeke Jézù tí njèèkpè mù nó má giì 'di kú tí nó, à giì dù gbí tù ndú go ñinó máa Jézù kú tè a é tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mí Mbíri nò. Bindi ndú giì 'dè có máa, «'Dakò tí nó kú tè'é tí Èlìjà.»

48 'Bí 'dakò giì co ta ngèlè 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó ya gí bà je 'bí i fòkò-fòkò éno, yí giì ya gí bà yuu mí gbí zùù-zùù kpongo nèbiti, yí giì sè mí nje nji ngba, bindi yí giì ya gí bà te mí nje Jézù, yí giì 'dè có jì yí máa, yí no-no .

49 Káa ndá 'bí 'duù giì 'dè có máa, «Ndoò ù bà nò bà gí Èlìjà gí bà 'vala yí.»

50 Jézù bà-i-nò giì tò ndòngbú kú ta kòcò wó ngé gí yaà, bindi njembí wó giì ki gí.

51 Má giì zeke'o, kpá-bòngo tí nó náa à ẹre mí yaà tacó bà njèè gbí tà'i 'bá-Mbíri nó giì yaka tí 'do yaà dí to, gbí ndá díi giì ọaraka tí ta bà ngaka tí mí to.

52 Ndá muu'dú giì ọaraka ọe-ọe-ọe-ọe. Bindi Mbíri giì 'vala ndá 'bí to 'duù mí wó ñinó táánò mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú gí.

53 Bindi ndú giì ya bindi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó gí Jèrùzàlémè. Ndá 'duù me mbè nò ndú gí.

54 Kùro ndá àsikèri, ta ndá àsikèri mí wó náa ndú kú ù rẹgbà tí Jézù ta ndú nó má giì nò bà ngaka tí mí to, ta i tí nó mbe bàkà tí nó, gúku giì zèè ndú 'dáá mbi gí. Bindi ndú giì 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ká 'Vii mí Mbíri!»

55 Mbè ndá nù tí nó mbe ko tàkò Jézù 'do Gàllilèyà tacó bà koni yí nó giì ọ janga-jàngá gí ndii ézó kú zeke ọa ndá ọa i tí nó náa à me kú ta Jézù nó,

56 ta ndá Màríyà Màdèlénà, ta Màríyà nawu ndá Jákòmò ta Jùzépè, ta nawu ndá 'vii mí Zèbidéyò.

Bà duu ku Jézù

57 'Dè'o má giì bàkà tí gí, 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà tí mbe kpo-kpò i, delè tí mbe gí tí mbe tala có mí Jézù gí, ta rẹ wó a Jùzépè,

⁵⁸ gii ya gí bà 'deke tí wó jì Pilátò, máa yí bàkà nambeè mì wó, wàa yí 'ví si yí 'ví ya gí bà duu ku Jézù. Pilátò má gii ùnje jì yí gí, Pilátò gii tuu 'duù jì kùro ndá àsikèrì mì wó, máa yí si Jùzépè 'ví te ku Jézù.

⁵⁹ Jùzépè bà-i-nò gii ya gí bà te ku Jézù, yí gii so ta ngbàrángà cé-ce bongo,

⁶⁰ bindi yí gii te yí ya tí gí bà duu mí gbí kánjì ngú guù náa yí duu mí gbí díí gítí 'doó miṛi wó tí Jùzépè. Yí má gii nè njekèjì 'bá muu'dú ta du díí gí, yí gii njè nó 'do bà-i-nò gí.

⁶¹ Káa ndá Màriyà Màdèlènà, ta Màriyà nawu ndá Jákòmò ta Jùzépè ta o tí nò kì tí ndú ézó kù zeke 'bá muu'dú.

⁶² Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii kili mí kùro Pilátò ta yé bindi bà duu Jézù,

⁶³ bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Buù, mbi ze 'va tí 'bí có náa mbe 'vére tí nó táánò 'dè si yí káa wuù éno máa, yì bà 'vala ndi yí 'do gbí muu'dú yí bindi sili ta'ò.

⁶⁴ Má ènò, à nìkì go éno máa, wò kaa ndá àsikèrì ya gí bà ù rẹgbà muu'dú wó yee gbí ndá sili tí nó. Tacó wò má me ènò lá, ndá mbe tala có mì wó bà gii ya gí bà ngbà ku wó 'do gbí guù gí, bindi ndú bà gii 'dè có jì ndá 'duù máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa wotí tí ndòngbú 'vére tí nó bà ndii kpédélé ñinó gí.»

⁶⁵ Káa Pilátò gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ya gí bà kaa ndá àsikèrì wàa ndú 'ví ù rẹgbà muu'dú tí kpoò.»

⁶⁶ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii ya gí bà bàkà ndá i mítí njekèjì 'bá muu'dú tacó wàa 'duù má njaanga , à 'ví ñò ni gí, bindi ndú gii kaa ndá àsikèrì mí gbí nètè bà ù rẹgbà muu'dú.

28

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kù gii bàkà có bà ngbàrángà to ta dú'o mì kpédélé ɾi nètè á bindi ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, ndá Màriyà Màdèlènà, ta Màriyà nawu ndá Jákòmò ta Jùzépè gii gbo'o tacó bà ya gí bà gala muu'dú Jézù.

² Káa à káa póó bà yee ndú kà, to gii 'bità bà ngaka tí tí vò ña ñinò. Tacó basili mì Mbíri gí 'do gbíri, yí gii mètèkè gboló díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó gí, bindi yí gii kì tí wó pí .

³ Ndá nii tí nó má gii zeke'o, ndú gii ño gbíro basili tí nó kù tòngbaà go bà ì mù nó, ta ndá bongo tí wó ce go turè.

⁴ Ndá àsikèrì tí nó náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú nó má gii ñò yí, lílì ndú gii oloko 'do tí ndú gí, bindi ndú gii dù kù gu ta gúku goolá a 'boṛò ká ni ndú too yé gí nò.

⁵ Káa basili tí nó gii 'dè có jì ndá Màriyà, máa, «Yo ci gúku lá, tacó ye ñò ni gí máa, yo kù pà a bà tí Jézù tí nó náa à gbì yí mítí njèèkpè mù nò.

⁶ Yí bà-i-nó wálá. Yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó go có mì wó táánò náa yí 'dè nó gí. Yo gí gí tàkò ye, wàa yo má ñò bàndò tí nó táánò náa à sii ku wó mítí nó ta ɾo yo gí,

⁷ yo 'ví goonó ya gí bà 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, yí 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí. Káa yí kù ya gí bà ù ndi ndú mí Gàlilèyà. Ndú bà ya gí bà ñò yí ta ɾo ndú a i kà, go có tí nó náa ye kù 'dè jì yo kpónó nò.»

⁸ Ndá nii tí nó gii co 'do tà 'bá muu'dú kà gí sè ta ngèlè ta gúku ñonòkò ta líkí'o tacó bà ya gí bà 'vanda ndi ndá có tí nó jì ndá mbe tala có mì Jézù.

⁹ Káa Jézù gii túbà tí wó jì ndú si ndú á kpokèjì, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Kú tí yo ée?» Ndá nù tí nò bà-i-nò gii ìrì ta muungbó ndú ta líkí'o ya gí bà zèè kò Jézù.

¹⁰ Bìndi Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo cì gúku lá, yo ya gí bà 'dè có jì ndá ná'vindí ye máa, ndú ya gí Gàliléyà, wàa ndú 'ví 'de ye kà.»

¹¹ Ndá Màríyà gii yee mi ndá mbe tala có mi Jézù si ndá 'bí àsikèrì tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà muu'dú Jézù nó waa kùro ndú ta ngèlè ya gí bà 'vanda ndi ndá i ñinó mbe bàkà tí nó jì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mi ndá Jùdèyà sàà gí.

¹² Bìndi ndá Kùro ndá bu-Mbíri bà-i-nò gii kili ndá kpo-'duù-'bá, ndú gii toko có ta ndú gbaànjé, bìndi ndú gii too bàà mífí nje ndá àsikèrì tí nó.

¹³ Bìndi ndú gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ya gí bà ma có jì ndá 'duù éno máa, 'Ndá mbe tala có mi wó ká ngbà ku wó si ze muu rì.»

¹⁴ Káa ña có tí nò má yee tí Pìlátò, ze bà ñò kpokèjì bà mee wu 'do tí gí.»

¹⁵ Ndá àsikèrì gii lè 'bì ndú mí tà i tí nó náa ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà je jì ndú nó gí, bìndi ndú gii 'bità bà ma 'vèrè jì ndá 'duù máa, a ndá mbe tala có mi Jézù ká ngbà ku wó 'do gbí guù si ndá yì tí rì. Có tí nó máa, a ndá mbe tala có mi Jézù ká ngbà ku wó nò nanaka mí gbí muu ndá Jùdèyà tí yúco yee gbí rì tí nó wúnó nô.

Jézù túbà tí wó jì ndá mbe tala có mi wó

¹⁶ Ndá mbe tala có mi Jézù má gii 'di ndá có tí nó náa ndá Màríyà 'vanda jì ndú nó gí, ndú gii kaa 'do Jèrùzàlémè ya gítí gú tí nó náa Jézù ci ndú máa ndú ya gí bà 'de yì tí á Gàliléyà nô.

¹⁷ Ndú má gii 'de Jézù gí, ndú gii ìrì ta muungbó ndú ya gí kùro wó. Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ùnje ta njembí ndú máa ñinó a Jézù nò dúú-dúú lá.

¹⁸ Káa Jézù gii yèè dè gí mi ndú, bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Mbíri le bèrè jì ye tacó bà dù tí Gba-gbíri, delè tacó bà dù tí gba muu to tí nó á gí.

¹⁹ Má ènò, yo ya gí bà bàkà ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí tí ndá mbe tala có mi ye. Yo caka tí ndú ta rẹ mi Buù, ta rẹ mi 'Viì, ta rẹ mi Bèri-mi-Mbíri.

²⁰ Yo 'ví nìbà kpokèjì gítí bà 'di ndá có tí nó náa ye 'dè jì yo nó 'dáá gí jì ndú. Ye delè bà dù toko ta yo ta o 'dáá gí yee tí ndòngbú o.»

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì go có mì Márikò

Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù kò-kò ta có mì Mbírì

¹ Njínó a Banga-Ngú-Có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì tí 'viì mì Mbírì.

² À 'bità go có tí nó náa Ízáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì cu mí gbí wáràgà mì wó sàà kùro bà gí Jézù éno máa, Mbírì máa, «Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo.

Yí kèjì gí bà 'viindi kpokèjì mì lo.

³ Tú mì ye nò bà dù gbí kángáá nga ngoò kù kò-kò jì ndâ 'duù éno máa, «Yo 'viindi kpokèjì mì Mbe tí yo.

Yo bàkà kpokèjì mì wó jáá,» nò.»

⁴ Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gii co gí gbí kángáá nga ngoò, kù kò-kò ta có gítí bà caka tí jì ndâ 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú, wàa Mbírì 'ví je à-cee-gí jì ndú.

⁵ Ndâ 'duù 'do gbí to Jùdèyà 'dáá gí, delè ta ndâ 'duù 'do gbí gbata Jèrùzàlémè gii kaa ya gí mì wó á tàbè'dè Jòròdáníyà tacó bà caka tí ndú. Káa ta o tí nó náa yí kù caka tí ndú nó, ndú kù yù gbí ndâ vò i mì ndú gí sè.

⁶ Jòvání táánò kù yuu a bòngò náa à gò 'do tí se tí jémèlè. Yí gii ẹre mí rẹ'dè wó a wú'dè kù. I-zó-zò mì wó káa ndâ kòròngbò ta lí.

⁷ Jòvání ma có jì ndâ 'duù éno máa, «'Bí 'duù mbe me gbolò ndii ye gí á kèjì gí tàkò ye, náa à kpétí káa ndòngbù bòò mì wó mbe kù njaanga tàrà á 'do tí kò wó, ye bà nì bà 'vii tí ye ta yí wálá.

⁸ Ye kù caka tí yo ta ngo, káa yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèrì-mì-Mbírì.»

Jòvání caka tí Jézù

⁹ Gbí ndâ o tí nó si Jòvání kù caka tí ndâ 'duù tàbè'dè Jòròdáníyà nò, Jézù gii nje nó 'do gbí gbata Názàrètí á Gàliléyà, ya gí bà caka tí wó mì Jòvání. Jòvání gii caka tí Jézù mí tà ngo gbí pù Jòròdáníyà.

¹⁰ Káa Jézù mà gii co gí sè 'do tà ngo bìndi bà caka tí wó, yí ngé gii nò njekèjì gbírì njaanga tí gí. Yí delè gii nò Bèrì-mì-Mbírì kù gí gí muu wó go kùlè nò.

¹¹ Bìndi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'de có 'do gbírì éno máa, «Wò a 'vii mì ye náa ye ze wò nìkì ta njembí ye gbaànjé. Tàkòcò ye peteke gítí lo ngé ndii gí.»

Vò-'duù-tí-nò tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹² Ngé 'do bàndò tí nò, Bèrì-mì-Mbírì gii wu tàmuu Jézù ya tí gí gbí kángáá nga ngoò.

¹³ Yí gii dù gbí kángáá nga ngoò ta sili zi'duù-só. Bìndi Vò-'duù-tí-nò gii gí kù tala yí. Yí bàkà ndâ sili tí nò zi'duù-só nó ta kpétí wó gbí òkò tí ndâ kàzà. À káa ndâ basìlì mì Mbírì ta o tí nó ká rẹgbà tí wó.

Jézù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có

¹⁴ À mà gii zèè Jòvání mí gbí zàà gí, Jézù gii ya gí Gàliléyà. Yí gii ma Banga-Ngú-Có mbe gí 'do mì Mbírì jì ndâ 'duù kà éno máa,

15 «Nògí! Kùro o bà zèè 'bá mì Mbírì kponó dooko gí. Yo 'vìsì muu yo 'do tí ndá vò kpokèjì, yo 'ví ùnje gítì Banga-Ngú-Có.»

Jézù tè'é tí ndá kpédélé mbe tala có mì wó

16 Ta 'bí o gbaanjé si Jézù kù nò nó á seè kàpá Gàliléyà, yí gù nò ndá Simónè ta ná'vindí wó Àndèréyà kù 'va mbu, tacó ndú a ndá mbe gò ngo.

17 Káa Jézù gù 'dè có jì ndú éno máa, «Yo gí gí bà ɾu ndi ye, wàa ye 'ví bàkà yo tí ndá mbe gò ndá 'duù jì Mbírì á go bà gò ngo mì yo nò.»

18 Ndá Simónè ta Àndèréyà mà gù 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú ngé gù kaa ndá mbu mì ndú mí to, bindi ndú gù ya gí tàkò Jézù.

19 Jézù mà gù yèè gí kùro 'do tí bàndò bà 'de ndá Simónè ta Àndèréyà nò gàà éno, yí gù nò ndá 'bí 'dakò sósò'ò, ndá Jákòmò ta ná'vindí wó Jòvànì tí ndá 'vii mì Zèbidéyò, á gbí gbá, delè kù ɛɛ gbí ndá mbu mì ndú.

20 Káa yí ngé gù tè'é tí ndú. Bindi ndú gù njè nó ya gí tàkò wó, jee bu ndú ta ndá mbe nètè mì wó mí gbí gbá.

Jézù nibà có mì Mbírì jì ndá 'duù Kàpàránáwùmù

21 Bindi ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gù njè nó ya gí gbí gbata Kàpàránáwùmù. Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdéyà gbaànjé, yí gù ya gí bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, bindi yí gù 'bità bà nibà i jì ndá 'duù.

22 Nje ndá 'duù 'dáá gí gù 'dèè gítì ɲa bà nibà i mì wó gí, tacó yí kù nibà i jì ndú go i mì gba, me go ɲindi ndá mbe 'di gbí-o mì ndá Jùdéyà lá.

23 Káa à káa pòó bà gù gí 'bí 'dakò ta i-gbì-muu wó gí bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì ta o tí nò,

24 yí gù 'bità bà tò kù éno máa, «À tí lo a go bà bàkà ɲa yè ta ze, Jézù tí mbe gí 'do Názàrètì? Wò gí tacó bà 'bu ɲa ze? Ye nò wó ni gí, wò a tò 'duù mì Mbírì mbe kù toko có ta yí.»

25 Káa Jézù gù do mítí i tí nò, máa, «Dù ngbì! Co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí!»

26 Bindi vò i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gù te yí gí yaà, 'va mí to, yí gù dù kù gu mí to kà tí vò ɲa ɲinò. Bindi yí gù co 'do gbí muu wó ta bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà.

27 Bà 'dè có gù kpo nje ndá 'duù 'dáá gí, gí. Bindi ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Ìjínò a ɲa yè ká nó? À ngú ɲa bà nibà i, ta wotí ká tàkò? Yí má 'dè có kpètì ká jì ndá i-gbì-muu ndá 'duù, ndú kù 'di có mì wó.»

28 'Do bà-i-nò ɾè Jézù ngé gù 'bità bà wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.

Jézù 'vala na gè Simónè

29 Bindi bà mòkò i tí nò 'do gbí muu 'dakò tí nò, ndá Jézù ngé gù njè nó 'do bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì kù ya ta ndá Jákòmò ta Jòvànì gí 'bá mì ndá Simónè ta Àndèréyà.

30 Ndú mà gù yee 'bá kà, ndú gù 'dè na gè Simónè tìsì ta cò'o gbí diì wó. Ndá 'duù ngé gù 'dè có sé'i tí nò jì Jézù.

31 Bindi Jézù gù ɾì gí tàkò niì tí nò tà'i, yí gù zèè yí tí 'bì wó, yí mà gù ja yí gí yaà, gbí diì wó ngé gù 'dèè sé gí. Bindi yí gù ya gí bà bàkà i-zò-zò jì ndú.

Jézù 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá tende ɲa nò'o

³² Ta 'dê'o tí nò, si òrì kù ya nèè gí to, si o bà wotí gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyá cee gí, ndá 'duù gii tũru ndá mbe nò'o 'dáá gí, ta ndá 'duù ñinó ta ndá i-gbí-muu ndú nó gí tí jì Jézù.

³³ Ndá 'duù me mbè gii tí mí njekèjì tí wó.

³⁴ Bindi yí gii 'vala ndá 'duù me mbè 'do gbí ndá tende ña ndá nò'o. Yí delè gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù me mbè; káa bà 'dè có kpò ndá i tí nò gí, tacó ndú ñò Jézù ní gí, káa yí biya gí máa ndú 'ví 'dè có lá.

Jézù nje nó 'do Kàpàrànáwùmù gbí òdè

³⁵ Káa Jézù gii ñjè nó 'do 'bá ta njeyé, ya gí bà 'deke tí wó jì Mbíri ta kpééti wó gbí kángáá nga ngò.

³⁶ Bindi ndá Simónè ta ndá 'bí ka wó gii ñjè nó ya gí bà pà bà tí wó.

³⁷ Ndú má gii 'de yí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ndá 'duù 'dáá gí kù 'vee bà tí lo.»

³⁸ Káa Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Ndoò ya gí gbí ndá 'bí gbata, wàa ye 'ví ma có mì Mbíri jì ndá 'duù kà delè, tacó ñinó a nderè bà gí ye gí muu to tí nò.»

³⁹ Bindi yí gii ya cee gbí ndá to Gàliléyà 'dáá gí, kù ma có mì Mbíri jì ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà ùlù Mbíri, delè ta bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù.

Jézù yuku ndá kà cì 'do tí 'bí 'dakò

⁴⁰ Bindi 'bí 'dakò tí mbe cì gii 'deke tí wó ta bà kucuku muungbó wó mí kũro Jézù, máa, «À má ñikí tí lo gí, wò bà ngbaranga dii ye gí.»

⁴¹ Jézù má gii ñò yè ọ̀ro 'dakò tí nò, yí gii ya'va 'bì wó ya gí bà gbala ta yí ta bà 'dè có, máa, «À ñikí tí ye gí; dù ngbárángà'l.»

⁴² Bindi ndá kà cì tí nò ngé gii yuku 'do tí 'dakò nò gí kútí wó gii ngbaranga gí.

⁴³ Bindi bà cee cì 'do tí 'dakò tí nò, Jézù ngé gii 'dè có jì yí,

⁴⁴ máa, «Kpolo tí lo máa wò 'ví 'dè jì gbèè 'duù lá. Ya gí bà túbà tí lo jì bu-Mbíri, wàa wò 'ví cì i tacó bà ngbaranga kútí lo go có mì Mòze, tacó bà túbà jì ndá 'duù.»

⁴⁵ Káa 'dakò tí nò gii ñjè nó 'do bà-i-nò ta bà ma ngú có tí nò go ñinó à ñikí tí wó dúú kù ya tí. Tacó ènò, Jézù gii ọ̀rì gí gbí gbata ká gbí kóó, má wálá, ndá 'duù bà bàkà wo.

2

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹ Jézù má gii dele ndi wó gí Kàpàrànáwùmù bindi làmbu sili gí, ndá 'duù gii 'bità bà fiini có, máa, «Yí kuu 'bá! Yí kuu 'bá!»

² Bindi ndá 'duù gii kaa gí gí mì wó go mbíli gbí cikaà; ndá 'duù gii yè to 'do tà'i di sè, à gii kpò tí tí njekèjì bà ọ̀rì gí tà'i tàkò Jézù. Yí ta o tí nò kù ñibà có mì Mbíri jì ndá 'duù.

³ Má gii zeke'o, ndá 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò mbe gbele've gí, náa a ndá 'duù na'ò ká kù làngà yí gí tí jì Jézù.

⁴ Káa kpokèjì bà yee ta yí tà'i jì Jézù gii kpò ndú gí, tacó ndá 'duù tí yè njekèjì gí. Bindi ndú gii 'dò ta 'dakò tí nò gí muu 'bá, bindi ndú gii di muu 'bá gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Jézù kù ki tí wó to tí nò, bindi ndú gii yuu 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò ta kpà-sili mì wó gí to jì Jézù.

⁵ Jézù mà giì nò éno máa, ndú ùnje gítí yì ta njembí ndú dú gí, yí giì 'dè có jí 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa, «'Viì mì ye, à si có gítí ndá vò i mì lo mí to gí.»

⁶ Káa ta o tí nò ndá 'bí kpo-kpò mbe nibà có mì Mbírì mì ndá Jùdèyà kú ki tí ndú gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí mì Jézù nò. Ndu mà giì 'dì có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú giì 'bità bà koṛo có gbí njembí ndú máa,

⁷ «'Dakò tí nò 'dè ṛa có tí nò tacó yè? Nìnò a bà 'dè zu có gítí Mbírì! Mbe si có gítí ndá vò i mì ndá 'duù mí to a 'dì? À me káa Mbírì cuki lá?»

⁸ Káa Jézù mà giì nò ṛa kóró-koṛo có mì ndú nò, yí ngé giì 'visì có jí ndú éno máa, «Yo kú koṛo ṛa ndá có tí nò á gbí njembí yo tacó yè?»

⁹ À kpónó peteke a ngàyi gbí òkò tí ndá bà 'dè có jí 'dakò tí nó éno máa, à si có gítí ndá vò i mì wó mí to gí, ta bà 'dè có jí yí éno máa, yí te kpâ-sili mì wó wàa yí 'ví nò nó?»

¹⁰ À má ènò, ye kpónó bà túbà jí yo éno máa, à tí 'Viì-mì-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duù muu to tí nò.»

Bìndi Jézù giì 'dè có jí 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò, máa,

¹¹ «A gí yaà. Te kpâ-sili mì lo wàa wò 'ví njè nó ya gí 'bà a go có tí nó náa ye kpónó kú 'dè jí wò nò.»

¹² 'Dakò tí nò ngé giì a gí yaà, yí giì paṛa kpâ-sili mì wó, bìndi yí giì có jí sè gbí nji ṛo ndá 'duù 'dáá gí. Nje ndá 'duù 'dáá gí giì 'dèè ta bà nò 'dakò tí nò kú nò nó gí. Bìndi ndú giì ùlù Mbírì, máa, «Ze jé nò 'bí ṛa i go i tí nò sàà kùro lá.»

Jézù tè'è tí Lévi

¹³ Ta o tí nò Jézù giì dele ndi wó káká'i ya gí seè kàpà Gàliléyà bìndi o bà tè'è tí ndá kpédélé mbe tala có mì wó. Mà giì zeke'o, ndá 'duù me mbè jí kaa káká'i ya gí mì wó tàbè'dè kà. Yí giì nibà i jí ndú.

¹⁴ Jézù mà giì njè nó 'do bà-i-nò, yí giì nò Lévi, tí 'viì mì Àlìfèyò, kú ki tí wó to á seè 'bà bà gò i-mírì. Káa Jézù giì 'dè có jí yí, máa, «Gí gí tàkò ye.» Káa Lévi bà-i-nò giì a gí yaà ya gí tàkò Jézù.

Jézù zò i ta ndá mbe bàkà vò i

¹⁵ Ta 'bí o gbaanjé si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kú zò i á 'bá mì Lévi, ndá 'bí mbe go i-mírì, ta ndá 'bí ṛa Jùdèyà nìnó mbe kpòlo tí tàkù mì ndú lá nó 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò mbe tí ta o tí nò mbe kú ko tàkò wó nó giì ya gí bà zò i ta ndú.

¹⁶ Ndá 'bí kpo-kpò mbe nibà i gbí tàkù mì ndá Jùdèyà nìnó mbe kú kpòlo tí tàkù mì ndú nó giì 'vee ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Yí kú zò i ta ndá mbe gò i-mírì, delè ta ndá mbe gílìni tacó yè?»

¹⁷ Káa Jézù mà giì 'dì có tí nò, yí giì 'dè có jí ndú máa, «Ndá 'duù nìnó ta sé'i tí ndú wáá nó pà mbe yeè lá. A ndá mbe sé'i ká kú pà ndá mbe yeè. Ye gí me tacó tí ndá tó 'duù lá. Ye gí a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

¹⁸ Ta o tí nò ndá mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù, ta ndá Fàrìzèyò, tí ṛa ndá Jùdèyà nìnó mbe kú kpòlo tí tàkù mì ndú nó, kú kònò go tacó bà yí nambeè 'do mì Mbírì. Bìndi ndá 'duù giì 'vee Jézù, máa, «Ndá mbe tala có mì lo kònò go á go nìnó mì ndá mbe tala có mì Jòvànì ta ndá mbe tala có mì ndá Fàrìzèyò lá tacó yè?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndâ wiri bándò bà ko niì kù kònò go ta o tí nó náa mbe kò niì má kuu ta ndú? Ta o tí nó náa mbe kò niì má kuu ta ndú, ndú kònò go lá.

²⁰ Ri bà je mbe kò niì 'do gbí òkò tí ndú bà co ká co! Nìnò bà gii dù a ri tí nó tí ri bà kònò go mi ndú nó ká nò.»

²¹ Bìndi Jézù gii ya gí kùro ta bà dità có ji ndú gbí lòkó'bò, máa, «'Bí 'duù jé mbe bàkà rùgà mí tí ká bòngò mì wó ta ngu kpâ-bòngò náa à kálásè yuu mí tà ngo lá nò wálá; yí má bàkà go éno, ngu rùgà tí nò bà yaka 'do tí ká bòngò gí, bìndi ká bà gii dù gbí bòngò tí nò ndii nìnò sàa kùro nó gí.

²² 'Bí 'duù delè jé mbe yee ngu nèbítì mí gbí ká kúúkpá nèbítì wálá, yí má bàkà éno, ngu nèbítì má ni, yí bà ba ká kúúkpá gí, bìndi nèbítì bà yee to gí, kúúkpá delè bà yaka gí. À má éno, ngu nèbítì a i tacó ngu kúúkpá.»

Ndâ mbe tala có mi Jézù kparaka muu cù ta ri bà wotí

²³ Ta 'bí ri bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó kù nò nó co gbí nji, ndâ mbe tala có mì wó gii 'bità bà kparaka muu cù kù zò .

²⁴ Ndâ Fàrizéyò mà gii nò i tí nò náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Ìjìnó a ña yè ká nò? Ndú kù bàkà i ñìnó náa a me yí lá nó ta ri bà wotí tacó yè?»

²⁵ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo jé 'deke có gítì i tí nó náa Dàvidé si yí ta go tí wó bàkà nó lá? Ndú ta ndâ 'duù tí nó ta o tí nó mbe kù ko tàkò wó nò?»

²⁶ Ta o tí nó náa yí gii ri gí tà'i mì Mbíri, si Àbìyátàrà a Kùro ndâ bu-Mbíri, bìndi yí gii zò kù kò tí nó náa à ci ji Mbíri gí nò.

²⁷ «Mbíri kpédélé'i suu a ndâ 'duù má kózò gí, yí gii bàkà ri bà wotí. Mbíri bàkà ri bà wotí me tacó bà ba muu ndâ 'duù lá.

²⁸ À má éno, ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa, à mì 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà 'dè có ji ndâ 'duù, máa, ndú bàkà a ndâ i ñìnó, ndâ i ñìnó, ta ri bà wotí.»

3

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bi wó mbe gbele've gí

¹ Ta 'bí ri bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé, Jézù gii gí gí bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Káa ta o tí nó, 'bí 'dakò ta 'bi wó mbe gbele've gí kuu tà'i ká gbí òkò tí ndâ 'duù.

² Bìndi ndâ 'duù gii 'bità bà zeke'o tacó bà nò máa Jézù má 'vala 'dakò tí nó ta ri bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gí, wàa ndâ yí 'ví ya gí bà kpi ngbàngà tí wó.

³ Jézù má gii nò éno, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó, máa, «Co gí gí bà rò tíyò á kùro ndâ 'duù tí nó.»

'Dakò tí nó mà gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó gí,

⁴ Jézù gii 'vee ndâ 'duù tí nó, máa, «Yúco mì ndoo a ngàyi? Bà bàkà tó i, wèè, bà bàkà vò i, ta ri bà wotí gbí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà? Bà 'vala kuu, wàlà bà zi ku?» Káa gbèe 'duù mbe 'visi có ji yí gii dù lá.

⁵ Tacó éno, Jézù gii zeke'o tí ndú ta kpo-tàkòcò wó, tacó ndú a ndâ mbe ngbútù. Tàkòcò wó delè gii kpolo gítì ndú ngé, tacó muu ndú kpolo go duù. Bìndi yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «Ya'va gbí 'bi lo.» Bìndi 'dakò tí nó mà gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè ji yí nó gí, 'bi wó gii niki gí.

⁶ Káa ndá mbe kú kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà (Fàrizéyò) mà gii nò i tí nó náa Jézù bàkà nò, ndú gii co gí sè tacó bà ya gí bà toko có ta ndá 'duù n̄n̄n̄o mbe tè gí tàkò có mì Èródè tí gbolò 'duù kùro ndá Jùdèyà nó, tacó bà pà kpokèjì gítí bà zi Jézù.

Ndá mbè 'duù kaa ya gí mì Jézù á yì kàpá Gàlilèyà

⁷ Bìndi Jézù gii n̄jè nó ta ndá mbe tala có mì wó ya gí yì kàpá Gàlilèyà. Ndá 'duù me mbè gii ru ndi ndú 'do gbí ndá gbata gbí ndá to Gàlilèyà ta Jùdèyà,

⁸ ta gbolò gbata Jèrùzàlémè, ta Ìdùméyà, delè 'do tito Jòròdáníyà, delè 'do gbí ndá to Tírò ta Sìdónì. Ndá 'duù mà gii 'di tàwo ndá i-sèrè tí nó náa Jézù kú bàkà nó, ndú gii tí ya gí mì wó. Ndá 'duù tí go ngana.

⁹ Jézù mà gii n̄jè n̄a bà tí ndá 'duù tí nò, yì gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó éno máa, ndú gí ta gbá jì yì, tacó yì ta o tí nò kú cì gúku máa ndá 'duù bà kpoko yì.

¹⁰ Tacó ndá 'duù 'di tà wò bà 'vala ndá mbe sé'i mì wó me mbè, tacó éno, ndá 'duù n̄n̄n̄o ta sé'i tí ndú nó 'dáá gí kú jòò tí ndú tacó vòò bà gbala yì wàa ndá yì 'ví 'de ta 'valá.

¹¹ Delè ndá 'duù n̄n̄n̄o ta ndá i-gbì-muu ndú nó má n̄jè yì, ndú kú 'vaka tí ndú to, ta bà tò kú, máa, «Wò a 'Vii-mi-Mbiri.»

¹² Káa yì gii 'dè có jì ndú kpolo ma, máa ndú 'ví túbà tí yì gí sè jì ndá 'duù lá.

Jézù ruka ndá mbe nò tú mì wó muu'bi-nje só

¹³ Ta o tí nò Jézù gii n̄jè nó ya gí gbí òkò ndá 'bí gú. Bìndi yì gii tè'é tí ndá 'duù n̄n̄n̄o mbe niki tí wó nò. Ndú mà gii gí gí mì wó gí,

¹⁴ yì gii ruka ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndú muu'bi-nje só, tacó wàa ndú 'ví dù toko ta yì, wàa yì 'ví kú tuu ndú ya gí bà ma có mì Mbiri jì ndá 'duù.

¹⁵ Yì gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù, ta wotí bà 'vala ndá 'duù 'do gbí n̄o'ò jì ndú.

¹⁶ Ndá 'duù tí nò muu'bi-nje só náa Jézù ruka ndú tacó bà dù ta yì nò a ndá Simónè, náa yì kpi ngú r̄e mítí wó máa, Piyétòrò,

¹⁷ ta ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì tí ndá 'vii mì Zèbìdèyò, náa yì kpi ngú r̄e mítí ndú máa Bènerègisi, gbí éno máa, ndá 'vii-ngbàngbàrì, ta Àndèréyà,

¹⁸ ta Filípò, ta Bàràtòlóméyò, ta Mátéyò, ta Tòmázò, ta Jákòmò tí 'vii mì Àliféyò, ta Tàdèyò, ta Simónè tí nó ta 'bí r̄e wó a Tó-'vii-'bá,

¹⁹ ta Jùdà Ìsikàriyótè tí mbe gii kpi ngbàngà tí wó.

Ndá 'duù go mà mítí Jézù

²⁰ Jézù mà gii dele ndi wó gí 'bá 'do pí gú bìndi bà ruka ndá mbe tala có mì wó gí, ndá 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó káká'í tí n̄a n̄n̄n̄o náa à gii kpótí tí ndú ta ndá mbe tala có mì wó tí bà zò i.

²¹ Ndá nambe wó mà gii 'di éno, ndú gii ya gí kà tacó ba kpolo tí wó, tacó ndú kojo có éno máa, a gbí muu wó a ndá i.

²² Káa ndá kpo-kpò mbe n̄bà i mì ndá Jùdèyà mbe gí 'do Jèrùzàlémè ta o tí nò kú 'dè n̄indi ndú éno máa, «À gbí muu wó a gba mì ndá mà tí nó ta r̄e wó a Bèlìzèbùlù nò.» Ndú delè ta o tí nò kú 'dè có éno máa, «A gba mì ndá mà tí nó ká kú je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì yì.»

²³ Jézù mà giì 'di ña ndá có tí nò, yí giì tè'é tí ndá mbe kú 'de ña ndá có tí nò gí mì wó. Bindi yí giì 'vee ndú gbí lòkò'bò éno máa, «Mà bà mòkò ka wó mà 'do gbí muu 'duù ée?

²⁴ Có mì ndá 'duù mì gbèe gba jé má toko lá, gba tí nò bà zogo 'bá wálá.

²⁵ À delè có mì ndá 'duù á ùkàtìi mì ndú má toko lá, ndú bà sì 'bá tí nò wálá.

²⁶ Káa Gba-wàtà má kú sogo tí wó, gbí go éno máa, Gba-wàtà njàè gbí tí gí. À má éno, ñìnò a bà ngbù yí ká nò. Tacó wotí bà ọ̀ tìyò mì wó káká'i wálá.

²⁷ Káa 'bí 'duù jé bà ni bà ọ̀ gí tà'i mì 'bí 'duù ta wotí kuu tí wó, bindi yí giì kaa ndá i mì wó a ta có 'dakò nò wálá, sè káa ñìnò yí kpédélé'i má èrè mbe 'bá gí, bindi yí bà giì kaa ndá i mì wó ta wotí si yí gbí wú.

²⁸ «Ye kú 'de có ji yo ta yúco éno máa, Mbíri bà je à-cee-gí gítí ña ndá vò i mì ndá 'duù 'dáá gí, gí. À kpèti káa ndá mbe 'dè zu có á gítí wó tí Mbíri.

²⁹ Káa 'duù má go mà míti Bèri-mi-Mbíri, 'duù tí nò bà 'de à-cee-gí 'do mì Mbíri wálá, tacó 'duù tí nò bàkà a ña vò i tí nó náa àá bà cee wálá.»

³⁰ Jézù 'dè có tí nò tacó ndá 'duù ta o tí nò kú 'dè có éno máa, a gbí muu wó a ndá mà.

Ndá 'dóó-'dòò nambe Jézù

³¹ Káa ta o tí nò ndá nawu Jézù ta ndá ná'vindí wó giì ọ̀ tìyò á sè. Bindi ndú giì tuu tú gí bà tè'é tí wó.

³² Káa ndá 'duù me mbè ki tí ndú jèlè yí 'dee gí. Bindi ndú giì 'dòkò ndi có tí nò ji yí, máa, «Ndá nawu lo ta ndá ná'vindí lo kú 'vee bà tí lo á sè.»

³³ Káa Jézù giì 'vee ndú éno máa, «Nawu ye a 'di? Ndá ná'vindí ye a ndá 'di?»

³⁴ Yí bà-i-nò giì zeke'o tí ndá 'duù tí nò mbe ki tí ndú jèlè yí 'dee gí nò. Bindi yí giì 'dè có ji ndú, máa, «Nawu ye, ta ndá ná'vindí ye cuki me káa ndá 'duù tí nò mbe kú tè'é tí ye nò lá.

³⁵ 'Duù mbe bàkà go có mì Mbíri gí, 'duù tí nò a nawu ye, yí a ná'vindí ye, yí delè a námi ye.»

4

Bà lòkò'bò có gítí mbe va ña

¹ Ta o tí nò Jézù káká'i giì 'bità bà ñibà i ji ndá 'duù a yí kàpá Gàliléyà. Káa yí mà giì ñò máa, ndá 'duù tí me mbè ngé ndii gí, yí giì ñjè nó ya gí bà ki tí wó gbí gbà a ọ̀ ngo si ndá 'duù mí tí ngo.

² Yí giì dù gbí gbà á ọ̀ ngo kà kú ñibà i ji ndá 'duù gbí lòkò'bò éno máa,

³ «Yo sè tù yo ñiki maa, wàa yo 'ví kojo gbí có tí nò.

«Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò giì ya gí bà va ña gbí ñjì mì wó.

⁴ Káa ndá 'bí ñjì ña giì 'vaka tí to á seè kpokèjì, káa ndá nuù giì da ndú gí.

⁵ Ndá 'bí giì 'vaka tí á gbí díí ta zì to tí me ñjì'dí, à káa póó bà kù ndú, go wu ọ̀ giì ziki ndá dó kú ndú 'dáá gí, tacó tà teè ndú ya gí tà to me 'dú lá.

⁷ Ndá 'bí giì 'vaka tí á gbí òkò ndá bè kperè. Ndá bè kperè tí nò giì tù yiiga muu ndú gí, ndú giì jò lá.

⁸ Káa ndá 'bí gii 'vaka tí a i gbí banga zì to. Ndú mâ gii kù , ndú gii uu gí yaà, bìndi ndú gii jò ta banga muu ndú, gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

⁹ Bìndi yí gii yee nje lókó'ò bò mì wó ta bà kpo-gbì-tà-tù ndá 'duù tí nò éno máa, «À má éno, tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có.»

Nderè bà 'dè ndá có mì Jézù á gbí lókó'ò

¹⁰ Jézù má gii có gí ndii ta kpéétí wó gí, ndá mbe tala có mì wó muu 'bì-nje só, toko ta ndá 'bí 'duù mì wó mbe kù dù ta yí nó gii ya gí bà 'vee yí gítí gbí lókó'ò bò tí nò.

¹¹ Káa yí gii 'visi có jì ndú éno máa, «À je muu jì yo tacó bà 'di gbí ngii bà dù yí tí Mbíri tí gba gí. Káa sè ndá 'bí 'duù bà 'di ndá có 'dáá gí ká gbí lókó'ò. Go có tí nó náa Ízàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè dígisèé éno máa,

¹² «Ndú 'ví zeke'o, káa ndú 'ví nò i lá.

Ndú delè 'ví 'di kòcò, káa ndú 'ví 'di gbí có tí nò lá.

Tacó ndú má nò i, delè ndú má 'di gbí có,

ndú bà gii 'visi tí ndú gí mì ye tí Mbíri,

bìndi ye bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú.» »

Jézù 'dè gbí lókó'ò gítí mbe va ña

¹³ Bìndi Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí lókó'ò bò tí nò lá? Káa à má éno, yo bà gii 'di gbí ndá 'bí lókó'ò ée?

¹⁴ Gbí lókó'ò bò tí nò éno máa: ñì ña tí nò náa mbe va ña tí nò kú va nò a ñì có mì Mbíri.

¹⁵ Ndá ñì ña ñinó mbe 'vaka tí ta tí kpokèjì nó a ndá có mì Mbíri náa à ma ndú jì ndá 'duù, káa à káa póó bà 'di có tí nò mì ndú, Vò-'duù-tí-nò gii volo muu ndú 'do tí bà 'di gí.

¹⁶ «Ndá ñì ña ñinó mbe 'vaka tí gbí to á kàrà-kàrà ọ díí nó a ndá có ñinó náa à káa póó bà 'di ndú mì ndá 'duù, ndú gii ùnje gítí ndú gí;

¹⁷ ndá ñì có tí nò gii dù gbí njembí ndú ta làmbu o, káa à má bà gii gbùrùngà ndú ta bà mèèkè'ì tí ndú á muu ndá có tí nò, ndú ngé gii jee có tí nó mí to gí, tacó ndá có tí nò gbì teè mí gbí njembí ndú lá.

¹⁸ «Ndá ñì ña ñinó mbe 'vaka tí gbí òkò ndá bè kperè nò a ndá ñì có ñinó náa ndá 'duù 'di ndú,

¹⁹ káa bà kpolo tí ndá i muu to tí nó, ta líkí ndá kpo-kpò i, ta bà dù ta go ndá i, gii soloko ndú 'do tí bà 'de i gbí có tí nò gí.

²⁰ «Káa ndá ñì ña ñinó mbe 'vaka tí á gbí banga zì to nó uu go ndá ñì có mì Mbíri mbe 'vaka tí gbí njembí ndá 'duù ñinó mbe kpolo tí ndú mí gbí njembí ndú. Ndú gí bàkà go ndá có tí nò, bìndi tàkòcò Mbíri gii peteke gítí ndú go bà peteke tàkòcò mbe jì ñjì gítí ndá banga kú i gbí ñjì mì wó.»

Bà lókò'ò có gítí ngba wu

²¹ Bìndi Jézù gii 'vee ndú, máa, «A 'di jé ká òlò wu mí tà'ì mì wó ta 'dí'di'o, káa yí gii 'bu i mí ọ ngba wu tí nò, wàlà yí gii ngùù ngba wu tí nò mí tà kùtkpara?»

²² À kú ngùù i ká tacó bà gii túbà ndí gí sè káká'ì. À delè kú 'dè có á ta bèngii ká tacó bà gii kò-kò tí .

²³ À má éno, yo sè tù yo, náa tù má dú kuu tí muu yo nò, wàa yo 'ví 'di có tí nó.»

Bà lókò'ò có gítí bà 'vii i

24 Jézù káká'i gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo kpolo tí có tí nó náa yo kú 'di nò. Ɗa i tí nó náa wò tí 'duù má bàkà mí tí ndá 'bí ka lo nó, Mbíri bà gii bàkà mí tí lo káa gbèe Ɗa i tí nò. Yí delè bà bàkà ta wotí tí co tí ƚinó náa wo bàkà nó gí.

25 Tacó 'duù ƚinó ta ndá i kuu mì wó nó, áa bà je ndá 'bí jì yí mí pí ndú. Káa 'duù ƚinó ta i mì wó wálá nó, à kpéti káa sè lambu i ƚinó náa yí kú lí ta njembí wó nó, áa bà aaka 'do 'bí wó gí.»

Bà lòkò'bò có gítí bà kù nji ƚa 'do tà to

26 Jézù gii lòkò'bò 'bí có káká'i máa, «Bà zèè 'bá mì Mbíri ká go 'duù mbe ya gí bà va ƚa.

27 Bìndi yí gii ya kú bàkà ndá 'bí nèté mì wó. Káa ndá síí kú i gii yee gí sè, bìndi ndú gii uu gí yaà. Mbe va ƚa tí nò ƚò ní lá máa ndá kú i kú bàkà tí ée wè.

28 Á káa to ta kpéti wó ká kú bàkà ndá kú i tí nò kú uu gí yaà, bìndi ndú gii jò , bìndi ndú gii ƚi nji.

29 Bìndi à káa o tí nó náa ndá i 'do gbí nji má gii yù gí nó, mbe va ƚa bà gii ngara tí wó gítí bà kili ndú.»

Bà lòkò'bò có gítí ndá víci nji ƚa

30 Bìndi Jézù gii 'dè 'bí lòkò'bò káká'i ènò, máa, «Ndoò kpónó bà 'vii bà zèè 'bá mì Mbíri mí tí ƚa yè? Ndoò bà 'dè a ƚa lòkò'bò yè dú mbe 'vii tí ?

31 Á go ndá nji ƚa ƚinó mbe me víci ngé ndii gí nò, nékéléé go nji ndí.

32 Káa ndú má gii kú 'do tà to, ndú gii uu gí yaà tí bè'i gbèe ta bè wó ndii ndá 'bí bè'i 'dáá gí, náa ndá nuu me mbè kú tè wo ndú mì gbí .»

33 Jézù 'dè có jì ndá 'duù 'dáá ká gbí ndá lòkò'bò go ndá ƚinò, 'vii ta wotí bà 'di gbí ndá có tí nò mì ndú.

34 Káa ta o tí nó náa ndú má ta kpéti ndú ta ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'dè gbí ndá lòkò'bò tí nò 'dáá gí jì ndú.

Jézù rò gbolò pípiři mí tíyò

35 Káa ta 'dè'o mì gbèe ƚi bà nìbà i mì Jézù jì ndá 'duù gbí ndá lòkò'bò nò, Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Ndoò di ngo gí tito kápá.»

36 Káa ndú má gii nje nó gí, ndá 'bí 'duù gii ƚu ndi ndú gbí ndá gbà ƚindi ndú.

37 Káa si ndú kálásè kuu muu nó á ƚo ngo, pípiři gii 'bità bà pí ta wotí tí ngé ndii gí. Ngo kú gii 'bità bà gbàngà gí gbí gbà. Gbà kú gii bàkà có bà yè-yè ta ngo.

38 Káa Jézù jée kuu tísi, tí tàmuu wó gí yaà gí, á tàngbò gbà, kú tèri. Bìndi ndá mbe tala có mì wó gii gbà yí 'do muu ƚi. Yí má gii ziya gí, ndú gii 'vee yí, máa, «A niki tí lo ènó máa, ndoo mì gí wàà, mbe tí ze?»

39 Káa Jézù gii do mí tí pípiři, yí delè gii 'dè có jì ngo tí nò mbe kú gbàngà tí nó máa yí si bà gbàngà mí to. Bìndi pípiři gii ƚò tíyò gí. O gii ƚe déé.

40 Bìndi Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kú ci a gúku yè? Yo kálásè unje lá?»

41 Káa gúku gii zèè ndú 'dáá gí mbi gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «A ƚa 'di ká nó, náa ndá pípiři ta ngo kú 'di có mì wó nó?»

5

'Bí 'dakò tí Jèràsìni ta ndâ i-gbì-muu wó

1 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gii di ngo á bìn̄di bà gbùrùngà ndú mì gbolò pípiri tí nò, gí tito kàpá á gí 'bá mì ña ndâ 'bí 'duù ta rẹ ña ndú a ndâ Jèràsìni.

2 Káa à káa póó bà gii co Jézù gí to 'do gbí gbâ, 'bí 'dakò ta ndâ i-gbì-muu wó gii gí 'do gbí òkò ndâ muu'dú gí mì wó.

3 'Dakò tí nò kù 'vala tà ndâ 'bá muu'dú. Káa 'bí 'duù mbe 'de wotí bà kpolo tí wó wálá, tacó à kpètí má ẹre yí ká ta gínjiri, à zèè tí wó lá.

4 À ta o 'dáá gí kù da 'bò mífí kò wó, à delè kù ẹre 'bì wó ta gínjiri. Káa yí kù ki'viki gbí 'bò tí nò 'do tí kò wó gí, yí delè kù karaka gbí gínjiri 'do tí 'bì wó gí, káa gbèè 'duù mbe co gbí òkò wó wálá.

5 Yí dù kù tò kù too yé, ta ri, too yé, ta ri, ta ndi gbí òkò ndâ 'bá muu'dú, delè ta ndi pí ndá gú, ta bà ndo-ndooko tí wó ta ndi tí ndâ díí.

6 Mbe mà tí nò mà gii òkò Jézù 'do me 'dú, yí gii ì ngèlè ya gí mì wó, yí gii kucuku muungbó wó mí kùro wó,

7 kù tò ta kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áá mì lo ta ye a yè, Jézù, 'Vii-mi-Mbiri a ngéé gbiri? Ye kù be ji wò a tí Mbiri máa, wò 'ví bàkà sé'i mífí ye lá!»

8 ('Dakò tí nò 'dè có tí nò tacó Jézù do ta i tí nò gbí muu wó nò máa, «Co 'do gbí muu wó gí, ndi lo, zu i!»)

9 Bindi Jézù gii 'vee i tí nò máa, «Rè lo a 'di?»

Káa i tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «Rè ye a Tùmèrè, tacó muu ze me mbè.»

10 Bindi yí gii dù kù 'deke tí wó ji Jézù, máa «Si bà ni ze 'do bà-i-nó mí to.»

11 Káa ta o tí nò ndâ kàdùrùkù me mbè kù zò i tàgbà gú á gbí to tí nò.

12 Bindi ndâ i tí nò gbí muu 'dakò tí nò gii 'deke tí ndú ji Jézù, máa, «Mòkò ze ya tí gí mì ndâ kàdùrùkù tí zò, wò 'ví si ze 'ví ya gí gbí muu ndú.»

13 Tacó éno, Jézù gii si ndâ i tí nò mbe kò 'dakò tí nò 'ví bàkà go ñinó náa à niki tí ndú. Bindi ndâ i tí nò gii nje ta ngèlè 'do gbí muu 'dakò tí nò ya gí gbí muu ndâ kàdùrùkù. Muu ndâ kàdùrùkù tí nò ta o tí nò 'dáá gí dè giti álifi só. Bindi ndâ kàdùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí nja gángá ngo, ndú gii mìlì tà ngo gí.

14 Bindi ndâ mbe gbà ndâ kàdùrùkù tí nò gii nje ta ngèlè ya gí bà ma có ña i tí nò mbe bàkà tí nò á ji ndâ 'duù gbí gbata, ta ndâ 'duù ñinó mbe kù si 'bá á ta ndi seè gbata tí nò.

Ndâ 'duù mà gii 'di có tí nò, ndú gii kaa ya gí bà òkò ña i tí nò mbe bàkà tí dú nò.

15 Káa ndú mà gii kaa ya gí mì Jézù, ndú gii 'de 'dakò tí nò táánò náa ndâ i kò yí gí nó kù ki tí wó to ta bongo tí wó tí cèè 'duù ta i-gbì-muu wó wálá. Bindi gúku gii zèè ndú 'dáá gí.

16 Ndâ 'duù mbe òkò ña i tí nò mbe bàkà tí mífí 'dakò tí nò táánò náa ndâ i kò yí gí nó, ta ndâ ña ñinó mbe bàkà tí mífí ndâ kàdùrùkù nó gii nje ya gí bà 'dè ndí ji ndâ 'duù.

17 Bindi ndâ 'duù gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí nje nó á 'do gbí òkò tí ndâ yí gí.

18 Káa si Jézù kù giì ya gí bà 'dò gí gbí gbà tacó bà njè nó, 'dakò tí nò náa yí mòkò ndâ i 'do gbí muu wó nò giì 'deke tí wó ji yí, máa, yí si ndâ yí 'ví ya ta yí.

19 Káa Jézù giì biya gí. Bindi yí giì 'dè có ji 'dakò tí nò máa, «A níkì máa wò ya gí 'bá, wàa wò 'ví dìtá ndâ ña nambeè tí nó náa Mbírì bàkà ji wò nò á ji ndâ nambe lo.»

20 Bindi 'dakò tí nò giì njè nó ya gí 'bá co gbí 'bí wúngbó to ta rẹ a «Ndâ-gbata-muu'bi» ta bà dìtá ndâ ña i tí nò náa Jézù bàkà ji yí nò á ji ndâ 'duù. Káa nje ndâ 'duù mbe 'di có tí nò 'dáá gí giì 'dèè gítí gí.

Jézù 'vala ndâ 'bí niì ta nájú Jáyìrù

21 Jézù mà giì dele ndi wó 'do 'bá mì ndâ Jèràsìnì ta gbà gí tito kè'bi gí, ndâ 'duù me mbè giì kili káká'i ya gí mì wó á yí kápá.

22 Bindi 'bí 'dakò tí gba kùro ndâ mbe kù bàkà nèté bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì ta rẹ wó a Jáyìrù giì gí mì Jézù, bindi yí giì kucuku muungbó wó mí to kùro wó, yí giì zèè kò wó,

23 ta bà 'deke tí wó ji yí ta wotí tí, máa, «Làmbu nájú ye gbí kpâ-kperè. Gí gí bà tee 'bì lo mítí wó wàa yí 'ví 'de ta 'v alá.»

24 Bindi ndâ Jézù giì njè nó ta Jáyìrù.

Káa ta o bà njè nó mì ndú, ndâ 'duù me mbè toko mítí ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só giì kaa kù ya gí tàkò wó.

25 Bindi 'bí niì ta mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu'bi-nje só,

26 náa wò wó co ji bà nò gí mì ndâ mbe bàkà yèè gí; bà si ndâ yèè delè mì ndâ i 'do tí wó 'dáá gí, káa mbelè tí nò jẹ rò tìyò 'do tí wó nji'dí ènò lá. À dú nò a bà giì zingì sé'i tí nò mítí wó.

27 Niì tí nò mà giì 'di có tí Jézù, yí giì gí céké-céké co gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò, ya gí bà gbala bòngò tí Jézù.

28 Yí bàkà go ènò, tacó yí kù koṛo có máa, «Ye kpèti má gbala káa ndâ bòngò tí wó, ye bà 'de 'v alá gí kù.»

29 À káa póó bà tee 'bì niì tí nò mítí Jézù, mbelè ngé giì rò bà yee 'do tí wó gí. 'Do bándò tí nò, niì tí nò giì ò gbí diì wó da gí.

30 Káa Jézù mà giì ò ni gí máa, wotí bà 'vala 'duù co 'do gbí diì yí gí, yí giì 'visì tí wó gítí ndâ mbè 'duù tí nò, bindi yí giì 'vee ndú, máa, «A 'di ká tee 'bì wó mítí ndâ bòngò mì ye?»

31 Káa ndâ mbe tala có mì wó giì 'visì có ji yí, máa, «Wò ò ndâ mbè 'duù tí nò mbe kù kpoko wò 'dee wò gbóó nó gí, káa wò giì dù ndi lo kù giì 'vee 'vé máa, «A 'di ká tee 'bì mítí ye» wè?»

32 Káa Jézù giì zeke'o jèlè yí gí tacó bà ò 'duù tí nò mbe tee 'bì wó mítí wó nò.

33 Bindi niì tí nò giì gí kùro wó kù gu ta gúku, tacó yí ò i tí nò mbe bàkà tí mítí wó nò ni gí. Yí giì 'va tí wó mítí kò Jézù, bindi yí giì 'dè yúco mì wó 'dáá gí ji yí.

34 Káa Jézù giì 'visì có ji yí, máa, «Wò 'de 'v alá tacó wò ùnje gítí ye gí, nájú ye. Ya ta 'dè njembí lo, dele ta 'dè gbí diì lo.»

35 Káa si Jézù kálásè kù 'dè có ji niì tí nò, ndâ 'duù náa à tuu ndú giì gí ta ngèlè 'do 'bá mì Jáyìrù gí bà 'dè có ji yí, máa, «Bà i tí nò volo 'bá ká gí; wò kù si mbe niì à 'ví nò sé nó mítí wó sínò tacó ye?»

³⁶ Káa Jézù gii bàkà tí wó tí mbe 'di ndá có tí nò náa ndá tú tí nò 'dè jì Jáyirù nò lá. Bindi yí ngé gii 'dè có jì Jáyirù máa, «Cì gúku lá. Tee káa njembí lo míti Mbíri.»

³⁷ 'Do tí bàndò tí nò, Jézù káká'i gii si gbèe 'duù 'ví ru ndi wó á bindi ndá Piyètòrò, ta ndá Jákòmò, ta ná'vindi wó Jòvání nò lá.

³⁸ Ndú má gii di 'bá mì Jáyirù, Jézù gii òndá 'duù kù mèrèkè tí ndú ta tó, ta bà wa gbí, ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà.

³⁹ Káa Jézù gii rì gí tà'i, bindi yí gii 'vee ndá 'duù tí nò, máa, «Yo kù pìi wo ta bà wa gbí tacó yè? 'Vii tí nò cee lá, yí kù tè a rì.»

⁴⁰ Káa ndá 'duù tí nò gii ò Jézù ò-ò.

Bindi Jézù gii njè ndá 'duù 'do tà'i á tàkò ku 'viní tí nò 'dáá gí gí sè. Bindi yí gii si ta yí káa ndá bu 'viní tí nò ta nawu wó, ta ndá Piyètòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání. Bindi ndú gii ya ta ndú gí rẹgbà tí ku 'viní tí nò.

⁴¹ Jézù bà-i-nò gii zèè 'bì 'viní tí nò, bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Tàlíta kúmì.» (Gbí máa, «Lambu 'viní, a gí yaà.»)

⁴² Bindi 'viní tí nò ngé gii a gí yaà kù nò nó. 'Viní tí nò ta o tí nò a 'duù ta ndò tí wó muu'bi-nje só. Bindi nje ndá 'duù 'dáá gí gii 'dèè gí.

⁴³ Káa Jézù gii 'dè có jì nawu 'viní tí nò máa, yí je i-zò-zò jì yí. Yí delè gii 'dè có jì ndú ta wotí tí máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò náa yì bàkà jì 'viní tí nò nò gí sè jì 'bí 'duù gbaanjé lá.

6

Jézù co wiri ya gí 'bá mì ndú Názàrèti

¹ Ta o tí nò Jézù gii njè nó 'do 'bá mì Jáyirù ya gí 'bá mì ndú á Názàrèti. Ndá mbe tala có mì wó gii ko tàkò wó ya gí ká.

² Káa ta 'bí rì bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà gbaanjé, yí gii 'bità bà nìbà i jì ndá 'duù á bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri. Káa nje ndá 'duù me mbè mbe 'di ndá có mì wó gii 'dèè gítí òndá bà nìbà i mì wó Bindi ndú gii 'bità bà kitiki có gbí òkò tí ndú, máa, «Dakò tí nò 'de òndá có mì wó nò 'do ngò? Nìno a òndá muu yè náa Mbíri je jì yí go éno? Yí me ta bà bàkà ndá seřè tí nò 'dáá gí ée?

³ Nìno me 'dakò tí nó mbe kù bàkà nètè bà no mù, tí 'vii mì Màriyà nó lá? À me yí tí ná'vindi ndá Jákòmò, ta Jùzépè, ta Jùdà, ta Sìmonè nó lá? Ndá nàmi wó me kuu ta ndoo á to nó lá?» Bindi ndú gii biya bà se tú ndú tí ndá có mì wó gí.

⁴ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «À káa ndá ka 'bá, ta ndá nambe mbe 'dòkò có mì Mbíri, ta ndá 'duù gbí yà-wó cuki ká te duù míti wó lá.»

⁵ Tacó éno, yí gii bàkà ndá seřè jì ndú me mbè lá. Yí gii 'vala ndá mbe sé'i ká gbaanjé-gbaanjé ta bà tee 'bí wó míti ndú.

⁶ Bà 'dè có gítí ndá 'duù Názàrèti gii kpo nje wó gí, tacó ndú ùnje gítí ndá có mì wó lá. Bindi yí gii ya gí 'bá mì ndá 'bí tende 'duù kù nìbà i jì ndú.

Jézù tuu ndá mbe tala có mì wó

⁷ Jézù gii tè'é tí ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só. Bindi yí gii 'bità bà tuu ndú á gí ndii, só, só, só. Káa kùro bà njè nó mì ndú, yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jì ndú.

⁸ Bindi yí gii kpo-gbì-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví zèè 'bí i mí 'bí yo á bindi ndá mù-kòró mì yo lá.

Yo 'ví te vòò i-zó-zò tacó bà zò á muu nó lá.

Yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví je gùrúsù ta yo muu nó lá.

⁹ Yo 'ví kaa ndá 'bí tàrà ta ndá bòngò tacó bà 'visì ta ndá ñinó tí dìi yo nó muu nó lá.

¹⁰ Yo má yee tí to, yo 'ví ràngà bàndò bà dù yo lá,

yo 'ví dù ká tí gbèè 'bá yee tí o bà ñjè nó mì yo á 'do tí to tí nò.

¹¹ Yo má di tí bàndò, káa ndá 'duù bà-i-nò má kaa kpâ-sili ji yo á gí tà'í lá, ndú delè má biya bà sè tù ndú á gítí ndá có tí nó náa yo kú 'dè ji ndú nó gí, ta o tí nó náa yo má kú ñjè nó 'do tí to tí nò, yo 'ví gbà ñjú to to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà ndá vò i mì ndá 'duù tí nò á ji ndú.»

¹² Jézù má gii kpo-gbí-tà-tù ndá mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii 'vaaka gí ndii kú ma có ji ndá 'duù éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú,

¹³ ta bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù me mbè. Delè ta bà 'vala ndá 'duù me mbè 'do gbí ndá nò'o ta bà too bàà mítí ndú.

Nderè bà zi Jòvànì mì Èródè

¹⁴ Èródè tí gbolò 'duù kùro ndá Jùdèyà má gii 'di có tí Jézù, tacó rẹ Jézù ta o tí nò gii wu to ngé ndii gí. Ndá 'bí 'duù ta o tí nò kú 'dè có éno máa, a Jòvànì tí nó táánò tí mbe kú caka tí ndá 'duù nó ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, káa yí kú bàkà ndá serè tí nò.

¹⁵ Káa ndá 'bí 'duù ñindi ndú kú 'dè có máa, yí a mbe 'dòkò có mì Mbíri, á go ndá 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri sàà gbí o mì ndá ká gù ndá yí.

¹⁶ Káa Èródè má gii 'di ta wo ndá i-serè tí nó náa Jézù kú bàkà nó, yí gii 'dè có máa, «Jòvànì tí nó náa ye táánò da miři wó gí nó 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

¹⁷ Èródè 'dè có tí nò, tacó áà táánò a yí ká tuu ndá àsikèrì mì wó ya gí bà zèè Jòvànì mì gbí zàà tacó tí Èródìyà, tí niù mì ná'vindí wó Filípò, náa yí tí Èródè ja yí 'do tí wó gii kò gí.

¹⁸ Káa yí gii zèè Jòvànì mí gbí zàà tacó Jòvànì gii 'dè có ji yí éno máa, áà mì wó me yúco tacó bà kò niù mì ná'vindí wó 'do tí wó lá.

¹⁹ Tacó éno, Èródìyà gii mbè Jòvànì gí mì ku, tacó ña có tí nò.

²⁰ Káa yí ta o tí nò 'dè kpokèjì bà zi yí lá, tacó Èródè te duù mítí Jòvànì ngé ma. Tacó ndá có mì wó delè 'dáá gí toko ká ta có mì Mbíri. Tacó éno, Èródè gii kpòlò tí Jòvànì, tacó wàa, 'bí vò i 'ví 'de yí lá. Líkì bà 'di ndá có mì wó ta o 'dáá gí delè tí wó ngé.

²¹ Èródìyà gii 'dè banga kpokèjì bà zi Jòvànì ta 'bí o náa Èródè gii bàkà kàràma o bà jò yí ji ndá kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì wó, ta ndá kpólò-kpòlò 'duù Gàllilèyà.

²² Ta o kàràma o nà, nájú Èródìyà gii peteete tàkòcò ndá Èródè ta ndá wiři mì wó ta bà dù ru ji ndú. Tacó éno, Èródè gii 'dè có ji 'viní tí nò éno máa, yí nì rẹ ña i tí nó ta go tí wó nó ji yí, wàa yí 'ví je ji yí.

²³ Èródè gii see tí wó ji 'viní tí nò éno máa, «Nì rẹ i ñinó ta go tí lo nó ji ye wàa ye 'ví je ji wò. Wo kpèti má nì káa kaci to mì ye, ye bà je ji wò gí.»

²⁴ Káa làmbu 'viní tí nò gii ñò ña i ñinó náa yí 'ví 'dè có 'do tí Èródè nó lá. Tacó éno, yí gii co ta ngèlè ya gí bà 'vee nawu wó gítí ña i tí nó náa yí

'ví 'dè có nô. Káa nawu wó gii kpo-gbí-tà-tù wó máa, «Ya gí bà 'dè có ji gbolò gba éno máa, <Je muu Jòvání ji ye.> »

²⁵ Bindi 'viní tí nò gii dele ndi wó ta ngèlè gálá ya gí mi gbolò gba, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «À tí ye a go muu Jòvání, ká kpónó mí to nò, á mí gbí kùrùngbú tí nò.»

²⁶ Sé bà 'di ña có tí nò gii bàkà Èròdè ngé ndii gí, káa kpokèjì bà 'visì 'bí ña tende có gii kpo yí gí, tacó a yí tí gbolò gba ká 'dè có ta nje wó ji 'viní tí nò á mí kùro ndá kpo-kpò wíri mi wó éno máa, yí ni ẹ̀ è i tí nó ta go tí wó nó ji yì.

²⁷ Tacó éno, yí ngé gii tuu àsikéri éno máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà éno máa, ndú da muu Jòvání gí tí ji 'viní tí nò.

²⁸ Àsikéri tí nò má gii gí ta muu Jòvání á gbí kùrùngbú gí, 'viní tí nò gii te ya tí ji nawu wó.

²⁹ Ndá mbe tala có mi Jòvání má gii 'di có tí nò, ndú gii te ku wó, ndú gii duu gí.

Jézù ko ndá 'duù álifí vò

³⁰ Ndá tú mi Jézù gii dele ndi ndú bindi bà tuu ndú mi wó gí gí bà dìtà ndá i ñinó náa ndú bàkà nó, ta ndá i ñinó náa ndú nìbà ji ndá 'duù nó ji yí.

³¹ Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Ndoò yèè gí ndii gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá, wàa yo 'ví tèwo yo nji'dí.» Yí 'dè có tí nò tacó ndá 'duù ta o tí nò kù gí gí mi ndú me mbè ngé ndii gí, káa kpokèjì bà tèwo ndú wálá.

³² Bindi ndú gii ya ta gbá gí ndii ta kpéétí ndú gítí 'bí bàndò ta ndá 'duù tí wálá.

³³ Káa keelá, ta o tí nò náa ndú kù ya gítí bàndò tí nò nò, ndá 'duù me mbè nò ndú ni gí. Tacó éno, ndá 'duù me mbè gii kaa ta ngèlè 'do gbí ndá gbata ya gí bà cu kùro ndú.

³⁴ Ndú gii oloko gí to 'do gbí gbá ká jé míti ndá 'duù bìnjii to. Yè ro ndá 'duù tí nò gii bàkà Jézù ngé ndii gí, tacó ndú go ndá rómbo ta mbe gbá ndú wálá.

³⁵ Ndá mbe tala có mi Jézù má gii nò éno máa, o kù gii béé-bèè, ndú gii 'dè có ji yí máa, «Ndoò kpónó tí bàndò ñinó ta ndá 'duù ta 'bá tí wálá, káa o kù ndii-ndii.

³⁶ Njè ndá 'duù tí nò gí, tacó wàa, ndú 'ví ya ta sè ẹ̀ ri nó gí bà pà i-zó-zò 'do mi ndá 'duù ta ndi tí ndá 'bá ta to nò.»

³⁷ Káa Jézù gii 'visì có ji ndá mbe tala có mi wó, máa, «Yo je i-zó-zò ji ndú.»

Káa ndú gii 'vee yí máa, «Nògí, wò kpónó kù kojo có máa, àá mi ze a yè tacó bà sítà ta i-zó-zò tẹ̀ ta ña mbè 'duù tí nò?»

³⁸ Káa Jézù gii 'vee ndú, máa, «Áá mi yo a ndá kù kò ée? Yo ya gí bà nò gí.» Ndú má gii ya gí bà nò ndá kù kò mi ndú, ndú gii dele ndi ndú gí gí mi Jézù, bindi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Áá mi ze a ndá kù kò vò, ta ndá nji sè sósò'ò.»

³⁹ Bindi Jézù gii 'dè có ji ndú, máa, ndú 'dè có ji ndá 'duù tí nò 'dáá gí máa, ndú ki tí ndú to, ta bà muu ndú, bà muu ndú, á gbí dó mbíli.

⁴⁰ Ndá 'duù má gii ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go có tí nò náa Jézù 'dè nò gí, bà muu ndá 'bí 'duù zi'duù-vò, bà muu ndá 'bí 'duù zi'duù-só-nje muu'bi,

41 Jézù gii kaa ndâ kù kô tí nò vô nò, ta ndâ nji sè tí nò sósò'ò nò mí 'bì wó. Bìndi yí gii zeke'o gí gbìrì, yí gii ùlù Mbìrì, bìndi yí gii 'dè niki maa mífí ndâ kù kô, bìndi yí gii kí'viki gbí ndú, yí gii kaa mí kùro ndâ mbe tala có mì wó, bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, ndú njèè jì ndâ 'duù, wàa ndú delè gii njèè gbí ndâ nji sè tí nò sósò'ò nò á jì ndâ 'duù.

42 Ndâ 'duù 'dáá gí gii zò i yè yì ndú go ñinó náa à niki tí ndú.

43 Bìndi à gii kili ndâ sè i-zó-zò mbe kpò ndâ 'duù gí yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

44 Muu ndâ 'duù tí nò náa Jézù je i-zó-zò jì ndú nò 'dáá gí a ndâ 'dakò àlìfì vô, náa à 'deke muu ndâ niì ta ndâ 'vù mí gbí lá.

Jézù nò nó co ɾo ngo

45 Ndâ 'duù má gii zò i cee gí, Jézù ngé gii je nó jì ndâ mbe tala có mì wó, máa ndú o gbâ, wàa ndú 'ví di kàpá gí kùro á gí gbí gbata Bètisàyidà. Yí gii dù kuu ndii ta kpéetí wó kù njè ndâ 'duù tí nò.

46 Yí má gii nì «Yo 'ví ya ndi» á jì ndâ mbe tala có mì wó ta ndâ 'duù 'dáá gí gí, yí gii ya gí pí gú gí bà ùlù Mbìrì.

47 Káa ta 'dè'o, si ndâ mbe tala có mì wó kuu muu nó ta gbâ á ɾo ngo, káa yí kuu tí ngo kálásè,

48 yí gii ò máa, wo ndú co ta bà aa ngo gí, tacó pípiri ta o tí nò kù pí 'do kùro ndú. Bìndi ta nje yé Jézù gii njè nó ta kò wó có ɾo ngo kù ya gí mì ndú. Yí gii bàkà tí wó go 'duù ñinó mbe kù ndii ta seè tí ndú ká ndii nò.

49 Káa ndú má gii ò yí, ndú gii koɾo có ñindi ndú máa, a vuuvuu ká co mífí ndâ yì. Bìndi ndú gii tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà,

50 tacó ta o tí nò gúku bàkà ndú 'dáá gí ta bà ò yí ngé ndii gí. Káa yí ngé gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo zèè njembí yo. A ye. Yo ci gúku lá.»

51 Bìndi yí má gii o gí tàkò ndú gbí gbâ gí, pípiri gii ɾò táyò gí.

52 Nje ndú gii 'dèè gí gítí bà ɾò táyò mí pípiri tí nò, tacó ndú 'di gbí có gítí seɾè bà ko ndâ 'duù àlìfì vô mì wó ta kù kô nó lá, káa muu ndú gii eɾe tí gí.

Jézù 'vala ndâ 'duù á Jènèsàrèti

53 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có má gii di kàpá gí Jènèsàrèti gí, ndú gii eɾe gbâ mì ndú gí.

54 Káa à káa póó bà gii oloko ndú 'do gbí gbâ gí to, ndâ 'duù ngé gii ò Jézù ni gí.

55 Bìndi ndú gii njè ta ngèlè cee tí ndâ 'bá tí nó dè-dè nó 'dáá gí, kù turu ndâ mbe nò'o ya tí jì yí gítí bàndò tí nò náa ndú 'di có tí wó tí nò.

56 Yí má yee tí bàndò ngé gí, ndâ 'duù kù gbaa ndâ mbe sé'i mí kùro wó, ta bà 'deke tí ndú jì yí, máa yí si ndú 'ví tee ká 'bì ndú mífí vòò bòngó tí wó, tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'vala. Káa ndâ 'duù ñinó mbe tee 'bì ndú mífí bòngó tí wó nó 'dáá gí gii 'de 'válá gí.

7

Tàkù mí ndâ Jùdèyà

1 Ta o tí nò ndâ mbe kpòlo tí tàkù mí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí kpo-kpò mbe nìbà i mì ndú mbe gí 'do Jèrùzàlémè gii kili mí ɾègbà tí Jézù.

2 Ndú gii ò ndâ 'bí mbe tala có mì wó kù zò i si ndú caka 'bì ndú go có mì Mòze lá.

3 Káa ndú tí ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ta sè ndâ 'bí Jùdèyà ta o 'dáá gí kù ñu ndi tàkìlì mì ndâ ká gù ndú.

4 Ndú má gí 'do bàndò 'velè, ndú kpédélé'i ngbaranga a tí ndú má kózò gí, bìndi ndú bà gii zò i. Delè ndâ 'bí i gbí tàkìlì mì ndú náa ndú jé ò bà mbí ndú lá, a bà caka ndâ 'visì, ta ndâ kàrà, ta ndâ ká'i bà bàkà i-zò-zò.

5 Ndâ mbe kpolo tí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà má gii ñò ña i-gilini tí nò náa ndâ mbe tala có mì Jézù kù bàkà nò, ndú gii 'vee yí, máa, «Taco yè káa ndâ mbe tala có mì lo te duù mí tí tàkìlì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà lá? Ndú caka 'bì ndú kùro bà zò i go có mì Mòze lá, taco yè?»

6 Káa yí gii 'visì có jì ndú, máa, «Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè gítí yo ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe nambeè-ño nó dú káa yúco, á go ñinó náa a cu mì gbí wáràgà mì Mbíri, máa,

<Ndâ 'duù tí nó te duù mí tí ye ká ta nje ndú,
káa njembí ndú me 'dú 'do tí ye.

7 Ndú kucuku muungbó ndú mí kùro ye ká sínò,
káa ndú kù nibà a có mì ndâ 'duù,
káa ndú bàkà tí ndú tí ndâ mbe nibà có mì Mbíri.»

8 Yo zèè kpolo kácá-kácá a có mì ndâ 'duù, jee có mì Mbíri mí to.»

9 Bìndi Jézù gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo dú káa ndâ mbe tíri. Yo mò có mì Mbíri gí nje seè gí, bìndi yo gii si kpolo ma a 'dóó tàkìlì mì yo.

10 Mòze 'dè có éno máa, <Te duù mí tí ndâ bu lo ta nawu lo.> Yí delè gii 'dè 'bí có éno máa, «À 'vii ta 'duù ñinó mbe be ndâ bu wó ta nawu wó nó káa ku.»

11 Káa ña bà nibà i mì yo ká tende. Yo kù nibà i éno máa, 'duù má 'dè có jì ndâ bu wó ta nawu wó éno máa, yì ci i tí nó náa yì máa yì bà koni ta ndú nó jì Mbíri gí, gbí éno máa,

12 yí káká'i je i tí nó náa yí nì rẹ Mbíri á mí muu gí nò á jì ndâ bu wó ta nawu wó gbí tàkìlì mì yo lá.

13 Gbí ña ndâ kpokèjì tí nó, yo gii si tí có kpolo ma a ndâ i gbí tàkìlì mì yo náa yo kù nibà jì ndâ 'vii mì yo, ta ndâ 'bí ña ndâ i mì yo go ñinò, á bìndi có mì Mbíri.»

Ndâ ngbàrángà i ta ndâ zu i

14 Ta o tí nó Jézù gii t'è'é tí ndâ 'duù gí mì wó káká'i. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nó.

15 'Bí ña i náa 'duù zò gí gbí yì wó mbe gii bàkà yí tí zu 'duù nò wálá. À káa ndâ i ñinó mbe co gí sè 'do gbí yì 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.

16 Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nó.»

17 Káa ndâ Jézù mà gii ya gí 'bá ta ndâ mbe tala có mì wó ta kpéétí ndú gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí lòkó'bò tí nó.

18 Káa yí gii 'visì có jì ndú éno máa, «Yo delè ngbá 'di gbí lòkó'bò tí nó lá? Yo ñò nì lá máa, i ñinó mbe ya gí gbí yì 'duù nó bàkà yí tí zu 'duù lá nó lá?

19 Yo ñò nì lá máa, i-zò-zò tí nó náa 'duù kù zò nó ya me gí gbí njembí wó lá, a kù ya a i gí gbí yì wó, bìndi à gii ndii ya gí tà mbili?» Jézù 'dè có tí nó taco bà túbà jì ndâ 'duù éno máa, ndâ i-zò-zò 'dáá gí káa ndâ ngbàrángà i.

²⁰ Bindi Jézù gii ya jí kùro ta bà 'dè có jì ndú éno máa, «Ndá i ñinó mbe có 'do gbí yí 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.

²¹ Go ndá vo-vò kórò-koṛo có, ta bà koṛo có gítí bà-nò-vò-ndò, ta bà koṛo có gítí bà ngbà i, ta bà koṛo có gítí bà zi ku,

²² ta bà koṛo có gítí bà bàkà bangbaya, ta bà zingbà ta ndá nawù 'dakò, ta bà dù ta gbolò njembí, ta bà koṛo có gítí bà bàkà gilini, ta bà koṛo có gítí bà eendi 'duù, ta bà koṛo có gítí bà bàkà ndá i ta vò kèjì, ta bà koṛo có gítí bà tò kii, ta bà koṛo có gítí bà nì rẹ, ta bà si tí 'duù tí gbolò i, ta bà bàkà tí 'duù tí gbà'dá jì Mbíri.

²³ A ña ndá vò i tí nò 'dáá gí mbe có 'do gbí yí 'duù nó ká bàkà yí tí zu 'duù.»

Jézù 'vala nájú 'bí jù Siròfònésiyà

²⁴ Bindi Jézù gii ñè nó ya jí gbí to Tíró. Káa yí gii ngùù tí wó mí tà'i, tacò wáa, gbèe 'duù 'ví nò yí lá, káa bà ngùù tí wó gii kpò yí gí.

²⁵⁻²⁶ Káa ta o tí nò, 'bí niù tí jù ndá tende ña ndá 'bí 'duù ta rẹ ña ndú a ndá Siròfònésiyà, ta i-gbí-muu làmbu nájú wó, mà gii 'di có tí Jézù, yí ngé gii ya jí mì wó, yí gii 'va tí wó mí kùro wó, yí gii 'deke tí wó jí yí máa, yí mòkò i tí nò 'do gbí muu nájú yí gí.

²⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì niù tí nò máa, «Je i-zò-zò á jì ndá 'viù kùro má kózò gi, tacò bà 'va i-zò-zò mì ndá 'viù jì ndá bô me yúcó lá.»

²⁸ Káa niù tí nò gii 'visì có jì Jézù, máa, «Có mì lo a yúcó, mbe tí ye, káa à kpèti ká éno, ndá bô delè kú zò ndá njúnjú i-zò-zò ñinó mbe 'vaka tí to 'do mì ndá 'viù nò.»

²⁹ Bindi Jézù gii 'dè có jì niù tí nò, máa, «Njè nó, wáa wò 'ví ya jí 'bá ta peteke takòcò lo. Nájú lo 'de 'valá gí, tacò ña có tí nò náa wò 'dè nò.»

³⁰ Káa niù tí nò mà gii dele ndi wó ya jí 'bá, yí gii 'de nájú wó tí cèe 'duù kuu tísi.

Jézù njaanga tù 'bí mbe sú tù

³¹ Jézù gii dele ndi wó 'do Tíró có Sidóni có tí kpokèjì tí nó mbe mò jí yí kápá Gàlliléyà, mbe kù ndii có gbí 'bí wúngbó to náa à kù nì mítí a Ndá-gbata-muu'bi nò.

³² Bindi ndá 'duù gii gí ta 'bí 'dakò náa tù wó yoo gí, dele mbe 'dè có lá, jì Jézù. Ndú gii 'deke tí ndú jì yí máa, yí tee 'bi wó mítí 'dakò tí nò.

³³ Káa Jézù gii je 'dakò tí nò jí ndii ta kpéeti wó á 'do gbí òkò ndá mbè 'duù tí nò. Yí gii yuu ndá sili 'bi wó mí gbí ndá tù 'dakò tí nò mbe yoo gí nò, bindi yí gii cù cù mítí 'bi wó, bindi yí gii tee mítí mè 'dakò tí nò mbe 'dè có lá nò delè.

³⁴ Bindi yí gii zeke'o jí gbíri, yí gii wo gù woò, bindi yí gii 'dè có jì mbe sú tù tí nò máa, «Éfàtà,» (gbí máa, «Njaanga tí»).

³⁵ Bindi ndá tù 'dakò tí nò ta mè wó ngé gii njaanga tí gí. Yí gii 'bità bà 'dè có ta kòcò wó ngbáràngà'i.

³⁶ Káa Jézù gii 'dè có jì ndá mbè 'duù tí nó máa, ndú 'ví 'dè có ndá i tí nò náa yí bàkà nò jí sè jì gbèe 'duù lá. Káa yí má kù 'dè có jì ndú máa ndú 'ví 'dè jí sè lá, à gii dù nò a bà gii gii lík'i'o bà kò-kò tí gítí ndá 'duù tí nò ngéé jí yàa.

³⁷ Nje ndá mbe 'di tàwo ndá i tí nò náa Jézù bàkà nò 'dáá gí gii 'dèe gí. Ndú gii 'dè có máa, «Yí bàkà 'dáá káa ndá tó i. Yí bàkà ndá mbe sú tù kù

'di có. Yí delè gii bàkà ndâ 'duù ñinó ta mè ndú mbe ẹre tí gí nó kú 'dè có.»

8

Jézù je i-zó-zò ji ndâ 'duù álifí nà'ò

¹ Ta o tí nò ndâ 'duù gii kilí me mbè ya gí mì Jézù káká'i. Káa i tacó bà zò mì ndú gii dù wálá. Tacó ènò, Jézù gii tè'é tí ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'dè có ji ndú, máa,

² «Yê ọ ndâ 'duù tí nò tí ye ngé, tacó ndú kpónó bàkà ta ye a silí ta'ò, káa kpónó gbèe i tacó bà zò mì ndú wálá.

³ Káa ye má nje ndú ta go tí ndú, ndú bà ñonoko ta go mí kpokèjì gí, tacó kpokèjì 'bá mì ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú me 'dú ngé.»

⁴ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có ji yí máa, «'Duù bà 'de i-zó-zò bà je jí ña ndâ mbè 'duù tí nó á 'do ngòò gbí 'dú to tí nó?»

⁵ Káa yí gii 'visì có ji ndú, máa, «Áá mì yo á ndâ kù kò ée?»

Ndú gii 'dè có jí yí, máa, «Vô-nje só.»

⁶ Bìndi yí gii 'dè có jí ndâ mbè 'duù tí nó, máa, «Yo kí tí yo to.» Ndâ 'duù tí nó má gii bàkà go có tí nó náa yí 'dè jí ndú nó gí, yí gii kaa ndâ kù kò tí nó mí 'bí wó, yí gii 'dè ñìkì maa jí Mbíri. Bìndi yí gii k'viki gbí ndú, yí gii kaa jí ndâ mbe tala có mì wó. Bìndi yí gii 'dè có jí ndú máa, «Yo njeè jí ndâ 'duù tí nó.»

⁷ Ta o tí nò ndâ 'bí ví sè kuu mì ndâ mbe tala có mì Jézù. Má gii zeke'o, Jézù gii kaa ndâ ví sè tí nó, yí gii ùlù Mbíri tacó tí ndú, bìndi yí gii 'dè có jí ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Yo njeè ndâ sè tí nó jí ndâ 'duù.»

⁸ Ndâ 'duù 'dáá má gii zò i yè yí ndú gí, à gii kilí sè i-zó-zò bìndi ndú yeke ndâ kèè vô-nje só.

⁹ Muu ndâ 'duù mbe zò i ta o tí nó 'dáá gí go álifí nà'ò.

¹⁰ Bìndi bà zò i mì ndâ 'duù tí nó, Jézù gii nje ndú máa, «Yo ya gí 'bá mì yo.» Ndâ 'duù tí nó má gii nje gí, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ngé gii di ngo ta gbâ gí tito, gí gbí 'bí to ta ẹ̀rè a Dàlìmanùtá.

Ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà tala Jézù

¹¹ Ta o tí nó ndâ 'bí mbe kù kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, náa a kù ni mítí ndú a ndâ Fàrizéyò, gii 'vee Jézù tacó bà tala yí éno máa, «A Mbíri ká je wotí bà ñibà i jí wò? À dú má káa yúco, bàkà 'bí i jí ze, wàa ze 'ví ñò ni mítí i tí nó máa, a Mbíri ká je wotí tí nó jí wò.»

¹² Káa Jézù gii ẹnḡ gbí yí wó, bìndi yí gii 'visì có jí ndú, máa, «Ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó kù 'vee có mbó tacó yè? À ñìkì ma, káa à má ènò, ye jé gí bà bàkà seḡe jí yo wálá.»

¹³ Bìndi yí gii di ngo ta gbâ gí tito káká'i, jee ndú mí to.

Rú'bù mì ndâ Èródè ta rú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà

¹⁴ Ta o tí nó ndâ mbe tala có mì Jézù gii ò bà mbí bà te i-zó-zò ta ndú gí. À ta o tí nó mì ndú káa gbèe kù kò gbí gbá.

¹⁵ Káa Jézù gii 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndú, máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bù mì ndâ mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà, ta rú'bù mì Èródè tí gbolò gba.»

¹⁶ Káa ndú gii 'bità bà fiini có á gbí òkò tí ndú ta kpéétí ndú, máa, «Yí kù 'dè có tí nó tacó kù kò mì ndoo wálá.»

17 Káa Jézù gii 'di gbí có tí nò náa ndú kù fiini nò gí. Bindi yí gii 'vee ndú, máa, «Yo kù fiini có máa, kù kò mí yo wálá, tacó yè? Yo òn ni kálásê? Yo 'di gbí có kálásê? Muu tí yo wálá?»

18 À tí muu yo nò me ndá ọ̀rò bà òn i lá? À tí muu yo nò me ndá tù bà 'di có lá? Bà mbí yo ó-ò?»

19 Ta o tí nó táánò náa ye ki'viki gbí ndá kù kò vô tacó tí ndá 'duù álifi wò nó, sè i-zó-zò náa à ọ̀rúka yeke a ndá kèè ée?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí, máa, «À ọ̀rúka yeke a ndá kèè muu'bi-nje só.»

20 Jézù káká'i gii 'vee ndú, máa, «Káa ta o tí nó náa ye ki'viki gbí ndá kù kò vô-nje só tacó tí ndá 'duù álifi nà'ò nó, yo ọ̀rúka sè i-zó-zò yeke a ndá kèè ée?»

Ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Yeke ndá kèè vô-nje só.»

21 Bindi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Káa yo 'di gbí i kálásê?»

Jézù 'vala 'bí mbe sú ọ̀rò á Bètisàyídà

22 Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó má gii gí gí Bètisàyídà, ndá 'bí 'duù gii gí ta 'bí 'dakò náa ọ̀rò wó yoo gí jì yí. Ndú gii 'deke tí ndú jì yí, máa, yí tee 'bí wó míti mbe sú ọ̀rò tí nò.

23 Káa Jézù gii zèè 'bí mbe sú ọ̀rò tí nò, yí gii ja yí ya tí gí ndii 'do gbí òkò ndá 'bá gí nje jìlì. Bindi Jézù gii cù cù míti ọ̀rò mbe sú ọ̀rò tí nò. Yí gii tee 'bí wó míti wó. Bindi yí gii 'vee yí, máa, «Wo kpónó kù òn i?»

24 Káa 'dakò tí nò gii te ọ̀rò wó gí yaà, bindi yí gii 'visi có jì Jézù, máa, «Ye kù òn ndá 'duù, káa ndú gbíro ye go ndá mú kù nò nó nò.»

25 Jézù má gii tee 'bí wó káká'i míti ọ̀rò 'dakò tí nò, ndá ọ̀rò 'dakò tí nò gii njaanga tí mbó'wóó gí. Yí gii 'bità bà òn ndá i 'dáá gí ngbárángà'i.

26 Bindi Jézù gii je nó jì yí, máa, «Ya jáá gí 'bá mí lo; wò 'ví loko co gbí gbata lá.»

Piyétòrò tùbà tí wó tí mbe ùnje gítí Jézù

27 Sì ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó muu nó kù nò ta gbí ndá to ta seè gbata Cèzàríyà mí Filípò, Jézù gii 'vee ndú, máa, «Ndá 'duù kù 'dè có máa ye a 'di?»

28 Káa ndá mbe tala có mí wó gii 'visi có jì yí máa, «Ndá 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a Èljà tí mbe 'dòkò có mí Mbíri táánò sàà; káa ndá 'bí 'duù kù 'dè có máa, wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mí Mbíri.»

29 Káa Jézù káká'i gii 'vee ndú máa, «Káa yo, ònindì yo kù 'dè éno máa ye a 'di?»

Bindi Piyétòrò tí Simónè gii 'visi có jì yí, máa, «Wò a Bindi-Mbíri.»

30 Káa Jézù gii kpo-gbì-tà-tù ndú máa, ndú 'ví 'dè gí sè jì 'bí 'duù gbaànjé lá.

Jézù 'dè có gítí o bà gii kònò sé'i mí wó

31 Bindi Jézù gii 'bità bà nìbà i jì ndá mbe tala có mí wó éno máa, «'Vii-mi-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndá sé'i; áá bà gii kpi ngbàngà tí wó jì ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà tàkii mí ndá Júdeyà; áá kèjì gí bà zì yí gí, káa ta sili ta'ò bindi ku mí wó, yí bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó gí.»

32 Bindi bà 'dè có tí nò mí Jézù ngbárángà'i go éno jì ndú, Piyétòrò gii ja Jézù gí nje seè. Bindi yí gii biya ọ̀rò có mí wó náa yí 'dè jì ndú nò gí.

³³ Káa Jézù mà gii 'visi tí wó gí ndii, yí mà gii nò sè ndá 'bí mbe tala có mì wó, yí gii do mítí Piyétòrò, máa, «Co ta ña có mì lo nò 'do kùro ye gí, ndí lo Vò-'duu-tí-nò. Wò kù koṛo me bà koṛo có mì Mbíri lá. Wò kù koṛo a cè bà koṛo có mì ndá 'duu.»

Ndá i tacó bà ru ndi Jézù

³⁴ Bindi Jézù gii tè'é tí ndá 'duu me mbè ta ndá mbe tala có mì wó á gí mì wó. Yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Go bà ru ndi ye má tí 'duu, à niki éno máa, yí ò bà mbí miṛi wó gí, wàa yí 'ví 'viindi tí wó á gítí ndá bà kònò sé'í ta ku. Bindi yí 'ví gí gí bà ru ndi ye.

³⁵ Tacó 'duu ñinó mbe kù kpolo tí miṛi wó nó bà cì gí. Káa 'duu ñinó mbe giṛi miṛi wó tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có nó ká bà 'de 'valá.»

³⁶ Bindi Jézù gii 'vee ndú, máa, «Yo koṛo có máa, 'duu bà 'de gbí a yè, náa yí kpèti má 'de ndá i tí nó a muu to tí nó 'dáá gí, bindi yí 'ví giṛi miṛi wó gí?

³⁷ Duu bà 'visi miṛi wó a ta yè a muu to tí nó?

³⁸ Káa à má ro 'duu a nó gítí ye, à delè má ro 'duu a nó có mì ye á kpónó kùro ndá 'duu tí nó ta Mbíri mì ndú wálá, tí ndá voló-volo 'duu nó, nó 'duu tí nó delè wúnò bà dù á ro 'Vii-mi-'Dakò ta o bà gí yí gbí ngba Bu wó ta ndá tó basili.»

9

¹ Jézù gii yee nje có mì wó ta bà kò-kò ji ndá 'duu éno máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, ndá 'bí 'duu kuu gbí òkò tí yo á mbe kù rò tíyò nó bà cì wálá di ká tí o tí nó náa ndú má ñò bà zèè 'bá mì Mbíri gí.»

Bà 'visi cè tí Jézù

² Jézù gii si sili vô-nje gbaànjé á bindi bà 'dè có mì wó ji ndá 'duu tí nó, bindi yí gii kaa ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú gii ya ta ndú gí muu gú ta kpéetí ndú. Ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii zeke'o, ndú gii ñò Jézù 'visi cè tí wó gí.

³ Ndú gii ñò ndá bongo tí wó kù tòngbaà olé-olé ta ña wálá.

⁴ Bindi ndú gii ñò ndá Èljà ta Mòze co kù 'dè nje ta Jézù.

⁵ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe tí ze, à niki go éno máa, ndoo si 'bá á bà-i-nò. Si ze 'ví tò ndá nduúrù ta'ò: 'bí gbaànjé ji wò, 'bí gbaànjé ji Mòze, 'bí gbaànjé 'ví dù ji Èljà.»

⁶ Piyétòrò 'dè có tí nó tacó yí ñò 'dóó có náa yí bà 'dè gbí nje wó nó lá, tacó gúku zèè ndú 'dáá mbi gí.

⁷ Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò kùlù mù te yiiga muu ndú gí. Bindi ndú gii 'di kòcò 'duu kù 'dè có gbí kùlù mù tí nó éno máa, «Jinó a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Yo sè tó yo tí wó.»

⁸ Káa ndá Piyétòrò ta ndá ká wó mà gii zeke'o galá á gí seè tí ndú, ndú gii ñò gbèè 'duu lá, à káa ndú ta ndá Jézù.

Có gítí Èljà

⁹ Káa ta o tí nó si ndú kù dele gí tàgbà gú nó, Jézù gii kpo-gbí-tà-tù ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì, máa, ndú 'ví 'vanda ndi ndá i tí nó mbe bàkà tí á mítí ndá yí pí gú nó ji 'bí 'duu gbaànjé lá; ndá có tí nó 'ví dù ká gbí njembí ndú di tí o tí nó náa 'Vii-mi-'Dakò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.

10 Tacó éno, ndá Piyétòrò gii kpolo tí ndá có tí nò mí gbí njembí ndú. Káa ta ndá o tí nó si ndú ta kpéetí ndú nó, ndú kú gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «Gbí có tí nò máa, 'Vii-mi-'Dakò bà gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò máa yè?»

11 Bindi ndú gii 'vee Jézù, máa, «Káa ndá kpo-kpò mbe nibà i kú 'dè có máa, a Èlìjà ká bà gii kpédélé'i tacó yè?»

12 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «À dú káa yúco máa, Èlìjà ká bà gii kpédélé'i gí kuro tacó bà 'viindi ndá i. Káa à wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa, 'Vii-mi-'Dakò bà kònò sé'i ta wotí tí ; ndá 'duu delè bà mèèkè'i tí wó gí?»

13 Káa ye kú 'dè có ji yo máa, à kpéti ká éno, Èlìjà gí gí. Káa ndá 'duu bàkà ta yí á go có mì ndú gbí njembí ndú, à go có tí nó náa a cu sàà mí gbí wáràgà mì Mbìrì nó gí.»

Jézù 'vala 'bí 'vii tí mbe bē

14 Káa ndá Jézù, ta ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì mà gii dele ndi ndú gí gí mì sè ndá 'bí mbe tala có mì wó, ndú gii 'de ndá 'duu me mbè, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà tì 'dee ndú gí. Ndú kú tò kponje ta ndú.

15 Káa ndú mà gii 'va ro ndú mítí Jézù, nje ndú 'dáá gí ngé gii 'dèè gí. Bindi ndú gii njè ta ngèlè gí bà 'vee yí.

16 Káa Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo kú tò a kponje yè ta ndá 'duu tí nò?»

17 Káa 'bí 'dakò gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbè 'duu tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «Mbe tí ze, ye gí ta 'vii mì ye ta kpùrù i-gbì-muu wó ji wò.

18 Ta o tí nó náa i tí nó má a gí, yí kú 'va yí mí to ta pù gbí nje wó, ta bà zò gbí nje wó. Bindi dii wó 'dáá gí kú gii kpolo go kú jì. Ye 'deke tí ye ji ndá mbe tala có mì lo, máa, ndú mòkò i tí nó 'do gbí muu wó, káa à gii kpò ndú gí.»

19 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú, máa, «Ye bà dù ta yo ndá 'duu tí nó bàngú nó mbe ùnje gítí Mbìrì lá nó ta o ée? Ye 'ví bàkà ta yo a ña yè, wàa yo 'ví ù ta nje gítí Mbìrì ta njembí yo? Gí ta 'vii tí nó je.»

20 Bindi ndú gii gí ta 'vii tí nò ji Jézù.

Káa i tí nó gbí muu 'vii tí nò mà gii nò Jézù, yí ngé gii ngaka 'vii tí nò ta wotí tí. Bindi 'vii tí nò gii 'va tí wó to, kú gii mèrèkè tí wó ta pù gbí nje wó.

21 Bindi Jézù gii 'vee bu 'vii tí nò, máa, «I tí nó kò 'vii tí nò ta o ée?»

22 Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí, máa, «'Do gbí dó wó. Káa i tí nó cóo-cóo kú jèlè ká ta có bà zi yí, ta bà 'va yí mí tà wu, delè ta bà 'va yí mí tà ngo. Nò yè ro ze, wàa wò 'ví koni ze, náa wotí má kuu tí lo nò.»

23 Bindi Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nò, máa, «Náa wotí má kuu tí lo nò-oo! 'Duu má ùnje gítí Mbìrì ta njembí wó gí, 'bí i mbe kpò yí bà dù wálá.»

24 Bindi bu 'vii tí nò gii 'dè có ji Jézù ta njembí wó gbaanjé, máa, «Ye ùnje gí, káa à tè lá. À má éno, koni ye tacó wàa ye 'ví ùnje ta njembí ye 'dáá gí.»

25 Káa Jézù mà gii nò ndá 'duu me mbè kú kaa ta ngèlè gí gí mì wó, yí gii do mítí i tí nó mbe kò 'vii tí nò nó, éno máa, «Co 'do gbí muu 'vii tí nò

gî, go có tí nó náa ye kù 'dè jì wò nò, ndi lo mbe sú tù mbe ni bà 'dè có lá. Wò delè káká'í 'ví dele ndi lo gí gbí muu wó lá.»

²⁶ Ta bà 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, i tí nó gii co 'do gbí muu 'vii tí nó ta bà tò kù, delè ta bà ngaka 'vii tí nó ta woti tí ngé ndii gí. Yí gii 'va 'vii tí nó mí tísi go ku 'duù nò. Bindi ndá 'duù me mbè gii 'bità bà 'dè có máa, «'Vii tí nó cee gí! 'Vii tí nó cee gí!»

²⁷ Káa Jézù gii zèè 'bì 'vii tí nó, yí gii ja yí gí yaà, bindi 'vii tí nó gii rò tìyò ta kpéétí wó.

²⁸ Jézù má gii nje nó 'do bà-i-nò ya gí tà'í ta kpéétí wó gí, ndá mbe tala có mì wó gii ya gí bà 'vee yí á tàbèngii máa, «Káa bà mòkò i tí nó 'do gbí muu 'vii tí nó kpò ze tacó yè?»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Á kù mòkò ña ñinò 'do gbí muu 'duù cuki ká ta bà 'deke tí jì Mbírì.»

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí ku mì wó

³⁰ Bindi ndá Jézù gii nje nó ta ndá mbe tala có mì wó kù ya gí Gáliléyà. Á gbí muu wó ta o tí nó a có máa, ndá 'duù 'ví ñò bà tí ndá yì lá.

³¹ Tacó ta o tí nó yí kù nìbà i jì ndá mbe tala có mì wó éno máa, «Áá kèjì gí bà kpi ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò á jì ndá 'dakò. Ndá 'dakò tí nó bà zì yí gí, káa yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó bindi sili ta'ò gí.»

³² Káa ndá mbe tala có mì wó ta o tí nó 'di gbí có tí nó náa yí 'dè nó ni lá. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí gii kpò ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

³³ Ta o tí nó, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii yee gbí gbata Kàpàrànwùmù gí, káa si ndú kuu tà'í ta kpéétí ndú, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kùtáá kù tò kponje gítí yè si kpokèjì?»

³⁴ Káa ndú gii njaa nje ndú gí tàkò 'vé mì wó nó lá, tacó ta o tí nó si ndú kpokèjì nó, ndú kù tò kponje máa, gbolò 'duù mbe co tí ndá ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndá yì a 'di wè.

³⁵ Káa Jézù gii ki tí wó to, bindi yí gii tè'è tí ndá mbe tala có mì wó muu'bì-nje só 'dáá gí gí mì wó, bindi yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Duù ñinó ta go bà dù tí kpédélé 'duù á kùro ndá ka wó tí wó gbí òkò tí yo nó 'ví dù tí ndòngbú 'duù, yí delè 'ví dù tí bòò mì ndá ka wó 'dáá gí.»

³⁶ Bindi yí gii jè làmbu 'vii gí tí gí kùro ndú, yí gii lì'vi 'vii tí nó mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa,

³⁷ «'Duù má te duù mítí làmbu 'vii go 'vii tí nó ta rẹ ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nò a i mítí ye. Káa 'duù má te duù mítí ye, gbí éno máa, 'duù tí nó te duù nò a i mítí mbe tuu ye.»

Bà bàkà ndá i ta rẹ mì Jézù

³⁸ Káa Jòvání gii 'dè có jì Jézù, máa, «Mbe nìbà i jì ze, ze ñò 'bí 'dakò náa yí me ta ndoo lá, kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rẹ mì lo. Káa ze gii rò yí 'do tí ña nèté tí nó gí, tacó yí me ta ndoo lá.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú, máa, «Yo rò yí lá. Tacó mbe bàkà seřè ta rẹ ye bà 'de njembí bà co gálà gí bà 'dè vò có gítí ye a bindi ye wálá,

⁴⁰ tacó 'duù ñinó mbe sogo ndoo lá nó a 'duù mì ndoo.»

Nambeè náa à bàkà jì ndá mbe tala có mì Jézù

41 Bindi Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúcó máa, 'duù kpétí má cu káa vòò ngo mì lú gbí 'visí ji yo tacó yo a ndâ 'duù mì ye, Mbíri bà ko mboo tàkò ngo mì wó nò ji yí kpèkù.

Gítí bà volo muu ndâ 'bí 'duù

42 «Káa 'bí 'duù gbaanjé má dù tí mbe eendi ndâ víi 'vii mbe ùnje gítí ye ta njembí ndú, à nìkì go éno máa, à ẹre gbolò díí mítí mīri wó, wàa à 'ví 'va yí tí gí tà ngo.

43-44 «Káa à máa 'bì lo ká si wò 'ví bàkà vò i, da 'bì lo tí nò gí 'dè. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe 'bì lo co tí bà ya ta ndâ 'bì lo sósò'ò gí gbí 'bá sé'i, á gí gbí wu ñinó náa yí jé gí bà mee wálá.

45-46 Káa à má kò lo ka si wò 'ví bàkà vò i, da kò lo tí nò gí 'dè. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe kò lo co tí bà ya ta ndâ kò lo sósò'ò gí gbí 'bá wu.

47 Káa à má a ọ lo ká si wò 'ví bàkà vò i, aaka ọ lo tí nò 'do gbí kù kélé gí. À nìkì go éno máa, wò ya gí mì Mbíri ta gbèe ọ lo co tí bà 'va wò ta ndâ ọ lo sósò'ò á gí gbí 'bá sé'i,

48 náa gó wu kà jé 'dèè lá, delè wu tí nò jé mee lá.

49 Wu tí nò bà bàkà ndâ 'duù 'dáá gí tí kó zi.

50 Zi a tó i. Káa gó zi má 'dèè gí, wò bà bàkà tí a yè tacó wàa yí 'ví me ta gó káká'i?

«Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ vò i, yo 'ví dù ta 'dè njembí gbí òkò tí yo.»

10

Có gítí bà njè nù

1 Ta o tí nò, Jézù gii njè nó 'do Kàpàrànwùmù ya gí gbí 'bí to Jùdèyá á tí to Jòrdáníyà. Ndâ 'duù me mbe gii kaa ya gí mì wó káká'i. Bindi yí gii 'bità bà nìbà i jì ndú go ñinó náa yí ta o 'dáá gí kù bàkà nò.

2 Káa ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyá mbe gí tacó bà tala yí gii 'vee yí, máa, «À me yúcó tacó tí 'duù bà njè nù mì wó lá?»

3 Káa Jézù gii 'visí có ji ndú, máa, «Mòze 'dè có ji yo máa yè?»

4 Bindi ndú gii 'visí có ji yí, máa, «Mòze 'dè có ji ze máa, 'duù 'ví cu wáràgà bà njè tí jì nù mì wó, bindi yí 'ví njè yí gí.»

5 Káa Jézù gii 'visí có ji ndú, máa, «Mòze 'dè có tí nò jì yo tacó yo a ndâ mbe ngbútù, mbe 'di có mì Mbíri lá.

6 Káa 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó mì Mbíri, yí bàkà ndâ dì ta na .

7 Ñinò a nderè có tí nò náa 'dakò 'ví sí tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa ndú 'ví dù ta nawù wó nó ká nò.

8 Tacó Mbíri nò ndú go gbèe 'duù, me ndâ 'duù sósò'ò káká'i lá.

9 À má éno, 'duù 'ví njè nù mì wó lá, tacó a Mbíri ka toko ndâ 'dakò ta nù gbí bà kò tí.»

10 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó mà gii ya gí 'bá gí, ndú gii 'vee yí gítí gbí có tí nò káká'i.

11 Bindi Jézù gii 'visí có ji ndú máa, «'Dakò mbe njè nù mì wó, bindi yí gii kò 'bí nù, bàkà a gilinì gítí kpédélé nù mì wó.

12 Delè nù mbe njè 'dakò mì wó, bindi yí gii kò 'bí 'dakò, bàkà a gilinì gítí kpédélé 'dakò mì wó.»

Ndâ Jézù ta ndâ víi 'vii

13 Bindi ndá 'duù giì gi ta ndá víi 'viì mìn ndú jì Jézù, tacó wàa yí 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí ndú. Káa ndá mbe tala có mì Jézù giì do mítí ndú.

14 Jézù mà giì nò ndá mbe tala có mì wó kù do mítí ndá 'duù tí nò, tàkòcò wó giì kpolo gítí ndú ngé ndiì gi, bindi yí giì 'dè có jì ndú, máa, «Yo si ndá víi 'viì tí nò 'ví giì gí mì ye, yo tii ndú lá, tacó ndá 'duù tí nò náa Mbíri kù zogo ndú nó á ndá 'duù go ña ndú nò.

15 Ye kù 'dè jì yo a cee kpóló-kpolo có, máa, 'duù má ùnje gítí bà dù tí bòò kùro Mbíri go i mì ndá víi 'viì go ndá ñinó lá, 'duù tí nò gí bà 'dò kò wó mí 'bá mì Mbíri gbaànjé wálá.»

16 Yí bà-i-nò giì 'bità bà li'vi ndá 'viì tí nò, kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndú.

'Bí 'dakò ta ndá i mì wó me gbolò

17 Si Jézù kù giì nje nó 'do bà-i-nò, 'bí 'dakò giì ñ ngèlè ya gí bà kucuku muungbó wó mí to kùro wó. Bindi yí giì 'vee yí máa, «Tó mbe nibà i, ye 'ví bà bàkà a ña yè tacó wàa ye 'ví 'de ta 'válá ñinó mbe cee lá nó?»

18 Káa Jézù giì 'visì có jì yí máa, «Wò nì tó 'duù mítí ye tacó yè? Tó 'duù muu to tí nó á bindi Mbíri wálá.

19 Wò ñò ndá có tí nó náa Mbíri je jì Mòze nó ni gí,
<Zi 'duù lá.

Bàkà bangbaya lá.

Zingbà i lá.

'Dè 'vére lá.

Te duù mítí ndá bu lo ta nawu lo.»

20 Káa bindi bà 'di ndá có tí nò, 'dakò tí nò giì 'visì có jì Jézù, máa, «Mbe tí ye, ye kpolo tí ndá có tí nò 'dáá gí 'do gbí 'viì.»

21 Káa Jézù giì zeke 'dakò tí nò ngbóó ta líkí'o; bindi yí giì 'visì có jì yí máa, «'Bí i gbaànjé gboo 'do mì lo gí. Ya gí bà sì ndá i mì lo 'dáá gí gí 'dè, bindi wò 'ví njeè mboo tàkò ndú jì ndá mbe yé, bindi Mbíri bà ko mboo ndá i mì lo nò jì wò 'do gbíri, wàa wò 'ví giì gí bà ru ndi ye.»

22 Káa ta bà 'di có tí nò, gbíro 'dakò tí nò ngé giì zuu gí. Bindi yí giì có gí sè 'do bà-i-nò ta líkí'o tí wó wálá, tacó ndá i mì wó ògbù ngé ndiì gi, káa bà bè gbí ndú ñikí tí wó lá.

23 Bindi Jézù giì zeke'o jèlè yí, bindi yí giì 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Bà ya ndá mbe kpo-kpò i gí 'bá mì Mbíri ká kpolo gí le!»

24 Ta bà 'di có tí nò, muu ndá mbe tala có mì wó gí ẹre tí gí. Káa yí giì aanga muu wó ká mítí gbèe ña có tí nò, máa, «Áá ndá 'viì mì ye, bà ya gí 'bá mì Mbíri ká kpolo gí le!

25 À peteke a bà ndiì kècè co gbí gùù ngbàndú co tí bà ya 'duù ñinó ta ndá kpo-kpò i ká mì wó nó gí 'bá mì Mbíri.»

26 Nje ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí giì 'dè gítí ña có tí nò gí. Bindi ndú giì 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À má ènò, a 'di ká bà 'de 'válá?»

27 Káa Jézù giì zeke'o tí ndú, bindi yí giì 'dè có jì ndú máa, «À jì ndá 'duù a pàrà ngùù kpò diigba, káa i mbe kpò Mbíri wálá.»

Bà ko mboo ndá i ñinó náa a jee ndú mí to ta rẹ̀ mì Mbíri

28 Bindi Piyétòrò giì 'bità bà 'dè có jì Jézù, máa, «Káa ze? Ñò káa ze jee ndá i 'dáá gí mí to bindi ze giì gí kù ru ndi lo gi.»

29 Káa Jézù giì 'visì có jì yí máa, «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, 'bí 'duù gbaànjé mbe jee 'bá mì wó, ta ndá ná'vindi wó, ta ndá nàmi wó, ta ndá

bu wó ta nawu wó, ta ndâ 'viì mí wó, ta ndâ to mí wó, mí to tacó tí ye, delè tacó tí Banga-Ngú-Có mí Mbíri,

³⁰ náa Mbíri bà je ndâ 'bá, ta ndâ ná'vindirí, ta ndâ námì, ta nawuù, ta ndâ 'viì, ta ndâ to á jì 'duù tí nò ta bà me mbè gí bìndi ndâ ñinó náa yí jee mí to nó wálá nò wálá, à delè bà mèèkè'i tí wó kpónó gí, káa yí bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó bìndi ku mí wó gí.

³¹ «Káa ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó kpónó tí ndâ kùro ndâ ka ndú nó kèjì gí bà dù tí ndâ ndòngbú 'duù. Bìndi ndâ ndòngbú 'duù bà dù tí ndâ 'duù kùro.»

Bà ta'ò bà 'dè có mí Jézù gítí o bà gù kòndò sé'i mí wó

³² Ta o tí nò, ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mí wó á kpokèjì kú ya gí Jèrùzàlémè, káa Jézù ñinó wó ta o tí nò kú nò a i ngéé kùro ndú. Bìndi nje ndâ mbe tala có mí wó gù dù kaà 'dèè gí. Gúku delè gù zèè ndâ 'duù ñinó mbe kú ru ndi ndú nó 'dáá gí gí.

Káa Jézù gù kaa ndâ mbe tala có mí wó muu'bi-nje só á gí nje seè ta kpéétí ndú, bìndi yí gù 'bità bà 'dè có jì ndú gítí i tí nó náa áá kèjì gí bà bàkà ta yí nó,

³³ éno máa, «Ndoò kpónó kú ya gí Jèrùzàlémè. Káa kùro bà kpì ngbàngà tí 'Vii-mi-'Dakò jì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i mí ndâ Jùdèyà dooko gí. Ndú bà gù waa có ku mítí wó. Bìndi ndú bà gù jè yí jì ndâ 'bí tende ña ndâ 'duù.

³⁴ Ndâ tende ña 'duù tí nò bà gù ño ndi wó, ndú bà gù cù cù mítí wó, ndú bà gù gbì yí, ndú bà gù zì yí gí. Káa ta silì ta'ò bìndi ku mí wó, yí bà gù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

Ndâ 'viì mí Zèbidéyò yù gba 'do mí Jézù

³⁵ Ta o tí nò, ndâ Jákòmò ta ná'vindirí wó Jòvání, tí ndâ 'viì mí Zèbidéyò, gù gí gí mí Jézù. Bìndi ndú gù 'dè có jì yí, máa, «Mbe nìbà i jì ze, go kuu tí ze éno máa, wò bàkà nambeè jì ze.»

³⁶ Káa Jézù gù 'visì có jì ndú, máa, «À gbí njembí yo éno máa, ye 'ví bàkà a ña yè jì yo?»

³⁷ Bìndi ndú gù 'visì có jì yí, máa, «Si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze 'ví kí tí wó gbí kù'bi mí lo, waa 'bí 'duù 'ví kí tí gbí gálì mí lo á gbí ngbàngà mí lo.»

³⁸ Káa Jézù gù 'visì có jì ndú, máa, «Yo ño i tí nó náa yo kú yù nó ni lá. Yo bà ni bà nju 'visì tí nó náa ye kèjì gí bà nju nò gí? Yo bà ni bà ri ña bà riri ngo tí nó náa ye kèjì gí bà ri nò gí?»

³⁹ Káa ndú gù 'visì có jì yí máa, «Ze bà ni bà bàkà ndâ i tí nò 'dáá gí gí.»

Bìndi Jézù gù 'visì có jì ndú, máa, «'Visì tí nó náa ye kèjì gí bà nju nò, yo bà nju gí. Ngo tí nó náa ye kèjì gí bà riri nò, yo bà ri gí.

⁴⁰ Káa ndâ bàndò bà ki tí gbí kù'bi mí ye, ta bàndò bà ki tí gbí gálì mí ye, me ndâ i mí ye tacó bà jè jì yo lá. Ndâ bàndò tí nó a ndâ i mí ndâ mbe náa à 'viindi ndú tacó tí ndú sàà gí.»

À dù tí gbolò 'duù kùro ndâ 'duù a i ta bà bàkà nètè ndú

⁴¹ Sè ndâ 'bí mbe tala có mí Jézù mà gù 'di ndi ña có tí nó náa ndâ Jákòmò ta ná'vindirí wó Jòvání 'dè nò, tàkòcò ndú gù kpolo gítí ndú ngé ndii gí.

⁴² Káa Jézù gii kili ndú 'dáá gî, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Yo ñò ni gî, máa, ndá 'duù tí nó náa à kù 'dè có máa ndú a kùro ndá ña ndá 'duù tí nó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, kù zogo ndú ta wotí. Delè ndá kpo-kpò 'duù mì ndú si bà wo woò ji ndú lá.

⁴³ Káa a bà du gbí òkò tí yo me go éno lá. 'Duù ñinó ta go bà dù tí gbolò 'duù gbí òkò tí yo tí wó nó, bà dù tí mbe bàkà nèté ndá ka wó.

⁴⁴ Káa 'duù ñinó tí kùro yo nó bà dù tí bòò mì ndá ka wó 'dáá gî.

⁴⁵ Tacó à kpèti káa 'Vii-mi-'Dakò, yí gî me tacó wàa ndá 'duù 'ví bàkà nèté wó lá. Yí gî a i tacó bà bàkà nèté ndá 'duù, delè tacó bà sì muu ndá 'duù ta miři wó.»

'Bí 'dakò tí mbe sú ɾo á gbí gbata Jèrikò

⁴⁶ Ta o tí nò, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gii gî gí gbí gbata Jèrikò. Káa ta o bà ñjè nó mì ndú 'do kà, ndá 'duù me mbè gii kaa kù ko ndú. Káa ta o tí nò, 'bí 'dakò tí mbe sú ɾo á mbe kù yù i, ta ɾè wó a Bàràtiméyò, tí 'vii mì Timéyò, kù ki tí wó to á seè kpokèji.

⁴⁷ Bàràtiméyò má gii 'di có éno máa, à nò a Jézù mbe 'do Názàrètì ká kù ndii ta nó nò, yí gii 'bità bà tò kù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ɾo ye!»

⁴⁸ Bindi ndá 'duù me mbè gii 'bità bà do ta yí éno máa, yí si bà tò kù mí to. Káa ta bà 'di có tí nò, à dú nò a o bà gii zì bà tò kù mì Bàràtiméyò, máa, «Jézù, 'vii mì Dàvidè, ñò yè ɾo ye!»

⁴⁹ Káa Jézù gii ɾò tíyò, bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù máa, «Yo tè'é tí wó.» Bindi ndú gii 'dè có ji Bàràtiméyò, máa, «Zèè njembí lo, a gí yaà, yí kù tè'é tí lo.»

⁵⁰ Ta bà 'di có tí nò, Bàràtiméyò gii 'va bongo mì wó náa yí kù gala nó mí to, bindi yí gii a gí yaà ya gí mì Jézù.

⁵¹ Bindi Jézù gii 'vee yí máa, «Có mì lo gbí njembí lo máa ye 'ví bàkà a ña yè á ji wò?»

Káa yí gii 'visi có ji Jézù, máa, «Mbe ñbà i, si ndá ɾo ye 'ví njaanga tí.»

⁵² Káa Jézù gii 'dè có ji yí, máa, «Njè nó, tacó bà ùnje mì lo ta njembí lo 'vala wò gí.» Ngé 'do bà-i-nò ndá ɾo Bàràtiméyò gii njaanga tí gî, bindi yí gii ɾu ndi Jézù tí kpokèji.

11

Bà ɾi Bindi-Mbiri gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii dooko gí gbí gbata Jèrùzàlémè gî, si ndú kù ñò muu ndá gbata Bètifáji ta Bètáníyà, á dè ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú Mbà, Jézù gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò,

² máa, «Yo ya gítí ndá 'bá tí zò náa yo kù ñò ndú zò. Yo bà yee kà ká jé mítí ngbù 'vii-kècè náa 'duù jé o mì pí tí wó lá, náa à eɾe yí gí. Yo 'ví njaanga yí gí tí ji ye.

³ Káa 'bí 'duù má 'vee yo, máa, yo kù bàkà nò a yè wè, yo 'ví 'visi có ji yí éno máa, «A mbe tí ze ká 'dè có ji ze máa ze ya ta yí ji yì. Nèté mì yí kuu ta yí, à má cee gî, yì bà tuu ndi wó gí tí gí.» »

⁴ Ndá mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nò gii ya gí bà 'de ngbù 'vii-kècè náa à eɾe yí mí njekèji sè tí kpokèji. Káa si ndú kù gii njaanga yí,

⁵ ndá 'bí 'duù mbe kù ɾò tíyò kà gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbù 'vii kècè tí nò tacó yè?»

6 Káa ndú gii 'visi có ji ndâ 'duù tí nò ká go có tí nó náa Jézù 'dè ji ndú nô. Bindi ndâ 'duù tí nò gii si ndú 'ví njè nó ta ngbú 'vii-kècè tí nò gí.

7 Ndú mâ gii yee ta yí ji Jézù, ndú gii ki ndâ bongo mi ndú mí pí tí wó tacó wàa Jézù 'ví o mí pí .

8 Ndâ 'duù me mbè gii gò ndâ bongo mi ndú mí to tí kpokèji. Ndâ 'bí 'duù njindi ndú gii ki'viki ndâ kpâ, ndú gii gò míti kpokèji tacó bà tè duù míti bà ri Jézù gi gbí gbata.

9 Bindi ndâ 'duù njinó mbe tè kùro Jézù nó, ta ndâ 'duù njinó mbe kú ko tàkò wó nó, gii 'bità bà tò kú ta líkí'o éno máa,

«'Vala ze 'do gbí ndâ vò o! (Òsána!)

À ùlù yí tí mbe gi ta rẹ̀ mi Mbe tí ndoo!

10 O tí nó náa 'bí 'vii bindi bu ndoo Dàvidè bà gi gi bà zogo 'bá tí nó nó bà dù a banga o!

Áá Mbíri, gi 'do gbiri gi bà 'vala ze á 'do gbí ndâ vo-vò o.»

11 Jézù mâ gii ri gi gbí gbata Jèrùzàlémè gi, yí gii ndii ngé ya gi gbí ndugù 'bá-Mbíri mi ndâ Jùdéya. Káa yí mâ gii zeke'o jèlè to tí ndâ i 'dáá gi, ndú gii ya ta ndâ mbe tala có mi wó muu'bi-nje só gi gbí gbata Bètáníya si o ndii gi.

Mû-mbiigá mbe ri lá

12 Ta 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó kú delè ndi ndú 'do Bètáníya ya gi Jèrùzàlémè, go gii bàkà yí tí kpokèji.

13 Yí má gii nò 'bí mû-mbiigá 'do me 'dú ta kpâ tí piriiri éno, yí gii ne ya gi tà mû tí nò, máa ndâ-'bi-lá yi bà 'de ndo mbiigá. Káa yí má gii di kà, yí gii 'de gbèe i lá.

14 Bindi yí gii je nje míti mû-mbiigá tí nò éno máa, «'Bí 'duù káká'i 'ví zò ndo lo lá.» Ndâ mbe tala có mi wó gii 'di có tí nó náa yí 'dè nò gi.

Jézù ni ndâ mbe mà 'vèlè gi sè 'do gbí ndugù 'bá-Mbíri mi ndâ Jùdéya

15 Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó mâ gii yee Jèrùzàlémè gi, yí gii ndii ya gi gbí ndugù 'bá-Mbíri mi ndâ Jùdéya. Bindi yí gii 'bità bà ni ndâ mbe kú mà ndâ i, ta ndâ mbe kú si ndâ i 'do kà gi sè. Yí delè gii 'buku ndâ ká'i mi ndâ mbe kú 'visi gürúsù, ta ndâ mbata mi ndâ mbe kú mà ndâ kùlè, 'dáá gi mí to.

16 Yí gii rò ndâ 'duù tí nó mbe kú tuuru ndâ i waaka ta gbí ndugù kà nò 'dáá gi gi.

17 Bindi yí gii 'bità bà nibà i ji ndâ 'duù, máa, «À wálá cu mí gbí wáràgà mi Mbíri éno máa, Mbíri máa, <'Bá mi ye a bándò bà 'deke tí ndâ 'duù 'dáá gi ji ye tí Mbíri? Káa yo gii 'visi tí bándò bà kili ndâ kpo-kpò mbe ngbà!>

18 Có tí nó mâ gii 'va tí gbí tù ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri ta ndâ kpo-kpò mbe nibà i mi ndâ Jùdéya, ndú gii 'bità bà pà kpokèji tacó bà zi Jézù. Káa gúku bà gàà 'bi ndú tí wó gii kpò ndú gi. Tacó ndâ 'duù me mbè tè a i gi tàkò bà nibà i mi wó.

19 Ta 'dè'o mi gbèe ri tí nó, Jézù gii njè nó 'do Jèrùzàlémè gi.

Mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje míti nó cì gi

20 Ta dú'o mi 'bí yé, si ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mi wó kú gii ndii ta nó, ndú gii nò mû-mbiigá tí nó náa Jézù je nje míti nó cì gi.

21 Bìndi mbí Piyétòrò ngé gii 'va tí có tí nó náa Jézù 'dè nó gí. Yí gii 'dè có jí Jézù máa, «Mbe nibà i! Zeke'o zó gi! Mû-mbiigá tí nó náa wò je nje mítí nó cì gí.»

22 Káa Jézù gii 'visì có jí ndú, máa, «Yo tee njembí yo mítí Mbíri.

23 Ye kú 'dè có jí yo ta yúco éno máa, 'duù má 'dè có jí 'bí gbolò gú máa, gú tí nó a 'do bándò mì wó ya gí bà 'va tí wó tà ngo, 'duù tí nó má me kpìiki-kpìiki lá, yí má ùnje gí máa, có tí nó náa yí 'dè nó bà bàkà tí gí, áa bà bàkà jí yí gí.

24 À má ènò, wò má yù i 'do mì Mbíri ta bà 'deke tí lo jí yí, ùnje máa Mbíri bà je i tí nó jí wò gí, bìndi wò bà 'de i tí nó gí.

25 Káa ta o tí nó náa wò má kú rò tíyò kú 'deke tí lo jí Mbíri, 'bí vò i má kuu gbí njembí lo gítí 'bí 'duù, wò 'ví je à-cee-gí jí 'duù tí nó, tacó Bu lo tí Mbíri á gbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì lo.

26 Káa wò má sí có gítí ndá vò i mì ndá 'bí ka lo mí to lá, Bu lo á gbíri delè bà sí có gítí ndá vò i mì lo mí to wálá.»

Bà 'vee 'vé gítí rẹ̀ mbe je wotí jí Jézù

27 Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gii gí ndi ndú káká'í gí Jèrùzàlèmè. Káa sí yí kú gii nó nó ta gbí ndùgù 'bá-Mbíri, ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdéyà, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndú gii gí gí mì wó,

28 bìndi ndú gii 'vee yí, máa, «Wò kú bàkà ndá kpo-kpò serè tí nó ta wotí mì ña yè? A 'di ká je wotí bà bàkà ndú á jí wò?»

29 Káa Jézù gii 'visì có jí ndú, máa, «Ye kpónó bà 'vee yo ta 'vé gbaanjé cuki. Yo má 'visì có á jí ye gí tàkò 'vé mì ye nó gí, ye 'ví gii nì rẹ̀ 'duù tí nó náa ye kú bàkà ndá i tí nó ta wotí mì wó nó jí yo.

30 'Vé mì ye jí yo éno máa: a 'di táánò ká je wotí bà caka tí ndá 'duù jí Jòvání? A Mbíri wèè, a ndá 'duù ká je wotí tí nó jí yí? Yo nì rẹ̀ 'duù tí nó jí ye má kózò gí.»

31 Káa ndú gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nó gbí òkò tí ndú, máa, «Ndo má 'dè có éno máa, Jòvání 'de wotí tí nó 'do mì Mbíri, yí bá gii 'vee ndoo éno máa, káa tacó yè káa ndoo ùnje gítí ndá i tí nó náa yí kú bàkà nó lá?»

32 Káa delè gúku bà gii 'visì có jí yí éno máa, Jòvání 'de wotí tí nó 'do mì ndá 'duù gii kpò ndú gí, tacó ndá 'duù 'dáá gí ùnje gí máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíri.

33 Tacó éno ndú gii 'visì có jí Jézù, máa, «Ze òò bà lá.»

Bìndi Jézù gii 'visì có jí ndú, máa, «À má ènò, ye delè bà nì rẹ̀ mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nó jí ye nó jí yo wálá.»

12

Jézù lòkò'bò có gítí ndá 'bí mbe bàkà nèté

1 Ta o tí nó, Jézù gii 'bità bà 'de có jí ndá 'duù gbí lòkò'bò éno máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò gii rò nji mû-nèbítí mì wó, yí gii bàkà ndùgù gí tàkò , yí gii duu gùù bà pee nèbítí mí gbí , yí gii duu cèlèngé mí gbí . Bìndi yí gii kaa ndá 'bí 'duù mí gbí , máa, ndú bàkà nèté gítí nèbítí mì yí, wàa ndá yí 'ví njèè gbí i 'do gbí nji go ñinó náa à tí nó ta ndú. Ndú má gii 'vii có ta ndú cee gí, yí gii njè nó ya gí gbí tende muu to.

2 «O bà kili ndâ i 'do gbí nǝjî mâ gii gî gî, mbe nǝjî tí nò gii tuu 'bí bòò mì wò gbaànjé jì ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà nètè gbí nǝjî mì wò nó tacó ndâ bà i nǝjì wò.

3 Káa ndâ mbe nètè tí nò gii zèè bòò tí nò, ndú gii gbì yí, bìndi ndú gii mòkò yí 'do gbí nǝjî gî sè ta kùnga 'bì wò.

4 Mbe nǝjî tí nò gii tuu 'bí bòò mì wò káká'í. Káa ndâ mbe nètè tí nò gii gbì muu wò di gî. Ndú delè gii bàkà ndâ i-nò mítí wò me gbolò.

5 Mbe nǝjî tí nó mâ gii tuu bà ta'ò bòò mì wò, ndâ mbe nètè tí nò gii zì yí gî. Sè ndâ 'bí tú mì mbe nǝjî tí nò náa yí gii tuu ndú bìndi nǝnò, ndâ mbe nètè tí nò gii gbì ndâ 'bí gbí-gbì, ndú gii ziki ndâ 'bí zíkí-zíkí.

6 Sè 'duù mì wò gii dù ká gbaànjé, náa yí gii tuu jì ndú tí ndòngbú 'duù, a gbèè 'vii mì wò náa yí zè yí níkì ta njembí wò gbaànjé, ta bà koro có éno máa, ndú bà te duù mítí 'vii mì yí nó gî.

7 «Káa ndâ 'duù tí nó mâ gii nò 'vii mì 'dakò tí nó kèjì, ndú gii toko có gbí òkò tí ndú, máa, «Nǝzò a mbe mbelè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zì yí gî, tacó wàa mbelè tí nó 'ví dù tí nǝjì ndoo.»

8 Ndú bà-i-nò gii kili mítí 'vii tí nó, ndú gii zì yí gî. Bìndi ndú gii ja ku wò gî sè 'do gbí nǝjî.

9 «Mbe nǝjî tí nó kpónó bà bàkà a ña yè? Yí bà ziki ndâ mbe nètè tí nó gî, bìndi yí gii kaa ndâ 'bí ngú mbe nètè mí gbí nǝjî tí nó.

10 Yo 'deke có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nó lá? Có tí nó máa, «Díí tí nó náa ndâ mbe bì 'bá bè gî nó ká gî tí kpédélé díí bà sè tà 'bá;

11 nǝnò a i nǝnò náa a Mbe tí ndoo ká bàkà, káa nje ndoo 'dèè gítí bà zeke gî.»

Yo jé 'deke có tí nó lá?»

12 Ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà má gii 'di lòkò'bò tí nó, ndú gii nò ni gî máa, Jézù kù lòkò'bò có tí nó a i gítí ndâ yí. Káa gúku bà zèè yí gii kpò ndú gî, tacó ndâ 'duù ta o tí nó me mbè. Tacó éno, ndú gii nǝjè nó si yí mí to.

Bà gò i mì ndâ Jùdèyà jì Ngáangbá gba mì ndâ Ròmánò

13 Ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì, ta ndâ kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndâ Jùdèyà gii tuu ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kpòlò tí tàkii mì ndú ta ndâ 'bí mbe kù tè gí tàkò có mì Èròdè tacó bà zèè ngo nje Jézù.

14 Ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jézù, máa, «Mbe nìbà i, ze nò ni gî máa, wò a mbe 'dè yúco, wò cì gúku tí 'bí 'duù gbaànjé lá, wò delè 'vee bà éno máa, nǝnò a gbolò 'duù, káa nǝnò a lúkúfà 'duù nó, jé lá. Wò kù nìbà có mì Mbírì jì ndâ 'duù 'daá gî ká ta njembí lo gbaànjé. Wò koro có máa, a yúco tacó tí ndoo tí ndâ Jùdèyà bà gò i jì ngáangbá gba mì ndâ Ròmánò? Ze gò i jì yí, wèè, ze gò lá?»

15 Káa Jézù gii nò ni gî máa, ndâ 'duù tí nó gí gí tí yí ta nǝnò. Tacó éno, yí gii 'visì có jì ndú máa, «Yo kù 'dè ngo muu có jì ye tacó yè? Yo tala bà tù ña gùrúsù tí nó á mì yo nó jì ye, wàa ye 'ví nò gi.»

16 Ndú mâ gii tù 'bí ña gùrúsù mì ndú nó gbaànjé, náa ndú kù ni mítí a dinári, jì Jézù gî, Jézù gii 'vee ndú, máa, «À ka mí gbí gùrúsù mì yo nó a cè kòzò tí 'di nó?»

Káa ndú gii 'visì có jì yí máa, «À ka a cè kòzò tí ngáangbá gba mì ndâ Ròmánò.»

Yí gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa à cu mí gbí nó a rẹ 'di?»

Káa ndú gii 'visi có ji yí, máa, «À cu a rẹ ngáágbá gba mì ndá Ròmánò.»

¹⁷ Bindi Jézú gii 'visi có ji ndú máa, «Yo dele ndi ndá i mì ngáágbá gba mì ndá Ròmánò ji ngáágbá gba mì ndá Ròmánò, waa yo 'vi dele ta ndá i mì Mbíri á ji Mbíri.» Bindi nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gítí có mì Jézú nò gí.

Bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú

¹⁸ Bindi ndá 'bí ña ndá Jùdéya mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá, ta rẹ ña ndú a ndá Sàdúkáyò, gii 'vee Jézú máa,

¹⁹ «Mbe nibà i, Mòze cu ji ze mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù má kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nò lá, ná'vindi 'duù tí nò 'ví zèè 'bi nawù ku bindi wó, tacó bà jò rẹ ná'vindi wó.

²⁰ Káa ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'viì-'dakò náa nawu ndú jò ndú ta bà muu ndú vô-nje só gii kò niì, bindi ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nò kálásé.

²¹ 'Bí ná'vindi ku tí nò gii zèè 'bi nawù ku á bindi wó. Ndú delè gii jò ta niì tí nò lá, bindi yí gii cee gí. Bà ta'ò 'duù gii zèè 'bi niì tí nò, káa ndú delè gii jò ta yí lá.

²² 'Duù ñinò má zèè 'bi niì tí nò á bindi ku ná'vindi wó, yí cì ká sínò; 'duù ñinò má zèè 'bi wó, yí cì ká sínò, kpòò yee tí o tí nò náa ndá 'viì-'dakò tí mò vô-nje só gbí yì mì nawu ndú 'dáá gí gii tè rì á cikii gbèè niì tí nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, ku delè gii ruka ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, káa gbèè 'duù á 'do gbí òkò tí ndú mbe jò ta yí wálá. Bindi niì gii cì tí ndòngbú 'duù gí tàkò ndú.

²³ À má ta o bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú wúnò, ndú má gii 'vala ndi ndú gí, niì tí nò bà gii du tí niì mì 'di á 'do gbí òkò tí ndú? Tacó ndú 'dáá gí kò yí gí.»

²⁴ Káa Jézú gii 'visi có ji ndú máa, «À nò me nderè bà gíri'o mì yo ká nò lá? Náa yo 'di tí ta gbí ndá có tí nò náa à cu mì Mbíri nó lá nò? Yo delè gii òtí ta wotí mì Mbíri ni lá nò!

²⁵ Tacó bindi bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, ndá 'dakò ta ndá niì káká'i bà kò tí ndú wálá, tacó ndú bà gii du go ndá basili mbe kú nò tú mì Mbíri.

²⁶ «Káa à má gítí có bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, yo 'deke có gítí bè'i tí nò mbe kú doo nó gbí wáràgà mì Mòze lá? Mbíri ta o tí nò gii 'dè có ji Mòze máa, <Ye a Mbíri mì Àbiráámò, ye a Mbíri mì Ìzákò, ye a Mbíri mì Jàkóbè.>

²⁷ Káa ndá Àbiráámò, ta Ìzákò, ta Jàkóbè cì sàà si à dooko gítí bà jò Mòze kálásé. Káa Mbíri gii 'dè có tí nò ji Mòze tacó bá túbà éno máa, ndú kú 'vala kálásé. À má éno, Mbíri me Mbíri mì ndá ku lá. Yí a Mbíri mì ndá 'válá. Káa có mì yo máa, 'válá bindi ku wálá nò, co ngé to gí.»

Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndá có mì Mbíri 'dáá gí

²⁸ Bindi 'bí gbolò mbe nibà i mì ndá Jùdéya mbe kú sè tù wó ta o tí nò gítí bà tò kponje mì ndá Jézú ta ndá ka wó, má gii 'di ndá bà 'visi có mì Jézú ji ndú 'dáá gí ká dú, yí gii 'vee Jézú máa, «Kpóló-kpolo có gbí òkò tí ndá có mì Mbíri 'dáá gí a có ngayi?»

²⁹ Káa Jézú gii 'visi có ji yí, máa, «Ìjìnó a có mì Mbíri mbe kpolo co tí ndá 'bí có mì wó 'dáá gí:

<Yo sè tù yo, ákoo ndá Ìziriyéli.

Mbe tí ndoo tí Mbíri ká gbaànjé.

³⁰ Yo zè Mbe tí yo tí Mbíri mì yo nìkì ta njembí yo gbaànjé,
ta lílì yo gbaànjé,
ta bà koṛo có mì yo gbaànjé,
ta wotí mì yo 'dáá gí.»

³¹ «'Bí kpóló-kpolo có mì Mbíri a ñínó, máa,
<Wò 'ví zè ndá 'bí ka lo nìkì ká go ñínó náa wò kù zè ta 'dóó tí lo nìkì
maa nò.»

'Bí có mì Mbíri káká'i mbe me gbolò ndii ndá có tí nò sósò'ò nò gí wálá.»

³² Mbe nìbà i tí nò gù 'visì có jì Jézù máa, «Wò 'dè a yúcó, Mbe nìbà i.
Có mì lo náa wò 'dè éno máa, Mbíri ká gbaànjé, 'bí Mbíri bìndi wó káká'i
wálá, à káa yí nò, a cèe yúcó.

³³ Bà zè yí nìkì ta njembí 'duù gbaànjé, (ta kóró-koṛo có mì 'duù gbaànjé,) ta wotí mì 'duù 'dáá gí, ta bà zè 'bí ka tí nìkì á go bà zè 'dóó tí 'duù nìkì , a ndá kpóló-kpolo có mbe ndii ndá bà doo ngúwu ndá nò ta ndá bà waa mbelé jì Mbíri gí.»

³⁴ Jézù mâ gù ñò éno máa, bà 'visì có mì 'dakò tí nò a bà 'visì có mì mbe 'di gbí-o, yí gù 'dè có jì yí máa, «Wò me 'dú 'do tí 'bá tí nó náa Mbíri kù zogo nó lá.»

'Do bìndi ñínò, 'bí 'duù káká'i mbe gù yeeke tí wó ta bà 'vee gbí nje Jézù wálá.

Bìndi-Mbíri me káa 'vii mì Dàvidè cuki lá, yí delé a mbe tí Dàvidè

³⁵ Ta o tí nò si Jézù kù nìbà i jì ndá 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gù 'vee ndú máa, «Ndá kpo-kpò mbe nìbà i mì ndá Jùdèyà kù 'dè có máa, Bìndi-Mbíri a 'vii mì Dàvidè ta kpokèjì ngàyi?»

³⁶ À sé a Dàvidè táánò ta nje wó ká kò-kò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri, máa, <Mbíri 'dè có jì Mbe tí ye máa,

«Kí tí lo gbí kù'bì mì ye dí tí o tí nó náa
ye bà gù bàkà ndá ku'dì mì lo tí ndá i-tà-tàmà mì lo,» nó.»

³⁷ «Káa Dàvidè ta nje wó má kù nì míti Bìndi-Mbíri a <Mbe tí ye,» Bìndi-Mbíri bà gù dù tí 'vii mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngàyi?»

Káa ndá 'duù me mbè gù sè tù tí có tí nò ta pètèkè tàkòcò ndú, wàa yí 'ví 'dè ta gbí có tí nò ngbàrángà'i jì ndá yì.

Jézù ñonoko ndá kpo-kpò mbe nìbà i mì ndá Jùdèyà

³⁸ Si Jézù kù nìbà i jì ndá 'duù, yí gù kpo-gbì-tà-tù ndú máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí ndá kpo-kpò mbe nìbà i mì ndá Jùdèyà mbe kù dù ta go bà yuu ndá banga bongo, ta go bà si ndá 'duù 'ví te duù míti bà 'vee ndú á go bà 'vee ndá gba ta ndi tí ndá bàndò 'velé.

³⁹ Ndú má ya gítí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri tacó bà ùlù Mbíri, ta ndá kpo-kpò bàndò bà kili ndá 'duù gí bà zò i, à tí ndú delé káa go bà kì tí ndú pí ndá kpédélé mbata tí nó náa à paka mí kùṛo ndá 'duù nò.

⁴⁰ Ndú zò ndá i mì ndá nawù ku mìlì gí. Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá tó 'duù ta 'verè bà dù kù ùlù Mbíri too yé, ta ɾi, too yé, ta ɾi, káa Mbíri bà waa có míti ndú ta wotí ká tí .»

Bà gò i mì 'bí nawù ku

⁴¹ Káa si Jézù kù kì tí wó á seè bàndò bà gò i mì ndá 'duù jì Mbíri á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gù ñò ndá 'duù me mbè kù gò i.

⁴² Mâ gii zeke'o, 'bí nawù ku tí mbe yê gí bà gò ndâ nji gùrúsù sósò'ò, nâa à má toko ndú, ndú bà gí tí gírísi gbaànjé.

⁴³ Jézù má gii ñò i tí nò nâa nawù ku tí nò bàkà nò, yí gii t'è'é tí ndâ mbe tala có mì wó. Bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, nawù ku tí nò tí mbe yê nò, gò i me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá gí.

⁴⁴ Tacó ndâ mbe kpo-kpò i gò káa nje mèlè ndâ i tí nó nâa à kuu mì ndú nô. Káa nawù ku tí nò, tí mbe yê ta 'bí i mì wó wálá nò, gò 'dáá nò a làmbu ñinó nâa yí kú lì mítí nó.»

13

Jézù 'dè có gítí o bà gii kí'viki 'bá-Mbíri

¹ Si Jézù kú co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè, 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé gii zeke 'bá-Mbíri, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zeke'o zó gi, Mbe nibà i! A ña ndâ kpo-kpò dí yè nâa a bì ta ndâ 'bá tí zó ká zó!»

² Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa, «Wò wálá ñò ndâ kpo-kpò 'bá tí zó gí? Gbèe dí bà gii dù pí ka wó wálá. À bà gii kí'viki ndú lú' bú-lú' bú gí to.»

³ Jézù gii ya gí pí Gú Mbâ, bindi yí gii kí tí wó tù gbíro wó mò gítí 'bá-Mbíri. Bindi ndâ Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvání, ta Àndèréyà, gii 'vee yí si ndú ta kpéetí ndú máa,

⁴ «Nì o bà bàkà tí mì i tí nó ji ze. Ze bà ñò o bà bàkà tí mì ndâ i tí nó nì mítí yè?»

Jézù 'va-gbì-tù ndâ tú mì wó á gítí o bà gii ndòngbú o

⁵ Bindi Jézù gii 'bità bà 'dè có ji ndú, máa, «Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù 'ví eendi yo lá.

⁶ Tacó ndâ 'duù me mbè bà gii waaka có ta rè ye; 'duù ñinó bà dù káa o gí yàa máa, «Ye a yí». Ndú bà gii eendi ndâ 'duù me mbè.

⁷ «Káa yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ bà fiini có gítí ndâ kpo-kpò gó, yo 'ví cì gúku lá, tacó ndâ gó tí nò 'dáá gí bà gò tí gí, káa ndòngbú o kálásé.

⁸ Tacó ta o tí nó ndâ 'duù 'do muu to k'è'bí bà kaa ya gí bà tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. Ndâ kpo-kpò gba bà gii tè ndâ 'bí ka ndú ta gó. To bà gii tanga tí, tí ndâ bàndò me mbè. Ndâ 'duù bà gii zò go. Káa ndâ i tí nó 'dáá gí káa bà 'bità gó-káyi sínò.

⁹ «Káa yo 'ví kpolo tí yo, tacó ndâ 'duù bà gii ya ta yo gí gbí ngbàngà mì ndâ Jùdéyà. Áá bà gii gbì yo ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri; yo bà gii rò tíyò á kùro ndâ kpo-kpò tùu, ta ndâ kpo-kpò gba á muu ye. Yo bà gii 'vanda ndi ndâ có tí nó táánò nâa yo 'di 'do gbí nje ye nó. Yo delè bà gii 'dè có gítí ndâ i ñinó nâa yo táánò ñò ye kú bàkà ndú nó.

¹⁰ Káa yo kpédélé'i bà ma a Banga-Ngú-Có mì ye á ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gí má kózò gi.

¹¹ «Ta o tí nó, à má kú zèè yo ya tí gí gbí ngbàngà, yo 'ví si bà yeeke tí yo ta bà koro có máa, yo bà 'dè mí kà a có yè wè nó mí to; yo 'ví 'dè káa ña có ñinó mbe gí gí gbí muu yo nó. Tacó ta o tí nó à me yo ká kú 'dè có lá, a Bèri-mi-Mbíri ká bà 'dè có.

¹² «Ta o tí nó, ndâ 'duù bà sì tàmuu ndâ ná'vindí ndú ji ku, bu 'viì bà sì tàmuu 'ví mì wó ji ku, ndâ 'viì bà gii sogo ndâ mbe jò ndú, ndú delè bà gii sì ndú ji ku;

13 delè ndá 'duù bà gii sogo yo tacó tí ye. Káa 'duù ñinó mbe zèè njembí wó yee tí ndòngbú ndá i tí nò ká bà 'de 'vala ñinó mbe cee lá nò.

14 «Káa ta o tí nò, yo má ñò ndá vò 'duù kú gbètèkè 'bá-Mbíri nó, (mbe kú 'deke i tí nò 'ví 'di gbí éno máa), ndá 'duù Jùdèyá 'ví i ngèlè ya gí pí ndá nja-njà gú.

15-16 Ndá i tí nò má gbo yo mítí 'bí bàndò, yo 'ví dele ndi yo ya gí 'bá tacó bà kaa ndá i mì yo lá.

17 Káa a ña vò pá yè ká tí ndá mbe nakáyì, ta ndá ni ñinó náa ndá 'viì mì ndú nje kí gbí ndá o tí nò nò ká éno!

18 Yo 'deke tí yo ji Mbíri máa, i tí nò 'ví bàkà tí me ta bèmbíli lá.

19 Tacó gbí ndá sili tí nò, ndá 'duù bà gii mbu ña 'bí bà mbu ndò ta ña jé mbe bàkà tí lá 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nò mì Mbíri di tí kpónó, delè ta ña káká'i bà bàkà tí wálá.

20 'Dóó Mbe tí ndoo tí Mbíri táánò má ja tí ndá sili tí nò gí to lá, gbèè 'duù bà dù wálá. Káa yí ja tí ndá sili tí nò a i tacó tí ndá 'duù tí nò náa yí ɾuka ndú gí nò.

21 «À má éno, 'bí 'duù má gii 'dè có ji yo, máa, <Yo zeke'o gi, Bindi-Mbíri kuu nò!> wálá máa, <Yo zeke'o, yí zò!> yo 'ví ùnje gítí lá.

22 Ta o tí nò ndá sú bindi-Mbíri, ta ndá sú mbe 'dòkò có mì Mbíri bà oloko kú bàkà ndá i, ta ndá serè, tacó bà gíri kpokèjì mì ndá 'duù tí nò náa Mbíri ɾuka ndú gí nò, náa ndú má 'de kpokèjì gítí ndú gí nò.

23 «A má éno, yo kpolo tí yo, tacó ye kpo-gbí-tà-tù yo gítí ndá i tí nò bà gii bàkà tí nò 'dáá gí, gí.

24 «Káa gbí ndá sili bìndi ndá vo-vò o tí nò, ɾo ɾi bà gii 'di gí, pí bà gii tòngbaà wálá,

25 ndá yii bà gii 'duku gí to 'do gbíri, ndá i gbíri 'dáá gí bà gii ngaka tí ndú.

26 Bindi ndá 'duù bà gii ñò 'Viì-mi-'Dakò kú gi co gbí ndá kùlù mù ta di gbí tí wó, kú tòngbaà ngbézè-ngbeze-ngbézè.

27 Bindi yí bà gii tuu ndá basìli mì Mbíri cee muu to tí nò 'dáá gí, gí bà kili ndá 'duù ñinó náa Mbíri ɾuka ndú gí nò 'do gbí ndá gulú-gulú to yee tí gulú-gulú ɾi.

28 «Yo kpolo ɾo yo mítí mù-mbiùgá, ta o tí nò náa yí má kú tù ngú dó kpá, yo ñò ngé ni gí máa, bèmbíli dooko jé'déé gí.

29 Go éno delè, ta o tí nò náa yo má ñò ndá i tí nò náa ye 'dè có gítí ndú nò kú bàkà tí, yo 'ví koɾo muu yo éno máa, o bà gí 'Viì-mi-'Dakò dooko gí.

30 Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, ndá i tí nò 'dáá gí bà bàkà tí kùɾo bà mì ndá 'duù tí nò kpónó mbe kú 'vala muu to tí nò nò gí.

31 Ndá gbíri ta to tí nò bà mì gí, káa ndá có mì ye bà mì wálá.

32 «Káa à má gítí ndá 'dóó ɾi tí nò, ta 'dóó o tí nò, gbèè 'duù mbe ñò ni wálá, kpèti káa ndá basìli mbe kú nò tú mì Mbíri á gbíri, kpèti káa 'Viì-mi-Mbíri, gbèè 'duù jé mbe ñò ni wálá. À káa Bu ye cuki ká ñò ni .

33 À má éno, yo dù tí zò'o. Yo 'ví kpolo tí yo, tacó yo jé gí bà ñò máa, o tí nò bà gí ta o ngayi wè, nò wálá.

34 O tí nò bà gí go 'duù mbe ya gí muu ñà nò. Yí ñè nò 'do 'bá si ndá i mì wó á ji ndá bòò mì wó, máa ndú 'ví kpolo tí ndú, bòò ñinò ká ta bà nètè mì wó, 'bí ká ta ñin di wó. Bindi yí gii 'dè có ji mbe kpolo tí njekèjì máa, yí dù tí zò'o.

³⁵ À má éno, yo dù tí zò'o, tacó yo nò o tí nó náa mbe 'bá bà gí tí nó ní lá. Yí bà gí si ndá 'duù á njewu? Yí bà gí ta kpo-gbí'o? Yí bà gí ta bà kò-kò mì ngùù? Yí bà gí si yé kù wèlè tà òrì?

³⁶ Yí má yee kpàtàràkà gí, yí 'ví 'de yo á tí zò'o.

³⁷ Cò tí nó náa ye 'dè jì yo nò, ye 'dè jì ndá 'duù 'dáá gí: <Yo dù tí zò'o!>
»

14

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù

¹ Ta o tí nó sè sili ká só gítí o bà bàkà tàkù o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbìrì, ta tàkù bà cì 'Dè-kò. Ndá Kùro ndá bu-Mbìrì ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà kù gii pà kpokèjì bà zèè Jézù á tabèngii tacó bà zi yí.

² Ndú jè ta bà zèè yí gbí ngbà tacó ndú kù cì gúku máa, ndá yí má zèè yí gbí ngbàà òrì á ta gbolò o tí nó, ndá 'duù bà bàkà wo.

'Bí nù toṛo bàà mítí Jézù gbí gbata Bètáníyà

³ Ta o tí nó si Jézù kù zò i gbí gbata Bètáníyà á 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, náa à kù nì mítí wó a «mbe cì,» 'bí nù gii gí ta banga pò bàà náa à nònòkò ta 'bí òrì banga pò i ta rẹ a nàràdì gbí dúlàngà. Bìndi nù tí nó gii kì mīrì dúlàngà bàà tí nó gí, yí gii yee bàà tí nó 'dáá gí mítí muu Jézù.

⁴ Káa ndá 'bí 'duù ònó mbe òrì i tí nó náa nù tí nó bàkà nò gii 'bità bà 'dè ngùrù-ngùrù có go' i ta kpo tàkòcò gítí nù tí nó, máa, «À kpónó volo gbí bàà tí nó tacó yè?»

⁵ Á kùtáà bà si pò bàà tí nó á ta gbolò gùrúsù ndii dínàrì 300 gí, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè.»

⁶ Jézù má gii 'dì có tí nó náa ndá 'duù tí nó kù fiini nò, yí gii tẹ ọ wó gítí ndú. Bìndi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo si nù tí nó mítí to. Yo kù pèè mbí wó tacó yè? Yí bàkà jì ye a banga i.

⁷ Ndá mbe yè ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo. Go bà bàkà nambeè jì ndú má kuu tí yo, yo bà bàkà ta o mì yo mbe níki tí yo gí. Káa à má gítí ye, yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.

⁸ Yí bàkà nò a bà wotí nìndi wó. Yí toṛo nò a bàà bà duu ye mítí ye.

⁹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúcó máa, bàndò náa à má ma Banga-Ngú-Có mítí muu to tí nó gí, à delè bà koṛo có tí nù tí nó ta bà dità i tí nó náa yí bàkà nó gí.»

Júdà ba ngbù Jézù

¹⁰ Bìndi Júdà Ìsikàriyótè, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù muu 'bì-nje só, gii nje nó ya gí mì ndá Kùro ndá bu-Mbìrì mì ndá Jùdèyà, tacó bà ba ngbù Jézù jì ndú.

¹¹ Ta bà 'dì có tí nó, tàkòcò ndá Kùro ndá bu-Mbìrì mì ndá Jùdèyà gii peteke gítí Júdà ngé ndii gí. Bìndi ndú gii cì yí máa, ndá yí bà ko mboò nèté mì wó nò jì yí ta gùrúsù. Bìndi Júdà gii delè ndi wó ya gí bà pà tò kpokèjì bà zèè Jézù jì ndú.

Bà 'viindi tí gítí gbolò o bà cì i

¹² Káa ta o bà 'bità ndá sili mì gbolò o bà bàkà tàkù mì òrì bà cì 'Dè-kò, si à waa mbelè 'vii-rómbo gítí o bà bàkà tàkù mì bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbìrì gí, ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí gítí bàndò ònó náa mbe

nìkì tí wó, tacó wàa, ndá yí 'ví ya gí bà 'viindi ji ndá yí ta ndú tacó bà zò i-cí-ci mí tí .

¹³ Káa Jézù gù 'visí có ji ndú ta bà tuu ndá 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú, máa, «Yo ya gí gbí gbata; yo má yee kà, yo bà 'de 'bí 'dakò kú te ngo gbí kára; yo 'ví ru ndi wó.

¹⁴ 'Bá tí nó náa yí bà rì gítí nó, yo 'ví ya gí bà 'vee mbe 'bá tí nó, máa, «A mbe nibà i ká tuu ze máa, ze gí gí bà 'vee wò máa, 'bá wìrì tacó tí ngòò, tacó wàa, ndá yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci mí tà á ta ndá mbe tala có mì yí wè?»

¹⁵ Bìndi yí bà túbà gbolò soṛo náa à 'viindi bàndò mí kà sàà gí ji yo. Nò gí, yo 'ví bàkà i-zó-zò mí kà á ji ndoo.»

¹⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù mà gù nḡe nó ya gí gbí gbata, ndú gù 'de ndá i kà jé ká go có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò. Bìndi ndú gù 'viindi ndá i-cí-ci kú ù ta ndi wó.

Ndòngbú bà zò i mì Jézù

¹⁷ 'Dè'o mà gù gí gí, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só gù ya gí gbí gbata tí 'bá tí nó náa à 'viindi tà'i mí tí kú ù ta ndi ndú nò.

¹⁸ Káa si ndú kú zò i, Jézù gù 'dè có ji ndú máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gù ba ngbù ye gí. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mbe kú zò i ta ye kpónó gbí ká'í.»

¹⁹ Ta bà 'di có tí nó ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gù dù zuku-zùkùù. Bìndi ndú gù 'bità bà 'vee yí gbaànjé-gbaànjé, máa, «A 'ví dù a ye? À 'ví dù a ye?»

²⁰ Káa Jézù gù 'visí có ji ndú, máa, «A 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo a muu'bi-nje só nò. 'Bí 'duù mbe kú too yá ta ye 'do gbí gbèe ká'í.

²¹ Ìyoo. À dú káa yúco, 'Viì-mì-'Dakò bà gù ya gí nje ku mì wó á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mí Mbìrì sàà éno máa, yí bà gù cì gí nò gí. Káa 'duù tí nó mbe ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò nó ká bà gù mbu . À ngbá nìkì táánò káa bà jò yí lá.»

²² Káa si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kálásé kú zò i, yí gù je kú kò, bìndi yí gù ùlù Mbìrì, yí gù kì'viki gbí kú kò tí nó, bìndi yí gù kaa ji ndá mbe tala có mì wó, bìndi yí gù 'dè có ji ndú máa, «Yo je , nḡinó a dù ye.»

²³ Bìndi yí gù zèè 'visí nèbìtì, yí mà gù ùlù Mbìrì gí, yí gù je ji ndá mbe tala có mì wó, ndú 'dáá mà gù nḡu gí, yí gù 'dè có ji ndú máa,

²⁴ «Ìjìnó a mbelè ye, tí mbelè bà nḡu mùkà mì Mbìrì, àà bà yee to tacó tí ndá 'duù me mbè.»

²⁵ Ye kú 'dè có ji yo ta yúco, máa, ye káká'í bà nḡu i ta yo wálá yee tí rì ngú bà nḡu mì ndoo ta ndoo á gbí 'bá tí nó náa Mbìrì kú zogo nò.»

²⁶ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gù cè cè á bìndi i-zó-zò gí, ndú gù nḡe nó kú ya gí pí Gú Mbà.

²⁷ Káa si ndú a muu nó á kpokèjì, Jézù gù 'dè có ji ndú, máa, «Yo bà gù 'vaaka 'do tí ye, á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbìrì éno máa, «Ye bà gù gbí mbe gbà rómbo, bìndi ndá rómbo bà gù 'vaaka gí,» nò.

²⁸ Káa kpèti ká èno, ye bà gù ya gí kùro gí bà ùndi yo mí Gàliléyá á bìndi bà 'vala ndi ye á 'do gbí muu'dú ye.»

²⁹ Káa Piyétòrò gù 'visí có ji yí, máa, «Kpèti sè ndá 'bí 'duù 'dáá má oloko 'do tí lo gí, ye jé gí bà o 'do tí lo wálá.»

³⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò, máa, «Ye kú 'dè có jì wò ta yúcó, máa, wúnó ta bèbìlì tí nó, á kùro bà kò-kò mì nguù ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò.»

³¹ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì Jézù ta njembí wó gbaànjé, máa, «À kpèti má káa ku, á nìkì éno máa ku tí nó 'ví zì káa 'dóó ye gí, á co tí bà o 'do tí lo mì ye.» Bìndì sè ndá 'bí mbe tala có mì Jézù 'daá gí gii 'dè jì yí káa gbèè ña có mì Piyétòrò nò.

Jézù ya gí Jètisémánè

³² Bìndì ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó mà gii yee gbí 'bí làmbu wúngbó jìlì náa à kú nì mítí a Jètisémánè, Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, máa, «Yo dù nò, wàa ye 'ví ya gí bà 'deke tí ye jì Mbírì.»

³³ Bìndì yí gii ruka ta yí 'do gbí òkò tí ndú káa ndá Piyétòrò, ta Jákòmò, ta Jòvànì. Ndú mà gii yèè ta ndú gí ndii 'do tí sè ndá 'bí ka ndú gí, gbí òkò wò gii dù kú me máákà, delè tàmuu wó gii 'bità bà jì gí.

³⁴ Bìndì yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nò náa yí ruka ndú nò, máa, «Sé'í yè gbí njembí ye dè gí mì ku. Yo dù bà-i-nò, wàa yo 'ví kpolo tí yo.»

³⁵ Bìndì yí mà gii yèè ndi wó 'do tí ndú á gí ndii gí, yí gii 'bu gbíro mí to, bìndì yí gii 'bità bà 'deke tí wó jì Mbírì, máa, 'bí kpokèjì má kuu, yí 'ví ndo co tí 'do kùro o tí nó kú gí nó gí.

³⁶ Máa, «Àbá, áá Bu ye, kpokèjì gítí ndá i 'daá gí kuu mì lo. Si ye mí nje gbolò vò có tí nó náa à bà gii waa mítí ye nó lá. Káa wò 'ví me éno 'do ká gbí 'dóó có mí lo gbí muu lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

³⁷ Bìndì yí mà gii dele ndi wó gí mì ndá mbe tala có mì wó tí nó ta'ò nó, yí gii 'de ndú tèrì gí. Bìndì yí gii 'dè có jì Piyétòrò, máa, «Simónè, wò kú tè a rì wàà? Yo nì bà dù tí zò'o nji'díí lá?

³⁸ Yo kùtáá bà dù tí zò'o, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbírì, tacó ndá vò i 'ví tala yo lá. À dú káa yúcó, go bà bàkà tò i dú kuu gbí njembí yo, káa wotí tí yo gí tàkò wálá.»

³⁹ Bìndì yí gii dele ndi wó káká'í ya gí bà 'deke tí wó jì Mbírì ká go kpédélé ñinò.

⁴⁰ Yí mà gii dele ndi wó káká'í gí mì ndá mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú mù ta rì gí. Bà 'dè có mì ndú jì yí gii kpò ndú gí, tacó ndú ta o tí nó káa cee ku ndú ku ta rì.

⁴¹ Gbí bà ta'ò bà gí yí, yí gii 'dè có jì ndú, máa, «Yo tèrì kpónó, yo 'ví tè wo yo. Bà cee gí. À kpónó nó a o bà dò 'bì tí 'Vii-mi-'Dakò mí 'bì ndá mbe bèè ro Mbírì.

⁴² Kùro o bà gí mbe ba ngbù ye dooko gí. Yo a gí yaà wàa ndoo 'ví njè nó.»

Bà zèè Jézù

⁴³ Káa si Jézù kálásè kú 'dè có, yí má gii zeke'o, yí ngé gii ñò Júdà tí nó tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó nó, yee ta ndá 'duù me mbè, náa ndá Kùro ndá bu-Mbírì, ta ndá mbe nìbà tàkù mì ndá Jùdèyá, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndá Jùdèyá ká tuu ndú yee gí. Ndá 'duù tí nó turu mí 'bì ndú a ndá mù, ta ndá nja-njà sizò.

⁴⁴ Káa kùro bà gí ndú, Júdà tí mbe ba ngbù Jézù kpo-gbì-tà-tù ndú sàà gí, éno máa, «'Duù tí nó náa ye bà 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó nó a 'dakò tí nó. Yo zèè yí, yo 'ví kpolo tí wó tí kpòò wàa yo 'ví ya ta yí.»

45 Júdá gii gí ká ndírí ya gí mì Jézù. Bindi yí gii t'è'é tí wó, máa, «Mbe nibà i ji ze!» Bindi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó.

46 'Do bà-i-nò, ndá 'duù tí nò gii zèè Jézù kácá-kácá.

47 Káa 'bí 'duù mbe kù rò tíyò rẹ̀gbà tí Jézù gii ja njà sizò mì wó, yí gii da tù 'bí bòò mì Kùro ndá bu-Mbíri waa jàngá gí.

48 Bindi Jézù gii 'vee ndá mbè 'duù tí nò, máa, «Ye a mbe ngbà náa yo gii kaa ta ndá mú, ta ndá nja-njà sizò mì 'bì yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye?»

49 Gbí ndá o tí nó 'dáá gí 'do táánò náa ye kuu ta yo gbí ndùgù 'bá-Mbíri kù nibà i ji yo nó, yo jé zèè ye lá. À má ènò, yo zèè ye, tacó waa có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'ví dù tí tí yúcó.»

50 Ta o tí nó ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii nje 'do tí wó ta ngèlè gí,

51 si káa 'bí 'vii-'dakò mbe gala káa gbèè kpá-bòngo mítí wó kù ru ta ndi Jézù gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó.

52 Ndá 'duù tí nó má gii bàkà có bà zèè 'vii-'dakò tí nó, yí gii o ta ngèlè ta só, jee kpá-bòngo tí nó mí 'bì ndú.

Jézù kùro ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdèyà

53 Ndá 'duù tí nó gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri. Ta o tí nó ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá kpo-kpò mbe nibà i mì ndá Jùdèyà kili 'dáá gí mí kà.

54 Káa ta o tí nó náa ndá 'duù tí nó kù ya ta Jézù nó, Piyétòrò dù ngéé ndii kù ko tàkò wó. Yí gii ko tàkò wó yee ngé gbí ndùgù mì Kùro ndá bu-Mbíri. Bindi yí gii ki tí wó to gbí òkò tí ndá mbe kpolo tí 'bá mì Kùro ndá bu-Mbíri, kù u wu gbí ngbàngà.

55 Ta o tí nó Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe waa có gbí gbòlò ngbàngà mì ndá Jùdèyà kù pà kpokèjì tacó bà waa có ku mítí Jézù, káa ndú 'dè gbaanjé lá.

56 Ndá 'duù me mbè gii dù kù waaka ndá 'vèrè mítí wó, káa ndá wááká-waaka có mì ndú nó jé toko lá.

57 Bindi ndá 'bí 'dakò gii a gí yaà ta 'bí ña 'viri có mì ndú éno máa,

58 «Ze táánò 'di kòcò 'dakò tí nó kù 'dè có máa, «Ye bà ki'viki 'bá-Mbíri tí nó náa ndá 'duù bí ta 'bì ndú nó gí to, káa gbí sili ta'ò ye bà bí 'bí náa à bì me ta 'bì lá.» »

59 Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ndá có mì ndú jé toko lá.

60 Bindi Kùro ndá bu-Mbíri gii a gí yaà á kùro ndá mbe waa có 'dáá gí, bindi yí gii 'vee Jézù, máa, «Có mì lo gí tàkò ndá có tí nó wálá? Ndá 'duù tí nó 'dè gítí lo nó a ña có yè?»

61 Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò ndá 'vé mì Kùro ndá bu-Mbíri nó lá. Bindi Kùro ndá bu-Mbíri káká'í gii 'vee ndi Jézù, máa, «Wò a Bindi-Mbíri tí 'Vii-mì-Mbíri?»

62 Káa Jézù gii 'visi có ji yí, máa, «Ye a yí; wò delè bà gii ñò 'Vii-mì-'Dakò kù ki tí wó gbí kù'bi mì Mbe wotí, bindi yí bà gii gí 'do gbiri co gbí ndá kùlù mù.»

63 Ta bà 'di có tí nó, Kùro ndá bu-Mbíri gii yaka gbí bongo tí wó ta sé có gí. Bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù, máa, «Ndoò kpòò kù pà a ndá mbe 'dè yúcó ngàyi?»

64 Yo 'di bà 'dè zu có mì wó gítí Mbíri gí. Ndòngbú có mì yo máa yè?» Káa ndá 'duù tí nó 'dáá gí gii waa có mítí Jézù, máa, à 'vii ta yí káa ku.

⁶⁵ Bindi ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nò gii 'bità bà cù cù mítí Jézù. Ndú gii ẹre i mítí ọ wó, ndú gii 'bità bà dòmò yí ta 'bí ndú si yí gbí sù ọ, kù 'viya ta yí máa, «Nì rẹ ndá mbe kù bàkà ndá i tí nò mítí lo nò!» Ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà gii dù kù gbí yí.

Piyétòrò tò kponje Jézù

⁶⁶ Káa si Piyétòrò kálásé kuu rẹgbà wu gbí ngbàngà mì Kùro ndá bu-Mbírì, 'bí nù mbe kù bàkà nèté 'bá mì Kùro ndá bu-Mbírì gii co gí gbí ngbàngà rẹgbà wu.

⁶⁷ Yí má gii zeke'o, yí gii nò Piyétòrò kù u wu. Yí gii 'viiki yí, bindi yí gii 'dè cò jì yí, máa, «Wò delé táánò kù dù toko ta Jézù tí nò tí 'duù Názàrètì nò.»

⁶⁸ Káa Piyétòrò gii tò kponje có tí nò náa nù tí nò 'dè nò gí. Bindi yí gii 'visì cò jì nù tí nò, máa, «Ye nò 'duù tí nò nì lá. Ye delé ngbá 'di gbí ọa cò mì lo nò lá.» Bindi yí gii co gí njekekì ndùgù.

⁶⁹ Káa nù tí nò káká'i má gii nò Piyétòrò kù ọ tìyò njekekì ndùgù, yí gii 'bità bà 'dè cò jì ndá 'duù tí nò mbe kù ọ tìyò bà-i-nò nò, máa, «Dakò tí nò a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe kù dù toko ta Jézù nò.»

⁷⁰ Káa Piyétòrò káká'i gii tò kponje gí.

Káa ndú má gii dù gàà éno, ndá 'duù tí nò mbe kù ọ tìyò á rẹgbà tí Piyétòrò nò gii 'dè cò jì yí, máa, «Ta yúco wò a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì Jézù, tacó wò a 'duù Gáliléyà.»

⁷¹ Káa Piyétòrò gii 'bità bà see tí wó ta bà gò ku, máa, «Ye nò 'dakò tí nò náa yo kù 'dè cò gítí wò nò nì lá.»

⁷² Káa ngùù ngé gii kò 'bí kò. Bindi mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nò náa Jézù 'dè jì yí, máa, «Kùro bà kò-kò mì ngùù ta bà só, wò bà 'boo ye ta bà ta'ò nò.» Bindi yí gii 'bità bà wa gbí.

15

À ya ta Jézù gí kùro Pilátò

¹ Ta fírì dú'o, ndá Kùro ndá bu-Mbírì, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà i, ta ndá kpo-kpò 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéyà ngé gii kili ta bà muu ndú gálà-gálà gí. Ndú gii toko có mì ndú gbaanjé, ndú gii ẹre Jézù gí, bindi ndú gii ya ta yí gí kùro Pilátò, ta ọa wó a Rómánò tí gbolò 'duù mbe kù zogo ndá Jùdéyà.

² Ndú má gii yee ta yí kà, Pilátò gii 'vee Jézù, máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visì cò jì yí, máa, «A wò ká 'dè ènò.»

³ Ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdéyà ta o tí nò kpì ngbàngà tí Jézù jì Pilátò tacó ndá i me mbè.

⁴ Bindi Pilátò gii 'vee yí káká'i, máa, «Wò 'di ọa mbè ndá ngbàngà tí nò náa ndú kpì ta rẹ lo nò gí. Có mì lo tacó bà njaanga miyi lo wálá?»

⁵ Káa nje Pilátò gii 'dèè gí, tacó Jézù káká'i gii 'visì cò gbaanjé gí tàkò ndá có tí nò 'dáá gí lá.

À waa có ku mítí Jézù

⁶ Ta ndoò 'dáá gí, ta o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbírì, 'bí ọa i mì Pilátò a bà peteke tàkòcò ndá bòò mì wó ta bà njaanga 'bí 'duù gbaanjé mbe nìkì tí ndú 'do gbí zàà jì ndú.

7 Káa ta o bà zèè Jézù nò, 'bí 'dakò ta rè wó a Bàràbà, náa a zèè ndú ta ndá 'bí vo-vò 'duù tacó bà zi ku a gbí wo, kuu gbí zàà.

8 Ndá 'duù má gii kili me mbè mí gbí ngbàngà mì Pilátò ta o tí nò gí, ndú gii kaa ya gí bà yù nambèè 'do mì wó, máa yí njaanga 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí zàà ji ndá yí á go ñínó náa yí kù bàkà ta ndòò 'dáá gí nò.

9 Káa Pilátò gii 'vee ndú, máa, «Có mì yo kpónó máa ye 'ví njaanga ji yo á 'di a 'do gbí zàà? Ye njaanga gbolò gba mì ndá Jùdèyà ji yo?»

10 Pilátò 'vee ña 'vé tí nò tacó yí ñò ní gí máa, a káa kii ká te ndá Kùro ndá bu-Mbíri gítí Jézù.

11 Ndú ta o tí nò volo muu ndá 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'ví 'dè có ji Pilátò, máa, yí 'ví njaanga a Bàràbà 'do gbí zàà ji ndá yí. Máa, yí 'ví njaanga Jézù lá.

12 Bindi Pilátò gii 'vee ndá 'duù tí nò káká'i, máa, «Káa 'dakò tí nó náa yo kù 'dè có máa, yí a gbolò gba mì ndá Jùdèyà nó, ye 'ví bàkà ta yí a yè?»

13 Káa ndú 'dáá gí gii pìi kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Gbí yí mítí njèèkpè mù!»

14 Bindi Pilátò gii 'vee ndi ndú, máa, «Tacó yè? Yí bàkà a ña vò i yè?»

Káa ndú káká'i gii pìi kù ta kòcò ndú gí yaà ndii ñìnó sàà kùro nó gí, máa, «Gbí yí mítí njèèkpè mù!»

15 Tacó éno, Pilátò gii njaanga Bàràbà gí sè 'do gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndá 'duù. Bindi yí gii je Jézù ji ndá àsikèri máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbí yí ta kùrùbàji má kòzò gí, wàa ndú 'ví gii ya gí bà gbí yí mítí njèèkpè mù.

À tu kperè mítí muu Jézù

16 Ndá àsikèri gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà gbí ndùgù mì Pilátò, náa à kù nì mítí a Piritóriyùmù. Sè ndá 'bí ka ndú má gii kili 'dáá gí,

17 ndú gii jaka ndá bongo mì wó 'do tí wó gí. Bindi ndú gii yuu bí-bi bongo tí bongo gba mítí wó. Ndú delè gii te tàgíyà-gba náa ndú tu 'do tí kperè mítí muu wó.

18 Bindi ndú gii 'bità bà 'viya yí ta bà 'vee yí, máa, «Kútí lo ée? Gbolò kùro ndá Jùdèyà!»

19 Ndú gii 'bità bà gbí yí ta ñi ngba ta tí muu wó, ta bà cù cù mítí wó; ndú gii dù kù 'viya yí ta bà kucuku muungbó ndú mí kùro wó, kù ño ta yí, máa ndá yí kù ùlù yí.

20 Ndú má ñonoko ndi wó tè ta ndú gí, ndú gii ja bongo gba tí nò náa ndú yuu ji yí nó 'do tí wó gí, bindi ndú gii yuu ndi ndá 'dóó bongo mì wó mítí wó.

Bà ya ta Jézù gí bà gbí yí mítí njèèkpè mù

21 Bindi ndá àsikèri gii ja yí 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà gbí yí mítí njèèkpè mù. Káa si ndú kpokèji, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rè wó a Sìmoné, tí 'duù Sìrìni, tí bu ndá Àlèsándòrò ta Rúfò, kù gí 'do 'bá gí gbí gbata Jèrùzàlémè. Bindi ndú gii zèè yí gítí bà te njèèkpè mù mì Jézù.

22 Bindi ndú gii ya ta Jézù gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Gòlìgàtà, gbí éno máa, bàndò kùsu muu ndá ku.

Bà gbí Jézù mítí njèèkpè mù

23 Ndá àsikèrì mà gii yee ta Jézù tí bàndò bà zi yí gí, ndú gii je nèbítì náa à ònòkò ta 'bí ña yeè bà zi dii 'duù náa à kú nì míti a «miri» ji yí. Káa yí gii biya bà nù gí.

24 Bindi ndú gii gbí yí míti njèèkpè mù. Ndú mà gii gbí yí míti njèèkpè mù gí, ndú gii njèè gbí ndá bongo mì wó gbí òkò tí ndú ta bà ki-mbíli.

25 À gbí Jézù míti njèèkpè mù ta ri dú'o.

26 Bindi à gii cu nderè ku wó gbí míti njèèkpè mù á còmuu wó éno máa, yí a gbolò gba mì ndá Jùdèyà.

27 Ta gbèe o tí nò delè, à gii gbí ndá 'bí mbe ngbà sósò'ò míti ndá njèèkpè mù, 'bí mò gí gbí kù'bi, bindi 'bí mò gí gbí gáli mì Jézù,

28 go có tí nó náa Izàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri cu sàà gí, máa, «À kaa yí mò gí mì ndá vò 'duù» nò.

À ño Jézù si yí tí njèèkpè mù

29 Ndá mbe kú ndii ta nó co tí kpokèjì gii zeke yí ta bà miyà muu ndú, delè ta bà ño yí, máa, «Ìyo le! Wò tí mbe 'dè có táánò máa, wò bà ki'viki 'bá-Mbíri gí to, wàa wò 'ví bi ndí bindi sili ta'ò!

30 'Vala tí lo gi! Co gí to 'do tí njèèkpè mù!»

31 Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe nìbà i mì ndá Jùdèyà gii dù kú ño yí, máa, «Yí ñò nì káa bà 'vala ndá 'bí ka wó, káa bà 'vala tí wó kpò yí gí.

32 Si Bindi-Mbíri, tí gbolò gba mì ndá Ìzìrìyélì, 'ví co gí to 'do tí njèèkpè mù kpónó, tacó wàa ndoo má ñò gí, ndoo 'ví ù ta nje gítì wó.» Ndá mbe ngbà tí nó náa à gbí ndú míti njèèkpè mù nò delè gii 'dè ndá zu có gítì wó.

33 Ta ri gbúru, 'dí'di'o gii yiiga muu to yùkúú gí yee tí o bà mò tí mì ri.

34 Bindi Jézù gii tò kú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Èlòyì, Èlòyì, lámá sàbàkítàni.» Gbí éno máa, «Áá Mbíri mì ye! Áá Mbíri mè! Wò 'visi kápì lo á gítì ye tacó yè?»

35 Ndá 'bí 'duù mbe kú rò tíyò á bàndò tí nó má gii 'di có tí nó, ndú gii 'dè có, máa, «Yo 'di gi! Yí kú tè'è tí Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò.»

36 Bindi 'bí 'duù gii je 'bí i mbe kú nù ngo go kàfòlò-ngo nó, yí gii ì ngèlè ya gí bà yuu mí gbí pe nèbítì mbe me zùù-zùù gí, yí gii sè mí nje nji ngba, bindi yí gii te mí nje Jézù, ta bà 'dè có máa, «Ndoo dùu, wàa ndoo 'ví ñò bà gí gí bà ja yí mì Èlìjà 'do tí njèèkpè mù gí to gí.»

37 Káa Jézù gii tò 'bí kú káká' ta kòcò wó ngéé gí yaà, bindi njembí wó gii ki gí.

38 Ta o bà cee Jézù, gbí kpâ-bongo tí nó mbe njèè gbí tà'ì 'bá-Mbíri nó, gii yaka gbí tí wó 'do yaà dí to.

39 Kùro ndá àsikèrì tí nó mbe rò tíyò kú zeke Jézù nó mà gii ñò cè bà ki njembí Jézù nò, yí gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó táánò dú ta yúco a 'Viì-mi-Mbíri.»

Ndá nù mbe ya gí muu gú Gòlìgátà

40 Ta o tí nó ndá Màriyà Màdèlènà, ta Màriyà nawu ndá lambu Jákòmò ta Jùzépè, ta Sàlómè, tí ndá nù tí nó táánò

41 mbe kú ru ndi Jézù, delè mbe kú koni yí si yí á Gàlllèyà nó, gii rò tíyò me 'dú gbí òkò tí ndá 'bí nù tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàlllèyà gítì gí Jèrùzàlèmè nó, kú zeke ndá i tí nó náa à kú bàkà míti wó nò.

Bà duu ku Jézù

⁴² Ta 'dè'o si ndá Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndú,

⁴³ 'bí 'dakò ta ɾè wó a Jùzépè mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtíyà, tí 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà nàa ndá 'duù 'daá gí kù te duù mítí wó, tí 'duù mbe kù koro có gítí o bà zèè 'bá mì Mbirì, gù zèè njembí wó, bindi yí gù ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézù.

⁴⁴ Káa nje Pilátò gù 'dèè gítí có bà cì Jézù galà ènò gí; tacó ènò, yí gù tè'è tí kùro ndá àsikèrì, bindi yí gù 'vee yí, máa Jézù cì gí wè?

⁴⁵ Kùro ndá àsikèrì tí nò mà gù 'dè có jì yí máa, Jézù cì gí, gí, Pilátò gù ùnje jì Jùzépè máa, yí ya gí bà te ku Jézù.

⁴⁶ Nò gí, Jùzépè gù si ó kpâ-bòngo, yí mà gù te ku Jézù 'do tí njèèkpè mù gí to gí, yí gù so gí, bindi yí gù te yí ya tí gí gbí gùù nàa à ba mí gbí díí, bindi yí gù mèrèkè 'bí gbolò díí mí nje gùù tí nò.

⁴⁷ Káa ta o tí nò ndá Màrìyà Màdèlénà ta Màrìyà nawu Jùzépè nò bàndò bà duu Jézù nò gí.

16*Kùnga muu'dú*

¹ ɾi bà wotí mà gù ta gí, ndá Màrìyà Màdèlénà ta Màrìyà nawu Jákòmò, ta Sàlómè gù si pó bàà tacó bà ya gí bà too mítí ku Jézù.

² Ta fírí dú'o mì sili gbaànjé bindi ɾi bà wotí, ndú gù njè nó ya gí bà nò muu'dú si ɾi co jée gí.

³ Káa si ndú kpokèjì, ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À 'di wúnó ká bà mèrèkè díí tí nò 'do njekèjì 'bá muu'dú jì ndoo?»

⁴ Ndú 'vee 'vé tí nò, tacó díí tí nò me gbolò ngé ndii gí. Káa ndú mà gù zeke'o, ndú gù nò njekèjì 'bá muu'dú ngàa.

⁵ Ndú mà gù ɾi gí tà'i kà, ndú gù 'de 'bí 'viì-'dakò kù ki tí wó to mò gí gbí kù'bi mì ndú ta njà cé-ce bòngò tí wó. Gúku gù bàkà ndú ngé ndii gí.

⁶ Káa 'viì-'dakò tí nò gù 'dè có jì ndú, máa, «Yo si bà cì gúku mí to. Yo wálá kù pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nàa à gbì yí mítí njèèkpè mù nó? Yí 'vala ndi wó 'do gbí ku gí. Yí bà-i-nó wálá. Yo gí gí bà nò bàndò tí nò nàa à táánò sii ku wó mítí nò.

⁷ Nò gí. Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó, ta ndá Piyétòrò, máa, yí kù ya gí kùro bà ùndi ndú mí Gàliléyà. Ndú bà 'de yí a i kà, à go cí tí nó táánò nàa yí ci ta ndú nò.»

⁸ Ndá nù tí nò gù njè ta ngèlè 'do tà 'bá muu'dú ta bà gu ta gúku. Bà 'dè có jì ndá 'duù tí kpokèjì gù kpò ndú ta o tí nò gí, tacó gúku eɾe nje ndú gí.

Jézù tubà tí wó jì Màrìyà Màdèlénà

⁹ Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta fírí dú'o ta yé bindi ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà. Bindi kpédélé 'duù nàa yí gù tubà tí wó jì yí a Màrìyà Màdèlénà, tí nù tí nó nàa yí táánò mòkò ndá i vò-nje só á 'do gbí muu wó nò.

¹⁰ Màrìyà Màdèlénà gù ya gí bà 'dè ndí jì ndá mbe tala có mì wó si ndú kù wa ku wó.

¹¹ Káa gbèè 'duù mbe ùnje gítí có mì wó nò gù dù lá.

Jézù tubà tí wó jì ndá 'bí mbe nò tú mì wó sósò'ò

¹² Bìndi bà tùbà tí wó jì Màyíyà Mádèlénà nò, Jézù gii tùbà tí wó jì ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gbí 'bí ña kpokèjì tende, si ndú a kpokèjì kù ya gí 'bá mì ndú 'do gbí gbata Jèrùzàlémè.

¹³ Ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè ndí jì ndá 'bí ka ndú. Káa ndá ka ndú gii ùnje gítí có mì ndú nò delè lá.

Jézù tùbà tí wó jì ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje gbaànjé

¹⁴ Bà ta'ò ñinó Jézù gii tùbà tí wó jì ndá tú mì wó muu'bi-nje gbaànjé si ndú kù zò i. Yí gii 'dè kòlòwò gítí ndú, tacó ndú ùnje gítí Mbírì ta njembí ndú lá, delè tacó njembí ndú kpolo go duù tacó bà ùnje gítí ndá có mì ndá ka ndú mbe ñò yí á bìndi bà 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó.

¹⁵ Bìndi yí gii tuu ndú, máa, «Yo ya cee muu to tí nó 'dáá gí, wàa yo 'ví ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì á jì ndá 'duù 'dáá gí.

¹⁶ 'Duù ñinó mbe ùnje ta njembí wó, bìndi à 'ví caka tí wó gí, bà 'de 'vala 'do mì Mbírì gí. Káa Mbírì bà waa có mítí 'duù ñinó mbe biya bà ùnje gí nò.

¹⁷ Mbírì bà gii je wotí bà bàkà ndá serè jì ndá mbe ùnje gítí ndá có mì ye: ndú bà gii mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rẹ ye; ndú delè bà gii 'dè ndá tende ña nje có, náa ndú jé 'dè sàà kùro lá;

¹⁸ ndú delè bà gii zèè ndá kpoo ta 'bi ndú; ndú kpétí má gii njù já, ndú bà cì tí wálá; ndú bà 'vala ndá mbe sé'i ta bà tee 'bi ndú mítí ndú.»

¹⁹ Mbe tí ndoo Jézù mà gii ñibà ndá i jì ndá mbe tala có mì wó cee gí, Mbírì gii te yí ya tí gí bà kì tí gbí kù'bi mì wó á gbírì.

²⁰ Bìndi ndá mbe tala có mì wó gii 'vaaka 'do Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí kù ma có mì Mbírì jì ndá 'duù. Yí tí Jézù delè gii je wotí bà bàkà ndá serè jì ndú, tacó bà tùbà jì ndá 'duù éno máa, ndá có tí nó náa ndú kù ma nó dú káa ndá có mì Mbírì.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri go có mì LÚKÀ

Tí tó 'duù mì Mbíri

¹ Ye n̄ò ndâ 'bí ka ye me mbè cu có gítí ndâ i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí òkò tí ndoo n̄ò.

² Ndú cu ndírí jé káa ndi kòcò ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù nìbà i jì ndoo, tí ndâ mbe n̄ò ɽngbó ndâ i tí nó mbe bàkà tí nó táánò ta ɽo ndú gí n̄ò.

³ Ye ta 'dóó miɽi ye delè 'viiki gbí ndâ có tí nó lézè-lézé 'do tí bà 'bità ndú gí. Á má ènò, ndòngbú kórò-koɽo có mì ye kpónó éno máa, ye cu ndú 'do tí ɽngbó ndú jì wò néméé éno, Tèyófilò.

⁴ Ye bà bàkà ènò, tacó wàa wò tí kpo 'duù mì ze 'ví 'di ta gbí ndâ có tí nó náa wò táánò 'di gítí ndâ i tí nó ngbáɽangà'í ènò.

Mbíri tuu basili mì wó jì Zàkàriyà

⁵ Ye kù 'bità có 'do tí Zàkàriyà tí 'bí bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà dígísèé gbí o mì Èròdè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí. Zàkàriyà tí nó dígísèé a bu-Mbíri 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíri n̄inó ta ɽngbó ndú 'do tí bu-Mbíri tí nó ta ɽè wó a Àbíjà n̄ò. Zàkàriyà delè gii kò Èlizabéta tí jù kòtí Àroni, tí bu-Mbíri gbí o mì Mòze.

⁶ Ndâ Zàkàriyà ta Èlizabéta ta o tí nó só káa ndâ 'duù n̄inó mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri, mbe kù 'di có mì Mbíri, delè mbe kù bàkà go ndà có tí nó.

⁷ Káa 'vii mì ndú wálá, tacó Èlizabéta a kázá. Delè tacó ndú só me kpo 'duù ndii o bà bà jò 'vii gí.

⁸ Á ta o tí nó a o bà bàkà i-Mbíri mì ndâ bu-Mbíri tí nó tí ndâ bòò Àbíjà n̄ò.

⁹ Ndú má gii pà-có ta bà ki-mbíli go i gbí tàkii mì ndú, tacó bà n̄ò bu-Mbíri n̄inó gbí òkò tí ndú náa yí 'ví dù tí mbe gbo ngúwu dì mí bàndò mì Mbíri ta o tí nó n̄ò, à gii ɽò mífí Zàkàriyà.

¹⁰ O bà doo dì mà gii gí gí, Zàkàriyà gii ya gí tà'í 'bá-Mbíri tí bàndò tí nó ta ku-sòrò-Mbíri kù dù tí n̄ò. Káa ndâ 'duù me mbè gii kili kù 'deke tí ndú jì Mbíri sè.

¹¹ Zàkàriyà má gii zeke'o si yí tà'í á bàndò gbo ngúwu dì ta kpéétí wó, yí gii n̄ò basili mì Mbíri kù ɽò tìyò mò gí gbí kù'bi tí bàndò tí nó náa ká'í bà gbo dì kù dù tí n̄ò.

¹² Zàkàriyà bà-i-nò gii dù káa na'va ta gúku bà n̄ò basili tí nó gí.

¹³ Káa basili tí nó gii 'dè có jì Zàkàriyà máa, «Zàkàriyà, ci gúku lá! Tacó ye gí a i tacó bà 'dè có jì wò éno máa, Mbíri n̄ò yé ɽo bà 'deke tí lo tacó bà jò 'vii gí. Nawù lo Èlizabéta kèjì gí bà jò 'vii tí 'vii-'dakò, wàa wò 'ví gbí ɽè wó tí Jòvànì.

¹⁴ Tàkòcò lo bà peteke ta líkí'o bà jò 'vii tí nó ta n̄a wálá. Líkí'o delè bà bàkà ndâ 'duù me mbè ta o bà jò 'vii tí nó ngé ma.

¹⁵ Tacó 'vii tí nò bà dù tí gbolò 'duù á kùro Mbíri. Yí bà tee 'bí ña i ta rẹ a pe mítí nje wó wálá. Bèri-mi-Mbíri bà 'bità bà dù gbí njembí wó 'do ká gbí yí nawu wó.

¹⁶ Yí bà gi tí mbe 'visi muu ndá Ìzìriyéli ñjino mbe giri'o gi nó giti kpokèji mi Mbe tí ndú tí Mbíri.

¹⁷ Yí bà je a njembí ta wotí bindi Èlìjà tí nó dígísèè tí mbe 'dòkò có mi Mbíri nó, kù 'vii ta ndi gbí òkò tí ndá 'vii ta ndá bu ndú; yí bà dù tí mbe 'visi muu ndá mbe kpò có á giti bà koro có go i mi ndá mbe kù co tí jáá kpokèji mi Mbíri; yí delè bà dù tí mbe 'viindi muu ndá 'duù mi Mbe tí ndoo kù ù ta ndi bà gi yí.»

¹⁸ Káa Zàkàriyá gi 'vee basili tí nò máa, «Ye bà ñò ni ta yè, máa có tí nò náa wò 'dè nò a yúco?»

¹⁹ Káa basili tí nò gi 'visi có ji Zàkàriyá máa, «Rẹ ye a Gàbiriyélè, tí mbe kù rò tìyò á kùro Mbíri. A Mbíri ká tuu ye, máa, ye gi gi bà 'dè banga ngú có tí nò ji wò.

²⁰ Á má ènò, wò 'do tí kpónó bà dù tí ngbirí, wò delè bà 'dè có wálá yee tí o bà bàkà tí mi i tí nò náa ye 'dè có giti ji wò nò. Tacó wò biya bà 'di có mi ye gi.»

²¹ Nje ndá 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú sè nó gi 'dèè giti bà dù Zàkàriyá á bàndò bà gbo ngúwu di ta kòndi wó ènò gi.

²² Káa yí má gi co 'do ká gi sè, yí má gi bàkà bà 'dè có ji ndá 'duù, á gi kpò yí gi. Yí bà-i-nò gi dù kù bàkà káa i go i mi mbe sú tù nó, ta bà miyá 'bí wó ji ndá 'duù. Ndá 'duù gi ñò ngé ni gi máa, 'bí tende i 'de yí tà'i bàndò bà gbo ngúwu di ká gi.

²³ O bà bàkà nètè mi Zàkàriyá á tà'i 'bá-Mbíri má gi cee gi, yí gi dele ndi wó gi 'bá mi wó.

²⁴ Zàkàriyá gi bàkà mí 'bá káa làmbu o má gi zeke'o, nawù wó Èlìzabéta gi tẹ nakáyì gi. Bindi yí gi nè tí wó mí gbí giùtà'i ta nakáyì ta pì vò

²⁵ kù ùlù Mbíri máa,
«Mbíri bàkà nambeè ji ye ngé ndii gi!

Yí 'vala ye 'do gbí bà ñonoko ye mi ndá 'duù gi.»

Mbíri tuu basili mi wó ji Màriyá

²⁶ Ta 'bí o gbaànjé, si pì tí Èlìzabéta ta nakáyì vò-nje gbaànjé, Mbíri gi tuu ndi gbèè basili mi wó tí Gàbiriyélè náa yí tuu yí ji Zàkàriyá nó gi gbí gbata Názàrèti á gbí to Gàliléyà,

²⁷ á ji 'bí ngbutu 'viní ta rẹ wó a Màriyá, náa à 'vee có tí wó ji 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùzépè tí 'vii kòtí Dàvidè tí gbolò gba gi.

²⁸ Gàbiriyélè má gi yee 'bá mi ndá Màriyá gi, yí gi rì gi tàkò Màriyá tà'i. Bindi yí gi 'vee yí máa, «Kútí lo ée, tó 'duù mi Mbíri? Mbíri kuu ta wò!»

²⁹ Káa nje Màriyá gi 'dèè giti bà 'visi 'vé gi tàkò ña 'vé mi Gàbiriyélè nó gi. Bindi yí gi dù kù 'viiki gbí ña 'vé tí nò gbí muu wó ta kpéetí wó.

³⁰ Gàbiriyélè má gi ñò ènò, yí gi 'dè có ji Màriyá máa, «Ci gúku lá, Màriyá, tacó Mbíri bàkà nambeè ji wò me gbolò ngé ma.

³¹ Wò kèji gi bà tẹ nakáyì. Wò bà jò 'vii tí nò tí 'vii-'dakò. Bindi wò bà gbí rẹ wó tí Jézù.

32 'Vii tí nò bà dù tí gbolò 'duù. Rè wó bà dù a 'Vii-mi-'Duù-tí-nó-gbiri nò. Mbe tí ndoo tí Mbiri bà si 'vii tí nò 'ví dù tí gbolò gba á bindi gù wó Dàvidè yee tí ndongbù o.

33 Yí bà zogo 'bá bindi gù wó Jakóbè ká kpòò ya tí . Yí delè bà dù tí gba ká kpòò ya tí .»

34 Káa Màriyà giì 'vee basili tí nò máa, «Ye bà toṛo tí ye a i míti tii waa ye 'ví jò ta 'vii tí nò?»

35 Káa basili tí nò giì 'visi có ji Màriyà máa, «Bèri-mi-Mbiri bà gi gí muu lo, delè woti mí Mbiri tí nó á mbe dù ngéé yaà gbiri nó bà gèè bè mí muu lo. Tacó ènò, rè 'vii tí nò náa Mbiri kaa yí mò gi mí wó gi nó a 'Vii-mi-Mbiri.

36 Nò nò, à kpèti káa kpo niì tí nó tí nambe lo ta rè wó a Èlizabéta, náa ndá 'duù táánò kù ñonoko yí, máa yí a kázá nó, kpónó ta 'vii ñindi pi vò-nje gbaanjé gbí yí wó.

37 Tacó 'bí i mbe kpò Mbiri wálá.»

38 Káa Màriyà bà-i-nò giì 'visi có ji basili tí nò máa, «Ye a bòò mí Mbiri; à má ènò, si à 'ví bàkà tí míti ye go có tí nò náa wò 'dè nò.»

'Do bà-i-nò, basili giì ta'va 'do ṛo Màriyà gi.

Màriyà co wiri ya gí bà ñò Èlizabéta

39 Màriyà bàkà bindi bà ñjè nó mí basili tí nò káa làmbu o, bindi yí giì co ngò've wiri ya gí 'bá mí Èlizabéta gbí 'bí gbata pí gú gbí to Jùdéya.

40 Màriyà má giì yee kòti Zakàriyà, yí má giì ni «Ye yee gi,» ji nambe wó Èlizabéta,

41 Èlizabéta giì gundii ta bà 'di kòcò Màriyà nò tí ña ñinó náa 'vii gbí yí wó giì o 'do gbí kudu gi. Bindi Bèri-mi-Mbiri giì je woti bà 'dè-kòcò ji yí.

42 Bindi yí giì 'visi có ji Màriyà bà-i-nò gbí nga nje wó máa, «Mbiri bàkà nambeè ji wò gbí òkò tí ndá niì 'daá gi ngé ndii gi, Màriyà. Yí delè bàkà nambeè ji 'vii tí nò á kpónó ta tà-ngo-yi wó tí lo nò ngé ndii gi.

43 Ña gbolò có tí nó 'de ye éno tacó yè, náa à giì co gbí a nawu Mbe tí ye ká giì co wiri gi gí 'bá mí ye nó?

44 Tacó à káa pòó bà 'di kòcò lo mí ye, 'vii gbí yí ye giì o ta líkí'o 'do gbí kudu mí wó gi.

45 A gbolò tó pá ká tàkò niì tí nó mbe unje éno máa, Mbiri 'ví bàkà ta yí go có tí nó náa à gbí muu wó tí Mbiri,» nò.

Màriyà be rè Mbiri gbí cè

46 Màriyà bà-i-nò giì 'visi có gi tàkò có mí Èlizabéta nò ta bà cè cè kù be ta rè Mbiri máa,

«Ye kù ulù Mbe tí ye ta njembí ye gbaanjé.

47 Ye kù dùlù tí ye ta rè Mbiri tí mbe 'vala ye,

48 tacó mbi wó kuu tí ye tí bòò mí wó!

À dú káa yúco máa,

rè ye 'do tí kpónó kù ya gí kùro bà giì dù á mí ndá 'duu a mbe tó pá,

49 tacó 'duu tí nó ngéé gbiri tí Mbe woti nó bàkà ndá kpo-kpò i ta rè ye gi.

50 Yí a mbe kù ñò yè ṛo ndá mbe kù te duù míti wó ta o 'daá gi.

51 Yí kù tubà woti mí wó ji ndá mbe kù si tí ndú tí i ta kpéeti ndú ta bà ñjè gbí ndá mbù 'vére mí ndú 'daá gi.

52 Yí kù túbà wotí mì wó jì ndá kpo-kpò gba tí nó mbe kù mba tí ndú jì yí nó,

ta bà tòò ndú 'do pí ndá jàlambà mì ndú gí.

53 Yí gii túbà wotí mì wó jì ndá 'duù ñinó ta go tí ndú nó, ta bà je i-zó-zò jì ndú yè yì ndú gí.

Bindi yí gii njè gbí ndá mbe kpo-kpò i 'do kùro wó ta go tí ndú.

54-55 Yí bàkà nambeè jì ndá Ìziriyéli tí ndá bòò mì wó go có tí nó náa yí táánò ci ta ndá ká gù ndoo ngbé éno máa, yí kèjì gí bà bàkà nambeè jì ndá Àbiráámò ta ndá 'viì bindi wó,» nó.

56 Màriyà bàkà go pì ta'ò mí kòtí Èlizabéta, bindi yí gii dele ndi wó gí 'bá.

Bà jò Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù

57 Pì mì Èlizabéta mà gii tè gí, yí gii jò 'viì mì wó tí 'viì-'dakò.

58 Ndá ka 'bá mì Èlizabéta ta ndá nambe wó mà gii 'di có ña gbolò nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì yí nó, ndú gii kaa ya gí bà ñò yí ta líkí'o.

Bà gbì rẹ̀ Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù

59 Ta sili vò-nje ta'ò bindi bà jò Jòvànì, ndá 'duù gii kili ya gí 'bá mì Zàkàriyà, tacó à má waa 'viì gí, à 'ví gbì rẹ̀ mí muu wó, go i gbí tàkii mì ndú. À gbí muu ndá 'duù ta o tí nó a có bà gbì rẹ̀ bu wó tí Zàkàriyà mí muu 'viì.

60 Káa Èlizabéta tí nawu 'viì gii biya gí, máa, ndú gbì mí muu wó a Jòvànì.

61 Ndá 'duù tí nó bà-i-nò gii 'vee Èlizabéta máa, «Jòvànì a rẹ̀ 'di 'bá mí yo?»

62 Tacó éno, ndú bà-i-nò gii njè gítí bà 'vee Zàkàriyà ta bà miyà 'bì ndú jì yí, máa ndá yí 'ví gbì mí muu 'viì a rẹ̀ 'di wè?

63 Káa Zàkàriyà gii miyà 'bì wó jì ndú máa, ndú je i jì yí wàa yí 'ví cu ta rẹ̀ 'viì jì ndú. Ndú mà gii je i jì yí gí, Zàkàriyà gii cu rẹ̀ 'viì tí nó mítí éno máa, «Rẹ̀ wó a Jòvànì.» Ndá 'duù mà gii 'deke rẹ̀ 'viì tí nó náa Zàkàriyà cu jì ndú nó, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí.

64 Káa à káa póó bà cee ta bà cu rẹ̀ 'viì tí nó mì Zàkàriyà, wú tà mè wó gii njaanga tí gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có ta bà ùlù Mbíri ta líkí'o.

65 Nje ndá ka 'bá mì Zàkàriyà 'dáá gí gii 'dèè gítí ña i tí nó gí. Ngú có tí nó gí 'vèè cee gbí òkò ndá gú gbí Jùdéyà 'dáá gí.

66 'Duù ñinó mbe 'di có tí nó gí ngé kù koro káa có máa, «Ña 'viì tí nó bà kpolo tí ña 'duù yè wè?» Tacó à dú káa yúco máa, Mbíri je wotí jì yí gí.

Zàkàriyà be rẹ̀ Mbíri gbí cè

67 Wu mà gii gí gí gbí mè Zàkàriyà gí, Bèri-mi-Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò jì yí. Bindi yí gii 'bità bà cè cè ta bà be rẹ̀ Mbíri gbí máa,

68 «À ùlù Mbe tí ndoo, tí Mbíri mì ndá Ìziriyéli!

Tacó yí gí gí bà gala ndá 'duù mì wó gí.

Yí gí gí bà njaanga miři ndú 'do gbí vò i gí.

69 Yí je ngáángbá 'duù tí mbe 'vala ndoo jì ndoo

'do gbí mòòkò bindi bòò mì wó Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli gí.

70 Yí bàkà éno go cí tí nó náa yí dígíséé ci ta ndá mbe 'dòkò có mì wó

náa yí rúka ndú 'do gbí òkò tí ndá 'duù jì ndá ká gù ndoo nò.

71 Yí dígísèé ci ndá mbe 'dòkò có mì wó jì ndá ká gù ndoo máa, yí kèjì gí bà 'vala ndoo 'do mì ndá ku'dì tí ndoo, ta ndá 'duù ñínó mbe kú sogo ndoo nò.

72 Yí kpónó kú tù nó a bà nambeè mì wó jì ndá ká gù ndoo. Yí kú koṛo nò a có gítí cì tí nó náa yí cì ta ndú dígísèé nò.

73 Yí dígísèé be tí wó á jì bu ndoo tí Àbiráámò, máa;

74 yí bà 'vala ndoo 'do 'bì ndá ku'dì tí ndoo, yí delè bà je wotí jì ndoo tacó bà bàkà nèté jì yí ta gúku tí ndoo wálá,
75 tí ndá cèe 'duù, delè tí ndá 'duù ñínó jáá kùṛo yí, ta o 'dáá gí muu to tí nò.

76 Káa wò tí putú kàrà tí nó mì ye nó, wò bà dù tí mbe 'dòkò có mì 'Duù tí nó mbe kú dù ngéé gbíṛì nò, tacó wò bà dù tí mbe 'viindi kpokèjì ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo.

77 Wò bà dù tí mbe je muu gítí 'válá jì ndá 'duù ta bà je à-cee-gí jì ndú gítí ndá wò i mì ndú,

78 ta rẹ̀ mì Mbíṛì mì ndoo tí mbe nambeè, tí mbe kú ṛò yẹ̀ ro ndá 'duù, náa yí kú si ta rì kú có tàrì

79 tacó bà tù ngba'o jì ndoo tí ndá mbe kú 'vala gbí 'dí'di'o náa ku gò jì mí ṛo ndoo gí nó tacó wàa ndoo 'ví tò kò ndoo tí kèjì 'válá ñínó tí 'dè 'válá nó lá.»

80 'Vii tí nò mà gii kpolo tè tí 'duù gí, yí gii co 'do 'bá ya gí bà 'vala gbí kángáa nga ngoò ta kpéétí wó, yee tí o bà túbà tí wó jì ndá Ìziriyéli 'dáá gí.

2

Bà jò Jézù

1 À ta o tí nò a ngáangbá gba mì ndá Ròmánò ta rẹ̀ wó a Àgúsitò, tí mbe kú zogo ndá Jùdèyà, ká 'dè có máa, à 'deke muu ndá 'duù gbí ndá to tí nó náa yí kú zogo nó 'dáá gí.

2 Kpédélé ṛa bà 'deke muu ndá 'duù éno bàkà tí ta o tí nò si Kùrínò a gbolò 'duù gbí to Síriyà.

3 Ndá 'duù 'dáá gí gii kaa ya gí bà rẹ̀ngbó ndú tacó bà cu rẹ̀ ndú mí gbí yà-ndú go có mì Àgúsitò tí ngáangbá gba.

4 Tacó éno, Jùzépè gii njè nó 'do gbí gbata Názàrètì á gbí to Gàlilèyà, ya gí gbí to Jùdèyà, gí bà cu rẹ̀ wó mí gbí 'dóó gbata mì ndú Bètèlèmè, tí bàndò bà jò Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, tacó yí a 'vii kòtì Dàvidè.

5 Ndú gbí ta nó tí nò ta Màriyà, tí 'viní tí nó náa yí 'vee có tí wó tacó bà kò yí gí nò. Káa ta o tí nò Màriyà ta cèe kpokù nakáyì tí wó.

6 Ndú mà gii yee gbí gbata Bètèlèmè gí, gó-káyì gii tanga mítí Màriyà.

7 Yí bà-i-nò gii jò 'vii-kíṛi mì wó tí 'vii-'dakò, yí gii paṛaka yí ta ndá bongo, bindi yí gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zò-zò jì ndá nò, tacó ndú 'de ndá 'bá wíṛi yeke 'dáá ta ndá 'duù gí.

8 Ta bèbìlì tí nò, ndá 'bí mbe gbà bee mbe kú tè rì a rẹ̀gbà tí ndá bee mì ndú á seè gbata Bètèlèmè,

⁹ mà gii zeke'o, ndú gii ò basili mì Mbíri, bindi ngba'o mì Mbíri, gii ngbaanga to ɾègbà tí ndú 'daá gí. Gúku bà-i-nò gii zèè ndú mbi ta ɲa wálá.

¹⁰ Káa basili tí nò gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ci gúku lá, tacó ye gí ji yo a i ta banga ngú có mbe te líkí'o míti ndá 'duù 'daá gí.

¹¹ À wúnó jò mbe 'vala yo á mí kòti Dàvidé, gbí gbata Bètèlèmè gí.

¹² Yo má ya gí kà, yo bà ò yí ni míti bà paɾaka yí ta ndá bongo, bindi à gii sii yí mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndá nò.»

¹³ Ká go bà kì ɾo bà-i-nò, ndá mbe gbà bee tí nò mà gii zeke'o, ndú gii ò ndá 'bí basili me mbè kaa gí yè to gí, kú cè cè ta bà be ɾè Mbíri gbí ta líkí'o bà jò 'vii tí nò, máa,

¹⁴ «À ùlù Mbíri ngéé gbíri,

wáa ndá 'duù ñinó náa tàkòcò Mbíri kú peteke gítí ndú á muu to tí nó nó 'ví dù niki máa.»

¹⁵ Ndá basili mà gii kaa ndi ndú ya gí tàri gí, ndá mbe gbà bee tí nò gii 'vii có gbí òkò tí ndú máa, «Ndoò ya gí Bètèlèmè, gí bà ò i tí nó mbe bàkà tí náa Mbe tí ndoo 'dè có ji ndoo gítí nò.»

¹⁶ Ndú bà-i-nò mà gii goonó ya gí Bètèlèmè go có tí nò náa ndú 'dè nò, ndú gii 'de ndá Jüzèpè ta Màriya kuu ɾègbà tí dó 'vii náa ndú sii mí gbí ká'i bà je i-zó-zò ji ndá nò.

¹⁷ Ndá mbe gbà bee tí nò mà gii ò dó 'vii tí nò, ndú gii 'vanda ndi ndá có tí nó náa basili 'dè ji ndú gítí wó nó 'daá gí ji ndá bu wó ta nawu wó.

¹⁸ Nje ndá mbe 'di ndi ndá có tí nò náa ndá mbe gbà bee tí nò 'vanda nò 'daá gí gii 'dèè gí.

¹⁹ Káa Màriya gii kpolo tí ndá có tí nò ká mí gbí njembí wó, bindi yí gii dù kú 'viiki gbí ndú.

²⁰ Ndá mbe gbà bee tí nò mà gii ò dó 'vii tí nò tè ta ndú gí, ndú gii dele ndi ndú gí bàndò mì ndú ta bà cè cè kú be ta ɾè Mbíri, tacó ndú 'de ndá i 'daá gí jé ká go ndi kòcò ndá basili tí nó mbe 'dè có ji ndú nò.

Bà gbì ɾè Jézù

²¹ Ta sili vô-nje ta'ò bindi bà jò Jézù, ndá bu wó gii ya ta yí gí gbí gazà. Ndú mà gii waa yí gí, ndú gii gbì ɾè wó tí Jézù, tí ɾè tí nó náa basili gbí mì muu wó á kùro bà tè nakayi wó nó.

Bà kaa Jézù ji Mbíri

²² O bà te banga mì ndá 'vii ta nawu wó mà gii tè go có mì Mòze gí, ndá bu wó ta nawu wó gii ya ta yí gí Jèrùzàlèmè, tacó bà kaa yí ji Mbíri,

²³ go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà gítí tàkii mì ndá Jüdèya éno máa, «À 'ví kaa ndá 'vii-'dakò ñinó tí ndá 'vii-kíri nó ji Mbíri.»

²⁴ Delè tacó bà waa mbelè ndá kùlùkùdu sósò'ò, má wálá, ndá kùlè sósò'ò go có tí nó gbí wáràgà mì Mbíri nò.

²⁵ Ta o tí nò, 'bí 'dakò ta ɾè wó a Simiyónè, mbe si mɾi wó ji Mbíri gí, náa Bèri-mi-Mbíri kuu tàkò wó, kuu ta 'bá Jèrùzàlèmè, kú ùndi o bà 'vala ndá Ìziriyéli.

²⁶ Bèri-mi-Mbíri ci yí sàà gí, máa, yí má ò Bindi-Mbíri ta ɾo wó lá, yí bà ci wálá.

²⁷ Bèri-mi-Mbíri gii a tàmuu Simiyónè ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri á kùro o bà ya ta Jézù mì ndá bu wó ta nawu wó tacó bà kaa yí ji Mbíri nò. Ndú mà gii bàkà bà tàkii míti Jézù gí,

28 Simiyónè giì li'vi Jézù m̀ njembí wó, bindi yí giì 'deke tí wó ta bà ùlù Mbírì máa,

29 «Nògí, si bòò m̀ lo 'ví ya gí bàndò m̀ wó nìkì maa, Mbe tí ye.

Si yí 'ví ya nìkì maa go cí tí nó náa wò táánò ci ta yí nó.

30 Tacó ye kpónó ò mbe 'vala ndá 'duù ta ɾo ye gí,

31 'duù tí nó náa wò bàkà yí tí mbe 'vala ndá 'duù

á muu to tí nó 'dáá gí nò,

32 'duù tí nó náa wò je yí tí ngba'o mbe túbà kpokèjì m̀ lo

á ji ndá 'duù ònó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò,

'duù tí nó náa wò je yí delè tí mbe túbà wotí m̀ lo ji ndá Ìziriyéli nò.»

33 Ndá bu Jézù ta nawu wó giì si nje ndú ká tí nga gítí ɲa có tí nó náa Simiyónè kù 'dè gítí 'vii m̀ ndú nò.

34 Simiyónè m̀a giì 'deke tí wó ji Mbírì cee gí, yí giì cù 'dè ngo cù wó mítí ndá Jézù ta ndá bu wó ta nawu wó. Bindi yí giì 'dè có ji Màriyà tí nawu Jézù máa, «Mbírì cu 'bí wó á mítí 'vii tí nó tí mbe m̀i ndá Ìziriyéli me mbè. Yí delè giì cu 'bí wó mítí wó tí mbe 'vala ndá Ìziriyéli me mbè. Mbírì cu mí gbí mbelè wó máa, ndá 'duù bà bè yí gí.

35 Yí bà dù tí mbe yù gbí ndá có kóó m̀ ndá 'duù gí sè. Sé có bà giì kàɾa ɾè lo jàngá gí.»

36 Ta o tí nò, 'bí túngú'dù kpo nù tí mbe 'dòkò có m̀ Mbírì ta ɾè wó a Ánà, tí nájú 'bí 'dakò ta ɾè wó a Fànùwélé, ta ɲa wó a Àsèrè, kuu gbí ndùgù 'bá-Mbírì. Ndá Ánà sì 'bá ta 'dakò m̀ wó bindi bà kò tí ndú ká ta ndoo vò-nje só, bindi ku giì zi 'dakò tí nó gí.

37 Ndoò tí Ánà gbí nawu ku ta o bà ya ta Jézù gí bà kaa yí ji Mbírì nò zi'duù-nà'ò-nje ná'ò. Yí jé co 'do gbí ndùgù 'bá-Mbírì gí bà 'bí to lá, kù bàkà i-Mbírì ta bà kònò go.

38 Yí giì gí gí bàndò bà bàkà i-Mbírì ta gbèe o tí nó gí bà 'dè nìkì maa ji Mbírì, bindi yí giì ya gí m̀ ndá bu Jézù ta nawu wó ta o bà ya ta yí m̀ ndú gí bà bàkà bà tàkù nò. Yí giì 'dè nìkì ma ji Mbírì, bindi yí giì 'dè có gítí dó Jézù ji ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù ùndi bà njaanga m̀i ndá 'duù Jèrùzàlémè m̀ Mbírì 'do gbí vò i nò.

39 Ndá bu Jézù ta nawu wó m̀a giì bàkà bà tàkù gítí wó go có m̀ Mbírì cee gí, ndú giì dele ndi ndú 'do Jèrùzàlémè ya a i gí gbí gbata m̀ ndú Názàrètì á gbí to Jùdèyà.

40 Jézù giì kpolo mí Názàrètì tí yú 'dakò ta muu ká tí wó, delè ta Mbírì kuu tàkò wó.

Jézù gbí òkò tí ndá kpo 'duù mbe 'di gbí tàkù m̀ ndá Jùdèyà

41 Ndá bu Jézù ta nawu wó giì dù kù ya gí Jèrùzàlémè ta ndoo 'dáá gí ta o gbolò o bà mèlè ndi tàkù bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-m̀i-Mbírì.

42 Ndú giì ya gbí ndoo ònò si ndoo tí Jézù muu'bi-nje só.

43 Káa si ndú kù giì dele gí 'bá si bà gbolò o tí nó cee gí, Jézù giì gboo mí Jèrùzàlémè gí, káa ndá bu wó ta nawu wó ò bà lá.

44 Á gbí muu ndú òndi ndú máa ndá-'bí-lá, ndú kù nò ta ndá 'bí nambee gbí òkò tí ndá 'duù tí nó kpokèjì mòsù nò. Ndú giì ònò ni éno máa yí gbí òkò tí ndá 'duù wálá ngé a i si ndú si sili gbaanjè kpokèjì gí.

45 Ndú bà-i-nò giì delè ndi ndú ya gí bà pà bà tí wó cee gbí gbata Jèrùzàlémè léé gí.

⁴⁶ Káa ndú gii 'de yí ngé a i bindi sili ta'ò á gbí ndùgù 'bá-Mbíri, gbí òkò tí ndá kpo-kpò mbe 'di gbí tàkù mí ndá Jùdéyà, kù 'di ndá có mí ndú. Yí delè kù 'vee ndú gítí ndá 'bí có.

⁴⁷ Bà 'dè có gítí ña bà 'di gbí-o mí wó, ta ndá ña có tí nó náa yí kù 'visì jì ndá kpo-kpò 'duù tí nó nó, gii kpò nje ndá mbe 'di ndá có tí nó náa yí kù 'dè nò gí

⁴⁸ Ndá bu Jézù ta nawu wó má gii ñò yí, nje ndú gii 'dèè gí. Bindi nawu wó gii 'vee yí máa, «Wò bàkà mítí ze éno a ña yè, 'viì? Nò káa bà kaṛa ṛé ze ta bà pà bà tí lo gí!»

⁴⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo kù pà bà tí ye tacó yè? Yo ñò ní lá máa, ye kù bàkà a nèté mí bu ye?»

⁵⁰ Káa bà 'visì có gí tàkò 'vé mí Jézù nò gii kpò ndá bu wó ta nawu wó gí.

⁵¹ Jézù bà-i-nò gii ñè nó ta ndá bu wó ta nawu wó á bindi bà 'de yí mí ndú nó ya gí Názàrètì. Yí gii kpolo mí kà tí tó 'viì mbe kù 'di có mí ndá bu wo ta nawu wó. Káa nawu wó gii kpolo tí ndá có tí nó 'dáá gí mí gbí njembí wó.

⁵² Jézù gii uu gí yaà tí mbe wotí, ta muu ká tí wó, náa ndá 'duù gii zè yí níki maa, Mbíri delè gii zè yí níki maa.

3

Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù ma có mí Mbíri

¹ Ndoò tí Tìbèríyò tí ngáangbá 'dakò pí jàlàmbà á Rómà ta o tí nó muu 'bì-nje vò. Pónísìyò Pìlàtò ta o tí nó a gbolò 'duù á Jùdéyà, ṛòbù Èròdè ká gii zèè Gàlìlèyà, Fìlípò tí 'bí 'viì bindi Èròdè gii zèè ndá to Ìtùríyà ta Tàràkòntìsì. 'Bí 'dakò ta ṛè wó a Lìsàniyà gii zèè to tí nó tí Àbìlénè nò.

² Ndá Kùro ndá bu-Mbíri mí ndá Jùdéyà gbí gbèe o tí nó a ndá Ánà ta Kàyífà. Má gii zeke'o, Mbíri gii je wotí bà 'dè-kòcò jì Jòvànì tí 'viì mí Zàkàriyà si yí gbí kángáá nga ngoò.

³ Jòvànì bà-i-nò gii dù kù nó cee gbí ndá to á ta ndi yì ngo tí nó tí Jòròdàniyà nó 'dáá gí, kù ma có gítí bà caka tí ndá 'duù, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí jì ndú gítí ndá vò i mí ndú.

⁴ A go có tí nó gbí wàràgà mí Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mí Mbíri éno máa, «Kòcò 'duù kù kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa,
<Yo 'viìndi kpokèjì mí Mbe tí ndoo,
yo bàkà ndá kpokèjì mí wó jáá.

⁵ Yo nè ndá dùgùù to 'dáá gí,
yo da tí ndá nja-ñjà gú tí nó ta ndi tí kpokèjì mí Mbe tí ndoo nó
'viì ta kùro to.

Yo bàkà ndá bà lókó-loko to ñìnò tí kpokèjì mí wó nó jáá.

Yo 'viìndi ndá bà cùkpúú-cùkpùù to á ta ndi tí kpokèjì mí wó.

⁶ Yo má bàkà éno gí,
Mbíri bà 'vala ndá 'duù 'dáá gí, > nò.»

⁷ Jòvànì gii 'dè có jì ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa ya gí mí wó tacó waa yí 'ví caka tí ndú nó, máa, «Yo ndá 'viì-kpoo! A 'di ká 'dè có jì yo máa yo fa ngèlè 'do tí kpo-tàkòcò mí Mbíri gí gí mí ye?

⁸ Yo bàkà ndá i ñìnò náa à tí nò, tacó waa à 'ví ñò tí ni éno máa, yo 'visì muu yo á 'do tí ndá vò i mí yo gí. Yo si bà dù kù koṛo có éno máa,

«ze a ndâ 'vii-gù Àbìráámò» mí to. Ye kù 'dè có ji yo máa, wotí bà kaa ndâ díí tí nó wàa yí 'ví bàkà ndú tí ndâ 'vii-gù jí Àbìráámò kuu tí Mbìrì.

⁹ Mbìrì kpónó tè zì kàngó mì wó léngé-lenge gí. Yí kèjì gí bà daaka ndâ mú ñínò mbe ñi cèe ndo mú lá nó 'do ngé tà teé ndú gí to tacó bà doo ta wu.»

¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvání máa, «Ze kpónó 'ví bàkà a ña yè?»

¹¹ Káa Jòvání gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ bòngó mì 'duù má sósò'ò, si yí 'ví je 'bí gbaànjé jí 'bí ka wó ñínó ta bòngó mì wó wálá nó. Wàa i-zó-zò delè má kuu mì 'duù, yí 'ví je 'bí jí 'bí ka wó ñínó ta go tí wó nó.»

¹² Ndâ 'bí mbe kili i-mírì mbe gí gí mì Jòvání tacó wàa yí 'ví caka tí ndú bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Káa ze 'ví bàkà a ña yè, Mbe ñibà i?»

¹³ Káa Jòvání gii 'visì có ji ndú máa, «Yo te 'bí i mí muu ñínó náa mírì 'dè jí yo máa yo 'ví go 'do mì ndâ 'duù nó lá.»

¹⁴ Ndâ 'bí àsikéřì gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó gii 'vee Jòvání, máa, «Káa ze, ze 'ví njaanga mīři ze ta ña kèjì ngàyi?»

Káa Jòvání gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù ta wotí lá. Yo delè 'ví waaka có mítí ndâ 'duù gbí ngbàngà lá. Yo zò i 'do ká gbí wu'o mì yo.»

¹⁵ Jòvání má gii ñò éno máa, ndâ 'duù kù gii 'bità a bà kořo gítí yí a gbolò có éno máa yí a Bindi-Mbìrì,

¹⁶ yí gii 'dè có ji ndú 'dáá gí máa, «Ye kù caka tí yo ta ngo, káa 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe ndii ye gí á kèjì, náa à kpétí káa vòò bà dù tí mbe kù njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye bà 'vii tí wálá. Yí kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mi-Mbìrì, delè ta wu.

¹⁷ Yí kpónó zèè pidíí mì wó mí 'bi wó, tacó bà pì gbí cù mì wó gí. Yí bà yili cèe ñi cù gí, bindi yí bà doo pórú cù ta wu ñínó jé mbe mee lá nó.»

¹⁸ Jòvání bà-i-nò gii dù kù ma Banga-Ngú-Có, ta bà je wotí jí ndâ 'duù ta 'bí ña có mbe si ndâ 'duù 'ví 'visì muu ndú gbí ndâ 'bí ña kèjì me mbè.

¹⁹ Káa Jòvání gii 'dè có gítí Èròdè tí nó tí gbolò 'duù nó, tacó bà volo muu Èródiyà tí ñii mì ná'vindí wó, 'do tí wó, delè tacó ndâ 'bí vò i me mbè náa yí bàkà ndú.

²⁰ Èròdè má gii 'di ndâ có tí nó náa Jòvání kù 'dè gítí wó nó, yí gii tò muu ndâ vò i mì wó nó ta bà te Jòvání mí gbí zàà.

Jòvání caka tí Jézù

²¹ Jòvání má gii caka tí ndâ 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii caka tí Jézù delè. Káa si Jézù kù gii 'deke tí wó jí Mbìrì á bindi bà caka tí wó mì Jòvání nó, njekèjì tàrì gii njaanga tí gí.

²² Bindi Bèri-mi-Mbìrì gii gí 'do yaà ta cè tí wó go cè tí kùlè nó gí muu Jézù. Kòcò 'duù bà-i-nò gii dù kù 'dè có 'do gbìrì máa, «Wò a kpóló-kpolo 'vii mì ye. Tàkòcò ye peteke gítí lo ma.»

Rè ndâ ká gù Jézù

²³ Jézù 'bità nètè bà ñibà i jí ndâ 'duù ta ndoò tí wó go zì 'duù-gbaànjé-nje muu'bi. Ndâ 'duù gbí ndâ o tí nó ñò Jézù ni ká tí 'vii mì

Jùzépè tí 'vii mì Èlì,

Èlì tí 'vii mì Mátàtì,

²⁴ Mátàtì tí 'vii mì Lévi,

Lévi tí 'vii mì Mèlèkì,

Mèlèkì tí 'vii mì Jànyáì,

- Jànáyi tí 'vii mì Jùzépè,
 25 Jùzépè tí 'vii mì Mátàtiyà,
 Mátàtiyà tí 'vii mì Ámòsi,
 Ámòsi tí 'vii mì Nàwúmi,
 Nàwúmi tí 'vii mì Èsili,
 Èsili tí 'vii mì Nàgáyì,
 26 Nàgáyì tí 'vii mì Máátà,
 Máátà tí 'vii mì Mátàtiyà,
 Mátàtiyà tí 'vii mì Sèmèyìni,
 Sèmèyìni tí 'vii mì Jòséki,
 Jòséki tí 'vii mì Jódà,
 27 Jódà tí 'vii mì Jòwánàni,
 Jòwánàni tí 'vii mì Résà,
 Résà tí 'vii mì Zèrùbàbélè,
 Zèrùbàbélè tí 'vii mì Sèlitiyéli,
 Sèlitiyéli tí 'vii mì Néri,
 28 Néri tí 'vii mì Mèléki,
 Mèléki tí 'vii mì Ádi,
 Ádi tí 'vii mì Kàsámù,
 Kàsámù tí 'vii mì Èlimàdámù,
 Èlimàdámù tí 'vii mì Èrè,
 Èrè tí 'vii mì Jòsùwà,
 29 Jòsùwà tí 'vii mì Èliyézèrè,
 Èliyézèrè tí 'vii mì Jòrìmù,
 Jòrìmù tí 'vii mì Mátàti,
 Mátàti tí 'vii mì Lévi,
 Lévi tí 'vii mì Simiyónè,
 30 Simiyónè tí 'vii mì Júdáà
 Júdáà tí 'vii mì Jùzépè,
 Jùzépè tí 'vii mì Jònámù,
 Jònámù tí 'vii mì Èliyàkími,
 31 Èliyàkími tí 'vii mì Mèléyà,
 Mèléyà tí 'vii mì Ménà,
 Ménà tí 'vii mì Mátàsà,
 Mátàsà tí 'vii mì Nàsàni,
 Nàsàni tí 'vii mì Dàvidè,
 32 Dàvidè tí 'vii mì Jèsi,
 Jèsi tí 'vii mì Òbèdi,
 Òbèdi tí 'vii mì Bòwázi,
 Bòwázi tí 'vii mì Sàlimóni,
 Sàlimóni tí 'vii mì Nàsóni,
 33 Nàsóni tí 'vii mì Àminàdábì,
 Àminàdábì tí 'vii mì Ádíminì,
 Ádíminì tí 'vii mì Àrìni,
 Àrìni tí 'vii mì Èzìróni,
 Èzìróni tí 'vii mì Pèrézi,
 Pèrézi tí 'vii mì Júdáà,
 34 Júdáà tí 'vii mì Jàkòbè,

Jàkòbè tí 'vii mì Ìzàkò,
 Ìzàkò tí 'vii mì Àbìràámò,
 Àbìràámò tí 'vii mì Tèràà,
 Tèràà tí 'vii mì Nàwòrì,
 35 Nàwòrì tí 'vii mì Sèrúgì,
 Sèrúgì tí 'vii mì Réwù,
 Réwù tí 'vii mì Pèlégì,
 Pèlégì tí 'vii mì Èbèrè,
 Èbèrè tí 'vii mì Sèlà,
 36 Sèlà tí 'vii mì Kàyìnàni,
 Kàyìnàni tí 'vii mì Àrìfàkísàdà,
 Àrìfàkísàdà tí 'vii mì Sèmi,
 Sèmi tí 'vii mì Nówà,
 Nówà tí 'vii mì Làméki,
 37 Làméki tí 'vii mì Mèsùsèlàà,
 Mèsùsèlàà tí 'vii mì Ènòki,
 Ènòki tí 'vii mì Jàrèdi,
 Jàrèdi tí 'vii mì Mààláléèli,
 Mààláléèli tí 'vii mì Kàyìnàni,
 38 Kàyìnàni tí 'vii mì Ènòsi,
 Ènòsi tí 'vii mì Sèsi,
 Sèsi tí 'vii mì Ádàmà,
 Ádàmà tí 'vii mì Mbìrì.

4

Gba-wàtà tala Jézù gbí kángáá nga ngoò

¹ Jézù gi dele ndi wó 'do tabè'dè Jòròdaniyà á bindi bà caka tí wó mì Jòvànì, tí 'duù ñinó náa Bèrì-mi-Mbìrì geè bè mí muu wó gí. Bindi Bèrì-mi-Mbìrì gi a tàmuu wó

² ya tí gí bà bàkà sili zi'duù-só mí gbí kángáá nga ngoò náa Gba-wàtà kù tala yí ta vò i. Gbí ndá sili tí nò zi'duù-só náa yí bàkà mí gbí kángáá nga ngoò nò, i-zó-zò di gbí yí wó gbaànjé lá.

³ Gba-wàtà mà gi nò máa, bà mì Jézù cee ta go gbí ndòngbú ndá sili tí nò náa yí bàkà zi'duù-só nò gí, yí gi 'dè có ji yí máa, «Wò má dú káa 'Vii-mi-Mbìrì, 'visi díf tí nó tí i-zó-zò.»

⁴ Káa Jézù gi 'visi có ji Gba-wàtà éno máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì éno máa,
 <'Duù kù 'vala me ka ta i-zó-zò cuki lá.> »

⁵ Gba-wàtà bà-i-nò gi te Jézù 'do to ngéé gí yaà, bindi yí gi tubà ndá kpo-kpò gbata muu to tí nó 'dáá gi ji yí á go bà kì ọ.

⁶ Bindi yí gi 'dè có ji yí máa, «Ye bà bàkà wò tí mbe ndá kpo-kpò gbata tí nó náa wò kù ñò ngba ndú nò 'dáá gí, tacó Mbìrì je ndú ji ye tí ndá i mì ye gí. À ká go có mì ye bà je ndú ji 'duù ñinó mbe níki tí ye.

⁷ Ye bà je ndú 'dáá ji wò gí náa wò má kucuku muungbó lo mí kùro ye wàa wò 'ví ulù ye gí nò.»

⁸ Káa Jézù gi 'visi có ji Gba-wàtà máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbìrì máa,
 <Wò 'ví ulù káa Mbe tí lo tí Mbìrì mì lo.

Wò dele 'ví bàkà nèté ká jì yí cuki.> »

⁹ Gba-wàtá gii te Jézù 'do gbí kángáá nga ngoò bindi ònó, ya tí gí Jèrùzàlémè, yí gii te yí ngé dé'véléé mì pí 'bá-Mbíri. Bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Wò má dú káa 'Vii-mi-Mbíri, o gí to.

¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,
<Mbíri bà kaa ndá basili mì wó wàa ndú 'ví kpolo tí lo.>

À gii cu 'bí éno máa,

¹¹ <Ndá basili tí nò mì Mbíri nò bà lì 'bì ndú mí tà tí lo,
tacó wàa díí 'ví kpò kò lo lá.> »

¹² Káa Jézù gii 'visi có jì Gba-wàtá máa,

«À cú mí wáràgà mì Mbíri éno máa,
<Wò 'ví tala Mbe tí lo tí Mbíri lá.> »

¹³ Gba-wàtá mà gii cee ta bà tala Jézù gí, yí gii njè nó 'do tí wó ya kú ù 'bí tó o tacó bà tala yí káká'i.

Jézù 'bità bà ma có mì Mbíri gbí to Gàliléyà

¹⁴ Jézù gii dele ndí wó gí Gàliléyà ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Bindi rẹ wó gii wu cee gbí to Gàliléyà 'dáá gí.

¹⁵ Ndá 'duù 'dáá gí kú gii ùlù bà nìbà i mì wó ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri.

Jézù gbí gbata Názàrèti

¹⁶ Jézù gii ya gí gbí gbata Názàrèti, tí bàndò bà kpolo yí. Bindi yí gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbíri ta ri bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdéyà go ña i mì wó náa yí cóó-cóó kú bàkà nó. Yí mà gii ya gí bà rọ tìyó tacó bà 'deke i,

¹⁷ áá gii te jì yí a wáràgà mì Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri. Yí bà-i-nò gii njaanga wáràgà tí bàndò tí nó náa à cu mí gbí éno máa,

¹⁸ «Bèri-mi-Mbíri kuu ta ye,

tacó yí cu 'bì wó mítí ye máa ye ma Banga-Ngú-Có jì ndá yè.

Yí tuu ye gí bà ma có bà njaanga wú á 'do tí miri ndá 'duù gbí zàà jì ndú.

Yí tuu ye gí bà njaanga rọ ndá mbe sú rọ.

Yí tuu ye gí bá 'vala ndá 'duù tí nó náa à kú mèèkè'i tí ndú.

¹⁹ Yí tuu ye gí bà ma có ndoò bà bàkà nambeè mì Mbíri jì ndá 'duù.»

²⁰ Jézù mà gii 'deke i cee gí, yí gii paraka ndi wáràgà tí nó gí bàndò mì wó, bindi yí gii dele ndi jì 'duù tí nó tí mbe kpolo tí ndá i á bàndò bà ùlù Mbíri nó. Bindi yí gii kí tí wó to. Ndá 'duù bàndò bà ùlù Mbíri 'dáá gí gii yee rọ ndú rọ'dó-rọ'doo mítí wó.

²¹ Bindi yí gii 'bità bà 'dè có jì ndú máa, «Ndá i tí nó náa ye 'deke có gítí ndú jì yo 'do gbí wáràgà mì Mbíri nò wúnó bàkà tí go ndá có tí nó náa ye 'deke nó gí.»

²² Ndá 'duù 'dáá gí gii ùlù yí, káa nje ndú 'dáá gí gii 'dèè ta bà 'di ndá ña banga có tí nó mbe co 'do nje wó nó gí. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À nó me 'vii mí Jùzépé ká nó lá?»

²³ Jézù mà gii 'di có tí nó, yí gii 'visi có jì ndá 'duù tí nó máa, «Ye ñò ni gí máa à gbí muu yo a có bà 'dè lòkò'bò tí nó máa, «Vala tí lo mbe yèè» nó jì ye. À delè tí yo a go bà 'dè có jì ye máa, «Bàkà ndá i tí nó táánò náa ze 'dí tàwo lo ta bà bàkà ndú gbí gbata Kàpàrànwùmù nó mí 'bá mì yo.>

24 Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, à jé ùnje gítí có mì mbe 'dòkò có mì Mbířì lá ká gbí 'dóó to mì ndú.

25 «Káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, ndá nawù ku táánò 'bá mì ndá Ìzìrìyèlì gbí o mì Èlìjà tí nó tí mbe 'dòkò có mì Mbířì nó me mbè. Káa ta o tí nó náa njekèjì tàrì gù nè gí tàkò mù gí ta ndoò ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí gí nó, làngàwìrì gù t'è 'bá mì ndá Ìzìrìyèlì 'dáá gí.

26 Ta ndá ña ñinò 'dáá gí, Mbířì gù tuu Èlìjà ya tí a i gí bà konì 'bí nawù ku gbí ndá to Zàrèfátì á gbí to Sídónì, si ndá nawù ku 'bá Ìzìrìyèlì mí to.

27 Ndá mbe cì delè táánò me mbè kuu 'bá Ìzìrìyèlì gbí o mì Èlìsà tí mbe 'dòkò có mì Mbířì. Káa Èlìsà 'vala gbèe 'duù á 'do gbí òkò tí ndú lá, yí gù 'vala káa 'bí mbe cì gbaànjé ta r'è wó a Nàámàní tí tende 'duù mbe gí 'do Sírìyà.»

28 Ndá 'duù bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbířì mà gù 'di có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò, tàkòcò ndú gù kpolo ngé ndii gí.

29 Ndú gù ñjè gítí wó, bìnđi ndú gù ja yí gí s'è 'do bàndò bà ùlù Mbířì, ndú gù 'dò ta yí gí pí gú tí nó náa à bì gbata mì ndú ta yendi nò. À gbí muu ndú ta o tí nó a có bà 'va yí gí tàgbà gú 'do yaà kà.

30 Káa yí gù ba to, co gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó, kú ya ta nó mì wó.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'dakò

31 Jézù gù ñjè nó 'do Názàrètì ya gí gbí gbata Kàpàrànáwùmù á gbí to Gàlliléyà. Bìnđi yí gù ñbà i jì ndá 'duù kà ta r'ì bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdéyà.

32 Nje ndá 'duù gù 'dèè gítí wó gí, tacó yí 'dè có go i mì gba.

33 Káa ta o tí nó 'bí 'dakò ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbířì nò. Mà gù zeke'o, i tí nó gù tanga mítí 'dakò tí nó, bìnđi yí gù tò kú ta kòcò wó gí yaà máa,

34 «Si ze mí to! Áá mì lo ta ze a yè, ndí lo Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nó? Wò gí tacó bà bù ña ze? Ye ñò wò ní tí 'duù tí nó náa à kaa wò jì Mbířì gí nó gí.»

35 Káa Jézù gù do mítí i tí nó máa, «'Dù ngbii! Co 'do gbí muu wó gí!» I tí nó bà-i-nò gí 'va 'dakò tí nó mí to mí kùro ndá 'duù, bìnđi yí gù co 'do gbí muu wó ta bà bàkà vò i ta yí lá.

36 Nje ndá mbe ñò ña i tí nó 'dáá gí gù 'dèè gí. Bìnđi ndú gù 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Jìnò a ña có yè ká nó? Yí kù 'dè có jì ndá vò i-gbì-muu ndá 'duù ta wotí go i mì gba káa ndú kù 'di có mì wó!»

37 'Do bà-i-nò, tàwò Jézù gù wu cee gbí wúngbó to tí nó léé gí.

Jézù 'vala ndá 'bí mbe nò'o me mbè

38 Jézù gù co 'do bàndò bà kili ndá Jùdéyà gí bà ùlù Mbířì ya gí 'bá mì Simónè tí 'bí mbe tala có mì wó gbaànjé. Yí mà gù yee kà, yí gù 'de na gé Simónè tí s'ì ta cò'o gbí òkò wò ngé ndii gí. Ndá 'duù mà gù 'dè có jì Jézù,

39 Jézù gù ñjè nó ya gí bà r'ò tíyò seè tí niì tí nó, bìnđi yí gù 'dè có jì cò'o tí nó máa yí dò 'do gbí òkò niì tí nó gí. Niì tí nó ngé gù a cónjórónjò gí yaà kù bàkà i-zó-zò jì ndú.

40 Rì mà gù ta gí, ndá 'duù ñinó ta ndá nambe ndú ta ndá tende ña nò'o tí ndú nó gù turu ndú 'dáá gí ya tí jì Jézù. Yí gù tee 'bí wó mítí ndú, bìnđi ndú 'dáá gí gù 'vala gí.

⁴¹ Ndá i delè giì co 'do gbí muu ndá 'duù ñìnò ta i gbí ndú nó me mbè, kù tò kù máa, «Wò á 'Viì-mì-Mbíri!» Káa Jézù giì do mítí ndá i tí nò máa ndú dù ngbii, tacó ndú ñò yì ni tí Bindi-Mbíri gí.

Jézù ma có mì Mbíri cee to 'dáá gí

⁴² Yé má bà giì bàkà bà ngbaanga to, Jézù giì co 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii ta kpééti wó. Ndá 'duù giì pà bà tí wó, ndú má giì 'de yí gí, ndú giì bàkà có bà tii yí, máa yí ñjè nó 'do tí ndá yì lá.

⁴³ Káa yí giì biya gí. Bindi yí giì 'de có ji ndú máa, «Kózò tí ye bà ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí ngú ña kèji bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndá 'duù ji ndá 'duù gbí ndá 'bí gbata delè. Tacó ñìnò a nètè tí nó náa Mbíri tuu ye gí bà bàkà nó ká nò.»

⁴⁴ Bindi yí giì dù kù nò ta bà ma Banga-Ngú-Có ji ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bá ùlù Mbíri cee gbí ndá to 'bá mì ndá Jùdèyà 'dáá gí.

5

Jézù ruka ndá kpédélé mbe tala có mì wó

¹ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù rò tíyò a tí kàpá Jènèsarèti, ndá 'duù me mbè kù giì tòò tí ndú tacó bà ya gí bà 'di có mì Mbíri 'do mì wó.

² Jézù má giì zeke'o, yí giì ñò ndá gbá sósò'ò náa ndá mbe gò ngo rò ndú mí gbí kàrà-kàrà ngo, bindi ndú giì oloko 'do gbí ndú gí tà ngo, kù caka ndá mbu mì ndú.

³ Jézù bà-i-nò giì o mí gbí 'bí gbá gbaànjé, tí ñindi Simónè, bindi yí giì 'dè có ji Simónè máa yí yèè yì ta gbá gàà gí ro ngo. Simónè má giì bàkà ènò gí, Jézù giì ki tí wó á gbí gbá ro ngo kù nibà i ji ndá 'duù.

⁴ Jézù má giì nibà i ji ndá 'duù cee gí, yí giì 'dè có ji Simónè máa yí yèè ta gbá gí bà wúlù ngo wàa yí 'ví 'va mbu, wàa yí bà zèè sè gí.

⁵ Káa Simónè giì 'visi có ji yí máa, «Ze 'va mbu 'do tí kùbòò too ta yé tí nó gí, káa ze zèè gbèe i lá, kpo 'duù mì ye. Káa wò má 'dè ènò, ye bà bàkà go có mì lo nò gí.»

⁶ Ndá Simónè má giì 'va mbu go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, ndú giì woo sè tí ña ñìnò náa sè bà yaka mbu mì ndú giì dù ká nji'dí.

⁷ Ndú bà-i-nò giì miyà 'bì ndú ji ndá 'bí ka ndú mbe gò ngo máa ndú giì ta gbá mì ndú ji ndá yì. Ndá ka ndú nò má giì ya ta 'bí gbá ji ndú gí, ndú giì woo sè yeke ndá gbá tí nò sósò'ò nò ta sè tí ña ñìnò náa sè bà ta ngo mì ndú giì dù ká nji'dí.

⁸ Simónè má giì ñò ña i tí nò mbe bàkà tí nò, yí giì kucuku muungbó wó mí kùro Jézù, bindi yí giì 'deke tí wó ji yí máa, «Ya 'do tí ye gí, Mbe tí ye! Tacó wò i mì ye me gbolò ngé ndii gí.»

⁹ Simónè 'dè có tí nò ji Jézù tacó nje ndú ta ndá 'bí ka wó mbe gò ngo 'dáá gí ta o tí nò 'dèè gítí ña serè sè tí nò náa ndú zèè nò gí.

¹⁰ Ndá Jákòmò ta ná'vindi wó Jòvànì, tí ndá 'viì mì 'bí 'dakò ta rẹ wó a Zèbidèyò, tí ndá ka Simónè mbe gò ngo delè sósò'ò, giì si nje ndú ká tí nga.

Káa Jézù giì 'dè có ji Simónè máa, «Cì gúku lá, tacó wò bà giì zèè 'do tí kpónó kù ya gí kùro go ndá sè tí nò a ndá 'duù.»

¹¹ Ndú bà-i-nò giì ya ta ndá gbá mì ndú gí tí ngo, ndú giì jee ndá i mì ndú 'dáá gí 'bùrùkù mí to, bindi ndú giì ya kù nò á tàkò Jézù.

Jézù 'vala 'bí mbe ci

¹² Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kuu gbí 'bí gbata, yí gii nò 'bí 'dakò náa ci waaka yí volo gí. Mbe ci tí nò mà gii nò Jézù, yí gii 'bu gbíro wó mí to mí kùro wó. Bindi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, «Go bà ngbaranga kútí ye má kuu tí lo, wò bà bàkà gí, kpo 'duu!»

¹³ Jézù mà gii 'di có tí nò náa mbe ci tí nò 'dè nò, yí gii tee 'bí wó míti mbe ci tí nò, ta bà 'dè có jì yí máa, «Ye bà bàkà gí! Si kútí lo 'ví dù ngbàrangà 'i.» A káa póo bà 'dè có tí nò m̀ Jézù, kútí mbe ci tí nò gii gí ngbàrangà 'i gí.

¹⁴ Kútí 'dakò tí nò mà gii ro bindi ci gí, Jézù gii 'dè có jì yí máa, «Si 'bí 'duu gbaànjé 'ví nò wó lá. Ya gí bà túbà tí lo jì bu-Mbíri, yí má 'dè có éno máa, ci cee 'do tí lo gí má kózò gí, wò 'ví ya gí bà waa mbelè go có m̀ Mòze, tacó bà túbà jì ndá 'duu máa, wò gí tí cee 'duu gí.»

¹⁵ Káa r̀ Jézù gii wu to ya me 'dú ndii ñinò sàa kùro nò gí. Tacó éno, ndá 'dè m̀ mbe gii kaa ya gí mí wó. Ndá 'bí 'duu ya tacó bà 'di ndá có m̀ wó, bindi ndá 'bí tacó waa yí 'ví 'vala ndá yí 'do gbí nò'o.

¹⁶ Káa yí má dù gí yí kù co 'do gbí òkò tí ndá 'duu ya gítí bàndò ñinò ta ndá 'duu tí wálá nó ta kpéetí wó tacó bà 'deke tí wó jì Mbíri.

Jézù 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí

¹⁷ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nibà có m̀ Mbíri jì ndá 'duu, ndá 'bí mbe kpolo tí tàkù, ta ndá 'bí mbe nibà i m̀ ndá Jùdéya, mbe gí 'do Jèrùzàlémè, delè 'do ta gbí ndá gbata gbí ndá to Gàliléya ta Jùdéya 'dáá gí, ta o tí nò kuu gbí òkò tí ndá 'duu tí nò náa yí kù nibà i jì ndú nò. Yí delè kù 'vala ndá mbe nò'o ta wotí m̀ Mbíri.

¹⁸ Mà gii zeke'o, ndá 'bí 'dakò gii làngà 'bí 'dakò mbe gbele've gí gí tí jì Jézù. Ndú gii jè ta bà r̀ ta yí gí tà'i tàkò Jézù,

¹⁹ káa à gii kpò ndú ngbàà gí, tacó ndá 'duu nènèkè mí njekèjì go ndá njilí tí nje gà. Tacó éno, ndú gii 'dò ta yí gí muu 'bá, ndú gii di muu 'bá gbúu-gbuu 'vii ta bàndò bà kí tí Jézù, bindi ndú gí yuu yí ta mbà tí nó náa ndú te ta yí nó gí to jì yí gbí òkò tí ndá 'duu.

²⁰ Jézù mà gii nò ña bà tee njembí ndá 'dakò tí nò á míti wó, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nò mbe gbele've gí nó máa, «À si có gítí ndá vò i m̀ lo mí to gí, kómbe ye.»

²¹ Ndá mbe kpolo tí tàkù, ta ndá mbe nibà i m̀ ndá Jùdéya, mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà koṛo có gbí njembí ndú máa, «'Dakò tí nó mbe kù 'dè zu có gí bà tí Mbíri nó a 'di? Wotí bà je à-cee-gí gítí ndá vò i m̀ ndá 'duu á bindi Mbíri a i tí 'di?»

²² Káa Jézù gii 'di gbí ña bà koṛo có m̀ ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù koṛo ña có tí nò á tacó yè?»

²³ À kpolo a bà 'dè có máa, «À si có gítí ndá vò i m̀ lo mí to gí, wèè, à kpolo a bà 'dè có máa, «A gí yaà, waa wò 'ví te kpâ-sili m̀ lo, waa wò 'ví nò nó?»

²⁴ À má éno, ye kpónó bà túbà jì yo éno máa, à tí 'Vii-mi-'Dakò a wotí tacó bà je à-cee-gí gítí ndá vò i.»

Yí bà-i-nò gii 'dè có jì 'dakò tí nó mbe gbele've gí nó, máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili m̀ lo, waa wò 'ví njè nó ya gí 'bá go có tí nó gbí nje ye nò.»

²⁵ 'Dakò tí nó ngé gii a gí yaà cónjórónjóo mí kùro ndá 'duu, yí gii te mbà tí nó náa à làngà ta yí gí tí jì Jézù nó, bindi yí gii 'bí nó kù ya gí 'bá ta bà ùlù Mbíri.

26 Nje ndá 'duù 'dáá gí giì 'dèè gí, bindi ndú giì 'bità bà ùlù Mbírì ta gúku, máa, «Ze wúnó ñò i-serè gí!»

Jézù tè'é tí Lévi

27 Jézù mâ giì ñjè nó 'do bàndò bà 'vala 'dakò tí nó mbe gbele've giì nó, yí giì ñò 'bí 'dakò, tí mbe kili i-mírì, ta ɾe wó a Lévi, kú ki tí wó to á tàgbà 'bá bà kili i-mírì. Jézù bà-i-nò giì tè'é tí Lévi, máa, «Gì gí bà dù tí 'duù mì ye.»

28 Lévi bà-i-nò giì jee ndá i 'dáá gí mí to, bindi yí giì ya gí bà dù tí 'duù mì Jézù.

29 Bindi Lévi giì te wiri mítí Jézù. Ndú ta o tí nó giì kili ta ndá 'bí ka wó mbe kili i-mírì, ta ndá 'bí 'duù me mbè, kú zò i-wiri tí nó náa yí bàkà jì Jézù nó.

30 Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà, ta ndá 'bí kpo-kpò mbe 'di gbí-o mì ndú mâ giì ñò ndú, ndú giì 'dè kòlòwò jì ndá mbe tala có mì Jézù, máa, «Yo kú zò i ta ndá mbe kili i-mírì, giì je ndá mbe bàkà vò i, tacó yè?»

31 Káa Jézù mâ giì 'di có tí nó, yí giì 'visi có jì ndú máa, «A ndá 'duù ñinò ta sé'í tí ndú nó ká kú pà mbe yeè. Nèté mì ndá 'duù ñinò ta sé'í tí ndú wálá nó ta mbe yeè wálá.

32 Ye giì me tacó bà tè'é tí ndá tó 'duù lá. Ye giì a i tacó tí ndá mbe bàkà vò i, tacó wàa ndú 'ví 'visi muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gí.»

Bà tò kponje gítí bà kònò go

33 Ndá 'bí 'duù bà-i-nò giì 'dè có jì Jézù, máa, «Ndá mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù ta ndá mbe tala có mì ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà ta o 'dáá gí kú kònò go, ta bà 'deke tí ndú jì Mbírì, káa ndá mbe tala có mì lo kú zò i, ndú delè kú ñjù ngo.»

34 Káa Jézù giì 'vee ndú, máa, «Yo kú koɾo có máa ndá wiri bàndò bà ko ñi kú kònò go ta o tí nó náa nambe ndú tí nó mbe kú kò ñi nó kuu ta ndú?»

35 Káa ɾi bà je nambe ndú mbe kú kò ñi nó 'do tí ndú ká kèjì; wélégí, ñinò bà giì dù a ɾi bà 'bità bà kònò go mì ndú.»

36 Jézù giì lòkò'bò 'bí có jì ndá 'duù tí nó káká'í máa, «'Bí 'duù jé mbe yaka gbí ngú bongo mì wó tacó bà cu ta ɾo ká gbí ká zì bongo wálá. Yí má bàkà ènò, yí bà yaka gbí ngú bongo mì wó gí, káa ndá ngú bongo ta ká ñinò bà te banga 'vii wálá.

37 'Bí 'duù delè jé mbe fuu pe ngú cù mí gbí ká kàrà ñinò náa gbí wuuku gí nó wálá. Tacó yí má bàkà ènò, pe ngú cù bà ba ta kàrà gí. Bindi yí bà bè gbí ndá pe ta kàrà só gí.

38 À kú fuu pe ngú cù ta o 'dáá gí ká mí gbí kpo kàrà.

39 'Bí 'duù ta go bà ñjù lí pe tí wó gí tàkò gó pe nó wálá, tacó a gó pe ká ñikí có tí lí pe.»

6

Ndá mbe tala có mì Jézù kpaɾaka muu cù ta ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà

1 Ta 'bí ɾi bà wotí gbí tàkìlì mì ndá Jùdèyà gbaànjé, si Jézù ta ndá mbe tala có mì wó kú ñi ta nó ta ndi gbí ndá ñjì, ndá mbe tala có mì wó giì dù kú nó ta bà kpaɾaka muu cù kú toɾo gí nje ndú tí 'veè.

² Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndá Jùdèyà mà gii òò ndú tí , ndú gii 'vee ndú máa, «Yo kú bàkà i ònínó náa à me yí lá nó ta òrì bà wotí gbí tàkìì mì ndoo tacó yè?»

³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú á muu ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo jé 'di có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì gítí òrì i tí nó náa Dàvídè tí gbolò gba bàkà dígísèè si ndú ta ndá 'duu mì wó ta go tí ndú nó lá?

⁴ Có tí nó máa, yí gii òrì gítí 'bá-Mbírì, yí gii te i-zó-zò tí nó náa à ci jì Mbírì nó, yí mà gii zò gí, yí gii te sè jì ndá 'duu mì wó, ndú delè gii zò gí. Káa à má gbí tàkìì mì ndoo tí ndá Jùdèyà, ndá cèè 'duu zò i-zó-zò tí nó náa à ci jì Mbírì nó lá. À káa ndá bu-Mbírì ká kú zò .»

⁵ Káa Jézù gii yee nje có mì wó jì ndú máa, «'Vii-mi-'Dakò a mbe tí òrì bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà.»

Jézù 'vala 'bí 'dakò ta 'bì wó pizoo gí

⁶ Ta 'bí òrì bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà á bindi ònínó, Jézù gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì. Bindi yí gii òrì gítí kú nìbà i jì ndá 'duu si 'bí 'dakò ta 'bì wó ònínó gbí kú 'bì nó pizoo gí kú gbí òkò tí ndá 'duu kà.

⁷ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbe nìbà tàkìì mì ndú gii dù jé kú zeke Jézù, máa yí má 'vala 'dakò tí nó ta òrì bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà gí, wàa ndá yí 'ví 'de nderè bà kpi ngbàngà tí wó.

⁸ Káa Jézù gii 'di gbí òrì bà koro có mì ndú nó gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bì wó pizoo gí nó máa, «A gí yaà! Co ya gí bà rò tíyò á kùro ndá 'duu.»

'Dakò tí nó mà gii co gí kùro ndá 'duu go có mì Jézù nó gí,

⁹ Jézù gii 'vee ndú máa, «Tàkìì mì ndoo ùnje jì ndoo a i gítí bà bàkà i ngàyi 'do gbí òkò tí ndá bà bàkà tó i ta bà bàkà vò i ta òrì bà wotí? Káa à má 'do gbí òkò tí ndá bà 'vala ku ta ba zi ku, à nìkì a ngàyi?»

¹⁰ Yí bà-i-nò gii zeke'o jèlè to, bindi yí gii 'dè có jì 'dakò tí nó ta 'bì wó pizoo gí nó máa, «Ya'va gbí 'bì lo.» 'Dakò tí nó mà gii ya'va gbí 'bì wò, 'bì wó gii gí nìkì maa gí.

¹¹ Sè bà ba ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà gii dù ká n'jídí ta sé bà òò òrì i tí nó, bindi ndú gii toko có tacó bà pà kèjì gítí òrì i ònínó náa ndá yí 'ví bàkà ta Jézù nó.

Jézù òrì ndá tú mì wó muu'bi-nje só

¹² Ta 'bí òrì gbaànjé gbí òkò ndá sili tí nó, Jézù gii co ya gí pí gú tacó bà 'deke tí wó jì Mbírì. Yí gii dù pí gú ká kú 'deke tí wó jì Mbírì ta bèbìlì tí nó too yé gí.

¹³ Yé mà gii too gí, yí gii kili ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii òrì ndá 'duu muu'bi-nje só 'do gbí òkò tí ndú, bindi yí gii kpi rè mí muu ndú máa ndú a ndá tú mì yì.

¹⁴ Ònínó a rè ndá 'duu tí nó náa Jézù òrì ndá tú mì wó nó ká nó: ndá Sìmoné tí nó náa yí kpi Piyétòrò mí tí wó nó, ta ná'vìndí wó Àndèrèyà, gii je Jákòmò, gii je Jòvání, gii je Filípò, gii je Bàràtòlòmèyò,

¹⁵ gii je Mátéyò, gii je Tòmázò, gii je Jákòmò tí nó tí 'vii mì Àlífèyò, gii je Sìmoné tí nó ta 'bí rè wó a Tó-'vii-'bá nó,

¹⁶ gii je Júdá tí nó tí 'vii mì Jákòmò nó, gii je Júdá Ìsikàriyótè tí nó mbe gii cu gòmbò tí nó wó.

Ndâ 'duù me mbè kaa ya gí tàkò Jézù

17 Jézù mà gii yaaka ta ndâ 'duù tí nó muu 'bì-nje só náa yí bàkà ndú tí ndâ tú mì wó nó 'do pí gú gí tàbù to gí, ndú gii 'de ndâ mbe tala có mì wó, ta ndâ 'duù me mbè mbe kaa kú ya gí tàkò ndú kili kú ùndi ndú pí 'bí kpáká'và to. Ndâ 'duù ta o tí nó gí 'do gbí ndâ to Jùdéyà 'dáá gí. Ndâ mbe gii 'do Jèrùzàlémè, ta ndâ mbe gí 'do yì ngo gbí ndâ to Tírò ta Sidóni.

18 Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kaa ya tacó bà 'di ndâ có mì Jézù, kaa ndâ 'duù ñinò ta nò'o tí ndú nó, kaa ya tacó wàa yí 'ví 'vala ndâ yì. Ndâ 'duù ñinó ta ndâ i-gbì-muu ndú nó ya tacó wàa yí 'ví mòkò ndâ i tí nó 'do gbí muu ndâ yì gí.

19 Ndâ mbè 'duù tí nó 'dáá gí kú kùkù to tacó bà tee 'bì ndú mítí wó, tacó wotí bà 'vala ndâ 'duù tí nó mbe kú co 'do gbí dii wó nó kú 'vala ndú.

Jézù nìbà i ji ndâ 'duù

20 Jézù gí zeke'o tí ndâ mbe tala có mì wó ngbóó, bìndi yí gii 'dè có ji ndú máa,

«Yo tí ndâ mbe yè, a ndâ mbe tó pá,
tacó 'bá mì Mbíri tí gba a i mì yo.

21 «Yo tí ndâ mbe kú kònò go, a ndâ mbe tó pá;
tacó yì yo bà yè gí.

«Yo tí ndâ mbe kú wa gbí, a ndâ mbe tó pá;
tacó yo kèjì gí bà ño 'dì.

22 «À tí yo a tó pá ta o tí nó náa ndâ 'duù má kú sogo yo, ndú má kú mò yo 'do tí ndú gí ndii, ta bà 'dè ndâ có ñónókó gítí yo, ta bà volo ẹ̀ yo, á muu 'Vii-mì-'Dakò.

23 Yo 'ví dù ọ̀ ta o líkí'o ta o tí nó náa ndú má kú bàkà ndâ i tí nó mítí yo nò, tacó gbolò mboò tàkò ndâ i tí nó kú ù ndi yo gbíri, tacó ndâ ká gù ndú dígíséé kú mèèkè'i tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ká ènò.

24 «Káa yo tí ndâ mbe kú tee njembí yo kpónó ká mítí ndâ kpo-kpò i mì yo á muu to tí nó bà ñò mítí yo,
tacó yo 'de bà tó i ñindi yo cee gí.

25 «Yo tí ndâ mbe kú da nó gbí i-zó-zò kpónó bà ñò mítí yo,
tacó yo kèjì gí bà zò go.

«Yo tí ndâ mbe kú ño 'dì ta yéni kpónó bà ñò mítí yo,
tacó yo bà gii tùgàzù ta ngo-ọ̀ ta ọ̀ yo.

26 «Yo tí ndâ 'duù tí nó náa ndâ 'duù 'dáá gí kú là tà ọ̀ yo kpónó nó bà ñò mítí yo, tacó ñinò a gbèe ọ̀ a i tí nó dígíséé náa ndâ ká gù yo kú me ta ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri.

Zè ndâ ku'dì tí lo nìkì maa

27 «Káa ye kú 'dè có ji yo tí ndâ mbe kú 'di có mì ye kpónó nó máa, yo 'ví zè ndâ ku'dì tí yo nìkì maa, yo 'ví bàkà tó i ji ndâ mbe kú sogo yo.

28 Yo 'ví kùya 'dè ngo cù mítí ndâ mbe kú see yo. Wàa yo delè 'ví 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ndâ mbe kú mèèkè'i tí yo.

29 «'Bí 'duù má gbí gbí tì lo gbaànjé, wò 'ví 'visì kè'bí ji yí wàa yí 'ví gbí gí tàkò ñinò náa yí gbí nò kpèkù. 'Duù má ja wòòkò bòngò mì lo 'do tí lo gí, wò 'ví ja ndò ñinò gbímbí lo nó ji yí gí tàkò .

30 'Duù má yù i 'do tí lo, wò 'ví zì 'do tí wó lá. 'Duù má aaka i 'do 'bì lo, wò 'ví je ndi i tí nó 'do mì wó káká'í lá.

31 Wò 'ví bàkà ta ndâ 'duù káa ña i tí nó ta go tí lo máa ndú 'ví bàkà ta wò nô.

32 «Yo má zè tí tó jé káa ndâ 'duù tí nó mbe zè yo tí tó nó, yo bà 'de gbí a yè? Tacó à kpétí káa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ndú kú bàkà nambeè ji ndâ mbe bàkà nambeè á ji ndú.

33 Yo má bàkà tó i ká ji ndâ mbe bàkà tó i ji yo, ndeṛè bà bàkà tó i mi Mbíri ji yo 'ví dù a yè? À kpétí káa ndâ mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ndú kú bàkà tó i gbí òkò tí ndú.

34 Yo má wùù i ká ta ndâ 'duù tí nó náa yo kú koṛo có máa ndú bà dele ndí ji yo gí nó, Mbíri 'ví bàkà nambeè ji yo gbí kà có yè? Njìnò me gbèe ña i tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kú bàkà nó lá?

35 Yo zè ndâ ku'di tí yo niki maa, yo 'ví bàkà tó i ji ndú. Yo 'ví bàkà tó i ji 'duù ta bà koṛo có máa, a má taabé yí 'ví tù 'bi wó ji yo nó lá. Yo má bàkà go ndâ có mi ye nó gí, Mbíri bà bàkà tó i ji yo me gbolò, yo delè bà dù tí ndâ 'dóó 'viù mi Mbíri á ngéé gbíri, tacó yí kú bàkà nambeè ji ndâ 'duù ñinó mbe ñò nambeè ni lá nó, ta ndâ wò 'duù.

36 Yo ñò yè ɾo ndâ 'duù, tacó Bu yo tí Mbíri a mbe ñò yè ɾo ndâ 'duù.

Có gítí bà 'viiki ndâ 'bí ka tí

37 «Yo 'viiki ndâ 'duù lá, tacó wàa Mbíri 'ví 'viiki ta yo lá. Yo o gítí bà waa có mítí ndâ 'duù lá, tacó wàa Mbíri 'ví waa ta có mítí yo lá. Yo si có gítí ndâ mbe bàkà wò i ji yo mí to, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí gítí ndâ wò i ñindi yo.

38 Yo je i ji ndâ 'duù, yo má je i ji ndâ 'duù, Mbíri bà bàkà a cénjènjè mí tí ká'i bà je ta i ji yo, yí giì sene , ngo ɾo máa yee to gí, yí bà giì je ji yo. Tacó Mbíri bà 'vii i ji wò ká ta gbèe ká'í tí nó náa wò 'vii ta i ji 'bí ka lo, nô.»

39 Jézú giì 'vee ndú gbí lòkò'bo máa, «Mbe sú ɾo má ja 'bí ka wó mbe sú ɾo, ndú bà 'va tí ndú ta yí gbí gùù wálá?

40 Mbe tala i ñò i ndii mbe kú nibà i ji yí lá. Káa mbe nibà i ji 'duù má yù yí ngbóó gí, 'bè gbí ña i mi ndú wálá.

41 «Nji ngoò má kuu ta ɾo lo, wò bà me ta bà ñò léé njú to a tà ɾo 'bí nambe lo ée?

42 Wò bà 'dè nje lo tacó bà 'dè có ji nambe lo máa yí yèè dè gí mi lo wàa wò 'ví òlò njú to 'do tà ɾo wó, 'do kòtí 'di, ta nji ngoò á tà ɾo lo, ndi lo bó mbe là ngo mè tí ka wó si ñindi wó mítí wó? À má éno, pà 'bí 'duù, wàa yí má òlò nji ngoò 'do tà ɾo lo gí, wò 'ví giì òlò njú to 'do tà ɾo 'bí ka lo.

43 «Mú mbe jì'vi lá jé ɾi wò ndo mú lá. Mú mbe jì'vi gí delè jé ɾi tó ndo mú lá.

44 Tacó à kú ñò ña mú ni ká mítí ndo wó. À jé ɾuka ndo bàà 'do tà mú kperè lá. À delè jé ɾuka ndo mbiigá 'do tà mú ga'dí lá.

45 Tó 'duù kú bàkà káa ndâ tó i tí nó mbe yè yí wó géjé-géjé gí. Wò 'duù delè kú bàkà káa ndâ wò có tí nó mbe yè yí wó díí gí. Tacó nje 'duù kú 'dè có ká gítí ña i ñinó á gbí yí 'duù tí nó nô.

Ña ndâ mbe gèè 'bá sósò'ò

46 «Yo kú 'dè có máa ye a Mbe tí yo tacó yè, káa yo 'di có mi ye lá?

47 Ye kpónó bà tùbà tí ña 'duù ñinó mbe gí gí mi ye, yí giì 'di ndâ có mi ye, bindí yí giì bàkà go ndâ có tí nó náa ye 'dè ji yí nó, nô.

48 Nja 'duù tí nò go mbe gèè 'bá ñinó mbe duu guù ndá kpalà 'bá mì wó ngé m̄ri 'bì wó gí. Ngo giì ò có tàkò 'bá tí nò, káa 'bá tí nò giì rò ká ngiki tíyò, tacó à gèè me tí i-'di lá.

49 Káa 'duù ñinó mbe 'di ndá có mì ye, káa yí bàkà go ndú lá, go 'duù mbe duu ta ndá kpalà 'bá mì wó coko'do-cókó'dó. Ngo má giì ò có tàkò 'bá tí nò, à giì 'va tí to, si gbèe kpalà mí yaà lá.»

7

Jézu 'vala bòò mì 'bí Ròmánò tí kùro ndá àsikéri

1 Jézu má giì cee ta bà 'dè ndá có tí nó nje wó nó ji ndá 'duù 'dáá gí, yí giì njè nó ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù.

2 Má giì zeke'o, 'bí 'dakò tí 'duù Rómà, tí kùro ndá àsikéri zi'duù-vò, náa kpóló-kpolo bòò mì wó ta nò'o tí wó náa yí kù ù káa ndi sè o mì wó,

3 má giì 'di có tí Jézu, yí giì tuu ndá 'bí kpo 'duù mì ndá Jùdèyà, máa ndú ya gí bà tè'é tí Jézu máa yí gí gí bà 'vala bòò mì yì.

4 Ndá kpo 'duù tí nò giì ya gí mì Jézu, ndú má giì 'dè có tí nó náa kùro ndá àsikéri tí nò tuu ta ndú nó ji yí gí, ndú giì 'deke tí ndú ji yí ta wotí tí máa, «'Dakò tí nó 'vii tí ña 'duù ñinó náa wò 'ví koni yí nó ngé ma.

5 Tacó yí bàkà nambeè ji ndá 'duù mì ndoo ngé. À delè a yí ká bì bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbiri tí nó kpónò á tíyò nó ji ndoo.»

6 Jézu má giì 'di có mì ndá kpo 'duù tí nò, ndú giì njè nó ta ndú kù ya gí 'bá mì kùro ndá àsikéri tí nó. Ndú má giì dooko gí 'bá mì kùro ndá àsikéri tí nó gí, ndú giì 'dè ndá 'bí kómbe kùro ndá àsikéri tí nó náa yí tuu ndú máa, ndú ya gí bà 'dè có ji kpo 'duù tí nò tí Jézu nò máa, «Mbe tí ye, yeeke tí lo ta bà gí gí 'bá mì ye lá, tacó ye 'vii tí 'duù ñinó náa wò 'ví rì gí tà'i mì ye nó lá,

7 tacó ènò, ye gbì gbí njembí ye tacó bà ya gí mì lo lá. 'Dè káa có ta nje lo wàa bòò mì ye bà 'vala gí.

8 Tacó ye delè a 'duù ta ndá kpo-kpò 'duù kuu kùro ye, ye delè a gbolò 'duù kùro ndá àsikéri, náa ye má tè'é tí àsikéri, yí kù gí gí tà é mì ye. Ye delè má je nó ji àsikéri, yí kù ya ta nó tí nò. Ye má 'dè có ji bòò mì ye máa yí bàkà i ñinó, yí kù bàkà .»

9 Jézu má giì 'di có tí nó náa 'dakò tí nó tuu ta ndá 'duù ji yí nó, nje wó giì 'dèè gí. Bindi yí giì 'visi tí wó gítí ndá 'duù tí nó méé-me-mè mbe kù ru ndi wó nó, yí giì 'dè có ji ndú máa, «À kpèti ká 'do gbí òkò tí ndá Ìziriyèlì, ye jé 'dé 'bí 'duù gbaànjé mbe tee njembí wó mítí Mbiri á go i mì 'dakò tí nó lá!»

10 Ndá 'dakò tí nó náa kùro ndá àsikéri tí nó tuu ndú ji Jézu nó má giì delè ndi ndú gí 'bá, ndú giì 'de bòò mì wó a gí yaà 'do gbí nò'o gí.

Jézu 'vala 'vii mì 'bí nawù ku

11 Jézu bàkà me gbolò o bindi bà 'vala bòò mì kùro ndá àsikéri tí nó lá, bindi ndú giì njè nó ta ndá mbe tala có mì wó 'do Kàpàrànwùmù kù ya gí gbí gbata Nàyini. Ndá 'duù me mbè giì ki 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù kù ko ndú.

12 Ndú má giì dooko gí njekèji ndùgù bà rì gí gbí gbata Nàyini gí, ndú giì 'de ndá 'duù kù te ku 'bí 'dakò 'do gbí gbata gí sè tacó bà ya gí bà duu yí. 'Dakò tí nó mbe cì nò a gbèe 'vii mì nawu wó, káa nawu wó delè a nawù ku. Ndá 'duù giì ki 'do gbí gbata kí-ki kù ko tàkò ku ta ndá niì tí nó.

13 Mbe tí ndoo mâ giì nò nawu 'dakò tí nò mbe cì nò, yê ɾo wó giì bàkà yí ngé ndii gí. Yí bà-i-nò giì 'dè có ji nùí tí nò maa, «Wa gbí lá.»

14 Bìndi yí bà-i-nò giì ba to co gbí òkò tí ndâ 'duù ya gí mì ndâ 'duù tí nó mbe kù te ku nó, bìndi yí giì tee 'bì wò míti mbà tí nó náa ndâ 'duù kù te ta ku nó. Ndâ 'duù tí nó mbe kù te ku nó mâ giì ɾò tíyò gí, Jézù giì 'dè có ji 'dakò tí nò mbe cì gí nò, máa, «Ye kù 'dè có ji wò máa, wò a gí yaà, ndí lo 'vii-'dakò.»

15 'Dakò tí nò giì a kù ki tí wó to, bìndi yí giì 'bità bà 'dè có, bìndi Jézù giì je yí ji nawu wó.

16 Gúku bà-i-nò giì bàkà ndâ 'duù 'dáá gí ngé ndii gí. Bìndi ndú giì 'bità bà ùlù Mbíri máa, «Gbolò mbe 'dòkò có mì Mbíri co mí gbí òkò tí ze gí! Mbíri co wíri gí mì ndâ 'duù mì wó gí.»

17 Tàwo có tí nò giì ya cee 'bá Jùdèyà, ta sè ndâ 'bí to ñinó dè-dè nó 'dáá gí.

Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù 'vee Jézù

18 Ndâ mbe tala có mì Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù mâ giì ya gí bà dità ndâ i tí nó 'dáá náa Jézù bàkà nó ji Jòvànì, Jòvànì giì ɾuka ndâ 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndú,

19 bìndi yí giì tuu ndú, máa ndú ya gí bà 'vee Mbe tí ndoo máa, «Wò a 'duù tí nó náa Jòvànì 'dè có táánò máa yí kèjì nó wèè, ze ùndi 'duù tí nó?»

20 Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mâ giì yee mí Jézù, ndú giì 'dè có ji yí máa, «À tuu ze a Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù, máa, ze gí gí bà 'vee wò, máa, «Wò a 'duù tí nó náa à máa wò kèjì nó, wèè, 'duù tí nó ká kpòò kèjì?» »

21 Ndâ mbe tala có mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó giì yee mì Jézù ta o tí nó si yí kuu gbí nètè bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí ndâ nò'ò mì ndú, ta bà mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ta bà njaanga ɾo ndâ mbe sú ɾo.

22 Ndú mâ giì 'vanda ndi có tí nó náa mbe nìbà i ji ndú tuu ta ndú nó, ji Jézù, Jézù giì 'visi có ji ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà dità ndâ i ñinó náa yo nò ta ɾo yo nó, ta ndâ có ñinó náa yo 'di ta tù yo nó ji Jòvànì: ndâ 'duù tí nó táánò tí ndâ mbe sú ɾo nó kpónó kù zeke'ò, ndâ 'duù tí nó ta kò ndú mbe gbele've gí nó kù nò nó kútí ndâ mbe cì kpónó ɾo gí, ndâ mbe sú tù kù 'di có, ndâ 'duù ñinó mbe cì gí nó kù a gí yaà, à kù ma Banga-Ngú-Có mì Mbíri ji ndâ mbe yê.

23 Káa yo 'ví 'dè có ji yí máa, 'duù ñinó mbe me kpìiki-kpìiki gítí bà ùnje gítí ye lá nó a gbolò mbe tó pá.»

24 Ndâ 'duù mì Jòvànì náa yí tuu ndú nó mâ giì nje nó gí, Jézù giì 'bità bà 'vee ndâ mbè 'duù tí nó mbe tì mí mì wó nó gítí Jòvànì, máa, «Yo táánò kù kaa 'do gbí ndâ gbata ya gí gbí kángáá nga ngoò gí bà nò a yè? Gí bà nò nji ngba náa pípiri kù pí yí mò éno, mò ézò?»

25 Yo kaa ya gí bà nò a yè? Gí bà nò 'bí 'dakò mbe zaa ta ndâ banga bongo? Ndâ mbe kù zaa ta ndâ banga bongo kù dù a i 'bá mì ndâ kpo-kpò gba!

26 Káa 'dóó i tí nó náa yo kaa ya gí bà nò nó a nja yè? Gí bà nò mbe 'dòkò có mì Mbíri? Ñinó a nderè bà ya yo ká nò. Káa 'duù tí nó me gbolò ndii mbe 'dòkò có mì Mbíri gí.

27 'Dakò tí nò a 'duù tí nó náa a cu có gítí wó mì gbí wáràgà mì Mbířì máa, Mbířì máa, <Nògí! Ye kèjì gí bà tuu tú mì ye gí kùro lo, gí bà 'viindi kpokèjì tacó tí lo,> nò.

28 Ye kù 'dè có jì yo máa, 'bí 'duù náa a niì ká jò yí mbe me gbolò ndii Jòvání muu to tí nó wálá. Káa kpèti ká ènò, cèe táangbà 'duù sínò gbí òkò tí ndá bòò-gba mì Mbířì me gbolò ndii yí gí.»

29 Ndá cèe 'duù 'dáá gí, ta ndá mbe kilí i-mířì má gii 'di ndá có tí nó náa Jézù 'dè gítí Jòvání nó, ndú gii ùnje gítí có mì Mbířì gí, bindi Jòvání gii caka tí ndú gí.

30 Káa à káa ndá mbe kpolo tí tàkii, ta ndá kpo-kpò mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà ká gii kpò có tí nó náa Mbířì 'dè jì ndú nó ta bà biya bá caka tí ndú mì Jòvání gí.

31 Káa Jézù gii 'vee ndá mbè 'duù tí nó máa, «À má ènò, ye kpónó 'ví 'vii ndá 'duù tí nó gbí o tí nó nó mítí yè? Ndú bà dù go ña yè?»

32 Ndú go ndá 'vii mbe kilí ta bà muu ndú tende-tende mí gbí dùpì kù ño 'dì. Bindi ndá 'bí 'duù gii dù á bàndò mì ndú gii yuu nje ndú jì ndá 'bí ka ndú máa, <Ze cè cè bà kù niì jì yo, káa yo dù řu lá! Ze gii cè cè ku jì yo, káa yo wa gbí lá!>

33 Tacó Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù táánò gí gí to nò, yí táánò me mbe zò i lá, yí delè me mbe nju pe lá. Káa nje yo táánò gii dù gítí wó máa, a i ká gbí muu wó!

34 Káa 'Vii-mi-'Dakò gii gí kù zò i, ta bà nju pe, káa yo gii 'visì nje yo máa, <Nò káa ña 'dakò tí nó gí! Yí a mbe gámàtá, tí vò mbe nju pe, tí kómbe ndá mbe kilí i-mířì ta ndá i-tà-zùkùmèè!>

35 Kpèti ká ènò, à káa ndá mbe ùnje gítí ènó máa, Mbířì a mbe 'di gbí-o, ká bà 'dè yúco.»

Simónè te wiri mítí Jézù

36 Ta o tí nó, 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà gii tè'é tí Jézù gítí i-zò-zò á 'bá mì wó. Káa sí ndú kù zò i,

37 'bí niì náa rẹ wó volo ta bà bàkà vò i gí má gii 'di có tí Jézù, yí gii řì gí tàkò ndú tà'i ta pó bàà gbí ká'i-bàà náa à kirí 'do tí díí, si ndú kù zò i.

38 Yí gii rọ tìyò á seè kò Jézù náa yí pařaka gí ndii nó, kù wa gbí ta bà 'dù ngo-řo wó mítí ndá kò Jézù. Bindi yí gii kucuku muungbó wó mí to, yí gii tořo ngo-řo wó nó 'do tí ndá kò Jézù ta se muu wó. Bindi yí gii nó tí ndá kpázà kò Jézù ta nje wó, yí gii yee pó bàà mítí .

39 'Dakò tí nó tí mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà náa Jézù kù zò i á 'bá mì wó nó má gii ño ña i tí nó náa vò niì tí nó kù bàkà ta Jézù nò, yí gii 'bità bà koro có máa, «'Dakò tí nó kùtáá má dú káa mbe 'dòkò có mì Mbířì, yí bà ño ña vò niì tí nó mbe kù gbaa yí nó ní gí.»

40 Káa Jézù gii 'dè có a i jì mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà tí nó, ta rẹ wó a Simónè, náa ndú kù zò i 'bá mì wó nó máa, «'Bí có kuu mì ye tacó bà 'dè jì wò, Simónè.»

Káa Simónè gii 'visì có jì Jézù máa, «'Dè có mì lo, Mbe niì a i.»

41 Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có jì Simónè máa, «'Bí 'dakò dígísèé tí mbe da i gii 'vii cù jì ndá 'bí 'dakò sòsò'ò, máa ndú má bàkà gí, wàa ndú 'ví dele ndí jì yì. Yí 'vii jì 'bí 'duù a jù-kèè zì'duù-gbaànjé. Yí gii 'vii jì 'bí a jù-kèè vò.

42 Káa bà dele ndi cù tí nò jì mbe gii kpó ndá 'dakò tí nò sósò'ò nó gí. Mbe cù tí nò má gii nò ènò, yí gii 'dè có jì ndú, máa yí sí có gítí ndú mí to gí. Wò koṛo có máa, a tàkòcò 'dì gbí òkò tí ndá 'dakò tí nò sósò'ò nò káa bà peteke gítí mbe cù tí nò ndii ka wó gí?»

43 Káa Simónè gii 'visi có jì Jézù máa, «Ye koṛo có máa, tàkòcò 'dakò tí nò ta jú-kèè cù muu wó zi'duù-gbaanjé nò.»

Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì Simónè máa, «Cò mí lo dú.»

44 Jézù bà-i-nò gii 'visi tí wó gítí nù tí nò mbe yee pó bàà mítí kò wó sí ndú kù zò i nò. Bìndi yí gii 'vee Simónè máa, «Wò nò nù tí nó gí, Simónè? Ye a wíri 'bá mí lo, káa wò je ngo jì ye tacó bà caka kò ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà lá. Káa nù tí nó ká gii 'dù ngo-ṛo wó mítí ndá kpázà kò ye, bìndi yí gii toṛo ta se muu wó.

45 Wò te wíri mítí ye ta bà òlò gbí tù ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà lá, káa 'do tí o bà ò ye gí tà'i bà-i-nò, nù tí nó ká kpécè kuu gbí nètè bà no tí ndá kpázà kò ye ta nje wó.

46 Ye gí gí 'bá mí lo, káa wò toṛo bàà mítí muu ye go i gbí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà lá, káa a nù tí nó ká gii toṛo pó bàà mítí ndá kpázà kò ye.

47 À má ènò, ñinò a nḍèrè có tí nò náa ye 'dè ta có jì wò ènó máa, Mbíri je à-cee-gí jì yí gítí ndá vò i mí wó mbe me mbè nó gí nó ká nò, tacó yí tee njembí wó mítí Mbíri ngé ma. Wò má zò 'bò gí mí ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mí lo. Má ènò, nù tí nò zè Mbíri niki ta njembí wó gbaanjé tacó Mbíri je à-cee-gí jì yí á gítí ndá vò i mí wó mbe ògbù ngé ndii gí nó gí.»

48 Jézù má gii 'dè có jì Simónè cee gí, yí gii 'dè có jì nù tí nò máa, «À je à-cee-gí gítí ndá vò i mí lo gí.»

49 Ndá 'bí 'duù tí nó mbe kù zò i ta ndú nó má gii 'di có tí nò, ndú gii 'bità bà 'vee 've gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di ká nó, náa yí kù je à-cee-gí gítí ndá vò i mí ndá 'duù nó?»

50 Káa Jézù gii 'dè có jì nù tí nó máa, «Bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí. Ya niki maa.»

8

Ndá nù mbe kù ko tàkò Jézù

1 Jézù gii 'bità bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba jì ndá 'duù cee to 'dáá gí. À ta o tí nò kù ko tàkò wó gbí ndá nó tí nò a ndá 'duù tí nó muu 'bì-nje só náa yí bàkà ndú tí ndá tú mí wó nó,

2 gii je ndá 'bí nù náa yí mòkò ndá i 'do gbí muu ndú, ta ndá 'bí náa yí 'vala ndú 'do gbí ndá 'bí ña tende nò'o, go Màriyá Madèlèná náa yí mòkò ndá i vò-nje só 'do gbí muu wó,

3 gii je Jòwánà tí nù mí 'bí 'dakò ta ò wó a Cúzá tí mbe kù kpolo tí ndá i-'bá mí Èródè 'dáá gí, gii je Sùzánà, ta ndá 'bí nù me mbè náa à nì ò ndú lá. Ndá nù tí nó ká kù ko nje ndá Jézù ta ndá mbe tala có mí wó ta ndá 'dóó i-zò-zò mí ndú.

Jézù lòkò'bò có gítí mbe va ña

4 Ta o tí nò, ndá 'duù gii kì 'do gbí ndá gbata 'dáá kpùkú ya gí mí Jézù. Jézù má gii nò ndá mbè 'duù tí nò mbe kaa gí gí mí wó nò, yí gii lòkò'bò có jì ndú, máa,

⁵ «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ya gí bà va ña gbí ñjì mì wó. Káa ta o tí nó si yí kù va ña nó, ndá 'bí ñjì ña gii 'vaka tí ta ndi tí kpokèjì. Ndá mbe co ta nó gii 'dò gbí ndú baraka gí. Bindi ndá nuù gii ñuka sè ndá ñjìno mbe 'vala 'do gbí bà 'dò gbí ndú mì ndá 'duù gí nó 'dáá gí.

⁶ Ndá 'bí ñjì ña gii 'vaka tí ta ndi pí ndá díí mbe do cukpu-cùkpù ta gbí ñjì. Síí ndú má gii yee gí sè, ndú gii mii gí, tacó to ɾo díí tacó bà bàkà gulúsù'o jì teè ndú wálá.

⁷ Ndá 'bí ñjì ña gii 'vaka tí tà ndá bè kperè. Ndú gii kù gí, káa ndá bè kperè tí nó gii gèè bè 'buuku ta muu ndú gí.

⁸ Ndá 'bí ñjì ña gii 'vaka tí bà banga zì to. Ndú má gii kù gí, ndú gii jò ta muu ndú gbe-gbè, gbe-gbè éno.»

Jézù má gii lòkò'bò có tí nó cee gí, yí gii 'dè có jì ndá 'duù máa, «'Duù ta tù bà 'di có kuu tí muu wó, yí 'ví 'di có!»

Nderè bà 'dè có mì Jézù gbí lòkò'bò

⁹ Ndá mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí gítì gbí lòkò'bò tí nó náa yí 'dè gítì mbe va ña nó.

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Mbírì je muu tacó bà 'di gbí ñgii gítì bà dù yí tí gba jì yo gí, káa sè ndá 'bí 'duù bà 'di ká gbí lòkò'bò, tacó wáa, Ndú kpèti má zeke i,

ndú 'ví ñò i tí nó náa ndú kù zeke nó ni lá;

ndú kpèti má 'di kòcò,

ndú 'ví 'di gbí có tí nó náa ndú 'di nó lá.»

Jézù 'dè gbí bà lòkò'bò có gítì mbe va ña

¹¹ Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Ñjìno a gbí lòkò'bò tí nó gítì mbe va ña nó ká nò: Njì ña tí nó a có mì Mbírì.

¹² Ndá ñjìno mbe 'vaka tí tí kpokèjì nó a ndá 'duù ñjìno mbe 'di ndá có mì Mbírì, káa Gba-vò-i gii volo muu ndú 'do tí bà ùnje gítì ndá có tí nó gí, tacó wáa Mbírì 'ví 'vala ndú lá.

¹³ Ndá ñjì ña ñjìno mbe 'vaka tí ta pí ndá díí nó a ndá 'duù ñjìno mbe 'di có mì Mbírì ta líkí'o tí ndú, káa có tí nó dù gbí njembí ndú lá. Ndú ùnje gítì có tí nó ká ta làmbu o, 'bí i má gii tala ndú, ndú gii solo sili ndú gí.

¹⁴ Ndá ñjì ña ñjìno mbe 'vaka tí gbí ndá bè kperè nó a ndá 'duù ñjìno mbe 'di có mì Mbírì, káa ñó ɾo ndá kpo-kpò i, ta líkí ndá i muu to tí nó, ta kpùrù-kpùrù njembí gítì ndá i muu to tí nó, gii si o jì ndú gítì bà 'de i 'do gbí ndá có mì Mbírì náa ndú 'di nó lá.

¹⁵ Ndá ñjì ña ñjìno mbe 'vaka tí gbí banga zì to nó a ndá 'duù ñjìno mbe 'di có mì Mbírì, bindi ndú gii kpolo tí có tí nó ta tó njembí kácá-kácá ta tiri gbí wálá, ndú te kpomu gítì yee tí o tí nó náa ndú gii bàkà go có tí nó gí.

À kù òlò wu ta 'dí'dí'o tacó bà ñò ngba'o

¹⁶ «'Bí 'duù jé mbe tù wu ta kùpò ya tí gí tà'i mì wó ta bèbìli, bindi yí gii 'bu i mí ɾo ngba wu tí nó wálá. Mbe bàkà ña i tí nó jé wálá. À kù òlò wu ta o 'dáá gí ká míti bàndò ñjìno náa 'duù bà ñò tà'i 'dáá gí.

¹⁷ Ndá i ñjìno náa a ngùndú nó dù gbí kùrù tí ká lá. Ndá có gbí ngàngbùùtù delè 'dáá gí bà 'vanda ká 'vanda gí sè.

¹⁸ À má éno, yo 'ví sè tù yo tí kpoò. Tacó 'duù ñjìno ta i kuu mì wó nó, áá bà je i jì yí me gbolò ndii ñjìno náa à kuu mì wó nó gí. Káa i 'duù má

wálá, à kpèti káa làmbu ñinó náa yí kú koṛo có máa a kuu mì yí nó, àà bà je 'do tí wó gí.»

Ndâ 'dóó-'dòò nambe Jézù

¹⁹ Ndâ nawu Jézù ta ndâ 'dóó-'dòò nambe wó gii gí gí mì wó, káa ndú gii 'de kpokèji bà ñò yí lá, tacó ndâ 'duù tí yè to gí.

²⁰ Ndâ mbe ñò ndú gii 'dè có tí ndú ji Jézù máa, «Ndâ nawu lo ta ndâ ná'vindi lo gí kuu sè á kázò tacó bà ñò wò.»

²¹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Ndâ nawu ye ta ndâ ná'vindi ye a ndâ mbe 'di có mì Mbíri bindi ndú gii bàkà go có tí nó.»

Jézù rò gbolò pípiri mí tíyo

²² Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoò di kápá gí tító.» Ndú bà-i-nò gii kaa ya gí gbí gbâ, bindi ndú gii 'bí nó gí tító go có mì wó nó.

²³ Káa si ndú gbí gbâ á ro ngo, ri gii ja Jézù gí. Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ gii zeke'o, ndú ñò gbolò pípiri gbo ndú mí ro ngo gí. Ngo kú gii gbàngá gí gbí gbâ.

²⁴ Ndú bà-i-nò gii 'bità bà gbâ Jézù, ta bà tò kú máa, «Vò i 'de ndoo gí! Ndoò dooko ta bà mi ndoo mì ngo gí, Mbe nibà i!»

Jézù mâ gii ziya gí, yí gii do mítí ndâ gbolò pípiri tí nó mbe kú pí wíri-wíri, wíri-wíri nó, ta ngo tí nó mbe kú gbàngá yéngé-yéngé, yéngé-yéngé nó, máa, ndú dù ngbiì. Ndâ i tí nó bà-i-nò gii dù ngbiì gí, o gii re déé.

²⁵ Bà ndâ i tí nó mâ gii cee gí, Jézù gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo tee njembí yo mítí ye lá tacó yè?»

Ndú gii si nje ndú nga-ngàà ta gúku, bindi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À tà nó a 'di, náa à kpèti káa ndâ ngo ta pípiri, káa ndú kú 'di có mì wó nó?»

Jézù mòkò ndâ i 'do gbí muu 'bí 'dakò

²⁶ Ndâ Jézù gii di kápá bindi bà gbùrùngà ndú mì pípiri nó gítí 'bí wúngbó to á 'bá mì ndâ 'bí ña 'duù náa à kù ní mítí ndú a ndâ Jèràsini.

²⁷ Káa, à káa pòó bà tee kò Jézù mì tító, ndú gii 'de tí ndú ta 'bí 'dakò ta 'bá mì ndú gbí gbata, ta ndâ i gbí muu wó. Ndâ i tí nó gbí muu 'dakò tí nó si yí kú nó ta só, ndú delè gii si yí kú 'vala ká ta ndi tà ndâ 'bá muu'dú ta cèe kòndi o.

²⁸ 'Dakò tí nó mâ gii ñò Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùro Jézù, kú tò kú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Áà mì lo ta ye a yè, ndí lo Jézù, tí 'Viì-mì-Mbíri a ngéé gbíri? Ye kú 'deke a tí ye ji wò máa, wò waa có mítí ye lá.»

²⁹ 'Dakò tí nó piì ña wo tí nó tacó a Jézù ká mòkò i tí nó gbí muu wó nó máa, yí có 'do gbí muu wó gí. I tí nó 'va 'dakò tí nó mí to ta bà me mbè. Ta o tí nó náa à má tanga mítí wó gí nó, à kú da 'bò mítí kò wó, à delè kú eṛe 'bí wó ta kpùrù'vù ñi wú, káa yí kú kaṛaka ñi wú 'do tí 'bí wó gí. Yí delè kú kí'viki gbí 'bò 'do tí kò wó gí. I tí nó má tanga gí, yí kú te yí ya tí gí gbí kángáá nga ngoò ta kpééti wó.

³⁰ Jézù má gii 'vee 'dakò tí nó gítí rè wó, 'dakò tí nó gii 'visi có ji yí máa, «Rè ye a <Tùmèrè>.» 'Dakò tí nó 'visi ña có tí nó ji Jézù tacó a ndâ i me mbè ká kò yí.

³¹ Ndâ i tí nó gbí muu 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, yí 'vaka ndâ yí mí gbí gùù wu lá.

³² Ndá kàdùrùkù ta o tí nò mèè kù zò i á ta tàgbà gú gbí to tí nò; tacó éno, ndá i tí nò gbí muu 'dakò tí nó gii yù nambeè 'dò mì Jézù máa, yí si ndá yí 'ví kaa ya gí gbí muu ndá kàdùrùkù tí nò. Jézù má gii ùnje ji ndú gí,

³³ ndá i tí nò gii kaa 'do gbí muu 'dakò tí nó ya gí gbí muu ndá kàdùrùkù tí nò gí, ndá kàdùrùkù tí nò gii kaa ta ngèlè ta ndá i tí nò gbí muu ndú ya gí bà oloko gí tà ngo 'do tí njà gángá ngo, bìndi ndú gii mìì ta ngo gí.

³⁴ Ndá mbe gbà ndá kàdùrùkù tí nò nò mâ gii hò òja i tí nò mbe bàkà tí míti ndá kàdùrùkù nò, ndú gii njè ta ngèlè ya gí bà 'dè ji ndá 'duù gbí gbata, ta ndá 'duù ta ndi gbí njí.

³⁵ Ndá 'duù gii ki ya gí bà hò òja i-serè tí nò náa ndá mbe gbà ndá kàdùrùkù 'dè có gítí ji ndú nò. Ndú má gii yee kà, ndú gii 'de 'dakò tí nó náa Jézù mòkò ndá i 'do gbí muu wó nò kù ki tí wó á kùro Jézù, tí cèè 'duù ta bongo tí wó. Bìndi nje ndá 'duù gii 'dèè gí.

³⁶ Ndá mbe hò ndá i tí nó mbe bàkà tí míti 'dakò tí nó ta ndá i gbí muu wó nó ta ro ndú má gii ya gí bà dità ndá i tí nó ji ndá 'duù,

³⁷ ndá 'duù gbí gbata mì ndá Jeràsini ta ndá 'duù ònò ta 'bá mì ndú ta seè gbata nó gii 'deke tí ndú ji Jézù ta gúku máa, yí njè nó 'do gbí to mì ndá yí gí. Tacó éno, ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gii kaa ya gí gbí gbà, bìndi ndú gii dele ndi ndú gí tito.

³⁸ Káa ta o tí nó si ndá Jézù kù bàkà nó nó, 'dakò tí nó náa yí mòkò ndá i 'do gbí muu wó nó gii ya gí mì Jézù, bìndi yí gii 'deke tí wó ji yí máa, yí si ndá yí 'ví ya ta ndú. Kaa Jézù gii 'dè có ji yí máa,

³⁹ «Ya gí 'bá, wàa wò 'ví ma có òja i tí nó náa Mbíri bàkà ji wò nó ji ndá 'duù.» 'Dakò tí nó bà-i-nò gii ya gí 'bá, bìndi yí gii ma có òja i tí nó náa Jézù bàkà ji yí nó cee gbí gbata 'dáá gí.

Jézù 'vala ndá 'bí nìi ta 'bí 'vinì

⁴⁰ Jézù má gii dele ndi wó gí Gàliléya, ndá 'duù gii te wíri míti wó ngé ndii gí, tacó ro ndá 'duù ta o tí nó ká kpokèji tí wó.

⁴¹ Má gii zeke'o, 'bí gbolò 'duù tí kùro ndá mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbíri mì ndá Jùdéya, ta rẹ wó a Jáyìrù, gii ya gí bà zèè kò Jézù ta bà 'deke tí wó ji yí máa, ndá yí ya ta yí gí 'bá,

⁴² wàa yí 'ví 'vala gbèe nájú yí tí 'vinì ta ndoò tí wó go muu 'bi-nje só, ta sé'i tí wó, mbe kù ù káa ndi sè o mì wó.

Káa si ndá Jáyìrù kù ya gí 'bá mì wó ta Jézù, ndá 'duù me mbè gii tí ndú 'dee gí.

⁴³ Ta o tí nó, 'bí nìi ta mbelè kù yee tí wó ta ndoò muu 'bi-nje só káa yí 'de mbe 'vala yí lá, kuu gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó.

⁴⁴ Nii tí nó mâ gii hò Jézù, yí gii para ta kpokèji kápí Jézù co gbí òkò tí ndá 'duù ya gí bà zèè nje bongo tí Jézù. Bìndi mbelè tí nó mbe kù yee tí wó nó ngé gii rò tiyò gí.

⁴⁵ Káa Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «A 'di ká gbala ye?»

Káa ndá 'duù 'dáá gí gii o gí. Bìndi Piyétòrò gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe nìbà i, a ndá 'duù tí nó mbe tí 'dee wò kigirigii gí nó ká kù kpoko wò.»

⁴⁶ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mì Piyétòrò nó máa, «'Duù gbala ye gí. Ye hò ni 'do tí bà co woti 'do gbí dii ye.»

⁴⁷ Nii tí nó mâ gii hò ni gí máa, kèji bà ndo yí 'do 'bi Jézù wálá, yí gii co ta gúku kpùrù-kpùrù-kpùrù, ya gí bà kucuku muungbó wó mí kùro Jézù.

Bìndi yí gii yù gbí ndeṛè bà zèè nje bòngò tí Jézù mì wó, ta bà 'vala yí ngé á bìndi bà zèè nje bòngò tí Jézù mì wó, mí kùṛò ndá 'duù 'dáá gí.

48 Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Bà tee njembí lo mí tí ye 'vala wò gí, nájú ye. Ya nìkì maa.»

49 Káa si Jézù kù 'dè có jì niù tí nò, 'bí 'dakò náa à tuu yí 'do 'bá mì Jáyìrù gii 'dè có jì Jáyìrù máa, «Si bà yeeke ndi mbe nìbà i kpòò mì to. Tacó bà i tí nò kà volo gí nò.»

50 Jézù má gii 'di có tí nò náa 'dakò tí nò kù 'dè jì Jáyìrù nò, Jézù gii 'dè có jì Jáyìrù máa, «Cì gúku lá. Tee káa njembí lo mí tí ye, wàa yí bà a gí yaà gí.»

51 Ndá Jézù má gii yee 'bá mì Jáyìrù, Jézù gii biya gí máa 'bí 'duù 'ví rì ta yí gí tàkò ku tà'í lá. Ndú gii rì gí tà'í tàkò ku ká ta ndá Jáyìrù tí bu ku, ta nawu ku, gii je ndá Piyétòrò, ta Jòvání, ta Jákómò 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó.

52 Ndú gii rì ta ndú gí tà'í tàkò ku si ndá 'duù kù mèrèkè tí ndú ta bà wa ku sè. Káa Jézù gii 'dè có jì ndá 'duù máa, «Yo si bà wa gbí mí to. Yí cì lá, yí kù tè a rì.»

53 Ndá 'duù má gii 'di có tí nò, ndú gii ọ Jézù ọ-ọ, tacó ndú ọ ni gí máa, 'viní tí nò cì gí.

54 Káa Jézù gii zèè 'bì 'viní tí nò, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «A gí yaà, ndí lo 'vii.»

55 Má gii zeke'o, 'viní tí nò gii 'bità bà wo woò, bìndi yí gii a ngé cónjórónjò gí yaà. Jézù bà-i-nò gii 'dè có máa, à je i-zò-zò jì yí.

56 Nje ndá bu 'viní tí nò ta nawu wó gii 'dèè gítí ọa i tí nò gí, káa Jézù gii 'dè có jì ndú máa, ndú 'ví 'dè có i tí nò mbe bàkà tí nò jì 'bí 'duù gbaànjé lá.

9

Jézù tuu ndá tú mì wó muu'bi-nje só

1 Ta o tí nò Jézù gii kilí ndá tú mì wó muu'bi-nje só náa yí ọka ndú 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì wó nó, yí gii je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù, ta wotí bà 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá nò'o jì ndú.

2 Bìndi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba, ta bà 'vala ndá 'duù 'do gbí ndá nò'o.

3 Yí gii 'dè có jì ndú máa,

«Yo 'ví je 'bí i tacó bà kpolo ta tí yo muu nó lá.

Yo 'ví zèè mù kóró lá, yo 'ví le kúúkpá lá.

Yo 'ví te i-zò-zò lá, yo 'ví je gùrúsù lá.

Yo delè 'ví je vòò 'bí bòngò lá.

4 Yo má yee tí to, yo 'ví ọngà ndò lá, yo 'ví dù ká tí gbèe 'bá yee tí o bà nje nó mì yo 'do tí to tí nò.

5 Yo má yee tí to, káa ndá 'duù gbí to tí nò má te wíri mí tí yo lá, ta o tí nó náa yo má kù nje nó 'do tí to tí nò nó, yo 'ví gbì njú to, to tí nò 'do tí kò yo gí, tacó bà túbà jì ndá mbe to tí nò máa, a ndú ká pà vò i mì ndú gítí mìri ndú.»

6 Jézù má gii 'dè ndá có tí nó náa à tí nó jì ndá mbe tala có mì wó cee gí, ndú gii nje nó ya cee to 'dáá gí kù ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duù, ta bà 'vala ndá mbe nò'o ta ndi tí ndá bàndò 'dáá gí.

Muu Èródè nònòkò tí gítí Jézù gí

⁷ Èródè tí gbolò 'duù mbe kù zogo Gàliléyà mà gii 'di tàwo ndâ i tí nó náa Jézù kù bàkà nó, muu wó gii nònòkò tí gí. Tacó ndâ 'bí 'duù ta o tí nó kù 'dè có máa, a Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

⁸ Ndâ 'bí 'duù máa, a Èlìjâ tí nó tí ká mbe 'dòkò có mì Mbírì nó ká gí ndi wó. Káa ndâ 'bí 'duù nìndi ndú máa, a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká mbe 'dòkò có mì Mbírì ká 'vala ndi wó.

⁹ Èródè mà gii 'di ndâ có tí nó njúkú-njúkú nò, yí gii 'vee tí wó ta go bà nò Jézù, máa, «Ye da miṛi Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gí. Wàa 'duù tí nó ta ɾè wó kù wu ènò nò 'ví dù a 'di?»

Jézù je i-zó-zò jì ndâ 'duù álifì vò

¹⁰ Ndâ tú mì Jézù gii dele ndi ndú gí gí bà dità ndâ i tí nó náa ndú bàkà si ndú muu nó nò 'dáá gí jì yí. Bìndi Jézù gii kaa ndú, ndú gii ya ta ndú ta kpéétí ndú gítí 'bí to ta 'bá tí wálá seè gbata Bètisàyidà.

¹¹ Káa ndâ 'duù me mbè gii nò bà ya ndú gí. Bìndi ndú gii kaa ya gí tàkò ndú.

Ndâ 'duù tí nó mà gii yee tàkò ndú ká gí, Jézù gii te wiṛi mítí ndú ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbírì tí gba jì ndú, delè ta bà 'vala ndâ mbe nò'o gbí òkò tí ndú.

¹² Ndâ mbe tala có mì Jézù muu'bi-nje só mà gii nò ɾi kù tá-ta, ndú gii ɾuka bà muu ndú, bìndi ndú gii ya gí mì wó, bìndi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Njè ndâ 'duù tí nó gí, wàa ndú 'ví ya gí bà pà ndâ bàndò ɾì, ta i-zó-zò, á ta ndi 'bá mì ndâ 'duù. Tacó ndoo kpónó tí bàndò nìnò ta 'bá tí wálá nò.»

¹³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Káa 'dóó yo má je ní i-zó-zò tí nó jì ndú, káa yè ká tí?»

Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Áá mì ze káa ndâ kù kò vò, ta ndâ sè sósò'ò. Gbí có mì lo nó máa, ze ya gí bà sè i-zó-zò jì nà ndâ mbè 'duù tí nó?»

¹⁴ Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí ènò tacó muu ndâ 'duù ta o tí nó 'dáá gí bà dù go álifì vò.

Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «Yo 'dè có jì ndâ 'duù tí nó máa, ndú ki tí ndú to ta bà muu ndú, bà muu ndú, go ndâ 'duù zì'duù-só tí gbèè bàndò.»

¹⁵ Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ki ndâ 'duù mí to, á go có tí nó náa yí 'dè jì ndú nó gí,

¹⁶ Jézù gii kaa ndâ kù kò tí nó mì ndú vò nó, ta ndâ sè tí nó sósò'ò nó, mí 'bì wó, yí gii zeke'o gí tàrì, yí gii ùlù Mbírì tacó tí ndú, bìndi yí gii ki'viki gbí ndú, bìndi yí gii kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, máa, ndú njèè jì ndâ 'duù.

¹⁷ Ndâ 'duù gii zò i yè yí ndú 'dáá gí, bìndi ndâ mbe tala có mì Jézù gii ɾuka sè i-zó-zò mbe kpò ndú gí yeke ndâ kèè muu'bi-nje só.

Piyétòrò yù gbí Jézù máa, yí a Bìndi-Mbírì

¹⁸ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù 'deke tí wó jì Mbírì, si mì ndú ta ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù 'di 'do mì ndâ 'duù éno máa ye a 'di?»

19 Káa ndú gii 'visi có ji yí máa, «Ndá 'bí 'duù kú 'dè có ènò máa, wò a Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù. Ndá 'bí 'duù kú 'dè có máa wò a Èlìjà tí nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbíri nò. Káa ndá 'bí 'duù nìndi ndú máa, wò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbíri.»

20 Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Káa yo? Yo nìndi yo kú 'dè có máa ye a 'di?»

Káa Piyétòrò gii 'visi có ji yí máa, «Wò a Bindi-Mbíri!»

21 Káa Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa, ndú 'ví 'dè ndi có tí nò náa Piyétòrò 'dè nò jì 'bí 'duù gbaànjé lá.

22 Yí gii 'dè có ji ndú máa, «'Vii-mì-'Dakò kèjì gí bà kònò a ndú tí ndá sé'i. Ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò mbe 'di gbí tàkù mì ndá Jùdèyà bà zi yí gí. Káa ta sili ta'ò bindi ku mì wó, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

23 Jézù gii 'dè 'bí có ji ndá mbe tala có mì wó 'dáá gí máa, «Go bà dù tí mbe ru ndi ye má tí 'duù, 'duù tí nò 'ví ò-bà-mbí miři wó gí, yí 'ví unje gítí bà kònò sé'i ta ri 'dáá gí á muu ye, wàa yí 'ví gí gí bà ru ndi ye.

24 Tacó 'duù nìno ta go bà kpolo tí 'dóó miři wó tí wó nó ká bà giři miři wó. Káa 'duù nìno mbe giři miři wó tacó tí ye nó ká bà 'de 'valá.

25 'Duù bà 'de gbí ndá i muu to tí nó a ye, náa yí kpèti má 'de ndú 'dáá gí, bindi yí gii giři miři wó gí?

26 Ye 'dè có tí nò jì yo, tacó 'duù má kú kì nò tí bà túbà tí wó tí 'duù mì ye muu to tí nó, yí delé má kú kì nò tí ndá có mì ye muu to tí nó kpónó, 'Vii-mì-'Dakò delé bà kì nò tí 'duù tí nò ta o tí nó náa 'Vii-mì-'Dakò bà gii tòngbaà go i mì ndá Bu wó ta ndá tó basilì.

27 «Káa ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo, á mbe kú rò tìyò kùro ye kpónó nó, bà nò o bà dù Mbíri tí gba muu to tí nó má kózò gí, bindi ndú bà gii cì .»

Bà 'visi cè kózò tí Jézù

28 Jézù gii bàkà káa i go sili vò-nje ta'ò á bindi bà 'dè nje mì ndú ta ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii kaa ndá Piyétòrò, ta Jòvànì, ta Jákòmò, ndú gii ya ta ndú gí pí 'bí njà gú.

29 Káa si yí kú gii 'deke tí wó jì Mbíri, cè kózò tí gbiro wó gii 'visi tí gí. Ndá bòngò tí wó gii dù kú tòngbaà nàli-nàli, 'bù'úu.

30 Ndá mbe tala có mì Jézù mbe ko yí ya tí gí pí gú nó mà gii zeke'o, ndú gii nò ndá Jézù kú 'dè nje ta ndá 'bí 'dakò sósò'ò. Ndá 'dakò tí nò a ndá Mòze ta Èlìjà

31 ká co gí gbí ngba'o kú 'dè nje ta ndá Jézù gítí o bà gii ci yí mí Jèrùzàlémè go có tí nó náa Mbíri 'dè sàà gí.

32 Ndá Piyétòrò ta ndá ka wó ta o tí nò a ku ta ri, káa ndú gii te kpo muu kú zeke ngba ndá 'dakò tí nó sósò'ò mbe kú rò tìyò á mì ndú ta ndá Jézù nò.

33 Káa si ndá 'dakò tí nò kú gii njè nó 'do mì Jézù, Piyétòrò gii 'dè có jì Jézù má, «Bà dù ndoo bà-i-nò a cèe tó có, Mbe nibà i. Si ze 'ví tò ndá ndùúrù ta'ò mí bà-i-nò, gbaànjé á jì wò, gbaànjé jì Mòze, wàa gbaànjé jì Èlìjà.» Piyétòrò 'dè có tí nò tacó yí nò 'dóó có bà 'dé-'dè mì wó lá.

34 Káa si Piyétòrò kú 'dè có tí nò, ndú mà gii zeke'o, yùkúú, kùlù mù yiiga muu ndú gí. Kùlù mù tí nò gii te a gúku mítí ndú.

³⁵ Ndú bà-i-nò gii dù kù 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbí kùlù mù tí nò máa, «[J]inó a 'Vii mì ye, tí bà njembí ye; yo 'di có mì wó!»

³⁶ Ndú má gii zeke'o binti bà kapa kòcò 'duù tí nò, ndú gii nò káa Jézù ta kpééti wó.

Ndá mbe tala có mì Jézù gii nè nje ndú gí tàkò i tí nò mbe bàkà tí nò go bà nè nje ndá 'duù gí tàkò i mbe bàkà tí gbí gázà.

Jézù mòkò i 'do gbí muu 'bí 'vii

³⁷ Si ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó ta'ò mbe ko yí ya tí gí pí gú nó kù gii dele ndi ndú gí tàgbà gú ta 'bí yé, ndú gii 'dè tí ndú ta ndá 'duù me mbè mbe kù kaa ya gí kùro ndú.

³⁸ 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe tí binjii nò gii dù ká to nò gii ja kù mí to máa, «Ye kù 'deke a tí ye ji wò máa, wò nò yê ɾo 'vii mì ye. Nò yê ɾo gbèe 'vii mì ye, Mbe nibà i!

³⁹ I tí nò gbí muu wó nó má a gí, yí kù ja kù mí to, binti yí gii 'va yí kàngàràngà mí to, pù kù gii gí 'do gbí nje wó tükù-tükù gí to; i tí nò kù 'va yí ta o 'dáá gí, bà dò 'bí 'do tí wó á mì i tí nò delè me kpoò.

⁴⁰ Ye 'deke tí ye ji ndá 'bí mbe tala có mì lo máa, ndú mòkò i tí nò 'do gbí muu wó gí, káa à gii kpò ndú gí.»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò có mì 'dakò tí nò máa, «Ákoo ndí yo ndá mbe ngbútù mbe tee njembí míti Mbiri lá. Yo bà lè mí tà ɾo ye a ngàrànga? Ndoò bà dù ta ndoo ye tí o ngàyi? Gí ta 'vii tí nò mì lo nò gí bà-i-nò.»

⁴² Si 'dakò tí nò kù gii ya ta 'vii mì wó ta i-gbí-muu wó nó ji Jézù, i tí nò gii tanga míti 'vii tí nò, yí gii 'va yí mí to, binti yí gii aanga yí jègè'dèè gí. Káa Jézù gii do míti i tí nò, binti yí gii mòkò yí 'do gbí muu 'vii tí nò gí. Binti yí gii je yí ji bu wó.

⁴³ Ndá 'duù má gii nò i tí nò náa Jézù bàkà nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gítí ɱa woti mì Mbiri nò gí.

Bà só bà 'dè có mì Jézù gítí bà cì yí

Káa si muu ndá 'duù ká jé kù ɛɛ tí gítí ndá i tí nó 'dáá gí náa Jézù ta o tí nò kù bàkà nó, yí gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa,

⁴⁴ «Yo si có tí nó náa ye kù 'dè nó 'ví ya gí gbí tù yo, tacó áa kèjì gí bà cu gòmbò tí 'Vii-mi-'Dakò ji ndá 'dakò.»

⁴⁵ Káa bà 'di gbí có tí nò gii kpò ndá mbe tala có mì Jézù gí, tacó à ngùù gbí 'do tí ndú gí. Káa gúku bà 'vee yí gítí gbí delè gii zèè nje ndú gí.

Gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

⁴⁶ Kponje gii tanga gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù máa, gbolò 'duù mbe ndii ndá 'bí ka wó gbí òkò tí ndá yí 'dáá gí a 'di wè?

⁴⁷ Káa Jézù gii 'di gbí ɱa bà koɾo có mì ndú nò gí. Tacó ènò, yí gii je 'bí làmbu 'vii kù mí ɾègbà tí wó,

⁴⁸ binti yí gii 'dè có ji ndú máa, «'Duù mbe te wiɾi á míti 'vii tí nó ta ɾè ye, yí te wiɾi tí nó a i míti ye, káa 'duù mbe te wiɾi míti ye, yí te wiɾi tí nó a i míti mbe tuu ye, tacó 'duù ɱinó tí táangbà 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí nó, a gbolò 'duù gbí òkò tí yo 'dáá gí.»

'Duù ɱinó ta wò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo

⁴⁹ Jòvání gii 'dè có ji Jézù máa, «Ze nò 'bí 'dakò kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta ɾè mì lo, káa ze gii ɾò yí á 'do tí gí, Mbe tí ze, tacó yí me 'duù mì ndoo lá.»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji Jòvànì máa, «Yo rò yí 'do tí lá; tacó 'duù nìno ta vò có mì wó ta wò wálá nó, a 'duù mì lo.»

Ndá 'duù gbí to Sámáriyà biya bà te wìri mítí Jézù gí

⁵¹ Kùro o bà ya Jézù gí gbíri mà gii dooko gí, yí gii bàkà nó kú ya gí Jèrùzàlémè.

⁵² Káa yí gii tuu ndá tú mì wó ya gítí 'bí to Sámáriyà, gí bà 'viindi i ù ta ndi wó.

⁵³ Káa ndá 'duù gbí to tí nò gii biya bà bàkà wìri ù ta ndi wó gí, tacó yí zèè ta o tí nò a kpokèjì Jèrùzàlémè.

⁵⁴ Ndá tú mì wó, ndá Jákòmò ta Jòvànì, mà gii nò éno, ndú gii 'vee yí máa, «Ze tè'é tí wu 'do gbíri gí bà mìi ndú gí, Mbe tí ze?»

⁵⁵ Káa Jézù gii 'visi tí wó, yí gii do mítí ndá Jákòmò ta Jòvànì.

⁵⁶ Bindi ndú gii njè nó 'do gbí to tí nò ya gítí 'bí to.

Mboo tàkò bà dù tí mbe ru ndi Jézù

⁵⁷ Káa si ndú muu nó, 'bí 'dakò gii 'dè có ji Jézù máa, «Áá bà ja ye a 'do tàkò lo káa go ngo.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ndá gùù mì ndá ngàmbe kuu tí . Ndá 'bá mì ndá nuu kuu tí . Káa bàndò bà te muu 'Viì-mì-'Dakò mítí wálá.»

⁵⁹ Yí gii 'dè có ji 'bí 'dakò máa, «Rù ndi ye.»

Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji yí máa, «Si ye 'ví ya gí bà duu ku bu ye má kózò gi, Mbe tí ye.»

⁶⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Si ndá ku 'ví duu ndá 'dóó ku mì ndú, wàa wò 'ví ya gí bà ma có bà dù Mbíri tí gba.»

⁶¹ 'Bí 'dakò bà-i-nò gii 'dè có ji Jézù máa, «Ye bà ru ndi lo, kpo 'duù. Káa si ye má ya gí bà 'vee ndá 'duù 'bá mì ye má kózò gi.»

⁶² Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Mbe zèè bá kâ á tà nji gí, káa yí kú zeke'o á gí ndii bà 'vii tí mbe dù tí hòò gba mì Mbíri wálá.»

10

Jézù tuu ndá mbe tala có mì wó 70

¹ Ta o tí nò, Mbe tí ndoo Jézù gii ruka ndá 'bí mbe tala có mì wó zi'duù-ta 'ò-nje muu 'bí nje-muu 'bí só, bindi yí gii tuu ndú gí kùro, só-só-só gí gbí ndá gbata, ta ndá to tí nò náa yí kú koro có bà co wìri ya gí gbí ndú.

² Káa ta kùro o bà njè nó mì ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndá i gbí njí ògbù ngé, káa muu ndá mbe kili ndú me njí'dí. À má éno, yo 'deke tí yo ji Mbíri tí mbe njí tí nò, tacó wàa yí 'ví tuu ndá 'bí 'duù gí bà kili ndá i 'do gbí njí mì wó gí.

³ Yo njè nó! Ye kpónó kú tuu yo á go ndá rómbo á gí gbí òkò tí ndá gbówó.

⁴ Káa yo 'ví kaa gùrùsù ta yo tacó bà sì ta i muu nó lá.

Yo 'ví le kúúkpá bà yù i lá.

Yo 'ví kaa ndá 'bí tàrà lá.

Yo 'ví nò ta bà 'vee ndá 'duù ta ndi tí kpokèjì lá.

⁵ Yo má yee tí 'bá, kpédélé có náa yo 'ví 'dè ji ndá mbe 'bá tí nò 'ví dù a, «Mbíri 'ví si yo 'ví dù niki maa!»

6 'Duù ñìnó ta 'dê njembí wó nó má kuu 'bá tí nò, Mbířì bà bàkà nambee ji yí go có tí nò gbí njembí yo nò gí. Káa 'duù ta 'dê njembí wó má 'bá tí nò wálá, Mbířì bà bàkà nambee tí nò ta gó tí yo nò ji ndú wálá.

7 Yo má yee tí to, yo 'ví rànğà 'bá lá. Ndá mbe 'bá má je ndá i-zó-zò ta ngo ji yo, yo 'ví biya lá, tacó mbe nètè kú ka wu'o me sínò lá.

8 Yo má yee tí to, káa ndá 'duù má te wířì míті yo, yo 'ví zò i-wířì tí nó náa ndú bàkà ji yo nò.

9 Yo 'ví 'vala ndá mbe nò'o tí bàndò tí nó náa ndá 'duù te wířì míті yo á tí nò. Yo 'ví 'dè có ji ndá 'duù tí bàndò tí nó máa, «Kùřo bà dù Mbířì tí gba mì yo dooko gí.»

10 Káa yo má yee tí to, káa ndá 'duù tí to tí nó má te wířì míті yo lá, yo 'ví co gítí kpokèjì, wàa yo 'ví gbì njú to, to tí nó 'do tí kò yo gí, bindi yo 'ví 'dè có ji ndá mbe to tí nó máa,

11 «À kpèті káa njú to 'bá mì yo, ze gbì 'do tí kò ze mí to ji yo gí. Káa yo kořo muu yo máa, kùřo bà gí Mbířì gí bà dù tí gba mì ndá 'duù 'dáa gí dooko gí.»

12 Ye kú 'dè có ji yo ta kponje tí wálá, máa, Mbířì bà waa có míті ndá 'duù tí nó ta wotí tí ndii ñindi ndá 'duù gbí gbata Sòdómà gí.

13 «Yo tí ndá 'duù gbí gbata Kòràzìni, ta ndá 'duù gbí gbata Bètisàyidà, bà ñò míті yo! Tacó ye táánò má bàkà ndá serè tí nó náa ye bàkà ji yo nó a i ji ndá 'duù gbí ndá gbata Tířò ta gbata Sídóni, o go éno ndú kpónò yù zì sùwáli, bindi ndú gii tořo mbúlúwu míті ndú tacó bà túbà máa, ndá yì 'visì muu ndá yì 'do tí ndá wò i mì ndá yì gí, sàà gí!

14 Káa a ndá 'duù gbí ndá gbata Tířò ta Sídóni ká bà 'de bà wo wo á có tí yo ta o bà waa có mì Mbířì míті ndá 'duù ta ndòngbú o.

15 Káa yo tí ndá 'duù gbí gbata Kàpàrànwùmù! Yo bà oko tí yo go éno yee tàřì? Mbířì bà 'vaka yo 'do kà gí tà-'bá-gi-lá.»

16 Bindi Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó, máa, «À má éno, 'duù má 'di có mì yo, yí 'di nò a có mì ye. 'Duù má biya yo, yí biya nò a ye. Káa 'duù má biya ye, yí biya nò a 'duù tí nó mbe tuu ye.»

Ndá mbe tala có mì Jézù náa yí tuu ndú nó dele ndi ndú gí gí mì wó

17 Ndá mbe tala có mì Jézù zì 'duù-ta'ô-nje muu 'bì nje-muu 'bì só náa yí tuu ndú nó gii dele ndi ndú gí gí bà dità ndá i tí nó náa ndú bàkà ta ndi to nó ji yí ta líkí'o tí ndú, máa, «Ze má 'dè có kpèті ká ji ndá i-gbì-muu ndá 'duù ta ře lo, ndú kú 'di có mì ze, Mbe ñibà i!»

18 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye gii ñò Gba-vò-i kú 'va tí wó to 'do tàřì melé-mèlè go bà i mù nò.

19 Yo ñò nò! Ye je wotí bà 'dò ndá kpoo, ta ndá sene, ta kò yo á ji yo gí. Ye delè gii je wotí bà co gbí ñò ku'di tí Gba-vò-i á ji yo gí. 'Bí i delè gí bà bàkà yo wálá.

20 Kpèті ká éno, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo tacó náa ndá i-gbì-muu ndá 'duù kú cì gúku tí yo nò lá. Yo dù ta líkí'o tí yo tacó Mbířì cu ře yo mí gbířì gí.»

Jézù ùlù Mbířì

21 Ta o tí nó, Bèři-mì-Mbířì gii zèè 'bì tí Jézù mbi ta líkí'o gí. Bindi yí gii 'bità bà ùlù Mbířì máa, «Ye ùlù wò tí Bu ye, tí Mbe tí ndá tàřì ta to. Tacó wò ñuù gbí ndá i tí nó á 'do tí ndá mbe 'di gbì-o, ta ndá mbe yú řo gí.

Wò gii 'dè gbí ndú a i ji ndá víi 'vii sínò. À ènò Bu ye, tacó wò táánò bàkà nò a bà njembí lo.

²² Bu ye kaa ndá i 'daá gí á mí 'bí ye tí 'Vii mì wó gí. Káa mbe òò ye tí 'Vii mì wó, ni wálá, à káa yí tí Bu ye; mbe òò yí tí Bu ye delè ni wálá, à káa ye tí 'Vii mì wó, gii je ndá 'duù tí nó ta go bà 'dè ji ndú tí 'Vii mì wó no.»

²³ Jézù gii 'visi tí wó gítí ndá mbe tala có mì wó, bindi yí gii 'dè có ji ndú ta kpéétí ndú máa, «Ndá 'duù tí nó mbe òò i tí nó náa yo kú òò nó a ndá mbe tó pá.

²⁴ Ye kú 'dè có ji yo máa, ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri me mbè, ta ndá kpo-kpò gba dígísèè, dù ta go bà òò i tí nó náa yo kpónò kú òò nó kpòò, káa ndú òò gbaanjé lá; ndú dù ta go bà 'di có tí nó náa yo kú 'di nó kpòò, káa ndú delè 'di lá.»

Gbolò có mì Mbíri

²⁵ Ta 'bí o gbaanjé, 'bí mbe 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà gii 'vee Jézù, ta tiri máa, «Ye 'ví bàkà a òò yè, tacó wáa ye 'ví 'de ta 'válá òò mbe cee lá nó?»

²⁶ Káa Jézù gii 'vee 'dakò tí nó delè máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa yè? Wò 'deke máa yè?»

²⁷ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Jézù máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Wò 'ví zè Mbe tí lo, tí Mbíri mì lo, niki ta njembí lo gbaanjé; wò 'ví zè 'bí òò i gbí bà 'vala wò niki ndii Mbíri mì lo lá, wò 'ví kili wotí mì lo 'daá gí, ta ndá kóró-koro có mì lo 'daá gí, ká gítí bà zè yí niki maa. Wò delè 'ví zè 'bí ka lo niki maa, á go bà zè tí lo niki maa mì lo.»

²⁸ Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó máa, «Có mì lo náa wò 'dè nó 'dú. Bàkà go ènò, wáa Mbíri bà je 'válá òò mbe cee lá nó ji wò gí.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí 'dakò tí 'duù Sàmàriyà

²⁹ Káa 'dakò tí nó gii bàkà bà 'di gbí tàkii mì ndá Jùdèyà mì wó ji Jézù ta bà 'vee yí máa, «Ka ye a 'di?»

³⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji yí gbí lòkò'bò máa, «Ta 'bí o gbaanjé, 'bí 'dakò tí Jùdèyà gii òò 'do Jèrùzàlèmè kú ya gí gbí gbata Jèrikò. Yí má gii yee kpokèjì, ndú gii 'de tí ndú ta ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù. Ndá wò 'duù tí nó gii kaa ndá i mì wó 'daá gí, ndú gii gbi yí dè gí mì ku, bindi ndú gii si yí tí mè wó mítí kpokèjì.

³¹ 'Bí bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà mbe kú ndii ta nó gii 'de 'dakò tí nó gbàrákàà tísí á tí ọ kpokèjì. Yí gii zeke yí ká zeke gí tísí kà, bindi yí gii waa to có sè tí wó, yí gii ndii ta nó mì wó gí.

³² Bindi bà ndii bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà nò, 'bí 'dakò tí 'duù mbe kú bàkà nètè á gbí ndùgù 'bá-Mbíri mbe gí co tí gbèè kpokèjì tí nó gii 'de 'dakò tí nó ká kuu gbàrákàà tísí á bàndò mì wó nò. Káa yí delè gii zeke káa yí gí to kà ta ọ wó, bindi yí gii waa to có ẹgbà tí wó, yí gii ndii gí.

³³ «Káa 'bí 'dakò, tí 'duù Sàmàriyà mbe kú ndii ta nó, gii 'de yè tí nó náa à gbí yí nò. Yí má gii zeke yí gí tísí kà, yè ọ wó gii bàkà yí ngé ndii gí.

³⁴ Bindi yí gii yèè dè gítí wó, yí gii bàkà nètè gítí ndá kà tí nó ta ndi tí wó nò, ta bà doo ọ ndú ta gó nẹbítí, bindi yí gii yee bàà mí ọ ndú, bindi yí gii ẹre ndú 'daá gí. Yí gii te yí mí pí nó tí nó náa yí kú o nò. Bindi yí gii ya ta yí gí 'bá mì 'bí 'dakò.

³⁵ Ndú gii tè rì, yé má gii too gí, yí gii je làmbu i ji mbe 'bá, bìndi yí gii 'dè có ji yí máa, «Pò yí, ye bà dele có bà-i-nò tacó bà si có ndá i mì lo náa wò volo gbí ndú mí tí wó nò.»

³⁶ «À má ènò, tó kaà kpónó a 'di á 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó ta'ò nò?»

³⁷ Mbe 'di gbí tàkìlì mì ndá Jùdéyà tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «Tó kaà a 'duù tí nó tí mbe nò yé ọ wó nò.»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có ji yí máa, «À má ènò, ya gí 'bá, wàa wò 'ví bàkà go i mì 'duù Sàmáriyà tí nò.»

Jézù co wìri ya gí 'bá mì ndá Máràtà ta Màriyà

³⁸ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii wùkù to yee gbí to 'bá mì ndá 'bí nìl ta ẹ wó a Máràtà, Máràtà gii tè'é tí Jézù gí 'bá mì ndú ta ná'vìndí wó Màriyà.

³⁹ Jézù má gii ya gí 'bá kà, Màriyà gii njè nó ya gí bà ki tí wó kùro Mbe tí ndoo kù 'di ndá có tí nó náa yí kù 'dè nò,

⁴⁰ jee Máràtà mì nje nèté keci ta kpéétí wó. Máràtà má gii nò ọ nèté tí nó mbe jee tí mí to á kùro wó nó, njembí wó gii volo gí. Yí bà-i-nò gii njè nó ya gí mì Mbe tí ndoo, bìndi yí gii 'vee yí máa, «Có bà si ye mì ná'vìndí ye ta kpéétí ye mí nje nèté nò á ọ lo wálá gí, Mbe nìbà i? 'Dè có ji yí máa, yí gí gí bà koni ye!»

⁴¹ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có ji Máràtà máa, «Máràtà! Máràtà! Njembí lo kù mù gítí ndá i me mbè.

⁴² Káa ndá kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndá i tí nò me mbè lá; à má ta bà 'dè ta yúcó, à káa i gbaànjé cuki. Màriyà cu 'bì wó nò a i mí tí nìno mbe nìkì ndii ndá 'bí gí nò. Á má ènò, àà bà je 'do tí wó wálá.»

11

'Bí mbe tala có mì Jézù 'vee yí gítí cèe kèji bà 'deke tí 'duù ji Mbíri

¹ Ta 'bí o gbaànjé, Jézù gii ya gítí 'bí bàndò kù 'deke tí wó ji Mbíri. Yí má gii 'deke tí wó cee gí, 'bí mbe tala có mì wó gii 'dè có ji yí, máa, «Tùbà cèe kèji bà 'deke tí ji Mbíri ji ze go nìndi Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù náa yí me ji ndá mbe tala có mì wó nó gi, Mbe nìbà i.»

² Káa Jézù gii 'visì có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo ji Mbíri ènò máa,

«Buù, à ùlù ẹ lo.

Gí gí bà dù tí gba.

³ Je i-zó-zò ji ze ta ọ 'dáá gí.

⁴ Si có gítí ndá vò i mì ze mí to,

tacó ze kù si có gítí ndá vò i mì ndá ka ze mí to.

Si ze mí gbí ndá i nìno mbe kù eendi ze gítí vò i lá.»

⁵ Káa Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò má ya gí mì kómbe wó ta kpo-gbí'o, bìndi yí gii gbà njekèji muu wó máa, yí je làmbu i-zó-zò ji yí,

⁶ wàa yí 'ví ya tí ji 'bí kómbe yí mbe gí 'do muu njà nó gii gbaaka yí si o gbooko gí nò,

⁷ káa kómbe wó nó gii 'visì có ji yí máa, «Si bà pèè mbí ye mí to, tacó ze kpò gbí njekèji gí. Kpokèji bà je 'bí ọ i mì ye kpónó ji wò wálá, tacó ze ta ndá 'vii mì ye kù tè ọ.» A ọ yè ká bà bàkà tí?

8 Ye kù 'dè có jí yó máa, 'dakò tí nò, kpèti má je i-zó-zò jí mbe gbà njekèjì muu wó nò gítí có kómbeè tí nó á gbí òkò tí ndú ta yí nó lá, yí bà je jí yí tacó bà dò nò 'do ɾo wó gí.

9 «Káa ye kù 'dè có jí yó éno máa, yó yù i, wàa áá bà je i tí nò jí yó gí. Yo pà i wàa yó bà 'de i tí nò gí. Yo ku njekèjì wàa áá bà njaanga jí yó gí.

10 Tacó áá bà je i jí 'duù ñinó mbe yù i nó gí, 'duù ñinó mbe pà i nó, bà 'de i tí nò gí, à delè bà njaanga njekèjì jí 'duù ñinó mbe gbà njekèjì nó gí

11 «À bu 'viì ngàyi gbí òkò tí yó ká bà je yâ-kpoo ta zì kpoo tí jí 'viì mì wó, náa 'viì má yù yâ-sè 'do tí wó?

12 À bu 'viì ngàyi ká bà je sene jí 'viì mì wó, náa 'viì má yù pàrà ngùù 'do tí wó?

13 Káa ndá vò 'duù go yó nò má ni bà je tó i jí ndá 'viì mì yó gí, Bu yó tí nó á gbíri nó 'ví tuu Bèri-mi-Mbíri jí ndá mbe 'deke tí ndú jí yí lá?»

Ndà Júdeyà cu có bà toko có ta Bèlizèbulù míti Jézù

14 Ta o tí nò, Jézù kù mòkò 'bí i mbe ɛɛ nje 'bí 'dakò 'do tí bà 'dè có gí 'do gbí muu wó. I tí nò má gii co 'do gbí muu 'dakò tí nò gí, 'dakò tí nò gii 'bità bà 'dè có. Nje ndá 'duù gii 'dèè gítí bà 'di kòcò 'dakò tí nò gí.

15 Káa ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú bà-i-nò kù gii 'dè có máa, «A Bèlizèbulù, tí Gba-vò-i, ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jí yí.»

16 Ndá 'bí 'duù ñindi ndú gii 'dè có jí yí ta tiɾi máa, yí bàkà seɾe jí ndá yí, wàa ndá yí 'ví nò tí ni éno máa, a Mbíri ká kù je wotí bà mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù jí yí.

17 Káa Jézù gii 'visi có jí ndú gí tàkò ɲa bà koɾo có mì ndú nò, máa, «Có mì ndá 'duù mì gba má toko lá, 'bá mì gba tí nò bà 'bu gí. Có mì ndá 'duù á rùkàtiì mì ndú delè má toko lá, 'bá tí nò bà sì tí wálá.

18 Káa Gba-vò-i má njèè gbí 'bá mì wó gí, 'bá mì wó nò bà ɾò tíyò ta ɲa kpokejì ngàyi, náa yó má 'dè có éno máa, ye kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Gba-vò-i nò?

19 Ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Gba-vò-i, ndá 'viì mì yó kù mòkò ndú ta wotí mì 'di? À má éno, ndoo si ndá 'viì mì yó 'ví waa ngbàngà jí ndoo.

20 Káa ye má kù mòkò ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta wotí mì Mbíri, gbí éno máa, Mbíri gí tí gba mì yó gí.

21 «Cèe wu 'dakò ta ndá zí'i 'bí wó má kù ù ɾègbà ndá i mì wó, muu ndá i mì wó nò bà ba wálá,

22 yee ká tí o tí nò náa 'bí ngbilí mbe da gbí ka wó ngbilí má ki'viki gbí bá ganda mì wó gí, yí bà gii kaa ndá i mì wó.

23 «Có mì 'duù má toko ta ye lá, yí a mbe jòò gbí có ta ye. 'Duù má kili i ta ye lá, kù jaaka gbí i.

Bà dele ndi vò bèri

24 «À má mòkò i 'do gbí muu 'duù, i tí nò kù ya gí bà wùkù to ta ndi gbí ndá kángáa nga ngoò, kù pà bà bàndò bà tèwo wó. Káa bà 'de bàndò bà dù yí tí má kpò yí gí, yí bà 'dè có máa, «Bà i ngèlè gí ndii kpò a ngo. À má éno, ye bà dele ndi ye ya gítí ká 'bá mì ye.»

25 Yí má dele ndi wó ya gí bà 'de à 'viindi tà'i tí nó náa yí co 'do tí nó gí,

²⁶ yí bà dele ndi wó ya gí bà gí ta ndâ 'bí ka wó tí ndâ fùúfù mbe ndii yí gí, vò-nje só, gí gbí muu 'duù tí nò, yee tí o tí nó náa ndú volo 'duù tí nò gí.»

Cèe bà peteke tàkòcò 'duù

²⁷ Si Jézù kù 'dè ndâ có tí nò, 'bí niù gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nò mbe kili nò, máa, «À ùlù niù tí nó tí mbe jò wò, náa wò kpòlo ta ngo kí wó nò!»

²⁸ Káa Jézù gii 'visi có ji niù tí nò máa, «À niki a bà ùlù ndâ mbe 'di có mì Mbíři bindi ndú gii bàkà go có tí nò, á coti bà ùlù nawu ye.»

Seřè mbe bàkà tí mítí Jónà

²⁹ Jézù má gii òndâ 'duù kù gii tí me mbè jèlè yí gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ vò 'duù tí nó á gbí o tí nó nó kpónó kù tí nò, máa ye 'ví bàkà seřè á ji ndâ yì. Káa áá bà tè ta ndú káa seřè tí nó dígísèé mbe bàkà tí mítí Jónà tí 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíři nò.

³⁰ 'Vii-mì-'Dakò bà tùbà ji ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó máa a Mbíři ká tuu yì, jé ká go bà tuu Jónà á ji ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà dígísèé máa a Mbíři ká tuu yì.

³¹ «Niù tí nó táánò tí gbolò gba mì ndâ 'duù tí nó ta 'bá mì ndú mbe mò gí gbí'dè nó, bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó gbí o tí nó nó ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó yí te nó ngé 'do tàgbarì'o gí gí bà 'di ndâ có mì gbolò gba tí nó tí Sólómòni, tí mbe 'di gbí-o nó dígísèé gí. Káa yo zeke'o gí, 'bí i mbe me gbolò ndii Sólómòni gí kpónó kuu nò.

³² Ndâ 'duù gbí gbata Nínèvà bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó, ta o bà co Rì bà waa có wúnò. Tacó Jónà dígísèé kò-kò ta ndâ vò i mì ndú ji ndú, bindi ndú gii 'visi muu ndú á 'do tí ndâ vò kpokèji mì ndú gí. Káa 'bí i mbe me gbolò ndii Jónà gí kpónó kuu nò.

Ro 'duù a kùpò mì wó

³³ «'Bí 'duù jé mbe òlò wu mí nje kùpò, bindi yí gii 'bu i mí řo ngba wu tí nó gí nò, wálá. Ndâ 'duù ta o 'dáá gí kù te ngba wu ká mítí bándò ñinó náa ndú bà òndâ ta to řègbà tí ndú.

³⁴ Ro 'duù a kùpò mì wó. I má tí ndâ řo lo wálá, ndú go áángá-aanga kùpò mbe řa wu ká řá-řa. Gbí éno máa, sè dii lo 'dáá gí gbí ngba'o. Káa ndâ řo lo má ta ósú tí ndú, go kùpò ñinó ta gílúsù'o tí , náa à jè ta bà tù wu mí nje jé-jè nó, gbí éno máa, sè dii lo 'dáá gí gbí 'dí'di'o

³⁵ Á má éno, yo kpòlo tí yo máa wu 'ví mee 'do nje kùpò mì yo, si yo mí gbí 'dí'di'o lá.

³⁶ Ndâ bà to tí lo 'dáá gí má kù tòngbaà, dii lo 'dáá gí bà ngbaranga to go bà ngbaranga to mì wu á nje kùpò.»

Jézù ci ndâ mbe kpòlo tí tàkii ta ndâ mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà

³⁷ Jézù má gii cee ta có mì wó gí, 'bí mbe kpòlo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà gii tè'é tí wó gití i-zò-zò á 'bá mì wó. Káa Jézù gii 'bi ngé káa tà bà zò i á kuro bà caka 'bì wó.

³⁸ Nje mbe kpòlo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà tí nó gii 'dèè ta bà òndâ Jézù kù zò i kuro bà caka 'bì wó go i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà gí.

³⁹ Jézù má gii òndâ, yí gii 'dè có ji 'dakò tí nó máa, «Yo tí ndâ mbe kpòlo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà kpónó kù caka kapi ndâ kési ngo, ta kapi

ndà kùrùngbù, káa có gítí bà gbùrùngà ndà 'duù, ta bà bàkà vò i, yè gbí njembí yo gí.

40 Ndí yo ndà ònókó! Áá táánò me káa gbèe Mbírì tí nó mbe bàkà kápí ndà ká'í tí nó ká bàkà gbí ndú lá?

41 À nìkì éno máa, yo konì ndà mbe yè ta ndà 'bí i tí nó gbí ndà ká'í mì yo nò. Tacó wàa ndà i 'dáá gí 'ví dù ngbàrángà'i tacó tí yo.

42 «Káa yo tí ndà mbe kpolo tí tàkìì mì ndà Jùdèyà bà òò míítí yo! Yo kù njèè gbí ndà ví kpatùyà náa yo kili 'do gbí njí mì yo muu'bi, bindi yo gù ruka 'do tí ndú gbaanjé-gbaanjé ji Mbírì, bindi yo gù mò ndà bà waa có ta yúcó, ta bà zè Mbírì nìkì maa, gí nje seè. Yo kùtáa bà gò ndà i tí nó me ta bà mò ndà 'bí có mì Mbírì gí nje seè lá.

43 «Yo tí ndà mbe kpolo tí tàkìì mì ndà Jùdèyà bà òò míítí yo! Tacó a tí yo a go bà ki tí yo dengece-dèngècè ta ndi pí ndà banga mbata á tí ndà bàndò bà kili ndà 'duù gí bà ùlù Mbírì. Go bà te duù míítí bà 'vee yo mì ndà 'duù á ta ndi tí ndà bàndò bà mà 'velè delè tí yo gé.

44 Yo bà òò míítí yo! Tacó yo go ndà muu'dú náa ndà 'duù òò lá, bindi ndú gù òò nó có pí ndú.»

45 Káa 'bí mbe nìbà tàkìì mì ndà Jùdèyà gbaanjé gù 'visi có ji Jèzù máa, «Nje zèè mù mì lo òò rò ze delè gí, Mbe nìbà i.»

46 Káa Jèzù gù 'visi có ji yí máa, «Yo tí ndà mbe nìbà i bà òò míítí yo! Tacó gbímí ndà 'duù wálá ji yo ta bà 'deeke du ká'í mí muu ndú. Káa yo jé gítí bà konì ndú ta bà te ndà du ká'í tí nó njí'dí wálá.

47 «Yo bà òò míítí yo! Tacó a yo ká bi ndà muu'dú ndà mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nó náa ndà ká gù yo ziki ndú nò.

48 Yo 'dè ta nje yo gí, yo delè gù ùnje gítí ndà i tí nó náa ndú bàkà òò gí, máa, a ndà ká gù yo ká ziki ndà mbe 'dòkò có mì Mbírì, káa yo gù bi òò ndi yo a ndà muu'dú bindi ndú.

49 Tacó éno, Mbírì tí Mbe 'di gbí-o gù 'dè có éno máa, «Ye bà tuu ndà 'bí mbe 'dòkò có, ta ndà 'bí tú mì ye, ji ndú, ndú bà waaka tàkòcò ndà 'bí, ndú delè bà mèèkè'i tí ndà 'bí.»

50 Tacó éno, mbelè ndà mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nó mbe 'bità bà mù to 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó nó 'ví dù tí 'bi yo tí ndà 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nò.

51 Yo bà 'dè nderè bà mù ndà tó 'duù tí nó mbe 'bità bà mù 'do tí Àbèlè, yee tí Zàkàriyà tí nó náa yo zi yí mí gbí òkò ndà bàndò bà te i-cí-ci ta 'bá-Mbírì nò. Ye kù 'dè có ji yo éno máa, kózò tí ndà 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó bà 'dè nderè ku ndà 'duù tí nó 'dáá gí.

52 «Yo tí ndà mbe nìbà tàkìì mì ndà Jùdèyà bà òò míítí yo! Tacó yo jèjèkè tí yo mí njèkèjì mì Mbírì ji ndà 'duù go ndà kí á rò mbu. Ndú bà ya gí gbí mbu wálá, káa ndú delè gítí bà si ndà 'bí sè 'ví ya gí gbí mbu ká wálá!»

53 Káa si Jèzù kù gù njè nó 'do 'bá mì mbe kpolo tí tàkìì mì ndà Jùdèyà tí nó mbe tè'é tí wó gítí i-zó-zò nò, ndà có tí nó náa yí 'dè òò gù zèè tí ndà mbe nìbà tàkìì, tí ndà mbe kpolo tí tàkìì mì ndà Jùdèyà, ngé ndii gí. Bìndi ndú gù 'bità bà pà nje wó tacó wàa yí 'ví 'dè ndà 'bí có òò náa à gbí njembí wó nó gí sè,

54 tacó bà pà kpokèjì tacó bà zèè yí 'do tí ngo nje wó.

12

Jézù kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó

¹ Ta o tí nò ndâ 'duù giì tí me mbè mí mì Jézù, tí ña ñinó náa kpokèji bà yuu kò gbí òkò tí ndú wálá. Jézù má giì ñò éno, yí giì 'bità bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe tala có mì wó kpédélé'i máa, «Yo kpolo tí yo 'do tí rú'bu mì mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà. Ye kù nì a nambeè-ɾo tí nò náa ndú kù bàkà jì ndâ 'duù.

² À wúnò bà te i 'do nje ndâ i tí nó náa à kpónó 'buku i mí nje ndú nó 'dáá gí. À delè bà 'di ndâ có tí nó kpónó tí ndâ có kóó nó gbaànjé-gbaànjé gí.

³ À má éno, à wúnò bà 'di ndâ có tí nó náa yo kpónó kù 'dè gbí 'dí'di'o nó 'dáá gí gbí ngbàà ɾi. Áá bà kò-kò ta ndâ có tí nó náa yo nè tí yo mí tà'i kù 'dè gbí kóó nó 'do pí cèlégé.

'Duù ñinó náa yo 'ví cì gúku tí wó nò

⁴ «Káa ye kù 'dè có jì yo tí ndâ kómbe ye máa, yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe zi dèi yo cuki nò lá.

⁵ Ye bà túbà tí ña 'duù tí nó náa yo 'ví cì gúku tí wó nó jì yo. Yo cì gúku a i tí 'duù ñinó ta wotí bà 'va lílì yo mí gbí vò bándò á bìnɔ̀ bìnɔ̀ bà zi yo mì wó nò. Yo ùnje gítí có mì ye nò, yo cì gúku tí wó!

⁶ «À kù sì ndâ narù vò gí 'dè, me ká ta mìlímì sósò'ò cuki lá? Káa bà mbí Mbírì ò 'do tí 'bí gbaànjé lá.

⁷ Káa à kpétí káa ndâ ñjì se muu tí muu yo, Mbírì 'deke ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, gí. Á má éno, yo cì gúku lá, tacó i gbí yo me gbolò ndii i gbí ndâ narù me mbè gí!

Bà ùnje gítí Jézù mí kùro ndâ 'duù

⁸ «Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, 'duù má ùnje gítí ye mí kùro ndâ 'duù, 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà ùnje gítí 'duù tí nò mí kùro ndâ basìlì mì Mbírì.

⁹ Káa 'duù má biya ye mí kùro ndâ 'duù, 'Vii-mi-'Dakò wúnò delè bà biya 'duù tí nó mí kùro ndâ basìlì mì Mbírì.

¹⁰ «Káa ye kpónó kù cì nó a yo máa, Mbírì bà je à-cee-gí jì mbe 'dè vò có gítí 'Vii-mi-'Dakò gí. Káa Mbírì bà je à-cee-gí jì mbe 'dè vò có gítí Bèri-mi-Mbírì wálá.

¹¹ «Ndâ 'duù má kù ya ta yo gí gbí ngbàngà kùro ndâ 'duù a tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdéyà gí bà ùlù Mbírì, ta kùro ndâ mbe kù zogo ndâ Jùdéyà, ta kùro ndâ gba, njembí yo 'ví mù éno máa, yo 'ví 'dè mí kùro kà a ña có yè wè, nò lá.

¹² Tacó a Bèri-mi-Mbírì ká bà wu có tí nó náa yo 'ví 'dè nó jì yo.»

Jézù lòkò'bo có gítí bà tee njembí 'duù mítí ndâ kpo-kpò i muu to tí nò

¹³ 'Bí 'dakò gbí òkò tí ndâ mbè 'duù tí nó giì 'dè có jì Jézù máa, «Mbe nìbà i! 'Dè có jì ná'vindí ye máa, yí njèè gbí ndâ i bìnɔ̀ bu ze á jì ze ta yí.»

¹⁴ Káa Jézù giì 'visì có jì 'dakò tí nó máa, «A 'di ká bàkà ye tí gba mbe njèè gbí ndâ i mì yo ta ná'vindí lo á jì yo, 'dakò?»

¹⁵ Bìnɔ̀ yí giì 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe tí bìnɔ̀ nó, máa, «Yo njaanga ɾo yo, wàa yo 'ví kpolo tí yo, máa, yo 'ví dù tí ndâ mbe gbolò njembí lá, tacó à me ndâ kpo-kpò i tí nó mbe yè to mì 'duù nó ká kù si yí 'ví 'vala cèè bà 'vala ndò lá.»

16 Bìndi yí gii lòkò'bò có jì ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndá i mì wó me gbolò gii da cù tí i-serè.

17 Yí gii 'bità bà koṛo có ta kpéetí wó máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ṛa yè? Ye 'ví 'de bàndò gítí ṛa serè cù tí nó kòtí 'di?

18 À nìkì ènò máa, ye ki'viki ndá coko'do-cókó'dó gálá tí nó kpónó ta ndá i mì ye gbí ndú nó gí to, wàa ye 'ví bì ndá 'bí wooko-wòòkò i mbe te ndá 'bí i mì ye ta ndá cù tí nó 'dáá gí.»

19 Bìndi yí gii dù kù koṛo có ta kpéetí wó máa, «Ye a mbe tó pá! Ndá tò i ṛinó ta go ndú tí ye nó 'dáá gí kuu mì ye gítí mbè ndoò. 'Válá tacó tí ye me có lá; ye bà òlùlù tí ye ta bà zò i, ta bà nṛù pe.»

20 «Káa Mbíri gii 'dè có jì 'dakò tí nó máa, «Bèbili tí nó wúnó nó a bèbili bà cì wò, ndí lo ṛónókó! À má éno, a 'di ká bà zèè ndá i tí nó náa wò kili ndú yè to gí nó, á bìndi lo?» »

21 Jézù gii yee nje lòkò'bò mì wó máa, «Ìjìnò a ṛa i tí nó mbe kù 'de ndá mbe kù kili ndá kpo-kpò i gítí mṛi ndú, káa Mbíri ṛò ndá kpo-kpò i tí nó ṛo wó tí i lá nó, ká nò.»

Yo tee njembí yo mítí Mbíri

22 Jézù gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «À má éno, njembí yo 'ví sì bà mù éno máa, «Ze bà zò a yè wàa ze 'ví 'vala tí?» mí to. Yo delè 'ví me kpùrù-kpùrù éno máa, «Ze 'ví yuu a yè á mí kapí kù ze?» lá.

23 'Válá a kpóló-kpolo i ndii i-zó-zò gí, bìndi òlùlù 'duu a kpóló-kpolo i ndii ndá bòngò gí.

24 Káa yo zeke káa ndá gààna gi. Ndú ṛò nṛí lá, ndá gálá bà kili i delè mì ndú wálá. Káa ta ndá ṛa ṛinò 'dáá gí, Mbíri kù ko ndú! Káa yo a ndá kpóló-kpolo i co tí ndá nuu gí.

25 Káa ta ndá kpùrù-kpùrù-zò-wúràngú mì yo nò, a 'bí 'di gbí òkò tí yo ká bà uu go sáro cù ndii bà uu yí náa Mbíri cu jì yí nó gí?

26 Wotí bà bàkà ṛa làmbu ṛinò lè má tí yo wálá, njembí yo kù mù gítí sè ndá 'bí i tacó yè?

27 «Yo zeke káa ndá 'vi ndá làngá gi. 'Bì tí ndú tacó bà te ṛa banga tí nó mítí ndú ta kpéetí ndú wálá, káa ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa, à kpèti káa Sólómòni tí gbolò gba dígisèé náa áá mì wó a ndá kpo-kpò i, yí jé yuu 'bí ṛa bòngò ta banga tí mbe ndii ndá 'vi ndá làngá gí, nò lá.

28 Káa Mbíri má te ṛa banga tí nó mítí ndá mbíli gbí jìli, náa ndú wúnó kuu, káa à taàbè kù doo ndú ta wu, wotí bà je bòngò jì yo bà kpò yí gí? Yo me ndá 'duu mbe kù tee njembí yo mítí Mbíri kácá-kácá lá.

29 À má éno, yo tee njembí yo gá'dáá mítí có bà zò i, ta bà nṛù pe, lá.

30 Tacó a ndá 'duu tí nó mbe ṛò cèè kpokèjì bà bàkà i jì Mbíri ni lá muu to tí nó nó ká kù si njembí ndú ká gítí bà koṛo có gítí ndá i tí nó, káa Bu yo ṛò ṛa i tí nó mbe 'vii ta yo nó ni gí.

31 Yo si njembí yo gítí bà koṛo có á gítí có bà dù Mbíri tí gba, wàa a yí tí Mbíri ká bà je ndá i tí nó jì yo.

Bà kpolo tí ndá i ṛinó ta i gbí ndú nó á mí gbíri

32 «Yo cì gúku lá, ndá rómbo mì ye, muu yo me mbè lá, káa tàkòcò Bu yo tí gba peteke gítí bà je 'bá mì wó jì yo gí.

33 Yo sì ndá i mì yo 'dáá gí 'dè, wàa yo 'ví kaa i gbí ndú 'ví koni ta ndá mbe yè. Yo cu ṛa kúúkpá ṛinó jé mbe yaka lá nó, wàa yo 'ví kpolo tí ndá

i mì yo mí gbí ndú á mí gbíri, tí bàndò tí nó náa muu ndú bà ba tí wálá nò. Tacó ndá mbe ngbà bà di kà wálá, ndá sù delè kà wálá.

³⁴ Tacó njembí 'duù ta o 'dáá gí kù dù ká kácáá tí bàndò tí nó ta ndá i mì wó tí nò.

Yo 'viindi tí yo

³⁵ «Yo rò tító kpècè, wàa yo 'ví dù léngé-lenge kù ù ta ndi ña i ñinò bà gí nò. Yo si wu 'ví mee 'do nje kùpò mì yo lá.

³⁶ Yo 'viindi tí yo, go bà 'viindi tí ndá bòò mbe kù ù bà gí mbe tí ndú 'do bàndò bà ko niì, tacó wàa à káa pòó bà 'di wo tí wó kítíkí, ndá yì 'ví njaanga njekejì ji yí.

³⁷ Ndá bòò tí nó mbe dù tí zò'o yee tí o bà gí mbe tí ndú nó bà dù a ndá mbe tó pá. Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, mbe tí ndá bòò tí nó bà ki ndú mí to, bìndi yí gí kaa i-zó-zò ta 'bí wó mí kùro ndú.

³⁸ Ndá bòò tí nó, náa mbe tí ndú má gí ta kpo-gb'ò, bìndi yí gí 'de ndú tí zò'o nó bà dù a ndá mbe tó pá.

³⁹ Yo koṛo muu yo máa, mbe 'bá má ñò o bà gí mbe ngbà gí, yí bà si mbe ngbà tí nó 'ví ri gí tà'i mì wó ngé gí wálá.

⁴⁰ À má éno, yo 'viindi tí yo, tacó yo bà ñò o bà gí 'Viì-mì-'Dakò ni wálá, yí ba gbaaka yo gbááká-gbaaka.»

Ndá tó bòò ta vò bòò

⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gí 'vee Jézù máa, «Wò kù lòkò'bò có tí nó a i ji ze tí ndá mbe tala có mì lo cuki wèè, wò kù nì a ndá 'duù 'dáá gí, Mbe nibà i?»

⁴² Káa Mbe tí ndoo gí 'vee Piyétòrò, máa, «Tó bòò mbe kù bàkà nèté ta njembí wó gbaanjé, tí mbe 'di gbí-o náa mbe tí wó si yí tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'dáá gí, wàa yí 'ví kù njèè i-zó-zò ji ndá 'bí ka wó ta o bà zò i si yí muu nó, a 'dí?

⁴³ Bòò tí nó bà dù a mbe tó pá náa mbe tí wó má gí 'do muu nó gí 'bá káa yí gí 'de yí kù bàkà nèté mì wó 'dáá gí.

⁴⁴ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, mbe 'bá bà bàkà bòò tí nó tí mbe kpolo tí ndá i-'bá mì wó 'dáá gí.

⁴⁵ Káa bòò tí nó má a 'bí ña 'duù mbe koṛo có máa, mbe 'bá kèjì gálá wálá, bìndi yí gí 'bità a bà zò i, ta bà njù pe 'bàà, kù mèèkè ta i tí ndá 'bí ka wó bòò ñinó náa mbe tí ndú si yí máa, yí kpolo tí ndú nó,

⁴⁶ ta ri tí nó náa mbe tí ndú bà dele gí gí bà gbaaka yí si yí kù bàkà ña i tí nó nó, yí bà waa có míti wó, bìndi yí gí mò yí gí mì ndá bòò tí nó tí ndá mbe ngbútù mbe 'di có lá nò.

⁴⁷ «Káa bòò ñinò mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó ni gí, káa yí gí 'viindi tí wó kùro bà gí mbe tí wó gí 'bá lá, yí delè gí bàkà go có tí nó lá nó, bà ñò míti kù wó.

⁴⁸ Káa bòò ñinò mbe ñò có tí nó gbí muu mbe tí wó nó lá, káa yí gí bàkà i ñinó mbe 'vii tí i náa à 'ví gbí yí gítí gbí-gbì nó, bà 'de làmbu bà gbì tí gí. À má je i ji 'duù túkà'i, à delè kù koṛo có máa, yí bà ko mboo i tí nó túkà'i.

Jézù njèè gbí òkò tí ndá 'duù

⁴⁹ «Ye gí tacó bà doo to tí nó ta wu, ye kùtáá má doo gí, njembí ye 'dèè gí!

⁵⁰ Ye kèjì gí bà kònò sé'i. 'Dóó ye má kònò bà sé'i tí nò cee 'do muu ye lá, njembí ye gí bà 'dèè wálá.

⁵¹ «Yo kù koṛo có máa, ye gí a i tacó bà 'viindi gbí òkò tí ndá 'duù á muu to tí nó? Nìnò me nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nò lá. Ye gí a i tacó bà volo gbí òkò tí ndá 'duù.

⁵² 'Do tí kpónó kù ya gí kùṛo, muu ndá 'duù má òkòkò wò, ndú bà njèè gbí òkò tí ndú gí. Có mi ndá 'bí 'duù ta'ò bà ya ta có mi ndá 'bí 'duù nìnó sósò'ò nó wálá. Có mi ndá 'duù nìnó sósò'ò nó delè bà ya gí gbí có mi ndá ka ndú ta'ò nó wálá.

⁵³ Ndá bu ndá 'vii-'dakò bà loko mítí ndá 'vii mì ndú ta wò i; ndá 'vii-'dakò delè bà loko ká mítí ndá bu ndú. Ndá nawu ndá 'vini bà volo mítí ndá nájú ndú; ndá 'vini delè bà volo mítí ndá nawu ndú ta wò i. Ndá nawu ndá 'vii-'dakò bà volo mítí ndá nawu ndá 'vii mì ndú; ndá nawu ndá 'vii delè bà volo mítí ndá gù ndú, nawu ndá 'dakò mì ndú.»

⁵⁴ Jézù gi 'dè có ji ndá 'duù tí nò mbe tí binjii nò, máa, «Yo tí ndá Jùdèyà má nò mù kù te mò gí tabú, yo kù 'dè có máa, mù tí nó bà bè bà ni wálá, káa à kù bàkà tí go ngo nje yo nò.

⁵⁵ Yo má nò pípiri kù pì 'do gbí'dè, yo kù 'dè có máa, gó ri bà dù ta ri tí nò ngé ndii gí. Káa có mi yo nò delè có to lá.

⁵⁶ Yo nò ña i tí nó á kèjì nó ni 'do tí bà zeke cè kózò tí tàrì, ta cè kózò tí to gí, káa yo nò ña i tí nó mbe kù bàkà tí kpónó nó ni lá, tacó yè, ndí yo ndá mbe tiri?

Yo 'viindi gbí òkò tí yo ta ka lo mbe có

⁵⁷ «Yo koṛo muu yo waa yo 'ví bàkà i nìnó jáá nó lá tacó yè?

⁵⁸ Có má gbí òkò tí yo ta 'duù, káa wò nò ni tí wò i gí, bàkà wotí gítí bà mee wu 'do tí có tí nò gbí òkò tí yo ta yí nò kùṛo bà ya ta wò mì wó gí gbí ngbàngà. Tacó yí má yee ta wò á kùṛo ndá gba gí, ndú bà je wò jì ndá mbe kpolo tí zàà, máa, ndú nè wò mí tà'i.

⁵⁹ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, wò bà dù gbí zàà yee tí o tí nó náa wò sì có tí nó cee 'do muu lo gí.»

13

Yo má 'visi muu yo 'do tí ndá wò i mì yo lá, yo bà mì gí

¹ Ta o tí nó, ndá 'bí 'duù gi 'dè có ji Jézù gítí bà ziki ndá 'bí 'dakò tí ndá Jùdèyà mbe 'do Gàlilèyà mì Pilátò si ndú kù waa mbelè jì Mbíri á Jèrùzàlémè, bindi mbelè ndá 'duù tí nó náa Pilátò ziki ndú nò gi nònòkò tí ta mbelè ndá nò náa ndú ci jì Mbíri nò.

² Káa Jézù gi 'vee ndá 'duù tí nó máa, «Yo koṛo có máa, Pilátò ziki ndá 'dakò tí nó tacó wò i mì ndú me gbolò ndii ndá wò i mì ndá sè ndá 'duù Gàlilèyà 'dáa gí, gí?

³ À me éno lá. Káa ye kù 'dè có ji yo máa, yo má 'visi muu yo 'do tí ndá wò i mì yo lá, yo 'dáa gí bà mì gí.

⁴ Káa ndá 'dakò tí nó muu'bi-nje wò nje-wò ta'ò náa nà su-sú 'bá mì ndú Silòwàmù gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo koṛo có máa, ndá 'bí 'duù ta wò i mì ndú mbe me gbolò kùṛo Mbíri ndii ndú á gbí gbata Jèrùzàlémè wálá?

⁵ À me éno lá! Káa yo má 'visi muu yo 'do tí ndá wò i mì yo lá, yo bà mì go bà mì ndú nò 'dáa gí.»

Jézù lòkò'bò có gítí 'bí mù-mbiigá mbe ri lá

⁶ Jézù gii lòkò'ò bò có ji ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta mú-mbiigá gbí nji mí wó gii ya jí bà pà yú mbiigá gbí mú tí nò, káa yí gii 'dè gbèe ri mbiigá gbí mú lá.

⁷ Yí bà-i-nò gii 'dè có ji mbe kù bàkà nèté gbí nji mí wó ta kpo-tàkòcò, máa, «Nò káa ña i tí nò gi. Njìnò kpónó a bà ta'ò ndoò tí bà nò ye jí bà pà yú mbiigá 'do gbí mú tí nò, káa ye jé 'de gbèe i lá. À má ènò, da mú tí nò gí to. Gbí nderè bà gèè bè mí wó tí ta to gbí nji sáno wálá.»

⁸ «Káa mbe kù bàkà nèté gbí nji mí 'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Si nji'dí kózò gi, kpo 'duù. Ye bà kili zì to mí rẹngbó wó, wàa, ndà 'ví zeke ta ndoò gbaànjé má kózò gi.

⁹ Yí má ri gbí ndoò tí nó kèjì nó gí, à niki ma. Káa yí má ri lá, à 'ví da yí gí to go có mì lo nò.» »

Jézù 'vala 'bí nù ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà

¹⁰ Jézù ta o tí nò kù nibà i ji ndá 'duù á tí 'bí bàndò bà kili ndá 'duù gí bà ùlù Mbirì, ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹¹ Ta o tí nò, 'bí nù ta i-gbì-muu wò kuu gbí òkò tí ndá 'duù tí nò mbe kili mí bàndò bà ùlù Mbirì nò. I tí nò ñonoko nù tí nò ta ndoò muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò. Yí gii bàkà ósú mítí nù tí nò, tí ña ñìnò náa nù tí nò kù gii nò nó ká 'bùrà-'bùrà ènò.

¹² Jézù má gii ñò nù tí nò, yí gii tè'é tí wó, bìnidi yí gii 'dè có ji yí máa, «Nò'o mì lo cee gí, nù!»

¹³ Jézù gii tee 'bí wó mítí nù tí nò, bìnidi ndòpí nù tí nò gii ya'va tí jáá gí. Bìnidi nù tí nò gii 'bità bà ùlù Mbirì.

¹⁴ 'Bí gbolò 'duù tí kùro ndá mbe kù kili mí bàndò bà ùlù Mbirì má gii ñò bà 'vala nù tí nò mì Jézù ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, yí gii 'dè có ji ndá 'duù ta kpo-tàkòcò máa, «À kuu tí mì ndoo a ndá sili vò-nje gbaànjé, tí ndá sili bà bàkà nèté. Nò'o má tí 'duù, yí 'ví gí gí bà pà yeè á gbí òkò ndá sili tí nò, me ta ri bà wotí gbí tàkii lá!»

¹⁵ Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có ji 'dakò tí nò máa, «Ndi yo ndá mbe tirì! A 'di gbí òkò tí yo nò jé ká njaanga wú tí ndá i-kó-ko mì wó, bìnidi yí gii gbà ndú ya tí jí bà nju ngo ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà lá?

¹⁶ À má ènò, ye 'ví njaanga miji nù tí nò tí nájú Àbìráámò nó 'do 'bì vò i tí nò mbe kò yí ta ndoò muu'bi-nje vò nje-vò ta'ò nó lá wàa?»

¹⁷ Có tí nò náa Jézù 'visì jì 'dakò tí nò nò gii te a nó mí ro ndá mbe kù sogo yí tí Jézù. Káa líkí'o ndá kpo-kpò i tí nò náa yí bàkà nò ká gii dù tí se ndá 'duù 'dáá gí.

Jézù lòkò'ò có gítí nji ndí

¹⁸ Ta o tí nò, Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «Bà dù Mbirì tí gba mì ndá 'duù go ña yè? Ye 'ví 'vii mítí ña yè jì yo?

¹⁹ À go nji ndí náa 'duù rò mí gbí nji mí wó. Nji ndí tí nò gii kù tí gbolò mú náa ndá nuù kù gèè 'bá mì gbí bè wó.»

Jézù lòkò'ò có gítí rú'bù

²⁰ Jézù gii 'vee ndá 'duù káká'i máa, «Ye kpónó 'ví 'vii ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbirì ta ndá 'duù jì yo mítí ña yè?

²¹ À go nju rú'bù, náa nù kù soo mítí kpàtà pe nji'dí-nji'dí kpòò yee tí o bà nì kpàtà pe tí nò.»

Rúú njekèji

²² Jézù giì njè nó kú ya gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà gala ndâ 'duù ta ndi gbí ndâ gbata, ta ndâ to tí kpokèji 'dáá gí.

²³ Káa 'bí 'duù giì 'vee yí máa, «Muu ndâ mbe 'de 'válá bà me mbè wálá, kpo 'duù?»

Káa Jézù giì 'visì có gí tàkò 'vé mì 'duù tí nò jì ndâ 'duù, máa,

²⁴ «Yo kili ndòngbú wotí mì yo, wáa, yo 'ví rì gí tà'i co a i tí rúú njekèji. Ye kú 'dè có jì yo máa, ndâ 'duù me mbè bà jòò tí ndú tacó bà rì gí tà'i, káa ndú gí bà rì wálá.

²⁵ Mbe 'bá má giì a gí yaà, bindi yí giì kisi njekèji gí, yo bà dù á sè kú gbà njekèji ta bà tè'é tí wó, máa, «Njaanga njekèji jì ze, kpo 'duù!»

«Káa yí bà 'visì có jì yo máa, «Ye nò bàndò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá!»

²⁶ «Káa yo bà-i-nò bà dù a i sè kú 'visì có jì yí máa, «Ndoò táánò zò i ta ndoo gbí gbèe ká'i gí. Ndoò delè njù ngo ta ndoo gbí gbèe kàrà ngo gí. Wò delè táánò nò ta bà nibà i jì ndâ 'duù gbí gbata mì ze gí, kpo 'duù!»

²⁷ «Káa yí bà 'visì có jì yo káká'i, máa, «Ye nò bàndò tí nó náa yo gí 'do tí nó ni lá. Yo ya 'dáá 'do tí ye gí kázò, ndí yo ndâ vò 'duù!»

²⁸ Bindi yo bà dù a i sè kú wa gbí ta bà 'viì tí yo ta sé'i, kú zeke ta ndâ Àbiráámò, ta Ìzákò, ta Jákóbè, ta ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáá gí gí tà'i mì Mbíri, káa à 'vaka yo gí sè gí!

²⁹ Ta o tí nò, ndâ 'duù bà gí 'do cee muu to 'dáá gí gí bà zò i ta líkí'o tí ndú 'bá mì Mbíri!

³⁰ Ta o tí nò, ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó si ndú tí i lá nó, bà dù tí ndâ 'duù ñinó náa à kú te duù mítí ndú me gbolò; bindi ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kú te duù á mítí ndú nó, bà dù tí ndâ 'duù ñinó ta i gbí ndú kpokoo wálá nò.»

Jézù 'deke tí ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè

³¹ Mâ giì zeke'o, ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdèyà giì gí gí mì Jézù, bindi ndú giì 'dè có jì yí, máa, «Njè nó 'do bà-i-nó gí, tacó Èródè tí gbolò gba kú po tiri có bà zi wò.»

³² Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa, «Yo dele ndi yo ya gí bà 'dè có jì ngámé tí nò, máa, ye kú mòkò ndâ i 'do gbí muu ndâ 'duù, ye delè kú 'vala ndâ mbe nò'o, gbí rì tí nó wúnó, ta taàbé, ye bà cee ta nètè mì ye a i takàcò.

³³ Kpèti ká éno, ye bà dù a i muu nó wúnó, ta taàbé, ta takàcò, tacó bà zi mbe 'dòkò có mì Mbíri mí sè 'do gbí gbata Jèrùzàlémè me dú lá.

³⁴ «Ákoo ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Ndâ 'duù Jèrùzàlémè! Yo kú ziki ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri! Yo kú 'vaka ndâ 'duù tí nó náa Mbíri tuu ndú jì yo nó ta díí! Ye jè ta bà kili yo mì njembí ye go bà kili ndâ 'viì mì na ngùù mí tà mbiri wó nó ta bà me mbè, káa yo kpò ye gí!

³⁵ 'Bá mì yo bà jì'vi mòòkò. Ye kú ci nó a yo máa, yo bà nò ye káká'i wálá, yee tí o tí nó náa yo 'dè có ta nje yo máa, «Mbíri 'ví si 'duù tí nó mbe gí ta rẹ wó tí Mbíri,» nó gí.»

1 Ta 'bí ɾi bà wotí gbaànjé, Jézù gii ya gí bà zò i á 'bá mì 'bí gbolò mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà. Yí mã gii yee kà, ndá 'duù 'daá gí gii dù kù je mbí ndú kpolo ma ká gítí wó.

2 Mã gii zeke'o, 'bí 'dakò ta ndá 'bì wó ta kò wó oko 'daá gí gii ja tí wó gí gí mì Jézù.

3 Jézù mã gii nò yè ɾo 'dakò tí nò, yí gii 'vee ndá mbe 'di gbí tàkii, ta ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, mã, «Bà 'vala 'duù ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà dú? À mã me dú lá, yo 'dè ji ye.»

4 Káa ndú gii biya bà 'visi có ji Jézù gí. Tacó éno, Jézù gii zèè 'bì 'dakò tí nò, bindi yí gii 'vala yí gí, bindi yí gii 'dè có ji yí mã, yí ya gí.

5 Jézù mã gii je nó ji 'dakò tí nò gí, yí gii 'vee ndá mbe 'di gbí tàkii, ta ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà, mã, «'Vii mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò, delè 'bí i-kó-ko mì wó, mã 'va tí gbí guu ta ɾi bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà, yí bà ja yí gí sè wálá?»

6 Bà 'visi có ji Jézù káká'i gii kpò ndú gí.

Bà si tí 'duù tí i ta kpéétí wó

7 Jézù mã gii nò ɾa bà jòò tí ndá 'bí ka wó wiɾi tacó bà ki tí ndú tí ndá bàndò mì ndá kpo-kpò 'duù gí bà zò i, yí gii lòkò'bò có ji ndú mã,

8 «'Duù mã tè'é tí lo gí bà zò i á bàndò bà kò nii, si bà có ká ngé ya gí bà ki tí lo tí bàndò mì ndá kpo-kpò 'duù ta muu lo mí to. Tacó ndá-'bí-lá mbe 'bá tè'é tí ndá 'bí kpo-kpò 'duù mbe ndii wó gí, gí.

9 Bindi mbe 'bá bà gí gí bà 'dè có ji wò mã, «Si bàndò tí nó ji kpo 'duù tí nò.» Bà a wò 'do bà-i-nò kù ya gítí bàndò mì ndá lúkúfà 'duù bà me a duù ta nò.

10 À mã éno, à mã tè'é tí lo gí bà i, ya gí bà ki tí lo tí bàndò mì ndá lúkúfà 'duù. Mbe 'bá mã nò mã, bàndò tí nò 'vii ta wò lá, a yí ká bà gí gí bà 'dè có ji wò mã, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí bàndò mì ndá ka lo kpo 'duù kà zò, kómbe ye.» Tù lo ndi bà gii uu ta o bà a wò gí yaà kù ya gítí bàndò mì ndá kpo 'duù, tacó a te duù mí tí lo mí kuro ndá 'duù tí nó 'daá nàa yo kù ki tí yo to ta ndú nó gí.

11 Tacó 'duù mã kù si tí wó tí i ta kpéétí wó, ndá 'duù bà si yí tí i wálá. Káa 'duù mbe si tí wó tí i lá, ndá 'duù bà te duù mì tí wó.»

12 Bindi yí gii 'dè có ji mbe 'bá tí nó nàa ndú kù zò i á 'bá mì wó nó, mã, «I-zó-zò mã 'bá mì lo, kili me káa ndá kómbe lo, ta ndá ná'vindi lo, ta ndá nambe lo, ta ndá ka 'bá mì lo ɱinó nàa áá mì ndú a i nó, tacó wàa ndú taàbé 'ví tè ta é tí lo gítí ɱindi ndú nò lá.

13 Bàkà i-zó-zò, wàa wò 'ví kili ndá mbe yè, ta ndá 'duù ɱinó mbe kù ɱi ta to, ta ndá mbe ku kò, ta ndá mbe sú ɾo, gítí.

14 Bindi Mbíɾi bà bàkà nambeè ji wò, tacó wotí bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò tí ndá 'duù tí nó wálá. Mbíɾi bà ko mboo i-zó-zò mì lo nò ji wò ta o bà 'vala ndi ndá mbe bàkà go có mì wó 'do gbí muu'dú ndú.»

Bà lòkò'bò gítí gbolò o bà zò i

15 'Bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù zò i ta ndá Jézù nó mã gii 'di có tí nó nàa Jézù 'dè nò, yí gii 'visi có ji Jézù mã, «Ndá mbe zò i 'bá mì Mbíɾi wúnò bà dù a ndá mbe tó pá.»

16 Káa Jézù gii 'visi có ji 'dakò tí nó mã, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ci o ji ndá 'duù me mbè mã, ndú ya gí bà zò i 'bá mì yì.

17 O bà zò i tí nò náa yí ci nò mà gii me tí gí, yí gii bàkà i-zò-zò me gbolò, bindi yí gii tuu bòò mì wó, máa, yí ya gí bà 'dè có ji ndá 'duù tí nò náa yí ma có i-zò-zò ji ndú nò, máa, à bàkà i-zò-zò cee gí.

18 «Bòò mì wó mà gii ya gí bà 'dè có tí nò ji ndá 'duù, ndá 'duù 'dáá gí gii ònòkò tí ndú 'do tí bà ya gí bà zò i gí. Kpédélé 'duù tí nó náa bòò tí nò 'de yí nó loko gbí 'bá wó, máa, «Nó kpónó kuu kò ye. Ye kú ya gí bà gala 'bí ña ngú nji náa ye sì á kàzò. Ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, ye biya bà gí gí tà é mì wó me bíyá-biya lá.»

19 «Bà só 'duù tí nó náa yí 'de yí nó gii 'dè tiři ji yí máa, «Kpokèji bà ya ye ngé gí wálá, tacó ye kpónó kú ya gí bà ò nètè mì ndá 'bí ngú mò'dú náa ye sì tacó bà ji nji kàzò. Delè ndi lo ya gí bà 'dè có ji mbe tí lo, máa, gùù tè kàrà di lá.»

20 «Bà ta 'ò 'duù gii ci yí ta tiři, máa, «Nìnò kpónó a bà ko niì mì ye gí tí gí 'bá ká nò. À da 'bò míti kò ye gí.»

21 «Bòò tí nò gii dele ya gí 'bá, bindi yí gii 'vanda ndi kòcò ndá 'duù tí nò 'dáá gí ji mbe tí wó. Mbe tí wó bà-i-nò gii 'visì có ji yí ta kpo-tàkòcò, máa, «Goonó ya ta ndi tí ndá kpokèji gbí gbata, wò má 'de ndá mbe yè, ta ndá mbe sú ɾo, ta ndá mbe ku kò, ta ndá 'duù ñinó mbe ki'viki mì to gí nó, wò 'ví gí ta ndú.»

22 «Bòò tí nò gii ma ndá ña ndá 'duù tí nò náa mbe tí wó 'deke ji yí nò, káa ndú yè tà'i bà zò i lá. Tacó ènò, yí gii 'dè có ji mbe tí wó máa, «Ye ma ndá 'duù go có mì lo nò gí, káa ndú gii yè tà'i bà zò i lá, bu ye.»

23 «Káa mbe tí wó gii 'visì có ji yí máa, «Ya ta ndi tí ndá kpokèji á sè 'do gbí gbata, wàa wò 'ví ma ndá 'duù yee tí o tí nó náa tà'i bà zò i yè ta ndá 'duù gí.»

24 Bòò tí nò mà gii kili ndá 'duù yè tà'i bà zò i go kòcò mbe tí wó nò gí, mbe 'bá gii 'dè có ji ndá 'duù tí nò, máa, «Ye kú 'dè có ji yo máa, ndá 'duù tí nó náa ye tè'é tí ndú káa ndú biya bà gí gí nó, bà tala i-zò-zò mì ye nó wálá.» »

I tàkò bà dù tí mbe tala có mì Jézù

25 Ndá 'duù me mbè gii kaa kú ko tàkò Jézù. Yí bà-i-nò gii 'visì tí wó gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú, máa,

26 «'Duù má gí gí mì ye, káa njembí wó ká kácáá tí ndá bu wó, ta nawu wó, ta niì mì wó, ta ndá 'viì mì wó, ta ndá ná'vindí wó, ta ndá námi wó, ta miři wó, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

27 'Duù má te 'dóó njèèkpe mù mì wó, wàa yí 'ví gí tí gí tàkò ye lá, 'duù tí nò bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

28 «Tacó 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kpónó má kú bàkà có bà gèè 'bá, kpédélé có gbí muu wó bà dù me bà koɾo có gítí bàndò bà 'de ndá i-nètè gítí bà cee ta 'bá tí nó lá?

29 À má ènò lá, yí má duu káa ndá kpalà mí tà to gí, káa bà cee sè nètè gítí 'bá gii kpò yí gí, ndá 'duù bà ño yí,

30 máa, bà gèè 'bá kpò yí gí.

31 «À delè a gba ngayi jé ká kú ya gí bà tè 'bí ka wó gba ta gó, náa yí má ñò ni gí máa, wotí gó mì ka wó nò ndii yí gí?

32 Yí má ñò ni ènò gí, yí bà tuu tú 'do ká tí 'dú, máa, ndá yí 'dè có tí nò gbí òkò tí ndá yi ta yí nò 'dé-'dè.

³³ À má ènò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe biya ndâ i mì wó 'dáá gí lá, bà dù tí mbe tala có mì ye wálá.

À kù yee tè zi ñinó náa gó zi cee 'do gbí gí nó gí 'dè

³⁴ «Gó zi má kù gbí mbí zi, yí a tó i. Káa bà gó ngo zi tí nò má cì cee gí, kèjì bà dele ta gó zi gí gbí tè zi tí nò káká'i wálá.

³⁵ Tè zi me i mbe zii to tacó ba ọ̀rò i lá. Ndâ 'duù kù te tè zi yee ká tí vò i gí 'dè. À má ènò, 'duù ñinó ta tù bà 'di có tí muu wó nó 'ví 'di có.»

15

Rómbo mbe gịri gí

¹ Ta o tí nò, ndâ mbe kù kili i-mírì me mbè, ta ndâ 'bí vo-vò Jùdèyà gii kaa ya kù 'di ndâ có mì Jèzù.

² Ndâ mbe kpolo tí tàkii, ta ndâ mbe ñibà tàkii mì ndâ Jùdèyà mã gii ñò ènò, ndú gii 'bità bà 'dè víí có ta kòlòwò, máa, «'Dakò tí nò kù ñonòkò tí wó ta ndâ 'duù ñinó náa à mò ndú 'do gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gí nò. Ndú delè kù zò i ta ndú gbí gbèe ká'!»

³ Jèzù mã gii 'di có mì ndú nò, yí gii lòkò'bò có jì ndú, máa,

⁴ «'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò kpónó má kù gbà ndâ rómbo mì wó zi 'duù-vò, káa 'bí gbaànjé gii gịri gí, yí bà jee sè mbè ndâ ñinó kù zò i nó mí to, bìnđi yí 'ví ya gí bà pà bà tí gbèe ñinó mbe gịri gí nó, yee tí o tí nó náa yí 'de yí gí nó wálá?

⁵ Yí má 'de yí gí, yí bà te yí mí pààpì wó ta líkí'o kù ya tí gí 'bá.

⁶ Ta o bà ye ta yí 'bá, yí bà kili ndâ kómbe wó, máa, «Yo gí, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o, tacó 'bí rómbo mì ye kùtáá gịri gí, káa ye gii 'dè yí gí!»

⁷ Ye kù 'dè có jì yo máa, ñinó a gbèe ọ̀rọ̀ i tí nó mbe kù bàkà tí á gbíri nó ká nò. Gbèe mbe bàkà vò i muu to tí nó má 'visi muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó gítì kpokèjì mì Mbíri, líkí'o wó tí Mbíri á gbíri ndii líkí'o ndâ mbè 'duù tí nó cúú-cu-cù mbe kù co tí kpokèjì mì wó nó gí.»

Njì gírísì gbaànjé mbe gịri gí

⁸ Jèzù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ njì gírísì muu 'bì kpónó má mì niì, bìnđi 'bí gbaànjé gii 'va tí to á 'do tí wó ta bẹ̀bìlì, niì tí nó bà tù ngba wu, bìnđi yí gii pà ta tà'i léé gítì gbèe gírísì mì wó nò wálá? Káa à má me tí tí i bà kaa tà'i tí nò, niì tí nó bà je kù'ò gítì gbí òkò ndâ ká'i pètéké'i, yee tí o bà 'de gbèe gírísì tí nó wálá?

⁹ Yí má 'de gí, yí bà kili ndâ kómbe wó ta ndâ ka 'bá mì wó, bìnđi ndú bà da 'di ta líkí'o.

¹⁰ Ye kù 'dè có jì yo máa, líkí'o kù bàkà ndâ basìlì mì Mbíri ta o tí nó náa 'bí mbe bàkà vò i gbaànjé má 'visi muu wó gítì kpokèjì mì Mbíri go ènò.»

'Bí 'vii tí vò mbe volo gbí i

¹¹ Jèzù gii lòkò'bò 'bí có, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii jò ndâ 'vii-'dakò sósò'ò.

¹² Ndú mã gii kpolo tè tí ndâ 'dakò gí, ñinó tí 'vii nó gii 'dè có jì bu ndú ta 'bí ọ̀rọ̀ gbaànjé, máa, «Je bà ndâ i mì ye á 'bá nó jì ye, bu ye.» Bu ndú bà-i-nò mã gii njèè gbí ndâ i-'bá jì ndú go i gbí tàkii mì ndú gí,

¹³ 'vii-'dakò tí nó gii bàkà káa làmbu sili bìnđi bà njèè gbí ndâ i mì ndú, bìnđi yí gii kaa bà ndâ i mì wó 'dáá gí, yí gii ya 'do 'bá mì bu wó gí gbí 'dú to. Bìnđi yí gii volo gbí ndâ i tí nó vùrù-vùrù go i mì mbùrù nò.

14 «Ngo mâ giì tè á bindi ndâ i mì wó nò gí, go giì tè to tí nò náa yí 'dòkò ta 'bá ya gítí nò tí ñndi ku. Káa gbèe i mì wó wálá.

15 Tacó ènò, yí giì kpò tí wó mítí 'bí 'dakò tí 'duù gbí to tí nò. 'Dakò tí nò giì bàkà yí tí mbe kù je i-zó-zò jì ndâ kàdùrúkù mì wó.

16 Yí gbí ndâ o tí nò má 'de i-zó-zò mì ndâ kàdùrúkù, yí bà zò gí, káa a mbe je jì yí ká wálá.

17 Yí mâ giì koṛo có kpòò, muu wó giì gí gítí wó gí. Bindi yí giì 'dè có máa, «Ye kù cì ta go, káa yì ndâ mbe kù bàkà nèté 'bá mì bu ye kpónó gítí i-zó-zò wálá.

18 Á má ènò, ye bà dele ndi ye ya gí mì bu ye, wàa, ye 'ví 'dè có jì yí máa, «Ye bàkà vò i gítí Mbíri gí, ye delè bàkà vò i gítí lo gí, bu ye!

19 Ye 'vii tí mbe dù tí 'vii mì lo káká'í lá. Si ye 'ví dù tí 'bí mbe bàkà nèté mì lo gbaànjé.» >

20 «'Vii-'dakò tí nò bà-i-nò giì ñjè nó ya gí 'bá mì bu wó. Bu wó mâ giì ñò yí 'do me 'dú kèjì, yê ɾo wó giì bàkà yí gí. Yí bà-i-nò giì a ya gí bà kunduu yí, ta bà òlò gbí tù wó.

21 Káa 'vii-'dakò tí nò giì 'dè có jì bu wó, máa, «Ye bàkà vò i gítí Mbíri gí, ye delè giì bàkà vò i gítí lo gí, bu ye. Ye 'vii tí mbe dù tí 'vii mì lo lá.»

22 «Káa bu wó bà-i-nò giì tè'é tí ndâ bòò mì wó, máa, «Yo gí ta banga bongo ñinó ta ɲa wálá nó, ta banga i-tí-sìlì-'bì, ta tààmà.» Ndâ bòò tí nò mâ giì gí ta ndâ i tí nò gí, 'dakò tí nò giì zaa 'vii mì wó gí.

23 Bindi yí giì 'dè có jì ndâ bòò mì wó, máa, «Yo ya gí bà gí ta 'bí 'vii-mò'dú ñinó ta banga ñii wó nó, wàa yo 'ví bàkà ta i-zó-zò, wàa ndoo 'ví zò i ta líkí'o.

24 Tacó 'vii mì ye nó táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí. Yí táánò gíri gí, káa à kpónó 'de yí gí.» Ndâ bòò mì 'dakò tí nò mâ giì bàkà go có mì wó nó gí, ndú giì 'bità bà zò i ta líkí'o tí ndú.

25 «Ta o tí nò náa ndú kù bàkà ta ndâ i tí nò nò, kpo 'vii-'dakò mì 'dakò tí nò a i gbí ñjì. Yí mâ giì dooko gí 'bá yí giì 'di kòcò ndâ 'duù kù cè cè, ta bà dù ru.

26 Yí bà-i-nò giì tè'é tí 'bí bòò mì bu wó gbaànjé, bindi yí giì 'vee yí, máa, «A yè ká bàkà tí ta bindi ye 'bá tí nó?»

27 «Káa 'dakò tí nò giì 'visì có jì yí, máa, «A ná'vindí lo ká dele ndi wó 'do gbí to tí nó táánò náa yí ya gítí nò. Káa bu lo giì zì 'vii-mò'dú tí nó táánò náa ndoo ko yí ta banga ñii wó nó tacó bà te ta wiri mítí wó, tacó yí dele 'do kà ta vò i tí wó wálá.»

28 «Tàkòcò 'vii-'dakò tí nò bà-i-nò giì kpolo ndii muu bà ya yí gí tà'í gí. Bu wó mâ giì ñò ènò, yí giì có gí sè, bindi yí giì 'deke tí wó jì yí máa, yí ya gí tà'í.

29 Káa 'vii-'dakò tí nò giì 'visì có jì bu wó, máa, «Nò káa ɲa mbè ndoò tí nó náa ye kù bàkà nèté jì wò go bòò mì lo nó gí! Ye jé ta 'bí gbèe ɾi ndii muu ndâ có mì lo lá. Wò jé je jì ye a yè? À kpétí káa vòò ɾòkpò 'vii-bee sínò wò jé je jì ye, tacó wàa ze 'ví 'dè ta líkí nje ta ndâ kómbe ye lá!

30 Káa wò kpónó giì zì a ngbú 'vii-mò'dú ta i ká gbí wó jì 'vii mì lo mbe kaa ndâ i mì lo ya gí bà volo gbí ndú jì ndâ vo-vò ñii 'dáá gí, bindi yí giì dele ndi wó.»

31 «Káa bu wó giì 'visì có jì yí, máa, «Ndâ kù dù ta ndâ 'bá ta o 'dáá gí. Ndâ i mì ye 'dáá gí a ndâ i mì lo, 'vii mì ye.

³² Ye te wiři mítí ná'vindí lo ta pétéké tàkòcò ye ká dú, tacó yí táánò cì gí, káa yí kpónó 'vala ndi wó gí; yí táánò giři gí, káa à kpónó 'de yí gí. »

16

Vò bòò tí mbe filí 'bí

¹ Ta o tí nò, Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò ta ndâ i mì wó me gbolò gii 'di có máa, bòò tí nó náa yí te yí tí mbe kpolo tí ndâ i mì wó nó kù volo gbí ndâ i mì wó.

² 'Dakò tí nó bà-i-nò gii tè'é tí bòò mì wó nò, bìndi yí gii 'vee yí, máa, «Ndâ có tí nó náa ndâ 'duù kù 'dè ji ye ta rẹ lo nó a yúcó? Tùbà sè ndâ i gbí gálá ji ye, tacó ye káká'í gí bà si wò 'ví dù gbí gálá mì ye wálá!»

³ «Bòò tí nó má gii 'di có tí nó, yí gii kọjọ có gbí njembí wó, máa, «Mbe tí ye kẹ̀jì gí bà mòkò ye 'do gbí nèté gí! Ye 'ví me ta tí ye ée? Wotí bà ji njí tí ye wálá. Káa àá ọo ye a nò bà yù i.

⁴ À má ènò, ye kpónó bà bàkà 'bí ọa i 'dakò mì ye, tacó wàa yí kpèti má mò ye 'do gbí nèté gí, ye 'ví kù zò ta nje ye 'do mì ndâ 'duù tí nó.»

⁵ «Yí bà-i-nò gii tè'é tí ndâ 'duù ñinó ta i mì mbe tí wó muu ndú nò. Bìndi yí gii 'vee kpédélé 'duù 'do gbí òkò tí ndú máa, «Àá mì mbe tí ye muu lo a ée?»

⁶ «Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji yí, máa, «Àá mì wó muu ye a ndâ còngò bàà mbâ zi'duù-vò.»

«Káa bòò tí nó gii 'visì có ji 'dakò tí nó máa, «Jaka tí ndâ mbíli tí nó náa wò táánò kì'viki tacó bà 'vii có gítí bà si bàà tí nó nó 'do gbí wú gálá gí, wò 'ví si sè ndú mí gbí wú ká zi'duù-só-nje muu'bi cuki.»

⁷ «Bòò tí nó gii 'vee 'bí 'duù káká'í, máa, «Káa wò ñindi lo, àá muu lo a ée?»

«Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji yí máa, «Àá muu ye a ndâ gboko cù 1,000.»

«Káa bòò tí nó gii 'visì có ji 'dakò tí nó máa, «Si mí gbí wú káa ndâ mbíli 800.»

⁸ «Mbe tí vò bòò tí nó gii ùlù yí gítí ọa i yú ọo tí nó náa yí bàkà nò, tacó 'duù ta ọo wó mbe yú ènò gbí òkò tí ndâ 'vii gbí ngba'o wálá.

⁹ «Tacó ènò, ye kù 'dè có ji yo máa, yo bàkà nambeè ji ndâ 'duù ta ndâ i muu to tí nó, tacó wàa, bà ndâ i tí nó má da gí, Mbíri 'ví te ta wiři mítí yo á 'bá tí nó mbe dù tí ká nò.

¹⁰ 'Duù má ni bà kpolo tí làmbu i ta njembí wó gbaànjé gí, yí bà ni bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè gí. Káa bà kpolo tí làmbu i ta njembí 'duù gbaànjé má kpò yí gí, bà kpolo tí ndâ kpo-kpò i ta njembí wó gbaànjé delè bà kpò yí gí.

¹¹ Káa bà kpolo tí ndâ i muu to tí nó ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je ndâ i mì Mbíri ji wò, máa, wò 'ví kpolo tí ndú?

¹² Bà kpolo tí ndâ i mì ndâ 'bí ka lo ta njembí lo gbaànjé má kpò wò gí, a 'di ká bà je i ji wò tí 'dóó ñindi lo?

¹³ «Gbèe bòò bà bàkà nèté ji ndâ 'duù sósò'ò ta njembí wó gbaànjé wálá. Yí má zè 'bí níki maa, yí bà zè 'bí ka wó níki wálá. Yí má kù te duù mítí 'bí, yí bà si 'bí ka wó tí i wálá. Wò má kù bàkà nèté ji Mbíri ta njembí lo gbaànjé, wò bà 'de 'bí njembí tacó bà tee mítí ndâ i muu to tí nó wálá.»

Ndâ 'bí có náa Jézù 'dè ndú

14 Ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdéyà, tí ndá mbe go ndá i muu to tí nó, mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii ño Jézù ñó-ño.

15 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «A yo ká kú bàkà tí yo tí ndá 'duù jáá á kùro ndá 'duù. Káa Mbíri ñò ndá có gbí njembí yo ní gí. Tacó ndá i tí nó náa ndá 'duù kú si tí ndá kpóló-kpolo i nó me ndá i kùro Mbíri lá.

16 «Ndá có mì Mòze, ta ndá có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri cu mí gbí ndá wàràgà mì ndú nó, bàkà nètè yee ká tí o mì Jòvání tí mbe caka tí ndá 'duù. Bindi bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù Mbíri tí gba gii 'bità tí. 'Do tí o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có tí nó, ndá 'duù me mbè kú gii bàkà wotí tacó bà dù tí ña ndá 'duù tí nó tí ndá bòò-gba mì Mbíri.

17 Káa à peteke a bà 'bu ndá tarì ta to tí nó á cotí bà gíri 'bí lambu nji có té'déé éno 'do tí có mì Mòze.

18 «'Duù má nje nìi mì wó gí, bindi yí gii kò 'bí ngú nìi, yí kú zi a ngbà ta ngú nìi tí nó. 'Duù delè má kò nìi tí nó náa 'dakò mì wó nje yí gí nó, yí kú zi a ngbà ta yí.»

Ndá 'bí mbe da i ta Lázàrò

19 Jézù bà-i-nò gii lòkò 'bò có ji ndú, máa, «'Bí 'dakò táánò tí mbe da i kú yuu káa ndá kpo-kpò bongo, yí delè kú zò káa tó i 'bàa ta ñi 'dáá gí.

20-21 À gii te 'bí 'dakò tí mbe yè ta rè wó a Lázàrò, ta ndá kà ta ndi tí kútí wó náa ndá bô kú là ro ndú, mí njekèji ndùgù mì 'dakò tí nó tí mbe da i nó, kú ù ndá njúnjú i-zó-zò ñinó mbe kú 'vaka tí to bindi wó ta o 'dáá gí.

22 «Lázàrò mà gii cì gí, ndá basilì mì Mbíri gii te yí ya tí gí rẹgbà tí Àbiráámò gbíri. 'Dakò tí nó tí mbe da i nó mà gii cì gí, a gii duu yí gí.

23 Káa yí gii dù á tà to gbí sé'i á 'bá mì ndá ku, bindi yí gii ñò Àbiráámò me dù, bindi Lázàrò kú kú tí wó to á rẹgbà tí wó.

24 Bindi yí gii tò kú ta bà 'deke tí wó ji Àbiráámò, máa, «Nò yè ro ye, bu ye Àbiráámò. Si Lázàrò 'ví yuu silì 'bí wó gbaànjé mí gbí ngo, wàa yí 'ví si ngo tí nó á tí silì 'bí wó nó 'ví cì gí gbí nje ye, tacó bà 'dèè mè ye tacó ye gbí gbolò sé'i.»

25 «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Koro muu lo, máa, wò táánò kú 'vala gbí dà, 'vii mì ye, káa gbèe tó i mbe waa to có kòtí Lázàrò wálá. Káa à kpónó kú teke'de yí bà-i-nó, káa wò kú kònò sé'i.

26 Káa à me ká éno cuki lá, cèe gbolò pù ngo njèè gbí òkò tí ndoo gí. Kpokèji bà ya ndá 'duù 'do mì ze káa gí mì yo kà wálá. Kpokèji bà gi ndá 'duù 'do mì yo kà gí mì ze delè wálá.»

27 «Káa mbe da i tí nó gii 'visi có ji Àbiráámò, máa, «À má éno, bàkà nambeè mì lo, wò 'ví tuu Lázàrò gí gí 'bá mì bu ye,

28 wàa yí 'ví 'dè có tí kpoò ji ndá ná'vindí ye vò mbe cì lá, máa, ndú 'ví gí gí gbí bándò mbugo tí nó náa ye kpónò kuu gbí nó lá.»

29 «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Ndá Mòze ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri kuu mì ndá ná'vindí lo kà; si ndú 'ví 'di ndá có mì ndú.»

30 «Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Àbiráámò, máa, «À me éno lá, bu ye Àbiráámò. À má a vuuyuu ká co mítí ndú, ndú bà 'visi muu ndú 'do tí ndá vò kpokèji mì ndú gí.»

31 «Káa Àbiráámò gii 'visi có ji 'dakò tí nó, máa, «Ndú má biya bà 'di ndá có mì ndá Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri gí, à kpètí káa ku ká

'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ká ya gí bà 'dè có ji ndú, ndá có mì wó nò bà dù gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bò.» »

17

Vò i kùro Mbiri

¹ Jézù gii 'dè có ji ndá mbe tala có mì wó máa, «Ndá i mbe eendi ndá 'duu gítí bà bàkà vò i ta o 'dáá gí bà dù kuu, káa 'duu tí nó mbe kú gí ta ndú nó bà nò mí tí wó!

² À niki a bà ẹre du díí mí tí mīri ọa 'duu tí nó, wàa à 'ví te ta yí 'va mí tà kàpá cotí bà volo muu 'bí 'vii gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá víí 'vii tí nó mì wó.

³ Káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, 'Bí ná'vindi yo gbaànjé má bàkà i lè gí, yo 'ví 'dè gbí vò i mì wó ní yí. Vò i mì wó nò má volo tí wó gí, yo 'ví si có gítí vò i mì wó nó mí to.

⁴ Yí má co ta yo tí kpokèjì ọ̀nó mbe lè gí ta bà vò-nje só gbí gbèe ọ̀ri, káa bindi bà bàkà ndá vò i mì wó nò yí kú gí gí bà 'deke tí wó jì yo máa yí káká'í bà bàkà ndi ọ̀a i tí nó wálá, yo 'ví si có gítí wó mí tò.»

Bà tee njembí mí tí Mbiri

⁵ Ndá mbe tala có mì Jézù gii 'deke tí ndú jì yí máa, «Je wotí bà tee njembí ze mí tí Mbiri tí kpoò ndii ọ̀nó náa ze kú me kpónó nó gí jì ze, Mbe tí ze.»

⁶ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kùtáa má kú tee njembí yo mí tí Mbiri kpétí ká nji'díí éno, yo má 'dè có jì 'bí gbolò mú-'belè máa, yí a ta teè wó vùkù 'do tà to, wàa yí 'ví ya gí bà ọ̀rò ndi tí wó mí tà kàpá, yí bà 'di có mì yo nó gí.

⁷ «Bòò mì 'bí 'duu gbí òkò tí yo nó kpónó má gí 'do gbí nji, má wálá 'do bà gbà ndá rómbo, yí bà 'dè jì bòò tí nó máa, «Ndi ngé ya gí bà zò i gí?»

⁸ Có náa yí bà 'dè jì bòò tí nó bà dù me éno máa, «Caka tí lo gí wàa wò 'ví bàkà i-zò-zò jì ye, ye má zò i cee gí, wò 'ví gii ya gí bà zò ọ̀nindi lo? lá?»

⁹ Yí 'dè niki maa jì bòò mì wó tacò bà bàkà nètè tí nó náa yí jì yí nó gí?

¹⁰ Yo delè ká éno. Yo má bàkà ndá nètè tí nó náa à je jì yo nó cee gí, yo 'ví 'dè có máa, «Ze káa ndá bòò sínò, ze kú bàkà káa ndá nètè ọ̀nínó náa à je jì ze nó cuki.» »

Ndá 'bí mbe cì muu'bi

¹¹ Jézù gii nje nó kú ya gí Jèrùzàlémè co tí wúngbó to tí nó gbí òkò tí ndá Sámariya ta Jùdèya nò.

¹² Yí má gii yee 'bá mì ndá 'bí 'duu, á gí ndii 'do gbí gbata, ndú gii 'de tí ndú ta ndá 'bí mbe cì muu'bi. Káa ndá mbe cì tí nó gii ọ̀rò tíyò 'do tí Jézù janga-jàngá gí ndii.

¹³ Bindi ndú gii 'deke tí ndú jì yí ta kòcò ndú ngára gí yaà máa, «Jézù, Mbe tí ze, ọ̀nò yè ọ̀ ze!»

¹⁴ Jézù má gii zeke ndú, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ya gí bà túbà tí yo jì ndá bu-Mbiri.» Káa si ndú kpokèjì ta nó kú ya gí mì ndá bu-Mbiri, ndú má gii ọ̀nò cì cee 'do tí ndú 'dáá gí gí.

¹⁵⁻¹⁶ 'Bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duu tí nó muu'bi náa cì cee 'do tí ndú nó, tí 'duu Sámariya, má gii ọ̀nò bà cee cì 'do tí wó, yí gii dele ndi wó jee bà ya gí mì ndá bu-Mbiri mí to, ta bà ùlù Mbiri ta kòcò wó ngéé gí

yaà. Yí mà giì yee mì Jézù, yí giì òrì ta muungbó wó ya gí bà zèè kò Jézù, ta bà 'dè níki maa jì yí.

¹⁷ Káa Jézù giì 'vee 'vé máa, «Muu ndá 'duù tí nó náa cì cee 'do tí ndú nó kùtáá me muu 'bí lá? Káa sè ndá 'duù ñinò vò-nje nà'ò nó ngò?»

¹⁸ Káa à dele gí gí bà ùlù Mbíri káa gbèè 'dakò tí nó mbe 'dó-'do tí 'duù Sámáriyà nó tacó yè?»

¹⁹ Bìndi yí giì 'dè cò jì 'dakò tí nó máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya ta nó mì lo, tacó bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí.»

Bà gí o bà dù Mbíri tí gba tí to tí nó

²⁰ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkìì mì ndá Jùdèyà giì 'vee Jézù gítí o bà gí Mbíri gí bà zogo to tí nó. Káa Jézù giì 'visì cò jì ndú máa, «'Bí i mbe túbà bà gí o tí nó náa Mbíri bà gí tí gí bà zogo to tí nó nò wálá.

²¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'dè cò jì yo tí wó máa, «Yo òò nò! Mbíri kpónó kù zogo to tí nó,» nò bà dù wálá; 'bí 'duù delè ta wotí tí wó tacó bà 'dè cò jì yo máa, «Yo òò zò! Mbíri kpónó kù zogo to tí zò,» bà dù wálá. Tacó Mbíri kpónó kù zogo to gbí òkò tí yo.»

²² Jézù mà giì 'visì cò gí tàkò 'vé mì ndá mbe kpolo tí tàkìì mì ndá Jùdèyà nó gí, yí giì 'dè cò jì ndá mbe tala cò mì wó máa, «Yo wúnò bà 'deke tí 'bí òrì gbaanjé 'do gbí òkò ndá mbè sili tí nó mì 'Vii-mi-'Dakò, káa yo bà 'de wálá.

²³ Ta o tí nó ndá 'duù bà dù kù òòòkò muu yo máa, «Yo zeke'o zò!» «Yo zeke'o nò!» Káa yo 'ví tẹ gí tàkò ndá cò mì ndú nò gbaanjé lá.

²⁴ Tacó o bà gí 'Vii-mi-'Dakò bà dù go mù mbe ò gbaanjé, bìndi ngba wó giì cee tàrì 'dáá gí.

²⁵ Káa yí bà kònò a s'í ta wotí tí kpédélé'í má kózò gi. Ndá 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó nó bà biya yí 'dáá gí má kózò gi.

²⁶ «O bà gí 'Vii-mi-'Dakò wúnò bà dù ká jé go o mì Nówà dígísèé.

²⁷ Gbí o mì Nówà nò, ndá 'duù 'dáá gí kù zò i, ndá 'duù kù nju pe, ndá 'dakò ta ndá ni kù kò tí ndú, yee ká ngé tí òrì bà o Nówà gí gbí gbà, bìndi ngo giì mì ndá 'duù 'dáá gí.

²⁸ O bà gí 'Vii-mi-'Dakò nò delè bà dù teke-tèkè go o mì Lótì dígísèé. Ndá 'duù ta o tí nó kù zò i, ndá 'duù kù nju pe, ndá 'duù kù mà 'velè ta bà si i, ndá 'duù kù rò nji, ndá 'duù kù gèè 'bá.

²⁹ Káa ta òrì bà nje nó mì Lótì 'do gbí gbata Sòdómà, Mbíri giì si wu, ta ndá i mbe kù lu wu, kù ni gí to 'do tàrì giì mì ndá 'duù gbí gbata Sòdómà 'dáá gí.

³⁰ Ñinò a òrì i tí nó wúnò bà bàkà tí ta o bà co 'Vii-mi-'Dakò gí òrì òrì nò.

³¹ «Ta o tí nó, wò tí 'duù má pí 'bá, wò 'ví co gí to tacó bà ya gí bà kaa ndá ká'í mì lo 'do tà'í lá. 'Duù ta o tí nó má gbí nji, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá lá.

³² Yo kojo muu yo gítí nawù Lótì!

³³ 'Duù mbe kù jè ta bà kojo cò máa 'valá mì yì a i 'bí yì, bà giìri miìri wó gí; káa 'duù mbe si miìri wó jì ku gí ká bà 'vala miìri wó.

³⁴ Ye kù 'dè cò jì yo máa, ta bèbìlì tí nó, ndá 'duù má sósò'ò gbí gbèè kpà-sili, áá bà je 'bí 'duù gbaanjé gí, si ka wó mí to.

³⁵ Ndá niì má sósò'ò kù no 'vuù toko gbaanjé, áá bà je 'bí gbaanjé gí, si ka wó mí òrì 'vuù.

³⁶ Ndâ 'dakò má sósò'ò gbí nǝ, àà bà je 'bí 'duù gbaànjé gí, si ka wó mí gbí nǝ.»

³⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Áà bà ɾuka ndâ 'duù ya tí gí kòtí 'di, Mbe tí ze?»

Káa yí gii 'visì có jì ndú máa, «Ndâ galàmbá má yaà kere-kèrèè, gbí có tí nò éno máa, ku i kuu gbí to tí nò.»

18

'Bí nawù ku tí vò mbe kpácà

¹ Jézù gii lòkò'bò 'bí có jì ndâ mbe tala có mì wó tacó wàa ndú 'ví me ta kpiiki-kpiiki gítí bà 'deke tí ndú jì Mbíri lá,

² éno máa, «Ta 'bí o gbaànjé dígíséé, 'bí gba mbe cì gúku tí Mbíri lá, delè mbe si ndâ 'duù tí i lá kú 'vala gbí 'bí gbata.

³ Bindi 'bí nawù ku ta o 'dáá gí kú ya ta ngbàngà mì wó gí kùro gba tí nò, máa, 'Dè yúco je gítí có tí nó gbí òkò tí ze ta 'duù tí nó mbe zi ye gí nó gí!»

⁴ Nii tí nò nò gí gbí ngbàngà kùro gba tí nò ta cèe kòndi o, káa gba tí nò biya bà waa có mì wó gí. Gbí ndòngbú nìnó gba tí nò gii koɾo có máa, «Ye nò ni gí máa, gúku Mbíri tí ye wálá, delè neté mì ye ta 'duù wálá,

⁵ káa kpácà gbí yì nii tí nó ngé ndii gí. À má éno, ye bà waa có mì wó jì yí. À má éno lá, yí bà gí kú pèè mbí ye ta o 'dáá gí.» »

⁶ Mbe tí ndoo gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di có tí nó náa gba tí nó jé mbe waa yúco lá nó 'dè nò gí?»

⁷ À má éno, Mbíri bà waa yúco jì ndâ 'duù mì wó náa yí ɾuka ndú, mbe kú 'deke tí ndú jì yí ta sí gbí wálá nó wálá? Gbí dii wó bà me a jamànakà gítí bà konì ndú?

⁸ Ye kú 'dè có jì yo máa, yí bà waa yúco jì ndú ta zítí tí wó. Kpèti ká éno, 'Viì-mì-'Dakò má gí wúnò, yí bà 'de ndâ 'duù mbe kú tee njembí míti Mbíri muu to tí nó gí?»

Bà si tí 'duù tí mbe bàkà tó i kùro Mbíri

⁹ Jézù gii lòkò'bò có gítí ndâ 'duù nìnó mbe kú túbà tí ndú, máa, ndâ yì a ndâ mbe bàkà tó i, ta bà dù kú 'dè có nónókó gítí sè ndâ 'bí 'duù nó,

¹⁰ máa, «Ta 'bí o gbaànjé ndâ 'bí 'dakò sósò'ò gii ya gí bà 'deke tí ndú jì Mbíri. 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé a mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà, bindi ka wó tí nó náa ndú ta yí nó a Jùdèyà tí mbe kú kili i-míri mì ndâ Ròmànò.

¹¹ Ndú má gii yee 'bá-Mbíri gí, 'duù tí nó tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà nó gii ɾò tìyò, bindi yí gii 'deke tí wó ta kpéeti wó jì Mbíri, máa, «Ye 'dè niki maa jì wò tí Mbíri, tacó ye me go ndâ 'bí ɱa 'duù tí nó tí ndâ mbe gbolò njembí nó lá, ye me go ndâ 'bí ɱa 'duù tí nó tí ndâ mbe kú 'boo yúco mì 'duù nó lá, ye delè me go ndâ 'bí ɱa 'duù tí nó tí ndâ mbe kú zingbà ta ndâ nii mì ndâ 'duù nó lá. Co tí ndâ ɱa nìnò 'dáá gí, ye me go 'dakò tí nó tí mbe kú kili i-míri mì ndâ Ròmànò á sèè tí ye nó lá.

¹² Ye kú kònò go ta sili só gbí òkò ndâ 'bí ɱi bà wotí ta ka wó ɱi bà wotí. I má dí 'bi ye, ye kú mò bà nìndi lo tí Mbíri jì wò go i gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà.»

¹³ «Káa 'dakò tí nó tí mbe kili i-míri mì ndâ Ròmànò nó gii ɾò tìyò gàà gí ndii 'do tí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Bà te muu wó gí yaà gii kpò

yí gí. Bìndi yí gii kunduu 'bì wó mí njembí kú 'deke ta tí wó jì Mbírì máa, <Áá Mbírì, ò è yê ɾo ye, tacó ye a mbe bàkà wò i.>

¹⁴ «Ye kú 'dè có jì yo máa, 'dakò tí nò tí mbe kilí i-mírì nó dele ndi wó gí 'bá bìndi bà 'deke tí wó jì Mbírì tí 'duù ñínó náa à gbí òkò tí ndú ta Mbírì a nambèè. Káa ka nó mì wó 'de tó i 'do mì Mbírì lá. Tacó 'duù ta o 'dáá gí má kú luguu tí wó ta 'vèrè, mbe si yí tí i wálá. Káa 'duù má si tí wó tí i lá, à ta o 'dáá gí kú te duù mí tí wó.»

Ndà 'duù kaa ndà ví 'vii mì ndú ya tí jì Jézù

¹⁵ Ta o tí nò, ndà 'bí 'duù gii kaa ndà víi 'vii mì ndú, máa ndà yí ya ta ndú jì Jézù, tacó wàa yí 'ví tee 'bì wó mí tí ndú. Káa ndà mbe tala có mì wó gí mòkò ndà 'duù tí nò ta ndà 'vii mì ndú nò gí.

¹⁶ Káa Jézù gii tè'è tí ndà 'duù tí nò ta ndà 'vii mì ndú, bìndi yí gii 'dè có jì ndà mbe tala có mì wó máa, «Yo si ndà víi 'vii tí nò 'ví gí gí mì ye. Yo tii ndú lá, tacó à kú dù tí ndà bòò-gba mì Mbírì a ndà 'duù go ña ndú nò.

¹⁷ Ye kú 'dè có jì yo ta yúcó máa, 'duù mbe ùnje gítí bà dù tí bòò-gba mì Mbírì go i mì làmbu 'vii lá, bà dù á 'bá mì Mbírì wálá.»

'Bí 'dakò ta ndà i mì wó me gbolò

¹⁸ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù gii 'vee Jézù máa, «Tó Mbe ñìbà i, ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa, ye 'ví 'de ta ña 'válá ñínó mbe cee lá nó?»

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có jì gbolò 'duù tí nò máa, «Wò ñì tó 'duù mí tí ye tacó yè? Tó 'duù wálá; tó 'duù káa Mbírì cuki.

²⁰ Wò 'di ndà có tí nó máa, <Wò 'ví zingbà ta ñii mì 'dakò lá.

Wò 'ví zi 'duù lá.

Wò 'ví zingbà i lá.

Wò 'ví 'dè 'vèrè gítí 'duù lá.

Wò 'ví tégàrà ndà bu lo ta nawu lo> nó gí.»

²¹ Káa gbolò 'duù tí nò gii 'visi có jì Jézù máa, «Ye 'bità bà kpolo tí ndà có tí nò 'do gbí 'vii yee tí kpónó.»

²² Jézù mà gii 'di có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò, yí gii 'visi có jì yí máa, «Sè 'bí i mbe gboo 'do mì lo gí kuu tí. Ya gí 'bá, wàa, wò 'ví sù ndà i mì lo 'dáá gí gí 'dè, wàa wò 'ví ñjèè ndà i tí nó náa wò 'de gbí ndú nó jì ndà mbe yè má gí, gbolò i 'ví dù tacó tí lo gbírì; wàa wò 'ví gí gí bà dù tí 'duù mì ye.»

²³ 'Dakò tí nò mà gii 'di có tí nò, njembí wó gii volo gí, tacó ndà i mì wó ògbù ngé ndii gí.

²⁴ Jézù mà gii ñò bà volo njembí 'dakò tí nò, yí bà-i-nò gii zeke 'dakò tí nò, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Bà dù ndà mbe kpo-kpò i tí ndà bòò-gba mì Mbírì ká kpolo gí le!

²⁵ À peteke a bà rì 'bí gbolò nò go yége nó co gbí guù ngbàndú á cotí bà dù 'duù ñínó ta ndà i mì wó ògbù ngé nó tí bòò-gba mì Mbírì.»

²⁶ Ndà mbe 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À má éno, a 'di ká bà 'de 'válá?»

²⁷ Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Ndà i ñínó ta wotí bà bàkà ndú tí ndà 'duù ngé gí wálá nó, wotí bà bàkà ndú kuu tí Mbírì.»

²⁸ Káa Piyétòrò gii 'visi có gí tàkò có mì Jézù nò máa, «[J]ò káa ze jee ndà 'bá mì ze mí to gí, kú ɾu ndi lo gí!»

²⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndá Piyétòrò máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó, máa, 'bí 'duù má jee 'bá mì wó, ta nù mì wó, ta ndá ná'vindí wó, ta ndá bu wó, ta nawu wó, ta ndá 'vii mì wó, mí to tacó bà dù tí bòò-gba mì Mbíri, ³⁰ áá bà ko mboo ndá i tí nó ta bà me mbè ji yí kpónó si yí kù 'vala muu to tí nó, delè wúnò ta o 'válá ñinó mbe cee lá nò.»

Bà ta'ò bà 'dè có mì Jézù gítí o bà kònò sé'i mì wó

³¹ Jézù gii kaa ndá mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndoo kpónó kù ya gí Jèrùzàlémè, bindi ndá i bà bàkà tí gbaanjé-gbaanjé go ndá có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri cu mí gbí ndá wáràgà mì ndú gítí 'Vii-mi-'Dakò nò.

³² Áá bà je yí ji ndá tende ña 'duù. Ndá tende ña ndá 'duù tí nò bà ñonoko yí, ndú bà bàkà ndá i-nò ta bà cù cù mítí wó.

³³ Ndú bà gbí yí, bindi ndú bà zi yí gí. Káa bindi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.»

³⁴ Káa bà 'di gbí ndá có tí nó náa Jézù 'dè nò gii kpò ndá mbe tala có mì wó gí, tacó ndú ñò 'dóó i tí nó náa yí kù 'dè có ji ndú gítí nò ni lá.

Bà rì Jézù gí gbí gbata Jèrikò

³⁵ Jézù má gii dooko gítí gbata Jèrikò gí, yí gii 'de 'bí 'dakò tí mbe sù ọ kù kù tí wó to á seè kpokèjì kù yù i 'do tí ndá 'duù.

³⁶ Mbe sù ọ tí nò má gii 'di kòcò ndá 'duù me mbè kù ndii ta nó tí kpokèjì, yí gii 'vee nderè ndá mbè 'duù tí nò.

³⁷ Káa ndá 'duù gii 'visi có ji yí máa, «A Jézù tí nó mbe 'do Názàrètì nó ká kù ndii ta nó.»

³⁸ Mbe sù ọ tí nò má gii 'di rẹ Jézù, yí gii tè'è tí Jézù ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Jézù, 'Vii mì Dàvidè, ñò yè ọ ye!»

³⁹ Káa ndá 'duù tí nó mbe kù tè kùro Jézù nó gii do ta yí, máa, yí dù ngbii. Káa mbe sù ọ tí nò gii biya bà 'di có mì ndá 'duù tí nò gí. Yí gii tè'è tí Jézù ta kòcò wó gí yaà ndii kpédélé ñinó gí, máa, «'Vii mì Dàvidè, ñò yè ọ ye!»

⁴⁰ Jézù má gii 'di bà tè'è tí wó mì mbe sù ọ tí nò, yí gii ọ tíyò, bindi yí gii 'dè có ji ndá 'duù máa, ndú ja yí gí tí ji yí. À má gii ja yí ya tí ji Jézù go có tí nó náa yí 'dè nò gí, Jézù gii 'vee yí máa,

⁴¹ «Wò tè'è tí ye máa ye 'ví bàkà a ña yè ji wò?»

Káa mbe sù ọ tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Njaanga ndá ọ ye gí, kpo 'duù!»

⁴² Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji mbe sù ọ tí nò máa, «Zeke'o! Bà tee njembí lo mítí Mbíri 'vala wò gí.»

⁴³ À káa póó bà 'dè có tí nò mì Jézù, ndá ọ mbe sù ọ tí nò sósò'ò ngé gii njaanga tí gí. Bindi yí gii ru ndi Jézù ta bà ùlù Mbíri. Ndá mbe ñò bà njaanga ndá ọ wó nò delè gii ùlù Mbíri tacó ña i tí nó mbe bàkà tí nò.

19

Zèkàwù tí mbe kili i-míri

¹ Jézù má gii rì gí gbí gbata Jèrikò gí,

² 'bí 'dakò tí kùro ndá mbe kili i-míri mì ndá Ròmánò, tí 'duù ta ndá i mì wó me gbolò, ta rẹ wó a Zèkàwù,

3 gii bàkà wotí tacó bà ò Jézù ta ɾo wó, káa à gii kpò yí gí, tacó yí me ndò, káa ndá 'duù me mbè ngé ndii gí.

4 Tacó ènò, yí gii ì ngèlè ya gí kùro, yí gii 'dò gí gbí mù tí kpokèjì tí nó náa Jézù kù ndii co tí nó, tacó bà cu ɾo wó mítí Jézù.

5 Jézù mà gii gí gbúú-gbuu 'vii ta bàndò tí nó náa Zèkàwù 'dò gí gbí mù tí nó, yí gii zeke'o gí yaà, bindi yí gii 'dè có jì Zèkàwù máa, «Zèkàwù, co gí to! Ngo've tí lo, tacó ye wúnó a wìri 'bá mì lo.»

6 Zèkàwù bà-i-nò gii co gí to 'do gbí mù 'vìrì-'vìrì, bindi yí gii te wìri mítí Jézù ta líkí'o tí wó.

7 Ndá mbe ò Jézù tí wìri 'bá mì Zèkàwù 'dáá gí gii 'dè kòlòwò máa, «Yí a wìri mì mbe bàkà vò i.»

8 Káa Zèkàwù gii ɾò tìyò, bindi yí gii 'dè có ònó gbí muu wó nó jì Mbe tí ndoo máa, «Ijò nó, Mbe tí ye, ye kejì gí bà njèè gbí ndá i mì ye sósò'ò 'vii ká 'vii. Ye 'ví je 'bí gbaànjé jì ndá mbe yè. Sè ònó, ye táánò má zò 've i mì 'bí 'duù gí, ye bà sì có i mì 'duù tí nó jì yí 'do tí ta ba nà'ò.»

9 Káa Jézù gii 'visì có jì Zèkàwù máa, «Ndá 'duù 'bá tí nó wúnó 'vala gí, tacó 'dakò tí nó delè a 'vii mì Àbiráámò.

10 Káa 'Vii-mì-'Dakò gí a i tacó bà pà bà tí ndá 'duù ònó mbe gìri gí nó wàa yí 'ví 'vala ndú.»

Jézù lòkò'bò có gítí bà 'de i gbí i

11 Jézù gii lòkò'bò có jì ndá 'duù tí nó mbe kù sè tù ndú tí nje tí nó náa ndú 'dè ta Zèkàwù nó, si ndú dooko gí Jèrùzàlémè gí, káa ndá 'duù gii koro có máa, o bà túbà tí Mbìri tí gba muu to tí nó me jé'déé gí.

12 Tacó ènò, Jézù gii lòkò'bò có jì ndú máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò, tí 'vii mì gbolò 'duù, gii bàkà nó tacó bà ya gí gbí 'bí to, tacó wàa à 'ví bàkà yí tí gba kà, má kózò gí, yí 'ví gii dele ndi yí gí 'bá.

13 Káa o kùro bà nje nó mì wó 'do 'bá, yí gii tè'é tí ndá bòò mì wó muu'bi, bindi yí gii njèè gboko ò gbaànjé-gbaànjé jì ndú. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ko ònì òa tí nó yee tí o bà dele ye.»

14 «Yí mà gii ya gí, ndá 'duù mì wó gii ò ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú, bindi ndú gii tuu ndú ya tí gí tàkò wó, máa, ndú ya gí bà 'dè có jì ndá kpo 'duù tí nó mbe kù le bèrè jì yí nó, máa, «Go bà dù 'dakò tí nó tí gba mì ze tí ze wálá.» Ndá 'duù mì wó bàkà ènò tacó go bà dù yí tí gba mì ndú tí ndú wálá.

15 «'Dakò tí nó mà gii dele gí 'bá bindi bà le bèrè jì yí, yí gii tè'é tí ndá bòò mì wó náa yí njèè ònì òa jì ndú nó tacó bà ò máa, ndú bàkà a òa yè tí wè.

16 Yí mà gii 'vee ndú, kpédélé 'duù gii 'dè có jì yí máa, «Ye 'de gbí gboko òa tí nó náa wò táánò je jì ye nó a ndá gboko muu'bi, gba mì ye.»

17 «Gba tí nó bà-i-nò gii ùlù bòò mì wó nó máa, «Wò bàkà nètè nìkì ma, tó bòò mì ye! Wò túbà tí lo tí 'duù mbe kù bàkà nètè ta njembì lo gbaànjé mítí làmbu gboko òa gí. À má ènò, ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndá gbata muu'bi.»

18 «'Bí bòò mì wó gii gí gí mì wó, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Ye yili 'do gbí gboko òa tí nó náa wò táánò je jì ye nó ù ta ndi lo a ndá gboko vò, kpo 'duù.»

19 «Káa gba tí nó gii 'visì có jì bòò mì wó nó máa, «Ye bà bàkà wò tí gba mbe zèè ndá gbata vò.»

²⁰ «Bà ta'ô bòò mì gba tí nò gii gí gí mí wó, bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, <Gboko ña mì lo tí nó táánò náa wò je jì ye nó kuu nò, kpo 'duù. Ye kpolo tí tacó à 'ví pìl lá ù ta ndi lo mí ɾo wu.

²¹ Gúku lo kpò ye 'do tí bà gàà tí gí. Tacó wò a vò 'duù náa i kpèti má me i mì lo lá, wò je gí. Wò delè a 'bí ña 'duù náa wò kpèti má ɾò nji lá, wò kù kili i 'do gbí nji nò.»

²² «Káa gba tí nò gii 'visi có jì bòò mì wó nò máa, <Ndí lo vò bòò! Ye bà waa có mítí lo á 'do gbí po ngo nje lo! Wò ñò ye ni tí vò 'duù mbe kù je i ñinó náa à me i mì ye lá, ye delè kù kili i ñinó náa ye ɾò lá nó 'do gbí nji.

²³ Wò táánò má te gboko ña mì ye nò jì 'bí mbe jì nji, ye kpónó dele nó gii 'de gboko tí nò jò 'bí ka wó gboko wálá gí?»

²⁴ Gba tí nò bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó jara-jàrà tìyò nó máa, <Yo te gboko ña tí nó 'do tí wò jì 'duù tí nó ta ndá gboko ña mì wó muu'bi nò.»

²⁵ «Káa ndá 'duù tí nò gii 'visi có jì gba tí nò máa, <Ndá 'bí gboko muu'bi sàà kuu mì wó, kpo 'duù!»

²⁶ «Káa gba tí nò gii 'visi có jì ndú máa, <Ye kù 'dè có jì yo máa, i má kuu mì 'duù, à ta o 'dáá gí kù je i jì yí, káa 'dóó i 'duù má wálá, à kpèti mì wó káa yè wè, à kù je 'do tí wó gí.

²⁷ Káa à má gítí ndá 'duù ñinó mbe kù sogo ye, ta go bà dù tí ndá bòò-gba mì ye tí ndú wálá nó, yo gí ta ndú kpónó, wàa à 'ví waaka ndú mí kùro ye bà-i-nò.» »

Bà ɾi Jézù gí gbí gbata Jèrùzàlémè

²⁸ Jézù má gii 'dè có jì ndá 'duù tí nò cee gí, yí gii ñjè nó kù ya gí Jèrùzàlémè.

²⁹ Yí má gii dooko ta ndá gbata Bètífàjì ta Bètáníyà dè ta 'bí gú náa à kù nì mítí a Gú Mbà gí, yí gii tuu ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò gí kùro,

³⁰ máa, «Yo ya gítí to tí zó náa yo zeke zò. Yo má yee kà, yo bà 'de ngbú 'viì-kècè náa 'duù jé o yí lá á kuu gbí wú kà. Yo njaanga yí 'do gbí wú gí tí.

³¹ Káa 'duù má 'vee yo máa, yo kù njaanga yí tacó yè wè, yo 'ví 'visi có jì 'duù tí nò éno máa, <A Mbe tí ze ká tuu ze.» »

³² Ndá tú mì Jézù gii ya 'de ngbú 'viì-kècè go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò.

³³ Káa si ndú kù gii njaanga ngbú 'viì-kècè tí nò, mbe tí wó gii 'vee ndú máa, «Yo kù njaanga ngbú 'viì-kècè tí nó tacó yè?»

³⁴ Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «A Mbe tí ze ká tuu ze, máa, ze ya tí jì yì.»

³⁵ Ndá tú mì Jézù má gii yee ta ngbú 'viì-kècè tí nó náa yí tuu ndú, máa ndú ya gí bà ja gí tí jì yì nó gí, ndú gii ki ndá bongo mí ndú mí pí tí wó, bìndi ndú gii ki Jézù mí pí ndá bongo tí nò.

³⁶ Jézù má gii 'bi nó gí, ndá 'duù gii gò ndá bongo mì ndú mí to á tí kpokèjì kùro wó.

³⁷ Káa si yí kù gii yaaka gí tàgbà Gú Mbà, ndá mbe tala có mì wó 'dáá gí gii 'bità bà tò kù, ta bà cè cè, ta bà be ɾè Mbíri gbí ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta líkí'o ndá seɾè tí nó náa ndú ñò Jézù bàkà nó, máa,

³⁸ «Mbíri 'ví si gbolò gba tí nó mbe gí ta ɾè wó tí Mbíri nò.

Mbíri 'ví dù tí gba tí gbíri.

À ùlù Mbíri ngéé gbíri!»

³⁹ Ndá 'bí mbe kpolo tí tàkìlì mìn ndá Jùdèyà gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò mà gii 'di ndá có tí nò náa ndá 'duù kù tò ta kù nó, ndú gii 'dè có ji Jézù máa, «Mbe nibà i, 'dè có ji ndá mbe tala có mì lo máa, ndú dù ngbii.»

⁴⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù 'de có ji yo máa, ndú kpèti má dù ngbii gí, ndá díí bà dù ngbii wálá.»

Jézù wa gbí ta yé ro ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlèmè

⁴¹ Jézù mà gii dooko ta Jèrùzàlèmè gí, yí mà gii nò muu gbata, yí gii 'dù ngo-ro wó gítí .

⁴² Bindi yí gii 'deke tí wó máa, «Ro lo kùtáá má go ro ri wàa wò 'ví nò ta ndá i nìno mbe njaanga miři lo 'do gbí vò ! Káa, wotí bà nò ndú kpónó tí lo wálá!

⁴³ O bà gbo wò mì ndá ku'di tí lo kèjì. Kpokèjì bà ndo wò 'do 'bí ndú ta o tí nò bà dù wálá, tacó ndú bà da kándà mí ndú jèlè wò gbóó gí.

⁴⁴ Ndú bà tořo nje yo ta ndá 'viì mì lo ta to. Ndú delè bà ki'viki ndá 'bá mì lo lú'bu-lú'bu gí to. Ndú bà bàkà ènò tacó Mbíři táánò gí gí mì lo gí káa wò nò yí ni lá!»

Jézù rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíři

⁴⁵ Jézù mà gii rì gí gbí gbata Jèrùzàlèmè gí, yí gii ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíři, bindi yí gii 'bità bà mòkò ndá mbe kù mà 'velè gbí ndùgù 'bá-Mbíři gí sè,

⁴⁶ ta bà 'dè có ji ndú máa, «À cu mí gbí wáràgà mì Mbíři éno máa, Mbíři máa, «Bá mì ye bà dù tí 'bá bà 'deke tí.» Káa yo kpónó gii 'visì tí bàndò mì ndá mbe ngbà!»

⁴⁷ Jézù gii dù kù nibà i ji ndá 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíři ta ri 'dáá gí. Káa ndá Kùro ndá bu-Mbíři mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbe nibà i mì ndú, gii toko có ta ndá 'bí kpo-kpò 'duù mì ndú tacó bà zi yí.

⁴⁸ Káa bà zi yí gii kpò ndú gí, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nò kù 'di có mì wó.

20

Ndá Jùdèyà 'vee rẹ mbe je wotí ji Jézù

¹ Ta 'bí o gbaànjé si Jézù kù nibà i, ta bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíři ji ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíři, ndá Kùro ndá bu-Mbíři mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbe nibà i mì ndú, ta ndá kpo-'duù-'bá mì ndú, gii gí gí mì wó.

² Bindi ndú gii 'vee yí máa, «A 'di ká je wotí bà bàkà ndá i tí nó náa wò kù bàkà nó ji wò? Nì rẹ wó ji ze gí.»

³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye delè bà 'vee yo ta 'vé gbaànjé, yo 'dè ji ye gi:

⁴ áá táánò a Mbíři ká je wotí bà caka tí ndá 'duù ji Jòvání, wèè, a 'duù ká je ji yí?»

⁵ Ndú mà gii 'viiki gbí 'vé mì Jézù nò gbí òkò tí ndú, ndú gii 'dè có máa, «Ndoo má 'dè có éno máa, a Mbíři táánò ká je wotí tí nó ji Jòvání, yí bà tè ndi tí wó gí bà 'vee ndoo káká'i máa, «Yo unje gítí wó lá tacó yè?»

⁶ Káa ndoo delè kpónó má 'visì có ji yí máa, a 'duù táánò ká je wotí tí nó ji yí, ndá 'duù 'dáá gí bà 'vaka ndoo ta díí, tacó ndú 'dáá gí unje ta yúco gí, máa, Jòvání táánò a mbe 'dòkò có mì Mbíři.»

⁷ Tacó ènò, ndú gii 'visì có ji Jézù máa, ndá yì nò mbe je wotí bà caka tí ndá 'duù ji Jòvání ni lá.

8 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «À má ènò, ye delè bà nì rẹ̀ mbe je wotí bà bàkà ndá i tí nò jì yo wálá.»

Jézù lòkò'bò có gítí ndá 'bí vo-vò mbe bàkà nèté

9 Jézù bà-i-nò gii lòkò'bò có jì ndá 'duù máa, «Ta 'bí o gbaànjé, 'bí 'dakò gii ro nji nèbítí mì wó, bìndi ndú gii 'vii có ta ndá 'bí mbe bàkà nèté máa, ndú zeke'o tí, bìndi yí gii ya muu nó ta cèe gbolò o.

10 O bà kilí i 'do gbí nji má gii me tí gí, yí gii tuu 'bí bòò mì wó gbaànjé jì ndá 'duù tí nó náa yí si ndú mí gbí nji mì wó nó tacó bà i ñìndi wó. Bòò tí nó má gii yee ta có tí nó tí ndá 'dakò tí nó, ndú gii gbì yí mòkò ya gí mì mbe tí wó ta kùnga 'bì wó.

11 «Mbe nji tí nó káká'i gii tuu 'bí bòò mì wó jì ndú. Káa ndá mbe nèté tí nó gii dele ndi ndú gii gbì bòò tí nó, ndú gii bàkà ndá i-nò mífí wó, bìndi ndú gii tuu ndi wó jì mbe nji go bô gbí ndi kíyà.

12 Mbe nji má gii tuu bà ta'ò bòò mì wó jì ndú, ndá 'dakò tí nó gii gbì kà mífí bòò tí nó, ndú gii nì yí ta kùnga 'bì wó 'do gbí nji gí sè.

13 Mbe nji tí nó gii 'vee tí wó gbí ñìno máa, «Ye kpónó 'ví bàkà a ña yè? À má ènò, ye bà tuu 'vii mì ye, tí wú-gbì-ré ye jì ndú. Ndá-'bí-lá, ndú bà te duù mífí wó.» Yí bà-i-nò gii tuu 'vii mì wó nó jì ndú.

14 «Ndá 'dakò tí nó má gii ñò 'vii mì mbe nji kèjì gí mì ndú, ndú gii toko có mì ndú máa, «Ñizó a mbe mbèlè tí nó ká kèjì zò. Ndoò zi yí gí, wàa à 'ví dù tí ñìndi ndoo.»

15 Tacó ènò, 'vii tí nó má gii ye mì ndú, ndú gii ja yí 'do gbí nji gí sè, bìndi ndú gii zi yí gí.»

Jézù gii 'vee ndá 'duù máa, «Yo koṛo có máa, mbe nji tí nó kpónó bà bàkà ta ndá mbe nèté tí nó a yè?

16 Yí bà ziki ndú 'dáá gí, bìndi yí gii pà ndá 'bí ngú mbe nèté.»

Ndá 'duù má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nó, ndú gii 'visì có jì yí máa, «Mbírì 'ví gí ta ña ñìno lá!»

17 Jézù bà-i-nò gii zeke ndá 'duù tí nó ngbóó, bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Gbí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

<A 'dóó dífí tí nó náa ndá mbe bì 'bá táánò bè gí nó

ká gí tí yú dífí bà sè tà 'bá,» nó máa yè?

18 'Duù má 'va tí wó pí dífí tí nó, 'duù tí nó bà ki'viki njúkú-njúkú. Káa dífí tí nó má 'va tí pífí tí 'duù, yí bà 'ba'daka gbí 'duù tí nó gí.»

Bà gò i jì ngáangbá gba mì ndá Ròmánò

19 Ndá mbe ñibà i, ta ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdéyà má gii 'di có tí nó, ndú gii jè ta bà pà kpokèjì tacó bà zèè Jézù ká mì to nó, tacó ndú ñò nì gí máa yí kú lòkò'bò có tí nó a i gítí ndá yì. Káa gúku ndá 'duù gii kpò ndú á 'do tí bà zèè yí gí.

20 Mbí ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdéyà gii dù ká kácaá tí Jézù. Tacó ènò, ndú gii tuu ndá 'bí 'duù mì ndú mbe bàkà tí ndú tí ndá tó 'duù tacó bà ya gí bà zèè mè Jézù, wàa ndá yí 'ví kpì ta ngbàngà tí wó jì ngáangbá gba mì ndá Ròmánò.

21 Ndá mbe ngiṇò mì ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdéyà bà-i-nò gii 'vee Jézù ta tiri máa, «Mbe ñibà i, ze ñò nì gí máa, wò a mbe 'dè yúco, wò delè kú ñibà i jì ndá 'duù ká jáá. Wò ñjèè gbí òkò tí ndá 'duù, máa, ñìno éno, káa ñizó éno, nó lá. Wò kú nì káa bà kpokèjì yúco mì Mbírì jì ndá 'duù.

22 Bà gò i ji ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò dú gbí tàkìì mì ndoo tí ndâ Jùdèyà? 'Dè ña ñinó náa à gbí muu lo nó ji ze gi.»

23 Káa Jézù gii ñò ní gí máa, ndú kù lè ji yí a wú.

24 Tacó ènò, yí gii 'visì có ji ndú máa, «Yo tù ña gùrúsù mì yo ji ye gi.» Ndâ 'duù tí nò má gii tù ña gùrúsù tí nó tí dinári nó ji Jézù gí, yí gii 'vee ndú máa, «Ñinó a muu 'di náa à ka mí gbí nó?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «A muu ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò.»

Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Káa à cu mí gbí nó a rè 'di?»

Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «A rè ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò.»

25 Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú máa, «A má ènò, yo je ndâ i mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò ji ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò. Wàa yo 'vi je ndâ i mì Mbíri ji Mbíri.»

26 Bà zèè ngo nje Jézù mí kùro ndâ 'duù gii kpò ndâ 'dakò tí nò gí. Tacó ènò, ndú gii dù rẹkpe-rẹkpeè ta có bà 'dé-'dè mì ndú wálá.

Bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú

27 Ndâ 'bí ña Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó gii gí gí mì Jézù. Bìndi ndú gii 'vee yí máa,

28 «Mbe nibà i, Mòze cu mí gbí wáràgà ji ze éno máa, 'duù má kò niì, káa ndú jò ta niì tí nó lá, bìndi yí gii cì gí, ná'vindí wó 'ví zèè 'bì nawù ku tí nó, tacó bà jò ndâ 'vii mí gbí mòòkò bìndi wó.

29 Káa ta 'bí o gbaànjé, kpo 'duù mì ndâ 'bí 'vii-'dakò náa nawu ndú jò ndú vò-nje só gii kò niì, káa ku gii je yí si ndú jò ta niì tí nó lá.

30 'Vii tàkò wó gii zèè 'bì nawù ku tí nó. Ndú delè gii jò ta niì tí nó lá, bìndi yí gii cì gí.

31 Ndâ 'vii-'dakò tí nó gbí yí nawu ndú 'dáá gí tè rì cikii niì tí nó gbaànjé-gbaànjé gí, káa à 'vaka gí tàkò ndú 'dáá káa dikiiwu.

32 Ku gii je niì tí nó si ndú rì gùù 'dáá gí.

33 À má ènò, niì tí nó wúnò ta o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú bà dù a nawù 'di gbí òkò tí ndú, sé náa ndú 'dáá vò-nje só kò yí gí nó?»

34 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ndâ 'dakò ta ndâ niì kù kò tí ndú muu to tí nó.

35 Káa ndâ 'duù ñinó mbe 'vii tí ndâ mbe 'vala ndi ndú bìndi ku gí nó bà kò tí ndú bìndi bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú wálá.

36 Ndú bà cì wálá, tacó ndú bà dù go ndâ basilì mì Mbíri. Ndú delè bà dù tí ndâ 'vii mì Mbíri, tacó ndú 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí.

37 Káa, à má gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, Mòze 'dè có gítí ñinò gbí tà-ká-tà gítí bè'i tí nó mbe kù doo nó gí. Yí nì mítí Mbe tí ndoo a Mbíri mì Àbiráámò, Mbíri mì Ìzákò, tí Mbíri mì Jákóbè.

38 Mbíri a Mbíri mì ndâ wu 'duù. Yí me Mbíri mì ndâ ku lá, tacó ndâ 'duù 'dáá gí kùro Mbíri a ndâ wu 'duù.»

39 Ndâ 'bí mbe nibà tàkìì mì ndâ Jùdèyà máa gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii ùlù yí, máa, «Có mì lo nó ká ngbàrángà'i, Mbe nibà i.»

40 Gúku bà 'vee yí gítí ndâ 'bí i gii kpò ndâ 'duù gí.

Bìndi-Mbíri a 'vii mì 'di?

41 Jézù gii 'vee ndâ 'duù máa, «Ndâ 'duù kù 'dè có éno máa, Bìndi-Mbíri a 'vii mì Dàvidè ta ña kpokèjì ngayi?

42 Tacó 'dóó kòcò Dàvidè náa à cu mì gbí wáràgà mì ndâ Muu Cè éno máa,

Mbíri 'dè có ji Mbe tí ye máa,

«Ki tí lo gbí kù'bi mí ye,

⁴³ waa ye 'ví bàkà ndâ ku'di tí lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.»

⁴⁴ Dàvidè má kù nì míti Bindi-Mbíri a «Mbe tí ye», à má ènò, Bindi-Mbíri bà dù tí 'vii mì Dàvidè ée?»

Jézù ci ndâ 'duù gítí ndâ mbe nibà i ji ndâ Jùdèyà

⁴⁵ Jézù gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa,

⁴⁶ «Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe nibà i mì ndâ Jùdèyà. À tí ndú a go bà yuu ndâ nja-njà bongo kù jèlè ta to, ta go bà cu ndò mì ndâ 'duù gí bà 'vee ndú ta ndi tí ndâ bàndò 'velè, ta go bà ki tí ndú pí ndâ mbata kùro ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, delè ta go bà ki tí ndú tí ndâ bàndò mì ndâ kpo-kpò 'duù á tí ndâ bàndò bà zò i.

⁴⁷ Ndú zò ndâ nawù ku kařaka gí, ta bà bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'deke tí ndú ji Mbíri ta bà 'vanda nja có. Mbíri bà waa có míti ndú ta woti tí ndii ndâ 'duù 'dáá gí!»

21

'Bí nawù ku mbe gò i ji Mbíri

¹ Jézù má gii zeke'o, yí gii nò ndâ mbe kpo-kpò i kù gò i á bàndò bà kili i gítí 'bá-Mbíri.

² Yí bà-i-nò gii nò 'bí nawù ku tí mbe yé kù gò ndâ nji gùrúsù tí fádà sósò'ò.

³ Bìndi yí gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa, nawù ku tí nò tí mbe yé nò gò i me gbolò ndii ndâ 'duù 'dáá gí.

⁴ Tacó ndâ mbe kpo-kpò gùrúsù gò a ndâ 'bí ña njemèlè gùrúsù ñinó nàa ndú mò 'do tí ndâ kpo-kpò gùrúsù mì ndú gí ndii, ta nètè mì ndú tí wálá nò. Káa niì tí nó tí mbe yé nó gò a làmbu i tí nó 'dáá nàa yí kù li míti nò.»

Jézù 'dè có gítí bà ki'viki 'bá-Mbíri

⁵ Ta o tí nò, ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù gii ùlù banga tí ndâ díí tí nó nàa à bì ta 'bá-Mbíri nó, ta ndâ i-banga tí nó nàa ndâ 'duù gò ji Mbíri nò. Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa,

⁶ «Ri bà ki'viki ndâ i tí nò lù'bù-lù'bù gí to ká gbaànjé. Áá kèjì gí bà voloko gbí ndâ i tí nò léé gí.»

⁷ Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí máa, «Ri tí nò bà co ta o ngayi, Mbe nibà i? Káa ze bà nò o bà co ri tí nò ni míti yè?»

⁸ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo kpolo tí yo máa, 'bí 'duù 'ví ñonoko yo lá. Tacó ndâ 'duù me mbè bà kaa gí gí bà eendi yo ta rè ye. 'Duù ñinó bà o ká ta ñinđi wó, máa, «Ye a yí tí Bindi-Mbíri! O tí nò dooko jé'déé gí!» Káa yo 'ví tè gí tàkò ndâ có mì ndú nó lá.

⁹ Yo má 'di có ndâ kpo-kpò gó, ta ndâ gbínje gbí òkò tí ndâ gba ta ndâ bòò mì ndú, njembí yo 'ví mù lá. Tacó ndâ i tí nò bà bàkà tí gí, káa ndòngbù o dooko lá.

¹⁰ Ndâ ña ndâ 'bí 'duù bà tè ndâ 'bí tende ña 'duù ta gó, ndâ gba delè bà tè ndâ 'bí ka ndú gba ta gó.

11 To bà tanga tí, tí ndâ bàndò me mbè, làngàwírí ta ndâ i mbe pèè mbí ndâ 'duù bà ɾuku'bu ta ndâ 'duù cee to 'dáá gí. Ndâ serè, ta ndâ i mbe te gúku mítí ndâ 'duù, bà bàkà tí tàrì.

12 «Káa kùro o bà bàkà tí mì ndâ vò i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò, ndâ 'duù bà zèè yo ta kpo 'bì, ta bà mèèkè'i tí yo. Ndú bà kaa yo ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndâ kpo-kpò 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì. Bindi ndú bà nè yo mí gbí zàà. Ndú bà kaa yo ya tí gí kùro ndâ kpo-kpò gba, ta ndâ kpo-kpò 'duù. Ndâ 'duù bà bàkà ndâ ña ndâ vò i tí nò 'dáá náa ye 'deke ndú nò mítí yo á muu ye.

13 Káa ñinò bà dù a tó o bà ma Banga-Ngú-Có mì yo ji ndâ 'duù ká nò.

14 À má ènò, yo 'ví te mí gbí muu yo ká sàà éno máa, njembí yo 'ví mù máa, yo 'ví njaanga miri yo ta ña có yè wè, nò lá.

15 Tacó a ye ká bà wu ndâ có tí nó náa yo 'ví 'dè nó mí gbí nje yo. Ye delè ká bà je 'bí ña muu ji yo náa wotí gítí bà rò tíyò nje có ta yo bà dù tí ndâ ku'di tí yo wálá. Ndú delè bà 'de wotí gítí bà tò kponje ndâ có mì yo wálá.

16 Ndâ bu yo, ta ndâ nawu yo, ta ndâ ná'vindyí yo, ta ndâ nambe yo, ta ndâ kómbe yo, ta o tí nò bà kpì ngbàngà tí yo, bindi ndâ gba bà waa có ku mítí ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo.

17 Ndâ 'duù 'dáá gí bà sogo yo muu ye.

18 Káa yo bà co 'do gbí ndâ i tí nò go késí á ɾo ngo.

19 À má ènò, yo 'dò kò yo mí to gbàá, tacó ñinò a kpokèjì 'valá mì yo ká nò.

Bà mèèkè Jèrùzàlémè

20 «Yo má ñò ndâ àsikèrì se 'dee Jèrùzàlémè gí, yo 'ví te mí gbí muu yo ènò máa, kùro bà 'bu Jèrùzàlémè dooko gí.

21 Ta o tí nò, ndâ 'duù gbí to Jùdèyà 'ví fa ngèlè ya gí pí ndâ nja-njà gú. Ndâ 'duù gbí gbata 'ví nje 'do gbí gbata gí sè. Wàa ndâ 'duù ñinó ta ndii 'do gbí gbata nó 'ví kaa ya gí gbí gbata lá.

22 Tacó ndâ sili tí nò bà dù a ndâ sili bà waa có mítí ndâ 'duù, tacó wàa ndâ có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nó 'ví dù tí tí ndâ yúco.

23 Káa áá bà volo a i ji ndâ mbe nakáyì, ta ndâ niì ñinó náa ndâ 'vii mì ndú kú no kí nó, gbí ndâ sili tí nò! Tacó ndâ sili tí nò bà dù a ndâ sili bà bàkà ndâ i yè ɾo, ta ndâ i kpo-tàkòcò mì Mbírì mítí ndâ 'duù.

24 Áá bà ziki ndâ 'bí 'duù gbí ndâ sili tí nò ta sizo. Bindi áá bà kaa ndâ 'bí 'duù tí ndâ zà-za gó ya cee 'bá mì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'dáá gí. Ndâ tende ña 'duù tí nò bà bàkà a ndi ndú mítí Jèrùzàlémè, yee tí o tí nó náa ndú bàkà bà 'bì ndú cee gí.

25 «Ndâ i-serè bà bàkà tí á ɾo ndâ ɾi, ta pí, ta ndâ yii. Ndâ 'duù muu to tí nó bà kònò sé'i. Ndú bà dù ɾekpe-ɾèkpèè ta gúku wo bà ɾengà mì bà gbàngà ngo gbí pù.

26 Ndâ 'duù bà ne'venge ta gúku si ndú kú ù ndi ña i tí nó kèjì gí bà 'bu to tí nó yùkúú nò. Tacó tàrì bà tanga tí.

27 Bindi ndâ 'duù bà giù ñò 'Viì-mì-'Dakò kú giù 'do tàrì ngbèzèè, ta bà da nó ta wotí co gbí kùlù mù.

28 Yo má ñò ndâ i tí nò kú 'bità bà bàkà tí, yo 'ví kpolo ɾo yo, tacó kùro o bà 'vala yo dooko gí.»

29 Jézù giù lòkò'bò có ji ndâ 'duù máa,

³⁰ «Yo má nò ndâ mû-mbiigá kû 'bità bà tù dó kpâ, yo nò ni gí máa, bèmbìli dooko gí.

³¹ À má éno, yo má nò ndâ i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú ji yo nó kû bàkà tí, yo 'ví koro muu yo máa, kùro o bà gí Mbíri gí bà dù tí gba gí muu to tí nó dooko gí.

³² «Ye kû 'dè có ji yo ta yúco máa, ndâ i tí nó bà bàkà tí 'dáá kùro o bà mii ndâ 'duu tí nó mbe kû 'vala kpónó nò.

³³ Ndâ tàrì, ta to tí nó, bà cee gí. Káa ndâ có mì ye bà cee wálá.

³⁴ «Yo kpolo tí yo, máa, yo 'vi tee njembí yo kpolo ma a i mítí bà zò i, ta bà njù pe, ta bà dù ta líkí'o muu to tí nó, wàa yo 'ví ò-bà-mbí o tí nó gí nò, lá, tacó o tí nó bà gbaaka yo gbááká-gbaaka.

³⁵ O tí nó bà gundi ndâ mbe kû 'vala muu to tí nó 'dáá gí.

³⁶ À má éno, yo dù tí zò'o, wàa, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri ta o 'dáá gí, tacó wàa, yí 'ví je wotí bà 'vala 'do gbí ndâ i tí nó kèjì gí bà bàkà tí nó ji yo, tacó wàa, yo 'ví rò tiyò kùro 'Viì-mi-'Dakò ta gúku tí yo wálá.»

³⁷ Jézù gii dù kû nìbà i ji ndâ 'duu á gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta ri 'dáá gí. Káa à má ta bèbìli yí kû ya gí bà tèrì pí Gú Mbà.

³⁸ Káa ndâ 'duu kû kaa ya gí bà 'di có mì wó ta fíri dú'o á gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

22

Júdà Ìsikàriyótè ùnje gítí bà cu gòmbò tí Jézù

¹ Sè sili gítí o bà ci 'Dê-kò, náa à delè kû ni mítí a o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri ta o tí nó me jé'déé gí.

² Tacó éno, ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, ta ndâ kpo-kpò mbe 'di gbí tàkìlì mì ndú gii kili muu ndú tacó bà pà kpokèjì tacó bà zi Jézù, káa ndú kû ci gúku tí ndâ 'duu.

³ Káa ta o tí nó, Gba-vò-i ya gí gbí muu Júdà Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ tú mì Jézù muu 'bi-nje só nó gí.

⁴ Tacó éno, yí gii ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdéyà, bindi ndú gii toko có ta ndâ 'duu tí nó tí ndâ kùro ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri nó, tacó wàa, yí 'ví pà kpokèjì gítí bà zèè Jézù ji ndú.

⁵ Ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri bà-i-nò mà gii ùnje gítí có bà ko mboo nètè mè Júdà ji yí ta pètékè tàkòcò ndú gí,

⁶ Júdà gii njè nó ya gí bà pà tó kpokèjì bà zèè Jézù ji ndú.

Jézù tuu ndâ 'bí tú mì wó gí bà 'viindi bàndò bà zò i ù ta ndi wó

⁷ Ri bà ci 'Dê-kò, tí ri bà waa mbelè 'viì rómbo tí tàkìlì gítí o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri mà gii co gí,

⁸ Jézù gii tuu ndâ Piyétòrò ta Jòvànì máa, «Yo ya gí bà bàkà i-zó-zò gítí o bà bàkà tàkìlì bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìzìriyéli-mi-Mbíri ji ndoo.»

⁹ Káa Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Có mì lo máa, ze 'ví bàkà mí kòtì 'di?»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Yo sè tù yo! Ta o tí nó náa yo kû ri gí gbí gbata nó, yo bà 'de 'bí 'dakò kù te kàrà ngo. Yo 'ví ru ndi wó. Yo má yee ta ndú 'bá gí,

¹¹ yo 'ví 'dè có ji mbe 'bá tí nó éno máa, «Mbe nìbà i ji ze ká tuu ze ji wò. Kòcò wó éno máa, wò túbà tà'i tí nó náa ndâ yí 'ví gí gí bà zò i-cí-ci

mì o bà bàkà tàkùlì bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbírì mítí ta ndâ mbe tala có mì yì nó jì ze.»

¹² Bìndì yí bà túbà gbolò soro náa à 'viindi ndâ i mí tà'i kà 'dáá gí jì yo, wàa yo 'ví bàkà i-zó-zò mí kà jì ndoo.»

¹³ Ndâ Piyétòrò bà-i-nò mâ gùlì ya gí gbá gbata, ndú gùlì 'de ndâ i 'dáá gí jé ká go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò. Bìndì ndú gùlì 'viindi ndâ i gítí o bà bàkà tàkùlì bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbírì mì kà.

Kô njewu mì Mbe tí ndoo

¹⁴ O bà zò i-cí-ci mâ gùlì me tí gí, Jézù gùlì zèè bàndò mì wó rẹgbà i-zó-zò, bìndì ndâ mbe tala có mì wó gùlì se mí rẹgbà tí wó.

¹⁵ Bìndì yí gùlì 'dè có jì ndú máa, «Go bà zò ndongbú i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbírì tí nó ta yo á kùrò bà kònò sé'i mì ye bà zì ye gí.

¹⁶ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó i-cí-ci mì o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mì-Mbírì náa ndoo kẹjì gí bà zò ta ndoo bìndì ñinó bà dù ngé káa yú ñinó gbí ngbàngà mì Mbírì nò.»

¹⁷ Bìndì bà 'dè có tí nó, Jézù gùlì zèè 'visí mí 'bì wó, bìndì yí gùlì 'dè nìkì maa jì Mbírì, bìndì yí gùlì te jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò éno máa, «Yo zèè 'visí tí nó, wàa yo 'ví nù cee nje yo 'dáá gí,

¹⁸ tacó ndoo bà nù pe ta ndoo bìndì ñinó ká ngé gbí ngbàngà mì Mbírì.»

¹⁹ Bìndì yí gùlì je kù kò, yí gùlì 'dè nìkì ma jì Mbírì, bìndì yí gùlì k'i'viki gbí, yí gùlì kaa jì ndâ mbe tala có mì wó, ta bà 'dè có jì ndú gí tàkò éno máa, «Ìjìnó a dii ye tí nó náa àa kẹjì gí bà je tacó bà sì muu yo nó ká nò; yo zò tacó wàa mbí yo 'ví dù tí tí ye.»

²⁰ Ndú mâ gùlì zò i cee gí, Jézù káká'i gùlì zèè 'visí, bìndì yí gùlì 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ìjìnó a 'visí mbelè ye tí nó náa Mbírì kẹjì gí bà nù ta ngú mùkà ta ndâ 'duù nó ká nò. Mbelè ye tí nó kẹjì gí bà yee to tacó tí yo.

²¹ «Káa yo ñò ze kpónó kù toko 'bì ze mí gbí gbèè ká'i i-zó-zò ta 'duù tí nó kẹjì gí bà cu gòmbò tí ye nò.

²² Kpétí ká éno, kózò tí 'Viù-mì-'Dakò bà ya gí nje ku mì wó go có tí nó náa à cu mí gbí mbelè wó nó gí. Káa 'duù tí nó mbe cu gòmbò tí wó nó bà no ngbó.»

²³ Ndâ mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gùlì 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «A 'di 'do gbí òkò tí ndoo ká bà bàkà ña i tí nó?»

Gbolò 'duù mbe ndii ndâ 'bí ka wó 'dáá gí a 'di?

²⁴ Ta o tí nó, kponje gùlì tanga gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì Jézù, máa, à 'ví sí a 'di tí gbolò 'duù mbe ndii ndâ ka wó 'dáá gí gbí òkò tí ndâ yì wè?

²⁵ Káa Jézù gùlì 'dè có jì ndú máa, «Ndâ kpo-kpò gba mì ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdèyá lá nó kù toṛo nje ndâ bòò mì ndú ta to. Káa ndâ kùrò ndâ 'duù mì ndú kù nì mítí ndú ta kpéétí ndú máa, ndâ yì a ndâ kómbe ndâ 'duù.

²⁶ Káa yo bà dù tende. Tacó 'duù ñinó gbí òkò tí yo tí gbolò 'duù kùrò yo 'dáá gí nó 'ví dù go sè 'viù gbí òkò tí yo, wàa 'duù ñinó tí kùrò yo nó 'ví dù go bòò mì yo.

²⁷ Gbolò 'duù gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó mbe kù zò i ta 'duù ñinó mbe kù bàkà nètè wó si yì kù zò i nó a 'di? 'Duù tí nó mbe kù zò i nó a gbolò 'duù;

a kponje ká nje yo gítí có mì ye nò? Káa ta ndá ñìnò 'dáá gí, ye kpónó gbí òkò tí yo go 'duù ñìnó mbe kù bàkà nètè yo!

²⁸ «Káa yo a ndá 'duù ñìnó mbe dù ta ye gbí ndá vò o 'dáá gí ta njembí yo gbaànjé.

²⁹ À má ènò, ye bà le bèrè tí nó náa Bu ye táánò le jì ye nó a jì yo.

³⁰ Ndoò bà zò i, ndoo delè bà njù pe ta ndoo gbí ngbàngà mì ye. Yo delè bà kí tí yo pí ndá jàlambà tí ndá gba mì ndá Ìziriyéli gbí ña ndú 'dáá gí.

³¹ «Káa wò tí Simónè! Simónè! 'Di có tí nó náa ye kù 'dè jì wò nò. Gba-vò-i kpónó 'de kpokèjì gítí bà bàkà ta yo 'dáá gí go có tí nó náa à gbí njembí wó nó gí. Yí kèjì gí bà taa gbí yo go bà taa gbí cù mì nìi gbí wàkpèè.

³² Káa ye 'deke tí ye jì Mbírì tacó tí lo máa, yí 'ví si njembí lo 'ví dù ká kákáá tí wó nó gí, Simónè. Wò má kpónje Gba-vò-i gí, wò 'ví 'visi tí lo káká'i gí mì ye, wàa wò 'ví dù tí mbe je wotí jì ndá ná 'vindí lo.»

³³ Káa Piyétòrò gii 'visi có jì Jézù máa, «Ye ùnje gítí bà ya ndá sósò'ò gí gbí zàà kpónó gí, Mbe nìbà i. Ye delè kpónó ùnje gítí bà rò ndá sósò'ò nje ku gí!»

³⁴ Jézù má gii 'di có tí nò, yí gii 'visi có jì Piyétòrò máa, «Wò wúnó ta bèbìlì tí nó, kùrò bà kò-kò mì nguù bà 'dè có ta nje lo 'vìlì ta'ò máa, wò ñò ye ni lá, Piyétòrò.»

Gùrúsù, kúúkpá, sizò

³⁵ Jézù gii 'vee ndá mbe tala có mì wó, máa, «Ta o tí nó táánò náa ye tuu ta yo gí ndii ta gùrúsù mì yo wálá, ta kúúkpá mì yo wálá, delè ta tàrà tí kò yo wálá nó, 'bí i gboo 'do mì yo gí?»

Káa ndú gii 'visi có jì Jézù máa, «I gboo 'do mì ze lá.»

³⁶ Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì ndú máa, «À má ènò, gùrúsù kpónó má kuu mì 'duù, yí je ta yí, wàa kúúkpá má kuu mì 'duù, yí le kpónó, sizò má mì 'duù wálá, yí 'ví mà bòngó tí nó kpónó muu yì wó nó gí, wàa yí 'ví kaa i tí nó náa yí 'de gbí bòngó tí nó nò, yí 'ví sì ta sizò.

³⁷ Ye 'dè có tí nó jì yo tacó wàa có tí nó náa à cu ta rẹ ye mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa, «Áá táánò 'deke yí mò gí mì ndá vò 'duù nó,» 'ví dù tí yúco. Tacó áá táánò cu có tí nó a i gítí ye, káa à kpónó-kpónó kèjì gí bà dù tí tí yúco.»

³⁸ Ndá mbe tala có mì Jézù má gii 'di có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò, ndú gii 'visi có jì yí, máa, «Ìjò ndá 'bí sizò sósò'ò kuu nò, Mbe nìbà i!»

Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «À tè gí.»

Jézù ya gí pí Gú Mbâ

³⁹ Jézù bà-i-nò gii njè nó ya gí pí Gú Mbâ go ña i mì wó náa yí kù bàkà ta o 'dáá gí nò. Bìndi ndá mbe tala có mì wó gii kaa ya gí tàkò wó.

⁴⁰ Ndú má gii yee tí 'bí bàndò pí gú kà, yí gii 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo 'deke tí yo jì Mbírì, tacó wàa vò i 'ví tala yo lá.»

⁴¹ Jézù gii yèè ndi wó 'do tí ndá mbe tala có mì wó bìndi bà 'dè có tí nó jàngáá gí ndii. Bìndi yí gii kucuku muungbó wó mí to, bìndi yí gii 'deke tí wò jì Mbírì máa,

⁴² «À má nìkì tí lo gí, je 'visi tí nó 'do nje ye gí, Bu ye. Káa wò 'ví je a i 'do gbí 'dóó có mì lo, me 'do gbí có mì ye lá.»

⁴³ Jézù má gii zeke'o á bìndi bà 'deke tí wó nó, yí gii ñò basìlì gí 'do tàrì gí bà je wotí jì yí.

44 Jézù gii 'deke tí wó jì Mbíri ta sé'i gbí njembí wó ndii ñinó kùro nó gí. Bindi wu'o gii dù kù cì 'do tí wó gí to go bà cì mbelè tí kà nò.

45 Jézù mà gii cee ta bà 'deke tí wó jì Mbíri gí, yí mà gii ya gí mì ndâ mbe tala có mì wó, yí gii 'de ndú mù ta rì ta sé có gbí njembí ndú gí.

46 Yí bà-i-nò gii gba ndú máa, «Yo kù tè rì tacó yè? Yo a gí yaà, wàa yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíri, tacó wàa, yo 'ví 'va tí yo gbí vò i lá.»

Bà zèè Jézù

47 Káa sí Jézù kù 'dè có jì ndâ mbe tala có mì wó, ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndâ 'duù náa Júdá tí 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mì wó muu'bi-nje só nó ká kù tè kùro ndú kèjì gítí ndú. Ndú mà gii yee gí, Júdá gii ya ndíri gí mì Jézù, bindi yí gii 'vee yí ta bà òlò gbí tù wó.

48 Káa Jézù gii 'vee Júdá máa, «Wò kù ba ngbù 'Viì-mì-'Dakò ta bà òlò gbí tù wó wàà?»

49 Ndâ 'duù mì Jézù mà gii ñò éno, ndú gii 'dè có jì yí máa, «Ze kpónó bà bàkà nètè ta ndú ta ndâ sizò, Mbe tí ze?»

50 Káa sí ndú 'dì ta ña có ñinó náa Jézù bà 'visi jì ndú nó lá, 'bí mbe tala có mì Jézù gii da tù bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà ñinó gbí kù'bi nó ta sizò waa jàngá gí.

51 Jézù mà gii ñò éno, yí gii do ta ndâ mbe tala có mì wó, máa, «Ija i tí nò káká'i 'ví bàkà tí lá!» Bindi yí gii je ndi tù 'dakò tí nò kpò mì bindi .

52 Bindi Jézù bà-i-nò gii 'vee ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ kùro ndâ mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri, ta ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà tí nó mbe kaa gí tacó bà zèè yí nó, máa, «Ye a mbe volo 'bá náa yo gii kaa tí ta ndâ nja-njà sizò, ta ndâ ndongbolo-ndongbolò mù mí 'bi yo tacó bà gí gí bà zèè ta ye nò?»

53 Ye táánò kuu ta yo ta rì 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa yo jé ta 'bí gbèe rì tee 'bi yo míti ye lá. Káa à wúnó a rì bà bàkà bà 'bi yo. Rò rì wúnó 'dì ta vò i gí.»

Piyétòrò 'boo Jézù

54 Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii zèè Jézù, bindi ndú gii ya ta yí gí 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà. Káa sí ndú kù ya ta yí nò, Piyétòrò gii dù jàngá ndii kù ko tàkò ndú.

55 Piyétòrò mà gii yee 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà gí, yí gii ki tí wó to rẹgbà wu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kù u wu gbúú-gbuu gbí rùkàtiì nò.

56 'Bí 'viní mbe kù bàkà nètè 'bá mì Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà mà gii ñò Piyétòrò gbí ngba wu, yí gii zeke yí ngbóó, bindi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nò rẹgbà wu nò máa, «Dakò tí nò kuu nó táánò kù dù ta yí delè.»

57 Káa Piyétòrò gii to kponje gí, máa, «Ye ñò yí ni lá, ndí lo ni.»

58 Ndú mà gii dù gàà éno, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nò á rẹgbà wu nò gii zeke Piyétòrò, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Wò delè a 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú!»

Káa Piyétòrò gii 'visi có jì 'duù tí nò máa, «Ye me 'duù 'do gbí òkò tí ndú lá, kómbe ye.»

59 Ndú mà gii dù ndi-ndi-ndi éno, 'bí 'dakò gii nanaka muu wó míti Piyétòrò, máa, «Dakò tí nó kuu nó kù dù toko ta yí, ta kponje gítí wálá. Tacó yí a 'duù Gàliléyà.»

⁶⁰ Káa Piyétòrò gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ye 'di gbí ña có tí nò náa wò kú 'dè nò lá, kómbe ye!»

Káa si sè có tí nò ká gbí nje Piyétòrò, nguù gii kò-kò.

⁶¹ Mbe tí ndoo máa gii 'di gbí kò mì nguù, yí gii da ro wó gítí Piyétòrò. Mbí Piyétòrò gii 'va tí có tí nò náa Mbe tí ndoo 'dè ji yí éno máa, «Wò wúnó bà 'boo ye 'vili ta'ò a kùro bà kò-kò mì nguù,» nò.

⁶² Bindi Piyétòrò gii co 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ndùgù gí sè, yí gii wa gbí ta wotí tí ta sé có tí nò.

Ndá mbe kú ù rẹgbà tí Jézù ño yí

⁶³ Ta o tí nò, ndá 'duù tí nó náa à kaa ndú máa ndú ù rẹgbà tí Jézù nó gii dù kú 'viya yí, ta bà gbí yí.

⁶⁴ Ndú gii ẹre ro wó ta bongo gí. Bindi ndú gii dù kú 'viya yí si yí gbí sú ro éno máa, «Wò dú má káa mbe 'dòkò có mì Mbíri, ni rẹ ndá 'duù tí nò mbe kú gbí wò nò ji ze gi!»

⁶⁵ Ndú gii kili 'dáá gí kú go yí.

Jézù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéyà

⁶⁶ Yé má gii too gí, ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe nibà takìlì mì ndá Jùdéyà gii kili gí, bindi à gii ya ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro ndú.

⁶⁷ Ndú bà-i-nò gii 'viiki gbí nje wó máa, «Wò má a 'duù tí nó tí Bindi-Mbíri nó, 'dè ji ze.»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Ye kpónó má 'dè có ji yo máa, ye a Bindi-Mbíri, yo bà ùnje gítí có mì ye nò wálá.

⁶⁸ Ye delè kpónó má 'vee yo, yo bà 'visi có ji ye wálá.

⁶⁹ Káa 'do tí kpónó kú ya gí kùro, 'Viì-mì-'Dakò bà ki tí wó gbí kù'bi mì Mbíri tí Mbe tí ndá i 'dáá gí.»

⁷⁰ Ndá kpo-kpò 'duù gbí ngbàngà mì ndá Jùdéyà 'dáá gí bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «À má éno, wò a 'Viì-mì-Mbíri, éno gí?»

Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «A yo ká 'dè có éno máa, ye a 'Viì-mì-Mbíri.»

⁷¹ Ndá kpo-kpò 'duù tí nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'visi ji ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú máa, «Ndoò kpòò kú ù a ndi 'di, máa, yí 'ví gí gí bà 'dè có gítí wó ji ndoo, sé náa ndoo 'di nò a yí 'do gbí 'dóo nje wó gí nó?»

23

Jézù gbí ngbàngà kùro Pilátò

¹ Ndá gba gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdéyà má gii 'viiki gbí có mì Jézù cee gí, ndú gii 'daka yí, bindi ndú 'dáá gí gii kaa ta ndú ya gí kùro Pilátò tí gbolò 'duù mì ndá Rómánò.

² Ndú má gii yee ta Jézù kùro Pilátò gí, ndú gii kpi ngbàngà tí wó ji Pilátò éno máa, «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí vò mbe kú ñonòkò muu ndá 'duù, tacó wàa, 'bá mì ze 'ví 'bu gí. Yí kú volo muu ndá 'duù mì ze, tacó wàa, ndú 'ví gò i ji ngáangbá gba mì ndá Rómánò lá. Yí kú bàkà tí wó máa, yí lá a Bindi-Mbíri tí gbolò gba mì ndá Jùdéyà.»

³ Pilátò má gii 'di ndá có tí nó, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdéyà?»

Káa Jézù gii 'visi có ji Pilátò máa, «A wò ká 'dè éno.»

4 Pilátò bà-i-nò gii 'dè có ji ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ta ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa gí tacó bà 'di ngbàngà mì Jézù nó éno máa, «Ye òò nderè bà waa có mì ye mítí 'dakò tí nó lá.»

5 Káa ndá gba mì ndá Jùdèyà gii nanaka cèe muu ndú tacó wàa có 'ví zèè Jézù, ta bà 'dè có ji Pilátò éno máa, «Yí kù te mà mí gbí muu ndá 'duù ta bà nìbà i ji ndú cee gbí ndá to Jùdèyà 'dáá gí, yí 'bità bà nìbà i tí mì wó 'do gbí ndá to Gàlilèyà, káa yí kpónó kù yèè tí gí Jèrùzàlémè bà-i-nò.»

6 Pilátò bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «'Dakò tí nó a 'duù 'do gbí to ngàyi? 'Do gbí to Gàlilèyà?»

7 Pilátò mà gii 'di éno máa, Jézù gí 'do gbí to Gàlilèyà, yí gii tuu Jézù ya tí gí kùro Èródè tí gbolò gba mì ndá 'duù Gàlilèyà, tacó Èródè ta o tí nó kuu gbí gbata Jèrùzàlémè.

Jézù gbí ngbàngà kùro Èródè

8 Tàkòcò Èródè gii peteke gítí bà gí ta Jézù á gí kùro wó nó ngé ndii gí, tacó yí 'do sàà kù 'di káa rẹ Jézù ta cèe gbolò o, káa yí jé òò Jézù tí nó ta ro wó tí Èródè ta gbèè rì lá. Tàkòcò wó delè gii peteke, tacó yí ta o tí nó kù kojo có éno máa, ndá-'bí-lá Jézù bà bàkà ndá 'bí serè ji yí, wàa yí 'ví òò ndú.

9 Tacó èno, yí gii 'vee gbí nje Jézù líkí-líkí éno. Káa Jézù gii biya bà njaa nje wó gí tàkò Èródè gbaanjé gí.

10 Mà gii zeke'o, ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá mbe nìbà tàkìì mì ndá Jùdèyà gii oloko gí yaà kù kpì ngbàngà tí Jézù ta wotí tí ji Èródè.

11 Èródè mà gii 'di ndá có tí nó, ndú gii gbo ta ndá àsikèrì mì wó kù mèèkè'i tí Jézù, ta bà 'viya yí. Bindi ndú gii yuu banga njà bongo wùrù-wùrù ji yí, bindi ndú gii tuu ta yí káká'i ya tí ji Pilátò.

12 Gbí òkò tí ndá Èródè ta Pilátò sàà nìkì lá, káa ndú gii zèè kómbeè ta gbèè rì tí nó gí.

À dele ta Jézù gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i

13 À má gii dele ta Jézù 'do 'bá mì Èródè gí gbí ngbàngà kùro Pilátò káká'i gí, Pilátò gii kilí ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò 'duù mì ndá Jùdèyà, ta ndá Jùdèyà 'dáá gí.

14 Bindi yí gii 'vee ndú éno máa, «Yo gí ta 'dakò tí nó gí kùro ye tacó máa, yí a mbe ònòkò muu ndá 'duù. Káa ye 'de 'bí có gbaanjé mbe zèè yí 'do gbí òkò ndá có mì yo nó lá.

15 Èródè delè gii tuu ndi wó gí tí ji ndoo, tacó yí 'de vò i mì wó lá. Káa có ta 'vèrè tí wálá a ònò máa, 'dakò tí nó bàkà vò i tacó wàa à 'ví waa tí ta có ku mítí wó nó gbaanjé lá.

16 À má èno, ye bà waa có mítí wó éno máa à gbí yí gí, wàa ye 'ví dò 'bí tí wó gí.»

17 'Bí òa i náa Pilátò kù bàkà ta ndoo 'dáá gí ta o gbolò o bà bàkà tàkìì bà mèlè ndi o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri a bà njaanga 'duù gbaanjé 'do gbí zàà ji ndá Jùdèyà.

18 Káa ndá 'duù gbí ngbàngà 'dáá gí gii a ta kù dòmmù éno máa, «Zi yí gí! Njaanga Bàràbà ji ze!»

19 (À zèè 'dakò tí nó tí Bàràbà nó mí gbí zàà, tacó 'bí òa wo mbe bàkà tí gbí gbata ta o tí nó, delè tacó bà zi ku.)

20 À gbí muu Pilátò ta o tí nò kpolo ma a có bà dò 'bì tí Jézù; tacó ènò, yí gii 'dè có ji ndá 'duù káká'i.

21 Káa ndá 'duù gii 'visi có ji Pilátò ta kú éno máa, «Gbì yí míti njèèkpè mú! Gbì yí míti njèèkpè mú!»

22 Bà ta'ò ònò, Pilátò gii 'vee ndá 'duù éno máa, «Tacó yè? Yí volo a yè? Yo 'dè ji ye, tacó ye ònò vò i mì wó wàa ye 'ví waa ta có ku míti wó nò lá. À má ènò, ye bà waa có míti wó éno máa, à gbì yí, wàa ye 'ví dò 'bì ye 'do tí wó gí.»

23 Ndá 'duù má gii 'di có tí nò náa Pilátò 'dè ji ndú nò, ndú gii mì ta kú goolá a 'bí ònà gbolò có ku ká gí ji ndú 'do bà 'bí to, ta bà 'dè có ta 'bè ji Pilátò éno máa, yí gbì Jézù míti njèèkpè mú. Wo mì ndá 'duù má gii co muu Pilátò gí,

24 yí gii waa có ku míti Jézù go có mì ndú nò.

25 Bindi yí gii njaanga 'dakò tí nó tí Bàràbà, náa à zèè yí tacó bà pìi wo ta bà zi ku nó, 'do gbì zàà gí sè go có mì ndá 'duù tí nò. Yí bà-i-nò gii je Jézù ji ndú éno máa, ndú bàkà ta yí go có mì ndú náa à gbì njembí ndú.

Bà ya ta Jézù gítí bàndò bà zi yí

26 Káa si ndá 'duù tí nó kú gii co ta Jézù 'do gbì gbata gí sè tacó bà ya ta yí gítí bàndò bà zi yí, ndú gii 'de 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, ta 'bá mì wó gbì gbata Sirínì, á kpokèjì kú gí gí gbì gbata Jèrùzàlémè. Ndú bà-i-nò gii zèè yí ta wotí gítí bà te njèèkpè mú tàkò Jézù.

27 Ndá niì gbì òkò tí ndá mbè 'duù tí nó mbe kaa mòsùù kú ko tàkò Jézù nó ta o tí nó kú tò kú ta bà wa gbì.

28 Jézù gii 'visi tí wó, bindi yí gii 'dè có ji ndá niì tí nó mbe kú wa gbì nó éno máa, «Ndá jú Jèrùzàlémè, yo wa ye lá. Yo wa tí yo, wàa yo 'ví wa ndá 'vii mì yo.

29 Tacó ndá 'bí o wúnò ká kèjì náa ndá 'duù bà 'visi nje ndú éno máa, «Ndá niì tí nó tí ndá kázá, náa ndú jé tè nakáyì lá, náa 'vii delè jé no kí ndú lá nó, a ndá mbe tó pá!»

30 Ndá 'duù gbì ndá o tí nó bà 'deke tí ndú ji ndá kpo-kpò gú éno máa, «Yo 'vaka tí yo mí muu ze!» Ndú delè bà 'deke tí ndú ji ndá gú, máa, «Yo 'buku tí yo mí muu ze!»

31 Tacó cè bà bàkà i mì ndá 'duù ta mù si mù tí nó gbì 've wó má ká éno, mù tí nó má aanga gí, ndú bà bàkà tí a ònà ngàyi?»

32 À ta o tí nó kaa ndá 'bí vò 'duù sósò'ò 'do gbì gbata tacó bà ya ta ndú gí bà ziki ndú gbì gbèè nó bà ya ta Jézù tacó bà zi yí nò.

Bà gbì Jézù míti njèèkpè mú

33 Ndá àsìkèrì má gii yee ta ndá Jézù ta ndá vò 'duù tí nó tí 'bí bàndò náa à kú ni míti a Kù-'bili-muu-ku gí, ndú gii gbì Jézù míti njèèkpè mú, bindi ndú gii gbì 'bí 'duù gbaànjé á 'do gbì òkò tí ndá vò 'duù tí nó sósò'ò nó míti njèèkpè mú mò gí gbì kù'bì mì wó, bindi ndú gii gbì 'bí míti 'bí njèèkpè mú mò gí gbì gálì mì wó.

34 Káa Jézù gii 'deke tí wó ji Mbírì si yí tí njèèkpè mú tacó tí ndá 'duù tí nó mbe mèèkè'i tí wó nó éno máa, «Je à-cee-gí ji ndú, Bu ye! Tacó ndú ònò i tí nó náa ndú kú bàkà nó ni lá.»

Ndá 'duù tí nó mbe gbì Jézù míti njèèkpè mú nó gii ki-mbìlì tacó bà njèè gbì ndá bòngò bindi wó.

35 À mà giì gbì Jézù míti njeèkpè mù gí, ndá 'duù giì dù jé kù ù ndi bà ñò ña i tí nó á kèjì gí bà bàkà tí nò. Káa ndá kpo-kpò 'duù giì dù kù ño yí ñó-ño éno máa, «Yí táánò kù 'vala ndá 'bí ka wó, sí yí 'ví 'vala tí wó, náa yí má a Bìndi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri ká cu 'bí míti wó nò.»

36 Ndá àsikèri delè giì dù kù ño yí si ndú kù je 'bí ña ngo i jàngà-jàngà éno jì yí.

37 Ndú delè giì dù kù 'viya yí éno máa, «Wò dú má káa gbolò gba mì ndá Jùdèyà, 'vala tí lo.»

38 Ndú 'dè có tí nó tacó à cu míti njeèkpè mù á còmuu Jézù éno máa, «Ŋinó a gbolò gba mì ndá Jùdèyà.»

Tó mbe ngbà

39 'Bí 'duù gbaànjé á 'do gbí òkò tí ndá wò 'duù tí nó sósò'ò náa à gbì ndú míti njeèkpè mù nó giì lè Jézù éno máa, «Wò me Bìndi-Mbíri lá? 'Vala tí lo, wàa wò 'ví 'vala ze delè.»

40 Káa ka wò 'duù tí nó giì do ta yí éno máa, «Wò cì gúku tí Mbíri lá tacó yè? À kpónó waa có míti yo ta yí me 'vii ká 'vii lá?

41 À waa có míti ndá ká dú. Ndá kù cì nó muu wò i mì ndá. Káa 'dakò tí nó kù cì a 've ku.»

42 'Dakò tí nó mà giì do míti ka wó mbe ngbà cee gí, yí giì 'deke tí wó jì Jézù éno máa, «Wò má yee 'bá gba mì lo gí, wò 'ví koṛo có tí ye, Jézù.»

43 Káa Jézù giì 'visì có jì yí máa, «Ye kù cì nó a wò ta kponje gítí wálá éno máa, ndá wúnó bà dù ta ndá gbí dà.»

Bà cì Jézù

44 Ẹri mà giì dooko gítí bà gí gbúru gí, ọri giì 'di gí. 'Dí'di'o giì yiiga muu to 'dáa yùkúú gí, yee tí bà mò tí mì ẹri.

45 Ta o tí nó sí ọri 'di tí gí nò, gbí kpà-bòngo tí nó náa à njèè ta gbí tà'i 'bá-Mbíri nó giì yaka gbí tí 'do yaà dí to.

46 Bìndi Jézù giì tò kù ta kòcò wó ngé gí yaà éno máa, «Ye sí tí ye jì wò gí, Bu ye!» Bìndi bà 'dè có tí nó, njembí Jézù giì kì gí.

47 'Bí kùro ndá àsikèri mà giì zeke ña i tí nó mbe kù bàkà tí nó, yí giì ùlù Mbíri, bìndi yí giì 'dè có éno máa, «Dakò tí nó táánò dú káa yè sinò ta wò i mì wó ta ndá 'duù kùro Mbíri wálá.»

48 Ndá mbè 'duù tí nó mbe tí binjii kù zeke ña i tí nó nó giì njè kù ya gí 'bá mì ndú 'dáa ta 'bì ndú tí njembí ndú kù nì nikaláká.

49 Ndá kómbe Jézù ta ndá niì tí nó mbe ko tàkò wó 'do Gàlilèyà nó giì ọri tiyò janga-jàngáá gí ndii kù zeke ndá ña i tí nó náa a kù me ta yí nó.

Bà duu ku Jézù

50 Jézù mà giì cì gí, 'bí 'dakò ta ẹrè wó a Jùzépè, mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà tí 'bí gbata mì ndá Jùdèyà, tí tó kpo 'duù, ta ndá có mì wó ká jáá gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà,

51 mbe yuu nje wó mí gbí ndá có tí nó náa ndá ka wó kù toko gítí Jézù nó lá, delè 'bí wó yuu tí mí gbí ndá i tí nó náa ndú kù bàkà nó lá, tí 'duù mbe kù ùndi bà ñò o bà gí Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó,

52 giì ya gí bà 'deke tí nó wò jì Pilátò, tacó wàa yí 'ví sí yí 'ví te ku Jézù.

53 Pilátò mà giì ùnje jì yí gí, Jùzépè giì dele ndi wó ya gí bà ja ku Jézù 'do tí njeèkpè mù gí to. Yí mà giì yili yí ta bòngò gí, yí giì te yí ya tí gí gbí 'bí ngú gbolò guù náa yí duu mí gbí díí, náa à jé duu ku mí gbí kùro lá.

⁵⁴ I tí nò bàkà tí si ndá 'duù kù 'viindi tí ndú gítí ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà.

⁵⁵ Káa si à kù te ku Jézú ya tí gí gbí guù, ndá nìi tí nó náa ndú gí ta ndú 'do Gàllilèyà nó kù ko tàkò ndá mbe te ku, tacó bà òò bàndò bà duu yí.

⁵⁶ Ndú mà gii òò bàndò tí nò gí, ndú gii kaa ya gí bà 'viindi ndá yeè ta bà bàkà ndá pó bàà; bindi ndú gii tè wo ndú ta ɾi bà wotí go i gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà.

24

Jézú 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Si yé kù gii me ngbòò á bindi ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà, ndá nìi tí nó mbe òò bà bàndò bà duu Jézú gí nó gii gbo'o ta ndá yeè, ta ndá pó bàà tí nó náa ndú bàkà ta 'dè'o kùro ɾi bà wotí gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà nó, ya gí muu'dú Jézú.

² Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de à mèrèkè gbolò díí tí nó náa à nè ta njekèjì 'bá muu'dú nó 'do njekèjì gí.

³ Ndú mà gii ɾi gí tà'i kà, ndú gii 'de ku Mbe tí ndoo Jézú gbí guù lá.

⁴ Ndú gii ɾò tíyò tà 'bá muu'dú kà ta có náa ndú bà 'dè gbí nje ndú wálá. À gii zi ndi ndú ta gúku ngé gí a òò náa ndú gii gu káa ndii ta ndá 'bí 'dakò sósò'ò mbe yuu ndá bongo mbe kù tòngbaà go bà ì mù nó, kù ɾò tíyò á ɾègbà tí ndú.

⁵ Gúku bà òò ndá 'dakò tí nò gii zèè ndá nìi tí nó tí òò òò náa ndú gii mò muu ndú kù zeke'o ká gí to. Káa ndá 'dakò tí nò gii 'vee ndú máa, «Yo kù pà bà tí wu 'duù gbí òkò tí ndá ku tacó yeè?

⁶ 'Dakò tí nó náa yo kù pà bà tí wó nó bà-i-nó wálá. Yí a gí yaà gí. Yo koro muu yo gítí có tí nó náa yí táánò 'dè ji yo si yí Gàllilèyà

⁷ éno máa, «À wúnò bà je 'Viì-mi-'Dakò mí 'bi ndá 'duù tí nó mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí nò. Ndá 'duù tí nó bà zi yí ta bà gbì yí míti njèèkpe mù, káa bindi sili ta'ò, yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,» nò.»

⁸ Ndá nìi tí nó mà gii 'di có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè ji ndú nò, mbí ndú gii 'va tí ndá có mì Jézú nò gí.

Ndá tú mì Jézú biya bà ùnje gítí có mì ndá nìi tí nó gí

⁹ Ndá nìi tí nó mbe ya gí bà gala muu'dú Jézú nò gii dele ndi ndú 'do muu'dú ya gí bà 'vanda ndi i tí nó mbe 'de ndú nó ji sè ndá tú mì Jézú muu'bi-nje gbaànjé nó, ta ndá sè ndá 'bí mbe tala có mì Jézú 'dáá gí.

¹⁰ Ndá nìi tí nó mbe 'vanda ndi ndá có tí nó ji ndá tú mì Jézú a ndá Màriyà Madèlènà, ta 'bí nìi ta ɾè wó a Jòwánà, gii je Màriyà tí nó tí nawu Jákòmò nò. Ndá 'bí ka ndú nìi náa ndú gbo'o ya gí bà gala muu'dú Jézú ta ndú nó delè gii 'vanda káa gbèè kòcò ndú nò.

¹¹ Káa ndá có mì ndú 'dáá gí gii dù gbí tù ndá tú mì Jézú 'dáá gí ká go cèè mòngò gbí tù bô.

¹² A Piyétòrò ká gii co ta ngèlè ya gí muu'dú tacó bà 'di gbí 'vérè mì ndá nìi tí nó. Yí mà gii yee kà, yí gii mò tí wó gí to, bindi yí gii zeke'o gí ta 'bá muu'dú, yí gii òò káa bongo tí nó náa à duu ta Jézú nó gbí guù ta 'duù gbí wálá. Yí bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí 'bá ta có bà 'dè-'dè nje wó wálá.

Ndá 'bí mbe tala có mì Jézú tí kpokèjì Èmáwùsù

13 Ta gbèe ɾi bà 'de kùnga gùù bindi Jézù nò, ndá 'bí mbe tala có mì Jézù sósò'ò gii njè nó 'do Jèrùzàlèmè kù ya gí Èmáwùsù, tí 'bí to mbe mò gí bà co ɾi á dè ta Jèrùzàlèmè.

14 Káa si ndú kuu muu nó, ndú kù gii 'dè nje gítí ndá i tí nó mbe bàkà tí Jèrùzàlèmè nò.

15 Káa si ndú kù 'dè nje, ta bà 'viiki gbí ndá i tí nó, Jézù gii co kù gbo kpokèjì ta ndú.

16 Káa 'bí i gii dù káa yoo ɾo ndú 'do tí bà nò yí mì ndú ni gí.

17 Nìno káa bà gii dù Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú éno máa, «Yo kù nò ta bà 'viiki a gbí có gítí ɱa yè?»

Ndá 'dakò tí nó má gii 'di ɱa 'vé tí nó náa Jézù 'vee ta ndú nò, ndú gii ɾò tíyò ngbi-ngbiù, ta zúú-zuu gbí ɾo ndú.

18 Bìndi 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'dakò tí nó ta ɾè wó a Kiliyópà gii 'visi có ji Jézù éno máa, «Ye koro có éno máa, gbèe 'duù á Jèrùzàlèmè mbe 'di có gítí ndá i tí nó mbe kù bàkà tí gbí ndá sili tí nó lá bà dù káa wò.»

19 Jézù bà-i-nò gii 'vee Kiliyópà máa, «A ndá yè ká bàkà tí?»

Káa ndá Kiliyópà gii 'visi có ji yí máa, «Ndá i tí nó 'dáa mbe bàkà tí míti Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nò. Yí táánò túbà tí wó tí gbolò mbe 'dòkò có mì Mbíri ta bà 'dè có, delè ta bà bàkà ndá i go i mì 'dakò mí kùro Mbíri, delè mí kùro ndá 'duù 'dáa gí.

20 Wò 'di có bà kpì ngbàngá tí wó mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò 'duù mì ndoo éno máa, à waa có ku míti wó, bindi a gii zi yí ta bà gbí yí míti njèèkpè mù gí, nó lá?

21 Ze táánò kù koro có lì ká míti 'dakò tí nó éno máa, a yí ká bà njaanga wú 'do tí miɾi ndá Ìziriyéli. Káa có kpónó cuki me káa nìno lá. Ngú có mbe kpò nje ze gí kpónó a nìno máa, à wúnó a sili ta'ò á bindi bà bàkà tí mì i tí nó,

22 káa ndá 'bí niù gbí òkò tí ze kùtàá má gii gbo'o ya gí bà gala muu'dú wó ta dú'o nó,

23 ndú gii dele ndi ndú gí gí bà 'dè có ji ze éno máa, ndá yì 'de ku wó gbí gùù lá. Káa à lá ndíi a ndá basili mì Mbíri ká gii co míti ndá yì, bindi ndú gii 'dè có ji ndá yì éno máa, yí a wuù!

24 Ndá 'bí kómbe ze gii kaa ya gí bà nò muu'dú, tacó bà 'di gbí 'véɾè mì ndá niù tí nó, káa ndú gii da a kùnga to á go có mì ndá niù tí nó.»

25 Káa Jézù gii 'visi có ji ndá Kiliyópà éno máa, «Ákoo ndá ònóókó! Yo me duù gítí bà ùnje gítí ndá có tí nó 'dáa náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dè nó tacó yè?

26 Kòcò ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ji yo me éno máa, kózò tí Bìndi-Mbíri bà kònò a sé'i má kózò gí, yí bà gii kí tí wó pí jàlambá lá?»

27 Jézù bà-i-nò gii 'bità bà 'dè gbí ndá có tí nó 'dáa náa à cu gítí wó tí Jézù mí gbí wáràgà mì Mbíri nó 'do tí ndá có mì Mòze, gii co tí ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáa gí ji ndú.

28 Ndá Jézù má gii dooko ta 'bá mì ndá Kiliyópà gí, Jézù gii bàkà tí wó go 'duù nìno mbe kù ndii ya gí kùro nò.

29 Káa ndá Kiliyópà gii 'dè có ji yí máa, «Ndoo ne gí 'bá mì ze, tacó o dooko gítí bà bèè gí.» Jézù má gii ùnje gí, ndú gii ne ta ndá Kiliyópà gí 'bá mì ndú.

³⁰ Káa si ndú kú gii 'bità bà zò i, Jézù gii zèè kù kò mí 'bì wó, yí mà gii 'deke tí wó ji Mbírì gí, yí gii ki'viki gbí kù kò tí nò, bindi yí gii kaa ji ndá Kiliyópà.

³¹ Ro ndá Kiliyópà gii da gítí bà ò Jézù ni si ndú ta ndú rẹ̀gbà i-zó-zò nò gí. Káa yí gii dù ká to nò gírì 'do ọ̀ro ndú gí.

³² Ndá Kiliyópà bà-i-nò gii 'bità bà 'vee tí ndú gbí òkò tí ndú si Jézù gírì 'do ọ̀ro ndú gí nò éno máa, «Njembí ndá wálá kùtáá kù mù si yí kù 'dè gbí ndá có gbí wáràgà mì Mbírì ji ndá á si ndoo ta ndú kpokèjì nó?»

³³ Ndá Kiliyópà ngé bà-i-nò gii zèè kpokèjì kù dele gí mì sè ndá tú mì Jézù muu'bi-nje gbaanjé nó, ta sè ndá 'bí kómbe ndú Jèrùzàlèmè. Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de ndú kili 'dáá mí bà gbèe to.

³⁴ Bindi ndá 'duù tí nò gii 'dè có ji ndá Kiliyópà, máa, «A yúco máa Mbe tí ndoo 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí! Yí delè gii túbà tí wó ji Simónè gí.»

³⁵ Bindi ndá Kiliyópà gii dità ndá i tí nó mbe bàkà tí mì ndú si ndú kpokèjì kù ya gí 'bà mì ndú Èmáwùsù nó, ta bà ò Jézù ni mì ndú si ndú kù zò i nó ji ndá ka ndú.

Jézù túbà tí wó ji ndá mbe tala có mì wó

³⁶ Káa si ndá Kiliyópà kù 'vanda có ji ndá ka ndú mbe tala có mì Jézù, ndú mà gii zeke'o, ñinó a 'di ká nó? Jézù jéé kù ọ̀rò tíyò gbí òkò tí ndú! Bindi Jézù gii 'dè có ji ndú máa, «Yo dù niki maa!»

³⁷ Lílí ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii oloko 'do tí ndú ta gúku gí. Ndú gii kojo có máa a vuuvuu ká co mítí ndá yí.

³⁸ Káa Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kù cì gúku tacó yè? Yo kù kojo có sàkàmàà tacó yè?

³⁹ Yo zeke ndá kpàzá 'bì ye, ta ndá kpàzá kò ye, tacó wàa yo 'ví ò tì ní éno máa, ñinó a ye ká nò. Yo tee 'bì yo mítí ye, tacó wàa yo 'ví ò tì ní éno máa, ñinó a ye, tacó ò tì vuuvuu wálá, delè 'bìlì vuuvuu á go ñinó náa yo kù ò tì ye nó wálá.»

⁴⁰ Jézù 'dè ndá có tí nò ji ndá mbe tala có mì wó nò ta bà tù ndá kpàzá 'bì wó, ta ndá kpàzá kò wó ji ndú.

⁴¹ Líkí'o bà ò ní éno máa, ñinó a Jézù, gii bàkà ndú tí ña ñinó náa bà ùnje éno máa, ñinó a Jézù, gii kpò ndú gí. Ndú gii ọ̀rò tíyò juku-jukùù, ta có ñinó náa ndú bà 'dè gbí nje ndú nó wálá. Jézù bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «'Bí i-zó-zò mì yo bà-i-nó wálá?»

⁴² Ndú bà-i-nò gii je yú sè ji yí,

⁴³ bindi yí gii zò mí kùro ndú.

Jézù 'dè ndòngbú có ji ndá tú mì wó

⁴⁴ Jézù gii 'dè ndòngbú có ji ndá tu mì wó éno máa, «Ìjìnó a gbí ndá có mì ye náa ye táánò 'dè ji yo si mì ndoo ta ndoo éno máa, kózò tí ndá có tí nó 'dáá náa ndá Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì, ta ndá Muu-cè, cu mí gbí ndá wáràgà mì ndú, bà bàkà tí nó ká nò.»

⁴⁵ Yí bà-i-nò gii njaanga muu ndú gítí bà 'di gbí ndá có gbí wáràgà mì Mbírì.

⁴⁶ Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Nògí, a có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, kózò tí Bindi-Mbírì bà kònò sé'i, káa bindi sili ta'ò yí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí,

⁴⁷ tacó wàa à 'ví ma ndâ có gítí bà 'visì muu ndâ 'duù 'do tí ndâ vo-vò kpokèjì kèjì mì ndú, ta có gítí bà je à-cee-gî mì Mbírì gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù, jì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá ta ɾè wó. Nètè bà ma ndâ có tí nó 'ví 'bità tí 'do Jèrùzàlémè.

⁴⁸ Yo bà dù tí ndâ mbe ma ndâ có tí nó.

⁴⁹ Ye bà tuu i tí nó náa Bu ye táánò cì yo gítí nó jì yo. Káa yo 'ví dù gbí gbata Jèrùzàlémè yee tí o tí nó náa à má je wotí jì yo 'do gbírì má kòzò gí.»

Bà ya Jézù gí gbírì

⁵⁰ Jézù gii kaa ndâ tú mì wó 'do Jèrùzàlémè, ndú gii ya ta ndú ngé gí sè 'do gbí gbata Bètáníyà. Yí mâ gii yee ta ndú tí bàndò tí nó gbí muu wó nó gí, yí gii kaa 'bì wó gí yaà jì Mbírì, bìndi yí gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndú.

⁵¹ Yí mâ gii cù 'dè ngo cù wó mítí ndú gí, gbí òkò tí ndú gii njèè ta ndú ta bà te yí ya tí gí gbírì gí.

⁵² Ndâ tú mì wó gii ùlù yí, bìndi ndú gii dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta líkí'o tí ndú ngé ndii gí.

⁵³ Ndú gii dù kú ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbírì tacó bà ùlù Mbírì ta o 'dáá gí.

Banga-Ngú-Có mì Jézù tí Bìndi-Mbíri go có mì JÒVÀNÌ

Jézù tí Có mì Mbíri gí tí 'duù gí

- 1 Có táánò sàà kuu tí á kùro o bà suu to tí nò;
có táánò kù dù a i mì ndú ta Mbíri.
Có 'do sàà táánò káa Mbíri.
- 2 Ndá Có táánò ta Mbíri ta o bà 'bità bà suu ndá i.
- 3 Wotí bà suu ndá i táánò 'dáá gí a i 'bì Có;
'bí i gbaanjé táánò mbe bàkà tí muu to tí nó á kapí ro Có nò wálá.
- 4 Có táánò a rẹngbó 'válá;
'válá tí nó mì Có nò táánò a ngba'o jì ndá 'duù 'dáá gí,
5 tí ngba'o nìno mbe tũngbaà gbí 'dí'di'o,
tí ngba'o nìno náa 'dí'di'o kpò yí lá.
- 6 Mbíri táánò gii tuu 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jòvànì,
7 tí mbe 'dè yúco jì ndá 'duù.
Mbíri táánò tuu yí gí bà 'dè yúco gítí Ngba'o,
tacó wàa, ndá 'duù 'dáá gí 'ví ù ta nje gítí Ngba'o á 'do gbí có mì wó.
- 8 Jòvànì táánò me Ngba'o lá;
yí táánò a 'duù sínò,
tí mbe 'dè yúco gítí Ngba'o.
- 9 Có táánò, tí cèe Ngba'o mbe njaanga muu ndá 'duù 'dáá gí nó kpokèjì.
- 10 Yí táánò kuu muu to tí nò,
to tí nó náa Mbíri táánò je wotí jì yí bìndi yí gii suu nò,
káa ndá 'duù muu to tí nó táánò 'dáá gí nò yí ní lá.
- 11 Yí táánò gí gí 'dóó 'bá mì ndú,
káa ndá 'dóó-'dòò nambe wó si yí tí i lá.
- 12 Kpèti ká ènò, yí gii je wotí bà gí tí ndá 'vii mì Mbíri jì ndá mbe si yí tí i,
mbe tee njembí ndú mítí wó nó gí.
- 13 Rẹngbó bà dù ndú tí ndá 'vii mì Mbíri nò me 'do muu to tí nó lá,
à 'do me gbí bà toko bà sili mì ndá 'dakò ta niì lá,
à delè gii dù me 'do gbí go bà jò rẹ ndá 'duù lá,
à káa Mbíri ká bàkà ndú tí ndá 'vii mì wó.
- 14 Có táánò gí tí 'duù go ndoo,
bìndi yí gii 'vala gbí òkò tí ndoo muu to tí nó,
tí gbolò mbe nambeè,
delè tí gbolò mbe 'dè yúco.
- Ze táánò nò ña bà tòngbaà mì wó,
tí ngba gbèe 'Vii-mì-Mbíri ta 'bí ña 'vii go yí mì Bu wó wálá gí.
- 15 Jòvànì táánò gí kù kò-kò ta rẹ Có jì ndá 'duù, máa,
«Ŋinó a 'duù tí nó náa ye táánò kù 'dè có ta rẹ wó jì yo máa,
'Duù tí nó kèjì gí tàkò ye nó a gbolò 'duù ndii ye gí,
tacó yí táánò kù 'vala kùro o bà jò ye.»
- 16 Yí kù bàkà nambeè jì ndoo 'dáá gí,
tacó nambeè gbí yí wó me gbolò ngé ndii gí.
- 17 Mbíri táánò tuu a Mòze ta ndá có mì wó jì ndá 'duù,
bìndi yí gii tuu a Có tí Jézù,

tí Bindi wó tí Mbířì gí bà bàkà nambeè jì ndá 'duù,
delè gí bà 'dè yúcó jì ndá 'duù 'dáá gí.

- 18 'Bí 'duù jé mbe ñò Mbířì ta ọ́ wó ta gbèè ọ́ muu to tí nó wálá,
à káa gbèè 'Vii-mi-Mbířì ta ọ́ wó wálá,
tí wú-gbí-ré Bu wó,
ká túbà tí Mbířì jì ndoo.

Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù 'dè yúcó mì wó

19 Ta 'bí o gbaànjé, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdéyà gii tuu ndá 'bí bu-Mbířì
mì ndá Jùdéyà ta ndá 'bí mbe kù koni ndá bu-Mbířì ta nètè, 'do Jèrùzàlémè,
máa, ndú ya gí bà 'vee Jòvànì máa, yí a 'di wè? Wàa ndú 'ví gí ta ndi kòcò
wó jì ndá yì.

20 Ndá bu-Mbířì tí nò mà gii ya gí bà 'vee Jòvànì go có tí nó náa ndá kpo
'duù mì ndú tuu ta ndú nò, Jòvànì gii 'dè 'verè jì ndú lá, yí gii 'dè có jì ndú
ngbàrangà 'i éno máa, «Ye me Bindi-Mbířì lá.»

21 Káa ndá bu-Mbířì tí nò gii 'vee yí káká 'i máa, «Má éno, wò a Èljà tí
nó táánò tí mbe 'dòkò có mì Mbířì nó wàà?»

Káa Jòvànì gii 'visì có jì ndú máa, «Ye me Èljà tí nò delè lá.»

Bà ta'ò ñinó, ndá bu-Mbířì tí nò gii 'vee Jòvànì máa, «Wò 'ví dù a gbolò
mbe 'dòkò có mì Mbířì tí nó náa Mòze dígísèé ci ndá ká gù ndoo máa
Mbířì bà tuu yí jì ndú nó wàà?»

Káa Jòvànì gii 'visì có jì ndú máa, «Ngé lá! Ye me yí lá.»

22 Ndá bu-Mbířì tí nò gii 'vee Jòvànì máa, «À má éno, wò a 'di? Tacó ze
má dele ta ndi ze ya gí 'bá, wàa ze 'ví 'dè ta ndi kòcò lo jì ndá 'duù tí nó
mbe tuu ze nò, ze dele ndi ze ya gí bà 'dè có jì ndú éno máa, wò a 'di?»

23 Káa Jòvànì gii 'visì có jì ndú máa, «Ye a 'duù tí nó náa Ìzáyà tí mbe
'dòkò có mì Mbířì dígísèé 'dè kòcò ta wotí mì Mbířì gítí wó máa,
<Kòcò 'duù kù kò-kò gbí kángáá nga ngoò, máa,
yo bàkà kpokèjì mì Mbe tí yo jáá nò.> »

24 À ta o tí nò tuu ndá bu-Mbířì tí nó ya tí jì Jòvànì a ndá mbe kpolo tí
tàkì mì ndá Jùdéyà.

25 Tacó éno, ndú gii 'vee Jòvànì máa, «Wò me Bindi-Mbířì lá, wò me
Èljà lá, wò delè me mbe 'dòkò có mì Mbířì tí nó mì Mòze náa yí 'dè có
gítí wó nó ká lá. À má éno, wò kù caka tí ndá 'duù tacó yè?»

26 Káa Jòvànì gii 'visì có jì ndú máa, «Ye kù caka tí ndá 'duù ta ngo, káa,
'bí 'duù kpónó kù ọ́ títọ́ kuu gbí òkò tí yo nò káa yo ñò yí ní lá,

27 ká bà gii gí gí tàkò ye. Yí a 'duù mbe me gbolò ndii ye tí ọ́ ñinó náa
à kpèti káa bà dù tí vòò mbe kù njaanga tàtà 'do tí kò wó sínò, ye bà 'de
wotí tí ye gítí wálá.»

28 Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdéyà tuu ndá bu-Mbířì mì ndú nò jì Jòvànì si
yí gbí gbata Bètánìyà a tito Jòròdánìyà kù caka tí ndá 'duù.

29 Jòvànì mà gii zeke'o ta 'bí yé á bìnđì bà 'dè nje mì ndú ta ndá bu-Mbířì
mì ndá Jùdéyà nò, yí gii ñò Jézù kèjì gí mì wó. Bindi yí gii túbà tí Jézù jì
ndá 'duù máa, «Yo ñò 'Vii-rómbo-mi-Mbířì, tí mbe toọ́ ndá vò i 'do muu
to tí nó, zò!

30 Nìzò a yí tí 'duù tí nó náa ye kù 'dè có gítí wó máa, <'Bí 'duù, tí gbolò
'duù mbe ndii ye gí, á kèjì tàkò ye> nó ká zò. Yí me gbolò ndii ye gí, tacó
yí sàà kù 'vala kuro o bà jò ye.

³¹ Ye táánò sàà nò yí ni tí 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí nó lá, káa à gii tuu ye, máa, ye dù tí mbe caka tí ndá 'duù, tacó wàa, ye 'ví tù ta bà tí wó ji ndá Ìziriyéli.

³² «Ye táánò nò Bèri-mi-Mbíri kù gí 'do gbíri go kùlè nò, kù gí gí bà o mí muu wó.

³³ Ye táánò ta o tí nò nò yí ni lá. Káa a 'duù tí nó mbe tuu ye, máa, ye caka tí ndá 'duù ta ngo nó, ká gii tùbà tí wó ji ye máa, <'Duù tí nó náa wò bà nò Bèri-mi-Mbíri kù gí 'do gbíri ndíri gí muu wó nó, a 'duù tí nó ká bà gí gí bà caka tí ndá 'duù ta Bèri-mi-Mbíri nó ká nò.>

³⁴ Káa ye gii nò Bèri-mi-Mbíri gí 'do gbíri gí muu 'dakò tí zó gí. À má ènò, ye kpónó kù yù nó a gbí wó ji yo máa, yí a 'Vii-mi-Mbíri.»

Ndá mbe dù tí ndá kpédélé mbe tala có mì Jézù

³⁵ Ta 'bí yé, si ndá Jòvání kù rò tìyò ta ndá 'bí mbe tala có mì wó sósò'ò ta 'dè'o,

³⁶ Jòvání gii nò Jézù kù ndii ta nó. Yí gii zeke Jézù ngbóó, bindi yí gii tùbà tí wó ji ndá mbe tala có mì wó tí nó náa ndú kù rò tìyò ta ndú nó, máa, «Yo nò 'Vii-rómbo-mi-Mbíri ta nó zò.»

³⁷ Ndá mbe tala có mì Jòvání nò mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè ji ndú nò, ndú só gii njè nó ya gí bà ɾu ndi Jézù.

³⁸ Jézù mà gii 'visi tí wó, yí mà gii nò ndú, yí gii 'vee ndú máa, «Yo kù pà a yè?»

Káa ndú gii 'visi có ji Jézù máa, «Rábi» (gbí máa, Mbe nibà i), «Wò kù dù ngò?»

³⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa, «Yo gí gí bà nò .» Ndú bà-i-nò gii ya ta sè ɾi-'dè'o tí nó gí bà nò bàndò mì Jézù.

⁴⁰ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jòvání mbe ya gí bà nò bàndò bà dù Jézù nò a Àndèrèyà, tí ná'vindí Simónè Piyétòrò.

⁴¹ Àndèrèyà mà gii nò bàndò bà dù Jézù gí, yí gii dele ndi wó ya gí bà pà bà tí ná'vindí wó Simónè, yí mà gii 'de yí gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ze 'de Bindi-Mbíri gí!»

⁴² Bindi yí gii 'daka Simónè ya tí ji Jézù.

Jézù mà gii nò Simónè, Jézù gii zeke Simónè ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Wò a Simónè tí 'vii mì Jòvání, káa ngú ɾè lo kpónó bà dù a Kéfà,» (gbí máa, Piyétòrò, gbí máa, Duù).

⁴³ Ta yé bindi bà 'de tí ndá Jézù ta Simónè Piyétòrò, Jézù gii 'de 'bí 'dakò ta ɾè wó a Filípò, si Jézù bàkà có gítí bà njè nó 'do tàbè'dè Jorodaniyà tacó bà ya gí Gàlilèyà cee gí. Jézù gii tè'é tí Filípò máa, yí gí gí bà ɾu ndi yí.

⁴⁴ Filípò delè káa 'duù Bètisàyidà go ndá Àndèrèyà ta Piyétòrò.

⁴⁵ Filípò mà gii 'de 'bí 'dakò ta ɾè wó a Nàtànìyélè, yí gii 'dè có ji Nàtànìyélè máa, «Ze 'de 'duù tí nó náa Mòze táánò có có gítí wó mí gbí wàràgà mì wó nó gí, 'duù tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò cu có gítí wó mí gbí wàràgà mì ndú nò. ɾè wó a Jézù, tí 'vii mì Jùzépè mbe gí 'do Názàrètì.»

⁴⁶ Káa Nàtànìyélè gii 'vee Filípò máa, «A ɱa tó i yé jé ká gí 'do Názàrètì?» Káa Filípò gii 'visi có ji Nàtànìyélè máa, «Gí gí bà nò yí ta ɾo lo.»

⁴⁷ Ndá Filípò ta Nàtànìyèlè bà-i-nò gii nje nó kú ya gí mì Jézù. Jézù má gii nò Nàtànìyèlè kèjì gí mì wó, yí gii 'dè có jì yí máa, «À gbúú-gbuu zó a Ìziriyéli gbí dù Ìziriyéli ta tiri gbí yì wó wálá ká kèjì zò.»

⁴⁸ Nàtànìyèlè má gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò nò ye ni ta yè?»

Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Ye kùtáá nò wò kú ki tí lo to tà mù-mbiùgá á kùro o bà ya Filípò gí bà tè'é tí lo.»

⁴⁹ Nàtànìyèlè bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Mbe nibà i, wò a 'Vii-mi-Mbiri! Wò a gbolò gba mì ndá Ìziriyéli!»

⁵⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì Nàtànìyèlè máa, «Wò ùnje éno máa, ye a 'Vii-mi-Mbiri, tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, ká tacó náa ye 'dè có jì wò máa, ye kùtáá nò wò kú ki tí lo to á tà mù-mbiùgá gí nò. Káa wò bà gii nò ndá 'bí i mbe me kpo-kpò ndii nìno gí.

⁵¹ Ye kú 'dè có jì wò ta yúco máa, wò kèjì gí bà nò njekèjì gbiri njaanga tí gí, bìndi ndá basili mì Mbiri kú wùukù to ya gí yaà, gí gí to, ya gí yaà, gí gí to, muu 'Vii-mi-'Dakò.»

2

Jézù ya gí bàndò bà kò niì gbí gbata Kánà

¹ À bàkà bìndi bà tè'é tí ndá Filípò ta Nàtànìyèlè mì Jézù káa sili ta'ò, bìndi 'bí 'dakò gbí gbata Kánà, gbí to Gálilèyá, gii ko niì mì wó gí 'bá. Màriyá tí nawu Jézù ta o tí nò kuu bàndò bà ko niì tí nò.

² À delè gii tè'é tí ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó gí bà ko niì tí nò gí.

³ Pe nèbìtí má gii cee 'do mì ndá mbe kò niì gí, nawu Jézù gii 'dè có jì yí máa, «Pe mì ndú wálá.»

⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì nawu wó máa, «Káa wò 'dè jì ye máa ye 'ví bàkà tí a yè, ndi lo niì? O mì ye gí kálásè.»

⁵ Nawu Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kú bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yí má 'dè có jì yo, yo 'ví ndii muu có mì wó nò lá.»

⁶ Ta o tí nò ndá 'bí kpo-kpò ká'i-ngo vò-nje gbaànjé 'do tí díí, náa gbèè kú te go jú-kàrà-ngo vò ta nje tí, kuu mì ndá 'duù tí nó á bàndò bà ko niì nò. Nètè mì ña ndá kpo-kpò ká'i-ngo tí nó gbí tàkìì mì ndá Jùdèyá a bà cu ngo mí gbí ndú tacó bà caka bèjò.

⁷ Jézù bà-i-nò gii 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kú bàkà nètè bàndò bà ko niì nó máa, «Yo cu ngo yeke ndá kpo-kpò ká'i tí nó gí.»

Ndá 'duù tí nó má gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè jì ndú nò gí,

⁸ Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo cu 'bí ngo tí nó náa yo yee mí gbí ndá kàrà nò jì 'duù tí nó mbe kú njèè i-zó-zò nò.»

⁹ Ndá 'dakò tí nó gii cu ngo tí nó náa ndú yee mí gbí kàrà nò ya tí jì 'duù tí nó mbe kú njèè i-zó-zò nó go có mì Jézù nò. Yí má gii tee mítí nje wó, nìno a pe ká nó! Káa yí nò 'dóo kpokèjì tí nó náa pe tí nó gí 'do tí nó lá. Á káa ndá 'duù tí nó mbe yòò ngo mí gbí ndá kpo-kpò kàrà-ngo tí nó ká 'di gbí có tí nò.

Mbe njèè i-zó-zò bà-i-nò gii tè'é tí 'dakò tí nó náa à kú ko niì mì wó gí 'bá nò.

¹⁰ Bìndi yí gii 'dè có jì yí máa, «Ndá 'duù ta o i 'dáá gí kú njèè kùro a pe nìno mbe me gó ngé waa gí nò. Yí ndá wiri má ye gí, ndú gii njèè pe

ṅinó mbe me gó dúú-dúú lá nó 'do ndiì. Káa wò gii kpolo tí pe ṅinó mbe me gó ngé waa gí nó yee tí kpónó.»

11 Jézù bàkà kpédélé serè mì wó nò mí gbí gbata Kánà á Gàliléyà, tacó wàa ndâ 'duù 'ví ñò ta wotí mì yì. Ndâ mbe tala có mì wó gii ùnje gítí wó dú ta yúcó gí.

Jézù mòkò ndâ mbe mà 'velè 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí sè

12 Ndâ Jézù ta nawu wó, ta ndâ ná'vindí wó, gii ñjè nó 'do bàndò bà ko nii ya gí bà bàkà làmbu sili mí gbí gbata Kàpàrànwùmù.

13 Jézù mà gii ñò kùro o bà bàkà tàkii mì o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri dooko gí, ndú gii ñjè nó ta ndâ mbe tala có mì wó 'do gbí gbata Kàpàrànwùmù, tacó bà ya gí bà bàkà gbolò o tí nò mí Jèrùzàlémè.

14 Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'de ndâ 'duù 'visi gbí ndùgù 'bá-Mbíri tí 'dóó i mì ndú gí. Ndú 'de ndâ mbe kù mà ndâ mò'dú, ta ndâ rómbo, ta ndâ kùlè, ta ndâ mbe kù 'visi gùrúsù, 'virímò-'virimo gbí nètè.

15 Jézù mà gii ñò ènò, yí gii je ñjì wú, bindi yí gii gbì ta ndâ 'duù tí nò, ta ndâ nò mì ndú, mòkò 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri á gí sè. Yí gii 'buku ndâ taràbèzà mì ndâ mbe kù 'visi gùrúsù mí to, ta bà vaka ndâ gùrúsù mì ndú vóró-voro, vóró-voro, ta to.

16 Bindi yí gii do mítí ndâ mbe kù mà ndâ kùlè máa, «Yo kaa ndâ kùlè mì yo nò 'do bà-i-nó gí! Yo káká'i 'ví bàkà rùkàtìlì mì Bu ye tí bàndò bà mà 'velè mì yo lá!»

17 Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ñò ña i tí nò náa yí bàkà ta ndâ mbe mà 'velè gbí ndùgù 'bá-Mbíri nò, mbí ndú bà gii 'va tí có tí nó á gbí wàràgà mì Mbíri máa, «Ye bà ci ká muu 'bá mì lo!» nò.

18 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ṅindi ndú gii yuu tí ndú mí gbí có tí nò ta bà 'vee gbí nje Jézù máa, «Ze 'ví ñò ni mítí ña yè máa, áá mì lo a yúcó tacó bà bàkà ña i tí nò kpónó náa wò bàkà nò?»

19 Káa Jézù gii 'visi có jì ndú máa, «Yo ki'viki 'bá-Mbíri tí nó gí to, wàa ye bà bì ndí mí tìyò á gbí sili ta'ò.»

20 Káa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Áá táánò bì 'bá-Mbíri tí nó mí tìyò gbí ndoò zi'duù-só-nje vò nje-vò gbaànjé, káa wò kèjì gí bà bì ndí gbí sili ta'ò?»

21 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà ta o tí nò ṅindi ndú kù koro có a i gítí cèe 'bá-Mbíri tí nò, keelá, Jézù kù ni a 'bá-Mbíri tí nó tí dii wó nò.

22 Mbí ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'va tí có tí nó náa yí 'dè gítí bà bì ndi 'bá-Mbíri á gbí sili ta'ò nò a i bindi bà 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó. Bindi à ngbii nò a o bà gii ùnje mì ndú á gítí ndâ có tí nó á gbí wàràgà mì Mbíri, ta có tí nò náa Jézù 'dè nò.

23 Ndâ 'duù me mbè, mbe ñò ndâ serè tí nó náa Jézù bàkà gbí ndâ sili bà dù yí á Jèrùzàlémè ta o bà Ndiì-ta-muu-ndâ-Ìziriyéli-mi-Mbíri nó, gii ùnje gítí Jézù gí.

24 Káa Jézù tee njembí wó gítí có mì 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gbaànjé lá, tacó yí ñò ndú 'dáá gí ni gí.

25 Tacó ènò, gbí nderè bà 'vee 'bí 'duù mì wó máa yí 'dè gbí ndú jì yì nò wálá, tacó yí 'di gbí ndâ 'duù muu to tí nó ngé cee gí.

3

Ndâ Jézù ta 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdèyà

1 Ta 'bí o gbaànjé 'bí 'dakò tí mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà, delè tí kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndú, ta rẹ wó a Nikòdémò,

2 gii ya gí mì Jézù ta bèbìlì gbí kóó, bìnđi yí gii 'dè có jì yí máa, «Mbe nìbà i, ze nò wò tí mbe nìbà i mbe gí 'do mì Mbírì nì gí. Tacó 'bí 'duù bà 'de wotí bà bàkà ndá ɲa ndá kpo-kpò i tí nó náa wò kú bàkà nó wálá, sè káa ɲinó à má káa Mbírì ká tàkò 'duù tí nò.»

3 Káa Jézù gii 'visì có jì Nikòdémò máa,
«Ye kú 'dè có jì wò ta yúcó máa,
à má kpò gbí ndi bà jò 'duù lá,
'duù tí nò bà dù tí bòò-gba mì Mbírì wálá.»

4 Káa Nikòdémò gii 'vee Jézù máa, «Áá bà kpò gbí ndi bà jò kpo 'duù káká'í ée? Yí bà 'de kpokèjì bà dele ndi wó ya gí gbí yí nawu wó wàa à 'ví jò ndi wó tí dó 'viì 'do kòtí 'di?»

5 Káa Jézù gii 'visì có jì Nikòdémò máa,
«Ye kú 'dè có jì wò ta yúcó máa,
à káa ɲa 'duù ɲinó náa à caka tí wó gí,
tí ɲa 'duù ɲinó mbe 'di có mì Bèrì-mi-Mbírì gí nó,
ká bà dù tí Bòò-gba mì Mbírì.»

6 A ndá bu 'duù ta nawu 'duù ká jò 'duù,
káa, a Bèrì-mi-Mbírì ká je wotí bà dù tí 'duù mì Mbírì jì 'duù.

7 Njembí lo 'ví mù gítí có tí nó náa ye 'dè jì wò éno nó máa, à 'ví jò ndi lo tí ngú nó lá.

8 Tacó ndá 'duù ɲinó náa Bèrì-mi-Mbírì je wotí bà 'vala go có mì Mbírì jì ndú gí nó,

go pípirì náa wò kú 'di káa wo bà pì yí,
káa wò bà nì bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mítí 'bí to,
máa, «Nò! Pípirì kú pì 'do nò!» nò wálá.
Wó delè bà nì bà cu 'bì lo gbúú-gbuu mítí 'bí to,
máa, «Pípirì kú pì gítí nó!» nò wálá.»

9 Káa Nikòdémò gii 'vee Jézù máa, «Gbí có mì lo nò máa yè?»

10 Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Wò tí gbolò mbe nìbà i mì ndá Ìzìrìyélì delè ɲò ndá i tí nó nì lá?

11 Ye kú 'dè có jì wò ta yúcó máa,
ze kú 'dè có ká gítí ndá i ɲinó náa ze ɲò ndú nì gí nò.
Ze delè kú 'dè có ká gítí ndá i ɲinó náa ze ɲò ndú ta ɾo ze gí nò.
Kpèti ká éno, ndá 'duù mì yo biya bà 'di ndá có tí nó náa ze 'dè jì yo gítí ndá i ɲinó náa ze ɲò ta ɾo ze nó gí.

12 Yo má biya bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo gítí ndá i muu to tí nó nó gí,
yo bà ùnje gítí có ɲinó náa ye bà 'dè jì yo gítí ndá i ɲinó gbírì nó ta ɲa kpokèjì ɲàyi?

13 'Bí 'duù muu to tí nó gbaànjé jé mbe 'dò kò wó mí gbírì wálá;
à káa 'Viì-mi-'Dakò, tí mbe gí 'do gbírì.

14 Mbírì bà te 'Viì-mi-'Dakò gí yaà mí kùɾo ndá 'duù go bà te cè tí kpoo tí nó náa à du 'do tí lili nó mì Mòze gí yaà mí kùɾo ndá 'duù gbí kángáá nga ngoò,

15 tacó wàa ndá mbe ùnje gítí wó 'dáá gí 'ví 'de ta 'válá ɲinó mbe cee lá nó.

16 Tacó Mbírì zè ndá 'duù muu to tí nó nìkè ngé ma.
Tacó éno, yí gii je gbèe 'Viì mì wó jì ndú.

- Mbíri je gbèe 'Viì mì wó jì ndâ 'duù,
 tacó wàa, ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó nó 'ví gírì'o lá.
 Ndú delè 'ví 'de ta 'wálá ñinó mbe cee lá nò.
- 17 Mbíri tuu 'Viì mì wó gí muu to tí nó me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá.
 Yí tuu yí a i tacó bà 'vala ndâ 'duù.
- 18 Mbíri bà waa có mítí ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí 'Viì-mì-'Dakò gí nó wálá.
 Káa 'duù ñinó mbe biya bà ùnje gítí gbèe 'Viì-mì-Mbíri ta 'bí 'viù go yí mì Bu wó wálá nó gí nó 'va tí to sàà gí.
- 19 Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe ngbútù ta nderè éno máa,
 ngba'o gí gí muu to tí nó gí,
 káa à gí ñikí tí ndâ 'duù a bà kpoko tí ndú ta ndi gbí 'dí'di'o.
 Ndú biya bà dù gbí ngba'o gí,
 tacó ndú ta o 'dáá gí kù bàkà káa ndâ vò i.
- 20 À dú káa yúco máa,
 ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gí kù sogo ngba'o,
 tacó à tí ndú a gúku, máa,
 ndâ 'duù bà ñò ña ndâ vò i tí nó náa ndâ yì kù bàkà nò.
- 21 Káa a ndâ mbe 'vala ta yúco ká kù co gí gbí ngba'o,
 tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò ta ndâ i tí nó náa ndâ yì bàkà ta rẹ̀ mì Mbíri nó ngbárángà'i.»

Ndâ Jézù ta Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù

22 Ta o tí nó ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó gí 'bìtá bà nó ta ndi gbí ndâ to á sè 'do gbí ndâ gbata gbí to Jùdèyà. Ndú dù gbí ndâ nó tí nó ta làmbu kòndi o, kù caka tí ndâ 'duù.

23 Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù ñindi wó ta gbèe o tí nó kù dù tí 'bí bàndò ta ngo gèjèè kuu tí , náa à kù nì mítí a Àyìnónì, á dè ta gbata Sàlímì, kù caka tí ndâ 'duù delè,

24 á kùro bà zèè yí tí Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù mí gbí zàà.

25 Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gí tò kponje ta 'bí Jùdèyà gítí có bà bàkà i tí ngbárángà i.

26 Bìndi ndâ mbe tala có mì Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gí ya gí mì wó, bìndi ndú gí 'dè có jì yí máa, «Mbe ñibà i, ze 'di có éno máa, 'dakò tí nó táánò náa yo ta yí ngéé tito Jòròdáníyà nó, 'dakò tí nó náa wò táánò túbà tí wó jì ndâ 'duù máa, yí a 'Viì-rómbo-mì-Mbíri nó, kpónó kù caka tí ndâ 'duù, káa ndâ 'duù 'dáá gí kù kaa ya gí mì wó.»

27 Káa Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù gí 'visì có jì ndâ mbe tala có mì wó máa,

«À má me Mbíri ká wu i jì 'duù lá,
 yí gí bà dù tí mbe i tí nó wálá.

28 Yo 'di có tí nó náa ye táánò 'dè jì yo éno máa,

«Ye me Bìndi-Mbíri lá,

ye a 'duù tí nó náa à tuu yí túú-tuu gí kùro wó» nó ta tù yo gí.

29 Ngú nìi ta o 'dáá gí ká ta rẹ̀ ngú 'dakò mì wó mbe kù kò yí nò.

Kpètí ká éno,

tàkòcò kómbe 'dakò tí nó mbe kù kò ngú nìi nó ta o 'dáá gí ká pétékè'i gítí bà 'di kòcò ndâ kómbe wó kù 'dè nje ta ngú nìi mì wó ta líkí'o tí ndú.

Ɗa líkí'o tí nò kpónó kuu tí ye.
Tàkòcò ye kpónó peteke ngé tè gí.

³⁰ Wotí mì wó má kù ya gí yaà,
wotí mì ye kù dele gí to.

³¹ 'Duù tí nó mbe gí 'do yaà nó me gbolò ndii ndá 'duù 'dáá gí.
Káa 'duù ñinó náa à jò yí mí muu to tí nó nó a 'duù mì to tí nò.
Yí delè kù 'dè có ká gítí ndá i muu tó tí nò.

³² Bìndi 'duù tí nó mbe gí 'do gbíri nó
kù 'dè có ká gítí ndá i ñinó náa yí nò ndú gbíri nò.

Yí delè kù 'dè káa ndá có ñinó náa yí 'di 'do gbíri nò.

Ndá 'duù kpétí má ùnje gítí có mì wó lá,

³³ 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì wó gí nó ùnje gí máa,
ndá có mì Mbíri a yúcó.

³⁴ Tacó 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí nó kù 'dè a ndá có mì Mbíri.

Tacó Mbíri je Bèri mì wó tí Mbíri ji 'duù tí nó náa yí tuu yí nó túkà'i.

³⁵ Bu 'Vii zè 'Vii ñiki ma.

Yí gii kaa ndá i 'dáá mí 'bì 'Vii gí.

³⁶ 'Duù mbe 'di có mì 'Vii gí

bà 'de 'vála ñinó mbe cee lá nò.

Káa, 'duù ñinó mbe biya bà 'di có mì 'Vii gí nò

je gí bà 'de 'vála ñinó mbe cee lá nó wála,
tacó yí kù 'vala gbí kpo-tàkòcò mì Mbíri.»

4

Ndá Jézù 'de tí ndú ta 'bí niì Sàmáriyà muu guù ngo

¹ Jézù gii 'di gí máa, ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà nò ni gí máa,
muu ndá mbe tala có mì yí me mbè ndii muu ndá mbe tala có mì Jòvání
tí mbe caka tí ndá 'duù gí, káa yí delè kpòò kù caka tí ndá ngú 'bí ,

² à má ta bà 'dè ta yúcó, Jézù táánò caka tí ndá 'duù lá, a ndá mbe tala
có mì wó ka kù caka tí ndá 'duù.

³ Yí ñjè nó ta ndá mbe tala có mì wó 'do Jùdèyà tacó bà ya gí Gàliléyà,

⁴ có tí kpokèji tí nó mbe có gbí to Sàmáriyà nò.

⁵ Ndu mà gii yee gbí ñjí tí nó náa Jàkóbè dígísèè je tí mbèlè ji 'vii mì wó
Júzèpè, á dè ta gbata Sikàrà gbí to Sàmáriyà nò,

⁶ Jézù gii ki tí wó to ta sé nó á muu 'bí guù ngo, náa à kù ni mítí a Guù
ngo mì Jàkóbè, á gbí ñjí tí nò, si ñi dè gítí bà gí gbúru.

⁷⁻⁸ Jézù mà gii zeke'o, yí gii nò 'bí niì tí jú Sàmáriyà mbe gí tacó bà ja
ngo, si ndá mbe tala có mì Jézù kaa 'dáá ya gí bà si i-zò-zò gbí gbata gí.
Bìndi Jézù gii yù ngo 'do tí niì tí nò, máa, «Cu 'bí ngo mì lo nò je, wàa ye
'ví ñjù gi.»

⁹ Káa niì tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ñinò a wò tí Jùdèyà ká kù yù ngo 'do
tí ye tí jú Sàmáriyà?» Niì tí nò 'vee ña 'vé tí nò mítí Jézù tacó ndá Jùdèyà
gbí ndá o tí nò si ndá 'duù Sàmáriyà tí i ngé gí lá.

¹⁰ Káa Jézù gii 'visi có ji niì tí nò máa,

«Wò kùtáá má nò i-nambeè tí nó náa Mbíri kù je ji ndá 'duù tí nó ní-ni,
wò delè kùtáá má nò 'duù tí nó mbe kù yù ngo ñjù-ñjù 'do tí lo nó
ní-ni,

a wò kùtáá ká bà yù ngo 'do tí wó,

bìndi yí kùtáá bà je ngo tí nó mbe kù 'vala ndá 'duù nó ji wò gí.»

11 Nii tí nò bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «I bà ja ngo mì lo wálá, kpo 'duù, káa tà guu ngo tí nó me 'dú ngé. Wò bà 'de ngo tí nó mbe kù 'vala ndá 'duù náa wò bà je ji ye nò 'do kòtí 'di?

12 Gbí ña có mì lo nò máa, wò a gbolò 'duù ndii gu ze tí nó tí Jàkóbè nó gí? Jàkóbè tí nó táánò tí mbe duu guù ngo tí nó náa ndú ta ndá 'viù mì wó, ta ndá i-kó-ko mì ndú, nju kpòò, bindi ndú gii jee ji ze nò?»

13 Káa Jézù gii 'visi có ji nii tí nò máa, «'Duù má nju ngo 'do gbí guù ngo tí nó, go ngo bà bàkà yí káká'i gí.

14 Káa go ngo bà bàkà 'duù mbe nju ngo gbí 'bi ye káká'i wálá. Ngo tí nò bà dù gbí yì wó go ngo mbe kù 'va gbí pù co gbí ndòò. Ngo tí nò bà 'vala yí dúú bà ya tí .»

15 Nii tí nò má gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visi có ji Jézù máa, «Cu 'bí ña ngo tí nò náa wò kù 'dè có gítí nò ji ye, tacó wàa go ngo 'ví bàkà ye káká'i lá. Delè tacó wàa, ye 'ví gí gí bà ja guù ngo tí nó káká'i lá, bu ye.»

16 Káa Jézù gii 'visi có ji nii tí nò máa, «Ya gí bà tè'é tí 'dakò mì lo, wàa yo 'ví gí ta yí gí bà-i-nò.»

17 Káa nii tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «'Dakò mì ye wálá.»

Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «Wò 'dè a yúcó máa, 'dakò mì lo wálá.

18 Tacó wò táánò kò ndá 'dakò vô, káa 'dakò tí nó kpónó náa yo kuu 'bá ta yí nó me 'dóó 'dakò mì lo lá. Có mì lo me 'véřè lá.»

19 Nii tí nò má gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nò, yí gii 'visi có ji yí máa, «Ye kpónó ñò ni gí máa, wò a mbe 'dòkò có mì Mbíři, bu ye.

20 Káa ndá ká gù ze tí ndá Sàmářiya dígíséé kù bàkà i-Mbíři mí pí gú tí nó mì ze nò. Káa yo tí ndá Jùdéya máa, gbèe bándò bà bàkà i-Mbíři 'ví dù ká gbí gbata Jèrùzàlémè cuki. Yúcó bándò kpónó 'ví dù a ñindi ndá 'di?»

21 Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji nii tí nò máa, «'Ūnje gítí có tí nó náa ye kù 'dè ji wò nò, nii.

'Bí o wúnò ká kèji náa yo bà bàkà i ji Bu ye mí pí gú mì yo nó wálá; yo delè bà bàkà i mí Jèrùzàlémè wálá.

22 Yo tí ndá 'duù Sàmářiya ñò Mbíři tí nó náa yo kù bàkà i ji yí nó ni lá. Káa ze tí ndá Jùdéya ñò Mbíři tí nó náa ze kù bàkà i ji yí nó ni gí.

Tacó 'duù tí nó tí mbe 'vala ndá 'duù nó gí a i 'do mì ze tí ndá Jùdéya.

23 Káa o tí nó ká kèji, à má ta bà 'dè ta yúcó, o tí nó gí sàà gí, náa ndá cèe mbe bàkà i-Mbíři bà gii bàkà i ji Bu ye ta njembí ndú, ndú delè bà bàkà i ji yí ta yúcó.

Tacó ñìnò a ña ndá 'duù tí nó náa Mbíři tí Bu ye kù dù ta go ndú máa ndú 'ví dù tí ndá mbe bàkà i ji yí nò.

24 Mbíři a Bèři;

à má éno, ndá mbe bàkà i-Mbíři 'ví bàkà ta wotí mì Bèři mì wó tí Mbíři, ndú delè 'ví bàkà ta yúcó.»

25 Káa nii tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye ñò ni gí máa, Màsíya (gbí máa, Bindi-Mbíři) kpónó kèji, yí má gí gí, yí bà 'dè gbí ndá có 'dáá gí ji ndá 'duù.»

26 Káa Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji nii tí nò máa, «Ye tí mbe kù 'dè có ta wò nó a 'duù tí nò, tí Bindi-Mbíři nò.»

27 'Do bà-i-nò ndâ mbe tala có mì Jézù gii dele ndi ndú 'do bà sì i-zó-zò gí. Ndú mà gii 'de ndâ Jézù kù 'dè nje ta niì tí nò, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè gí. Káa gbèè 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe 'vee Jézù máa, «Yo kù 'dè a cèe nje yè ta jú Sàmáriyà tí nò?» nò wálá.

28 Niì tí nò mà gii nò ndâ mbe tala có mì Jézù gí gí, yí gii goonó mbálá-mbala ya gí gbí gbata, si kàrà ngo mì wó mí muu gùù ngo, bindi yí gii ma ndâ 'duù máa,

29 «Yo gí gí bà nò ña 'bí 'dakò tí nó gí! Yí yù gbí ndâ i tí nó náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó 'dáá gí gí sè gí. À 'ví dù nò a 'dakò tí nó tí Bindi-Mbìrì nó?»

30 Káa ndâ 'duù gbí gbata mà gii 'di ndâ có tí nó náa niì tí nò 'vanda ji ndú nó, ndú gii kaa ya gí mì Jézù.

31 Káa si niì tí nò kù ya gí bà kili ndâ 'duù gbí gbata tacó bà ya gí mì Jézù nò, ndâ mbe tala có mì Jézù kù yòòngò yí gítí i-zó-zò, máa, «Zò 'bí làmbu i, wàa wò 'ví nù ta ngo, mbe nià i.»

32 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «I-zó-zò mì ye kuu bà ɾo ye, káa yo nò ni lá.»

33 Ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «À 'ví dù a 'bí 'duù ká 'ví gí ta i-zó-zò ji yí?»

34 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «I-zó-zò mì ye a bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò. I-zó-zò mì ye a bà cee nèté mì wó.

35 À tà káa yo ká kù 'dè có éno máa, ndâ 'duù kù kili i 'do gbí njí á bindi pì nà'ò bindi bà yee nji ña mí gbí gùù le?

Yo zeke'o gbí njí lèè éno gi.

Ndâ i gbí njí yù sàà gí.

Ndú kù ù káa ndi o bà kili ndú.

36 À kpónó kù ko mboo nèté mì mbe kù kili i 'do gbí njí ji yí.

Yí kù kili i tacó 'vala nìnó mbe cee lá nò.

Tàkòcò ndâ mbe kili i 'do gbí njí ta mbe njí só bà peteke ká peteke.

37 Tacó có tí nó máa, «À ɾò njí a 'bí 'duù, káa à gii kili i 'do gbí njí a 'bí 'duù nó» a yúcó.

38 Ye bà tuu yo máa, yo ya gí bà kili i 'do gbí njí.

Áá táánò me yo ká ɾò njí tí nó lá.

A ndâ 'bí 'duù tende ká mbu gítí.

Káa a yo ká bà gii là bàà gbí wu'o mì ndú.»

39 Mbè ndâ 'duù Sàmáriyà tí nó mbe kaa gí gí mì Jézù 'do gbí gbata tí nó náa niì tí nò kù 'vala gbí nò gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú 'do gbí có tí nó náa niì tí nò 'dè ji ndú ta ɾè Jézù máa, «Yí 'dè gbí ndâ i tí nó 'dáá náa ye bàkà gbí bà 'vala ye nó ji ye gí,» nò.

40 Tacó éno, ndú mà gii yee mì Jézù, ndú gii 'deke tí ndú ji yí, máa, yí dù á mì ndâ yí ta ndú gàà má kózò gí, wàa yí 'ví gii ndii. Bindi Jézù gii ùnje gítí bà bàkà sili sósò'ò mí mì ndú.

41 Ndâ mbe 'di ndâ có mì wó gbí ndâ sili tí nó sósò'ò náa yí bàkà mí mì ndú nò me mbè gii ùnje gítí wó ta njembí ndú.

42 Ndâ 'duù tí nó mbe ùnje gítí Jézù nò gii 'dè có ji nájú ndú tí nó mbe ya gí bà ma có tí Jézù ji ndú nó máa, «Ze kpónó ùnje gítí wó ta njembí ze

dú, me ká gí tàkò có mì lo náa wò 'dè jì ze nó cuki lá. Ze ùnje gítí wó tacó ze 'di ndá có 'do gbí nje wó ta tù ze gí. Ze delè gii ònò ni gí máa, yí dú a mbe 'vala ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

Jézù 'vala 'vii mì 'bí gbolò 'duù

⁴³ Jézù má gii sì ndá sili tí nó sósò'ò nó gí, yí gii 'bì ndi nó kú ya gí Gàliléyà.

⁴⁴ Yí 'dè ta nje wó sàà gí máa, «À te duù mí tí mbe 'dòkò có mì Mbíri lá ká 'dóó 'bá mì ndú.»

⁴⁵ Káa, ndú má gii yee ta ndá mbe tala có mì wó á 'dóó 'bá mì ndú Gàliléyà, ndú gii 'de ndá i tende. Ndá 'duù ká gii te wíri mí tí wó ta banga tí. Tacó ndú ònò ña ndá i tí nó náa yí bàkà á Jèrùzàlémè si ndú ká ta o gbolò o nó gí.

⁴⁶ Gbí ndá sili tí nó náa Jézù kuu tí gbí to Gàliléyà nò, yí gii co wíri ya gí gbí gbata Kánà, tí gbata tí nó náa yí 'visi ngo tí pe gbí ta o bà kò ni nò. 'Bí gbolò 'duù ta 'vii mì wó ta nò' o tí wó gbí gbata Kàpàrànwùmù, á tí nó gbèè rì 'do Kánà,

⁴⁷ má gii 'dì có éno máa, Jézù kuu gbí gbata Kánà, yí gii nje nó ya gí mì Jézù, bindi yí gii 'deke tí wó jì yí máa, yí ya gí bà 'vala 'vii mì yí 'do gbí ku, tacó sè mì 'vii tí nó káa njembí wó.

⁴⁸ Káa Jézù gii 'visi có jì 'dakò tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe ùnje gítí ye gbí òkò tí yo wáá; yo kú gí gí mì ye ká tacó wáa ye 'vi bàkà ndá kpo-kpò serè jì yo.»

⁴⁹ Káa gbolò 'duù tí nó gii 'deke tí nó jì Jézù máa, «Ngo've tí lo a kuro bà kì njembí 'vii mì ye, kpo 'duù.»

⁵⁰ Jézù bà-i-nò gii 'visi có jì yí máa, «Ya gí 'bá; 'vii mì lo bà 'vala gí.»

⁵¹ Gbolò 'duù tí nó bà-i-nò gii ùnje gítí có mì Jézù gí. Bindi yí gii nje nó kú ya gí 'bá. Má gii zeke'o, yí gii 'de ndá 'bí bòò mì wó kpokèjì kú ya gí tàkò wó ta banga ngú có jì yí máa, 'vii mì wó 'vala gí.

⁵² Gbolò 'duù tí nó má gii 'vee ndá bòò mì wó nó máa, «Gbí dii 'vii tí nó 'bità bà niki ta o ngayi?»

Káa ndú gii 'visi có jì yí máa, «Mboṛo tí nó 'bità bà cee 'do tí wó yáánó si rì mò tí ká nji'dí éno.»

⁵³ Gbolò 'duù tí nó gii ònò ngé ni gí máa, ndá 'duù tí nó ni jì yí nò gbuú-gbuu a o tí nó náa Jézù 'dè ta có jì yí máa, «'Vii mì lo bà 'vala gí.» nò. Tacó éno, ndú ta ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gí gii 'bità bà ùnje gítí Jézù.

⁵⁴ Ñìnò a bà só bà bàkà serè mì Jézù mí Gàliléyà. Yí delè bàkà serè tí nó ká bindi bà gí yí 'do Jùdéyà.

5

Jézù 'vala 'bí mbe nò' o á Jèrùzàlémè

¹ Jézù gii nje nó 'do Gàliléyà ya gí bà 'bí gbolò o gbí tàkii mì ndá Jùdéyà á Jèrùzàlémè.

² À kuu tí a 'bí dùgùù to ta ngo kuu gèjèè gbí, á seè 'bí njejèjì ndùgù bà rì gí gbí gbata Jèrùzàlémè náa à kú ni mí tí a Njejèjì-mi-ndá-rómbo. Rè dùgùù to tí nó gbí có mì ndá Jùdéyà a Bètízàtà.

³ À tò ndá ndúúrù vò mí rẹgbà dùgùù to tí nó tacó tí ndá 'duù ñìnó náa ku kì'viki ndú mí to gí nò, go ndá mbe sú rò, ta ndá mbe ku kò, ta ndá

'duù ñínò mbe gbege've mí tó gí nò. Ndá mbe ò'bù ta ndá mbe ósú gii kili kpìrì'vii ta tà ndá nduúrù tí nò kú ù bà gbàngà ngo tí nò,

⁴ tacó 'bí ña o kuu tí náa basilì mì Mbìrì má dù gí, yí kú gí gí tà ngo tí nò kú gbàngà ngo. Káa kpédélé mbe nò'o ñínò mbe ya gí tà ngo tí nò á bindi bà gbàngà ngo mì basilì tí nó kú co gí sè 'do tà ngo kà tí cèe 'duù ta sé'i tí wó káká'i wálá.

⁵ Jézù má gii ya gí rẹgbà ngo tí nò, yí gii ñò 'bí 'dakò ta nò'o tí wó kuu tisi. 'Dakò tí nò dù tisi ta ndoo dè gítí zì'duù-só.

⁶ Jézù má gii zeke 'dakò tí nò, yí gii ñò ká ngé ni gí máa, 'dakò tí nò dù gbí ña yé tí nò ta kòndi o. Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À tí lo a go bà dù gbí dè lo niki maa káká'i?»

⁷ Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji Jézù máa, «'Duù mbe te ye ya tí gí tà ngo galá si ngo kú gbàngà tí wálá, Bu ye. Káa ye má ja tí ye kpòò, ye má bà yee kà, ndá mbe nambeè te 'duù mì ndú ya tí gí tà ngo sàà kùro ye gí.»

⁸ Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji yí máa, «A gí yaà, wò 'ví te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nò nó!»

⁹ Má gii zeke'o, gbí dè 'dakò tí nò gii da mbó'vóó gí. Yí gii para kpâ-sili mì wó, bindi yí gii 'bità bà nò nó go có tí nò náa Jézù 'dè ji yí nó.

Jézù 'vala 'dakò tí nò ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹⁰ Tacó ènò, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii 'dè có ji 'dakò tí nò náa Jézù 'vala yí nò máa, «À wúnó a ñi bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà. À má ènò, wò kpónó kú gbètèkè nò a tàkii mì ndoo ta nètè bà te kpâ-sili mì lo nò.»

¹¹ Káa 'dakò tí nò gii 'visi có ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nò máa, «À 'dakò tí nó mbe 'vala ye 'do gbí nò'o nó ká 'dè có ji ye máa, ye te kpâ-sili mì ye, wàa ye 'ví nje nó.»

¹² Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'vee yí máa, «À 'dakò 'di ká 'dè có ji wò máa, wò te kpâ-sili mì lo, wàa wò 'ví nje nó?»

¹³ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii bàkà bà túbà tí Jézù ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí nó. Káa à gii kpò yí gí, tacó yí ñò Jézù ni lá, káa Jézù ñònòkò tí wó mí gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nó mbe yè to gí nó gí.

¹⁴ Má gii zeke'o gàà ènò, Jézù gii 'de 'dakò tí nò gbí ndugù 'bá-Mbìrì. Jézù má gii ñò 'dakò tí nò, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ijò ká gí, gbí dè lo kpónó gí niki maa káká'i gí. À má ènò, wò 'ví bàkà wò i káká'i lá, má wálá, 'bí gbolò i mbe ndii nò'o tí nò táánò mbe bàkà wò nò bà 'de wò.»

¹⁵ 'Dakò tí nò bà-i-nò gii dele ndi wó ya gí bà 'dè có ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nó mbe 'vee yí gítí rẹ mbe je yí gí gítí nètè bà paraka kpâ-sili ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nó, máa, «Rẹ 'dakò tí nò mbe 'vala ye nò a Jézù.»

¹⁶ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii 'di có éno máa, a Jézù ká 'dè có ji 'dakò tí nò máa, yí te kpâ-sili ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nò, ndú gii 'bità bà bàkà gbínje ta yí, tacó yí bàkà ndá i tí nò ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹⁷ Jézù má gii 'di có tí nò náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'dè gítí wó máa, yí kú gbètèkè tàkii mì ndá Jùdèyà nò, yí gii 'visi có ji ndú máa, «Bu ye kpónó go có tí nó náa ye kú 'dè ji yo nó kú bàkà nètè, à má ènò, ye delè kú bàkà nètè go i mì wó nó.»

¹⁸ Có tí nò náa Jézù 'visi gí tàkò có mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà nò gii millisé tí ndú go sé ká wu. Bindi ndòngbú có mì ndú náa ndú gii koro

gítí wó a ñínó máa, ndâ yì má zi yí lá, ndâ yì káká'i bà zi 'bí 'duù wálá. Ndú koṛo ña có tí nò me ká tacó náa Jézù gbètèkè ñi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà gí nò lá; tàkòcò ndú kpolo ngé ma a i gítí có bà 'vii tí Jézù ta Mbíri éno máa, Mbíri a 'dóó Bu yì.

Jézù 'dè có gítí wotí mì wó

¹⁹ Káa Jézù gii 'visi có ji ndú gí tàkò bà waaka có mì ndú nò máa, «Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,

'Vii kù bàkà i me ta muu wó lá;
yí kù bàkà káa i ñínó náa yí ñò Bu wó kù bàkà nó cuki.

²⁰ Tacó Bu 'Vii zè 'Vii mì wó ñìkì ma,
tacó éno, yí gii tubà ndâ i ñínó 'dáá gí náa yí kù bàkà nó ji 'Vii mì wó.
Bu 'Vii bà gii tubà bà bàkà ndâ 'bí nèté mbe ndii ndâ ñínó gí ji 'Vii mì wó.
Yí bà gii tubà bà bàkà ndâ i ñínó náa bà 'dè có gítí ndú bà kpo nje yo gí
nó ji 'Vii mì wó.

²¹ Bu 'Vii a mbe kù je woò ji ndâ ku;
à má éno, 'Vii delè kù je woò ji ndâ 'duù ñínó mbe ñìkì tí wó nó go i
mì Bu wó.

²² Bu 'Vii me mbe waa có mítí 'duù lá,
tacó yí je wotí bà waa có mítí ndâ 'duù 'dáá gí ji 'Vii mì wó gí,

²³ tacó wàa, ndâ 'duù 'ví te ta duù mítí 'Vii mì wó,
á go ñínó náa ndú kù te ta duù mítí wó tí Bu 'Vii nô.

'Duù mbe biya bà te duù mítí 'Vii gí,
yí biya nò a bà te duù mítí Bu 'Vii tí mbe tuu 'Vii gí.

²⁴ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, 'duù mbe 'di có mì ye,
wàa yí 'ví unje gítí mbe tuu ye, bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Gbí nderè bà 'viiki gbí nje wó bindi ku mì wó bà dù wálá.
Yí bà ya ká ngé ndírí gí gbí 'válá ñínó mbe cee lá nó bindi ku mì wó.

²⁵ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa, o tí nò ká kèjì,
à má ta bà 'dè ta yúco, à kpónó nó a o tí nò,
náa ndâ ku bà gii 'di kòcò 'Vii mì Mbíri,
bindi ndâ mbe 'di kòcò wó 'dáá gí bà 'vala gí.

²⁶ Tacó Bu 'Vii, tí rëngbó 'válá,
bàkà 'Vii mì wó tí rëngbó 'válá gí.

²⁷ Yí delè gii je wotí bà waa có ji yí ndii ndâ 'bí mbe waa có muu to tí nó
'dáá gí,
sé náa yí a 'Vii-mì-'Dakò nò.

²⁸ Nje yo 'ví 'dèè gítí có tí nò lá,
tacó o tí nò ká kèjì náa ndâ ku gbí gùù bà gii 'di gbí kòcò wó,

²⁹ bindi ndâ ku ñínó mbe bàkà tó i táánò si ndú kù 'vala muu to tí nó
nó bà gii 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú,
gí gbí 'válá ñínó mbe cee lá nó;

bindi ndâ ku ñínó táánò mbe bàkà tó i si ndú kù 'vala muu to tí nó lá nó
bà 'vala dó gbí muu'dú ndú gí bà ñò vò i mì ndú.

³⁰ Ye bàkà i ta muu ye lá.

Ye kù waa có ká go ñínó náa à 'dè ji ye gí.

Ye delè kù waa có ká jáá,

tacó à gbí muu ye me có bà bàkà go 'dóó có mì ye lá.

À gbí muu ye a có bà bàkà go có mì 'duù tí nó mbe tuu ye nô.

31 Ye táánò má kù koṛo có a i gítí mīri ye,
 máa, ye éno, wàa ye éno, wàa ye éno,
 mbe ùnje gítí ndâ có mì ye máa,
 ye kù 'dè a yúco nò, bà dù wálá.

32 Káa ye òò ni gí máa,
 'bí 'duù tí mbe 'dè yúco mbe kù 'dè có muu ye kuu tí .

33 Yo táánò tuu ndâ 'duù mì yo ji Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù,
 bìndi yí giì 'dè yúco muu ye ji ndú gi tí ji yo gí.

34 Ye 'dè có tí nò ji yo tacó bà 'vala yo.

Ye 'dè ji yo me tacó máa,
 ye kù tee njembí ye kpolo ma a i mítí 'bí 'duù muu to tí nó máa yí 'ví
 'dè có muu ye nò lá.

35 Jòvání tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò a wu mbe kù zìi á nje kùpò.
 Tàkòcò yo delè táánò peteke ta líkí'o bà dù gbí ngba wó tè gí.

36 Káa 'dóo có mì ye náa ye bà 'dè gítí mīri ye mbe ndii yúco mì Jòvání tí
 mbe caka tí ndâ 'duù náa yí 'dè gítí ye nò kuu tí .

Có mì ye nò a ndâ nètè tí nó náa Bu ye tuu ta ye, máa, ye bàkà nò.

À delè a ndâ nètè tí nó ká kù túbà éno máa, a Bu ye ká tuu ye.

37 'Bí mbe 'dè có muu ye á bindi ndâ nètè mì ye a Bu ye tí nó mbe tuu ye
 nò.

Yo jé 'di kòcò wó ta tù yo lá.

Yo delè jé òò yí ta ṛo yo lá.

38 Có mì wó delè dù gbí njembí yo lá,
 tacó yo ùnje gítí 'duù tí nó náa a yí ká tuu yí nó lá.

39 Yo kù jé ta bà 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbírì,

tacó yo koṛo có máa,

à gbí wáràgà mì Mbírì a ndâ có mbe kù je 'válá ònó mbe cee lá nó ji
 yo.

Káa à gbí wáràgà tí nó mì Mbírì nò a ndâ có gítí ye.

40 Káa, ta ndâ òò ònó 'dáa gí, yo biya bà gí gí mì ye,
 tacó bà 'de 'válá ònó mbe cee lá nó gí.

41 Ye kù 'dè có tí nò ji yo me tacó máa,
 ye kù pà a bà ùlù ye mì ndâ 'duù nò lá.

42 Káa ye òò yo ni ngbàrángà'i gí.

Ye òò ni gí máa, yo zè Mbírì níki gbaànjé lá.

43 A Bu ye ká tuu ye ji yo,

káa yo giì bè ye gí.

Káa 'bí 'duù kpónó má gí ta 'dóo nó wīri mì wó gí mì yo,

yo bà te wīri mítí wó gí.

44 Gbèè 'bí có gítí bà pà kpokèjì gítí bà ùlù yo mì Mbírì gbí muu yo gbaànjé
 wálá.

À kpolo mì yo cuki káa có gítí bà ùlù tí yo gbí òkò tí yo.

À má ènò, a òò yè muu to tí nó ká bà si yo 'ví ùnje ta njembí yo gbaànjé
 gítí ye?

45 Yo kpónó kù koṛo có máa,

a ye ká bà kpì ngbàngà tí yo ji Bu ye,

káa, à me ènò lá.

A Mòze, tí 'duù tí nó náa yo kù tee njembí yo kpolo ma á mítí wó nó,

ká bà kpì ngbàngà tí yo.

- 46 Yo táánò má ùnje gítí Mòze ta njembí yo dú,
yo kùtàá bà ùnje gítí ye ta njembí yo gbaànjé gí,
tacó Mòze táánò kù cu có gítí ye mì gbí wàràgà mì wó.
- 47 Káa yo má biya bà ùnje gítí ndá có tí nó náa Mòze táánò cu mì gbí
wàràgà nó gí,
a ña yè ká bà si yo 'ví ùnje gítí ndá có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó?'

6

Jézù je i-zó-zò jì ndá 'duù álífí vò

1 Ta 'bí o gbaànjé bìnḍi bà dele ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó 'do Jùdèyà gí Gállìléyà, ndú gù di ngo gí tìto kàpá Gállìléyà, náa à kù nì mítí a kàpá Tìbériyà delè.

2 Ndá 'duù me mbè bà-i-nò gù kaa ya gí tàkò ndú, tacó ndú ño ña ndá serè bà 'vala ndá mbe nò'o tí nó náa Jézù bàkà ta ndi to nó gí.

3 Jézù bà-i-nò gù kaa ndá mbe tala có mì wó, bìnḍi ndú gù ya gí bà ki tí ndú to á pí gú.

4 Ndú ya ta nó tí nó si o bà bàkà tàkù bà Nḍii-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbìrì dooko gí.

5 Jézù má gù 'va ɾo wó 'do pí gú kà gí tàgbà gú, yí gù ñò ndá 'duù mósú-mosu-mòsù á kèjì gí tàkò ndú ta ndá mbe tala có mì wó pí gú kà. Jézù bà-i-nò gù 'vee 'bí mbe tala có mì wó ta ɾè wó a Filípò máa, «Nḍoo wúnò bà si i-zó-zò 'do kòtí 'di tacó bà je jì ndá ña ndá 'duù tí zó kèjì zó?»

6 Jézù 'vee 'vé tí nó ká tacó bà 'di có 'do gbí yì Filípò, tacó yí tí Jézù ñò i bà bàkà jì ndá 'duù tí nó nì sàà gí.

7 Káa Filípò gù 'visi có jì Jézù máa, «Nḍoo kpétí má 'dè có máa, ndoo pà jì ndú káa làmbu i tacó bà ñjù ta ngo, gbí go éno máa, ndoo bà si i-zó-zò ta i me gbolò, ndá-'bí-lá go ñjì fàdà 200.»

8 'Bí mbe tala có mì Jézù ta ɾè wó a Àndèréyà, tí ná'vínḍí Simónè Piyétòrò, gù 'visi có jì Jézù gí tàkò có tí nó náa ndú kù 'dè ta Filípò nò, máa,

9 «Ye kùtàá ñò ndá 'bí cèe kù kò tí nó mì ndoo nó vò, ta ndá ñjì sè sósò'ò, á mì 'bí 'vii-'dakò, káa, ye ñò nì gí máa, à nò me i gítí ña mbè tí nó á kèjì nò lá.»

10 Ndá 'duù tí nó má gù yee pí gú tàkò ndá Jézù gí, Jézù gù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo si ndá 'duù tí nó 'ví ki tí ndú to.» Mbìlì ta o tí nò mà'bàà kuu ta to tí bàndò tí nó. Tacó éno, ndá 'duù gù ki tí ndú to ta ndí gbí mbìlì tí nó. Muu ndá 'dakò ta o tí nó 'dáá gí álífí vò.

11 Ndá 'duù tí nó má gù ki tí ndú to gí, Jézù gù kaa ndá kù kò tí nó vò náa Àndèréyà 'dè có gítí ndú jì yí mì 'bí 'vii nó, yí gù 'dè nìki maa jì Mbìrì, má kózò gí, yí gù kaa jì ndá 'duù. Yí gù dele ndi wó gù kaa ndá ñjì sè tí nó sósò'ò mì gbèe 'vii tí nó nó, yí káká'ì gù 'dè nìki maa jì Mbìrì, bìnḍi yí gù kaa ndú gí tàkò ndá kù kò tí nó vò nó jì ndá 'duù.

12 Ndá 'duù má gù zò i yè yì ndú 'dáá gí gí, Jézù gù 'dè có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo kili ndá sè i-zó-zò ñìnò ta to bìnḍi ndú nó 'dáá gí. Yo si 'bí làmbu i 'ví volo mí to lá.»

13 Ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gù kili sè i-zó-zò bìnḍi ndá 'duù tí nó yeke ndá kèe muu'bi-nje só.

14 Ndâ 'duù mâ giì nò ña serè tí nó náa Jézù bàkà nó, ndú giì 'dè có máa, «[J]inó dú káa mbe 'dòkò có mì Mbírì tí nó náa Mòze táánò 'dè có jì ndâ 'duù gítí wó máa, yí bà giì gi muu to tí nó nó ká nò.»

15 Jézù mâ giì 'dì có tí nò, yí giì nò ni gî máa, a gbí muu ndâ 'duù tí nò a có bà zèè yì, wàa ndú 'ví bàkà yì tí gba mì ndú ta wotí. Tacó éno, yí giì ndo ta kpéetí wó 'do gbí òkò tí ndú ya gi gbí òkò ndâ gú.

Jézù nò nó có ro ngo

16 'Dè'o mâ giì bàkà tí gî, ndâ mbe tala có mì Jézù giì kaa 'do pí gú ya gítí kápá,

17 tacó bà di ngo ya gí gbí gbata Kàpàrànwùmù, si Jézù ta kpéetí wó mí gbí òkò ndâ gú, si o kú me piti-piti éno.

18 Káa si ndú ta gbâ ro ngo, ngo giì 'bità bà gbàngà tí gbí pù ta pípiri ngé ndii gí.

19 Ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì ya ta gbâ ta kpéetí ndú kpòró gí gbí u ngo gî, ndú giì nò 'duù kú nò nó có ro ngo kèjì gí tàkò ndú. Káa ndú nò ni éno máa 'duù tí nò a Jézù nò lá. Yí mâ giì dooko ta ndú gí, gúku giì zèè ndú tí wò ña ñinò.

20 Káa Jézù giì 'dè có jì ndú máa, «Yo cì gúku lá; a ye!»

21 À giì dù gbí muu ndâ mbe tala có mì Jézù bindi bà túbà tí wó jì ndú nò a có bà te yí mí gbí gbâ, wàa ndâ yì 'ví ya ta ndú gí tító, káa ndú mâ giì kì ro ndú, ndú giì 'de tí ndú ta ndâ Jézù ngé tí ngo tí bàndò tí nó náa ndú kú koró có bà ya gítí nò.

Ndâ 'duù pà bà tí Jézù

22 Ndâ mbè 'duù tí nó mbe tè rì gbí kùdù kò nó mâ giì ya gí tàbè'dè kápá ta dú'o ta yé bindi bà je i-zó-zò jì ndú mì Jézù, ndú giì 'de gbèe gbâ ro ngo lá, káa ndú nò Jézù o gí gbí gbâ ta o bà di ngo mì ndâ mbe tala có mì wó lá.

23 Ndâ 'bí gbâ mbe giì 'do gbí gbata Tìbèrìyà mâ giì rò tìyò dè 'vii ta bàndò tí nó náa ndâ 'duù zò i tí nò,

24 ndâ mbè 'duù tí nó mbe kú pà bà tí Jézù nò giì oloko mí gbí ndú, tacó ndú 'de Jézù lá. Ndú delè 'de wóò ndâ mbe tala có mì wó lá. Ndú bà-i-nò giì di ngo gí gbí gbata Kàpàrànwùmù, tacó bà pà bà tí Jézù.

25 Ndú mâ giì 'de yí gî, ndú giì 'vee yí máa, «Wò di ngo gí tító kàá ta o ngayi, mbe nìbà i?»

26 Káa Jézù giì 'visì có jì ndú máa,
«Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo kú pà bà tí ye me tacó máa,
yo nò ndâ serè tí nó náa ye bàkà ndú nó gí, nò lá.
Yo kú pà bà tí ye,
tacó yo zò i yè yì yo gí.

Jézù a cèe i-zó-zò

27 Yo si bà yeeke tí yo ká tacó ña i-zó-zò ñinó mbe dù gbí yì yo tí ká lá nó cuki mí to.

Yo bàkà nètè a i tacó ña i-zó-zò ñinó mbe je 'válá ñinó mbe cee lá nó jì yo nò.

Ñinò a ña i-zó-zò náa 'Vii-mì-'Dakò kú je jì yo,
tacó Bu ye tí Mbírì bàkà 'dóó ndi 'bì wó mítí 'Vii-mì-'Dakò gí.»

28 Káa ndâ 'duù tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ze 'ví bàkà ta ndâ i ñinó mbe ñikí tí Mbíri nó?»

29 Jézù bà-i-nò gii 'visi có ji ndú máa, «Nèté ñinó ta go tí Mbíri máa yo 'ví bàkà nó a bà ùnje ta njembí yo gbaànjé gítí 'duù tí nó náa yí tí Mbíri tuu yí nò.»

30 Káa ndâ 'duù tí nò gii 'vee Jézù máa, «Ze 'ví ñò ni ta yè máa, a Mbíri ká tuu wò? Wò bà bàkà ji ze a ña yè, wàa ze 'ví ñò ta wò ni tí tú mì Mbíri?»

31 Ze 'vee wò éno tacó Mòze dígísèé je mánà tí i-zó-zò ji ndâ ká gù ze si ndú gbí kángáá nga ngoò, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Yí táánò je i-zó-zò ji ndú 'do gbíri» nò.»

32 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye kú 'dè có ji yo ta yúco máa,
à dígísèé me Mòze ká je i-zó-zò 'do gbíri ji ndâ ká gù yo lá.

À Bu ye táánò ká je i-zó-zò ji ndú á 'do gbíri.

À kpónò delè káa Bu ye ká kú je i-zó-zò ji yo 'do gbíri, tí cèe i-zó-zò,

33 tacó i-zó-zò mì Mbíri a ñinó mbe kú gí 'do gbíri.

I-zó-zò mì Mbíri a ñinó mbe kú 'vala ndâ 'duù muu to tí nò.»

34 Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Jézù máa, «Je ña i-zó-zò tí nó ta o 'dáá gí ji ze.»

35 Káa Jézù gii 'visi có ji ndú máa,
«Ye a i-zó-zò ñinó mbe kú je 'válá ji ndâ 'duù nò.

'Duù má gí gí mì ye gí,
go bà bàkà yí káká'i wálá.

'Duù má ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí ye gí,
go ngo bà bàkà yí káká'i wálá.

36 Ye 'dè có ji yo sàà gí máa,
yo ñò ye gí,
káa ta ndâ ñinó 'dáá gí,
yo ùnje gítí ye lá.

37 Ndâ 'duù ñinó 'dáá náa Bu ye je ndú ji ye nó bà gí gí mì ye.

Káa 'duù má gí gí mì ye gí,
ye bà bè yí wálá.

38 Tacó ye gí 'do gbíri me tacó bà bàkà go 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.
Ye gí a i tacó bà bàkà go có mì mbe tuu ye.

39 Káa có mì mbe tuu ye éno máa,
ye 'ví si 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú
ji ye nó 'ví gíri lá.

Có mì wó máa,
ye 'ví 'vala ndi ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú ji ye nó 'do gbí muu'dú
ndú 'dáá gí ta ndòngbú o.

40 Có mì Bu ye éno máa,
'duù mbe ñò 'Vii mì yí ni gí,
bindi yí gii ùnje ta njembí wó gbaànjé gítí wó gí nó,
bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nò;

à má éno, ye bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbú o.»

41 Ndâ Jùdéyà má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà fini có
gbí òkò tí ndú gítí Jézù, tacó có tí nó náa yí 'dè éno máa, yí a i-zó-zò mbe
gí 'do gbíri nò.

42 Maa, «À kù gbúú-gbuu nó a Jézù tí nó tí 'viì mì Jùzépè nó ká kuu kùro ndoo nò. Ndoò nò ndá bu wó ta nawu wó ni ngbàrángà'i gí. Káa yí gii dù ndú nínó kù 'dè có máa, yí gí 'do gbíri nó, ta ña kpokèjì ngàyi?»

43 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Yo si bà fiini có gbí òkò tí yo mí to.

44 Tacó 'bí 'duù gbaànjé bà gí gí mì ye ta muu wó wálá,
sè káa nínó máa,

a Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká gbà tàmuu wó gí tí jì ye.
Káa ye bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o gí.

45 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri éno máa,
<Mbíri bà nìbà i jì ndá 'duù 'dáá gí.>

Káa bà gí gí mì ye a bà sè tù tí bà nìbà i mì Bu ye,
ta bà mèlè bà bàkà go có tí nò náa wò 'di nò.

46 Gbì có tí nò me éno máa,
ndá 'duù 'dáá gí nò Bu ye ta ɾo ndú gí nò lá.

À káa 'duù tí nó gbaànjé mbe gí 'do mì Mbíri nó ká nò Bu ye ta ɾo wó.

47 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,
'duù nínó mbe ùnje gítí ye gí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí .

48 Ye a i-zó-zò mbe 'vala ndá 'duù.

49 Ndá ká gù yo dígísèé zò mánà gbí kángáá nga ngòò,
káa ndú gii mù 'dáá gí.

50 Káa ye a i-zó-zò nínó mbe gí 'do gbíri,
tacó wàa, 'duù má zò ye gí,
yí 'ví cì lá nò.

51 Ye a i-zó-zò nínó mbe gí 'do gbíri,
mbe kù 'vala ndá 'duù nò.

'Duù nínó mbe zò i-zó-zò tí nò gí bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Káa i-zó-zò tí nò náa ye bà je jì ndá 'duù nò a dii ye,
tacó bà 'vala ndá 'duù á muu to tí nò.»

52 Ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà 'viiki gbí có tí nò náa Jézù 'dè nò ta wotí tí ta kpéetí ndú máa, «Dakò tí nò bà waa dii wó jì ndoo wàa ndoo 'ví zò ta ña kpokèjì ngàyi?»

53 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,
yo má zò dii 'Viì-mi-'Dakò lá,
yo delè má nù mbelè wò lá,
yo bà 'de 'vala nínó mbe cee lá nó wálá.

54 'Duù mbe zò dii ye gí,
bìndi yí gii nù mbelè ye gí,
bà 'vala ká dúú bá ya tí .

Ye delè bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó ta ndòngbú o.

55 Tacó dii ye a cèe i-zó-zò,
bìndi mbelè ye a cèe ngo.

56 'Duù mbe zò dii ye gí,
bìndi yí gii nù mbelè ye gí,
'duù tí nò á 'dóó dii ye,
ye delè a 'dóó dii wó.

57 'Duù tí nò bà 'de 'válá 'do mì ye,

go ñinó náa ye kú 'de ta 'válá 'do mi Bu ye tí ɾèngbó 'válá, tí mbe tuu ye nó.

58 Dii ye a i-zó-zò mbe gi 'do gbiri.

'Duu mbe zò i-zó-zò tí nó bà 'vala ká dúú bà ya tí .

Dii ye a tende ña i-zó-zò,

a me ña i-zó-zò tí nó náa ndá ká gù yo zò dígísèé,
káa ndú gi mi gí nó, lá.»

59 Jézú 'de ndá có mi wó nó ji ndá 'duu á mí bándò bà kili ndú gí bà ùlù Mbiri gbí gbata Kàpàrànwùmù.

60 Jézú má gi nibà i ji ndá 'duu cee gi, ndá 'duu me mbè 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mi wó gi 'de có gbí òkò tí ndú máa, «Wotí tí bà nibà i mi wó ngé ndii gi. A 'di ká bà 'di gbí ndá ña ndá kpo-kpò có mi wó nó?»

61 Jézú má gi ñò ni gí máa, ndá mbe tala có mi yi kú 'de kòlòwò gítí ndá có tí nó náa yi 'de ji ndá 'duu nó, yi gi 'vee ndú máa, «Tàkòcò yo kú kpóló-kpolo gítí ndá có tí nó náa ye 'de nó?»

62 Káa yo kùtáa má ñò ènò a bà ya 'Vii-mi-'Dakò á gí gbiri, yo bà me ta tí yo ée?

63 A Bèri-mi-Mbiri ká kú je 'válá ji 'duu.

'Duu 'vala 'duu lá.

Ndá có tí nó náa ye 'de nó a Bèri-mi-Mbiri tí mbe je 'válá ji yo.

Ndá có tí nó delè a 'válá.

64 Káa ndá 'bí 'duu gbí òkò tí yo ùnje gítí ndá có mi ye nó lá.»

Jézú 'de có tí nó tacó yi ñò ndá mbe ùnje gítí có mi wó lá, ta dè 'duu mi wó nó kpokèji gí bà dù tí mbe ba ngbù wó nó ni sàà gí.

65 Tacó ènò, Jézú bà-i-nò gi 'de có ji ndá 'duu máa, «[Ñ]ìnò a nderè có tí nó náa ye kùtáa 'de ta có ji yo máa, 'duu bà 'de wotí gítí bà gí gí mi ye ta kpééti wó wálá, sè káa ñinó a Bu ye ká ùnje ji yi nó ká nó.»

66 Ndá mbe tala có mi Jézú me mbè gi jee bà ru ndi wó mí to á bindi có tí nó náa yi 'de nó gí.

67 Jézú má gi ñò bà biya bà ru ndi wó mi ndá 'bí mbe tala có mi wó, yi bà-i-nò gi 'vee ndá ñinó muu'bi-nje só náa yi ɾuka ndú nó, máa, «Káa yo ñindi yo, go bà ya ta ndá ka yo tí yo wálá?»

68 Káa Simónè Piyétòrò gi 'visi có ji yi máa, «Ze 'ví ya gí mi 'di, Mbe tí ze? A wò ká kú 'de ndá có ñinó mbe kú 'vala ndá 'duu nó.

69 Ze ùnje gi, ze delè gi ñò ni ngbàrángà'i gí, máa, wò a 'duu ñinó náa Mbiri kaa wò mò gí mi wó gí.»

70 Káa Jézú gi 'visi có ji ndá Simónè Piyétòrò máa, «À wálá a ye táánò ká cu 'bi ye mití yo ta bà muu yo muu'bi-nje só nó? Káa 'bí 'duu gbaanjé á 'do gbí òkò tí yo jì'vì kàzà mití ye gí.»

71 Jézú ta o tí nó kú gbí ti kpò a i gítí Júdá, tí 'vii mi Simónè Ìsikàriyótè, tí 'bí 'duu gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mi wó muu'bi-nje só náa yi ɾuka ndú nó. Tacó a Júdá ká bà gi ba ngbù wó tí Jézú.

7

Jézú ya gí bà o bà bàkà tàkù bà tò ndiúrù gbí tàkù mi ndá Jùdèyà

1 Jézú gi dù kú nó nó ká ta ndi gbí ndá to Gàliléyà. Go bà ya gí gbí to Jùdèyà gi dù tí wó lá, tacó ndá kpo 'duu mi ndá Jùdèyà ká kú pà kpokèji gítí wó tacó bà zi yi.

2 Kùro o bà bàkà tàkìi bà tò ndùúrù gbí tàkìi mì ndá Jùdèyà mà gii dooko gí,

3 ndá ná'vindirí Jézù á Gàlilèyà gii 'dè có ji yí máa, «Ya gí Jùdèyà, tacó wàa ndá mbe tala có mì lo 'ví nò ta ngba lo ta ndá nètè mì lo náa wò kù bàkà nó á kà.

4 Tacó 'duù ñinò ta go bà dù tí gbolò 'duù á kùro ndá 'duù tí wó nó bàkà i gbí kóó lá. Káa wò lé má kù bàkà ndá i tí nò, bàkà ndú mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.»

5 Ndá ná'vindirí Jézù 'dè ña có tí nò ji yí tacó à kpèti káa ndú, ndú ùnje gítí ndá i tí nò náa Jézù kù bàkà nò lá.

6 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «O bà ya ye gí Jùdèyà gí kálásè. Káa à má gítí yo, o 'dáá gí káa o bà ya yo gí Jùdèyà.

7 Ndá 'duù muu to tí nò sogo yo lá. Káa ndú kù sogo ye. Ndú kù sogo ye tacó ye ta o 'dáá gí kù 'dè có ji ndú máa, ndá kpokèji mì ndú a ndá vò kpokèji.

8 Á má ènò, yo ya gí bà tí o bà tò ndùúrù gbí tàkìi mì ndoo. Ye bà ya gí bà o tí nò wálá, tacó o bà ya ye gí kálásè.»

9 Ndá ná'vindirí Jézù gii kaa ya gí Jùdèyà si yí mí Gàlilèyà á bìndi có tí nò.

10 Ndá ná'vindirí Jézù mà gii kaa ya gí bà tí o bà tò ndùúrù gbí tàkìi mì ndá Jùdèyà gí, Jézù gii ñjè nó ya gí tàkò ndú ta 'dóó o mì wó náa à gbí muu wó ta kpéeti wó. Yí mà gii yee kà, yí gii dù ká gbí kóó.

11 Káa ro ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ta gbolò o tí nò 'dáá gí ká gí kpokèji tí wó. Ndú mà gii ñjè yí lá, ndú gii dù kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí ngò? Yí kòti 'di? 'Dakò tí nò ngò?»

12 Káa ndá sè mbè 'duù ñinò ndú kù gii 'dè a ngúcó ta rè wó. Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú máa, «Yí a tó 'duù!» Ndá 'bí 'duù máa, «Yí a vò mbe ñonkò muu ndá 'duù!»

13 Gbèè 'duù mbe 'dè có ta rè wó gí yaà wálá, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nò kù cì gúku tí ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà.

14 Ndá 'duù mà gii yee gbí jíjí'dí-jìgì'di sili mì o bà bàkà tàkìi bà tò ndùúrù gí, Jézù gii rì gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi yí gii 'bità bà ñibà i ji ndá 'duù.

15 Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà mà gii ñjè yí kù ñibà i, nje ndú gii 'dèè gí. Bìndi ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nò 'de ña muu tí nò 'do kòti 'di, káa yí jé ta 'bí gbèè rì ki tí wó kùro 'bí mbe ñibà tàkìi mì ndá Jùdèyà lá.»

16 Káa Jézù mà gii ñjè ña bà kojo có mì ndú nò, yí gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kù ñibà me 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.

Ye kù ñi a bà có mì mbe tuu ye.

17 Go bà bàkà go có mì Mbíri má kuu tí 'duù,

yí bà ñjè ñi gí máa,

ye kù ñi a bà có mì Mbíri.

Káa ye má kù ñi a bà 'dóó có mì ye,

'duù tí nò delè bà ñjè ñi gí.

18 Tacó 'duù má kù ñibà a 'dóó có mì wó,

à gbí muu wó a có máa,

ndá 'duù 'ví te duù míti yì.

Káa 'duù ñinò mbe kù bàkà nètè tacó wàa ndá 'duù 'ví te ta duù míti mbe tuu yí nó a 'duù jáá,

yí delè me mbe 'viya lá.

¹⁹ Mòze dígísèé 'dè có ji yo lá?

Káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo mbe kù kpòlo tí có mì Mòze kpónó kuu tí ?

À má ènò, yo kù paa ta bà zi ye tacó yè?»

²⁰ Káa ndá 'duù tí nò gii 'visì có ji Jézù máa, «À tí lo a mâ! A 'di ká kù jè ta bà zi wò?»

²¹ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye bàkà káa i gbaànjé, káa nje yo 'dáá gí kpónó 'dèè gítí gí.

²² Mòze dígísèé 'dè có ji yo máa, yo ya ta ndá 'vii-'dakò gí gbí gázà ta sili vô-nje ta'ò bindi bà jò ndú. (Gbí có tí nò me ènó máa, a Mòze dígísèé ká 'bità bà ya gí gbí gázà ji ndá Jùdèyà nò lá; gázà a cèe ká i mbe 'bità tí gbí o mì ndá ká gù yo, tí ndá mbe 'bità bà jò ña yo tí ndá Jùdèyà mí muu to tí nò.) Yo kpónó kù waa ndá 'vii mì yo ta ñi bà wotí gbí tàkii mì yo tí ndá Jùdèyà náa sili tí nò vô-nje ta'ò náa Mòze 'deke ji yo nò má tè 'vii ta ñi bà wotí gbí tàkii mì yo nò. Káa vò i tí wálá,

²³ tacó ñinó a sili tí nó náa Mòze 'deke ji yo, tí sili bà waa ndá 'vii gbí tàkii mì yo nó ká nò. À má ènò, tàkòcò yo kpónó kù kpòlo gítí có bà 'vala kuùkpò 'duù mì ye ta ñi bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà tacó yè?

²⁴ Yo si bà zeke káa 'duù wàa yo 'ví waa có mítí wó nò mí to. Yo waa có ta yúco.»

Muu ndá 'duù ñonòkò tí gítí dúú bàndò bà gí Bindi-Mbírì gí

²⁵ Ndá 'bí 'duù Jèrùzàlémè bà-i-nò gii 'bità bà 'vee 'vé máa, «À nó me 'dakò tí nó náa ndá kpó 'duù mì ndá Jùdèyà kù pà bà tí wó tacó bà zi yí nó ká nó lá?

²⁶ Yo nò yí kuu nò, kù 'dè có kùro ndá 'duù 'dáá gí ta gúku tí wó wálá! À 'ví dù a yúco máa, ndá kpo 'duù ùnje gí máa, yí a Bindi-Mbírì?

²⁷ Ndú má 'dè ènò, káa ndoo 'dáá gí nò to tí nó náa yí gí 'do tí nó ni gí nó! Káa 'bí 'duù wúnò bà nò to tí nó náa Bindi-Mbírì bà gí 'do tí nó ni wálá.»

²⁸ Jézù mâ gii 'di ndá có tí nó náa ndá 'duù tí nó kù 'dè gítí wó si yí kù nìbà i ji ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbírì nò, yí gii 'visì có ji ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa,

«À yúco máa, yo nò ye ni gí.

À delè a yúco máa, yo nò bàndò bà jò ye ni gí.

À kpèti ká ènò,

ye gí me 'do gbí 'dóo có mì ye lá.

A 'duù ká tuu ye.

'Dóo 'duù tí nó mbe tuu ye nò kuu tí,

káa yo nò yí ni lá.

²⁹ Káa ye nò yí ni gí,

tacó a ye ká gí 'do mì wó.

À delè a yí ká tuu ye.»

³⁰ À gbí muu ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa gbèè 'duù gbí òkò tí ndú mbe gàà 'bì tí wó wálá, tacó o mì wó tè lá.

Jézù 'dè có gítí o bà nje nó mì wó wúnò ('do muu to tí nò)

31 Ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí Jézù gí nó ta o tí nò me mbè kuu gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò. Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Bindi-Mbíri má gí wúnò, yí bà bàkà a ndá 'bí ña kpo-kpò serè mbe ndii ndá ñinó kpónó náa 'dakò tí nó kú bàkà nó gí?»

32 Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà má gii 'di ña 'vé tí nò náa ndá mbe ùnje gítí Jézù kú 'vee gbí ngúco nò kú gii 'vèè cee nje ndá 'duù me a mbè, ndú gii toko có ta Kùro ndá bu-Mbíri mì ndú, bindi ndú gii tuu ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá àsikèri mbe kú kpolo tí 'bá-Mbíri gí bà zèè Jézù.

33 Káa Jézù gii 'dè có ji ndú máa,

«Ye bà dù ta yo ká ta làmbu o,

bindi ye bà gii dele ndi ye ya gí mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò.

34 Yo bà gii pà bà tí ye,

káa yo bà 'de ye wálá.

Tacò wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó tí yo wálá.»

35 Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Yí tà kú ya gí kòtí 'di, waa bà 'de ta yí 'ví kpò tí ta ndoo? Yí kú ya a i gí tàkò ndá 'bí Jùdèyà ñinó mbe 'vaaka ta ndi 'bá mì ndá Ìgirigí nó, tacò bà nibà i ji ndú?

36 Gbí ña có mì wó náa yí 'dè éno máa, «Yo bà gii pà bà tí ye, káa yo bà 'de ye wálá, tacò wotí bà yee tí bàndò tí nó náa ye kú gii ya gítí nó tí yo wálá? nó máa yè?»

Pù njáa ta ngo mbe kú 'vala ndá 'duù kú 'va 'do gbí

37 Ta ndòngbù sili, tí kpóló-kpolo ri mì o bà tò ndùurù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, Jézù gii rò tíyò á kùro ndá 'duù 'dáá gí, bindi yí gii kò-kò ji ndú, máa,

«'Duù ñinó ta go ngo tí wó nó,

si yí 'ví gí gí mì ye,

waa yí 'ví ñjù ngo.

38 'Duù má ùnje gítí ye gí,

ngo mbe 'vala 'duù bà 'va 'do gbí njembí wó dúú bà ya tí,

a go có tí nó náa a kuu gbí wáràgà mì Mbíri nò.»

39 Jézù lòkò'bò có tí nó a i gítí Bèri-mi-Mbíri tí nó bà gii gí gí muu ndá mbe ùnje gítí có mì wó nò. Bèri-mi-Mbíri ta o tí nó gí gí muu ndú kálásè, tacò Mbíri ta o tí nó te Jézù ya tí gí pí jàlàmbà á gbíri kálásè.

Ndá 'duù fùumà có gítí Jézù

40 Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbe 'di ndá có mì Jézù náa yí 'dè gbí ndá sili tí nó náa yí bàkà mí Jèrùzàlèmè nò gii 'dè có máa, «'Dakò tí nó dú káa mbe 'dòkò có mì Mbíri tí nó mì Mòze nò!»

41 Ndá 'bí 'duù gii 'dè có máa, «Yí a Bindi-Mbíri.»

Bindi ndá 'bí 'duù ñindi ndú gii 'vee a 'vé máa, «Bindi-Mbíri bà gí 'do Gàllléyà ta ña kpokèji ngayi?

42 À wálá cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Bindi-Mbíri bà dù a 'vii-gù mì Dàvidè tí nó tí gbolò gba mì ndoo tí ndá Jùdèyà dígísèé nó? À delè gii cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, àà bà jò yí a i mí gbí mòòkò bindi Dàvidè á Bètèlèmè?»

43 Có mì ndá 'duù ta o tí nó gii me a fúú-fu-fù gítí Jézù.

44 Ndá 'bí 'duù gii dù ká to nò máa, à zèè yí gí. Káa gbèè mbe gàà 'bì tí wó gii dù lá.

45 Bà zèè Jézù gii dù káa kpò ndâ 'duù tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà tuu ndú gí bà zèè yí nó gí. Ndú bà-i-nò gii dele ndi ndú ya gí mì ndâ mbe tuu ndú, si yí mí to. Ndâ kpo 'duù tí nó mbe tuu ndú nó mã gii 'vee ndú máa, «Yo gí ta yí lá tacó yè?»

46 Ndâ àsikèrì tí nó gii 'visì có ji ndâ kpo 'duù tí nó máa, «'Bí 'duù jé mbe 'dè có di tàkò 'dakò tí nó wálá.»

47 Ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà bà-i-nò gii 'vee ndâ tú mì ndú nó ta sé có máa, «Yí ònòkò muu yo delè gí?

48 Yo nì rè 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze tí ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà ta ndâ kpo 'duù jé mbe ùnje giti ndâ có mì wó ji ze, wàa ze 'ví 'di ta tù ze gi!

49 Ndâ mbè 'duù tí nó 'di gbí 'bí i gbaànjé 'do tí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà lá. Káa sè ònò a ònò ndú ta Mbíri!»

50 Káa, 'bí 'dakò gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà ta rè wó a Nikòdémò, tí 'duù mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù á tàbèngii sàà kùro gí, gii 'dè có ji sè ndâ ka wó kpo 'duù máa,

51 «À gbí tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà waa có mítí 'duù si có mì wó mí gbí yí wó lá. À mã ènò, ndoo kùtáa bà 'di a kòcò wó má kòzò gi.»

52 Ndâ ka Nikòdémò tí ndâ kpo 'duù mã gii 'di có tí nó náa yí 'dè nó, ndú gii 'vee yí máa, «Wò delè gí 'do Gàliléyà? Mã ènò, ya gí bà pà gbí wàràgà giti tàkii mì ndoo tí ndâ Jùdéyà, bìndi wò bà 'de éno máa, 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri jé mbe gí 'do Gàliléyà nó wálá.»

53 Ndâ 'duù bà-i-nò gii 'vaaka 'do bàndò tí nó ya gí 'bá mì ndú gí.

8

1 Jézù gii ta'va ònò ndú wó ya a i gí pí Gú Mbâ.

2 Bìndi yí gii gbo'o ta 'bí yé 'do kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndâ 'duù mã gii kili me mbè gí, yí gii ki tí wó to, bìndi yí gii nìbà i ji ndú.

'Bí nù náa a zèè yí ta 'dakò

3 Mã gii zeke'o, ndâ 'bí mbe 'di gbí-o, ta ndâ 'bí mbe kpolo tí tàkii mì ndâ Jùdéyà, gii yee ta nù mì 'bí 'dakò náa à zèè yí ta 'dakò-ngbà gí. Ndú gii rò nù tí nó mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí.

4 Bìndi ndú gii 'vee Jézù máa, «Mbe nìbà i, à zèè nù tí nó kpátá-kpàtà ta 'dakò.

5 Káa Mòze 'dè có ji ndoo gbí tàkii mì ndoo éno máa, ndoo 'ví zi nù mbe bàkà ònò i tí nó kpónó náa nù tí nó bàkà nó ta bà 'vaka yí ta díí. Nògí, có mì lo ònò lo máa yè?»

6 Ndâ 'duù tí nó 'vee ònò 'vé tí nó ká tacó bà pà nje Jézù, máa nje wó mã yaaka kpéré've gí, wàa ndâ yí 'ví 'de ta kpokèjì giti wó.

Káa Jézù gii biya bà 'visì có ji ndú gí tàkò 'vé tiri mì ndú nó gí. Yí gii mò káa muu wó gí to, bìndi yí gii 'bità bà ka i mítí to ta sili 'bí wó.

7 Káa ndâ 'duù tí nó gii aanga muu ndú ká mítí gbèe 'vé mì ndú nó. Go bà 'visì có ji ndú mã gii gí giti Jézù gí, yí gii te muu wó gí yaà, bìndi yí gii 'visì có ji ndú máa, «'Bí 'duù gbí òkò tí yo jé mbe bàkà wò i lá mã kuu tí , si yí 'ví co gí kùro, wàa yí 'ví 'va kpédélé díí mítí nù tí nó.»

8 Jézù 'dè káa có tí nó ji ndú gí, yí káká'i gii mò muu wó gí to, kù cu i mítí to.

⁹ Ndá 'duù tí nò mbe gí ta nìí tí nò gí kùrò Jézù nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú gii 'bità bà 'vaaka 'do bà-i-nò gbaànjé-gbaànjé, kpòò yee tí o tí nó náa á káa nìí tí nó náa ndú gí ta yí gí gbí ngbàngà kùrò Jézù nò ká gii dù ta kpéétí wó kùrò Jézù. A ndá kpo 'duù ká co gí sè 'dáá kùrò má kózò gí, bindi ndá 'vii gii co gí tàkò ndú.

¹⁰ Jézù mà gii te muu wó gí yaà, yí gii nò káa nìí tí nò kù rò tìyò ta kpéétí wó. Bindi yí gii 'vee nìí tí nò máa, «Ndá mbe kpi ngbàngà tí lo káa ya gí kòtì 'di, nìí? 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí lo wálá?»

¹¹ Káa nìí tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Gbèe 'duù gbí òkò tí ndú mbe waa có mítí ye wálá, kpo 'duù.»

Káa Jézù gii 'visì có jì nìí tí nò máa, «À nìkì ma. À má éno, ye delè bà waa có mítí lo wálá. Nògí, ya gí, wàa wò 'ví bàkà vò i káká'i lá.»

Jézù a ngba'o mì ndá 'duù

¹² Ta o tí nò Jézù gii 'dè 'bí có jì ndá 'duù káká'i máa,

«Ye a ngba'o mì ndá 'duù.

'Duù mbe kù ru ndi ye bà nò gbí 'dí'di'o ngé gí wálá.

Yí bà dù gbí ngba'o ñinó mbe 'vala yí nò.»

¹³ Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè nò, ndú gii 'visì có jì yí máa, «À káa wò ká kù wu gbí tí lo ta kpéétí lo. À má éno, có mì lo nò bà dù me yúco lá!»

¹⁴ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Yo 'dè a yúco máa, ye kù wu gbí tí ye ta kpéétí ye,
káa kpèti ká éno, ye kù 'dè a yúco,
tacó ye nò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni gí.

Ye delè gii nò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni gí.

Káa yo nò bàndò tí nó náa ye gí 'do tí nó ni lá.

Yo delè nò bàndò tí nó náa ye kù ya gítí nó ni lá.

¹⁵ Yo kù waa có me ta yúco lá.

Káa ye me mbe waa có mítí 'duù gbaànjé lá.

¹⁶ Káa, ye má waa có mítí 'duù,

ye bà waa có ta yúco.

Tacó ye kù waa có me ta kpéétí ye lá.

Ze kù waa có a i ta Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nò.

¹⁷ À cu mí gbí wáràgà gítí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà éno máa,

«Ndá 'duù só má ùnje gítí gbèe có gí,

gbí éno máa, có tí nò a yúco.»

¹⁸ Ye kù 'dè có gítí mīri ye,

káa Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó kuu tàkò ye.»

¹⁹ Káa ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà gii 'vee Jézù máa, «Bu lo tí nò kòtì 'di?»

Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì ndú máa,

«Yo nò ye ni lá.

À má éno, yo delè bà nò Bu ye ni wálá.

Yo kùtàá má nò ye ni gí,

yo bà nò Bu ye delè ni gí.»

²⁰ Jézù 'dè ndá có tí nò jì ndá 'duù mí bàndò bà kili i-Mbíri. Káa gbèe 'duù mbe zèè yí ta o tí nó wálá, tacó o mì wó tè kálásè.

Bà 'di gbí có gítí Jézù kpò nje ndá kpo 'duù mí ndá Jùdéyà gí

²¹ Jézù gii 'dè 'bí có ji ndá 'duù tí nò máa,

«Ye bà gii ya gí.

Yo bà gii pà bà tí ye si bà volo ji yo gí,

káa yo bà 'de ye wálá,

tacó wotí bà ya gítí bàndò tí nò náa ye kú gii ya gítí nò tí yo wálá.

À má éno, yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.»

²² Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdéyà gii 'bità bà koṛo gbí có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, ndú bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yì kú ya gítí wálá nò, máa, «Yí bà zì tí wó zì-zì? À 'ví dù nò a gbí có tí nó náa yì kú 'dè éno máa, ndoo bà 'de wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa yì kú gii ya gítí nó wálá nò ká nò?»

²³ Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«'Bè gbí òkò tí ndoo ta ndoo a ñinò:

'bá mì yo a i muu to tí nò,

káa 'bá mì ye a i gbírì.

Rèngbó yo a i muu to tí nò,

káa rèngbó ye me i muu to tí nò lá.

²⁴ Yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.

Yo má ùnje éno máa,

Ye a Ye tí nó tí Ye nó, lá,

yo bà cì mí gbí ndá vò i mì yo.»

²⁵ Káa ndá kpo 'duù mí ndá Jùdéyà gii 'vee Jézù máa, «Wò a Wò tí 'di?»

Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ye 'dè ji yo sàà kuro gí.

²⁶ Ndá có gbí muu ye tacó bà 'dè ji yo go mbìlì gbí cikaà.

Ndá i ñinó náa ye biya 'do mì yo gí nó delè me ndá i bà 'deke cee lá.

Káa 'duù tí nó tí mbe tuu ye nó a 'duù ñinó tí mbe 'dè yúco;

tacó éno, ye kú 'dè ji yo muu to tí nó káa ndá có ñinó náa ye 'di 'do mì wó nò.»

²⁷ Bà 'di gbí éno máa Jézù kú 'dè có ji ndá yì a i gítí Mbírì nò gii kpò ndá 'duù tí nò gí.

²⁸ Tacó éno, Jézù gii 'dè có ji ndú máa,

«Yo kpónó ñò ye ni lá.

Yo má te 'Vii-mì-'Dakò gí yaà kózò gí,

yo bà gii ñò ni éno máa, Ye a Yí.

À delè nò bà gii dù a o bà ñò mì yo ni éno máa,

ye kú bàkà i me ta muu ye lá;

ye kú ni káa bà có ñinó náa ye 'di 'do mì Bu ye.

²⁹ Delè 'duù tí nó mbe tuu ye nó kuu ta ye;

yí si ye ta kpéétí ye lá,

tacó ye ta o 'dáá gí kú bàkà káa i ñinó mbe kú peteke tàkòcò wó nò.»

Cè bà bàkà i mì ndá 'vii mì Àbiráámò

³⁰ Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá mbe 'di có mì Jézù nò gii ùnje gítí ndá có mì wó gí.

³¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndá Jùdéyà ñinó mbe ùnje gítí có mì wó gí nó máa,

«Yo kpolo tí ndá có mì ye kácá-kácá,

tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ cèe mbe tala có mì ye dúú bà ya tí .

32 Yo bà dù tí ndâ mbe nò yúcó ni gî.

Bìndi yúcó bà gii njaanga wú 'do tí mîri yo gî.»

33 Káa ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdèyá tí nò gii waa gbí có mì Jézù nò ta bà 'vee yí máa, «Ze a ndâ 'vii-gù Àbìráámò. Ze jé dù tí ndâ bòò mì ndâ 'bí 'duù sàà kùro lá. À má ènò, gbí có mì lo náa wò 'dè ènó máa, «Àà bà njaanga wú 'do tí mîri yo» nò máa yè?»

34 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Ye kú 'dè jì yo a cèe yúcó máa,
'duù mbe bàkà vò i gî, gbí ènó máa,
vò i ga wú mítí mîri wó gî.

35 Káa bòò dù tí 'bá ngbé lá.

A 'vii-'bá ká kú dù tí 'bá ngbé.

36 Káa 'vii mì mbe 'bá má njaanga wú mì vò i 'do tí mîri lo gî,
wò bà dù tí bòò mí vò i káká'i wálá.

37 Ye nò ni gî máa,
yo a ndâ 'vii-gù mì Àbìráámò,
káa ta ndâ ña ñinò 'dáá gî,
go bà zi ye kuu tí yo,
tacó ndâ có tí nó 'dáá náa ye kú 'dè nó ya gí gbí muu yo gbaànjé lá.

38 À má gítí bà mîri ye,
ye kú 'dè có ká gítí ndâ i ñinó náa ye nò 'do mì Bu ye nò.
Káa yo, yo kú bàkà káa ndâ i ñinó náa yo nò 'do mì bu yo nó delè.»

39 Ndâ 'duù tí nò bà-i-nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Bu ze a Àbìráámò.»

Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Yo kú bàkà tí yo máa,
yo a ndâ 'vii mì Àbìráámò,
káa, yo kùtàá dú má káa ndâ 'vii mì Àbìráámò go có tí nò gbí nje yo
nò,
yo bà mèlè ndi Àbìráámò gî.

40-41 Káa, yo kpónó kú pà kpokèjì tacó bà zi ye tí mbe kú 'dè yúcó tí nó
náa ye 'di 'do mì Mbíri nó jì yo.

Yo je nò a ña i bìndi 'bí ña bu yo,
tacó Àbìráámò dígísèé me mbe me ña ndâ vò i tí nò kpónó náa yo kú
me nò lá.»

Ndâ 'duù tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ze me ndâ 'vii-ngbà lá. Bu ze ká
gbaànjé, tí Mbíri.»

42 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Mbíri kùtàá má dú káa bu yo,
yo bà zè ye nìkì gî,
tacó ye gí 'do mì Mbíri.

Ye gí dú 'do mì Mbíri.

Ñinó a ye ká nò.

Ye gí me ta muu ye lá.

À tuu ye túú-tuu.

A Mbíri ká tuu ye.

43 Yo 'di gbí có tí nó náa ye 'dè nó lá tacó yè?

Yo 'di gbí có tí nó lá,

tacó kòcò ye gbí tù yo go mòngò gbí tù bô.

44 Bu yo a Gba-vò-i.

Tacó ènò, à nìkí tí yo a bà bàkà i ñìnò ta gó tí bu yo nò.

Nèté mì wó a bà zì ku 'do sàà.

Nèté mì wó jé táánò ta yúco wálá.

Tacó yúco mì wó jé wálá.

Yí má kù 'dè 'vére,

yí kù bàkà nò a i gbí kù wó,

tacó yí a mbe 'vére, tí bu 'vére.

45 Káa à má gítí ye,

ye a mbe 'dè yúco.

Ñìnò a nderè có tí nò náa

yo ù ta nje gítí ye lá nò ká nò.

46 A 'di 'do gbí òkò tí yo ká bà tù 'bì wó gí yaà, máa,

yí jé zèè ye ta vò i gí?

Káa ye má kù 'dè a yúco,

yo ùnje gítí ye lá tacó yè?

47 'Duù má a 'viì mì Mbìrì,

yí kù 'di káa có mì Mbìrì,

káa yo má biya bà 'di có mì Mbìrì gí, à ká dú,

tacó yo me ndá 'viì mì Mbìrì lá.»

Ndá Jùdéyà 'dè vò có gítí Jézù

48 Ndá Jùdéyà bà-i-nò gii 'dè có jì Jézù máa, «Cè bà i mì lo go cè bà i mì ndá 'duù Sàmàriyà nò! A má ká gbí muu lo. A kponje ká nje lo gítí có tí nò náa ze 'dè nò?»

49 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ye me mbe má lá,

ye kù tégàrà a Bu ye.

Káa à tí yo a go bà volo rè ye.

50 Ye kù pà me bà wu gbí ye lá.

Có gítí bà wu gbí ye nò a nèté mì 'bí 'duù tí cèè mbe waa có.

51 Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,

'duù mbe kpolo tí ndá có mì ye bà cì wálá.»

52 Ndá Jùdéyà gbí ñìnò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ze kpónó nò ni ngbàrángà'i gí máa, a gbí muu lo a i. Àbìráámò cì gí. Ku delè zì ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì léé gí. Káa áá gii dù nò a wò ká gii 'dè có máa, 'duù mbe 'di có mì lo bà 'di pò ku wálá.

53 Wò me gbolò ndii bu ze tí Àbìráámò mbe cì gí nó gí? Ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì delè 'dáá gí zò to gí. Wò kù bàkà tí lo tí 'di kpónó?»

54 Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Ye kùtáá má kù wu a gbí tí ye ta kpééti ye,

gbí bà wu gbí tí ye bà dù wálá.

Káa a Bu ye tí nó náa yo kù 'dè có máa,

yí a Mbìrì mì yo nó,

ká kù wu gbí ye.

55 Yo nò yí ni lá,

káa ye nò yí ni gí.

Ye má 'dè có máa, ye nò yí ni lá,

ye bà dù tí mbe 'vére a go yo mbe kù 'dè có máa,

yo nò yí ni gí,
káa yo nò yí ni lá.

Ye nò yí ni gí.

Ye delè kù kpolo tí có mì wó.

⁵⁶ Bu yo Àbiráámò dígísèè kù dù ta líkí'ò tí wó máa,
yì bà nò o bà gì ye.

Yí gii nò ye gí,

bìndi tàkòcò wó gii peteke gí.»

⁵⁷ Káa ndá 'duù tí nò gii 'visì có jì Jézù máa, «Ndoò tí lo yee gbí zi'duù-só-nje muu'bi lá. Wò delè jé nò Àbiráámò lá.»

⁵⁸ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,
«Ye kù 'dè jì yo a cèe yúcó máa,
kùro o bà jò Àbiráámò táánò,
ye kuu tí.»

⁵⁹ Ndá 'duù tí nò má gii 'di ña có tí nò náa Jézù 'dè jì ndú nò, ndú gii turu díí tacó bà 'vaka ta yí. Káa Jézù gii ñònòkò tí wó 'do tí ndú mí gbí òkò tí ndá 'duù, yee tí o tí nó náa yí gii ndo 'do gbí ndùgù 'bá-Mbíri gí.

9

Jézù njaanga ọ̀o 'bí 'dakò ta ọ̀i bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà

¹ Si Jézù kù gii ndii ta nó, yí gii nò 'bí 'dakò náa à jò yí ta sú ọ̀o 'do gbí yí.

² Ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii 'vee yí máa, «Nderè bà jò 'dakò tí nò ta sú ọ̀o kpónó 'ví dù 'do tí 'di, Mbe nibà i? À 'ví dù 'do gbí 'dóó vò i mì wó wèè, 'do gbí vò i mì ndá bu wó ta nawu wó?»

³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndá mbe tala có mì wó máa, «À me 'do gbí có mì wó lá. À delè gii dù me 'do gbí có mì ndá mbe jò yí lá. À jò yí ènò tacó wàa ndá 'duù 'ví nò ta Mbíri ní tí mbe wotí.

⁴ Ndoò bà bàkà ndá nètè mì 'duù tí nó mbe tuu ye nò ká kpónó si o bèè lá nò,
tacó 'dí'di'ò kèjì,
káa 'duù mbe bàkà nètè gbaanjé gbí 'dí'di'ò wálá.

⁵ Ye a ngba'ò mì ndá 'duù ta o tí nó
náa ye kpónó kuu muu to tí nó nò.»

⁶ Bìndi bà 'dè có tí nò mì Jézù jì ndá mbe tala có mì wó, Jézù gii cù ngo cù mítí to, bìndi yí gii merèke ta tú, bìndi yí gii toro mítí ndá ọ̀o mbe sú ọ̀o tí nò sósò'ò gí.

⁷ Bìndi yí gii 'dè có jì mbe sú ọ̀o tí nó máa, «Ya gí bà caka gbí ọ̀o lo ta ngo gbí Dùúgú Silòwámù.» (Gbí rẹ̀ tí nó tí Silòwámù nò máa, à tuu yí túú-tuu.)

Mbe sú ọ̀o tí nó má gii bàkà go có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gii dele 'do bàndò bà caka gbí ọ̀o wó tí cèe 'duù ta ndá ọ̀o wó sósò'ò kù zeke'ò ngbàrángà'i.

⁸ Ndá 'duù ñinò ta ndá 'bá mì ndú dè-dè ta ndú nó, ta ndá 'bí 'duù ñinò mbe nò yí sàà kù yù i gbí sú ọ̀o gí nó má gii nò yí, ndú gii 'bità bà 'vee 'vé, máa, «À nó go 'dakò tí nó táánò tí mbe sú ọ̀o mbe kù yù i á to kàzò nó le! Káa a yè ká gii njaanga ọ̀o wó ñinó?»

⁹ Ndú bà-i-nò gii 'deeke kponje á gbí òkò tí ndú á ta kpéétí ndú gí. Ndá 'bí 'duù máa, «A yí!» Ndá 'bí ka ndú máa, «À me yí lá! A 'bí 'duù mbe je cè kózò tí wó.» Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndú máa, «Ìjínò a ye tí 'dakò tí nò.»

¹⁰ Ndá 'duù tí nò bà-i-nò gii 'vee yí máa, «A yè ká njaanga ọ lo?»

¹¹ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndú máa, «A 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jézù ká ònòkò tú, bindi yí gii ọrò mífí ndá ọ ye sósò'ò gí. Bindi yí gii 'dè có ji ye máa, ye ya gí bà caka gbí ọ ye ta ngo tí Dùúgú Silòwámù. Ye mà gii bàkà go có mì wó nò, ndá ọ ye gii njaanga tí gí.»

¹² Ndá 'duù tí nò gii 'vee 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ wó nó máa, «'Dakò tí nò mbe njaanga ọ lo nò kpónó ngó?»

Káa 'dakò tí nò gii 'visì có ji ndú máa, «Ye ọò bà tí wó lá.»

Ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà 'viiki gbí kpokèji bà njaanga ọ 'dakò tí nò mì Jézù

¹³ Ndá 'duù gii je 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ wó nó ya tí gí kùrò ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹⁴ Rì tí nó náa Jézù mereke ta tú, bindi yí gii njaanga ta ọ 'dakò tí nó nò a rì bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà.

¹⁵ Tacó éno, ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà gii 'vee ndi gbí nje 'dakò tí nó káká'í a gítí ọ kpokèji bà njaanga ọ wó mì Jézù. Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Yí ọrò káa tú mífí ndá ọ ye sósò'ò gí. Ye mà gii caka tú tí nó, ndá ọ ye gii njaanga tí gí.»

¹⁶ Có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè ji ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà nò gii ònòkò muu ndú gí. Tacó éno, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'visì có ji yí máa, «'Dakò tí nó mbe bàkà ọ i tí nó bà dù me 'duù ònó mbe gí 'do mì Mbířì nó lá, tacó yí kú gbètèkè rì bà wotí gbí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyà.» Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii loko kú 'vee ndá 'bí ka ndú ònó mbe 'dè có éno máa 'duù tí nó a mbe bàkà vò i nó, máa, «Mbe bàkà vò i bà bàkà ndá kpo-kpò serè go ọ ònó kpónó nó ta ọ kpokèji ngàyi?»

¹⁷ Tacó éno, ndú gii tẹ ndi tí ndú gii 'vee yí káká'í máa, «Yí 'vala wò 'do gbí sù ọ gí. À má éno, 'dóó có mì lo gítí wó máa yè?»

Káa 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kọrò có máa, 'dakò tí nó a mbe 'dòkò có mì Mbířì.»

¹⁸ Ndá Jùdèyà bà-i-nò gii me a kpìiki-kpìiki gítí bà ùnje máa, 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ndá ọ wó nó táánò dú káa yúcó mbe sù ọ. Tacó éno, ndú gii tuu tú gí tàkò ndá bu wó ta nawu wó.

¹⁹ Ndá bu 'dakò tí nó ta nawu wó mà gii gí gí, ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gii 'vee ndú máa, «À dú nó káa 'vii mì yo ká nó? Yo máa, áá táánò jò yí ta sù ọ 'do gbí yì, káa yí kpónó kú zeke'o ée?»

²⁰ Káa ndá bu 'dakò tí nó gii 'visì có ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà máa, «Ze ọò ni gí, máa, yí a 'vii mì ze. Ze delè gii ọò ni gí, máa, yí táánò tẹ ta sù ọ 'do gbí yì nawu wó.

²¹ Káa ze ọò ọ i tí nó mbe njaanga ọ wó nó ni lá. Ze delè ọò 'duù tí nó mbe je yeè ji yí nó ni ká lá. Nje wó kuu tí wó. Yí me dó 'vii lá. À má éno, yo tẹ'é tí wó, wàa yo 'ví 'vee yí, wàa yí 'ví túbà dúú kpokèji ọ i tí nó mbe 'de yí nó ji yo.»

²² Ndá bu 'dakò tí nó náa Jézù njaanga ọ wó nó 'dè ọ có tí nó ji ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tacó à tí ndú a gúku. Tacó ndú ọò ni gí máa, ndá

kpo 'duù mí ndá Jùdèyà ẹ̀re nje có mí ndú sàà gí máa, 'duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbírì gí, 'duù tí nò 'ví 'dò kò wó mí bàndò bà kílì ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì káká'í lá.

²³ Nìnò a gbí nderẹ̀ có tí nò náa ndá bu 'dakò tí nò gii tooko ta có tí nò 'do muu ndú gí muu wó máa, «Yí me dó 'viì lá. Yo 'vee yí,» nò ká nò.

²⁴ Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà má gii 'di kòcò ndá bu 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí sù ọ̀ nò cee gí, ndú gii tuu tú gí tàkò 'dakò tí nó káká'í. Yí má gii gí gí, ndú gii 'dè có jì yí máa, «'Dè yúcó mí lo kùro Mbírì. Tàcò à má gítí ze, ze ọ̀ nì gí máa, 'dakò tí nó náa wò 'dè có máa, a yí ká njaanga ọ̀ lo nò, a mbe bèè ọ̀ Mbírì.»

²⁵ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì ndú máa, «Yí má a mbe bèè ọ̀ Mbírì, ye ọ̀ bà nìnò lá. I nìnò náa ye ọ̀ nì gí cuki nó káa nìnò máa, ye táánò a mbe sù ọ̀, káa ye kpónó kù zeke'o.»

²⁶ Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà gii 'vee yí máa, «Yí táánò bàkà mítí ndá ọ̀ lo nò a ọ̀a yeè yè, náa ndú gii njaanga ta tí nò?»

²⁷ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà máa, «Ye 'dè có tí nó jì yo á kùtáà sàà gí, káa yo sè tú yo lá. Nògí, yo kpónó kù 'vee ndi gbí nje ye máa, ye 'ví 'dè jì yo a ọ̀a có yè káká'í? À tí yo a go bà dù tí ndá mbe tala có mí wó delè?»

²⁸ Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'bità bà no nje ndú gítí 'dakò tí nó ta ọ̀a có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò. Bìndi ndú gii 'visì có jì yí máa, «Go bà dù tí 'duù mí wó má tí lo, mbe tii wò wálá. Káa à má gítí ze, ze a ndá 'duù mí Mòze.

²⁹ Ze ọ̀ nò ní gí máa, Mbírì dígísèè 'dè có a i jì Mòze. Káa à má gítí 'dakò tí nó á mí lo nò, ze ọ̀ bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó nì lá.»

³⁰ Káa 'dakò tí nò gii 'visì có jì ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà máa, «A có serè! Yí njaanga ọ̀ ye gí, káa yo ọ̀ bàndò tí nó náa yí gí 'do tí nó nì lá!

³¹ Ndoò ọ̀ nì gí máa, Mbírì sè tú wó gítí ndá có mí ndá mbe bàkà vò i lá, yí kù sè tú wó a i gítí ndá có mí ndá 'duù nìnò mbe kù bàkà i jì yí, tí ndá mbe bàkà go có mí wó tí Mbírì nò.

³² 'Do tí bà 'bità bà suu to tí nó, 'bí 'duù mbe 'di có jé éno máa, 'bí 'duù njaanga ọ̀ 'bí 'duù nìnò náa à jò yí ta sù ọ̀ 'do gbí yí gí nò wálá.

³³ Káa 'dakò tí nó mbe njaanga ọ̀ ye nò má gí me 'do mí Mbírì lá, yí kùtáà bà 'de wotí bà bàkà i gbaànjé wálá.»

³⁴ Ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nó náa 'dakò tí nó 'dè jì ndú nò, ndú gii mòkò yí 'do kùro ndú, ta bà ọ̀noko yí máa, «À jò wò cùmúú mí gbí vò i, káa wò kù gii bàkà tí lo tí mbe nìbà có mí Mbírì jì ze?»

Bà dù tí mbe sù ọ̀ a kùro Mbírì

³⁵ Jézù má gii 'de 'dakò tí nó náa yí njaanga ọ̀ wó nò bìndi bà 'di có bà mòkò yí mí ndá kpo 'duù mí ndá Jùdèyà 'do kùro ndú, Jézù gii 'vee yí máa, «Wò ùnje gítí 'Viì-mì-'Dakò ta njembí lo gbaànjé gí?»

³⁶ Káa 'dakò tí nó gii 'vee Jézù máa, «'Duù tí nó ta rẹ̀ wó a 'Viì-mì-'Dakò nò a 'dí? Tùbà tí wó jì ye kùro, má kózò gi, ye 'ví ù ta nje gítí wó, kpo 'duù.»

³⁷ Jézù bà-i-nò gii 'visì có jì 'dakò tí nó máa, «Wò kù zeke 'duù tí nó ta rẹ̀ wó a 'Viì-mì-'Dakò nò ta ọ̀ lo. À delè kpónó a yí ká kù 'dè có jì wò nò.»

³⁸ 'Dakò tí nò mà gii 'di có tí nò náa Jézù 'dè jì yí nò, yí gii ìrì ta muungbò wó ya gí bà kaa to á kùro Jézù ta 'bì wó, bìndi yí gii 'dè có jì Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye.»

³⁹ Káa Jézù gii 'visì có jì 'dakò tí nò, náa yí njaanga ọ̀o wó nò, máa, «Ye gí gí muu to tí nó tacó wàa ndá mbe sú ọ̀o 'ví zeke'o, wàa ọ̀o ndá mbe ọ̀o 'ví yoo gí.»

⁴⁰ Ndá mbe kpòlò tí tàkì mí ndá Jùdèyà nìno mbe dù 'dè á ẹ̀gbà tí Jézù ta o tí nò mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè nò, ndú gii 'vee yí máa, «Ze delè ngbá káa ndá mbe sú ọ̀o?»

⁴¹ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa,

«Yo kùtáá má a ndá mbe sú ọ̀o,

vò i mì yo bà dù wálá.

Káa yo kù bàkà tí yo tí ndá mbe ọ̀o,

à má éno, yo ọ̀o tíyò nje ndá vò i mì yo.»

10

Jézù lòkò'bò có gítí ọ̀a 'duù nìno mbe 'vii tí mbe kpòlò tí ndá i-kó-ko

¹ Jézù gii lòkò'bò có jì ndá 'duù máa, «Mbe 'vii ndùgù tacó bà ọ̀o gí tà'i mì ndá i-kó-ko a mbe ngbà tí mbe kùmùkù i mì ndá 'duù.

² Káa, mbe ọ̀o gí tà'i có tí njekeji ndùgù a cèe mbe kpòlò tí ndá i-kó-ko.

³ Mbe kpòlò tí njekeji ndùgù mì ndá i-kó-ko kù njaanga njekeji jì yí. Ndá i-kó-ko delè 'di kòcò wó ni gí. Yí kù tè'é tí ndá 'dóó i-kó-ko mì wó 'do gbí okò tí ndá nìndi ndá 'bí 'duù ta ẹ̀ ndú, tacó bà gbà ndú gí sè.

⁴ Yí má njaanga ndá i-kó-ko 'do gbí ndùgù gí, yí kù tè kùro ndú, bìndi ndú kù ọ̀o ndi wó, tacó ndú 'di kòcò wó ni gí.

⁵ Káa ndá i-kó-ko bà 'vaaka 'do tí vò 'duù nìno náa ndú ọ̀o yí ni lá nó gí. Ndú jé gítí bà ọ̀o ndi wó wálá, tacó ndú ọ̀o yí ni lá, ndú delè 'di kòcò wó ni ká lá.»

⁶ Jézù lòkò'bò có tí nò jì ndá 'duù, káa, 'bí 'duù gbaànjé mbe 'di gbí wálá.

⁷ Tacó éno, Jézù gii 'dè có jì ndú ngbàrángà'i éno máa,

«Ye kù 'dè có jì yo ta yúco máa,

ye a njekeji ndùgù mì ndá i-kó-ko.

⁸ Ndá 'bí 'duù nìno 'dáá gí táánò mbe gí gí mì yo kùro bà gí ye nó a ndá mbe ngbà,

tí ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù;

tacó éno, ndá i-kó-ko sè tù tí ndú lá.

⁹ Káa, ye a njekeji ndùgù.

I-kó-ko má ọ̀o gí tà'i có a i mì ye,

i-kó-ko tí nò 'vala gí.

Yí bà ọ̀o gí tà'i ta gbí dii wó ngbàrángà'i,

yí bà có gí sè ta dii wó ngbàrángà'i,

yí delè bà 'de i-zò-zò gí.

¹⁰ Mbe ngbà gí nìndi wó cuki ká gítí nèté bà ngbà i,

ta bà ziki ndá i-kó-ko,

ta bà mèèkè'i tí ndú.

Káa ye gí a i tacó wàa ndú 'ví 'de ta 'válá,

wàa ndú 'ví 'vala pètèkèè go dó kpá ta bèmbíli.

¹¹ Ye a tó mbe kpòlò tí ndá i-kó-ko.

Tó mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko a ña mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko ñìnó mbe kù cì á muu ndâ i-kó-ko mì wó nò.

12 'Duu ñìnó mbe kù kpolo tí ndâ i-kó-ko mì 'bí ka wó ká tacó bà pà yê tí wó cuki nó ká kù ì ngèlè jee ndâ i-kó-ko jì kàzà.

Yí má nò sili tí kàzà ngé gí,

yí kù ì ngèlè sì tàmuu ndâ i-kó-ko jì kàzà kù zèè ndú,
delè kù nje gbí ndú jááká-jaaka ta gbí jìlì.

13 Yí kù ì ngèlè jee ndâ i-kó-ko jì kàzà tacó yí kù gbà ndú ká tacó bà pà yê tí wó cuki,
nètè mì wó ta ndú wálá.

14 Káa ye a tó mbe kpolo tí ndâ i-kó-ko.

Ye nò ndâ i-kó-ko mì ye ni gí,

ndâ i-kó-ko mì ye delè nò ye ni gí.

15 Ze nò tí ze ni ta ndâ i-kó-ko mì ye,

ká go bà nò tí ze ni ta Bu ye.

Ye delè gbí gbí njembí ye gítí ku muu ndú gí.

16 Ndâ 'bí i-kó-ko mì ye kuu tí ,

náa ndú kpónó kù dù me ta ndâ ñìnó ta 'bá muu ndú nó lá.

Káa kózò tí ye bà gí ta ndú gítí ndâ 'bí ka ndú,

ndú delè 'ví 'di kòcò ye,

wàa ndú 'ví dù 'dáa bà gbèè to,

tacó wàa ye tí mbe kpolo tí ndú 'ví dù káa gbèè 'duu.

17 Bu ye kù dù ta go ye tí wó,

tacó ye ùnje gítí bà cì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndi ye káká'i nò gí.

18 À me 'duu ká kù zi ye lá.

À káa ye ká ùnje gítí bà cì ye 'do gbí 'dóó có mì ye gbí muu ye.

Bu ye je wotí bà cì ye go có mì ye gbí muu ye nò jì ye gí.

Yí delè gù je wotí bà 'vala ndi ye á 'do gbí ku jì ye gí.»

19 Có tí nò náa Jézù 'dè nò gù bàkà a 'bè mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà.

20 Ndâ 'duu me mbè gbí òkò tí ndú gù 'dè có jì ndâ 'bí ka ndú máa, «Gbí nderè bà sè tù ndâ 'duu tí ndâ có mì wó wálá. A i ká gbí muu wó! Yì a mbe má!»

21 Káa, ndâ 'bí 'duu ñìndi ndú gù 'visì có gí tàkò có mì ndâ ka ndú nò máa, «Ndâ có mì wó me go ndâ có mì 'duu ñìnó ta i ká gbí muu wó nó lá. 'Duu ñìnó ta i ká gbí muu wó nó bà njaanga ɾo mbe sú ɾo ta ña kpokèjì ngàyi?»

Ndâ kpo 'duu mì ndâ Jùdèyà bè Jézù gí

22 À ta o tí nò Jèrùzàlémè a o bà kùyà dèrè mítí 'bá-Mbíri. O tí nò gí gbí pì mì cò'o,

23 tacó ènò, Jézù gù dù kù wùùkù to á tà 'bí i náa à bì yà'baà éno mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, náa ndâ 'duu kù nì mítí a Tàzo-mì-Sólómònì tí gbolò gbà mì ndâ Jùdèyà.

24 Ndâ Jùdèyà má gù nò yí, ndú gù tí yí jèlè 'dee gí. Bìndi ndú gù 'vee yí máa, «Wò bà si ze kù ɾo có sàkàmàà ènò yee tí ña o ngàyi? Wò má a Bìndi-Mbíri, 'dè jì ze ngbàrángà'i!»

25 Káa Jézù gù 'visì có jì ndú máa,

«Ye 'dè có tí nò jì yo sàà gí,

káa a yo ká biya bà 'di gí.
Ndâ seṛè tí nó náa ye kù bàkà ta wotí m̀ Bu ye nó kù t̀bà jì yo máa,
ndâ có m̀ ye a ndâ yúco;

26 káa, yo biya bà ùnje gítí ye gí,
tacó yo me ndâ i-kó-ko m̀ ye lá.

27 Ndâ i-kó-ko m̀ ye 'di kòcò ye ni gí.
Tacó éno, ndú kù ru ndi ye.

Ze nò tí ze ta ndú ni gí.

28 Gbèè i-kó-ko m̀ ye bà gírì wálá,
tacó ye je yeè-'wálá ñinó mbe cee lá nó jì ndú gí.

Mbe kaa ndú 'do tí ye ta wotí wálá,

29 tacó 'bí 'duù ta wotí tí wó mbe 'vii ta Bu ye tí nó tí mbe kaa ndú jì
ye nó wálá.

À má éno, 'bí 'duù mbe ɾa ndú tí ɾingbá 'do 'bi Bu ye wálá.

30 Ze ta Bu ye a ndâ gbèè 'duù.»

31 Ndâ Jùdéyà má gíi 'di có tí nó náa Jézù 'dè éno máa, «Ze ta Bu ye a
ndâ gbèè 'duù» nò, ndú gíi tuɾu díi tacó bà 'vaka ta yí.

32 Káa Jézù gíi 'vee ndú máa, «Ye t̀bà ndâ tó i mbe gí 'do m̀ Bu ye jì yo
me mbè. À má éno, yo kpónó kaa díi tacó bà 'vaka ta ye nó a i tacó ngayì
á 'do gbí òkò tí ndú?»

33 Káa ndâ Jùdéyà gíi 'visì có jì yí máa, «Ze kù tuɾu díi tacó bà 'vaka ta
wò me tacó bà bàkà ndâ tó i m̀ lo a go có tí nó gbí nje lo nó lá. Ze bà
'vaka wò a i tacó bà 'dè zu có gítí Mbírì. Wò a 'duù, ta ndâ s̀lì 'bì lo vò ká
go ndâ ñindi ze, káa wò kù bàkà tí lo tí Mbírì ta wotí!»

34 Káa Jézù gíi 'visì có jì ndú máa,
«'Bí có kuu gbí wáràgà m̀ Mbírì éno máa,
Mbírì máa, <Yo a ndâ mbírì.>

35 Káa 'vèrè jé gbí wáràgà m̀ Mbírì wálá.

Nògí, Mbírì nì <mbírì> mítí ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbírì 'dè có m̀ wó jì
ndú nó gí.

36 Káa, à má gítí bà m̀rì ye,
a Bu ye ká cu 'bì wó mítí ye tí 'dóó ñinó m̀ wó,
bindi yí gíi tuu ye gí muu to tí nò.

À má éno, bà 'dè có m̀ ye éno máa,

ye a 'Vii-m̀- Mbírì,

gíi 'visì tí gbí t̀u yo tí bà go Mbírì ta ɱa kpokèjì ngayì?

37 Ye má kù bàkà me ndâ nèté m̀ Bu ye lá,
gbí nderè bà ùnje m̀ yo gítí ye wálá.

38 Ye kù bàkà a ndâ nèté m̀ Bu ye,
káa go bà ùnje gítí ye kpètí má sàà tí yo wálá,
yo kùtáa bà ù vòò nje gítí ndâ nèté tí nó náa ye kù bàkà ndú nò,
bindi yo bà nò ni gí máa,
ze ta Bu ye a ndâ gbèè 'duù.»

39 À gbí muu ndâ Jùdéyà ta o tí nó a có bà zèè Jézù, káa yí gíi fa 'do tí
ndú gí.

Ndâ mbe kaa ya gí m̀ Jézù á yì Jòròdáníyà ùnje gítí wó

40 Jézù gíi dele ndi wó káká'i ya gí t̀to Jòròdáníyà, á gítí wúngbó to tí
nó náa Jòvànì táánò sàà dù tí kù caka tí ndâ 'duù nò.

41 Ndâ 'duù me mbè gii kaa ya gí mì wó kà. Ndâ mbe kaa ya gí mì wó nò gii ùlù yí máa, «Jòvání táánò jé bàkà ndâ serè lá, káa ndâ có mì wó táánò náa yí 'dè gítí 'dakò tí nó 'dáá káa yúco.»

42 Tacó ènò, ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndú me mbè gii ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

11

Bà cì Lázàrò

1 Ta o tí nò si Jézù kuu tito Jòròdáníyà nò, nò'o gii bàkà 'bí 'dakò tí tó kómbe Jézù ta rẹ wó a Lázàrò, tí nàmi ndâ Máraàta ta Màriyà, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètáníyà. (

2 Nìno a Màriyà tí nó táánò mbe gii yee pò bàà míti kò Mbe tí ndoo, bìndi yí gii gbètèkè cee tí ta se muu wó nò.)

3 Ndâ nàmi Lázàrò bà-i-nò gii tuu 'duù ta có nò'o tí wó ya tí ji Jézù máa, «Kpóló-kpolo tó 'duù mì lo káa ta nò'o tí wó, Mbe tí ze.»

4 Jézù má gii 'di có tí nò, yí gii 'visì có máa, «Nò'o tí nò bà zi yí wálá. Nò'o tí nò tí wó nò bà dù tí i mbe si ndâ 'duù 'ví ùlù Mbíri. Nò'o tí nò delè ká bà si ndâ 'duù 'ví wu gbí 'Vii-mi-'Dakò.»

5 Ndâ Máraàta ta Màriyà gii je nàmi ndú Lázàrò a ndâ tó 'duù mì Jézù.

6 Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, Jézù gii bàkà a sili só á bìndi bà 'di có nò'o tí Lázàrò mì wó má kózò gí,

7 yí bà gii 'dè có ji ndâ mbe tala có mì wó máa, «Ndoo dele ndi ndoo ya gí Jùdèyà.»

8 Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'vee yí máa, «Mbe nibà i, ndâ 'duù Jùdèyà bàkà có bà 'vaka wò ta díí á dè kuu yáánò nò, káa wò káká'i kpónó máa, wò kù dele ndi lo wúnó ya gí 'bá Jùdèyà?»

9 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa,

«Ri kù co ta dú'o,

bìndi yí gii ta ta 'dè'o.

À me ènò lá?

'Duù má nò nó si ri kuu yaà yí tò kò wó lá,

tacó ngba'o kuu tí.

10 A mbe kù nò nó ta bèbìli ká kù tò kò wó, tacó ngba'o tacó bà ñò ta to mì wó wálá.»

11 Jézù má gii lòkò'bò có tí nò ji ndâ mbe tala có mì wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Kómbe ndoo tí nó tí Lázàrò nó kù tèrì. À má ènò, ye kù ya gí bà gbà yí 'do tí rì gí yaà.»

12 Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii 'visì có ji yí máa, «Yí má tèrì gí, gbí dii wó bà da gí, Mbe tí ze.»

13 Gbí lòkò'bò tí nò náa Jézù 'dè éno máa, «Lázàrò kù tèrì» nò éno máa, «Lázàrò cì gí.» Káa ndâ mbe tala có mì Jézù ñindi ndú 'di gbí ni lá.

14 Tacó ènò, Jézù gii 'dè gbí ji ndú ngbárángà'i éno máa, «Lázàrò cì gí.

15 Káa tàkòcò ye peteke tacó tí yo ma, tacó ye táánò me kà ta o bà cì yí nò lá. À má ènò, yo kpónò bà gii ùnje gítí ye ta njembí yo gí. Nògí, ndoo ya gí bà ku wó.»

16 Káa Tòmázò tí nó náa à kù nì míti wó a Njemí nó, gii 'dè có ji sè ndâ 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù máa, «Ndoo ya gí Jùdèyà ta ndâ mbe nibà i ji ndoo, wàa à má a ku, ndoo 'ví cì ta ndú 'dáá gí.»

Jézù a 'válá tí mbe kù 'vala ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú

17 Jézù yee Bètáníyà si Lázàrò bàkà sili nà'ò mí tà to gí.

18 ('Bá mì ndâ Lázàrò, Bètáníyà, ká dè ta Jèrùzàlémè.)

19 Jézù gii yee kà si ndâ Jùdèyà tí nó mbe kaa 'do Jèrùzàlémè ya gí bà wa ku ta ndâ Máraàtà ta Màriyà nó ká gbí-gbi kuu bà ku.

20 Máraàtà mà gii 'di có éno máa, Jézù kèjì, yí gii njè nó ya gí bà ù kùrò Jézù mí kpokèjì, si Màriyà mí 'bá.

21 Ndú mà gii 'de tí ndú gí, Máraàtà gii 'deke tí wó ji Jézù máa, «Wò táánò má kuu to nó, námi ye bà cì wálá, Mbe tí ye.

22 Káa ye nò ni gí máa, wò kpèti kpónó má yù káa ña yè wè 'do mì Mbíri, yí bà je ji wò gí.»

23 Káa Jézù gii 'visi có ji Máraàtà máa, «Námi lo bà a ndi wó gí yaà gí.»

24 Káa Máraàtà bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye 'di gbí có mì lo nó gí. Ye nò ni gí máa, yí bà a gí yaà ta o bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbù o wúnò gí.»

25 Káa Jézù gii 'visi có ji Máraàtà máa,

«Ye a mbe 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.

Ye delè a 'válá.

'Duù má ùnje gítí ye ta njembí wó gí,

yí kpèti má cì ká cì,

yí bà 'vala ndi wó gí.

26 Káa wu 'duù ñinó kpónó mbe kù ùnje gítí ye nó jé gí bà cì wálá.

Wò ùnje gítí có tí nó gí?»

27 Máraàtà bà-i-nò gii 'visi có ji Jézù máa, «Ye ùnje gí, Mbe tí ye. Ye ùnje gí máa, wò a Bindi-Mbíri, tí 'Vii-mi-Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri tuu yí gí muu to tí nó nò.»

Jézù wa gbí

28 Ndâ Máraàtà mà gii 'dè nje ta Jézù cee gí, Máraàtà gii dele ndi wó ya gí 'bá, bindi yí gii tètè'è tí ná'vindi wó Màriyà 'do gbí òkò tí ndâ 'duù gí ndii, bindi yí gii 'dè có ji yí ta ngúcó, máa, «Mbe ñibà i gí gí. Káa go bà nò wò kuu tí wó.»

29 Màriyà mà gii 'di có tí nó, yí gii goonó ya gí mì Jézù

30 á kpokèjì, tí gbèe bàndò tí nó náa ndâ Jézù 'de tí ndú ta Máraàtà tí nó, si yí yee 'bá lá.

31 Ndâ Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà ku nó mà gii nò bà goonó mì Màriyà kù ya gí ta é mì Jézù tí kpokèjì, ndú gii kaa ya gí tàkò wó, tacó ndú koro có máa, yí kù ya a i gí bà wa gbí á muu'dú.

32 Màriyà mà gii cu ɾo wó míti Jézù, yí gii 'va tí wó mí kùrò Jézù, bindi yí gii zèè kò Jézù kù wa ta gbí, ta bà 'deke tí wó máa, «Wò táánò má kuu bà-i-nò, námi ye bà cì wálá, Mbe tí ye!»

33 Jézù mà gii nò ndâ Màriyà ta ndâ 'duù tí nó mbe kaa gí gí tàkò wó nó kù wa gbí, ré wó gii doo ñùyì ta sé có. Bindi yí gii wo gù woò, má kózò gí,

34 yí gii 'vee ndâ 'duù tí nó máa, «Yo bàkà bàndò mì wó mí ngò?»

Káa ndâ 'duù tí nó gii 'visi có ji yí máa, «Gí gí bà nò, Mbe tí ze.»

35 Ngo-ɾo Jézù bà-i-nò gii 'dù ta bà nò yè ɾo ndâ 'duù tí nó mbe kili mí bà ku nó.

36 Ndá 'bí Jùdèyà mà giì nò bà 'dù ngo-ro Jézù nò, ndú giì 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yí zè 'dakò tí nò nìkì ngé ndii gí!»

37 Káa ndá 'bí 'duù giì dù kù 'vee a 'vé máa, «'Dakò tí nó táánò njaanga ro mbe sú ro gí. Yí táánò má bà-i-nó, bà 'vala Lázàrò bà kpò yí gí?»

Jézù 'vala ndi Lázàrò 'do gbí muu'dú wó

38-39 Jézù mà giì yee ta ndá 'duù tí muu'dú gí, Jézù giì wo ndi gù wòò káká'i. Bindi yí giì 'dè có ji ndá 'duù tí nó máa, ndú te gbolò díí tí nó náa à nè ta nje giù nó gí. Káa Mára'tà giì 'visì có ji Jézù máa, «'Duù tí nó kpónó volo gí, Mbe tí ye. Tacó à wúnó tí wó tà to a sili nà'ò.»

40 Káa Jézù giì 'vee Mára'tà máa, «Ye kùtáá 'dè có ji wò éno máa, wò má ùnje gítí ye gí, wò bà nò wotí mí Mbírì gí nó lá?»

41 Ndá 'duù tí nó mà giì yèè díí 'do nje giù gí, Jézù giì zeke'o gí gbírì. Bindi yí giì 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbírì máa, «Ye 'dè nìkì maa ji wò tacó bà nò bà 'deke tí ye ji wò, Bu ye.

42 Ye nò ni gí máa, wò ta o 'dáá gí kù 'di có mì ye.

Káa ye kpónó kù 'dè có ji wò gbí njínó ká tacó tí ndá 'duù tí nó mbe tí ye 'dee gí nò,

tacó wàa ndú 'ví ù ta nje éno máa,
a wò táánò ká tuu ye.»

43 Jézù mà giì 'deke tí wó ji Mbírì cee gí, yí giì tè'é tí Lázàrò ta kòcò wó ngará gí yaà máa, «Lázàrò! Co gí sè!»

44 Lázàrò bà-i-nò giì co gí sè ta kábà bà so yí náa à te ta yí mí gbí giù nò. Bindi Jézù giì 'dè có ji ndá 'duù máa, «Yo njaanga ndá i tí nó á 'do tí wó gí, wàa yo 'ví si yí 'ví ya .»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà toko có gítí bà zi Jézù

45 Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyà tí nó mbe gí gí bà tí ku muu ndá námi Lázàrò ta o tí nó mbe nò i tí nó náa Jézù bàkà nò gí, giì ùnje gítí Jézù ta njembí ndú gí.

46 Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú giì ya gí bà 'dè ndi ña i tí nó náa ndú nò nò ji ndá mbe kpolo tí tàkìi, ta ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà á gbí gbata Jèrùzàlèmè.

47 Ndá mbe kpolo tí tàkìi, ta ndá Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà mà giì 'di ña có tí nó, ndú giì kili ndá kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà 'dáá gí. Bindi ndú giì 'dè có ji ndú máa, «Ndoò kù tèrì, káa 'dakò tí nó kaa ndá 'duù mì 'do tí ndoo gí ta bà bàkà ndá kpo-kpò nètè.

48 Ndoò má 'dè có éno máa, ndoo si yí ká mí nje ña nètè tí nó mì wó nò, ndá 'duù 'dáá gí bà giì ùnje ká gítí wó. Káa ña có tí nó má di gbí tù ndá kpo-kpò 'duù mì ndá 'duù Rómà, ndú bà giì njè gbí ngbàngà tí nó mì ndoo nó gí. Ndú delè bà giì volo 'bá mì ndoo gí. Tacé ndú bà kojo có máa a ndoo ká le bèrè ji 'dóó 'duù mì ndoo ta muu ndoo.»

49 Káa 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú, tí Kùro ndá bu Mbírì ta ndoo tí nó, ta rẹ wó a Kàyífà, giì 'visì có ji ndú máa, «Ye nò goolá yo nò 'dóó ña i tí nó náa yo 'ví bàkà nó ni lá nò.

50 Yo nò ni lá máa, à nìkì à bà cì gbèè 'duù muu sè mbè ndá 'duù á co tí bà 'bu 'bá?»

51 Kàyífà 'dè có tí nó me 'do gbí muu wó lá. A Mbírì ká wu ji yí, tacó yí a Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdèyà, máa, yí 'dè có ji ndú éno máa, Jézù kèjì gí bà cì á muu 'bá mì ndú tí ndá Jùdèyà.

⁵² Káa yí delè bà cì me ká muu 'bá mì ndá Jùdèyà cuki lá. Yí bà cì tacó bà kili ndá 'vii mì Mbířì mbe 'vaaka gí nó, wàa ndú 'ví co tí gbèe kpokèjì.

⁵³ 'Do gbí řì tí nò, ndá kpo 'duu mì ndá Jùdèyà gii tořo 'bì ndú mítí to máa, ndá yí má zì Jézù lá, ndá yí káká'ì bà zì 'bí 'duu muu to tí nó wálá.

⁵⁴ Tacó ènò, Jézù káká'ì gii nò ta ndi gbí òkò tí ndá Jùdèyà gbí ngbàà řì lá, ndú gii ya ta ndá mbe tala có mì wó gí gbí gbata Éfiràmù á nje kángáá nga ngoó.

Ndòngbù bà ya Jézù gí bà o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìrìyèlì-mì-Mbířì

⁵⁵ O bà bàkà tàkii bà 'va mbí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìrìyèlì-mì-Mbířì mà gii dooko gí, mbè ndá Jùdèyà tí nò mbe kaa 'do ndii ya gí gbí gbata Jèřuzalèmè tacó bà pà làyi giti ndá vò i mì ndú kùřo bà zò i-ci-ci ta o tí nó nó

⁵⁶ mà gii nò Jézù gbí òkò tí ndá 'duu tí nó gbí ndùgù 'bá-Mbířì nó lá, ndú gii 'bità bà 'vee ndá 'bí ka ndú máa, «Yo kù kořo có máa yè? Yí tóó kèjì gí bà líkí'ò tí nó wálá?»

⁵⁷ Ndá Jùdèyà dù kù 'vee ña 'vé tí nó tacó ndá kpo 'duu, ta ndá Kùřo ndá bu-Mbířì, ta ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndú tí ndá Jùdèyà, 'dè có jì ndú sàà gí máa, mbe nò bà tí Jézù gí 'ví 'dè gí sè, tacó wàa ndá yí 'ví zèè yí.

12

Màřiyà tí nàmi Lázàřò tořo bàà jì Jézù

¹ Jézù gii dele ndi wó 'do gbí to Éfiràmù ya gí 'bá mì ndá Lázàřò tí nó náa yí tí Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó gbí gbata Bètáníyà, si sè sili giti o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìrìyèlì-mì-Mbířì ká vò-nje gbaànje cuki.

² Yí mà gii yee kà, ndá 'duu kà gii te wiři mítí wó. A Màřàtà tí nàmi Lázàřò ta 'dè'ò tí nó ká kù njeè i-zò-zò jì ndá Lázàřò ta ndá wiři tí nó mbe kili kù zò i ta ndá Jézù nò.

³ Káa si ndá 'duu kuu bàndò bà zò i, Màřiyà tí 'bí nàmi Lázàřò, gii te 'bí ña banga pó bàà náa à ñònòkò ta cèe ò, náa yí si ta mboo me gbolò, á gbí ká'ì ñikì maa ènò. Yí gii gbí 'bè'dè-'bè'dè ènó mítí kò Jézù. Bindi yí gii tořo gbí ndí ta tí kò Jézù ta se muu wó. Banga pó bàà tí nó gii yè tà'ì ngbúú-ngbu-ngbù gí.

⁴ Káa Jùdà Ìsikàřiyótè, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànje, tí 'duu tí nó mbe gii ba ngbù Jézù nó, gii 'vee 'vé ta kpo tàkòcò máa,

⁵ «Áá kùtàá má si banga pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa à 'ví ko ta ndá mbe yè, káa yè?»

⁶ Jùdà 'dè có tí nó me tacó máa, có tí ndá mbe yè kpolo mì wó ma nó lá. Yí 'dè ènò, tacó yí a mbe kù kpolo tí ndá i ñinó náa à kuu tí nó tacó tí ndú tí ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí nò. Káa à gbí muu wó ènó máa, má wálá wàa Màřiyà ta o tí nó 'ví si pó bàà tí nó gí 'dè ta gbolò i, wàa yí 'ví kaa gí tí a i jì yí tí mbe kpolo tí gálá, tacó wàa, yí 'ví po ta tí á giti mři yí, tacó yí a mbe ngbà.

⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì Jùdà máa, «Pà nje ñi tí nó lá. Yí kpolo nó a tí bàà tí nó mítí kúří ye, tacó wàa à 'ví gii duu ta ye.

⁸ Ndá mbe yè bà dù ta o 'dáá gí kuu gbí òkò tí yo, káa yo bà 'de ye ta o 'dáá gí wálá.»

⁹ Ndá Jùdèyà me mbè mà gii 'di có éno máa, Jézù kuu gbá gbata Bètáníyà, ndú gii kaa ya gí bà ò yí. À gbí muu ndú ta o tí nò me káa có bà ya gí bà ò Jézù cuki lá. Ndú ya kpolo ma a i tacó bà ò Lázàrò, tí 'dakò tí nó náa Jézù 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó.

¹⁰ Tacó ènò, ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà gii toko có mì ndú éno máa, à 'ví zi Lázàrò delè gí.

¹¹ Tacó nderè bà ùnje mì ndá Jùdèyà gítí Jézù si ndá yí mí to 'dáá 'do ká gbí có bà 'vala yí.

Bà rì Bindi-Mbíri gí gbí gbata Jèrùzàlémè

¹² Jézù gii 'bì nó ta 'bí yé bindi bà te wíri mítí wó mì ndá 'duù Bètáníyà kú ya gí Jèrùzàlémè. Ndá mbè ndá Jùdèyà tí nó mbe tí mí bà o bà waa mbelè a Jèrùzàlémè nó mà gii 'di có éno máa, Jézù tí kpokèji kèji 'do Bètáníyà gí Jèrùzàlémè,

¹³ ndú gii saaka ndá kpá-lígi, bindi ndú gii zèè ta ndi 'bì ndú kú ya tí gí bà ù ta kùro Jézù. Jézù mà gii yee gí, ndú gii 'bità bà tò kú ta líkí'o máa, «Òsánà!» (Gbí éno máa, «'vala ze!»)

«Mbíri 'ví si gbolò gba mì ndoo tí ndá Jùdèyà, tí mbe gí ta rè wó tí Mbíri.»

¹⁴ Jézù ta o tí nó kú o a ngbú 'viì-kècè, a go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

¹⁵ «Ndá mbe si 'bá pí gú Ziyóni á Jèrùzàlémè, yo cì gúku lá!

Yo ò gbolò gba mì yo kpokèji pí ngbú 'viì-kècè zò,» nó!

¹⁶ Ndá mbe tala có mì Jézù 'di gbí ndá i tí nó ta o tí nó gbaànjé lá, káa à mà gii te Jézù mí pí jàlàmbà mì Mbíri lê gí, mbí ndú bà gii 'va tí éno máa, à cu có gítí ndá i tí nó á mí gbí wáràgà mì Mbíri gí.

¹⁷⁻¹⁸ Ndá 'duù me mbè kaa ta o tí nó ya gí bà ù kùro Jézù, tacó ndá 'duù tí nó náa Jézù táánò tè'é tí Lázàrò 'do gbí muu'dú wó bindi yí gii 'vala yí si mítí ndú nó, ká dità ndá có ònínó náa ndú 'di ta tù ndú nó, ta ndá i ònínó náa ndú ò ta ò ndú nó, jì ndá 'duù.

¹⁹ Ndá mbe kpolo tí tàkìlì mì ndá Jùdèyà mà gii ò ènò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «Yo wálá ò ndi yo nó gí? Ndoò bà je bà i tí wó káká'i wálá! Yo ò ndá 'duù kpónó tè 'dáá gí tàkò có mì wó gí!»

Ndá 'bí Ìgírìgí pà bà tí Jézù

²⁰ Ndá 'bí Ìgírìgí mbe gí gí Jèrùzàlémè tacó bà bàkà i-Mbíri ta o bà bàkà tàkìlì bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìriyéli-mi-Mbíri nò,

²¹ gii ya gí mì Filípò tí 'bí mbe tala có mì Jézù, ta 'bá mì ndú gbí gbata Bètisàyidà á gbí to Gàlilèyà. Bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Go bà 'dè có ta Jézù kuu tí ze, kpo 'duù.»

²² Filípò bà-i-nò gii 'dòkò ndi có mì ndá Ìgírìgí tí nó jì Àndèrèyà, tí 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù. Bindi ndú gii ya ta yí gí bà 'dè có jì Jézù.

²³ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú máa, «O bà te 'Vii-mi-'Dakò gí pí jàlàmbà kpónó gí gí.

²⁴ Ye kú 'dè có jì yo ta yúco máa,

à má 'va nji cù mí tà to wàa yí 'ví kù ndi wó lá, nji cù tí nó bà dù ká tí gbèè nji cù dúú bà ya tí .

Káa gbèè nji cù tí nó má ku gí,

àá bà waa 'do bà-i-nò a muu cù ta nji cù tí jùrù'bùù.

25 'Duù ñinó ta líkí bà 'vala muu to nó tí wó nó kù gíri a miři wó.

Káa 'duù ñinó mbe kù kì nje mbíri wó gítí bà 'vala muu to tí nó tacó tí ye nó

ká kù kpolo tí miři wó gítí 'válá ñinó mbe cee lá nó.

26 Go bà dù tí bòò mì ye má kuu tí 'duù,

yí 'ví gí gí bà ru ndi ye.

Tacó wàa ze 'ví dù ta bòò mì ye tí gbèè bàndò.

'Duù má dù tí bòò mì ye,

Bu ye bà tégàrà 'duù tí nó gí.

Jézù 'dè có gítí ku mì wó

27 Káa ye kpónó ñò 'dóó có tí nó náa ye 'ví 'de ji yo nó lá, tacó njembí ye kù mú-mù.

Ye 'ví 'deke a tí ye ji Bu ye máa,

yí 'vala ye 'do kùro vò o tí nó kèjì nó?

Káa dú nderè bà gí ye gí muu to tí nó táánò

a i tacó bà dù á nje vò o tí nó nó!

28 Áá Bu ye,

tùbà wotí mì lo ji ndá 'duù!

Tùbà tí lo tí cèe 'duù ji ndú! »

Jézù má gí 'dè có tí nó yee to gí, ndá 'duù gí 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbíri máa, «Ye táánò tùbà wotí mì ye ji ndú gí, káa ye kèjì gí bà tùbà ji ndú káká'i.»

29 Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá mbè kù rò tíyò ta règbà tí Jézù nó gí 'dè gítí kòcò 'duù tí nó náa ndú 'di kù 'dè có 'do gbíri nó máa, «A ngbàngbàri ká kù baraka i!» Káa ndá 'bí 'duù ñindi ndú gí 'dè có máa, «A basilì mì Mbíri ká kù 'dè có ji Jézù.»

30 Káa Jézù gí 'visì có ji ndá 'duù tí nó máa, «Kòcò 'duù tí nó kù 'dè có me tacó tí ye lá. Yí kù 'dè có a i tacó tí yo.

31 O bà ñò 'bè gbí òkò tí ndá yúcó ta 'vére mí ndá 'duù yee kpónó gí.

À kpónó nó a o bà tòò Gba-to-tí-nó 'do pí jàlàmbà gí.

32 Káa ye, à má gbì ye mítí njèèkpè mù gí,

ndá 'duù muu to tí nó bà kili 'dáá gí gí gí mì ye.»

33 Jézù 'dè có tí nó tacó bà tùbà ña ku tí nó á kèjì gí bà zì yí nó ji ndá 'duù.

34 Káa ndá 'duù gí 'vee yí máa, «À ñibà ji ze tí ndá Jùdèyà 'do gbí wáràgà mì Mòze éno máa, Bìndi-Mbíri bà dù ká dúú bà ya tí. Káa wò kù 'dè ji ze ñinó ndii a ña có ngàyi? Máa, àá bà gí gbì 'Viì-mì-'Dakò mítí njèèkpè mù nó! 'Viì-mì-'Dakò tí nó mì lo nó a 'di?»

35 Káa Jézù gí 'visì có ji ndú máa, «Sè bà dù Ngba'o ta yo kpónó ká njí'dí.

Nògí, yo nó nó si Ngba'o kuu tí nó,

tacó 'dí'di'o kpokèjì gí bà gbo yo,

káa mbe kù nó nó gbí 'dí'di'o

ño to tí nó náa yí ya gítí nó ni lá.

36 Yo ùnje ta njembí yo gítí Ngba'o kpónó si Ngba'o ká kuu tí nó,

tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndá 'viì mì Ngba'o.»

Jézù má gí yee nje có mì wó gí, yí gí fa ya gí bà ngùù tí wó 'do tí ndá 'duù gí.

Ndâ Jùdèyà biya bà ùnje gítí Jézù gí

37 Ndâ Jùdèyà nò ña ndâ tende seṛè tí nó náa Jézù bàkà cúú-cu-cù gbí ndâ o tí nò nó ta ɾo ndú ngbáràngà'i gí, káa, ta ndâ ña ñinò 'dáá gí, ndú gíi biya bà ùnje gítí Jézù gí.

38 Go có tí nó náa Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà éno, máa, «A 'di ká 'di ndâ có mì lo náa ze kù 'dòkò nó, Mbe tí ye?

A 'di ká ùnje gítí ndâ seṛè tí nó náa wò tí Mbírì, tí Mbe tí ye kù bàkà mí kùṛo ndâ 'duù nó?» nò.

39 Bà ùnje gítí ndâ có mì Mbírì ta ndâ nètè mì Mbírì gbí ndâ o tí nò dú kpò ndâ 'duù gí, a go 'bí có tí nó náa Ìzáyà 'dè káká'i éno máa,

40 «Mbírì yoo ɾo ndâ 'duù gí.

Yí delè gíi biya bà je muu ji ndú gí.

Yí bàkà ènò tacó yí nò ni gí máa,

yí kpèti má kpoko ndâ ɾo bà nò i mítí muu ndú,

yí delè kpèti má je muu bà koṛo có ji ndú,

ndú bà 'visi tí ndú gí mì yí wàa yí 'ví 'vala ndú nò wálá.»

41 Mbírì 'dè có tí nò ji Ìzáyà gítí ngbútù mì ndâ 'duù, tacó Mbírì wu bà nò ngba Jézù ji yí tí Ìzáyà gí, káa yí kù 'dè có gítí.

42 Kpèti ká ènò, ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdèyà gíi ùnje gítí Jézù gí. Káa, ndú túbà tí ndú gí sè lá, ta gúku máa, ndâ mbe kpolo tí tàkùì mì ndâ Jùdèyà bà mò ndâ yí 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbírì gí.

43 Ndú bàkà ènò, tacó go bà ùlù ndú mì ndâ 'duù tí ndú ndii go bà ùlù ndú mì Mbírì tí ndú gí.

44 Jézù gíi kò-kò ta ndâ có mì wó ji ndâ 'duù 'dáá gí ngbáràngà'i éno máa,

«'Duù má ùnje gítí ye gí,

yí kù ùnje tí nò me ká gítí ye cuki lá.

Yí kù ùnje a i gítí mbe tuu ye.

45 'Duù mbe nò ye ta ɾo wó gí,

yí delè nò nò a mbe tuu ye ta ɾo wó gí.

46 Ye, tí Ngba'o, gí gí muu to tí nó,

tacó wàa 'duù mbe ùnje gítí ye gí 'ví dù gbí 'dí'di'o káká'i lá.

47 'Duù má 'di ndâ có mì ye,

káa yí má kpolo tí ndú ta njembí wó gbaanjé lá,

à me ye wúnò ká bà waa có mítí wó lá,

tacó ye gí me tacó bà waa có mítí ndâ 'duù lá;

ye gí a i tacó bà 'vala ndú.

48 Gba mbe waa có mítí 'duù ñinó mbe biya ye ta ndâ có mì ye 'dáá gí nó ta ndòngbú o wúnò kuu tí.

Gba tí nò a ndâ có tí nó náa ye ma nò.

49 Àá bà dù ènò,

tacó ye kù 'dè có me ta muu ye lá.

Ye kù 'dè a kòcò Bu ye, tí mbe tuu ye.

50 Ye delè nò ni gí máa,

ndâ có mì Bu ye a ndâ có mbe je 'valá ñinó mbe cee lá nó ji ndâ 'duù.

À má ènò, ye kù 'dè káa ndi ndâ có tí nó náa a Bu ye ká 'dè ji ye nò.»

13

Jézù cākà kò ndâ mbe tala có mì wó

¹ Jézù ta o tí nó ò ni gí, máa, o bà ya yí gí mì Bu yí 'do muu to tí nó gí gí, tacó sè ta o tí nó káa làmbu o gítí o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndâ-iziriyèlì-mì-Mbírì. Yí jé waa 'do tí bà zè ndâ 'dóó 'duù mì wó níkì maa sàa kùrò lá. Káa gbí ndòngbù o tí nó, yí gii tubà jì ndú éno máa, yí zè ndú níkì ta njembí yí gbaànjé.

² Ndâ Jézù ta ndâ mbe tala có mì wó ta 'dè' o tí nó kù zò i, si vò i ònòkò muu Júda Ìsikariyótè tí 'vii mì Simónè sàa gí máa yí ba ngbù Jézù.

³ Káa Jézù ò ni gí, máa, Bu yí je wotí bà bàkà ndâ i 'dáá gí jì yí gí. Yí delè gii ò ni gí, máa, yí táánò gí 'do mì Mbírì, káa yí kù gii dele ndi yí ya gí mì Mbírì.

⁴ Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà 'do tí i-zó-zò, bindi yí gii ja wòòkò bòngò tí nó náa à tí wó nó gí, yí gii paṛa bòngò bà toṛo ngo 'do tí i mì r'è'wó.

⁵ Bindi yí gii yee ngo mí gbí 'bí kpàlàkà ká'i. Bindi yí gii 'bità bà caka kò ndâ mbe tala có mì wó. Yí má caka kò 'duù ònò gí, yí toṛo ngo 'do tí ta bòngò bà toṛo ngo tí nó náa yí paṛa mí r'è'wó nó má kózò gí, yí bà gii 'dòkò gítí kò 'bí 'duù.

⁶ Jézù mà gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó kpòò, yí mà gii yee tí Piyétòrò, Piyétòrò gii 'vee yí máa, «Wò kèjì gí bà caka kò ye delè, Mbe tí yè?»

⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Wò kpónó bà ò i tí nó náa ye kù bàkà nó ni wálá. Wò bà ò ni a i bindi .»

⁸ Káa Piyétòrò gii 'visì có jì Jézù máa, «Jéé lá! Wò jé gítí bà caka kò ye wálá.»

Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «Ye má caka kò lo lá, gbí éno máa, 'bí i mbe toko ndâ káká'ì wálá.»

⁹ Piyétòrò mà gii 'di có tí nó náa Jézù 'visì jì yí nó, yí gii 'deke tí wó jì Jézù máa, «À má éno, caka me káa ndâ kò ye cuki lá, Mbe tí ye. Caka ndâ 'bì ye ta muu ye delè gí.»

¹⁰ Káa Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «'Duù má caka tí wó gí, gbí nderè bà caka ndâ bà to tí nó náa wò kù 'deke nó wálá, tacó kútí wó 'dáá gí ká ngbàrángà'ì. Bètí ká tí ndâ kò wó cuki. Kútí yo 'dáá gí ká ngbàrángà'ì. Yo 'dáá gí. À bè gbí káa 'duù gbaànjé.»

¹¹ Jézù ò 'duù tí nó bà gii ba ngbù wó nó ni gí. Ònò a gbí nderè có tí nó náa yí 'dè ta có jì Piyétòrò éno máa, «À bè gbí káa 'duù gbaànjé» ò.

¹² Jézù mà gii caka kò ndâ mbe tala có mì wó cee gí, yí gii yuu ndi wòòkò bòngò mì wó náa yí ja gí to nó mítí wó káká'ì. Bindi yí gii dele ndi wó gítí i-zó-zò, bindi yí gii 'vee ndâ mbe tala có mì wó máa, «Yo 'di gbí i tí nó náa ye bàkà jì yo nó gí?»

¹³ Ndâ r'è mì yo náa yo gbí mí muu ye a ndâ r'è sósò'ò. 'Bí a <Mbe nìbà i, > bindi 'bí a <Mbe tí ze.> Ndâ r'è mì yo sósò'ò nó gí, lè lá. À dú nó a ye.

¹⁴ Káa ye tí Mbe nìbà i jì yo, delè tí Mbe tí yo, má caka kò yo gí, gbí go éno máa, yí delè 'ví caka kò yo gbí òkò tí yo.

¹⁵ Ye bàkà éno tacó wàa yo 'ví mèlè ndí .

¹⁶ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, máa:

'bí bòò jé mbe me gbolò ndii mbe tí wó gí nó wálá,

delè 'bí 'vii-tù jé mbe me gbolò ndii mbe tuu yí gî nò wálá.

¹⁷ À má ènò, yo má 'di gbí ndá có mì ye nò gî, bindi yo 'ví mèlè bà bàkà ndá i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò, tàkòcò yo bà peteke ngé ndii gî.

¹⁸ «Ye kù 'dè có mì ye nò me ji yo 'daá gî lá. Ye nò ndá 'duù nínó náa ye ɾuka ndú nó ni gî. Káa kózò tí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì éno máa, <'Duù tí nó náa ze zò i gbí ká' i ta yí nó bà 'visi muu wó gítí ye> nó 'ví dù tí tí yúco.

¹⁹ Ye kù ci nò a yo, tacó wàa i tí nò má gii bàkà tí, yo 'ví nò tí ni go éno máa, ye a yí tí Bindi-Mbirì.

²⁰ Ye kù 'dè có ji yo ta yúco, máa:

'Duù má te wɾi mítí 'duù nínó náa a ye ká tuu yí nó,

'duù tí nò te wɾi a i mítí ye.

Káa 'duù má te wɾi mítí ye,

yí te nò a wɾi mítí mbe tuu ye.»

Jézù 'dè có gítí bà gii ba ngbù wó mì 'bí mbe tala có mì wó

²¹ Mâ gii zeke'o, njembí Jézù gii 'bità bà dòmò tí bindi có tí nò náa yí 'dè ji ndá mbe tala có mì wó nò tí vò ña nínò. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye kù 'dè ji yo a cèe yúco máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà gii ba ngbù ye.»

²² Ndá mbe tala có mì Jézù mâ gii 'di có tí nò, nje ndú 'daá gî gii 'dèè gî. Ndú bà-i-nò gii 'bità bà zeke gbí njiro ndú gbí òkò tí ndú tacó bà nò 'duù tí nó gbí òkò tí ndú náa Jézù 'dè có tí nò gítí wó nò.

²³ Ta o tí nò, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yí niki kpolo ma kù ki tí wó a dè rëgbà tí Jézù.

²⁴ Mâ gii zeke'o, Piyétòrò gii kù ro wó ji ka ndú tí nò, máa, yí 'vee ɾè 'duù tí nò náa Mbe tí ndá yí kù gbì tí kpò gítí wó nò.

²⁵ Ka ndá Piyétòrò nò bà-i-nò gii tí tí wó mí gbí njembí Jézù, bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò kù nì a 'di, Mbe tí ze?»

²⁶ Káa Jézù gii 'visi có gí tàkò 'vé mì mbe tala có mì wó nò, máa, «A 'duù tí nó náa ye kpónó bà too yâ ta kò, bindi ye 'ví je ji yí nò.» Jézù ngé bà-i-nò gii kùtù kò, bindi yí gii too ta yâ, bindi yí gii je ji Júdà tí 'vii mì Simónè Ìsikàriyótè.

²⁷ À káa póó bà je kò tí nò mì Júdà 'do 'bì Jézù, Gba-vò-i gii gèè bè wó mí muu Júdà gî. Bindi Jézù gii 'dè có ji Júdà máa, «Ngo've tí lo! Bàkà i tí nò ta go bà bàkà tí lo nò gálá.»

²⁸ Káa ta o tí nó, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndá mbe tala có mì Jézù mbe 'di gbí nderè có tí nò náa yí 'dè ji Júdà nò wálá.

²⁹ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà koɾo có máa, Jézù kù 'dè a có ji Júdà máa, yí ya gí bà sì ndá i ji ndá yí gítí gbolò o, káa à má me éno lá, yí kù tuu a yí, máa, yí ya gí bà sì ndá i tacó tí ndá mbe yè. Ndú koɾo ña có tí nò tacó Júdà a mbe kpolo tí ndá i mì ndú 'daá gî.

³⁰ Júdà zèè káa kò tí nò náa Jézù too ta yâ ji yí nò 'do 'bì Jézù gî, bindi yí ngé gii co gí sè ta bèbili tí nò.

Jézù 'dè có gítí bà 'boo yí mì Piyétòrò

³¹ Júdà mâ gii nje nó gî, Jézù gii 'dè có ji sè ndá mbe tala có mì wó máa, «Ijínò kpónó a o bà gii ùlù 'Vii-mì-'Dakò ká nò; nínò kpónó delè a o bà ùlù Mbirì mì 'Vii-mì-'Dakò ká nò.

- 32 'Viì-mì-'Dakò má gii ùlù Mbíri gí,
 Mbíri delè bà gii ùlù 'Viì-mì-'Dakò ta njembí wó gbaànjé;
 Mbíri kpónó-kpónó kèjì gí bà ùlù 'Viì-mì-'Dakò.
- 33 Sè o bà dù ye ta yo me nji'dí gí, ndá 'viì mì ye.
 Yo bà gii pà bà tí ye,
 káa wotí bà ya gítí bàndò tí nó náa ye kú ya gítí nó bà dù tí yo ta
 kpéétí yo wálá,
 ká go có tí nó táánò sàà náa ye 'dè ji ndá Jùdéya nô.
- 34 Ye kú 'dè ngú có ji yo, máa,
 yo zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa,
 tacó ye zè yo niki ma.
- Má éno, yo zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa,
 á go bà zè yo mì ye niki maa nò.
- 35 Ndá 'duù bà òyò yo ni tí ndá mbe tala có mì ye
 á 'do tí bà zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa.»
- 36 Má gii zeke'o, Simónè Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee Jézù máa, «Wò kú ya
 gí kòtí 'dí, Mbe tí ye?»
 Káa Jézù gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «Wotí bà ru ndi ye gítí bàndò tí nó
 náa ye kú ya gítí nó kpónó tí lo wálá. Wò bà ru ndi ye a i bìndi .»
- 37 Káa Piyétòrò káká'i gii 'vee Jézù máa, «Wotí bà ru ndi lo tí ye kpónó
 wálá tacó yè? Ye bà sì miri ye ji ku á tacó tí lo.»
- 38 Jézù bà-i-nò gii 'vee Piyétòrò máa, «Wò bà sì miri lo ji ku á muu ye?
 Ye kú 'dè ji wò a cèe yúcó mì ye máa, wò wúnó bà 'boo bà òyò ye ni mì lo
 ta bà ta'ò á kuro kpédélé kò ngù.»

14

Jézù yìi ndá mbe tala có mì wó

- 1 Jézù gii tò làmbu 'dè ngo mí njembí ndá mbe tala có mì wó á bìndi bà
 kapa ré ndú mì wó ta rè bà ya yí 'do tí ndú gí nó, ta bà yìi ndú máa,
 «Njembí yo 'ví mù gítí có bà ya ye nò lá.
 Yo tee njembí yo mítí ze ta Mbíri.
- 2 Tacó yé bàndò bà dù ndá 'duù tí á 'bá mì Bu ye wálá.
 Yè bàndò kùtáá má kuu 'bá mì Bu ye,
 ye bà ci yo éno máa,
 ye kú ya gí bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo nò, wálá.
- 3 Ye má cee ta nètè bà 'viindi bàndò ù ta ndi yo gí,
 ye bà dele ndi ye gí tacó bà kaa yo ya tí gítí .
 Tacó waa, ndoo 'ví dù ta ndoo á tí gbèe bàndò.
- 4 Yo òyò kpokèjì bà ya gítí to tí nó náa ye kú ya gítí nó ni gí.»
- 5 Káa Tòmázò, tí 'bí mbe tala có mì Jézù gbaànjé, gii 'vee yí máa, «Ze
 òyò ni lá nó káa bàndò tí nó náa wò kú ya gítí nó nó, ze bà gii òyò jé káa
 kpokèjì bà ya gítí , Mbe tí ze?»
- 6 Káa Jézù gii 'visi có ji yí máa,
 «Ye a mbe túbà kpokèjì mì Mbíri ji ndá 'duù;
 ye a mbe 'dè yúcó ji ndá 'duù;
 ye a rèngbó 'válá òyò mbe cee lá nô.
 'Duù má waa to có tí 'bí tende kpokèjì,
 yí bà di mì Bu ye wálá.

7 Yo kùtàá má nò ye ni gí,
 yo delè bà nò Bu ye ni gí.
 Káa yo bà nò yí ni 'do tí kpónó gí.
 Yo delè nò yí ta ɾo yo gí.»

8 Filípò bà-i-nò gù 'visì có jí Jézù máa, «Tùbà tí Bu lo jí ze, wàa có mì ze 'ví cee gí.»

9 Káa Jézù gù 'vee Filípò máa, «Cèe kòndi bà dù ndà ta ndà nó, wò jé nò nò ye ni lá, Filípò?

'Duù má nò ye ni gí,
 'duù tí nò nò a Bu ye ni gí.
 Káa wò gù 'deke tí lo ñinó jí ye máa,
 ye tubà tí Bu ye jí wò, tacó yè?

10 Wò ùnje lá, máa,
 ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù?
 Ndá có tí nó náa ye kù 'dè jí yo nó me ndá 'dóó có mì ye gbí muu ye lá.
 A Bu ye tí nó tí mbe tuu ye nó ká kù 'dè có.

A yí tí Bu ye tí nó náa ze ta yí nje bá gbaànjé nó
 ká kù bàkà ndá nèté mì wó.

11 Yo ùnje gítí có tí nó náa ye 'dè jí yo máa,
 'bè gbí òkò tí ze ta Bu ye wálá nò.

Káa ndá có mì ye má kù cà gbí tù yo cá-cà,
 yo 'ví ùnje ta vòò rè mì ndá seɾè tí nó náa ye kù bàkà nò.

12 'Duù mbe tee njembí wó mí tí ye ta o 'dáá gí gí,
 bà bàkà ndá kpo-kpò seɾè go ndá ñinó náa ye kù bàkà nó gí,
 yí delè bà bàkà a ndá kpo-kpò i mbe ndii ndá ñinó náa ye kù bàkà nó
 gí,
 tacó ye kù ya gí mì Bu ye;

13 tacó éno, yo má yù 'bí ɱa i ta ɾe ye 'do mì Bu ye,
 ye bà je i tí nó jí yo gí.

Tacó wàa, ndá 'duù 'ví ùlù ta Bu ye 'do gbí có mì ye tí 'Viì mì wó.

14 Yo má yù i ta rè ye,
 ye bà je i tí nó jí yo gí.

15 Yo má zè ye ñikì maa,
 yo bà kpolo tí ndá có mì ye gí.

16 Ye bà 'deke tí ye jí Bu ye,
 wàa yí 'ví tuu 'bí 'duù jí yo tí mbe kpo-gbí-tà-tù yo,
 náa yí bà dù ta yo dúú bà ya tí gí.

17 'Duù tí nó náa Bu ye bà tuu yí jí yo tí mbe konì yo nò a Bèri-mì-Mbìri,
 tí mbe 'dè yúco.

Ndá 'duù muu to tí nó bà ùnje gítí wó wálá,
 tacó ndú jé gí bà nò yí ni wálá,
 ndú delè je gí bà nò yí ta ɾo ndú wálá.

Káa yo bà nò yí ni gí,
 tacó yí kèjì gí bà dù ta yo gbí njembí yo.

18 Ye bà si yo 'ví jì'vì nò wálá.
 Ye bà dele ndi ye gí gí mì yo gí.

19 Sè ká nji'dí,
 bìndi ndá 'duù bà gù nò ye wálá.

Káa yo bà nò ye gí,

tacó ku me ndòngbú i ji ye lá.

À má éno, ku delè bà dù me ndòngbú i ji yo lá.

²⁰ Yo ta ɾi tí nò bà nò ni gí máa,
ze ta Bu ye a ndá gbèe 'duù.

Káa ndoo ta ndoo delè a ndá gbèe 'duù.

²¹ 'Duù mbe 'di ndá có mì ye,
bindi yí gii kpolo tí ndú gí,
a mbe zè ye nìkì maa.

Káa 'duù mbe zè ye nìkì maa,
Bu ye bà zè yí nìkì maa.

Ye delè bà zè yí nìkì maa.

Ye delè bà 'dè gbí tí ye ji yí.»

²² Má gii zeke'o, 'bí mbe tala có mì Jézù ta ɾè wó a Júdá, me Júdá ñinó tí Júdá Ìsikàriyótè nò lá, gii 'vee Jézù máa, «Wò bà túbà tí lo ji ze ta bà muu ze nó, si sè ndá 'bí 'duù mí to, ta ña kpokèjì ngàyi, Mbe tí ze?»

²³ Káa Jézù gii 'visì có ji Júdá tí nò máa,
«'Duù má zè ye nìkì maa,
yí bà kpolo tí ndá có mì ye gí.

Káa 'duù má kpolo tí ndá có mì ye gí,
Bu ye bà zè yí nìkì maa.

Ze ta Bu ye bà gí gí bà sì 'bá ngbé mí mì ze ta ndú.

²⁴ Ndá mbe zè ye nìkì lá, kpolo tí ndá có mì ye lá.

Káa ndá có tí nò náa ye kú 'dè nò me ndá có mì ye lá.

Ndú a ndá có mì Bu ye, tí mbe tuu ye.

²⁵ Ye kú 'dè ndá có tí nò ji yo kpónó si ndoo a kuu ta ndoo nò.

²⁶ Káa a Bèri tí nó náa Bu ye ba gii tuu yí ji yo,
tí mbe kpo-gbí-tà-tù yo ta ɾè ye nó
ká bà gí gí bà nìbà ndá i 'dáá gí ji yo.

A yí delè ká bà gí gí bà 'va mbí yo gítí ndá có ñinó náa ye 'dè ji yo 'dáá gí nò.

²⁷ Yo dù ta 'dè njembí yo.

Ye bà je ña 'dè njembí tí nó mì ye nó ji yo.

Ye kú je ji yo me go bà je i ji yo mì ndá 'duù lá.

À má éno, yo 'ví si njembí yo 'ví mù lá.

²⁸ Yo 'di 'do gbí nje ye ta tù yo éno máa,
ye kú gii ya gí,
wàa ye 'ví gii dele ndi ye nò gí.

À má éno, yo kùtáa má a ndá 'duù mbe zè ye nìkì maa,

líkí'o bà 'di éno máa, ye kú ya gí mì Bu ye nò, bà bàkà yo ngé.

Tacó Bu ye a gbolò 'duù ndii ye gí.

²⁹ Ye kú ci nó a yo kùro bà bàkà tí mì i tí nò.

Tacó wàa à má gii bàkà tí,

yo 'ví ù ta nje gítí .

³⁰ O mì ye tacó bà dù kú 'dè có kpòò ji yo wálá,
tacó Gba-to-tí-nó kèjì.

À kpèti ká éno, woti mì wó gítí ye wálá.

³¹ Káa ye kú bàkà go có tí nó náa Bu ye 'dè ji ye nò.

Tacó wàa ndá 'duù 'ví nò tí ni éno máa,

ye zè Bu ye nìkì maa.

Tacó ye delè kù bàkà ndírí ká go có tí nó náa yí 'dè jì ye nô.

«Nògí, yo a gí yaà wàa ndoo 'ví nje nó 'do bà-i-nó gí!

15

Jézù a cèe bè nèbítì

1 «Ye a cèe bè nèbítì,

káa Bu ye a cèe mbe rò njí nèbítì.

2 Yí kù saaka ndâ nè'bì ye ñìnó mbe rì lá nó 'dáa gí gí 'dè,

bìndi yí gù waaka gàna tí ndâ bè'i á 'do tí ndâ ñìnó mbe rì gí nó gí,
si ndú ngbàrángà'i,

tacó wàa ndú 'ví rì tókà'i.

3 Yo kpónó a ndâ ngbàrángà 'duu;

ndâ có mì ye náa ye 'dè jì yo nó

bàkà yo tí ndâ ngbàrángà 'duu sàa gí.

4 Yo zèè ye tí kpoò,

wàa ye delè 'ví zèè ta yo tí kpoò.

Yo ñò nì gí máa,

nè'bì mù ñìnó mbe yaka 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí nó

jé rì mí to kà ta kpéetí wó lá,

sè káa ñìnó yí má ká kuu tí kpo rẹ̀ngbó mù.

Yo delè ká ènò,

yo má ta kpéetí yo,

gbí có mì yo bà dù wálá,

sè káa ñìnó yo má zèè ye tí kpoò.

5 Ye a 'dóo kpo rẹ̀ngbó bè nèbítì,

káa yo a ndâ nè'bì bè nèbítì tí nò.

À má ènò, 'bí 'duu gbí òkò tí yo má zèè ye tí kpoò,

wàa ye 'ví zèè yí tí kpoò,

a 'duu tí nò ká bà bàkà tó i tókà'i,

tacó yo má mò tí yo 'do tí ye gí,

yo gí bà bàkà i gbaànjé wálá.

6 'Duu ñìnó mbe zèè ye tí kpoò lá nó,

go nè'bì mù ñìnó náa à da 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí 'dè gí nô.

Ndâ ña ndâ nè'bì mù tí nò

náa à kù saaka ndú 'do tí kpo rẹ̀ngbó mù gí nó má aanga gí,

à kù kili ndú, bìndi à gù doo ndú ta wu.

7 Yo má zèè ye tí kpoò,

wàa ndâ có mì ye 'ví dù gbí njembí yo,

yo má yù i ñìnó ta go tí yo nó 'do mì Mbírì,

Mbírì bà je jì yo gí.

8 Ndâ 'duu kù lùlù rẹ̀ Bu ye ta o tí nó náa yo má kù bàkà tó i,

tacó bà túbà tí yo máa,

yo a ndâ mbe tala có mì ye nô.

9 Ye kù zèè yo nìkì ká go bà zèè ye nìkì mì Bu ye.

À má ènò, yo 'ví ne 'do tí ye lá.

10 Yo má 'di ndâ có mì ye gí,

ye bà zèè yo nìkì maa,

á go ñìnó náa ye kù 'di có mì Bu ye,

káa yí kù zè ye nìkì maa nô.

- 11 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo,
tacó wàa ña líkí'o tí nó á tí ye nó 'ví dù tí yo,
delè tacó wàa ña líkí'o tí nó 'ví dù tí yo ta ña wálá.
- 12 Có mì ye jì yo éno máa,
yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa,
á go ñinó náa ye kù zè ta yo nìkì maa nô.
- 13 'Duù má ùnje gítí bà cì á muu ndâ kómbe wó,
gbí éno máa,
yí zè ndâ kómbe wó tí nó nìkì ta ña wálá.
- 14 Yo má bàkà go ndâ có mì ye nò gí,
yo bà dù tí ndâ kómbe ye.
- 15 Ye káká'i bà nì bòò mítí yo wálá,
tacó 'duù 'dè ndâ có kóó mì wó jì bòò mì wó lá.
Rè yo a ndâ kómbe ye,
tacó ye 'dè gbí ndâ có ñinó náa ye 'di 'do mì Bu ye nó 'dáá gí jì yo gí.
- 16 À me yo táánò ká gí gí mì ye ta muu yo lá.
A ye táánò ká ñuka yo máa,
yo dù tí ndâ kómbe ye,
bìndi ye gí bàkà yo tí ndâ 'duù mbe bàkà ndâ i ñinó ta i ká gbí ndú,
tí ña ndâ i ñinó mbe dù tí ká nó,
tacó wàa, Bu ye 'ví je ta ndâ i ñinó náa yo yù 'do tí wó ta rè ye nó 'dáá gí jì yo.
- 17 Ye 'dè ndâ có tí nò jì yo tacó wàa,
yo 'ví zè ta tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa.

Ndâ 'duù bà sogo ndâ mbe tala có mì Jézù

- 18 «Ndâ 'duù má kù sogo yo,
yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, a ngú i nó lá.
Ndú táánò sogo ye kùro bà sogo yo mì ndú gí.
- 19 Yo kùtàá má a ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó,
ndú kùtàá bà zè yo nìkì maa,
tacó yo a ndâ 'dóó ndâ ñinó mì ndú.
Káa yo me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá,
tacó ye ñuka yo tí ndâ 'duù mì ye gí.
Tacó ènò, ndâ 'duù kù sogo yo.
- 20 Nògí, yo je mbí yo mítí ndâ có tí nó táánò náa ye 'dè jì yo éno máa,
bòò me gbolò ndii mbe tí wó lá nô.
Ndú táánò má mèèkè'i tí ye gí,
ndú delè bà mèèkè'i tí yo gí.
Ndú táánò má 'di có mì ye gí,
ndú delè bà 'di có mì yo gí.
- 21 Káa ndú bà mèèkè'i tí yo á muu ye,
tacó ndú ò mbe tuu ye ni lá.
- 22 Ye táánò má gí lá,
ye táánò delè má 'dè có jì ndú lá,
Mbírì bà tù 'bì wó gí tà ro ndú máa,
ndú a mbe bàkà vò i nó, wálá.
Káa kpokèjì bà kù'ba mì ndú kpónó nè gí,

- tacó ye gí gí,
tacó ye delè 'dè có ji ndú gí.
- 23 'Duù má kú sogo ye,
yí kú sogo nò a Bu ye.
- 24 Ye táánò má bàkà ña ndâ kpo-kpò seṛè tí nó
nâa 'bí 'duù jé bàkà sàà kùro lá nó
mí gbí òkò tí ndú lá,
Mbírì bà 'dè có gítí ndú wálá.
- Káa ndú ñò ndâ i tí nó táánò nâa ye bàkà nó gí,
káa ndú kpòò kú sogo ye,
ndú delè kú sogo Bu ye.
- 25 Si ndú 'ví bàkà éno,
tacó wàa có tí nó nâa à cu mí gbí wáràgà mì ndâ muu-cè máa,
<Ndú táánò sogo ye ta nderè tí wálá,> nó
'ví dù tí tí yúco.
- 26 Ta o tí nó nâa mbe kpo-gbì-tà-tù yo tí nó
nâa ye bà tuu yí 'do mì Bu ye,
tí Bèri mbe kú co tí kpokèjì mì yúco,
nâa rẹngbó wó 'do tí Bu ye nó, bà gí nó,
yí bà dù tí mbe ma có tí ye.
- 27 Yo delè bà dù tí ndâ mbe ma có tí ye,
tacó yo dù ta ye 'do tí bà 'bità nètè mì ye yee tí kpónó.

16

- 1 «Ye 'dè ndâ có tí nó 'dáá gí ji yo tacó wàa, njembí yo wúnò 'ví mù tí gítí
ndâ i yè ro tí nó
nâa ndâ 'duù kèjì gí bà bàkà mítí yo nó lá.
- 2 Ndâ 'duù bà gí mòkò yo 'do gbí òkò tí ndâ 'duù
ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdéya gí bà ùlù Mbírì gí.
Káa yo 'ví te mí gbí muu yo me káa ñìnò cuki lá.
Yo te mí gbí muu yo delè éno máa,
'bí o wúnò ká kèjì nâa ndâ mbe kú ziki yo ta o tí nó bà koṛo có éno
máa,
ndâ yí kú bàkà a nètè mì ndâ yì kùro Mbírì.
- 3 Ndú bà bàkà ña i tí nó,
tacó ndú jé ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ze ta Bu ye ni lá.
- 4 À má éno, ye kpónó kú kpo nó a gbí-tà-tù yo,
tacó wàa, o bà mèèkè'i tí yo nó má gí wúnò,
mbí yo 'ví 'va tí éno máa,
ye táánò ci yo gítí sàà kùro gí.

O bà gí Bèri-mì-Mbírì wúnò

- «Ye táánò 'dè ndâ có tí nó ji yo sàà lá,
tacó ndoo kú dù ta ndoo bà gbèe to.
- 5 Káa ye kpónó kú gí ya gí mì 'duù tí nó táánò mbe tuu ye nó.
Ta ndâ ña ñìnò 'dáá gí,
'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo mbe 'vee ye kpónó éno máa,
<Wò kú ya gí kòtí 'di wè?> nó wálá.
- 6 Káa njembí yo kpónó wálá ta sé có tí nó nâa ye 'dè ji yo nó.
- 7 Káa ye bà ñuù yúco 'do tí yo wálá:

ye kù ya nó tí nò kpolo ma a i tacó tí yo,
 tacó ye má ya lá,
 mbe kpo-gbí-tà-tù yo tí nò bà gí wálá.

Káa ye má ya gí,
 ye bà tuu yí gí tí ji yo.

8 Yí má gí gí,
 a yí ká bà 'dè có ònínó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí ndâ vò i,
 ta 'duù ònínó mbe ya jáá nó,
 ta bà waa có mì Mbíri.

9 Yí kèjì gí bà 'dè có ònínó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù gítí vò i,
 máa, bà biya bà ùnje gítí ye mì ndú a vò i.

10 Yí kèjì gí bà 'dè có ònínó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí 'duù ònínó mbe ya jáá nó dele
 a i mítí bà ya ye gí mì Bu ye,
 bindi yo bà ò ndi ye wálá.

11 Yí kèjì gí bà 'dè có ònínó mbe ya gí gbí muu ndâ 'duù
 gítí bà waa có mì Mbíri,
 tacó Mbíri waa có mítí Gba-to-tí-nó.

12 Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè ji yo tanga tí lá,
 káa wotí tí yo bà dù gítí bà 'di gbí ndú kpónó wálá.

13 À má éno, Bèri-mì-Mbíri,
 tí mbe kù có tí kpokèjì mì yúco má gí gí,
 a yí ká bà tè kùro yo co tí kpokèjì mì yúco.

Tacó yí bà gí gí bà 'dè me 'dóo có mì wó gbí muu wó lá.

Yí bà gí gí bà 'dè ji yo káa ndâ có ònínó náa yí 'di nó.

Yí bà gí gí bà ma có ndâ i ònínó kèjì nó.

14 Yí kèjì gí bà wu gbí ye ji yo,
 tacó yí bà gí gí bà 'dè ji yo 'dáa káa ndâ có ònínó
 náa yí 'di 'do mì ye nó.

15 Ndâ có gbí muu Bu ye 'dáa gí káa ndâ có tí nò gbí muu ye nó.

Ònínó a gbí nderè có tí nò náa ye 'dè tí ta có ji yo éno máa,

yí bà gí gí bà 'dè ji yo 'dáa káa ndâ có mì ye nó ká nó.

16 Tacó yo gàà éno kèjì gí bà ò ye wálá,
 yo má gii dù á bindi bà ya ye 'do tí yo nò ndi-ndi-ndi éno,
 yo bà gii ò ndi ye káká'i.»

17 Ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù mà gii 'di có tí nò náa yí 'dè ji ndú nó,
 ndú gii 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú máa, «Gbí ña có mì wó náa yí 'dè
 éno máa, ndoo gàà éno kèjì gí bà ò ye wálá, má ñj'dí kózò gí, ndoo bà
 gii ò ndi yí nó, máa yè? Gbí có tí nò mì wó, máa, yí kù ya gí mì Bu yí nó,
 máa yè?»

18 O tí nò mì wó <gàa> nò a o yè? Ndoò 'di gbí o tí nò mì wó <gàa> nò lá.»

19 Káa Jézù gii ò ni gí máa, à tí ndú a go bà 'vee yí, tacó éno, yí gii cu
 kùro bà 'vee yí mì ndú ta bà 'vee ndú máa, «Yo kù 'vee 'vé gbí òkò tí yo
 nò a i gítí gbí có tí nó náa ye 'dè éno máa, <Yo gàà éno bà gii ò ye wálá,
 yo má gii dù ndi-ndi-ndi éno gí, yo bà gii ò ndi ye káká'i nó?»

20 Ye kù 'dè có ji yo ta yúco máa,
 yo bà gii wa ku ta ngo-ro yo,
 káa ndâ 'bí 'duù ta líkí'o tí ndú.

Nje yo bà giì zuu ,

káa bà zuu nje yo nò bá 'visì tí tí líkí'o.

21 Nii kù tu nje wó ta o bà mi 'vii,

tacó yí gbí sé'i,

káa 'vii mà giì tè gí,

bà mbí nii tí nò giì ò tí sé gó-káyì gí ta líkí'o máa,

yì jò 'duù mí muu to gí.

22 Nògí, yo kpónó kù zuu nje yo á go bà zuu nje mbe gó-káyì.

Káa tàkòcò yo bà giì peteke gí,

tacó ndoo bà 'de tí ndoo ta ndoo káká'i gí.

'Bí 'duù mbe volo gbí líkí'o tí nò náa ye bà je ji yo nò, bà dù wálá.

23 O tí nò má gí gí,

yo bà 'vee ye gítí 'bí i gbaànjé wálá.

Ye kù 'dè có ji yo ta yúcó máa,

Bu ye ta o tí nò bà je ña i ñinó

náa yo bà yù 'do tí wó ta rẹ ye nó ji yo gí.

24 Yo yee tí kpónó jé yù i 'do mi Bu ye ta rẹ ye lá.

Má ènò, yo 'bità bà yù i ta rẹ ye á 'do tí kpónó,

wáa yí bà je ji yo gí.

Tacó wáa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta 'bí i mbe gboo 'do mi yo wálá.

25 Ye yee tí kpónó kù 'dè có tí nò ji yo ká ta ndá kpùrù có.

Káa o tí nò náa ye káká'i bà 'dè ndá kpùrù có ji yo wálá nò, ká kèjì.

Ye ta o tí nò bà 'dè có gítí Bu ye ngbàrángà'i éno ji yo.

26 Ta o tí nò, yo bà giì yù ndá i 'do mi Bu ye ta rẹ ye.

À káká'i me ye ká bà 'deke tí ye ji Bu ye tacó tí yo lá,

27 tacó Bu ye zè yo niki ta rẹ ye ma.

Bu ye zè yo niki maa nò,

tacó yo zè ye niki maa.

Yo delè giì ùnje gí máa,

ye táánò gí 'do mi wó tí Bu ye.

28 Ye táánò gí gí muu to tí nó 'do mi Bu ye.

Káa ye kpónó kù dele ndi ye ya gí mi Bu ye.»

29 Ndá mbe tala có mi Jézù bà-i-nò giì 'visì có ji yí máa, «Ìyo le! Wò kpónó kù 'dè gbí có ji ze ngbàrángà'i. Wò kù 'dè me kpùrù có lá.

30 Ze kpónó òn ni ngbàrángà'i gí, máa, wò òn ndá i 'dáa gí ni gí. À má ènò, gbí nderè bà 'vee wò mi 'bí 'duù gbí òkò tí ze máa, wò gí 'do kòtí 'di wè nò wálá. Tacó ze kpónó ùnje ta njembí ze gí, máa, wò gí 'do mi Mbíri.»

31 Káa Jézù giì 'vee ndú máa,

«Yo ùnje ta njembí yo gítí ye gí?

32 Yo 'di có tí nó náa ye kù 'dè ji yo nò:

O bà nje gbí yo vóró-voro gí ká kèjì.

O bà 'vaaka yo 'do tí ye gbaànjé-gbaànjé

ya gítí ndá 'doó bàndò mi yo si ye ta kpéétí ye, gí sàà gí.

Káa à kpéti ká ènò,

ye bà dù me ta kpéétí ye lá.

Ze bà dù ta Bu ye.

33 Ye 'dè ndá có tí nó ji yo

tacó wáa, yo 'ví dù niki maa ta rẹ ye.

Ndâ vò i bà 'de yo muu to tí nó me gbolò,
 káa yo 'ví zèè njembí yo,
 tacó ye kpò muu ndâ vò i muu to tí nó gî.»

17

Jézù 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndâ mbe tala có mì wó

¹ Jézù mâ gii cee ta bà 'dè ndâ có tí nó jì ndâ mbe tala có mì wó gî, yí gii zeke'o gí gbírì, bindi yí gii 'deke tí wó jì Mbírì, máa,
 «O tí nó gí gî, Bu ye.

À má éno, túbà tí 'Viì mì lo tí mbe wotí jì ndâ 'duù,
 tacó wàa, 'Viì mì lo 'ví tù ta bà tí lo tí mbe wotí jì ndâ 'duù.

² Wò kaa ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí mí 'bì wó gî.

À má éno, si yí 'ví je 'válá ñinó mbe cee lá nó
 jì ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ndú mí 'bì wó nó.

³ Káa rè i mbe je 'válá tí nó mbe cee lá nó
 a bà ñò wò ni tí gbèè Mbírì dú,
 gii je bà ñò Jézù tí Bìndi lo tí Mbírì náa wò tuu yí nó ni .

⁴ Ye túbà wotí mì lo jì ndâ 'duù muu to tí nó
 ta bà bàkà nèté tí nó náa wò táánò je jì ye nó, cee gî.

⁵ Nògí, te duù Mítí ye kpónó, Bu ye.
 Te duù mítí ye ta bà si ye 'ví kí tí ye dèngècè règbà tí lo
 á go ñinó táánò mì ndâ á kùro o bà suu to tí nó nó.

⁶ Ye túbà tí lo á jì ndâ 'duù tí nó náa wò ruka ndú jì ye
 á 'do gbí òkò tí ndâ 'duù á muu to tí nó nó gî.

Ndú táánò a ndâ 'duù mì lo,
 bindi wò gii kaa ndú jì ye,
 káa ndú gii 'di có mì lo gî.

⁷ Ndú kpónó ñò ni gí máa,
 ndâ có tí nó 'dáá náa wò 'dè jì ye nó a ndâ có mì lo.

⁸ Tacó ye 'dè ndi ndâ có tí nó náa
 wò táánò 'dè jì ye nó jì ndú gî.

Ndú delè gii ùnje gí, máa,
 à dú nó a ndâ có mbe co 'do gbí nje lo.

Ndú delè gii ùnje gí, máa,
 ye táánò gí dú 'do ká mì lo.

Ndú delè káká'i gii ùnje gí, máa,
 à dú káa wò táánò ká tuu ye.

⁹ Ye kpónó kù 'deke tí ye jì wò nó a i tacó tí ndú.
 Ye kù 'deke tí ye jì wò me tacó tí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí lá.
 Ye kù 'deke tí ye jì wò a i tacó tí ndâ 'duù tí nó
 náa wò táánò kaa ndú jì ye nó.

Tacó ndú a ndâ 'duù mì lo.

¹⁰ Ndâ 'duù mì ye 'dáá gí a ndâ 'duù mì lo.

Ndâ 'duù mì lo 'dáá gí delè a ndâ 'duù mì ye.

Ye kù túbà tí ye jì ndú a i ta rè lo.

¹¹ Tacó a ndú ká bà dù á muu to tí nó.

Ye kpónó kèjì gí mì lo.

Ye kpòò me 'duù ta rè muu to tí nó lá.

- À má éno, kpolo tí ndâ 'duù mì lo
 náa wò ñuka ndú jì ye nó, ta rẹ̀ mì lo,
 tacó wàa, có mì ndú gbí òkò tí ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 á go có mì ndà gbí òkò tí ndà, tó Bu ye.
- 12 Ye táánò kpolo tí ndú sì ze ta ndú bà gbèe to nó a i ta rẹ̀ lo,
 tí 'dóó rẹ̀ lo tí nó náa wò táánò gbì mí muu ye nò.
 Ye táánò kpolo tí ndú 'dáá gí tí kpoò.
 'Duù tí nó gbaànjé gbí òkò tí ndú mbe gírì'o 'do tí kẹ̀jì mì lo nó
 gírì'o 'do ká gbí 'dóó wò muu mì wó,
 á go có tí nó gbí wáràgà mì lo tí Mbírì nò.
- 13 Ye kpónó kẹ̀jì gí mì lo,
 à má éno, ye kù 'dè ndâ có tí nó jì ndâ 'duù tí nó
 náa wò táánò ñuka ndú jì ye muu to tí nó nó,
 tacó wàa ña líkí'o tí nó tí ye nó 'ví dù tí ndú delè.
- 14 Ye 'dòkò có mì lo táánò náa wò 'dè jì ye nó jì ndú gí.
 Tacó éno, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kù sogo ndú,
 tacó ze ta ndú me ndâ 'duù mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.
- 15 Ye kù 'deke tí ye jì wò me éno máa,
 wò 'ví kaa ndú 'do muu to tí nó gí nò lá.
 Gbí nderè bà 'deke tí ye jì wò éno máa,
 wò 'ví kpolo tí ndú 'do tí Vò-'duù-tí-nò
 tí mbe kù eendi ndâ 'duù gítí wò i nò.
- 16 Tacó ze kpónó ta ndú káká'i me ndâ 'duù
 mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.
- 17 Kaa ndú mò gítí kpokèjì mì yúcó,
 tacó có mì lo a yúcó.
- 18 Ye kù tuu ndú ta ndi muu to,
 á go bà tuu ye mì lo á gí muu to tí nó.
- 19 Ye kaa tí ye jì wò á tacó tí ndú,
 tacó wàa ndú delè 'ví kaa ta tí ndú jì wò
 ta bà co tí kpokèjì mì yúcó.
- 20 Kaa ye kù 'deke tí ye me ká tacó tí ndú cuki lá.
 Ye kù 'deke tí ye delè tacó tí ndâ 'duù ñinó
 bà gí kaa tí ndú jì ye 'do gbí có mì ndú nò.
- 21 Ye kù 'deke tí ye, máa,
 có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé
 á go có mì ndà, Bu ye;
 có gbí njembí lo ká go có gbí njembí ye,
 bìndi có gbí njembí ye ká go có gbí njembí lo.
 Si có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé,
 tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'ví ò tí ni éno máa,
 a wò táánò ká tuu ye.
- 22 Ye le bèrè tí nó náa wò le jì ye nó jì ndú gí,
 Ye le jì ndú tacó wàa,
 njembí ndú 'ví dù ká gbaànjé.
- 23 Ye le jì ndú tacó wàa,
 njembí ndoo 'ví dù ká gbaànjé ta ndú.
 Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ò tí ni éno máa,
 a wò táánò ká tuu ye;

- ndâ 'duù delè 'ví nò tí ni éno máa,
wò zè ndú nìkì ká go bà zè ye nìkì mì lo.
- 24 Cò gbí njembí ye éno máa,
wò 'ví je bàndò ji ndâ 'duù tí nó náa wò ɾuka ndú ji ye nó
á mí ɾègbà tí ye,
tacó wàa, ndú 'ví nò ta bà te duù tí ye mì lo,
tacó wò 'bità bà zè ye nìkì maa si ndà suu to tí nó kálásê, Bu ye.
- 25 Wò a 'duù jáá, Bu ye!
Sè ndâ 'duù muu to tí nó nò wò ni lá,
káa ye nò wò ni gí.
Ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ndú ji ye nó delè nò ni gí máa,
a wò táánò ká tuu ye.
- 26 Ye túbà tí lo ngbáràngà'i éno ji ndú gí, Bu ye!
Ye delè kpónó kpòò kú túbà tí lo ngbáràngà'i éno ji ndú,
tacó wàa, ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa,
á go bà zè ye mì lo nìkì maa;
delè tacó wàa có tí ye 'ví dù gbí njembí ndú.»

18

Bà zèè Jézù

- 1 Jézù mà gii 'deke tí wó ji Mbíri cee gí, yí gii kaa sè ndâ mbe tala có mì wó ya tí gí gbí 'bí wúngbó jìlì mbà náa à ɾò mí tito 'bí pù njáá náa à kú nì tí a Njáá Kidòronì, á bìndi bà njè nó mì Júdà.
- 2 Káa Júdà tí mbe ba ngbù Jézù nò bàndò tí nó sàà gí, tacó a bàndò náa ndú ya gití ta ndâ Jézù 'vìlì-'vìlì.
- 3 Tacó éno, yí gii ja ndâ àsikèrì, ta ndâ mbe kpolo tí 'bá-Mbíri tí nó náa ndâ kpo 'duù mì ndâ Jùdéyà kaa ndú ji yí, máa, yí ya ta ndú gí bà zèè Jézù nó, ta ndâ zí'i, ta wu nje kùpò 'bì ndú, ká ndíri gití bàndò tí nó.
- 4 Jézù mà gii nò ndú kèjì, yí gí co 'do mì ndâ mbe tala có mì wó ya gí kùro ndú, tacó yí nò ɲa i tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà ta yí nó ni gí. Ndú mà gii yee tí Jézù gí, Jézù gii 'vee ndú máa, «Yo kú pà a bà tí 'di?»
- 5 Káa ndú gii 'visì có ji yí máa, «Ze kú pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nò.»
- Káa Jézù gii 'visì có ji ndú, si Júdà tí mbe ba ngbù wó kú ɾò tíyò gbí òkò tí ndú, máa, «Ye a yí.»
- 6 Káa ta o tí nó náa Jézù 'visì ta có ji ndâ 'duù tí nó máa, «Ye a yí» nó, ndú gii yèè ndi ndú 'do tí Jézù gí ndii, bìndi ndú gii 'vaka tí to.
- 7 Káa Jézù gii 'vee ndú káká'i máa, «Yo kú pà a bà tí 'di?»
Ndú káká'i gii 'visì có ji Jézù máa, «Ze kú pà a bà tí Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrèti nò.»
- 8 Káa Jézù gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtáà 'dè ji yo gí, máa, ye a yí. Yo má kú pà a ye, yo zèè ye, wàa yo 'ví si sè ndâ 'bí 'duù tí nó 'ví ya .»
- 9 Jézù 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe gí tacó bà zèè yí nó, máa, ndú si ndâ mbe tala có mì yí 'ví ya , tacó wàa có tí nó náa yí 'dè sàà ji Mbíri éno máa, «Ye bà si 'bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa wò kaa ji ye nó 'ví gíri lá, Bu ye.» ndú 'ví dù tí tí yúco.
- 10 Piyétòrò mà gii nò ndâ 'duù tí nó kú nò ta Jézù nìkì lá, yí bà-i-nò gii ja sìzò mì wó 'do gbí foko, bìndi yí gii da ta tù 'bí 'dakò gbí òkò tí ndú ta ɾè wó a Málíkù, tí bòò mì Kùro ndâ bu-Mbíri, waa gí.

11 Káa Jézù gii do míti Piyétòrò máa, «Dele ndi sizò mì lo nò gí gbí foko! Wò koṛo có éno máa, ye 'ví kònò sé'i go có mì Bu ye lá?»

Bà ya ta Jézù gí kùṛo Ànà

12 Ndá 'duù tí nó náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tuu ndú ta ndá Júdá gí tàkò Jézù nó gii zèè yí. Ndú má gii ẹṛe yí gí,

13 ndú gii ja yí kpédélé'i ya tí a i gí kùṛo Ànà tí ká Kùṛo ndá bu-Mbíṛì náa ngáángbá gba mì ndá Ròmánò mò yí 'do gbí nètè gí,

14 bìndì yí tí ngáángbá gba mì ndá Ròmánò gii te gè Ànà, tí Kàyífà tí nó tí mbe kpo-gbì-tà-tù ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà éno máa, «À nìkì a bà cì 'duù gbaanjé á tacó tí mbè ndá 'duù» nó, mí bìndì Ànà.

Kpédélé bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

15 Ndá Simónè Piyétòrò, ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù, gii ɾu ndi Jézù yee 'bá mì Ànà. Ndú má gii yee kà, ka Piyétòrò nò gii ɾi ká ngé gí gbí ndùgù, tacó ndú ṛò tí ndú ta Ànà ni ngbáràngà'i sàà kùṛo gí.

16 Bìndì yí gii 'dè có jì nìi tí nó mbe kù kpolo tí njekèjì ndùgù nó, máa, yí si Piyétòrò 'ví ɾi gí gbí ndùgù, tacó Piyétòrò gboò ṛìndì wó ká mí sè.

17 Ta o tí nó si Piyétòrò kù gii ɾi gí gbí ndùgù nó, nìi tí nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'dakò tí nó lá?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có jì nìi tí nó máa, «Jéé lá! Ye me mbe tala có mì wó lá.»

18 Ta o tí nó, ndá mbe bàkà nètè 'bá mì Kùṛo ndá bu-Mbíṛì kù u wu á njewu gbí ndùgù. Tacó éno, Piyétòrò má gii ɾi gí gbí ndùgù gí, yí gii ya kù ɾò tiyò á ɾègbà wu á mì ndú ta ndú, tacó o tí nó a o cò'o.

Ànà 'vee gbí nje Jézù

19 Ndá mbe zèè Jézù má gii yee ta yí kùṛo Ànà, Ànà gii 'vee gbí nje Jézù gítí ndá mbe tala có mì wó, ta ndá bà nìbà i mì wó.

20 Káa Jézù gii 'visì có jì yí máa, «Ye táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có ngbáràngà'i mí kùṛo ndá 'duù 'dáá gí. Ye delè táánò kù nìbà i jì ndá 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíṛì, delè ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíṛì. À sòsò'ò nò a ndá bàndò bà kili ndá Jùdèyà 'dáá gí. Ye jé 'dè có mí tà bèngìi lá.

21 À má éno, 'vee gbí nje ye lá. 'Vee ndá 'duù ṛìnó táánò mbe 'di ndá có mì ye gí nó, wàa ndú 'ví 'vanda ndi ndá có tí nó jì wò.»

22 'Bí kùṛo ndá àsikèrì tí nó mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíṛì nó má gii 'di có tí nó náa Jézù 'visì jì Ànà nò, yí gii ja 'bí wó mí gbí tù Jézù ta kpo tàkòcò. Bìndì yí gii 'vee Jézù máa, «[J]inò a cè ṛa bà 'visì có mì lo jì Kùṛo ndá bu-Mbíṛì ká nò?»

23 Káa Jézù gii 'visì có jì kùṛo ndá àsikèrì tí nó mbe gbí gbí tù wó nó máa, «Cò tí nó náa ye 'dè nò má lè gí, 'dè có jì ndá 'duù máa, ye 'dè a 'vèrè. Káa ye má 'dè a yúcó, gbí nderè bà gbì ye mì lo a yè?»

24 Ànà má gii cee ta bà 'vee gbí nje Jézù gí, yí gii tuu yí gbí wú ya tí jì Kàyífà.

Bà só, ta bà ta'ò bà o Piyétòrò 'do tí Jézù

25 Káa si ndá àsikèrì kù gii ya ta Jézù 'do kùṛo Ànà gí kùṛo Kàyífà, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe kù u wu ta ndá Piyétòrò nó gii 'vee yí máa, «Wò me 'bí mbe tala có mì 'duù tí nó gbaanjé lá?»

Káa Piyétòrò gii tò kponje gí, máa, «Ye me mbe tala có mì wó lá.»

²⁶ Bindi ñinò, 'bí bòò mì kùro mì ndá bu-Mbíri, tí nambe 'dakò tí nó náa Piyétòrò da tù wò waa ta sizò nó, gii 'vee Piyétòrò máa, «Ye kùtáa ñò me yo ta yí gbí jìlì mbà lá?»

²⁷ Káa Piyétòrò gii tò kponje gbí ñinò ká jé 'vii ta bà kò-kò mì ngùù.

Jézu kùro Pilátò

²⁸ Kàyifà má gii 'viiki gbí có mì Jézu cee gí, yí gii je yí ta fíri dú'o jì ndá àsikéri, máa, ndú ya ta yí jì Pilátò, tí gbolò 'duù mì ndá Rómánò ta wotí bà waa có ku mítí ndá 'duù tí wó. Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tí nó mbe ko tàkò Jézu ya tí gí 'bá mì Pilátò nó má gii yee kà, ndú gii rò ká sè. Tacó tàkii mì ndá Pilátò tende, káa ndá Jùdèyà ta o tí nó kú gee tí ndú bà ya gí tí ndá bàndò sàkàmàà á kùro bà zò i-cí-ci ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri.

²⁹ Pilátò má gii ñò éno, yí gii co 'do tà'i gí mì ndú sè. Bindi yí gii 'vee ndú máa, «Yo kpì ngbàngà tí 'dakò tí nó, máa, yí bàkà a yè?»

³⁰ Káa ndú gii 'visì có jì Pilátò máa, «Wò i mì wó má wálá, ze kùtáa bà gí ta yí gí kùro lo bà-i-nó wálá.»

³¹ Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «À má éno, yo ya gí bà 'dè ngbàngà mì wó nó gbí 'dóó ña kpokèjì bà 'dè có gbí tàkii mì yo.»

Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ngáángbá gba mì ndá Rómánò je wotí bà waa có ku mítí 'duù jì ze gbí tàkii mì ze lá.»

³² (Kponje tí nó bàkà tí gbí òkò tí ndá Pilátò ta ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà tacó waa có tí nó náa Jézu 'dè éno máa, áá bà zì yí ta bà gbì yí mítí ñjèèkpè mù nó, 'ví dù tí tí yúco.)

³³ Pilátò má gii 'di bà có mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà cee gí, yí gii bala Jézu ya tí gí tà'i mì wó. Bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò a gbolò gba mì ndá Jùdèyà?»

³⁴ Káa Jézu gii 'visì có jì Pilátò, máa, «Wò kú 'vee nó a 'dóó 'vé mì lo wèè, wò kú 'vee a 'vé bindi 'bí 'duù?»

³⁵ Pilátò gii 'vee Jézu káká'i máa, «Wò ñò ye a Jùdèyà? A ndá 'dóó nambe lo tí ndá Jùdèyà, ta ndá bu-Mbíri mì yo, ká kpì ngbàngà tí lo jì ye. Wò tà bàkà ta ndú a ña yè?»

³⁶ Káa Jézu gii 'visì có jì Pilátò máa, «Ye kùtáa máa gba mì ndá 'duù á muu to tí nó, ndá bòò mì ye bà gò ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'do tí bà zèè ye gí tí jì wò gí. Káa ye me gba mì ndá 'duù á muu to tí nó lá.»

³⁷ Pilátò gii 'vee Jézu máa, «À má éno, wò a gbolò gba, éno gi?»

Káa Jézu gii 'visì có jì Pilátò máa, «A wò ká 'dè ta nje lo éno máa, ye a gbolò gba. Káa kpèti ká éno, ye kì me kí-kí lá. Ñinó táánò a nderè bà jò ye. Ñinó táánò delè a nderè bà gí ye gí muu to tí nó ká nó. Ye gí gí muu to tí nó tacó bà 'dè yúco jì ndá 'duù. Ndá 'duù ñinò mbe ùnje gítí yúco gí nó 'dáá gí kú 'di có mì ye.»

³⁸ Pilátò gii 'vee Jézu tí i-'viya máa, «Yúco mì lo a yè?» Bindi yí gii co ndi wó káká'i 'do tà'i gí sè mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ye ñò nderè bà waa có mì ye mítí 'dakò tí nó lá.

³⁹ Káa ña i mì yo mbe tè mítí yo gí a ñinó máa, ye ta o gbolò o bà bàkà tàkii bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri cóó-cóó kú njaanga 'bí 'duù

ñinó mbe ñikí tí yo nó 'do gbí zàà jì yo. À má ènò, có mì yo kpónó máa, ye njaanga gbolò gba mì yo tí ndá Jùdèyà jì yo?»

⁴⁰ Ndá Jùdèyà má gii 'di có tí nò náa Pilátò 'dè jì ndú nò, ndú 'dáá gí gii 'visì có jì yí ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «Njaanga jì ze me 'dakò tí nó lá! À tí ze a go bà njaanga Bàràbà jì ze!» Bàràbà tí nò táánò a vò mbe kùmùkù i mì ndá 'duù.

19

¹ Pilátò má gii dele ndi wó gí tà'i á bindi ba 'dè có mì ndú ta ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà gí, yí gii je Jézù jì ndá àsikèrì mì wó, máa, ndú ya ta yí, wàa ndú 'ví gbì yí.

² Ndá àsikèrì má gii yèè ta Jézù 'do kùrò Pilátò gí ndiù gí, ndú gii para kperè go ké'bí nò, bindi ndú gii te zékéré-zékèrè míti muu wó, máa, ñinò a tàgíyà-gba mì wó, bindi ndú gii yuu bí-bi bongo mì ndá gba míti wó.

³ Bindi ndú gii 'bità bà gbì yí, ta bà 'viya yí máa, «Mbiri 'ví si wò, gba mì ndá Jùdèyà!»

⁴ Pilátò bà-i-nò gii co ndi wó gí mì ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà, si ndá àsikèrì mì wó kù mèèkè'i tí Jézù, bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ñò nò, ye kpónó kú ya gí bà gí ta 'duù mì yo nó jì yo, tacó ye ñò nderè bà waa có mì ye míti wó lá.»

⁵ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii zeke'o, ndú gii ñò ndá àsikèrì mì Pilátò yee ta Jézù, ta bí-bi bongo gba tí wó wùrú-wuru-wùrù, ta tàgíyà-gba náa à paraka 'do tí kperè tí muu wó, yee tí ndú gí. Bindi Pilátò gii 'dè có jì ndú máa, «'Duù mì yo nò.»

⁶ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà má gii ñò Jézù, ndú gii 'bità bà pìi kú máa, «Gbì yí míti njèèkpè mú! Gbì yí míti njèèkpè mú!»

Káa Pilátò gii 'visì có jì ndú máa, «Yo ya gí bà gbì yí míti njèèkpè mú, tacó ye ñò 'doó nderè bà gbì yí míti njèèkpè mú ñindi ye lá.»

⁷ Ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà bà-i-nò gii 'visì có jì Pilátò máa, «'Dakò tí nó kú 'dè có máa, yí a 'Viì-mi-Mbiri, káa à má gbí tàkù mì ze tí ndá Jùdèyà, yeè gítí 'duù mbe kú 'dè ña có tí nó káa ku.»

⁸ Pilátò má gii 'di có tí nó náa ndá kpo 'duù mì ndá Jùdèyà 'dè jì yí nò, gúku gii bàkà yí ndii ñinó sàà kùrò nó gí.

⁹ Yí má gii dele 'do bà-i-nò ya gí tà'i mì wó, yí gii 'vee Jézù máa, «Wò gí 'do kòtí 'di?» Káa Jézù gii rani Pilátò gí.

¹⁰ Káa Pilátò gii 'vee Jézù káká'i máa, «Wò wálá biya bà njaa nje lo gí tàkò ye gí? Koro muu lo máa, wotí bà njaanga miri lo 'do gbí vò i, ta wotí bà gbì wò míti njèèkpè mú, 'dáa a i kpátù 'bi ye.»

¹¹ Káa Jézù gii 'visì có jì Pilátò máa, «Áá táánò má me Mbiri ká je wotí tí nó jì wò lá, wò kùtáà bà 'de wotí gítí bà zèè ye wálá. Ñinò a nderè có tí nó náa, vò i mì mbe gí ta ye jì wò me tí ta gbolò ndii vò i mì lo gí nó ká nò.»

Bà waa có ku míti Jézù

¹² Pilátò gii bàkà cèè wotí mì wó tacó bà njaanga Jézù á bindi có tí nó náa Jézù 'dè jì yí nò. Káa ndá Jùdèyà gii kpò tí ta bà pìi wo 'várà-'várà gí. Ndú gii 'dè có jì Pilátò máa, «Wò má dò 'bì lo tí 'dakò tí nó gí, wò káká'i me kómbe ngáángbá gba mì ndá Ròmánò lá, tacó 'duù mbe kú bàkà tí wó tí gbolò gba kú jòò a gbí gba ta ngáángbá gba mì ndá Ròmánò.»

13 Pilátò mà giì 'di ña có tí nò náa ndá Jùdèyà 'dè ji yí nò, yí giì nje nó ya gí bà ki tí wó pí jàlambà mì wó náa à te mí pí tindàà díí gbí ngbàngà mì wó, náa ndá 'duu kù nì mítí a Díí-bà-waa-có, káa ndá Jùdèyà kù nì mítí gbí nje có mì ndú a «Gàbàtá.» Bìndi yí giì 'dè có ji ndá àsikèrì máa, ndú gi ta Jézù gí kùro yì. Ndá àsikèrì mà giì bàkà go có mì wó nò gí,

14 Pilátò giì túbà tí Jézù ji ndá Jùdèyà máa, «Gbolò gba mì yo kuu nô!»

I tí nò bàkà tí ta ɾi dè gítí bà gí gbúrú, si ndá 'duu kù 'viindi tí ndú tacó sè sili gítí gbolò o bà bàkà tàkù bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzìriyèlì-mì-Mbírì ká gbaànjé.

15 Bà túbà tí Jézù mì Pilátò ji ndá Jùdèyà máa, yí a gbolò gba mì ndú nò, giì te mí gbí muu ndú a 'bí ña i go mà. Tacó ènò, ndú giì tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà ji Pilátò máa, «Cee o mì 'duu tí nò gí! Gbì yí mítí njèèkpè mù!»

Pilátò bà-i-nò giì 'vee ndú máa, «Có mì yo éno máa, ye gbì gbolò gba mì yo mítí njèèkpè mù, wàà?»

Káa ndá Kùro ndá bu-Mbírì giì 'visi có ji Pilátò máa, «'Bí gbolò gba mì ze à bìndi ngáangbá gba mì ndá Rómánò wálá!»

16 Pilátò mà giì 'di có tí nò, yí giì jè Jézù ji ndú, máa ndú ya gí bà gbì yí mítí njèèkpè mù.

Bà gbì Jézù mítí njèèkpè mù

17 Ndá àsikèrì bà-i-nò giì te njèèkpè mù tí nó náa ndú kù ya gí bà gbì Jézù mítí nó ji yí. Bìndi ndú giì co ta yí 'do gbí gbata gí sè, gítí 'bí bàndò náa à kù nì mítí a Kù-'billi-muu-ku. Káa à gbí có mì ndá Jùdèyà kù nì mítí a «Gòligátá.»

18 Bìndi ndú giì gbì yí mítí njèèkpè mù. Ndú ta gbèe o tí nò giì gbì ndá 'bí mbe ngbà sósò'ò mítí ndá njèèkpè mù delè. Ndú giì sè njèèkpè mù mì 'bí mbe ngbà gbaànjé mí gbí kù'bi, bìndi 'bí gbí gálì mì Jézù.

19 Pilátò giì cu có, bìndi à giì kpò mítí njèèkpè mù mì Jézù éno máa, «Ijinó a Jézù tí nó tí 'duu Názàrètì, tí gbolò gba mì ndá Jùdèyà nó ká nô.»

20 Ndá Jùdèyà me mbè giì 'deke i tí nó náa Pilátò cu nò, tacó bàndò tí nó náa à gbì Jézù mítí njèèkpè mù mítí nó me 'dú 'do tí gbata lá, delè tacó Pilátò cu có tí nò gbí ndá nje có ta'ò: có Jùdèyà, ta có Látìni, giì jè có Ìgìrìgì.

21 Káa ndá Kùro ndá bu-Mbírì giì 'dè có ji Pilátò máa, «Wò kùtáà bà cu me éno máa, yí a gbolò gba mì ndá Jùdèyà nò, lá. Cu éno máa, 'Dakò tí nó 'dè có táánò máa, yì a gbolò gba mì ndá Jùdèyà.» »

22 Káa Pilátò giì 'visi có ji ndú máa, «I ñinó náa ye cu gí nô, ye cu gí.»

23 Ndá àsikèrì mà giì cee ta nètè bà gbì Jézù mítí njèèkpè mù gí, ndú giì njèè gbí ndá bòngò bìndi wó nà'ò 'vii ta muu ndú. Káa kpokèjì bà njèè gbí 'bí bòngò bìndi wó gbaànjé mbe gboo mí to, náa à gò ta banga tí kpáká'dà'i éno, giì kpò ndú gí.

24 Tacó ènò, ndú giì 'vii có gbí òkò tí ndú máa, à nìkì máa ndá yì ki a mbìlì tacó bà ñò 'duu ñinó náa áà bà 'va tí tí wó nô, cotí bà yaka gbí. Có tí nò bàkà tí jé ká go có tí nó náa à cu mí gbí wàragà mì Mbírì máa, «Ndú njèè gbí ndá bòngò mì ye gbí òkò tí ndú. Ndú ki-mbìlì tacó ndá bòngò mì ye» nô.

25 À kù ɾò tìyò ɾègbà njèèkpè mù mì Jézù ta o tí nó a ndá Màrìyà tí nawu wó tí Jézù, ta ná'vìndí nawu wó tí Jézù, ta 'bí Màrìyà tí nìi mì 'bí 'dakò ta

rè wó a Kòlòpà, ta 'bí nù delè ta rè wó káa Màriyà náa à kù nì mí tí wó a Màriyà Màdèlènà tacó 'bá mì ndú gbí gbata Màdàlà,

²⁶ ta 'bí mbe tala có mì Jézù náa Jézù zè yí nìkì ngé ndii gí. Jézù mà gii ò ndá nawu wó, ta mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpolo ma nó, yí gii yè nje mí tí nawu wó máa, «Ìjínó a 'vii mì lo, ni.»

²⁷ Bindi yí gii yè nje mí tí mbe tala có mì wó náa yí zè yí nìkì kpolo ma nó máa, «Ìjínó a nawu lo ká nò.» Mbe tala có mì Jézù nò gii 'bità bà kpolo tí Màriyà ká go bà kpolo tí 'dóó nawu wó ngé 'do ká bà-i-nò.

²⁸ Jézù mà gii ò ni éno máa, yí cee ta nètè tí nó náa Mbíri tuu yí máa, yí gí gí bà bàkà nó gí, yí gii yù ngo máa, «À tí ye a go ngo,» go có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri nò.

²⁹ Ta o tí nó náa Jézù yù ta ngo nò, zùù-zùù ngo nèbítì ta kàrà díí kuu bà-i-nò. Mà gii zeke'o, 'bí 'duù gii yuu 'bí kàfòlò i mbe kù njù ngo go kàfò nó mí gbí zùù-zùù ngo nèbítì tí nó, yí gii sè mí nje 'bí kùngbó i, bindi yí gii ya tee mí nje Jézù.

³⁰ Jézù mà gii ò-no zùù-zùù ngo nèbítì tí nó gbí i tí nó gí, yí gii 'dè có máa, «À cee gí.» Bindi yí gii mò muu wó gí to, bindi njembí wó gii ki gí.

³¹ Sè bà ta rì gítì bà 'bità o bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà ta o tí nó ká njí'dí; káa gbèe o bà wotí gbí tàkù mì ndá Jùdèyà tí nó a gbolò o ndii sè ndá 'bí ònò sàà nó 'dáá gí. Tacó éno, ndá kpo 'duù mì ndú gii ya gí mì Pilátò, bindi ndú gii 'vee yí máa, yí si à 'ví cee o mì ndá 'duù tí nó tí ndá njèèkpè mù nó ta bà gbí gbí ndá sáá kò ndú ki'viki gí, tacó wàa ndá nambe ndú 'ví jaka ku ndú 'do yaà gí to. Tacó bà si ku ndú mí yaà ta ò gbolò o tí nó á kèjì nò nìkì lá.

³² Pilátò mà gii ùnje jì ndú gí, ndá àsikèrì gii ya gí bà gbí ki'viki kùro a gbí kò ndá 'dakò tí nó sósò'ò náa a gbí ndú mí tí ndá njèèkpè mù sèè tí Jézù nò.

³³ Ndú mà gii ya gítì Jézù, ndú gii 'de yí cì sàà gí. Tacó éno, ndú gii gbí gbí ndá sáá kò wó ki'viki lá.

³⁴ À káa 'bí àsikèrì ká gii cu Jézù ta 'doò kpíri gí tà kí wó nó. Bindi mbelè ònòkò ta ngo gii cì 'do gbí kà tí nó, tacó yí cì sàà gí.

³⁵ Mbe ò ndá i tí nó ta ọ wó dità có tí nó jì ndoo, tacó wàa, ndoo delè 'ví ù ta nje gítì i tí nó náa yí ò ta ọ yí gí nò. Có mì wó náa yí 'dè nò a yúcó. Yí delè ò ta kpéétí wò ni gí, máa, yí 'dè a yúcó.

³⁶ Ndú ki gbèe 'bilì Jézù lá, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Gbèe 'bilì wó ki lá,» nò.

³⁷ 'Bí có delè kuu gbí wáràgà mì Mbíri gítì có bà cu Jézù ta 'doò nó éno máa, «Ndá Jùdèyà wúnò bà ni <Ze táánò má ni sàà,> tacó tí 'duù tí nó náa ndú cu yí ta 'doò nò.»

³⁸ Jézù mà gii cì gí, 'bí 'dakò mbe kù tala có mì Jézù gbí kóó ta gúku ndá Jùdèyà, ta rè wó a Jùzépè, mbe gí 'do gbí gbata Àrimàtiyà, gii ya gí bà 'vee Pilátò máa, yí si yí 'ví duu ku Jézù. Pilátò mà gii ùnje gí, ndá Jùzépè gii ya gí bà te ku Jézù

³⁹ ta Nikòdémò, tí 'bí mbe kpolo tí tàkù mì ndá Jùdèyà mbe ya gí bà 'dè nje ta Jézù ta 'bí bèbillì gbaànjé sàà gí. Nikòdémò te ta yí ta o tí nó a bàà me gbolò náa à ònòkò ta yeè tacó bà ọrọ mí tí ku Jézù, tacó wàa yí 'ví volo lá.

⁴⁰ Ndá Jùzépè ta Nikòdémò mà giì te ku Jézù gí, ndú giì toṛo bàà tí nó náa à ònòkò ta yèè nó mí tí wó. Ndú mà giì so yí ta bòngò go i gbí tàkì mì ndá Jùdèyà gí,

⁴¹ ndú giì te yí ya gí bà sii mí gbí ngú gùù náa à duu mí gbí 'bí wúngbó gbo jìlì mù,

⁴² náa à ọ́ á dè ta bàndò tí nó náa à gbì yí mí tí njeèkpè mù tí nó, si ndá Jùdèyà kù 'viindi tí ndú gítí o bà wotí gbí tàkì mì ndú.

20

Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí

¹ Ta yé bindi ọ́ bà wotí gbí tàkì mì ndá Jùdèyà, Màriyà Màdèlénà giì gbo'o si yé kù da'o, tacó bà ya gí bà ọ́ muu'dú Jézù. Yí mà giì yee kà, yí giì 'de à mèrèkè díí 'do njekejì 'bá muu'dú gí.

² Yí bà-i-nò giì dele ndi wó ta ngèlè ya gí bà 'dè có jì ndá Simónè Piyétòrò, ta mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí niki kpolo ma nó, máa, «Ndú te Mbe tí ndoo 'do gbí gùù gí! Káa ze ọ́ bàndò tí nó náa ndú 'dòkò yí ya tí gítí nó lá.»

³ Ndá Piyétòrò ta 'bí ka wó mbe tala có mì Jézù nó mà giì 'di có tí nó náa Màriyà Màdèlénà 'dè jì ndú nó, ndú giì njè ta ngèlè tacó bà ya gí bà ọ́ muu'dú Jézù.

⁴ Ndú 'bì ngèlè gbaànjé, káa ka Piyétòrò giì kọ́ yí ta ngèlè gí. Yí mà giì yee kuro kà,

⁵ yí giì mò tí wó gí to. Yí mà giì zeke'o gí tà 'bá muu'dú 'do sè, yí giì ọ́ káa ndá bòngò tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to tà'i.

⁶ Simónè Piyétòrò mà giì gí 'do ndii, yí giì ọ́ ká ngé gí tà 'bá muu'dú, bindi yí giì ọ́ kpá-bòngò tí nó náa à so ta ku Jézù nó kuu to.

⁷ Bindi à giì paṛaka kpá-bòngò tí nó náa à ẹ́re ta muu wó nó te tende.

⁸ Ka Piyétòrò náa ndú gí ta yí nó mà giì ọ́ gí tàkò wó tà 'bá muu'dú, yí mà giì zeke'o, yí giì ọ́ ku Jézù lá. À ngbíì nó a o bà giì ùnje mì wó máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, ká nó.

⁹ Tacó ndú jé sàà kuro ùnje gítí có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, Jézù bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó, lá.

¹⁰ Bindi ndú giì dele ya gí 'bá mì ndú.

Jézù túbà tí wó jì Màriyà Màdèlénà

¹¹ Káa si ndá mbe tala có mì Jézù kù giì njè nó, Màriyà Màdèlénà giì ọ́ rọ́ tìyó dè rẹgbà 'bá muu'dú kù wa gbí. Yí mà giì mò tí wó gí to kù zeke'o gí tà'i,

¹² yí giì ọ́ ndá basili mì Mbíri sósò'ò ta cé-ce bòngò tí ndú, kù ki tí ndú to á bàndò tí nó náa à te ku Jézù 'do tí gí nò. 'Bí basili dù mò gí bà muu wó, bindi 'bí giì dù mò gí tàngbó wó.

¹³ Bindi ndá basili tí nó giì 'vee yí máa, «Wò kù wa a yè, niì?»

Káa Màriyà Màdèlénà giì 'visì có jì ndú máa, «Ye kù wa a Mbe tí ye, tacó ndá 'bí 'duu ja ku wó 'do gbí gùù gí. Káa ye ọ́ bàndò tí nó náa ndú te yí mí tí nó lá.»

¹⁴ Màriyà Màdèlénà mà giì 'visì tí wó á bindi bà 'dè có tí nó, yí giì ọ́ Jézù, káa yí giì ọ́ Jézù gíri gí.

¹⁵ Bindi Jézù giì 'vee yí máa, «Wò kù wa a yè, niì? Wò kù pa a bà tí 'di?»

Káa Màriyà Màdèlénà gii 'visì có ji Jézù máa, «À má a wò ká te yí, túbà to tí nò náa wò te yí míti nò je, tacó wàa ye 'ví ya gí bà te yí 'do kà gí, bu ye.» Màriyà Màdèlénà 'dè có tí nò tacó yí ta o tí nò kú kořo có éno máa, Jézù a mbe nji tí nò náa a duu ku Jézù mí gbí nò.

¹⁶ Káa Jézù gii tè'è tí Màriyà Màdèlénà máa, «Màriyà!»

Màriyà Màdèlénà mà gii 'di bà tè'è tí wó mi Jézù nò, yí gii 'visì tí wó gí mi Jézù, bindi yí gii ùnje ji yí gbí có Jùdèyà máa, «Ràbóni!» Gbí éno máa, Mbe nibà i.

¹⁷ Bindi Jézù gii 'visì có ji Màriyà Màdèlénà máa, «Gàa tí ye lá, tacó ye dele ndi ye ya gí mi Bu ye á gbíri kálásê. Ya a i gí bà 'dè có ji ndâ ná'vindi ye máa, ye kú ya gí gbíri gí mi Bu ye tí nó tí Bu ndú nò. Wò 'ví 'dè ji ndú delè éno máa, ye kú ya gí gbíri, gí mi Mbíri tí nó mi ye, á tí Mbíri mi ndú nò.»

¹⁸ Màriyà Màdèlénà bà-i-nò gii ya gí mi ndâ mbe tala có mi Jézù, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ye nò Mbe tí ndoo!» Bindi yí gii 'vanda ndi ndâ có tí nó náa Jézù tuu ta yí nó ji ndú.

Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mi wó

¹⁹ Ta bèbili mi kpédélé ri nètè bindi ri bà woti gbí tàkii mi ndâ Jùdèyà tí nò, ndâ mbe tala có mi Jézù gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii nè tí ndú mí tà'i ta gúku ndâ kpo 'duu mi ndâ Jùdèyà. Mà gii zeke'o, ndú bà-i-nò gii 'di kòcò 'duu kú 'dè có ji ndú máa, «Yo dù ta 'dè njembí yo!»

²⁰ Ndú mà gii zeke'o, ñinó a Jézù ká kú rò rìyò gbí òkò tí ndú nò. Bindi yí gii túbà ndâ ká tí nó kpátú 'bì wó, ta ñinó tà kí wó nó ji ndú. Ndâ mbe tala có mi Jézù mà gii nò yí, tàkòcò ndú gii peteke gítí bà nò Mbe tí ndú ngé ndii gí.

²¹ Jézù bà-i-nò gii 'dè có ji ndú káká'i máa, «Yo dù niki maa. Ye bà tuu yo go ñinó náa Bu ye tuu ta ye nò.»

²² Yí mà gii 'dè có tí nó ji ndú gí, yí gii òlò woò ta nje wó míti ndú. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo si Bèri-mi-Mbíri 'ví dù ta yo.

²³ Yo má je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi 'duu, gbí éno máa, Mbíri je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi 'duu tí nó gí. Káa yo má biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi 'duu gí, gbí éno máa, Mbíri biya bà je à-cee-gí gítí ndâ vò i mi 'duu tí nó gí.»

Ndâ Jézù ta Tòmázò

²⁴ Ta bèbili tí nó náa Jézù túbà tí wó ji ndâ mbe tala có mi wó nò, 'bí 'duu gbaanjé á 'do gbí òkò tí ndâ mbe tala có mi wó, ta rẹ wó a Tòmázò, náa ndâ 'duu kú nì míti wó a Njemí nó, wálá.

²⁵ Yí mà gii gí si Jézù ya gí, ndâ ka wó gii 'dè có ji yí máa, «Mbe tí ndoo kùtáa túbà tí wó ji ze bindi lo á tà'i bà-i-nò!»

Káa Tòmázò gii tò kponje có mi ndâ ka wó nò gí. Bindi yí gii 'visì có ji ndú máa, «Ye má nò ndâ ká bà gbí yí míti njèèkpè mû, ta ká 'doò tí nó tà kí wó nó, bindi ye 'ví tee 'bì ye mí gbí ndú lá, ye jé gítí bà ùnje gítí có mi yo nò gbaanjé wálá.»

²⁶ Ta sili vò-nje só bindi ñinò, Jézù gii túbà tí wó káká'i ji ndâ mbe tala có mi wó si ndú kuu tà gbèe tà'i tí nó náa yí kpédélé'i túbà tí wó ji ndú tí nó, si Tòmázò gbí ñinò kuu tí. Ndâ mbe tala có mi Jézù 'di káa kòcò 'duu kú 'vee ndú máa, «Yo dù ta 'dè njembí yo!» Ndú mà gii zeke'o, ndú

gii ñò Jézù kù rò tíyò gbí òkò tí ndú. Káa ndâ njekèjì 'dáá gî nè tí ndú ká ngbí-ngbíí á bándò mì ndú.

²⁷ Jézù bà-i-nò gii tè'è tí Tòmázò, Tòmázò mà gii gí mí wó gí, yí gii túbà ndâ kà bà gbí yí míti njèèkpè mù tí nó á tí ndâ kpátù 'bì wó nó jí yí, máa, «Zeke ndâ kà tí nó á tí ndâ kpátù 'bì ye nò, wàa wò 'ví cu sili 'bì lo mí gbí ndú.» Yí káká'í gii túbà kà 'doò tí nó náa à cu ta yí gbí njè've wó nó jí yí, máa, «Tee 'bì lo mí gbí.» Bindi yí gii 'dè có jí Tòmázò máa, «Me kpíiki-kpíiki lá, ùnje! À me ye ká nó lá?»

²⁸ Káa Tòmázò gii 'visi có jí yí máa, «Wò a Mbe tí ye! Wò a Mbíri mì ye!»

²⁹ Káa Jézù bà-i-nò gii 'visi có jí Tòmázò máa, «Wò wálá ùnje tacó náa wò ñò ye ta ọ lo gí nó? Káa ndâ 'duu ñinó mbe ñò ye lá, káa ndú ùnje gítí ye gí nó niki cotí ndâ mbe ñò ye ta ọ ndú gí.»

Nderè bà cu wáràgà tí nò

³⁰ Jézù bàkà ndâ 'bí serè me mbè jí ndâ mbe tala có mì wó náa à cu có gítí ndú mí gbí wáràgà tí nó lá.

³¹ Káa ndâ ñinó náa à cu có gítí ndâ nó a i tacó wàa ndâ 'duu 'ví ù ta nje éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri, tí 'Vii-mi-Mbíri. Delè tacó wàa Mbíri 'ví 'vala ta ndâ 'duu ñinó mbe ùnje gítí wó nó ta rẹ wó tí Jézù tí Bindi Mbíri.

21

Jézù túbà tí wó jí ndâ 'bí mbe tala có mì wó vò-nje só si ndú tàbè'dè kápá Tíberiyà

¹ Jézù gii túbà tí wó jí ndâ 'bí mbe tala có mì wó vò-nje só á bindi bà túbà ndâ 'bèè kà bà gbí yí míti njèèkpè mù jí Tòmázò nó á bindi làmbu sili, si ndú kù gò ngo tí kápá Tíberiyà.

² Ndâ mbe tala có mì Jézù vò-nje só náa yí túbà tí wó jí ndú tàbè'dè nò a ndâ Simónè Piyétòrò, ta Tòmázò tí nó ta 'bí rẹ wó a Njemí nò, ta Nàtànìyélè tí nó mbe gí 'do gbí gbata Kánà á Gàliléyà nò, gii je ndâ Jákòmò, ta ná'vindí wó Jòvání, tí ndâ 'vii mì Zebidéyò, gii toko míti ndâ 'bí mbe tala có mì wó sóso'ò.

³ A Simónè Piyétòrò ta bèbili tí nó ká 'dè có jí ndâ ka wó máa, yí kù ya gí bà gò ngo. Káa ndâ ka Piyétòrò nò gii 'visi có jí yí máa, ndâ yí bà ya ta ndú. Ndú gii ya gí bà gò ngo ta bèbili tí nó kpòò, káa ndú zèè gbèè sè lá.

⁴ Yé má bà gii 'bità bà da o mbòò, ndú gii dù gbí gbá mì ndú kù ñò 'duu kù rò tíyò a tí gángá ngo. Káa ndú ñò 'duu tí nó ni lá.

⁵ Káa 'duu tí nó gii yuu nje wó jí ndú gí ọ ngo kà máa, «Jili ngo bàkà ta yo kà ée wèè, ndâ kómbe ye?»

Káa ndú bà-i-nò gii 'visi có jí 'duu tí nó máa, «Tó i mì ze káa gbaànjé wálá yòò!»

⁶ Káa 'duu tí nó gii 'visi có jí ndú máa, «Yo má ja mbu mì yo nò mí ta ngo mò gí gbí kù'bi mì yo gí kùro gbá, yo bà zèè sè gí.»

Ndâ mbe tala có mì Jézù mà gii ja mbu go có tí nó náa 'duu tí nó 'dè jí ndú nò, bà ja mbu 'do tà ngo gí gbí gbá gii kpò ndú gí ta du sè.

⁷ Mbe tala có mì Jézù náa yí zè yí niki kpòlo ma nó mà gii ñò ña i tí nò, yí ngé gii ñò ni gí máa, 'duu tí nó mbe kù rò tíyò á tí gángá ngo nò a Jézù. Bindi yí gii 'dè có jí Piyétòrò máa, «À kù rò tíyò ngéé zó a Mbe tí ndoo!»

Piyétòrò mà gii 'di éno máa ñinó a Mbe tí ndâ yí ká kù rò tíyò á tí gángá ngo nò, yí gii kaa ndâ kù bòngò mì wó, yí gii pařaka mí pí ndò bòngò tí

nó tí wó náa yí kù 'va ta mbu nô. Bìndi yí gii o 'do gbí gbâ gí tà ngo, bìndi yí gii ya gí mí Jézù, si ndá ka wó mí gbí gbâ.

⁸ Ndá ka Piyétòrò gii merেকে ndá sè ta mbu, ndú gii yèè ta gbâ ta ndá sè gbí mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tí ngo, tacó ndú ta o tí nó ya ta gbâ 'do tí ngo me 'dú lá.

⁹ Ndá mbe tala có mì Jézù má gii oloko 'do gbí gbâ gí tí gú, ndú gii hò 'bí sè náa à kù 'bee ta njìkì wu, ta ndá kpakuta á tà wu.

¹⁰ Má gii zeke'o, Jézù gii 'dè có jì ndú máa, «Yo gii ta ndá 'bí sè tí nó náa yo zèè kpónó-kpónó nò.»

¹¹ Simónè Piyétòrò má gii 'di có mì Jézù nò, yí gii ya gí gbí gbâ, bìndi yí gii woo ndá kpo-kpò sè ta mbu jú'bu-ju'bu-jù'bù gí tí gú, ta gbèè kà gbí mbu wálá.

¹² Bìndi Jézù gii tè'é tí ndá mbe tala có mì wó máa, «Yo gii gítí i-zó-zò.» Ndá mbe tala có mì Jézù bà-i-nò gii hò ni gí máa, à kù 'dè có ta ndá yì nò a Mbe tí ndá yì, tacó éno, nje ndú 'dáá gí gii 'dèè 'do tí bà 'vee yí éno máa, «Wò a 'di wè?» nò gí.

¹³ Jézù bà-i-nò gii ya gí bà aaka kpakuta 'do tà wu, bìndi yí gii je jì ndú. Bìndi yí gii dele ndi wó ya gí bà gí ta sè jì ndú 'do gbí njìkì wu gítí kpakuta tí nò.

¹⁴ Nìnò a bà ta'ò bà tùbà tí Jézù jì ndá mbe tala có mì wó á bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó.

Jézù 'dè có jì Piyétòrò gítí bà kpolo tí ndá rómbo mì wó

¹⁵ Ndá Jézù ta ndá mbe tala có mì wó má gii zò i cee gí, Jézù gii 'vee Simónè Piyétòrò máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye nìkì kpò ndá 'bí ka lo nó gí?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có jì yí máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò hò ni gí máa, ye zè wò nìkì ma.»

Bìndi Jézù gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «À má éno, kpolo tí ndá 'vii-rómbo mì ye.»

¹⁶ Jézù káká'í gii tè'é tí Piyétòrò, Piyétòrò má gii ùnje jì yí gí, Jézù káká'í gii 'vee yí máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye nìkì ma?»

Káa Piyétòrò gii 'visì có jì yí ká go kpédélé nìnò, máa, «Ìyoo, Mbe tí ye, wò hò ni gí máa ye zè wò nìkì ma.»

Bìndi Jézù gii 'dè có jì Piyétòrò máa, «Kpolo tí ndá rómbo mì ye.»

¹⁷ Bà ta'ò nìnò Jézù káká'í gii 'vee Piyétòrò máa, «Simónè, 'vii mì Jòvání, wò zè ye nìkì ma?»

Bà ta'ò nìnò, ña gbèè 'vé tí nó gii zèè tí Piyétòrò gí. Bìndi yí gii 'visì có jì Jézù máa, «Wò hò ndá i 'dáá ni gí, Mbe tí ye. Wò hò ni gí máa, ye zè wò nìkì ma.»

Bìndi Jézù gii 'dè jì Piyétòrò káa gbèè có tí nó náa yí 'bìtà bà 'dè jì yí máa, «Kpolo tí ndá rómbo mì ye, nò.

¹⁸ Ye kù 'dè có jì wò ta yúco máa, wò táánò gbí 'vii-'dakò lo má zaa gí, wò kù ya gí bà nò ndò go có mì lo náa à gbí muu lo. Káa si ká kuu gí. Ta o tí nó náa wò bà gii me kpo 'dakò nó, wò bà gii ya'va gbí 'bì lo jì 'bí 'duù, bìndi yí bà gii èye wò gí, bìndi yí gii ja wò ya tí gítí bándò nìnò náa a gbí muu lo wálá nò.»

¹⁹ Jézù 'dè có tí nó tacó bà tùbà jì Piyétòrò máa, yí bà cì a ña ku nìnò mbe si rẹ Mbìrì 'ví wu nò.

²⁰ Bìndi Jézù gii tè'é tí Piyétòrò máa, «Gì gí bà ɾu ndi ye.» Piyétòrò má gii 'visì tí wó, yí gii nò mbe tala có mì Jézù tí nó náa Jézù zè yí nìkì kpolo ma, mbe ki tí wó dè ɾègbà tí Jézù ta o bà zò i mì ndú ta 'dè'o kùro bà zi Jézù, mbe 'vee Jézù éno máa, «A 'di ká kèjì gí bà ba ngbù lo, Mbe tí ye?» nó, kèjì gí tàkò ndú.

²¹ Bìndi Piyétòrò gii 'vee Jézù máa, «Káa a yè ká tí 'dakò tí nó, Mbe tí ye?»

²² Káa Jézù gii 'visì có ji Piyétòrò máa, «Gì gí bà ɾu ndi ye. Ye kpèti má 'dè có ji yí máa, yí dù yee tí o bà gí ye, nèté mì lo gbí a yè?»

²³ Có tí nó náa Jézù 'dè ji Piyétòrò éno máa, «Ye kpèti má 'dè éno máa, yí dù nó yee tí o bà gí ye, nìndi lo gbí a yè wè?» nó gii 'vèè cee gbí tù ndá mbe tala có mì Jézù 'dáá gí éno máa, à 'dè éno a Jézù máa, mbe tala có mì yí bà cì wálá. Káa Jézù ta o tí nó 'dè có ji Piyétòrò me éno máa tú mì yí bà cì wálá nò lá; yí 'dè a i éno máa, yí kpèti má 'dè có ji tú mì yí nó éno máa, yí dù yee tí o bà dele ndi yí, nèté mì wó tí Piyétòrò gbí a yè wè?

²⁴ A yí tí mbe tala có mì Jézù tí nó náa ndá 'bí ka wó fùumà có tí nó ta ɾè wó máa, à 'dè có éno a Jézù, máa, yí bà cì wálá yee tí o bà gí yí tí Jézù nó, ká dítà có tí nó. À delè a yí ká cu mí gbí wáràgà tí nó. Ndoò delè nò nì gí máa, ndá có mì wó 'dáá káa yúco.

²⁵ Ndá 'bí i me mbè náa Jézù bàkà ndú kuu tí, náa à cu mí gbí wáràgà lá. Tacó áá táánò má 'dè có éno máa, à cu ndú 'dáá gí mí gbí wáràgà, bàndò gítí ndá wáràgà tí nó bà dù me njí'dí muu to tí nó.

NDÂ NÈTÈ mì ndâ tú mì Jézù

Lúkà 'va mbí Tèyófilò gítí kpédélé wáràgà mì wó

¹ Ákoo, Tèyófilò, ye táánò gbí kpédélé wáràgà mì ye cu có gítí ndâ, ye i tí nó 'dáá gí náa Jézù táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nibà ndú nó 'dáá gí, jì wò gí. Ye 'bità bà 'deke ndâ i tí nó náa yí táánò bàkà ndú nó, ta ndâ i tí nó náa yí nibà ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'do ká ngé r̀èngbó ndú,

² yee tí o bà te yí ya tí gí gbíri á bindi bà 'dè có mì wó jì ndâ tú mì wó náa yí táánò tuu Bèri-mì-Mbíri gí bà r̀uka ndú jì yí nò.

³ Gbí ndâ sili tí nó zì 'duù-só mbe 'bità 'do tí o bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, yee tí o bà ya yí gí gbíri nò, yí dù kù túbà tí wó jì ndâ tú mì wó gbí ndâ ña kpokèjì me mbè ta kponje gítí ndú wálá, máa, yí kuu tí tí wu yí kálásé. Yí delè gbí ndâ o bà túbà tí wó jì ndú nò kù 'dè có jì ndú gítí bà dù Mbíri tí gba.

⁴ Ta 'bí o gbaànjé, si Jézù kù zò i ta ndâ tú mì wó, yí gii kpo-gbí-tà-tù ndú éno máa, «Yo 'ví n̄è nó 'do Jèrùzàlémè lá, yo dù ká Jèrùzàlémè, wàa yo 'ví ùndi cí tí nó náa Bu ye táánò cí ta yo, náa ye táánò 'dè có jì yo gítí nò.»

⁵ Tacó Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duù táánò kù caka tí ndâ 'duù a i ta ngo, káa áá kèjì gí bà caka tí yo ta Bèri-mì-Mbíri á bindi làmbu sili.»

Bà te Jézù ya tí gí gbíri

⁶ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ Jézù má gii kili ta bà muu ndú ta ndâ tú mì wó káká'í gí, ndâ tú mì wó gii 'vee yí, máa, «O tí nó gí gí, Mbe tí ze? Áá bà dù nò a o bà le ndi bèrè mì ndâ kòtí Ìzìriyèlì jì ndú ká nò?»

⁷ Káa Jézù gii 'visì có jì ndú éno máa, «Bà ñò o bà gí o tí nò, ta bà 'deke sè sili gítí bà co r̀i tí nó náa a Bu ye táánò ká 'deke ta 'dóó wotí mì wó nò me nètè mì yo lá.

⁸ Káa ta o tí nò, Bèri-mì-Mbíri má gí gí, a yí ká bà je wotí jì yo tacó bà 'dè có gítí ndâ i ñinó náa yo táánò ñò ye kù bàkà nó, ta wotí bà 'vanda ndi ndâ có ñinó náa yo táánò 'di 'do gbí nje ye nó, jì ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè, ta ndâ 'duù gbí to Sàmáriyà, ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí.»

⁹ Ndâ tú mì Jézù má gii zeke'o bindi bà 'dè có tí nó mì wó jì ndú, ndú gii ñò Jézù kù ya zùù gí gbíri. Ndú má gii zeke'o, ndú gii ñò kùlù mù yiiga bà tí wó 'do tí ndú gí.

¹⁰ Káa si ndú gbí-gbí kù yee ̀ro ndú gí tàkò Jézù gbíri, ndâ 'bí 'dakò sósó'ò mbe yuu cé-ce bongo gii ̀rò tíyò dè r̀ègbà tí ndú,

¹¹ bindi ndâ 'dakò tí nó gii 'vee ndú, máa, «Yo ̀rò tíyò bà-i-nó kù zeke a o yè gí gbíri, ndi yo ndâ 'duù Gàliléyà? Gbèe Jézù tí nó náa à kpónó te yí 'do tí yo ya tí gí gbíri nò, bà dele ndi wó gí ká gbí ña gbèe kpokèjì tí nó náa yo ñò yí kù ya tí gí yaà nò.»

Ndâ mbe kù kili ta r̀è mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè

12 Jèzù mà gii ya gí gbírì gí, ndâ tú mì wó gii dele ndi ndú 'do pí Gú Mbâ ya gí Jèrùzàlémè, tí òkò to náa 'duù má nó ta ɾi bà wotí gbí tàkùì mì ndâ Jùdèyà káa có gítí wó wálá.

13 Ndú mà gii yee Jèrùzàlémè, ndú gii kaa ya gí gbí soɾo, tí 'bá tí nó náa ndú ta o tí nó kù dù tí nò. À kuu tí ta o tí nó a Piyétòrò, gii je Jòvànì, gii je Jákòmò, gii je Àndèréyà, gii je Filípò, gii je Tòmázò, gii je Bàràtòlòmèyò, gii je Mátéyò, gii je Jákòmò tí 'viì mì Àlífeyò, gii je Sìmònè tí tó 'viì-'bá, gii je Jùdà tí nó tí 'viì mì Jákòmò nò.

14 Ndú kili bà muu ndú ta ndâ nù me mbè, gii je Màrìyà tí nawu Jèzù, ta ndâ ná'vindí Jèzù, kù 'deke tí ndú ji Mbírì.

Bà bàkà Mátíyà tí tú mì Jèzù

15 Ta o tí nó, Piyétòrò gii rò tiyò kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jèzù mbe kili ta bà muu ndú go ndâ 'duù dè gítí zi' duù-vò ta zi' duù-gbaànjé pí (120).

16 Bìndi yí gii 'dè có ji ndú, máa, «Ndâ ná'vindí ye, kòzò tí có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì nó bà bàkà tí, có tí nó náa Dàvidè tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà 'dè sàà táánò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì gítí i tí nó mbe gii bàkà tí mítí Jùdà tí nó táánò tí mbe tè kùro ndâ 'duù ya tí gí bà zèè Jèzù nò.

17 Jùdà tí nó táánò a 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo, náa ndoo táánò kù bàkà nètè tí nó náa ndoo kpónó kù bàkà nó ta ndú.

18 Káa go ñinò náa yo ñò ni gí nó, yí táánò gii sì nji ta mboo náa yí táánò 'dè 'do gbí zu nètè tí nó mì wó nó. Yí táánò gii 'va nji wó yee wélé-wele mí to mí gbí u nji tí nó,

19 náa ndâ 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí táánò 'di có tí nó gí. Bìndi ɾè nji tí nó gii dù a Nji-mbelè, káa à má gbí có mì ndâ Jùdèyà, à kù nì mítí a <Àkèlédámà.>

20 À kpónó cu mí gbí wàràgà mì ndâ Muu-cè éno máa, <'Bá bìndi wó 'ví 'bu kpú.

À 'ví o gbí mòòkò bìndi wó káa kùlè.>

À gii cu 'bí káká'i éno máa,

<'Bí 'duù 'ví zèè nètè bìndi wó.>

21 «À má éno, kòzò tí ndoo kpónó bà ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù dù ta ndoo gbí ndâ o tí nó 'dáá gí náa Mbe tí ndoo Jèzù táánò kù mèrèkè to ta ndoo nó,

22 tí 'duù ñinó mbe 'bità bà dù ta ndoo 'do tí o tí nó táánò náa Jòvànì kù caka tí ndâ 'duù nó, yee tí o tí nó náa à gii te ta Mbe tí ndoo ya tí gí gbírì gí nò. Tacó wàa, ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ mbe 'dè yúco gítí bà 'vala ndi Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó.»

23 Piyétòrò mà gii 'dè có tí nó cee gí, ndú gii cu 'bì ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò, ndâ Jùzépè náa à kù nì mítí wó a Bàràsábà ta kpo ɾè wó a Júsitò, ta 'bí 'dakò ta ɾè wó a Mátíyà, máa, à ñò 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndú, wàa yí 'ví zèè nètè bìndi Jùdà.

24 Bìndi ndú bà-i-nò gii 'deke tí ndú ji Mbírì éno máa, «Ákoo, Mbe tí ze! Wò ñò có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé ni gí. À má éno, túbà tí 'duù ñinó náa wò cu 'bì lo mítí wó 'do gbí òkò tí ndâ 'dakò tí nó sósò'ò nó ji ze,

²⁵ tacó wàa, yí 'ví zèè nètè bà nò tú tí nó náa Júdá jee mí to, yí giì ya gítí 'dóó bàndò mì wó gí nò.»

²⁶ Ndú mâ giì ki-mbîlî, à giì rò a i mítí Màtiyà. Bindi ndú giì 'deke yí toko ta sè ndâ tú mì Jézù muu'bi-nje gbaànjé, bàkà muu'bi-nje só.

2

Sili zi'duù-só-nje muu'bi

¹ Ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bindi o bà Ndi-ta-muu-ndâ-Ìziriyèlî-mì-Mbîrî, ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù giì kili mì tà gbèe tà'i.

² Ndú bà-i-nò giì gu káa ndii ta wo i go wo gbolò pípiri nò kù gi 'do tàrî. Wo i tí nò giì yè tà'i tí ndú gi.

³ Bindi ndú giì ò 'bí i go meme wu nó njèe cee muu ndú 'dáá gí.

⁴ Bèrî-mì-Mbîrî bà-i-nò giì je wotí ji ndú 'dáá gí me gbolò, bindi ndú giì 'bità bà 'dè có gbí ndâ 'bí ña tende nje có ta wotí mì Bèrî-mì-Mbîrî.

⁵ Ta o tí nò, ndâ Jùdèyà ñinó mbe zèè có gítí tàkii mì ndú kácá-kácá nó kili 'do muu to tí nó 'dáá gí mí Jèrùzàlémè.

⁶ Ndú mâ giì 'di ña wo i tí nò, ndú giì kili 'dáá gí mí bà gbèe to ta ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Káa nje ndú 'dáá gí giì 'dèè gí, tacó ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí giì dù kù 'di kòcò ndâ tú mì Jézù kù 'dè có gbí ndâ nje có mì ndú.

⁷ Bà 'dè có giì dù káa kpò ndú 'dáá gí gí. Ndú giì si káa nje ndú nga-ngàà kù zeke ta ndâ tú mì Jézù.

Bindi ndú giì 'bità bà 'vee 'vé gbí òkò tí ndú, máa, «À kù 'dè có tí nó kuu nó me ndâ 'duù tí nó mbe gi 'do gbí to Gàliléyà nó lá?

⁸ Káa à giì bàkà ée, káa ndoo kù 'di gbí ndâ có tí nó náa ndú kù 'dè nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí?

⁹ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndoo gi 'do Pàràsiyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Mídi, ndâ 'bí 'duù gi 'do Èlámî, ndâ 'bí 'duù gi 'do Mèsòpòtámíyà, ndâ 'bí 'duù gi ká 'do gbí ndâ to Jùdèyà to nò, ndâ 'bí 'duù gí 'do Kapàdósíyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Pòndùsù, ndâ 'bí 'duù gi 'do Ásiyà,

¹⁰ ndâ 'bí 'duù gi 'do Fírjìyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Pàfíliyà, ndâ 'bí 'duù gi 'do Mási-rì, ta ndâ to Líbiyà á dè-dè ta Sirinì, ndâ 'bí 'duù a ndâ wíri tí ndâ Jùdèyà ta ndâ 'bí tende ña 'duù mbe kaa tí ndú gi gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà gi mbe gi 'do Rómà,

¹¹ ndâ 'bí 'duù gi 'do Kèrètì, ndâ 'bí 'duù gi 'do Àràbiyà. Káa ndoo 'dáá gí kù 'di gbí ndâ có tí nó náa ndú kù 'dè gítí ndâ kpo-kpò i tí nó náa Mbîrî bàkà nó gbí ndâ 'dóó nje có mì ndoo.»

¹² Nje ndú 'dáá gí giì 'dèè gí. Bà 'dè có gítí i tí nò mbe bàkà tí nò giì dù káa kpò ndú maa gí. Bindi ndú giì dù kù 'vee gbí ña i tí nò gbí òkò tí ndú.

¹³ Káa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú giì dù kù lókó'bò có gítí éno máa, «Rú'bù ngú cù ndii muu ndâ ka yo gí.»

Piyètòrò 'dè có ji ndâ mbè 'duù

¹⁴ Káa Piyètòrò bà-i-nò giì a gí yaà, bindi sè ndâ 'bí ka wó tú mì Jézù muu'bi-nje gbaànjé 'dáá gí giì a gí tàkò wó. Bindi Piyètòrò giì 'dè có ji ndâ 'duù tí nò binjii nó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo tí ndâ 'duù Jùdèyà, ta yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù 'vala gbí gbata Jèrùzàlémè nó, yo si bà giri'o gítí i tí nó mbe bàkà tí nó mí to. Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di gbí có tí nó náa ye kèjì gi bà 'dè ji yo nó niki maa.

15 À tí ndâ 'dakò tí nó me pe go có tí nó náa yo kú koro nó lá. Tacó ɾi kpónó káa ɾi dú'o.

16 Njìnò a í tí nó náa Jówèlì, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèè, 'dè có gítí éno máa, Mbíri máa,

17 <Ye bà si Bèri mì ye 'ví gí gí gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí gbí ndâ ndòngbú sili tí ò kèji nó.

Ndâ 'viì mì yo ta ndâ nájú yo bà gii 'dè-kòcò,
ndâ 'viì-'dakò mì yo bà gii ò ndâ í go ndâ í gbí ɾii,
ndâ kpo 'duù mì yo bà gii ɾi ndâ ɾii.

18 Ye bà si Bèri mì ye 'ví gí gí gbí njembí mí muu ndâ bòò mì ye ta ndâ jú i-gbí-keci mì ye,

gbí ndâ sili tí nó,
bindi ndú bà gii 'dè-kòcò.

19 Ye bà gii tubà ndâ seɾè mì ye mí tàri yaa,
bindi ye bà gii bàkà ndâ ndi 'bì ye mí muu to tí nó.

20 ɾo ɾi bà gii 'di gí,
bindi ɾo pi bà gii 'visi tí tí mbelè,
á kùro o bà too gbolò yé tí nó mì Mbe tí ndoo nó.

21 Ndâ 'duù njìnó mbe kú nì «Ákoo» jì Mbe tí ndoo nó 'dáá gí bà 'de 'válá gí.>

22 «Ndâ kòtì Ìzìriyéli, yo sè tù yo gítí có tí nó náa ye kpónó kèji gí bà 'dè nó. Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nó táánò a 'dakò náa a Mbíri ká wu yí jì yo. Táánò si yí kuu gbí òkò tí yo nó, Mbíri je a yí tí mbe bàkà ndâ kpo-kpò í, ta ndâ seɾè, ta ndâ í njìnó mbe tubà wotí mì wó tí Mbíri, á go njìnó náa yo 'dáá gí ò ni gí nó.

23 Mbíri táánò je 'dakò tí nó mì 'bì yo 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó tí Mbíri náa yí ò ni sàà kùro gí. Yo táánò gii kpi ngbàngà tí wó jì ndâ 'duù njìnó ta ò ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, bindi ndú gii gbí yí míti njèèkpe mù ta 've nderè.

24 Yo táánò zi yí gí, káa Mbíri gii te yí gí yaa 'do gbí ku gí. Mbíri 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tacó wotí mì ku gítí bà zèè yí mí gbí zàà mì wó tí ku ngé gí wálá.

25 Tacó Dàvidè tí gbolò gba mì yo tí ndâ Jùdèyà táánò 'dè có gítí wó éno máa,

<Ye kú ò Mbe tí ye kùro ye ta o 'dáá gí.

Yí kú dù gbí kù'bì mì ye,
tacó wáa njembí ye 'ví mù lá.

26 Tacó éno, tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pètékè'i.

Ye delè kú 'dè káa líkí nje.

Ye delè kpónó kú tè káa wo ye kú ù ta ndi wúnò.

27 Tacó wò bà jee lilí ye mí 'bá mì ndâ ku wálá,
wò delè bà si dii ye, tí bòò mì lo, náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nó,
'ví jì'vi to wálá.

28 Wò tubà ndâ kpokèjì mì 'válá jì ye gí,
wò bà si tàkòcò ye 'ví peteke ta bà dù ye mì ndà.>

29 «Ndâ ná'vindi ye, ye kpónó kú 'dè có jì yo ngbáràngà'i éno máa, Dàvidè tí ɾèngbó ndâ mbe jò ndoo ci gí. À gii duu yí ta muu'dú wó yee gbí ɾi tí nó wúnó nó kuu gbí òkò tí ndoo.

30 Yí táánò a mbe 'dòkò có mì Mbírì, tacó éno, yí táánò nò ni gí máa, Mbírì táánò see tí wó jì yì éno, máa, yì tí Mbírì bà ki 'bí 'viì-gù yì tí Dàvidé mì pí jàlàmbà bindi yì.

31 «I tí nò náa Dàvidé táánò nò, bindi yí gù 'dè có gítí sí à bàkà tí kálásé nò, a bà 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó. Bindi-Mbírì a 'duù tí nò náa Mbírì jee yí mí 'bá mì ndâ ku lá, dù wó delè táánò volo lá.

32 Mbírì táánò te 'dakò tí nò tí Jézù nò gí yaà 'do gbí ku gí, náa ze 'dáá gí mbe kù rò tìyò kùro yo nó nò yí ta ro ze á bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí. Ze delè kù 'dè yúcó gítí jì ndâ 'duù.

33 À kpónó te yí ngéé gí yaà gbírì gí gbí kù'bì mì Mbírì, bindi Bu wó gù je Bèrì-mì-Mbírì jì yí, á go cí tí nó táánò náa yí ci ta yí nó gí. À má éno, ndâ i tí nó náa yo kù nò kpónó nó, ta có tí nó náa yo kù 'di kpónó nó, a ndâ i-nambee náa Bèrì-mì-Mbírì ká bàkà jì ndoo.

34 Tacó Dàvidé táánò jé ya gí yaà gbírì lá, káa nìnò a ndâ có náa a yí táánò ká 'dè éno máa,

<Mbírì 'dè có jì Mbe tí ye éno máa,

Ki tí lo mò gí gbí kù'bì mì ye,

35 yee tí o tí nó náa ye bà bàkà ndâ ku'dì mì lo tí ndâ i-tà-tàmà mì lo.»

36 «Tacó éno, yo tí ndâ kòtì Ìziriyéli 'dáá gí 'ví nò ni ngbáràngà'i éno máa, Mbírì bàkà Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí mítí njèèkpe mù nó tí Mbe tí ndoo, delè tí Bindi wó tí Mbírì gí.»

37 Ndâ 'duù mã gù 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè nò, ndú gù 'vee ndâ Piyétòrò ta ndâ ka wó tú mì Jézù, máa, «Ze 'ví bàkà a ña yè, ndâ ná'vindi ze?»

38 Káa Piyétòrò gù 'visì có jì ndú máa, «Yo 'visì kózò tí muu yo 'do tí ndâ vò i mì yo, wàa à 'ví caka tí yo gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbírì. Tacó wàa Mbírì 'ví je ta à-cee-gí jì yo gítí ndâ vò i mì yo, wàa Mbírì 'ví je ta i-nambee mì wó tí nó tí Bèrì mì wó tí Mbírì nó jì yo.

39 Tacó cí tí nó náa Mbírì táánò ci nó a i jì yo, ta ndâ 'viì mì yo, ta ndâ 'duù nìnò 'dáá gí mbe me 'dú nó, gù je ndâ 'duù nìnò 'dáá gí náa Mbe tí ndoo tí Mbírì bà gù tè'é tí ndú gí mì wó nò.»

40 Piyétòrò gù dù kù kili nje ndâ 'duù tí nó gítí kpokèjì mì Mbírì go bà kili nje gbì nó ta cèe kòndi, ta bà yì ndú éno máa, «Yo 'vala mīrì yo 'do tí ndâ vóló-volo 'duù tí nó náa yo kpónó kù 'vala ta ndú nò!»

41 Ndâ có mì Piyétòrò náa yí 'dè jì ndâ 'duù tí nó nó gù ya gí gbí muu ndú gí. Bindi à gù caka tí ndâ mbe ùnje gítí ndâ có mì wó nó gí. Muu ndâ ngú 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù ta rì tí nó 'dáá gí go ndâ 'duù álifi ta'ò.

Kpédélé bà muu ndâ mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì

42 Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì 'dáá gí gù tee njembí ndú kpolo ngé ma mítí bà nìbà i mì ndâ tú mì Jézù, ta bà dù tí ndâ ná'vindi gbaanjé, ta bà zò i-ci-ci tóko gbaanjé, ta bà 'deke tí ndú jì Mbírì tóko gbaanjé.

43 Ndâ seṛè, ta ndâ ndi 'bì ndâ tú mì Jézù náa ndú kù bàkà gbí ndâ o tí nó gù te gùku mítí ndâ 'duù gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

44 Ndâ mbe tee njembí ndú mítí có mì Jézù 'dáá gí gù 'vala tóko gbaanjé ta gbèe njembí ndú ta rè 'duù muu ndâ i mì ndú 'dáá gí wálá.

⁴⁵ Ndú 'daá gí gii sù ndá i ñinó náa à sàa kuu mì ndú kùro bà ùnje mì ndú gítí có mì Bindi-Mbíri nó 'daá gí gí 'dè, bindi ndú gii njèè gbí mboo tàkò ndá i tí nó gbí 'bí ña kèji náa à 'boo 'duù lá.

⁴⁶ Ndú gii dù kù kili ta bà muu ndú ta ñi 'daá gí mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú delè gii dù kù nò ta bà zò i-cí-ci toko gbaànjé ta ndi tí ndá 'bá mì ndú ta pétéké tàkòcò ndú, ta 'bí ña tende ña có gbí njembí 'bí 'duù gítí 'bí ka wó wálá.

⁴⁷ Ndú gii dù kù ùlù Mbíri, bindi ndá 'duù 'daá gí kù zeke ndú ta pétéké tàkòcò. Bindi Mbíri kù kaa ndá 'duù ñinó náa yí 'vala ndú gí nó ta ñi 'daá gí toko mítí ndú.

3

Ndá Piyétòrò ta Jòvání 'vala 'bí mbe nò'o

¹ Ta 'bí o gbaànjé si ndá Piyétòrò ta Jòvání kù ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri ta ñi-'dè'o, si ñi gí tí ñi bà 'deke tí ndá 'duù ji Mbíri gí,

² ndú gii ñò ndá 'duù kù làngà 'bí 'dakò ndii ta tí ndú. 'Dakò tí nó náa ndá 'duù tí nó kù làngà yí nó a 'duù ñinó náa à jò yí tí mbe ósú, náa ndá kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó. Káa ndá 'duù kù làngà yí ya tí gítí 'bí njekeji ndùgù 'bá-Mbíri gbaànjé náa à kù nì mítí a Banga-Njekeji-Ndùgù, tacó wàa, yí 'ví kù yù i 'do tí ndá mbe kù ñi gí gbí ndùgù ta ñi 'daá gí.

³ 'Dakò tí nó mà gii ñò ndá Piyétòrò ta Jòvání kù ñi gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, yí gii yù i 'do tí ndú.

⁴ Káa, ndá Piyétòrò ta Jòvání gii zeke yí ngboó, bindi ndú gii 'dè có ji yí máa, «Zeke ze!»

⁵ Yí mà gii 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè ji yí nó, yí gii 'visi tí wó ta bà zeke'o go'i gítí ndú, máa, ndú kejì gí bà je i ji yí.

⁶ Káa Piyétòrò gii 'dè có ji yí máa, «Ndá ñi gürúsù fádà ta dá'bi mì ye tacó bà je ji wó wálá. Káa ye bà je ji wó a i ñinó náa à kuu mì ye nò. Ye kù 'dè có ji wó ta ñe mì Jézù tí Bindi-Mbíri, mbe gi 'do Názàrèti éno máa, wò a gí yaà, wàa wò 'ví nó nó!»

⁷ Piyétòrò bà-i-nò gii yuu 'bì wó ya tí gí bà zèè ta 'bì 'dakò tí nó, bindi yí gii koni ta yí gí bà rò tìyò. Káa à káa pòó bà ja 'dakò tí nó mì Piyétòrò gí yaà, wu gii gí gí gbí ndá kpátù kò wó ta ngii-ngí kò wó gí.

⁸ Yí gii o gí yaà, bindi ndú gii 'bità bà nó nó ta ndá Piyétòrò 'do njekeji ndùgù kù ya gí rùkàtù 'bá-Mbíri. Yí gii nó, ta bà o gí yaà, ta bà ùlù Mbíri.

⁹ Ndá 'duù tí nó mbe tí binjii mí gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó mà gii ñò yí kù nó nó ta bà ùlù Mbíri,

¹⁰ ndú gii ñò yí nì tí 'dakò tí nó mbe kù ki tí wó tí Banga-Njekeji-Ndùgù 'bá-Mbíri kù yù i 'do tí ndá 'duù nó gí. Bindi nje ndú gii 'dèè gítí bà 'dè có gítí ña i tí nó mbe bàkà tí mítí 'dakò tí nó nó gí.

Piyétòrò 'dè có ji ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri

¹¹ Ndá 'duù mà gii ñò bà nanaka 'dakò tí nó mí règba tí ndá Piyétòrò ta Jòvání, nje ndú gii 'dèè gí, bindi ndú gii ki ta ngèlè kpùkù ya gí mì ndú tí bàndò tí nó náa à kù nì mítí a Tàzo-mì-Sólómònì nó.

¹² Piyétòrò mà gii ñò bà kaa ndá 'duù tí nó gí gítí ndú, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo kù si nje yo tí nga gítí i tí nó mbe bàkà tí nó tacó yè, ndá Ìziriyèlì? Yo kù dongbo ɾo yo gítí ze tacó yè? Yo koɾo có máa, 'dakò tí nó kù nó nó 'do gbí 'dóó wotí mì ze? Yí kù nó nó 'do gbí 'dóó bà nìkì ze?

13 A Mbìrì mì Àbìráámò, tí Mbìrì mì Ìzákò, tí Mbìrì mì Jákóbè, tí Mbìrì mì ndá ká gù yo, ká bàkà i tí nò, tacó bà te duù míti Bòò mì wó Jézù, tí gbèe Jézù tí nò náa yo táánò kpì ngbàngà tí wó, máa, à 'ví zi yí gí nò, Jézù tí nò náa yo táánò bè yí mí kùro Pilátò nò, Jézù tí nò náa Pilátò táánò 'dè có jí yo máa, yì bà njaanga yí 'do gbí zàà gí, káa yo gii biya có mì Pilátò gí.

14 Yo gii biya 'duù tí nò ta ndi vò i tí wó wálá, tí 'duù ñinó jáá nò gí. Yo gii yòngò Pilátò máa, yí njaanga a mbe zi ku 'do gbí zàà,

15 bindi yo gii zi mbe je 'válá jí ndá 'duù gí. Káa Mbìrì gii 'vala yí 'do gbí ku gí. Ze a ndá mbe 'dè yúcó gítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò.

16 Káa à kpónó káa gbèe Jézù tí nò náa yo táánò bè yí jí ku nò ká 'vala 'dakò tí nò á kuu kùro yo, náa yo ñò yí ñi ngbáràngà'i gí nò, á 'do gbí có bà tee njembí ze á míti wó tí Jézù. A bà tee njembí ze á míti Jézù nò ká je woti jí 'dakò tí nò náa yo kpónó kù ñò yí nò.

17 «Káa ye kpónó ñò ni gí, ndá ná'vindi ye, máa, yo ta ndá gba mì yo táánò ñò i tí nò náa yo kù bàkà nò ni lá.

18 Káa ñinò táánò a 'bí ña i náa a Mbìrì ká bàkà ènò, tacó wàa ndá có tí nò náa yí tí Mbìrì táánò tuu ta ndá mbe 'dòkò có mì yí éno máa, Bindi-Mbìrì bà kònò sé'i nò, 'ví dù tí tí yúcó.

19 À má ènò, yo 'visi muu yo 'do tí ndá vò kpokèjì mì yo gí. Yo 'visi tí yo gí mì Mbìrì, tacó wàa yí 'ví tojo ndá vò i mì yo gí. Delè tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta lambu gúlúsù pípìrì 'do mì Mbe tí ndoo tacó bà 'dèè njembí ndoo,

20 wàa yí 'ví tuu ta Jézù tí nò tí Bindi wó tí Mbìrì náa yí cu 'bì wó míti wó tacó tí yo sàà gí nò jí yo.

21 Yí tí Jézù bà dù ká gbìrì yee tí o bà gí ndá i muu to tí nò 'dáá gí tí ndá ngú i, go có tí nò náa Mbìrì dígísèé tuu ta ndá tó mbe 'dòkò có mì wó gí gí kò ta kò gbí o mì ndá ká gù yo nò.

22 Tacó kòcò Mòze náa yí 'dè dígísèé éno máa,

<Mbe tí ndoo tí Mbìrì bà bàkà 'bí 'duù tí mbe 'dòkò có mì wó go ye nò jí yo.

'Duù tí nò bà dù a 'duù 'do gbí òkò tí ndá 'dóó ná'vindi yo.

Yo 'ví 'di ndá có ñinó náa yí kèjì gí bà 'dè jí yo nò 'dáá gí.

23 Áá bà mò 'duù ñinó mbe 'di có mì mbe 'dòkò có mì Mbìrì tí nò lá nò 'do gbí òkò tí ndá 'duù mì Mbìrì gí.>

24 «À má ta bà 'dè có ta yúcó, Sàmùwélé tí mbe 'dòkò có mì Mbìrì, gii je ndá 'bí mbe 'dòkò có mì Mbìrì 'dáá gí mbe gí gí tàkò wó nò dígísèé 'dáá gí, kù 'dè có tù ta 'bì ndú ká gítí o bà co ndá rì tí nò.

25 Yo a ndá mbe zèè mbèlè bindi ndá mbe 'dòkò có mì Mbìrì. Yo a ndá 'viì gbí mbelè tí nò náa Mbìrì dígísèé nù ta gù ndoo tí Àbìráámò ta o tí nò náa yí 'dè ta có jí Àbìráámò éno máa,

<Ye tí Mbìrì bà cù 'dè ngo cù ye míti ndá 'duù muu to tí nò 'dáá gí ta rẹ mì ndá 'viì-gù mì lo,> nò.

26 Mbìrì táánò cu 'bì wó míti Bòò mì wó, bindi yí gii tuu yí kpédélé'i gí bà cù 'dè ngo cù wó míti yo, ta bà 'visi muu yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí 'do tí ndá vò i mì yo.>

4

Ndá Piyétòrò ta Jòvànì gbí gbolò ngbàngà mì ndá Jùdèyà

¹ Káa sí ndá Piyétòrò ta Jòvànì gbí-gbí kù 'dè có jì ndá 'duù, ndú mà gù zeke'o, ndú gù ò ndá 'bí bu-Mbìrì mì ndá Jùdèyà, ta kùro ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbìrì, gù je ndá Sàdùkàyò, tí ndá 'bí ña 'duù gbí òkò tí ndá Jùdèyà mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá, gbo ndú gbìrì gí.

² Có tí nó mbe kpolo tàkòcò ndá kpo-kpò 'duù tí nó náa ndú gù ya tí gítí ndá Piyétòrò ta Jòvànì nó a có bà nìbà i mì ndá Piyétòrò ta Jòvànì jì ndá 'duù gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú, náa ndú kù kò ta kò jì ndá 'duù éno máa, Jézù 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

³ Ndú bà-i-nò gù kaa ndá Piyétòrò ta Jòvànì ya tí gí gbí zàà, wàa à 'ví gù 'viiki gbí có mì ndú ta 'bí yé, tacó rì ta o tí nó ta gí.

⁴ Káa ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe 'di ndá có tí nó náa ndá Piyétòrò ta Jòvànì 'dè ta 'dè'o tí nó nò gù ùnje gítí có mì Jézù gí. Muu ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí toko mítí ndá ká ñinó ta o tí nó gù dù dè gítí ndá 'dakò álifi vò.

⁵ Yé mà gù too gí, ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá kpo-'duù-'bá, ta ndá mbe nìbà tàkù mì ndá Jùdèyà, gù kili mí Jèrùzàlèmè,

⁶ ta ndá Áná (tí 'bí ká Kùro ndá bu-Mbìrì mì ndú náa ngáángbá gba mì ndò Ròmánò mò yí 'do gbí nètè gí), gù je Kàyifà, gù je ndá Jòvànì ta Àlèsándòrò, ta ndá 'bí 'duù náa rẹngbò bà jò ndú 'do a i tí ndá Kùro ndá bu-Mbìrì.

⁷ Ndú gù tuu tú gí tàkò ndá Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà. À mà gù kaa ndú gí tí gí kùro ndú gí, ndú gù kaa ndú mí gbí uù, bìnì ndú gù 'bità bà 'vee gbí nje ndú máa, «Yo bàkà i tí nó ta ña kpokèjì ngàyi? Yo bàkà i tí nó ta ña wotí mì yè? Rẹ 'duù tí nó mbe je wotí tí nó jì yo nó a 'di?»

⁸ Káa Bèrì-mì-Mbìrì gù je wotí jì Piyétòrò me gbolò, bìnì yí gù 'visì có jì ndú máa, «Yo tí ndá gba mì ndá 'duù, gù je yo tí ndá kpo 'duù,

⁹ yo wúnó má kù 'vee gbí nje ze a i gítí có nambeè tí nó náa ze bàkà jì 'dakò tí nó táánò mbe kù ìrì ta to nó, yo má kù 'vee a kpokèjì bà 'vala yí mì ze,

¹⁰ tàkòcò ye peteke gítí bà 'visì có jì yo tí ndá gba, ta ndá kpo 'duù, ta yo tí ndá kòtí Ìzìrìyèlì 'dáá gí, ngé ma, máa, ze 'vala 'dakò tí nó ta rẹ mì Jézù tí nó tí Bìnì-Mbìrì mbe gí 'do Názàrètì nò, Jézù tí nó náa yo táánò gbì yí mítí njèèkpè mù, káa Mbìrì gù 'vala yí 'do gbí ku gí nò. 'Dakò tí nó wúnó kù rò tìyò kùro yo ta sé'i cee mbéé 'do tí wó gí nó a i ta rẹ mì wó tí Jézù,

¹¹ tí díí tí nó náa à cu có gítí mí gbí wáràgà mì Mbìrì, máa,
<Díí tí nó náa yo tí ndá mbe bì 'bá bè gí nó,

ká gí tí yú díí bà sè tà 'bá.>

¹² Tacó à nì rẹ 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó jì ndá 'duù máa, yí a mbe 'vala ndoo, á bìnì rẹ wó nó lá.»

¹³ Nje ndá gba ta ndá kpo 'duù gù 'dèè gítí ndá Piyétòrò ta Jòvànì gí. Ndú mà gù 'viiki rẹngbò ndú gbí òkò tí ndú, ndú gù nò ndú ni ká tí ndá 'duù sínó jé mbe ki tí ndú njewu ta ndá kpo-kpò mbe nìbà tàkù mì ndá Jùdèyà lá ni gí. Ndú delè gù ò ni gí máa, ndú táánò kù dù a i ta Jézù.

¹⁴ Káa ndú mà gù ò 'dakò tí nó náa ndú 'vala yí nó kù rò tìyò rẹgbà tí ndú, bà 'dè có gù dù kaa kpò ndú gí.

15 Tacó éno, ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Yo yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii tacó wàa ndá gba 'ví waa ta có.»

16 Ndá Piyétòrò ta Jòvànì má gii yèè 'do gbí ngbàngà gí ndii gí, ndá gba gii 'bità bà 'viiki gbí có mì ndú, máa, «Ndoò kponó 'ví bàkà a ña yè ta ndá 'dakò tí nò? Tacó ndá 'duù Jèrùzàlémè 'dáá gí ñò ña tende serè tí nó náa ndú bàkà nó gí. Káa ñinò a i ñinò mbe je kponje 'do nje ndoo gí nó ká nò.

17 I ñinò náa ndoo kponó bà ni bà bàkà gí nó káa bà rò bà 'vèè có serè tí nó gí kùro, ta bà ci ndú máa, ndú káká'i 'ví ni rẹ Jézù tí nó ji 'bí 'duù lá.»

18 Ndá gba má gii 'viiki gbí có mì ndá Piyétòrò ta Jòvànì cee gí, ndú gii tè'é tí ndú, bindi ndú gii ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo bà ñibà i ji ndá 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù káa yí nò.»

19 Káa ndá Piyétòrò ta Jòvànì gii 'visì có ji ndú, máa, «Yo koṛo muu yo, yúco kùro Mbíri má a bà 'di có mì yo mì ze á có tí bà 'di có mì wó tí Mbíri, waa ze 'ví 'di ndòngbú có ñinó náa yo bà 'dè ji ze nò.

20 Tacó ze bà rò tiyò 'do tí bà ma có i tí nó náa ze ñò ta ro ze gí nó wálá. Ze delè gítí bà nè nje ze a 'do tí bà ma có tí nó náa ze 'di ta tù ze gí nó wálá.»

21 Káa ndá gba gii ci ndá Piyétòrò ta Jòvànì káká'i, máa, «Ndòngbú tí yo.» Ndú 'de kpokèji bà waa có mítí ndá Piyétòrò ta Jòvànì ta o tí nó lá, tacó ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nó kù ùlù Mbíri tacó i tí nó mbe bàkà tí nò.

22 'Dakò tí nó náa ndá Piyétòrò ta Jòvànì bàkà serè tí nó mítí wó nò a 'duù ta ndoo tí wó ndii zi'duù-só gí.

Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'deke tí ndú ji Mbíri

23 À má gii njaanga ndá Piyétòrò ta Jòvànì 'do gbí zàà gí, ndú gii ya gí 'bá, bindi ndú gii 'vanda ndi ndá có tí nó náa ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-'duù-'bá, 'dè ji ndú nó ji ndá 'bí ka ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù.

24 Ndá ka ndá Piyétòrò ta Jòvànì má gii 'di ndi ndá có tí nó, ndú gii 'deke tí ndú ta njembí ndú gbaànjé ji Mbíri éno máa,

«Áá Mbe tí ze, tí mbe suu tàrì, ta to tí nó, ta ndá kpo-kpò ngo. A wò ká suu ndá i gbíri, ta ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ndá kpo-kpò ngo 'dáá gí!

25 A wò dígísèé ká tuu Bèri mì lo tí Mbíri gí bà wu có mí gbí nje gù ze tí Dàvidè, tí bòò mì lo, bindi yí gii 'dè có éno máa,

«Ndá 'duù tí nó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó kù luguu tí ndú ta gbínje tacó yè?

Ndá 'duù kù koṛo có gítí ndá i ñinò ta gbí ndú wálá nó tacó yè?

26 Ndá kpo-kpò gba muu to tí nó kù ja gó,

bindi ndá kpo-kpò 'duù kùro ndá 'duù kù toko có gítí Mbe tí ndoo.

Ndú delè kù toko có gítí 'Duù mì Mbíri á tí Bindi-Mbíri nò.»

27 «Có tí nó náa Dàvidè 'dè nó dú gii bàkà tí gí. Tacó ndá Èròdè ta Pónisiyò Pilátò táánò gii toko có ta ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, ta ndá Iziriyéli mí gbí gbata tí nó, gítí Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí, náa wò je yí tí Bindi lo tí Mbíri nò.

28 Ndú dígísèé toko có tí nó ká tacó bà bàkà ndá i tí nó 'dáá gí náa wò ta wotí mì lo tí Mbíri koṛo có gítí ndú cee sàà gí, máa, ndú kèji gí bà bàkà tí nò.

29 Nògí, koṛo muu lo gítí ndá ci tí nó náa ndú ci ta ze nò, Mbe tí ze. Koni ndá bòò mì lo, tacó wàa, ndú 'ví ma có mì lo ta yú njembí ndú.

³⁰ Ya 'va 'bi lo, wàa wò 'ví 'vala ndâ mbe nò'o. Wàa, wò delè 'ví bàkà ndâ seřè, ta ndâ i ñinó mbe 'dèè nje ndâ 'duù gí nó, ta řè mì Jézù tí Bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nó.»

³¹ Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù mâ giì 'deke tí ndú ji Mbířì cee gí, to giì tanga tí tí bândò tí nó náa ndú kili mítí nò. Bèri-mi-Mbířì bà-i-nò giì je wotí ji ndú me gbolò, bindi ndú giì 'bità bà ma có mì Mbířì ta gúku tí ndú wálá.

Cè ña bà 'vala ndò mì ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù

³² Ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí ta o tí nó giì eře gba có mì ndú ká gbaànjé, ta vò njembí gbí òkò tí ndú wálá. 'Bí 'duù delè mbe nì, «I mì ye,» gítí 'dóó i mì wó ta o tí nó gbí òkò tí ndú wálá. Ndâ i ñinó náa ndú kili nó 'dáá gí tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí.

³³ Ta o tí nó, ndâ tú mì Jézù giì dù kú ma có bà 'vala ndi Mbe tí ndoo tí Jézù 'do gbí muu'dú wó ta wotí ká tí. Mbířì delè giì cù 'dè ngo cù wó me gbolò mítí ndú 'dáá gí.

³⁴ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe wa i ta o tí nó wálá, tacó ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí ndú ta to nji kuu mì ndú, ta ndâ 'duù ñinó ta 'bá kuu mì ndú nò, giì sù ndâ i tí nó gí 'dè,

³⁵ bindi ndú giì kaa mboo tàkò ndâ i tí nó ji ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù giì njèè ji ndâ 'duù ñinó tí ndâ mbe yè gbí òkò tí ndú náa à 'ví je ji ndú nò.

³⁶⁻³⁷ Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí 'viì kòti Lévi náa a jò yí mí Kípùrù, ta řè wó a Jùzépè, náa ndâ tú mì Jézù kú ni mítí wó a Bàrànába (gbí řè tí nó máa, «Mbe je wotí gítí i»), giì sù nji mì wó gí 'dè, bindi yí giì kaa i gbí ji ndâ tú mì Jézù tacó bà njèè ji ndâ 'duù.

5

Ndâ Ànàniyà ta Sáfira

¹ Ta 'bí o gbaànjé, ndâ 'bí 'dakò ta řè wó a Ànàniyà, ta nawù wó ta řè wó a Sáfira, giì toko có mì ndú, bindi ndú giì sù to nji mì ndú gí 'dè.

² Bindi Ànàniyà giì je káa tí mboo tàkò nji mì ndú náa ndú sù gí 'dè nó ya tí ji ndâ tú mì Jézù, káa nawù wó 'di gbí i tí nó náa yí bàkà nò ngbàrángà'í gí.

³ Ànàniyà mâ giì di ta i tí nó tí ndâ tú mì Jézù, Piyétòrò giì 'vee yí máa, «Ànàniyà, Gba-wàtà jèjèkèkè tí wó mí gbí njembí lo tí ña ñinó náa wò giì ngùù tí mboo tàkò nji mì lo gí, bindi wò giì 'dè 'vèřè ji Bèri-mi-Mbířì tacó yè?

⁴ Táánò kùro bà sù nji tí nó mì lo gí 'dè, à me 'dóó nji mì lo lá? Káa, wò tà kpétí mâ giì sù gí 'dè gí, mboo tàkò me i mì lo tacó wàa wò 'ví bàkà tí go có mì lo gbí njembí lo lá? A yè ká a tàmuu lo gítí bà bàkà ña i tí nó? Wò 'dè 'vèřè tí nó me ji ndâ 'duù lá, wò 'dè a i ji Mbířì.»

⁵ Ànàniyà mâ giì 'di có tí nó náa Piyétòrò 'dè ji yí nó, yí giì 'va tí wó to tí yú ku. Bindi gúku giì zèè ndâ 'duù tí nó mbe 'di có i tí nó mbe bàkà tí nó nó 'dáá gí.

⁶ Ndâ 'viì-'dakò bà-i-nò giì oloko gí yaà, bindi ndú giì yili yí gí. Ndú giì te yí gí sè, bindi ndú giì duu yí gí.

7 Ndâ 'duù mà giì dù á bìn̄di bà te ku Ànàniyà gí sè nò ndi-ndi-ndi éno, ndú giì ò Sàfirà rì gí tàkò ndú tà'i gí. Káa yí ò tì tí nó mbe bàkà tí á kùro wó ká nó nì lá.

8 Káa Piyétòrò giì 'vee yí máa, «Ìjìnó wálá a kábà mboo tàkò nji mì yo náa yo sì gí 'dè nó ká nó, Sàfirà? 'Dè yúco mì lo je wàa ye 'ví 'di gi!»

Káa Sàfirà giì 'visì có ji Piyétòrò máa, «Ìyoo, à 'dáá gí nò a yí.»

9 Káa Piyétòrò giì 'visì có ji Sàfirà máa, «Yo ta kù lo toko có gítí bà tala Bèri-mi-Mbiri gí! A yè ká a tàmuu yo gítí bà bàkà ò tì tí nó? Wò 'di wo tí ndâ 'duù tí nó kèji nò gí? Ndú kpónó kú gí nò 'do bà duu ku kù lo. Ndú kpónó bà te wò gí sè delè!»

10 À káa póó bà cee có tí nó gbí nje Piyétòrò, Sàfirà ngé giì 'va tí wó gbaràsà to kùro wó tí yú ku. Ndâ 'vii-'dakò tí nó mbe gí 'do bà duu ku Ànàniyà nó mà giì rì gí tà'i, ndú giì 'de Sàfirà cì delè gí. Ndú bà-i-nò giì te yí gí sè, bìn̄di ndú giì duu yí mí règbà tí 'dakò mì wó.

11 I tí nó giì te gúku mítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ndâ 'duù ònó mbe 'di tà wo nó 'dáá gí ngé ndii gí.

Ndâ serè

12 Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù má giì ya gí bà 'deke tí ndú ji Mbiri gbí ndâ o tí nó, ndú kú giì kilí ká ta bà muu ndú mítí 'bí bándò gbí ndùgù 'bá-Mbiri náa à kú nì mítí a Tàzo-mi-Sólómònì. Ndâ tú mì Jézù giì dù kú bàkà ndâ serè, ta ndâ kpo-kpò i mbe kú túbà wotí mì Mbiri ji ndâ 'duù.

13 Tacó éno, gúku giì kpò ndâ 'duù ònó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nó 'do tí bà yuu tí ndú gí gbí òkò tí ndú gí. Kpèti ká éno, ndâ 'duù giì wu gbí ndú ngé ndii gí.

14 Káa, muu ndâ 'dakò ta ndâ nì mbe ùnje gítí có mì Jézù giì àdì me gbolò.

15 Ndâ 'duù Jèrùzàlémè mà giì ò ndâ serè tí nó náa ndâ tú mì Jézù kú bàkà nó, ndú giì turu ndâ mbe nò'o mì ndú, ndú giì sii ndú kpìrì'vii ta seè kpokèji, tacó wàa, Piyétòrò má kú ndii ta nó, wàa vòò tàzo wó 'ví có muu ndú.

16 Ndâ 'duù delè giì turu ndâ mbe nò'o mì ndú, ta ndâ 'duù ònó ta ndâ i-gbí-muu ndú nó me mbè 'do gbí ndâ gbata ònó dè-dè ta seè Jèrùzàlémè nó, gí tí ji ndâ tú mì Jézù, bìn̄di ndú giì 'vala ndú 'dáá gí.

À mèèkè'i tí ndâ tú mì Jézù

17 Ju kilí giì te ndâ Kùro ndâ bu-Mbiri, ta ndâ 'duù mì wó tí ndâ Jùdèyà ònó mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó, gí tàkò ndâ tú mì Jézù.

18 Ndú bà-i-nò giì zèè ndú, bìn̄di ndú giì kaa ndú mí gbí gbolò zàa.

19 Káa o mà giì bèè gí, basili mì Mbiri giì njaanga njekèji zàa tàkò ndú, bìn̄di yí giì kaa ndú gí sè.

20 Yí giì 'dè có ji ndú máa, «Yo njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbiri, wàa yo 'ví ma có gítí ngú ò 'valá tí nó ji ndâ 'duù.»

21 Ndâ tú mì Jézù giì njè nó ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbiri, bìn̄di ndú giì 'bità bà ma có ji ndâ 'duù si yé kú bàkà bà ngbaranga to.

Yé mà giì too gí, ndâ Kùro ndâ bu-Mbiri, ta ndâ 'duù mì wó, ta ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà, giì kilí muu ndú ta ndâ kpo-kpò

'duù mi ndá Ìziriyéli 'daá gí. Ndú bà-i-nò gii tuu tú ya tí gí gbí zàà, máa, à kaa ndá tú mi Jézù kà nó gí tí gí gbí ngbàngà kùro ndá yí.

²² Ndá kùro ndá mbe kpolo tí ndá 'duù gbí zàà tí nò náa a tuu ndú nò má gii yee gbí zàà kà, ndú gii 'de ndá tú mi Jézù tà'i lá. Bindi ndú gii dele ndi ndú ya gí bà 'dè có ji ndá kpo-kpò 'duù tí nó mbe tuu ndú nó, máa,

²³ «Ze 'de njekèji nè tí rítí-rítí gí, ta ndá mbe ù njekèji zàa kuu gbí nèté mi ndú, káa, ze má gii njaanga njekèji, ze gii 'de gbèe 'duù tà'i kà lá.»

²⁴ Ndá Kùro ndá bu-Mbíri, ta kùro ndá mbe kpolo tí 'bá-Mbíri, má gii 'di có tí nò, muu ndú gii ẹre tí gítí ọa i tí nò mbe bàkà tí nò gí.

²⁵ Káa ndú má gii zeke'o, ndú gii ọò 'bí 'dakò yee tí ndú ta ngú có éno máa, «Ye ọò ndá 'dakò tí nó náa yo zèè ndú mí gbí zàà nó kù nibà i ji ndá 'duù gbí ndùgù 'bá-Mbíri kàzô.»

²⁶ Gbolò 'duù kùro ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri má gii 'di có tí nò, yí gii ọka ndá 'bí 'duù mi wó, bindi ndú gii ya ta ndú gí bà kaa ndá tú mi Jézù gbí pétékè có gí tí gí kùro ndá kpo 'duù gbí ngbàngà. À tí ndá mbe kpolo tí 'bá-Mbíri ta o tí nò a gúku éno máa, ndá yí má gbùrùngà ndá tú mi Jézù, ndá 'duù bà 'vaka ndá yí ta díí.

²⁷ Ndá mbe kù kpolo tí 'bá-Mbíri má gii yee ta ndá tú mi Jézù kùro ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà gí, Kùro ndá bu-Mbíri gii do mití ndú,

²⁸ máa, «Ze táánò ci yo kpolo ma, máa, ndòngbú tí yo ta bà nibà i ji ndá 'duù ta ẹrè 'dakò tí nò 'ví dù ká yí nò. Káa, sè tù 'duù kpónó Jèrùzálémè nó mbe 'di bà nibà i mi yo lá nò wálá. Ze delè gii ọò goolá yo ẹre muu yo mití có bà kaa nderè có ku 'dakò tí nò mí muu ze gí nó! Á má éno, yo 'dè nderè ọa nèté mi yo nò ji ze.»

²⁹ Káa ndá Piyétòrò ta ndá 'bí ka wó tú mi Jézù gii 'visi có ji ndá kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ze bà 'di kpédélé kùro a có mi Mbíri má kózò gí, ze 'ví gii 'di có mi ndá 'duù.

³⁰ Áá táánò a Mbíri mi ndá ká gù ze ká 'vala ndi Jézù 'do gbí muu'dú wó, káa a yo táánò ká zi yí ta bà gbí yí mití njèèkpè mú.

³¹ Káa Mbíri kpónó gii te yí mí gbí kù'bì mi wó tí Mbíri, máa, yí dù tí kùro ndá 'duù, wàa yí delè 'ví dù tí mbe 'vala ndá 'duù, tí mbe 'visi muu ndú 'do tí ndá vò kpokèji mi ndú gítí kpokèji mi yí tí Mbíri, tí 'duù tí nó náa Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndá vò i mi ndá Ìziriyéli 'daá gí a i ta ẹrè wó nó.

³² Ze a ndá mbe 'dè yúcó gítí ndá i tí nò, ze ta ndá Bèri-mi-Mbíri, tí i-nambee tí nó náa Mbíri kù je ji ndá 'duù ọnó mbe 'di có mi wó tí Mbíri nó.»

³³ Có tí nò náa ndá tú mi Jézù 'visi nò gii dù goolá ndú cu a wu mití ndá kpo 'duù gbí ngbàngà mi ndá Jùdèyà. Tacó éno, ndú gii bàkà a có bà ziki ndá tú mi Jézù gítí có tí nò.

Gàmàliyéli jukì ndá kpo 'duù mi ndá Jùdèyà 'do tàkò ndá tú mi Jézù

³⁴ 'Bí kpo 'duù 'do gbí òkò tí ndá ka wó gbí gbolò ngbàngà mi ndá Jùdèyà, tí mbe kpolo tí tàkii mi ndá Jùdèyà, ta ẹrè wó a Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kù nibà tàkii mi ndá Jùdèyà ji ndá 'duù, náa ndá Jùdèyà 'daá gí kù te duù mití wó, má gii ọò ndá có mi ndá 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà zò muu wó dúú-dúú lá, yí gii a gí yaà, bindi yí gii 'dè có ji ndú éno máa, à kaa ndá tú mi Jézù 'do gbí ngbàngà gí ndii gàà kózò gí.

³⁵ À mâ giì bàkà go có mì wó nò gî, yí giì 'dè có ji ndâ ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà, máa, «Ndâ 'dakò! Yo kpolo tí yo tí kpoò gítí ña i tí nó náa yo kú koro có gítí bà bàkà ta ndâ 'duù tí nó nò.

³⁶ Ye kú 'dè có tí nó ji yo, tacó ye ki 'bí ye gítí ndâ mbe bàkà ña i tí nó náa ndâ 'dakò tí nó kpónó kú bàkà nò kí-ki; 'bí 'dakò dígísèè ta rẹ wó a Tèwùdási, luguu tí wó máa, yì ma. Bindi ndâ 'duù go zì 'duù-vò ta bà nà'ò (400) ká giì tẹ gi takò i-mâ mì wó nò. À mâ giì zì Tèwùdási gí, ndâ 'duù mì wó nò giì 'vaaka gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. À giì dù maa nò a bà zì nje ndú ká nò.

³⁷ Bindi Tèwùdási nò, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Jùdà, tí 'duù Gàlilèyà, dígísèè gbí o bà 'deke muu ndâ 'duù nó giì jẹjẹkè cèe tí wó, máa, ndâ 'duù 'ví ñò a yì, si Mbíri mí to. Ndâ 'duù giì ki gí takò wó kí-ki. À mâ giì zì yí delè gí, ndâ 'duù mì wó giì ta'va léé gí.

³⁸ «À má ènò, có mì ye gbí njembí ye ji yo kpónó máa, yo si ndâ 'dakò tí nó mí bándò mì ndú. Yo si ndú 'ví ya . Tacó rẹngbó i tí nó náa ndú kpónó kú bàkà nò má 'bí 'do mì 'duù, nje bà zì ta kpéetí wó.

³⁹ Káa, à má dú káa yúco máa, nètè tí nó náa ndú kú bàkà nò a nètè mì Mbíri, yo bà kpò ndú wálá. Yo delè bà 'de tí yo kú jòò gbí có a i ta Mbíri.»

Có tí nó náa Gàmàliyéli 'dè nò giì ya gí gbí muu ndâ 'bí ka wó kpo 'duù gbí ngbàngà gí.

⁴⁰ Ndú bà-i-nò giì tẹ'è tí ndâ tú mì Jézù gí kùro ndú. Ndú mâ giì gbí ndú gí, ndú giì ci ndú, máa, «Ndòngbú tí yo ta bà ma có ji ndâ 'duù ta rẹ Jézù 'ví dù ká yí nò.» Bindi ndú giì dò 'bí 'do tí ndú gí.

⁴¹ Ndâ tú mì Jézù giì nje nó 'do kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ta pètéké takòcò ndú, tacó Mbíri ñò ndú 'vii tí ndâ 'duù mbe kònò sé'i ta rẹ Jézù gí.

⁴² 'Do gbí ri tí nò, ndâ tú mì Jézù giì dù kú ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù ta ri 'dáá gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri, delè ta ndi 'bá mì ndâ 'duù, máa, Jézù a Bindi-Mbíri, ta 'bí 'duù mbe tù 'bí wó gí tà ro ndú gbaànjé wálá.

6

Bà ruka ndâ 'duù tí ndâ mbe koni ndâ tú mì Jézù ta nètè

¹ Muu ndâ mbe tala có mì Jézù mâ giì 'bità bà àdì gí, gbínje giì 'bità bà bàkà tí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ñinó náa a jò ndú me mí 'bá Jùdèyà lá, mbe kú 'dè káa có Ìgirigí nó, ta ndâ jígí'dí-jìgí'di Jùdèyà á 'do muu có bà njèè i-zó-zò. Ndâ Jùdèyà ñinó náa a jò ndú mí ndii nó giì 'bità bà 'dè kòlòwò, máa, ndâ jígí'dí-jìgí'di Jùdèyà ta ri 'dáá gí njèè i-zó-zò ji ndâ nawù ku mì ndà yì yè ro ndâ yì lá.

² Ndâ tú mì Jézù muu 'bi-nje só mâ giì 'di có tí nò, ndú giì kili ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí, bindi ndú giì 'dè có ji ndú máa, «Bà jee bà ma có mì Mbíri mì ze mí to, wàa ze 'ví zèè tí kpoò a nètè bà njèè i-zó-zò me dú tacó tí ze lá.

³ À má ènò, à ñikí éno máa, yo tí ndâ ná'vindi ze ñò ndâ 'bí 'dakò vô-nje só 'do gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó ta tó rẹ ndú nó, ndú delè 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó náa Bèri-mi-Mbíri je wotí ji ndú me gbolò, delè tí ndâ 'duù ñinó mbe 'di gbí-o nó, tacó wàa, ze 'ví bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò.

⁴ Wàa, o mì ze 'ví dù 'dáá gí ká gítí bà 'deke tí ze ji Mbíri, ta nètè bà ma có mì Mbíri.»

⁵ Tàkòcò ndâ mbe tala có mì Jézù 'dáá gí gii peteke gítí có tí nò náa ndâ tú mì Jézù koro nò ngé ndii gí. Tacó éno, ndú gii cu 'bí ndú míti Ísitéfànò tí 'bí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí míti Mbíri, tí 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je woti jí yí me gbolò, gii je Filípò, gii je Pòròkòrù, gii je Nikànòrà, gii je Tímònì, gii je Pàràménà, gii je Nikòlàwù tí 'bí 'dakò náa ña wó me Jùdèyà lá mbe gí 'do gbí gbata Àndiyóki, mbe kaa tí wó gí gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà kùro bà gí yí tí mbe tala có mì Jézù gí.

⁶ Ndú gii kaa ndú ta bà muu ndú vô-nje só nò jí ndâ tú mì Jézù. Ndâ tú mì Jézù mâ gii 'deke tí ndú jí Mbíri tacó tí ndú gí, ndú gii bàkà ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò jí ndâ 'duù bindi ndú.

⁷ Có mì Mbíri gii dù kù rẹ̀jí bindi bà 'viindi có gítí bà njèè i-zó-zò nò tí ña ñinó náa muu ndâ mbe tala có mì Jézù gii ògbù gbí gbata Jèrùzàlémè ngé ndii gí. Ndâ 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà delè gii 'bità bà ɾu ndi kpokèjí mì Bindi-Mbíri.

Bà zèè Ísitéfànò

⁸ Mbíri gii bàkà nambeè jí Ísitéfànò tí 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vô-nje só náa à ɾuka ndú tí ndâ mbe njèè i-zó-zò nó ngé ma, ta bà je woti bà bàkà ndâ kpo-kpò seɾe mí gbí òkò tí ndâ 'duù jí yí.

⁹ Ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ Jùdèyà mâ gii ñò ndâ i tí nó náa Ísitéfànò kù bàkà nò, ndú gii 'bità bà jòò gbí có ta yí. Ndâ 'bí Jùdèyà tí nó mbe kaa ya gí bà jòò gbí có ta Ísitéfànò nò gí 'do bàndò bà kili ndâ Jùdèyà ñinó náa à kù nì míti a «Bàndò bà kili ndâ i-zógó-zogo ñinó náa a njaanga wú 'do tí miɾi ndú gí» nò, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Siríni, ndâ 'bí gí 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà á gbí to Másiɾi, ndâ 'bí gí 'do gbí to Silísiyà, ndâ 'bí gí 'do gbí to Ásiyà.

¹⁰ Káa bà 'vii tí ndú ta Ísitéfànò gii kpò ndú gí, tacó yí 'di gbí-o ndii ndú me 'dú, delè tacó a Bèri-mi-Mbíri ká kù wu có mí gbí nje wó.

¹¹ Ndú mâ gii ñò éno, ndú gii sì ndâ 'bí 'duù tàbèngii máa, ndú waaka có ta rẹ̀ Ísitéfànò éno maa, «Ze 'di kòcò 'dakò tí nó tí Ísitéfànò nó kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri.»

¹² Ña có tí nó, máa, Ísitéfànò kù 'dè zu có gítí ndâ Mòze ta Mbíri nò, mâ gii 'va tí gbí tù ndâ Jùdèyà, ta ndâ kpo-'duù-'bá mì ndú, ta ndâ mbe kpolo tí tàkii mì ndú, ndú gii zèè Ísitéfànò ya tí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndâ Jùdèyà.

¹³ Ndú mâ gii yee ta yí kùro ndâ kpo 'duù mì ndú gbí ngbàngà gí, ndú gii waaka ndâ 'vèrè gítí wó jí ndú, máa, «'Dakò tí nó kuu nó ta o 'dáá gí kù 'dè vò có gítí 'bá-Mbíri mì ndoo jí ndâ 'duù, yí delè kù 'dè vò có gítí tàkii mì ndoo.

¹⁴ Ze zèè yí kù 'dè có jí ndâ 'duù éno máa, 'dakò tí nó tí Jézù mbe gí 'do Názàrètì nó kẹ̀jí gí bà kí'viki 'bá-Mbíri mì ndoo nó gí to. 'Bí kòcò wó mbe gii 'va tí gbí tù ze delè a ñinó máa, ní gbèè Jézù tí nó a mì yí nó delè kẹ̀jí gí bà 'visi tàkii tí nó náa Mòze dígísèè je jí ndâ ká gù ndoo, náa ndú gii 'dòkò kpòò yee tí jí ndoo nó gí.»

¹⁵ Ndâ kpo 'duù gbí ngbàngà mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí gii zeke gbí ɾo Ísitéfànò ngbóó gítí có tí nó náa ndú 'di ta rẹ̀ wó nó. Káa, ta o tí nó náa ndú kù zeke ta o gbí ɾo wó nó, ndú gii ñò gbí ɾo wó kù tòngbaà go gbí ɾo basili mì Mbíri nò.

7

Kòcò Ìsitéfànò jì ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà

¹ Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà mà gii 'di kòcò ndâ mbe kpi ngbàngà tí Ìsitéfànò cee gí, Kùro ndâ bu-Mbírì, tí gbolò 'duù kùro ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdéyà 'daá gí, gii 'vee Ìsitéfànò, máa, «Ndâ có tí nò náa ndâ 'duù tí nò 'dè gítí lo nò a yúcó?»

² Káa Ìsitéfànò gii 'visì có jì yí máa, «Ákoo ndâ ná'vindí ye! Ákoo ndâ bu ye! Yo sè tù yo, waa yo 'ví 'di có mì ye náa ye kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nò. Mbírì tí nó mbe kù tòngbaa ngbèzèè nó dígísèè túbà tí wó jì bu ndoo tí Àbiráámò si yí ta 'bá gbí to Mèsòpòtámìyà á kùro bà 'dòkò 'bá mì wó gí gbata Àràni.

³ Bìndi yí gii 'dè có jì yí éno máa, «Njè nó 'do 'bá mì yo gí. Co 'do gbí òkò tí ndâ nambe lo, waa wò 'ví ya gítí to tí nó náa ye bà túbà jì wò nò.»

⁴ Àbiráámò bà-i-nò gii 'dòkò 'bá 'do gbí òkò tí ndâ nambe wó gbí to mì ndâ 'duù Kàlidiyà go có mì Mbírì nò, ya gí gbí gbata Àràni. Bu Àbiráámò mà gii cì gí, Mbírì gii 'dè có jì yí máa, yí 'dòkò ta 'bá gí gí bàndò tí nó náa yí tí Mbírì táánò cì yí gítí, náa yo wúnó kù 'vala tí nò.

⁵ Káa Mbírì ta o tí nò waa 'bí làmbu to kpèti ká 'várá éno jì Àbiráámò tí 'dóó nìndi wó gítí miyi wó lá. Mbírì gii cì Àbiráámò a i éno máa, «Ye tí Mbírì bà je to tí nó jì yo ta ndâ 'vii bìndi lo.»

«Gbèè 'vii go mè gbí u tí nó ta o tí nò, náa Mbírì cì tí ta Àbiráámò nò, mì Àbiráámò wála.

⁶ Káa 'dóó kòcò Mbírì jì Àbiráámò ta o tí nò éno máa, «Ndâ 'vii-gù lo bà dù tí ndâ mbe 'dó-'do á 'bá mì ndâ tende ña ndâ 'duù. Ndâ tende ña ndâ 'duù tí nò bà gii bàkà bòò mítí ndú, ndú bà toyo nje ndú ta to ta ndoo zi'duù-vò ta bà nà'ò (400).

⁷ Káa, a ye tí Mbírì ká bà waa có mítí ndâ 'duù tí nò á muu ndú. Bìndi ndâ 'duù mì ye bà gí 'do 'bá mì ndâ ku'di gí bà bàkà i jì ye tí Mbírì á mí bà-i-nò.»

⁸ Mbírì gii 'dè có jì Àbiráámò máa yí ya gí gbí gázà tacó bà túbà máa ndâ yí tí Mbírì toko nambeè ta yí gí. Tacó éno, Àbiráámò mà gii jò Ìzákò, yí gii waa yí ta sili vò-nje ta'ò bìndi bà jò yí. Ìzákò mà gii jò Jákóbè, yí delè gii bàkà ká éno. Jákóbè delè gii bàkà ká éno mítí ndâ 'vii mì wó muu'bi-nje só tí ndâ rẹngbó mbe jò ndâ ña ndâ Ìziriyéli muu'bi-nje só nò.

⁹ «Káa ndâ 'bí 'vii mì Jákóbè gii si ná'vindí ndú Jùzépè gí 'dè tí bòò jì ndâ 'duù ya tí gí Másiri ta kii gí. Káa Mbírì ta o tí nò kuu tàkò Jùzépè.

¹⁰ Yí gii nò yè ro wó, yí gii je muu jì yí tí ña nìno náa go có mì wó gii dù tí Fàrayónè (gbí máa, gbolò gba mì ndâ 'duù Másiri) ngé ma. Tacó éno, yí gii te Jùzépè tí kùro ndâ kpo-kpò 'duù mì wó Másiri 'daá gí, delè tí mbe kpòlo tí ndâ 'duù, ta ndâ 'dóó i-'bá mì wó tí gbolò gba.

¹¹ «Ta o tí nò náa Jùzépè kuu tí Másiri nò, làngawiri gii tè to. Ndâ 'duù Másiri ta ndâ 'duù Kánàni gii ze'vere ta go zé'verè-zé'verè. Ta o tí nò, làmbu 'bí i tacó bà ro mítí tí ndâ ká gù ndoo ngé éno gí wála.

¹² Jákóbè mà gii 'di có cù gí Másiri, yí gii tuu ndâ ká gù ndoo gí ká.

¹³ Gbí kpédéléé nó mì ndú nò, Jùzépè túbà tí wó jì ndú lá. Yí gii túbà tí wó jì ndâ ná'vindí wó a i gbí bà só bà ya ndú gí Másiri, bìndi yí gii túbà tí bà tí ndú jì gbolò gba mì ndâ 'duù Másiri.

14 Jùzépè bà-i-nò giì tuu tú jí tàkò bu wó Jákóbè, ta ndâ sè ná'vindirí wó, ta ndâ 'vii mì ndú 'dáá gí. Muu ndâ kòtí Jákóbè ta o tí nò 'dáá gí a ndâ 'duù zì'duù-ta'ò-nje muu'bi nje-muu'bi vô (75).

15 Ndâ Jákóbè ta ndâ ká gù ndoo giì mì 'dáá ká mí Másiri,

16 káa a duu ndú mí kà lá. À tuṛu ku ndú ya tí jí bà duu a i mí 'bá bindi ndú gbí gbata Sèkími mítí 'bí bàndò bà duu ku náa Àbiráámò sè 'do mì ndâ 'vii mì Àmórà tí bu Sèkími.

17 «O bà bàkà go cí tí nó náa Mbíri ci ta Àbiráámò kácá-kácá nó mà giì dooko gí, ndâ 'duù mì ndoo giì jò àdì mí Másiri ndii ñinó sàà kùro nó gí.

18 Ta o tí nò, 'bí ngú gbolò gba mbe ñò Jùzépè ni lá giì le bèrè mì ndâ 'duù Másiri.

19 Ngú gba tí nò giì pere ndâ ká gù ndoo péré-pere. Yí mèèkè'i tí ndâ ká gù ndoo ta bà 'vaka ndâ dó 'vii mì ndú 'do 'bí ndâ nawu ndú jí 'dè, tacó wàa ña ndú 'ví mìi gí.

20 Ñinò a gbèè vô o tí nó náa à jò Mòze gbí nò. À me ña banga tí lo tí dó 'vii á gbí ro Mbíri lá! Ndâ nawu Mòze giì nguù yí mí tà'i ta pí ta'ò.

21 Bà nguù yí mà giì kpò ndâ nawu wó gí, ndú giì te yí jí sè 'do tà'i. Nájú gbolò gba mì ndâ 'duù Másiri bà-i-nò giì 'de yí. 'Viní tí nò giì te yí, bindi yí giì ko yí kpòlo tí 'dóó 'vii mì wó.

22 À giì kpòlo yí ta bà ñibà bà 'di gbí-o mì ndâ 'duù Másiri 'dáá gí jí yí, bindi yí giì gí tí gbolò muu-có, delè tí gbolò mbe bàkà ndâ i.

23 «Mòze mà giì gí tí 'dakò ta ndoo tí wó zì'duù-só gí, yí giì koṛo có bà co wiṛi ya jí mì ndâ nambe wó tí ndâ Ìziriyéli.

24 Yí mà giì ya jí mì ndâ nambe wó, yí giì ñò 'bí 'duù Másiri kù mèèkè'i tí 'bí Ìziriyéli. Yí giì yuu tí wó jí gbí có tí nò, bindi yí giì zì 'duù Másiri tí nò muu nambe vô Ìziriyéli tí nò gí.

25 Mòze ta o tí nò si éno máa, ndâ nambe yí ñò ni jí máa, a Mbíri ká tuu yí jí bà njaanga wú 'do tí miṛi ndú. Keèlá, ña có tí nò gbí muu ndú wálá.

26 «Ta 'bí yé bindi ñinó, Mòze giì 'de ndâ 'bí nambe wó tí ndâ Ìziriyéli kù bàkà gbínje gbí òkò tí ndú. Yí giì jè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndú ta bà 'deke tí wó jí ndú, máa, «Ákoo, ndâ ná'vindirí ye! Yo kù mèèkè tí yo gbí òkò tí yo ta kpéétí yo éno á gítí có yè, ndâ nambe ye?»

27 «Káa 'duù tí nó mbe kù mèèkè'i tí ka wó nó giì mò Mòze 'do gbí òkò tí ndú gí. Bindi yí giì 'vee yí máa, «A 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?»

28 À tí lo nò a go bà zi ye á go ñinó náa wò zi ta 'duù Másiri tí nó yáánò nó?»

29 Có tí nò náa 'dakò tí nò 'dè nò giì te gúku mítí Mòze, bindi yí giì fa ta 'bá 'do Másiri ya jí gbí to Mádìyàmì, bindi yí giì jò ndâ 'vii sósò'ò mí ká.

30 «Ta 'bí o gbañjé, basili mí Mbíri giì túbà tí wó jí Mòze gbí ngba wu mbe ku doo 'bí bè'i á gbí kángáá nga ngoó á dè ta Gú Sínayi si ndoo tí Mòze zì'duù-só bindi bà fa yí 'do Másiri.

31 Nje Mòze giì 'dèè ta bà ñò ña i tí nò gí. Yí mà giì yèè dè, tacó wàa yí 'ví 'viiki i tí nò niki maa, yí giì 'di kòcò Mbíri kù 'dè có jí yí máa,

32 «Ye a Mbíri mì ndâ ká gù lo:

Ye a Mbíri mì Àbiráámò,
ye a Mbíri mì Ìzàkò,

ye a Mbíri mì Jàkóbè.»

Bà zeke'o gii kpò Mòze gí, yí gii dù kù gu kpùrù-kpùrù ta gúku.

³³ Káa, Mbe tí ndoo gii 'dè có ji yí máa, <Jaka ndâ tààmà 'do tí kò lo gí, tacó à kaa bàndò tí nò náa wò kù rò tíyò tí nò ji ye tí Mbíri gí.

³⁴ Ye tí Mbíri nò bà mèèkè'i tí ndâ 'duù mì ye á Másiiri gí. Ye 'di mèlè muu ndú gí. Tacó ènò, ye gí nó gí bà 'vala ndú. Á má ènò, gí kpónó, wàa ye 'ví tuu wò ji ndú Másiiri kà.»

³⁵ «Mbíri táánò tuu ji ndâ Ìziriyéli nò káa gbèe Mòze tí nó náa ndú tí ndâ Ìziriyéli táánò 'vèè-gbí-nje wó ènó máa, <Á 'di ká bàkà wò tí gba mbe waa có mì ze?> nò, gí bà dù tí kùro ndú tí mbe 'vala ndú, ta bà tuu basilì mì wó tí Mbíri ji yí gbí bè'i.

³⁶ «Mòze gii bàkà ndâ seřè ta ndâ kpo-kpò i mí Másiiri, delè mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó náa à kù nì mítí a Bí-bi Kápá nò. Nìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèe mbe tè kùro ndâ Ìziriyéli gbí kángáá nga ngoò ta ndoo zì'duù-só nò.

³⁷ Á delè dígísèe káa gbèe Mòze tí nó ká 'dè có ji ndâ Ìziriyéli ènó máa, <Mbíri bà bàkà 'bí mbe 'dòkò có mì wó á go ye nó ji yo á 'do gbí òkò tí ndâ 'dóó ná'vindí yo,> nò.

³⁸ Nìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèe mbe dù tí mbe 'dòkò có gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo ta ndâ basilì tí nó mì Mbíri mbe 'dòkò có ji yí pí Gú Sínayi nò. Á gii dù káa gbèe yí tí Mòze tí nó náa Mbíri dígísèe 'dè ndâ có mì wó tí Mbíri, tí ndâ có mbe kù 'vala ndâ 'duù nó, ji yí, bindi yí gii 'dè ndí ji ndâ ká gù ndoo, náa ndâ ká gù ndoo gii 'dòkò ndí kpòò yee tí tí ndoo nò.

³⁹ Nìnò a gbèe Mòze tí nó dígísèe náa ndâ ká gù ndoo biya bà 'di có mì wó si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú mà gii mò yí 'do kùro ndú gí nje seè gí, à gii dù gbí muu ndú ta o tí nó kpolo ma a có gítí bà dele ndi ndú gí Másiiri nò.

⁴⁰ Nìnò a gbèe Mòze tí nó náa ndâ ká gù ndoo dígísèe mà gii biya yí si ndú gbí kángáá nga ngoò gí, ndú gii 'dè có ji Àroní tí ná'vindí wó, máa, <Bàkà ndâ 'bí mbíri ji ze, wàa ndú 'ví tè kùro ji ze, tacó ze 'di gbí có mì Mòze tí nó tí mbe kaa ze 'do Másiiri gí tí gí nó nó lá> nò.

⁴¹ «Ìjìnò a o tí nó dígísèe náa ndâ ká gù ndoo gii suu ta 'vii-mò'dú, bindi ndú gii dù kù cí mbelè ji i tí nó náa à káa ndú ká suu ta 'bi ndú nó ta cèe pètékè tàkòcò ndú nò.

⁴² Tacó ènò, Mbíri gii 'visì kapí wó gítí ndú gí, yí gii si ndú tí ndâ mbe bàkà i ji ndâ bàacì mì ndú tí ndâ yii, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri máa, Mbíri máa, <Yo táánò waaka ndâ nò tacó wàa yo 'ví ci ji ye gbí ndâ ndoo tí nó náa yo táánò too zì'duù-só mì gbí kángáá nga ngoò nó gí, ndâ Ìziriyéli?>

⁴³ Yo táánò kaa kù nó tí a ndâ i tacó bà tò ta nduúrù ji sù mbíri mì yo ta rè wó a Mòlòki nó, gii je yii tí nó tí Rẹfàni nò.

Yo te a ndâ sù mbíri mì yo náa yo ká suu ndú ta 'bi yo, yo gii nò ta bà bàkà i ji ndú.

Á má ènò, ye bà kaa yo ya tí gí gbí 'dú to mbe ndii nìnò gí ngéé kapí Babilóniyà.»

44 «Ndâ ká gù ndoo dígísèè gbí kángáá nga ngoò giì tò nduúrù náa a Mbírì ká 'vii wú bà ka bà ji ndú, bindi ndú giì te díí tí nó náa Mbírì cu ndâ có mì wó muu'bi mítí ji Mòze nó mí tà .

45 Ndâ ká gù ndoo giì 'dòkò wú bà ka bà nduúrù tí nó náa Mbírì je ji ndú nò kpòò yee tí Jósùwà, tí mbe giì ya tí gí gbí to tí nó náa ndú táánò mòkò ndâ mbe ta wotí mì Mbírì 'do gbí gí, bindi ndú giì zogo nó. Nduúrù tí nó giì dù tí to tí nó yee gbí o mì Dàvidè tí gbolò gba mì ndoo,

46 náa tàkòcò Mbírì táánò peteke gítí wó, káa yí giì 'deke tí wó ji Mbírì, máa, yí si yí 'ví gèè 'bá-Mbírì ji Mbírì mì Jákóbè.

47 Káa à giì gèè 'bá-Mbírì a Sólómòni tí 'vii bindi Dàvidè.

48 Kpètí ká ènò, Mbírì 'vala tà'i tí nó náa a 'duù ká bì ta 'bì wó nó lá. Jé ká go có tí nó náa 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè ènó máa, Mbírì máa,

49 <Rì a jàlàmbà mì ye,
bindi to tí nó a bàndò bà kaa kò ye.

Yo bà bì ji ye a ña 'bá yè?

Yo bà bàkà ji ye a ña bàndò yè,
wàa ye 'ví dù tí ?

50 Áá táánò me ye ká bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí nó lá?>

51 «Ndí yo ndâ mbe ngbútù! Ndâ tù-ká-kpò-có! Njembí yo go njembí ndâ 'duù ñjínò mbe ñò Mbírì ni lá nó. Yo ta o 'dáá gí kù kpò có mì Bèrì-mi-Mbírì go i mì ndâ ká gù yo.

52 Yo ni rè 'bí mbe 'dòkò có mì Mbírì gbaànjé náa ndâ ká gù yo dígísèè mèèkè'i tí wó lá ji ye gi! A ndú dígísèè ká ziki ndâ mbe ma có gítí bà gi 'Duù tí nó ta nètè mì wó jáá nó. Káa à kpónó a yo ká giì dù tí ndâ mbe cu gòmbò tí wó, delè tí ndâ mbe zi yí.

53 À giì dù ndí a yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tuu ndâ basili mì wó ta ndâ có mì wó ji yo nó ká giì dù tí ndâ mbe kpolo tí ndâ có tí nó lá.»

54 Có tí nó náa Ìsitéfànò 'dè nò giì doo ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà go wu, bindi ndú giì ọ 'bì ndú ta sé có.

55 Káa Bèrì-mi-Mbírì giì je wotí ji Ìsitéfànò me gbolò, yí mà giì zeke'o lèè gí gbírì, yí giì ñò Mbírì ngbèzèè, ta Jézù kù ọ tìyò mò gí gbí kù'bì mì Mbírì.

56 Bindi yí giì 'dè có ji ndâ kpo 'duù, máa, «Ye kpónó kù ñò njekèji gbírì njaanga tí ngàá gí, bindi 'Vii-mi-'Dakò kù ọ tìyò mò gí gbí kù'bì mì Mbírì.»

57 Ndâ kpo 'duù gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà giì kpò 'bì ndú mítí tù ndú kù pìi ta kù 'do tí bà 'di có tí nó mì Ìsitéfànò nò gí. Ndú giì oloko ta ngèlè ya gítí wó,

58 ndú giì ja yí 'do gbí gbata gí sè, bindi ndú giì 'vaka yí ta díí. Ndâ mbe bàkà tí ndú tí ndâ mbe 'dè yúcó gítí Ìsitéfànò gbí ngbàngà giì jaka ndâ bòngò mì ndú 'do tí ndú gí, bindi ndú giì kaa ji 'bí 'vii-'dakò ta rè wó a Sàwùlè tacò bà kpolo tí . Bindi ndú giì kaa ya gítí bà 'vaka Ìsitéfànò ta díí, ta sè ndâ 'bí 'duù.

59 Káa ta o tí nó náa ndú kù 'vaka Ìsitéfànò ta díí nó, Ìsitéfànò giì 'deke tí wó, máa, «Mbe tí ye Jézù, si lilí ye 'ví ya gí mì lo!»

60 Yí bà-i-nò giì kucuku muungbó wó mí to, bindi yí giì 'deke tí wó ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Kaa có vò i tí nó mítí ndú lá, Mbe tí ye!» Ìsitéfànò 'deke káa tí wó nò giì nó, yí giì cee gí.

8

Sàwùlè mèèkè'i tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ 'Viì-'dakò tí nó tí Sàwùlè mbe kpòlò tí ndâ bòngò mì ndâ mbe zi Ìsitéfànò nó gii ẹrẹ wú'dè có bà zi Ìsitéfànò nò ngiri'ví gí. Bìndi bà mèèkè'i tí ndâ mbe kú kili ta ẹrẹ mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè gii 'bità bà zì ta gbèe ẹrì bà zi Ìsitéfànò nò tí vò ọ̀nà ọ̀nínó nàa sè ndâ 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí gii 'vaaka ta gúku gbaànjé-gbaànjé ta ndi gbí ndâ gbata gbí ndâ to Jùdèyà, ta ndâ to Sàmáriyà 'dáá gí, si káa ndâ tú mì Jézù.

² À káa ndâ 'bí tó 'duù mbe kú zè Mbíri ta tó njembí ká gii duu ku Ìsitéfànò, bìndi ndú gii wa yí.

³ Káa Sàwùlè gii bàkà a cèe ndi wó tacó bà mì káa 'dóó ndâ mbe kú kili ta ẹrẹ mì Jézù tó'dó gí. Yí gii nò cee njekèjì mì ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, kú zèè ndâ 'dakò ta ndâ niì, nàa yí má 'de ndú gí nò, ya tí gí gbí zàà.

Filípò ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù gbí to Sàmáriyà

⁴ Ndâ 'duù tí nó mì Jézù mbe 'vaaka ta ndi muu to ta gúku bà mèèkè'i tí ndú nó gii 'vèè ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù gbí ndâ to tí nó nàa ndú fa ngèlè vò i ya ta ndi tí nò.

⁵ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú gbaànjé ta ẹrẹ wó a Filípò, mbe fa ngèlè vò i tí nó mbe 'de ndú nò, ya a i gí gbí 'bí gbata gbí to Sàmáriyà, gii dù kú ma có tí Bìndi-Mbíri jì ndâ 'duù kà.

⁶ Ndâ mbè 'duù tí nó nàa Filípò kò-kò ta ẹrẹ Bìndi-Mbíri jì ndú nò gii ùnje gítí ndá có mì Filípò ta njembí ndú gbaànjé, tacó ndú 'di tàwo ndâ 'bí serè ọ̀nínó nàa yí bàkà nó gí, ndú delè gii ọ̀nò ndâ kpo-kpò i ọ̀nínó nàa yí bàkà nó ta ọ̀rò ndú:

⁷ ndâ serè bà có ndâ i ta bà tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà 'do gbí muu ndâ 'duù me mbè, delè ta bà 'vala ndâ 'duù ọ̀nínó mbe gbele've gí nó, ta ndâ mbe kú nò gbélè-gbélè nó me mbè.

⁸ Tacó ènò, tàkòcò ndâ 'duù gbí gbata tí nó gii peteke ngé ndii gí.

Simónè tí mbe yèè

⁹ Ta o tí nó, 'bí 'dakò ta ẹrẹ wó a Simónè, tí mbe kú bàkà ndâ i-yèè, nàa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí, kuu ta 'bá gbí gbata tí nó nàa Filípò kú dù gbí nò. Simónè tí nó bàkà tí wó jì ndâ 'duù máa, yí ma.

¹⁰ Tacó ènò, ndâ 'duù gbí gbata tí nó 'dáá gí, ndâ 'duù ọ̀nínó ta ẹrẹ ndú a ẹrẹ nó, gii je sè ndâ yè, 'dáá gí ta o tí nó kú 'di có mì wó. Ndú gii gbí ẹrẹ mí tí wó máa, «Yí a wotí tí nó mì Mbíri nàa à kú ni mí tí a <Ma>» nò.

¹¹ Ndâ 'duù tí nó kú 'di có mì Simónè tacó yí kú bàkà ndâ i-yèè nàa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndú gí mí kùro ndú ta kòndi o.

¹² Ndâ 'dakò ta ndâ niì me mbè má gii ùnje gítí ndá có tí nó nàa Filípò kú kò ta kò jì ndú gítí bà dù Mbíri tí Gba, ta bà kò-kò ta ẹrẹ Jézù tí Bìndi-Mbíri nó gí, Filípò gii caka tí ndú gí.

¹³ Simónè delè má gii ùnje gí, Filípò gii caka tí wó gí. Bìndi bà caka tí Simónè nò, yí gii dù ká kpíri-kpíri ta Filípò kú zeke ndâ serè, gii je ndá kpo-kpò i tí nó nàa Filípò kú bàkà nó, ta 'bí ọ̀nà có nàa yí bà 'dè gbí nje wó wálá, tacó bà 'di gbí ọ̀nà ndâ i tí nó nàa Filípò kú bàkà ndú nò kpò nje wó gí.

14 Ndá tú mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè mà gii 'di có éno máa, ndá 'duu Sámáriyà ùnje gítí có mì Jézù gí, ndú gii tuu ndá Piyétòrò ta Jòvànì ya tí jì ndú.

15 Ndá Piyétòrò ta Jòvànì mà gii yee Sámáriyà gí, ndú gii 'deke tí ndú jì Mbírì, tacó wàa, yí 'ví tuu Bèrì mì wó gí muu ndá 'duu tí nò mbe ùnje gítí có mì Jézù gí nò.

16 Tacó yee tí o bà gí ndá Piyétòrò ta Jòvànì nò, à caka káa tí ndá 'duu Sámáriyà ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù gí, káa Bèrì-mì-Mbírì gí gí muu ndú kálásè.

17 Tacó éno, ndá Piyétòrò ta Jòvànì bà-i-nò gii kaa 'bì ndú mí muu ndá 'duu tí nò, bindi Bèrì-mì-Mbírì gii gí gí muu ndú.

18 Simónè mà gii nò bà gí Bèrì-mì-Mbírì gí muu ndá 'duu ta o bà kaa 'bì ndú tú mì Jézù mí muu ndú nò, yí gii je gùrùsù jì ndú,

19 bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo je 'bí ña wotí tí nò mì yo nò jì ye delè, tacó wàa, ye má tee ta 'bì ye mí muu 'duu, wàa Bèrì-mì-Mbírì 'ví gí gí muu wó.»

20 Káa Piyétòrò gii 'visì có jì Simónè máa, «Yo 'ví mìi ta gùrùsù mì lo nó kpú, tacó bà koṛo có máa, gùrùsù a i bà sì i ñinó náa Mbírì ká kù je jì ndá 'duu tí i-nambeè nò.

21 Bà i mì lo gbí i tí nó wálá, 'bí i ta rẹ̀ lo delè gbí wálá, tacó Mbírì nò ñembí lo me dúú lá.

22 À má éno, 'visì muu lo 'do tí ña wò bà koṛo có mì lo nò gí, wàa wò 'ví 'deke tí lo jì Mbírì, tacó wàa, yí 'ví je ta à-cee-gí jì wò gítí ña bà koṛo có tí nò náa wò kù koṛo nò.

23 Tacó ye nò nì gí, máa, a ju kii ká kù zi wò. Wò i delè da 'bò míti kò lo gí.»

24 Káa Simónè gii 'visì có jì Piyétòrò máa, «'Deke tí lo jì Mbírì tacó tí ye, tacó wàa, 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá i tí nò náa wò nì rẹ̀ ndú nò 'ví me ye lá.»

25 Ndá Piyétòrò ta Jòvànì mà gii 'dè có, ta bà kò-kò ta có mì Mbe tí ndoo, jì ndá 'duu gbí gbata tí nò Sámáriyà náa ndú ya gítí nò cee gí, ndú gii dele ndi ndú gí Jèrùzàlémè ta bà nò ta bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'duu ta ndi tí ndá 'bá tí kpokèjì gbí to Sámáriyà.

Ndá Filípò ta 'bí gbolò 'dakò mbe gí 'do Èsiyópiyà

26 Ta o tí nò, basìlì mì Mbírì gii 'dè có jì Filípò máa, «'Viindi tí lo, wàa wò 'ví zèè zì kpokèjì tí nó mbe mò gí gbí'dè, mbe 'do Jèrùzàlémè kù gí gí gbí gbata Gázà nò.»

27 Filípò bà-i-nò gii 'bì nó go có tí nò náa basìlì mì Mbírì 'dè jì yí nò. Yí mà gii zeke'o sì yí kpokèjì, yí gii nò a 'bí 'dakò náa a ba yí gí, tí gbolò 'duu mbe kù kpolo tí ndá i-'bá mì Kándékè (gbí máa gba-nii), mì ndá 'duu Èsiyópiyà.

28 Gbolò 'duu tí nò ta o tí nò kù dele ndi wó gí 'bá 'do bà bàkà i-Mbírì Jèrùzàlémè. Yí ta o tí nò kì tí wó gbí àràbíyà-kècè mì wó kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ízàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì.

29 Bèrì-mì-Mbírì bà-i-nò gii 'dè có jì Filípò máa, «Yèè ndi lo dè gítí àràbíyà tí zò.»

³⁰ Filípò mà giì yèè dè gítí àràbíyà tí nò go có mì Bèrì-mì-Mbíri nò, yí giì 'de 'dakò tí nò kù 'deke i 'do gbí wáràgà mì Ìzáyà. Bìndi Filípò giì 'vee yí máa, «Wò kpónó 'di gbí có tí nò náa wò kù 'deke nò gí?»

³¹ Káa yí giì 'visi có jì Filípò máa, «Ye bà 'di gbí ta kpéétí ye ta ña kpokèjì ngàyi, sè káa ñìnó náa 'bí 'duù má koni ye?» Yí bà-i-nò giì tè'è tí Filípò gí mì ndú ta yí yaà.

³² Cò tí nò náa gbolò 'duù tí nò kù 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbíri nò éno máa,

«Yí táánò go rómbo náa à kù ja yí ya tí gí nje sizò.

Yí táánò dù ká ngbii,

go 'viì-rómbo ta nje wó tí wó wálá kùro mbe kù 'dii se tí wó.

Yí táánò njaanga nje wo lá.

³³ Áá táánò ñonoko yí,

ta gbèe 'duù mbe tí muu wó wálá.

Mbe 'dè tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó wúnò bà dù wálá,

tacó à kaa yí ta 'bú si sè o mì wó me 'dú gí kùro.»

³⁴ Gbolò 'dakò tí nò mà giì 'deke i tí nò cee gí, yí giì 'visi tí wó gítí Filípò, bìndi yí giì 'vee yí máa, «Mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò kù 'dè có tí nò gítí 'dóó kùukpò dii wó wèè, gítí 'bí 'duù kè'bí? 'Dè jì ye gí.»

³⁵ Káa Filípò bà-i-nò giì 'bità bà 'visi có jì yí ta bà 'dè gbí có tí nò náa yí 'deke 'do gbí wáràgà mì Mbíri nò má kózò gí, yí bà giì 'dè gbí Banga-Ngú-Có mì Jézú jì yí.

³⁶ Ndú mà giì yèè gí kùro, ndú giì 'de ngo kpokèjì, bìndi gbolò 'dakò tí nò giì 'vee Filípò máa, «Ìjò ngo kuu zò, à má éno, 'dóó rẹ i tí nó mbe tii bà caka tí ye nó kpónó 'ví dù a ña yè?»

³⁷ Káa Filípò giì 'visi có jì yí máa, «Wò má ùnje ta njembí lo gbaànjé gí, áá bà caka tí lo gí.»

Gbolò 'dakò tí nò bà-i-nò giì 'visi có jì Filípò máa, «Ye ùnje gí! Ye ùnje gí máa, Jézú tí Bìndi-Mbíri a 'Viì-mì-Mbíri.»

³⁸ Gbolò 'dakò tí nò giì rò àràbíyà mì wó mí tíyò bìndi bà 'dè có tí nò, bìndi ndú giì ya ta Filípò gí tà ngo, bìndi Filípò giì caka tí wó gí.

³⁹ Ndú mà giì co gí sè 'do tà ngo gí, Bèrì-mì-Mbíri giì te Filípò 'do tí gbolò 'dakò tí nò gí. Yí giì ñò Filípò káká'í lá, káa yí giì nò sè nó mì wó ta pétéke tàkòcò wó.

⁴⁰ Filípò giì 'de tí wó ñindi wó a i ngé gbí gbata Àzátù, bìndi yí giì cee sè nó mì wó ta bà ma Banga-Ngú-Có ta ndi gbí ndá gbata ta ndi tí kpokèjì léé gí di ngé gbí gbata Cèzàriya.

9

Bà 'visi muu Sàwùlè

¹ Sàwùlè giì dù à tàkòcò ndá mbe tala có mì Mbe tí ndoo go 'bili sè. Tacó éno, yí giì ya gí mì Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà,

² tacó wàa, yí 'ví cu wáràgà tacó bà je wotí jì yì, wàa yì 'ví ya tí ta ndi tí ndá bándò bà kilí ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri á gbí gbata Dàmásikù, wàa yí má 'de ndá 'dakò ta ndá niù mbe kù ru ndi «Kpokèjì tí nò» mì Jézú nò kà, yì 'ví zèè ndú, wàa yì 'ví kaa ndú gí tí gí Jèrùzàlèmè.

³ Káa, si Sàwùlè kù ya gí Dàmásikù, si yí dooko dè ta gbata Dàmásikù gí, yí giì gu káa ndii ta ngba'o 'do gbíri mbe ngbaraंगा to jèlè yí gí.

4 Yí gii 'va tí wó to, bindi yí gii dù á to kà kù 'di kòcò 'duù kù tè'è tí wó, máa, «Sàwùlè! Sàwùlè!» Bindi 'duù tí nò gii 'vee yí máa, «Wò kù mèkèkè'í tí ye tacó yè?»

5 Káa Sàwùlè gii 'vee 'duù tí nò máa, «Wò a 'di, Mbe tí ye?»

Káa 'duù tí nò gii 'visì có ji Sàwùlè máa, «Ye a Jézù tí nó náa wò kù mèkèkè'í tí wó nò.

6 A gí yaà kpónó, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dàmásìkù, wàa à 'ví túbà i tí nó náa wò 'ví bàkà nó ji wò kà.»

7 Ndá 'duù tí nó muu nó ta ndá Sàwùlè nó gii rò tiyò ngbi-ngbii, tacó ndú kù 'di káa kòcò 'duù kù 'dè có ji Sàwùlè, káa ndú nò 'duù tí nó lá.

8 Sàwùlè gii a gí yaà 'do to bindi i tí nó ta ro wó ngba-ngbàà, káa yí nò gbèè i lá. Bindi ndá ka wó tí nó náa ndú ta ndú nó ká gii ja yí gbí sù ro ya tí gí gbí gbata Dàmásìkù.

9 Yí gii dù gbí sù ro ta sili ta'ò. Gbí ndá sili tí nó ta'ò nò, i-zó-zò di gbí nje wó lá, yí delè tò ngo mítí nje wó lá.

10 Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí mbe tala có mi Jézù, ta rẹ wó a Ànàniyà, kuu gbí gbata Dàmásìkù. I tí nó má gii bàkà tí mítí Sàwùlè gí, Mbíri gii gí gi muu Ànàniyà go i gbí riì nò. Yí gii tè'è tí wó ta rẹ wó máa, «Ànàniyà!»

Ànàniyà gii ùnje ji Mbíri máa, «Ye kuu nò, Mbe tí ye.»

11 Bindi Mbe tí ndoo gii 'dè có ji Ànàniyà máa, «A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí 'bá mi 'dakò tí nó tí Jùdà nó, tí kpokèjì tí nó náa à kù nì <Jáá-kpokèjì> mítí nò. Wàa, wò 'ví 'vee bà tí 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tárásùsù, ta rẹ wó a Sàwùlè. Yí kpónó kuu kà kù 'deke tí wó ji ye tí Mbíri.

12 Ye túbà tí lo tí Ànàniyà ji yí gbí riì gí, máa, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Ànàniyà kèjì gí bà tee 'bí wó mítí wó, tacó wàa, ndá ro wó 'ví njaanga tí gí.»

13 Ànàniyà má gii 'di có tí nó, yí gii 'visì có gí tàkò máa, «Ye 'di tàwo ña ndá vò i tí nó náa 'dakò tí nó kù bàkà ta ndá 'duù mi lo Jèrùzàlèmè nó 'do mi ndá 'duù me mbè, Mbe tí ye.

14 Yí delè kpónó te 'do Jèrùzàlèmè nó a nó bà gí gí bà woo ndá 'duù tí nó 'dáa mbe kù si wò tí Mbe tí ndú gbí gbata Dàmásìkù nò. Yí gi nò ta wotí 'do mi Kùro ndá bu-Mbíri mi ndá Jùdèyà.»

15 Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có ji Ànàniyà máa, «À 'dáa ká gbaanjé. Njè nó, tacó ye kpónó cu 'bí ye mítí wó, tacó wàa, yí 'ví dù tí 'duù mi ye mbe ma rẹ ye ji ndá ña ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, ta ndá kpo-kpò gba, ta ndá Ìzìriyéli delè.

16 'Dóó ye ta miři ye ká bà túbà ji yí máa, yí bà mbu muu ye tí vò ña bà mbu ndò.»

17 Ànàniyà gii njè nó bindi có tí nó ya gí 'bá mi Jùdà. Bindi yí gii riì gí tà'i. Yí má gii 'de Sàwùlè gí, yí gii 'dè có ji yí máa, «Ná'vindí ye Sàwùlè! A Mbe tí ndoo tí Jézù tí nó mbe túbà tí wó ji wò á kpokèjì si wò kù gí nó ká tuu ye ji wò. Yí tuu ye ji wò éno máa, wò 'ví zeke'o, delè máa, Bèri-mi-Mbíri 'ví je wotí ji wò me gbolò.»

18 À káa póó bà cee có tí nó gbí nje Ànàniyà, ndá 'bí i go kù kélè i nó gii oloko gí to 'do tà ndá ro Sàwùlè sósò'ò gí. Yí bà-i-nò gii 'bità bà nò ndá i káká'i. Tacó éno, yí bà-i-nò gii a gí yaà, bindi à gii caka tí wó gí.

19 Yí má gii zò i bindi bà caka tí wó nó gí, wotí gii gí gítí wó káká'i gí.

Sàwùlè 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mi Jézù

20 Sàwùlè gii 'bità bà ma có tí Jézù ji ndâ 'duù ta ndi tí ndâ bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri, máa, Jézù a 'Vii-mi-Mbíri.

21 Káa ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gii 'bità bà fiini có gbí òkò tí ndú, máa, «À ngbáràngà'i kuu nó me gbíro 'dakò tí nó mbe kù tè 'bèlè ndâ mbe kù te duù míti rẹ tí nó Jèrùzàlémè nó ká nó lá? Yí kpónó te nó a nó bà gí gí bà woo ndú, wàa yì 'ví ya ta ndú gí Jèrùzàlémè ta wáràgà 'do mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà.»

22 Ngé gí lá! Kòcò Sàwùlè kù gii co gbí ndâ có mì ndú nò ta bà ma có mì Jézù go bà co ngúwu gbí mù. Yí gii ònòkò muu ndâ Jùdèyà tí nó mbe kù 'vala Dámásikù nó ta bà tubà ji ndú éno máa, Jézù a Bindi-Mbíri nò gí.

23 Ndâ Jùdèyà má gii ò sili bà gii me a túkà tí ña nètè tí nó mì Sàwùlè nò, ndú gii kili ta bà muu ndú, bindi ndú gii pà kpokèji tacó bà zi yí.

24 Tacó éno, ndú gii dù kácaá kù ri njekeji ndùgù gbata tacó bà ò bà co yí gí sè, wàa bà có tí nó 'ví cee gí. Keelá Sàwùlè 'di có ndâ i tí nó náa ndú kù bàkà nò sàà gí.

25 Ndâ mbe tala có mì Sàwùlè má gii ò éno, ndú gii te yí mí gbí kèè, bindi ndú gii yuu ta yí gí sè co tí nga ndùgù.

26 Sàwùlè má gii delè ndi wó bindi ndâ i tí nó mbe 'dè yí Dámásikù nó ya gí Jèrùzàlémè, yí gii tala bà dù á mì ndú ta ndâ mbe tala có mì Jézù. Káa, ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta yí ká ta seè tí ndú, tacó có tí nó máa, yí gí tí ka ndú mbe tala có mì Jézù gí nò, zò muu ndú dúú-dúú lá.

27 A 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Bàrànába ká gii gbí gbí njembí wó gítí bà tubà tí Sàwùlè ji ndâ tú mì Jézù. A Bàrànába tí nó ká gii 'dè gbí bà tubà tí Mbe tí ndoo ji Sàwùlè si yí tí kpokèji kù ya gí Dámásikù ngbáràngà'i ji ndâ tú mì Jézù. À delè káa yí ká gii dità bà kò kò mì Sàwùlè ta rẹ Jézù gbí gbata Dámásikù ta gúku tí wó tí Sàwùlè wálá ji ndâ tú mì Jézù.

28 Ndâ Sàwùlè bà-i-nò gii dù kù nò ta ndâ tú mì Jézù ta ndi gbí gbata Jèrùzàlémè, kù ma rẹ Mbe tí ndoo ta gúku tí wó ngé gí wálá 'do gbí ndò muu bà tubà tí wó mì Bàrànába ji ndú nò.

29 Sàwùlè má gii 'dè có ta ndâ 'bí ña ndâ Jùdèyà ñinó ta nje có mì ndú a có Ìgirigí nó, à gii dù gbí òkò tí ndú ta ndú a kponje. Tacó éno, ndâ 'duù tí nó gii ẹre muu ndú gí máa, kòzò tí ndâ yì bà zi káa Sàwùlè.

30 Có tí nó má gii 'va tí gbí tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, ndú gii ya ta Sàwùlè gí gbí gbata Cèzàriyà, bindi ndú gii tuu yí ya tí gí Tárásùsù.

31 'Bí i mbe gii ba muu ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gbí ndâ to Jùdèyà, ta Gàliléyà, ta Sámáriyà, 'dáá gí ta o tí nó wálá. Ndú kù gii co tí kpokèji mì Mbíri. Ndú delè gii dù kù àdi ta woti mì Bèri-mi-Mbíri.

Piyétòrò 'vala ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lidà ta Jópà

32 Piyétòrò gii dù kù nò nó jèlè to ta bà gala ndâ 'duù mì Mbíri ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gí. Ta 'bí o gbaanjé, yí má gii ya gí bà gala ndâ 'duù gbí gbata Lidà,

33 yí gii 'de 'bí 'dakò mbe gbele've gí, ta rẹ wó a Ànéyà. Ànéyà tí nó gbele've mí to a i ta ndoò vò-nje ta'ò.

34 Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có ji Ànéyà máa, «Jézù tí Bindi-Mbíri 'vala wò gí. A gí yaà, wàa wò 'ví pařaka kpâ-sili mì lo.» Ànéyà bà-i-nò ngé gii a gí yaà go có mì Piyétòrò nò gí.

³⁵ Ndâ 'duù gbí ndâ gbata Lídà ta Sàróni mà gii ò Ìnèyà kù nò nó, ndú 'dáá gí gii 'visi tí ndú gí mì Mbe tí ndoo gí.

³⁶ Ta o tí nò, 'bí nìi tí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà, ta rẹ wó a Tàbità gbí có Jùdèyà, à ta có Ìgírìgí a Dórókàsi, (gbí máa «lámà»), náa nètè mì wó ta o 'dáá gí a bà bàkà tó i, ta bà koni ndâ mbe yè,

³⁷ gii sù nò'o. Yí mà gii cì gí, à gii caka ku wó gí, bìndi à gii te yí mí gbí soro.

³⁸ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Jópà mà gii 'di có éno máa, Piyétòrò kuu gbí gbata Lídà, ndú gii tuu ndâ 'bí 'dakò sòsò'ò 'do gbí òkò tí ndú gí tàkò wó, máa, «Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví goonó gálà gí gítí ze.» Ndú bàkà ènò tacó bà 'do Jópà ya gí Lídà ká dè.

³⁹ Ndâ tú tí nò mà gii 'vanda ndi có tí nó náa à tuu ta ndú nó jì Piyétòrò gí, ndú gii njè nó ta ndú gbaanjé ya gí Jópà. Ndú mà gii yee kà, ndú gii 'dò ta Piyétòrò gí tà'i tí nó náa à kù wa ku Dórókàsi mítí nò. Ndâ nawù ku tí nó mbe kù wa ku nó mà gii ò Piyétòrò, ndú gii tí yí 'dee gí, kù wa gbí ta bà tù ndâ bongo tí nó náa Dórókàsi cu jì ndú si yí tí wu wó nò.

⁴⁰ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có jì ndâ 'duù 'dáá gí máa, ndú co 'do tàkò ku gí sè. Ndâ 'duù tí nò mà gii njè gí sè gí, Piyétòrò gii kucuku muungbó wó mí to. Yí mà gii 'deke tí wó jì Mbírì gí, yí gii 'visi tí wó gítí ku, bìndi yí gii tè'è tí wó, máa, «Tàbità, a gí yaà.» Tàbità bà-i-nò gii njaanga ọ wó. Yí mà gii ò Piyétòrò, yí gii a kí tí wó yaà.

⁴¹ Piyétòrò bà-i-nò gii tù 'bí wó jì yí. Yí mà gii zèè gí, Piyétòrò gii ja yí gí yaà, bìndi yí gii tè'è tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù ta ndâ nawù ku 'do sè, bìndi yí gii je yí jì ndú tí wu wó.

⁴² Tàwo i tí nò gii ya cee gbí gbata Jópà 'dáá gí. Bìndi ndâ 'duù me mbè gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo.

⁴³ Piyétòrò gii dù gbí gbata Jópà bìndi có tí nò ta mbè sili á 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta rẹ wó a Simónè.

10

Mbírì 'dè có jì Kòrònèliyò

¹ Ta o tí nò, 'bí 'dakò tí gbolò 'duù kùro ndâ 'bí ña àsikèrì mì ndâ Rómánò náa à kù nì mítí ndú a ndâ àsikèrì-Tùliyanì,

² tí 'dakò mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbírì, mbe kù 'deke tí wó jì Mbírì ta o 'dáá gí, náa ndú ta ndâ 'vii mì wó 'dáá gí a ndâ mbe 'di có mì Mbírì, tí 'dakò ta ọ ọ i tí wó wálá, mbe kù koni ndâ mbe yè mì ndâ Jùdèyà ta o 'dáá gí, ta rẹ wó a Kòrònèliyò, kuu ta 'bá gbí gbata Cèzàriyà.

³ Ta 'bí rì-'dè'o gbaanjé, 'bí i gii bàkà Kòrònèliyò goolá yí kù rì a rii nò, yí gii ò basili mì Mbírì kù rì gí tàkò wó tà'i ta bà tè'è tí wó ta rẹ wó máa, «Kòrònèliyò!»

⁴ Kòrònèliyò bà-i-nò gii si ọ wó ngba-ngbàa ta gúku kù zeke ta basili tí nò. Bìndi yí gii 'vee basili tí nò máa, «A yè, Mbe tí ye?»

Káa basili tí nò gii 'visi có jì Kòrònèliyò máa, «Mbírì ò bà 'deke tí lo gí, yí delè gii ò ndâ nambeè tí nó náa wò kù bàkà jì ndâ mbe yè nó gí.

⁵ À má ènò, tuu 'bí 'duù gí gbí gbata Jópà gí bà tè'è 'bí 'dakò ta rẹ wó a Simónè, náa à kù nì mítí wó a Piyétòrò nó, máa, yí gí gí mì lo.

⁶ Yí kù dù á Jópà kà a i 'bá mì 'bí 'dakò tí mbe fuu kù, ta rẹ wó delè káa Simónè, ta 'bá mì wó dè seè kápá.»

7 Basili tí nò mbe 'dè có jì Kòrònèlìyò nò mà gii ya gí, Kòrònèlìyò gii tè'è tí ndá 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndá bòò mbe kù bàkà nètè 'bá mì wó, gii je àsikèrì gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá àsikèrì ñinó mbe kù kpòlo tí wó nò. Ndá 'duù tí nò náa Kòrònèlìyò ruka ndú nò 'dáá káa ndá 'duù ñinó mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì Mbíri.

8 Yí gii 'vanda ndi có tí nò mbe 'de yí nó 'dáá gí jì ndú, bindi yí gii tuu ndú, máa, ndú ya gí bà tè'è tí Piyétòrò jì yí 'do Jópá.

9 Ta 'bí yé bindi bà tuu ndá 'duù mì Kòrònèlìyò nò, si ndú dooko ta gbata Jópá gí, Piyétòrò gii ya gí pí 'bá gí bà 'deke tí wó jì Mbíri ta ri dè gítí bà gí gbúru.

10 Káa go gii zèè yí kùro o bà zò i, bindi yí gii dù kù koṛo có gítí bà gí o bà zò i. 'Bí i bà-i-nò gii bàkà yí goolá yí kù ri a ri nò.

11 Yí mà gii zeke'o, yí gii ñò njekèjì gbíri njaanga tí ngàá gí, káa 'bí i go gbolò kpá-bòngò náa à dò gbí dó-dò kù gí gí to ya'baà ènò,

12 ta ndá ña ndá nò, ta ndá nuu, ta ndá kùnene ña i mbe kù ja gbí yí ndú có to, ta ndá ña ndá i mbe kù ri guù, muu to tí nó 'dáá gí gbí .

13 Bindi yí gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có jì yí 'do gbíri máa, «Piyétòrò! Ziki ndá i tí nò kpónó, wàa wò 'ví zò ndú.»

14 Káa Piyétòrò gii 'visi có jì 'duù tí nò mbe kù 'dè có jì yí 'do gbíri nò, máa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye. Ye jé ta gbèe ri zò i ñinó náa a me yí lá, tí zu i gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nó lá.»

15 Káa 'duù tí nò gii 'dè có jì Piyétòrò káká'i máa, «Yúco mì lo tacó bá ni <bèti> ta <zuu> mítí i ñinó náa a Mbíri ká bàkà tí ngbàrangà i nó wálá.»

16 'Duù tí nò gii yoòngò Piyétòrò gítí bà zò ndá i tí nò ta bà ta'ò, káa Piyétòrò gii biya gí. Piyétòrò mà gii zeke'o, 'vóndó'dóó! À ja ká'i tí nò ya tí gí gbíri káká'i gí.

17 Káa si Piyétòrò ká jé kù 'viiki gbí ña i tí nò náa yí ñò go i gbí ri nò, yí gii ñò ndá 'dakò tí nó náa Kòrònèlìyò tuu ndú jì yí nó yee kpàtaràkà njekèjì ndùgù gí. Ndú nò ta bà 'vee bà 'bá mì Simónè tí mbe fuu kù kpòò, káa ndú gii 'de gí.

18 Ndú bà-i-nò gii 'vee 'vé 'do njekèjì ndùgù sè máa, «'Bí 'dakò ta rè wó a Simónè Piyétòrò kuu bà-i-nó?»

19 Piyétòrò ñò bà yee ndá 'dakò tí nó lá, tacó mbí wó ta o tí nò me dé lá, yí ta o tí nò kù koṛo có ká wii éno gítí ndá ña i tí nó náa yí ñò go ndá i gbí ri nò. A Bèri-mì-Mbíri ká gii 'dè có jì yí máa, «Ijò ndá 'bí 'dakò ta'ò mbe kù 'vee bà tí lo kuu zò.

20 Nògí, co gí mì ndú to ká. Wàa wò 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí ta é tí nó lá, tacó a ye ká tuu ndú.»

21 Piyétòrò bà-i-nò gii co gí to mì ndá 'dakò tí nó. Bindi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Ijinó a ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'vee bà tí wó nò. Yo gí gí bà ña yè?»

22 Ndá 'dakò tí nó bà-i-nò gii 'visi có jì yí máa, «A Kòrònèlìyò, tí 'dakò tí nó tí gbolò 'duù kùro ndá àsikèrì mì ndá 'duù Rómà nó ká tuu ze. Yí a 'duù jáá, tí 'duù ñinó mbe kù 'di có mì Mbíri, náa ndá Jùdèyà 'dáá gí kù te duù mítí wó. A basili mì Mbíri ká 'dè có jì yí máa, yí tuu tú gí tàkò lo, wàa wò 'ví ya gí 'bá mì wó, tacó wàa, yí 'ví 'di có ñinó náa wò bà 'dè jì yí nò.»

23 Piyétòrò mà gii 'di có tí nó, yí gii kaa ndá 'dakò tí nó gí tà'i, bindi yí gii je bàndò ri jì ndú ta bèbili tí nó.

Yé mà gii too gî, ndá Piyétòrò ta ndá 'dakò tí nò, gii je ndá 'bí mbe ko ndú 'do gbí òkò tí ndá ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jópà, gii 'bí nó kú ya gí ta é mì Kòrònéliyò.

²⁴ Ndú gii yee gbí gbata Cèzàriyà ta 'bí yé, 'de Kòrònéliyò kili ndá nambe wó, ta ndá kpóló-kpolo kómbe wó 'daá gî, kú ù gbí ɾo Piyétòrò.

²⁵ Kòrònéliyò mà gii nò Piyétòrò dooko gí 'bá mì wó gî, yí gii ya gí kùro wó, yí gii kucuku muungbò wó mí to kùro wó, bindi yí gii mò muu wó gí to kùro wó.

²⁶ Káa Piyétòrò gii ja yí gí yaà, ta bà 'dè có ji yí máa, «A gí yaà, ye delè ngbá káa 'duù go wò.»

²⁷ Kòrònéliyò mà gii a gí yaà gî, ndú gii 'bí nó, ta bà 'dè nje ta Piyétòrò kú ya tí gí mì ndá 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì wó nò.

²⁸ Ndú mà gii yee mì ndá 'duù tí nò gî, Piyétòrò gii 'dè có ji ndú máa, «Yo ta kpèti yo nò ni ngbàrángà'i gí máa, à me dú gbí tàkù mì ze tí ndá Jùdèyà máa, 'bí 'duù tí Jùdèyà 'ví nònòkò tí wó ta ndá 'duù nìno ta nà ndú me ndá Jùdèyà lá nó lá. Yí delè 'ví co wíri ya gí mì ndú lá. Káa, a Mbíri ká túbà ji ye ngbàrángà'i éno máa, ye 'ví 'dè có éno máa, 'bí 'duù a zu 'duù nó lá, wáa ye delè 'ví nì <bèti> míti 'duù lá.

²⁹ Nìno a ndèrè có tí nò náa ye ɾingi ta tí ye gítí bà gí gí ta é mì yo lá nó ká nò. Wélégí, yo tuu tú gí tàkò ye tacó yè?»

³⁰ Káa Kòrònéliyò gii 'visi có ji Piyétòrò máa, «À kpónó bindi có tí nò a sili ta'ò, ta ɾi jé ká go nìno kpónó nò, ká go bà kì ɾo, ye mà gii zeke'o, ye gii nò 'bí 'dakò kú ɾò tìyò á kùro ye ta bongo kú tòngbaà tí wó.

³¹ Yí gii 'dè có ji ye máa, «Kòrònéliyò! Mbíri nò bà 'deke tí lo gî. Mbí wó delè kuu tí ndá nambeè mì lo náa wò kú bàkà ji ndá mbe yé nò.

³² À má èno, tuu 'duù kpónó gí Jópà, gí tàkò Simónè tí nó ta 'bí ɾé wó a Piyétòrò nò. Yí kú dù á Jópà ká a i 'bá mì 'bí 'dakò ta ɾè wó delè káa Simónè tí mbe fuu kú, ta 'bá mì wó yí kápá.»

³³ Tacó èno, ye ngé gii tuu tú gí tàkò lo. Káa wò gii bàkà nambeè ji ye me gbolò ngé ma, wò gii gí gí. Ze kpónó kili mí kùro lo nó tacó bà 'di nà có nìno Mbíri 'dè ji wò, máa wò 'ví gí gbá bà 'dè ndí ji ze nò.»

Piyétòrò 'dè có ji ndá 'duù 'bá mì Kòrònéliyò

³⁴ Piyétòrò bà-i-nò gii 'dè có ji ndá 'duù tí nò mbe kili mí 'bá mì Kòrònéliyò nò, máa, «Ye kpónó nò ni gí, máa, yúco a nìno máa, Mbíri bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndá 'duù lá.

³⁵ 'Duù má 'di có mì Mbíri gî, wàa yí 'ví dù tí 'duù nìno jáá nó, nà wó tà kpèti má káa yé wè, Mbíri ngé kú li'vi yí go bà li'vi dó 'vi.

³⁶ A dú káa yúco máa, Mbíri táánò tuu có mì wó a i ji ndá Iziɾiyéli, ta bà tuu Jézù tí Bindi wó tí Mbíri gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù níki maa ji ndú. Jézù tí nò tí Bindi-Mbíri, náa Mbíri táánò tuu yí nó a Mbe tí ndá 'duù 'daá gî.

³⁷ «Ye koɾo có máa, yo 'di có tí nó náa à kpónó-kpónó kò ta kò cee gbí to Jùdèyà léé gî, mbe 'bitá tí 'do gbí to Galiléyà á bindi bà kò-kò mì Jòvànì ta có bà caka tí ndá 'duù nò gî.

³⁸ Yo 'di có bà si Bèri mì wó tí Mbíri 'ví gí gí muu Jézù tí nò mbe gí 'do Názàrètì nò gî. Yo delè gii 'di có bà je wotí mì wó tí Mbíri ji yí gí. Yí táánò si sè to lá, kú nò ta bà bàkà ndá tó i, delè ta bà 'vala ndá 'duù nìno náa Gba-vò-i zogo ndú gí nò, tacó Mbíri táánò kuu tàkò wó.

³⁹ Ze kpónó ta ndâ 'bí ka ye a ndâ mbe kú ma có ndâ i ñinó gbaànjé-gbaànjé náa yí táánò bàkà ta ndi 'bá mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ i ñinó náa yí táánò bàkà mí Jèrùzàlèmè nò. A ndú tí ndâ Jùdèyà táánò ká zi yí ta bà gbí yí míti ñjèèkpè mû.

⁴⁰ Káa Mbíri gii te yí gí yaà ta sili ta'ò bindi bà zi yí nò. Bindi Mbíri gii si yí túbà tí wó cuki

⁴¹ ká ji ze tí ndâ 'duu tí nó mbe kú ma có tí wó náa Mbíri ruka ze sàà táánò gí nò. Ze táánò zò i ta ndú bindi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò gí.

⁴² Yí gii 'dè có ji ze máa, ze ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duu. À delè ká yí ká gii 'dè có ji ze máa, ze 'dè có ji ndâ 'duu máa, Mbíri bàkà yí tí mbe waa có mì ndâ 'duu 'dáá gí gí, mbe waa có mì ndâ 'válá ta ndâ ku.

⁴³ Ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri 'dáá gí 'dè có ká giti wó máa, Mbíri bà je à-cee-gí giti ndâ vò i mì ndâ 'duu ñinó mbe ùnje giti có mì Jézù gí nó ta rè mì Jézù.»

Bà caka tí ndâ kpédélé 'duu ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

⁴⁴ Káa si Piyétòrò kú 'dè có tí nó, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndâ 'duu tí nó mbe kú 'di có mì wó nò.

⁴⁵ Nje ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje giti có mì Jézù gí, mbe ko Piyétòrò 'do Jópà nó, gii 'dèè giti bà ñò bà bàkà nambèè mì Mbíri ji ndâ 'duu ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó ta bà si Bèri mì wó tí Mbíri 'ví gí gí muu ndú delè gí.

⁴⁶ Tacó ndú ta o tí nó kú 'dè-kòcò, ta bà ùlù Mbíri, ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Piyétòrò bà-i-nò gii 'vee ndâ ka wó Jùdèyà máa,

⁴⁷ «Rè i mbe tii bà caka tí ndâ 'duu tí nó ta ngo kpónó 'ví dù a ña yè, lè náa Mbíri je Bèri mì wó ji ndú 'vii ká 'vii ta ndoo tí ndâ Jùdèyà gí nó?»

⁴⁸ Tacó ènò, yí gii 'dè có máa, à caka tí ndú ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbíri.

Ndâ 'duu tí nó gii 'deke tí ndú ji Piyétòrò bindi bà caka tí ndú nó, màa, yí dù ta sili gàà ènó mì ndâ yí ta ndú.

11

Piyétòrò 'dè nderè bà ya yí gí 'bá mì Kòrònèliyo

¹ Ndâ tú mì Jézù ta ndâ mbe ùnje giti có mì Jézù gbí to Jùdèyà nó gii 'di có bà ùnje mì ndâ 'duu ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó giti có mì Jézù gí.

² Tacó ènò, Piyétòrò mâ gii dele ndi wó gí Jèrùzàlèmè, ndâ Jùdèyà ñinó gbí òkò tí ndâ mbe ùnje giti có mì Jézù, mbe zèè có giti bà ya gí gbí gázà kácá-kácá nó gii 'vee gbí nje wó, máa,

³ «Wò wálá 'do nó bà wíri 'bá mí ña ndâ 'duu tí nó mbe ya gí gbí gázà lá nó? Wò 'do ndi lo nó bà toko 'bí yo ta ndú mí gbí gbèè ká'i le?»

⁴ Káa Piyétòrò gii 'dè gbí i tí nó mbe me tí nó 'do ngé rèngbò ngbáràngà'i ji ndú ènó máa,

⁵ «Ta 'bí o gbaànjé, si ye kú 'deke tí ye ji Mbíri gbí gbata Jópà, 'bí i gii bàkà ye goolá ye kú ri a riì nò. Bindi ye gí ñò 'bí i go gbolò kpâ-bôngo náa à dò gbí gí, bindi à kú gii yuu 'do gbíri yà'bàà ènó gí to dè rëgbà tí ye tí bándò tí nó náa ye kú ki tí ye to tí nò.

⁶ Ye mâ gii zeke'o gbí i tí nó, ye gii ñò ndâ kpikpà'dà ña i mbe kú 'vala muu to tí nó léé gí kú gbí : ña yo tí ndâ kòtí nò, ta ndâ kòtí kàzà, ta ndâ

i mbe kú ja gbí yì ndú có to, ta ndá i mbe kú òrì gùù, ta ndá i mbe kú o ta gbí pípiri, 'dáá gí.

⁷ Bìndi ye gù 'dì kòcò 'duù kú 'dè có jì ye éno máa, «Piyètòrò! Ziki ndá i tí nò, wàa wò 'ví zò ndú!»

⁸ «Káa ye gù 'visì có jì 'duù tí nò éno màa, «Ngé gí lá, Mbe tí ye! Zu i jé ta 'bí òrì gbaanjé di gbí nje ye lá.»

⁹ «Káa 'duù tí nò gù 'visì có jì ye 'do gbíri káká'i máa, «Si bà nì «zu i» mítí i ñinó náa Mbíri bàkà tí ngbàrángà i gí nó mí to.»

¹⁰ 'Duù tí nò 'dè có jì ye ta bà ta'ò, máa, ye zò ndá i tí nò, káa ye gù biya ndá có mì wó nò 'dáá gí. Ye mà gù zeke'o bìndi bà 'dè có mì wó nò jì ye, ye gù òrì a ja ndi ndá i tí nò, 'vónó'dóó, ya tí gí gbíri gí.

¹¹ «Káa, si ye ká kuu gbí kùdù có tí nò, ye mà gù zeke'o, ye gù òrì ndá 'bí 'dakò ta'ò, náa à tuu ndú jì ye 'do gbí gbata Cèzàriyà kù òrì tíyó á njekejì ndùgù 'bá tí nó náa ye kuu dù tí nò.

¹² Bèri-mi-Mbíri bà-i-nò gù 'dè có jì ye máa, ye 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà ya ta ndú gí tá é tí nò lá. Tacó éno, ze gù njè nó ta ndá 'dakò tí nò, gù jé ndá ná'vìndí ye tí nó kuu ta bà muu ndú vô-nje gbaanjé nó, ya gí 'bá mì 'dakò tí nò mbe tuu ndá 'duù gí tàkò ye nò.

¹³ Ze mà gù yee kà, 'dakò tí nò gù 'dè có jì ze máa, yì òrì a basìli mì Mbíri ká òrì gí tá'ì tàkò yì, bìndi yí gù 'dè có jì yì máa, «Tuu 'duù gí Jópà gí tàkò Simóné tí nó ta 'bí rẹ wó a Piyètòrò nó,

¹⁴ wàa yí 'ví gí gí bà 'dè có mbe 'vala yo ta ndá 'vii mì lo jì yo.»

¹⁵ «Káa ye mà gù 'bità bà 'dè có jì ndú, ye gù òrì Bèri-mi-Mbíri kú gí 'do gbíri gí muu ndú, go bà gí yí gí muu ndoo táánò gbí kpédélé o nó.

¹⁶ Bìndi mbí ye gù 'va tí có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò 'dè jì ndoo éno máa, «Jòvànì táánò kú caka tí ndá 'duù ta ngo, káa àà bà gù caka tí yo ta Bèri-mi-Mbíri,» nò.

¹⁷ Káa Mbíri lê má bàkà jì ndú káa gbèe ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jì ndoo gí tàkò bà ùnje mì ndoo gítí có mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri nó, ye a 'di, wàa a ye ká 'ví gù jòò ta gbí có ta Mbíri?»

¹⁸ Ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù mà gù 'dì có tí nó náa Piyètòrò 'visì jì ndú nò, ndú gù nè nje ndú gí tàkò có bà ònòkò tí Piyètòrò ta ndá 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázà lá nó gí. Ndú bà-i-nò gù ùlù Mbíri máa, «Mbíri delè jé muu jì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó, tacó bà 'visì tí ndú 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì 'valá gí.»

Bà 'bità bà kili ndá 'duù ta rẹ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki

¹⁹ Ndá 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù mbe 'vaaka ta gúku bà mèèkè'i tí ndú 'do Jèrùzàlémè ta o bà zi Ìsitéfànò nó, gù 'vèè ta ndi gbí ndá to Fónésiyà ta Kípùrù, ta gbata Àndiyóki, kú ma có mì Jézù kpòlo ma ká jì ndá Jùdèyà.

²⁰ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú mbe gí 'do gbí ndá to Kípùrù ta Siríni gí gbí gbata Àndiyóki gù 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo tí Jézù jì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó delè.

²¹ Mbe tí ndoo gù koni ndú gbí nètè mì ndú, bìndi ndá 'duù me mbè gù 'visì muu ndú gítí kpokèjì mì Mbe tí ndoo gí.

²² Có bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndá tende ña ndá 'bí 'duù gbí gbata Àndiyóki mà gù yee tí ndá mbe kú kili ta rẹ mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè, ndú gù tuu 'bí 'dakò 'do gbí òkò tí ndú ta rẹ wó a Bàrànbà ya tí gí Àndiyóki.

²³ Bàrànábà má gii yee Àndiyóki, yí má gii òn òn òn nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì ndá 'duu kà nó, tàkòcò wó gii peteke gí. Yí bà-i-nò gii kpo-gbì-tà-tù ndú tí kpoò, máa, ndú 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí kpoò.

²⁴ Bàrànábà tí nó náa ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Jézù tuu yí jì ndá 'duu Àndiyóki nò a tó 'dakò náa Bèri-mi-Mbíri je wotí jì yí me gbolò ngé ndii gí, tí 'dakò mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbíri. Tacó ènò, ndâ 'duu me mbé gii ùnje gití có mì Mbe tí ndoo 'do gbí có mì wó.

²⁵ Bàrànábà gii njẹ̀ nó 'do Àndiyóki ya gí gbí gbata Tárásùsù gí bà pà bà tí Sàwùlè.

²⁶ Yí má gii 'de yí gí, yí gii 'daka yí ya tí gí Àndiyóki. Bindi ndú gii too ndoo gbaanjé ta yí mí mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù kà, kù nibà ò jì ndú.

À gii 'bità bà nì «Kirisitiyánò,» ta gbí éno máa, «ndâ bòò mì Bindi-Mbíri,» mítí ndâ mbe tala có mì Jézù nó a ò gbí gbata Àndiyóki.

²⁷ Ta o tí nó náa ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè kuu tí gbí gbata Àndiyóki nò, ndâ 'bí mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri gii gí 'do Jèrùzàlémè gí Àndiyóki.

²⁸ 'Bí 'duu 'do gbí òkò tí ndú gbaanjé ta rẹ̀ wó a Àgábù gii a gí yaà, bindi yí gii kò kò jì ndá 'duu ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri máa, vò go kejì gí bà tẹ̀ ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gí. (À dú káa yúco, vò go gii tẹ̀ to go có mì Àgábù nò gbí o mì Kiláwúdiyò tí ngáangbá gba mì ndâ Rómánò.)

²⁹ Ndâ mbe tala có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki má gii 'di có mì Àgábù nò, ndú gii ẹ̀re gba có mì ndú gbaanjé máa, ndâ yí 'dáá gí gò i, káa à me éno máa ndá 'duu 'dáá gí 'ví gò i 'vii ká 'vii nó lá. 'Duu 'ví gò káa bà wotí mì wó, wàa ndâ yí 'ví tuu jì ndâ mbe ùnje gití có mì Jézù njínó 'bá Jùdèyà nó, wàa ndú 'ví kòni ta tí ndú.

³⁰ Ndú má gii yòò i-'bi ndú go có tí nó náa ndú toko nò cee gí, ndú gii tuu ta ndâ Bàrànábà ta Sàwùlè jì ndá kpo 'duu kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á Jèrùzàlémè.

12

Bà zèè Piyétòrò

¹ Ta o tí nó, Èròdè, tí gbolò gba mì ndâ Jùdèyà, gii 'bità bà zèè ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù ta kpo-'bili.

² Yí da miři Jákòmò tí nó tí ná 'vindí Jòvànì nó ta njà sizò.

³ Yí má gii òn éno máa, líkí i tí nó náa yí bàkà nò kuu tí ndâ Jùdèyà, yí gii co gbí ndò muu njìnò ya gí bà zèè Piyétòrò delè.

⁴ Èròdè zèè Piyétòrò a i ta o bà ci 'Dè-kò gbí tàkii mì ndâ Jùdèyà. Tacó ènò, yí gii te yí mí gbí zàa, bindi yí gii kaa ndâ àsikèri muu 'bi-nje vò nje-vò gbaanjé tacó bà kpolo tí wó yee tí o bà cee o bà bàkà bà tàkii bà ci 'Dè-kò, má kózò gí, wàa yí 'ví gii yù gázà jì yí mì kùro ndâ 'duu.

⁵ Káa ta o tí nó náa Piyétòrò kuu tí gbí zàa nò, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gii dù kù 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó ta njembí ndú gbaanjé.

Basili mì Mbíri njaanga Piyétòrò 'do gbí zàa

⁶ Káa ta bèbili kùro yé bà òn ngbàngà mì Piyétòrò mì Èròdè, Piyétòrò ta o tí nó tí rì ta ndâ ginjìrì tí wó sósò'ò, gbí òkò tí ndâ àsikèri sósò'ò mbe kù ù rẹ̀gbà tí wó, bindi ndâ 'bí gbí-gbì kù ù gbolò njekejì bà rì gí gbí zàa.

⁷ Ta bèbìlì tí nò, basìlì mì Mbířì gù ò gí t'ì g'í zàà tàkò Piyétòrò si yí tí ò, bìndi yí gù gbà Piyétòrò ta bà gbì yí gbí Ká wó pétékè'i ènò. Piyétòrò mà gù gundù 'do tí ò, yí gù ò basìlì tí nò mbe gbà yí 'do tí ò kù rò tìyò gbí ngba'o tàkò ndú t'ì. Bìndi basìlì tí nò gù 'dè có jì Piyétòrò, máa, «A gí yaà! Ngo've tí lo!» Piyétòrò mà gù a gí yaà go có mì basìlì tí nò, ndá gínjírì tí nò kùtáà náa à ère ta ndá 'bì wó nó gù dù káa kàraka gbí tí ndú 'do tí ndá 'bì wó ta kpéétí ndú gí.

⁸ Bìndi basìlì tí nò gù 'dè có jì yí máa, «Èrè wú'dè mì lo gí, wàa wò 'ví yuu ndá tàmà mì lo.» Piyétòrò mà gù bàkà go có tí nò náa basìlì tí nò 'dè jì yí nò gí, basìlì tí nò káká'ì gù 'dè có jì yí máa, «Paraka wòkò bongo mì lo náa wò kù yuu mí pí ndá bongo nó mí'tí lo, wàa wò 'ví gí gí bà řu ndi ye.»

⁹ Piyétòrò bà-i-nò gù a gí yaà gí tàkò basìlì tí nò ká go 'duù mbe kù ři a ři nò.

¹⁰ Basìlì tí nò gù co ta Piyétòrò tí ndá bàndò bà dù ndá mbe kù kpolo tí njekèjì zàà sósò'ò, bìndi ndú mà gù yee ta yí tí njekèjì ndùgù bà ò gí gbí gbata náa à bàkà 'do tí lii, njekèjì tí nò gù njaanga tí wó jì ndú ta kpéétí wó. Ndú gù ò gí gbí ndùgù. Ndú mà gù nò yendi 'bí gbolò kpokèjì gbaanjé cee gí, basìlì tí nò gù dù káa gí 'do tí Piyétòrò go có serè nó gí.

¹¹ À gù dù ngbì nò a o bà gù da řo Piyétòrò. Muu wó mà gù gí gítí wó gí, yí gù 'bità bà 'dè có ta kpéétí wó, máa, «Ye kpónò ò ni gí máa, ye kù ři me ři lá. A Mbířì ká tuu basìlì mì wó gí tí gí bà 'vala ye 'do 'bì Èródè, delè 'do gbí ndá ò ndá vò i tí nó náa ndá Jùdèyá táánò gbí-gbì kù ù bà bàkà ta ye nò.»

¹² Piyétòrò gù zèè kpokèjì jáá bìndi bà da řo wó nò, ya gí bàndò tí nó náa ndá 'duù mì Bìndi-Mbířì me mbe kili mí'tí kù 'deke tí ndú jì Mbířì tacó tí wó tí, a 'bá mì Màrìyá tí nó tí nawu Jòvání tí nó ta 'bí rè wó a Màrìkò nò.

¹³ Yí mà gù yee ká, yí gù 'de ndá 'duù a i t'ì. Yí mà gù ku njekèjì, a 'bí 'víní ta rè wó a Ródà, mbe kù bàkà nètè 'bá tí nò, ká gù gí tacó bà 'di có mì wó.

¹⁴ Ródà mà gù 'di kòcò Piyétòrò ni gí, líkí'o gù bàkà yí tí ò ò náa yí gù dele ndi wó 'do tí njekèjì mbálá-mbala si bà njaanga njekèjì mí to, ya gí bà 'dè có jì ndá 'duù tí nó mbe kili mí t'ì nó máa, «Piyétòrò kù rò tìyò tí njekèjì.»

¹⁵ Káa ndá 'duù tí nò gù 'visì có jì yí máa, «A 'bí ò a ká gbí muu lo!» Káa Ródà gù aanga muu wó ká mí'tí có Piyétòrò tí nó mì wó á mbe kù rò tìyò á tí njekèjì nò. Ndá 'duù tí nò bà-i-nò gù 'visì có jì Ródà gí tàkò i kpácà tí nó mì wó nò, máa, «Áa bà dù a vuuvuu Piyétòrò!»

¹⁶ Káa si ndá 'duù tí nò kuu tí kponje ta Ródà, Piyétòrò kpòò kù ku njekèjì. Ndú mà gù njaanga njekèjì, ndú gù ò à kuu nó a Piyétòrò ká kù rò tìyò á kùrò ndú go serè nò.

¹⁷ Piyétòrò bà-i-nò gù bàkà 'bì wó jì ndú, máa, ndú dù ngbì. Ndú mà gù dù ngbì á go có mì wó nò gí, yí gù 'dè gbí kpokèjì bà 'vala yí mì Mbe tí ndoo 'do gbí zàà, jì ndú. Bìndi yí gù ci ndú máa, «Yo 'vanda ndi ndá có tí nó jì ndá Jákòmò, ta sè ndá 'bí ná'vindi ndoo.» Bìndi yí gù ndii 'do tí ndú ta bèbìlì tí nò ya gítí 'bí bàndò tende.

¹⁸ Yé mà gù too gí, có gù ònòkò tí gbí òkò tí ndá àsikèrì tí nó mbe kù ù njekèjì zàà ta bèbìlì bà zèè Piyétòrò nó tí cèe vò bà i. Ndú gù dù ta dú'o tí nó kù 'vee káa rè ò a tí nó mbe 'de Piyétòrò nò.

¹⁹ Èródè bà-i-nò gii pà bà tí Piyétòrò kpòò, bà 'de yí mâ gii kpò yí gí, yí gii kaa ndâ àsikéri tí nó tí ndâ mbe kpolo tí Piyétòrò si yí gbí zàà ta bèbili tí nó nó, yí mâ gii 'viiki gbí nje ndú cee gí nó, yí gii waa có ku míti ndú kùro bà ya yí ta 'bá 'do gbí to Jùdéyà gí Cezàriyà.

Bà ci Èródè

²⁰ Ta o tí nó, gbí òkò tí ndâ Èródè ta ndâ 'duù gbí gbata Tírò, ta ndâ 'duù gbí gbata Sidóni, niki lá. Tacó ènò, ndâ 'duù tí nó gii tuu ndâ 'bí 'duù mì ndú tacó bà ya gí bà peteke tàkòcò Èródè. À po tiri tí kpó ta kù 'bilí! Tacó ènò, ndâ 'duù tí nó mâ gii yee 'bá mì Èródè, ndú gii peteke kùro á tàkòcò Bilásitù, tí gbolò 'duù mbe kù kpolo tí ndâ i mì Èródè, má kózò gí, ndú bà gii yèè ta ndi ndú gítí bà peteke tàkòcò Èródè. Ndâ 'duù tí nó pà làyi gítí có tí nó gbí òkò tí ndú ta ndâ Èródè nò tacó ndâ 'duù 'bá mì ndú kù 'de i-zó-zò a i 'do gbí to mì Èródè.

²¹ Èródè bà-i-nò gii ci 'bí o mì wó, bìnidi yí gii yuu bongo gba mì wó, bìnidi yí gii kí tí wó pí jàlàmbà mì wó, kù 'dè ndâ có mì wó jì ndâ 'duù mì wó.

²² Káa, si Èródè kù 'dè ndâ có tí nó, ndâ 'duù gii dù kù wu gbí wó ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «À nó me 'duù ká kù 'dè có nó lá! A Mbíri ká kù 'dè có!»

²³ Mâ gii zeke'o, basili mì Mbe tí ndoo gii gbí Èródè 'do pí jàlàmbà 'va mí to ká mí kùro ndâ 'duù tí nó, tacó yí te duù míti Mbíri lá. Bìnidi ndâ kíni gii zò yí zi gí.

²⁴ Có mì Mbíri gii dù kù 'vala bìnidi ku Èródè nò pètèkèè kù ya tí .

²⁵ Ndâ Bàrànába ta Sàwùlè mâ gii cee ta nètè mì ndú Jèrùzàlémè gí, ndú gii 'daka Jòvànì tí nó ta 'bí rẹ wó a Màrikò ta ndú ya tí gí Àndiyóki.

13

Bà ruka ndâ Bàrànába ta Sàwùlè tí ndâ mbe ya gí bà ma có mì Jézù jì ndâ 'duù muu to kè'bi

¹ Ndâ mbe nìbà i ta ndâ mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri ta o tí nó gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki a ndâ Bàrànába, ta 'bí Simónè, náa a kù nì míti wó a Bè-Simónè, ta Lúciyò tí nó mbe gí 'do gbí to Sirínì nó, ta Mànàyénì tí nó náa ndú kpolo ta Èródè tí gbolò gba nó mí njewu gbaanjé nò, gii je Sàwùlè.

² Ta 'bí o gbaanjé si ndú kù kònò go ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri, Bèri-mi-Mbíri gii gí gí muu ndú, bìnidi yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo mò ndâ Bàrànába ta Sàwùlè 'do gbí òkò tí yo gí ndii, wàa ndú 'ví bàkà nètè tí nó náa ye tè'é tí ndú gítí nò.»

³ Ndú mâ gii kònò go, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri cee gí, ndú gii tee 'bí ndú míti ndâ Bàrànába ta Sàwùlè, ta bà 'deke tí ndú jì Mbíri, máa, yí 'ví je wotí jì ndú, bìnidi ndú gii mò ndú 'do gbí òkò tí ndú jì Bèri-mi-Mbíri.

Kpédélé bà ya ndâ Bàrànába ta Sàwùlè gí bà ma có mì Jézù jì ndâ 'duù muu to kè'bi

⁴ Bèri-mi-Mbíri gii tuu ndâ Bàrànába ta Sàwùlè, máa, ndú ya gí bà bàkà nètè bà ma có mì Mbíri jì ndâ 'duù tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo, náa à kù

nì mí tí a Kípùrù. Ndú bà-i-nò gii njè nó 'do Àndiyóki ya gí bà o gbâ 'do gbí gbata Sèlúsiyà tacó bà ya gí Kípùrù.

⁵ Ndú mà gii yee Kípùrù gí, ndú gii co gí to 'do gbí gbâ á gbí gbata Sàlámi. Bindi ndú gii dù kù nò ta bà ma có mì Jézù jì ndá Jùdèyà ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri. (A Jòvànì Màrikò ta o tí nò ká kù koni ndú ta nèté.)

⁶ Ndá Bàránábà ta Sàwùlè mà gii nò gbí Kípùrù waaka 'do Sàlámi gí gbí gbata Páfò, ndú gii 'de 'bí 'dakò mbe bàkà tí wó mbe bààci, ta rẹ wó a Bàràjèzù, (náa à kù nì mí tí wó gbí có Ìgìrìgì a Èlímà, gbí máa, «mbe bààci»),

⁷ tí 'duù gbí nghàngà mì Sérégiyò Páwòlò tí gbolò 'duù mì ndá 'duù Páfò, tí 'dakò mbe 'di gbí-o ngé cee gí. Sérégiyò Páwòlò bà-i-nò gii tè'é tí ndá Bàránábà ta Sàwùlè, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Mbíri 'do mì ndú.

⁸ Káa có tí nò gii ya gí gbí muu Èlímà lá. Tacó ènò, yí gii jè ta bà pà kpokèjì bà volo gbí bà 'di ndá có mì ndá Bàránábà ta Sàwùlè á 'do tí Sérégiyò gí, tacó wàa, yí 'ví 'di có mì Jézù lá.

⁹ Bindi Sàwùlè (náa rẹ wó mì ndá Rómánò a Páwòlò) gii zeke gbí nji ọ Èlímà ngbóó ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Ndá i tí lo a 'verẹ ta tirí.

¹⁰ Bindi yí gii 'dè có jì yí, máa, «Ndí lo 'vii mì Sitáni! Wò a 'duù nínó ta go ndá i nínó 'dáá gí jáá mbe kù toko ndá 'duù ta Mbíri nó tí lo gbaanjé wálá. Wò bà si bà nònòkò gbí kpokèjì yúcó mì Mbe tí ndoo mí to ta o ngàyi?

¹¹ Nò wélégí, wò kpónó kèjì gí bà nò wotí mì Mbe tí ndoo mí tí lo. Ọ lo kpónó kèjì gí bà yoo gí. Wò bà nò ọ tí nó á kuu yaà nó wálá ta lambu o.»

À káa póó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, 'bí i gii te mí ọ Èlímà tùrúwàa go 'deengambé nò, bindi 'di'di'o gii ja gí ọ wó gí. Bindi yí gii 'bità bà gbala to kù pà 'duù tacó bà ja yí.

¹² Sérégiyò Páwòlò mà gii nò ọ i tí nò mbe bàkà tí nò, nje wó gii 'dè gítí ọ có tí nó náa yí 'di ta rẹ Mbe tí ndoo nó gí. Tacó ènò, yí gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí.

Bà yee ndá Páwòlò ta Bàránábà gbí gbata Àndiyóki nínó gbí to Pisídiyà

¹³ Ndá Páwòlò ta ndá ka nó mì wó gii o gbâ 'do gbí gbata Páfò ya gí gbí gbata Pérégà á gbí to Páfíliyà. Bindi Jòvànì gii jee ndú mí bà-i-nò, yí gii dele ndi wó ya gí Jèrùzàlémè.

¹⁴ Ndá Páwòlò ta sè ndá 'bí ka wó mbe nó gii ndii 'do Pérégà ya gí gbí gbata Àndiyóki á gbí to Pisídiyà. Ndú mà gii yee kà gí, ndú gii kaa ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri ta 'bí ọ bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà, bindi ndú gii kì tí ndú to.

¹⁵ À mà gii 'deke có 'do gbí ndá wàràgà mì Mòze, ta ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri, jì ndá 'duù cee gí, ndá kpo-kpò 'duù mbe kù bàkà nèté bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri gii tuu 'duù jì ndá Páwòlò ta ndá ka wó mbe nó, máa, «'Bí có bà 'dè jì ndá 'duù tacó bà jee wotí jì ndú má kuu mì yo, yo 'dè gí sè, ndá ná'vindi ze.»

¹⁶ Páwòlò mà gii 'di có tí nò, yí gii a gí yaà, bindi yí gii bàkà 'bí wó jì ndá 'duù, máa, ndú dù ngbii. Ndá 'duù mà gii dù ngbii go có mì wó nò gí, yí gii 'bità bà 'dè có jì ndú, máa, «Yo tí ndá kòtì Ìziriyéli, ta yo tí ndá 'duù nínó 'dáá gí mbe kù cì gúku tí Mbíri nó, yo sè tù yo!

17 Mbíri m̀i ndá 'duu m̀i ndoo tí ndá Ìziriyéli dígísèé ɾuka ndá ká gù ndoo, bindi yí gii bàkà ndá 'duu m̀i ndoo tí ndá 'duu ñinó ta ɾe ndú a ɾe nó si ndú dígísèé kù 'vala 'bá m̀i ndá tende 'duu á Másiɾi nò. Yí tí Mbíri gii t̀e kùro ndú ta wotí m̀i wó 'do Másiɾi gí sè.

18 Yí gii kpolo tí ndú si ndú gbí kángáá nga ngoò ta i go ndoo zi'duù-só.

19 Yí tí Mbíri gii 'bu a ɱa ndá 'duu vò-nje só á gbí to Kánàni, bindi yí gii je to bindi ndá 'duu tí nó ji ndá ká gù ndoo tí ñindi ndú,

20 ta i d̀e gítí ndoo zi'duù-vò ta bà nà'ò ta zi'duù-só-nje muu'b̀i pí (450).

«Do bà-i-nò, Mbíri gii je ndá ngáángbá 'dakò tí ndá tí ndá 'duu kùro ndú ji ndú yee tí o m̀i Sàmùwélè tí mbe 'dòkò có m̀i wó tí Mbíri.

21 Ndá ká gù ndoo gii 'deke tí ndú ji Mbíri máa, yí je 'bí 'duu ji ndá yí tí gbolò gba m̀i ndá yí gbí o m̀i Sàmùwélè. Mbíri bà-i-nò gii je Sàwùlè, tí 'vii m̀i Kísi tí 'duu 'do gbí ɱa Bènjámìnò, ji ndú tí gbolò gba m̀i ndú. Sàwùlè bàkà mí gbí gba a ndoo zi'duù-só,

22 bindi Mbíri gii le bèrè 'do tí wó ji Dàvidè. Ǹinò a Dàvidè tí nó náa Mbíri 'dè có gítí wó éno máa, «A ye tí Mbíri ká cu 'b̀i ye mítí Dàvidè, tí 'vii m̀i Jési, á 'do gbí 'dóó có m̀i ye gbí njembí ye. Tacó ye ñò ni gí máa, yí a 'bí 'dakò náa yí bà bàkà go có m̀i ye gí», nó ká nò.

23 Mbíri gii bàkà a Jézù, tí 'vii-gù Dàvidè, tí mbe 'vala ndá 'duu á go cí m̀i wó náa yí tí Mbíri ci nò.

24 Jézù tí nó náa Jòvànì dígísèé kò-kò ta ɾe wó ta o tí nó náa yí kù ma có ji ndá Ìziriyéli 'dáa gí, máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá vò kpokèji m̀i ndú, waa yí 'vi caka tí ndú, tacó waa Mbíri 'vi je ta à-cee-gí gítí ndá vò i m̀i ndú nò.

25 Kùro bà cee nèté m̀i Jòvànì mà gii dooko gí, yí gii kò kò ji ndá 'duu máa, «Ye me ɱa có tí nó náa yo kù koɾo gbí muu yo nó lá. 'Duu tí nó kèji gí tàkò ye nó a gbolò 'duu ñinó náa à kpètí kaa vòò bà dù tí mbe njaanga tàrà 'do tí kò wó, ye 'vii tí lá.»

26 «Cò 'valá tí nó a i tacó tí ndoo, ndá ná'vindi ye, tacó tí ndoo tí ndá 'vii-gù Àbiráámò, ta ndá 'duu ñinó 'dáa gí ta ɱa ndú me ndá Jùdèyá lá mbe kù ci gùku tí Mbíri nò.

27 ɱa i tí nó táánò náa ndá 'duu Jèrùzàlèmè ta ndá gba m̀i ndú bàkà nó, ndú kpètí má ñò ni lá, a i tacó waa ngo nje ndá mbe 'dòkò có m̀i Mbíri, náa à kù 'deke ta ɾi bà wotí gbí tàkù m̀i ndá Jùdèyá ta o 'dáa gí gítí có bà zi Jézù nó, 'vi 'va tí gbí kùnga to lá.

28 Ndú táánò ñò ni ngbàrangá'i gí, máa, nderè bà waa có ku mítí wó wálá, kaa ndú gii neke ɾo ndú píti-piti gí, bindi ndú gii 'dè có ji Pilátò máa, yí si yí waa à 'vi zi yí gí.

29 Ndú mà gii bàkà ta yí go ndá có tí nó náa à cu mí gbí wàragà m̀i Mbíri sàà gí nó gí, ndú gii ja ku wó 'do tí njeèkpè mù ya tí gí gbí guù.

30 Kaa, Mbíri gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí.

31 Yí gii tùbà tí wó bindi bà 'vala ndi wó m̀i Mbíri 'do gbí muu'dú wó nò ta bà me mbè ji ndá 'duu tí nó mbe ko yí 'do Gàlilèyá gí tí gí Jèrùzàlèmè á kùro bà zi yí nò. À kpónò a ndá 'duu tí nó ká kù ma có tí wó ji ndá Ìziriyéli.

32 «Ze kpónò gí ji yo nó ta Banga-Ngú-Cò, máa, Mbíri dígísèé ci ndá ká gù ndoo gí,

33 káa yí gii túbà a i ji ndoo tí ndá 'viì-gù ndú éno máa, <Yâ-cí-ci kpili lá,> ta bà 'vala ndi Jézú 'do gbí muu'dú wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí bà só cè gbí wáràgà mì ndá Muu-cè éno máa,

<Wò a 'viì mì ye,

ye wúnó gí tí Bu lo gí,> nô.

34 À má gítí bà 'vala ndi Jézú mì Mbíri 'do gbí muu'dú wó wàa yí 'ví ci ndi wó káká'i lá, ñinò a i mbe bàkà tí go có tí nó náa a yí tí Mbíri táánò ká 'dè ta nje wó éno máa,

<Ye bà cù 'dóó 'dè ngo cù tí nó

náa ye táánò ci Dàvidè gítí nó míti yo,> nô.

35 À gii cu káká'i mí gbí 'bí cè mì ndá Muu-cè éno máa,

<Wò bà si bòò mì lo náa wò kaa yí mò gí mì lo gí nó

'ví zò to wálá.>

36 Káa Dàvidè táánò má gii bàkà nètè mì Mbíri si yí gbí wu wó cee gí, à gii bàkà bàndò ji yí mí mì ndú ta ndá ká gù wó, bìnidi yí gii zò to gí.

37 Káa 'Duù tí nó náa Mbíri táánò 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nó zò to lá.

38 À má éno, có gbí muu ye ji yo éno máa, yo 'ví nò ni éno máa, Mbíri táánò tuu a 'dakò tí nò tí Jézú nò, máa, yí gí gí bà ma có bà je à-cee-gí mì yí tí Mbíri gítí ndá wò i mì yo ji yo, ndá ná'vindi ye.

39 Áá táánò a yí ká njaanga miři ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó gí nó 'do gbí ndá wò i tí nó 'dáá gí náa bà njaanga miři ndá 'duù 'do gbí ndú kpò có mì Mòze gí nô.

40 À má éno, yo kpolo tí yo, má wálá, có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèè 'dè éno máa,

41 <Yo tí ndá mbe kù 'dè có ñónókó,

yo zeke'o jèlè yo gí,

wàa yo 'ví nò serè,

wàa yo 'ví mì gí.

Tacò ye kù bàkà 'bí i gbí o mì yo,

náa yo táánò má 'dí có i tí nó a i 'do mì 'bí 'duù,

yo bà si có mì 'duù tí nó ká tí cè tiři.> nó, bà 'de yo.»

42 Páwòlò má gii 'dè có cee gí, ndá 'duù gii ci ndá Páwòlò ta Bàránábà si ndú kù gii nje 'do bàndò bà kili ndú gí bà ùlù Mbíri, máa, ndú 'ví dele ndi ndú gí gí bà 'dè gbí ndi có tí nó náa ndú 'dè nò ji ndá yì ta 'bí ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyá á bìnidi ñinò.

43 Ndá 'duù má gii nje 'do bàndò bà kili ndú gí, ndá Jùdèyá me mbè, ta ndá 'duù me mbè 'do tí ndá 'bí tende ña 'duù ñinó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkii mì ndá Jùdèyá ta njembí ndú gbaànjé gí nó, gii nò ñinidi ndú a i ta ndá Páwòlò ta Bàránábà. Ndá Páwòlò ta Bàránábà gii kpo-gbí-tà-tù ndú gbí ndá nje mì ndú ta ndú, máa, ndú 'ví tee njembí ndú míti nambeè tí nó náa Mbíri bàkà ji ndú nô.

44 Ndá 'duù gii kaa 'do gbí gbata 'dáá gí ya gí bà 'di có mì Mbíri 'do mì ndá Páwòlò ta Bàránábà ta ri bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyá tí nó náa ndú ci nô.

45 Ndá Jùdèyá má gii nò ndá mbè 'duù tí nó, kii gii te ndú gítí bà 'dè zu có gítí Mbíri, ta bà go 'vérè míti ndá có mì ndá Páwòlò ta Bàránábà.

46 Ndá Páwòlò ta Bàránábà bà-i-nò gii 'dè có ta gúku tí ndú gbaànjé wálá ji ndá Jùdèyá gbí òkò tí ndá 'duù tí nó, máa, «Kpédélé ndá 'duù náa ze

bà ma có mì Mbirì jì ndú a yo tí ndâ Jùdèyà. Káa à lê má me tí ènò gí, ze kpónó bà 'visi nje ze gí mì ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, sé náa yo biya bà 'di có mì ze gí, yo delè gii ñò tí yo 'vii tí ndâ mbe 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó lá, nò.

⁴⁷ Tacó ñinó a có tí nó náa Mbe tí ndoo 'dè jì ze ta o tí nó náa yí táánò 'dè ta có tí nó máa,

<Ye bàkà yo tí ngba'o kùro ndâ 'duù,
tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí
'ví 'de ta 'válá' nó ká nò.>

⁴⁸ Ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó mà gii 'di có tí nó náa ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'dè nò, tàkòcò ndú gii peteke ngé ndii gí. Ndú gii ùlú có mì Mbe tí ndoo nò. Bindi ndâ 'duù ñinó náa Mbirì cu 'válá ñinó mbe cee lá nó mí gbí tú ndú gí nó gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

⁴⁹ Ñinó a bà gii 'vèè có mì Mbe tí ndoo cee gbí wúngbó to tí nó 'dáá gí.

⁵⁰ Káa ndâ Jùdèyà gii ya yililí gí gbí muu ndâ 'bí kpo-kpò nii ñinó mbe kaa tí ndú gí gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà ta njembi ndú gbaànjé gí nó, ta ndâ 'bí kpo-kpò 'duù gbí gbata. Ndú gii volo muu ndú 'do tí ndâ Páwòlò ta Bàrànába gí. Bindi ndâ kpo-kpò 'duù tí nó gii mòkò ndâ Páwòlò ta Bàrànába 'do gbí wúngbó to tí nó gí.

⁵¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gii gbà njú to 'do tí kò ndú mítí ndâ mbe mòkò ndú nò. Bindi ndú gii njè nó 'do gbí to tí nó ya gí gbí gbata Ìkóniyùmù.

⁵² Káa ndâ mbe tala có mì Jézù gii dù ta tàkòcò ndú pétékè'i, tacó Bèrì-mì-Mbirì je wotí jì ndú me gbolò.

14

Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gbí gbata Ìkóniyùmù

¹ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába mà gii yee gbí gbata Ìkóniyùmù, ndú gii ya gí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlú Mbirì á go ñinó náa ndú bàkà si ndú gbí gbata Àndiyóki nò. Ndú gii ma có mì Mbirì jì ndâ 'duù kà tí ña ñinó náa ndâ Jùdèyà ta ndâ Ìgirígi me mbè gii ùnje gítí có mì Jézù gí.

² Káa ndâ 'bí Jùdèyà ñinó mbe biya bà ùnje gítí có mì Jézù gí nó gii volo muu ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó gítí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù.

³ Ndâ Páwòlò ta Bàrànába gii dù kú ma có mì Mbe tí ndoo jì ndâ 'duù ta gúku tí ndú wálá ta kòndi o. Mbe tí ndoo delè gii je wotí bà bàkà ndâ serè jì ndâ Páwòlò ta Bàrànába, tacó bà túbà jì ndâ 'duù máa, có tí nó náa ndú kú ma nò a có nambeè tí nó mì yì náa yì kú bàkà jì ndâ 'duù ta có tàkò wálá nò.

⁴ A 'bè ká gii dù gbí òkò tí ndâ 'duù gbí gbata ta o tí nó. Ndâ 'bí 'duù gii tè gí tàkò có mì ndâ Jùdèyà, bindi ndâ 'bí gii ya a i gí tàkò có mì ndâ tú mì Jézù.

⁵ Ndâ 'bí Jùdèyà, gii je ndâ 'bí 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nó, gii toko có ta ndâ kpo-kpò 'duù gbí gbata gítí bà bàkà gbínje ta ndâ tú mì Jézù, wàa à 'ví 'vaka ndú ta díí.

⁶⁻⁷ Ndâ tú mì Jézù mà gii ñò ndâ i kú gii bàkà có bà ya ta ndú gbí gbata Ìkóniyùmù niki lá, ndú gii fa ngèlè ya gí bà pà 'válá gí gbí to Likáyóniyà. Ndú mà gii yee Likáyóniyà, ndú gii dù kú nò ta bà ma Banga-Ngú-Có mì

Jézù jì ndá 'duù ta ndi tí ndá 'bá dè-dè seè ndá gbata Lísítàrà ta gbata Dérébì.

Ndá Páwòlò ta Bàrànáà 'vala 'bí 'dakò mbe gbele've gí gbí gbata Lísítàrà

⁸ Ta 'bí o gbaànjé si ndá Páwòlò ta Bàrànáà kuu gbí gbata Lísítàrà, ndú gii 'de 'bí 'dakò jé mbe nò nó 'do tí bà jò yí mì nawu wó lá, tacó ndá kpáà kò wó gbele've 'do ká gbí yí nawu wó.

⁹ Káa si 'dakò tí nò kú sè tù wó tí ndá có tí nó náa Páwòlò kú ma nó, ndú gii 'deeke gbí nji ọ ndú ta Páwòlò. Páwòlò gii ọ ní 'do gbí nji ọ 'dakò tí nò éno máa, yí 'vii tí 'duù ọnínó náa à 'ví 'wálá yí nó gí, tacó yí ùnje gítí có mì Jézù gí.

¹⁰ Páwòlò bà-i-nò gii 'dè có jì 'dakò tí nò ta kòcò wó ngára gí yaà, máa, «A gí yaà! Ọ tìyò jáá!» 'Dakò tí nò bà-i-nò gii a gí yaà, bindi yí gii 'bità bà nò nó.

¹¹ Ndá mbè ndá 'duù tí nò mbe ọ̀nì i tí nò náa Páwòlò bàkà ta 'dakò tí nò mbe gbele've gí nò nó gii tò kú ta kòcò ndú ngéé gí yaà ta nje có mì ndú tí ndá 'duù Likàyoniyà, máa, «A ndá bààcì ká jì'vì tí ndú tí ndá 'duù, bindi ndú gii gí gí mì ndoo.»

¹² Ndú bà-i-nò gii gbí ẹ̀rè Zéyùsù, tí gbolò bààcì mì ndá Ìgírígí, mí muu Bàrànáà. Bindi ndú gii gbí ẹ̀rè Èrèmésì, tí muu có mì ndá bààcì mì ndá Ìgírígí, mí muu Páwòlò, tacó a yí ta o tí nò ká kú 'dè có.

¹³ Ndá 'duù tí nó tí ndá mbe kú bàkà i jì Zéyùsù, ta bàndò bà ci i jì yí ká dè seè gbata nó, gii gí ta ndá dì mò'dú ta ndá 'vì mù gí njekèjì ndùgù gbata, tacó bà ci ndú jì ndá Páwòlò ta Bàrànáà.

¹⁴ Ndá Bàrànáà ta Páwòlò má gii 'di có ọ̀nì i tí nò mbe kú bàkà tí mí njekèjì ndùgù nò, ndú gii yaka gbí ndá bongo tí ndú gí, tacó bà túbà jì ndá 'duù tí nò máa, go ọ̀nì i tí nò náa à kú bàkà ta ẹ̀rè ndá yí nò tí ndá yí wálá. Bindi ndú gii oloko ta ngèlè co gbí òkò tí ndá mbè 'duù tí nò mbe tì bìnjì nò, ta bà tò kú jì ndá 'duù tí nò mbe kú bàkà có bà waa mbelè jì ndú tí njekèjì ndùgù nò,

¹⁵ máa, «Yo kú bàkà ọ̀nì i tí nò á tacó ye, ndá 'dakò? Ze delè ngbá káa ndá 'duù náa à jò ze ká go bà jò yo. Ze gí ta Banga-Ngú-Có jì yo, máa yo 'visì muu yo 'do tí bà ùlù ndá i ọ̀nì ta gbí ndú wálá nó, gítí wu Mbírì tí nó tí mbe suu tàrì, ta to, ta ngo, ta ndá i tí nó 'dáá gí gbí ndú nò.

¹⁶ Yí gbí ndá ká o táánò si ndá 'duù gbí ọ̀nì ndú 'bá mì ndú kú bàkà go có mì ndú gbí muu ndú.

¹⁷ Kpèti ká ènò, yí táánò si yo me sínò lá. Yí ta o 'dáá gí kú túbà tí wó, máa yí kuu tí , ta bà si ndá 'bí tó i mì wó náa yí kú bàkà ndú nó jì yo: Yí kú tuu mù 'do tàrì jì yo; yí kú si ndá i-zó-zò gbí nji mì yo kú uu ta o mì ndú; yí kú je i-zó-zò jì yo; yí delè kú peteke tàkòcò yo.»

¹⁸ Ndá Páwòlò ta Bàrànáà gii bàkà a cèè ndi ndú tacó bà ọ̀nì ndá 'duù tí nò 'do tí bà waa mbelè jì ndú.

¹⁹ Ndá 'bí Jùdèyà má gii gí 'do gbí ndá gbata Àndiyókì ta Ìkóniyùmù gí gbí gbata Lísítàrà, ndú gii volò gbí òkò tí ndá tú mì Jézù ta ndá mbè ndá 'duù tí nó gbí gbata Lísítàrà nò gí. Ndá mbè 'duù tí nò gii njè gítí bà 'vaka Páwòlò ta díí. Ndú má gii 'va yí 'dèè gí, ndú gii ja yí 'do gbí gbata gí sè, tacó ndú kojo có máa, yí cì gí.

²⁰ Ndá mbe tala có mì Jézù gii tí yí 'dee gí. Yí má gii zere gí, yí gii a gí yaà 'do tisi, bindi yí gii dele ndi wó ya gí gbí gbata.

Ndá Páwòlò ta Bàránábà dele ndi ndú ya gí Àndiyóki

Ndá Páwòlò ta Bàránábà gii njè nó 'do Lísítàrà ta yé bindi ña i tí nó mbe 'de Páwòlò nó, ya gí gbí gbata Dérébì.

²¹ Ndú má gii ma Banga-Ngú-Có ji ndá 'duù kà, ndá 'duù me mbè gii ùnje gítí bà dù tí ndá mbe tala có mì Jézù gí. 'Do bà-i-nò, ndú gii dele ndi ndú có gbí ndá gbata Lísítàrà, ta Ìkóniyùmù, ta Àndiyóki tí nó gbí to Písídiyà nó,

²² kú je ngú wotí ji ndá mbe tala có mì Jézù ta bà kpo-gbì-tà-tù ndú máa, «Yo zèè njembí yo, wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Mbíri. Tacó ndoo bà kònò a sé'i á kùro bà dù ndoo tí ndá bòò mì Mbíri.»

²³ Ndú má gii je ndá kpo 'duù mí kùro ndá 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá 'duù ta rè mì Jézù gbaànjé-gbaànjé 'daá gí, ndú gii 'deke tí ndú, ta bà kònò go tacó bà yù nambeè 'do mì Mbíri tí nó náa ndú kú tee njembí ndú mítí wó nó, máa, yí 'ví kpolo tí ndú.

²⁴ Ndá Páwòlò ta Bàránábà gii ndii có gbí to Písídiyà ya gí gbí to Páfiliyà.

²⁵ Ndú má gii cee ta bà ma có mì Mbíri ji ndá 'duù gbí gbata Pérégà kà gí, ndú gii ya gí bà o gbà 'do gbí gbata Átáliyà.

²⁶ Bindi ndú gii dele ndi ndú ya gí gbí gbata Àndiyóki, tí bàndò tí nó náa à ɾuka ndú ji Mbíri mítí nò.

²⁷ Ndá Páwòlò ta Bàránábà má gii yee Àndiyóki gí, ndú gii kili ndá 'duù tí nó mbe kú kili ta rè mì Jézù nó, bindi ndú gii 'vanda ndi ndá i tí nó náa Mbíri bàkà ta ndú gbí nó mì ndú nó ji ndú. Ndú delè gii dità ña bà njaanga njekéji bà tee njembí ndá 'duù ñinó náa ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó mítí Mbíri ji ndú.

²⁸ Ndú gii dù á mì ndú ta ndá 'bí mbe tala có mì Jézù bindi bà dele ndú ta kòndi o.

15

Có ñònòkò tí gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù

¹ Ta o tí nó si ndá Páwòlò ta Bàránábà kuu Àndiyóki nó, ndá 'bí 'dakò 'do gbí to Jùdèyà gii ya gí Àndiyóki kà. Ndú gii dù kú nìbà i ji ndá 'duù máa, «Yo má ya gí gbí gázà go có mì Mòze lá, yo bà 'vala wálá.»

² Có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè nò gii ya gí gbí muu ndá Páwòlò ta Bàránábà lá. Ndú má gii tò kponje ta ndú gítí kpòò, ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki ká gii jukí ndú ta bà ɾuka ndá 'bí 'duù wàa ndú 'ví ya ta ndá Páwòlò ta Bàránábà gí bà 'viiki gbí có tí nó ta ndá tú mì Jézù, gii je ndá 'bí kpo 'duù mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè.

³ Ndá mbe kú kili ta rè mì Jézù gbí gbata Àndiyóki 'daá gí má gii je nó ji ndá Páwòlò ta Bàránábà, ta ndá 'duù tí nó náa à ɾuka ndú ji ndú nó gí, ndá Páwòlò ta Bàránábà gii nó ta bà dità bà ùnje gítí có mì Jézù mì ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó ji ndá mbe tala có mì Jézù ta ndi gbí ndá to Fònésiyà ta Sámáriyà. Líkí bà 'di có tí nó gii dù tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndá to tí nó ngé ndii gí.

⁴ Ndú mâ giì yee Jèrùzàlémè, ndá tú mì Jézù ta ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'dáá gí, ta ndá kpo-'duù-'bá giì te wiři míti ndú ta banga tí. Bindi Páwòlò bà-i-nò giì dità ndá i tí nó náa Mbíři bàkà ta ndú nó 'dáá gí ji ndú.

⁵ Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe ùnje gítí có mì Jézù náa ndú táánò sàà a ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà nó giì biya có tí nó gí. Ndú giì aanga cèe muu ndú máa, kózò tí ndá 'duù tí nó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó 'ví ya gí gbí gázà. Wàa, à delè 'ví nibà ndá có mì Mòze ji ndú.

⁶ Ndá tú mì Jézù, ta ndá kpo-'duù-'bá giì kili ta bà muu ndú, ndú mâ giì 'viiki gbí có tí nó kpòò,

⁷ Piyètòrò giì a gí yaà, bindi yí giì 'dè có ji ndú màa, «Ndá ná'vindí ye, yo ñò ni ngbàrángà'i gí, máa, Mbíři táánò gbí ndá kpédélé o cu 'bì wó a i míti ye 'do gbí òkò tí yo, máa, ye 'ví dù tí mbe nibà Banga-Ngú-Có ji ndá 'duù tí nó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù.

⁸ À má ta bà 'dè ta yúco, Mbíři tí nó tí mbe ñò ndá có gbí njembí ndá 'duù 'dáá gí nó tubà bà ùnje mì wó gítí ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó ta bà tuu Bèři mì wó tí Mbíři ji ndú, jé ká go ñinó náa yí tí Mbíři táánò bàkà ji ndoo nò.

⁹ Mbíři bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndoo ta ndú lá. Bà tee njembí ndú míti Mbíři si Mbíři 'ví si njembí ndú 'ví dù ngbàrángà'i gí.

¹⁰ À má éno, ndoo tí ndá Jùdéyà 'ví kú paa gbí ñinó kpónó a i ta bà kpolo tàkòcò Mbíři, náa ndoo má kú yòòngò bà te du koři tí nó dígíséè mbe kpò ndá ká gù ndoo gí, delè mbe giì kpò ndoo gí nó, mí pààpi ndá mbe tala có mì Jézù wàà?

¹¹ Káa ndoo ùnje gí máa, áá táánò 'vala ndoo káa gbèe nambeè tí nó mì Mbe tí ndoo tí Jézù mbe 'vala ndú nó nò!»

¹² Piyètòrò mâ giì 'dè có mì wó cee gí, ndá 'duù tí nó mbe kili nó giì dù ngbi-ngbiì. Gbèe kòcò giì dù lá. Bindi a ndá Páwòlò ta Bàránábà ká giì dità ndá kpo-kpò i ta ndá seřè tí nó náa Mbíři si ndú bàkà mí gbí òkò tí ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó.

¹³ Ndá Páwòlò ta Bàránábà mâ giì 'dè có mì ndú cee gí, Jákòmò giì 'dè có ji ndá 'duù, máa, «Yo sè tù yo gítí có mì ye nò, ndá ná'vindí ye!

¹⁴ Simónè 'dè gbí ña kpédélé kpokèji bà kaa ndá 'duù mì Mbíři á gítí miři wó 'do gbí òkò tí ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá nó gí.

¹⁵ Simónè 'vanda mí to nò ndíri a ndi kòcò ndá mbe 'dòkò có mì Mbíři náa à cu mí gbí wàragà mì Mbíři éno máa, Mbíři máa,

¹⁶ «Ye bà dele ndi ye gí bà bi ndi 'bá mì Dàvidè mbe 'va tí to gí nó gí yaà. Ye kèji gí bà 'viindi ndá i ñinó mbe ki'viki gí nò.

¹⁷ Bindi sè ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá,
mbe kaa tí ndú je gí nó,
bà giì pà bà tí Mbe tí ndoo.

¹⁸ Ñinó a kòcò Mbe tí ndoo,
tí mbe tubà ndá i tí nó ji ndá ká 'duù sàà dígíséè.»

¹⁹ «À má éno, có gbí muu ye éno máa, ndoo si bà pèè mbi ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Jùdéyà lá, mbe 'visì tí ndú gí mì Mbíři gí nó mí to.

²⁰ Ndoò cu a wàragà, wàa ndoo 'ví tuu ji ndú éno máa, ndú gee tí ndú 'do tí ndá i ñinó náa ndá vo-vò bàaci yuu 'bì ndú gí gbí ndú gí nò, ndú 'ví

gee tí ndú 'do tí bà bàkà bangbaya, ndú 'ví gee tí ndú 'do tí bà zò ndâ ña yâ ñinó náa à tè miři ndâ nò tí nò té-tè nò, ndú delè 'ví gee tí ndú 'do tí ña ndâ mbelè 'dáá gí.

²¹ Tacó ñinò a ndâ i ñinó náa ndâ mbe ma có mì Mòze ta o 'dáá gí táánò kù ma có gítí ndú ta ndi gbí ndâ gbata 'dáá gí nó ká nò, à delè táánò kù 'deke jí ndâ 'duu ta ndi tí ndâ bándò bà kili ndâ Jùdèyà gí bà ùlù Mbìrì, ta ndâ ři bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà 'dáá gí káa có gítí ndâ i tí nò ta bà muu ndú nò.»

Ndâ tú mì Jézù cu wáràgà jì ndâ 'duu ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò

²² Ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duu kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, gii toko có máa, ndâ yì řuka ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndâ yì tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, wàa ndâ yì 'ví tuu ndú ta ndâ Páwòlò ta Bàrànába ya tí gí Àndiyóki. Sè ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù 'dáá gí mà gii ùnje gítí có tí nò gí, ndú gii cu 'bi ndú mítí ndâ 'dakò sósò'ò tí ndâ wu 'dakò gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Jèrùzàlémè. Rẹ̀ 'bí 'duu gbí òkò tí ndú a Jùdà ta 'bí rẹ̀ wó a Bàràsába, gii je Silivánò.

²³ Bindi ndú gii cu wáràgà mí 'bi ndú, máa, ndú ya tí jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Àndiyóki.

Có gbí wáràgà tí nò náa ndú cu nò éno máa, «Ze tí ndâ tú mì Jézù, ta ndâ kpo 'duu kùro ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù, tí ndâ ná'vindi yo, 'vee yo tí ndâ ná'vindi ze ñinó ta ña yo me ndâ Jùdèyà lá, náa à jò yo mí gbí ndâ to Àndiyóki, ta Síriyà, ta Silísiyà nó, ngé ma.

²⁴ «Ze 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ze ká ya gí bà mù njembí yo ta ndâ 'bí ña có mì ndú, bindi ndú gii si yo kù kořo có ká wi-wii. Ndú bàkà ña i tí nò me ta có 'do gbí nje ze lá.

²⁵ À má éno, ndòngbù kóró-kořo có mì ze toko gbaanjé kpónó éno máa, ze bà cu 'bi mítí ndâ 'bí 'duu, wàa ze 'ví tuu ndú ta ndâ Bàrànába ta Páwòlò, tí ndâ 'duu tí nó náa ze kù te duu mítí ndú ta wotí tí,

²⁶ tí ndâ 'dakò mbe si miři ndú 'dáá gí jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbìrì gí nó, wàa ze 'ví tuu ndú ya tí jì yo.

²⁷ Ze kù tuu jì yo a ndâ Jùdà ta Silivánò, tacó wàa yo 'ví 'di ta ndi gbèe có tí nò náa ze cu mì gbí wáràgà tí nò nó ta tù yo 'do gbí nje ndú.

²⁸ «Bèri-mi-Mbìrì kořo có rọ̀ éno máa, à 'ví te 'bí du i mbe ndii ndâ có tí nò mí muu yo lá. Ndòngbù bá kořo có mì ze delè ká go ñindi Bèri-mi-Mbìrì nò.

²⁹ Có tí nò máa, kózò tí yo 'ví gee tí yo 'do tí i-zò-zò náa a bàkà jì ndâ bàaci, ta mbelè, ta yâ ñinó náa a tè miři nò tí nò té-tè, gii je bà bàkà bangbaya. Yo kii'ba 'do tí ndâ i tí nò, wàa yo bà ya jáá gí. Yo dù níki maa.»

Ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí gbata Àndiyóki 'deke wáràgà mì ndâ tú mì Jézù

³⁰ Ndâ 'duu tí nò náa ndâ tú mì Jézù tuu ndú nò mà gii yee gbí gbata Àndiyóki, ndú gii kili ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù kà 'dáá gí, bindi ndú gii je wáràgà tí nó náa à tuu ta ndú nó jì ndú.

³¹ Ndú mà gii 'deke wáràgà tí nò, tàkòcò ndú 'dáá gí gii peteke ngé ndii gí, tacó ndâ có gbí wáràgà tí nò je bà woò jì ndú gí.

³² Ndá Júdá ta Silivánò só káa ndá mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri. Tacó éno, ndú gii 'dè có ta ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù ta kòndi o. Ndú gii yù ndú ngboó tí ndá 'dakò gí.

³³ Ndú má gii bàkà làmbu kòndi o mí Àndiyóki gí, ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù kà gii je nó ji ndú ta pétékè tàkòcò ndú, bindi ndú gii tuu ndi ndú ya tí ji ndá 'duù tí nó mbe tuu ndú 'do Jèrùzàlémè nò.

³⁴ Káa à gii nìkì tí Silivánò a bà dù yí Àndiyóki.

³⁵ Ndá Páwòlò ta Bàrànába, gii je ndá 'bí mbe ùnje gítí có mì Jézù me mbè, gii dù kù nìbà có mì Mbíri, delè kù ma có mì Mbíri ji ndá 'duù gbí gbata Àndiyóki á bindi bà dele ndi Júdá gí Jèrùzàlémè.

Bà njèè gbí òkò tí ndá Páwòlò ta Bàrànába

³⁶ Ndá Páwòlò ta Bàrànába má gii bàkà làmbu sili bindi bà ya Júdá gí Jèrùzàlémè nò gí, ndú gii toko có máa, «Ndá ya gí bà gala ndá ná'vindí ndoo gbí ndá gbata tí nó náa ndá táánò ma có mì Mbe tí ndoo ta ndi gbí ndú nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, wàa ndá 'ví nò ta ngú ña ñinó náa à tí ndú kà nò.»

³⁷ A gbí muu Bàrànába ta o tí nó a có bà yuu Jòvání tí nó ta 'bí rẹ wó a Mária kò nó mí gbí nó ta ndú.

³⁸ Káa có tí nó gii zò muu Páwòlò lá, tacó Jòvání ta 'bí o sàà kùro 'visi tàmuu wó gítí ndú si ndú nje nètè gbí to Páfíliya gí.

³⁹ Có Jòvání Mária kò nó gii njèè gbí òkò tí ndá Páwòlò ta Bàrànába bà-i-nò gí. Tacó éno, Bàrànába gii je Mária kò, bindi ndú gii o gbà ta yí ya gí gbí to Kípùrù.

⁴⁰ Páwòlò gii 'daka ta yí a Silivánò. Ndá ná'vindí ndú mbe ùnje gítí có mì Jézù má gii yù nambeè 'do mì Mbíri tacó tí ndú gí,

⁴¹ ndú gii zèè ñjindi ndú a kpokèji tí nó mbe co gbí ndá to Síriyà ta Silísiyà nó, kù nò ta bà je wotí ji ndá mbe kù kili ta rẹ mì Jézù.

16

Páwòlò je Timátéyò gí gbí nètè bà ma có mì Mbíri

¹ Páwòlò gii 'do Silísiyà ya gí Dérébi, yí gii 'do Dérébi ya gí Lísítàrà. Ta o tí nó, 'bí 'dakò tí mbe tala có mì Jézù, ta rẹ wó a Timátéyò, náa nawu wó a jú Jùdèyà mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa bu wó a Ìgirígi, kuu ta 'bá Lísítàrà.

² Timátéyò tí nó a 'bí ña 'dakò náa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gbí ndá gbata Lísítàrà ta gbata Ìkóniyùmù 'dáá gí wu gbí wó ngé má.

³ Páwòlò bà-i-nò gii je Timátéyò ya tí gí gbí gàzà, tacó wàa, yí 'ví dù tí ka nó mì yì. Páwòlò bàkà éno tacó ndá 'duù gbí ndá to tí nó 'dáá gí nò ni gí, máa, Timátéyò ya gí gbí gàzà si yí gbí 'vii lá, tacó bu wó a Ìgirígi.

⁴ Ndá Páwòlò ta Timátéyò gii 'bità bà nò kù ma ndá có tí nó náa ndá tú mì Jézù, ta ndá kpo 'duù mì ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù, 'dè 'do Jèrùzàlémè éno máa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù 'ví bàkà go ndú nó, ta ndi gbí ndá gbata núú kù ya tí.

⁵ Tacó éno, ndá mbe kù kili ta rẹ mì Jézù gii tee njembí ndú mítí Mbíri ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro nó gí. Muu ndú delè gii àdì túkà'i.

Bèri-mì-Mbíri kpo-gbí-tà-tù ndá Páwòlò ta ndá ka nó mì wó

⁶ Ndâ Páwòlò ta ndâ ka wó mbe nó gii ndii co gbí ndâ to Firíjyà ta Gálátí ká ta nó, tacó Bèri-mì-Mbíri kpo-gbí-tà-tù ndú gí, máa, ndú 'ví ma có mì Mbíri mí gbí ndâ to Ásiyà gbí nó mì ndú nò lá.

⁷ Á gbí muu ndú ta o tí nò a có bà ya gí gbí to Bèsiniyà, káa, ndú má gii dooko gí Mísiyà gí, Bèri-mì-Jézú gii biya ji ndú gí.

⁸ Ndú bà-i-nò gii ndii có Mísiyà ya gí gbí gbata Tòrówà.

⁹ Ta 'bí bèbìlì gbaànjé si ndâ Páwòlò ta ndâ ka nó mì wó kuu gbí gbata Tòrówà, 'bí i gii gí gí muu Páwòlò go rii nò. Yí gii nò 'bí 'dakò, tí 'duù Mèsidóniyà rò tìyò kú 'deke tí wó ji yí éno máa, «Yo ndii gí gí Mèsidóniyà, wàa yo 'ví koni ze.»

¹⁰ Rò Páwòlò má gii da bindi i tí nò, ze ngé gii bàkà nó gí Mèsidóniyà, tacó ze gii nò ni ngbàrangà'i gí, máa, a Mbíri ká kú tè'é tí ze, máa, ze ya gí bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù kà.

Bà yee ndâ Páwòlò gbí gbata Filípi

¹¹ Ze bà-i-nò gii o gbá 'do Tòrówà jáá ya gí Sàmòsiràsì. Ze gii njè nó 'do Sàmòsiràsì ta 'bí yé ya gí Nìpólìsì.

¹² Ze gii ya 'do bà-i-nò gí Filípi, tí gbolò gbata, delè tí kpóló-kpolo gbata gbí to Mèsidóniyà, náa à kú zogo a ngáangbá gba mì ndâ Rómánò. Ze má gii bàkà làmbu sili mí Filípi gí,

¹³ ze gii co 'do gbí ndùgù gbata ta 'bí rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndâ Jùdèyà gbaànjé ya gí yí ngo, tacó ze nò ni gí, máa, nìno bà dù a bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà 'deke tí ndú ji Mbíri. Ze bà-i-nò gii kì tí ze to, bindi ze gii nìbà có mì Mbíri ji ndâ 'bí nìi mbe kili mí kà.

¹⁴ 'Bí nìi gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nìi tí nò, ta rẹ wó a Lídiyà, mbe gí 'do gbí gbata Tiyátírà, tí nìi mbe kú co tí kpokèjì mì Mbíri, ta nètè mì wó a bà mà bí-bi i bà moo bongo, má gii 'di ndâ có tí nò náa ze 'dè ji ndú nò, Mbíri gii je njembí bà ùnje gítí ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè nò ji yí.

¹⁵ Á má gii caka tí ndú ta ndâ 'duù 'bá mì wó 'dáá gí gí, yí gii nanaka mítí ze, máa, ze ya gí bà dù a i 'bá mì yì, lè náa ze nò ni ta yúco gí, máa, yí tee njembí yí 'dáá mítí Mbíri gí nò.

Bà zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò mí gbí zàà

¹⁶ Ta 'bí o gbaànjé si ze kú ya gí bàndò bà 'deke tí ji Mbíri, ze gii 'de 'bí 'viní, tí i-gbí-kecì mì ndâ 'bí 'duù, ta bààcì gbí muu wó. Ndâ mbe tí 'viní tí nò 'de i gbí bààcì tí nò gbí muu wó nò ngé ndii gí.

¹⁷ 'Viní tí nò má gii nò ze, yí gii 'bità bà ru ndi ze ta ndâ Páwòlò ta bà 'dè có ta kòcò wò ngéé gí yaà, máa, «Ijìnò a ndâ bòò mì Mbíri tí nó mbe kú dù ngéé gbíri nó ká nò. Ndú gí tacó bà tubà kpokèjì bà 'vala yo ji yo.»

¹⁸ Síí gbí rì bà tò ña kú tí nò mì 'viní tí nò tàkò ze gii dù lá. Yí má gii bàkà kpòò, ta 'bí rì gbaànjé yí má gii gí gí tàkò ze ta ña i mì wó nò, njembí Páwòlò gii volo gítí wó gí. Páwòlò gii 'visì tí wó gí ndii, yí gii 'dè có ji bààcì tí nò á gbí muu 'viní tí nò nò, máa, «Ye kú 'dè có ji wò ta rẹ mì Jézú tí Bìndi-Mbíri, máa, wò co 'do gbí muu 'viní tí nò gí.» Káa, á káa pòó bà 'dè có tí nò mì Páwòlò, bààcì tí nò gii co 'do gbí muu 'viní tí nò gí.

¹⁹ Ndâ mbe tí 'viní tí nò má gii nò ni éno máa, Páwòlò volo gbí bà 'de i mì ndâ yí 'do gbí wó gí, ndú gii zèè ndâ Páwòlò ta Silivánò, bindi ndú gii kaa ndú ta bà gbùrùngà ndú kú ya tí gí gbí ngbàngà á bàndò 'véle.

²⁰ Ndú mà gii yee ta ndú kà gî, ndú gii kpì ngbàngà tí ndú ji ndá gba éno máa, «Ndá 'dakò tí nó kuu nó a ndá Jùdéyà, káa ndú kù bàkà 'viya mí gbí gbata mì ndoo.

²¹ Ndú kù bàkà 'bí ña i mì ndú náa à me yúco tacó tí ndá bòò Rómà 'ví ùnje gítí nó lá. Bà ru ndi ña kpokèjì tí nó mì ndú nò delè me dú tacó tí ndoo tí ndá bòò Rómà lá.»

²² Cò tí nò náa ndá 'dakò tí nò 'dè nò gii volo njembí ndá 'duù tí nò mbe tí mèè mí gbí ngbàngà ta o tí nò nò gítí ndá Páwòlò ta Silivánò gî. Ndá gba bà-i-nò gii yaka gbí ndá bongo 'do tí ndá Páwòlò ta Silivánò ta kpo tàkòcò gî. Bìndi ndú gii waa có mítí ndú, máa, à gbì ndú.

²³ À mà gii gbì ndá Páwòlò ta Silivánò go có mì ndá gba nò tè gî, à gii kaa ndú nè mí gbí zàa. Bìndi ndá gba gii 'dè có ji mbe ù njekeji zàa máa, yí kpolo tí ndú tí kpòò.

²⁴ Mbe ù njekeji zàa bà-i-nò gii kaa ndú ya tí ngéé gí tà'i ñinó ngé kùro kà nò. Yí mà gii ẹre kò ndú gî, yí gii nè njekeji gí tàkò ndú ńtí gí.

Serè bà njaanga ndá Páwòlò ta Silivánò 'do gbí zàa

²⁵ O mà gii gbooko gî, ndá Páwòlò ta Silivánò gii dù kù 'deke tí ndú, ta bà cu cè kù be ta ẹrè Mbíri, káa ndá 'bí ka ndú náa ndú ta ndú gbí zàa nó gii dù ngbi-ngbii kù 'di ndá i tí nò náa ndú kù me nò.

²⁶ Ndú gii gu káa ndii ta bà tanga tí mì to. Ndú mà gii zeke'o, ndú gii ñò ndá njekeji zàa 'dáá gî njaanga tí nga-ngàa gî. Ndá ginjiri tí nó náa à ẹre ta ndá kò ndá 'duù gbí zàa nó gii karaka gbí tí kpátá-kpàtà, kpátá-kpàtà, 'do tí kò ndú gî.

²⁷ 'Duù tí nó mbe kù ù njekeji zàa nó mà gii gundii 'do tí ẹrì, yí mà gii ñò ndá njekeji zàa 'dáá nga-ngàa, nga-ngàa, yí gii ja sizo mì wó 'do gbí foko, tacó wàa, yí 'ví zi ta tí yí gî, tacó yí koṛo có éno máa, ndá 'duù gbí zàa faka 'dáá mítí yí gî.

²⁸ Káa Páwòlò mà gii ñò yí tí, yí gii tò kù ji yí ta kòcò wó ngéé gí yaa máa, «Zi tí lo lá! Ze 'dáá ta kábà muu ze kuu nò.»

²⁹ 'Dakò tí nó mà gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji yí nò, yí gii 'dè có máa, à òlò ngba wu. À mà gii òlò ngba wu ji yí gî, yí gii co ta ngèlè ta gúku, kpùrù-kpùrù, ya gí bà 'va tí wó kùro ndá Páwòlò ta Silivánò.

³⁰ Yí gii kaa ndú 'do gbí zàa gí sè. Bìndi yí gii 'vee ndú máa, «Ye 'ví bàkà a ña yè, tacó wàa ye 'ví 'vala tí, ndá kpo 'duù?»

³¹ Káa ndú gii 'visi có ji yí éno máa, «Ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo tí Jézù, wàa wò bà 'vala gî. Ndá 'duù bá mì lo 'dáá gî delè bà 'vala gî.»

³² Ndá Páwòlò ta Silivánò bà-i-nò gii 'bità bà ma có gítí Mbe tí ndoo ji ndá 'dakò tí nó, ta ndá 'vii mì wó, gii je ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gí.

³³ 'Dakò tí nó bà-i-nò gii kaa ndá Páwòlò ta Silivánò ká ta kpo-gbì'o tí nó, yí gii caka ẹro ndá kà bà gbì ndú ta ndi tí kútí ndú nó gí.

Ndá Páwòlò ta Silivánò delè ngé gii caka tí ndá 'dakò tí nó ta ndá 'vii mì wó 'dáá gí.

³⁴ 'Dakò tí nó gii kaa ndú ya tí gí 'bá mì wó, yí gii je i-zó-zò ji ndú. Líkí'o gii bàkà ndú ta ndá 'duù 'bá mì wó 'dáá gí, tacó ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá tende kpokèjì gítí kpokèjì mì Mbíri gí.

³⁵ Yé mà gii too gí, ndá kpo-kpò 'duù mbe kù waa có gbí ngbàngà gii tuu ndá 'bí kùro ndá àsikèrì mbe kù kpolo tí ndá 'duù gbí zàa ya tí ji 'duù tí nó gbí nètè ta o tí nó nó, máa, «Njaanga ndá 'dakò tí nó gí.»

³⁶ 'Dakò tí nò mbe kú kpolo tí ndá 'duù gbí zàà ta o tí nò nò gii ya gí mì Páwòlò, bindi yí gii 'dè có jì yí máa, «Ndá kpo-kpò 'duù mbe kú waa có gbí ngbàngà tuu tú gí tí éno máa, ye njaanga yo gí. Á má éno, yo có gí sè, waa yo 'ví ya níki maa.»

³⁷ Káa Páwòlò gii 'visì có jì 'dakò tí nò máa, «Ndá gba máa yè? Ndú 'vee me gbí nje ze lá, káa ndú gii gbí ze tí ndá 'vii-Rómà mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, bindi ndú gii kaa ze mí gbí zàà, káa, ndú kpónò gii 'dè có éno máa, ndá yí kú njaanga ze gbí dùde? 'Bí có go éno wálá! Si káa 'dóó ndú ká 'ví gí ta kò ndú, waa ndú 'ví kaa ze gí sè.»

³⁸ Ndá kùro ndá àsikéri tí nò má gii je ndi kòcò Páwòlò nò ya tí jì ndá mbe waa có gbí ngbàngà, bà 'di có éno máa, ndá Páwòlò ta Silivánò a ndá 'vii-Rómà nò gii te a gúku mítí ndú.

³⁹ Ndú bà-i-nò gii ya gí mì ndá Páwòlò ta Silivánò gbí zàà kà, bindi ndú gii yí ndú ta bà 'deke tí ndú jì ndú, máa, ndú có gí sè 'do gbí zàà, waa ndú 'ví njè nó 'do gbí gbata Filípì gí.

⁴⁰ Ndá Páwòlò ta Silivánò gii có 'do gbí zàà ya gí 'bá mì Lídiyà. Ndú má gii nò ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù kà, ndú má gii 'dè ndá có ñinò mbe kú je wotí jì ndá 'duù nó jì ndú gí, ndú gii njè nó 'do gbí gbata Filípì gí.

17

Ndá Páwòlò ta Silivánò 'de kpo-se-muu gbí gbata Tèsàlónikà

¹ Ndá Páwòlò ta Silivánò gii 'bì nó 'do Filípì có gbí gbata Àfípólìsì, ndú gii có gbí gbata Àpòlóniyà kú ya gí gbí gbata Tèsàlónikà, tí 'bí gbata ta bàndò bà kili ndá Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì kuu gbí .

² Ndú má gii yee gbí gbata Tèsàlónikà gí, Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdéyà tacó bà ùlù Mbírì, á go ña i mì wó náa yí kú bàkà ta o 'dáá gí nó. 'Do bindi ñinò, yí gii dù kú ya gí mì ndú á bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì ta rì bà wotí gbí tàkìlì mì ndú 'dáá gí ta síí gbí wálá 'vìlì ta'ò, kú 'viiki gbí ndá có gbí wáràgà mì Mbírì ta ndú,

³ kú tú ta bà jì ndú 'do gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, bà cì Bindi-Mbírì, ta bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó a cèe ndá kpóló-kpolo có.

⁴ Ndá 'bí Jùdéyà, ta ndá 'bí Ìgírìgì ñinò ta gúku Mbírì kuu tí ndú nó, gii je ndá 'bí kpo-kpò nù ñinò náa ndá có mì Páwòlò nò ya gí gbí muu ndú gí nó, gii tè gí tàkò có mì ndá Páwòlò ta Silivánò.

⁵ Káa ndá 'bí Jùdéyà ñinò mbe biya bà 'di ndá có mì Páwòlò gí nó gii toko wotí ta ndá vò 'duù ta ndi tí ndá bàndò bà mà 'velè gbí gbata, bindi ndú gii bàkà ndá có mì Páwòlò nò tí tende có mbe pèè njembí ndá 'duù gítí ndá Páwòlò ta Silivánò. Ndá 'duù bà-i-nò gii 'bità bà bàkà wo 'do gbí gbata kú ya tí gítí bàndò bà dù ndá Páwòlò ta Silivánò á 'bá mì 'bí 'dakò ta rè wó a Jàsónì, tacó bà kaa ndú ya tí gí gbí ngbàngà.

⁶ Ndú má gii yee kà, ndú gii 'de 'bá káa ndá Jàsónì ta ndá 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bindi-Mbírì, bindi ndú gii woo ndú, ta bà gbùrùngà ndú, kú ya tí gí gbí ngbàngà gbí gbata, ta bà gbí 'bè muu ndú éno máa, «Ndá 'dakò tí nó mbe kú jèlè to ta bà volo 'bá mì ndá 'duù nó gí gí to nó gí! Ndú kpónò kuu 'bá mì Jàsónì.

⁷ Có mì ngáangbá gba tí nó Rómà nó kpónò gbí tù ndú ká go cèe mòngò gbí tù bô. 'Bí ña ngú có mì ndú kpónò éno máa, 'bí ngú ngáangbá gba mì ndá yí ta rè wó a Jézù kuu tí .»

8 Cò tí nò náa ndá Jùdèyà 'dè nò gii volo njembí ndá 'duù gbí gbata, ta njembí ndá gba gí.

9 Tacó ènò, ndá gba gii 'dè cò ji ndá Jàsónì ta ndá ka wó náa a zèè ndú ta ndú nó, máa, ndú see tí ndú mí kùro ndá yì, máa, vò i bà bàkà tí wálá, má kózò gí, wàa ndá yì 'ví gii si ndú 'ví ya gí 'bá mì ndú.

Ndá Páwòlò ta Silivánò 'de ngú kpo-se-muu gbí gbata Bèréyà

10 Ndá mbe ùnje gítí cò mì Jézù gbí gbata Tèsàlónìkà gii tuu ndá Páwòlò ta Silivánò ta 'dé'o, si o kù me yùkù-yùkù ta gbèe ɾi bà gbùrùngà ndú mì ndá 'duù nò, ya tí gí gbí gbata Bèréyà. Ndú mà gii yee kà, ndú gii ndii ká ngé ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíɾì.

11 Muu ndá Jùdèyà gbí gbata Bèréyà nìkì cò tí muu ndá nambe ndú ñinó á gbí gbata Tèsàlónìkà nó gí, tacó ènò, ndú gii ùnje gítí cò mì Bìndì-Mbíɾì ká gálá. Ndú gii dù ta ɾì 'dáá gí kù 'viiki gbí cò gbí wáràgà mì Mbíɾì, tacó bà ñò máa, yúco a yè wè.

12 Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndá Jùdèyà, ta ndá Ìgírìgì, gii je ndá 'bí kpo-kpò niì, gii ùnje gítí cò mì Jézù gí.

13 Ndá Jùdèyà gbí gbata Tèsàlónìkà mà gii 'di cò ènò máa, Páwòlò kù ma cò mì Mbíɾì ji ndá 'duù gbí gbata Bèréyà, ndú gii kaa ta 'viya ya gí kà, tacó bà ñònòkò muu ndá 'duù, wàa ndú 'ví tanga i.

14 Ndá mbe ùnje gítí cò mì Jézù gbí gbata Bèréyà mà gii 'di gbí ɾì 'viya mì ndú nó gí, ndú gii tuu Páwòlò ya tí gí yì ngo, si káa ndá Silivánò ta Timàtéyò mì ndii.

15 Ndá mbe ko Páwòlò nò gii ya ta yí ngé yee gbí gbata Àtínà. Ta o tí nó náa ndú kù gii dele ndi ndú gí gbí gbata Bèréyà nó, Páwòlò gii ci ndú ji ndá Silivánò ta Timàtéyò, máa, ndú ngo've tí ndú ya gí tàkò yì.

Páwòlò gbí gbata Àtínà

16 Gbí ndá o tí nó náa Páwòlò kù ù ta ndi ndá Silivánò ta Timàtéyò mì gbí gbata Àtínà nó, njembí wó ta o 'dáá gí kù pèè ká pèè ta zu bà ñò ña bà te duù mì ndá 'duù ká mí tí ndá 'bí ña sú bààcì mì ndú ta gbí ndú wálá.

17 Tacó ènò, yí gii dù kù 'viiki gbí cò mì Mbíɾì ta ɾì 'dáá gí ta ndá Jùdèyà, gii je ndá Ìgírìgì ñinó mbe kù cì gúku tí Mbíɾì nó á tí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíɾì. Yí káká'i gii pà me gbí òkò tí ndá 'duù wàa ndá yì 'ví 'viiki gbí cò mì Mbíɾì ta yí a tí bàndò bà mà 'velè mì ndá 'duù á gbí gbata lá, síí gbí ɾi bà ya yí gí bàndò bà mà 'velè gítí ña nèté tí nó delè gii dù lá.

18 Káa ndá 'bí ña 'duù ñinó gbí òkò tí ndú ta ña bà koɾo cò mì ndú máa, «Ndòngbú 'vála ká muu to tí nó» nó, gii je ndá mbe kù koɾo cò máa, «Ì káa ndi 'bí Mbíɾì» nó, gii 'deeke kponje ta ndá Páwòlò. Bìndì ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'bità bà 'vee ndá 'bí ka ndú máa, «Pèrègùù tí nó kpónó ñò i tí nó náa yí kù 'dè cò á gítí nó ni gí?» Káa ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii 'dè cò ñinó ndú ènò máa, «Yí go 'duù ñinó mbe kù ma cò mì ndá 'bí ña tende bààcì nó.» Ndú 'dè ña cò tí nó tacó Páwòlò ta o tí nó kù ma cò a i gítí Jézù, ta cò gítí bà 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú.

19 Ndá 'duù tí nó gii bala Páwòlò á bìndì bà tò kponje mì ndú nó ya tí gí kùro ndá kpo 'duù mì ndú mbe kù kili mí pí gú Àrèyòpágùsù. Ndú mà gii ye ta ndú pí gú ká gí, ndá kpo 'duù mì ndú gii 'vee gbí nje Páwòlò máa,

«Wò bà ni bà 'dè gbí ngú ña bà ñibà i tí nó náa wò kùtàà kù 'dè có á gítí nó á jì ze gí?»

²⁰ Ndâ 'bí có mì lo gbí tù ze á go ndâ có mì mbe 'dó-'do, káa go bà 'di gbí ndú á kuu tí ze.»

²¹ I mbe me líkí tí ndâ 'duù tí nó náa à duu bú ndú mí Àtínà nó, ta ndâ tende 'duu mbe kaa ta 'bá ya gí kà nó, a bà 'viiki gbí ngú có, gii je bà 'di ngú có.

²² Tacó ènò, Páwòlò gii á gí yaà, bìndi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù tí nó mbe kili mí pí gú Àrèyòpágùsù nò, máa, «Yo ndâ 'duu Àtínà! Ye ñò ta ɾo ye gí, máa, go bà bàkà i-mbíri tí yo ngé ndii gí.

²³ Ye 'dè có tí nó tacó gbí ndâ o tí nó náa ye kù jèlè ta to kù ñò ndâ bàndò bà bàkà i-mbíri mì yo nó, ye gii ñò 'bí bàndò bà ci i náa à cu i mítí ènò máa, «Nìno jì mbíri-tí-nó-náa-à-ñò-yí-ni-lá» nò. À ñikí ma. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbíri tí nó náa yo kù bàkà i jì yí káa yo ñò yí ni lá nò, a Mbíri tí nó náa ye kù ma có tí wó nó.

²⁴ Mbíri tí nó tí mbe suu to tí nó, ta ndâ i gbí 'dáá gí nó, a Mbe tí tàri. Yí me mbe 'vala ta 'bá ñinó náa a 'duu ká gèè ta 'bì wó nó lá.

²⁵ 'Bí i delè mbe gboo 'do mì wó wàa à tí a 'duu ká 'ví gii bàkà jì yí nó wálá. Tacó a yí ká kù je 'válá, ta woò, ta ndâ i 'dáá gí jì ndâ 'duu 'dáá gí.

²⁶ Yí suu ndâ 'duu 'dáá gí á 'do tí gbèè 'dakò, máa, ndú 'ví 'vala cee muu to tí nó 'dáá gí. À káa 'dóó yí ká 'deke sili bà 'vala ndú, yí gii ka tí ta bàndò bà bì 'bá mì ndú á jì ndú.

²⁷ Yí bàkà ènò tacó wàa ndâ ña ndâ 'duu 'dáá gí 'ví pa ta bà tí yí tí Mbíri, ndâ-'bí-lá, ndú má gbala to gbí sú ɾo kpòdò, ndú 'ví gbì mû-kóró mì ndú mítí yí tí Mbíri. Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, Mbíri kù dù me me 'dú 'do tí 'bí 'duu gbaanjé gbí òkò tí ndoo lá.

²⁸ «À ènò, á go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu ènò máa, <Ndoò 'dáá gí kù 'vala ta ɾè mì wó, ndoo kù tanga tí ndoo ta ɾè mì wó;

ndoo kù dù ta ɾè mì wó,» nò.

Go có tí nó náa ndâ 'bí ká mbe cu wáràgà mì yo cu sàà gí, máa,

<Ndoò 'dáá gí a ndâ 'vii mì wó,» nò.

²⁹ À má ènò, ndoo 'ví koɾo có ènò máa, Mbíri me i ñinó náa a 'duu ká cee 'do tí dâ'bi, má wálá, 'do tí fádà, nò lá; yí delè me go duu náa a 'duu ká kuru ta 'bì wó nò lá, náa ndoo lè a ndâ 'vii mì Mbíri nò.

³⁰ «Ta o tí nó táánò náa muu tí ndâ 'duu wálá nó, Mbíri táánò si ña i tí nó á tí có lá. Káa yí kpónó kù 'dè có jì ndâ 'duu gbaanjé-gbaanjé ta ndi tí ndâ bàndò 'dáá gí, máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò kpokèjì,

³¹ tacó yí ñi o bà waa có ta yúco mítí ndâ 'duu muu to tí nó 'dáá gí gí. Yí je 'Duu tí nó á kèjì gí bà dù tí mbe waa có nó gí. Mbíri túbà tí 'Dakò tí nó náa yí je yí tí mbe gí gí bà waa có nò ta bà 'vala yí 'do gbí muu'dú wó mì koɾo ndâ 'duu 'dáá gí.»

³² Páwòlò má gii ñi ɾè bà 'vala ndi ku 'do gbí muu'dú wó, ndâ 'duu tí nó gii ba ta 'di gí. Káa ndâ 'bí gii 'dè có jì yí máa, «Go bà 'di ndi có tí nó náa wò 'dè ta ɾè bà 'vala ndi ndâ ku á 'do gbí muu'dú ndú nò kuu tí ze káká'i.»

³³ 'Do bà-i-nò, Páwòlò gii ñè nó 'do tí ndú gí.

³⁴ Káa ndâ 'bí 'duu 'do gbí òkò tí ndú mbe nanaka mítí Páwòlò gii gí tí ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézú gí. À 'do gbí òkò tí ndâ 'duu tí nó mbe

nanaka mítí Páwòlò nò a 'bí 'dakò ta rẹ wó a Diyónízìyò, tí gbolò 'duù gbí ngbàngà pí gú Àrèyòpágùsù, gii je 'bí niù ta rẹ wó a Dàmàrisì.

18

Bà 'bità bà kili ndá 'duù ta rẹ mì Jézù gbí gbata Kòrìndì

1 Páwòlò gii njẹ nó bìnḍi bà 'dè có mì wó á jì ndá 'duù pí gú Àrèyòpágùsù á gbí gbata Àtínà ya gí gbí gbata Kòrìndì.

2 Yí mà gii yee kà, yí gii 'de 'bí 'dakò tí Jùdèyà náa à jò yí mí gbí to Póndùsù ta rẹ wó a Àkùyílá. Ndú gí ta niù mì wó Pírísílá 'do Ítáliyà, tacó Kíláwúdiyò tí ngáángbá gba mì ndá 'duù Ítáliyà mòkò ndá Jùdèyà 'daá gí 'do Rómá gí. Páwòlò bà-i-nò gii co wíri ya gí mì ndú.

3 Yí mà gii 'de ndú tí ndá mbe cu kẹmà delè á go yí, yí gii dù á mì ndú ta ndú kú bàkà nètè toko gbaànjé.

4 Yí gii dù kú ya gí bà 'vii kí gbí có mì Mbírì ta ndá 'duù kú jẹ ta bà 'visi muu ndá Jùdèyà ta ndá Ìgírìgí 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndú gítí kpokèjì mì Bìnḍi-Mbírì ta ndi tí ndá bàndò bà kili ndá 'duù tacó bà ùlù Mbírì ta ndá rí bà wotí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà 'daá gí.

5 Ndá Sìlívánò ta Timàtèyò mà gii yee 'do Mèsìdóniyà gí, o mì Páwòlò gii dù kpòlo ma ká gítí bà ma có mì Mbírì, kú 'dè có jì ndá Jùdèyà ngbàrángà 'i éno máa, Jézù a Bìnḍi-Mbírì.

6 Ndá Jùdèyà mà gii 'bità bà jòò gbí có ta yí, ta bà go yí, yí gii gù gbí bòngò tí wó mí kùro ndú, ta bà 'dè có jì ndú máa, «Có ku yo 'ví dù ká tí miṛi yo. Ye 'do tí kpónó bà ya 'do mì yo gí mì ndá 'duù nìno ta ña ndú me ndá Jùdèyà lá nó ta ngbàrángà njembí ye.»

7 Páwòlò gii njẹ nó 'do bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì á bìnḍi bà jòò gbí có mì ndú ta ndá Jùdèyà nò ya gí 'bá mì 'bí 'dakò ta ña wó me Jùdèyà lá, ta rẹ wó a Títò Júsító, tí mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta 'bá mì wó ká dè ta bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì.

8 Kírísipù tí kùro ndá 'duù á bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, gii je ndá 'vii mì wó, gii je ndá 'duù me mbè gbí gbata Kòrìndì mbe 'di có mì Páwòlò, gii ùnje gítí có mì Mbe tí ndoo gí. Bìnḍi à gii caka tí ndú gí.

9 Ta 'bí bèbìlì gbaànjé, Mbírì gii 'dè có jì Páwòlò gbí rii, máa, «Páwòlò, ci gúku bà 'dè có lá. Dù ngbii lá.

10 Tacó ye kuu tàkò lo. Á mà éno, 'bí 'duù gbí gbata tí nó gbaànjé mbe tee 'bí wó mítí lo bà dù wálá. Tacó ndá 'duù mì ye gbí gbata tí nó me mbè.»

11 Páwòlò gii dù kú ma có mì Mbírì á jì ndá 'duù gbí gbata Kòrìndì á bìnḍi có tí nó náa Mbírì 'dè jì yí gbí rii nò ta ndoo gbaànjé ta pì vò-nje gbaànjé pí.

Ndá Jùdèyà ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà

12 Ta 'bí o gbaànjé, ndá Jùdèyà gii toko có mì ndú gbaànjé gí. Bìnḍi ndú gii ya ta Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro Gálìyò tí gbolò 'duù náa à tuu yí 'do Rómá, mbe kú zèè to Àkáyá á 'bá mì ndá Ìgírìgí.

13 Ndú bà-i-nò gii kpì ngbàngà tí wó jì Gálìyò máa, «Có mì ze ta 'dakò tí nó a nìno: Yí kú pèè ta bà ya gí gbí muu ndá 'duù tacó bà solo nje ndú gítí bà bàkà i-Mbírì gbí 'bí ña kpokèjì náa à me yí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà lá.»

14 Káa Gálìyò gii 'visi có ji ndâ Jùdèyà á kùro bà 'visi có mi Páwòlò gí tàkò có mí ndú nò, máa, «Yo 'di có tí nò, ndí yo ndâ Jùdèyà: 'Dakò tí nó kùtàá má bàkà a 'bí i mbe lè gí, yí kùtàá má bàkà a 'bí ña gbolò vò i, ye kùtàá bà me kpìikì-kpìikì gítí bà tè gí tàkò có mi yo wálá.

15 Káa, à má ká gítí có ta nje sínò, ta có gítí ndâ rẹ ndâ 'bí ña 'duu mi yo, ta có gítí 'dóó tàkù mí yo, yo 'dè ñnò gbí 'dóó ña kpokèjì mi yo. Ye biya bà dù tí gba mbe waa có gítí ña ndâ có tí nó gí.»

16 Gálìyò má gii 'dè có tí nó ji ndâ Jùdèyà gí, yí gii mòkò ndú 'do gbí ngbàngà kùro wó gí.

17 Káa ndâ mbè 'duu tí nó mbe kaa ya gí bà 'di ngbàngà tí nó nó gii zèè 'bí 'dakò ta rẹ wó a Sòsitènè, tí kùro ndâ 'duu tí bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì. Ndú gii kili mítí 'dakò tí nó, bindi ndú gii gbí yí ká mí gbí ngbàngà kùro Gálìyò nò. Káa Gálìyò gii 'vee bà tí ndú ta ndâ i mi ndú náa ndú kú me nò gbañjé lá.

Páwòlò dele ndi wó gí gbí gbata Àndiyóki

18 Páwòlò gii bàkà bindi bà ya ta yí mi ndâ Jùdèyà gí gbí ngbàngà nò káa 'dóó o, má kózò gí, yí bà gii 'dè có ji ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù gbí gbata Kòrìndi, máa, ndú si yí 'ví ya gí gbí to Sírìyà. Ndú bà-i-nò gii o gbá ta ndâ Pìrìsìlà ta Àkùyílà, tí ndâ mbe ko yí. Páwòlò gii waa nje se muu wó kùro bà ñjè nó mi ndú 'do gbí gbata Kèngèrèyè, tacó bà 'bità bà gee tí wó kùro bà ya yí gí bà ci i ji Mbírì á Jèrùzàlémè.

19 Ndú má gii yee gbí gbata Éfàsù, yí gii jee ndâ Pìrìsìlà ta Àkùyílà á mí bàndò, bindi yí gii ya ta kpéétí wó gí bà 'viiki gbí có mi Mbírì ta ndâ Jùdèyà á tí bàndò bà kili ndú tacó bà ùlù Mbírì.

20 Káa si yí kú gii ñjè nó, ndâ Jùdèyà gii tii yí, máa, yí dù gàà gi. Káa yí gii ya gí gbí có mi ndú nò lá.

21 Ta kùro bà o gbá wó 'do gbí gbata Éfàsù, yí gii ci ndâ 'duu kà, máa, «Ye bà dele ndi ye gi gí mi yo gí, náa Mbírì má ùnje gí nò.»

22 Páwòlò gii o gí to á 'do gbí gbá á bindi bà ñjè nó mi wó 'do gbí gbata Éfàsù á ká ngéé gbí gbata Cèzàríyà. Yí má gii ya gí bà 'vee ndâ mbe kú kili ta rẹ mi Jézù á bà-i-nò gí, yí gii ndii ya gí gbí gbata Àndiyóki.

23 Yí gii bàkà mí Àndiyóki káa làmbu sili, bindi yí gii 'bi ndi nó mi wó co gbí ndâ to Gálàtì, ta ndâ to Fìrìjìyà, kú je wotí ji ndâ mbe ùnje gítí có mi Jézù gbí ndâ to tí nó.

Bà 'de tí ndâ Àpólò ta ndâ Pìrìsìlà ta Àkùyílà

24 Ta o tí nó si ndâ Pìrìsìlà ta Àkùyílà kuu gbí gbata Éfàsù nò, 'bí Jùdèyà ta rẹ wó a Àpólò, náa a jò yí mí gbí gbata Àlèsàndèríyà, tí 'dakò mbe 'dè có, mbe 'di gbí ndâ có gbí wáràgà mi Mbírì ngbàrángà 'i gí, gii ya gí Éfàsù.

25 Àpólò ya gí Éfàsù tí 'dakò náa à yù yí ngbóó gbí kpokèjì mi Mbírì gí, ta cèrèrè bà ñbà có mi Mbírì ji ndâ 'duu ká tí wó, tí mbe kú ma có ta bà ñbà i gítí Jézù ta 'bí gbèe ñjì có mbe lè 'do gbí òkò tí ndâ có tí nó wálá, ji ndâ 'duu. Káa á caka tí wó ká ta ña bà caka tí ndâ 'duu mi Jòvànì tí mbe caka tí ndâ 'duu.

26 Ndâ Pìrìsìlà ta Àkùyílà má gii 'di kòcò Àpólò kú 'dè có ji ndâ 'duu ta gúku tí wó wálá á bàndò bà kili ndâ Jùdèyà tacó bà ùlù Mbírì, ndú gii 'daka yí ya tí gí 'bá mi ndú, bindi ndú gii toro sè bulù 'do tí nètè mi wó ji

yí ta bà nìbà sè ndá 'bí i ñinó náa à kuu tí gítí «Kpokèjì m̀ Bindi-Mbíri» nó jì yí.

²⁷ Ta o tí nó náa Àpólò kù gii bàkà có bà di ngo ya gí gbí to Àkáyà nó, ndá mbe ùnje gítí có m̀ Jézù gbí gbata Éfàsù gii je wotí jì yí. Ndu gii cu wáràgà jì ndá mbe tala có m̀ Jézù á Àkáyà, máa, ndú 'ví te wiri míti wó. Yí má gii ye Àkáyà, Mbíri gii bàkà nambeè jì yí, ta bà je wotí bà koni ndá mbe kù kili ta rè m̀ Jézù á kà jì yí túkà'i.

²⁸ Yí gii kpò nje ndá Jùdèyà ta wotí ká tí, ta bà túbà jì ndú 'do gbí wáràgà m̀ Mbíri mí kùro ndá 'duù 'dáá gí, máa, Jézù a Bindi-Mbíri.

19

Ndá mbe tala có m̀ Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù gbí gbata Éfàsù

¹ Páwòlò gii waa to co gú si Àpólò kuu gbí gbata Kòrìndì ya gí Éfàsù. Yí má gii yee kà, yí gii 'de ndá 'bí mbe tala có m̀ Jòvànì tí mbe caka tí ndá 'duù.

² Yí bà-i-nò gii 'vee ndú máa, «Bèri-m̀- Mbíri táánò gí gí muu yo ta o bà ùnje m̀ yo gítí bà càkà tí yo nó gí?»

Káa ndá 'duù tí nó gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Jé lá. À jé táánò ngbá 'dè có jì ze éno máa, 'bí i ta rè wó a Bèri-m̀- Mbíri kuu tí nó lá.»

³ Páwòlò gii 'vee ndú káká'i máa, «Káa, áá táánò caka tí yo ée?»

Káa ndú gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Ija bà caka tí ndá 'duù m̀ Jòvànì táánò a i tacó tí ndá 'duù ñinó mbe 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i m̀ ndú gí nó. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có jì ndá 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có m̀ 'Duù tí nó á kèjì gí tàkò yì nó, 'Duù tí nó tí Jézù nó.»

⁴ Káa Páwòlò gii 'visì có jì ndú máa, «Ija bà caka tí ndá 'duù m̀ Jòvànì táánò a i tacó tí ndá 'duù ñinó mbe 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i m̀ ndú gí nó. Káa Jòvànì táánò ta o 'dáá gí kù 'dè có jì ndá 'duù ta wotí tí ngé ma éno máa, ndú ùnje gítí có m̀ 'Duù tí nó á kèjì gí tàkò yì nó, 'Duù tí nó tí Jézù nó.»

⁵ Ndá 'duù tí nó má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè jì ndú nó gí, áá gii caka tí ndú ta rè m̀ Mbe tí ndoo gí.

⁶ Páwòlò má gii tee 'bí wó míti ndú, Bèri-m̀- Mbíri gii gí gí muu ndú. Ndu bà-i-nò gii 'bità bà 'dè có gbí ndá 'bí tende ña nje có, ta bà 'dè-kòcò ta wotí m̀ Bèri-m̀- Mbíri.

⁷ Muu ndá 'duù tí nó ta o tí nó 'dáá gí go ndá 'dakò muu 'bí-nje só.

Bà 'bità bà kili ndá 'duù ta rè m̀ Jézù gbí gbata Éfàsù

⁸ Bindi Páwòlò gii ya gí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri. Yí gii cì pì ta'ò mí kà kù 'viiki gbí ndá có, ta bà yì ndá 'duù, tacó wàa ndú 'ví ñò ta Mbíri ní tí gba, ta bà 'dè có ta gúku tí wó wálá.

⁹ Káa, ndá 'bí mbe ngbùtù mbe biya bà 'di có m̀ Páwòlò gí má gii 'bità bà 'dè vò có gítí «Kpokèjì tí nó» mí kùro ndá 'duù tí nó mbe kili mí bàndò bà kili ndá Jùdèyà tacó bà ùlù Mbíri nó, Páwòlò gii kaa ndá 'duù ñinó ta go bà 'di có m̀ wó tí ndú nó, bindi ndú gii dù kù ya ta ndú gí bà 'viiki gbí ndá có ta rì 'dáá gí mí tà'i bà nìbà i m̀ 'bí 'dakò ta rè wó a Tiranúsù.

¹⁰ Ndá Páwòlò ta ndá mbe tala có m̀ wó bàkà a ndoo sósò'ò mí gbí nètè bà 'viiki gbí có gítí «Kpokèjì tí nó» ta ndá 'duù, bindi ndá 'duù Ásiyà 'dáá gí, ndá Jùdèyà ta ndá Ìgìrìgì, gii 'di có m̀ Mbe tí ndoo gí.

Ndá 'bí Jùdèyà tí ndá mbe kù ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù

11 Mbírì gii je wotí ji Páwòlò me gbolò tacó bà bàkà ndá kpo-kpò seṛè

12 tí ña ñinó náa, à kpèti gbí ndá o tí nò má je káa vòò zì bongo nètè mì wó ya tí ji mbe nò'o, nò'o tí nó ngé kú cee 'do tí wó gí. À delè má je ya tí ji 'duù ñinó ta i ká gbí muu wó nó, i tí nò ngé kú nje nó 'do gbí muu 'duù tí nò gí.

13 Ndá 'bí Jùdéya ta nètè mì ndú a bà nò jèlè to kú ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù bà-i-nò gii tala bà ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù. Ndú kú bàkà ènò ta bà 'dè có ji ndá i-gbì-muu ndá 'duù máa, «Ye kú 'dè có ji yo ta rè mì Jézù tí nó náa Páwòlò kú ma có mì wó nó éno máa, yo co 'do gbí muu 'duù tí nò gí.»

14 Ndá 'bí 'duù vò-nje só 'do gbí òkò tí ndá mbe kú me ña i tí nò ta o tí nò a ndá 'vii mì 'bí Kùro ndá bu-Mbírì mì ndá Jùdéya, ta rè wó á Sévà.

15 Ta 'bí o gbaanjé, ndú má gii 'dè ña có tí nò á ji i-gbì-muu 'bí 'dakò, i tí nò gii 'vee ndú máa, «Ye ñò Jézù ni 'do sàà gí. Ye delè gii ñò Páwòlò ni gí. Káa yo, yo a ndá 'di?»

16 Ndú má gii zeke'o, ndú gii ñò 'dakò tí nò ta i-gbì-muu wó nó langa ya gítí ndú ta 'bí ña wotí náa ndú jé ñò sàà kùro lá. Yí gii nje gbí ndú 'do 'bá ta só, ta gbí-gbì ká mítí ndú.

17 Ndá Jùdéya ta ndá Ìgírìgì gbí gbata Éfàsù 'dáá gí gii 'di tàwo ña i tí nò mbe bàkà tí nò gí. Tàwo ña i tí nò gii te mítí ndú a gúku tí ña ñinó náa ndú 'dáá gí gii 'bità bà te duù mítí Mbe tí ndoo Jézù.

18 Ndá 'bí 'duù ñinó gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù, ta ká nètè mì ndú a bà volo bà i ta yeè nó gii yù gbí ndá i-yeè tí nó náa ndú sàà kú bàkà nó 'dáá gí sè gí.

19 Ndá 'bí ña 'duù ñinó mbe kú zò i sàà 'do a i gbí bà bàkà ndá i-kó'dú nó gii kaa ndá wàràgà-kó'dú mì ndú náa ndú si 'dáá gí ta ñji fádà álifi zì'duù-só-nje muu 'bì (50,000), ndú gii doo ta wu mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.

20 Có mì Mbe tí ndoo gii dù kú 'vèè gbí ña kpokèji tí nò ta wotí ká tí .

Ndâ kórò-koṛo có mì Páwòlò

21 Bà ndá có mì ndá mbe ko ndá i 'do gbí muu ndá 'duù nò má gii da gí, Páwòlò gii koṛo có bà dele ndi wó gí Jèrùzàlémè co tí kpokèji tí nó mbe co Mèsidóniyà, bindi gii co Àkáyà, nò. À gbí muu wó ta o tí nò a có éno máa, yì má ya gí Jèrùzàlémè gí, yì 'ví gii ya gí Rómà delè.

22 Tacó ènò, yí gii tuu ndá 'bí mbe koni yí sósò'ò, ndá Timàtèyò ta Èrásitù, ya tí gí kùro Mèsidóniyà si yí mí Àsiyà.

Ndâ mbe cee fádà pì wo gbí gbata Éfàsù

23 Ta o tí nò si Páwòlò kú bàkà có gítí nó nò, wo gii tanga tí gítí «Kpokèji mì Bindi-Mbírì» gbí gbata Éfàsù.

24 'Bí 'dakò tí mbe du fádà ta rè wó a Dimítiri, mbe kú 'de i me gbolò 'do gbí nètè bà gbí ndá 'bá 'do tí fádà ji bààci mì ndú ta rè wó gbí có Làtíni a Diyànà, káa á gbí nje có mì ndá 'duù Éfàsù a Àrítémisi,

25 gii kili ndá mbe nètè mì wó, ta ndá 'bí ka wó mbe kú 'de i 'do gbí nètè bà du fádà 'dáá gí. Bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndá 'dakò! Yo ñò ni gí máa, ndoo kú 'de i a i 'do gbí nètè tí nó mì ndoo nò.

26 Ye koṛo có máa, yo kpónó ñò ta ro yo gí, yo delè 'di ta tù yo gí, máa, 'dakò tí nó ta rè wó a Páwòlò nó kuu kpéké'vé tàkò bà 'visi muu ndá 'duù me mbè, ta bà 'dè có ji ndú máa, ndá i ñinó náa ndá 'duù bàkà ta 'bì ndú

bìndi ndú gii 'dè có máa ndá i tí nó a Mbíri nó, me Mbíri ngé gí lá. Yí kú 'dè ña có mì wó nó me ká gbí gbata Éfàsù cuki lá. Sè to jì yí tí gbí to Ásiyá 'dáá gí kpónó káa sè.

²⁷ Káa có tí nó bà volo me káa rẹ nètè tí nó mì ndoo nó cuki lá. Ndá 'duù bà si 'bá mì Àrítémisi, tí nù tí nó tí bààcì mì ndoo nó, tí có wálá, 'do ká kuu gbí có tí nó náa yo kú 'di tírì-tírì nó. À delè wúnò káa gbèe có tí nó ká bà zì nje bà wu rẹ nù tí nó tí bààcì mì ndoo, náa ndá 'duù gbí to Ásiyá 'dáá gí, ta ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, kú tẹgàrà rẹ wó nó.»

²⁸ Có tí nó náa Dimítiri 'dè nó gii volo njembí ndá 'duù gítí Páwòlò gí. Ndú 'dáá gí gii rẹ-rẹ kú dòmùù, máa, «Àrítémisi mì ndá 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

²⁹ Ndá 'duù gbí gbata 'dáá gí gii 'bità bà pìi wo, bìndi ndá mbè ndá 'duù tí nó gii kaa ta ngelè rùkù-rùkù, ta bà gbàmà ndá 'bí 'dakò tí ndá ka nó mì Páwòlò sósò'ò, ndá Gáyù ta Àrisitárikù, tí ndá 'duù Mèsidóniyà, ya tí gí gbí ngbàngà.

³⁰ À gii dù gbí muu Páwòlò ta o tí nó a có bà ya gí mì ndá 'duù tí nó mbe kaa ya gí gbí ngbàngà nó, káa ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù gii biya jì yí gí.

³¹ Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndá kpo-kpò 'duù mì ndá 'duù Ásiyá gbí gbata gii tuu tú jì yí máa, yí yuu miři wó mì gbí wú ta bà ya gí gbí ngbàngà lá.

³² Ndá 'duù gii dù kú pìi káa kú maa ènò gí kà. Ndú gii ò 'dóó i tí nó mbe kú bàkà tí nó lá. Ndá 'duù me mbè gbí òkò tí ndú delè gii ò i tí nó mbe kili ndú nó ni lá.

³³ Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú gii kaa nderè bà kili ndú nó a i mítí 'bí 'dakò ta rẹ wó a Àlèsándòrò, tacó ndá Jùdèyà ta o tí nó te yí tí kùro wo tí nó. Àlèsándòrò bà-i-nò gii miyà 'bí wó jì ndá 'duù, máa ndú dù ngbii, tacó wàa, yì 'ví 'dè có jì ndú, káa, à gii kpò tí gí,

³⁴ tacó ndá 'duù mà gii ò Àlèsándòrò ni tí Jùdèyà gí, ndú gii 'bità ndi bà tò kú ta kòcò ndú toko gbaànjé ta kòndi , máa, «Àrítémisi mì ndá 'duù Éfàsù a gbolò bààcì! Àrítémisi mì ndá 'duù Éfàsù a gbolò bààcì!»

³⁵ 'Bí gbolò 'duù mì ndá 'duù gbí gbata gii jè kpòò, yí mà gii rò ndá 'duù 'do tí kú gí, yí gii 'dè có jì ndú máa, «Yo ndá 'vií Éfàsù! 'Dóó rẹ 'duù tí nó mbe ò ni ènò máa, gbata tí nó tí Éfàsù nó me bàndò bà kpolo tí 'bá mì bààcì tí nó tí Àrítémisi nó lá nó a 'di? A 'di ká 'dè có jì yo ènò máa, Éfàsù me bàndò bà kpolo tí bààcì tí nó mbe 'va tí to á 'do gbíri nó lá?

³⁶ Njínó a ndá i njínó náa 'bí 'duù gbaànjé bà 'boo ndú wálá nó ká nó. À má ènò, nderè bà volo njembí yo kpónó wálá, nderè bà gu tí yo gítí bà bàkà 'bí ña i nó delè wálá.

³⁷ Káa ndá 'dakò tí nó náa yo kaa ndú á gí tí gí nó nó gàà 'bí i 'do tí nù tí nó tí bààcì mì yo nó ta vò 'bí gbaànjé lá. Ndú delè 'dè zu có á gítí wó gbaànjé lá.

³⁸ «Káa à má mì ndá Dimítiri ta ndá ka wó muu-tàwu a có ta 'bí 'duù, o bà kili ndá gba kuu tí. Ndá kpo-kpò 'duù delè kuu tí. Si ndú 'ví ya ta có mì ndú nó gí gbí ngbàngà.

³⁹ Káa à má mì yo a 'bí có, yo 'ví ya ta có mì yo nó á gí kùro ndá kpo 'duù tí nó mbe kú kili cóó-cóó nò.

40 Bà go ndoo máa, ndoo a ndâ mbe wo gítí ndâ i tí nó mbe bàkà tí kpónó nó bà dù me kpo có lá. Tacó nderè bà bàkà ndú mì ndoo 'dáá gí wálá. À delè mì ndoo me yúcó tacó bà kili ndoo kpónó nó lá.»

41 Gbolò 'duù tí nó mâ gii cee ta có mì wó gí, yí gii njè ndâ 'duù tí nó mbe kili mí gbí ngbàngà nó gí.

20

Bà njè nó mì Páwòlò á 'do gbí gbata Éfàsù

1 Bà wo tí nó mâ gii da 'do muu ndâ 'duù gbí gbata Éfàsù gí, Páwòlò gii tuu tú gí tàkò ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù. Yí mâ gii kpo-gbí-tà-tù ndú cee gí, yí gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» á jì ndú, bindi yí gii zèè kpokèjì Mèsidóniyà.

2 Yí gii nó ta bà kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe ùnje gítí có mì Jézù gítí ndâ i me mbè ta ndi tí ndâ to tí nó náa yí kú co ta tí ndú nó,

3 yee ká ngé 'bá Ìgírìgì. Yí gii bàkà mí 'bá Ìgírìgì a pì ta'ò. Ta o tí nó náa yí kú gii bàkà có bà o gbá, wàa yí 'ví ya gí gbí to Síriyà nó, yí gii 'di có éno máa, ndâ Jùdèyà gò mbu míti kpokèjì jì yí gí. Tacó ènò, yí gii 'visi muu wó gí, máa, yí bà dele ndi yí co tí kpokèjì Mèsidóniyà.

4 Ndâ mbe ko yí gbí nó tí nó ta o tí nó a ndâ Sùpàtèrè tí 'viì mì Pírù ta 'bá mì ndú gbí gbata Bèrèyà, gii je ndâ Àrisitárikù ta Sèkúndù ta 'bá mì ndú Tèsalónikà, gii je Gáyù tí mbe gí 'do Dérébì, gii je Tìmatéyò, gii je ndâ Tikíkùsù ta Tòròfìmù ta 'bá mì ndú gbí to Ásiyà.

5 Ndâ 'duù tí nó náa à 'deke ndú ta bà muu ndú nó gii ya gí bà ùndi ze á kùro mí gbí gbata Tòrówà.

6 Ze njèndi ze gii 'bì nó tacó bà ya gí tàkò ndú 'do Filípì a i bindi o bà ci 'Dè-kò gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà. Ze gii 'de tí ze ta ndú gbí gbata Tòrówà ta sili vò á bindi bà njè nó mì ze. Bindi ze gii bàkà sili vò ta nje sósò'ò ta ndú mí kà.

Páwòlò 'vala 'bí 'viì-'dakò gbí gbata Tòrówà

7 Ze gii kili tacó bà zò i-cí-ci ta 'dè'o bindi rì bà wotí gbí tàkù mì ndâ Jùdèyà. Páwòlò ta o tí nó 'viìndi tí wó gítí bà njè nó 'do gbí gbata Tòrówà ta yé bindi o tí nó gí. Tacó ènò, yí gii 'dè có jì ndâ 'duù ngé yee tí kpo-gbí'o.

8 À òlò jì ze ta o tí nó a ndâ njewu á mí gbí soro.

9 Káa si Páwòlò kú 'dè có jì ndâ 'duù nó, 'bí 'viì-'dakò ta rè wó a Èwùtikù mbe kí tí wó to á tí subáki gii dù kú tù rì. Yí mâ gii yeeke ta rì ngé volo gí, yí gii ndo 'do yaà kà gbàràsà to. Ndâ 'duù gii njè 'do yaà gí to. Ndú mâ gii 'banga 'viì-'dakò tí nó gí yaà, ndú gii 'de yí cì gí.

10 Páwòlò bà-i-nò gii mò tí wó gí to muu ku 'viì tí nó, yí gii kunduu yí mí njembí wó, bindi yí gii 'dè có jì ndâ 'duù máa, «Gbí nderè bà ci gúku mì yo wálá. Yí a wu wó.»

11 Páwòlò gii dele ndi wó ya gí gbí soro yaà. Yí mâ gii zò i-cí-ci gí, ndú gii 'dè yé ngé too wáyí ta ndâ 'duù gí, bindi yí bà gii njè nó.

12 Ndâ 'duù gii 'daka 'viì-'dakò tí nó náa Páwòlò 'vala yí nó ya tí gí 'bá tí wu wó ta pètékè tàkòcò ndú.

Bà ya ze 'do Tòrówà gí Milétù

13 Ze gii o gbâ 'do Tòròwà kù ya gí bà ùndi Páwòlò mí Àsòsì kùro, wàa ze 'ví te yí a i 'do kà, á go có tí nó náa yí 'dè ji ze nò, tacó à gbí muu wó ta o tí nò a có bà ya gí Àsòsì ta kò wó.

14 Ze mà gii 'de tí ze ta ndú Àsòsì go có mì wó nò gí, ze gii o gbâ ta ndú 'do kà ya tí gí Mìtlèni.

15 Ze gii tẹ̀rì ro ngo á bindi bà nje nó mì ze 'do Mìtlèni gbaànjé, bindi ze gii dù gbí gbâ á tito ngo kè'bí kù zeke Kiyósi, tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo. Ze káká'í gii tẹ̀rì á bindi bà nje Kiyósi mí ze nò gbaànjé, bindi ze gii yee Sámósi, tí 'bí to káká'í mbe le mí gbí u ngo. Ze gii rò t́yò bindi bà ndii Sámósi a i Tàròjliyùmù. Ze gii bàkà káká'í káa sili gbaànjé 'do Tàròjliyùmù kù ya gí Milétù.

16 Páwòlò ta o tí nò ẹ̀re muu wó gí, maa, ze 'ví ndii có Éfàsù ká ta nó, tacó go bà volo gbí o nó á mí gbí to Ásiyá tí wó wálá. Tacó à gbí muu wó ta o tí nò kpolo ma a có bà yee Jèrùzàlémè ta sili zi'duù-só-nje muu'bi bindi bà ci ngú cù gbí tàkii mì ndá Jùdéyà, náa 'bí i má 'de yi kpokèjì lá nò.

Páwòlò ni «Dùú ndi» ji ndá kpo-'duù-'bá Éfàsù

17 Páwòlò gii tuu 'duù ji ndá kpo-'duù-'bá nìno mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù gbí gbata Éfàsù nó éno máa, ndú gí gí bà 'de yí gbí gbata Milétù.

18 Ndú mà gii gí gí tá é mì wó gí, yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo nò ọ̀a cè bà 'vala ndò mì ye ni 'do tí kpédélé ọ̀rì tí nó táánò náa ye 'dò ta kò ye mí gbí òkò tí yo gbí to Ásiyá nó yee gbí ọ̀rì tí nó wúnò nó gí.

19 Ye bàkà nètè mì Mbe tí ndoo ta bà si tí ye tí i lá, ta ndá sé'i gbí njembí ye, ta ndá i mbe kù nònòkò muu ye 'do tí gbí ndá o tí nó náa ndá Jùdéyà táánò kù ẹ̀re ta gba có mì ndú tà bẹ̀ngiì gítí bà toro nje ye ta to nò.

20 Ye jé ta gbèe ọ̀rì me kpìiki-kpìiki gítí bà 'dè có ji yo gítí 'bí ọ̀a i nìno náa yo bà 'de gbí a i nó lá. Ye ta o 'dáá gí kù nìbà i ji yo mí kùro ndá 'duù 'dáá gí. Ye delè kù nò ta bà nìbà i ji yo 'do tí 'bá, ya gítí 'bá.

21 Ye kù 'dè có ji ndá Jùdéyà, ta ndá Ìgìrìgì, ta sè ndá 'bí 'duù nìno náa ndú me ndá Jùdéyà lá nó éno máa, ndú 'visi muu ndú 'do tí ndá vò kpokèjì mì ndú á gítí kpokèjì mì Mbíri, wàa ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí Mbe tí ndoo tí Jézù.

22 «Yo kpónò kù nò nó a tàmuu ye kù ya gí Jèrùzàlémè nò. Ye 'di a có mì Bèri-mi-Mbíri náa ye kù ya tí nò. Ye nò ni lá, máa a ọ̀a yè ká bà 'de ye ká wè,

23 káa có káa nìno máa, ye má yee gbí gbata nìno, Bèri-mi-Mbíri kù ci ye ngbàrangà'í éno máa, ndá 'duù Jèrùzàlémè kù ùndi ye tacó bà te ye mí gbí zàà, wàa ndá yi 'ví mèkè'í tí ye.

24 Káa 'bí rẹ̀ i náa ye bà dù kù ta ọ̀rì mítí me bà tì muu có gítí bà 'vala ye muu to tí nó nò lá. Kpóló-kpolo có mì ye kpónò a có gítí bà cee ta nètè tí nó, tí nètè bà ma Banga-Ngú-Có gítí nambeè mì Mbíri náa Mbe tí ndoo tí Jézù táánò je ji ye, máa, ye bàkà nò.

25 «Ye nò ni gí máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndá 'duù tí nó náa ye táánò kù nò ta bà ma có gítí ngú ọ̀a kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndá 'duù ji yo nó bà nò gbí ro ye káká'í wálá.

26 Káa, à káa Mbíri ká bà nò ọ̀a bà ngbaranga njembí ye á gítí yo.

27 Tacó ye jé ta 'bí gbèe ọ̀rì ngùù 'bí có nìno náa a tí mì Mbíri nó 'do tí yo lá.

28 «Yo kpolo tí 'dóó miṛi yo, wàa yo delè 'ví kpolo tí ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kaa yo tí ndâ mbe kpolo tí ndú nò. Yo kpolo tí ndâ 'duù mi Mbíri, tí ndâ mbe kú kili ta ɾè mi Jézù, náa yí tí Jézù sɿ tàkò ndú ta 'dóó mbelè wó nò.

29 Ye nò ni gí máa, ye má ya gí, ndâ gbù kàzà tí ndâ gbówó kèji gítí yo ta vò i. Ndú kèji gí bà 'bu ɱa yo ta ndâ 'duù tí nó náa yo kú kpolo tí ndú nó kpú gí.

30 'Bí o wúnò ká kèji náa ndâ 'bí 'duù á 'do gbí òkò tí yo bà oloko kú 'dè 'véɾè, tacó wàa ndâ 'duù 'ví kaa 'do tí kpokèji mi yúco ya a i gí tàkò ndá có 'véɾè mí ndâ yì.

31 À má éno, yo kpolo tí yo. Yo te kácáá mí gbí muu yo éno máa, ye táánò jé kɿ nje mbíri ye gítí yo lá. Ye bàkà nèté gítí yo ta ngo-ɾo tà ɾo ye too yé, ta ɾi, ta ndòò ta'ò tacó wàa, yo 'ví dù tí tí ndâ 'duù jáá.

32 Ye kpónó kú kaa yo mí 'bí Mbíri. Ye kú kaa yo jì yí gí tàkò có nambeè mi wó, tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá ta ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mi wó gí nò.

33 «Ye jé ta gbèè ɾi yù gùrúsù á 'do tí 'duù lá. Ye delè jé yù zì bongo 'do tí 'duù lá.

34 Yo nò ni gí máa, ze ta ndâ ka ye mbe kú dù toko ta ye kú 'de ndâ i ɱinò ta go ndú tí ze nó 'dáá gí ká 'do gbí ndâ 'bí ye tí nó náa ye kú tù jì yo nò.

35 Ye bàkà ɱa i 'dáá gí tacó bà tubà jì yo éno máa, 'duù 'ví ka a wu'o, tacó bà koni ta ndâ 'duù ɱinó ta wotí tí ndú wálá nò. Ye kú bàkà ndâ i tí nó ta có tí nó náa Mbe tí ndoo ká 'dè ta 'dóó nje wó éno máa, <Tàkòcò 'duù pete ta bà jé i jì ndâ 'bí ka wó ndii bà li 'bí wó gí tà i 'do 'bí ka wó gí,» nó kácáá kuu gbí njembí ye.»

36 Páwòlò mà gii ye nje có mi wó gí, ndú gii kucuku muungbó ndú ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí mí to. Bindi ndú gii 'deke tí ndú jì Mbíri.

37 Bindi ndâ 'duù tí nó gbaànjé-gbaànjé gii 'bità bà kunduu Páwòlò kú òlò gbí tù wó, ta bà 'dù ngo-ɾo ndú mítí wó, kú nì ta «Wò 'ví ya ndi» jì yí.

38 Có mbe kara ɾé ndú jàngá gí ta o tí nó a có tí nó náa Páwòlò 'dè jì ndú éno máa, ndú káká i bà ɱò ndi gbí ɾo yì wálá nò. Ndú mà gii 'vee Páwòlò cee gí, ndú gii ko yí ya tí gí gbí gbà.

21

Bà ya Páwòlò gí Jèrùzàlèmè

1 Ze mà gii nì, «Yo 'ví dù á ndi,» jì ndâ kpo 'duù tí nó náa Páwòlò tè'è tí ndú 'do Èfàsù nó gí, ze gii di ngo 'do Milétù ndíri ya gí Kòsì. Ze gii yee Ròdè ta 'bí yé, bindi ze gii ndii ya gí Pátàrà.

2 Ze yee Pátàrà si 'bí gbà kú bàkà có bà ya gí Fònèsìyà. Ze bà-i-nò gii ɱè nó tí .

3 Ze mà gii ya kpòò, ze gii dù gbí gbà kú ɱò muu Kípùrù. Káa ze gii si Kípùrù mò gí gbí gálì mi ze bindi ze gii zèè kpokèji jáá ya gí Síriyà. Ze gii ɾò tíyò tacó bà tuɾu ndâ i 'do gbí gbà gí to gbí to Síriyà a i gbí gbata Tíró.

4 Ze bà-i-nò gii pà bà tí ndâ mbe tala có mi Jézù gbí gbata Tíró, ze mà gii 'de ndú gí, ze gii bàkà sili vò-nje só mí mi ze ta ndú. Bèri-mi-Mbíri gii a tàmuu ndú gbí òkò ndâ sili tí nó náa ze tí kuu mi ze ta ndú nò, máa, ndú 'dè có jì Páwòlò éno máa, yí ya gí Jèrùzàlèmè lá.

⁵ Káa, bà ndâ sili mì ze mâ gii cee gî, ze gii 'di me có tí nò náa ndú 'dè jì Páwòlò nò lá. Ta o tí nó náa ze kú gii nje ta nó nó, ndú gii kaa cotí ndâ nù ta ndâ 'vii gí bà ko ze yee ngé nje ngo á tí bàndò bà o gbâ. Ze gii kucuku muungbó ze mí to ta ndú, bindi ze gii 'deke tí ze jì Mbíri. Ze mâ gii 'vee tí ze ta ndú gî,

⁶ ze gii oloko gí gbí gbâ, bindi ndú gii dele ndi ndú kú ya gí 'bá mì ndú.

⁷ Ze gii rò tíyò bindi bà nje nó mì ze 'do Tíró a i ngéé Pitòlémèdà. Ze gii tẹ̀rì bà-i-nò ká gbaànjé kú 'vee ndâ ná'vindi ze.

⁸ Bindi ze gii 'do bà-i-nò ya gí Cèzàriyà. Ze dù á Cèzàriyà a i 'bá mì Filípò tí nó tí mbe kú ma Banga-Ngú-Có, tí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó vò-nje só náa à ruka ndú tí ndâ mbe koni ndâ tú mì Jézù ta bà njèè ndâ i nò,

⁹ ta ndâ nájú wó nà'ò tí ndâ mbutu 'viní mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri.

¹⁰ Ta 'bí o gbaànjé si ze bàkà lambu sili mí Cèzàriyà gî, 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Àgábù, tí mbe kú 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, gii gí 'do gbí to Jùdèyà

¹¹ tacó bà ò ze. Yí mâ gii 'de ze gî, yí gii njaanga wú'dè 'do rẹ̀'dè Páwòlò, bindi yí gii ẹ̀rẹ ta ndâ kò wó ta 'bí wó tí Àgábù toko gî. Bindi yí gii 'dè có jì ze máa, à 'dè ènò a Bèri-mi-Mbíri, máa, «Ndâ Jùdèyà bà ẹ̀rẹ mbe wú'dè tí nó Jèrùzàlémè á go éno, má kózò gî, ndú gii kpì ngbàngà tí wó jì ndâ 'duù ñinò ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

¹² Ze mâ gii 'di có tí nò, ze ta ndâ 'bí 'duù gii 'deke tí ze jì Páwòlò, máa, yí ya gí Jèrùzàlémè lá.

¹³ Káa Páwòlò gii 'visi có jì ze máa, «Yo kú bàkà ènò a ña yè? Yo kú wa a ña yè, kú kàra ta rẹ̀ ye ènò? Ye gbí gbí njembí ye me ká cuki gítí có bà te ye mí gbí zàà lá, ye kili ká'í nó bà ya tacó bà cì ye mí Jèrùzàlémè á muu Mbe tí ndoo tí Jézù gî.»

¹⁴ Bà 'dè 'bí ña có mbe ya gí gbí muu Páwòlò tacó wàa yí 'ví ya gí Jèrùzàlémè lá mâ gii kpò ze gî, ze gii nè nje ze ta bà kì káa ndò có jì yí éno máa, «À bàkà go có mì Mbíri.»

Bà yee Páwòlò gbí gbata Jèrùzàlémè

¹⁵ Ze mâ gii kili ndâ ká'í tacó bà ya ze gí Jèrùzàlémè cee gî,

¹⁶ ndâ 'bí mbe tala có mì Jézù gbí gbata Cèzàriyà gii ko ze ngé yee tí bàndò bà dù ze Jèrùzàlémè, á 'bá mì 'bí 'dakò ta rẹ̀ wó a Mànàsoni. Mànàsoni tí nó a 'duù mbe gí ta 'bá gí Jèrùzàlémè 'do Kípùrù, yí delè a 'duù 'do gbí òkò tí ndâ kpédélé mbe ùnje gítí có mì Jézù.

¹⁷ Ndâ ná'vindi ze gii kaa ndâ ká'í mì ze gí tà'í ta o bà yee ze Jèrùzàlémè ta pètékè tàkòcò ndú.

¹⁸ Ze tẹ̀rì á Jèrùzàlémè ká gbaànjé, bindi Páwòlò gii ya ta ze gí bà ò Jákòmò, wàa ze delè 'ví ò ta ndâ 'bí kpo 'duù mì ze ñinò ta o tí nó kuu gbí gbata Jèrùzàlémè nò.

¹⁹ Ze mâ gii 'vee ndú gî, Páwòlò gii 'vanda ndi ndâ i tí nó náa Mbíri bàkà jì ndâ 'duù ñinò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó á 'do gbí nètè mì wó tí Páwòlò jì ndú.

²⁰ Ndâ kpo 'duù mì ze mâ gii 'di ndâ có tí nò náa Páwòlò 'dè jì ndú nò, ndú gii ùlù Mbíri. Bindi ndú gii 'dè có jì yí máa, «Wò ò ni ta kpéetí lo ngbàrángà'í gî, ná'vindi ze, máa, muu ndâ Jùdèyà ñinò mbe kú zèè tàkìì

mì ndú ta 'bì ndú sósò'ò nó kpónó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí me i bà 'déké-'deke lá.

²¹ Káa ndú 'daá gí 'di có éno máa, wò kú nìbà i jì ndá ka ndú Jùdéyà ñinó mbe kú 'vala ta ndiì á 'bá mì ndá 'bí tende ña 'duù nó éno máa, ndú kaa tí ndú 'do gbí tàkii mì Mòze gí, wàa ndú 'ví ya ta ndá 'viì mì ndú gí gbí gázà lá, ndú delè 'ví bàkà ndá i-Jùdéyà lá.

²² «Káa, có bà gí wò kpónó á gí to nó nó bà ndii muu tù ndú wálá. Á má ènò, ndoo kpónó 'ví bàkà a ña yè?»

²³ Bàkà go có tí nó náa ze bà 'dè jì wò nò. Ndá 'bí 'dakò nà'ò mbe see tí ndú jì Mbíri gí kuu bà-i-nò.

²⁴ Kaa ndú, wàa yo 'ví ya ta ndú gí bà bàkà bà có bà see tí ndú nò 'do tàkò ndú gí. Wò má bàkà go có mì ze nò gí, ndá 'duù 'daá gí bà si ndá có tí nó náa ndú 'di ta rẹ lo nó ká tí ndá có tí kpokèjì sínò, tacó wò waa 'do tí nètè tàkii mì ndá Jùdéyà lá.

²⁵ «Káa, á má gítí ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí có mì Jézù gí káa ndú me ndá Jùdéyà lá nó, ze cu wáràgà jì ndú gí. Ze 'dè có jì ndú gbí wáràgà tí nó éno máa: Ndú gee tí ndú 'do tí bà zò ndá i ñinó náa à ci jì ndá bààci gí nò, ndú 'ví gàa mbelè lá, ndú 'ví zò ndá i ñinó náa à tè miři ndú té-tè nó lá, ndú delè 'ví kpolo tí ndú á 'do tí bà bàkà bangbaya.»

²⁶ Páwòlò gii kaa ndá 'dakò tí nó ta yé bìndi có tí nó ya tí gí bàndò bà 'dii muu ndú nò, yí gii 'do ta ndú kà ya gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri tacó bà ci o gítí bà waa mbelè mì wó muu ndú gbaanjé-gbaanjé 'daá gí, wàa à 'ví bàkà ta bà bà see tí ndú nò 'do tí ndú gí.

Bà zèè Páwòlò

²⁷ Ndá 'bí Jùdéyà mbe gí 'do gbí to Ásiyà má gii nò Páwòlò gbí ndùgù 'bá-Mbíri si ndá sili tí nó vò-nje só tí ndá sili bà bàkà bà see tí ndá 'dakò tí nó nà'ò náa à kaa ndú jì Páwòlò nó dooko bà cee gí, ndú gii volo njembí ndá 'duù gítí wó

²⁸ ta bà go na-ngò-gó ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa, «Ngèlè gítí ze, ndá Ìziriyéli! Ngèlè gítí ze! Ñinó a 'dakò tí nó náa sè tù 'duù jì yí wálá, 'bí to delè náa yí di tí lá nò á muu to tí nó wálá, mbe kú nò ta bà ma rẹ ndoo jì ndá 'duù cee to 'daá gí nó ká nò. A yí nó kuu nó ká kú volo rẹ tàkii mì ndoo. À delè káa gbèe 'dakò tí nó náa yo kú nò yí nó ká kú 'dè vò có gítí bàndò tí nò. Káa yí kpónó gbí ñinó gbètèkè a bàndò tí nó náa à kaa jì Mbíri gí nó ta bà kaa ndá Ìgirigí gí tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.»

²⁹ Ndú 'dè có tí nó, tacó ndú táánò ta 'bí o gbaanjé kùro o bà zèè Páwòlò mì ndú nò nò ndú ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Tòròfímù mbe gí 'do gbí gbata Éfàsù gí gbí gbata Jèrùzàlèmè gí, káa à gii dù gbí muu ndú éno máa, Páwòlò 'daka nò a Tòròfímù tí nó ya tí gí gbí ndùgù 'bá-Mbíri.

³⁰ Có tí nó náa ndá 'dakò tí nó 'dè gítí Páwòlò nò gii volo njembí ndá 'duù gbí gbata Jèrùzàlèmè 'daá gí. Ndú bà-i-nò gii kaa ta ngèlè ya gí bà pà bà tí wó gbí ndùgù 'bá-Mbíri. Ndú má gii gbo yí gí, ndú gii zèè yí, bìndi ndú gii ja yí 'do gbí ndùgù gí sè, bìndi à gii nè ndá njekekèjì ndùgù 'bá-Mbíri gí.

³¹ Ndá 'duù ta o tí nó bà zi Páwòlò gí, náa có má yee tí gbolò 'duù kùro ndá àsikèrì mì ndá Ròmánò gálà, máa, ndá 'duù kú pìi wo gbí gbata Jèrùzàlèmè lá nò.

³² Tacó ènò, yí gii kaa ndá 'bí àsikèrì mí wó ta ndá 'bí kùro ndá àsikèrì mí wó, bindi ndú gii ya ta ndú gí bà 'di nderè wo tí nò. Ndá 'duù má gii ñò ndá àsikèrì mí ndá Rómánò kèjì, ndú gii si bà gbì Páwòlò mí to gí.

³³ Kùro ndá àsikèrì tí nò gii 'dè có ji ndá àsikèrì mí wó bà-i-nò máa, ndú zèè Páwòlò, wàa ndú 'ví ẹrẹ yí ta ndá gínjírì sósò'ò. Ndá àsikèrì má gii bàkà go có mì kpo 'duù mí ndú nò gí, yí gii 'vee ndá 'duù gítí ẹrẹ ña vò i tí nò náa Páwòlò bàkà nò.

³⁴ Káa có gii jò gí tàkò 'vé mì 'dakò tí nò ká tende-tende. Ndá 'duù delè gii dù kú pìi káa wo tí ña ñinó náa bà ñò 'dóó i tí nò náa Páwòlò bàkà nó gii kpò kùro ndá àsikèrì tí nò gí. Yí má gii ñò ènò, yí gii 'dè có ji ndá àsikèrì mí wó máa, ndú ya ta Páwòlò gí gbì kándà mí ndá yì.

³⁵ Ndá àsikèrì má gii yee ta Páwòlò tí dá'và á tí njekeji bà ẹrẹ gí gbì kándà gí, ndú gii te yí 'do bà-i-nò kú ya tí gí tà i té-te, tacó ndá mbè 'duù tí nò gii jì'vì kàzà gí.

³⁶ Ndá àsikèrì má gii ẹrẹ ta Páwòlò gí gbì kándà gí, ndá 'duù gii dù binjii sè kú ẹrẹ kú gí tàmúu ndú, máa, «Yo zi yí gí! Yo zi yí gí!»

³⁷ Ndá àsikèrì má gii ẹrẹ ta Páwòlò gí gbì kándà gí, Páwòlò gii 'vee gbolò 'duù tí nò tí kùro ndú 'dáá gí gbì có Ìgírìgì, máa, «Ye 'dè 'bí có mì ye ji wò?»

Káa 'dakò tí nò gii 'vee Páwòlò máa, «Wò kú 'dè có Ìgírìgì?

³⁸ Wò me 'dakò tí nò tí 'duù Másìrì, mbe 'bì 'bí ña ngú i mì lo, náa wò gii kaa ta ndá 'dakò álifí nà'ò ta ndá zí'i 'bì ndú ya tí gí gbì kángáá nga ngoò kú karaka ta ẹrẹ ndá 'duù gí nó lá?»

³⁹ Káa Páwòlò gii 'visi có ji 'dakò tí nò máa, «Ye a Jùdèyà. Ye gí me 'do gbì 'dé gbata lá. Ye gí a i 'do gbì gbata tí nó tí Tárásùsù á gbì to Silísiyà náa ndá 'duù 'dáá ñò ní gí nò. Bàkà nambeè mì lo, wàa wò 'ví si ye 'ví 'dè có ji ndá 'duù.»

⁴⁰ 'Dakò tí nò má gii ùnje ji Páwòlò máa, yí 'dè có mì wó gí, Páwòlò gii rò táyò pí dá'và, bindi yí gii tee 'bì wó mítí nje wó ji ndá 'duù, máa, ndú dù ngbii. Ndá 'duù má gii dù ngbii gí, Páwòlò gii 'dè có ji ndú gbì nje có mì ndá Jùdèyà.

22

Páwòlò 'dè có ji ndá Jùdèyà gbì nje có mì ndú tí ndá Jùdèyà

¹ Páwòlò gii 'dè có ji ndá Jùdèyà tí nò mbe zèè yí nò, máa, «Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta bà kòcò ye a gí tàkò ndá có tí nó 'dáá náa yo kú 'di gítí ye nò, ndá ná'vindí ye.»

² Ndá 'duù má gii 'di ènó máa, Páwòlò kèjì gí bà 'dè có ji ndá yì gbì nje có mì ndá yì tí ndá Jùdèyà, o gii ẹrẹ déé.

³ Páwòlò bà-i-nò gii 'dè có ji ndú, máa, «Ija ye a Jùdèyà, à duu bú ye mí gbì gbata Tárásùsù á gbì to Silísiyà. À kpolo ye ká kuu mí mì ndoo Jèrùzálèmè to nò. Ye a 'vii-nje-wu mì kpo 'duù tí nó tí Gàmàliyéli, tí gbolò mbe kpolo tí tàkii mí ndoo tí ndá Jùdèyà nò. Có gítí Mbírì táánò kú zii wu gbì njembí ye go i gbì tàkii mí ndá ká gù ndoo ká go ñindi yo nò.

⁴ Ye táánò a vò mbe kú mèèkè'i tí ndá 'dakò 'dè có ji ndá nìi mbe kú co tí «Kpokèjì tí nò» á gí mí kú, ta bà kaa ndú gbì wú ya tí gí gbì zàa.

⁵ Ndá Kùro ndá bu-Mbírì mí ndá Jùdèyà, ta ndá kpo 'duù gbì ngbàngà mí ndú 'dáá gí ká bà 'dè yúcó ji yo, tacó ndá-'bí-lá, ye kpónó kú 'vanda ji

yo a 'verè nò. À ndú táánò ká cu wáràgà je gbí nó mì ye nò, máa, ye ya tí jì ndá ná'vindí ndoo gbí gbata Dámásikù, tacó wàa, ndú 'ví si ye 'ví woo ndá 'duù tí nò 'do kà gí tí gí gbí zàà Jèrùzàlémè, wàa à 'ví yù gázà jì ndú.

6 «'Bí i gii bàkà ye ta ɾi gbúrú, si ye dooko ta gbata Dámásikù gí. Ye ká ta nó, ye mà gii kì ɾo ye, ye gii nò 'bí ɱa ngba'o mbe 'do gbíɾi ngbaranga to rẹgbà tí ye gí.

7 Ye mà gii zeke'o, ye gáa a i tísì. Ye gii dù tísì ká kù 'di kòcò 'duù kù 'vee ye, máa, <Sàwúlè! Sàwúlè! Wò kù mèèkè'i tí ye tacó yè?>

8 «Káa ye gii 'vee 'duù tí nò máa, <A wò tí 'di, Mbe tí ye?>

<Yí gii 'visì có je máa, <Ye a Jézù tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò. Káa wò kù mèèkè'i tí ye.>

9 Ndá ka ye mbe nó nò káa ngba'o, káa ndú 'di kòcò 'duù tí nó mbe kù 'dè có je nó lá.

10 «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nó mbe kù 'dè có jì ye nò, máa, <Ye kpónó 'ví bàkà a ɱa ye, Mbe tí ye?>

<Káa Mbe tí ndoo gii 'visì có je máa, <A gí yaà, wàa wò 'ví ya gí gbí gbata Dámásikù. Áá bà tubà nètè tí nó náa à je wó mí nje nó jì wò a i kà.>

11 Ndá ka ye mbe nó bà-i-nò gii zèè ye tí 'bì ye, kù ja ye gbí sú ɾo ya tí gí gbí gbata, tacó ngba'o tí nò yoo ɾo ye gí.

12 «Ze mà gii yee gbí gbata Dámásikù, 'bí 'dakò ta rẹ wó a Ànàniyá tí 'dakò mbe zèè nètè gítí tàkii mì ndoo tí ndá Jùdèyá ta 'bì wó sósò'ò, náa ndá Jùdèyá mbe kù 'vala gbí gbata Dámásikù 'dáá gí kù te duù mí tí wó ta wotí ká tí ,

13 gii gí gí bà nò ye. Yí mà gii 'de ye gí, yí gii ɾò tìyò á rẹgbà tí ye, bindi yí gii 'dè có jì ye, máa, <Ná'vindí ye Sàwúlè! Zeke'o go ká bà zeke'o mì lo!> À káa póó bà 'di có tí nò náa yí 'dè nò mì ye, ndá ɾo ye sósò'ò ngé gii njaanga tí gí, bindi ye gii nò yí.

14 «Káa Ànàniyá gii 'dè có jì ye, máa, <Mbíɾi mì ndá ká gù ndoo je wó máa, wò 'ví dù tí mbe 'di có tí nó gbí njembí yì nò. Wò 'ví dù tí mbe nò 'Duù tí nó jáá nó ta ɾo lo, wàa wò delè 'ví 'di kòcò wó ta tù lo.

15 Wò kẹ̀jì gí bà dù tí mbe 'dè yú có gítí 'Duù tí nó náa wò nò yí ta ɾo lo nò jì ndá 'duù. À delè káa wò ká bà dù tí mbe 'vanda ndi ndá có tí nó náa wò 'di 'do gbí nje wó nó jì ndá ɱa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

16 À má ènò, wò kpónó kù ù kpòò a ndi yè? À kpónó a o bà caka tí lo ká nò. Caka ndá wò i mì lo gí ta rẹ wó.>

17 «'Bí i mbe gii 'de ye á bindi ɱinò tí kpokẹ̀jì Dámásikù nò a ɱinò: ta 'bì o gbaànjé, si ye kù 'deke tí ye jì Mbíɾi gbí ndugù 'bá-Mbíɾi Jèrùzàlémè, 'bì i gii dù káa bàkà ye goólá ye kù ɾi a ɾii nò.

18 Ye mà gii zeke'o, ye gii nò Jézù. Káa yí gii 'dè có jì ye, máa, <Ngo'vee tí lo! Njè nó 'do Jèrùzàlémè ká kpónó nò. Tacó ndá 'duù Jèrùzàlémè bà ùnje gítí ndá có mì lo náa wò kù 'dè ta rẹ ye nò wálá.>

19 «Káa ye gii 'visì có jì Mbe tí ye máa, <Ndú bà ùnje wálá, tacó ndú nò ye ni tí 'duù tí nó táánò mbe kù nò ta bà gbí ndá mbe kù ùnje gítí lo nó ta ndi tí ndá bándò bà kilí ndá Jùdèyá gí bà ùlù Mbíɾi, delè tí mbe kù kaa ndú ya tí gí gbí zàà nó gí.

20 Ta o tí nó táánò náa à kù zi tí ta Ìsitéfànò tí nó táánò tí mbe kù 'dè yú có ta rẹ lo nó, ye ta o tí nò tè a i gí tàkò có mì ndá mbe zi yí. Ye ta o tí

nò sè kàngá mí tà mbu mì ndú tí kpoò. À delè ta o tí nò a ye ká kú kpolo tí ndâ bòngò mì ndâ mbe zi yí.>

²¹ «Káa, Mbe tí ndoo gii 'visi có je máa, <Njè nó! Ye kú tuu nó a wò ya tí me 'duù ngéé gí 'bá mì ndâ 'duù tí nó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.> »

²² Ndâ 'duù gii 'di có mì Páwòlò yee ká tí có bà tuu yí mì Jézù ya tí ji ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá nò, bindi ndú gii 'bità bà pìi kú, máa, «Yo zi ña 'dakò tí nó 'do muu to tí nó gí! Yo si yí 'ví di ngo lá!»

²³ Ndú gii dù kú tò kú, ta bà miyà ndâ bòngò ta gbí pípìrì, ta bà vaka njú to gí yaà.

Páwòlò túbà tí wó tí 'viì Rómà ji kùro ndâ àsikèrì-Tùliyáni

²⁴ 'Dakò tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó mà gii ñò ènò, yí gii 'dè có ji ndâ àsikèrì mì wó máa, ndú ja Páwòlò ya tí gí gbí kàndà, wàa ndú 'ví gbí yí yee tí o tí nó náa yí 'dè nderè có bà pìi wo mì ndâ 'duù ta yí nó ji ndú gí.

²⁵ Ndâ àsikèrì mà gii ẹre Páwòlò tacó bà gbí yí gí, Páwòlò gii 'vee kùro ndâ àsikèrì tí nó á gbí nètè ta o tí nó nò, máa, «Áa mì yo a yúcó tacó bà gbí 'viì-Rómà á kùro bà 'di nderè ku wó?»

²⁶ 'Dakò tí nó mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii ya gí mì kpo 'duù mì ndú, mbe 'dè có ji ndú máa, ndú ẹre Páwòlò wàa ndú 'ví gbí yí nó, bindi yí gii 'vee yí máa, «Wò kpónó ñò ña i tí nó náa wò kú bàkà nó ni gí? 'Dakò tí nó a 'viì-Rómà.»

²⁷ Kpo 'duù tí nó tí kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí nó mà gii 'di có tí nó, yí gii njè nó ta kò wó ya gí mì Páwòlò, bindi yí gii 'vee yí máa, «'Dè ji ye, wàa ye 'ví 'di gí! Wò a 'viì-Rómà?»

Káa Páwòlò gii 'visi có ji yí máa, «Ye a yí!»

²⁸ Káa 'dakò tí nó gii 'visi có ji Páwòlò máa, «Ye sì bà dù tí 'viì-Rómà ta gbolò i!»

Káa Páwòlò gii 'visi có ji yí máa, «Káa a jò ye tí 'viì-Rómà jò-jò!»

²⁹ Ndâ àsikèrì tí nó náa à kaa ndú, máa ndú mèèkè'i tí Páwòlò nó, mà gii 'di có tí nó náa yí 'dè ènó máa, yí a 'viì-Rómà nó, ndú gii dù ká to nò ta'va see-see gí. Có tí nó delè gii te a gúku mítí kpo 'duù mì ndú mbe 'dè có ji ndú màa, ndú ẹre yí wàa ndú 'ví gbí yí nò.

³⁰ Yé mà gii too bindi có tí nó gí, gbolò 'duù kùro ndâ àsikèrì 'dáá gí gii tuu tú, máa, à njaanga Páwòlò 'do gbí wú gí, wàa à 'ví gí ta yí ji yí. Yí delè gii kili ndâ Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú, tacó wàa, yí 'ví 'di 'dóó nderè có tí nó mì ndâ Jùdèyà ta Páwòlò nó 'do mì ndú.

23

Páwòlò 'dè nderè ku wo gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà

¹ Páwòlò gii zeke ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndâ Jùdèyà ngbóó, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindi ye! Ye kú 'vala ta njembí ye ngbàrángà'i kùro Mbíri ta vò có gbaanjé gbí njembí ye wálá yee tí kpónó.»

² Ànàniyá tí Kùro ndâ bu-Mbíri mì ndâ Jùdèyà mà gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè nò, yí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kú rò tíyò règbà tí Páwòlò gbí ngbàngà nó, máa, ndú gbí nje wó nè gí takò có mì wó nò.

³ Káa, Páwòlò gii 'visì có ji Ànànyà, máa, «Mbírì wúnò bà gbì nje lo nè gí tàkò có mì lo ká go ñinó kpónó náa wò bàkà ta ye nò, ndí lo ñò-go-gba! À te wò mí pí jàlambà tí nò máa, wò 'ví waa có a i ta yúcó, káa, à kpónó te wò á gítí bà 'dè có ji ndâ 'duù máa, ndú gbì ye ta 'verè a yè?»

⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe rò jara-jàràà kú 'di có gbí ngbàngà nó mâ gii 'di có tí nò náa Páwòlò 'dè ji Ànànyà nò, ndú gii 'vee yí máa, «Wò go nò a Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, tí 'duù mì Mbírì nó?»

⁵ Káa Páwòlò gii 'visì có ji ndú máa, «Ye kùtáà ñò ni éno máa, yí a Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà nò lá, ndâ ná'vindí ye. Ye ñò ni gí, máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Wò 'ví be gba mì yo lá.» »

⁶ Páwòlò ta o tí nò ñò ni gí máa, có mì ndâ Jùdèyà tí nó 'dáá mbe tí ngbàngà nó njèè gbí tí sósò'ò: ndâ mbe kpolo tí tàkù mì ndâ Jùdèyà, tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú, gii je ndâ 'bí ña Jùdèyà tí ndâ mbe ùnje gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá. Tacó èno, Páwòlò gii 'dè có ji ndâ 'duù gbí ngbàngà máa, «Ndâ ná'vindi yé, ye a mbe kpolo tí tàkù mì ndoo tí ndâ Jùdèyà. Nderè bà rò tíyò mì ye kùro ndâ gba wúnó nó a có bà kofo có mì ye lì mítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú.»

⁷ Rè bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú náa Páwòlò ni mí gbí nje wó nò gii tanga a gbínje mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, ta ndâ Jùdèyà ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nò.

⁸ Ndâ ñinó mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó delè ùnje éno máa, ndâ basili ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gí kuu tí nò lá. Káa ndâ mbe ùnje gítí có bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú ùnje gí màa, ndâ basili ta ndâ ña ndâ lilí 'dáá gí kuu tí .

⁹ Ndâ 'duù gii 'bità bà tò kú ta kòcò ndú wòò gbí ngbàngà. Mâ gii zeke'o, ndâ 'bí mbe ñibà i mì ndâ Jùdèyà, tí ndâ 'duù 'do gbí òkò tí ndâ mbe ùnje gítí 'válá bindi ku gí, gii òloko gí yaà, bindi ndú gii tí muu Páwòlò ta wotí ká tí , máa, «Ze ñò vò i mì 'dakò tí nó lá. Lilí má 'dè có ji yí, basili delè má 'dè có ji yí, káa a yè ká tí?»

¹⁰ Kùro ndâ àsikèrì-Tùliyàni mâ gii ñò éno máa, wo tí mì ndâ Jùdèyà kú gii bàkà có bà gbo nje a i ta bà zèè 'bí ndú, gúku gii zèè yí gí, máa, ndú bà yaka gbí Páwòlò. Tacó èno, yí gii tuu ndâ àsikèrì mì wó, máa, ndú ya gí bà ja Páwòlò ta wotí 'do gbí òkò tí ndú gí, waa ndú 'ví ya ta yí gí gbí kándà.

¹¹ Mbe tí ndoo gii túbà tí wó ji Páwòlò ta bèbili tí nò, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «Zèè njembí lo, tacó wò 'dè có tí ye á ji ndâ 'duù gbí gbata Jèrùzàlémè gí. Wò delè bà ya gí bà ma có tí ye ji ndâ 'duù gbí gbata Rómà á go èno.»

Ndâ Jùdèyà toko có gítí bà bàkà vò i ta Páwòlò

¹² Yé mâ gii too gí, ndâ 'bí Jùdèyà gii kili bà muu ndú gbí kóó, bindi ndú gii ẹre gba có mì ndú gbaanjé, ta bà see tí ndú éno máa, ndâ yí bà zò i wálá, ndâ yí delè bà njù ngo wálá, yee tí o tí nó náa ndâ yí má zi Páwòlò gí.

¹³ Muu ndâ 'dakò mbe toko có tí nò 'dáá gí ndii zi'duù-só gí.

¹⁴ Ndú gii kaa bindi bà ẹre gba có mì ndú nò ya gí mì ndâ Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà, ta ndâ gba gbí gbolò ngbàngà mì ndú. Bindi

ndú gii 'dè có ji ndú máa, «Ze see tí ze kpolo ngé ndii gí éno máa, ze bà zò i wálá yee tí o tí nó náa ze má zi Páwòlò gí.

15 À má éno, sè có kpónó a i mì yo. Yo tuu 'duù ji kùro ndá àsikèrì-Tùliyàni. Yo bàkà tí yo go ndá 'duù ñinó náa à gbí njembí yo a có bà 'viiki gbí có mì wó ngbàràngà'i nò. Káa ze bà ngùù tí ze kù ù bà gí ta yí a i mì kpokèji, wàa ze 'ví zi yí kùro bà yee ta yí kùro yo.»

16 Káa si ndá mbe wàtà tí nò kù 'dè có mì ndú nò, nùkù Páwòlò tí 'viì mì nàmi wó gii 'di gí. Yí bà-i-nò gii ya gí bà 'vanda ndi ndá có tí nò ji nùkù wó.

17 Páwòlò má gii 'di ndá có tí nò náa nùkù wó 'vanda ji yí nò 'dáá gí, yí gii 'tè'è tí 'bí kùro ndá àsikèrì gbaànjé, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «'Daka 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì yo. Có kuu mì wó tacó bà 'dè ji yí.»

18 Kùro ndá àsikèrì tí nò gii bala 'viì-'dakò tí nó ya tí ji kpo 'duù mì ndú, bindi yí gii 'dè có ji yí máa, «A Páwòlò tí nó gbí zàà nó ká 'tè'è tí ye, bindi yí gii 'de có ji ye éno máa, ye bala 'viì-'dakò tí nó gítí ji wò, tacó có kuu mì wó tacó bà 'dè ji wò.»

19 Kùro ndá àsikèrì-Tùliyàni bà-i-nò gii yèè ta 'viì-'dakò tí nó 'do gbí òkò tí ndá 'duù gí ndii, bindi yí gii 'vee yí máa, «A có yè ká mì lo tacó bà 'dè ji ye?»

20 Káa 'viì-'dakò tí nò gii 'visì có ji yí máa, «Ndá Jùdèyà ẹre gba có mì ndú éno máa, ndá yí kèjì gí bà 'deke tí ndá yí ji wò taàbé, máa, wó 'ví si Páwòlò 'ví ya gí gbí ngbàngà mì ndá yí, tacó wàa, ndá yí 'ví 'viiki gbí có mì wó niki maa.

21 Káa wò 'ví ya gí gbí có tiṛì mì ndú nò lá. Tacó ndá 'duù mì ndú, go ndá 'dakò zi'duù-só, go mbu mì ndú mí kpokèji gí kù ù ta ndi wó. Ndá 'dakò tí nó see tí ndú gí, máa, ndá yí bà zò i wálá, ndá yí delè ba nju ngo wálá, yee tí o bà zi Páwòlò mì ndá yí. Ndú kpónó léngé-lenge kù ù káa ndi kòcò lo.»

22 Kùro ndá àsikèrì-Tùliyàni bà-i-nò gii 'dè có ji 'viì-'dakò tí nó tí kpoò si yí kù je nó ji yí, máa, «À kpétí káa 'di wè, wò 'ví 'dè có ji yí máa, wò 'dè có tí nó ji ye gí nò lá.»

À 'dòkò Páwòlò 'do Jèrùzàlémè ya tí gí gbí zàà Cèzàriyà

23 Kùro ndá àsikèrì-Tùliyàni tí nò gii 'tè'è tí ndá 'bí 'duù tàkò wó sósò'ò, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'deke ndá àsikèrì zi'duù-vò ta bà só (200), ta ndá mbe o jùwàdi zi'duù-ta'ò-nje muu'bi (70), ta ndá mbe 'doò zi'duù-vò ta bà só, wàa yo 'ví 'bí nó ta ndú si o má gbooko gí kù ya gí Cèzàriyà.

24 Yo 'ví kaa ndá 'bí jùwàdi tacó tí Páwòlò, wàa yo 'ví 'daka yí ya tí ji gbolò 'duù tí nó tí Fèlicè nò. 'Bí i 'ví gàà tí wó tí kpokèji lá.»

25 Yí delè gii cu wàràgà gí tàkò Páwòlò éno máa,

26 «'Jinó á ye tí Kiláwúdiyò Lísiyà ká kù cu wàràgà tí nó ji wò, tí gbolò kpo 'duù mì ye tí Fèlicè. Ye 'vee wò ma.

27 «Ndá Jùdèyà táánò zèè 'dakò tí nó tí Páwòlò, náa ye kpónó kù tuu yí ya tí ji wò nò. Ndú ta o tí nó bàkà có bà zi yí ngé gí, káa, a ye ká gii ya gítí ndú ta ndá àsikèrì mì ye, bindi ye gii 'vala yí 'do 'bi ndú gí. Ye má gii 'di có éno máa, Páwòlò a 'viì-Rómà,

28 ye gii ya ta yí gí gbí gbolò ngbàngà mì ndú tí ndá Jùdèyà, tacó wàa, ye 'ví 'di nderè ku wó.

²⁹ Káa, ndú gii 'deeke bà dì ji ye a tà ndâ kponje mì ndú ta ndâ Páwòlò gítí ndâ i gbí tàkii mì ndú tí ndâ Jùdèyà. Ye gii 'di 'dóó có ñinó náa ndú 'dè ji ye mbe 'vii tí có bà waa có ku mítí 'duù gbí nó lá. À delè me ndâ có náa à 'ví te tí ta 'duù mí gbí zàà nó lá.

³⁰ Ye kpónó kú tuu 'dakò tí nó tí Páwòlò nó ya tí ji wò, tacó waa, ndâ ka wò mbe có 'ví ya gí bà ñi rẹ ña i tí nó náa yí bàkà nó mí kùro lo. Tacó ye 'di có máa, ndâ Jùdèyà toko có tà bèngii á gítí bà zì yí gí.»

³¹ Ndâ àsikèrì gii ko Páwòlò go kòcò kpo 'duù mì ndú nó ta bèbìlì tí nó ngé yee tí 'bí to náa à kú ñi mítí a Àndipàtiridà.

³² Yé mà gii too gí, ndâ àsikèrì ñinó mbe kú nó ta kò ndú nó gii dele ñinđi ndú 'do bà-i-nò ya gí gbí kándà mì ndú, si káa ndâ mbe jùwáđi kú ndii ta yí ya tí gí Cèzàriyà.

³³ Ndâ àsikèrì mà gii yee Cèzàriyà, ndú gii ya ta Páwòlò ta wáràgà tí nó náa kpo 'duù mì ndú cu gí tàkò wó nó ji Fèlicè.

³⁴ Fèlicè mà gii 'deke wáràgà tí nó náa à cu gí tàkò Páwòlò nó cee gí, yí gii 'vee Páwòlò gítí to tí nó náa yí gí 'do tí nó. Yí mà gii 'di éno máa, Páwòlò gí 'do gbí to Silísiyà,

³⁵ yí gii 'dè có ji yí máa, «Ye bà 'di kòcò lo ta o tí nó náa ndâ mbe kpi ngbàngà tí lo mà gí 'do Jèrùzàlémè gí.» Bìndi yí gii 'dè có máa, à ya gí bà kpòlo tí wó mí 'bá mì gbolò 'duù mì ndâ Rómànò mbe kú zèè gbata Cèzàriyà.

24

Páwòlò gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹ Páwòlò bàkà mí Cèzàriyà a sili vò, bìndi Ànàniyà tí Kùro ndâ bu-Mbírì mì ndâ Jùdèyà bà gii yee ta ndâ 'bí kpo-'duù-'bá mì ndú, gii je 'bí 'dakò tí muu-có ta rẹ wó a Tèrètùlù. Bìndi ndú gii 'vanda ndi ndâ có tí nó mì Páwòlò mbe kú millisé tí ndú nó ji Fèlicè.

² À mà gii tè'é tí Páwòlò gí tí ji ndú kùro Fèlicè gí, Tèrètùlù gii 'bità bà 'dè có muu ndâ Jùdèyà éno máa, «Muu ndâ 'duù mì ze jé ba gbí o mì lo lá, 'bá mì ze delè kú ya gí kùro ta banga tí, tacó wò tí Fèlicè, tí kpo 'duù mì ze, a 'dakò mbe kú kojo có me 'dú gí kùro.

³ Ndâ 'duù mì ze cee to 'dáá gí ta o 'dáá gí kú lì 'bì ndú gí tà bà ya 'bá mì ze gí kùro nó ta pètèkè tàkòcò ndú.

⁴ Go bà volo gbí o mì lo ta bà 'vanda có cúú-cu-cù tí ye wálá. Káa, ye kú yù 'do mì lo a nambeè éno máa, wò 'ví sè tù lo gítí ndò có mì ze nó.

⁵ «Ze 'de 'dakò tí nó kuu nó tí gbèè kini mbe zii yà. Yí tanga i mí gbí òkò tí ndâ Jùdèyà cee muu to tí nó 'dáá gí. Yí delè a mbèrèmbé kùro ndâ mbe kaa tí ndú gí gbí gèrè mì 'dakò tí nó mbe gí 'do Názàrètì nó.

⁶ Yí táánò ta 'bí o bà-i-nò gii bàkà có bà gbètèkè 'bá-Mbírì. Ze gii zèè yí, máa, ze 'ví waa có mítí wó go i gbí tàkii mì ze tí ndâ Jùdèyà.

⁷ Káa Lísiyà tí nó tí kùro ndâ àsikèrì-Tullyàni nó gii yuu tí wó gí gbí có tí nó, bìndi yí gii ja yí 'do tí ze ta wotí gí.

⁸ Yí tí Lísiyà tí gii 'dè có ji ndâ 'duù tí nó mbe kpi ngbàngà tí wó ji ze nó éno máa, ndú gí ta có tí nó a i gí kùro lo. Wò delè kpónó má 'vee yí tí Páwòlò, yí ta nje wò bà 'dè ji wò gí, máa, ze kú waaka gítí me có lá.»

⁹ Tèrètùlù mà gii 'dè có cee gí, ndâ Jùdèyà 'dáá gí gii 'bità bà tòò ta có tí nó náa yí 'dè nó ji Fèlicè, máa, «Có tí nó a yúcó! Có tí nó a yúcó!»

Páwòlò njaanga mìrì wó ta nje wó gbí ngbàngà kùro Fèlicè

¹⁰ Ndá Jùdèyà má gii 'dè bà có mì ndú cee gí, Fèlicè gii bàkà 'bì wó jì Páwòlò, máa, yí 'dè có. Páwòlò bà-i-nò gii 'visì có gí tàkò có mì ndá Jùdèyà nò jì Fèlicè éno máa, «Tàkòcò ye peteke gítí bà 'dè nderè ku ye mí kùro lo tí Fèlicè ngé ma, tacó ye òò ní gí, máa, wò dù pí jàlàmbà tí nò kú waa có gbí òkò tí ndá 'duù mì ze ta mbè ndoò.

¹¹ Á káa wò ká bà 'viiki gbí ònò ta kpéetí lo, máa, ye kpónó sì sili ndii muu'bi-nje só á bindi bà ya ye gí bà bàkà i-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè lá.

¹² Ndá Jùdèyà 'de ze kú tò kponje ta 'duù gbaanjé lá. Ndú 'de ye kú ònòkò muu ndá 'duù á gbí ndùgù 'bá-Mbíri lá. Ndú delè 'de ye kú ònòkò muu ndá 'duù á tí bàndò bà kili ndá Jùdèyà gí bà ùlù Mbíri lá.

¹³ 'Bí 'duù gbaanjé 'do gbí òkò tí ndú bà ùnje gítí bà zò cú mí kùro lo kpónó máa, ndá có tí nò náa ndá yí 'dè nò a yúco nò delè wálá.

¹⁴ «Có mì ndú gbaanjé náa ye bà ùnje gítí á mí kùro lo gí káa có tí nó náa ndú 'dè éno máa, ye kú bàkà i jì Mbíri mì ndá ká gù ze ta ndá yí á gbí 'bí òkò kpokèjì náa ndú kú ní mítí a gèrè mì 'bí 'dakò mbe gí 'do Názàrèti nò. Káa ye delè ùnje gítí ndá có mì Mòze, ta ndá có gbí ndá wàràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri, núú gí.

¹⁵ Ze ta ndú 'dáá gí kú kojo có gítí bà 'vala ndi ndá tó 'duù ta ndá vò 'duù 'do gbí muu'dú ndú lí ká mítí Mbíri.

¹⁶ Ye kú te kpo muu tacó wàa njembí ye 'ví dù ngbàrángà'i kùro Mbíri nò gbí có tí nò. Á delè nò a nderè bà kojo vò có mì ye gítí ndá 'duù lá ká nò.

¹⁷ «Á tí ye a mbè ndoò náa ye 'dò kò ye mí Jèrùzàlémè lá. Káa ye gí ta nó tí nó ta i-'bì ye tacó bà koni ta 'bá. Ye delè gí nó a nó bà bàkà i-Mbíri.

¹⁸⁻¹⁹ Ònò a gbí có tí nò náa ndú 'de tí ta ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri nò ká nò. Káa, a má nje ndú a kponje, ndá 'bí Jùdèyà kuu tí mbe gí 'do gbí to Ásiyà, náa ye kojo có éno máa, wò kùtáá má 'di kòcò ndú, áá bà òkò tí ye ma. Ndá 'duù me mbè ta o tí nò náa ndú 'de ta ye gbí ndùgù 'bá-mbíri nò wálá, ye delè ta o tí nò bàkà wo ta 'bí 'duù gbaanjé lá.

²⁰ Káa ndá Jùdèyà tí nò mbe gí 'do Ásiyà nò má wálá, ndá 'duù tí nó mbe je ye gí tí gí kùro lo nó 'ví ní rẹ̀ òkò vò i tí nó táánò náa à 'dè tí ye gbí ngbàngà mì ndú tí ndá Jùdèyà nó jì wò.

²¹ Vò i tí nó náa ye bàkà ta ndá Jùdèyà nó a có tí nó náa, ye rò tíyò gbí òkò tí ndú, bindi ye gii kò-kò jì ndú éno máa, «Yo wúnó rò ye mí gbí ngbàngà nó a i muu có bà tee njembí ye mítí có bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú' nò.»

Páwòlò gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà

²² Fèlicè gii 'visì có jì Páwòlò máa, «Ye bà 'viiki gbí ndá có mì lo nò ta o bà gí Lísiyà tí gbolò 'duù kùro ndá àsikèri-Tùliyáni gbí gbata Jèrùzàlémè 'dáá gí.» Fèlicè 'dòkò o bà 'dè ngbàngà tí nò, tacó yí 'di gbí có gítí «Kpokèjì tí nò» ngbàrángà'i gí.

²³ Yí bà-i-nò gii 'dè có jì kùro ndá àsikèri tí nó mbe kú kpolo tí Páwòlò nó máa, yí zeke'o tí wò òkò maa, wàa ndá kómbe wó má gí ta ndá i jì yí, yí 'ví biya bà je jì yí lá.

²⁴ Fèlicè bàkà káa làmbu sili bindi có tí nò, bindi ndú gii 'daka tí ndú ta na 'bá mì wó Dürüsèlá, tí jù Jùdèyà, ya gí mì Páwòlò gbí zàà. Ndú má

gii yee kà, yí gii tuu 'duù gí tàkò Páwòlò, tacó wàa yí 'ví 'di có gítí bà tee njembí 'duù mítí Bindi-Mbíri tí Jézù á 'do gbí nje wó.

²⁵ À mà gii gí ta Páwòlò gí, yí gii 'bità bà 'dè có ji Fèlicè a i gítí bà dù 'duù jáá kùro Mbíri, ta có gítí bà bàkà i me gí tàkò có mì sé njembí lá, gii je có gítí bà waa có mì Mbíri ta ndòngbù o wúnò. Fèlicè mà gii 'di ndá có tí nò, gúku gii zèè yí gí. Yí bà-i-nò gii 'dè có ji Páwòlò máa, «Ya kpónó gí bàndò mì lo. Ye bà tè ndi é tí lo ta 'bí o ñinó náa a tí.»

²⁶ Fèlicè gii tuu tú gí tàkò Páwòlò 'do bìnidi o tí nò ká tàndi ka wó, tacó à gii dù gbí muu wó a có máa, Páwòlò 'ví je làmbu i ji yí.

²⁷ Fèlicè too káa ndoò sósò'ò mí Cèzàriyà, bìnidi à gii 'dòkò yí gí. À gii gí a i ta 'bí 'dakò ta rẹ wó a Pórókiyò Fésitù gí bìnidi wó. Fèlicè gii njẹ nó si Páwòlò ká mí gbí zàà tacó bà peteke tàkòcò ndá Jùdèyà.

25

Páwòlò 'dòkò ngbàngà mì wó 'do kùro Fésitù ya tí gí kùro ngáangbá gba mì ndá Ròmánò

¹ Fésitù bàkà bìnidi bà ki tí wó pí jàlàmbà bìnidi Fèlicè káa sili ta'ò, bìnidi yí gii njẹ nó 'do Cèzàriyà ya gí Jèrùzàlémè.

² Yí mà gii yee kà, ndá bu-Mbíri, ta ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá gba mì ndá Jùdèyà gii 'dè ndá có mbe ñiki lá gítí ngbàngà mì Páwòlò ji yí,

³ ta bà 'deke tí ndú ji yí see-see éno máa, yí má dele ndi wó gí Cèzàriyà, yí 'ví bàkà nambèè mì wó wàa yí 'ví tuu Páwòlò gí Jèrùzàlémè. Ndú 'vii ña có tí nò tacó wàa ndá yí 'ví ngùù tí ndá yí mí kpokèji tacó bà zi yí.

⁴ Káa Fésitù gii 'visi có ji ndú éno máa, «Páwòlò kuu gbí zàà gbí gbata Cèzàriyà.

⁵ À má éno, yo si ze 'ví ya ta ndá 'bí kpo 'duù mì yo gí kà. Yí má bàkà a 'bí ña i mbe lè gí, ndá kpo 'duù mì yo nò 'ví kpi ngbàngà tí wó mí kà.»

⁶ Fésitù bàkà mí Jèrùzàlémè káa i dé gítí sili muu'bi, bìnidi yí gii dele ndi wó ya gí Cèzàriyà. Fésitù yee Cèzàriyà ká go wúnó, yé mà gii too gí, yí gii tè'é tí Páwòlò gí gbí ngbàngà kùro wó.

⁷ Páwòlò mà gii gí gí, ndá Jùdèyà tí nó mbe gí 'do Jèrùzàlémè nó gii tí 'dee yí gí, kù waaka ndá 'bí ña có náa ndú nò dúú rẹngbó ndú ni lá á gítí wó.

⁸ Káa Páwòlò gii 'visi có gí tàkò ndá có mì ndá Jùdèyà nò ji Fésitù máa, «Vò i mì ye náa ye bàkà gítí tàkù mì ndá Jùdèyà wálá. Vò i mì ye náa ye bàkà gítí 'bà-Mbíri wálá. Vò i mì ye delè náa ye bàkà gítí ngáangbá gba mì ndá Ròmánò wálá.»

⁹ Káa Fésitù gii 'vee Páwòlò máa, «Wò ùnje gítí bà ya ta ye gí Jèrùzàlémè, wàa à 'ví 'viiki gbí ndá có tí nò náa ndá 'duù tí nò 'dè gítí lo kpónó mí kùro ye nó mí kà gí?» Fésitù 'vee ña 'vé tí nò tacó à tí wó a go bà peteke tàkòcò ndá Jùdèyà.

¹⁰ Káa Páwòlò gii 'visi có ji Fésitù éno máa, «Ye kpónó kù rò tiyò nó a i gbí ngbàngà mì ngáangbá gba mì ndá Ròmánò. Ñinó a bàndò bà 'vee gbí nje ye ká nò. Ye bàkà vò i ta ndá Jùdèyà lá. Wò delè ta kpéeti lo nò ni ngbàrángá'í gí.

¹¹ Ye kùtáà má bàkà 'bí ña gbolò vò i mbe 'vii tí i bà waa có ku mítí ye gí, ye bà kii'ba 'do tí ku wálá. Káa 'bí có gbaànjé gbí òkò ndá có mì ndá 'duù tí nò náa ndú 'vanda nò mbe 'vii tí có bà zi ye má wálá, yúcó mì 'bí 'duù

tacó bà je ye jì ndú, wàa ndú 'ví zi ye nò wálá. À má éno, 'dòkò ngbàngà mì ye ya tí gí Rómà, gí kùro ngáàngbá gba mì ndá Rómánò.»

¹² Ndá Fésitù ta ndá kpo 'duù gbí ngbàngà mì wó mà gii 'viiki gbí có tí nó náa Páwòlò 'dè nò gí, Fésitù gii 'visi có jì yí máa, «Wò 'dòkò ta ngbàngà mì lo gí kùro ngáàngbá gba mì ndá Rómánò gí, wò bà ya a yí gí kùro ngáàngbá gba mì ndá Rómánò.»

Fésitù 'vanda ndi ngbàngà mì Páwòlò jì Àgìrípà

¹³ À bàkà bindi ngbàngà mì ndá Páwòlò nò me gbolò o lá, bindi Àgìrípà tí gbolò gba gii co wiři gí gí Cèzàriyà tacó bà 'vee Fésitù. Ndá Àgìrípà gí gbí nó tí nò ta 'bí gbolò ni ta rẹ wó a Bèrènikè.

¹⁴ Ndú bàkà gbí nó wiři mì ndú nò a mbè sili. Tacó éno, Fésitù gii 'vanda ndi có tí nó gbí òkò tí ndá Páwòlò ta ndá Jùdèyà nó jì Àgìrípà, máa, «'Bí 'dakò náa Fèlicè ya si yí mí gbí zàa kuu kàzò.

¹⁵ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí Jèrùzàlémè nó, ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyà, ta ndá kpo 'duù mì ndú, gii 'dè ndá có mbe niki lá gítí wó jì ye, ta bà 'deke tí ndú jì ye éno máa, ye waa có míti wó.

¹⁶ Káa ye gii 'visi có jì ndú máa, «Áá mì ze tí ndá Rómánò waa có míti 'duù gbí kongbó wó lá, yee ká tí o tí nó náa ndú má 'bee muu có ta ka wó mbe có gí.»

¹⁷ Tacó éno, ye mà gii dele ndi ye 'do Jèrùzàlémè, ye gii tẹri ká gbaanjé, bindi ye gii tuu tú, máa, à gí ta 'dakò tí nó gí gbí ngbàngà kùro ye.

¹⁸ À mà gii gí ta yí gí, ndá mbe kpì ngbàngà tí wó gii 'vanda ndá có tí nó mbe kú milisè tí ndú nó. Káa ye 'de 'dóo nji có gbí òkò tí ndá có mì ndú nò mbe ya mò gí mì ndá ọa vò i tí nó náa ye kú kořo có máa, ndá-'bí-lá wè, nó lá.

¹⁹ Káa ndú gii dù kú tò kponje ta ndú ká gítí ndá i gbí tàkii mì ndú tí ndá Jùdèyà, delè gítí 'bí ọa 'dakò mbe cì gí, ta rẹ wó a Jèzù, káa Páwòlò máa, yí kuu káa wuù.

²⁰ Bà waa có mì ndú nò gii kpò ye gí, tacó ọnò a ọa ngbàngà náa ye jé bàkà sàa kùro lá.

«Tacó éno, ye gii 'vee Páwòlò máa, à má niki tí wó gí, wàa ye 'ví kaa ndú ya tí gí bà 'di yúco a i 'do mì ndá kpo 'duù mì ndú tí ndá Jùdèyà gbí ngbàngà mì ndú à Jèrùzàlémè.

²¹ Káa yí gii biya gí, máa, yí bà dù ká gbí zàa kú ù bà 'di ndòngbú có 'do mì ngáàngbá gba mì ndá Rómánò. Tacó éno, ye gii 'dè có éno máa, à kpòlò tí wó mí gbí zàa yee tí o bà tuu yí ya tí jì ngáàngbá gba mì ndá Rómánò.»

²² Àgìrípà bà-i-nò gii 'visi có jì Fésitù máa, «Go bà 'di kòcò 'dakò tí nó ta 'dóo tù ye kuu tí ye.»

Káa Fésitù gii 'visi có jì yí máa, «Wò bà 'di kòcò wó taàbè.»

²³ Yé mà gii too go có mì Fésitù nò gí, ndá kpo-kpò 'duù kùro ndá àsikéri-Tùliyáni ta ndá kpo-'duù-'bá gbí gbata Cèzàriyà gii ko ndá Àgìrípà ta Bèrènikè tí bà ko ndá gba ya tí gí gbí ngbàngà. Ndú mà gii yee gbí ngbàngà gí, Fésitù gii tuu tú, máa, à ya gí bà gí ta Páwòlò 'do gbí zàa.

²⁴ À mà gii gí ta Páwòlò gí, Fésitù gii 'dè có jì Àgìrípà máa, «Ye kú 'dè có tí nó jì wò tí Àgìrípà tí gbolò gba. Wàa ndá 'duù tí nó náa ndoo kpónó kuu ta ndú gbí ngbàngà nò delè 'ví dù kú 'di ta tù ndú. À kuu kùro yo nó

a 'dakò tí nó náa ndá Jùdèyà gbí ña ndú 'dáá gí, ndá ñinó Jèrùzàlèmè, ta ndá ñinó mi ndoo Cèzàríyà to nó nó, kaa gí gí mi ye ta bà pìi kù máa, ye zi yí gí nó.

²⁵ Káa, ye ñò 'dóó wò i mi wó wàa ye 'ví zi tí ta yí nó lá. Káa ndòngbú có mi ye kpónó a i éno máa, ye bà tuu ngbàngà mi wó a i jì ngáàngbá gba mi ndá Rómánò, á go có mi wó náa yí ká 'dè ta nje wó mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.

²⁶ Káa, ye ñò 'dóó có ñinó náa ye 'ví 'dè gí tàkò wó ya tí jì kpo 'duù mi ye tí ngáàngbá gba mi ndá Rómánò nó lá.

«Taco ènò, ye kpónó gí ta yí gí kùro ndá 'duù tí nó gbí ngbàngà nó 'dáá gí kpolo ma a i tacó tí lo tí Àgírípà tí gba. Taco wàa, ndoo 'ví 'vee gbí nje wó, ndá-'bì-lá, ye 'ví 'de ta có bà 'dè gí tàkò wó.

²⁷ Taco bà tuu 'duù mi ye 'do gbí zàa ya tí gí Rómá ta có tàkò wó wálá bà si ye go 'bí ña 'duù ñinó ta muu tí wó wálá nò.»

26

Páwòlò 'dè có kùro Àgírípà

¹ Fésitù má gii 'dè có cee gí, Àgírípà gii 'dè có jì Páwòlò máa, «Có má kuu mi lo, njaanga miṛi lo.»

Páwòlò bà-i-nò gii kaa 'bì wó gí yaà ta líkí'o kùro Àgírípà, bindi yí gii ya kpéké've gítí ndá i tí nó mbe bàkà tí gbí òkò tí ndú ta ndá Jùdèyà nó jì yí, máa,

² «Ye koṛo có máa, à tí ye a tó pá, náa ye wúnó kù 'dè tí ta kòcò ye gí tàkò ndá có tí nó náa ndá Jùdèyà 'dè gítí ye gbí ngbàngà nó a i mí kùro lo tí Àgírípà, tí gbolò gba mi ze.

³ Taco wò 'di gbí tàkii mi ze tí ndá Jùdèyà ngé cee gí. Wò ñò ndá ña i ñinó náa à má gbo ndú mí gbí còngò ta ndá Jùdèyà káa ndú bà ba gbí còngò tí nó gí nó ni gbaànjé-gbaànjé gí. À má ènò, ye kù 'deke a tí ye jì wò, máa, wò zèè njembí lo, wàa wò 'ví sè ta tù lo gítí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì wò nò.

⁴ «Ija bà 'vala ye 'do gbí 'viì-'dakò, náa ye kpolo tí mí gbí òkò tí ndá nambe ye kpòò yee tí o tí nó náa ye gii ya tí gí Jèrùzàlèmè nó, a ña 'válá ñinó náa ndá Jùdèyà 'dáá gí ñò ni gí.

⁵ Ndú ñò ye ni ta kòndi o, náa ndú kùtáa má a ndá 'duù mbe 'dè yúco, ndú bà 'dè ta nje ndú gí, máa, ye kù ṛu a ndi ndá 'duù ñinó mbe zèè có gítí tàkii mi ze tí ndá Jùdèyà kácá-kácá nò. Ye táánò a mbe kpolo tí tàkii mi ze tí ndá Jùdèyà.

⁶ «À kpónó kù 'vee gbí nje ye gbí ngbàngà nó a i gítí có bà koṛo có mi ye lì mítí cí tí nó náa Mbíṛi táánò ci ta ndá ká gu ze nò.

⁷ Cí tí nó náa ndá 'duù gbí ndá ña ze tí ndá Jùdèyà muu 'bì-nje só 'dáá gí kù bàkà i-Mbíṛi co gbí gó ṛi, co gbí bèbìlì, ta njembí ndú gbaànjé ta bà koṛo có lì mítí nò. Ákoo, gbolò gba mi ye! Ndá Jùdèyà kpì ngbàngà tí ye nó a i tacó bà koṛo có mi ye lì mítí cí tí nó.

⁸ Yo kù koṛo có éno máa, bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú a 'bí ña i mbe me kpòò jì Mbíṛi tacó yè?

⁹ «'Dóó ye nó táánò kù koṛo có éno máa, nètè lá a bà jòò gbí có ta Jèzú tí nó mbe gí 'do Názàrètì nò.

10 Ye bàkà bà 'bì ye mí Jèrùzàlèmè gí. Áá táánò a ye ká kú zèè ndá mbe kaa tí ndú jì Mbíri gí me mbè mí gbí zàà ta wotí 'do mì ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdéyà. Á má kú zi ndú, có mì ye ta o 'dáá gí jì ndá mbe zì ndú nò éno máa, ndú zi káa 'dóó ndú gí.

11 Ye gbí ndá o tí nò ta o 'dáá gí kú jè ká ta bà pà kpokèjì bà rò ndú 'do tí bà tee njembí ndú míti Bìndi-Mbíri ta wotí bà nò ta bà yù gazà jì ndú ta ndí tí ndá bàndò bà kilì ndá Jùdéyà tacó bà ulù Mbíri. Njembí ye gbí ndá o tí nò kú doo gítí ndú tí ña ñinó náa, ye gii 'bità a bà tè 'bèlè ndú gí gbí ndá tende to.

12 «Ta 'bí o gbaànjé, ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdéyà gii je wotí jì ye, máa, ye ya gí bà tè 'bèlè ndá 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wò gí nó gbí gbata Dàmásikù.

13 Káa si ze muu nó ta ri gbúrú éno, ye má gii zeke'o, ákoo, gbolò gba mì ye! Ye gii ñò 'bí ña ngba'o kú gí 'do gbíri ta wotí ká tí ndii ngba ri gí, kú ngbaranga to règbà tí ze ta ndá ka nó mì ye.

14 Ze 'dáá gí gii 'vaka tí to. Bìndi ye gii dù á to ká kú 'di kòcò 'duù kú tè'é tí ye gbí nje có mì ndá Jùdéyà, máa, <Sàwùlè! Sàwùlè!> Bìndi yí gii 'vee ye máa, <Wò kú mèèkè'i tí ye tacó yè? Kò lo bà milisé ta bà na míti zì nje mù.>

15 «Ye bà-i-nò gii 'vee 'duù tí nó máa, <Wò a 'di, Bu ye?>

«Káa Mbe tí ye gii 'visì có jì ye máa, <Ye a Jézù, tí 'duù tí nó náa wò kú mèèkè'i tí wò nò.

16 Rò tìyò! Ye bà tubà tí ye jì wò, tacó bà bàkà wò tí bòò mì ye. Tacó wàa, wò 'ví dù tí mbe dità bà ñò ye mì lo gbí i tí nó wúnó mbe 'de wò go ri ri nò. Wò delè 'ví dù tí mbe 'de có gítí ndá 'bí i ñinó náa ye kèjì gí bà tubà ndú jì wò nó á jì ndá 'duù.

17 Ye bà 'vala wò á 'do 'bì ndá Jùdéyà ta ndá 'bí tende ña 'duù tí nó náa ye kèjì gí bà tuu wò

18 gí bà njaanga rò ndú, tacó wàa, ndú 'ví 'visì tí ndú 'do gbí 'dí'di'o gí gbí ngba'o, ndú delè 'ví 'visì tí ndú 'do tí bà dù tí ndá bòò mì Gba-wàtà gítí bà dù tí ndá bòò mì Mbíri. Tacó wàa, Mbíri 'ví je ta à-cee-gí jì ndú gítí ndá vò i mì ndú, wàa ndú 'ví 'de tí ta bàndò tacó bà dù ndú gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri kaa ndú mò gí mì wó gí, mbe kú tee njembí ndú míti wó, nò.>

19 «Ákoo, gbolò gba mì ye, Àgírípà! Bà ndii muu i tí nó náa ye ñò go i gbí riì 'do gbíri nò gii kpò ye gí.

20 Káa, ye gii 'bità bà ma có kpédélé'i a i jì ndá 'duù gbí gbata Dàmásikù, má kózò gí, ye gii gí gí Jèrùzàlèmè. Ye si sè to gbí to Jùdéyà lá. Ye delè o ta muu ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdéyà lá nó lá. Ye nò ta bà ma có jì ndá 'duù 'dáá gí éno máa, ndú 'visì muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gítí tó kpokèjì. Ndú 'ví tubà tí ndú máa, ndá yì 'visì tí ndá yì 'do tí vò kpokèjì gí ta bà bàkà tó i.

21 «Ndá Jùdéyà táánò zèè ye gbí ndùgù 'bá-Mbíri, bìndi ndú gii bàkà có bà zi ye nó a i 'do gbí có tí nò.

22 Káa 'do gbí ri tí nò yee tí wúnó, Mbíri ká kuu kácaá tàkò ye. Á má éno, ye kpónò rò tìyò nó kú 'dè có jì ndá 'duù 'dáá gí, ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá táangbà 'duù, me gítí 'bí tende i lá. Ye kú 'dè có jì ndú ká gítí gbèè i tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri dígísèè kú 'dè có jì ndá 'duù gítí

nô. Mòze delè dígíséé kú 'dè có ji ndâ 'duù ká gítí máa, áa kèjì gí bà bàkà tí,

²³ có tí nó máa, Bìndi-Mbířì kèjì gí bà kònò sé'i. Yí delè bà dù tí kpédélé 'duù mbe 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó, gí bà dù tí mbe ma có gítí ngba'o ji ndâ 'duù mì ze tí ndâ Jùdèyà, ta ndâ 'duù ñìnò náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nò.»

Ŋa i náa ndâ mbe 'di có mì Páwòlò bàkà gí tàkò có mì wó nò

²⁴ Fésitù ká gii 'visì có ji Páwòlò gí tàkò có mì wó nò ta kòcò wó ngéé gí yaà éno máa, «À tí lo a mà, Páwòlò! Ŋa bà 'di gbí-o tí nò mì lo náa wò 'di ngé ndii muu lo gí nò te mà mí gbí muu lo gí.»

²⁵ Káa Páwòlò gii 'visì có ji yí máa, «Fésitù, kpo 'duù mì ye! Mâ tí ye wálá! Ye kú 'dè me có mà lá. Ye kú 'dè a cèe yúco.

²⁶ Tacó à kpétí káa gbolò gba mì ndoo tí Àgírípà á mbe kú ki tí wó kpónó kuu to nò, yí 'di gbí ndá có tí nò náa ye kú 'dè nò gbaànjé-gbaànjé gí. Tacó éno, gúku bà 'dè có ji yí gítí 'bí ŋa i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò náa yí ñò ní gí nó tí ye wálá. Tacó áá táánò kú bàkà ndâ i tí nò me gbí kóó lá.

²⁷ Ye ñò ní gí máa, wò tí Àgírípà, tí gbolò gba, ùnje gítí ndá có mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbířì gí. Ye kú waaka gítí lo a có?»

²⁸ Káa Àgírípà gii 'vee Páwòlò máa, «Wò koro có éno máa, wò bà bàkà ye tí mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbířì á ká gbí ndò o tí nò náa wò kpónó tí kuu tiyò nò?»

²⁹ Káa Páwòlò gii 'visì có ji Àgírípà máa, «À kpétí ká wúnó, à kpétí ká taábé, ye kú 'deke tí ye ji Mbířì máa, yo ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gí wúnó mbe 'di có mì ye gí nó, 'ví dù go ye, wàa à káa ginjiri tí nó tí kò ye nó ká 'ví bè tí kò yo.»

³⁰ Páwòlò mà gii 'dè bà có mì wó cee gí, ndâ Àgírípà ta Bèrènikè gii yèè ta ndâ kpo-kpò 'duù 'do gbí ngbàngà gí ndii.

³¹ Ndú mà gii 'viiki gbí ngbàngà tí nò ta kpéétí ndú kpòò, ndú gii gbo nje có mì ndú máa, «'Dakò tí nò bàkà 'bí ŋa vò i mbe 'vii tí i bà zi yí nó lá. Nderè bà te yí mí gbí zàa delè wálá.»

³² Káa Àgírípà gii 'dè có ji Fésitù máa, «'Dakò tí nò táánò má 'dòkò ngbàngà mì wó ya tí gí kùro ngáangbá gba mì ndâ Rómánò lá, áa kùtáa bà njaanga yí á 'do gbí zàa gí.»

27

Bà ya ta Páwòlò gí Rómà

¹ À mà gii 'viindi có gítí bà ya ze gí Ítáliyà cee gí, à gii kaa ndâ Páwòlò ta ndâ 'bí ka wó 'do gbí zàa ji 'bí 'dakò ta rẹ wó a Júliyò, tí kùro ndâ 'bí ŋa ndâ àsikèrì mì ndâ Rómánò, náa à kú ní mítí ndú a ndâ «'Dóó àsikèrì mì gba Rómà», máa, ndú ko tàkò ndú ya tí gí Rómà.

² Ze gii o 'bí gbà mbe gí 'do gbí gbata Àdàramitiyùmù, mbe kú nò ta bà rọ tíyò ta ndi tí ndâ to gbí to Ásiyà. À ko ze ta o tí nò a 'bí 'dakò mbe gí 'do gbí gbata Tèsàlònìkà á gí gbí to Mèsidóniyà ta rẹ wó a Àrisitárikù.

³ Ze gii tẹ ta yé bĩndi bà nje nó mì ze a i gbí gbata Sidóni. Ta o tí nò náa ze tẹ ta rì Sidóni nò, Júliyò gii bàkà nambeè jì Páwòlò me gbolò ta bà si yí máa, yí ya gí mì ndâ 'bí ka wó mbe ùnje gítí có mì Bìndi-Mbířì, wàa ndú 'ví koni yí.

⁴ Ta o bá njè nó mì ze 'do Sidóni, pípiri kù giì pì a i 'do kùro ze. Tacó éno, ze giì kù'ba 'do tí ta bà tù nje ze gí Kípùrù.

⁵ Ze giì ja yendi ngo co gbí ndá to Silísiyà ta Páfíliyà ya gí bà rò tíyò Mírà á gbí to Lísiyà.

⁶ Ze bàkà 'do Sidóni kù ya gí Mírà a sili muu'bi-nje vô.

Ze mà giì yee Mírà, ze giì 'de 'bí gbà mbe gi 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà kù ya gí Itáliyà. Bindi kùro ndá àsikèrì tí nó mbe kù ko tàkò ze nó giì kaa ze mí gbí.

⁷ Ze bàkà ta bà 'do ze Mírà tacó bà yee ze Cínidù a cèe ndootí mì ndá 'dakò, tacó yé ñinò má too, ze ñò 'dóo po ndi nó tí nó náa ze nò kpòò nó lá. Wotí mì pípiri mà giì kpò ze 'do tí bà ya jáá gí, ze giì loko nje ze gí Sàlímònè. Ze giì 'bì nó 'do Sàlímònè ta yendi Kèrètì ká kéré-kéré ta tí ngo.

⁸ Ze mà giì ngii nge ta pípiri kpòò, ze giì yee tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndá gbà á dè ta gbata Lásiyà, náa à kù nì mítí a «Tó-bàndò-bà-rò-ndá-gbà», á bindi ndú tí ndá sili.

⁹ Ze giì dù á «Tó-bàndò-bà-rò-ndá-gbà» á ta kòndi o. O bà kònò go gbí tàkù mì ndá Jùdéyà mà giì ndii gí, Páwòlò giì ñò ni gí máa, ze má njè nó 'do bà-i-nò, ze bà 'de gbí a kpo-se-muu. Tacó éno, yí giì 'dè có ji ndá mbe bàkà nètè gbí gbà ta wotí tí éno máa,

¹⁰ «Ye ñò goolá nje ndoo bà zuu gbí nó tí nó zúú-zuu nô, ndá kómbe ye. À me káa ndá ká'i mì ndoo ká bà gírìki lá. À delè me káa gbà mì ndoo ká bà gírì 'do tí ndoo lá. Ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí ndoo bà cu kò mí gbí 'bú wálá.»

¹¹ Káa, kùro ndá àsikèrì tí nó mbe kù ko tàkò ze nó giì 'di kpòlo ma a có mì ka wó kpo 'duù tí kùro ndá mbe kù bàkà nètè gbí gbà co tí có mì Páwòlò.

¹² Ndá 'duù gbí gbà me mbè delè giì ùnje a i gítí có bà njè nó, tacó pípiri to tí nó náa ze rò tíyò tí nó gbí ndá pì cò'o nìkì lá. Tacó éno, à giì nìkì tí ndú a có máa, ze te kpo muu, wàa ze 'ví ya a i gí Finíkisi, tí 'bí bàndò bà rò tíyò mì ndá gbà á gbí to Kèrètì, tí to náa pípiri kù pì gítí gbí ndá pì cò'o 'do a i mò gí gbí òkò tí ndá gbí'dè ta wáá, delè 'do mò gí gbí òkò tí ndá ngbóngbó ta wáá.

¹³ Gùlúsù'o mà giì 'bità bà pì gítí ze 'do mò gí gbí'dè, ndá mbe kù bàkà nètè gbí gbà giì koro có máa, có bà njè nó mì ndá yí gí tí yúco gí. Ndú bà-i-nò giì da wú tí gbà kaṛa gí. Ze giì có Kèrètì ká ta tí ngo kéré-kéré éno.

¹⁴ Ze mà giì nò gáa éno, ze giì ñò pípiri dù káa 'visi tí gálá gí. 'Bí ña pípiri mbe kù tè tí go bètùrùrù, náa à kù nì mítí a «ndá ngbóngbó-ta-wáá», giì dù kù yaka to 'do gú kèjì tí gítí ze.

¹⁵ Pípiri tí nó mà giì gbo ze gí, yí giì tooko ze ta ro ngo ká dúú éno gí ká, ta 'bí i náa ze 'ví bàkà nò wálá.

¹⁶ Ro ze giì njaanga si gó gbí pípiri ki rèè gí a i tí 'bí làmbu to mbe le mí gbí u ngo, náa à kù nì mítí a Kàwúdà. Ze bà-i-nò giì bàkà wotí mì ndá 'dakò tacó bà ja làmbu gbà tí nó náa à ẹre mítí gbolò gbà nó 'do tà ngo.

¹⁷ Ze mà giì ja làmbu gbà tí nó 'do tà ngo gí sè gí, ndá mbe bàkà nètè gbí gbà giì te mí gbí gbolò gbà. Ndú mà giì gaka gbolò gbà ta wú kuu gí, ndú giì ja kpà-bongo tí nó go mbírì gá náa à ẹre mítí zà gbà tacó wàa pípiri 'ví kù tòò ta gbà ta nó nó 'do tí zà gbolò gbà gí, ta gúku máa, gbà bà dòmò tí mítí ndá gú ñjì ngoò náa à kù nì mítí ndú a ndá «Sùrùtì» á tà ngo. Ndú giì si gbà kù gbàngà tí tí ñjìya wó ro ngo.

18 Pípiri gii bàkà ta ze ta bèbili tí nò me i nambeè lá. Tacó éno, yé má gii too gí, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbà gii 'bità bà 'vaka gàna tí ndá ká'í 'do gbí gbà gí tà ngo.

19 Ze sì sili bindi bà 'vaka gàna tí ndá ká'í 'do gbí gbà gí tà ngo nò ta'ò, bindi ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbà má gii zeke cè bà i mì pípiri ta ze kpòò, líkí gbí wálá. Ndú bà-i-nò gii tuṛu ndá 'bí lii bà bàkà nètè gítí gbà ta 'dóó 'bì ndú 'vaka gí tà ngo.

20 Ze gii dù kú ù káa ndi bà mì ze. Tacó ze káká'í gii nò ɾo ɾi lá, ze delè gii nò ndá yii ta bèbili lá, ta mbè sili, tacó pípiri gii dù kú pì ká tí vò i dúú bà ya tí .

21 Ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbà má gii zò i lá ta mbè sili, Páwòlò gii ɾò tíyò kùro ndú, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo táánò má 'di a có mì ye, wàa ndoo 'ví nje nó 'do Kèrèti lá, ndoo kpónó bá kòndò ɱa sè'í tí nó wálá. Ndá i delè bà mèèkè tí gbí ɱa kpokèji tí nó wálá.

22 Káa à kpèti ká éno, yo cì gúku lá, tacó 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo bà giri wálá. I náa ndoo bà bè gbí wó gí gbaànjé káa gbà mì ndoo.

23 Có tí nò náa ye kpónó 'dè ji yo nò a có náa a basili mì Mbíri mì ye, tí Mbíri tí nó náa ye kú bàkà i ji yí nó, ká 'dè ji ye kùbòó éno máa,

24 «Cì gúku lá, Páwòlò! Kózo tí lo bà ɾò tíyò gbí ngbàngà kùro ngáángbá gba mì ndá Rómánò. Tacó éno, Mbíri nò bà 'deke tí lo, bindi yí gii 'vala ndá 'duù tí nó náa yo ta ndú kpónó gbí gbà nó 'dáa gí ta ɾè mì lo.»

25 À má éno, yo zèè njembí yo, ndá 'dakò! Tacó ye nò ní gí, máa, ndá có tí nó náa basili mì Mbíri 'dè nò bà bàkà tí gí. Tacó ye me 'duù ɱinò mbe kú me kpìiki-kpìiki gítí bà ùnje gítí có mbe co 'do gbí nje Mbíri nó lá.

26 Káa, ndoo kèji gí bà gboo mítí 'bí to mbe le mí gbí u ngo.»

27 Ta bà muu'bi-nje nà'ò bèbili si ze kú waaka gbí kápá Àdiriyà, pípiri gii dù kú tooko ze ta ɾo ngo ya éno, ya ézò. O má gii gbooko gí, ndá mbe kú bàkà nètè gbí gbà gii nò goolá ze dooko gí tì gú gí nò.

28 Káa ndú má gii 'vii tà ngo gbí to tí nò, ndú gii 'de a cèe wúlú. Ze má gii yèè gàa gí kùro, ndú má gii 'vii tà ngò káká'í, ndú gii 'de à me 'dú me tí vò i go kpédélé ɱinó náa ndú 'vii nó lá.

29 Ndú bà-i-nò gii ɾò gbà mí tíyò kú ù ta ndi bà too yé, ta gúku éno máa, ndá-'bí-lá, ze bà dòmò gbà mítí ndá duù tà ngo.

30 Ndá 'bí mbe kú bàkà nètè gbí gbà gii bàkà tiri bà fa ngèlè ta bà oloko gí gbí lambu gbà, máa, ndá yì kú paṛa gí kùro gbà tacó bà ɾò yí mí tíyò ta bà eṛe du i mítí .

31 Káa Páwòlò gii 'di gbí tiri mì ndú nò gí. Tacó éno, yí gii 'dè có ji kùro ndá àsikèri tí nó mbe kú ko tàkò ze nó ta ndá àsikèri mì wó, máa, «Ndá 'dakò tí nó má dù gbí gbà lá, yo bà 'vala wálá.»

32 Ndá àsikèri má gii 'di có tí nó náa Páwòlò 'dè ji ndú nò, ndú gii waaka gbí ndá wú tí nó náa a eṛe ta lambu gbà tí nó mítí gbolò ɱinó nó gí, tacó wàa yí 'ví ya gí.

33 Páwòlò gii 'dè có ji ndá 'duù 'dáa gí si yé kú 'bità bà ngbaanga to, máa, «À wúnó tí yo a sili muu'bi-nje nà'ò náa yo kú koṛo có ká wi-wii éno. Yo delè tee 'bí lambu i gbaànjé mítí nje yo lá.

34 À má éno, yo zò i, wàa yo 'ví 'de ta wotí, tacó 'bí i gí bà ili 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo wálá.»

³⁵ Páwòlò mà gii 'dè có tí nò jì ndá 'duù gí, yí gii jè kù kò, yí gii k'i'viki gbí, yí gii 'dè níki maa jì Mbirì, bìndi yí gii zò mí kùro ndá 'duù 'dáá gí.

³⁶ Ndá 'duù mà gii nò bà zò i mì Páwòlò nò, lílì ndú gii gí gítí ndú gí. Bìndi ndú delè gii 'bità bà zò i.

³⁷ Muu ze gbí gbà ta o tí nò 'dáá gí a ndá 'duù zi'duù-vò ta bà só ta zi'duù-ta-ò-nje muu 'bì nje-muu 'bì vò nje-vò gbaànjé (276).

³⁸ Ndá 'duù mà gii zò i yè yì ndú gí, ndú káká'ì gii ja gàna tí du i gbí gbà ta bà tuṛu tí cù 'vaka gí tà ngo.

³⁹ Yé mà gii too gí, ndá mbe kù bàkà nètè gbí gbà gii nò to tí nó náa ze yee tí ta bèbìlì nó ni lá. Káa ndú gii nò káa 'bí wúngbò to mbe ya gí gbí u ngo ta nji ngoò tí kpàngbàndàà ènò, bìndi ndú gii koṛo có bà rò gbà míti .

⁴⁰ Ze mà gii zeke'o, ze gii nò ndú ta nètè 'virì-'virì! Ndú tí nìnó, ndú tí nǝzò. Ze mà gii dù gàà éno, ze gii nò gbà ndàyìlì kù ya gí tí ngo. Gbà gí tí ngo! Gbà gí tí ngo!

⁴¹ Ze mà gii zeke'o, ze gii nò gbà cu nje wó mbi ngìkì mí gbí nji ngoò. Bìndi ngo tí nó mbe kù gbàngà ta wotí tí nó gii k'i'viki gbí zà gbà ndii nó njúkú-njúkú gí.

⁴² Ndá àsikèrì mà gii nò ènò, ndú gii toko có máa, ndá yì bà ziki ndá 'duù tí nó gbí zàà náa ndá yí kù ko tàkò ndú nó 'dáá gí, tacó ndú má dù ngo gí tito, ndú bà fáká-faka.

⁴³ Káa kùro ndú gii biya có mì ndú nò gí. Yí gii 'dè có jì ndá 'duù nìnó mbe ni bà dù ngo gí nó, máa, ndú dù ngo gí tito kùro, má kózò gí, wàa sè ndá 'duù 'ví gii bà kpokèjì bà ya gí tito tàkò ndú. Yí bàkà ènò tacó bà 'vala Páwòlò.

⁴⁴ Ndá mbe ni bà dù ngo mà gii bàkà go có mì kùro ndá àsikèrì nò gí, sè ndá 'duù nìnó mbe ni bà dù ngo lá nó gii kaa ya gí tàkò ndú ta bà ga tí ndú míti ndá ndo-ndò mú tí nó mbe k'i'viki 'do tí gbà náa ndú kù te la-làa ta rò ngo nò. Ze 'dáá gí gii di ngo gí tito ta kábà muu ze gí.

28

Bà dù ze Málítà kù ù bà nǝé nó

¹ Ze mà gii yee 'dáá ta kábà muu ze tí gú níki maa gí, ze bà gii nò ni éno máa, to tí nò a Málítà.

² Ndá 'duù Málítà gii bàkà nambeè jì ze tí nǝ nìnó náa ze nò jé sàà kùro lá. Ndú gii òlò wu me gbolò jì ze, tacó ze yee mì ndú kà sí mù 'bità bà ni gí, káa có'o kuu tí .

³ Páwòlò nò bà lá, yí mà gii woo ndá 'bí zèèngè i tacó bà ya tí gí rò wu, yí gii woo toko ta kpoo. Káa si yí kù gii kaa ndá i tí nó míti wu, kpoo tí nó gii lu 'do gbí ta gó wu, bìndi yí gii rò 'bì Páwòlò.

⁴ Ndá 'duù Málítà mà gii nò kpoo tí nó làngà-làngà tí 'bì Páwòlò, ndú gii 'bità bà 'dè có gbí òkò tí ndú máa, «'Dakò tí nó kuu nó dú káa mbe zi ku. Yo nò káa yí 'vala 'do gbí ngo gí, káa 've nderè gí bà si tàkò wó wálá.»

⁵ Káa Páwòlò bà-i-nò gii miyà kpoo tí nó 'do tí 'bì wó gí tà wu, ta 'bí i náa kpoo tí nó me ta yí gbaànjé lá.

⁶ Ndá 'duù tí nó gii dù kù ù bà nò bà ò 'bì Páwòlò ta zì kpoo. À mà gii bàkà tí lá, ndú gii yee rò ndú míti bà nò bà 'va tí wó to tí ku. Ndú mà gii nò 'bí i gbaànjé bàkà yí lá, ndú gii 'visì nje ndú ndí gálá éno máa, «'Dakò tí nó a bààcì.»

⁷ Ndâ nji mî Pùbilò, tí gba mî ndâ 'duù Málítà, ká dè-dè gbí to tí nò náa gbá ki'viki ta ze mítí nò. Tacó ènò, yí gii kaa ze ya tí gí 'bá mî wó, bindi gii te wiri mítí ze ta sili ta'ò.

⁸ Pùbilò kaa ze ya tí gí 'bá mî wó nò si bu wó kuu tísì ta cô'o gbí dîi wó, delè ta sé gbí yí tí wó. Páwòlò bà-i-nò gii rì gí takò wó tà'i, yí gii 'deke tí wó ji Mbiri. Páwòlò má gii kaa 'bì wó mítí 'dakò tí nò á bindi bà 'deke tí wó ji Mbiri nò, gbí dîi wó gii da mbó'vóó gí.

⁹ Có bà 'vala bu Pùbilò nò má gii lu'vu gí sè, ndâ 'bí mbe nò'o gbí to Málítà gii kaa ya gí mî Páwòlò, bindi yí gii 'vala ndú delè 'dáá gí.

¹⁰ Ndâ 'duù gii te duù mítí ze gbí ndâ ña ndâ kpokèji me mbè. Ta o tí nó náa ze kú gii ñjè nó nó, ndú gii kaa ndâ i ñjò 'dáá gí mbe 'vii ta ze muu nó nó mí gbí gbá ji ze.

Bà 'do ze Málítà kú ya gí Rómà

¹¹ Ze bàkà mí Málítà 'dáá gí a pì ta'ò, bindi ze gii ñjè nó ta 'bí gbá mbe gí 'do gbí gbata Àlèsàndèriyà mbe cì ndâ pì cô'o 'dáá gí mí Málítà. Mbe gbá tí nò leke ndâ ñjemí mí kùro gbá mî wó nò, tacó ènò, à kú nì mítí a «Ndâ ñjemí».

¹² Ze ñjè nó 'do Málítà ya gí bà bàkà sili ta'ò mí gbí gbata Sirákùsè.

¹³ Ze gii zèè káa yí ngo 'do Sirákùsè kéré-kéré kú ya gí gbí gbata Rèjyùmù. Ze tèrì gbí gbata Rèjyùmù ká gbaanjé, bindi pipiri gii 'bità bà gí 'do mò gí gbí'dè. Ze gii bàkà 'do bà-i-nò kú ya gí Pùtèyòlì káa sili sósó'ò.

¹⁴ Ze má gii yee gbí gbata Pùtèyòlì, ze gii 'de ndâ 'bí ná'vindi ze mbe kaa ze ya tí gí 'bá mî ndú, bindi ndú gii 'dè có ji ze éno máa, ze sì sili vô-nje só mí mî ze ta ndâ yí. Bà ndâ sili tí nò náa ndú 'deke ji ze nò má gii cee gí, ze gii a ndi ze káká'i gití kpokèji Rómà ta kò ze.

¹⁵ Ndâ ná'vindi ze gbí gbata Rómà má gii 'di có éno máa, ze tí kpokèji, ndú gii kaa gí tacó bà ù kùro ze. Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yee ngé gbí gbata Fòrù á tí 'bí kpokèji náa à kú nì mítí a «Àpi», bindi ndú gii dù bà-i-nò nò kú ù bà yee ze. Káa ndâ 'bí 'duù gii gí yee ká tí 'bí lambu to náa à kú nì mítí a «'Bá-'vèlè-ta'ò». Páwòlò má gii ñò ndú, yí gii 'dè ñikì maa ji Mbiri, bindi gúku gii dò 'do gbí njembí wó gí.

¹⁶ Ze má gii yee Rómà, à gii si Páwòlò ká mítí 'doó bàndò mî wó, bindi à gii je àsikèrì kú ù règbà tí wó.

Páwòlò pà kpokèji tacó bà ñò tí ndú nì ta ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà

¹⁷ Ze bàkà mí Rómà káa sili ta'ò, má gii zeke'o, Páwòlò gii kili ndâ kpokè 'duù mî ndâ Jùdèyà gbí gbata Rómà, bindi yí gii 'dè có ji ndú máa, «Ndâ ná'vindi ye! Vò i mî ye ta ndâ 'duù mî ndoo wáá. Ye delè me mbe kú gbètèkè tàkù mî ndâ ká gú ndoo ká lá. Kpèti ká ènò, ndâ 'duù mî ndoo gii te ye mí gbí zàà á Jèrùzàlémè, ndú gii je ye ji ndâ Rómànò.

¹⁸ Ndâ Rómànò má gii 'viiki gbí nderè bà zèè ye kpòò, ndú gii 'de có tí nò me tí gbolò có náa à 'ví waa tí gbí a có ku mítí 'duù nò lá. Ndú gii bàkà có bà njaanga ye 'do gbí zàà gí.

¹⁹ Káa ndâ 'duù mî ndoo má gii biya bà 'di có mî ndâ Rómànò tí nò gí, ye gii ñò 'bí ña kpokèji náa ye 'ví njaanga ta miři ye 'do mî ndú nó lá, sè káa ñjò, ye 'dòkò ta ngbàngà tí nò gí kùro ngáángbá gba mî ndâ Rómànò. Ye bàkà ènò me tacó máa, à gbí njembí ye a có bà kpì ngbàngà tí ndâ 'duù mî ndoo nó lá.

20 Nògí, ye kpónó tè'é tí yo nó tacó wàa ye 'ví 'di ta ña có ñinó náa yo bà 'dè jì ye nò. Káa à má gítí gínjírí tí nó náa yo kpónó kù ñò tí ye nó, à eṛe ye nó a i muu wó tí 'Duù tí nó náa ndá Ìziriyéli kù koṛo có li míti wó nò.»

21 Káa ndá Jùdèyà tí nò gù 'visì có gí tàkò có mì Páwòlò náa yí 'dè jì ndú nò, máa, «À cu wáràgà ta rè lo gbí jì ze á 'do 'bá Jùdèyà lá. 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá ná'vindí ze delè mbe gí 'do ká gí bà volo ṛe lo jì ze to nó nò wálá.

22 Káa ze koṛo có éno máa, wò má 'dè 'dóo có tí nó náa à tí lo nó jì ze, áá bà níki tí ze ma. Tacó ze ñò ni gí, máa, à má ká gítí gèrè tí nó náa wò kù 'dè có á gítí nò, ndá 'duù cee muu to tí nó 'dáá gí kù no káa nje ndú gítí.»

Páwòlò dìtá ndá i mbe 'de yí jì ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà

23 Ndá Jùdèyà gbí gbata Rómà me mbè gù kaa ya gí 'bá mì Páwòlò á go cí tí nó náa ndú cí ta yí nò. Páwòlò bà-i-nò gù ya kpéké've gítí tà ndá i tí nó mbe 'de yí 'bá Jùdèyà nó, ta có gítí ngú ña kèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndá 'duù, gù je có gítí Jézù, jì ndú 'do gbí ndá wáràgà mì Mòze, ta ndá wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì. Páwòlò 'dè có ta ṛi tí nó 'do tí dú'o ngé yee tí 'dè'o.

24 Ndá có mì Páwòlò nò gù ya gí gbí muu ndá 'duù gí, káa, ndá 'bí 'duù gù biya bà 'di gí.

25 Ndá có tí nò má gù ñonòkò muu ndá 'duù gí, Páwòlò gù 'dè 'bí có gbaànjé jì ndú, bìndi yí gù ñjè ndú gí. Có tí nó náa yí 'dè jì ndú nò éno máa, «Áá táánò mì Bèri-mi-Mbírì a yúcó, náa yí a tí ta tàmuu Ìzáyà tí mbe 'dòkò có mì Mbírì, náa yí gù 'dè ta có jì ndá ká gù ndoo éno máa, Mbírì máa,

26 <Ya gí mì ndá 'duù tí nò,
wàa wò 'ví 'dè có jì ndú máa:

Yo bà 'di kòcò, yo gù 'di kòcò,
káa, yo bà 'di gbí ndá có tí nò wálá.

Yo bà zeke'o, yo gù zeke'o,
káa, yo bà ñò ndá i tí nó náa yo kù zeke nò wálá.

27 Tacó ñjembí ndá 'duù tí nò jì'ví duù gí.

A ngbára mì ndá ku ká gbí tù ndú.

Ndú neke ṛo ndú gí.

Ndú bàkà éno tacó à tí ndú a gúku máa,

ndá yì bà ñò ndá i ta ṛo ndá yì,

ndá yì bà 'di có ta tù ndá yì,

ndá yì delè bà ni bà koṛo có,

bìndi ndá yì bà 'visì tí ndá yì gí mì ye,

wàa ye 'ví 'vala ndá yì.>

28 «À má éno, yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì táánò tuu tú có bà njaanga miri ndá 'duù mì wó 'do gbí vò i a i jì ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò. Ndú bà 'di gí!»

29 Páwòlò má gù 'dè có tí nó cee gí, ndá Jùdèyà gù ñjè 'do 'bá mì wó ta bà tò kponje ta wotí ká tí .

³⁰ Páwòlò giù too ndoò sósò'ò mí Rómà. Gbí ndâ ndoò tí nò sósò'ò nò, yí kù 'de ndâ i gítí miṛi wó, delè ji ndâ wiṛi mì wó 'do ká gbí 'dóó wu'o mì wó.

³¹ Yí delè gbí ndâ ndoò tí nò kù ma có gítí bà dù Mbíṛi tí gba ji ndâ 'duù, ta bà nìbà có gítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíṛi ji ndâ 'duù, ta gúku tí wó wálá, delè ta 'bí 'duù mbe pèembí wó wálá.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta ɾè mî Bîndi-Mbîrî gbí gbata RÓMÀ

1 Nîno a ye tí Páwòlò tí bòò mî Jézù tí Bîndi-Mbîrî ká nô. Mbîrî cu 'bì wó mítí ye máa, ye dù tí bòò mî yì; bîndi yí gîl bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có tí nó náa yí tí Mbîrî

2 ci ndâ 'duù gítí táánò sàà ta bà tuu ndâ mbe 'dòkò có mî wó ji ndâ 'duù ta có tí nó gbí wáràgà mî wó tí Mbîrî nô.

3 Banga-Ngú-Có tí nó a có gítí 'Vii mî wó tí Mbîrî, mbe gí tí 'duù ta ɾèngbò bà jò yí 'do tí Dàvidè tí gbolò gba mî ndâ Ìzìrìyélì,

4 náa à gîl nò wotí mî wó tí 'Vii-mî-Mbîrî ni mítí bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó, tí Jézù tí Bîndi-Mbîrî tí Mbe tí ndoo, go có mî tó Bèrì.

5 Mbîrî bàkà nambeè ji ze ta bà tuu ze ji ndâ 'duù á muu to tí nó 'dáá gî, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gî 'ví dù tí ndâ mbe 'di có, wàa ndú 'ví tee njembí ndú mítí yí tí Mbîrî ta ɾè mî Jézù tí Bîndi-Mbîrî.

6 ɾè yo tí ndâ 'duù Rómà delè kuu gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa Mbîrî tè'é tí ndú, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù mî Jézù tí Bîndi-Mbîrî nô.

7 Ye kû cu wáràgà tí nó ji yo tí ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa Mbîrî kû ze yo nìkì maa gbí gbata Rómà, náa Mbîrî tè'é tí yo tacó bà bàkà yo tí ndâ tó 'duù mî wó nô. Ye kû 'deke tí ye ji Bu ndoo Mbîrî, ye delè kû 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bîndi-Mbîrî, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Páwòlò 'deke tí wó ta bà 'dè nìkì maa ji Mbîrî

8 Kpédélé có mî ye ji yo éno máa, ye kû 'dè nìkì maa ji Mbîrî ta ɾè mî Jézù tí Bîndi-Mbîrî tacó tí yo 'dáá gî. Tacó ɾè yo wu ta bà ùnje gítí Mbîrî cee muu to tí nó gî.

9 Mbîrî tí nó náa ye kû bàkà i ji yí ta njembí ye ta bà ma Banga-Ngú-Có mî 'Vii mî wó nó nò ni gî máa, ye ta o 'dáá gî kû 'deke tí ye ji yì tacó tí yo.

10 Ye kû 'deke tí ye máa, Mbîrî má nì 'bá gî, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà ya gí mî yo kà.

11 Go bà nò yo kuu tí ye ngé ndii gî, tacó wàa, ye 'ví 'dè ta ndâ 'bí có nîno mî Mbîrî náa à gbí njembí ye nò ji yo, wàa yo 'ví yù tí .

12 Gbí có tí nó éno máa, bà tee njembí ye mítí Bîndi-Mbîrî bà koni yo, bîndi bà tee njembí yo mítí Bîndi-Mbîrî delè bà koni ye.

13 Go bà 'va gbí tù yo kuu tí ye, ndâ ná'vindí, máa, ye ta o 'dáá gî kû koɾo có bà ya gí mî yo kà; káa nó mî ye ta o 'dáá gî kû zò káa dí. Ye kû jè ta bà ya gí mî yo kà, tacó wàa, ye 'ví 'de ta kpokèjì bà solo nje ndâ 'bí 'duù kà gítí kpokèjì mî yúco, á go nîno náa ye bàkà ta ndi 'bá mî ndâ 'bí ka yo nîno mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbîrî ni lá nó sàà kùɾo gí nô.

14 Ye ga wú bà bàkà nèté ndâ Ìgírìgí ta ndâ 'bí ña tende 'duù mítí mîrì ye gí. Wú bà bàkà nèté ndâ mbe 'di gbí-o ta ndâ mbe nònókó delè kácáá kuu tàkòcò ye.

15 Tacó éno, a go bà ma Banga-Ngú-Có ká kû te ye ya tí gí mî yo kà.

Wotí mì Banga-Ngú-Có

¹⁶ Nò ọọ ye gítí Banga-Ngú-Có wálá, tacó Banga-Ngú-Có a wotí mì Mbírì náa yí kù njaanga ta wú 'do tí miṛi ndá 'duù ñinó 'dáá mbe kù tee njembí ndú mítí Bindi-Mbírì nó 'do gbí vò i. Yí kù 'bità bà njaanga wú kpédélé'í a i 'do tí miṛi ndá Ìziriyéli, bindi yí bà giì njaanga 'do tí miṛi sè ndá 'bí ña ndá 'duù.

¹⁷ Banga-Ngú-Có kù túbà bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndá jáá 'duù mì wó ji ndoo. Bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndá jáá 'duù mì wó nò kù 'bità tí 'do tí bà tee njembí ndoo mítí Bindi-Mbírì, nje delè giì gbo ká ta bà tee njembí ndoo mítí Bindi-Mbírì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «'Duù tí nó jáá nó 'de 'wálá 'do gbí bà tee njembí wó mítí Mbírì,» nò.

Ndá vò i mì ndá 'duù

¹⁸ Mbírì kpónó túbà kpo-tàkòcò mì wó 'do gbírì gítí ndá 'duù ñinó ta nètè mì ndú ta yí tí Mbírì wálá nó, giì je ndá 'duù ñinó náa ndú me jáá lá, mbe kù 'buuku muu yúcó 'do gbí có mì ndá vò i mì ndú nó gí.

¹⁹ Bà ñò có gítí Mbírì mì ndú ni me kpo có lá, tacó Mbírì túbà ndá có tí nò jì ndú ngbàrángà'í gí.

²⁰ 'Do tí o bà suu to tí nó, ndá ña i tí Mbírì náa ndoo ñò ta ọọ ndoo lá, go ndá wotí mì wó mbe cee lá, giì je bà dù yí tí Mbírì dúú bà ya tí, ta o 'dáá gí kuu ngbàrángà'í kùro ndú, náa ndú kù ñò ni mítí ndá i tí nó náa yí suu ndú nò. À má ènò, kpokèjì bà kù'ì bà mì ndú wálá.

²¹ Tacó ènò, ndú ñò Mbírì ni gí, káa ndú biya bà te duù mítí wó go ñinó náa à tí nó bíyá-biya, ndú delè 'dè ñikì maa ji yí lá. Ndú giì dù kù koṛo a ndá ña 'viri có mì ndú ta gbí ndú wálá. Bindi ká wò muu ndú ta cèe kórò-koro có gbí wálá nó giì volo ndii ñinó sàà kùro nó gí.

²² Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá mbe 'di gbí-o, káa ndú a ndá mbe ñónókó.

²³ Ndú 'visì tí ndú 'do tí bà zeke ngba Mbírì tí nó náa yí bà dù ká dúú bà ya tí nó gítí bà zeke ngba ndá 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá mbe je kózò tí ndá 'duù, ta ndá nuù, ta ndá nò, ta ndá gù kpoo, náa ndú bà cì gí.

²⁴ Ñinò a gbí nderè có tí nó náa Mbírì jee ta tàmuu ndú jì ndá i-zuù mì ndú mbe ñikì tí ndú, ta bà bàkà ndá i-nò gbí òkò tí ndú nó ká nò.

²⁵ Tacó ndú 'visì yúcó mì Mbírì ta 'vèrè. Ndú giì dù kù bàkà i, ta bà bàkà nètè a i jì ndá i tí nó náa à suu ndú súu-suu nó, si bà bàkà i jì 'dóó mbe suu ndá i, náa à 'ví ùlù yí dúú bà ya tí nó, mí to! Go-i-tí-nò.

²⁶ Tacó ènò, Mbírì giì si tàmuu ndú jì ndá i-nò mì ndú mbe ñikì tí ndú nò. Ndá ñii mì ndú bè bà toko bà sili á ta ndá 'dakò mì ndú go ñinó náa à tí nó gí, kù toko bà sili ndí ká gbí òkò tí ndú tí ndá ñii ta kpéétí ndú.

²⁷ Ndá 'dakò kpónó bè ndá nawu ndú tà'í 'dáá gí, njembí ndú ká tí bà sì ta ndá 'bí ka ndú 'dakò, ta nò ọọ ndú gítí wálá. Ñinò a i tí nó mbe si Mbírì 'ví waa có mítí ndú go ñinó náa à tí nó ká nò.

²⁸ Ndú ñò Mbírì tí i kùro ndú lá, tacó ènò, Mbírì giì je vò muu jì ndú, tacó waa, ndú 'ví bàkà káa ndá i ñinó mbe 'vii ọọ 'há lá nò.

²⁹ Ndú volo ndii bà gí; ndú a ndá vo-vò mbe bèè ọọ Mbírì, ndá vo-vò mbe gbolò njembí, ndá vo-vò mbe go i, ndá vo-vò mbe kù, ndá vo-vò mbe zì ku, ndá vo-vò mbe gò gò, ndá vo-vò mbe eendi ndá 'duù, ndá vo-vò mbe bàkà ndá i mbe mìlìsè tí ndá 'duù, ndú a ndá mbe 'dè ngùrù-ngùrù có.

³⁰ I tí ndú a bà ñi rẹ, ta bà sogo Mbírì, ta biimo, ta bà si ndá kpo 'duù tí i lá, ta bà luguu tí ndú, ta bà 'di có mì ndá bu ndú ta ndá nawu ndú lá.

³¹ Muu tí ndú wálá, nambeè ta ndú go nambeè ta ngo díí, tó có ghí njembí ndú gítí ndá 'bí 'duù wálá, yê ɾo 'duù tí ndú wálá.

³² Ndú ñò ni ngbáràngà'i gí, máa, có mì Mbíri máa, à 'vii ta 'duù ñinó mbe bàkà ña ndá vò i tí nó káa ku, káa ndú kpòò kù bàkà ndú, ndú delè kpòò kù je wotí ji ndá mbe kù bàkà ndú.

2

Bà waa có mì Mbíri

¹ À má éno, wò má kù waa có mítí 'bí 'duù, wò kù duu nò a bù gítí lo ta 'bí lo. Tacó wò kpèti káa gba, wò ɾò 'dá lá, wò kù bàkà káa gbèe ña vò i tí nó náa wò kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò.

² Ndoò ñò ni gí máa, Mbíri kù waa có ta yúco mítí 'duù mbe bàkà ña vò i tí nó náa ndoo kù waa có mítí 'duù tí nó tacó nò.

³ Káa wò koɾo máa, wò tí 'duù má waa có mítí ndá mbe bàkà ña vò i tí nó, káa 'dóó wò ta miɾi lo delè kù bàkà gbèe ña ndá vò i tí nó, wò bà ndo 'do nje bà waa có mì Mbíri gí?

⁴ Wò kù ño ña gbolò nambeè mì Mbíri nò ño-ño? Bà zèè njembí Mbíri, ta bà toɾo ndá vò i mì lo mítí wó tí bàà nò, 'dáá ɾo lo me có lá gí? Wò ñò ni lá máa, Mbíri kù bàkà ndá i tí nó ji wò tacó waa wò 'ví 'visi ta muu lo 'do tí ndá vò i mì lo?

⁵ Káa tù lo 'di có lá, wò ta ngbútù kù kili kpo-tàkòcò mì Mbíri mí muu lo ta o bà cò ɾi ba tùbà kpo-tàkòcò mì wó, ta bà tùbà bà waa có mì wó ta yúco nò.

⁶ Mbíri ta o tí nó bà ko mboo nètè mì 'duù ji yí 'vii ká ta po nètè mì wó.

⁷ Yí bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji ndá mbe nanaka muu ndú mítí bà bàkà tó i, ta ndá mbe kù pà bà ño ngba wó tí Mbíri, ta ndá mbe pà kpokèji gítí bà tègàrà yí, giì je ndá mbe kù pà 'válá ñinó mbe cee lá náa yí kù je ji ndá 'duù nò.

⁸ Káa ndá 'duù ñinó mbe kù koɾo tó i ká gítí miɾi ndú, mbe tùbà bà 'di yúco lá, mbe kù 'di a có mì vò i nó bà ño kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú ta ɾo ndú.

⁹ Ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe bàkà vò i nó bà tù gázù, ndú delè bà kònò sé'i; ndá Jùdèyà ká bà ño mítí ndú kùɾo, bindi sè ndá 'bí ña ndá 'duù gí tàkò ndú.

¹⁰ Káa, Mbíri bà si ndá 'duù ñinó mbe bàkà tó i nó 'ví dù gbí ngba'o, yí bà te duù mítí ndú, yí delè bà si ndú 'ví dù nìkì maa; ndá Jùdèyà kùɾo, bindi sè ndá 'bí ña ndá 'duù gí tàkò ndú.

¹¹ Tacó 'bè gbí òkò tí ndá 'duù kùɾo Mbíri wálá.

¹² Mbíri bà waa có mítí ndá 'duù ñinó 'dáá gí mbe bàkà vò i, káa ndú me ndá mbe ɾu ndi có mì Mòze lá nó, me ta có mì Mòze lá; káa yí bà waa có mítí ndá 'duù ñinó mbe kù ɾu ndi có mì Mòze mbe bàkà vò i nó ta có mì Mòze.

¹³ Tacó ndá 'duù kù 'vala jáá kùɾo Mbíri me ká ta bà 'di có mì Mòze cuki lá, à bà bàkà go có mì Mòze ká kù si ndá 'duù kù co tí jáá kpokèji mì Mbíri.

¹⁴ Ndá 'duù ñinó mbe ño dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá, mbe 'di ndá có gbí wáràgà mì Mòze lá nó, má bàkà i go có mì Mòze 'do gbí 'dóó kóro-koɾo có mì ndú, kóro-koɾo có mì ndú nó gí tí có mì Mòze tacó tí ndú. Ndú tà kpèti má 'di có mì Mòze lá.

¹⁵ Ndâ cè ña bà bàkà i mì ndú kù tubà máa, Mbíri cu ndâ i tí nó náa Mòze 'dè có máa ndâ 'duù 'ví bàkà nó mí gbí njembí ndú gí. 'Bí i delè kù tubà ji ndú gbí njembí ndú máa, ndâ cè ña bà bàkà i mì ndú nò dú. Ndâ kóró-koro có mì ndú delè ta ndâ 'bí o kù kpì ngbàngà tí ndú, ndú delè ta ndâ 'bí o kù tí muu ndú.

¹⁶ Ta o bà co ñi tí nó náa Mbíri kèjì gí bà tuu Jézú tí Bindi-Mbíri gí bà waa có mítí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndâ 'duù nó, go Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nô.

Ndâ Jùdéya ta có mì Mòze

¹⁷ Wò má 'dè có máa, wò a Jùdéya mbe 'di có mì Mòze ta njembí lo gbaanjé, ta nô bà wu gbí nambeé tí nó gbí òkò tí yo ta Mbíri nó ɾo lo wálá;

¹⁸ Wò tí mbe ñò có gbí njembí Mbíri ni gí, mbe ñò 'bè gbí òkò tí ndâ yúco ta 'vére ni gí, tacó à ñbà ndâ có mì Mòze ji wò gí;

¹⁹ Wò má ñò ni ngbáràngà'i gí, máa, wò a mbe kù ja ndâ mbe sú ɾo, tí ngba'o kùro ndâ 'duù tí nó mbe kù nò gbí 'dí'di'o nó,

²⁰ Tí mbe kù tubà bà lè tí ndâ i ji ndâ mbe ñónókó, tí mbe kù ñbà i ji ndâ 'vii, wò ñò ni ngbáràngà'i gí, máa, có mì Mòze a yúco mbe kù je muu me gbolò ji ndâ 'duù;

²¹ Wò kù ñbà i ji ndâ 'bí ka lo, káa wò ñbà i gítí 'dóó miɾi lo lá? Wò kù kò-kò ji ndâ 'duù máa, «Ngbà i lá,» káa wò kù ngbà i?

²² Wò kù 'dè có ji ndâ 'duù máa, «Bàkà bangbaya lá,» káa wò kù bàkà bangbaya? Wò tí mbe kù sogo ndâ sú mbíri ká dù ndi kù ngbà i ta wotí 'do tà ndâ 'bá mì ndâ sú mbíri?

²³ Wò tí mbe kù wu gbí ndâ có mì Mòze ká kù kpò có mì Mbíri ta bà biya bà 'di có mì Mòze?

²⁴ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeé ta Mbíri ni lá nó kù 'dè zu có gítí Mbíri 'do gbí có mì ndâ Jùdéya mbe kpò có mì Mòze gí.»

²⁵ Bà ya gí gbí gázà a i ta i gbí me gbolò, náa wò má kù 'di có mì Mòze nò; káa wò má 'di có mì Mòze lá, bà ya wò gí gbí gázà 'vii ká 'vii ta bà ya wò lá.

²⁶ À má éno, 'bí 'duù mbe ya gí gbí gázà lá má kpolo tí ndâ có gbí wáràgà mì Mòze, 'duù tí nó bà dù me ká go 'duù ñinó mbe ya gí gbí gázà gí nó lá?

²⁷ À má éno, ndâ 'duù tí nó mbe ya gí gbí gázà lá, káa ndú kù kpolo tí ndâ có mì Mòze nó bà waa có mítí yo tí ndâ mbe ya gí gbí gázà gí, káa yo kpolo tí ndâ có mì Mòze náa à kuu mì yo gbí wáràgà nó lá nô.

²⁸ Tacó à kù ni cèe Jùdéya a i mítí 'duù me ká gítí có máa à jò yí tí Jùdéya gí nó lá. Gbolò i gbí bà ya gí gbí gázà delè me káa bà po nje kù tí 'duù lá.

²⁹ Cèe Jùdéya a 'duù ñinó ta njembí wó dú kùro Mbíri nô, cèe gázà a i gbí njembí 'duù, cèe bà ya gí gbí gázà a nèté mì Mbíri, à me có náa à cu mí gbí wáràgà sínó lá. À ùlù ña 'duù tí nó a Mbíri, à me ndâ 'duù muu to tí nó ká kù ùlù yí lá.

3

¹ À gbí bà dù 'duù tí Jùdéya a yè? À gbí bà ya 'duù gí gbí gázà a yè?

² I gbí bà dù 'duù tí Jùdéya ngé. Kpédélé i gbí bà dù 'duù tí Jùdéya a ñinó máa, Mbíri táánò je ndâ có mì wó a i ji ndú.

³ A yè táánò ká bà bàkà tí náa ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má ñònòkò gbí 'bá ndú 'do tí Mbírì gí? Mbírì táánò bà ñònòkò a gbí 'bá wó 'do tí ndú go i mì ndú nò?

⁴ Gbaànjé lá! Kpèti ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí káa ndâ mbe 'vére, Mbírì bà dù ta o 'dáá gí ká tí mbe yúcó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbírì máa,

«Tàcò wàa, à 'ví ñò wò ni tí mbe yúcó 'do tí ndâ có mì lo, wàa wò 'ví kpò nje ndâ 'duù gbí ngbàngà gí,» nò.

⁵ Káa 'bí 'vé a ñinó máa, ndâ vò i mì ndoo má dù tí ndâ i mbe kù tubà máa, Mbírì a 'duù ñinó jáá nó, ndoo 'ví 'dè gítí máa yè? Ndoò 'ví 'dè éno máa, Mbírì me 'duù ñinó jáá nó lá, náa tàkòcò wó má kpolo gítí ndoo nò? Ye 'vee ndâ 'vé tí nò ká go bà 'vee 'vé mì ndâ 'duù nò.

⁶ Ngé lá! Tàcò à má éno, Mbírì bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó ée?

⁷ Káa à má a ndâ 'vére mì ye ká kù si Mbírì 'ví tubà yúcó mì wó gí sè ngbàrángà'i ndii ñinó sàà kùro nó gí, à kpòò ñinó kù 'dè ye máa, ye a mbe bàkà vò i, tàcò yè?

⁸ Ndoò má bàkà vò i wàa ndâ vò i tí nò 'ví jò tó i káa yè? Á go có tí nó náa ndâ 'bí mbe 'dè vò nje kù cu mítí ndoo nò! Káa bà waa có mì ndú nò dú.

'Duù jáá kùro Mbírì wálá

⁹ Nò wàa yè? Ndoò tí ndâ Jùdèyà ñikì ndii sè ndâ 'bí 'duù gí? Ngé gí lá! Tàcò ye 'dè sàà kùro gí, máa, ndoo tí ndâ Jùdèyà ta sè ña ndâ 'duù 'dáá a ndâ i-tà-tàmà mì vò i,

¹⁰ á go có tí nó náa à cu mí bà ndâ 'bí to gbí wáràgà mì Mbírì máa, «'Bí 'duù gbaànjé tí 'duù jáá kùro Mbírì wálá,

¹¹ 'bí 'duù gbaànjé ta muu tí wó wálá,

'bí 'duù gbaànjé mbe pà bà tí Mbírì wálá.

¹² Ndâ 'duù 'dáá 'visì kapí ndú gítí Mbírì gí, ndú 'dáá ya lè gí,

'bí 'duù mbe bàkà tó i wálá,

kpèti káa gbèe 'duù wálá.»

¹³ «Pó zì ndâ có gbí nje ndú go pó zì ku gbí gùù, à yè gbí nje ndú ma káa 'vére,»

«Ndâ có gbí nje ndú me juù go já kpoo.»

¹⁴ «À yè gbí nje ndú káa sémé ta ju có.»

¹⁵ «Kò ndú zì-zì gítí bà ya gí bà zì ku,

¹⁶ ndú má co tí kpokèjì,

à dù á bindi ndú káa ndâ mòòkò ta ndâ i-yè ro,

¹⁷ ndú ñò kpokèjì bà 'vala ta ndâ 'duù gbí 'dè tí ni lá.»

¹⁸ «Ndú delè cì gúku tí Mbírì gbaànjé lá.»

¹⁹ Ndoò ñò ni gí máa, ndâ có tí nó gbí wáràgà mì Mòze nó 'dáá gí ká tàcò tí ndâ 'duù tí nó náa à kù zogo ndú ta có mì Mòze nò, tàcò bà nè kpokèjì bà kù'ba mì ndâ 'duù gí, wàa Mbírì 'ví dù tí mbe waa có mì ndâ 'duù 'dáá gí.

²⁰ Tàcò wotí tí có mì Mòze gítí bà bàkà 'bí 'duù gbaànjé muu to tí nó tí 'duù jáá kùro Mbírì nò wálá, i ñinó náa có mì Mòze kù bàkà nó káa bà bàkà 'duù 'ví ñò ni éno máa, yì a mbe bàkà vò i.

Ngú kpokèji bà bàkà 'duù mì Mbírì tí 'duù jáá kùro wó

21 Káa Mbírì kpónó túbà 'bí ña ngú kpokèji bà bàkà ndá 'duù mì wó tí ndá 'duù jáá kùro wó mbe co tende 'do tí có mì Mòze gí. Ndá có gbí wáràgà mì Mòze, ta ndá có gbí ndá wáràgà mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì, kù 'dè yúco a i gítí ngú kpokèji tí nò.

22 Ngú kpokèji bà bàkà ndá 'duù mì Mbírì tí ndá 'duù jáá kùro wó nò a bà tee njembí ndá 'duù ñínó 'dáá gí mbe ùnje gítí Jézù nò mítí Jézù tí Bìndi-Mbírì, tacó 'bè gbí òkò tí ndá 'duù 'dáá gí kùro Mbírì wálá.

23 Tacó ndá 'duù 'dáá gí bàkà vò i, bìndi bà yee gbí ngba Mbírì gii kpò ndú gí.

24 Káa a nambeè mì Mbírì náa yí bàkà jì ndá 'duù 'dáá gí sínò nó ká gii 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbírì ta rẹ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe njaanga miri ndá 'duù 'do gbí vò i.

25 Mbírì je Bìndi-Mbírì tí Jézù tí i-cí-ci, tacó wàa mbelè wó 'ví dù tí i mbe si yí 'ví je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá mbe tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì. Mbírì bàkà ènò tacó bà túbà jì ndá 'duù máa, yí tí Mbírì waa có ta yúco, tacó yí táánò sàà kùro kù toro ndá vò i mì ndá 'duù mítí wó tí bàà.

26 Káa yí gbí ngú o tí nó kpónó nó kù túbà tí wó tí mbe kù waa có ta yúco ta bà bàkà ndá 'duù ñínó mbe kù tee njembí ndú mítí Jézù nó tí ndá 'duù jáá kùro wó.

27 À má ènò, ndoo kpónó bà wu gbí tí ndoo máa ndoo 'vala tí ndoo 'do gbí vò i gí á ta rẹ yè? 'Bí i náa ndoo bà wu gbí tí ndoo á tacó nò wálá. Tacó yè? Tacó náa ndoo kù 'di có mì Mòze nò? Ngé lá! Tacó ndoo kù tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì.

28 Tacó ndoo ùnje gí, máa, 'duù kù dù tí 'duù jáá kùro Mbírì ká 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbírì, me 'do gbí bà kpolo tí ndá có mì Mòze lá.

29 Yo kù koṛo có máa, Mbírì káa Mbírì mì ndá Ìzìrìyèlì ta kpéetí ndú? À me ènò lá. Yí a Mbírì mì ndá 'bí tende ña 'duù delè.

30 Mbírì lê má ká gbaànjé, yí bà bàkà ndá Ìzìrìyèlì tí ndá 'duù jáá kùro wó 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù, yí delè bà bàkà ndá 'duù ñínó náa ndú me ndá Ìzìrìyèlì lá nó tí ndá 'duù jáá kùro wó delè 'do ká gbí có bà tee njembí ndú mítí Jézù.

31 Gbí có tí nò kpónó máa, ndoo 'va có mì Mòze gí 'dè gí tacó bà tee njembí ndoo mítí Jézù? Gbaànjé lá! Tende co tí, a bà tee njembí ndoo mítí Jézù ká kù si ndoo 'ví zèè có mì Mòze tí kpòò.

4

Bà mèlè ndi Àbìráámò

1 À má ènò, ndoo 'ví 'dè gítí Àbìráámò tí 'duù tí nó mbe jò ndá bu ndoo nó máa yè?

2 Tacó áá táánò má a ndá i gbí 'bì Àbìráámò ká bàkà yí tí 'duù jáá kùro Mbírì, Àbìráámò táánò bà 'de i bà wu gbí tí wó tí gí. Káa yí bà wu gbí tí wó me mí kùro Mbírì lá.

3 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àbìráámò táánò ùnje gítí Mbírì, tacó ènò, Mbírì gii bàkà Àbìráámò tí 'duù jáá kùro wó.»

4 'Duù má 'de i 'do gbí bà ka wu'o, i tí nò a i gbí wu'o mì wó, à me i-nambeè lá.

5 Káa 'duù má bàkà nètè lá, káa yí kù tee njembí wó mítí Mbírì, tí mbe kù bàkà ndá mbe bàkà vò i tí ndá 'duù jáá kùro wó nó, a bà tee njembí 'duù tí nó mítí Mbírì ká bà si Mbírì 'ví bàkà yí tí 'duù jáá.

6 Káa kòcò Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìzìriyèlì táánò gítí ndá nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì 'duù ñínó mbe bàkà nètè lá, káa yí gù si yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì nó, éno máa,

7 «Ndá 'duù tí nó náa Mbírì je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú gí, delè náa Mbírì 'bu i mí muu ndá vò i mì ndú gí nó, a ndá mbe tó pá!

8 'Duù ñínó náa Mbe tí ndoo bà si ndá vò i mì wó tí có lá nó, a mbe tó pá!»

9 Tó pá tí nó náa Dàvidè táánò 'dè có gítí nó ká tacó tí ndá 'duù ñínó mbe ya gí gbí gázà gí nó cuki, wèè, à delè tacó tí ndá 'duù ñínó mbe ya gí gbí gázà lá nó? Ndoò kù 'dè có máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítí Mbírì, tacó éno, Mbírì gù si yí tí 'duù jáá 'do gbí có bà ùnje mì wó nó.»

10 Mbírì táánò bàkà Àbiráámò tí 'duù jáá kùro wó nó ta o ngayi? Kùro bà ya yí gí gbí gázà, wèè, á bindi bà ya Àbiráámò gí gbí gázà? Mbírì bàkà yí a i kùro bà ya yí gí gbí gázà.

11 Yí gù ya gí gbí gázà a i bindi có tí nó, tacó bà tubà máa, Mbírì táánò bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì 'do gbí có bà tee njembí wó mítí wó si yí ya gí gbí gázà kálásè. Mbírì bàkà éno tacó wàa Àbiráámò 'ví dù tí bu ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe ya gí gbí gázà lá, káa yí tí Mbírì gù bàkà ndú tí ndá 'duù jáá kùro yí gí nó.

12 Àbiráámò delè a bu ndá 'duù tí nó táánò mbe ya gí gbí gázà gí nó, me ká cuki tacó náa ndú ya gí gbí gázà gí nó lá; yí a bu ndú tacó ndú kù tee njembí ndú mítí Mbírì go i mì bu ndoo Àbiráámò táánò á kùro bà ya yí gí gbí gázà.

À 'de i tàkò cí mì Mbírì 'do gbí bà tee njembí 'duù mítí wó

13 Káa cí tí nó náa Mbírì táánò cí ta ndá Àbiráámò ta ndá 'vii bindi wó, máa, to tí nó bà dù tí mbèlè mì ndú nó, 'do me gbí có bà 'di có mì Mòze mì Àbiráámò nó lá. À gí a i 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbírì, bindi Mbírì gù bàkà yí tí 'duù jáá kùro wó.

14 Tacó à má 'dè có máa, à káa ndá mbe 'di có mì Mòze ká zèè to tí nó tí mbèlè mì ndú, gbí éno máa, bà tee njembí 'duù mítí Mbírì me i lá, i gbí ndá cí mì Mbírì delè wálá.

15 Tacó có mì Mòze kù gí ta kpo-tàkòcò mì Mbírì gítí ndá 'duù, káa bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó, ndá 'duù kpò có mì Mòze lá.

16 Tacó éno, cí tí nó táánò náa Mbírì cí ta Àbiráámò nó rò kpòlo ma a i mítí có bà tee njembí mítí wó tí Mbírì, cí tí nó kpòlo ma a i gítí i-nambee mì Mbírì sínò jì ndá 'vii-gù Àbiráámò 'dáá gí, à me ká cuki jì ndá mbe kù kpòlo tí ndá có mì Mòze lá, à delè tacó tí ndá mbe kù tee njembí ndú mítí Mbírì go i mì Àbiráámò, tacó yí a bu ndoo 'dáá gí,

17 á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Ye bàkà wò tí bu ndá 'duù me mbè muu to tí nó gí,» nó. Àbiráámò a bu ndoo kùro Mbírì tí nó náa yí tee njembí wó mítí wó, tí mbe kù je 'válá jì ndá ku, delè náa ndá i ñínó náa ndú sàà wálá nó kù bàkà tí 'do gbí có mì wó nó.

¹⁸ Àbiráámò táánò ùndi i tàkò cí tí nó náa Mbírì ci ta yí máa, «Ndá 'vii-gù lo bà me mbè go ndá yii tàrì,» nó kpòò, kpò tí. Káa yí kpòò kù tee káa njembí wó míti Mbírì tacó éno, yí gii gí tí bu ndá 'duù me mbe.

¹⁹ Ndoò tí Àbiráámò ta o tí nó náa Mbírì ci ta yí gítí bà jò 'vii nò dè gítí zi'duù-vò; yí ta o tí nó nò ni gí máa, yí a kánjí ku, yí delè gii nò ni gí máa, nawù yí Sarà a kázá.

²⁰ Kpèti ká éno, yí zò gbí nje wó gítí có tí nó náa Mbírì ci ta yí nó lá, yí delè me kpùkì-kpùkì gítí bà tee njembí wó míti Mbírì lá; bà tee njembí míti Mbírì gii je woti bà ùlù Mbírì jì yí ndii ñinó sàà kùro nó gí.

²¹ Có ta kponje gítí gbaanjé nje wó wálá a ñinó máa, «Yá-cí-ci mì Mbírì kpili lá.»

²² Ñinó a gbí nderè có tí nó náa Mbírì gii si ta yí tí 'duù jáá kùro wó tí Mbírì nó ká nò.

²³ Có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Áá táánò cu 'bì míti wó máa yí a 'duù jáá kùro Mbírì,» nó, me ká gítí Àbiráámò ta kpéeti wó lá.

²⁴ À cu delè gítí ndoo, náa ndoo má ùnje gítí 'duù tí nó mbe 'vala ndi Jézu tí nó,

²⁵ náa à zi yí táánò tacó ndá vò i mì ndoo, káa Mbírì gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó tacó bà bàkà ndoo tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì gí nò.

5

Bà dù tí 'duù jáá kùro Mbírì

¹ À má éno, ndoo lê má kù dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì 'do a i gbí có mì bà tee njembí ndoo míti Mbírì, gbí òkò tí ndoo kù dù nìkì maa ta Mbírì ta rè Mbe tí ndoo Jézu tí Bindi-Mbírì.

² A bà tee njembí ndoo míti Mbírì ta rè mì Jézu ká si ndoo 'ví yèè dè gítí Mbírì, náa yí kpónó kù bàkà ta nambeè jì ndoo ta o 'dáá gí, náa ndoo kù dùlù ta tí ndoo, kù koṛo ta có gítí bà dù gbí ngba Mbírì nò.

³ Káa à cuki nò me káa i ñinó náa ndoo bà dù ta líkí'o nó lá, ndoo delè bà dù ta líkí'o bà kònò ndá sé'i mì ndoo, tacó a bà kònò ndá sé'i ká kù jò yú njembí.

⁴ Káa a yú njembí ká kù jò cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì nò, cè bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì nó ká kù jò bà koṛo có lì míti Mbírì.

⁵ Káa bà koṛo có lì míti Mbírì te nò mí ro ndoo lá, tacó Bèri-mi-Mbírì náa à je jì ndoo nó yè gbí njembí ndoo ta tó bà zè tí mì Mbírì gí.

⁶ Bindi-Mbírì táánò cì tacó tí ndoo ta o tí nó náa à gbí muu Mbírì nó, si ndoo tí ndá mbe bàkà vò i; ta o tí nó woti bà 'vala mii ndoo tí ndoo wálá, nje wú delè tí ndoo wálá nò.

⁷ Bà 'de 'duù ñinó mbe gbì gbí njembí wó gítí bà cì á muu 'duù ñinó jáá kùro Mbírì nó kpóló-kpolo, 'duù kpèti ndá-'bì-lá bà zèè njembí wó tacó bà cì á muu tó 'duù gí.

⁸ Káa Mbírì túbá bà zèè ndoo mì wó nìkì maa jì ndoo ta bà cì Bindi-Mbírì á muu ndoo si ndoo táánò a ndá mbe bàkà vò i.

⁹ Káa Bindi-Mbírì lê táánò má bàkà ndoo tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì ta bà cì yí tacó tí ndoo gí, yí kpónó bà 'vala ndoo 'do nje kpo-tàkòcò mì Mbírì ta woti ká tí .

¹⁰ Tacó 'Vii-mì-Mbíri lê má cì tacó bà bàkà ndoo tí ndá kómbe Mbíri si ndoo táánò a ndá ku'di tí Mbíri nó gí, yí kpónó bà 'vala ndoo 'do gbí ndá vò i mì ndoo si yí tí wu wó nó ta woti ká tí .

¹¹ Káa à cuki me ká ènò lá, ndoo delè kù dù ta líkí'o Mbíri tí ndoo ta ɾè mì Mbe tí ndoo Jézù, náa ndoo kù zèè kómbeè ta Mbíri ta ɾè mì wó.

Ndá Ádàmà ta Bindi-Mbíri

¹² A gbèe 'dakò táánò ká gí ta vò i gí muu to tí nò, vò i gii gí ta ku, bindi ku gii 'vèè cee gbí ɲa ndá 'duù 'dáá gí, tacó ndá 'duù 'dáá gí a ndá mbe bàkà vò i.

¹³ Vò i táánò sàà kuu muu to tí nó kùro bà gí có mì Mòze, káa Mbíri táánò ki 'bì wó tí vò i mì ndá 'duù tí bàndò tí nó náa có mì Mòze tí wálá nó lá.

¹⁴ Kpèti ká ènò, ku táánò 'bità bà ziki ndá 'duù 'do gbí o mì Ádàmà yee gbí o mì Mòze. Ta ndá ɲa ɲinò 'dáá gí, ndá ɲa ndá vò i mì ndá 'duù tí nó náa ku táánò ziki ndú nò me go ɲa vò i mì Ádàmà ta o tí nó náa yí kpò ta có mì Mbíri nó lá. Ádàmà táánò ká go ngò've i gbí ɲí kùro 'duù tí nó kèji nó.

¹⁵ Káa i-nambeeè mì 'duù tí nó kèji nó me go vò i mì Ádàmà lá. Tacó vò i mì gbèe 'dakò má mì ndá 'duù me mbè, kponje gítí wálá, máa, Mbíri bàkà nambeeè me gbolò sinò ji ndá 'duù me mbè ta ɾè mì gbèe 'dakò tí nó tí Jézù, tí Bindi-Mbíri nó.

¹⁶ Káa có tàkò gbèe i-nambeeè tí nó náa Mbíri je ji ndá 'duù sinò nó me go có tàkò vò i mì gbèe 'dakò tí nó nó lá. Tacó gbèe vò i gí ta bà waa có ku míti ndá 'duù, káa gbèe i-nambeeè mbe gí gí tàkò ndá vò i me mbè kù njaanga miɾi ndá 'duù á 'do gbí vò i.

¹⁷ À dú káa yúco máa, ku kpónó zèè to 'do gbí có mì vò i mì gbèe 'dakò, ta ɾè mì gbèe 'dakò tí nó. Káa i tàkò i tí nó náa gbèe 'dakò tí nó tí Jézù tí Bindi-Mbíri bàkà nó me gbolò ngé ndii gí. Mbíri bàkà nambeeè ji ndoo me gbolò, yí delè gii ùnje bà dù ndoo tí ndá jáá 'duù ta ɾè mì Jézù. Tacó ènò, ndoo bà zogo to tí nó go ndá kpo-kpò gba ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíri.

¹⁸ À má ènò, go ɲinó náa vò i mì gbèe 'dakò ká ga wú míti miɾi ndá 'duù 'dáá gí nó, à delè káa gbèe tó i náa gbèe 'dakò bàkà ká njaanga wú 'do tí miɾi ndá 'duù 'dáá gí, à delè káa gbèe tó i tí nó ká je 'válá ji ndá 'duù 'dáá gí.

¹⁹ Tacó à bàkà ndá 'duù me mbè tí ndá mbe bàkà vò i 'do gbí có bà 'di có lá mì gbèe 'dakò; à delè bà bàkà ndá 'duù me mbè tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí có bà 'di có mì gbèe 'dakò.

²⁰ Có mì Mòze gí tacó bà àdi ndá vò i, káa bàndò tí nó náa vò i àdi tí nó, nambeeè mì Mbíri àdi ndii gí,

²¹ tacó wàa, vò i má kù zèè to ta bà mì ndá 'duù mì ku, nambeeè mì Mbíri 'ví zèè to ta bà co tí jáá kpokèji mì Mbíri mbe ya ta ndoo gítí 'válá ɲinó mbe cee lá nó ta ɾè mì Jézù tí Bindi-Mbíri, tí Mbe tí ndoo.

6

Vò i bà je bà i tí ye wálá lá ká go ku, káa ye kù 'vala ta ɾè mì Bindi-Mbíri

¹ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò aanga muu ndoo ká míti bà bàkà vò i, tacó wàa, Mbíri 'ví bàkà ta nambeeè ji ndoo me gbolò?

2 Ngé lá! Ndoò tí ndâ mbe biya vò i ká go ku 'ví dù ndi ndoo kù 'vala gbí vò i ta ña kpokèji ngàyi?

3 Yo ñò ni lá, máa, ta o tí nó náa áá táánò caka tí ndoo tacó bà dù toko ta Bìndi-Mbíri tí Jézù nó, à delè caka tí ndoo tacó bà cì toko ta yí?

4 À má ènò, áá táánò duu ndoo ta ndú ta bà caka tí ndoo ta ndú mí gbí ku, tacó wàa, ndoo delè 'ví 'vala ngú 'wálá, go ñinó náa Bìndi-Mbíri táánò 'vala ta ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì Buù wò nò.

5 Tacó ndoo táánò má gbo ta ndú mí gbí bà cì ña ku mì wó nò gí, kponje gítí bà dù ndoo ta ndú gbaànjé gbí bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo go i mì wó nò wálá.

6 Ndoò ñò ni gí, máa, áá táánò gbì ká dii ndoo toko ta Bìndi-Mbíri míti ñjèèkpè mù tacó bà zi ká dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó gí. Tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ i-zógó-zogo mì vò i káká'i lá.

7 Tacó 'duù má cì gí, yí njaanga nò a miři wó 'do gbí vò i gí.

8 Káa ndoo táánò má cì ta ndâ Bìndi-Mbíri gí, ndoo ùnje gí, máa, ndoo delè 'vala ta ndú gí.

9 Tacó ndoo ñò ni gí, máa, Bìndi-Mbíri bà cì ndi wó bìndi bà 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó nò káká'i wálá; wotí mì ku káká'i gítí bà zi yí wálá.

10 Yí cì ta bà gbaànjé, ngbé, tacó bà cee wotí mì vò i; káa yí kpónó kù 'vala a i tí Mbíri.

11 À má ènò, yo kpónó 'ví ñò tí yo á go ndâ ku 'duù ji vò i, wàa yo 'ví ñò tí yo tí ndâ wu 'duù ji Mbíri ta ò mò Bìndi-Mbíri tí Jézù.

12 Yo si vò i 'ví gèè bè wó mí gbí dii yo tí nó tí putú kàrà nó lá; yo delè 'ví legee miři yo gí tàkò có mì go bà bàkà vò i lá.

13 Yo 'ví si ndâ bà to tí yo 'ví si tí ndú tí ndâ i bà bàkà nètè mì vò i lá; yo si tí yo a i ji Mbíri go ndâ 'duù ñinó náa yí 'vala ndú 'do gbí ku gí; yo lo muu giři ji Mbíri, wàa yí 'ví si ndâ bà to tí yo 'dáá gí tí ndâ i bà bàkà ta tò i;

14 bìndi vò i káká'i bà gèè bè wó mí muu yo wálá, tacó yo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, yo kù 'vala a i ta nambeè mì Mbíri.

Yo kpónó a ndâ bòò mì Mbíri

15 Nò wàa yè? Nògí, ndoo bàkà vò i tacó náa ndoo kpónó kù 'vala me ta có mì Mòze lá, ndoo kù 'vala a i ta nambeè mì Mbíri nò wàa? Ngé lá!

16 Yo ñò ni gí, máa, yo má si tí yo tí ndâ bòò mbe 'di có mì 'duù, yo gí tí ndâ bòò mì 'duù tí nó náa yo kù 'di có mì wó nò gí? Yo má kù 'di a có mì vò i, yo bà gbo nje ta ku, yo má kù 'di a có mì Mbíri, yo bà gbo nje ta bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri.

17 Káa yo 'ví 'dè nìkì maa ji Mbíri, tacó yo táánò a ndâ bòò mì vò i, káa yo kpónó zèè yúcó tí nó náa áá táánò nìbà ji yo nó ta njembí yo gbaànjé.

18 Áá táánò njaanga wú mì vò i 'do tí miři yo gí, bìndi áá giì ga míti miři yo a wú mì yúcó.

19 Ye kpónó kù 'dè có ji yo ta nje có mì ndâ 'duù, tacó bà lê jé cee 'do tí 'duù lá, go ña ñinó náa yo ta 'bí o táánò si dii yo tí i bà-nò-vò-ndò, ta bà bàkà ndâ vo-vò i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nò; à má ènò, yo si dii yo kpónó tí i bà bàkà ndâ i ñinó jáá, ta ndâ tò i kùro Mbíri.

20 Ta o tí nó táánò náa yo a ndâ bòò mì vò i nó, njembí yo mù gítí có bà dù tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri lá.

²¹ Káa yo táánò 'de gbí ndâ i tí nó náa yo bàkà ndú káa à kpónó ɾo yo a nô ndú nó, a yè? Ndòngbú ndâ i tí nó a ku.

²² Káa à kpónó njaanga wú mì vò i 'do tí miɾi yo gî; yo kpónó gî tí ndâ bòò mì Mbíɾi gî, káa ndâ i náa yo 'de gbí bà dù tí ndâ bòò mì Mbíɾi a bà dù tí ndâ tó 'duù, ta bà 'de 'vála ñinó mbe cee lá nô.

²³ Tacó mboò tàkò vò i a ku, káa i-nambeè tí nó náa Mbíɾi je sínò nó, a bà 'de 'vála ñinó mbe cee lá nó, ta bà 'vala toko ta Bindi-Mbíɾi tí Jézù, tí Mbe tí ndoo.

7

Yo ñò 'do mì ndâ mbe kò tí ndú

¹ Yo ñò ni lá, ndâ ná'vindí, tacó ye kú 'dè có tí nó a i ji ndâ mbe 'di gbí có mì Mòze gî, máa, có mì Mòze kú zogo 'duù ká si yí gbí wu wó?

² Có mì Mòze kú eɾe nawù 'dakò ji kú wó si kú wó káa wuù; káa kú ni má cì gî, wú tí nó náa có mì Mòze eɾe ta ndú tí ndâ 'dakò ta niú nó kàɾa 'do tí niú tí nó gî.

³ Gbí có tí nó éno máa, nawù 'dakò má dù ta 'bí tende 'dakò si kú wó káa wuù, có mì Mòze kú zèè yí, máa, yí a mbe zingbà 'dakò; káa 'bí 'dakò má zèè 'bì wó si kú wó cì gî, ɾè wó gbí ñinó kpòò me mbe zingbà 'dakò lá.

⁴ À má éno, bà cì Bindi-Mbíɾi míti njèèkpè mù nó kpónó bàkà yo tí ndâ 'duù ñinó náa có mì Mòze kpónó káká'i zèè yo lá nó gî, ndâ ná'vindí, tacó yo kpónó a ndâ bà to tí dii wó; yo kpónó a ndâ nawù 'dakò tí nó náa Mbíɾi táánò 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó, tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ duù ñinó ta i ká gbí yo nó kùɾo Mbíɾi.

⁵ Tacó ta o tí nó táánò si ndoo kú 'vala ká gí tàkò có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gî nó, có mì Mòze ta o tí nó tanga go vò i 'vèè cee gbí ndâ bà to tí dii ndoo 'dáá gî, kú jò ku.

⁶ Káa ndoo kpónó njaanga wú mì có mì Mòze 'do tí miɾi ndoo gî; a bà cì ndoo ká 'vala ndoo 'do 'bì có mì Mòze táánò tí miɾi ndoo nó; áá táánò njaanga miɾi ndoo 'do gbí có mì Mòze tacó wàa ndoo 'ví bàkà nètè ji Mbíɾi gbí ngú kpokèji mì Bèɾi-mi-Mbíɾi, me gbí ká kpokèji mì Mòze náa à cu mí gbí wàràgà nó lá.

Bà ngii nge ta vò i

⁷ Ndoò kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndoò 'ví 'dè máa, có mì Mòze a vò i kùɾo Mbíɾi? Gbaànjé lá! Tacó áá táánò má me có mì Mòze lá, ye gí bà ñò vò i kùɾo Mbíɾi ni wálá. Áá táánò má me có mì Mòze lá, ye táánò bà ñò ni éno máa, bà dù ta go i mì ndâ 'bí 'duù a vò i nó wálá.

⁸ Káa vò i gii 'de kpokèji bà tanga go ndâ i mì ndâ 'duù míti ye 'do gbí có mì Mòze nó. Tacó có mì Mòze má wálá, vò i cì gî.

⁹ Ta o tí nó táánò náa ye 'di ndâ có mì Mòze lá nó, ye a wu 'duù; káa ndâ có mì Mòze mà gii gí gí, vò i gii 'vala ndi wó gí, bindi ye gii cì gí;

¹⁰ ndâ có tí nó mì Mòze, náa áá táánò 'dè ji ndâ 'duù tí ndâ có mbe je 'vála nó, gii 'visi tí ji ye tí ndâ i ku.

¹¹ Tacó vò i gii 'de kpokèji gítí bà eendi ye, bindi vò i gii zi ye gí, 'do gbí có mì có mì Mòze.

¹² À má éno, ndâ có mì Mòze a ndâ có mì Mbíɾi, kòcò Mòze delè a kòcò Mbíɾi, tí kòcò yúco, delè tí kòcò tó có.

¹³ Gbí có tí nò máa, a i tí nó tí tó i nó táánò ká ja ku gí tí gítí ye? Ngé lá! Áá táánò a vò i ká zi ye tacó bà tubà tí wó ngbáràngà'i gí sè tí ku mbe zi ye ta rẹ̀ mí tò i, vò i kú 'visi ndá có mì Mòze á tí ndá tó có nó tí ndá vò i, tacó bà tubà tí wó tí 'dóó i tí nó tí vò i nó.

Ndá i mbe nònòkò tí gbí muu 'duù

¹⁴ Ndoò nò ni gí máa, ndá có mì Mòze a ndá có mì Mbíri, káa ye a 'duù muu to tí nó, náa à sì ye tí bòò jì vò i gí.

¹⁵ Ye 'di gbí ndá i tí nó náa ye kú bàkà nó lá. Tacó ye kú bàkà me ndá i tí nó ta go ndú tí ye nó lá. Ye kú bàkà káa ndá i tí nó náa ye kú sogo ndú nó.

¹⁶ Ye kpónó má bàkà i nìno ta go tí ye wálá nó, ye ùnje gí, máa, có mì Mòze a yúco.

¹⁷ À má ènò, à me ye ká kú bàkà i ta muu ye lá, a vò i tí nó mbe kú dù gbí njembí ye nó ká kú bàkà nèté.

¹⁸ Tacó ye nò ni gí, máa, gbèe tó i mbe kú 'vala gbí dii ye wálá, ye kú nì a gbí tú ye tí nó mbe yè ta vò i gí nó. Go bà bàkà i nìno tí i dú nó kuu gbí njembí ye, káa, wotí bà bàkà tí ye wálá.

¹⁹ Tacó ye bàkà ndá tó i tí nó ta go ndú tí ye nó lá, ye kú bàkà a ndá vò i tí nó ta go ndú tí ye wálá nó.

²⁰ À má ènò, ye má bàkà i nìno ta go tí ye lá nó, gbí éno máa, à me ye ká bàkà lá, a vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ye gí nó ká bàkà .

²¹ Tacó ènò, ye kpónó gii nò éno máa, a 'bí i ká kú bàkà nèté, tacó ye má 'dè có máa ye bàkà tó i, à kú co 'bi ye káa vò i.

²² Tacó à ngéé gbí njembí ye tà'i ká a go bà bàkà go có mì Mbíri,

²³ káa ye kú nò 'bí tende có kú bàkà nèté cee gbí dii ye 'dáá gí, kú tè tó có tí nó gbí muu ye nó ta gó. Njìno a i tí nó mbe kú bàkà ye tí zà-za gó mì vò i tí nó mbe bàkà kudu mì wó cee gbí dii ye 'dáá gí nó ká nó.

²⁴ A ña yè yè ká tí ye éno! A 'di ká bà 'vala ye 'do tí dii tí nó mbe kú ya ta ye gí nje ku nó?

²⁵ À ùlù Mbíri ta rẹ̀ mì Jézù tí Bindi-Mbíri tí Mbe tí ndoo!

À káa ye 'do gbí 'dóó bà kofo có mì ye ká kú bàkà go có mì Mbíri, káa dii ye tí nó mbe ye ta vò i gí nó 'di a có mì vò i.

8

Bà 'vala ta wotí mì Bèri-mì-Mbíri

¹ À má ènò, à kpónó bà waa có mítí ndá 'duù tí nó mbe kú 'vala toko ta Bindi-Mbíri tí Jézù nó wálá,

² tacó có mì Bèri mì 'válá, mbe kú 'vala ndá mbe kú 'vala toko ta Bindi-Mbíri tí Jézù nó, njaanga wú mì ndá ku ta vò i 'do tí mri ye gí.

³ Tacó i tí nó náa bà bàkà táánò kpò có mì Mòze gí, tacó dii ndoo tí nó náa vò i yè gbí gí nó jo'doko wotí mì có mì Mòze gí nó, Mbíri gii bàkà gí; Mbíri kpò nje vò i ta bà tuu 'vii mì wó ta tí wó go tú 'duù ta vò i yè gbí gí, bini Mbíri gii waa có mítí vò i tí nó gbí tú wó nó.

⁴ Mbíri bàkà ènò tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta có tí nó náa có mì Mòze 'dè jì ndoo nó, ta bà 'di có mì Bèri; ndoo 'ví 'di me có mì dii ndoo tí nó mbe yè ta vò i gí nó lá.

⁵ Tacó ndá 'duù ñinó mbe kù 'vala go có mì dii ndú nó kù koṛo có ká gítí ndá i mì dii ndú, bindi ndá ñinó mbe kù 'vala go có mì Bèri nó kù koṛo có ká gítí ndá i mì Bèri.

⁶ Bà koṛo có ká gítí dii 'duù kù je a ku ji 'duù káa bà koṛo có gítí Bèri kù je a 'vála ñinó mbe cee lá nó ji 'duù, à delè kù si 'duù 'ví dù ta 'dè njembí wó gítí Mbíri.

⁷ Tacó muu 'duù ñinó mbe kù koṛo có ká gítí dii wó nó a muu ku'di tí Mbíri, ña muu tí nó gítí bà 'di có mì Mbíri ngé gí wálá. Wotí bà 'di có mì Mbíri tí ña muu tí nó kpokoo gí wálá,

⁸ wotí bà peteke tàkòcò Mbíri delè tí ndá 'duù tí nó mbe kù 'di có mì dii ndú nó wálá.

⁹ Káa yo kpónó kù 'di me có mì dii yo lá, yo kù 'di a có mì Bèri, náa Bèri-mi-Mbíri dú ta yúco má bàkà kudu mì wó á mí gbí njembí yo gí nò. 'Duù ñinó náa Bèri mì Bindi-Mbíri gbí njembí wó wálá nó, me 'duù mì Bindi-Mbíri lá.

¹⁰ Ku kpétí má ziki dii yo á 'do gbí có mì vò i gí, káa Bindi-Mbíri má kù 'vala gbí njembí yo, gbí éno máa, lílì yo kpòò kù 'vala ká 'vala, tacó à 'viindi nambeé gbí òkò tí yo ta Mbíri gí.

¹¹ Bèri mì mbe te Jézù 'do gbí ku gí yaà nó má kù dù gbí njembí yo, yí tí mbe te Bindi-Mbíri tí Jézù gí yaà 'do gbí ku nò delè bà si Bèri mì wó 'ví je 'vála jí ndá dii tí nó tí ndá i mì ku nó gí.

¹² À má éno, à me i mì dii ndoo ká muu ndoo, wàa ndoo 'ví 'vala tí go có mì dii ndoo nó lá, ndá ná'vindi ye,

¹³ tacó yo má kù 'vala go có mì dii yo, yo bà cì gí, káa yo má kù 'vala go có mì Bèri, wàa yo 'ví ziki ndá nètè mì vò i gí, yo bà 'vala gí.

¹⁴ Ndá 'duù tí nó náa Bèri-mi-Mbíri kù tè kùro ndú nó a ndá 'vii mì Mbíri.

¹⁵ Tacó Bèri tí nó mì Mbíri náa yí je ji yo nò, me bèri ñinó mbe bàkà yo tí ndá bòò nó lá, yí delè me bèri ñinó mbe te gúku mítí yo nó lá. Yí a Bèri ñinó mbe bàkà yo tí ndá 'vii mì Mbíri, tí Bèri ñinó mbe si yo kù nì, «Áá Bàbá, áá Buù!» mítí Mbíri.

¹⁶ Bèri-mi-Mbíri ùnje gí máa ndoo kù 'dè a yúco máa, ndoo a ndá 'vii mì Mbíri.

¹⁷ Káa ndoo má a ndá 'vii mì Mbíri, ndoo a ndá mbe zèè mbèlè, tí ndá mbe zèè mbèlè mì Mbíri, ndoo delè a ndá ka Bindi-Mbíri mbe zèè mbèlè. Ndoò má gbo ta ndá Bindi-Mbíri mí gbí bà kònò sé'i mì wó gí, Mbíri delè bà te duù mítí ndoo ta ndú.

Banga o tacó tí ndá 'duù mì Mbíri wúnò

¹⁸ Ye si bà mbu ndò tí nó náa ndoo kpónó kù mbu nó tí i ro ye, wàa ye 'ví 'vii mítí ña banga o tí nó náa Mbíri kù si ù ta ndi ndoo nó lá.

¹⁹ Tacó ndá i tí nó 'dáa náa Mbíri suu ndú nó léngé-lenge kù ù bà co ñi tí nó náa Mbíri bà tubá tí ndá 'vii mì wó nò.

²⁰ Tacó Mbíri táánò waa có mítí ndá i tí nó náa yí suu ndú nó me 'do gbí có mì ndú lá; Mbíri waa có tí nó ká 'do gbí có mì wó gbí njembí wó tí Mbíri, ta bà koṛo có,

²¹ máa, yí wúnò bà njaanga miṛi ndá i tí nó náa yí suu ndú nó do gbí bà volo ndò, tacó wàa, ndú 'ví dù gbí nḡba'o go i mì ndá 'vii mì Mbíri.

²² Ndoò nò ni gí, máa, ndâ i tí nó náa Mbírì suu ndú nó 'dáá gí kú mèlè-mèlè ta sé'i go i mì nìi ta gó-káyì tí wó nó, 'do tí bà 'bità bà suu to tí nó yee tí wúnó.

²³ Káa à me káa ndâ i tí nó náa Mbírì suu ndú nó ká kú mèlè-mèlè ta kpéetí ndú cuki lá; ndoo tí ndâ kpédélé 'duù tí nó náa Mbírì je Bèrì mì wó jì ndoo tí i-nambee nó delè kú mèlè-mèlè gbí njembí ndoo kú ù ta ndi bà bàkà ndoo mì Mbírì tí ndâ 'viì-kó-ko mì wó, wàa yí 'ví si dii ndoo 'ví volo lá.

²⁴ Tacó áa táánò 'vala ndoo a bà ù bà dù ndoo tí ndâ 'viì ñinó náa a Mbírì ká ko ndoo. Káa ndoo má nò i tí nó náa ndoo kú ù nó gí, rẹ ñinó káká'í me bà ù i lá. Tacó a 'di jé ká ù i tí nó náa yí 'de gí nó gí?

²⁵ Káa ndoo má kú ù a ndi i ñinó náa ndoo nò ta ọo ndoo lá nó, ndoo kú ù ta bà zèè njembí ndoo.

²⁶ Bèrì-mì-Mbírì kú koni ndoo tacó wotí tí ndoo wálá, delè tacó ndoo ni bà 'deke tí ndoo jì Mbírì go ñinó náa à tí nó lá; káa Bèrì kú 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndoo ta bà rẹngà gbí njembí wó tí ña ñinó náa 'duù bà ni bà 'dè gbí ta nje wó wálá.

²⁷ Káa à káa Mbírì tí mbe nò ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí ká 'di gbí có tí nò gbí njembí Bèrì nò, tacó Bèrì kú 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndâ 'duù mì Mbírì 'viì ta có gbí njembí Mbírì.

²⁸ Ndoò nò ni gí, máa, Mbírì kú bàkà ndâ i 'dáá ká ta rẹ mì tó i jì ndâ 'duù ñinó mbe zè yí niki maa, náa yí tè'é tí ndú 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó nò.

²⁹ Ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí ndú nó a ndâ 'duù ñinó náa yí cu 'bi wó mítí ndú sàa táánò, tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ cè kòzò tí 'Viì mì yí tí Mbírì, wàa 'Viì mì yí 'ví dù tí 'viì-kíri mì ndú gbí òkò tí ndâ mbè ná 'vindi.

³⁰ Mbírì tè'é tí ndâ 'duù tí nó náa yí cu 'bi wó mítí ndú sàa kùro gí nò, yí delè gù bàkà ndâ 'duù tí nó náa yí tè'é tí ndú tí ndâ 'duù jáá kùro wó, bindi yí gù te banga mítí ndâ 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndâ jáá 'duù á kùro wó nò.

Mbírì kú zè ndoo niki maa ta rẹ mì Bindi-Mbírì

³¹ À má éno, ndoo kpónó 'ví 'dè gítì ña ñinó a ña có yè? Có mì Mbírì má toko a i ta có mì ndoo, a 'di ká bà jòò gbí có ta ndoo?

³² Mbírì táánò lè má je 'Viì mì wó jì ku tacó tí ndoo gí, bà je ndâ tó i ñinó náa à 'dáá kuu mì wó nó jì ndoo bà kpò yí gí?

³³ A 'di ká bà kpi ngbàngà tí ndâ 'duù mì Mbírì náa yí cu 'bi wó mítí ndú nó? A Mbírì ká njaanga wú 'do tí miri ndú gí;

³⁴ a 'di ká bà waa có mítí ndú? A Bindi-Mbírì tí Jézù ká bà waa có mítí ndú? Ngé lá! Tacó a yí táánò ká cì tacó tí ndoo, bindi yí gù 'vala ndi wó 'do gbí muu' dú wó gí, yí kpónó kú ki tí wó tí bándò náa à kú te duu mítí ngé ndii gí á rẹgbà tí Mbírì, kú 'deke tí wó jì Mbírì tacó tí ndoo.

³⁵ A 'di ká bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Bindi-Mbírì tí mbe zè ndoo niki maa? A gbolò sé'i wèè, a 'bí ña i ká kú pèèmbí ndoo wèè, a bà mèèkè'í tí ndoo wèè, a làngàwìrì wèè, a yé bòngò wèè, a vò i wèè, a ku?

³⁶ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«À kú ziki ze ta ọi 'dáá gí tacó tí lo;

à kú bàkà i gítì ze go i gítì ndâ rómbo

náa à kú ya ta ndú gí bà waa ndú,» nò.

³⁷ Káa ta ndá ña ñìnò 'dáá gí, ndoo co gbí ñò ndá vò i tí ñò go tàsà ndoo nó ta rè mì 'duù tí nó mbe zè ndoo ñikì maa nô.

³⁸⁻³⁹ Tacó ye ñò ñi ngbáràngà'i éno gí, máa, wotí mì ku gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo ta Mbíri tí mbe zè ndoo ñikì maa ta rè mì Bindi-Mbíri tí Jézú tí Mbe tí ndoo nó wálá; wotí mì 'wálá gítí wálá, wotí mì ndá basili gítí wálá, wotí mì ndá 'bí bèri mbe kù jòò gbí có ta Mbíri gítí wálá, wotí mì ndá i ñìnó náa ndú kpónó kuu tí nó ta ndá ñìnó kèjì nó gítí wálá, wotí mì 'bí i muu kùro to tí nó ta wotí mì 'bí i tà ngo gítí wálá, wotí mì 'bí i 'do gbí òkò tí ndá i tí nó 'dáá gí náa Mbíri suu ndú nó gítí wálá.

9

Mbíri cu 'bì wó mítí ndá Ìziriyéli

¹ Có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó a yúco; ye a 'duù mì Bindi-Mbíri, ye 'dè 'verè lá, Bèri-mi-Mbíri delè kù 'dè có gbí njembí ye, máa, ye kù 'dè me 'verè lá.

² Sé có ba ré ye gí, njembí ye delè ta o 'dáá gí ká ro wu tacó tí ndá nambe ye tí ndá Ìziriyéli, tí ndá 'dóó ìi ye, tí ndá mbelè ye.

³ Tacó Mbíri kùtáá má i ñà mítí ye, wàa yí 'ví mò ye 'do tí Bindi-Mbíri gí tacó tí ndú, tàkòcò ye bà peteke ma.

⁴ Mbíri táánò cu 'bì wó mítí ndú á 'do gbí òkò tí ndá 'duù, bindi yí gii bàkà ndú tí ndá 'vii mì wó, ndú táánò kù dù gbí ngba Mbíri, Mbíri táánò ñjù mùkà ta ndú, Mbíri táánò je ndá có mì wó a i jì ndú, ndú táánò a ndá cèe mbe ùlù Mbíri, Mbíri delè táánò ci ndá cí mì wó a i jì ndú.

⁵ Ndá bu ndú a ndá Àbiráámò, ta Ìzàkò, ta Jákòbè, tí ndá rẹngbó mbe jò Bindi-Mbíri tí 'duù gí muu to tí nó. À ùlù Mbíri tí gba tí ndá i 'dáá gí dúú bà ya tí ! Go-i-ti-nò.

⁶ Ye kù 'dè me có máa có mì Mbíri co to gí nò lá. Tacó ndá 'duù tí nó 'dáá gí náa rẹngbó ndá mbe jò ndú a Ìziriyéli nó 'dáá gí me ndá cèe Ìziriyéli lá,

⁷ ndú delè 'dáá gí me ndá yúco 'vii mì Àbiráámò tacó náa Àbiráámò a rẹngbó mbe jò ndá bu ndú nò lá. Tacó kòcò Mbíri táánò jì Àbiráámò éno máa, «A Ìzàkò ká bà jò rẹ lo.»

⁸ Gbí có tí nó éno máa, à kù ñi 'vii mì Mbíri mítí 'duù me ká gítí rẹ bà jò yí mì Àbiráámò cuki lá; à kù ñi a i mítí ndá 'vii tí nó náa Mbíri ci Àbiráámò gítí ndú nó.

⁹ Tacó cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta Àbiráámò nó éno máa, «Ta o tí nó náa ye bà dele ndi ye nó, nawù lo Sára bà jò 'vii-'dakò.»

¹⁰ À me káa gbèe cí tí nó lá; ta o tí nó táánò náa 'dakò tí nó gbaanjé, tí Ìzàkò, tí ká gù ndoo, tè ta nakáyì ndá njemí mítí nawù wó Rèbékà nó,

¹¹⁻¹² Mbíri gii 'dè có jì Rèbékà si yí ta nakáyì tí wó máa, «'Duù ñìnó náa a yí ká bà ñò ro ri kùro jì ka wó 'do gbí òkò tí ndá njemí tí nó á gbí yì lo nó nó bà dù tí bòò mì ñìnò bà tè gí tàkò wó nó.» Mbíri 'dè có tí nó si ndá 'vii tí nó gbí yì nawu ndú nò bàkà tó i gbaanjé lá, ndú delè bàkà vò i gbaanjé lá, tacó bà túbà máa, Mbíri kù cu 'bì wó mítí 'duù 'do ká gbí 'doó có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbíri, yí kù bàkà me 'do gbí kà có 'bí ña i náa 'duù bàkà nò lá.

13 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, «Ye táánò zè Jàkòbè nìkì ma, káa ye sogo Èzàwú,» nò.

14 À má ènò, ndoo kpónò 'ví 'dè có máa yè? Ndoò 'dè có máa, Mbíri a mbe waa có ta 'vére, wàà? Ngé lá!

15 Tacó kòcò Mbíri jì Mòze ènó máa, «Ye bà bàkà nambeè jì 'duù nínó ta go bà bàkà nambeè jì yí tí ye, bìnɔ́i ye delè bà nò yè ɔ́ 'duù nínó ta go bà nò yè ɔ́ wó tí ye.»

16 À má ènò, Mbíri kù bàkà nambeè jì 'duù me tacó máa a go nambeè ta yí ká tí 'duù tí nò nò lá, yí delè kù bàkà me tacó máa 'duù tí nò bàkà nètè tí kpòdò nò lá, yí bàkà 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

17 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbíri máa, yí 'dè có jì gbolò gba Másiɔ́i, máa, «Ye táánò bàkà wò tí gbolò 'duù tacó bà túbà wotí mì ye, delè tacó wàa ɔ́ ye 'ví wu cee muu to tí nó 'dáá gí.»

18 À má ènò, à káa có mì Mbíri bà bàkà nambeè jì 'duù, à delè káa có mì wó bà bàkà 'duù tí mbe ngbútù.

Ndá kpo-tàkòcò ta nambeè mì Mbíri

19 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má 'vee ye máa, «Káa Mbíri kù pà nje ndá 'duù tacó yè, lè náa yí nò nì gí máa, 'bí 'duù ta wotí bà 'bee muu có ta yí tí wó wá lá nó?»

20 Ye delè bà 'vee yo máa, « <'Duù tà a yè, wàa yí 'ví 'visi ta có gí tàkò có mì Mbíri?> Nje káɔ́a kuu tí wó tacó bà 'vee mbe suu yí, máa, <Wó suu ye ènò ta có yè wè?> »

21 À káa có mì muu-káɔ́a gbí njembí wó bà suu tú mì wó tí ngbúɔ́ú, à delè káa có mì wó bà suu tí sòɔ́dò.

22 Áá kùtáá má tí Mbíri a go bà túbà kpo-tàkòcò mì wó, delè ta go bà túbà wotí mì wó, wàa yí 'ví mì ndá 'duù tí nó mbe kù kpolo tàkòcò wó nó gí, a 'dì ká bà 'dè có ta yí? Káa ta ndá ɔ́a nínò 'dáá gí, yí kù zè njembí wó kù 'vala ta ndá 'duù tí nò,

23 tacó bà túbà ɔ́a ngba wó tí nó náa yí kù tò mí muu ndoo tí ndá 'duù tí nó náa yí kù bàkà nambeè jì ndoo nò, ndoo tí nó náa yí 'viindi bàndò mí gbí ngba wó kù ù ta ndi ndoo sàà gí nò.

24 Tacó ndoo a ndá 'duù mì wó náa yí tè'é tí ndoo, me cuki 'do ká gbí òkò tí ndá Jùdèyá lá; ndá 'bí 'duù náa yí tè'é tí ndú gbí òkò tí ndoo a ndá Jùdèyá, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndoo a ndá 'duù nínó náa ndú me ndá Jùdèyá lá.

25 Nínó a kòcò Mbíri náa Òsíyá, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, cu mí gbí wáràgà mì wó máa, Mbíri máa,

«Ye bà 'dè có jì ndá 'duù tí nó náa ndú táánò me ndá 'duù mì ye lá nó, máa ndú a ndá 'duù mì ye; bìnɔ́i ye bà 'dè có jì ndá 'duù tí nó náa ye táánò zè ndú nìkì lá nó, máa ye zè ndú nìkì ma.

26 Káa tí bàndò tí nó náa ye táánò 'dè có jì ndá 'duù máa,

<Yo me ndá 'duù mì ye lá> nó,
ye bà 'dè có jì ndú máa,
<Yo a ndá 'vii mì wu Mbíri.>»

27 Káa Ízàyá, tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, táánò 'dè có gítí ndá Ìzìrìyélì máa, «Kpètí ndá 'vii kòtí Ìzìrìyélì má jò àdì go nji ngoò gbí pù ngo, Mbíri bà 'vala 'do gbí òkò tí ndú me ndá 'duù me mbè lá;

28 tacó Mbírì bà bàkà kpìikì-kpìikì gítí bà waa có
mítí ndá 'duù muu to tí nó ta wotí ká tí nò wálá.»

29 Ìzáyà delè táánò giì 'dè 'bí có máa,

«Mbe tí ndoo, tí mbe wotí, táánò má ò yè ɾo ndoo,

wàa yí 'ví si sè òndá 'vii ji ndoo lá,

àá táánò bà o gbí mòòkò bindi ndoo káa kùlè,

go ña i tí nó táánò mbe bàkà tí gbí ndá gbata Sòdómà ta Gòmórà nò.»

30 Ndoo kpónó 'ví 'dè máa yè? Ndá 'duù tí nó táánò mbe òndú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì lá nó kpónó gí tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì, 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí Bindi-Mbírì gí.

31 Káa ndá 'duù mì Mbírì ká kpécè kù ɾu ndi có mì Mòze tacó bà bàkà ndú tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì, káa ndú pasuluku 'do tí bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì gí.

32 Ndú táánò 'de bà dù tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì lá tacó yè? Ndú táánò 'de lá, tacó ndú táánò kù pà me ta bà tee njembí ndú mítí Mbírì lá, ndú pà a i ta bà bàkà ndá nèté. Ndú táánò tò kò ndú ta díí tí kpokèjì,

33 á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, Mbírì máa,

«Yo kpolo tí yo,

tacó ye kù te díí náa ndá 'duù bà tò kò ndú tí mítí kpokèjì gbí gbata

Ziyónì,

tí díí mbe 'va ndá 'duù mí to;

káa áá bà te nò mí ɾo 'duù òndú mbe ùnje gítí wó gí nó wálá.»

10

1 Ndá ná'vindí! I òndú ta có gbí njembí ye, náa ye kù 'deke ta tí ye ji Mbírì kpolo ma tacó nó, a òndú máa, yí 'ví 'vala ndá 'dóó 'duù mì ye 'do gbí ndá vò i.

2 Ye kù 'dè yúco muu ndú máa, có tí Mbírì gbí njembí ndú ngé ndii gí, káa, ndú òndú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni kálásè.

3 Ndú gírì'o 'do tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbírì nó gí; ndú giì da a 'dóó ngú kpokèjì mì ndú. Ndú biya bà co tí jáá kpokèjì tí nó mì Mbírì nó gí.

4 Káa Bindi-Mbírì kpónó zi nje có mì Mòze gí, tacó bà njaanga ndá 'duù òndú 'dáá gí mbe kù tee njembí ndú mítí wó tí Bindi-Mbírì nò.

'Válá mì Mbírì a i tacó tí ndá 'duù 'dáá gí

5 Mòze cu mí gbí wáràgà mì wó máa, 'duù òndú mbe kù dù tí 'duù jáá kùro Mbírì 'do gbí bà 'di có mì yí tí Mòze nó, bà 'vala 'do gbí có tí nó.

6 Káa có òndú náa à 'dè gítí bà dù tí 'duù jáá kùro Mbírì 'do gbí bà tee njembí wó mítí Bindi-Mbírì éno máa, «A 'di ká bà da bèngbà mítí ɾi tacó bà 'dò ya gí bà gí ta Bindi-Mbírì 'do gbí gí muu to tí nó?

7 Yo delè 'ví koɾo có máa, «A 'di ká bà ya gí tà to gí bà te Bindi-Mbírì tí wuù 'do gbí giù ku wó gí sè?» »

8 Káa gbí có tí nó máa yè? Gbí có tí nó máa, có mì Mbírì ká dè ta yo, à ká kuu nje mè yo, à delè kuu gbí njembí yo. Có tí nó a có bà tee njembí mítí Bindi-Mbírì, náa ze kù ma nò.

9 Tacó yo má 'dè có ta nje yo máa, Jézù a Mbe tí yo, bindi yo giì ùnje ta njembí yo máa, Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, Mbírì bà 'vala yo 'do gbí ndá vò i gí.

10 Tacó Mbíri kù bàkà 'duù tí jáá 'duù kùro wó tí Mbíri 'do gbí có bà tee njembí 'duù tí nò míti Bindi-Mbíri. Bindi yí gii 'vala 'duù 'do gbí vò i 'do gbí bà 'dè yúco máa, Jézù a Bindi-Mbíri.

11 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Áá bà te nò mí ro 'duù ñinó mbe kù tee njembí wó míti Bindi-Mbíri nó wálá,» nò.

12 Tacó 'bè gbí òkò tí ndá Jùdèyà ta ndá ña ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó wálá; gbèe Mbíri tí nó tí Mbe tí ndá Jùdèyà nó, delè káa Mbíri tí Mbe tí ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, tí gbèe Mbíri tí nó mbe kù cù 'dè ngo cù wó míti ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù nì «Ákoo» ji yí nò.

13 Tacó Mbíri bà 'vala ndá 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ta ɾè wó nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

14 Káa ndá 'duù bà nì «Ákoo» ji Mbíri á ta kpokèji ngayi, náa ndú má ùnje gítí wó lá? Ndú delè bà ùnje gítí wó ta ña kpokèji ngayi, náa ndú jé má 'di có tí wó lá? Ndú bà 'di có tí wó ta ña kpokèji ngayi, náa 'bí 'duù mbe ma có tí wó ji ndú má wálá?

15 Ndú delè bà ma có tí wó ji ndá 'duù ta ña kpokèji ngayi, sè káa ñinó à má tuu ndú túu-tuu? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, «Banga tí bà gí ndá mbe ma Banga-Ngú-Có ngé ndii gí!» nò.

16 Kpèti ká éno, à me ndá 'duù 'dáá gí táánò ká ùnje gítí Banga-Ngú-Có lá; tacó Ìzàyà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri táánò 'vee Mbíri máa, «A 'di ká ùnje gítí có tí nó náa ye ma ji ndú nó, Mbe tí ye?»

17 Á má éno, bà tee njembí 'duù míti Bindi-Mbíri gí a i 'do tí có tí nó náa yí 'di nó, káa có tí nó náa yí 'di nó gí a i ta bà ma có gítí Bindi-Mbíri.

18 Káa 'vé mì ye a ñinó máa, ndá Ìziriyéli táánò 'di có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ma nó lá, wè? Ndú 'di gí! Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Kòcò ndú ya cee muu to tí nó gí.

Ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí 'di ndá có mì ndú gí.»

19 'Bí 'vé mì ye káká'i a ñinó máa, ndá Ìziriyéli 'di gbí có tí nó náa ndá mbe 'dòkò có mì Mbíri ma ji ndú nó gí, wè? Mòze dígísèe a kpédélé 'duù mbe 'visi có gí tàkò có tí nó, éno máa, Mbíri máa,

«Ye bà bàkà yo 'ví tò kùl ta ndá 'duù ñinó ta ɾè ña ndú wálá nó.

Ye bà bàkà ndá 'duù ñinó ta gbí có mì ndú wálá nó 'ví kpolo tàkòcò yo.»

20 Bindi, Ìzàyà gii 'dè có ta gúku tí wó wálá, máa, Mbíri máa,

«À 'de ye a ndá 'duù ñinó mbe pà bà tí ye lá.

Ye túbà tí ye a i ji ndá 'duù ñinó mbe 'vee bà tí ye lá,» nò.

21 Káa yí gii 'dè có gítí ndá Ìziriyéli, máa, Mbíri máa,

«Ye kù tù 'bí ye 'do tí bà co ɾi, yee tí bà ta ɾi, ji ndá tù-ká-kpò-có tí ndá mbe kù jòò gbí có ta ye.»

11

Mbíri biya ndá 'duù mì wó tí ndá Ìziriyéli lá

1 Ye kpónò kù 'vee a 'vé, máa, Mbíri 'visi a kapí wó á gítí ndá 'duù mì wó tí ndá Ìziriyéli wè? Gbaànjé lá! 'Dóó ye kuu nó a Ìziriyéli, tí 'vii-gù Àbiráámò. Ye a 'vii kòti Bènjámínò.

² Mbíri 'visi kápí wó gítí ndá 'duù mí wó náa yí cu 'bì wó mí tí ndú á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó nó lá. Yo 'deke có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri gítí bà 'dè kòlòwò mì Èlìjà tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, jì Mbíri gítí ndá Ìzìriyèlì nó lá?

³ Èlìjà 'dè kòlòwò gítí ndá Ìzìriyèlì jì Mbíri máa, «Ndú mii ndá mbe 'dòkò có mì lo léé gí, sè káa ye ta kpééti ye, káa ndú delè kù pèè ta bà zi ye, Mbe tí ye! Ndú delè uu gbí ku-sòrò bà ci i jì wò 'dáá gí.»

⁴ Káa Mbíri gii 'visi có jì Èlìjà máa yè? Mbíri gii 'visi có jì yí máa, «Ye kù kpolo tí ndá 'duù 7,000 mbe ùlù sú mbíri tí nó ta rẹ wó a Bààlì lá nó tacó tí ye.»

⁵ Gbèè ña i tí nó wúnó bàkà tí gí, làmbu sè gbí ndáá ndá Ìzìriyèlì gbaanjé-gbaanjé náa Mbíri cu 'bì wó mí tí ndú ta nambeè mì wó kuu tí .

⁶ Mbíri cu 'bì wó mí tí ndá 'duù tí nó ta nambeè mì wó, yí cu 'bì wó mí tí ndú me tacó máa ndú bàkà a tó i jì yí nó lá, tacó Mbíri táánò má cu 'bì wó mí tí ndú tacó ndá i ñinó náa ndú bàkà nó, rẹ ña nambeè tí nó bà dù me nambeè lá.

⁷ Nò wàa yè? Nò wàa, ndá Ìzìriyèlì 'de i tí nó náa ndú táánò kù bàkà nètè tacó nó lá. A ndá 'duù tí nó mbe me mbè lá, náa Mbíri cu 'bì wó mí tí ndú nó ká 'de , káa tù sè ndá 'bí 'duù gbí òkò tí ndú yoo 'do tí bà 'di é mì Mbíri gí;

⁸ á go có tí náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,
«Mbíri je muu jì ndú lá.

Mbíri yoo ɾo ndú 'do tí bà ñò ndá i gí,

Mbíri de tù ndú 'do tí bà 'di có gí yee gbí ɾi tí nó wúnó,» nò.

⁹ Bindi kòcò Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìzìriyèlì gii 'dè có máa,

«Bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí wú náa à lè jì ndú,

bàndò bà zò i mì ndú 'ví dù tí bù náa à duu jì ndú,

à 'ví dù tí bàndò bà eendi ndú gítí vò i,

à 'ví dù tí bàndò bà waa có mí tí ndú,

¹⁰ ɾo ndú 'ví di gí, wàa ndú 'ví ñò i lá,

ndòpí ndú 'ví loko ta du vò i ká dúú bà ya tí .»

¹¹ Ye kpónó kù 'vee 'bí 'vé káká'i, «Ndá Ìzìriyèlì kpónó 'va nò a tí ndú to ngbé gí, wèè, ndú tò káa kò ndú sínò?» Gbaanjé lá! Tacó a bà 'va tí ndá Ìzìriyèlì to nó ká si Mbíri 'ví 'vala ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó 'do gbí ndá vò i mì ndú, tacó wàa, ndá Ìzìriyèlì 'ví tò kii ta ndú.

¹² Káa vò i mì ndá Ìzìriyèlì má si Mbíri 'ví bàkà tó i me gbolò jì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bindi bà pasì bà 'di có mì Mbíri mì ndú má si Mbíri 'ví bàkà tó i me gbolò jì ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ña tó i tí nó náa Mbíri bàkà jì ndá 'duù nó bà me gbolò go ña yè, náa ndá Ìzìriyèlì 'dáá má 'di có mì Mbíri delè gí nò!

¹³ Ye kpónó kù 'dè có a i jì yo tí ndá 'duù tí nó ta ña yo me ndá Ìzìriyèlì lá nó, tacó Mbíri tuu ye a i jì ndá 'duù tí nó ta ña ndú me ndá Ìzìriyèlì lá nò. Ndi 'dì tí nje ye gítí nètè mì ye wálá,

¹⁴ tacó wàa, ndá nambe ye tí ndá Ìzìriyèlì 'ví tò ta kii ta yo, tacó wàa, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú 'ví 'de ta 'válá.

15 Tacó bà bè bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ Ìzìrìyèlì má gí a i ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí Mbírì ta ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bà ùnje bà toko nambeè ta ndú mì Mbírì bà je a ña yè jì ndâ 'duù? Áá bà gí a i ta 'wálá jì ndâ ku!

Mbírì bà 'vala ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyèlì lá nó gí

16 À má ci muu njú kpédélé'i jì Mbírì gí, sè njú tí nó 'dáá gí a ñindi Mbírì. À má ci ndâ teè mù jì Mbírì gí, sè ndâ nè'bi mù tí nó 'dáá gí a ndâ i mì Mbírì.

17 Káa à kpónó má waaka ndâ 'bí wú bè 'dê cii gí, bindi áá gii nanaka yo ndâ 'bí dó bè ju cii tí nó náa à waaka 'do gbí jìllì nó mí bindi ndú,

18 yo 'ví me tí yo máa yo ma á jì ndâ wú bè 'dê cii tí nó náa à waaka ndú gí 'dè nó lá. Káa yo má me tí yo, yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, yo kú 'vala me 'do tí 'dóó teè yo lá.

19 Yo má 'dè có éno máa, «Áá táánò waaka ndú tacó bà ọ̀ ze mí bindi ndú.»

20 a yúco; áá táánò waaka ndú 'do gbí ngbútù mì ndú. Káa yo kú ọ̀ tíyò tí kpoò ká tacó yo kú tee njembí yo mítí Bindi-Mbírì. À má éno, yo 'ví mòò ọ̀ yo lá. Yo dù ta gúku Mbírì tí yo.

21 Tacó yí táánò lê má waaka ndâ 'dóó bè 'dê cii tí nó gí to gí, yí delè bà si yo wálá.

22 Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì a mbe nambeè, yí delè a 'duù ñìnó ta 'dì á nje wó wálá; yí ño 'dì ta bà waa có mítí 'duù ñìnó mbe 'dì có mì wó lá nó lá, káa yí kú bàkà nambeè á jì yo, náa go nambeè ta yí má ká kpoò kuu tí yo nó. Káa go nambeè ta yí má tí yo wálá, yí bà mò yo á 'do tí wó gí.

23 Káa ndâ Ìzìrìyèlì má si ngbútù mì ndú mí to gí, Mbírì bà dele ta ndú á gí bàndò mì ndú gí, tacó wotí bà dele ta ndú káká'í gí bàndò mì ndú kuu tí wó.

24 Tacó áá táánò má waaka yo tí ndâ ju cii 'do tí 'dóó rẹ̀ngbó yo gbí jìllì, bindi áá gii nanaka yo mítí bè 'dê cii tí nó náa à ọ̀ mí gbí po ñjì nó gí, bà nanaka ndi ndâ nè'bi 'dê cii tí nó náa áá táánò waaka ndú nó mítí 'dóó bàndò mì ndú bà dù a dê có ngé ndii gí.

Mbírì ñò yé ọ̀ ndâ 'duù 'dáá gí

25 'Bí có gbí ngàngbùùtù náa ye kpónó bà 'dè jì yo tacó wàa yo 'ví si ta tí yo máa yo ma nó lá, a ñìnò, ndâ ná'vindi: ndâ Ìzìrìyèlì bà bàkà ngbútù me ká dúú bà ya tí lá, ndú bà bàkà yee ká tí o tí nó náa ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ Ìzìrìyèlì lá nó má gí 'dáá gí mì Mbírì má kózó gí,

26 bindi Mbírì bà gii 'vala ndâ Ìzìrìyèlì 'dáá gí. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«Mbe 'vala ndâ 'duù bà gí 'do Ziyóni;

yí bà 'vala ndâ 'vii-gù Jákóbè 'do gbí ndâ vò i 'dáá gí.

27 Ñìnò bà dù a o bà njù mbelè mì ye ta ndú,

náa ye má 'vala ndú 'do gbí ndâ vò i mì ndú gí,» nó.

28 Ndâ Ìzìrìyèlì biya bà 'di Banga-Ngú-Có gí, tacó éno, ndú gí tí ndâ ku'dì tí Mbírì 'do gbí có mì yo. Káa à má gítí có bà cu 'bi Mbírì mítí ndú, ndú kpoò káa ndâ wú-gbì-řé Mbírì ta ọ̀ mì ndâ ká gù ndú.

²⁹ Tacó Mbíri me mbe kú 'vèè gbí nje 'duù tacó i lá; yí delè má cu 'bí wó míti 'duù gí, yí káká'i 'visì muu wó 'do tí 'duù tí nó lá.

³⁰ Á má gítí yo tí ndá 'duù tí nó mbe òò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ní lá nó, yo táánò kpò có mì Mbíri gí, káa Mbíri kpónó kú bàkà nambeè ta yo, tacó ndá Ìzìriyéli táánò kpò có mì wó gí.

³¹ Ndá Ìzìriyéli delè kpónó kú kpò có mì Mbíri, tacó wàa Mbíri 'ví bàkà ta nambeè jì ndá yì, á go ònò náa yí táánò bàkà jì yo ta o tí nó náa yo táánò kpò có mì wó gí nò.

³² Tacó Mbíri zèè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí mí gbí zàà mì kpò-có, tacó wàa yì 'ví bàkà nambeè jì ndú.

À ùlù Mbíri

³³ Ndá i mì Mbíri me gbolò ngé ndii gí, yí a mbe 'di gbí-o, muu tí wó delè ngé ndii gí! A 'di ká bà ni bà 'dè gbí ndá có mì wó náa yí ẹre gba ndú gí nó? A 'di ká bà 'di gbí ndá kpokèji mì wó? Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì wó máa,

³⁴ «A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbe tí ndoo? A 'di ká kpo-gbí-tà-tù wó?

³⁵ A 'di jé ká je i-nambeè jì yí, wàa yí 'ví ko ta mboo i mì 'duù tí nó?»

³⁶ Tacó a yí ká suu ndá i 'dáá gí, ndá i 'dáá gí kú dù 'do gbí có mì wó, ndá i 'dáá gí delè á tacó tí wó. À ùlù yí kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

12

Yo 'vala ta bà bàkà nèté jì Mbíri

¹ Á má ènò, ye kú 'deke a tí ye jì yo, ndá ná'vindí, máa, yo yòò tí, yo tí ndá wu i-cí-ci jì Mbíri, tí ndá tó i náa Mbíri 'ví lí 'bí wó mí tà ndú, tacó òò gbolò nambeè mì wó náa yí bàkà jì yo nò. Ònò a òò cèè bà bàkà i jì Mbíri náa yo 'ví bàkà .

² Yo bàkà nèté ta có mì ndá 'duù muu to tí nó lá, yo si Mbíri 'ví 'visì bà koṛo có mì yo tí ngú òò bà koṛo có mbe 'visì cè òò bà bàkà i mì yo tí ngú bà bàkà i. Tacó wàa, yo 'ví òò ta có mì Mbíri ní , yo 'ví òò ta tó i mì wó ní , yo delè 'ví òò ta i ònò mbe 'vii ṛo 'bá tí cèè i nó ní .

³ A nambeè tí nó náa Mbíri bàkà jì ye nó ká si ye kú 'dè có jì yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koṛo có máa, yì ma ndii bà gí nò lá. 'Duù 'ví koṛo có lèè, 'vii ta wotí bà tee njembí wó míti Mbíri, náa Mbíri je jì yí,

⁴ jé ká go ònò náa ndá bà to tí ndoo me mbè, káa bà to ònò ká ta tende òò nèté mì wó nò.

⁵ Káa ndoo, kpétí má me mbè, ndoo a ndá bà to tí Bindi-Mbíri, náa à 'deeke 'duù ònò míti ndá tende bàndò tí kúti gbèè 'duù.

⁶ Mbíri njèè ndá i-nambeè mì wó jì ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí tendende, 'vii ká ta nambeè mì wó náa yí bàkà jì ndoo, tacó bà bàkà ta nèté.

Á má ènò, Mbíri má je jì 'duù a nèté bà ma có mì wó, 'duù tí nó 'ví ma có mì Mbíri 'vii ta wotí bà tee njembí wó míti Mbíri, náa Mbíri je jì yí;

⁷ yí má je jì wò a bà bàkà nèté ndá 'duù, wò 'ví bàkà nèté ndá 'duù; yí má je wò a bà nìbà i jì ndá 'duù, wò 'ví nìbà i jì ndá 'duù;

⁸ Yí má je jì wò a nètè bà je wotí jì ndá 'duù, je wotí jì ndá 'duù; yí má je jì wò a nètè bà je i jì ndá 'duù, wò 'ví ñò ñó-fo-i gítí bà je i jì ndá 'duù lá; yí má bàkà wò tí kùro ndá 'duù, tè kùro ndú; yí má bàkà wò tí mbe nambeè, bàkà nambeè jì ndá 'duù ta mbá-mbá tí lo.

⁹ Yo 'ví ze tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta yúcó. Yo 'ví sogo vò i, wàa yo 'ví zèè i ñìnó tí tó i nó kácá-kácá.

¹⁰ Yo zè tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndá ná'vìndí gbí òkò tí ndú, yo delè 'ví dù ta go bà tégàrà tí yo gbí òkò tí yo.

¹¹ Yo 'ví bàkà nètè tí kpòò, yo dù tí ndá mbe kpó lá, yo bàkà nètè jì Mbe tí ndoo ta mbá-mbá tí yo.

¹² Bà koṛo có mì yo lì míti Mbíri 'ví si yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, yo 'ví zèè ñjembí yo gbí ndá vò o, yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri ta o 'dáá gí.

¹³ Yo 'ví je i-'bì yo tacó tí ndá 'duù mì Mbíri ñìnó tí ndá mbe yè nò, yo delè 'ví te wíri míti ndá mbe 'dó-'do.

¹⁴ Yo 'ví cù 'dè ngo cù yo míti ndá mbe kù mèèkè'i tí yo; yo be ndú lá, yo cù 'dè ngo cù yo míti ndú.

¹⁵ Ndá 'duù má ta líkí'o tí ndú, yo 'ví dù ta líkí'o tí yo ta ndú; ndú má kù wa gbí, yo delè 'ví wa gbí ta ndú.

¹⁶ Ndá 'duù 'dáá gí 'ví dù á ɾo yo 'vii ká 'vii, yo mba tí yo lá, yo nì kaà ta ndá 'duù ñìnó náa ndú me ndá i lá nò, yo 'ví bàkà tí yo tí ndá mbe 'di gbí-o lá.

¹⁷ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, yo koṛo có a i gítí bà bàkà i ñìnó tí cèe i nó kùro ndá 'duù 'dáá gí.

¹⁸ Yo bàkà wotí tacó bà 'vala ta ndá 'duù 'dáá gí nìkì maa.

¹⁹ Yo 'ví kèèndè vò i lá, ndá kómbe ye, yo si a kpo-tàkòcò mì Mbíri ká 'ví kèèndè vò i muu yo; a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, Mbíri máa, «Bà kèèndè vò i a i mì ye, ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nò.

²⁰ À má ènò, go má tí ndá ku'dì tí yo, yo 'ví je i-zó-zò jì ndú, go ngo má tí ndú, yo 'ví je ngo jì ndú; tacó yo má bàkà ènò, ndá vò i mì ndú náa ndú kù bàkà míti yo nò bà te nò mí ɾo ndú me gbolò.

²¹ Yo 'ví sí vò i 'ví gèè bè wó mí muu yo lá, yo kpò muu vò i ta bà bàkà ndá tó i.

13

Yo 'di có mì ndá gba 'bá

¹ Yo 'dáá gí 'ví 'di có mì ndá gba mbe kù zogo 'bá mì yo. Tacó a Mbíri ká je gba jì 'duù.

² À má ènò, mbe kù jòò gbí có ta gba kù jòò nò a gbí có ta gba tí nó náa Mbíri le bèrè jì yí nò, káa ndá mbe kù jòò gbí có kù pà a bà, bà waa có mì Mbíri míti ndú.

³ Tacó 'duù ñìnó mbe kù co tí jáá kpokèjì nó cì gúku tí ndá gba lá, a ndá mbe bàkà vò i ká kù cì gúku tí ndá gba. À má ènò, yo co tí jáá kpokèjì, ndá gba 'ví ùlù ta yo, delè tacó wàa yo 'ví cì ta gúku tí ndú lá.

⁴ Gba a bòò mì Mbíri, náa Mbíri je yí tí mbe kù koni yo, káa yo má bàkà vò i, yo 'ví cì gúku tí wó, tacó Mbíri le bèrè jì yí me sínò lá; yí a bòò mì Mbíri, mbe kù waa có míti ndá mbe kù bàkà vò i á bìnì Mbíri.

⁵ À má ènò, yo 'ví 'di có mì gba me ká cuki jì gúku bà waa có mì wó míti yo lá, yo bàkà tacó yo ñò nì gí, máa, ñìnò a i ñìnó náa à tí nó ká nò.

⁶ Njìno delè a ndeṛè có tí nó náa yo 'ví gò ta i muu 'bá nó ká nò, tacó ndá mbe kù bàkà nètè muu 'bá 'dáá gí a ndá mbe bàkà nètè mì Mbíṛì, mbe kù bàkà nètè yo.

⁷ À má ènò, yo 'ví sì ndá có mì ndú 'do muu yo 'dáá gí; à má mì ndú muu yo a có bà gò i muu 'bá, yo gò 'do muu yo gí, à máa có bà sì muu ndá 'dóó i mì yo, yo 'ví sì gí, yo delè 'ví sì ndú tí i ọ yo, yo delè 'ví tẹgàrà ndú.

Yo zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa

⁸ Yo 'ví sì i mì 'bí 'duù gbaànjé 'ví dù á muu yo lá; à 'ví dù á muu yo káa có bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, tacó 'duù njìno mbe zè 'bí ka wó nìkì maa nó a mbe 'di có mì Mbíṛì.

⁹ Ndá có mì Mbíṛì máa, «Wò 'ví bàkà bangbaya lá; wò 'ví zì 'duù lá; wò 'ví zingbà i lá; wò 'ví dù ta go i mì ndá 'bí 'duù lá.» Káa ndá có tí nó ta ndá 'bí sè có mì Mbíṛì 'dáá gí toko gbaànjé bàkà a gbèe có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo nìkì á go bà zè 'dóó tí lo nìkì mì lo,» nò.

¹⁰ 'Duù mbe zè 'bí ká wó nìkì maa bà bàkà vò i gítí ka wó nò wálá; à má ènò, tó bà zè tí a bà 'di ndá có mì Mbíṛì 'dáá gí.

¹¹ Yo bàkà ènò, tacó yo nò ni gí máa, o tí nó tí o bà ziya mì ndoo 'do tí ọ nó kpónó gí gí. Tacó o bà 'vala ndoo kpónó dooko ta ndoo cotí njìno táánò ta kpédélé o bà ùnje mì ndoo gítí Bìndi-Mbíṛì nó gí.

¹² Kùro bà too yé dooko gí; à má ènò, ndoo mò ndá i tí nó náa ndoo bàkà gbí 'dí'di'o nó gí nje seè, wàa ndoo 'ví 'viindi tí ndoo á gítí ndá nètè gbí ngba'o.

¹³ Ndoò 'viindi ndá cè ọ bà bàkà i mì ndoo, wàa ndoo 'ví dù go ndá 'duù njìno mbe kù 'vala gbí ngba ọ; bà bàkà ndá i 'virímó-'virimo gbí 'dí'di'o káká'í wálá; bà sa ta pe káká'í wálá; có gítí ndá vo-vò ka sili, ta bà bàkà ndá i njìno mbe 'vii ọ 'bá lá nó káká'í wálá; bà gò gó ta bà 'dèèkè mà delè káká'í wálá; bà tò kù káká'í wàlà.

¹⁴ Káa yo 'ví sì a Mbe tí ndoo Jézú tí Bìndi-Mbíṛì ká 'ví kpolo tí yo, wàa yo 'ví je mbí yo gítí ndá vò i njìno mbe me líkí tí yo nó lá.

14

Waa có mítí ná'vindi lo lá

¹ 'Bí 'duù njìno ta wotí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbíṛì me nji'dí tí wó nó má kuu gbí òkò tí yo, yo 'ví sì yí, yo 'viiki gbí nje wó gítí ọ bà koṛo có mì wó gítí ndá ọ i-zó-zò lá.

² Tacó a bà tee njembí 'bí 'duù mítí Bìndi-Mbíṛì ká kù si yí kù zò ọ ndá i 'dáá gí, káa 'duù njìno ta wotí bà tee njembí wó mítí Bìndi-Mbíṛì me nji'dí tí wó nó kù zò káa ndá kpátuyâ.

³ Káa 'duù njìno mbe kù zò ọ ndá i 'dáá gí nó 'ví cònje gítí 'duù njìno mbe kù guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó lá, wàa ndá 'duù njìno mbe kù guu gbí i-zó-zò gúú-guu nó 'ví waa có mítí ndá mbe zò i sàkàmàà nó lá, tacó Mbíṛì ùnje gítí wó gí.

⁴ Káa wò tà a 'di, wàa wò 'ví waa ta có mítí bòò mì 'bí 'duù? À ká gbí nètè mì mbe tí wó bà ọ máa yí kuu tíyò, à delè ká gbí nètè mì wó bà ọ máa yí 'va tí wó to gí. Káa yí bà ọ tíyò gí, tacó wotí bà bàkà yí 'ví ọ tíyò kuu tí Mbe tí ndoo.

5 'Bí 'duù kù koṛo có máa 'bí ɾi gbaànjé nìkì co tí 'bí ɾi gí, káa 'bí 'duù kù koṛo có máa ndâ ɾi 'dáá gí 'vii ká 'vii. Káa 'duù 'ví eṛe muu wó ká mí tí 'dóó có mì wó náa à gbí muu wó.

6 'Duù ñinó mbe kù kpolo tí 'bí ɾi tí kpóló-kpolo ɾi nó, bàkà éno tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo. 'Duù ñinó delè mbe kù zò i nó, kù zò tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, tacó yí kù 'dè nìkì maa ji Mbíɾi tacó i-zó-zò tí nó náa yí kù zò nó. Káa 'duù ñinó mbe kù guu gbí ndâ i-zó-zò nó, kù bàkà éno tacó bà tègàrà Mbe tí ndoo, yí delè kù 'dè nìkì maa ji Mbíɾi.

7 Tacó 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo mbe kù 'vala gítí miɾi wó nó wálá, 'bí 'duù gbaànjé delè mbe ci gítí miɾi wó nó wálá.

8 Ndoó má kù 'vala , ndoo kù 'vala tacó tí Mbe tí ndoo, ndoo má kù cì , ndoo delè kù cì tacó tí Mbe tí ndoo. À má éno, ndoo máa wu ndoo, ndoo a ndâ i mì Mbe tí ndoo, ndoo máa ku ndoo, ndoo delè káa ndâ i mì Mbe tí ndoo.

9 Ñinó a gbí nderè có bà cì Bindi-Mbíɾi, bindi yí gii 'vala ndi wó káká' i 'do gbí muu'dú wó nó ká nó, tacó wàa, yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ 'duù ñinó mbe ci gí nó ta ndâ wu 'duù.

10 À má éno, wò kù waa có mí tí ná'vindí lo tacó yè? Wò kù cònje gítí ná'vindí lo tacó yè? Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà ɾò tíyò kùṛo jàlambà bà waa có mì Mbíɾi,

11 tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíɾi máa, kòcò Mbe tí ndoo máa, «Ye má kù 'vala ,

ndâ 'duù 'dáá gí bà kucuku muungbó ndú mí kùṛo ye,

ndâ 'duù gbí ndâ tende ɲa nje có 'dáá gí bà ùlù Mbíɾi ta o tí nó.»

12 Ndoó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí bà yù gbí tí ndoo ji Mbíɾi.

Dù tí nderè bà bàkà vò i mì 'bí ka lo lá

13 À má éno, ndoo si bà dù kù 'viiki tí ndoo gbí òkò tí ndoo mí to, yo koṛo có ɾò a i mití bà bàkà 'bí ɲa i ñinó mbe ga gbí kò 'bí ná'vindí yo lá, yo delè 'ví dù tí i ñinó mbe kù nè kpokèjì mì wó nó lá.

14 Ye òò ni ngbàrángà' i ta ɾè mì Mbe tí ndoo Jézú gí, máa, 'bí i-zó-zò tí bètí-i nó wálá, i-zó-zò a bètí-i ká ji 'duù tí nó mbe kù koṛo có máa i-zó-zò tí nó a bètí-i nó.

15 Njembí ná'vindí lo má nìkì gítí ɲa i tí nó náa wò kù zò nó lá, wò kù 'vala ta yí me ta njembí bà zè Mbíɾi lá. Si ɲa i tí nó náa wò kù zò nó 'ví dù tí i mbe volo 'duù ñinó náa Bindi-Mbíɾi táánò cì tacó tí wó nó mí to.

16 À má éno, si ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí i tí nó tí tó i-zó-zò mì lo nó lá.

17 Tacó kpóló-kpolo i mì ndoo tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbíɾi me bà zò i lá, kpóló-kpolo i mì ndoo delè me bà nju pe lá; kpóló-kpolo i mì ndoo a bà dù tí ndâ 'duù jáá Kùṛo Mbíɾi, ta bà dù ta 'dé njembí ndoo, giì je bà te lík'ò mì Bèri-mi-Mbíɾi mí tí ndoo.

18 'Duù má bàkà nètè ji Bindi-Mbíɾi gbí ɲa kpokèjì tí nó, tàkòcò Mbíɾi bà peteke gítí wó, ndâ 'duù delè bà si yí tí i.

19 À má éno, ndoo 'ví mòkò a tàkò i ñinó mbe kù si gbí òkò tí ndoo 'ví dù nìkì maa, giì je i ñinó mbe si ndoo kù je wotí bà koni tí ndoo gbí òkò tí ndoo ji ndoo nó.

20 Yo 'ví volo gbí nètè mì Mbíɾi tacó i-zó-zò lá. Ndâ i-zó-zò 'dáá gí a ndâ ngbàrángà i, káa à lè ji 'duù ñinó mbe zò 'bí ɲa i mbe si 'bí ka wó 'ví bàkà vò i nó.

²¹ Yúco a bà zò yâ lá, ta bà njù pe, delè ta bà bàkà i ñinó mbe kù si 'bí ná'vindí yo 'ví bàkà vò i nó, lá.

²² Káa bà tee njembí yo kpónó mítí Mbírì nó 'ví dù tí có kóó gbí òkò tí yo ta Mbírì; káa 'duù ñinó mbe ni nikaláká gítí bà bàkà i ñinó náa yí ñò ní tí yúco gí lá nó, a mbe tó pá.

²³ Káa Mbírì kù waa có a i mítí 'duù ñinó mbe zò i ta njembí wó sósò'ò nò, tacó ña 'duù tí nò kù bàkà i me ta bà tee njembí wó mítí Mbírì lá, káa i ñinó náa 'duù bàkà me ta bà tee njembí wó mítí Mbírì lá nó, a vò i.

15

Peteke tàkòcò ndá 'bí ka lo, peteke me ká tàkòcò lo ta kpéétí lo lá

¹ Ndoò tí ndá 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí mítí Bìndi-Mbírì kuu tí ndoo nó 'ví konì ndá 'duù ñinó ta wotí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì me njí'dí tí ndú nó tà bà te ndá du ká'i ñinò ndú. Ndoò 'ví bàkà me káa i ñinó mbe kù peteke tàkòcò ndoo nó cuki lá.

² Ndoò kùtáà 'dáá gí bà bàkà i ñinó mbe kù peteke tàkòcò ndá 'bí ka ndoo, ta bà konì ndú gítí bà 'de wotí gítí bà tee njembí ndú mítí Bìndi-Mbírì.

³ Tacó Bìndi-Mbírì táánò kojo có me ká gítí 'dóó miři wó cuki lá; á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Ndá 'duù tí nò mbe kù go yo nò kù go a ye,» nò.

⁴ Káa ndá có tí nó 'dáá gí náa à cu táánò sàà mí gbí wáràgà mì Mbírì nó, a i tacó bà je muu ji ndoo; tacó wàa, wáràgà mì Mbírì 'ví je bà zèè njembí, ta wotí bà kojo có lì mítí Mbírì ji ndoo.

⁵ Ye kù 'deke tí ye ji Mbírì tí mbe kù je bà zèè njembí, delè tí mbe kù je wotí ji ndá 'duù, máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala ta gbí òkò tí yo niki maa go có mì Bìndi-Mbírì tí Jézù,

⁶ tacó wàa, có gbí muu yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaànjé, wàa yo 'ví ùlù Mbírì tí nó tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nó ta kòcò yo toko gbaànjé.

Banga-Ngú-Có tacó tí ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Ìzìriyèlì lá nò

⁷ Yo te wiři mítí yo gbí òkò tí yo, go bà te wiři mì Bìndi-Mbírì mítí yo, tacó bà ùlù Mbírì.

⁸ Tacó ye kù 'dè có ji yo máa, Bìndi-Mbírì táánò gí tí bòò mì ndá 'duù mì ndá Ìzìriyèlì ñinó mbe ya gí gbí gázâ gí nó, tacó bà túbà yúco mì Mbírì, tacó bà túbà máa, cí tí nó náa Mbírì táánò ci ta ndá ká gù ndá Ìzìriyèlì nó a yúco.

⁹ Yí gí delè tacó wàa ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Ìzìriyèlì lá nó 'ví ùlù Mbírì gítí nambeè mì wó, á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«À má ènò, ye bà ùlù rẹ lo tí Mbírì mí gbí òkò tí ndá 'duù ñinó ta ña ndú me ndá Ìzìriyèlì lá; ye bà be rẹ lo gbí cè,» nò.

¹⁰ À gii cu 'bí káká'i máa,

«Yo tí ndá 'duù ñinó ta ña yo me ndá Ìzìriyèlì lá nó 'dáá gí 'ví dùlù tí yo toko ta ndá 'duù mì wó.»

¹¹ À gii cu 'bí máa,

«Yo tí ndá 'duù ñinó náa ña yo me ndá Ìzìriyèlì lá nó

'dáá gí 'ví ùlù Mbírì;
wàa, ndá 'duù 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

¹² Káa kòcò Ìzáyà máa,
«'Vii-gù Jèsi kèjì,

yí bà gí tí gba mbe zogo ndá 'duù
nìnó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nò,
ndá 'duù nìnó ta ña ndú me ndá Ìziriyéli lá nò
'ví koro có lli a i míti wó.»

¹³ Ye kú 'deke tí ye máa, Mbírì tí nó náa yo kú koro có lli míti wó nó, 'ví je líkí' o ji yo tókà'i, yí delè 'ví je 'dè njembí ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo, tacó wàa, wotí mì Bèri-mi-Mbírì 'ví si yo 'ví koro có lli míti Mbírì.

Nderè bà cu wàràgà tí nó mì Páwòlò ta gúku tí wó wálá

¹⁴ Ye ò ni ngbàrángà'i gí, ndá ná'vindi, máa, yo a ndá tó 'duù ngé ndii gí, yo delè a ndá 'duù ta muu tí yo me gbólò, ta wotí bà nìbà i gbí òkò tí yo kuu tí yo.

¹⁵ Káa ye kú cu wàràgà tí nó ji yo ta gúku tí ye wálá, tacó bà 'va mbí yo gítí ndá 'bí i, tacó nambeè tí nó náa Mbírì bàkà ji ye,

¹⁶ ta bà bàkà ye tí mbe bàkà nètè mì Bindi-Mbírì tí Jézù, tí bu-Mbírì mbe kú ma Banga-Ngú-Có mì Mbírì ji ndá 'duù nìnó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá nò, tacó wàa, Mbírì 'ví lli ta 'bí wó gí tà i-cí-ci mì ndá 'duù nìnó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá, náa Bèri-mi-Mbírì bàkà tí ngbàrángà'i gí nò.

¹⁷ Ye kú mòò ro ye gbí nètè mì ye náa ye kú bàkà tacó tí Mbírì nó ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù.

¹⁸ Tacó ye bà yaka 'bí ye yee gbí 've ta bà 'dè 'bí tende có wálá, ye bà 'dè có ká gítí bà bàkà ye mì Bindi-Mbírì tí mbe bàkà ndá 'duù nìnó náa ndú me ndá Ìziriyéli lá, mbe 'di có mì Mbírì lá nó, tí ndá mbe 'di có mì Mbírì, ta nje ye, delè ta cè bà bàkà i mì ye,

¹⁹ ta ndá wotí mì ndá kpo-kpò i-seřè náa ye bàkà ndú, ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì. Tacó ènò, ye ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbírì ta kábà 'do Jèrùzàlémè di gbí ndá to Ìlirikù.

²⁰ À gbí njembí ye ta o 'dáá gí a go bà ma Banga-Ngú-Có gbí ndá to nìnó náa ndá 'duù ká jé 'di rẹ̀ Bindi-Mbírì gí nó lá, tacó wàa ye 'ví bí 'bá mí pí tà 'bá nìnó náa 'bí 'duù sè sàa kuro gí nò lá,

²¹ á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì máa,
«Ndá 'duù tí nó náa à jé 'dé có tí wó ji ndú lá nó bà ò yí.
Káa ndá 'duù tí nó jé mbe 'di có tí wó lá nó

bà 'di gbí có mì wó» nò.

Có bà co wiri ya gí Rómà kuu gbí muu Páwòlò

²² Nìnò a i tí nó mbe kú tii ye cóó-cóó 'do tí bà ya gí mì yo ká nò.

²³ Káa nètè mì ye gbí ndá to tí nó kàà nó lè kpónó wálá, ye lè bàkà có bà ya gí mì yo ká ta mbè ndoó,

²⁴ káa ye kpónó kú koro có bà có mì yo Rómà ká ta o bà ya ye gí Ìsipáníyà, ye má zò i-wiri mì yo gáà gí, yo 'ví koni ye muu nó mì ye gí kuro ká.

²⁵ Káa ye kpónó kú ya a i gí Jèrùzàlémè ta ndá i-bà-koni-tí ji ndá 'duù mì Mbírì ká má kòzò gí.

²⁶ Tacó a ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí ndá to Mèsidóniyà ta ndá to Àkáyà ká tuu ye ta ndá i-nambeè náa ndú kili 'do gbí 'dóó nambeè

mì ndú, máa, ye ya tí ji ndâ mbe yê gbí òkò tí ndâ 'duù mì Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè.

²⁷ Ndú bàkà ènò ta pétékè tàkòcò ndú, káa à má ta bà 'dè ta yúco, i mì ndâ Ìziriyéli kuu muu ndú. Tacó ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Ìziriyéli lá nó kpónó má kù gbo gbí ndâ i-nambeè mì Mbíri ta ndâ Ìziriyéli, kózò tí ndú delè bà koni ndâ Ìziriyéli ta ndâ i muu to tí nò.

²⁸ Ye má ya ta i tí nó náa à tuu ta ye nó ji ndâ mbe gí, ye bà ya gí Ìsipániyà có mì yo kà;

²⁹ káa ye nò ní gí máa, ta o tí nó náa ye bà yee mì yo kà nó, ye bà yee ji yo ta ndâ tó i me gbolò 'do mì Bindi-Mbíri.

³⁰ Ye kù 'deke tí ye ji yo, ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, delè ta rẹ̀ mì Bèri-mi-Mbíri tí mbe zè yo nìkì ma, ndâ ná'vindí máa ndoo 'deke tí ndoo tí kpòò ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví koni ye gbí nètè mì ye.

³¹ Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ye, máa, yí 'ví sù ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri lá 'bá mì ndâ Ìziriyéli 'ví dooko gítí ye ta vò i lá, delè tacó wàa, ndâ 'duù mì Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè 'ví ù ta nje gítí ndâ nètè mì ye.

³² Bindi ye 'ví ya gí mì yo kà ta pétékè tàkòcò ye gí bà tè wó ye mí mì yo kà, náa Mbíri má ye nó ji ye gí nò.

³³ Mbíri tí mbe 'dè njembí 'ví dù ta yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò.

16

Páwòlò 'vee ndâ 'duù Rómà

¹ Ye kù ùlù námi ndoo tí Fòyèbè ji yo; yí a mbe koni ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbí gbata Kèngèréyè.

² Yo te wiri mítí wó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo go bà te wiri mítí ndâ 'duù mì Mbíri. Yo koni yí ta ndâ 'bí ña i ñinó mbe nìkì tí wó, tacó yí koni ndâ 'duù me mbè, à kpétí káa 'dóó ye nó, yí delè koni ye gí.

³ Ye 'vee ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà, tí ndâ ka ye mbe bàkà nètè mì Bindi-Mbíri tí Jézù,

⁴ ndú táánò pà ku gítí ndú ta rẹ̀ ye; ze ta ndâ 'duù ñinó ta ña ndú me ndâ Jùdèyà lá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó 'dáá gí, 'dè nìkì maa ji ndú.

⁵ Ye 'vee ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á mí 'bá mì ndâ Pìrisìlà ta Àkùyílà.

Ye 'vee tó 'duù mì ye Èpàyinétù tí kpédélé 'duù mbe gí tí 'duù mì Bindi-Mbíri gbí to Ásiyà.

⁶ Ye 'vee Màriyà tí mbe kù bàkà nètè tí kpòò gbí òkò tí yo.

⁷ Ye 'vee ndâ Àndòrònìkò ta Jóniyà tí ndâ nambe ye ndâ Jùdèyà, delè tí ndâ ka ye náa ze táánò ta ndú gbí zàà; ndú a ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù nò ndú ní ngbàrangà'i gbí òkò tí ndâ mbe kù mì Bindi-Mbíri gí; a ndú delè ká gí tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbíri á kùro ji ye.

⁸ Ye 'vee Àmbìliyátù tí tó 'duù mì ye ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri.

⁹ Ye 'vee Ùrùbàno tí ka ndoo mbe kù bàkà nètè ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri. Ye delè 'vee tó 'duù mì ye Ìsitákì.

¹⁰ Ye 'vee Àpèlè tí mbe kù bàkà nètè mì Bindi-Mbíri ta njembí wó gbaanjé ngé ma.

Ye 'vee ndâ 'duù 'bá mì Àrisitòbulù ngé ma.

11 Ye 'vee Èròdiyónà tí nambe ye. Ye 'vee ndâ Nàrikísù, ta nawù wó, ta ndâ 'vii mì ndú, ta rè mì Bindi-Mbíri.

12 Ye 'vee ndâ niì tí nó ta rè ndú a ndâ Tìrifòsà ta Tìrifénà tí ndâ mbe kù bàkà nètè ta rè mì Mbe tí ndoo nò. Ye delè giì 'vee tó 'duù mì ye tí niì tí nó tí PÉRISI tí mbe bàkà nètè tí kpoò ta rè mì Mbe tí ndoo nò.

13 Ye 'vee Rúfò tí gbolò mbe nètè mì Mbe tí ndoo. Ye delè 'vee nawu Rúfò tí mbe tègàrà ye ká go 'dóó 'vii mì wó.

14 Ye 'vee ndâ Àsingiritù, ta Fèlègóni, ta Èrèmèsi, ta Pàtòróbà, ta Èrémà, ta ndâ ná'vindi ñinó mbe kù dù ta ndú kà.

15 Ye 'vee ndâ Filòlógu, ta Júliya, ta ndâ Nèrèwù, ta námì wó, ta Òlímbà, ta ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri á mì ndú kà.

16 Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindi. Ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri mì ze kàà 'vee yo.

Ndòngbù có mì Páwòlò jì ndâ 'duù Rómà

17 Ye kù 'deke tí ye jì yo, ndâ ná'vindi, máa, yo kpolo ɾo yo mítí ndâ mbe kù njèè gbí òkò tí yo ta bà ñònòkò muu yo 'do tí yúcó tí nó náa à nià jì yo nó gí, yo mò tí yo 'do tí ndú gí.

18 Tacó ndâ mbe bàkà ña i tí nó kù bàkà me nètè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri lá, ndú kù bàkà káa 'dóó ndâ i mì ndú mbe niìkí tí ndú; ndú kù eendi ndâ 'duù ñinó ta muu ndú me ñj'í dí nó ta banga nje, ta bà toɾo bàà mítí có.

19 Káa ndâ 'duù 'dáá gí 'di tàwo bà zèè Banga-Ngú-Có mì yo ta njembí yo gbañjé gí. Tacó ènò, tàkòcò ye peteke gití yo ngé ndii gí. Có gbí njembí ye éno máa, muu yo 'ví dù ta o 'dáá gí ká gití i ñinó dú nò, wàa có mì yo 'ví dù ta vò i wálá.

20 Mbíri tí mbe 'dè njembí bà si yo 'ví 'dò Gba-wàtà mí to ta kò yo. Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó mítí yo.

21 Timátáyò tí ka ye mbe nètè 'vee yo ngé ma. Ndâ Lúciyò, ta Jàsóni, giì jè Sòsipàtèrè, tí ndâ nambe ye, delè 'vee yo ngé ndii gí.

22 Ye tí Tèrètìyò, tí mbe kù cu wáràgà tí nó tacó tí Páwòlò, kù 'vee yo ta rè mì Mbe tí ndoo.

23 Gáyù tí 'duù tí nó náa ye kpónó kù dù a i 'bá mì wó nó, delè náa ndâ mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbíri kù kili mí 'bá mì wó nó, 'vee yo ngé ma.

Èrásitù tí mbe kù kpolo tí ndâ i-míri gbí gbata, ta ná'vindi ndoo Kùwàritò 'vee yo. (

24 Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri 'ví cù 'dè ngo cù wó á mítí yo 'dáá gí. Go-i-tí-nò)

Páwòlò ùlù Mbíri ta bà 'deke tí wó

25 À ùlù Mbíri! Wotí bà je wotí bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò jì yo go Banga-Ngú-Có mì ye náa ye kù ma tí có gití Jézù tí Bindi-Mbíri nó, kuu tí wó. Có tí nó gbí ndâ ká o táánò sàà a có kóó.

26 Káa à kpónó 'dè gbí á gí sè gí. A ndâ mbe 'dòkò có mì Mbíri ká cu có tí nó mí gbí ndâ wáràgà mì ndú, náa à kpónó kù ma jì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, a go có mì Mbíri tí nó mbe kù 'vala ká dúú bà ya tí nò. Tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví tee njembí ndú mítí Bindi-Mbíri, ndú delè 'ví 'di ta có mì wó.

27 À ùlù Mbíri tí gbèe mbe 'di gbí-o dúú bà ya tí ta rè mì Jézù tí Bindi-Mbíri. Go-i-tí-nò.

KPÉDÉLÉ KÒRÍNDÌ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká cu 'bì wó mítí ye 'do gbí 'dóó có mì wó tí Mbírì, máa ye dù tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù, ká kù cu wàràgà tí nò. Ze kù gbo gbí bà cu wàràgà tí nó ta ná'vìndí ndoo Sòsiténè,

² jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì. Yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì toṛo ndâ vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí nò, yo tí ndâ 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí yo tacó bà kaa yo mò gí mì wó tí Mbírì toko ta ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú tí ndâ bàndò 'dáá gí ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa yí a Mbe tí ndoo ta ndâ yí 'dáá gí nò.

³ Ze kù 'deke tí ze jì Bu ndoo tí Mbírì, ze delè kù 'deke tí ze jì Jézù tí Bìndi-Mbírì éno máa, ndú 'ví toko nambeè ta yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Tó i gbí bà dù toko ta Bìndi-Mbírì

⁴ Ye kù 'dè nìkì maa jì Mbírì ta o 'dáá gí tacó tí yo, tacó nambeè mì wó tí Mbírì náa yí bàkà jì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nò.

⁵ Mbírì wu bà 'dè có mí gbí nje yo me gbolò, yí delè gí je muu jì yo me gbolò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì.

⁶ Yúcó tí nó náa ye 'dè jì yo gítí Bìndi-Mbírì nó kpónó bàkà kudu mí gbí njembí yo

⁷ tí ña nìno náa yo kpónó kù ùndi o bà tubà tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ta gbèe i-nambeè mì Mbírì Mbe gboo 'do mì yo wálá.

⁸ Mbírì bà je wotí jì yo tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìno ta i-nò mì yo wálá nó yee tí ndòngbú o tí nó, tí o bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nò.

⁹ Mbírì tí nó tí mbe tè'é tí yo gí bà dù toko ta 'Vii mì wó, Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo nó, a mbe kù ru káa ndi ngo nje wó.

'Bè gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹⁰ Ye kù yù 'do mì yo 'dáá gí a nambeè ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, éno máa, yo 'dáá 'ví eṛe gba có mì yo ká gbaànjé, ndâ ná'vìndí ye. Yo ùnje éno máa, yo bà si gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo wálá, ña bà koṛo có mì yo delè ta nderè bà bàkà i mì yo 'dáá gí 'ví dù ká gbaànjé.

¹¹ Ye kù 'dè có tí nó jì yo tacó ye 'di có 'do mì ndâ 'duù mì nù tí nó tí Kèlèyònè nó éno máa, gbí òkò tí yo ká nìkì ngé gí lá, ndâ ná'vìndí ye.

¹² Có tí nó ta go bà 'dè jì yo tí ye nó a nìno máa, à gbí òkò tí yo ká a 'bè: 'duù nìno máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» nìno máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» 'duù nìno máa, «Ye a 'duù mì Kéfá,» nìno máa, «Ye a 'duù mì Bìndi-Mbírì.»

¹³ À nṛèè gbí Bìndi-Mbírì gí? Àá táánò gbí a Páwòlò mítí nṛèèkpè mú? Àá táánò caka tí yo ta rẹ̀ Páwòlò?

¹⁴ Ye kù 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó ye táánò caka 'do gbí òkò tí yo cuki káa tí ndâ Kìrìsìpù ta Gáyù.

15 À má éno, 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'de wotí bà 'dè có éno máa, àà táánò caka tí yì ta rẹ̀ ye nò wálá.

16 Ye koṛo có éno máa, ndá 'bí 'duù náa ye táánò caka tí ndú káa ndá 'dakò tí nó tí Ísítèfàná nó ta ndá 'duù mì wó. À má ta bà 'dè có ta yúco, mbí ye káká'í tí 'bí 'duù náa ye caka tí wó bìndi ndá 'duù tí nó ta bà muu ndú náa ye 'deke ndú nò lá,

17 Tacó Bìndi-Mbírì táánò tuu ye me tacó bà caka tí ndá 'duù lá, yí tuu ye a i tacó bà ma Banga-Ngú-Có. Yí delè táánò tuu ye nò me tacó bà gí gí bà ma Banga-Ngú-Có ta bà 'vanda có kpènjèngè'vèè, tí ndá có bà 'di gbí-o mì ndá 'duù muu to tí nó, nò lá. Tacó ndá có bà 'di gbí-o tí nó kpènjèngè'vèè nò kú bàkà có gítì bà ci Bìndi-Mbírì mítì njèèkpè mù tí có ta gbí wálá.

Bìndi-Mbírì a wotí ta bà 'di gbí-o mì Mbírì

18 Có gítì bà ci Jézù mítì njèèkpè mù gbí tù ndá 'duù tí nó mbe gírì'o gí nó go mòngò gbí tù bô, káa à gbí tù ndoo tí ndá 'duù tí nó mbe kú co tí kpokèjì mì 'válá nó, a có gítì wotí mì Mbírì.

19 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, Mbírì máa, «Ye bà voloko gbí kpokèjì bà 'di gbí-o mì ndá mbe 'di gbí-o gí. Ye bà bàkà bà ò'o mì ndá mbe kpo-ro tí i ta gbí wálá.»

20 À má éno, ndá mbe 'di gbí-o kpónó ngò? Ndá kpo-kpò mbe ò wáràgà, ta ndá kpo-kpò mbe kú 'viiki gbí có kpónó gbí to ngayi? Mbírì kpónó yù gbí ndá i-nónókó mì ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí sè lá?

21 Káa có gbí muu Mbírì má lè éno máa ndá 'duù muu to tí nó 'ví ò'ò yì tí Mbírì ni 'do gbí 'dóó bà 'di gbí-o mì ndú lá, yí bàkà éno tacó à gbí njembí wó a có bà 'vala ndá 'duù, ta «có ònókó» tí nó náa ndoo kú ma nò.

22 Ndá Jùdèyà kú ù a ndi bà ò'ò ndá seṛè, ta ndá mbó ndi 'bì Mbírì, ndá Ìgírìgí kú ù a ndi bà 'di kòcò ndá mbe 'di gbí-o.

23 Káa ndoo kú ma a có gítì Bìndi-Mbírì náa à gbí yí mítì njèèkpè mù, tí có mbe kú pèè njembí ndá Jùdèyà, káa ndá Ìgírìgí kú si a i tí có ònókó.

24 Káa à má jì ndá 'duù tí nó náa Mbírì tè'é tí ndú gí, tí ndá Jùdèyà ta ndá Ìgírìgí, có ònókó tí nó náa ndoo kú ma nò a Bìndi-Mbírì tí wotí mì Mbírì, a Bìndi-Mbírì tí bà 'di gbí-o mì Mbírì.

25 Có ò'ò náa àà mì Mbírì a có ònókó nó a có ta gbí me gbolò ndii gbí có mì ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó gí. Bìndi i ò'ò tí jó'dókò i mì Mbírì nó a i mbe kpolo ndii 'bìli ndá mbe wotí muu to tí nó gí.

26 Yo koṛo muu yo á gítì o bà tè'é tí yo mì Mbírì táánò gí, ndá ná'vìndí; ndá 'duù muu to tí nó táánò ò'ò ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo tí ndá mbe 'di gbí-o ro ndú lá, ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo táánò me ndá mbe wotí lá, ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo táánò delè me ndá 'vii mì ndá 'duù ò'ò ta rẹ̀ ndá mbe jò ndú a rẹ̀ nó lá.

27 Káa Mbírì táánò cu 'bì wó mítì mbe ònókó, tacó bà te nò mí ro ndá mbe 'di gbí-o, Mbírì cu 'bì wó mítì jó'dókò 'duù tacó bà te nò mí ro ndá mbe wotí,

28 Mbírì gù cu 'bì wó mítì i ò'ò ta gbí wó wálá, náa ndá 'duù muu to tí nó sí tí có lá, yí delè kú cu 'bì wó mítì 'bí i, kpèti i tí nó má wálá, tacó bà bàkà ndá i ò'ò náa ndú kuu tí nó tí ndá i lá.

29 Tacó wàa, 'bí 'duù muu to tí nó 'ví cè ta cè-'bì máa, yì ma kùro Mbírì nò lá,

³⁰ tacó a Mbíri ká toko yo ta Bindi-Mbíri tí Jézù, à delè káa Mbíri ká bàkà Jézù tí ɾèngbó bà 'di gbí-o mì yo, tí mbe si ndoo 'ví dù tí ndá jáá 'duù á kùro wó tí Mbíri, tí ndá 'duù ñinó náa yí tí Mbíri kaa ndoo mò gí mì wó gí, delè tí ndá 'duù ñinó náa à toɾo ndá vò i mì ndoo gí nò.

³¹ Tacó ènò, à giì cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Go bà cè cè-'bí má tí 'duù, yí 'ví cè a i ta ɾè Mbíri.»

2

Có gítí Bindi-Mbíri náa à gbì yí mítí njèèkpè mù

¹ Ta o tí nó náa ye táánò ya tí gí mì yo kà nó, ye ya me ta bà ma yúco mì Mbíri ji yo ta ndá kpo-kpò có lá, ye delè ma me ta bà 'dè ndá có mì ndá mbe 'di gbí-o lá, ndá ná'vindí ye.

² Tacó ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo kà nó, ye ɛɾe muu ye cuki ká gítí bà 'dè có gítí Jézù tí Bindi-Mbíri, ta có gítí bà gbì yí mítí njèèkpè mù.

³ Ye táánò ya gí mì yo kà ta wotí tí ye wálá. Ye ya ta gúku ká tí ye. Ye ta o tí nó kù gu ká kpùrù-kpùrù ènò.

⁴ Ye ta o tí nó toɾo me bàà mítí có mì ye náa ye 'dè ji yo nó lá, ye te me banga mítí có tí nó náa ye ma ji yo nó go i mì ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó lá. Ye tù ji yo káa bà wotí mì Bèri-mi-Mbíri.

⁵ Tacó wàa, nderè bà tee njembí yo mítí Mbíri 'ví dù me 'do gbí có bà 'di gbí-o mì ndá 'duù muu to tí nó lá, à 'ví dù a i 'do gbí wotí mì Mbíri.

Bà 'di gbí-o mì Mbíri

⁶ Ta ndá ña ñinò 'dáá gí, ze ma có bà 'di gbí-o a ji ndá 'duù tí nó náa gbì diù ndú yù gítí có mì Mbíri gí nó. Káa bà 'di gbí-o tí nó me bà 'di gbí-o mì ndá 'duù tí nó kpónó kuu muu to tí nó nó lá. À delè me ñinò ndá mbe wotí mbe kù zogo to tí nó, náa wotí mì ndú bà mii gí nó, lá.

⁷ Ze kù ma a có kóó, tí có bà 'di gbí-o mì Mbíri náa yí táánò ngùù 'do tí ndá 'duù gí, tí tó có náa yí koɾo si mí to tacó tí ndoo sàà táánò kùro bà suu to tí nó.

⁸ Gbèe 'duù 'do gbí òkò tí ndá gba muu to tí nó mbe 'di gbí có tí nó wálá, tacó ndú má 'di gí, ndú táánò bà gbì 'duù tí nó tí mbe tí ngba'o nó mítí njèèkpè mù wálá.

⁹ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,
 «'Bí i náa 'bí 'duù jé mbe ñò ta ɾo wó wálá,
 tí i náa 'bí 'duù jé mbe 'di có gítí ta tù wó wálá,
 tí i náa 'bí 'duù jé mbe koɾo có gítí wálá,
 ñinò a i tí nó náa Mbíri bàkà si mí to
 tacó tí ndá mbe zè yí ñikí ma nò.»

¹⁰ Mbíri tuu a Bèri mì wó tí Mbíri gí bà 'dè gbí i tí nó ji ndoo, tacó Bèri-mi-Mbíri a mbe pà gbí ndá i lézè-lézè yee ngé ɾèngbó ndú, à kpétí káa ndá kpóló-kpolo có kóó ñinó mì Mbíri.

¹¹ 'Bí 'duù ta wotí bà 'di gbí ndá có gbí njembí 'bí ka wó tí wó wálá, à káa bèri mì 'duù ká 'di gbí ndá kóɾo-koɾo có gbí njembí wó. À má ènò, 'bí 'duù delè mbe 'di gbí ndá kóɾo-koɾo có mì Mbíri wálá, à káa Bèri-mi-Mbíri.

¹² Bèri tí nó náa Mbíri kpónó je ji ndoo nó me bèri mì ndá 'duù muu to tí nó lá. Yí je ji ndoo a Bèri mì wó tí Mbíri, tacó wàa, ndoo 'ví 'di ta gbí ndá i-nambee tí nó náa yí tí Mbíri kaa ji ndoo sínò nò.

¹³ Ndoò kù 'dè gbí ndá yúcó mì Mbírì jì ndá 'duù tí nó náa Bèrì-mì-Mbírì kuu gbí njembí ndú nó me ta ndá có náa a ndá mbe 'di gbí-o muu to tí nó ká nìbà ndú jì ndoo nò lá, ndoo kù 'dè a i ta ndá có náa a Bèrì-mì-Mbírì ká nìbà ndú jì ndoo.

¹⁴ 'Duù ònó ta Bèrì-mì-Mbírì gbí njembí wó wálá nó ùnje gítí bà 'de ndá i-nambee 'do mì Bèrì-mì-Mbírì lá, tacó ò ta 'duù tí nó 'di gbí ndá i-nambee tí nó lá. Ndá i-nambee tí nó ró wó 'dáá gí káa ndá i ta gbí ndú wálá, tacó à kù ò i gbí ndá i tí nó ni ká ta wotí mì Bèrì.

¹⁵ 'Duù tí nó ta Bèrì-mì-Mbírì kuu gbí njembí wó nó 'viiki káa gbí ndá i 'dáá gí, káa 'duù mbe 'viiki gbí njembí wó wálá.

¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «A 'di ká 'di gbí có gbí njembí Mbírì gí, tacó wàa 'duù tí nó 'ví nì ta bà i jì Mbírì?» Káa njembí ndoo a njembí Bìndi-Mbírì.

3

Ndá bòò mì Mbírì

¹ Bà 'dè có jì yo go bà 'dè có jì ndá 'duù ònó náa Bèrì-mì-Mbírì kuu gbí njembí ndú nó táánò kpò ye gí, ndá ná'vìndí ye. Tacó éno ye gí 'dè có jì yo ká go bà 'dè có jì ndá 'duù ònó mbe kù 'vala ká gbí òta kpokèjì bà 'vala ndò mì ndá 'duù muu to tí nó. Ye 'dè có jì yo go bà 'dè có jì ndá dó 'vii gbí òkò tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì.

² Ye táánò ko yo ta ngo kí, ye ko yo me ta ndá kùùkpò i-zó-zò lá, tacó yo ta o tí nó 'viindi tí yo gítí bà zò ndá kùùkpò i-zó-zò lá. À kpétí ká kpónó, yo 'viindi tí yo kálásè,

³ tacó yo kù 'vala go có mì ndá 'duù muu to tí nó kálásè. Yo lè má kù tò kii, yo delè má kù 'dèkèkè mà, gbí có tí nó me éno máa, yo kù 'vala káa cè òta bà 'vala ndò mì ndá sè ndá 'bí 'duù muu to tí nó lá?

⁴ Tacó 'bí 'duù má 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Páwòlò,» bìndi 'bí ka wó gí 'dè có éno máa, «Ye a 'duù mì Àpólò,» yo kù bàkà nò me cè bà bàkà i mì ndá 'duù muu to tí nó lá?

⁵ À má éno, Àpólò tí nó a yè? Páwòlò delè a yè? Ze a ndá bòò mì Mbírì, náa Mbírì táánò tuu ze jì yo tacó bà koni yo wàa yo 'ví ù ta nje gítí yì tí Mbírì. Mbírì táánò tuu 'duù ònó ká ta òta nètè mì wó, yí gí tuu ka wó ká ta òta nètè mì wó.

⁶ Ye táánò rò a nji òta, bìndi Àpólò gí ja ngo míti kù i, káa a Mbírì ká gí sè kù i tí nó 'ví uu gí yaà.

⁷ À má éno, mbe rò i me i lá, mbe ja ngo gítí kù i delè me có lá, i káa Mbírì tí mbe je bà uu ndò jì kù i.

⁸ 'Bè gbí òkò tí ndá mbe rò i, ta mbe ja ngo gítí kù i wálá, Mbírì bà ko mboo nètè mì ndú jì ndú 'vii ká ta òta nètè mì ndú.

⁹ Tacó ze a ndá kaà gbí nètè mbe kù bàkà nètè tacó tí Mbírì. Káa yo a nji mì Mbírì.

Yo delè a 'bá mì Mbírì.

¹⁰ À má go nambee tí nó náa Mbírì bàkà jì ye nó, ye a gbolò 'duù kùro ndá mbe bí 'bá. A ye ká sè tà 'bá, bìndi 'bí 'duù gí bì kù ya tí gí yaà. Káa wò tí mbe kù bì 'bá tí nó ya tí gí yaà nò 'ví koro muu lo gítí cè òta bà bì i mì lo.

11 Tacó 'bí 'duù bà sè tà 'bí 'bá bindi ñinò náa à sè gí nò wálá. Rẹ ñinò náa à sè gí nò a Jézú tí Bindi-Mbíri.

12 'Bí 'duù má bì i kú ya tí gí yaà m̀ pí tà 'bá tí nó ta dâ'bi, 'bí 'duù 'ví bì ta fádà, 'bí 'duù 'ví bì ta ndâ banga ña dí ta i gbí ndú me gbolò, 'bí 'duù 'ví seke a ndâ ñjì-mù mí pí , 'bí 'duù 'ví po a mbìli, 'bí 'duù 'ví po a kùngbó cù.

13 Áá bà túbà cè ña mbó ndi 'bì ndâ 'duù tí nò gbaànjé-gbaànjé gí. Yé tí nó kẹ̀jì gí bà too ta wu nó bà gbaa ndâ i 'dàá mí gbí ngbàà ̀ri, bindi a wu tí nó ká bà túbà cè ña nèté m̀ 'duù gí sè.

14 I tí nó náa 'duù bì mí pí tà 'bá tí nó má doo lá, áá bà ko mboo nèté m̀ 'duù tí nó jì yí.

15 Káa nèté m̀ 'duù má doo gí, yí bà bè gbí nèté m̀ wó gí, káa yí bà 'vala go 'duù mbe 'vala 'do gbí wu nó gí.

16 Yo ñò ni lá máa yo a ndâ 'bá m̀ Mbíri? Yo delè ñò ni lá máa Bèri-mi-Mbíri kú 'vala gbí njembí yo?

17 'Duù má ki'viki 'bá m̀ Mbíri, Mbíri bà ki'viki 'duù tí nó, tacó 'bá m̀ Mbíri a 'bá náa Mbíri kaa mò gí m̀ wó tí Mbíri gí. Káa 'bá-Mbíri tí nó a yo.

18 'Duù 'ví eendi tí wó ta kpééti wó lá. 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má kù koṛo có máa, ndâ 'duù muu to tí nó kpónó kú si yí tí mbe 'di gbí-o, si 'duù tí nó má gí tí ñónókó má kózò gí, yí 'ví gii 'di gbí-o a 'do ndii.

19 Tacó i tí nó náa ndâ 'duù muu to tí nó kú si tí bà 'di gbí-o nó a i-ñónókó kùro Mbíri. Tacó à cu mí gbí wáràgà m̀ Mbíri éno máa, «Yí zèè ndâ mbe 'di gbí-o gbí tíri m̀ ndú.»

20 À gii cu 'bí káká'i éno máa, «Mbíri ñò ni gí máa, có gbí ndâ kóró-koṛo có m̀ ndâ mbe 'di gbí-o wálá.»

21 À má éno, 'bí 'duù 'ví cè cè-'bì ta rẹ ndâ 'duù muu to tí nó lá, tacó ndâ i 'dàá gí a ndâ i m̀ yo:

22 à má a Páwòlò, à má a Àpólò, à má a Kéfà, à má a to tí nó, à má a 'válá, à má a ku, à má a kpónó, à má a taabé, ndâ i 'dàá gí a ndâ i m̀ yo,

23 káa yo a ndâ i m̀ Bindi-Mbíri, bindi Bindi-Mbíri a i m̀ Mbíri.

4

Ndâ tú m̀ Bindi-Mbíri

1 Yo kùtáa bà si ze tí ndâ bòò m̀ Bindi-Mbíri mbe kù kpolo tí ndâ có tí nó táánò tí ndâ có kóó m̀ Mbíri nò.

2 Káa kpóló-kpolo có m̀ 'duù tí nó mbe kù 'dè có kóó jì yí nó a ñinó máa, yí 'ví dù me mbe filí nje lá.

3 Káa a má gítí bà miṛi ye, bà 'viiki ye m̀ yo, ta bà 'viiki ye gbí ngbàngà m̀ ndâ 'duù muu to tí nó, bàkà i ta ye gbaànjé lá. À má ta bà 'dè ta yúco, ye ngbá 'viiki tí ye lá.

4 Njembí ye ká ngbáràngà'i. Kpéti ká éno, ye kù 'dè me có máa, ye co jóró 'do gbí vò i gí nò lá. À káa Mbíri ká bà 'viiki ye.

5 À má éno, ndoo co kpónó gí bà waa có míti 'bí 'duù á kùro o bà co ̀ri bà waa có á kùro bà gí Mbe tí ndoo lá. Yí kẹ̀jì gí bà túbà ndâ i ñinó náa ndoo bàkà ndú gbí 'di'di'o nó gí ro ngba'o; yí kẹ̀jì gí bà 'dè gbí ndâ có kóó tí nó gbí njembí ndoo nó 'dàá gí gí sè, bindi Mbíri bà gii ko mboo ndâ tó i m̀ ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé go ñinó náa à tí nó jì ndú.

⁶ Ye kpónó 'dè có tí nó ta rè ze ta Àpólò nó ká go cè tìrì nò, ndâ ná 'vindirí, tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ze, wàa yo 'ví 'di ta gbí có tí nó máa, «Ndi muu có tí nó náa à cu mì gbí wáràgà mì Mbíri nó lá,» nò. Tacó yo bà giì luguu tí yo ta bà wu gbí 'bí 'duù, bìndi yo giì cònje gítí 'bí 'duù.

⁷ Tacó a 'di ká bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo? A yè ká mì yo náa à je ji yo me jé-je lá? Káa à má je i ji yo jé-je, yo kù cè cè-'bì muu goolá à me i-nambee náa à je ji yo me sínò lá nò, tacó yè?

⁸ Yo kpónó a ndâ mbe yéjì gí! Yo kpónó gí tí ndâ mbe i gí! Yo gí tí ndâ kpo-kpò gba si ze mí to gí! Có gbí njembí ye máa, yo kùtáá 'ví dù tí ndâ kpo-kpò gba ta yúcó, tacó wàa ndoo 'ví dù ta ndoo tí ndâ kpo-kpò gba.

⁹ Tacó ye nò goolá Mbíri waa có mítí ze tí ndâ mbe kù ma có mì wó, máa, à 'ví zi ze mí gbí nji ọ ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ basill 'ví nò ta ọ ndú.

¹⁰ Ze dù tí ndâ mbe nònókò ta rè mì Bìndi-Mbíri, káa yo dù tí ndâ mbe 'di gbí-o ta bà dù toko ta Bìndi-Mbíri! Wotí tí ze wálá, káa yo a ndâ mbe wotí! Ndâ 'duù te duù mítí ze lá, káa ndú kù te duù mítí yo!

¹¹ Ze yee tí o tí nó kpónó go có tí nó gbí nje ye nó kù kònò go, ze kù kònò go ngo, ze kù nò ta zì bòngó tí ze káràkà-káràkà, à kù gbì ze; dúú bàndò tí ze wálá,

¹² ze kù zò i 'do gbí bà ka wu'o. 'Duù má kù be ze, ze kù cù 'dê ngo cù mítí 'duù tí nò; à má kù mèkèkè'í tí ze, ze kù kònò ndâ vò i tí nó náa à kù me mítí ze nò;

¹³ à má kù 'dè ndâ vò có mítí ze, ze kù 'visi gí tàkò ndú káa tó có. Ze kpónó ká go zùkùmèè mì ndâ 'duù á muu to tí nó, ze kpónó a ndâ pù muu ndâ i 'dáá gí.

¹⁴ Ye kpónó kù cu wáràgà tí nó ji yo me tacó bà te nò mí ọ yo lá. Ye kù cu ji yo a i tacó bà kpo-gbì-tà-tù yo tí ndâ 'dóó 'vii mì ye, tí ndâ wú-gbì-ré ye.

¹⁵ Tacó kpèti ndâ mbe kù nibà i ji yo ta rè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù má me mbè ká go tùmèrè, bu yo ta rè mì Bìndi-Mbíri tí Jézù gbí òkò tí ndú 'dáá gí gbaanjé káa ye tacó a ye ká ya ta Banga-Ngú-Có ji yo.

¹⁶ À má éno, ye kù je wotí ji yo máa yo mèlè ndi ye.

¹⁷ Njìnò a gbí nderè có tí nó náa ye kù tuu tí ta Timàtéyò ji yo nó ká nò. Yí a 'dóó 'vii mì ye, tí tó 'vii mì ye, mbe kù 'vala toko ta Mbe tí ndoo ta njembí wó gbaanjé. Yí bà 'va mbí yo gítí cè ọ bà 'vala ye toko ta Bìndi-Mbíri, náa ye má kù nibà i ji ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbíri tí ndâ bàndò 'dáá gí.

¹⁸ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo kà kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma, goolá ye kèjì gí mì yo kà wálá nò.

¹⁹ Káa ye kèjì gí mì yo kà kpónó-kpónó, náa Mbíri má je nó ji ye gí nò. Áá bà dù gbí muu ye ta o tí nó náa ye bà ya tí gí mì yo kà nò, me káa có gítí bà 'dè ndâ có gítí ndâ 'duù tí nó mbe kù luguu tí ndú máa ndâ yì ma nó cuki lá. Có bà nò éno máa, wotí kuu tí ndú wè, delè kuu gbí muu ye.

²⁰ Tacó Mbíri kù zogo to tí nó me ká ta có cuki lá, yí kù zogo ta wotí.

²¹ À tí yo a go ngàyi? Máa, ye gí gí mì yo kà ta kpo-'billi, wèè, ta pétéké 'bi?

5

Bà gbètèkè tí ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbíri gbí òkò tí ndú

¹ Ye 'di có éno máa yo kú gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo kà tí vò ña ñinó náa à kpèti káa ndá 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ní lá nó, ndú bà gbètèkè tí ndú gbí òkò tí ndú yee tàkò ña ñindi yo nò wàlà. Yo volo ñindi yo ká ngé tí ña ñinó náa 'duù kú tẹ̀rì cikii nawù bu wó.

² Ña i tí nò kùtáa má volo tí yo volo, wàa yo 'ví mò ta 'duù tí nò mbe kú bàkà nó 'do gbí òkò tí yo gí, à niki ma, káa yo ndí kú gi si tí i bà mba tí yo.

³ Ye tà kpèti kpónó má me mì yo kà lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo kà. Ye delè káa waa có míti 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe kú bàkà ña vò i tí nó ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo tí Jézù sàa gí.

⁴ Yo kili ta bà muu yo tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù, wàa ye delè 'ví dù á káa kú 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo tí Jézù,

⁵ tacó bà je woti bà je 'duù tí nó mbe kú bàkà ña vò i tí nó gbí òkò tí yo nó ji Gba-vò-i, wàa Gba-vò-i 'ví nìbà vò i ji yí, tacó wàa lílì wó 'ví 'vala ta o bà co ɾi mì Mbe tí ndoo tí Jézù.

⁶ Bà mba tí yo nò niki lá! Yo ñò ni lá máa, gbèe kìnì kú volo yá?

⁷ À má éno, yo mò vò 'duù tí nó gbí òkò tí yo, mbe kú volo yo go gbèe kìnì mbe kú volo yá nó gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndá cèe 'duù go ñinó náa à tí. Tacó à waa mbelè Bindi-Mbíri tí 'vii-rómbo mì ndoo tí i-cí-ci á gítí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìzriyéli-mi-Mbíri gí.

⁸ À má éno, ndoo bàkà gbolò o tí nó me ká ta bà zò káa yá ñinó ta kìnì gbí, tí kìnì bà mbè ndá ka tí, delè tí kìnì sogote nó lá. Ndoò zò ta ngbàngà njembí ndoo, ndoo zò ta tiri gbí njembí ndoo lá, ndoo delè 'ví zò ta yúco.

⁹ Ye táánò cu wáràgà ji yo éno máa, yo 'ví nì kaà ta ndá 'duù ñinó mbe kú bàkà ndá i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó lá.

¹⁰ Káa ye ta o tí nó nì me ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ní lá mbe kú si tí ndú ká sàkàmàa, tí ndá mbe gàmàta mbe kú zò 've i mì ndá 'duù, delè tí ndá mbe kú kùmùkù ndá i mì ndá 'duù, tí ndá mbe kú bàkà i ji ndá sú mbíri nó lá.

¹¹ Gbí có mì ye nò táánò a i éno máa, yo 'ví nì kaà ta 'duù ñinó mbe kú 'dè có máa yì a ná'vindi yo tí ndá 'duù mì Bindi-Mbíri káa yí kú si tí wó ká sàkàmàa nò lá; yo 'ví nì káa ta yí lá, náa yí má a mbe gàmàta, náa yí má a mbe kú bàkà i ji ndá sú mbíri, náa yí má a mbe kú 'dè vò có, náa yí má a vò mbe nju pe, náa yí delè má a mbe ngbà nò. À kpèti káa bà toko 'bí yo mí gbí i-zó-zò ta ña 'duù tí nó, yo 'ví bàkà là.

¹² Ye táánò 'dè có tí nó me gítí ndá 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ní lá nó lá. Tacó nètè mì ye ta bà 'viiki ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri lá nó a yè? Nètè mì yo me a i ta bà 'viiki ndá 'duù tí nó mbe kú kili to rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó lá?

¹³ À káa Mbíri ta kpéeti wó ká bà 'viiki ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá 'duù mì Bindi-Mbíri lá nò. «Yo mò vò 'duù tí nó á 'do gbí òkò tí yo gí,» á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri nò.

6

Bà ya ta ná'vindi gí gbí ngbàngà

1 Cò má kuu gbí òkò tí ndá 'bí 'duù ta ná'vindí wó gbí òkò tí yo, 'duù tí nò bà kofo a cè gbí kò có yè, wàa yí 'ví o tí ta muu yo tí ndá tó 'duù mì Mbíri ya gí bà kpi ngbàngà tí ná'vindí wó mí kùro ndá gba ñinó mbe kú co me tí jáá kpokèjì mì Mbíri lá nó?

2 Yo ñò ni lá máa, ndá 'duù ñinó tí ndá tó 'duù mì Mbíri nó kèjì gí bà dù tí ndá mbe waa có mítí ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí? Káa yo má a ndá mbe waa có mì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bà pà làyì gítí ndá víí có gbí òkò tí yo bà kpò yo gí?

3 Yo ñò ni lá máa, a ndoo wúnò ká bà waa ndá có mì ndá basili? À má ènò, à kpónó 'ví gii kpò tí, tí ndoo nó a bà waa có mì ndá 'duù mbe kú 'vala muu to tí nó?

4 Káa, à má ènò, yo kú kaa ndá có gbí òkò tí yo tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri, ya tí gí gbí ngbàngà kùro ndá 'duù tí nó ta rẹ̀ ndú gbí òkò tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Jézù wálá nó, tacó yè?

5 Nò ro yo wálá tacó yè? Gbí có mì yo nò éno máa, gbèe 'duù gbí òkò tí yo tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri tí mbe 'di gbí-o, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe kú 'viiki gbí ndá có gbí òkò tí yo wálá?

6 Yo kú zò tí yo gbí òkò tí yo go ndá sè! 'Duù loko ká mítí ná'vindí wó ta ngbàngà mí kùro ndá mbe ùnje gítí có mì Jézù lá!

7 Gbí bà jaka tí yo gbí òkò tí yo ta kpéétí yo ya tí gí gbí ngbàngà nò éno máa, 'bí i mbe lè gí kuu gbí òkò tí yo. À wálá nìkì mì yo a bà gbì gbí njembí yo gítí bà kònò ndá vò i tí nó ná a kú me mítí yo nó? À wálá nìkì a bà kùmùkù ndá i mì yo mì ndá 'duù?

8 Káa à kpónó gii dù gáà nó a yo ká gii loko kú bàkà vò i gbí òkò tí yo tí ndá ná'vindí!

9 Yo ñò ni lá máa, ndá 'duù tí nó mbe kú co me tí jáá kpokèjì mí Mbíri lá nó bà dù tí ndá hòò gba mì Mbíri wálá nò lá? Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá; ñinó a ndá mbe kú gbètèkè tí ndú, ta ndá mbe kú bàkà i jì ndá sù mbíri, ta ndá mbe bàkà bangbaya, ta ndá mbe kú si ta ndá ka ndú 'dakò,

10 Ta ndá mbe ngbà, ta ndá mbe gbolò njembí, ta ndá vò mbe njù pe, ta ndá mbe 'dè vò có, gii je ndá mbe kùmùkù i mì ndá 'duù; ndá ña ndá 'duù tí nò bà 'de bà dú tí ndá i-zógó-zogo mì Mbíri wálá.

11 Ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo táánò a ndá 'duù 'do gbí òkò tí ndá vóló-volo 'duù tí nó náa ye 'deke ndú nò. Káa à gii caka tí ndú gí, à kaa ndú mò gí mì Mbíri gí, à gii bàkà ndú tí ndá 'duù jáá kùro Mbíri ta rẹ̀ mí Jézù tí Bindi-Mbíri, delè ta rẹ̀ mì Bèri-mi-Mbíri mì ndoo gí.

Yo si dii yo tí ndá i bà ùlù Mbíri

12 «Ndá i 'dáá gí kùro ye káa ndá i mbe 'vii ro 'bá,» káa ndá i 'dáá gí me ndá i mbe koni 'duù lá. «Ndá i 'dáá gí kùro ye káa ndá i mbe 'vii ro 'bá,» káa 'bí i gbaànjé mbe 'visi ye tí i-zógó-zogo mì wó nò wálá.

13 «I-zó-zò a i tacó bà zò gí gbí yì 'duù, yì 'duù delè a i tacó tí i-zó-zò,» káa Mbíri bà voloko gbí ndú só gí. Diì 'duù me i tacó bà gbètèkè lá. Diì 'duù a i tacó tí Mbe tí ndoo, bìnì Mbe tí ndoo a i tacó tí diì 'duù, me i tacó bà bàkà ndá i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá nó lá.

14 Mbíri táánò 'vala Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó ta wotí mì wó gí; yí delè wúnò bà 'vala ndoo 'do gbí muu'dú ndoo ta gbèe wotí tí nó náa yí 'vala ta Mbe tí ndoo nò gí.

15 Yo nò ni lá máa dìi yo a ndâ bà to tí Bìndi-Mbíri? À má éno, ye kaa yo tí ndâ bà to tí dìi Bìndi-Mbíri nó wàa ye 'ví bàkà yo tí ndâ mbe kù sù tí yo sàkàmàà, wàa? Gbaànjé lá!

16 Yo nò ni lá máa, dìi 'dakò nìno mbe nanaka mí cikii nù nìno mbe kù dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, gí tí gbèe dìi ta nù tí nò gí nò, gí? Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri ngbàrángà'i éno máa, «Ndú só bà gí tí gbèe dìi.»

17 Káa 'duù mbe nanaka míti Mbe tí ndoo, njembí ndú bà dù ta yí ká gbaànjé.

18 Yo kù'ba 'do tí bà gbètèkè tí yo. Ndâ 'bí ña vò i 'dáá gí náa 'duù bàkà ndú kù dù a i kapí kù wó. Káa bà gbètèkè tí a vò i nìno mbe ya ngéé gí gbí 'dóó dìi wó.

19 Yo nò ni lá máa, dìi yo a nduúrù mì Bèri-mi-Mbíri, tí Bèri tí nó náa Mbíri je yí jì yo nó? Dìi yo me 'dóó i mì yo lá.

20 Yo a ndâ 'duù nìno náa áá táánò sù tàkò yo ta mboo waa gí. À má éno, yo si dìi yo tí i bà ùlù Mbíri.

7

Có gítí bà kò tí

1 À má gítí ndâ i tí nó náa yo cu wáràgà gítí ndú jì ye nó, a tó có tacó tí 'duù bà gáà 'bí wó míti nù lá.

2 Káa, tacó wàa yo 'ví gbètèkè tí yo gbí òkò tí yo lá, à nìkì éno máa, 'dakò 'ví kò 'dóó nù mì wó, wàa nù 'ví kò 'dóó 'dakò mì wó.

3 'Dakò 'ví biya nù mì wó gbí kpâ-sili lá, wàa nù delè 'ví biya 'dakò mì wó gbí kpâ-sili lá.

4 Nawù 'dakò me i ta muu wó tacó wàa yí 'ví biya tí ta kù wó gbí kpâ-sili nó lá. Mbe tí wó gbí kpâ-sili a kù wó. Kù nù delè 'ví biya nawù wó gbí kpâ-sili lá, tacó mbe tí wó gbí kpâ-sili a nawù wó.

5 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó mbe kò tí ndú gí nó 'ví nè-gbì-yì tí ka wó gbí kpâ-sili lá. Sè káa nìno máa, ndú má toko a có éno máa, ndâ yì njèè gbí bà sili gí ta làmbu o, tacó bà si muu ndâ yì gítí bà kòrò có gítí bà 'deke tí ndâ yì jì Mbíri má kòzò gí, ndâ yì 'ví gù toko ndi bà sili. À má me éno lá, Gba-vò-i bà nònòkò muu ndú, náa njembí ndú má me fúlà-fúlà nò.

6 Ye kù zèè yo gítí bà 'di có tí nó náa ye 'dè jì yo nò me ta gó lá, ye 'dè ká golá 'duù nò vò i gí káa yí kù kpo-gbì-tà-tù ndâ nambe wó nó.

7 Ye kùtáá má go Mbíri, wàa ye 'ví suu ta ndâ 'dakò 'dáá gí ká go ye, à nìkì ngé ma. Káa có a nìno máa, Mbíri njèè ndâ i-nambeè mí wó jì ndâ 'duù 'dáá gí tende-tende; yí je jì ndâ 'bí 'duù a nìno, bìndi yí gù je jì ndâ 'bí 'duù a ña ñìzò.

8 Ye kù 'dè có jì ndâ banga, ta ndâ nawù ku, máa, à nìkì káa bà dù ndú ta kpééti ndú, a go bà dù ye nò.

9 Káa bà dù ndú ta kpééti ndú má kpò ndú gí, ndú 'ví kò tí ndú. Tacó à nìkì a bà kò tí á co tí bà si njembí ndú kù doo ta go bà 'de ka-sili.

10 Có kuu mì ye tacó bà 'dè jì ndâ 'duù nìno mbe kò tí ndú gí nó, káa có tí nó me 'dóó có mì ye lá, a kòcò Mbíri náa yí 'dè éno máa, nawù 'dakò 'ví njè kù wó lá;

¹¹ káa yí má nǹè gí, yí 'ví kò 'bí ngú 'dakò lá, káa bà dù yí ta kpéétí wó má kpò yí gí, yí 'ví dele ndi wó gí 'bá mì ká 'dakò mì wó. 'Dakò delè 'ví nǹè nawù wó lá.

¹² Ye kpónó kú 'dè jì sè ndá 'duù nǹò gbí òkò tí yo nó a 'dóó có mì ye gbí njembí ye. Ye kú 'vanda gbí nǹò me ndi kòcò Mbe tí ndoo lá. Ye kú 'dè có jì yo máa, 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí ndá ná 'vindi mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri má kò nù nǹò mbe ùnje gítí có mì Jézù lá nó, káa nù tí nò má ùnje bà sì 'bá ta yí gí, yí 'ví nǹè nù tí nò lá.

¹³ 'Bí nù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo delè má kò 'dakò nǹò mbe ùnje gítí có mì Jézù lá, káa 'dakò tí nó má ùnje gítí bà sì 'bá ta yí gí, yí 'ví nǹè 'dakò tí nò lá.

¹⁴ Tacó ndá-'bí-lá, 'dakò tí nó mbe ùnje gítí Jézù lá nó ká kẹ̀jì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mì nawù wó. Delè ndá-'bí-lá, nù tí nó ká kẹ̀jì gí bà ùnje gítí Jézù 'do gbí có mì kú wó. À má me éno lá, ndá 'vii mì yo bà dù me tí ndá 'vii-ro-'bá lá.

¹⁵ Káa gbí ọ̀ bà kò tí tí nò, go bà sì 'bá má cee 'do tí 'duù nǹò náa yí ùnje gítí Jézù lá nó gí, wò tí mbe ùnje gítí Jézù 'ví si yí 'ví ya , tacó 'bí i mbe ẹ̀re yo ta yí wálá. Káa Mbíri tẹ̀'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo.

¹⁶ Tacó wò tí nù ọ̀ ni ta yè máa wò bà 'vala kù lo gí?

Yo 'di có mì Mbíri ta o 'dáá gí

¹⁷ Káa 'duù 'ví 'vala ká go nǹò náa Mbe tí ndoo cu mí gbí mbelè wó gí nò. Yí delè 'ví lli 'bí wó gí ta ọ̀ i nǹò náa Mbíri táánò tẹ̀'é tí wó gítí nò. Nǹò a có mì ye náa ye kú 'dè jì yo tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹⁸ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo náa Mbíri táánò tẹ̀'é tí wó si yí ya gí gbí gázá gí 'ví nì nikalaká máa, «Ye táánò má ọ̀ nì sàa ye bà ya gí gbí gázá wálá,» nò lá. Káa 'duù nǹò mbe ya gí gbí gázá lá nó má ùnje gí ta é mì Mbíri gí, gbí nderé có ya yí gí gbí gázá káká'í wálá.

¹⁹ Tacó có nǹò náa à tí nó, a có bà kpolo tí ndá có mì Mbíri, à me có bà ya gí gbí gázá lá, à delè me có bà ya gí gbí gázá lá nó lá.

²⁰ 'Duù 'ví dù ká go bà dù yí ta o tí nó náa yí táánò ù ta nje gí ta é mì Mbíri nò.

²¹ Wò táánò a i-zógó-zogo ta o tí nó náa Mbíri tẹ̀ ta é tí lo nó? Mù mbí lo lá; wò má 'de kẹ̀jì bà njaanga miři lo 'do gbí bà dù tí i-zógó-zogo gí, njaanga miři lo.

²² Tacó 'duù nǹò táánò tí i-zógó-zogo náa Mbe tí ndoo tẹ̀'é tí wó nó, a 'duù mì Mbe tí ndoo náa yí njaanga wú 'do tí miři wó gí. Káa 'duù nǹò náa yí táánò ta o bà tẹ̀'é tí wó me i-zógó-zogo lá nó, gí tí i-zógó-zogo mì Bindi-Mbíri gí.

²³ Bindi-Mbíri táánò sì tàkò yo waa gí; à má éno, yo dù tí ndá i-zógó-zogo mì ndá 'duù muu to tí nó lá.

²⁴ À má éno, wò 'ví dù ká tí wò tí nó táánò kùro bà tẹ̀'é tí lo mì Mbíri nò.

Có gítí ndá mbe kò tí ndú lá, ta ndá nawù ku

²⁵ À má gítí ndá nù nǹò tí ndá kùnga nù nó, có gítí ndú náa ye 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo náa ye 'ví 'vanda ndí jì ndú nó wálá. Có tí nó náa ye kpónó bà 'dè jì ndú nó, a 'dóó có mì ye gbí njembí ye tí 'duù tí nó náa a

Mbírì ká nò yè ọ ro ye, bìndi yí gii bàkà ye tí 'duù nìno náa 'duù bà 'di có mì ye gí.

²⁶ Ye má zeke cè bà volo ndâ i kpónó kpòò, ye kojo có máa, à nìkì máa 'duù 'ví dù ká tí ọ a i tí nó náa yí kpónó a yí nò.

²⁷ Wò tí 'dakò má kò nù gí, wò 'ví pà kpokèjì bà nje nù tí nó lá. Káa nù má mì lo gbí wò o tí nó kpónó nó má wálá, wò 'ví pà bà kò nù lá.

²⁸ Káa 'dakò má kò nù, yí bàkà me wò i lá. Nii delè má kò 'dakò, yí bàkà me wò i lá. Káa yí delè má dù tí kungà nù, yí delè bàkà me wò i lá. Káa ndâ i mbe kù ba muu ndâ ndâ mbe kò tí me mbè. Tacó ènò, go bà yòngò yo gítí bà kò tí tí ye wálá.

²⁹ Ndâ ná'vindí, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nó éno máa, sè o gítí bà 'vala ndâ bu nù go ndâ banga dooko gí;

³⁰ ndâ mbe wa gbí goolá sé có tí ndú wálá; ndâ mbe kù ọ 'dì goolá tàkòcò ndú peteke lá; ndâ mbe sì i, goolá ndâ i tí nó náa ndú sì nó me ndâ i mì ndú lá;

³¹ ndâ mbe kù mà 'velè goolá ndâ i yè ọ ndú lá. Tacó cè tí to tí nó bà ya gí kùro ta kòndi wálá.

³² Có gbí njembí ye éno máa, njembí yo 'ví mù gbaànjé lá. Njembí 'duù nìno tí banga nó kù mù a i gítí nètè mì Mbe tí ndoo, tacó yí kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo.

³³ Káa njembí 'duù nìno mbe kò nù gí nó kù mù a i gítí ndâ i muu to tí nó. Yí kù pà kpokèjì a i gítí bà peteke tàkòcò nawù wò.

³⁴ Ndâ kóró-kojo có mì wó nje bá sósò'ò. À delè ká ènò ta ndâ nù. Njembí nù nìno mbe kò 'dakò lá nó, ta njembí ngbutu 'viní, kù mù ká gítí có mì Mbe tí ndoo cuki. Káa njembí nawù 'dakò kù mù a i gítí ndâ i muu to tí nó, ta có gítí bà peteke tàkòcò kù wò.

³⁵ Ye 'dè có tí nó jì yo a i gítí miji yo, ye 'dè me tacó bà ba muu yo lá. Ye 'dè a i tacó wàa kpokèjì mì yo 'ví dù ká jáá, wàa yo 'ví sì ta njembí yo 'ví dù gítí bà kojo có gítí Mbe tí ndoo ká gbaànjé.

³⁶ 'Dakò má 'vee có tí ngbutu 'viní tacó bà kò yí, káa 'dakò tí nó má nò éno máa yí kù co ta 'viní tí nó me tí jáá kpokèjì lá, yí má nò ni gí máa njembí yí me fùlà-fùlà, yí má 'dè có máa ndâ yí kò tí ndâ yí, ndú má kò tí ndú, à me wò i lá.

³⁷ Káa 'duù nìno ta njembí wó a yú njembí, ta có mì wó ká gbaànjé nó, má epe muu wó gí, máa yí bà kò nù wálá, yí bàkà a tó i.

³⁸ Gbí có tí nó éno máa, 'duù mbe kò 'viní tí nó náa yí 'vee có tí nó wò bàkà a tó i. Káa 'duù nìno mbe dù tí banga nó bàkà tó i me gbolò ndii mbe kò 'viní tí nó gí.

³⁹ Nawù 'dakò me ta muu wó tacó bà kò 'bí 'dakò si kù wó káa wuù nò lá. Káa kù má je kù wó gí, à káa có mì wó bà kò 'bí 'dakò. Káa 'dakò tí nó 'ví dù a mbe ùnje gítí Mbe tí ndoo.

⁴⁰ Káa ye kojo có éno máa, áà bà nìkì tacó tí nawù kù tí nó káa bà dù ta kpéetí wó bindi kù 'dakò mì wó. Ye delè kojo có máa, có gbí muu Bèrì-mì-Mbírì ká go ènò.

8

¹ À má gítí có bà zò i-zó-zò ñinó náa à ci ji ndâ 'bí sù i tí nó náa ndâ 'duù bàkà tí ndâ mbíri m̀i ndú nó, «ndoo 'dáá gí ñò ni gí». Káa bà ñò i ni kù bàkà 'duù kù luguu tí wó máa yì ma. Káa à káa tó bà zè tí ká kù banda i.

² 'Duù má kù koṛo có máa yì ñò i ni gí, yí ñò i tí nó ni tè go có tí nò náa yí kù koṛo nò lá.

³ Káa 'duù má zè Mbíri ta tó njembí wó, Mbíri ñò 'duù tí nò ni gí.

⁴ À má gítí có bà zò i ñinó náa ndâ 'duù bàkà ji ndâ sù mbíri m̀i ndú nó, ndoo ñò ni gí máa, 'bí yúco i kapí ndâ sù mbíri tí nò wálá. Tacó ndoo ñò ni gí máa, cèe Mbíri ká gbaànjé.

⁵ Ndâ ñò-go-mbíri tí nò tà má gbíri, ndú tà má muu to tí nó, ndâ mbíri tí m̀i ndâ mbe , ta ndâ mbe tí ndâ mbe me a mbè,

⁶ káa Mbíri m̀i ndoo tí Bu ndoo ká gbaànjé, tí mbe suu ndâ i 'dáá gí. Mbe tí ndoo delè ká gbaànjé, tí Jézú tí Bindi-Mbíri, náa Mbíri suu ndâ i 'dáá gí ta r̀e wó, náa ndoo delè kù 'vala ká ta r̀e wó.

⁷ Kpèti ká éno, ndâ 'bí mbe ùnje gítí Jézú ñò yúco tí nò ni kálásè. Có tí nò, máa ndâ sù mbíri tí nò a ndâ wu i nò, nanaka mí gbí muu ndú yee ká tí o bà cì ndú. Ndâ 'bí 'duù yee gbí ri tí nó wúnó nó má zò i náa à ci ji ndâ sù mbíri, ndú kù koṛo có máa ndâ yì zò bèjò míti ndâ yì gí.

⁸ Káa à me i-zó-zò ká kù 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri lá. Ndoó má zò lá, 'bí i mbe ba muu ndoo wálá. 'Bí i delè náa ndoo bà 'de 'do gbí bà zò ngé má nò wálá.

⁹ Yo kpolo tí yo. Yo má kpolo tí yo lá, bà bàkà ndâ i m̀i yo go có m̀i yo gbí muu yo nò bà volo muu ndâ 'duù ñinó ta wotí tí ndú nji'dí nò.

¹⁰ 'Bí 'duù ñinó ta njembí wó yù lá nó má ñò wò tí 'duù ñinó mbe ñò'o ni gí nó kù zò i bàndò bà ci i ji ndâ sù mbíri, yí bà koṛo có máa yè?

¹¹ À má éno, ná'vindi lo ñinó mbe ñò'o ni lá, náa Bindi-Mbíri cì tacó tí wó nó, gíri'o gí 'do gbí có m̀i lo tí mbe ñò'o.

¹² Bà bàkà vò i míti ndâ ná'vindi lo gbí ña kpokèji tí nò, ta bà bàkà sé'i mí gbí njembí ndú, káa wotí tí ndú wálá, a bà bàkà vò i míti Bindi-Mbíri.

¹³ Tacó éno, r̀e i mbe si ná'vindi ye 'ví bàkà vò i má a i-zó-zò, ye káká'i bà zò yá wálá, tacó wàa ná'vindi ye 'ví bàkà vò i lá.

9

Ndâ i ñinó náa à tí , ta ndâ nètè m̀i tú m̀i Bindi-Mbíri

¹ Ye me 'duù ñinó mbe kù bàkà i go có m̀i ye náa à gbí muu ye nó lá? Ye me tú m̀i Jézú lá? Ye táánò ñò Jézú tí Mbe tí ndoo ta ṛo ye lá? Yo me ndâ i gbí bà ka wu'o m̀i ye náa ye ka ta r̀e m̀i Mbe tí ndoo nó lá?

² Ndâ 'bí 'duù kpèti má biya bà ñò ye ni tí tú m̀i Jézú gí, vòò yo ñindi yo nò bà 'boo bà dù ye tí tú m̀i Jézú wálá, tacó yo a ndâ i gbí po ndi bà nò tú m̀i ye, náa ye nò ta r̀e m̀i Mbe tí ndoo.

³ Ñinó a có náa ye bà 'visi ji ndâ mbe kù 'vee gbí nje ye, éno máa,

⁴ yúco m̀i ze tacó bà zò i ta bà nju pe tàkò nètè m̀i ze wálá?

⁵ Ndâ nawu ze má a ndâ 'duù m̀i Bindi-Mbíri, yúco m̀i ze tacó bà bala ndú wàa ze 'ví kù nò ta ndú a go ñindi ndâ 'bí ka ze mbe kù nò tú m̀i Jézú, ta ndâ 'bí ná'vindi Mbe tí ndoo, ta ndâ Kéfà, náa ndú kù me nó wálá?

⁶ Áá tóó káa ze ta Bàrànába cuki ká 'ví dù kù bàkà nètè gítí gùu nje ze wàa?

7 A àsikèrì 'di jé ká kù pà 'dóo kpokèjì bà ko mboo nètè mì wó ta kpééti wó? A mbe ji nji ngàyi jé ká zò i 'do gbí 'dóo po nji mì wó lá? À mbe ko nò ngàyi jé ká njù ngo kí ndá nò mì wó lá?

8 A 'bí 'duù 'do muu to tí nó ká je wotí bà 'dè có tí nó náa ye kpónó kù 'dè nó ji ye? Njìnò me gbèe có tí nó mì Mòze nó lá?

9 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, «'Duù 'ví ẹre nje mò'dú tí nó mbe kù gbì cù nó lá.» À kpónó kpolo mì Mbíri me có tí mò'dú cuki?

10 Mòze 'dè có tí nó 'dáá gí me tacó tí ndoo lá? Mòze cu có tí nó mì gbí wáràgà a i tacó tí ndoo, tacó mbe ji nji kù koro có li a i míti i gbí po nji mì wó; bindi mbe gbì cù kù koro có li a i míti bà njìnó náa mbe nji bà je ji yi gí tàkò nètè mì wó nò.

11 Káa à má a ze ká rò nji ña mì Mbíri mí gbí njembí yo, bà je ndá tó i muu to tí nó ji ze giù kpolo ji yo ta ña kpokèjì ngàyi?

12 À má mì ndá 'bí ka ze mbe kù ma có mì Mbíri ji yo a yúco tacó bà 'de ndá i tí nó 'do mì yo, yúco mì ze me gbolò ndii njìndi ndú lá?

Ta ndá ña njìnò 'dáá gí, ze 'vee bà yúco mì ze nó lá. Ze kù kònò ndá i 'dáá gí, tacó wàa ze 'ví volo ta kpokèjì bà ma Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ji yo lá.

13 Yo nò ni ngbàrángà'i gí, máa, ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà nètè gbí ndùgù 'bá-Mbíri nó kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká gbí ndùgù 'bá-Mbíri, káa ndá mbe kù waa mbelè mí bàndò bà ci i ji Mbíri kù 'de i-zó-zò mì ndú 'do ká bàndò bà waa mbelè ji Mbíri.

14 Bindi-Mbíri delè giù 'dè káa gbèe ña có tí nó máa, ndá 'duù tí nó mbe kù ma Banga-Ngú-Có nó 'ví zò i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có.

15 Káa ye kpónó kù zò i me 'do gbí nètè bà ma Banga-Ngú-Có go có tí nó náa Bindi-Mbíri 'dè nó lá. Ye delè kpónó kù cu wáràgà ji yo me tacó bà yù i-zó-zò 'do tí yo nó lá. Tacó a níki káa bà cì ye ta go á có tí bà ma Banga-Ngú-Có mì ye ji yo tacó i-zó-zò.

16 Ye bà wu gbí tí ye máa ye a mbe ma Banga-Ngú-Có nó wálá. Tacó bà ma Banga-Ngú-Có a nètè náa a Bindi-Mbíri ká cu nanaka míti ye.

17 Ye kùtáá má kù bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có 'do gbí 'dóo có mì ye gbí njembí ye, ye bà zò i 'do gbí gí. Káa à me ènò lá. Có a njìnò máa, bà ma Banga-Ngú-Có a nètè náa Mbe tí ndoo ká le míti miři ye go wú, náa kpokèjì bà ja miři ye 'do gbí wálá nò.

18 À má ènò, ye bà 'de gbí bà ma Banga-Ngú-Có a yè? Ye bàkà nètè bà ma Banga-Ngú-Có ji ndá 'duù ká sínò. Ye bà 'vee bà i gbí bà ka wu'o mì ye wálá.

19 Ye me i-zógó-zogo mì ndá 'duù lá, káa ye giù si tí ye tí i-zógó-zogo mì ndá 'duù, tacó wàa, ye 'ví 'de ta tó l'ví gítí bà zaa ndú ji Bindi-Mbíri.

20 Ze má ta ndá Jùdéyà, ye kù bàkà tí ye tí Jùdéyà, tacó wàa ye 'ví 'de ta l'ví gítí ndú. Ze má ta ndá mbe kù bàkà go có mì Mòze, káa ye me mbe kù ru ndi có mì Mòze lá, ye delè kù bàkà go có mì Mòze, tacó wàa ye delè 'ví 'de ta l'ví gítí ndá mbe kù bàkà go có mì Mòze.

21 Ze má ta ndá 'duù njìnò mbe kù bàkà nètè me ta có mì Mòze lá nó, ye bàkà nètè ta có mì Mòze lá.

22 Ze má ta ndá 'duù njìnò ta wotí tí ndú wálá nó, ye bàkà tí ye tí mbe wotí lá. Ye kù me ndá i tí nó 'dáá gí tacó bà 'de ta l'ví gítí bà 'vala ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú.

²³ Ye kù bàkà ndâ i tí nò 'dáá gí ta rè mì Banga-Ngú-Có, tacó wàa ye 'ví 'de ta tó i gbí Banga-Ngú-Có.

²⁴ Yo nò ni gí máa, ndâ 'duù má kù gbòò'bè, à kù je i ká ji 'duù nìno mbe kpò ndâ ka wó 'dáá gí nó?

²⁵ Ndâ mbe kù gbòò'bè 'dáá gí kù ru káa ndi có tí nó náa à 'dè ji ndú, máa ndú 'ví bàkà go yí nò. Ndú kù bàkà go có tí nó tacó bà 'de i nìno mbe dù tí ká lá nò. Káa ndoo kù 'de gbí bà gbòò'bè nìndi ndoo a i nìno mbe dù tí ká nò.

²⁶ Tacó ènò, ze má kù gbòò'bè bà i ngèlè ta 'duù, ye kù i ngèlè me ká maa ènò gí ká lá. Ze delè má kù dòmò tí ze ta 'duù, ye dòmò kùnga to lá.

²⁷ Ye kù kpolo tí dii ye, tacó wàa ye ta o 'dáá gí 'ví bàkà tí go có mì ye gbí muu ye. Tacó ndâ-'bí-lá, ye kù ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'bí ka ye káa i ta rè ye gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma nò wálá.

10

Yo 'ví ùlù ndâ sú mbíri lá

¹ Go bà 'va mbí yo á gítí ña i tí nó mbe 'de ndâ ká gù ndoo dígísèé si ndú gbí kángáá nga ngoò nó kuu tí ye, ndâ ná'vindí. Mbíri dígísèé kù tubà kpokèjì ji ndú ta bà si kùlù mù kù tè kùro ndú; Mbíri delè gii si ndú 'dáá gí di Bí-bi Kàpá gí tito ta o bà njè nó mì ndú 'do Másiři ta vò i tí ndú wálá.

² Mbíri táánò caka tí ndú 'dáá gí ta rè mì Mòze mí gbí kùlù mù, delè mí ta ngo gbí pù Bí-bi Kàpá.

³ Ndú táánò 'dáá gí zò gbèe i-zó-zò tí nó mbe gí ji ndú 'do mì Mbíri nó gí.

⁴ Ndú delè 'dáá gí njù gbèe ngo tí nó mbe gí ji ndú 'do mì Mbíri nó gí. Ndú táánò kù njù ngo 'do gbí dii mì Mbíri mbe kù ko tàkò ndú muu nó nò. Díi tí nò táánò a Bindi-Mbíri.

⁵ Kpèti ká ènò, tàkòcò Mbíri táánò peteke gítí ndâ 'duù me mbè gbí òkò tí ndú lá. Tacó ènò, ndâ 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nò, gii cì ká kpàsilàa ta muu nó gbí kángáá nga ngoò.

⁶ Ndâ vò i tí nó táánò mbe 'de ndâ 'duù tí nó náa tàkòcò Mbíri peteke gítí ndú lá nó kù tubà ji ndoo, máa, ndoo 'ví dù ta go ndâ vò i go nìndi ndú dígísèé nò lá.

⁷ Ndoò delè 'ví kucuku muungbó ndoo mí kùro ndâ 'bí sú mbíri, go i mì ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dígísèé á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, «Ndâ 'duù gii ki tí ndú to, ndú gii zò i, ndú gii njù pe, bìnđi ndú gii a gí yaá gí bà dù ru kùro ndâ sú mbíri,» nó lá.

⁸ Ndoò 'ví gbètèkè tí ndoo gbí òkò tí ndoo, go ña i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú dígísèé náa ku gii zi ta ndâ 'duù 'do tí ndú 23,000 gbí gbèe ři, nó lá.

⁹ Ndoò 'ví tala wotí mì Mbe tí ndoo, go i mì ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèé nó lá, tacó ndâ kpoo gii mii ndâ mbe tala yí nó léé gí.

¹⁰ Yo 'ví 'dè ngùrù-ngùrù có gítí Mbíri lá, tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndâ ká gù ndoo dígísèé bàkà ènò, bìnđi mbe voloko gbí ndâ i gii voloko gbí ndú léé gí.

¹¹ Ndâ i tí nó bàkà tí mítí ndú dígísèé tacó bà tubà ji ndâ 'bí 'duù. Bìnđi à gii cu ndú mí gbí wáràgà tacó bà ci ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala kpónó jé'déé gí nje o kùro ndongbú o nò.

12 À má ènò, 'duù ñìnó mbe kù koṛo có éno máa, yì kpónó a i gbí òkò tí yo nó, 'ví kpolo tí wó, má wálá yí bà 'va tí wó to.

13 Ndâ i ñìnó mbe kù yòòngò wò gítí vò i nó káa gbèe ndâ i tí nó mbe kù yòòngò ndâ 'bí 'duù go wò nò 'dáá gí gítí vò i. Káa wò 'ví tee mí gbí muu lo éno máa, Mbíṛì bà si 'bí i 'ví yòòngò wò gítí vò i ndii muu wotí mì lo wálá. Tacó ta o tí nó náa 'bí i má kù yòòngò 'duù gítí vò i nó, Mbíṛì bà túbà kpokèjì bà kpò muu i tí nó jì yí gí.

14 À má ènò, ye kù kpo-gbì-tà-tù yo, máa, yo dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndâ sú mbíṛì, ndâ tó kómbe ye.

15 Ye kù 'dè có jì yo tí ndâ 'duù ñìnó ta muu kuu tí yo nó. À má ènò, yo 'viiki gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nó.

16 Ndoò má kù zèè 'visí tí nó náa Mbíṛì je jì ndoo tí i-nambeè, náa ndoo kù 'dè níki maa jì Mbíṛì ta o tí nó náa ndoo kù zèè nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà njù mbelè Bìndi-Mbíṛì lá? Káa kù kò tí nó náa ndoo kù ki'viki gbí nó, ndoo kù gbo nó me gbí bà zò dii Bìndi-Mbíṛì lá?

17 Kù kò tí nó náa ndoo ta ña mbe muu ndoo nó kili gí bà zò nó lê má ká gbaànjé, gbí éno máa, ndoo 'dáá gí a gbèe dii. Tacó ndoo 'dáá gí gbo ká mí gbí gbèe kù kò.

18 Yo koṛo muu yo á gítí ndâ Ìzìrìyèlì gí. Bàndò bà ci i jì Mbíṛì mì ndâ 'duù tí nó táánò mbe kù kili kù zò gbèe nó tí nó náa à waa mbelè wó jì Mbíṛì nó me ká gbaànjé lá?

19 Gbí có tí nó kpónó náa ye 'dè nó máa yè? À gbí tù yo éno máa, mbelè tí nó náa à waa jì sú mbíṛì nó a cèe i, wèè, sú mbíṛì tí nó a cèe i?

20 Gbí có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó gbaànjé me éno lá. Gbí a i éno máa, à kù ci ndâ nó tí nó náa ndâ 'duù tí nó mbe ñò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíṛì nì lá waa mbelè ndú nó, a i míti ndâ bàndò bà ci i jì ndâ sú mbíṛì, me jì Mbíṛì lá. Káa go bà nì kaà mì yo ta ndâ sú mbíṛì tí ye wálá.

21 Yo bà zèè 'visí mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bìndi yo gii zèè 'visí mì ndâ sú mbíṛì ká tí tó nó wálá. Yo delè bà zò i mì Mbe tí ndoo ká tí tó, bìndi yo gii zò i mì ndâ sú mbíṛì ká tí tó nó wálá.

22 À tí ndoo a go bà tanga Mbíṛì gítí bà tò kii? Wotí tí ndoo ndii yí gí?

23 Ndâ 'duù kù 'dè có máa, «À ká go có mì ndoo bà bàkà ndâ i ñìnó 'dáá gí náa à gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá gí me káa ndâ tó i lá. «À ká go có mì ndoo bà bàkà go ñìnó á gbí njembí ndoo.» Káa ndâ i 'dáá me káa ndâ i mbe koni ndoo lá.

24 Káa 'duù 'ví koṛo tó i me ká gítí miṛi wó cuki lá. Yí 'ví koṛo jì ndâ 'bí ka wó delè.

25 'Duù 'ví me kpìiki-kpìiki gítí bà zò yâ ñìnó náa yí sù 'do bàndò bà waa nó nó lá.

26 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì, máa, «To tí nó, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí, a ndâ i mì Mbíṛì.»

27 'Bí 'duù ñìnó náa yí me mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíṛì lá nó má tè'é tí lo gítí i-zó-zò á 'bá mì wó, wò má ya gí kà, wò 'ví 'vee ẹ ẹ ña i-zó-zò tí nó mbe yee kùro lo gí nó lá.

28 Káa 'bí 'duù tí ka lo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíṛì, náa njembí wó yù lá, má 'dè có jì wó máa, «À ci i-zó-zò tí nó jì ndâ sú mbíṛì gí,» wò 'ví zò i-zó-zò tí nó lá, tacó tí wó, delè gítí có mì njembí.

29 Ye kù nì me njembí lo lá. Ye kù nì a njembí ka lo tí nò. Tacó rè i tí nò bà si ye 'ví bàkà nètè ta có mì 'bí ka ye nò 'ví dù a yè?

30 Ye lê má 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó i-zò-zò tí nó náa ye zò nó gî, à je 'bí 've 'duù gítí bà 'vee gbí nje ye tacó bà zò i tí nó náa ye 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó gî nó a yè?

31 Wò má kù zò i, zò ta bà ùlù Mbírì. Wò má kù njù i, njù ta bà ùlù Mbírì.

32 Wò 'ví kpolo tàkòcò ndá Jùdèyà lá; wò 'ví kpolo tàkòcò ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó lá; wò delè 'ví kpolo tàkòcò ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rè Bìndi-Mbírì nó lá.

33 Yo 'ví tala bà peteke tàkòcò ndá 'duù 'dáá gî gbí ña ndá i 'dáá gî á go ñinó náa ye kù bàkà nò. Ye kù pà tó i me ká gítí mîrì ye cuki lá. Ye kù pà tacó tí ndá 'duù 'dáá gî, tacó wàa, ndú 'ví 'de ta 'válá.

11

Ndá kpokèjì bà ùlù Mbírì

1 Yo dù tí ndá mbe mèlè ndi ye, á go bà dù ye tí mbe mèlè ndi Bìndi-Mbírì nó.

2 Ye kù ùlù yo, tacó mbí yo kuu tí ye ta o 'dáá gî, delè tacó yo kù ɾu káa ndi kpokèjì tí nó náa ye táánò túbà jì yo nó.

3 Káa à gbí njembí ye a go bà 'dè có jì yo máa, yo 'ví ñò ni éno máa, Bìndi-Mbírì a gba mì ndá 'dakò 'dáá gî, káa 'dakò a gba mì nawù wó, bìndi Mbírì a gba mì Bìndi-Mbírì.

4 Tacó ènò, 'dakò má 'deke tí wó jì Mbírì ta i tí muu wó, yí delè má ma có mì Mbírì kùro ndá mbè 'duù ta i tí muu wó, gbí éno máa, yí si Mbírì tí i lá.

5 Káa nì má 'deke tí wó jì Mbírì ta i tí muu wó wálá, yí delè má ma có mì Mbírì mí kùro ndá mbè 'duù mbe kili kù bàkà i-Mbírì, gbí éno máa, nì tí nó si kù wó tí i ɾo wó lá. Ñinò ká goolá nì tí nó ta kùsu muu wó nó.

6 Tacó nì má gala bongo mítí muu wó lá, à 'vii ta yí káa bà 'dii muu wó gî. Káa bà 'dii muu nì lê má a có nó, bà waa tí se muu wó gí to delè má a có nó, à nìkì éno máa yí gala bongo mítí muu wó.

7 'Dakò 'ví te i mítí muu wó ta o tí nó náa yí má kù 'deke tí wó jì Mbírì nó lá, tacó 'dakò a ngba Mbírì, yí delè a cè kózò tí Mbírì, káa nì a ngba 'dakò.

8 Tacó Mbírì táánò suu 'dakò me 'do tí nì lá, yí suu a nì 'do tí 'dakò.

9 Mbírì delè táánò suu 'dakò me tacó tí nì lá, yí suu a nì tacó tí 'dakò.

10 À má éno, nì 'ví gala bongo mítí muu wó, delè tacó tí ndá basili mì Mbírì.

11 Kpètí ká éno, à má kùro Mbírì, 'bè gbí òkò tí ndá 'dakò ta nì wálá.

12 Tacó Mbírì táánò suu nì 'do tí 'dakò, káa a nì kpónó ká kù jò 'dakò. Káa ndá i 'dáá gî gí 'do mì Mbírì.

13 Yo koɾo muu yo ta kpéétí yo gí; à me có nó tacó tí nì bà 'deke tí wó jì Mbírì ta bongo tí muu wó wálá nó lá?

14 Gbàyì-gbàyì se muu a i mì ndá 'dakò?

15 Káa à má tí muu nì, à me i banga mì wó lá? Káa Mbírì je gbàyì-gbàyì se muu jì nì tacó bà ngùù kùsu muu wó.

16 Káa à má nje 'duù a kponje gítí có tí nó, có náa ye bà 'visì gí tàkò có mì 'duù tí nó máa, ze ñò 'bí tàkù gítí kpokèjì bà ùlù Mbírì ni kápí ñinò lá. Ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì delè ñò ni ká lá.

Kô-njewu mì Mbe tí ndoo

17 Káa à má gítí có tí nó náa ye kèjì gí bà 'dè jì yo nó, ye bà ùlù yo wálá. Tacó bà kili yo ta bà muu yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì kù gí je ta vò i me gbolò ndii tó i gí.

18 Kpédélé có náa ye bà 'dè jì yo a ònó máa, ye 'di có éno máa, à lá gbí òkò tí yo ká a 'bè ta o tí nó náa yo má kù kili ta bà muu nò. Káa ye kofo có máa, kòcò yúco kuu gbí có tí nó náa ye 'di nò.

19 'Bè bà dù kuu gbí òkò tí yo ta 'vére tí wálá. Tacó wàa, à 'ví nò ta ndá 'duù ònó gbí òkò tí yo tí ndá mbe yúco nó ni ngbáràngà'i.

20 Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo nó, yo kù zò ndi yo me kô-njewu mì Mbe tí ndoo lá.

21 Tacó ye 'di có máa, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí kù sì go, tacó yo kù jòò i-zò-zò jóó-jòò, káa ndá 'bí 'duù ònó ndú kù sa ta pe.

22 A yè ká tí yo! 'Dóó 'bá mì yo, tí bàndò bà zò i ta bà nù i, ká mì yo wálá, wèè, à gbí njembí yo a có bà te nò mí ọ̀ ndá 'duù mì Mbírì mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nó, ta ndá 'duù ònó gbí òkò tí yo tí ndá mbe yé nó?

23 Tacó ye táánò nìbà jì yo káa có tí nó náa Mbe tí ndoo táánò nìbà jì ye nò, máa, Mbe tí ndoo tí Jézù, ta bèbìlì tí nó táánò náa à ba ta ngbù wó nó, je kù kò,

24 yí gí 'dè nìkì maa jì Mbírì, yí gí kì gbí , bìndi yí gí 'dè có máa, «Ìjìnó a dìi ye tí nó tacó tí yo nò, yo zò tacó bà 'va mbí yo tí ye.»

25 Yí gí je 'visí á bìndi bà zò kô-njewu gbí gbèe ọ̀ kpokèjì tí nò, bìndi yí gí 'dè có, máa, «'Visí tí nó a 'visí bà nù ngú mùkà mì Mbírì ta yo ta mbelè ye. Ta o tí nó náa yo má kù nù 'visí tí nó, yo 'ví nù tacó bà 'va mbí tí ye.»

26 Tacó ta o tí nó náa yo má kù zò kù kò tí nò, yo delè má kù nù 'visí tí nò nó, yo kù ma nò a có ku Mbe tí ndoo yee tí o bà gí yí.

27 À má éno, 'duù má zò kù kò mì Mbe tí ndoo, yí delè má nù 'visí mì wó me gbí ọ̀ kpokèjì ònó náa à tí nó lá, 'duù tí nò bàkà i-nò gítí ndá dìi ta mbelè Mbe tí ndoo gí.

28 À má éno, 'duù 'ví kofo gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nò, delè kùro bà nù 'visí tí nò.

29 Tacó 'duù má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà zò kù kò tí nò lá, yí delè má 'viiki gbí kongbó wó kùro bà nù 'visí tí nò lá, yí zò nò a bà waa có mítí wó, yí delè nù nò a bà waa có mítí wó.

30 Ònó a gbí nderè có tí nó náa ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo ká zò-zò ta nò o tí ndú; ku delè kù mì ndá 'duù me mbè 'do gbí òkò tí yo nò ká nò.

31 Ndoò kùtáa má 'viiki gbí kongbó ndoo léé éno kùro bà zò i-zò-zò mì Mbe tí ndoo, yí bà waa có mítí ndoo wálá.

32 Káa Mbe tí ndoo má waa có mítí ndoo, yí bàkà éno tacó bà je muu jì ndoo, tacó wàa, à 'ví waa có mítí ndoo go i mì ndá 'bí 'duù lá.

33 À má éno, yo má kili tacó bà zò i-zò-zò mì Mbe tí ndoo, yo 'ví ù ndi ndá 'bí ka yo kùro bà 'bità bà zò i, ndá ná'vindi.

34 Káa à má a go ká tí 'duù, si yí 'ví yé yí wó 'do 'bá mì wó kùro bà kili yo gítí i-zò-zò mì Mbe tí ndoo. Tacó wàa, Mbe tí ndoo 'ví waa có mítí ndoo tacó bà zò gàmàtà lá. Ye bà 'dè có gítí sè ndá 'bí i jì yo ta o tí nó náa ye má ya gí mì yo ká gí.

12

Ndâ i-nambee 'do mi Bèri-mi-Mbíri

¹ À má gítí ndâ i-nambee mi Mbíri, go bà nguù có 'do tí yo tí ye wálá, ndâ ná'vindi.

² Yo nò ni gí, máa, ta o tí nó táánò si yo nò dúú kpokèji bà bàkà nambee ta Mbíri ni lá nó, ndâ sú mbíri ta nje tí ndú tacó bà 'dè có wálá nó soloko yo 'do tí jáá kpokèji gí.

³ Káa ye kpónó kú bàkà yo 'ví nò ni éno máa, 'bí 'duù mbe kú 'dè có ta wotí mi Bèri-mi-Mbíri jé mbe 'dè có máa, «Mbíri i njà míti Jézu gí,» nò wálá. 'Bí 'duù delè jé mbe 'dè có máa, «Jézu a Mbe tí ndoo,» nò wálá, sè káa nìnó máa a Bèri-mi-Mbíri ká je wotí bà 'dè éno jì yí.

⁴ Nja ndâ i-nambee mi Mbíri tende-tende, náa gbèe Bèri tí nò kú njèè jì ndâ 'duù.

⁵ Nja ndâ kpokèji bà bàkà nèté tende-tende, káa ndoo kú bàkà ndú 'dáá ká jì gbèe Mbíri.

⁶ Ndâ cè bà bàkà i tende-tende, káa à káa gbèe Mbíri ká kú bàkà ndâ i tí nò jì ndâ 'duù.

⁷ Mbíri túbà tí Bèri mi wó jì ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, tacó wàa ndâ 'duù 'dáá gí 'ví 'de i gbí wó.

⁸ Bèri-mi-Mbíri kú je jì 'bí 'duù a bà 'di gbí-o tacó bà kpo-gbí-tà-tù ndâ 'duù. Gbèe Bèri tí nò gíi je jì 'bí 'duù a muu tacó bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù.

⁹ Yí gíi je jì 'bí 'duù a bà tee njembí míti Mbíri, bìndi jì 'bí 'duù a wotí bà 'vala ndâ 'duù 'do gbí n'ò.

¹⁰ Yí gíi je jì 'bí 'duù a wotí bà bàkà ndâ serè, jì 'bí 'duù a wotí bà ma có mi Mbíri, jì 'bí 'duù a muu tacó bà nò 'bè gbí òkò tí ndâ bèri ni , jì 'bí 'duù a wotí bà 'dè ndâ tende nja nje có, bìndi jì 'bí 'duù a muu tacó bà 'dè gbí ndâ tende nja nje có.

¹¹ Gbèe Bèri tí nò gbaànjé nò bàkà nèté bà njèè ndâ i tí nò gbaànjé-gbaànjé ká 'do gbí 'doó có mi wó gbí njembí wó.

Ndâ bà to me mbè tí gbèe dii

¹² Diì 'duù ká gbaànjé, káa ndâ bà to tí me mbè, káa ndâ bà to tí nò mbe me mbè nò 'dáá káa gbèe dii. À delè go éno ta Bindi-Mbíri; yí a gbèe dii, ta ndâ bà to tí wó me mbè.

¹³ Tacó gbèe Bèri tí nó táánò mbe caka tí ndoo nó, caka tí ndoo tacó bà bàkà ndoo tí gbèe dii Bindi-Mbíri. Ndoó má a ndâ Jùdèyà, ndoo má a ndâ Ìgírìgì, ndoo máa ndâ i-zógó-zogo, ndoo má me ndâ i-zógó-zogo lá, àá táánò je jì ndoo 'dáá gí káa gbèe Bèri wàa ndoo 'ví njù .

¹⁴ Diì 'duù me káa gbèe bà to tí wó lá, a ndâ bà to me mbè.

¹⁵ Kpázà kò 'duù kpónó má 'dè có máa, «Ye me 'bi 'duù lá, à má éno ye me bà to tí dii 'duù lá,» nìnò bà dù me có mbe si yí 'ví dù tí bà to tí dii 'duù lá ká nò lá.

¹⁶ Tù 'duù delè má 'dè có máa, «Ye me bà to tí dii 'duù lá, tacó ye me ɾo 'duù lá,» nìnò bà dù me có mbe tii yí 'do tí bà dù tí bà to tí dii 'duù ká nò lá.

¹⁷ Ndâ bà to tí dii 'duù táánò 'dáá má káa ɾo wó, 'duù tí nò bà 'di có ta yè? Káa ndâ i tí dii 'duù táánò 'dáá má káa tù, 'duù tí nò bà nò ndâ i ta yè?

18 Káa Mbíri kpoko ndá bà to tí dii ndoo míti ndoo ká go có mì wó gbí njembí wó.

19 Yí táánò má suu ndá bà to tí dii ndoo 'dáá ká tí gbèe ña i, dii ndoo táánò bà dù go yè?

20 À má go ñinó kpónó nó, ndá bà to tí dii 'duu me mbè, káa dii 'duu ká gbaànjé.

21 Wotí bà 'dè có mì ọ 'duu ji 'bí wó máa, «Nètè mì ye ta wò wálá,» nò wálá. Wotí bà 'dè có mì muu delè ji ndá kpázà kò máa, «Nètè mì ye ta yo wálá,» nò wálá.

22 Có kpónó giì dù a ñinó máa, ndá bà to ñinó tí dii ndoo mbe me deléke nó, a ndá bà to ñinó náa ndú má wálá, káa ndoo wálá nò;

23 bindi ndá bà to ñinó náa ndoo si ndú tí cèe i lá nó, a ndá ñinó náa ndoo kú kpolo tí ndú tí kpoò; káa ndá bà to ñinó tí ndá bà nò nó, a ndá bà to ñinó náa ndoo kú nguù ndú 'do ẹ ẹ ndá 'duu,

24 ndii ndá banga bà to gí.

25 Káa Mbíri suu dii ndoo, bindi yí giì te duu míti ndá bà to ñinó náa có tí ndú kpolo maa-maa lá nò. À má ènò, 'bè 'ví dù gbí òkò tí ndá bà to tí dii 'duu lá, tacó wàa ndú 'dáá gi 'ví bàkà nètè toko gbaànjé.

26 'Bí bà to tí ndoo gbaànjé má kú mìlísé, sè ndá 'bí bà to tí ndoo 'dáá gi delè kú mìlísé. Káa à má kú ùlù 'bí bà 'bí to gbaànjé, sè ndá 'bí ñinó 'dáá gi ta líkí'o tí ndú.

27 Yo kpónó toko gbaànjé 'dáá gi bàkà a gbèe dii Bindi-Mbíri. Káa yo gbaànjé-gbaànjé a ndá tende bà to tí wó.

28 Bindi gbí òkò tí ndá mbe kú kili ta ẹ mì Bindi-Mbíri, Mbíri bàkà ndá 'bí 'duu tí ndá tú mì Jézù, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe ma có mì wó tí Mbíri, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe nìbà i, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe bàkà seřè, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe 'vala ndá 'duu 'do gbí nò'o, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe koni ndá 'duu, ndá 'bí 'duu tí ndá mbe bàkà ndá 'duu 'ví bàkà nètè toko gbaànjé, bindi ndá 'bí 'duu tí ndá mbe 'dè có gbí ndá 'bí tende ña nje có.

29 Yo 'dáá gi a ndá tú? Yo 'dáá gi a ndá mbe ma có mì Mbíri? Yo 'dáá gi a ndá mbe nìbà i? Áá mì yo 'dáá gi a wotí bà bàkà ndá seřè?

30 Yo 'dáá a ndá mbe 'vala ndá 'duu 'do gbí ndá nò'o? Yo 'dáá gi a ndá mbe 'dè ndá 'bí tende nje có? Yo 'dáá gi a ndá mbe 'dè gbí ndá tende nje có?

31 Yo koro có gítí ndá i-nambeè ñinó á gàà gi yaà nò.

Ye kpónó bà túbà kpokèji ñinó mbe nìkí ngé ndii gi nò ji yo.

13

Tó bà zè tí

1 Ye kpèti má ni bà 'dè ndá kpíkpa'dà ña nje có mì ndá 'duu muu to tí nó 'dáá gi, bindi ye giì 'dè nje có mì ndá basilì toko míti ndú, káa njembí ye me njembí ba zè Mbíri lá, Mbíri nìkí lá, ndá có tí nò náa ye kú 'dè nò gbí tù Mbíri ká go mòngò gbí tù bô.

2 Ye kpèti káa mbe 'dè kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri, Bèri kpèti má je ji ye káa muu tacó bà 'di gbí ndá có kóó mì Mbíri 'dáá gi, yí delè kpèti má je ji ye káa bà tee njembí ye míti Mbíri tí ña ñinó náa ye kú mètèkè a ndá kpo-kpò gú 'do tí bándò mì ndú nó, káa njembí ye má me njembí bà zè Mbíri lá, ye jéé kuro Mbíri me i lá.

³ Ye kpèti má njeè ndâ i mi ye 'daá gi ji ndâ mbe ye, ye kpèti má si à 'vi doo ye ta wu, waa ye 'vi ci gi, kaa njembí ye me njembí bà zè Mbiri lá, ndâ i tí nò náa ye bàkà nò me tó i ji ye gbaanjé lá.

⁴ Njembí bà zè Mbiri a bà kònò tí, ta bà bàkà nambeè. Njembí bà zè Mbiri me kii lá, njembí bà zè Mbiri me bà wu gbí tí 'duu ta kpéeti wó lá,

⁵ njembí bà zè Mbiri me bà 'dè mbè có lá, à delè me ju njembí lá. Njembí bà zè Mbiri me bà nanaka muu míti i njinò mbe niki ká tí lo ta kpéeti lo nó lá; à me bà dù tí giri'dú lá, à delè me bà mò ndâ 'duu 'do tí lo gi 'dè lá.

⁶ Njembí bà zè Mbiri me bà dù ta líki'o bà bàkà vò i lá; njembí bà zè Mbiri a bà dù ta líki'o bà bàkà i njinó dú nò.

⁷ Njembí bà zè Mbiri tí muu ndâ i 'daá gi, ùnje gítí ndâ i 'daá gi, kojo có lí míti ndâ i 'daá gi, kònò ndâ i 'daá gi.

⁸ Bà ma có mí Mbiri bà cee gi, bà 'dè ndâ tende ña nje có bà cee gi, bà dù ta muu tí 'duu bà cee gi, kaa ndongbú bà dù ta njembí bà zè Mbiri wálá.

⁹ Tacó mbe ñò Mbiri ni cee jé wálá, mbe ma có mí Mbiri ta kábà delè jé wálá.

¹⁰ Kaa ta o tí nó náa i njinó ta bà lê tí wálá nó bà gi nó, i njinó ta bà lê tí nó bà cee gi.

¹¹ Si ye táánò gbí 'viù nó, ye kú 'dè có ká go i mí 'viù, ye kú kojo có ká go i mí 'viù, ye kú 'viiki gbí có ká go i mí 'viù. Kaa ye kpónó mà giù gi tí 'dakò gi, ye giù si ndâ i-'viù 'daá gi mí to gi.

¹² Ndoò kpónó kú ñò cè tí Mbiri me ngbáràngà'i lá; ndoo kú ñò yí ká turúwàà go i gbí 'dèngambé nò. Kaa ndoo kèji gi bà zeke gbíro ndoo ta ndú. Ye kpónó ñò yí ni cee lá, kaa ye kèji gi bà ñò yí ni cee a go njinó náa yí kpónó ñò ye ni cee ta ndâ có gbí njembí ye 'daá gi nò.

¹³ Kaa ndâ i njinó náa ndú kpónó kuu tí nó, a bà tee njembí míti Mbiri, ta bà kojo có lí míti Mbiri, giù je njembí bà zè Mbiri; kaa kpóló-kpolo i gbí òkò tí ndâ i tí nò ta'ò nò 'daá gi a njembí bà zè Mbiri.

14

Ndâ 'bí i-nambeè kpòò 'do mí Bèri-mi-Mbiri

¹ Yo ka wu'o tacó bà 'de njembí bà zè Mbiri. Yo delè 'vi kojo có tí kpòò gítí ndâ i-nambeè mí Mbiri. Kaa yo 'vi kojo có gítí bà ma có mí Mbiri ndii ndâ 'bí i 'daá gi.

² 'Duu njinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú 'dè có me ji ndâ 'duu lá, yí kú 'dè có a i ji Mbiri. Tacó 'duu mbe 'di gbí có tí nò náa yí kú 'dè nò wálá, tacó yí kú 'dè a ndâ có kóó mí Mbiri ta wotí mí Bèri.

³ Kaa mbe kú ma có mí Mbiri kú 'dè có a i ji ndâ 'duu, yí kú koni a ndâ 'duu, yí kú je a wotí ji ndâ 'duu, yí delè kú 'dè a njembí ndâ 'duu.

⁴ 'Duu njinó mbe kú 'dè ndâ tende ña nje có nó kú koni kaa tí wó ta kpéeti wó cuki, kaa mbe kú ma có mí Mbiri kú koni a ndâ mbe kú kili ta rẹ mí Bindi-Mbiri 'daá gi.

⁵ Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'daá gi 'vi dù tí ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có. Kaa yo kùtáá má dù 'daá tí ndâ mbe ma có mí Mbiri, áá bà niki ndii bà 'dè ndâ tende ña nje có gi. Tacó mbe ma có mí Mbiri a gbolò 'duu ndii mbe 'dè ndâ tende ña nje có tí nò gi, sè kaa njinó 'bí 'duu mbe 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nò 'vi dù kuu tacó bà koni ndâ mbe kú kili ta rẹ mí Bindi-Mbiri má kuu tí.

6 Ye kpónó má ya gí mì yo kà kù 'dè có jí yo gbí ndâ tende ña nje có, káa mbe 'dè gbí ndâ có tí nò náa ye kù 'dè nò jí yo wálá, tó i mì ye bà dù jí yo a yè, ndâ tó kómbe ye? Có tí nó bà 'dè gbí có kóó mì Mbíři jí yo wálá, có tí nó bà je muu jí yo wálá, có tí nó bà ma có mì Mbíři jí yo wálá, có tí nó delè bà nìbà i jí yo wálá.

7 Yo kořo có gítí ndâ řongo gi, yo delè 'ví kořo có gítí mòngò gi, ndú me ndâ wu i lá, káa 'bè má gbí òkò tí kòcò ndâ ñi řongo 'dáá gí má wálá, ña řongo tí nó bà gbí jí yo a ña cè yè?

8 Káa mbe o mòngò má o me tí mòngò-gó lá, a 'di ká bà 'vee bà zí'i-gó?

9 Yo delè ká go éno; yo má 'dè có gbí tende ña nje có náa ndâ 'duù 'di gbí ndâ nje có tí nó ngbárángà'i lá, ndú bà 'di gbí ndâ có mì yo nó ée? Tacó yo kù 'dè có gí gbí pípiri sínó.

10 Ndâ ña ndâ nje có muu to tí nó me mbè; káa 'bí nje có ta gbí wálá nó wálá.

11 Káa 'duù má 'di gbí ña tende nje có tí nó náa wò kù 'dè nó lá, yí a tende 'duù jí wò, wò delè a tende 'duù jí yí.

12 À má éno, yo ka wu'o a i tacó bà 'de ndâ i-nambeè ñinó mbe kù koni ndâ mbe kù kilí ta řè mì Bindi-Mbíři túkà'i nó, lè náa go i-nambeè 'do mì Bèři-mi-Mbíři ká tí yo nó.

13 Tacó éno, 'duù má kù 'dè có gbí tende ña nje có, yí 'ví 'deke tí wó jí Mbíři máa, Mbíři 'ví wu 'bí 'duù mbe 'dè gbí nje có tí nó jí ndâ 'duù.

14 Tacó ye má 'deke tí ye jí Mbíři gbí tende ña nje có, gbí éno máa, ye kù 'deke tí ye ta njembí ye, káa ye 'di gbí có tí nó lá.

15 Có a ñinó máa ye 'ví 'deke tí ye jí Mbíři gbí ña nje có ngàyi wè? Ye bà 'deke tí ye jí Mbíři gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá 'di gbí gí nó. Bindi ye 'ví cè cè gbí ndâ tende ña nje có, ta nje có ñinó náa ye 'di gbí gí nó, só gí.

16 Tacó wò má kù ùlù Mbíři gbí tende ña nje có mì řègbà tí 'bí 'duù ñinó mbe 'di gbí ña nje có tí nó lá nó, 'duù tí nó bà ñi «À go-i-tí-nò» gí tàkò bà ùlù Mbíři mì lo nó ta ña kpokèji ngàyi?

17 Tacó wò kpèti má kù ùlù Mbíři ta banga tí, káa 'duù tí nó řègbà tí lo nó 'di gbí ña nje có mì lo nó lá, banga bà ùlù Mbíři mì lo nó bà koni 'duù tí nó wálá.

18 Ye 'dè nìkì ma jí Mbíři tacó ye ni bà 'dè có gbí tende ña nje có ndii yo 'dáá gí.

19 Káa ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ye má gbí òkò tí ndâ mbe kù kilí ta řè mì Bindi-Mbíři, à nìkì tí ye káa bà 'dè kpèti káa ndâ ñi có vô cuki gbí ña nje có ñinó náa ndâ 'duù 'dáá gí 'di gbí gí tacó bà nìbà i jí ndú, á có tí bà 'dè mbè có kàru-karu-kàru gbí tende ña nje có ñinó náa ndú 'di gbí lá nó.

20 Yo kořo có go i mì ndâ 'vii lá; ndâ kómbe ye. Yo dù go ndâ dó 'vii tí ndâ mbe bàkà vò i lá, káa yo 'ví bàkà i go i mì ndâ 'duù ñinó náa muu ndú njaanga gí nó.

21 À cu mí gbí wáràgà mì Mòze máa, kòcò Mbíři máa,

«Ye bà si a ndâ tende 'duù 'ví 'dè có gbí nje ye jí ndâ 'duù mì ye gbí ndâ tende ña nje có.»

22 À má éno, bà 'dè có gbí ndâ tende ña nje có me i mbe túbà wotí mì Mbíři a jí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíři gí nó lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí

Bìndi-Mbírì lá. Káa bà ma Banga-Ngú-Có me i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá lá, à a i tacó tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì gí.

²³ Tacó éno, yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má kili ta bà muu yo 'dáá gí, bìndi yo kù 'dè có gbí ndâ cèe ña nje có, 'bí tende 'duù, tí 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì lá nó, má 'de yo tí , yí bà go mà tí yo wálá?

²⁴ Káa yí má 'de yo kili ta bà muu yo éno kù ma a có mì Mbírì, yí bà ò tì wó gí, máa ndâ yí a mbe bàkà vò i. Bìndi ndâ có tí nó náa yí 'di 'do gbí nje yo ò bà si yí 'ví 'visì muu wó 'do tí ndâ vò kpokèjì mì wó gí.

²⁵ Ndâ có tí nó náa yí 'di 'do mì yo ò bà yù gbí ndâ vo-vò có kóó tí nó gbí njembí wó nó 'dáá gí sè gí. Bìndi yí bà 'bu gbíro wó mí to kù ùlù Mbírì ta nje wó, máa Mbírì dú kuu ta yo.

Ña kpokèjì bà bàkà i gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

²⁶ À má éno, yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má kili ta bà muu yo 'dáá gí gí, ndâ muu cè 'ví cè cè, ndâ mbe ñibà i 'ví ñibà i, ndâ mbe 'dè gbí có kóó mì Mbírì gí sè 'ví 'dè , ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có 'ví 'dè , ndâ mbe ñi bà 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndâ 'bí ka ndú kù 'dè nó jì ndâ 'duù 'ví 'dè . Yo 'ví bàkà ndâ i tí nó 'dáá gí tacó bà konì tí yo.

²⁷ Ndâ mbe 'dè có gbí ndâ tende ña nje có gbí òkò tí yo 'ví dù ká go ndâ 'duù go só, go ta'ò. Wàa ndâ mbe kù 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nó 'ví dù kuu tí .

²⁸ Káa ndâ mbe 'dè gbí ndâ tende ña nje có tí nó náa ndú kù 'dè nó jì ndâ 'duù máa wálá, ndú 'ví dù ngbii, wàa ndâ mbe kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má kili gí, 'duù 'ví 'deke tí wó jì Mbírì ta ña nje có ñinó náa yí ò ñi gbí njembí wó gí nò.

²⁹ Yo 'ví si ndâ 'duù go só, go ta'ò 'do gbí òkò tí yo 'ví kò-kò ta có mì Mbírì, wàa sè ndâ 'duù 'ví koṛo gbí có tí nó náa ndú kù kò-kò tí nó.

³⁰ Káa Mbírì má wu bà 'dè có mì wó jì 'bí 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa 'bí ka wó kù kò-kò ta có mì Mbírì nó, 'duù tí nó mbe kù kò-kò nó 'ví le wo wó gí, wàa ka wó 'ví 'dè ngú có ñinó náa à tí nó.

³¹ Yo jòò gbí bà 'dè có lá. Tacó wàa yo 'dáá gí 'ví ñi bà 'dè có, wàa yo 'dáá gí 'ví konì ta tí yo gbí òkò tí yo.

³² Tacó mbe ma có mì Mbírì a 'duù ñinó mbe ò ò bà 'dè có ni gí, yí delè a 'duù ñinó mbe ò ò bà sè tù wó ni gí.

³³ Tacó Mbírì me mbe ñonòkò gbí ndâ i lá, yí a mbe 'viindi ndâ i. Yo tí ndâ 'duù mì Mbírì má kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí, yo 'ví bàkà go ñinó náa ndâ 'bí ka yo mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì 'dáá gí kù bàkà nó.

³⁴ Ndâ ñii 'ví dù ngbii. Ndú 'ví 'di có mì ndâ kù ndú á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze, máa ndú 'ví dù tí ndâ kùro ndâ i lá nó.

³⁵ 'Bí i ta go bà 'vee gbí má tí ndú, ndú 'ví 'vee ndâ kù ndú ta o tí nó náa ndú má ya ta ndú gí 'bá gí. Tacó a có nó tacó tí ñii bà 'dè kòcò wó gí yaà ta o tí nó náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì má kili gí nó.

³⁶ Yo kù koṛo có máa, có mì Mbírì 'bì bà gí a i 'do mì yo? À gí ká tacó tí yo cuki?

³⁷ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koṛo có éno máa yí lá a mbe ma có mì Mbírì, 'bí 'duù delè má koṛo có máa yí 'de ndâ ña i-nambeè 'do mì Bèrì-mì-Mbírì me mbè, ña 'duù tí nó 'ví te mí gbí muu wó éno máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a có mì Mbírì.

³⁸ Káa yí má si có tí nó náa ye kú cu ji yo nó á tí có lá, yo delè 'ví si yí tí có lá.

³⁹ Á má ènò, yo tí ndá ná'vindí ye, yo 'ví dù ta go bà ma có mì Mbírì, yo delè 'ví rò ndá 'duù 'do tí bà 'dè có gbí ndá 'bí tende ña ndá nje có lá;

⁴⁰ yo delè 'ví bàkà ndá i 'dáá gí gbí cèe kpokèjì, á go ñinó náa à tí .

15

Bà 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó

¹ Go bà 'va mbí yo á gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma ji yo nó kuu tí ye, ndá ná'vindí ye, Banga-Ngú-Có tí nó náa yo táánò ùnje gítí , bindi yo gù zèè tí kpoò nò.

² Ñinó a Banga-Ngú-Có tí nó náa ye táánò ma ji yo, mbe 'vala yo á do gbí ndá vò i, náa yo má zèè có tí nó kácá-kácá nò. Káa yo má zèè kácá-kácá lá, gbí éno máa, gbí bà ùnje mì yo gítí Mbírì wálá.

³ Ye táánò ni ji yo káa bà gbèe có tí nó náa áá táánò nibà ji ye, tí kpóló-kpóló có ngé ndii gí nò, tí có tí nó máa, Bindi-Mbírì táánò cì tacó ndá vò i mì ndoo, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì nò.

⁴ Máa, áá táánò gù duu yí gí, káa bindi sili ta'ò, Mbírì gù te yí tí wu wó 'do gbí muu'dú wó gí yaà, á go có tí nó gbí wáràgà mì Mbírì nó gí.

⁵ Máa, yí túbà tí wó ji Kéfà, bindi yí gù túbà tí wó ji ndá tú mì wó muu'bì-nje só.

⁶ Bindi yí gù túbà tí wó ji ndá ná'vindí wó zi'duù-vò ta bà vò (500). Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ndú kpèti kpónó má ya gí bà sili mì ndú gí, sè ndá 'bí kú 'vala kálásè.

⁷ Bindi yí gù túbà tí wó ji Jákòmò, bindi ñinó, yí gù túbà tí wó ji ndá tú mì wó 'dáá gí.

⁸ Ndòngbú bà túbà tí wó gù dù a i ji ye á go 'vii náa à jò yí me gbí o mì wó lá nò.

⁹ Tacó ye a ndòngbú 'duù gbí òkò tí ndá tú mí wó, mbe 'vii tí 'duù ñinó náa à 'ví nì ta rẹ tú mì wó mí muu ye lá. Tacó ye táánò a mbe kú mèèkè'i tí ndá 'duù mì Mbírì mbe kú kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì nò.

¹⁰ Káa nambeè mì Mbírì náa yí táánò bàkà ji ye nó ká bàkà ye tí ye tí nó á kpónó kuu nò nò. Káa nambeè mì Mbírì náa yí táánò bàkà ji ye nó ya me sínó lá. Ye bàkà nètè tí kpoò ndii sè ndá 'bí tú mì Jèzù 'dáá gí. Káa ye bàkà nètè tí nó 'do me gbí 'dóó wotí mì ye lá, a nambeè mì Mbírì ká je wotí ji ye.

¹¹ Á mà táánò a ndú ká ma Banga-Ngú-Có ji yo wèè, à mà a ye wèè, ze ma Banga-Ngú-Có ji yo gí, káa ñinó a có náa yo 'dáá ùnje gítí gí.

Bà 'vala ndi ndoo 'do gbí muu'dú ndoo

¹² Có kpónó a ñinó máa, ze lê má 'dè có ji yo éno máa, Mbírì 'vala ndi Bindi-Mbírì 'do gbí muu'dú wó gí, ndá 'bí 'duù gbí òkò tí yo kú 'dè có máa, ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú wálá, tacó yè?

¹³ Có tí nó náa yo 'di éno máa, ndá ku bà 'vala ndi ndú á 'do gbí muu'dú ndú wálá nò, má dù káa yúco, gbí éno máa, Bindi-Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó lá.

¹⁴ Káa Bindi-Mbírì má 'vala ndi wó á 'do gbí muu'dú wó lá, gbí éno máa, i tacó bà ma có mì ze ji yo nó wálá, i tacó bà ùnje gítí mì yo nó delè wálá.

15 Ze delè kù waaka a 'vèrè ta rẹ̀ Mbířì, tacó ze kù ma có éno máa, Mbířì 'vala ndi Bindi-Mbířì á 'do gbí muu'dú wó gí, káa yí 'vala yí lá náa yí má 'vala ndi ndá ku á 'do gbí muu'dú ndú lá nó.

16 Tacó Mbířì má bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú wálá, gbí éno máa, yí 'vala Bindi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó delè lá.

17 Káa Mbířì má 'válá ndi Bindi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó lá, gbí go éno máa, nje wú tí bà tee njembí yo á míń Bindi-Mbířì wálá, yo delè kpónó kù 'vala ká kpòò gbí ndá vò i mì yo.

18 Gbí delè go éno máa, ndá 'duù nínó mbe ùnje gítí Bindi-Mbířì mbe cì gí nó mì gí.

19 Káa ndoo má kù kořo có li míń Bindi-Mbířì ká tacó bà 'vala ndoo muu to tí nó cukí, gbí éno máa, 'bí 'duù ta yè řo wó gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó mbe ndii yè řo ndoo wálá.

20 Káa yúco a nínó máa, Mbířì 'vala Bindi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó tacó bà túbà máa, ndá 'duù tí nó náa ku řuka ndú gí nó bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí.

21 Tacó, ku lè táánò má gí gí muu to tí nó 'do gbí có mì gbèè 'dakò nó, ndá ku delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do ká gbí có mì gbèè 'dakò.

22 Tacó ndá 'duù 'dáá gí kù cì 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Ádámà, ndá 'duù 'dáá gí delè bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú 'do gbí có nambeè gbí òkò tí ndú ta Bindi-Mbířì.

23 Káa ndá o bà 'vala ndi Bindi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó, ta o bà 'vala ndi ndá 'duù 'do gbí muu'dú ndú 'dáá ká tende-tende. A Bindi-Mbířì, tí kpédélé i gbí njí, ká 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó kùro, bindi ndá 'duù mì wó 'dáá gí kejì gí bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ta o bà gí yí wúnò.

24 Bindi ndòngbú o, náa Bindi-Mbířì bà gii dele ndi gba mì Mbířì tí Bu wó jí yí sí yí voloko gbí ndá có mì ndá kpo-kpò gba, ta ndá mbe wotí muu to tí nó, gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

25 Tacó Bindi-Mbířì bà gí gí bà zogo to tí nó yee tí o tí nó náa yí bàkà ndá ku'dì tí wó tí ndá i-tà-tàmà mì wó gí.

26 Káa ndòngbú ku'dì tí wó náa yí bà cee o mì wó bà dù a ku.

27 Tacó á cu mì gbí waràgà mì Mbířì éno máa, «Mbířì bàkà Bindi-Mbířì tí gba mì ndá i 'dáá gí.» Káa gbí có tí nó máa, «Mbířì bàkà Bindi-Mbířì tí gba mì ndá i 'dáá gí» nò me éno máa Bindi-Mbířì delè a gba mì Mbířì tí mbe je gba jí yí nó lá.

28 Mbířì má gii bàkà ndá i 'dáá gí tí ndá i-tà-tàmà mì 'Viì mì wó gí, 'Viì-mì-Mbířì bà gii sí tí wó 'ví dù tí ndá i-tà-tàmà mì Bu wó, tacó wàa Mbířì 'ví dù tí mbe zogo ndá i 'dáá gí.

29 Có gítí ndá 'duù tí nó mbe caka tí ndú tacó tí ndá ku nó máa yè? Ndú kù kořo có máa ndá yí bà 'de gbí bà caka tí ndá yí ta rẹ̀ mì ndá ku nó a yè, náa Mbířì jé má 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó?

30 Ye kpónó kù gbaa tí ye mì nje ku ta o 'dáá gí nó tacó yè?

31 Ye kù nò ku ta řo ye ta ři 'dáá gí, ndá ná'vindí! Ye kù dùlù tí ye tacó tí yo, ta rẹ̀ mì Bindi-Mbířì, tí Jézù tí Mbe tí ndoo.

32 Có gbí nje ndá 'duù gbí gbata Éfàsù lá, ye táánò má 'vala a 'válá mì ndá «Nò gbí jili», ye bà 'de gbí a yè? Káa Mbířì má bà 'vala ndi ndá ku

'do gbí muu'dú ndú wálá, «Ndoò zò i, wàa ndoo 'ví nù pe, wàa ndoo 'ví ù ta ku taàbé,» á go có tí nó náa ndá 'duù kù 'dè nò.

33 Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá: «A vò kaà ká kù volo 'duù.»

34 Yo koro muu yo níki maa, wàa yo 'ví si vò i mí bàndò mì wó. Ye kù 'dè có tí nó jì yo, tacó ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo nò Mbíri ni lá, káa nìnò a có nò tacó tí yo.

Bà 'vala ndi nda ku 'do gbí muu'dú ndú

35 Ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo ndá-'bí-lá bà 'vee 'vé máa, «Mbíri bà 'vala ndi nda ku 'do gbí muu'dú ndú ta ña kpokèjì ngàyi wè? Cè tí ndú bà dù go ña yè?»

36 Nìnò a ndá 'vé mì ndá 'duù nìnò ta muu tí ndú wálá nó ká nò. Yo ma 'va nji ña mí tà to, nji ña tí nó maa cì lá, kù i 'va 'do tà to lá.

37 Káa yo rò mí tà to káa bétére nji ña; à mà a nji cù, à mà nji wàzè, yo rò me kù i tí nó mbe kù kù ta kùngbó wó, ta kpá wó nó lá.

38 Káa a Mbíri ká wu bà kù ndò jì ndá ña ndá nji ña 'dáá gí. Cù kù kù káa cù, wàzè kù kù káa wàzè.

39 Ña dii ndá i mbe kù 'vala muu to tí nó 'dáá gí delè ká tende-tende. Dii ndá 'duù tende 'do tí dii ndá nò, bindi dii ndá nuu tende 'do tí dii ndá sè.

40 Ndá i gbíri kuu tí, ndá i muu to tí nó delè kuu tí. Cè banga mì ndá i gbíri ká tende, cè banga mì ndá i muu to tí nó delè ká tende.

41 Cè banga mì ri ká tende, cè banga mì pi delè ká tende, bindi cè banga mì ndá yii ká tende. Káa cè banga mì ndá yii gbí òkò tí ndú delè 'dáá gí ká tende-tende.

42 À delè ká ènò ta bà 'vala ndi nda ku 'do gbí muu'dú ndú. À má duu dii 'duù mí tà to, dii tí nó kù zò to, káa dii 'duù má 'vala 'do tà to, dii tí nó bà zò to káká'i wálá.

43 A vò ká tí dii tí nó náa à duu mí tà to nò, káa a banga ká tí dii tí nó mbe 'vala 'do tà to nò.

44 Dii tí nó náa à duu mí tà to nó je a tú 'duù, káa dii tí nó mbe 'vala 'do gbí muu'dú nó je a tú Mbíri.

45 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Kpédélé Ádàmà gí tí 'duù mbe kù 'vala, káa ndòngbú Ádàmà gí tí Bèri mbe kù je 'wálá,» nò.

46 Áá táánò me Ádàmà tí nó ta tú wó a tú Mbíri nó ká gí kpédélé'i lá. À gí kpédélé'i a Ádàmà tí nó ta tú wó a tí tú 'duù nò.

47 Mbíri táánò suu kpédélé a Ádàmà 'do tí to, káa bà só Ádàmà gí 'do gbíri.

48 Ndoò tí ndá 'duù muu to tí nó go Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to nó nò, káa ndá 'duù gbíri go Ádàmà tí nó mbe gí 'do gbíri nò.

49 Ndoò bà je kózò tí 'dakò tí nó mbe gí 'do gbíri nó jé ká go bà je kózò tí 'dakò tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó mì ndoo. Ndoò kpónó a kózò tí Ádàmà tí nó náa à suu yí 'do tí to tí nó nò.

50 Ndá ná'vindi, gbí có tí nó náa ye 'dè jì yo nò éno máa, wu 'duù ta mbelè gbí dii wó bà dù tí mbe zèè mbèlè mì Mbíri wálá. Tú 'duù, tí tú mì ku nó, delè, náa à 'visi tí, tí tú nìnò mbe cì lá nó, wálá.

51 Yo sè tù yo gítí có kóó tí nó tí yúcó náa ye kù 'dè jì yo nò: ndoo 'dáá bà cì wálá.

52 Káa ta o bà o ndòngbú mòngò nó, àá bà 'visi ndoo 'dáá gí gbí làmbu o, á go bà kì ọ̀rò. Tacó ta o bà o ndòngbú mòngò tí nò, ndá ku bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú ngbé, bindi àá kẹ̀jì gí bà 'visi ndoo.

53 Tacó tú ndoo tí nó kpónó tí i mbe céé-cee nó bà cee wálá, tú ndoo tí nó kpónó tí tú m̀ì ku nò bà jì'vì tí, tí mbe ọ̀ ku lá.

54 Tacó ọ̀a i ọ̀nó tí i mbe dù tí ká lá nó má jì'vì tí tí i mbe dù tí ká, bindi ọ̀a ọ̀nó tí ọ̀a ku nó má 'visi tí tí ọ̀a ọ̀nó mbe cì lá nó gí, ọ̀nó a o bà gù bàkà tí m̀ì có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà m̀ì Mbíri máa, «Ku 'de 'bí ngbílí mbe da gbí ka wó ngbílí mí tí wó gí.»

55 «Áá ku, ọ̀jì gírì bà na go m̀ì lo ya gí kòtí 'di?»

56 Ọ̀jì gírì bà na go m̀ì ku a vò i, bindi vò i gù 'de wotí 'do tí có m̀ì Mòze.

57 Káa ndoo 'dè nìkì ma jì Mbíri tí mbe je wotí bà kpò nje ku jì ndoo ta rẹ̀ m̀ì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri.

58 À má ènò, yo 'dò kò yo mí to tí kpòò, ndá ná'vìndí, yo lò muu gírì ngé lá. Yo 'ví bàkà nèté m̀ì Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí, ta bà te mí gbí muu yo máa, bà bàkà nèté ta rẹ̀ m̀ì Mbe tí ndoo me bà bàkà 've nèté lá.

16

Bà go i tacó tí ndá 'bí ka ndoo mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ì Bìndi-Mbíri

1 À má gítí bà toko i-'bì yo tacó bà koni ta ndá mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ì Bìndi-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè, yo 'ví bàkà go có tí nó náa ye táánò 'dè jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ì Bìndi-Mbíri ta ndi tí ndá bàndò gbí to Gálátì nó.

2 Ta ndá rì-bà-wotí 'dáá gí, yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí 'ví gò làmbu i 'do tí i ọ̀nó náa à kuu 'bì yo ta o tí nó nò. Tacó wàa, ye má ya gí m̀ì yo kà, ye 'ví 'de yo kili i ọ̀nó náa à tí nó tẹ̀ gí.

3 Ye má yee m̀ì yo kà gí, ye bà cu wáràgà mí 'bì ndá 'duù tí nó náa yo bà cu 'bì yo mí tí ndú nó wàa ye 'ví tuu ta ndú ta ndá i-nambee tí nó náa yo kili nó, ya tí jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ì Bìndi-Mbíri gbí gbata Jèrùzàlémè.

4 Káa à má nìkì a bà ya káa 'dóó ye ta ndá i tí nó, ndá 'duù m̀ì yo náa yo bà cu 'bì yo mí tí ndú nó 'ví ko ye.

Ndá có gbí muu Páwòlò

5 Ye bà ya gí m̀ì yo kà a i bindi bà co ye gbí to Mèsidóniyà, tacó a gbí muu ye a có bà ya gí m̀ì yo kà có gbí to Mèsidóniyà.

6 Ye bà dù á m̀ì yo kà ta làmbu kòndi o, ndá-'bì-lá ye bà cì ndá pì cò'o 'dáá gí mí m̀ì yo kà. Tacó wàa, yo 'ví koni ye ta bà ko ye ya gítí ndá 'bì bàndò tí nó kùro kà nó 'dáá gí.

7 À gbí muu ye me có bà cu káa ọ̀rò ye mí tí yo gí, wàa ye 'ví ndii ya gí kùro nó lá, ye kù ọ̀ro a có bà dù ta yo ta kòndi o, náa Mbe tí ndoo má unje gí nó.

8 Káa ye bà dù gbí gbata Éfàsù káa yee tí o bà cì ndá ngú i gbí ọ̀jì.

9 Tacó njekeji bà ma có m̀ì Mbíri njaanga jì ye káa gí, káa ndá 'duù mbe kù jòò gbí có ta ye káa me a mbè.

Ndá ndòngbú có m̀ì Páwòlò

10 Tímàtéyò má có m̀ì yo kà, yo 'ví te wíri mí tí wó nìkì máa, tacó yí kù me nèté m̀ì Mbe tí ndoo ká go ye.

¹¹ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví si yí tí vò i lá; yo koni yí muu nó mì wó nìkì maa, tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí gí mì ye; tacó ɾo ze ta ndâ sè ná'vindí káá 'dáá ká kpokèjì tí wó.

¹² À má gítí ná'vindí ndoo Àpólò, ye cóó-cóó kù yòòngò yí, máa ndú ya ta ndâ 'bí ná'vindí gí bà gala yo, káa có bà ya gí mì yo kà nò gí gí gbí muu wó kálásê. Káa yí má 'de o gí, yí bà ya gí mì yo kà gí.

¹³ Yo dù tí zò'o, yo tee njembí yo mítí Mbírì tí kpoò, yo dù ta yú njembí yo, yo 'do kò yo mí to tí kpoò,

¹⁴ yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí ta njembí bà zè Mbírì.

¹⁵ Yo ñò ndâ Ìsitèfánà ta ndâ 'vii mì wó ni gí? Ndú a ndâ kpédélé 'duù mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì gbí to Àkáyà, dú delè gbì gbí njembí ndú gítí bà bàkà nèté ta ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gí.

¹⁶ Ye kù yù 'do mì yo a nambeè máa, yo 'ví 'di có mì ña ndâ 'duù tí nò, yo delè 'ví 'di có mì ndâ 'bí ka yo ñinó mbe kù bàkà nèté go i mì ndú nò.

¹⁷ Tàkòcò ye peteke gítí bà gí ndâ Ìsitèfánà ta Fòròtúnátò, gù je Àkàyíkùsù ngé ma; tacó ndú dù jì ye ká goolá ndoo ta ndoo nò.

¹⁸ Bà gí ndú nò te mbá-mbá mítí ye ká go ñinó náa ndú me ta yo kà nò. Bà te duù mítí ña ndâ 'duù tí nò me vò i lá.

¹⁹ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì gbí ndâ to Ásiyà 'vee yo ma. Ndâ Àkùyílà ta Pírìsílà ta ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì mbe kili mí ndú nó delè 'vee yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo ngé ma.

²⁰ Ndâ ná'vindí mì ze káá 'dáá gí 'vee yo ma.

Yo 'vee tí yo ta bà òlò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

²¹ A 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó gbí wáràgà tí nó nó jì yo ta 'bì ye.

²² 'Duù má zè Mbe tí ndoo nìkì lá, Mbírì 'ví i ñà mítí wó!

Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo 'ví gí gálá!

²³ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo.

²⁴ Ye zè yo 'dáá gí nìkì maa ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. Go-i-tí-nò.

BÀ SÓ KÒRÍNDÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Kòrìndì

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì, ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á gbí gbata Kòrìndì, delè ta ndi 'bá mì ndâ Ìgìrìgì 'daá gí. Ze kù gbo gbí bà cù wáràgà tí nó jì yo ta ná'vìndì ndoo Timatáyò.

² Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì máa ndú 'ví cù 'dè ngo cù ndú mí tí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Páwòlò 'dè nìkì ma á jì Mbírì

³ Ndoò ùlù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí Bu ndoo mbe kù ò yo yè ọ̀ ndoo, tí Mbírì tí mbe 'dè njembí,

⁴ mbe kù yìì ndoo gbí o ò ndâ vò i 'daá gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìì ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ò bà yìì tí tí nó náa yí tí Mbírì yìì ta ndoo nò.

⁵ Nje bà kònò sé'ì tí nó táánò mì Bìndi-Mbírì nó kpónó 'de ndoo me gbolò. Tacó ènò, Mbírì delè bà je wotí bà kònò ndâ vò i tí nó á go òndi Bìndi-Mbírì táánò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì jì ndoo gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìì ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ò bà yìì tí tí nó náa yí tí Mbírì yìì ta ndoo nò.

⁶ Ze má kònò sé'ì muu yo, ze kònò a i tacó bà 'vala yo. Káa Mbírì má kònì ze 'do gbí bà kònò sé'ì, yí kònì ze nò a i tacó wàa ze 'ví kònì ta yo á gbí bà kònò gbèe ò sé'ì tí nó mì ze náa yo kù kònò nò.

⁷ Njembí ze jé mù gítí yo lá, tacó ze ò nì gí máa, yo kù kònò sé'ì ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká go ze. Tacó ènò, Mbírì bà kònì yo á go òndi náa yí kù kònì ta ze nó gí.

⁸ Go bà 'va mbí yo á gítí ò kpo-se-muu tí nó náa ze táánò 'de gbí to Ásiyà nó kuu tí ze, ndâ ná'vìndì ze. Ze táánò gbí o tí nó kọ̀rọ̀ có ènó máa, ze bà 'de 'valá káká'ì wálá.

⁹ Ze ta o tí nó kọ̀rọ̀ có ènó máa, à waa có ku mí tí ze gí. Ò tendè vò i tí nó táánò bàkà ze tacó wàa ze 'ví ò tí nì ènó máa wotí bà 'vala mìrì ze me 'bì ze lá, à a i 'bì Mbírì tí mbe kù 'vala ndâ ku cuki.

¹⁰ A yí táánò ká 'vala ze 'do gbí ò tendè vò i tí nó mbe 'de ze nò. Yí delè káká'ì bà 'vala ze 'do gbí ndâ vò i òndi kẹ̀jì nó gí.

¹¹ Yo 'daá gí 'ví kònì ze ta bà 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, tacó wàa à 'ví dù a ndâ 'duu me mbè ká kù 'deke tí ndú jì Mbírì tacó tí ze, wàa Mbírì 'ví cù ta 'dè ngo cù wó mí tí ze. Bìndi ndâ 'duu me mbè 'ví 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó bà cù 'dè ngo cù wó mí tí ze nò.

Páwòlò 'visi ndâ có gbí muu wó gí

¹² 'Bí i gbaànjé mbe kù mba ze, ta kponje nje ze gítí wálá a òndi máa, ze ta o 'daá gí kù 'vala ta ndâ 'duu, cotí ndâ i 'daá gí, ze kù 'vala ta yo, ká ta bà bàkà ndâ i òndi mbe 'vii ọ̀ 'bá nò. Ze kù bàkà ndâ i tí nó ta njembí ze gbaànjé, ta tìrì gbí wálá, go có mì Mbírì. Ze kù bàkà ndâ i tí nó me

'do gbí bà 'di gbí-o mì ze tí ndâ 'duù á muu to tí nó lá. Ze bàkà a i 'do gbí nambeè mì Mbíri.

¹³ Ze kù cu jì yo gbí ndâ wàràgà mì ze káa ndâ có ñinó náa yo bà ni bà 'deke ndú gí, tí ndâ có ñinó náa yo delè bà 'di gbí ndú gí nò. Ye koṛo có máa yo bà 'di gbí ndú ngbàrángà'i gí.

¹⁴ Yo kpónó 'di gbí ze ngbàrángà'i lá. Káa ye koṛo có máa, yo bà 'di gbí ze cee a i ta ri bà gí Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri wúnò gí bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Ñinò a ri tí nó náa yo bà giì mba tí yo ta rẹ ze, bindi ze delè bà giì mba tí ze ta rẹ yo nó ká nò.

¹⁵ Ye táánò bàkà kpédélé'i a có bà co wiri ya gí mì yo gbí gbata Kòrindì kà, tacó wàa yo 'ví 'de i gbí nó mì ye nò 'vili sósò'ò.

¹⁶ Tacó à kpédélé'i táánò gbí njembí ye a có bà gala yo ta o bà ndii ye kù ya gí gbí to Mèsidóniyà. Wàa ta o bà dele ye 'do Mèsidóniyà, ye 'ví co ndi ye káká'i mì yo, tacó wàa yo 'ví koni ye ta ndâ 'bí i tacó bà ya gí Jùdèyà.

¹⁷ Ña bà koṛo có mì ye nò gbí muu yo go i mì 'duù ñinó mbe kù koṛo có ká gítí ndâ i muu to tí nó, mbe me kpùiki-kpùiki gítí bà jì'vì tí wó tí ó mbò, bè mbò lá, nó?

¹⁸ Ye kù be tí ye jì yo ta rẹ mì Mbíri, tí mbe 'visi có mì wó lá, éno máa, kòcò ze jì yo jé gítí bà 'visi tí wálá.

¹⁹ Tacó Jézú tí Bindi-Mbíri, tí 'Vii mì Mbíri, náa ndâ Silivànò, ta Timàtèyò, giì je ye, ma có tí wó jì yo nó ta o 'dáá gí káa gbèe Jézú tí nò.

²⁰ Tacó éno, ndâ cí tí nó náa Mbíri ci ta ndâ 'duù nó gí tí yúco ta rẹ mì wó tí Jézú. Ñinò a gbí nderè có tí nó náa ndoo kù ni ta «À go-i-tí-nò» ta rẹ mì Jézú tí Bindi-Mbíri ta o tí nó náa ndoo má kù ùlù Mbíri nó ká nò.

²¹ Káa, à káa 'dóó yí tí Mbíri ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ru ndi Bindi-Mbíri ta njembí ndoo gbaanjé. À delè káa 'dóó yí tí Mbíri ká ruka ndoo gí gbí nètè mì ndoo.

²² Yí ká mbò mì wó mítí ndoo, tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duù mì wó. Bindi yí giì je Bèri mì wó mí gbí njembí ndoo, tacó bà tubà jì ndoo éno máa, sè ndâ i ñinó gbí gálá mì yì nó 'dáá gí a ndâ i tacó tí ndoo.

²³ Ye kù be jì yo a tí Mbíri máa, ye táánò 'visi muu ye 'do tí bà ya gí Kòrindì nó a i tacó go bà pèembí yo tí ye wálá.

²⁴ À gbí muu ze me có bà yòòngò yo ta wotí máa yo tee njembí yo mítí Mbíri nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, ndoo bàkà nètè toko gbaanjé, tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, tacó kponje nje yo gítí có bà tee njembí yo mítí Mbíri nó wálá.

2

¹ Tacó éno, ye giì 'visi muu ye 'do tí có bà co wiri káká'i ya gí mì yo gbí gbata Kòrindì kà, tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ye wálá.

² Tacó ye má kpolo tàkòcò yo gí, a 'di ká bà giì peteke tàkòcò ye á bindi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye kpolo tàkòcò ndú nó?

³ Tacó éno, ye giì cu wàràgà tí nó jì yo. Tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ndâ 'duù tí nó náa a ndú ká bà peteke tàkòcò ye nó tí ye wálá. Tacó ye nò ni ngbàrángà'i gí máa, tàkòcò ye má pétékè'i, tàkòcò yo delè 'dáá gí bà dù ká pétékè'i.

⁴ Ye táánò cu wáràgà tí nò jì yo ta sé có gbí njembí ye, delè ta ngo-ro tà ro ye me tacó bà kpolo tàkòcò yo lá. Ye cu tacó wàa yo 'ví nò ni éno máa, ye zè yo 'dáá gí nìkì ta njembí ye gbaànjé.

Si có gítí ndâ mbe bàkà vò i gítí lo mí to

⁵ 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má kpolo tàkòcò 'bí ka wó, 'duù tí nò kpolo me tàkòcò ye lá. Yí kpolo a tàkòcò yo 'dáá gí. Yí má kpolo me tàkòcò yo 'dáá gí lá, yí kpolo a tàkòcò ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo.

⁶ Bà waa có mì ndâ mbè 'duù gbí òkò tí yo mítí 'duù tí nò nò tè ta yí gí.

⁷ À má éno, yo káká 'í 'ví koro có gítí vò i mì ña 'duù tí nò lá. Yo yìi yí, tacó wàa yí 'ví gírì mírì wó ta sé có lá.

⁸ À má éno, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, yo zè ña 'duù tí nò nìkì maa, ta bà tùbà jì yí, máa, «Gó 'vii-naa uu còngò bàà lá.»

⁹ Ye táánò cu wáràgà tí nò jì yo tacó bà ñò muu yo, máa yo 'di ndâ có mì ye ta o 'dáá gí, gí wè?

¹⁰ Yo má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo gí, ye delè 'vee 'bì wó gí. Káa ye má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo, gbí éno máa ye 'vee 'bì wó ta rẹ mì yo kùro Bìndi-Mbírì.

¹¹ tacó bà mò Gba-vò-i gí ndii 'do tí ndoo, tacó ndoo ñò có gbí muu wó nì gí.

Njembí Páwòlò mù ta o bà yee yí Tòrówà

¹² Ta o bà gí ye táánò gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì jì ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà nó, a Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ká njaanga kpokèjì jì ye.

¹³ Káa ye mà gii 'de ná'vindi ndoo Títò gbí gbata Tòrówà lá, gúku gii bàkà ye ngé ndii gí. Tacó éno, ye gii nì «Yo 'ví dùú ndi» á jì ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà, bìndi ye gii ñjè nó ya gí gbí to Mèsidóniyà.

Bà kpòtí ta rẹ mì Bìndi-Mbírì

¹⁴ Ndoò ùlù Mbírì tí mbe bàkà ndoo tí ndâ mbe kpò nje ndâ 'duù ta o 'dáá gí ta rẹ mì Bìndi-Mbírì, ta bà je muu jì ndoo tacó bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì cee to 'dáá gí, go banga pò bàà gbí pípiri ngbùù.

¹⁵ Tacó ndoo go banga pò ngúwu ò náa Bìndi-Mbírì kù gbo jì Mbírì, mbe kù pì gítí ndâ 'duù ñinó mbe kù co tí kpokèjì mì 'válá ñinó mbe cee lá nó, ta ndâ mbe kù co tí kpokèjì mì ku.

¹⁶ Pó ngúwu ò tí nò gbí ñò ndâ mbe gírì kpokèjì mì Mbírì gí a vò pò i mbe kù zì ku. Káa à gbí ñò ndâ mbe kù co tí kpokèjì mì Mbírì a banga pò i mbe kù je 'válá jì ndú. Káa wotí bà bàkà nèté tí nò tí 'di?

¹⁷ Tacó ze me go ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù bàkà có mì Mbírì tí i-'velé tacó bà zò-nje ndú nó lá. Ze kù ma có mì Mbírì ta njembí ze gbaànjé, go ndâ 'duù ñinó náa a Mbírì ká tuu ze ta rẹ mì Bìndi-Mbírì, á mí kùro wó tí Mbírì.

3

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù

¹ Ze kpónò kù 'bì a tà bà wu gbí tí ze jì yo, go i mì ndâ mbe kù bàkà có mì Mbírì tí i-'velé nó? À tí ze a go bà cu wáràgà tacó bà tùbà tí ze máa ze ma jì yo? Ze kù yù 'do mì yo éno máa yo cu wáràgà tacó bà tùbà tí ze máa ze a ndâ 'di (jì) ndâ 'duù wè?

² 'Dóo yo nò 'dáá gî a wáràgà mì ze náa à cu tacó bà tùbà tí ze. Ze cu mbó có tí nò a i mí gbí njembí yo; tacó wàa ndá 'duù 'dáá gî 'ví ònò ní , wàa ndú delè 'ví 'deke .

³ Yo ònò ní ngbàrángà'i gî, máa, à káa 'dóo Bìndi-Mbírì ta 'bì wó ká cu wáràgà tí nò, bìndi yí gù tuu jì ndoo. Yí cu ndá có mì wó nò me ta ngo bèrìkpà mí tí díí lá. Yí cu ta Bèrì-mì-Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó mí gbí njembí ndá 'duù.

⁴ Ze 'dè có tí nò tacó gúku tí ze kùro Mbírì wálá, ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì.

⁵ 'Dóo 'bí i mì ze mbe sí ze 'ví koro có éno máa, ze 'vii tí ndá mbe bàkà nètè tí nó mì Mbírì nó gî nò wálá. Wotí mì ze gí 'do a i mì wó tí Mbírì,

⁶ tí mbe je wotí bà bàkà nètè ngú nambeè tí nó náa yí bàkà ta ndá 'duù nò. Yí cu có ngú nambeè mì wó nò jì ndá 'duù me mí gbí wáràgà lá. A Bèrì mì wó tí Mbírì ká kù nìbà ndá có tí nò. Ndá ká có mì Mbírì náa yí táánò cu ndú cú-cu jì Mòze nó a ndá có mbe kù gí ta ku. Káa ndá ngú có mì wó náa Bèrì mì wó kù nìbà ndú nó a ndá có mbe kù je 'válá jì ndá 'duù.

⁷ Ta o tí nó táánò náa Mbírì kù kaa tí ta ndá díí tí nó sósò'ò náa yí cu ndá có mì wó mí tí ndú jì Mòze nó, Mbírì ta o tí nó kù tòngbaà ngbézè-ngbeze-ngbézè. Gbìro Mòze ta o tí nó delè kù gù tòngbaà gbí ngba Mbírì nò. Ngba gbìro Mòze, kpèti má gù me mèrè-mèrè gî, bà zeke tí mèrè-mèrè ngba wó gbàrájáá gù kpò ndá Ìzìrìyèlì gù. Káa ngba Mbírì ta o tí nó náa yí táánò kù je ta ndá có mbe zì ku jì Mòze nó má éno,

⁸ wàa ngba wó ta o bà je Bèrì mì wó tí mbe nìbà ngú nambeè mì wó jì ndá 'duù nó 'ví dù go òa yè?

⁹ Mbírì lè táánò má je có tí nó, tí có mbe zì ku nó, jì Mòze gbí ngba'o, gbí éno máa, yí je có tí nó mbe je 'válá nó gbí ngba'o ngbére-ngbere-ngbére ndii ònò gí.

¹⁰ Ngba có mì Mòze kpónó wálá, tacó ngba Banga-Ngú-Có gítì Bìndi-Mbírì me gbolò ndii ngba có mì Mòze ngé me 'dú.

¹¹ Tacó i tí nó táánò mbe dù tí ká lá nó má gí ta ngba wó, i ònò mbe dù tí ká nó bà gí ta ngba wó me gbolò ndii ngba ònò mbe dù tí ká lá nó gí.

¹² Gúku bà ma Banga-Ngú-Có gítì Bìndi-Mbírì kpónó tí ze wálá, tacó ze kù koro có lè a i mí tí ngba'o ònò mbe kù dù tí ká nó.

¹³ Ze me go Mòze táánò mbe gò bongo mí gbìro wó tacó wàa ndá Ìzìrìyèlì 'ví ònò ta ndòngbú ngba'o tí nó mbe kù me mèrè-mèrè á gbìro wó nó lá nó, lá.

¹⁴ Muu ndú ta o tí nó biya bà koro có gí, tacó yee gbí rì tí nó wúnó nó, ndú má 'deke wáràgà gítì ká kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì ta ndá 'duù, njembí ndú ká kuu tà gbèe bongo tí nó, tacó à káa Bìndi-Mbírì ká ja bongo tí nó.

¹⁵ Kpèti ká gbí rì tí nó wúnó nó, ndá Ìzìrìyèlì má 'deke wáràgà mì Mòze, à gbí muu ndú káa có máa, bongo tí nó ká kácaá kuu gbìro Mòze kálásé.

¹⁶ Káa à ja bongo tí nó gí ta o tí nó náa 'duù má 'visì tí wó gí mì Mbe tí ndoo gí.

¹⁷ Mbe tí ndoo kpónó a Bèrì, káa bàndò tí nó náa Bèrì mì Mbe tí ndoo kù dù tí nó, à zogo 'duù tí nó ta có mì Mòze lá.

¹⁸ Káa ndoo 'dáá gî kpónó kù zeke ngba Mbe tí ndoo ta bongo gbìro ndoo wálá, à kù 'visì cè bà tòngbaà mì ndoo njí'dí-njí'dí á go bà tòngbaà mì Mbe tí ndoo. Bà 'visì cè tí ndoo nò a nètè mì Mbe tí ndoo, tí Bèrì.

4

Ndà i mì Mbírì náa yí kílì mí gbí kàrà

¹ A Mbírì ta 'dóó nambeè mì wó ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì, tacó éno, njembí ndoo mù lá.

² Ze mò bà bàkà ndâ i-nô gbí 'dí'di'o gí nje seè gí; ze biya bà bàkà tìrì gí, ze delè bàkà có mì Mbírì tí sú có lá. Ndâ 'duù ñinó mbe nò ze ni gí nó 'dáá gí delè bà ùnje gí, máa, ze kú 'dè có ta yúco kùro Mbírì.

³ Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì náa ze kú ma nó kpétí káa kpùrù có, à dù tí kpùrù có ká gbí tũ ndâ 'duù ñinó mbe gírì'o gí nô.

⁴ Ndâ 'duù tí nò mbe gírì'o gí nò ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kú ma nó lá, tacó Vò-'duù-ti-nò, mbe bàkà tí wó tí mbírì mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, yoo ɾo ndú 'do tí bà nò ngba Bìndi-Mbírì, tí mbe je kózó tí Mbírì teke-tèkè, náa ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có kú nò nó gí.

⁵ Tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kú ma nó me có gítí ze lá. Ze kú ma a có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì; éno máa, yí a Mbe tí ndoo, káa ze kú bàkà nètè yo á ta rè mì wó.

⁶ Tacó à káa gbèe Mbírì tí nó táánò mbe 'dè có ta o bà suu to tí nó máa, «O tòngbaà gbí 'dí'di'o,» nó, ká si ngba wó tí Mbírì kú tòngbaà gbí njembí ze, wàa ze 'ví nò ta ngba yí tí Mbírì, mbe kú tòngbaà gbíro Bìndi-Mbírì nó ni .

⁷ Ze ñindi ze nó káa ndâ kàrà náa à suu 'do tí tũ, náa Mbírì ká kú kpolo tí ndâ kpóló-kpolo i mì wó mí gbí ze. Tacó bà tũbà éno máa, wotí ñinó mbe me gbolò ngé ndii gí nó kú gí a i 'do mì wó tí Mbírì, à me 'do mì ze lá.

⁸ Vò i kú pèrèkè 'bì ze tí vò bà i, káa vò i bà toɾo nje ze ta to wálá; ze ta ndâ 'bí o nò 'dóó i tí nó náa ze 'ví bàkà nó ni lá, káa ze gítí bà jaaka wu á 'do tà kàrà mì ze wálá;

⁹ à kú mèèkè'i tí ze, káa à bè ze lá, à kú toɾo ze ta to, káa à ja woò gbí yí ze lá.

¹⁰ Ze kú ùnje gítí ku go i mì Jézù ta o 'dáá gí, tacó wàa ze 'ví 'vala muu to tí nó go bà 'vala Jézù.

¹¹ Ze kú nò ku ta ɾo ze ta o 'dáá gí ta rè mì Jézù; tacó wàa, ndâ 'duù 'ví nò ta cè 'válá mì wó ni mítí ña cè bà 'vala ze muu to tí nó go bà 'vala yí tí Jézù.

¹² Gbí có tí nó éno máa, ze a ndâ i mì ku, káa yo a ndâ i mì 'válá.

¹³ À cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Ye 'dè có tacó ye ùnje gí.» À má éno, ze delè kú 'dè có tacó ze ùnje gí.

¹⁴ Ze nò ni gí, máa, Mbírì tí nó mbe 'vala Jézù 'do gbí muu'dú wó nó bà 'vala ze 'do gbí muu'dú ze ta ndâ Jézù, yí delè bà kaa ndoo ta ndoo ya tí gí kùro wó gí.

¹⁵ Ye kú kònò ndâ sé'i tí nó 'dáá gí tacó tí yo; tacó wàa, nambeè mì Mbírì má yee mì ndâ 'duù me mbè, ndâ 'duù me mbè 'ví ùlù ngba Mbírì.

Bà 'vala ta bà tee njembí mítí Mbírì

¹⁶ Tacó éno, ze jé jaaka wu 'do tà nètè mì ze lá; wotí kpétí má kú cee 'do tí ze, njembí ze gítí Mbírì ta rì 'dáá gí káa ngú njembí.

¹⁷ Tacó ndâ làmbu sé'i tí nó náa ze kpónó kú kònò nó bà dù tí ká wálá, káa ndú kú 'vii a ndi ndoo gítí bà dù gbí gbolò ngba'o ñinó ta ña wálá mbe dù tí ká nô.

¹⁸ Tacó ndoo kù zeke'o me gítí ndâ i ñinó náa à kù ñò ndú ta ɾo nó lá; ndoo kù zeke a ndâ i ñinó náa à ñò ndú ta ɾo lá nò, tacó ndâ i ñinó náa à kù ñò ndú ta ɾo nó dù tí ká lá, káa ndâ i ñinó náa à ñò ndú ta ɾo lá nó ká dù tí ká.

5

¹ Tacó ndoo ñò ni gí, máa, à má njè gbí nduúrù tí nó náa ndoo kpónó kù 'vala tà á muu to tí nó nó gí, Mbíri bà je 'bá ñinó mbe dù ká dúú kù ya tí, náa à me 'duù ká gèè lá nó, mí gbíri ji ndoo gí.

² Ndoos kpónó kù ù kpolo ma a ndi bà gèè 'bá mi ndoo gbíri nò mí muu ndoo,

³ tacó wàa à 'ví 'de ndoo sè ta só lá.

⁴ Tacó à má gítí ñinó kpónó si ndoo kù 'vala tà nduúrù tí nó muu to tí nó nó, ndoo kù 'dè kòlòwò me ta go bà jaka bongo 'do tí ndoo gí lá, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bongo mí pí ka wó bongo, tacó wàa, bongo tí nó tí bongo 'valá nó 'ví yuuku muu bongo ku gí, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bongo mí pí ka wó.

⁵ A Mbíri ká bàkà ndoo tí ndâ mbe dù kù ù bà 'visi tí mi ndâ bongo tí nò; bîndi 'yí gii tubà ji ndoo máa, áá bà bàkà tí gí ta bà je Bèri mi wó ji ndoo.

⁶ À má ènò, gúku tí ndoo ta o 'dáá gí wálá, ndoo delè ñò ni gí máa, ndoo má kálásè kù 'vala muu to tí nó, ndoo me 'dú 'do tí 'bá mi Mbe tí ndoo,

⁷ tacó ndoo kù 'vala a i ta bà tee njembí ndoo mití Mbíri, ndoo kù 'vala me ta bà ñò ndâ i gbíri ta ɾo ndoo lá.

⁸ Gúku tí ndoo gbaànjé wálá, à delè gii ñikì tí ndoo a bà cì ndoo, wàa ndoo 'ví ya gí 'bá mi Mbe tí ndoo á co tí bà 'vala ndoo muu to tí nó.

⁹ Tacó ènò, à tí ndoo ta o 'dáá gí a go bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo gbí ndâ i ñinó náa ndoo kù bàkà ndú kpónó á si ndoo kù 'vala muu to tí nó nó, delè á bîndi ku mi ndoo.

¹⁰ Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà ɾò tíyò gbí ngbàngà kùro Bîndi-Mbíri. Ta o tí nò, ndoo 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé bà 'de ña i ñinó náa à tí nó mbe 'vii ta ña cè bà 'vala ndoo táánò á muu to tí nó.

Bà zèè kómbeè ta Mbíri ta ɾè mi Bîndi-Mbíri

¹¹ Ndoos ñò ni gí máa bà te duù mití Mbe tí ndoo a yè wè, tacó ènò, ndoo kù yii ndâ 'bí 'duù gítí bà 'di có mi wó; káa Mbíri ñò ndoo ni ngbárángà'i gí, ye delè koɾo có máa, yo ñò ni gbí njembí yo gí.

¹² Ze kpónó kpòò kù pèè me ta bà ùlù tí ze ji yo lá, ze kù 'dè ji yo a cèè ndèrè bà mba tí yo tacó tí ze. Tacó wàa, yo 'ví ní tí ta bà 'visi có ji ndâ ña ndâ 'duù ñinó mbe kù wu gbí ndâ 'duù gítí cè kózò tí ndú, me gítí cè ña i mí ndú lá nò.

¹³ Tacó à má tí ze a mâ, mâ tí nò kù te ze a i tacó tí Mbíri, káa mâ má tí ze wálá, mâ tí ze wálá a i tacó tí yo.

¹⁴ Tacó à kù si ze kù bàkà ndâ i a bà zè Bîndi-Mbíri ta tó njembí, tacó ze ùnje ta njembí ze gí, máa, a gbèè 'dakò ká cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí; gbí có tí nó ènò máa, ndâ 'duù 'dáá gí gbo gbí bà cì ndò mi wó nò ta yí gí.

¹⁵ Yí cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala nó 'ví 'vala káká'i me ká gítí 'dóo miɾi ndú cuki lá; ndú 'ví 'vala a i tacó tí 'duù tí nó mbe cì tacó tí ndú káa Mbíri gii 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó gí nò.

16 À má éno, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndoo 'ví waa có mítí 'bí 'duù go i mì ndá 'duù muu to tí nó nó lá. Ndoò kpèti táánò má waa có mítí Bìndi-Mbírì go i mì ndá 'duù muu to tí nó gí, ndoo kpónó waa ña bà waa có tí nó mítí wó lá.

17 'Duù má kaa tí wó jì Bìndi-Mbírì gí, yí gí tí ngú 'duù gí; ká tí wó tí nó sàà kùro nó ya gí, ngú tí wó gí gí.

18 À 'visì yí tí ngú 'duù nó a Mbírì tí mbe 'visì ndoo tí ndá ku'dì tí wó tí ndá kómbe wó ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, bìndi yí gii je nètẹ̀ bà bàkà ndá 'bí 'duù tí ndá kómbe wó jì ndoo.

19 Có mì ze jì yo kpónó éno máa, Mbírì táánò kù bàkà ndá 'duù tí ndá kómbe wó ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. Mbírì táánò kì 'bì wó gítí ndá vò i mì ndá 'duù lá, bìndi yí gii bàkà ndoo tí ndá mbe kpolo tí có mì wó, tí có tí nó mbe túbà kpokèjì bà zèè kómbeè mì wó ta ndá 'duù nó.

20 Ze kpónó a ndá bìndi Bìndi-Mbírì. Kòcò ze kpónó ká goolá à káa 'dóó yí tí Mbírì ká kù 'deke tí wó jì yo. Ze kù 'deke tí ze jì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, máa, Mbírì 'ví 'visì muu yo 'do tí bà dù tí ndá ku'dì tí wó gítí bà dù tí ndá kómbe wó.

21 Vò i mì Bìndi-Mbírì táánò wálá, káa Mbírì gii yuu yí gí gbí ndá vò i mì ndoo, tacó wàa, bà toko yí ta ndoo 'ví si ta ndoo 'ví dù ta ndú tí ndá 'duù jáá á kùro Mbírì.

6

1 Ze kù 'deke tí ze jì yo go ndá ka nètẹ̀ mì Mbírì, máa yo 'ví si nambeè mì Mbírì náa yí bàkà jì yo nó tí i-lẹ̀ lá.

2 Tacó kòcò Mbírì náa yí 'dè nó éno máa,
«Ye táánò ñò bà 'deke tí yo ta o tí nó náa à tí nó gí;
Ye táánò koni yo ta rì bà 'vala ndá 'duù gí.»

Yo njaanga ro yo, tacó à kpónó nó a o tí nó náa à tí nó. Yo njaanga ro yo, tacó à wúnó nó a rì bà 'vala yo ká nó.

3 Ze ñò 'bí ña i-nò náa ze bàkà tacó wàa 'bí 'duù 'ví volo tí ta rẹ̀ nètẹ̀ mì ze nó lá.

4 Káa, ze kù túbà tí ze jì ndá 'duù máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì gbí ndá i tí nó náa ze kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ze kù túbà jì ndá 'duù máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì ta o bà kònò sé'i, ta o tí nó náa ze má gbí mbugo, delẹ̀ ta o tí nó náa ndá i má kpóló-kpolo kùro ze nó.

5 Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù gbì ze, ta o tí nó náa à má zèè ze mí gbí zàa, ta o tí nó náa ndá 'duù má kù pìi wo ta ze, ta o tí nó náa ze má kù bàkà du nètẹ̀, ta o tí nó náa rì má bè ro ze ta bèbilli gí, delẹ̀ gii je o tí nó náa ze má kù ke ta go.

6 Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì ta bà 'vala ta ndá 'duù ta ngbàrángà njembí ze, ta bà dù ta muu tí ze, ta bà koni ndá 'bí 'duù, ta bà bàkà nambeè jì ndá 'bí 'duù, ta bà bàkà ndá i 'do gbí woti mì Bèrì-mì-Mbírì, gii je bà zè ndá 'duù nìkì ta yúóc.

7 Ze kù túbà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì ta bà ma Banga-Ngú-Có ta woti tí nó náa Mbírì je jì ze nó, gii je bà 'vala tí ndá 'duù jáá kùro Mbírì go zí'i bà kpolo tí ze.

8 Ze kù túbà tí ze tí ndá mbe kù bàkà nètẹ̀ mì Mbírì ta o tí nó náa ndá 'duù má kù te duù mítí ze, delẹ̀ ta o tí nó náa ndá 'duù má te duù mítí ze

lá; ta o tí nó náa à má kù ùlù rẹ ze, delè ta o tí nó náa à má kù volo rẹ ze, delè ta o tí nó náa à má kù go 'vérè mítí ze, káa ze kù 'dè a yúco.

⁹ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze goolá à ò ze ni lá, káa à ò ze ni ngbàrángà'i gí, ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ònó mbe cì gí, káa yo kù ònó a ze tí ndâ wu 'duù kuu nò; delè ta o tí nó náa à má kù bàkà ze goolá à waa có kuu mítí ze gí, káa à zi ze kálásè.

¹⁰ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ònó ta sé có ká gbí njembí ze, káa tàkòcò ze ta o 'dáá gí ká pètékè'i; ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ mbe yè, káa ze a ndâ mbe i, delè ta o tí nó náa à má kù si máa i ze wálá, káa ndâ i 'dáá gí kuu mì ze.

¹¹ Ze kù 'dè có ngbàrá-ngbàrá jì yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kòrindi; ze 'boo có 'do tí yo lá.

¹² Ze mò yo 'do tí ze lá, a yo ká kù mò tí yo á 'do tí ze.

¹³ Kpètí ká éno, ye kpónó kù 'dè có jì yo ká go bà 'dè có mì bu ndâ 'vii jì ndâ 'dóó 'vii mì wó; má éno, yo delè 'ví túbà jì ze máa yo zè ze nìkì ma.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe kù bàkà i jì ndâ sù mbírì

¹⁴ Yo 'ví nì kaà ta ndâ vò 'duù lá, tacó ndâ tó i nì kaà ta vò i lá. 'Dí'di'o delè nì kaà ta ngba'o lá.

¹⁵ Bindi-Mbírì bà toko có ta Mbe-wàtà ta òa kpokèjì ngàyi? A yè ká bà toko ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì ta mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì lá?

¹⁶ À yè ká toko 'bá-Mbírì ta ndâ sù mbírì? Tacó ndoo a ndâ 'bá mì wu Mbírì, á go kòcò Mbírì náa yí 'dè éno máa,
«Ye bà gèè 'bá mì ye mí gbí òkò tí ndú;
ye delè bà 'vala gbí òkò tí ndú.

Ye bà dù tí Mbírì mì ndú;
bindi ndú bà dù tí ndâ 'duù mì ye.»

¹⁷ «Kòcò Mbírì máa,

«À má éno, yo có 'do gbí òkò tí ndú gí,
yo njèè gbí òkò tí yo ta ndú gí,
yo gàà 'bì yo mítí ndâ i ònó ta bètí tí ndú nó lá,
bindi ye bà te wíri mítí yo.

¹⁸ Ye bà dù tí bu yo,

bindi yo bà dù tí ndâ 'vii mì ye ta ndâ nájú ye.»

Njìno a kòcò Mbe tí ndoo tí Gba tí ndâ i 'dáá gí.»

7

¹ À má éno, ndoo caka ndâ òa ndâ i ònó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí ndoo nó á 'do tí ndoo gí; ndoo delè 'ví gee tí ndoo 'do tí ndâ i ònó 'dáá gí mbe kù bàkà bètí mítí lílì ndoo, lê náa à 'dáá nò máa ndâ kòcò cì mì Mbírì jì ndoo ká nò nò, ndâ ná'vindí. Ndoò dù tí ndâ cèè tó 'duù tí ndâ mbe kù cì gúku tí Mbírì.

Ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì peteke tàkòcò Páwòlò

² Ye zè ze ta njembí bà zè Mbírì, tacó ze me ndâ mbe ya gítí 'duù ta 've nderè lá, ze volo 'duù lá, ze delè zò 've i mì 'duù lá.

³ È kù 'dè có tí nó jì yo me tacó bà volo rẹ yo lá, tacó ye táánò 'dè jì yo sàà kùro gí, máa, mbí ze ta o 'dáá gí ká kuu gá'dáá tí yo, yo a ndâ ka 'válá mì ze, yo delè a ndâ ka ku mì ze.

⁴ Ye kù koro có 'dáá gí lí ká mí tí yo, ndá tù ye kù uu nje-njèè tacó tí yo; gúku tí ye gbaànjé gbí bà kònò ndá sé'i mì ndoo wálá, tàkòcò ye kù peteke ta o 'dáá gí ngé ndii gí.

⁵ Tacó à kpèti ká bindi bà gí ze gí gbí Mèsidóniyá nó, pípiri pì ze lá, tacó ze gí ká cùmú gí gbí ndá vò i: ndá 'duù kù 'dèèkè mà gbí òkò tí ndú, à delè tí ye ta o 'dáá gí káa gúku.

⁶ Káa Mbíri tí mbe kù tò 'dè ngo mì njembí ndá 'duù tí nó náa njembí ndú kù doo nó, gii tò 'dè ngo mì njembí ze,

⁷ me ká tacó bà gí Títò gí mì ze cuki lá, à delè gii 'dèè njembí ze a có tí nó náa yí 'dè jí ze ta rẹ yo, máa, yo 'dèè njembí yí si yí táánò mì yo ká nó ngé ma nò, gii je ndá 'bí có tí nó náa yí 'dè jí ze éno máa, kò'o tí ye tí yo ngé ndii gí, máa, yo kù nì nikaláká gítí có bà pèè mbí ye mì yo, máa, yo ká léngé-lenge kù ù bà tí muu ye; tacó ènò, tàkòcò ye kù peteke ndii ñinó sàà kùro nó gí.

⁸ Ye nì nikaláká tacó bà kpolo tàkòcò yo mì ye á gbí wáràgà tí nò lá. Káa ye kpèti táánò má nì nikaláká ta bà ñò bà kpolo tàkòcò yo ta làmbu kòndi o gí, ye kpónó gítí bà nì nikaláká wálá.

⁹ Káa tàkòcò ye kpónó kù peteke me tacó máa ye kpolo tàkòcò yo gí nò lá; à kù peteke a i tacó a bà kpolo tàkòcò yo nò ká si yo 'ví 'visi muu yo 'do tí ndá vo-vò kpokèjì mì yo. Ñinò a ña kpo tàkòcò tí nó mbe nìkì tí Mbíri nó ká nò. À má ènò, ze kpolo tàkòcò yo me ta vò i lá.

¹⁰ Tacó tàkòcò 'duù má kpolo tacó tí Mbíri, ñinò a ña kpo tàkòcò ñinó mbe kù si Mbíri 'ví 'vala 'duù tí nò ta bà sí yí 'ví 'visi muu wó 'do tí ndá vò i mì wó; 'duù nì nikaláká gítí bà dù ta ña kpo tàkòcò tí nò lá. Káa bà dù ta kpo tàkòcò ká tacó ndá i muu to tí nó cuki kù gí a i ta ku jí 'duù.

¹¹ Ña bà te kpomuu gbí yí yo, ña go bà túbà tí yo tí ndá yè ta vò i mì yo wálá tí yo, ña bà kpolo tàkòcò yo gítí vò i, ña gúku Mbíri tí yo, ña kò'o tí ye tí yo, ña go bà waa có mí tí ndá mbe bàkà vò i tí yo! Gbí ndá i tí nò 'dáá gí, yo kù túbà tí yo máa, vò i mì yo wálá.

¹² À má ènò, ye kpèti táánò má cu wáràgà tí nò jí yo, ye cu me tacó máa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo bàkà vò i gí nò lá, ye delè cu me tacó máa à bàkà vò i mí tí 'bí 'duù gbí òkò tí yo gí nò lá. Ye cu a i tacó bà túbà jí yo ngbáràngà'i éno máa, Mbíri ñò ña bà bàkà có tí ze mì yo gí.

¹³ Tacó ènò, njembí ze 'dèè gí.

Káa tàkòcò ze ta o tí nò gii peteke ndii ñinó sàà kùro nó gí a i gítí có bà peteke tàkòcò Títò; tacó yí 'dè có jí ze máa, a yo 'dáá gí ká mòkò gúku 'do gbí njembí yí gí.

¹⁴ Ye táánò wu gbí yo jí yí gí, káa yo kpónó te nò mí ro ye lá, jé ká go ñinó náa ze ta o 'dáá gí kù 'dè jí yo káa yúco nò. Tacó ènò, bà wu gbí yo mì ze jí Títò gí tí yúco gí.

¹⁵ Mbí wó má 'va tí tí ña bà 'di có mì wó mì yo, ta ña bà 'muku tí yo, ta bà gu yo gítí bà te wíri mí tí wó, njembí wó wálá.

¹⁶ Tàkòcò ye peteke gítí bà dù njembí ye gítí yo gbaànjé nò ngé ndii gí.

8

¹ Ndâ ná'vindirí ze, có gbí njembí ze jì yo éno máa, yo ònò nambeè mì Mbirì náa yí kù bàkà jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbirì á ta ndi tí ndâ bàndò gbí to Mèsidóniyà nó ni .

² Vò yè táánò gù tẹ̀ ndú ta ò wálá, káa tàkòcò ndú ta o 'dáá gí ká pétékè'ì. Ndú táánò a ndâ vo-vò mbe yè, káa ndú ta o 'dáá gí kù je i jì ndâ 'duù.

³ Ye kù 'dè có jì yo ta kponje gítí wálá máa, ndú táánò kù je i jì ze ká go bà wotí mì ndú, delè ta ndâ 'bí o ndú kù je ndii muu wotí mì ndú gí 'do gbí 'dóó có mì ndú gbí njembí ndú.

⁴ Ndú táánò kù 'deke tí ndú jì ze ta njembí ndú gbaànjé máa, ze si ndâ yí 'ví yuu 'bì ndâ yí mí gbí nètè bà koni ndâ 'duù mì Mbirì gbí to Jùdèyà.

⁵ 'Bí i náa ze táánò jé koṛo có gítí lá a ònò máa, ndú táánò kpédélé'ì yòò tí ndú jì Mbe tí ndoo tí Bindi-Mbirì, bindi ndú delè gù yòò tí ndú jì ze go có mì Mbirì.

⁶ Tacó ènò, ze gù 'deke tí ze jì Títò máa, yí yee nje tó nètè tí nó náa yí 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nò.

⁷ Yo kpónó kpòtí gbí ndâ i 'dáá gí: Yo kpòtí gbí bà tee njembí yo mítí Bindi-Mbirì gí, yo kpòtí gbí bà ma Banga-Ngú-Có gí, yo kpòtí gbí bà 'di gbí yúco gí, yo kpòtí gbí bà dù ta go bà bàkà nètè ze 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo, delè ta bà zè ze nìkì maa gí. À má ènò, có gbí njembí ye éno máa, yo delè 'ví kpòtí gbí bà bàkà tó nètè tí nó.

⁸ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó wàa yo 'ví bàkà go kòcò ye nò lá. Ye kù tù a bà ònò go bà koni tí mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbirì jì yo. Ye delè kù pà a bà ònò máa, áa mì yo dú káa cèe tó bà zè tí wè?

⁹ Tacó yo ònò nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbirì ni gí; yo ònò ni gí máa, yí táánò a mbe ndâ kpo-kpò i, káa yí gù gí tí mbe yè tacó tí yo. Tacó wàa bà dù yí tí mbe yè nò 'ví si yo 'ví gí tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i.

¹⁰ Có gbí yí ye éno máa, à nìkì máa yo kpónó 'ví cee nètè tí nó náa yo táánò 'bità bà bàkà gbí ndoo tí zó mbe ndii zó gí, yo táánò me káa ndâ kpédélé mbe bàkà i cuki lá, yo delè a ndâ kpédélé 'duù mbe dù ta go bà bàkà i.

¹¹ Yo ya gí kùro ta nètè tí nó, wàa yo 'ví cee tí gí. Yo dù ta go bà cee , á go go bà 'bità táánò tí yo nó, á ta i ònò náa à kuu 'bì yo nò.

¹² Go bà je i jì Mbirì má kuu tí 'duù, Mbirì bà lẹ̀ 'bì wó ká gí tà ònò i-nambeè ònò náa 'duù tí nó bà tù jì yí nò, yí bà lẹ̀ 'bì wó me gí tà i ònò náa áa mì 'duù tí nó wálá nó lá.

¹³ Gbí có mì ye nò me éno máa ndâ 'bí 'duù ònò ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'de i gbí 'dè tí, wàa, gbímbí yo 'ví ba ta nètè gí nó lá.

¹⁴ Gbí có mì ye éno máa, «Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo.»

¹⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbirì éno máa, «Sè i dù gbí gálá mì mbe da i lá, káa i jé cee 'do gbí gálá mì mbe da i lá, lá,» nò.

À tuu Títò gí Kòrindì

¹⁶ Ze 'dè nìkì maa jì Mbirì tí mbe wu go bà koni yo á go ònò gbí njembí ze nó mí gbí njembí Títò.

¹⁷ Yí táánò ùnje gítí có bà ya gí mì yo kà nò me ká gítí có bà 'deke tí ze jì yí cuki lá, a go bà koni yo ká si yí ya gí mì yo kà, 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó.

¹⁸ Ze kpónó kù tuu ndú jì yo kà ta 'bí ná'vindí, náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì mì ze kàá 'dáá gí kù te duù mí tí wó tacó yí a tó mbe ma Banga-Ngú-Có.

¹⁹ Ná'vindí tí nò náa ndú kù ya ta Títò gí mì yo kà nò delè káa gbèe 'duù tí nò náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí ndâ tende bándò káa cu 'bí ndú mí tí wó máa, ze nò nó banga nètè tí nó náa ze kù nò tacó bà wu rẹ̀ Mbe tí ndoo, delè tacó bà túbà máa, go bà konì tí kuu tí ze nò.

²⁰ Có gbí njembí ze kpolo ma éno máa, ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí ze tacó ndâ i-nambeè tí nó náa ze kù bàkà túkà'i nó lá.

²¹ Tacó ze kù jè ta bà dù tí ndâ 'duù jáá me ká kùro Mbe tí ndoo cuki lá, ze delè kù jè tí mí kùro ndâ 'duù.

²² Bà ta'ò 'duù náa ze kù kpò yí mí tí ndâ Títò, wàa ze 'ví tuu ndú jì yo kà a 'bí ná'vindí ndoo náa ze ta o 'dáá gí kù nò muu wó káa ze gí 'de yí tí yú 'dakò, tacó njembí wó gítí yo ká gbaànjé.

²³ À má gítí Títò, yí a ka ye náa ze kù bàkà nètè yo ta yí; káa ndâ 'duù tí nó sòsò'ò tí ndâ ka wó mbe nó nó a ndâ 'duù náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì kù tuu ndú, ndú a ndâ mbe kù si rẹ̀ Mbe tí ndoo 'ví wu .

²⁴ À má éno, yo túbà tó bà zè tí jì ndú á mí kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì. Tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze jì ndâ 'duù 'ví dù me tí 'vèrè lá.

9

Bà konì ndâ ka tí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì

¹ Ye nò 'dóó nderè bà cu wáràgà mì ye jì yo gítí có bà konì ndâ 'duù mì Mbírì á mì yo lá,

² tacó ye nò ni gí máa, go bà konì tí tí yo ngé ndii gí. À má ta bà 'dè ta yúco, ye kù wu gbí yo jì ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà máa, «Ndâ 'duù gbí ndâ to Àkáyà 'viindi tí ndú gítí bà konì tí 'do gbí ndoo tí nó mbe ndii nó gí.» Na go bà konì tí tí nò mì yo nò kpónó tanga go bà konì tí mí gbí njembí ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà gí.

³ Káa ye kpónó kù tuu ndâ ná'vindí ndoo jì yo, tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze jì ndâ 'duù 'ví dù me ká tí có ta nje sínò lá. Ye kù tuu ndú jì yo, tacó wàa, yo 'ví 'vii ta ndi tí yo, á go có tí nó náa ye 'dè jì ndâ 'duù éno máa yo 'viindi tí yo cee sàà gí nò.

⁴ À má me éno lá, káa ze má ya gí mì yo kà ta ndâ 'bí 'duù 'do gbí to Mèsidóniyà, káa ndú má 'de yo 'viindi tí yo go có tí nó náa ze 'dè jì ndú nó lá, ze tí ndâ 'duù tí nó mbe tee njembí ze 'dáá gí mí tí yo nó bà te muu ze gí yaà wálá jì nò, à 'dè nìndi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ze kù wu gbí yo nó lá.

⁵ Tacó éno, ye kù tuu ndâ ná'vindí ndoo jì yo kùro bà gí ze, tacó wàa, yo 'ví kili tí ta ndâ i-nambeè nìno náa à kuu mì yo nó, á go 'dóó có mì yo gbí muu yo; à 'ví dù me go nìno máa à kù gò 'do mì yo ta wotí nó lá.

⁶ Có a nìno máa, mbe jì gbèe muuti kù kili i 'do ká gbí po gbèe muuti, káa mbe jì gbolò po nji kù kili i 'do gbí gbolò po nji.

⁷ À má éno 'duù, 'ví je káa bà wotí mì wó, yí 'ví je me ta jàmànakà gbí dii wó lá; à delè 'ví kùmùkù yí gítí bà je me kùmùkù-kùmùkù lá, tacó à niki tí Mbírì a i nìno náa 'duù je jì yí ta pètékè tàkòcò wó nò.

⁸ Wotí bà je ndâ ña ndâ tó i 'dáá gí tókà'i jì yo ta o 'dáá gí kuu tí Mbířì, tacó wàa, ndâ i 'dáá gí 'ví dù kuu tí mì yo gítí mīřì yo, sè ndú delè 'ví dù tókà'i kuu tí tacó bà bàkà ndâ ña ndâ 'bí nèté 'dáá gí.

⁹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «Ŋó ọ̀ ọ̀ ndâ i tí wó wálá, yí kù je i jì ndâ yè; yí bà dù tí 'duù jáá ká dúú bà ya tí ,» nò.

¹⁰ Mbířì tí mbe kù wele ñjì ña jì ndâ mbe jì ñjì, delè tí mbe kù je i-zó-zò jì ndâ 'duù nó, bà sa ndâ ña ñjì ña ñjì nó ta go ndú tí yo nó 'dáá gí jì yo tókà'i, tacó wàa yo 'ví da ta i tacó bà konì ta ndâ 'duù me mbè.

¹¹ Mbířì bà bàkà yo tí ndâ mbe da i, tacó wàa ọ̀ ọ̀ i ta o 'dáá gí 'ví dù tí yo wálá, delè tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa yo kù tuu ze ta ndâ i-'bì yo jì ndú nó 'ví ùlù Mbířì.

¹² Tacó tó nèté tí nó náa yo kpónó kù bàkà nò kù je cuki me káa ndâ i ñjì nó ta có tí ndú gbí njembí ndâ 'duù mì Mbířì nó lá, à delè kù si ndâ 'duù 'ví 'dè ñìkì maa jì Mbířì me gbolò.

¹³ Tacó tó nèté tí nó náa yo kù bàkà jì ndâ 'duù 'dáá gí nó kù túbà éno máa, njembí yo a njembí ndâ 'duù mì Bindi-Mbířì, delè ndâ 'bí ka yo mbe kù kili ta ẹ̀ ẹ̀ mì Bindi-Mbířì bà ùlù Mbířì tacó ña kpokèjì bà ùnje, ta bà bàkà go có mì Banga-Ŋú-Có mì Bindi-Mbířì, mì yo. Ndú delè bà ùlù Mbířì tacó yo ọ̀ ọ̀ ọ̀ i lá, yo kù tù 'bì yo jì ndú, delè jì ndâ 'bí mbe ùnje gítí Bindi-Mbířì 'dáá gí.

¹⁴ Ndú kù 'deke tí ndú jì Mbířì ta pétékè tàkòcò ndú tacó ña seřè tende nambeè tí nó náa yí bàkà jì yo nò.

¹⁵ Ndoò 'dè ñìkì maa jì Mbířì tacó ña gbolò i-nambeè mì wó náa yí je jì ndoo nò.

10

Pàwòlò tí muu nèté mì wó

¹ Ñjì nó a 'dóó ye tí Pàwòlò ká kù 'deke tí ye jì yo. Ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'dè có máa, ndoo má ta ndoo bà gbèe to, ye a mbe nambeè, tí 'dè 'duù, káa ye má yèè 'do tí yo á gí ñdii gí, ye me juù nò.

² Ye kù 'deke tí ye jì yo ta pétékè có, delè ta nambeè mì Bindi-Mbířì, máa, ye má ya gí mì yo kà, yo 'ví yòngò ye gítí bà gbùrùngà yo lá; tacó ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà nó, ye bà gbùrùngà ndâ 'duù tí nó mbe kù 'dè có máa ze kù bàkà i go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, ta kponje gítí wálá.

³ À dú káa yúco máa ze kù 'vala muu to tí nó, káa cè bà dù 'bà-gó mì ze me go bà dù 'bà-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá.

⁴ Ndâ zí'i-gó mì ze me go ndâ zí'i-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. Ndú a ndâ kpóló-kpolo zí'i-gó mì Mbířì, náa ze kù k'i'viki ta ndâ mbe wotí mbe kù tẹ̀ Mbířì ta gó. Ze kù kpò ta nje ndâ mbe kù tò kponje 'vèrè;

⁵ ze kù voloko ta gbí ndâ có bà mòò ọ̀ mbe kù nẹ̀ muu ndâ 'duù 'do tí có mì Mbířì; ze kù 'visì muu ndâ 'duù 'dáá gí, wàa ndú 'ví kořo có go i mì Bindi-Mbířì.

⁶ Ze kpónó ká léngé-linge kù ù bà waa có mítí ndâ mbe 'di có lá, náa yo 'dáá gí má gí tí ndâ mbe 'di có gí nò.

⁷ Yo kořo có dí ta lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má kořo có máa yì a 'duù mì Bindi-Mbířì, yí delè 'ví kořo muu wó máa ze ngbá káa ndâ 'duù mì Bindi-Mbířì go yì.

8 Tacó ye kpétí má wu gbí wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nó, nò ọ́o ye gítí wálá, tacó yí je wotí tí nó jì ze a i tacó bà bàkà yo tí ndá 'dakò, yí je jì ze me tacó bà volo yo lá.

9 Go bà dù tí ọ́a 'duù ọ́nínó mbe kù te gúku mítí yo ta bà cu mbè wáràgà jì yo nó tí ye wálá;

10 tacó 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'dè có máa, «Ndá có gbí ndá wáràgà mì Páwòlò me kpoo, ta wu ká nje ndú, káa wò má ọ́o yí, yí ká j'ódókò'ì ta gbí có mì wó wálá!»

11 'Duù ọ́nínó mbe 'dè ọ́a có tí nó nò 'ví kojo muu wó máa, có tí nó náa ze kù tuu jì yo ta wáràgà sí ze á kè'bí nó káa gbèe có tí nó náa ze kèjì gí bà 'dè jì yo ta o tí nó náa ndoo má ta ndoo bà gbèe to nò.

12 Yúcó a ọ́nínó máa, ze kù 'dè me có máa ze ma nò lá; ze delè kù 'vii me tí ze ta ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndá yí ma nó lá. Ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú ta kpéétí ndú máa ndá yí ma, mbe kù ọ́o tí ndú ta kpéétí ndú máa ndá yí ma nò a ndá 'duù ọ́nínó ta muu tí ndú jé gí wálá.

13 Káa à má gítí ze, ze bà wu gbí tí ze ndii ọ́nínó náa à tí nó wálá; ze bà wu káa gbí nètè tí nó náa ze yee tí gbí òkò tí yo nò.

14 Káa yo lè kpónó má kù dù a i gbí po nètè mì ze, gbí éno máa, ze táánò o me muu bà 'bè nètè ta o tí nó náa ze ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì jì yo ká nó lá.

15 Tacó éno, ze wu gbí nètè mì ndá 'bí 'duù náa ndú bàkà ndii muu bà 'bè nètè tí nó náa Mbírì ka jì ze gí nó lá. Có gbí njembí ze éno máa, yo 'ví tee njembí yo mítí Mbírì tí kpoo ndii ọ́nínó sàa kùro nó gí; tacó wàa, po nètè mì ze 'ví dò ta gbí tí gbí òkò tí yo ta o 'dáa gí gbí po to tí nó náa Mbírì ka jì ze nò.

16 Tacó wàa ze 'ví ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndá 'bí 'duù gbí ndá 'bí to kápí yo kà, á co tí bà dù kù wu gbí po nètè náa à bàkà gbí njí mì 'bí 'duù cee sàa gí.

17 Káa à cu mì gbí wáràgà mì Mbírì, máa, «Go bà wu gbí tí má tí 'duù, 'duù 'ví wu gbí i tí nó náa Mbe tí ndoo bàkà nò.»

18 Tacó i gbí bà kojo có mì 'duù ta kpéétí wó máa yí a i nò wálá; i a i gbí bà kojo có mì Mbírì máa 'duù a i.

11

Ndá Páwòlò ta ndá sú mbe nò tú mì Jézù

1 Yo bàkà nambeè mì yo, wàa yo 'ví zèe njembí yo, tacó lambu ọ́nínókó ta ndá 'bí o kuu tí ye.

2 Ye kù tò kii muu yo, jé ká go bà tò kii mì Mbírì muu yo; tacó yo a ndá ngbutu 'viní ta ngbárángà njembí yo náa à je ká mí tàkò yo tacó tí Bìndi-Mbírì gí.

3 Káa à tí ye a gúku máa, 'bí i kèjì gí bà volo muu yo, go bà ọ́o gbí tú Èvà mì kpoo táánò ta tírì, bìndi njembí yo bà gii dù me ta kábà gítí Bìndi-Mbírì lá.

4 À tí ye a gúku tacó yo kù 'di có mì ndá 'bí 'duù mbe ya gí mì yo kà, kù ma có gítí 'bí tende Jézù á bìndi Jézù tí nó náa ze kù ma có tí wó nò; yo kù ùnje gítí 'bí tende bèrì á bìndi Bèrì-mì-Mbírì náa yí jì yo nò, yo delè kù ùnje gítí 'bí tende banga-ngú-có á bìndi Banga-Ngú-Có tí nó náa ze ma jì yo nò.

⁵ Ye koṛo có máa ndâ 'duù tí nó náa yo kù nì «ndâ kpo-kpò tú» mítí ndú nò ndii ye ta 'bí làmbu i nji'díí éno lá.

⁶ Ye kpèti má me muu-có lá, muu kuu tí ye; ze kù túbà ji yo ta o 'dáá gí, delè gbí ndâ i 'dáá gí.

⁷ Ye táánò je mboo 'do mí yo ta o tí nó náa ye ma ta Banga-Ngú-Có mì Mbiri ji yo nó lá; ye ta o tí nó si tí ye tí i lá, tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ i. Bà bàkà éno mí ye táánò lè gí?

⁸ Áá táánò a ndâ 'bí tende mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbiri ká kù ko mboo nètè tí nó náa ye ta o tí nó kù bàkà gbí òkò tí yo nó ji ye. Ye ta o tí nó gbí 'bí ña kpokèji kù kùmùkù a ndâ i mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbiri tacó bà koni ta yo.

⁹ Ta o tí nó táánò náa ye kuu mì yo kà nó, ye pèè mbí yo maa yo koni ye nó lá, tacó ndâ ná 'vindi mbe gí 'do Mèsidóniyà gí ta ndâ i ñinó náa à gbí njembí ye nó 'dáá gí ji ye gí. Ye táánò bàkà riki mí gbí mbí yo lá, ye delè kèji gí bà bàkà wálá.

¹⁰ Yúco mì Bindi-Mbiri kuu gbí njembí ye, à má éno, ye kù ci yo máa, mbe ọ̀ ye 'do tí bà wu gbí có tí nó gbí to Akáyá wálá.

¹¹ Ye kpónó kù 'dè có tí nó tacó náa ye zè yo niki lá nó? Mbiri ọ̀ nò ni gí máa ye zè yo niki ma.

¹² Ye bà dù kù bàkà nètè tí nó náa ye kpónó kù bàkà ji yo ká sínò nó, tacó bà waa wúngbó ndâ 'duù tí nó mbe kù zò mboo tàkò nètè mì ndú, káa ndú kù wu gbí tí ndú máa, ndâ yì kù bàkà nètè mì Mbiri ká go ñindi ze nó.

¹³ Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nó me ndâ cèè tú lá, ndú a ndâ sú tú, mbe kù 'dè 'vère gítí nètè mì ndú ta bà bàkà tí ndú máa ndâ yì a ndâ cèè tú mì Bindi-Mbiri.

¹⁴ Káa à me seṛè lá, tacó à kpèti káa Gba-wàtà, yí kù 'visi cè kózò tí wó go cè kózò tí basili mì Mbiri.

¹⁵ À má éno, bà bàkà tí ndâ bòò mì Gba-wàtà, máa ndâ yì a ndâ mbe kù bàkà jáá nètè me seṛè lá; káa Mbiri bà waa có mítí ndú ta ndòngbú o 'vii ká ta ndâ ña i mì ndú náa ndú kù bàkà kpónó nó.

Bà mbu Páwòlò gbí nètè bà nò tú mì Jézu

¹⁶ Ye kù ci yo máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví koṛo có máa ye a mbe ñónókó nó lá. Káa yo kpèti má koṛo có máa ye a mbe ñónókó, yo 'ví ùnje máa ye a mbe ñónókó ká tacó wàa i tacó bà wu gbí mì ye 'ví dù ká nji'díí.

¹⁷ Ye kù 'dè có tí nó me ta woti mì Mbe tí ndoo lá; à má gítí có bà wu gbí tí, ye kù 'dè có go i mì mbe ñónókó.

¹⁸ Káa ndâ 'duù me mbè lè má kù wu gbí tí ndú tacó ndâ i muu to tí nó, ye delè bà wu gbí tí ye go ñindi ndú nó.

¹⁹ Tacó yo 'dáá gí kù kònò ndâ mbe ñónókó, tacó yo 'dáá gí a ndâ mbe 'di gbí-o.

²⁰ 'Duù má kù bàkà yo tí ndâ i-zógó-zogo, yí má kù zò yo tí wuù, yí má kù bàkà tiṛi ta yo, yí má kù bàkà tí wó tí gbolò 'duù ji yo, yí delè má si yo ọ̀ wó tí i lá, yí delè má gbì gbíro yo, yo kù zèè njembí yo.

²¹ A nò ká ọ̀ ye tacó bà 'dè có ji yo máa woti bà bàkà go éno táánò tí ze wálá!

Káa ye kpónó bà bàkà tí ye tí mbe ñónókó, wàa ye 'ví 'dè ta có ñónókó, kù wu ta gbí tí ye go i mì ndâ ka ye mbe ñónókó nó.

²² Ndú má a ndá Ìbiráyò, ye delè káa Ìbiráyò. Ndú má a ndá 'vii-gù Àbiráámò, ye delè káa 'vii-gù Àbiráámò.

²³ Ndú má a ndá bòò mì Bindi-Mbíri, ye a kpóló-kpolo bòò mì Bindi-Mbíri ndii ndú gí — ye kù 'dè có go i mì mbe mà. Ye bàkà nètè tí kpoò ndii ndú gí, à zèè ye mí gbí zàà ta bà me mbè ndii ndú gí, à 'deke bà gbí ye lá, ye delè cóó-cóó kù nò ku ta ọọ ye.

²⁴ Ndá gba mì ndá Jùdèyà gbí mbità ye ta zèè mù zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi nje-muu'bi vô nje-vò nà'ò (39) 'vìlì vô.

²⁵ Ndá gba mì ndá Ròmánò gbí ye ta ndá mù ta bà ta'ò; ndá 'duù gbí gbata Lisítarà bàkà có bà zi ye ta bà 'vaka ye ta díí ta bà gbaànjé; ndá gbà ki'viki gbí tí ta ye mí gbí u ngo ta bà ta'ò, ye too yé ta ọọ pí kù mù lá a ọọ ngo ta bà gbaànjé.

²⁶ Nó jé waa 'do kò ye lá; ye 'de vò i ta ndá 'bí o muu ndá 'bí nó tí nò 'do mì ndá ngo ñinó mbe ò gí nó, ye gbí ndá 'bí nó tí nò va tí ye 'bí ndá mbe kù kùmùkù i mì ndá 'duù, ye gbí ndá 'bí 'de vò i ká 'do mì ndá 'dóó 'duù mì ye tí ndá Jùdèyà, ye gbí ndá 'bí 'de 'do mì ndá 'duù ñinó mbe nò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó, ye gbí ndá 'bí nó 'de 'do mì ndá 'duù gbí ndá gbata, ye 'de gbí ndá 'bí 'do mì ndá 'duù gbí kángáá nga ngoò, ye gbí ndá 'bí nó 'de 'do ọọ ndá kpo-kpò ngo, ye 'de gbí ndá 'bí 'do mì ndá sú ná'vindí.

²⁷ Ye kù ka wu'ò ta nètè, ye delè gbí ríki, ọọ 'de ọọ ye ta bèbili lá, ye 'de ndá i-zó-zò ta ngo lá ta bà me mbè, ye kù dù gbí có'ò ta 'bá muu ye wálá, bòngò delè yaka cee 'do tí ye gí.

²⁸ À 'deke bà mù njembí ye ta ọọ 'daá gí tacó tí ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó mí gbí ndá 'bí vò i tí nó mbe 'de ye nó lá?

²⁹ A 'di ká me jó'dókò, káa ye jo'doko go yí lá? À ee a ndi 'di gítí vò i, káa njembí ye tù-bè-kpá gítí 'duù tí nó mbe ee ndi wó nó lá?

³⁰ Ye má wu gbí tí ye, ye bà wu a gbí ndá i tí nó mbe túbà ndá i-ñónókó mì ye gí sè nò.

³¹ Mbíri tí Bu Mbe tí ndoo Jézù, tí 'duù tí nó náa à 'ví kù ùlù yí dúú bà ya tí nó, nò ni gí máa, ye 'dè 'vèrè lá.

³² Gbolò 'duù mì gbolò gba tí nó ta rẹ̀ wó a Àrètàsì nó táánò kaa ndá àsikéri gí bà ù njekejì ndùgù gbata Dàmásikù tí ye wàa ndú 'ví zèè ye.

³³ Káa ye gii 'vala 'do 'bí wó ta bà yuu ye mì ndá kómbe ye gbí kèè ta wú co tí nga gùù tí su-sú ndùgù gí sè.

12

Mbíri 'dè ndá có kóó mì wó jì Páwòlò gbí rii

¹ Kózò tí ye bà wu gbí tí ye; i gbí bà wu gbí tí 'duù wálá, káa ye bà wu gbí bà nò Mbe tí ndoo ta bà 'dè gbí ndá có kóó mì wó jì ye nó gí.

² Ye nò 'bí 'dakò tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, náa Mbíri táánò te yí ya tí ngéé gí gbí ndòngbù ọọ yaà ká, náa ndá Jùdèyà kù nì míti a «bà ta'ò ọọ,» nó gí. Mbíri mà te yí tí kuùkpò 'duù go ndoo nó wèè, yí mà te a lilí nó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò ni . À kpónò bìnidi có tí nó a ndoo muu'bi-nje nà'ò.

³ Ye nò ni gí máa, Mbíri táánò ọọ 'dakò tí nó ya tí gí bàndò bà dù yí tí Mbíri. Yí mà ọọ tí kuùkpò 'duù go ndoo nó wèè; yí mà ọọ a lilí wó wèè, ye nò bà lá, à káa yí tí Mbíri ká nò ni .

4 Káa ta o tí nó si 'dakò tí nò kuu á bàndò bà dù Mbíri nó, yí gii 'di ndá có náa ndú me ndá có bà 'dé-'dè, wàa 'duù 'ví 'dè ta nje wó nò lá.

5 À má ènò, ye bà wu gbí ndá i tí nò náa ye nò ta rẹ̀ mì 'dakò tí nò nó gí, káa ye bà wu gbí ndú ta 'dóó rẹ̀ ye wálá, sè káa ñinó máa ye 'ví wu a gbí ndá i ñinó mbe kú túbà ndá i-ñónókó mì ye gí sè.

6 Go bà wu gbí tí ye kpèti má tí ye, ye bà dù me còkòndé lá, tacó ye bà dù kú 'dè a yúco. Káa ye bà wu gbí tí ye wálá, tacó 'bí 'duù bà kojo có máa ye lá a 'bí 'duù mbe me gbolò ndii ye tí nó náa yì kú nò nó gí, delè ndii có tí nó náa yì kú 'di 'do gbí nje ye nò gí.

7 Káa tacó wàa ye 'ví mba tí ye ngé ndii gí ta ña tende ndá có kóó tí nó náa Mbíri 'dè ji ye nò lá, à gii te 'bí ña sé'i mbe kú pèè mbí ye go i mì 'duù mì Gba-wàtà kú gbi ye tacó wàa ye 'ví mba tí ye lá.

8 Ye gii 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo ta bà ta'ò kú yù nambeè 'do mì wó máa, yí je ña sé'i tí nó 'do tí ye gí.

9 Káa yí gii 'visi có ji ye éno máa, «I ñinó ta go tí lo kpónó nó káa nambeè mì ye. Wotí mì ye kú je wotí ji wò ngé ndii gí ta o tí nó náa wotí má tí lo wálá.» Tacó ènò, tàkòcò ye peteke gítí có bà dù wotí tí ye wálá nò ngé, tacó wàa, ye 'ví nò tí ni éno máa, Bindi-Mbíri kú kpolo tí ye ta wotí mì wó.

10 À má ènò, líkí bà dù ye ta wotí tí ye wálá, ta bà go ye mì ndá 'duù, ta bà dù gbí sé'i, ta bà dù gbí bà mèèkè'i tí ye, delè ta bà dù ye gbí riki ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri tí ye a líkí; tacó 'dóó wotí mì ye má wálá, wotí mì Bindi-Mbíri kuu tí ye.

11 Ye a mbe ñónókó! Káa a yo ká bàkà ye tí mbe ñónókó ta wotí. Tacó ye kpèti má me i lá, ndá 'duù mì yo náa yo kú wu gbí ndú máa ndú a ndá kpóló-kpolo tú mì Jézù nò kpò ye ta 'bí i gbaànjà lá.

12 Mbíri táánò gu tí wó gítí bà bàkà ndá serè me mbe, ta ndá 'bí i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duù gí nó, mí gbí òkò tí yo waa lá, tacó bà túbà máa, ye a tú mì Bindi-Mbíri dú nò lá.

13 Rẹ̀ 'bí ña tó i ñinó náa ye táánò bàkà ji ndá 'bí 'duù ñinó mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á tí ndá 'bí bàndò gí káa ye bàkà ji yo lá nó a yè? À me káa ñinó náa ye bàkà yo 'ví ko mboo nètè tí nó náa ye bàkà gbí òkò tí yo nó ji ye lá nó lá? À má ènò, yo je à-cee-gí ji ye gítí có bà gírì'o mì ye nò.

14 Ñinó kpónó á bà ta'ò bà 'viindi tí ye tacó bà ya gí mì yo kà. Káa ye bà ya me tí sògo gí gbímí yo lá, tacó ye kú ya me tacó bà yù ndá i mì yo lá, ye kú ya a i tacó tí yo. Tacó à me ndá 'vii ká kú kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá bu ndú ta nawu ndú lá, a ndá bu ndá 'vii ta ndá nawu ndú ká kú kili ndá i gítí wúnò tacó tí ndá 'vii mì ndú.

15 Tàkòcò ye bà peteke gítí bà volo gbí ndá i mì ye 'dáá gí tacó bà koni yo ngé ndii gí; tàkòcò ye delè bà peteke gítí bà ki'viki tí ye tacó bà 'vala lílì yo ngé ndii gí. Káa ye má zè yo niki ngé ndii gí go ènò, yo zè ye niki dí lá tá tacó yè?

16 À má ènò, yo bà ùnje éno máa, ye táánò pèè mbí yo ta o bà dù ye mì yo kà nó lá gí. Káa ndá 'bí 'duù kú 'dè có éno máa, ye táánò 'de i gbí yo ta o bà ya ye gí mì yo kà nó lá, káa ye a mbe tiři.

17 'Bí 'duù gbaànjà 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa ye táánò tuu ndú ji yo kà nó ba gbímí yo gí?

¹⁸ Ye táánò 'deke tí ye jì Títò máa yí ya gí mì yo kà, ye tuu ndú ta 'bí ná'vìndì gbaànjé. Títò táánò ba gbímíbì yo ta o tí nò náa ye tuu ta ndú gí mì yo kà nò gí? Yí co ta yo me ká tí gbèe kpokèjì tí nò náa à tí nò lá?

¹⁹ Ndâ-'bî-lá, yo 'do sàà táánò kù koṛo có máa ze kù tí a muu ndâ vò i mì ze kùṛo yo. Káa 'bí có go éno wálá. Ze kù 'dè mí kùṛo Mbíṛì káa kòcò Bìndi-Mbíṛì, ze delè kù bàkà ndâ i 'dáá ká tacó bà konì yo, ndâ tó 'duu mì ze.

²⁰ Tacó à tí ye a gúku máa, ndâ-'bî-lá, ye bà ya gí bà 'de yo me tí ndâ 'duu mì ye gbí njembí ye nò lá, yo delè ndâ-'bî-lá bà 'de ye me tí 'duu mì yo gbí njembí yo nò lá; ndâ-'bî-lá ye bà 'de kùṛo ye kà a ndâ mbe kù 'dèèkè mà, ta ndâ mbe kù tò kii, ta ndâ mbe kù ò kòlòwò, ta ndâ mbe kù koṛo có ká gítì mīṛì ndú, ta ndâ mbe kù 'dè vò có, ta ndâ mbe kù fiini có, ta ndâ mbe kù luguu tí ndú, giì je ndâ mbe kù ṛòṛòkò gbí ndâ i.

²¹ À tí ye a gúku máa, ndâ-'bî-lá, Mbíṛì mì ye bà te nò mí ṛo ye á mí kùṛo yo ta o bà ya ye gí mì yo kà káká'i. Bìndi ye bà giì wa gbí tacó tí ndâ 'duu ṛìṛò táánò mbe bàkà vò i, káa ndú 'vìsì muu ndú 'do tí bà nò ndâ vò ndò mì ndú, ta bà bàkà bangbaya, ta bà bàkà ndâ 'bí i ṛìṛò mbe 'vii ṛo 'bá lá nò lá.

13

Ndâ ndòngbú cì

¹ Ṛìṛò kpónó a bà ta'ò bà ya ye gí mì yo kà ká nò, káa có má mì 'bí 'duu gbí òkò tí yo kà ta ka wó, yí 'ví gí ta ndâ 'bí 'duu go só, go ta'ò, náa ndú táánò kuu bà có tí nò, go có tí nò náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì nò.

² Ye táánò gbí bà só bà ya ye gí mì yo kà nò cì ndâ mbe bàkà vò i gbí òkò tí yo, ta sè yo 'dáá gí gí, káa ye kpónó káká'i kù cì nò a yo, si ye me mì yo kà lá nò, máa, ta o tí nò náa ye bà ya gí mì yo kà káká'i nò, ye bà waa có mítí ndú 'dáá gí,

³ Ié náa à tí yo a go bà túbà tí ye jì yo éno máa, a Bìndi-Mbíṛì ká kù 'dè có jì ye máa ye 'dè có jì yo nò. Wotí bà bàkà i ta yo kpò Bìndi-Mbíṛì me kpò-kpò lá, wotí kuu tí wó.

⁴ Tacó áá táánò gbí yí mítí njèèkpè mù ta wotí tí wó wálá, káa yí kpónó kù 'vala ta wotí mì Mbíṛì. Wotí tí ze tí ndâ mbe kù 'vala toko ta yí nò wálá, káa à má gítì cè bà 'vala ndoo ta ndoo, ze bà 'vala toko ta yí 'do gbí wotí mì Mbíṛì.

⁵ Yo koṛo muu yo gi, yo kpónó kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbíṛì ta yúcó? Yo ṛò ni éno máa Jèzù kù 'vala gbí njembí yo nò ni gí? Yo má ṛò ni lá, gbí éno máa yo pasuluku gí.

⁶ Káa ye koṛo có éno máa, yo ṛò ni gí máa ze pasuluku lá.

⁷ Káa ze kù 'deke tí ze jì Mbíṛì éno máa, yí 'ví si yo 'ví bàkà i lè lá. Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa yo kù ṛò ze go ndâ 'duu ṛìṛò mbe giṛì'o lá nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ze tà kpèti má pasuluku gí, yo 'ví bàkà i dú.

⁸ Tacó wotí tí ze tacó bà bàkà i ṛìṛò mbe ne 'do tí kpokèjì mì yúcó gí nò wálá, ze bà co ká tí kpokèjì mì yúcó cuki.

⁹ Ze má 'di có máa wotí kuu tí yo ta o tí nò náa wotí tí ze wálá nò, tàkòcò ze pètékè'i. Ze delè kù 'deke tí ze máa, Mbíṛì 'ví si yo 'ví 'vala ta banga tí ndii ṛìṛò kpónó nò gí.

¹⁰ Ye kù cu wáràgà tí nò jì yo si ye me mì yo kà lá, tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví bàkà nètè tí nò náa Mbe tí ndoo je wotí bà bàkà jì ye nò,

tí nètè bà 'viindi ndâ i, me tí nètè bà voloko gbí ndâ i lá nó, ta 'dê njembí ye.

¹¹ Ndâ ná'vindí, ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, «Yo dùú ndi!» Yo te kpo muu tacó bà dù tí ndâ cèè 'duù, yo sè tù yo gítí ndâ có tí nó náa ye kú kpo ta gbí-tà-tù yo nô, yo toko có gbí òkò tí yo gbaànjé, yo dù ta 'dê njembí gbí òkò tí yo, bìndi Mbíri tí tó mbe zè ndâ 'duù, delè tí mbe kú je 'dê njembí jì ndâ 'duù nó bà dù toko ta yo.

¹² Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà 'dò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí.

¹³ Ndâ 'duù mì Mbíri mì ze kàá 'dáá gí 'vee yo ngé ma.

Ye kú 'deke tí ye éno máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo me gbolò, Mbíri 'ví zè yo ta tó njembí, wàa Bèri-mi-Mbíri 'ví dù toko ta yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì gbí gbata Gàlátì

¹ Nìno a ye tí Páwòlò, tí tú m̀ Jézù, náa àa táánò me ndâ 'duù ká bàkà ye tí tú m̀ Jézù lá. Jézù delè táánò tuu me ndâ 'duù jì ye máa ye gí tí tú m̀ yì nò lá. À káa 'dóó yí tí Jézù tí Bìndi-Mbírì, gii je Mbírì Buu tí mbe 'vala yí tí Jézù 'do gbí muu'dú wó, ká bàkà ye. Nìno a ye ká kù cu wáràgà tí nò jì o.

² Ze ta ndâ ná'vindí ye nìno mbe kù dù toko ta ye nò 'vee yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ Bìndi-Mbírì ta ndi gbí ndâ gbata gbí to Gàlátì 'dáá gí ma.

³ Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí nò tí Bu ndoo, delè tí Bu Mbe tí ndoo tí Jézù tí Bìndi-Mbírì nò, máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù nìkì ma.

⁴ Áa táánò a Jézù ká 'vala ndoo 'do gbí ndâ vò i tí nò á kpónó muu to tí nò nò. Yí ká s̀i có ndâ vò i m̀ ndoo ta m̀rì wó go có m̀ Bu ndoo tí Mbírì.

⁵ À ùlù Mbírì kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Gbèe Banga-Ngú-Có

⁶ Nje ye 'dèè gítì ña bà 'visì muu yo gí. Ye ñò yo gáà kù 'visì muu yo 'do tí Mbírì tí mbe tè'è tí yo 'do gbí nambeè m̀ Bìndi-Mbírì, ta mò tí wálá, gítì 'bí ña tende banga-ngú-có.

⁷ Káa banga-ngú-có tí nò náa yo 'visì muu yo 'do tí Mbírì gítì nò me cèè có ta gbí ká tí nò lá. Ye 'dè có tí nò jì yo tacó ndâ 'bí vo-vò 'duù kù ñònòkò muu yo ta ba ñònòkò gbí Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì.

⁸ Káa ye kpónó kù ci nó a yo gítì , máa, 'bí 'duù má 'dè có jì yo máa, 'bí ña banga-ngú-có mbe co tende 'do tí kpédélé Banga-Ngú-Có tí nò náa ze ma jì yo nò kuu tí , à má ma ña có tí nò kpèti káa 'duù 'do gbí òkò tí ze, wàlà kpèti káa basìlì mbe 'do tàrì, Mbírì bà waa có mítì 'duù tí nò, wàlà mítì basìlì tí nò ta ña wálá.

⁹ Ye bà 'dè gbí ndi có tí nò náa ye 'dè yee to kpónó nò jì yo káká'i: Ye máa, 'bí 'duù má 'dè 'bí ña tende banga-ngú-có b̀ndi Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì nò náa yo 'di 'do gbí nje ye kùro gí nò, Mbírì bà waa có mítì 'duù tí nò.

¹⁰ Má ènò, ye kpónó kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò 'duù, wàlà ta bà peteke tàkòcò Mbírì? Ye kù pèè a i ta bà peteke tàkòcò ndâ 'duù? Go bà peteke tàkòcò ndâ 'duù má ká kuu tí ye kálásè, ye kùtáa bà dù tí bòò m̀ Bìndi-Mbírì wálá.

Ña kpokèjì bà gí Páwòlò tí tú m̀ Jézù

¹¹ Ye kù 'dè có jì yo ta yúco, ndâ ná'vindí ye tí ndâ mbe ùnje gítì Jézù go ye, máa, Banga-Ngú-Có m̀ Bìndi-Mbírì náa ye kù ma nò me có m̀ 'bí 'duù muu to tí nò gbaànjé lá.

¹² Ye 'di me 'do m̀ 'bí 'duù gbaànjé muu to tí nò lá. A delè me 'bí 'duù muu to tí nò káa nìbà jì ye lá. À káa 'dóó Jézù tí Bìndi-Mbírì ká 'dè jì ye.

¹³ Ye koṛo có máa, yo táánò 'di tàwo ye si ye kuu tèkè'dè gbí gèrè m̀ ndâ Jùdèyà kùro bà ùnje m̀ ye gítì Jézù nò gí. Zu bà mèèkè'i tí ndâ mbe

ùnje gítí Mbírì ta rè mì Jézù táánò tí ye njí'díí wálá. À ta o tí nò táánò gbí muu ye káa có bà 'bu ña ndú.

¹⁴ 'Bí 'duù táánò gbí òkò tí ndá ka ye 'viì Jùdèyà mbe ngaṛa ndii ye wálá, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè mbe kpolo tí tàkùì mì ndá ká gù ze go ye wálá.

¹⁵ Káa a Mbírì ta nambeè mì wó ká cu 'bì wó mítí ye si ye kálàsè gbí yí nawu ye.

¹⁶ Yí gùì túbà tí 'Viì mì wó Jézù jì ye, máa, ye ma có tí wó jì ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò. 'Do tí bàndò bà túbà tí Jézù mì Mbírì jì ye nò, ye ya gí bà 'vee 'bí 'duù máa ye 'ví bàkà ta ña có tí nó a yè wè gbaànjé lá.

¹⁷ Ye delè ya gí Jèrùzàlémè tacó bà 'vee ndá ká mbe nò tú mì Jézù tacó ndú 'ví túbà i tí nó náa ye 'ví bàkà nó jì ye lá. Ye ndii ká ta gbí muu ye ya gí Àrábiyà. Bindi ye gùì dele ndi ye gí gí Dàmásikù.

¹⁸ Ye gùì ya gí Jèrùzàlémè gí bà ñò Kéfà (Piyétòrò) a i bindi ndoo ta'ò. Ye gùì dù á mì ze ta yí ta sili muu'bi-ñje vô.

¹⁹ Ta o tí nó náa ye ya tí gí Jèrùzàlémè nò, ze 'de tí ze ta ndá 'bí tú mì Jézù lá. Ye ñò cuki káa Jákòmò tí nó tí ná'vindí Mbe tí ndoo nò.

²⁰ Ye kù see a tí ye jì yo kùṛo Mbírì máa, có tí nó náa ye kù cu jì yo nó a yúcó.

²¹ Bindi bà ñò Kéfà, ye gùì ñjè nó 'do Jèrùzàlémè ya gí Síriyà, bindi ye gùì 'do Síriyà ya gí Silisiyà.

²² Gbí ndá o tí nó 'dáá gí, ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì gbí ndá gbata mì ndá Jùdèyà 'dáá gí jé ñò gbíro ye ta ɾo ndú lá.

²³ Ndú kù 'di káa có tí ye ta tù ndú cuki, máa, «'Dakò tí nó táánò mbe kù mèèkè'i tí ndoo nó kpónó a mbe ma yúcó tí nó táánò náa yí kù jè ta bà 'buuku muu nò.»

²⁴ Tacó éno ndú gùì ùlù Mbírì tacó tí ye.

2

Ndá Páwòlò ta 'bí tú mì Jézù

¹ Ye bàkà a ndoo muu'bi-ñje nà'ò gbí nó mì ye náa ye 'do tí á Jèrùzàlémè nò, bindi ye bà gùì 'dò ndi kò ye mí ká. Ze ta o tí nó gbí nó tí nó ta Bàrànába, káa ye delè gùì bala Títò ta ye.

² A Mbírì ta o tí nó ká 'dè có jì ye máa ye ya gí Jèrùzàlémè. Ye mà gùì yee ká, ye gùì ya gí mì ndá kpo 'duù mì ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì á tà bèngùì. Tacó wàa ze 'ví 'viiki gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ye kù ma jì ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó ta kpéétí ze ta ndú. Tacó wàa ye 'ví bàkà sé nètè mítí ye sínò lá.

³ Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, ka nó mì ye Títò, náa ze gí ta yí nó a Ìgírìgì mbe ya gí gbí gàzà go ze lá, káa ndú yòngò yí máa yí gí gí gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà nò lá.

⁴ Muu ze ta o tí nó gùì 'bità bà ba a i gbí có mì ndá 'bí 'duù mbe bàkà tí ndú tí ndá ná'vindí ndoo mbe ùnje gítí Jézù go ndoo mbe gí gí mí ze. Ndá 'duù tí nó pomboò tí ndú gí gbí òkò tí ze tacó bà ɾi ze, wàa ndá yí 'ví 'di ta gbí nderè có tí nó náa ndoo tí ndá mbe kù dù toko ta Bindi-Mbírì zèè ta có gítí tàkùì mì ndá Jùdèyà kácá-kácá lá nò. Tacó có mì ndú gbí muu ndú éno máa, ndoo dù gbí tàkùì mì ndá Jùdèyà tacó wàa ndá yí 'ví bàkà ta ndoo tí ndá i mì ndá yí.

⁵ Káa ye gii kpo tí mí tí ndú gí. Máa ye bà ò mí to ò gbaànjé wálá. Ye bàkà go éno tacó wàa 'vére 'ví yuu tí mí gbí Banga-Ngú-Có jì yo lá.

⁶ Káa ye gii 'di 'bí ña tende có 'do mì ndâ 'duù tí nó ta rè ndú a «ndâ kpo 'duù» á kùro ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri nó gítí Banga-Ngú-Có tí ò náa ye kú ma jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó lá. Ye ò «ndâ kpo 'duù» mí tí ndú me tacó máa bà dù ndú tí ndâ kpo 'duù á kùro ndâ 'duù a kpóló-kpolo có jì ye ò lá, tacó Mbíri ñjèè gbí òkò tí ndâ 'duù lá.

⁷ Ta bà 'dè ta yúco, ndú gii ò ni gí máa, Mbíri bàkà ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, á go bà bàkà Piyétòrò mì wó tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndâ Jùdéyà.

⁸ Tacó à káa gbèe Mbíri tí nó mbe je wotí jì Piyétòrò máa yí ma Banga-Ngú-Có jì ndâ Jùdéyà nó ká je wotí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó delè jì ye.

⁹ Ndâ Jákòmò, ta Piyétòrò, ta Jòvànì tí ndâ kpalà gálá mì ndâ mbe ùnje gítí Jézù gii 'vee 'bí ze ta Bàrànába bà-i-nò, tacó bà tubà máa, ze a ndâ ka nètè mì ndâ yí náa Mbíri bàkà nambeè jì ze, máa, ze ya gí bà bàkà nètè gbí òkò tí ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, wàa ndâ yí 'ví bàkà nètè gbí òkò tí ndâ Jùdéyà.

¹⁰ Ndú gii nanaka muu ndú ká mí tí có tí nó ta go tí ye gbí njembí ye nó, máa, mbi ze 'ví ò tí bà koni ndâ mbe yè mì ndâ Jùdéyà lá.

Páwòlò do mí tí Piyétòrò si Àndiyóki

¹¹ Ta 'bí o gbaànjé, Piyétòrò má gii gí mí ze Àndiyóki, ye gii 'dè gbí bà lê tí ña i mì wó jì yí ká mí kùro wó, tacó bà lê tí ña i mì wó káká'í me i bà nguù-nguù lá.

¹² Tacó ta kùro bà gii ndâ 'bí 'dakò náa Jákòmò tuu ndú 'do Jèrùzálémè gí mí ze Piyétòrò kú zò i ta ndâ 'bí ná'vindi ze tí ndâ 'duù mbe ùnje gítí Jézù go ze káa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó. Ndâ 'duù tí nó má gii gí gí, Piyétòrò gii biya bà zò i ta ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gí, tacó yí kú ci gúku tí ndâ 'duù tí nó mbe kú nanaka muu ndú mí tí có bà ya ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó gí gbí gazà.

¹³ Ndâ 'bí Jùdéyà ñinó gbí òkò tí ze ò gii tè gí tàkò ña i-nò tí ò náa Piyétòrò kú bàkà go i mì nuu-gú nuu-bè'dè ò. Ye má gii zeke'o, ye gii ò Bàrànába gbí ngo mì ndú.

¹⁴ Ye má gii ò máa ña i tí nó náa ndú kú bàkà nó me kpokèjì mì Banga-Ngú-Có lá, ye gii 'dè có jì Piyétòrò si mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí, máa, «À kpétí nó káa wò tí Jùdéyà ká kú 'vala go i mì ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, wò bà gii yòòngò ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, máa, ndú 'ví 'vala go i mì ndâ Jùdéyà ta ña kèjì ngayi?»

I mbe 'vala ña ndâ 'duù 'dáá gí káa bà tee njembí ndú mí tí Mbíri

¹⁵ Káa ndoo tí ndâ 'duù tí nó náa à jò ndoo tí ndâ Jùdéyà nó táánò kú koro có máa ndoo me ndâ mbe bàkà vò i, tí ndâ 'duù tí nó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó lá.

¹⁶ Ta ndâ ña ñinó 'dáá gí, ndoo tí ndâ Jùdéyà ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri gí nó ò ni gí máa, à me bà bàkà go ndâ có gbí tàkù mì ndoo ká kú 'viindi nambeè gbí òkò tí ndâ 'duù ta Mbíri. Ndoò delè gii ùnje gítí Jézù tí Bindi-Mbíri, tacó wàa bà tee njembí ndoo mí tí wó ò 'ví 'viindi nambeè

gbí òkò tí ndoo ta Mbíri. Tacó rẹ 'bí 'duù jé náa bà bàkà go ndá có gbí tàkii mì ndoo 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbíri gí nò wálá.

¹⁷ Káa à má 'de ndoo tí ndá mbe bàkà vò i ta o tí nó náa ndoo kú pèè ta bà 'viindi gbí òkò tí ndoo ta Jézù nó, gbí 'ví dù éno máa, Jézù a mbe sè kangá mì tà mbu mì ndá mbe bàkà vò i? Jéé lá!

¹⁸ Káa ye kpónó má 'dè éno máa, ye dele ndi ye gítí bà ru ndi tàkii mì ndá Jùdèyà go ñinó táánò náa ye kú bàkà nó, gbí éno máa, ye kú kpò a có mì Mbíri.

¹⁹ Gbí có mì ye nò gbí 'bí ña kpokèji éno máa, nètè mì ye káká'i ta tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà wálá. Tacó Mbíri táánò 'visi kapi wó gítí ye gbí có bà ru ndi tàkii mì ze mì ye.

²⁰ Káa ye kpónó kú 'vala a i ta rẹ mì Mbíri. Áá táánò gbí ze mítí njèèkpè mù ta Bindi-Mbíri. Tacó éno, ye kpónó kú 'vala me gbí 'dóó ña kpokèji mì ye lá. Ye kú 'vala a i gbí ña kpokèji mì Bindi-Mbíri. Ye kú 'vala a i ta bà tee njembí ye mítí wó tí 'Vii-mi-Mbíri, tí mbe ùnje gítí bà cì á muu ye tacó yí zè ye niki ma.

²¹ Ye bà biya nambeè mì Mbíri wálá. Tacó tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà táánò má a i mbe bàkà ndoo tí ndá tó 'duù mì Mbíri, gbí éno máa, nderè ku mì Bindi-Mbíri wálá.

3

Ndá có mì Mòze ta bà tee njembí mítí Mbíri

¹ A 'bí ña i ká gbí muu yo tí ndá 'duù Gáláti! A 'di ká je kó'dú yí gii ñonoko ta yo 'do tí có tí nó náa ye táánò 'dè ji yo ngbáràngà'i gítí bà gbí Jézù tí Bindi-Mbíri mítí njèèkpè mù nó gí?

² Káa 'bí có ta go bá 'vee yo gítí tí ye a ñinó máa: Mbíri táánò je Bèri mì wó ji yo tacó yo a ndá mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdèyà wèè, yí je ji yo 'do gbí có bà ùnje mì yo gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa yo 'di nó?

³ Yo kú ñonoko tí yo éno tacó yè? Yo táánò 'bità bà 'vala go có mì Mbíri ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri. Káa à kpónó gbí muu yo a có bà gbo nje ta 'dóó wotí mì yo?

⁴ À wá nò, a cè gbí kò có mì yo gítí ndá i tí nó mbe 'de yo muu Bindi-Mbíri nó ká nò? A 'verè! Yo bà 'dè me ña có tí nó ji ye lá.

⁵ Mbíri kú je Bèri mì wó ji yo sínò, yí delè kú bàkà ndá seřè mí gbí òkò tí yo tacó yo a ndá mbe kú bàkà go có mì Mòze wèè, yí bàkà ji yo éno 'do gbí bà 'di có tí nó táánò náa à ma ji yo nó?

⁶ Yo kořo muu yo gítí Àbiráámò gi. À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa, yí táánò a 'duù mbe ùnje gítí Mbíri ta njembí wó gbaanjé, tacó éno, Mbíri gii bàkà nambeè ji yí.

⁷ Yo ñò ká gi! Ndá 'duù ñinó kpónó mbe tee njembí ndú mítí Mbíri go i mì Àbiráámò nó 'daá a ndá 'vii mì Àbiráámò.

⁸ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri sàà gí, máa, Mbíri wúnò bà bàkà nambeè ji ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbíri. Tacó éno, à gii cu Banga-Ngú-Có tí nó náa Mbíri 'dè ji Àbiráámò nó mí gbí wáràgà mì Mbíri, éno máa, «Ye bà cù dè ngo cù mítí ndá 'duù muu to tí nó 'daá gi ta rẹ mì lo.»

⁹ Má ènò, Mbířì bà cù dè ngo cù wó míті ndá 'duù ñinó mbe tee njembí ndú míті wó nó go i mì Àbìráámò nò, ká go ña nambeè tí nó náa yí táánò bàkà jì Àbìráámò nò.

¹⁰ Káa Mbířì bà ì ñà míті ndá 'duù ñinó mbe tee njembí ndú míті bà řu ndi tàkìì mì ndá Jùdèyà nò, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì máa, «'Duù má sè tù wó gítì ndá có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mòze gítì tàkìì nó 'dáá gí lá, ye bà ì ñà míті wó» nò.

¹¹ Má ènò, kponje kpónó gítì có tí nó máa, bà řu ndi tàkìì mì ndá Jùdèyà me i mbe njaanga wú 'do tí miři 'duù á kùřo Mbířì lá nó wálá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «'Duù ñinó jáá kùřo Mbířì nó kù 'de 'válá a i 'do gbí bà tee njembí wó míті Mbířì.»

¹² Káa ndá có gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà me go bà tee njembí 'duù míті Mbířì lá. Tacó 'bí có kuu gbí wáràgà mì Mbířì éno máa, «'Duù ñinó mbe kù bàkà go ndá có tí nó gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà nó kù 'de 'válá a i 'do gbí ndá có tí nó.»

¹³ Káa Bìndi-Mbířì sì muu ndoo 'do gbí ñà tí nó náa Mbířì táánò ì míті ndoo tí ndá mbe řu ndi tàkìì mì ndá Jùdèyà nó ta bà te du ñà tí nó á bìndi ndoo. Go có tí nó náa a cu mí gbí wáràgà mì Mbířì, máa, «Á má le ku 'duù mí nje mû, gbí éno máa ye tí Mbířì waa có míті 'duù tí nó gí.»

¹⁴ Bìndi-Mbířì lì miři wó gí tà ñà á bìndi ndoo, tacó wàa Mbířì 'ví bàkà ta nambeè tí nó náa yí cì Àbìráámò gítì nó jì ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nò. Delè tacó Bèri-mì-Mbířì 'ví gí gí muu ndá mbe tee njembí ndú míті Mbířì ta řè mì wó tí Bìndi-Mbířì go cì tí nó náa Mbířì cì nò.

Ndá có mì Mòze ta cì mì Mbířì

¹⁵ Ndá ná'vìndí ye, ye kpónó bà 'dè có jì yo gítì 'bí ña i mbe kù bàkà tí gbí òkò tí ndoo ta o 'dáá gí: Ku má 'dè có mì wó gí, à waa tí ngo nje ku lá. À delè suu kò míті kòcò ku lá.

¹⁶ Nògí, Mbířì táánò cì cì tí nó jì ndá Àbìráámò ta 'vii bìndi wó. Yo kpolo tí yo máa, à cu mí gbí wáràgà mì Mbířì me «ndá 'vii bìndi wó» lá. À cu káa gbèe 'vii, tí 'vii bìndi wó, gbí máa, Bìndi-Mbířì.

¹⁷ Káa có mì ye a ñinó máa, Mbířì cì cì mì wó ta ndoo 430 kùřo có mì Mòze. Má ènò, kpokèjì bà mò cì mì Mbířì mì có mì Mòze gí nje seè wálá.

¹⁸ I ñinó tí i ñderè nó me go i ñinó náa à cì 'duù gítì tí i-nambeè nò lá. Káa Mbířì táánò cì Àbìráámò cì-cì máa, yì bà je i-nambeè jì yí.

¹⁹ Má ènò, gbí ñderè tàkìì mì ndá Jùdèyà a yè, sé náa Mbířì cì Àbìráámò gítì i-nambeè gí nó? Nèté mì tàkìì mì ndá Jùdèyà a bà tubà ndá vò i mì ndá 'duù jì ndú yee tí o bà gí 'vii tí nó mì Àbìráámò náa Mbířì cì yí gítì wó nò. Ndá basìlì táánò ká gí ta tàkìì mì ndá Jùdèyà 'do mì Mbířì jì Mòze, tí 'duù tí nó táánò mbe kù 'dòkò có mì Mbířì jì ndá Jùdèyà nò.

²⁰ Mbe 'dòkò có ta o 'dáá gí kù 'dòkò có a i gbí òkò tí ndá 'duù, me gbèe 'duù lá, káa Mbířì káa gbaanjé.

Nderè ndá có mì Mòze

²¹ Má ènò, gbí có tí nó máa, ndá có gbí tàkìì mì ndá Jùdèyà ta cì tí nó náa Mbířì táánò cì ta Àbìráámò ta bà me mbè nó toko lá? À me ènò lá! Tacó Mbířì táánò má je tàkìì mì ndá Jùdèyà jì ndoo tí i mbe njaanga miři ndoo 'do gbí wú, tàkìì mì ndá Jùdèyà bà 'vala ndoo gí.

²² Káa yí bàkà me éno lá. Tacó à cu mí gbí wáràgà mì wó tí Mbířì éno máa, vò i zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Tacó éno, 'bí 'duù náa Mbířì 'ví bàkà nambeè ta yí nó wálá, tacó ndá 'duù 'dáá káa ndá mbe bàkà vò i. Tacó éno, Mbířì gii ci ndá 'duù máa, yí bà bàkà nambeè ji ndá mbe tee njembí ndú á míti Jézù tí Bindi-Mbířì.

²³ Tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà táánò kùro bà gí Jézù da 'bò míti kò ze gí. Tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà táánò ere ze mí bà gbèe to yee tí o bà gí Jézù gí bà nibà bà tee njembí míti Mbířì ji ze.

²⁴ Tàkii mì ze tí ndá Jùdèyà táánò go 'bí ña i mbe kù kpòlo tí ze yee tí o bà gí Bindi-Mbířì, gí bà njaanga miři ze tí ndá 'duù ñinó mbe tee njembí ndú míti wó nó 'do gbí wú.

²⁵ Káa Bindi-Mbířì kpónó gí gí. Má éno, ndoo káká'i me gbí tàkii mì ndá Jùdèyà lá.

²⁶ Tacó à kpèti káa yo tí ndá 'duù Gàlátì, yo kpónó 'dáá gí a ndá 'vii mì Mbířì ta rẹ̀ mì Bindi-Mbířì tí Jézù á 'do gbí có bà tee njembí yo míti Bindi-Mbířì

²⁷ Tacó à táánò caka tí yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbířì. Má éno, yo kpónó je ndá cè ña ndá i mì Bindi-Mbířì 'dáá míti yo gí.

²⁸ Má éno, 'bè kpónó gbí òkò tí ndá Jùdèyà ta ndá 'duù ñinó náa ndú me ndá Jùdèyà lá nó wálá. 'Bè gbí òkò tí ndá bòò ta ndá cèe 'duù wálá. 'Bè delè gbí òkò tí ndá 'dakò ta ndá niì wálá, tacó yo kpónó 'dáá gí a ndá 'duù mì Bindi-Mbířì tí Jézù.

²⁹ Káa yo má a ndá 'duù mì Bindi-Mbířì, gbí éno máa, yo a ndá 'vii mì Àbiráámò, tí ndá mbe i tí nó náa Mbířì táánò ci Àbiráámò gítí ta bà me mbè nò.

4

¹ Ye kù gii 'dè 'bí có ji yo éno máa, ta o tí nó náa ro 'vii olo lá nó, 'bè gbí òkò tí ndú ta i tí nó náa bu wó bàkà tacó tí wó nó wálá.

² Tacó à ta o tí nó kù kpòlo tí ndú ta i mì wó nó só gí ká kpòlo, yee tí o tí nó náa yí gí tí 'duù gí, bindi bu wó bà gii mò bà i tí nó náa yí bàkà ta rẹ̀ wó nó ji yí.

³ Ndoò táánò 'dáá gí kùro bà gí Bindi-Mbířì a ndá i mì ndá bààci ta ndá 'bí ña tende tàkii muu to tí nó.

⁴ Káa Mbířì má gii ñò o bà bàkà go cí mì wó náa yí ci nó 'vii gí, yí gii tuu 'dóó 'vii mì wó náa a jò yí a niì gí muu to tí nó. Niì tí nó jò 'vii mì Mbířì nò mí gbí tàkii mì ndá Jùdèyà,

⁵ tacó bà si muu ndoo tí ndá 'duù tí nó táánò mbe kù 'vala gbí tàkii mì ndá Jùdèyà nó, tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndá 'vii mì Mbířì.

⁶ Mbířì túbà ji ndoo máa, ndoo a ndá 'vii mì yí ta bà tuu Bèri mì 'Vii mì wó gí gbí njembí ndoo, tacó wàa ndoo 'ví nì ta «Bàbá, Bu ye» míti yí.

⁷ Má éno, à kpónó a Bèri-mi-Mbířì náa yí tuu ji yo nó ká bàkà yo 'dáá gí tí ndá 'vii mì Mbířì. Yo kpónó káká'i me ndá bòò lá. Káa Mbířì má bàkà yo tí ndá 'vii mì wó gí, gbí éno máa, yí bàkà yo tí ndá mbe i tí nó náa yí cí ndá 'vii mì wó gítí nó gí.

Ña bà kpòlo có tí ndá 'duù Gàlátì mì Páwòlò

⁸ Ta o tí nó táánò si yo ñò Mbířì ni lá nó, yo a ndá bòò mì ndá 'bí ña i mì yo, náa yo kù ni míti ndú a ndá bààci ta gbí ndú wálá.

⁹ Káa yo kpónó ò Mbíri ni tí Mbíri mì yo gí. Mbíri delè kpónó ò yo ni tí ndá 'vii mì wó gí. Káa yo kpòò kú je mbí yo mítí ña ndá 'bí i ñinó ta gbí ndú wálá, delè ta wotí tí ndú go wotí tí Mbíri wálá nó tacó yè? A yè ká gí ta go bà dù tí ndá i mì ndú káká'i gí gbí njembí yo?

¹⁰ Yo kpónó gbí ñinó mò Mbíri gí nje seè gí. Yo ndí kú tee njembí yo kpolo ma a i mítí ndá pì, ta ndá o bà bàkà i jì ndá ña 'bí bààcì mì yo.

¹¹ Ña kpokèjì tí nò náa yo kpónó tí nò kú je mí gbí muu ye a bà koṛo có máa, ye táánò volo a nje ye ta bà ma Banga-Ngú-Có jì yo sínò.

¹² Ye kú 'deke a tí ye jì yo, ndá ná'vindí ye, máa yo mèlè ndi ye á go bà mèlè ndi yo mì ye kpónó nò. Yo jé bàkà vò nambeè ta ye ta gbèe ṛi kùro lá.

¹³ Kpèti ta o tí nó táánò náa sé'i tii ta ye mí mì yo, bìnḍi ye giì 'de ta o bà ma Banga-Ngú-Có jì yo nó,

¹⁴ Yo jé 'dè có ñónókó gítí ye lá. Yo delè jé kì zuù tí ye lá. Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, bà pò mbe nò'o me có 'dì lá. Yo ta o tí nò te wiṛi mítí ye go bà te wiṛi mítí basili mì Mbíri mbe gí 'do gbíri. Yo te wiṛi mítí ye goolá ye ta o tí nó káa 'dóó Bindi-Mbíri tí Jézù.

¹⁵ Cèrèrè tí nó táánò tí yo nó kpónó ya gí ngo? Áá táánò gbí ndá o tí nó má 'dè có jì yo máa yo aaka ndá ñjì ṛo yo 'do gbí kùkèlè wàa yo 'ví kaa jì ye, yo bà bàkà ta kponje gítí wálá.

¹⁶ Káa ye kpónó gbí ngú ñinó gí tí vóló-volo 'duù jì yo gí, tacó ye kú 'dè yúco jì yo, wálá éno gí?

¹⁷ Có mì ye a i ta ndá 'duù tí nó mbe kú bàkà tí ndú máa, có tí yo kpolo mì ndá yì ma nò. Ndú kú bàkà éno me ta tó njembí ndú lá. Ndú kú pèè ta bà njèè gbí òkò tí ndoo gí, tacó wàa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mì ndá yì.

¹⁸ Bà bàkà có tí yo máa yo 'ví dù tí ndá tó 'duù mì ye gbí tó kpokèjì níki ma. Káa à 'ví dù me ká ta o tí nó náa ndoo ta ndoo bà gbèe to nó cuki lá. À delè 'ví dù gí tàkò a cèe nderè.

¹⁹ Ndá 'vii mì ye! Ye kpónó kèjì gí bà kònò sé'i káká'i go bà kònò sé 'vii mì niì ta o gó-káyì, yee tí o tí nó náa yo unje gítí Bindi-Mbíri ta njembí yo gbaanjé gí.

²⁰ Ndoò kùtáá má ta ndoo bà gbèe to, wàa ye 'ví ò ta 'dóó có ñinó náa ye 'ví 'dè jì yo nó, áá bà níki tí ye ma. Káa à má go ña ñinó kpónó nó, ye ñò 'dóó có bà 'dé-'dè mì ye lá.

Ò 'do tí ndá Àjàrà ta Sàrà

²¹ À tí yo a go bà dù tí ndá 'duù gbí tàkii mì ndá Jùdèyà? Yo 'di có tí nó gbí wàràgà gítí tàkii mì ndá Jùdèyà nó lá?

²² À cu mí gbí wàràgà gítí tàkii mì ndá Jùdèyà éno máa, áá táánò mì Àbiráámò a ndá 'vii sósò'ò: nawu 'bí gbaanjé a jú i-sí-sì, bìnḍi 'bí a 'vii gbí yì nájú cèe 'duù.

²³ Niì ñinó tí jú i-sí-sì nó giì jò káa cèe bà jò ndò, bìnḍi ndú giì jò ta niì ñinó tí nájú cèe 'duù nó a 'vii ñinó náa a Mbíri ká ci yí gítí wó nò.

²⁴ Gbí cèe tiri tí nó éno máa: Ndá niì tí nó mì Àbiráámò sósò'ò nó a ndá bà toko có tí nó náa Mbíri toko ta ndá 'duù ta bà só nò. Rè niì ñinó tí jú i-sí-sì nó a Àjàrà ta 'bá mì ndú á Gú Sínàyì. Ndá Àjàrà ta ndá 'vii gbí yì wó 'dáá gí a ndá i-sí-sì.

²⁵ Nii tí nó tí Àjárà náa a 'vii yí mífí Gú Sínàyì á 'bá mì ndâ Áràbì nó go gbata Jèrùzàlémè tí nó kpónó tí gbolò gbata mì ndâ Jùdéyà, náa ndâ Jùdéyà tí ndâ mbe Jèrùzàlémè 'dáá gí a ndâ i-sí-sí, bindi gbolò gbata mì ndú tí Jèrùzàlémè delè káa i-sí-sí, tacó 'bí ña tende bà koṛo có mì ndú bindi bà ru ndi tàkìì wálá.

²⁶ Káa Jèrùzàlémè ñinó gbíṛi, tí nawu ndoo nó me i bà zogo ta tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá.

²⁷ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛi éno máa,
«Dù ta pétékè tàkòcò lo,
ndí lo nii nó jé mbe jò 'vii lá nô!

Da 'dì ta líkí'ò,
ndí lo nii tí nó jé mbe tala sé bà jò 'vii lá nô!

Tacó nii tí nó táánò tí kázá
náa 'dakò mì wó bè yí mí gí nó
bà jò ndâ 'vii me mbè ndii nii tí nó
náa 'dakò mì wó jé jee yí mí to lá nó gí.»

²⁸ Ndâ ná'vindí ye, ndoo kpónó 'dáá gí a ndâ 'vii gbí cí mì Mbíṛi go Ìzákò tí 'vii gbí cí mì Mbíṛi jì Àbiráámò.

²⁹ Káa 'vii ñinó náa à jò yí ká tí cèè bà jò ndò nó táánò kù mèèkè'í tí 'vii ñinó náa à jò yí 'do gbí có mì Bèri-mì-Mbíṛi nó, jé ká go ña i tí nó kpónó nó.

³⁰ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛi gítí ña có tí nó máa yè? À cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛi máa: Mbíṛi gíi 'dè có jì Àbiráámò máa, «Mòkò ndâ jú i-sí-sí tí nó ta 'vii mì wó nó gí. I mì 'vii mì wó nó gbí mbèlè mì 'vii mì cèè nii tí nó wálá.»

³¹ A má éno, ndâ ná'vindí ye, ndoo tí ndâ 'duù ñinó mbe ru ndi tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá nó me ndâ 'vii mì jú i-sí-sí lá. Ndoò a ndâ 'vii mì cèè nii.

5

Kpolo tí lo 'do tí bà dù tí bòò

¹ Bindì-Mbíṛi táánò njaanga miṛi ndoo 'do gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà tacó wàa nètè mì ndoo 'ví du ta tàkìì mì ndâ Jùdéyà káká'í wálá. Má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, wàa yo 'ví dù tí ndâ 'dakò. Tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì tàkìì mì ndâ Jùdéyà káká'í lá.

² Má éno, kòcò ye tí Páwòlò jì yo máa, yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázâ go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gí, gbí máa, nambeè mì Bindì-Mbíṛi tacó tí yo gbaànjé wálá.

³ Ye kpónó kù ci nó a yo káká'í, máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má ùnje gítí bà ya gí gbí gázâ mì ndâ Jùdéyà á bindi có tí nó náa ye kù 'dè jì yo nó, 'duù tí nó 'ví o muu 'bí có gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gbaànjé káká'í lá.

⁴ Ndâ 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe kù jè ta bà 'viindi nambeè gbí òkò tí ndú ta Mbíṛi ta bà ru ndi tàkìì mì ndâ Jùdéyà nó mò tí ndú 'do tí Bindì-Mbíṛi gí. Ndú delè bè gbí nambeè mì Mbíṛi gí.

⁵ Káa à má gítí ndoo tí ndâ 'duù mì Bindì-Mbíṛi, a Bèri-mì-Mbíṛi ká 'dè có jì ndoo máa, ndoo bà 'de ndâ to i tí nó náa ndâ to 'duù mì Mbíṛi kù ù nó a i 'do gbí bà tee njembí ndoo mífí Bindì-Mbíṛi.

⁶ Tacó ndâ mbe ya gí gbí gázâ go tàkìì mì ndâ Jùdéyà ta ndâ mbe ya gí gbí gázâ mì ndâ Jùdéyà lá 'dáá 'vii ká 'vii, náa ndoo má gbí nambeè ta ndâ Bindì-Mbíṛi tí Jézù nó. Kpóló-kpolo có gbaànjé káa bà ùnje gítí

Bindi-Mbíri ta njembí ndoo gbaànjé, náa à kù nò ni míti banga nambeè gbí òkò tí ndoo.

7 Yo táánò kù 'di có mì Bindi-Mbíri ta banga tí, káa a 'di kpónó ká kù volo muu yo 'do tí ?

8 Áá bà dù me Mbíri tí mbe tè'é tí yo ká kù volo muu yo lá.

9 Ndá 'duù kù 'dè dú káa yúco, máa, «Gbèe kíni volo yá.»

10 Káa ye bà nò me míti yo lá. Tacó ye nò ni ngbàrangà'i gí máa, ña nambeè tí nó gbí òkò tí ndoo ta Bindi-Mbíri nò bà sí yo 'ví kojo 'bí ña tende có wálá. Ye delè nò ni ta kponje gítí wálá gí, máa, à kpèti má káa 'di wè ká kù ñònòkò muu, yo Mbíri bà waa có míti wó gí.

11 Káa à má gítí kuùkpò dii ye, ndá ná'vindi ye, ye kùtáa nò má kpòò kù ma có bà ya gí gbí gázà mì ndá Jùdèyà jì ndá 'duù, a 'di kpónó ká bà mèèkè'i tí ye? À má dú káa yúco máa ye kpónó ká kpòò kuu nje nètè bà ma có bà ya gí gbí gázà mì ndá Jùdèyà jì ndá 'duù, bà ma có gítí njèèkpe mù mì Bindi-Mbíri kùtáa bà gí jì ye a i ta kpo-se-muu.

12 Áá kùtáa má go có gbí muu ye, má wálá wàa ndá mbe kù ñònòkò muu yo 'do tí bà 'di Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri, máa, rẹ̀ 'bí kpóló-kpolo i má a bà ya gí gbí gázà mì ndá Jùdèyà nò, 'ví ba kpau ndú á gí tàkò bà waaka nje kù nò tí ndú nò kpèkù gí.

13 À má gítí yo tí ndá ná'vindi ye, Mbíri táánò tè'é tí yo a i tacó bà njaanga miři yo á 'do gbí tàkù mì ndá Jùdèyà gí. Káa gbí bà tè'é tí yo tacó bà njaanga miři yo. Káa yo 'ví sí bà njaanga miři yo mì Mbíri nò 'ví dù tí nderè bà legee miři yo gí tàkò có mì go ndá i muu to tí nó nò lá. Yí bàkà éno tacó wàa yo 'ví koni tí yo gbí òkò tí yo go i mì ndá mbe tó nambeè.

14 Tacó ndò có tí nó máa, «Zè 'bí ka lo niki go bà zè 'dóó tí lo niki mì lo» nó kili sè ndá có tí nó 'dáá gí.

15 Káa má éno lá, wàa yo má dù kù ka'vaka tí yo gbí òkò tí yo ta bà bàkà sé'i míti yo gbí òkò tí yo go i mì ndá kàzà nó, yo 'bu nò a ña yo gí.

Ndá Bèri ta ndá 'duù

16 Káa có mì ye gbí njembí ye jì yo máa, yo 'vala go có mì Bèri-mi-Mbíri. Yo sí bà 'vala go 'dóó có mì yo gbí njembí yo mí to.

17 Tacó i ñinó ta go tí ndá 'duù nó, go ta o 'dáá gí tí Bèri-mi-Mbíri wálá. Bindi i ñinó ta go tí Bèri-mi-Mbíri nó, go ta o 'dáá gí tí ndá 'duù wálá. Gbí có tí nó éno máa, yo má kù 'vala go có mì Bèri-mi-Mbíri, kpokèjì bà 'vala yo go i mì ndá 'duù nè gí. Tacó ndá kpokèjì mì Bèri-mi-Mbíri toko ta kpokèjì mì ndá 'duù lá.

18 Yo má kù 'vala go có mì Bèri-mi-Mbíri, có mì tàkù mì ndá Jùdèyà káká'i ta yo wálá.

19 Ña ndá i mì ndá 'duù jé giři tí lá. Go bà-nò-vò-ndó, ta bà bàkà gilini, ta bà gbètèkè tí ndú go i mì ndá nò,

20 ta ba te duù míti ndá 'bí tende i go bà te duù míti Mbíri, ta bà bàkà go có mì ndá mbe kó'dú, ta bà sogo tí, ta bà toko có lá, ta vò njembí, ta bà dù ta go ndá tó i 'dáá ká gítí miři 'duù, ta bà bàkà 'bè mì gbí òkò tí ndá 'duù,

21 ta bà bàkà ndá 'bí ña i mbe lè gí káká'i, a go bà tò kiì, ta bà sa ta pe, ta bà bàkà vò muu ta pe, ta bà bàkà ndá 'bí ña i mbe niki lá. Ye táánò ci yo sàà á kuro gí. Káa ye kpónó bà ci ndi yo ká gítí gbèe có tí nó káká'i

máa, ndâ 'duù mbe kù bàkà ña ndâ zu i tí nò náa ye 'deke ndú ji yo nò bà dù tí ndâ mbe zèè 'bá mì Mbíri wálá.

²² Káa nambèè mì Bèri-mi-Mbíri náa yí bàkà ji ndoo tí ndâ 'duù mì Bindi-Mbíri a ñinó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo nìkì gbí òkò tí ndoo; máa, ndoo 'ví dù ta líkí'ò tí ndoo; ndoo 'ví dù ta 'dè njembí ndoo; ndoo 'ví dù tí ndâ mbe du njembí; máa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ta nambèè ká gbí yí ndoo, ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù; ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó náa àà bà ngùù i ji ndoo gí;

²³ ndoo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó ta njembí ndoo lèè; delè ndoo 'ví dù me tí ndâ mbe bàkà i gí tàkò có mì sé njembí lá. Ndoò má 'vala go có mì Bèri-mi-Mbíri nò, 'bí có gítí ndoo gbaanjé wálá.

²⁴ Ndâ 'duù mì Bindi-Mbíri woo go ndâ i muu to tí nó 'do gbí njembí ndú 'dáá gí gbaa gí.

²⁵ Bèri-mi-Mbíri je ngú 'válá ji ndoo gí. Má ènò, ndoo si yí 'ví túbà tò kpokèji bà 'vala ndò ji ndoo.

²⁶ Ndoò 'ví si bà bàkà tí ndoo tí ndâ i mí to. Ndoò 'ví si bà go na-ngò vò i ji ndâ 'bí ka ndoo mí to. Ndoò delè 'ví si bà tò kii gbí òkò tí ndoo mí to.

6

Ndoò te du téri mì ndâ 'bí ka ndoo

¹ Ndâ ná 'vindí ye mbe, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà i lè gí, yo tí ndâ 'duù ñinó mbe kù 'vala ta wotí mì Bèri-mi-Mbíri nò 'ví túbà cèe kpokèji ji yí ta pétèkè có. Tacó bà bàkà vò i ká go bà ja 'duù mì gbàtàkà to. Káa yo wúnò má yaaka?

² Má ènò à nìkì éno máa, yo bàkà go có mì Bindi-Mbíri ta bà te koři vò i 'do pààpi ndú gí.

³ Tacó a ta o 'dáá gí káa ndâ ña 'duù ñinó ta gbí ndú wálá nó ká kù ndunduuku tí ndú, máa, ndâ yì ma, ji ndâ 'bí ka ndú.

⁴ Má ènò, 'duù má kù bàkà i ta ndâ 'bí ka wó, à nìkì máa yí 'viiki gbí kongbó léé kùro má kózò gi. Bà lè má kapí wó wálá, bindi yí 'ví gii cè cè-'bì. Káa yí 'ví cè cè-'bì éno máa, yì me tó i gí; me éno máa, yì kpò ndâ 'bí ka yì gí nò lá.

⁵ Tacó 'duù 'dáá gí ká ta ña 'dóo du ká'i mì wó muu wó.

⁶ Ndâ 'duù ñinó náa à kù nibà Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri ji ndú nó 'ví bàkà nambèè ji 'duù tí nò mbe kù nibà i ji ndú nò.

⁷ Yo si bà eendi tí yo mí to. Tacó 'bí 'duù jé mbe eendi Mbíri ta 'bí gbèè ri wálá. 'Duù kù kili 'do gbí nji mì wó káa ña i ñinó náa yí rò nò.

⁸ Má ènò, 'duù má 'dè có máa, yì si njembí yì tí nji, wàa yì 'ví je wotí a i gítí bà rò nji ndâ 'bí ña i ñinó mbe kù koni yì gítí bà bàkà ndâ i ñinó mbe nìkì tí Mbíri lá muu to tí nó mí gbí, ndâ i tí nò ta ndòngbú o wúnò bà dù tí ndâ 'bìlì sé á tàkòcò wó. Káa 'duù má si a ndâ có mì Bèri-mi-Mbíri tí ndâ nji ña mì wó, bindi yí 'ví rò ndú mí gbí njembí wó, go bà rò ndâ tó nji ña mì mbe ji nji, 'duù tí nò ta ndòngbú o wúnò bà 'de a 'válá ñinó mbe cee lá nò.

⁹ Má ènò, wo ndoo 'ví si bà co ta bà bàkà tó i mí to. Tacó ndoo má te kpo muu gítí yee bà ndòngbú, ndoo bà bè gbí bà 'de mboo tàkò wálá.

¹⁰ Má ènò, kpokèji gítí bà bàkà tó i má kuu mì ndoo, ndoo 'ví bàkà ji ndâ 'duù 'dáá gí. Káa ndoo 'ví bàkà ji ndâ ka ndoo mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri ndii sé ndâ 'bí 'duù 'dáá gí.

Ndòngbú kòcò Páwòlò jì ndâ 'duù Gàlátì

¹¹ Yo òò ndâ kpo-kpò mbó wáràgà tí nó wálá gî? A ye ta 'bì ye ká kú cu jì yo.

¹² Ndâ 'duù tí nó mbe kú pèè ta bà yòòngò yo, máa yo ya gí gbí gâzâ go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà nò, kú bàkà ndâ i tí nó cuki ká tacó bà mòò ọ̀ro ndú, delè tacó bà wu gbí ndâ i ònó náa ndâ 'duù kú ọ̀ro ta ọ̀ro ndú nò. Ndú kú bàkà ènò cuki ká tacó wàa à 'ví mèèkè'i tí ndâ yì á muu njèèkpè mù mì Bìndi-Mbírì lá.

¹³ Kpétí ká ènò, 'dóó ndâ mbe kú yòòngò ndâ 'duù máa ndú ya gí gbí gâzâ go có gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà nò ngbá kpolo tí ndâ tàkìì mì ndâ Jùdéyà lá. Ndú kú bàkà káa tí ndú tacó wàa yo 'ví mèlè ta ndi ndâ yì.

¹⁴ Káa à má gítí bà mị̀ri ye, 'bí i mì ye káká'i muu to tí nó náa ye 'ví wu gbí bìndi nderè bà cì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì mítí njèèkpè mù nò wálá. Tacó ònò a i ònó mbe zi njembí ye 'do tí ndâ i muu to tí nó 'dáá gî nò.

¹⁵ Kpóló-kpolo có mì ndoo kpónó me ònó máa, «'Duù ònó ya gí gbí gâzâ go i gbí tàkìì mì ndâ Jùdéyà gî, káa òjìzó ya lá,» nò lá. Cèe kpo có tí nó náa ndoo kpónó nje nó a ònó máa, Mbírì suu ndi ndoo tí ndâ ngú 'duù gî wè?

¹⁶ Ye kú 'deke tí ye máa, Mbírì 'ví si ndâ 'duù ònó mbe kú 'vala go có tí nó náa ye 'dè nó 'ví dù nìkì maa. Mbírì delè 'ví ọ̀ro yè ọ̀ro ndú ta ndâ sè ndâ 'duù mì wó tí Mbírì 'dáá gî.

¹⁷ Ndòngbú có mì ye jì yo máa, 'bí 'duù 'ví pèè mbí ye káká'i ta ẹ̀rè 'bí i máa, gâzâ mì ndâ Jùdéyà nò, lá, tacó ndâ 'bèè ká muu Jézù kuu tí kú ye.

¹⁸ Ye kú 'deke tí ye jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, yí 'ví bàkà nambèè jì yo 'dáá gî, ndâ ná'vindí ye. Go-i-tí-nò.

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta ɾè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata ÉFÀSÙ

1 Njínó a ye tí Páwòlò, náa a Mbírì ká bàkà ye tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù nó ká kû cu wáràgà tí nó á ji yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe kû 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù ta njembí yo gbaànjé gbí gbata Éfàsù.

2 Ye kû 'deke a tí ye éno máa, ndâ Bu ndoo tí Mbírì, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú 'ví si yo 'ví dù niki maa.

Ndâ tò i mí Bìndi-Mbírì tacó tí lílì 'duù

3 Ndoò ùlù Mbírì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì,
tí mbe cù 'dè ngo cù wó tí Mbírì mítí ndoo, tí mbe je ndâ tò i 'dáá gí
'do gbírì ji ndoo ta ɾè mì Bìndi-Mbírì.

4 Mbírì ɾuka ndoo á kùro bà suu to tí nó,
yí ɾuka ndoo ta ɾè mì Bìndi-Mbírì.

Yí ɾuka ndoo, tacó bà kaa ndoo mò gí mì wó tí ndâ 'duù jáá kùro wó.

5 Mbírì bàkà ndoo tí ndâ 'vii mì wó
náa a yí ká ko ndoo ta njembí wó gbaànjé ta ɾè mì Bìndi-Mbírì,
'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

6 Tacó wàa ndoo 'ví ùlù ta ɾa nambeè tí nó náa yí bàkà ji ndoo sínò nó
ta ɾè mì Wú-gbì-ɾé wó tí Mbírì.

7 Wú-gbì-ɾé wó tí nó mbe njaanga miri ndoo 'do gbí vò i,
ta bà ci yí muu ndoo,
náa ndoo gii 'de tí ta à-cee-gí gítí ndâ vò i mì ndoo nó.

Njìnò a gbolò nambeè mì Mbírì,

8 náa yí si à nì gí muu ndoo á go bà nì mù,
mbe je bà 'di gbí-o, ta muu ji ndoo.

9 Mbírì nì tà'dóó wó ji ndoo,
á go có mì wó mbe niki tí wó,
náa yí koɾo sàà si mí to ta ɾè mì Bìndi-Mbírì éno máa,

10 o tí nó má gí gí, wàa,
Bìndi-Mbírì 'ví gí gí bà bàkà go có tí nó.

Có tí nó éno máa:

Bìndi-Mbírì 'ví kili ndâ i gbírì,
ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí á mí bà gbèe to,
wàa yí 'ví dù tí gba mì ndú.

11 Mbírì tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí bàkà ndoo tí ndâ 'vii-'bá mì wó ta ɾè mì
Bìndi-Mbírì,
á go có mì wó náa à sàà kuu gbí muu wó á kùro bà suu to tí nó.

12 Mbírì ɾuka ze tacó wàa,
ze tí ndâ kpédélé 'duù tí nó mbe tee njembí ze á mítí Bìndi-Mbírì nó
'ví dù tí ndâ mbe ùlù ngba yì.

13 Yo delè kpónó gí tí ndâ 'duù ta ɾè mì Bìndi-Mbírì,
tacó Bèri-mi-Mbírì náa Bìndi-Mbírì ci cí tí wó nó
gbì ndi 'bì wó mítí yo tí ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì,
mbe 'di yúco tí nó tí Banga-Ngú-Có

mbe njaanga wú 'do tí miṛi yo gî, nó gî.

- 14 Bèri-mi-Mbíri a mbó tacó bà tubà máa, ndoo bà dù tí ndá 'vii-'bá yee tí o bà njaanga miṛi ndá 'duù tí nó náa Mbíri ruka ndú tí ndá 'duù mi wó nó gî nó, tacó bà ùlù ngba Mbíri.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbíri

15 Tacó éno, ye mà gii 'di có bà tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí Jézù, ta có bà zè ndá 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbíri gî nó nìkì maa mi yo,

16 ye gii dù ta o 'dáá gî kù ùlù Mbíri ta pétéké tàkòcò ye tacó tí yo.

17 Ye kù 'deke tí ye ta o 'dáá gî jì Mbíri mi Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, Mbíri tí Bu wotí, máa, yí 'ví sì Bèri mi wó 'ví je bà 'di gbí-o, ta muu, jì yo. Tacó wàa, yo 'ví nò ta yí ni gbárájáá éno.

18 Mbíri kùtáá má sì ɾo yo 'ví dù go ɾo ɾi, wàa yo 'ví nò ta ndá ɾa i tí nó náa yí ci yo á gítí ndú nó, ta ɾa nambeè tí nó náa yí ci ndá 'vii-'bá á gí tí nó,

19 ta ɾa wotí tí nó náa yí kù bàkà jì ndoo tí ndá mbe tee njembí ndoo mítí wó nó, áá bà nìkì tí yo ma. Káa yo bà nò wotí tí nó ni a i mítí

20 bá 'vala ndi Bindi-Mbíri 'do gbí muu'dú wó, ta bà ya yí gí bà kì tí wó gbí kù'bì mi Mbíri á gbíri,

21 tí gbolò gba ta ɾa wó wálá, tí mbe wotí, tí mbe zogo to, tí 'duù náa ɾè wó kù wu me ká kpónó lá, ɾè wó delè bà wu bindi bà 'vala ndi ndá 'duù 'do gbí muu'dú ndú ta ndòngbù o.

22 Yí je wotí jì yí gítí ndá i 'dáá gî, yí gii bàkà yí tí mbe zogo ndá i 'dáá gî, tí kùro ndá mbe kili ta ɾè wó tí Bindi-Mbíri.

23 Ndá mbe kù kili ta ɾè mi Bindi-Mbíri a dii wó tí ndá mbe bàkà yí tí 'duù ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá cee to tí nó 'dáá gî.

2

'Do gbí ku á gí gbí 'válá

1 Yo táánò sàà kùro Mbíri a ndá ku i, tí ndá tù-ká-kpò-có mbe bèè ɾò Mbíri.

2 Yo ta o tí nó kù ɾu a ndi ndá vò 'duù muu to tí nó. Yo ta o tí nó kù 'di a có mì gba mì ndá i gbí bèri, tí vò i tí nó gbí bèri mbe zèè ndá mbe kpò có mì Mbíri gî nó.

3 Káa áá tóó táánò ɾò 'dá a ze, náa ye kù 'dè tí ta ɱindi yo nó? Ndoó táánò 'dáá gî káa ndá tù-ká-kpò-có go ndá vò 'duù tí nó. Ndoó táánò 'dáá gî a ndá 'duù mbe kù 'vala gbí ɾa 'dóó kpokèjì mi ndoo mbe nìkì tí ndoo gbí muu ndoo. Ndoó ta o tí nó kù bàkà káa ndá i mbe te líkí'o mítí ndoo á muu to tí nó cuki. Ndoó delè táánò ngbá kù 'vala ká gbí kpo-tàkòcò mi Mbíri 'vii ká 'vii ta sè ndá 'bí 'duù muu to tí nó.

4 Káa Mbíri zè ndoo nìkì tí tó ɾa bà zè tí ɱinó náa yè ɾo ndoo gii dù tí wó ngé ndii gî.

5 Ta o tí nó táánò náa ndá vò i mi ndoo ziki tí ta ndoo 'dáá gî nó, yí gii 'vala ndoo ta bà je Bindi-Mbíri jì ndoo. Mbíri táánò 'vala yo a i 'do gbí nambeè mì wó.

6 Mbíri kaa ndoo ya tí gí mì wó, bindi yí gii je bàndò jì ndoo á mí mì ndoo ta ndú gbíri ta ɾè mi Bindi-Mbíri tí Jézù.

⁷ Mbírì bàkà ènò tacó bà tùbà jì ndá 'duù dúú bà ya tí máa, ndòngbù bà bàkà nambeè mì yì jì ndoo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù wálá.

⁸ Mbírì táánò 'vala yo ta bà wu bà tee njembí yo mití wó tí Mbírì 'do ká gbí 'dóó nambeè mì wó.

⁹ Yo ka me wu'o jì yí má kózò gí, bindi yí gii 'vala yo gbí kà có nò lá, a nambeè náa a Mbírì ká bàkà jì yo sínò. À má ènò, 'bí 'duù gbí òkò tí yo mbe cè cè-'bí, máa, a yì ká 'vala tí yì nò wálá.

¹⁰ A Mbírì ká bàkà ndoo tí ndoo tí nó kpónó nò. Yí suu ndoo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù, máa, ndoo 'ví 'vala tó bà 'vala ndò, á go ñínó náa yí cu sàà mí to gí, máa, ndoo 'vala go yí nò.

Bindi-Mbírì bàkà ndoo 'dáá gí tí ndá 'duù gbaànjé

¹¹ Yo 'vee tí yo máa, yo táánò sàà a ndá 'di wè, gí? Yo táánò me ndá Jùdèyá lá. Ña yo tende, náa ndá Jùdèyá mbe ya gí gbí gàzà gí, náa a 'duù ká waa «kù» tí ndú táánò kù go yo, máa, yo a ndá «mbe kù».

¹² Yo táánò ta o tí nò me ta ndá Bindi-Mbírì lá. Yo táánò a ndá mbe 'dó-'do, náa à 'deke yo toko ta ndá Ìzìrìyèlì tí ndá 'duù mì Mbírì nó lá. Rẹ̀ yo delè ngbá táánò gbí «cí» tí nó náa Mbírì ci ta ndá 'duù mì wó tí ndá Ìzìrìyèlì ta o bà ñù mùkà mì wó ta ndú nó wálá. Yo táánò a ndá 'duù ta nje wú tí yo wálá, ta Mbírì mì yo wálá, mbe kù 'vala ká ta rẹ̀ mì ndá i muu to tí nò.

¹³ Káa à kpónó yèè yo tí ndá 'duù tí nó náa áá táánò 'deke yo toko ta ndá 'duù mì Mbírì lá nó gí tí dè gí. À delè kpónó kù 'deke yo toko ta ndú ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù. A bà cì Bindi-Mbírì muu yo ká yèè yo gí tí dè.

¹⁴ Tacó Bindi-Mbírì a làyì gbí òkò tí ndoo. Yí toko ze tí ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù ñínó náa ndú me ndá Jùdèyá lá nó, ta bà nje gbí bà 'bè tí nó táánò náa à me mí gbí òkò tí ndoo nó gí.

¹⁵ Yí nje gbí bà 'bè tí nó mbe bàkà sogote mí gbí òkò tí ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù ñínó ta ña ndú me ndá Jùdèyá lá nó ta bà rọ̀ có mì ndá Jùdèyá náa ndú kù zogo ta ndá 'duù nó gí, ta bà bàkà ndá Jùdèyá, ta ndá 'bí tende ña ndá 'duù tí ndá gbèe ña tacó bà sí gbí òkò tí ndú 'ví dù ká ñìkì maa.

¹⁶ Bindi-Mbírì toko ndá Jùdèyá ta ndá ña ndá 'bí 'duù tí gbèe dii ta bà cì yí mití njèèkpè mù, bindi yí gii 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbírì káká'í.

¹⁷ Bindi-Mbírì toko ndá Jùdèyá tí ndá 'duù tí nó dè ta Mbírì nó, ta ndá 'bí ña 'duù ñínó mbe dooko ta Mbírì lá nó, wàa, có mì ndú 'ví dù ká gbaànjé má kózò gí, yí 'ví gii ma Banga-Ngú-Có gítí «'dè njembí» jì ndú toko gbaànjé.

¹⁸ A Bindi-Mbírì ká tuu Bèrì-mì-Mbírì, máa, yí gí gí bà koni ndoo 'dáá gí, ndá Jùdèyá, ta ndá 'duù ñínó ta ña ndú me ndá Jùdèyá lá nò. Tacó wàa, ndoo 'dáá gí 'ví yèè dè gí mì Bu ndoo tí Mbírì.

¹⁹ À má ènò, yo kpónó kpòò me ndá mbe 'dó-'do lá, yo delè kpòò me ndá wìrì lá. Yo a ndá 'vii-'bá ta ndá 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gí nò. Yo a ndá 'vii-nje-wu mì Mbírì.

²⁰ Ndá kpalá 'bá tí nò a ndá tú mì Jézù, ta ndá mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, bindi Jézù a kpalá kù jì gbí òkò ndá kpalá tí nò.

²¹ Du 'bá tí nò 'dáá gí a i pí tí wó tí mbe te 'bá tí nò gí yaà, tí 'dóó 'bá mì Mbírì.

22 Bèrì-mì-Mbířì delè kpòò kù bàkà yo toko ta ndà 'bí ka yo tí 'bá bà du Mbířì ta ẹ̀e mì Bìndi-Mbířì.

3

Nèté mì Páwòlò tacó tí ndà 'duù ñìnó ta ña ndú me ndà Jùdèyà lá nò

1 À má ènò, ye kpónó tí Páwòlò kuu gbí zàà muu Bìndi-Mbířì tí Jézù á tacó tí yo tí ndà 'duù ñìnó nàa yo me ndà Jùdèyà lá nò.

2 Ye kořo có máa, yo 'di có ña gbolò nambeè tí nó nàa Mbířì táánò bàkà jì ye á tacó tí yo nó ngbáràngà 'i gí.

3 Mbířì táánò ja kpà 'do nje còngò có kóó mì wó jì ye, á go có tí nó nàa ye táánò kùtù nje jì yo mí gbí wáràgà ndò i nò.

4 Yo má 'deke wáràgà mì ye nàa ye cu jì yo táánò nò gí, yo bà ñò ni gí máa, ye 'di gbí có kóó mì Bìndi-Mbířì gí.

5 Mbířì táánò sàà 'dè gbí có kóó tí nó jì ndà 'duù lá, káa Bèrì-mì-Mbířì kpónó 'dè gbí có tí nó jì ndà tú mì Jézù, tí ndà mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì wó tí Bèrì-mì-Mbířì, nàa Mbířì kaa ndú mò gí mì wó gí, nó gí.

6 Gbí có tí nó ènó máa, ndà 'duù tí nó nàa ndú me ndà Jùdèyà lá nó kpónó a ndà 'vii-'bá 'vii ká 'vii ta ndà Jùdèyà. Ndú ta ndà Jùdèyà 'dáá gí a gbèe dii, tí dii Bìndi-Mbířì tí Jézù. Banga-Ngú-Có tí nó nàa à ma jì yo ta ẹ̀e mì Bìndi-Mbířì nó gbo ndú ta ndà Jùdèyà mí gbí gbèe «cí» tí nó nàa Mbířì ci ta ndà Jùdèyà nó gí.

7 Mbířì táánò je ye tí mbe bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có á 'do gbí 'dóó nambeè mì wó nàa yí bàkà jì ye, ta bà je wotí jì ye.

8 Ye a 'duù ñìnó, nàa 'bí 'duù gbí òkò tí ndà 'duù tí nó nàa Mbířì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbířì gí nó mbe me ñí'dí ndii ye gí wálá. Káa Mbířì giì bàkà 'bí ña nambeè mì wó jì ye ta bà je ye tí mbe ma Banga-Ngú-Có jì ndà 'duù ñìnó nàa ndú me ndà Jùdèyà lá nó gítí ña serè tó i tí nó nàa ndú bà 'de gbí Bìndi-Mbířì dúú bà ya tí nó,

9 ta wotí bà 'dè tà'dóó ndà nèté mì wó nàa yí tí Mbířì, tí mbe suu ndà i 'dáá gí, táánò sàà ngùù 'do tí ndà 'duù 'dáá gí nó jì ye.

10 Mbířì bàkà ènò, tacó wàa, ndà kpo-kpò 'duù á kùřo ndà basìlì 'dáá gí, ta ndà vo-vò i gbí bèrì mbe kù volò ndà 'duù muu to tí nó 'dáá gí, 'ví ñò ta ña bà 'di gbí-o mì yì tí Mbířì ni 'do mì ndà mbe kù kilì ta ẹ̀e mì Bìndi-Mbířì.

11 Mbířì bàkà nò jé ká go có tí nó nàa yí kořo kùřo o bà suu to tí nó, máa, Bìndi-Mbířì tí Jézù tí Mbe tí ndoo 'ví bàkà nò.

12 Ñìnò a nderè có tí nó nàa gúku bà yèè dè gítí Mbířì ta ẹ̀e mì Jézù tí ndoo tí ndà mbe kù tee njembí ndoo mí'tí Jézù wálá nó ká nò.

13 À má ènò, ye kù 'deke a tí ye jì yo máa, njembí yo 'ví mù tacó tí ye ènó máa, ye kù mbu muu yo nó lá, tacó yo bà 'de i a i 'do gbí bà mbu ye nò.

Bà zè Bìndi-Mbířì nìkì maa

14 Ñìnò a nderè có tí nó nàa ye kù 'deke tí ta tí ye ta wotí tí jì Bu ndoo tí nó

15 ta ẹ̀e wó mbe cee muu ndà 'duù gbířì, ta ndà 'duù muu to tí nó 'dáá gí nò,

16 máa, yí tí Mbířì tí nó ta ngba wó ká ngbèzèè á dúú bà ya tí nó 'ví tuu Bèrì mì wó jì yo, tacó wàa, njembí yo 'ví yù tí ,

¹⁷ delè tacó Bìndi-Mbírì 'ví gèè 'bá mì wó mí gbí njembí yo tí ndâ mbe kù tee njembí mítí Mbírì. Delè tacó wàa, Mbírì 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì tí kpoò ká dúú bà ya tí .

¹⁸ Tacó wàa, yo ta ndâ 'duù tí nó nâa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'dáá gí 'ví 'de ta wotí bà ò tà wúlù, ta tí gángá, gù je gbí kpàro, ta yendi, bà zè ndoo nìkì ma mì Bìndi-Mbírì,

¹⁹ delè ta bà ò ò ò ò ò ò ò ò ò ò zè tí tí nó nâa Bìndi-Mbírì kù zè ta yo, nâa bà 'di gbí kpèti má kpò tí gí ò. Wàa, Mbírì 'ví gèè bè wó mí gbí njembí yo.

²⁰ À ùlù Mbírì tí mbe wotí, nâa a wotí mì wó ká kù si ndoo kù bàkà i me gbolò ndii ònò nâa ndoo yù 'do tí wó nó gí, delè gù ndii ònò nâa ndoo kù kojo gbí njembí ndoo nó gí.

²¹ Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì. Go-i-tí-nò.

4

Bà 'vala toko gbaànjé tí gbèè ò

¹ Ye kpónó kuu gbí zàà á tacó tí Mbe tí ndoo, kù 'deke tí ye ji yo, máa yo 'ví 'vala 'vii ta ò 'valá tí nó nâa Mbírì je ji yo ò.

² Yo si tí yo tí i kùro Mbírì lá. 'Duù 'ví si bà kojo có ká gítí miyi wó cuki mí to. Yo zèè tí yo gbí òkò tí yo á ta pètékè 'bi. Yo 'ví dù ta ndò njembí gbí òkò tí yo lá.

³ Yo ta o 'dáá gí 'ví jè ta bà toko có gbaànjé ta rẹ̀ mì Bèri-mì-Mbírì, bìndi yo 'ví dù toko gbaànjé ta 'dè njembí yo.

⁴ Yo 'dáá gí a gbèè ò, Bèri-mì-Mbírì delè ká gbaànjé, ká go bà tè'é tí yo mì Mbírì táánò gí bà kojo có lì mítí gbèè i,

⁵ Mbe tí ndoo ká gbaànjé, Banga-Ngú-Có ká gbaànjé, bà Caka tí ká gbaànjé,

⁶ Mbírì tí Bu ndâ 'duù 'dáá gí ká gbaànjé, Mbírì tí Mbe tí ndâ 'duù 'dáá gí, tí mbe co gbí ndâ i 'dáá gí, delè tí mbe dù gbí ndâ i 'dáá gí, ká gbaànjé.

⁷ Bìndi-Mbírì táánò bàkà nambeè ji ndoo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí, á go ònò nâa yí ò ò à 'vii gbí muu wó.

⁸ Go có tí nó nâa à cù mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa,

«Ta o bà ya yí táánò ngéé gí yaà,
yí zèè ndâ zà-za gó ta yí,
yí gù njèè ndâ i ji ndâ 'duù,» ò.

⁹ Gbí có tí nó nâa à 'dè éno máa, «Yí ya ngéé gí yaà,» ò máa yè? Gbí có tí nó éno máa, yí táánò gí 'do ngéé gbíri yaà káa yí delè gù ya ngéé gí tà to tí ò.

¹⁰ 'Duù tí nó mbe ya ngéé gítí ndòngbù rì ká, mbe jèjèkè tí wó cee gbí ndâ i 'dáá gí nó, káa gbèè 'duù tí nó táánò mbe gí gí muu to tí tí nó ò.

¹¹ Áá táánò delè káa yí ká njèè ndâ i-nambeè ji ndâ 'duù. Yí bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe tí ndâ mbe ò tú mì wó tí Bìndi-Mbírì, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có, ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, bìndi ndâ 'bí 'duù tí ndâ mbe nibà Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù, tacó wàa, ndú 'ví 'vala go có mì Mbírì.

¹² Yí bàkà éno, tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbírì gí nó 'ví dù toko gbaànjé, wàa ndú 'ví konì tí ndú gbí òkò tí ndú, wàa ndú 'ví dù tí gbèe diì Bindi-Mbírì ta wotí ká tí ndú.

¹³ Tacó wàa ndoo 'dáá gí 'ví dù toko gbaànjé gbí bà tee njembí ndoo mítí 'Vii-mì-Mbírì, delè gbí bà ò yí ni mì ndoo, yee tí o tí nó náa ndoo gí tí ndâ 'dakò ta 'bí i mbe gboo 'do tí ndoo wálá, ta gbí diì ndoo yù ngbácúú go òndi Bindi-Mbírì gí nó gí.

¹⁴ Ndoò ta o tí nó bà dù kpòò me ká tí ndâ 'viì, tacó wàa, ndâ pípirì bà nibà i mì ndâ mbe kpóló-kpolo ɾo tacó bà bàkà tiri bà eendi ndâ 'duù 'ví tooko ta ndoo ká sàkàmàà nò lá.

¹⁵ Ndoò má a ndâ mbe 'dè yúco, ndoo delè má a mbe zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo niki maa, ndoo kùtáa bà bàkà i go i mì Bindi-Mbírì tí kùro ndoo,

¹⁶ tí mbe 'deeke ndâ bà 'deeke bà to tí ndoo gbaànjé-gbaànjé ta ndâ yèlè 'dáá gí. Bindi yí giì njèè ña ndâ nètè mì ndâ bà to tí diì ndoo jì ndú. Ndâ bà to tí ndoo 'dáá gí má kú bàkà nètè mì ndú ta banga tí, ndú bàkà diì ndoo kú uu ta banga tí pètè-pètè-pètè ta tó njembì.

Ngú bà 'vala ndò ta rẹ̀ mì Bindi-Mbírì

¹⁷ Co tí ndâ i 'dáá gí, ye kú 'deke tí ye jì yo ta rẹ̀ mì Mbe tí ndoo, máa, yo 'ví si bà 'vala ña bà 'vala ndò tí nó ta gbí wálá, go i mì ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bindi-Mbírì lá nó mí to.

¹⁸ Ndâ ña ndâ 'duù tí nó kú 'vala gbí 'dí'di'o ta kpéetí ndú. Ndú mò tí ndú ta ñónókó 'do gbí bà 'vala toko ta Mbírì gí. Tacó njembí ndú go duù.

¹⁹ Ndi nò káká'i tí ɾo ndú wálá. Ndú si bà bàkà vò i, ta bà dù ta go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nó, tí nètè mì ndú.

²⁰ Káa ñinò táánò me ndâ i ñinó náa à nibà ndú jì yo gítí Bindi-Mbírì nó ká nò lá.

²¹ Sè káa ñinó yo táánò má 'di gbí yúco tí nó náa à nibà jì yo gítí Jézù nó niki maa lá.

²² Yo da kperè, wàa, yo 'ví nè ká ña kpokèjì bà 'vala yo tí nó táánò, tí vò kpokèjì mbe kú eendi yo gítí bà dù ta go ndâ i nó gí.

²³ Yo koɾo ngú có, yo co tí ngú kpokèjì.

²⁴ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ ngú 'duù náa à suu yo je kózò tí Mbírì, náa à kú ò ni mítí bà kaa tí yo mò gí mì Mbírì, tí ndâ mbe kú bàkà i go có mì wó.

²⁵ À má éno, 'do tí kpónó kú ya gí kùro, ndâ 'vére káká'i 'ví dù lá. Yo 'dè yúco gbí òkò tí yo, tacó yo 'dáá gí toko gbaànjé a gbèe diì Bindi-Mbírì.

²⁶ Tàkòcò yo má kpolo, yo 'ví bàkà vò i lá. Yo delè 'ví si ɾi 'ví ta tí yo ta kpo-tàkòcò lá,

²⁷ tacó Gba-vò-i bà 'de kpokèjì gítí yo.

²⁸ 'Bí 'duù gbí òkò tí yo táánò má a mbe ngbà, yí kpónó 'ví pà 'bí cèe nètè wàa yí 'ví bàkà á bindi bà ngbà i, wàa yí 'ví konì ta ndâ mbe yè.

²⁹ Yo kpolo tí yo 'do tí bà 'dè nje ñónókó. Yo 'dè káa ndâ có ñinó jáá, tí ndâ có mbe konì ndâ mbe 'di ndú.

³⁰ Yo si bà kpolo tàkòcò Bèri-mì-Mbírì mí to, tacó Bèri-mì-Mbírì a kpâ mì Mbírì náa yí kí mítí yo, tacó bà túbà máa, yì tí Mbírì wúnò bà njaanga miɾi yo 'do gbí ndâ vò i, náa o tí nó má gí gí nó.

³¹ Yo mbè ndâ 'bí ka yo lá, yo gu ɾèkpè-ɾèkpè ta sé njembí gítí ndú lá. Yo gbì 'bè lá. Yo delè 'ví ñonoko ndú lá. Yo dù ta go bà bàkà vò i mítí ndâ 'bí ka yo lá.

³² I ñinó náa yo 'ví bàkà gbí òkò tí yo nó 'ví dù a bà zèè kómbeè gbí òkò tí yo, ta bà si có gítí vò i mì ndá 'bí ka yo mí to, á go ñinó náa Mbíři je ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì yo ta řè mì Bindi-Mbíři nò.

5

Bà 'vala gbí ngba'o

¹ À má ènò, yo tala bà mèlè ndi Mbíři á go ndá tó 'viì mì wó náa yí zè yo niki maa.

² Yo delè 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa, á go bà zè yo mì Bindi-Mbíři niki maa, náa yí gii je ta tí wó tí banga i-ci-ci ji Mbíři tacó bà si muu ndoo nò.

³ Yo tí ndá 'duù tí nó mbe kaa tí yo ji Mbíři gí nó 'ví nì řè 'bí i máa, bà-nò-vò-ndó, ta bà gbètèkè tí, ta bà ñò ndá niì 'dáá ká tí tó mí gbí nje yo lá.

⁴ Bà lòkò zu lókó, ta bà 'dè ndá có ñónókó, 'ví dù me ndá i bà báká-bàkà mì yo lá. À niki éno máa, yo ùlù Mbíři.

⁵ Yo te mí gbí muu yo máa, ñinó a kúkúwà-'duù, gii je ña 'duù ñinó náa ndá cè bà bàkà i mì wó 'vii řo 'bá lá nó, gii je mbe gbolò njembí, ñindi mbe gbolò njembí a bà si ndá i muu to tí nó tí ndá mbíři mì wó; ña ndá 'duù tí nó gí bà dù tí ndá 'viì-'bá mì Bindi-Mbíři wálá. Ndú delè gí bà dù tí ndá 'viì-'bá mì Mbíři wálá.

⁶ Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta 'bí ña tiři ñónókó gítí bà bàkà ndá i tí nó lá. Kpo tàkòcò mì Mbíři kú tè ndá mbe kpò có a i 'do gbí bà bàkà ña ndá vò i tí nó náa ye 'deke ndú ji yo nò.

⁷ À má ènò, yo 'ví tè gí tàkò có mì ndá tù-ká-kpò-có lá.

⁸ Tacó ta o tí nó táánò náa yo kú dù ta kpéeti yo nó, yo gbí 'dí'di'o. Káa yo kpónó a i gbí ngba'o, tacó yo kpónó kú dù a i ta Mbe tí ndoo. À má ènò, yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndá 'duù gbí ngba'o.

⁹ Tacó bàndò ñinó ta ngba'o kuu tí nó, a bàndò mì ndá tó i, à delè a bàndò bà 'vala jáá, tí bàndò yúcó.

¹⁰ Nò gí, yo mèlè bà 'vala gbí ña kpokèjì ñinó náa tàkòcò Mbe tí ndoo 'ví peteke tí gítí yo nò.

¹¹ Yo yuu tí yo gí gbí ndá nètè mì 'dí'di'o, ta i gbí ndú wálá nò lá. Yo túbà bà lè mì ndú gí sè.

¹² Tacó ndá i ñinó náa a kú bàkà ndú gbí kóó nó a ndá i ñinó náa a kpèti káa bà 'dè có gítí ndú, àá řo ndá 'duù gítí a nò.

¹³ Káa ngba'o má yee tí i gí, à kú ñò i tí nó,

¹⁴ tacó i ñinó náa à kú ñò nó a ngba'o. Tacó ènò, à kú 'dè có máa,
«Ndi lo mbe kú tè ři,
ziya 'do tí ři,
'vala 'do gbí muu'dú lo.

Waa Bindi-Mbíři bà tòngbaà muu lo.»

¹⁵ À má ènò, yo kpolo tí yo, wàa yo 'ví 'vala go bà 'vala ndò mì ndá 'duù ñinó ta muu ká tí ndú nò. Yo 'vala go bà 'vala ndò mì ndá sú 'duù lá.

¹⁶ 'Bá kpónó 'bu gí, káa, àá kùtáa a yo ká bà duu ndi ndá kpalá.

¹⁷ Yo dù tí ndá gbà'dá lá, yo dù tí ndá 'duù mbe ñò có tí nó náa à kuu gbí muu Mbe tí ndoo nó ni .

18 Yo n̄jù pe ndii muu yo lá, tacó pe bà volo yo vóló-volo. Yo si a Bèrì-mì-Mbírì ká 'ví zèè 'bì tí yo tí kpoò.

19 Ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo gí nó, yo 'ví cè ndá cè wàa yo 'ví be ta rẹ Mbírì. Yo cè ndá cè ta bà be rẹ Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì gbì njembì yo jì Mbírì.

20 Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè nìkì maa jì Mbírì tí Bu ndoo tacó ndá i 'dáá gí ta rẹ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbírì.

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

21 Yo te duù mí tí yo gbí òkò tí yo ta rẹ mì bà te duù mí tí Bindi-Mbírì.

22 Ndâ niù 'ví te duù mí tí ndâ 'dakò mì ndú, á go bà te duù mì ndú mí tí Mbe tí ndoo,

23 tacó 'dakò mì niù a gba mì wó, á go ñinó náa Bindi-Mbírì tí a gba mì ndâ mbe kù kili ta rẹ wó, tí ndâ dù wó, káa yí delè a mbe 'vala ndú nò.

24 Ndâ niù 'ví te duù mí tí ndâ 'dakò mì ndú gbí o i 'dáá gí, á go bà te duù mì ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì mí tí wó gbí o ndá i 'dáá gí.

25 Wàa yo tí ndâ 'dakò, yo 'ví zèè ndâ nawù yo nìkì maa, á go bà zèè ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì mì wó nìkì maa, náa yí giù cì tí muu ndú,

26 tacó bà kaa ndú mò gí mì Mbírì, á bìn̄dì bà caka tí ndú ngbárángà 'i ta ngo, delè ta có gbì nje wó.

27 Yí bàkà ndú éno, tacó wàa, ndú 'ví dù tí kùro yì go ngbárángà bongo, ta ndi bètí tí wálá, mbe kamundu tí n̄jì 'dí lá, delè ta 'bí i go kà kperè nó gbí gbaàn̄jé wálá.

28 Á má éno, yo tí ndâ 'dakò 'ví zèè ndâ nawù yo nìkì á go bà zèè tí 'duù nìkì mì wó ta kpéé tí wó. Gbì có tí nó éno máa, 'duù mbe zèè nawù wó nìkì maa, kù zèè nò a 'dóó mīri wó nìkì maa.

29 Tacó 'bí 'duù jé mbe sogo 'dóó mīri wó wálá. Yí ta o 'dáá gí kù kpolo tí 'dóó mīri wó ta bà zò i. Ñinò a gbèè ña i tí nó náa Bindi-Mbírì kù bàkà ta ndoo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ wó nó ká nò,

30 tacó ndoo a ndâ dù wó.

31 Ñinò a gbí nderè có tí nó náa 'dakò 'ví si tí ta ndâ bu wó ta nawu wó mí to, wàa yí 'ví zèè nawù wó wàa ndú sósò'ò 'ví dù tí gbèè 'duù nó ká nò.

32 Ñinò a gbolò có, tí có serè. Káa ye kù nì a Bindi-Mbírì ta ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbírì.

33 Ndò có mì ye náa ye bà ki jì yo éno máa, wò tí 'dakò 'ví zèè nawù lo nìkì á go bà zèè 'dóó tí lo nìkì maa mì lo. Wàa wò tí nawù 'dakò 'ví 'di có mì kù lo.

6

Ndâ 'viù ta ndâ bu ndú ta ndâ nawu ndú

1 Ndâ 'viù, yo 'di có mì ndâ mbe jò yo ta rẹ mì Mbe tí ndoo. Ñinò a nèté mì yo.

2 Tacó có tí nó máa, «Tègàrà ndâ bu lo ta nawu lo» nó a kpédélé có náa Mbírì 'dè ta cì ká tàkò éno máa,

3 «'Duù má tègàrà ndâ bu wó ta nawu wó, yé bà tè 'duù tí nó wálá. 'Duù tí nó delè bà tù un̄dù mì muu to tí nò.»

4 Wàa ndâ bu ndâ 'viù, ta ndâ nawu ndâ 'viù, yo 'ví bàkà ndá i ñinó mbe kù kpolo tàkòcò ndá 'viù mì yo nó lá. Yo nibà ndá tó kpokèjì jì ndú gbì pètékè có á go ñin̄dì Mbe tí ndoo.

Ndâ bòò ta ndâ mbe tí ndú

⁵ Yo tí ndâ bòò, yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó ta rẹ ndú a ndâ mbe tí yo á muu to tí nó nó, tí yúcó bà 'di có ta tìrì gbí wálá, á go bà 'di có mì Bindi-Mbìrì mì yo.

⁶ Yo 'ví 'di có mì ndú me ká mítí ọ ndú cuki tacó bà peteke tàkòcò ndú nò lá. Yo bàkà 'do gbí njembí yo, tacó a Mbìrì ká 'dè có jì yo tí ndâ bòò mì Bindi-Mbìrì, máa, yo bàkà ènò.

⁷ Yo bàkà nèté ta cẹrẹrẹ tí yo, ta rẹ mì Mbe tí ndoo, me ta rẹ mì ndâ 'duù lá.

⁸ Yo te mí gbí muu yo máa, bòò má bàkà tó nèté, Mbìrì bà si yí sínò wálá. Gba delẹ má bàkà tó nèté, Mbìrì bà si yí sínò wálá.

⁹ Wàa yo tí ndâ mbe tí ndâ bòò 'ví tẹgàrà ndâ bòò mì yo, á go bà tẹgàrà yo mì ndú. Yo 'ví koọ muu yo máa, Mbe tí yo ta ndú 'dáá gí ká gbaanjé gbìrì, ndâ 'duù kùro wó delẹ 'dáá gí 'vii ká 'vii.

Kùngù mì Mbìrì

¹⁰ Ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, yo je mbí yo mítí bà dù toko ta Mbe tí ndoo kácá-kácá, yo delẹ 'ví je mbí yo mítí wotí mì wó mbe me gbolò nò.

¹¹ Yo 'viindi tí yo ta ndâ zí'i-gó tí nó náa Mbìrì njèè jì yo nó tí kpoò, wàa yo 'ví ù ta Gba-vò-i.

¹² Tacó ndâ ku'dì tí nó kpónó náa ndoo kù jòò tí ndoo gbí gó ta ndú nó me ndâ 'duù lá. Ndoò kù jòò tí ndoo gbí gó a i ta ndâ kpo-kpò gba, tí ndâ rẹngbó 'dí'di'o muu to tí nó, tí ndâ vo-vò lílì mbe kù dù gbí bèrì.

¹³ À má ènò, yo yuu bongo gó mì Mbìrì! Tacó wàa ku'dì tí nó má tè yo ta gó tí bàndò, yí 'ví 'de yo tí ndâ 'dakò, yo má gò gó ta ndú cee gí, yo bà zèè bàndò mì yo.

¹⁴ Nò wélé gí, yo 'viindi tí yo, yo ẹrẹ yúcó tí wú'dè á mì rẹ'dè yo, wàa yo 'ví le bà bàkà ndâ i go nìno náa à tí nó tí i-tàkòcò.

¹⁵ Tàmà tí kò yo 'ví dù a go bà ma Banga-Ngú-Có gítí bà dù nìkì maa jì ndâ 'duù.

¹⁶ Yo ta o 'dáá gí 'ví te bà tee njembí mítí Mbìrì tí kùngù tacó bà lì gìrì mì Vò-'duù-tí-nò náa yí gba ta kpìrì nò 'do tí yo gí.

¹⁷ Yo 'ví te bà njaanga mịrì yo mì Mbìrì 'do gbí vò i mítí muu yo tí tàgíyà, wàa có mì Mbìrì náa Bèrì-mì-Mbìrì 'dè jì ndoo nó 'ví dù tí sizò á tà 'bì yo.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbìrì ta wotí mì Bèrì-mì-Mbìrì ta o 'dáá gí á tacó ndâ i nìno ta go ndú tí yo nò. Wo yo 'ví co ta bà dù tí zò'o kù 'deke tí yo jì Mbìrì á tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kaa tí ndú jì Mbìrì gí nó lá.

¹⁹ Yo delẹ 'ví 'deke tí yo jì yí máa, yí 'ví wu có tí nó náa ye 'ví 'dè nó á mí gbí nje ye. Yí delẹ 'ví je njembí bà 'dè có ta gúku gbí wálá jì ye, wàa ye 'ví 'dè ta gbí ngii Banga-Ngú-Có jì ndâ 'duù.

²⁰ Tacó ye a 'duù nìno náa à kù tuu ye ta Banga-Ngú-Có. Ye delẹ kpónó kuu gbí zàà á muu có bà ma Banga-Ngú-Có. À má ènò, yo 'deke tí yo á tacó tí ye jì Mbìrì, máa, ta o tí nó náa ye má kù ma Banga-Ngú-Có nó, gúku 'ví bàkà ye lá.

Ndòngbú 'vé mì Páwòlò

²¹ Yo má 'vee có tí ye, ta ndâ i nìno náa ye kpónó kù bàkà nó, Tikikùsù tí nó tí kpóló-kpolo ná 'vindí ndoo, á mbe kù konì ye ta njembí wó gbaanjé ta rẹ mì Bindi-Mbìrì nó, bà 'dè ndâ có tí nó gbaanjé-gbaanjé jì yo gí.

²² Ye kpónó kù tuu yí nó, tacó bà ya gí bà 'dè ndâ ña ñinó tí ze kàá nó ji yo kà, tacó wàa, yo 'ví zèè ta njembí yo.

²³ Ye kù 'deke tí ye ji Bu ndoo tí Mbířì, ye delè kù 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì, maa, ndú 'ví si yo 'ví dù ta njembí yo 'dèè kpóó; 'bí i delè 'ví ba muu yo lá; maa, ndú 'ví si yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa, ndú delè 'ví si yo 'ví tee njembí yo mití Mbířì, ndâ ná'vindí.

²⁴ Mbířì 'ví bàkà nambeè mì wó ji yo, tí ndâ mbe kù zè Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì nìkì dúú bà ya tí .

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta rẹ̀ m̀ **Bìndi-Mbírì gbí gbata** **FÌLÍPÌ**

¹ A ze tí ndâ Páwòlò ta Timàtéyò, tí ndâ bòò m̀ Bìndi-Mbírì tí Jézù ká kû cu wáràgà tí nó ji ndâ tó 'duù m̀ Mbírì mbe 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù gbí gbata Filípi. Ze kû cu wáràgà tí nó ji yo ta ndâ kpo-kpò 'duù kùro yo, ta ndâ 'duù tí nó mbe kû koni ndâ kpo 'duù kùro yo ta nètè yo, tí ndâ mbe kû kili ta rẹ̀ m̀ Bìndi-Mbírì kà nó 'dáá gí.

² Ze kû cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbírì tí Bu ndoo, delè ta bà 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbírì tacó tí ndâ mbe 'deke wáràgà tí nó

³ Ye tí Páwòlò ta o 'dáá gí kû 'dè nìkì maa ji Mbírì m̀ ye ta o tí nó náa ye má kû koṛo có tí yo.

⁴ Ye ta o 'dáá gí kû 'deke tí ye ji Mbírì tacó tí yo ta líkì'o tí ye.

⁵ Tàkòcò ye delè peteke gítí yo ngé ma, tacó bà dù yo tí ndâ mbe koni ye ta bà je wotí ji ye gítí bà ma Banga-Ngú-Có 'do tí o bà 'bità bà 'di Banga-Ngú-Có m̀ yo, yee gbí rì tí nó wúnó nó.

⁶ Ye nò ni gí, máa, Mbírì tí mbe 'bità bà tè kùro yo tí kpokèjì tí nó nó bà tè kùro yo yee tí o bà gí yo tí ndâ 'dóó nìnó m̀ wó ta rì bà gí Bìndi-Mbírì tí Jézù wúnó gí.

⁷ Áá m̀ ye a yúcó tacó bà dù ta tàkòcò ye pètékè'i gítí yo éno, tacó có tí yo ta o 'dáá gí kuu gbí njembí ye, tacó yo a ndâ ka ye, náa Mbírì kû bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo kpónó si ye kuu gbí zàà nó. Yí delè táánò bàkà nambeè ji ndoo ta ndoo ta o tí nó náa ye táánò kuu sè, kû tí muu Banga-Ngú-Có, ta bà 'dè ndâ có nìnó náa à tí á gítí nó.

⁸ Mbírì nò ni gí, máa, kò'o tí yo 'dáá gí bà zi ye gí. Tàkòcò ye peteke gítí yo 'dáá gí ká go bà peteke tàkòcò Bìndi-Mbírì tí Jézù gítí yo.

⁹ Ye kû 'deke tí ye tacó tí yo ji Mbírì éno máa, yo ta o 'dáá gí 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì túkà'i. Yí delè 'ví je cèe muu tacó bà 'viiki gbí có ji yo.

¹⁰ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù nìnó ta bà lè tí yo wálá nó kû ù ta ndi o bà co Rì bà gí Bìndi-Mbírì,

¹¹ tí ndâ 'duù mbe 'de tó i tí nó náa Jézù bà gí tí nó me gbolò. Tó i tí nó tí bà dù jáá kùro Mbírì, tacó bà wu rẹ̀ Mbírì, ta bà ùlù yí nó.

'Válá a Bìndi-Mbírì

¹² Có tí nó ta go bà 'dè ji yo tí ye nó a có gítí i tí nó mbe 'de ye nó, ndâ ná'vindí. I tí nó tí bà te ye mí gbí zàà nó njaanga a kpokèjì bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù.

¹³ Tacó ndâ àsikèrì mbe kû kpolo tí 'bá m̀ ngáángbá gba m̀ ndâ Rómánò 'dáá gí, ta sè ndâ 'duù gbí gbata Rómà 'dáá gí, kpónó nò ni gí, máa, à te ye m̀ gbí zàà nó a i muu Bìndi-Mbírì.

¹⁴ Bà dù ye gbí zàà nó kû yù a njembí ndâ 'bí ná'vindí ndoo gítí bà koṛo có lí mítí Mbe tí ndoo. Ndú kpónó kû ma có m̀ Bìndi-Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

15 À dú káa yúcó, máa, a go bà tò kii, ta go bà gbòò'bè ta ye ká kú te ndá 'bí 'duù gítí nèté bà ma có gítí Bindi-Mbíri. Káa ndá 'bí 'duù kú bàkà 'do gbí có mì tó njembí.

16 Ndá 'duù ñinó mbe kú bàkà 'do gbí có mì tó njembí nó kú bàkà tacó ndú zè ye níki maa. Ndú delé kú bàkà tacó ndú ñò ni gí, máa, à te ye mí gbí zàà nó a i tacó bà tí muu Banga-Ngú-Có.

17 Káa ndá 'duù tí nó mbe kú ma có gítí Bindi-Mbíri tacó bà tò kii ta ye, delé tacó bà gbòò'bè ta ye nó, kú bàkà káa 'dóó nèté mì ndú gítí mĩri ndú. Ye tà kpèti má kú 'de gbí zàà káa káa kpo se muu gbí ndá i tí nó náa ndú kú bàkà nó, ñinó a i ñinó mbe níki tí ndú.

18 Káa à 'dáá nó me có ji ye ká nó lá! Tacó 'bè gbí òkò tí ndá mbe tiri ta ndá mbe tó njembí kuro ye wálá. Tàkòcò ye kú peteke gítí ndú 'dáá gí ká dúú kú ya tí, tacó ndú 'dáá kú bàkà káa nèté bà ma có gítí Bindi-Mbíri.

À éno! Tàkòcò ye ta o 'dáá gí ká pétékè'i,

19 tacó ye ñò ni gí, máa, bà 'deke tí yo ji Mbiri, gii je bà koni tí mì Bèri-mi-Jézu tí Bindi-Mbíri, bà 'vala ye gí.

20 I ñinó ta go tí ye ngé má, tí i ñinó náa ye kpónó kú kojo có lì míti nó, a có máa, 'bí i 'ví te gúku míti ye lá, ye 'ví dù ta yú njembí ye kpónó á go ñinó cóo-cóo nó. Tacó wàa, ndá 'duù 'ví ùlù ta Bindi-Mbíri á 'do gbí có mì ye. À má a ku, a ku! À má a 'válá, a 'válá!

21 Káa à má gítí ye, i tí nó náa a kú ni 'válá míti nó, tacó tí ye a Bindi-Mbíri. Káa ye bà 'de i gbí bà ci ye me gboló.

22 Káa 'bí có a ñinó máa, ye má kú bàkà a nèté ñinó náa à tí nó, ye 'ví je a 'válá, wèè, ye 'ví je a ku wè?

23 Ye kpónó yee tí bà njèè kpokèji mì ndá 'válá ta ku gí, káa ye ñò 'dóó kpokèji ñinó náa ye 'ví co tí nó ni lá. Go bà co tí kpokèji mì ku, wàa ye 'ví ya gí mì ze ta Bindi-Mbíri tí ye ndii go bà co tí kpokèji mì 'válá gí.

24 Káa ye kojo có máa, yo bà 'de i me gboló a i 'do gbí bà 'vala ye.

25 Ñinó a i ñinó náa ye ñò ni ngbàrángà'i gí nó ká nó. À má éno, ye bà co tí kpokèji mì 'válá. Ye ñò ni gí, máa, ye bà dù tí wuù tacó bà koni yo 'dáá gí, tacó wàa yo 'ví tee njembí yo míti Bindi-Mbíri ta peteke tàkòcò yo dúú kú ya tí.

26 Bà dù ye tí wuù, tacó wàa ye 'ví dele ta ndi ye ya gí mì yo nó, 'ví dù ji yo tí gboló nderè bà ùlù Bindi-Mbíri tí Jézu.

27 Yo ta o 'dáá gí 'ví kii' bà á 'do tí ndá i ñinó mbe kú co ta yo me tí kpokèji mì Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbíri lá nó. Tacó wàa, ye kpèti má ya gí mì yo ká lá, ye 'ví dù me 'dú kú 'di có tí yo, máa, yo kú rò tiiyò tí ndá 'dakò ta có mì yo ká gbaanjé kú koni tí yo tacó bà ru ndi kpokèji mì Banga-Ngú-Có.

28 Yo 'ví ci gúku tí ndá mbe kú jòò gbí có ta yo tacó bà 'visi muu yo 'do tí kpokèji mì Bindi-Mbíri nó lá. Yo dù ta o 'dáá gí ká tí ndá yú 'dakò. Bà epe gba có mì yo gbaanjé nó 'ví dù ji ndú tí serè, náa Mbiri bàkà tacó bà túbà bà mìl ndú ji ndú, káa à 'ví dù tí i bà túbà ji yo éno máa, yo bà dù tí ndá 'válá.

29 À wu ji yo sàà gí, máa, yo bà dù me ká tí ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri cuki lá. Ye delé bà mbu muu wó.

30 Yo kpónó yuu tí yo mí gbí gó tí nó náa yo táánò ñò ye kú gò nó gí. Ye delé kpónó kpòò kú gò káa gó, á go có tí nó náa yo kú 'di nó.

2

Bà si tí Bindi-Mbíri tí i lá

1 Bà 'vala ta ɾè mì Bindi-Mbíri dú má káa i n̄inó mbe kú je wotí jì yo, bà zè yo n̄iki maa mì Bindi-Mbíri dú má káa i mbe kú yìi yo, gbèe Bèri tí nó mì Mbíri nó má kuu gbí njembí yo 'dáá gí, njembí yo dú má káa 'dè njembí, tí njembí ndá mbe n̄ò yè ɾo 'duù,

2 yo tò muu líkí'ò tí nó tí ye nó ta bà koɾo gbèe có. Yo 'vala toko gbaànjé ta tò njembí yo. Nderè bà 'vala yo ta ɾa bà koɾo có mì yo 'ví dù ká gbaànjé.

3 Yo 'ví tò kùì gbí òkò tí yo lá. Yo delè 'ví bàkà 'viya gbí òkò tí yo lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví bàkà tí wó máa yì ma n̄ò jì ndá 'bí ka wó lá, yí 'ví si ndá 'bí ka wó ta o 'dáá gí tí ndá kpóló-kpolo 'duù ndii yí gí.

4 'Duù 'ví koɾo có me ká gítí m̄iri wó cuki lá, yí 'ví koɾo có gítí ndá 'bí ka wó.

5 A 'ví dù gbí muu yo káa gbèe ɾa có tí nó gbí muu Bindi-Mbíri tí Jézù n̄ò:

6 Tú Jézù táánò a tú Mbíri,

káa yí zèè có gítí bà dù yí tí Mbíri n̄ò me kácá-kácá lá.

7 Yí ḡi jee bà dù tú wó tí tú Mbíri nó mí to,

yí ḡi je tú bòò.

À ḡi jò yí je cè kózò tí ndá 'duù.

8 Yí m̄a ḡi 'de tú wó tí tú 'duù,

yí ḡi si tí wó tí i kùro Mbíri lá,

ta bà 'di có mì Mbíri gí mì ku,

náa à kpétí káa bà cì yí mí tí njèèkpe mù,

yí ḡi ùnje gítí gí.

9 Tacó éno, Mbíri ḡi te yí ngéé gí yaà,

bindi yí ḡi gbì ɾè n̄inó mbe wu co tí ndá 'bí ɾè 'dáá gí nó mí muu wó.

10 Tacó wàa, ndá i tàri,

ta ndá i muu to tí nó,

ta ndá i tà to 'dáá gí 'ví ùlù ɾè Jézù.

11 Delè tacó wàa, ndá 'duù 'ví 'dè có ta nje ndú gbí ɾa ndá nje có 'dáá gí,

máa, Bindi-Mbíri tí Jézù a Mbe tí ndoo,

tacó bà wu ta ɾe Mbíri tí Bu ndoo.

Bà tòngbaà go ngba'o muu to tí n̄ò

12 Yo 'do sàà káa ndá mbe kú 'di có mì ye ta o 'dáá gí, ndá tó 'duù mì ye. Káa yo 'ví dù tí ndá mbe 'di có mì ye n̄ò me ká ta o tí nó náa ndoo má kuu ta ndoo a bà gbèe to nó lá. Yo dù kácáá nje n̄eté, tacó bà 'vala m̄iri yo 'do gbí vò i ta 'di á nje yo wálá.

13 Tacó a Mbíri ká kú bàkà n̄eté gbí njembí yo, tacó wàa yo 'ví dù ta go bà bàkà i tí nó mbe kú peteke tàkòcò wó n̄ò.

14 Yo 'ví bàkà ndá i 'dáá gí me ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá. Yo delè 'ví bàkà ndú me ta bà 'dè kòlòwò lá,

15 tacó wàa, yo 'ví t̄u ta bà tí yo tí ndá yè ta vò i mì yo wálá, ta njembí yo ngb̄aràngà'i, tí ndá 'vii mì Mbíri ta bà lê tí yo wálá, gbí òkò tí ndá vóló-volo 'duù tí nó kpónó mbe kú co tí lókó-loko kpokèjì n̄ò. Yo koɾo muu yo éno máa, yo kú 'vala gbí òkò tí ndú go ngba'o.

16 Yo zèè có tí nó mbe kú je 'válá jì yo nó tí kpoò. Tacó wàa, à má wúnò ta o bà co ɾi tí nó tí ɾi bà ḡi Bindi-Mbíri gí bà waa có nó, ye 'ví cè ta cè-'bì éno máa, ye táánò i me kú ngèlè lá. Ye delè ka wu'o me sínò lá.

17 À kpèti kpónó má 'dè có éno máa, à ci mbelè ye ji Mbiri á go bà ci njembí yo ji yí nò, tàkòcò ye bà peteke gí. Có gbí njembí ye delè éno máa, tàkòcò yo 'ví peteke á go bà peteke tàkòcò ye.

18 À má ènò, tàkòcò yo delè 'ví dù pétékè'i, wàa tàkòcò ndoo 'dáá gí 'ví peteke toko gbaànjé.

Ndà Timàtéyò ta Èpàfòròditù

19 Ye kù koṛo có lì míti Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yí 'ví si ye 'ví tuu Timàtéyò ya tí gí mì yo kà gálá, tacó wàa ye má 'di vò ña ñinó náa à tí yo kà nó gí, njembí ye 'ví ki ta tí to.

20 Ye ñò 'bí 'duù káká'i ta tó njembí wó, mbe kù koṛo có ta njembí wó gbaànjé gítí yo bindi wó, wàa ye 'ví tuu yí ji yo nò lá,

21 tacó ndá 'duù mì ze káá 'dáá gí kù bàkà káa ndá 'dóó nètè mì ndú. Ndú kù bàkà me ndá nètè mì Jézù lá.

22 Káa yo ta kpéeti yo ñò ni gí máa, Timàtéyò me có 'di lá. Yí kù bàkà nètè toko ta ye gítí Banga-Ngú-Có, go 'vii mbe kù bàkà nètè ta bu wó.

23 À má ènò, ye má ñò ña ñinó náa à tí ye nó gí, ye ngé kù tuu yí ji yo.

24 'Dóó ye ta miṛi ye ngbá kù koṛo có bà ya gí mì yo kà, náa Mbe tí ndoo má je nó ji ye gí nò.

25 Káa à kpèti ká ènò, ye kù koṛo có éno máa, bà tuu Èpàfòròditù mì ye ji yo a kpóló-kpolo có ngé ndii gí. Yí a ná'vindi ye, yí a ka nètè mì ye, yí a ka ye àsikèri, yí delè a 'duù tí nó náa a yo táánò ká tuu yí gí tí, tacó bà kpolo tí ndá 'bí i ñinó náa à tí nó tacó tí ye.

26 Ye kù tuu yí ji yo, tacó kò'o tí yo tí wó ngé. Njembí wó delè wálá ta go bà ñò yo, tacó yo 'di có sé'i tí nó táánò mbe bàkà yí nó gí.

27 Sé'i tí nó dú me yí tí vò bà i. Yí ñò ndá ku ta ɾo wó, káa Mbiri gii ñò yê ɾo wó gí. Tacó bà cì yí táánò bà zi a ndi mbugo tí nó náa ye kpónó kuu gbí nò.

28 Ye kù tuu yí ji yo gálá tacó wàa njembí ye 'ví 'dèè tí gàa, wàa njembí yo delè 'ví 'dèè ta bà ñò yí.

29 À má ènò, yo te wiṛi míti wó ta líki'o tí yo. Yo tègàrà ña ndá 'duù ñinó go yí nò tí kpoò,

30 tacó yí táánò ñò ndá ku ta ɾo wó tacó bà bàkà nètè mì Mbe tí ndoo. Yí delè gii yuu miṛi wó mí gbí kpalà kù koni ta ye tacó tí yo.

3

Cèe kpokèji 'válá mì ndá mbe kù kili ta rè mì Bindi-Mbiri

1 Ndòngbú có mì ye ji yo go éno máa, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i tacó yo a ndá 'dóó ñinó mì Mbe tí ndoo, ndá ná'vindi ye. Bà cu wáràgà ji yo káká'i gítí gbèe ndá i tí nó me nètè mbe te ɾiki mí gbimbí ye lá. Káa áá bà dù a nètè tacó bà kpolo tí yo.

2 Yo kpolo tí yo 'do tí ndá bô tí nó tí ndá mbe bàkà vò i, tí ndá mbe kù waaka nje kù tí ndú nò.

3 Tacó ndoo me go ndú lá. A ndoo ká ya gí gbí cèe gázà, a ndoo ká kù bàkà i-Mbiri ta woti mì Bèri-mi-Mbiri. Ndoò delè kù cè cè-'bì a i ta rè mì Bindi-Mbiri tí Jézù, ndoo tee njembí ndoo míti dii ndoo lá.

4 Ta ndá ña ñinó 'dáá gí, áá kùtáá bà dù á mì ye a nderè tacó bà tee njembí ye mítí dìi ye. 'Bí 'dakò má 'dè có éno máa, áá mì yì a nderè tacó bà tee njembí yì mítí dìi yì, nderè mì wó nó bà ndii nderè mì ye wáá.

5 Tacó à má gítí ye, à ya ta ye gí gbí gázâ ta sili bîndi bà jò ye vô-nje ta'ò, go i gbí tàkii mì ndá Jùdéyà gí. Ña ye a Ìzìrìyèlì, tí 'vii kòtì Bènjámínò, tí Ìzìrìyèlì gbúú-gbuu, náa ndá bu ye ta nawu ye só káa ndá Ìzìrìyèlì. À má gítí có bà ñu ndi tàkii mì ndá Jùdéyà, ye táánò a mbe kpolo tí tàkii mì ndá Jùdéyà

6 À má gítí có bà tí muu tàkii mì ndá Jùdéyà, ye táánò a mbe kù mèèkè'í tí ndá mbe kù kili ta rè mì Bîndi-Mbíri. À má gí gítí có bà co jáá tí kpokèjì mì có mì Mòze, bà lê táánò tí ye gbaànjé wáá.

7 Ye táánò sàà kùro bà 'de tí ze ta Bîndi-Mbíri kù si ndá i tí nó tí ndá tó i mbe koni ye, káa ye kpónó gí ñò ní gí máa, ndú a ndá i mbe kù ya ta ye gí nje vô i.

8 Ye kpónó ñò 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá i tí nó 'dáá gí ro ye tí i mbe koni ye lá, tacó ye ñò Bîndi-Mbíri tí Jézù tí Mbe tí ye ní ngé ndii gí. Ye ùnje gítí bà bè gbí ndá i 'dáá gí tacó tí wó gí. Ye kpónó kù ñò ndá i ro ye 'dáá gí ká go ndá zùkùmèè, i gbí bà ñò Bîndi-Mbíri ní mì ye ndii i gbí ndá i 'dáá gí gí; ye delè gí ñò ndá i ro ye 'dáá gí tí i lá,

9 tacó wáa ye 'ví 'de tí ta bàndò bà dù ye ngbé mì ze ta Bîndi-Mbíri. Ye kù pà me 'dóó kpokèjì mì ye, tí kpokèjì tí nó mbe si ye kù ñu a ndi có mì Mòze, tacó wáa ye 'ví dù tí tí 'duù jáá kùro Mbíri nó lá. À tí ye kpónó káa go bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri 'do gbí bà tee njembí ye mítí Bîndi-Mbíri. Ñinò a ña kpokèjì bà dù tí 'duù jáá kùro Mbíri, mbe 'bí 'do tí bà tee njembí 'duù mítí Mbíri.

10 Ye kùtáá má ñò Bîndi-Mbíri ní go có tí nó gbí njembí ye nó gí! Ye má ñò wotí tí nó mbe 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nó ní gí! Ye má kònò ña bà kònò sé'í tí nó náa yí táánò kònò nó, bîndi ye 'ví cì ña ku mì wó nó gí, 'bí có mì ye bà dù káká'í wáá.

11 Ñinò a kpokèjì tí nó náa ye kù koṛo có gítí bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye go i mì Bîndi-Mbíri lí mítí nó ká nó.

Bà ya ndíri gítí i ñinó náa a tí

12 Ye kpónó kù bàkà me tí ye, máa, bà lê cee 'do tí ye gí nó lá; ye kù kpòkò a tí ye tacó bà 'de tó i tí nó náa Bîndi-Mbíri zèè ye tí 'duù mì wó, wáa ye 'ví dù go yì nó.

13 Ye kù bàkà me tí ye, máa, ye 'de i tí nó gí nó lá, ndá ná'vindí ye. Káa gbèè i ñinó náa ye kù bàkà nó a bà ò-bà-mbí ndá i ñinó mbe ndii gí nó. Ye kpónó kù bàkà wotí a i gítí ndá i ñinó kùro ye nó.

14 Ye kù jòò tí ye a i gítí bà ya gí kùro tacó bà yee tà é tí nó mì Mbíri, náa yí kù tè ta é tí ndoo ta rè mì Bîndi-Mbíri tí Jézù gítí 'valá tí nó gbíri nó.

15 Ñinò a có náa à 'ví dù gbí muu ndoo tí ndá 'duù ñinó ta gbí dìi ndoo mbe yù gí nó ká nó. Káa ndá 'bí có mbe co tende má kuu gbí muu yo, Mbíri bà 'dè gbí ndú jì yo gí.

16 Káa ndoo 'ví ñu káa ndi kpokèjì tí nó náa ndoo kpónó kuu tí nó.

17 Yo mèlè ndi ña 'valá mì ye nó toko gbaànjé, ndá ná'vindí ye. Yo delè 'ví kpolo ro yo mítí ndá 'duù ñinó mbe kù 'vala go ñinó náa yo ñò 'do mì ze nó.

18 Ye 'dè có tí nó ji yo 'vìlì-'vìlì, káa ye kpónó kù bùù nó a gbí ndí ta ngo-ɾo tà ɾo ye ji yo, máa, a ɲa bà 'vala ndâ 'duù me mbè ká kù njèè gbí òkò tí ndú ta njèèkpè mù mì Bindi-Mbíri.

19 Ndòngbú i tacó tí ndâ mbe kù 'vala gbí ɲa kpokèjì tí nò káa bà mù ndú. Mbíri mì ndú káa i-zó-zò. Ndú kù cè cè-'bí ká ta rẹ ndâ i-nò mì ndú náa ndú kù bàkà nò. Njembí ndú delè ká tí ndâ i muu to tí nò.

20 Káa à má gítí ndoo, 'bá mì ndoo a i gbíri. Mbe 'vala ndoo, tí Mbe tí ndoo Jézú tí Bindi-Mbíri bà gí a i 'do gbíri. Ndo kónó lèngé-lenge kù ù nó a ndi bà gí yí

21 gí bà 'visì jó'dókò dii ndoo tí nó tí i mì ku nó tí wu dii á go dii wó, á ta wotí tí nó mbe si yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ i 'dáá gí nò.

4

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bindi-Mbíri gbí gbata Filípi

1 À má ènò, yo tí ndâ ná'vindí ye, ye zè yo nìkì ma, kò'o tí yo bà zi ye gí! Yo a ndâ mbe kù peteke tàkòcò ye! Yo a ndâ mbe kù njè muu ye! Yo tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò, ndâ tó kómbe ye.

2 Ye kù 'deke tí ye ji ndâ Èvódiyà ta Síndikè máa, ndú 'viindi gbí òkò tí ndú ta rẹ mì Mbe tí ndoo.

3 Ye delè kù 'deke tí ye ji wò tí Sizigúsù tí 'dóo ka ye mbe te koɾi á go gbí rẹ lo tí nò, máa, wò 'ví koni ndâ niì tí nò náa ye nì rẹ ndú sósò'ò nò, tacó a ndú táánò ká rò tíyò seè tí ye gbí gó muu Banga-Ngú-Có, ndú sósò'ò nò, gii je Kèlémèndè, gii je ndâ 'bí ka nètè mì ye 'dáá gí. Rẹ ndú nò 'dáá gí kù gbí wáràgà mì ndâ 'válá.

4 Có gbí njembí ye ji yo éno máa, yo 'vala ta Mbe tí ndoo ta pétékè tàkòcò yo. Ye bà bùù gbí ndí có tí nó ji yo. Có mì ye ji yo éno máa, yo dù ta pétékè tàkòcò yo.

5 Yo 'ví 'vala ta ndâ ɲa ndâ 'duù 'dáá gí ta tó njembí yo, tacó Mbe tí ndoo kpónó-kpónó kèjì.

6 Njembí yo 'ví mù tacó 'bí ɲa i ngé gí lá. I má mì yo wálá, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri, yo tù 'bí yo ji yí, yo 'deke rẹ ndâ i tí nó náa ndú mì yo wálá nó ji yí, yo 'dè nìkì maa ji yí.

7 Bindi ɲa 'dè njembí tí nó mì wó tí Mbíri náa ɲa mì 'bí 'duù muu to tí nó ngé gí wálá nó 'ví kpolo tí njembí yo, yí delè 'ví kpolo tí bà koɾo có mí yo tacó yo a ndâ ɲinó mì Bindi-Mbíri tí Jézú.

8 Ndòngbú có mì ye ji yo éno máa, yo 'ví si à 'ví yè gbí njembí yo káa yúcó, ndâ ná'vindí ye. Yo si à 'ví dù gbí muu yo káa cèe có, ta có ɲinó jáá, ta có ɲinó tí tó có, ta ngbáràngà có, ta tó rẹ. Yo 'ví koɾo có ká gítí ndâ i ɲinó mbe 'vii tí ndâ i náa à 'ví ùlù ndú nò.

9 Yo ya gí kùro ta bà bàkà ndâ i tí nó náa yo táánò tala bà bàkà ndú 'do mì ye, ta ndâ i ɲinó náa ye nìbà ndú ji yo nò. Yo bàkà go ndâ có ɲinó náa yo 'di 'do gbí nje ye, ta ndâ i ɲinó náa yo táánò ɲò ye kù bàkà nò, bindi Mbíri tí mbe je 'dè njembí ji yo bà si yo 'ví dù nìkì maa dúú bà ya tí .

Páwòlò 'dè nìkì maa tacó ndâ i-nambeè náa à je ji yí

10 'Bí có mì ye tacó bà 'dè ji yo a ɲinó máa, tàkòcò ye peteke gítí yo tacó bà koni ye mì yo ngé ndii gí. Tàkòcò ye delè gii peteke gítí Mbe tí ndoo ngé ndii gí, tacó yo kpónó 'bità bà koɾo có gítí bà tù 'bí yo ji ye káká'í gí.

Yo táánò kù koṛo có tí ye, káa a i náa yo 'de kpokèjì bà tùbà tí yo tí gí se lá.

¹¹ Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa ye kù ce a célè yê tí ye á ji yo nò lá. Tacó ye ni bà 'vala mīri ye ta ŋa i ñinó náa à kuu mī ye nó gī.

¹² Ye ni bà 'vala gbí yê gī. Ye delè ni bà 'vala gbí dà gī. Ye a ká gázà, ye ñò tiri gítí bà 'vala tí ndá bándò 'dáá gī ni gī. Ye giù ñò tiri gítí bà 'vala gbí tó o, ta bà 'vala gbí vò o ni gī. Ye má ta yēŋi, có mī ye wálá. Ye delè má ta go tí ye, có mī ye wálá. I má mī ye wálá, ye ñò lì'vì gítí bà 'vala ye gī. I delè má jee tí míti ye á to, ye ñò lì'vì gítí bà 'vala ye delè gī.

¹³ Wotí bà bàkà ndá i 'dáá ta rē 'Duù tí nò mbe je wotí á ji ye nó kuu tí ye.

¹⁴ Kpétí ká ènò, yo táánò bàkà ji ye a nambeè, náa yo konì ta ye gbí vò i tí nò mbe 'de ye, náa ye kpónó tí kuu gbí zàà nò.

¹⁵ Yo tí ndá 'duù gbí gbata mī Filípò ñò ta kpéétí yo ni gī, máa, ta o tí nó náa ye táánò kù ñjè nó 'do gbí to Mèsidóniyà ta o bà 'bità bà ma Banga-Ŋú-Có mī ye kà nó, ndá 'bí mbe kù kili ta rē mī Bìndi-Mbíri 'do bà 'bí to jé mbe tù 'bì ndú ji ye, máa, «À nò» káa ye giù lì 'bì ye gí tà 'bì ndú gī nò, wálá. Áá táánò káa yo ká kù ñò yê tí ye.

¹⁶ Tacó à kpétí ká ta o tí nó táánò náa ye tí kuu gbí gbata Tèsalónikà nó, ye kì 'bì ye gítí bà koni ye mī yo yee gbí sósò'ò.

¹⁷ Gbí có tí nò me éno máa, ye kù mòkò a tàkò i-nambeè nò lá; ye kù mòkò a tàkò i ñinó mbe kù jò mboo ji yo nò.

¹⁸ Ndá i ñinó ta go ndú tí ye nó kpónó 'dáá gī kuu mī ye. Yì ye kpónó yè ngé yee tàkòcò ye. Tacó ndá i-nambeè tí nó náa yo tuu ta Èpàfòròditù á ji ye nó yee tí ye gī. Ndú go ndá i ta banga pò ndú, náa à kù ci ji Mbíri, tí ndá i-cí-ci mbe niki tí Mbíri, náa yí lì 'bì wó gí tà ndú gī.

¹⁹ Mbíri mī ye bà ko mboo nambeè mī yo náa yo bàkà ji ye nò ji yo me gbolò ta rē mī Bìndi-Mbíri tí Jézù, tacó Mbíri kù 'va 'bì wó ká mí gbí i.

²⁰ À ùlù Mbíri tí Bu ndoo kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Ndòngbú bà 'vee 'vé mī Páwòlò

²¹ Ye 'vee ndá 'duù ñinó mī yo kà tí ndá tó 'duù mī Mbíri nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gī. Ndá ná'vindí ndoo ñinó mbe kù dù toko ta ye káá nó delè 'vee yo ma.

²² Ndá 'duù mī ze káá 'dáá gī, 'dóó ndá 'duù 'bá mī ngáangbá gba mī ndá Rómánò, 'vee yo ngé ndii gī.

²³ Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, nambeè mī Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gī.

Páwòlò cu wáràgà jì ndâ mbe kù kili ta ɽè mî Bindi-Mbíri gbí gbata KÒLÓSÌYÀ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, mbe gí tí tú mî Bindi-Mbíri tí Jézù 'do gbí có mî Mbíri ká kù cu wáràgà tí nò; ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta ná'vindi ndoo Timátéyò

² jì ndâ 'duù mî Mbíri gbí gbata Kòlòsiyà, tí ndâ ná'vindi mbe kù 'vala toko ta Bindi-Mbíri ta njembí ndú gbaànjé. Ze kù 'deke tí ze máa Mbíri tí bu ndoo 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo.

Bà 'deke tí ta bà 'dè nìkì maa jì Mbíri

³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkì maa jì Mbíri tí Bù mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze jì Mbíri á tacó tí yo.

⁴ Tacó ze 'di tàwo bà tee njembí yo mítí Bindi-Mbíri tí Jézù, ta tàwo bà zè ndâ 'duù mî Mbíri 'dáá gí nìkì maa mî yo gí.

⁵ Tacó à kù kpolo tí i tí nó náa yo kù koɽo có lî mítí nó á mí gbíri. Yo 'di có gítí i tí nó náa yo kù koɽo có lî mítí nó kpédélé'í ta o tí nó náa yo ù ta nje á gítí yúco tí nó tí Banga-Ngú-Có nò.

⁶ Banga-Ngú-Có kù jò 'vèè cee muu to tí nó 'dáá gí, jé ká go bà 'vèè có tí nó gbí òkò tí yo 'do tí kpédélé o tí nó náa yo táánò 'di ta gbí yúco gítí nambeè mî Mbíri,

⁷ á go njìnó náa yo 'di 'do mî Èpáfàràsì tí tó ka ze, náa ze kù bàkà nètè ta ndú. Yí a 'duù njìnó mbe kù bàkà nètè mî Bindi-Mbíri ta njembí wó gbaànjé bindi ze.

⁸ À delè a yí ká dità tó njembí bà zè tí tí nó náa Bèri-mi-Mbíri je jì yo nó jì ze.

⁹ 'Do tí o tí nó náa Èpáfàràsì 'dè ta có jì ze nó, ze yee tí wúnó jé waa 'do tí bà 'deke tí ze jì Mbíri tacó tí yo lá. Ze ta o 'dáá gí kù yù nambeè á 'do mî wó, máa, yí 'ví je muu tacó bà bàkà go có mî wó jì yo me gbolò. Ze delè kù yù 'do mî Mbíri, máa, yí 'ví je bà 'di gbí-o gítí ndâ có mî wó jì yo.

¹⁰ Ze delè kù 'deke tí ze jì Mbíri máa, yí 'ví si yo 'ví 'vala go có mî Mbe tí ndoo, tí ña 'valá njìnó mbe kù peteke tàkòcò wó ta o 'dáá gí nò. Tacó wàa, 'valá mî yo 'ví dù a 'valá njìnó ta i ká gbí gbí ndâ ña ndâ tó nètè 'dáá gí, wàa muu yo 'ví njaanga gítí bà ò mî Mbíri nì .

¹¹ Ze delè kù 'deke tí ze jì Mbíri máa, yí 'ví dù gbí ngba wó 'ví je wotí jì yo me gbolò, tacó wàa yo 'ví zèè njembí yo, ta wotí bà kònò ndâ i 'dáá gí túkà'í ta tàkòcò yo pètékè'í ta o 'dáá gí.

¹² Yo 'ví 'dè nìkì maa jì Buu tí mbe bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá 'vii ká 'vii ta ndâ 'duù tí nó náa yí tí Mbíri kaa ndú mò gí mî wó gbí ngba'o gí nò.

¹³ Yí 'vala ndoo 'do gbí wotí mî 'dí'di'o mî vò i, bindi yí gù 'dòkò ndoo gí 'bá mî kpóló-kpolo 'Vii mî wó

¹⁴ mbe njaanga mîri ndoo 'do gbí vò i, ta bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndâ vò i mî ndoo.

Ndâ nètè mî Jézù

¹⁵ Bindi-Mbíri je a kózò tí Mbíri náa ndoo ò yí lá.

Yí a 'vii-kíri, tí kùro ndâ i tí nó náa Mbíri suu ndú nó 'dáá gí.

¹⁶ Tacó a yí ká suu ndâ i tàrì, ta ndâ i muu to tí nó 'dáá gí.

A yí ká suu ndâ i ñinó náa ndoo kù ñò ndú ta ɾo ndoo nó,
ta ndâ i ñinó náa ndoo ñò ndú ta ɾo ndoo lá nò.

A yí ká suu ndâ gba, ta ndâ mbe to.

A yí ká suu ndâ mbe zogo 'bá, ta ndâ mbe wotí.

Mbíri je wotí bà suu ndâ i 'dáá gí a i ji yí.

Mbíri suu ndâ i 'dáá gí tacó tí wó.

¹⁷ Yí táánò sàà kuu tí kùro o bà suu ndâ i 'dáá gí.

A wotí mì wó ká kù eɾe ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé.

¹⁸ A Bindi-Mbíri ká kù túbà kpokèji bà co tí

ji ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ɾè mì wó tí Bindi-Mbíri nò.

Yí a ɾèngbó 'válá.

Áá táánò jò yí tí 'vii-kíri mì ndâ ku,

tí kpédélé ku mbe 'vala 'do gbí muu'dú wó

tacó wàa yí 'ví dù tí kpédélé 'duù gbí ndâ i 'dáá gí.

¹⁹ Mbíri bàkà éno tacó wàa ndâ i tí nó 'dáá gbí tú yí tí Mbíri nò

'ví dù kuu gbí tú 'Vii mì yì.

²⁰ Mbíri tuu a 'Vii mì wó gí bà 'viindi kpokèji gbí òkò tí ndú

ta ndâ i muu to tí nó, ta ndâ i tàrì.

A bà cì 'Vii-mì-Mbíri míti njèèkpè mû

ká si njembí Mbíri 'ví 'dèè gítí ndâ i 'dáá gí.

²¹ Káa yo, yo ta 'bí o táánò kù dù me 'dú 'do tí Mbíri, yo gbí ndâ o tí nó táánò a ndâ ku'di tí Mbíri tacó njembí yo gbí o tí nó táánò a vò njembí, yo delè gbí ndâ o tí nó táánò a ndâ mbe bàkà vò i,

²² káa yí kpónó 'viindi nambeè gbí òkò tí yo ta ndú ta 'dóó dii wó ta bà cì 'Vii mì wó. Mbíri bà kaa yo mò gí mì wó tí ndâ ngbàrangà 'duù ta vò i mì yo wálá kùro wó,

²³ náa yo má ùnje gítí yúco ta njembí yo gbaànjé, yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò toko ta Bindi-Mbíri, yo 'ví koɾo có ta njembí yo sósò'ò gítí i tí nó náa Banga-Ngú-Có ci yo gítí nó lá nò, Banga-Ngú-Có tí nó náa à ma ji ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, náa ye tí Páwòlò a bòò mbe kù ma nò.

Páwòlò bàkà nèté ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bindi-Mbíri

²⁴ Tàkòcò ye kpónó peteke gítí bà kònò sé'i mì ye muu yo gí. Tacó bà kònò sé'i mì ye cee sè ndâ bà kònò sé'i mì Bindi-Mbíri á muu dii wó, tí ndâ mbe kù kili ta ɾè mì wó tí Bindi-Mbíri nó gí.

²⁵ Káa áá táánò bàkà ye tí bòò mì ndâ mbe kù kili ta ɾè mì Bindi-Mbíri; Mbíri je nèté tí nó ji ye, máa ye bàkà tacó tí yo. Nèté tí nó a bà ma Banga-Ngú-Có mì wó ji yo.

²⁶ Banga-Ngú-Có tí nó táánò a có kóó náa Mbíri ngùù 'do tí ndâ 'duù gbí ndâ ká o gí, káa yí kpónó 'dè gí sè ji ndâ 'duù mì wó gí.

²⁷ Mbíri 'dè có kóó tí nó gí sè ji ndâ 'duù mì wó, 'do ká gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó, tacó wàa, yo tí ndâ 'duù ñinó náa yo me ndâ Jùdéyà lá nó 'ví 'di ta seɾè banga có kóó tí nó. Có kóó tí nó éno máa, Bindi-Mbíri kuu gbí njembí yo, tí 'duù náa yo kù koɾo có gítí bà dù gbí ngba Mbíri lí míti wó.

²⁸ Tacó éno, ze kù ma có tí Bindi-Mbíri, ze kù ci ndâ 'duù 'dáá gí ta muu tí ze náa Mbíri ká je ji ze, delè kù nibà i ji ndâ 'duù 'dáá gí ta gbèe ña muu

tí nò, tacó wàa ze 'ví ya ta ndâ 'duù 'dáá gí gí kùrò Mbířì tí ndâ yú 'duù mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbířì.

²⁹ Njìnò a gbí nderè cò tí nó náa ye kù bàkà ta nètè tí kpoò ta gbolò wotí tí nó náa Bìndi-Mbířì je jì ye nó ká nò.

2

¹ Go bà si yo 'ví nò ni éno máa, ye kù bàkà nètè tí kpoò tacó tí yo, ta ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésiyà, delè tacó tí ndâ 'bí 'duù njìnò jé mbe nò ye ta ọ̀ ndú lá nó, kuu tí ye.

² Ye kù bàkà nètè tí kpoò nò, tacó bà je wotí mí gbí njembí ndú, tacó wàa ndú 'ví zè tí ndú gbí òkò tí ndú nìkì maa, wàa ndú 'ví dù toko gbaànjé. Tacó wàa muu ndú 'ví dù ngbàrángà'ì gítí bà 'di gbí cò kóó mì Mbířì. Cò kóó tí nò mì Mbířì tí Bìndi-Mbířì,

³ tí mbe njaanga njekèjì gálá bà 'di gbí-o ta muu mì Mbířì.

⁴ Ye 'dè cò tí nó jì yo, tacó wàa yo 'ví si 'bí 'duù 'ví eendi yo ta bà toọ̀ bàà mítí ndâ mbù 'vérè mì wó lá.

⁵ Tacó ye kpèti me mì yo ká lá, njembí ye ká gá'dáá tí yo, tàkòcò ye delè kù peteke gítí cò bà ẹ̀re gba cò mì yo tí kpoò kù tee ta njembí yo mítí Bìndi-Mbířì nò.

Bìndi-Mbířì gí ta yúco 'válá

⁶ Yo lè má ùnje gítí Bìndi-Mbířì, tí Jézù tí Mbe tí ndoo gí, yo 'vala toko ta yí.

⁷ Yo 'ví nanaka mítí wó go cá tí ngbù títití; yo sì 'bá mítí wó, yo tee njembí yo mítí wó tí kpoò, á go cò tí nó náa à nìbà jì yo nò, wàa yo 'ví 'dè nìkì maa jì Mbířì ta njembí yo gbaànjé.

⁸ Yo 'ví kpolo ọ̀ yo, máa, 'bí 'duù 'ví bàkà yo tí ndâ i mì wó ta bà eendi yo ta ndâ sú bà nìbà i ta ẹ̀ngbó ndú 'do ká mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ kpo-kpò bààcì, á bìndi bà nìbà i tí nó mbe gí 'do mì Bìndi-Mbířì nó lá.

⁹ Tacó ndâ i tí nó 'dáá gbí tú Mbířì nó 'dáá gí kù 'vala gbí diti Bìndi-Mbířì.

¹⁰ Tacó éno, ndâ i 'dáá gí kuu mì yo tacó yo kù 'vala toko ta Bìndi-Mbířì. Yí a gba mì ndâ bààcì ta ndâ gba 'dáá gí.

¹¹ Áá táánò ya ta yo gí gbí gázà 'do gbí cò bà dù yo toko ta Bìndi-Mbířì, káa à me 'duù ká waaka nje kú tí yo gbí gázà tí nó lá. Gázà tí nó a bà too dù yo tí nó mbe yè ta vò i gí nó 'do tí yo gí, tí gázà náa a Bìndi-Mbířì ká bàkà.

¹² Tacó bà caka tí yo táánò 'vii ká 'vii go bà duu yo toko ta Bìndi-Mbířì, Mbířì delè táánò 'vala yo 'do gbí muu'dú yo ta ndú, á 'do gbí cò bà tee njembí yo mítí wotí mì wó tí Mbířì tí mbe 'vala Bìndi-Mbířì 'do gbí muu'dú wó.

¹³ Yo táánò a ndâ ku, náa ndâ vò i mì yo, gii je bà ya yo gí gbí gázà tacó bà 'dii kù a 'do tí yo lá mì yo gí, káa Mbířì gii 'vala yo toko ta ndâ Bìndi-Mbířì ta bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndâ vò i mì ndoo 'dáá gí gí.

¹⁴ Mbířì sì cò gítí i tí nó táánò muu ndoo náa kózò tí ndoo 'ví sì cò nó mí to, ta bà gbi i tí nó mítí njèèkpè mû.

¹⁵ Bìndi-Mbířì kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta ndâ bààcì mítí njèèkpè mû, ta bà si ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí kù nò bà ko tàkò ndú go bà ko tàkò ndâ 'duù gbí zàà ta o tí nó náa ndâ 'duù kù ko yí ta o bà kpò nje ndú mì wó nò.

16 À má éno, yo si 'bí 'duù 'ví 'viiki yo gítí có i-zó-zò, ta có gítí pe lá. Yo delè 'ví si 'duù 'ví 'viiki yo gítí có ndâ kpo-kpò o, ta có gítí ngú pì, ta có gítí Ri bà wotí gbí tàkùlì m̀ì ndâ Jùdèyà lá.

17 Ndâ i tí nò 'dáá káa ndâ tàzo i tí nó kèjì nò; cèe i tí nó kèjì nó a i m̀ì Bìndi-Mbírì.

18 Yo 'ví si ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta bà mà tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kù ùlù ndâ basilì nò, 'ví zò yo lá. Ndú kù wu gbí tí ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe kù nò ndâ i gbí rìl, káa gbí ndâ có m̀ì ndú nò wálá, tacó à yè gbí muu ndú káa go ndâ i gítí m̀ìrì ndú.

19 Nètè m̀ì ndú káká'i ta Bìndi-Mbírì tí Kùro ndâ mbe kili ta r̀è wó nó wálá. Káa a Bìndi-Mbírì ká kù ko nje ndâ mbe kù kili ta r̀è wó, a yí ká kù si ndú 'ví dù toko gbaanjé go bà 'deeke ndâ bà to tí 'duù m̀ì ndâ 'bìli ta ndâ yèlè kù uu go có m̀ì Mbírì.

Bìndi-Mbírì g̀ì ta ngú 'v́alá

20 Yo táánò má c̀ì ta ndâ Bìndi-Mbírì g̀ì, wotí m̀ì ndâ bààcì muu to tí nó gítí yo wálá. À má éno, yo kù 'vala go i m̀ì ndâ 'duù muu to tí nó tacó yè? Yo kù 'di ndâ ña có tí nó máa,

21 «Zèè i ñinó lá,» «I ñizó 'ví di gbí nje lo lá,» «Gàà 'bí ñinó lá,» nó tacó yè?

22 Ndâ có tí nó káa ndâ có m̀ì ndâ 'duù á muu to tí nó, tacó à má zò i-zó-zò g̀ì, à zò g̀ì.

23 Bà 'di ndâ có tí nó go tó i nó. Ndú go ndâ có mbe si 'duù 'ví zè Mbírì nìkì co tí ñinó sàà kùro nó g̀ì, ndú delè go ndâ có mbe si 'duù 'ví si tí wó tí i lá, delè mbe si yí 'ví kpolo tí d̀ìl wó, káa wotí tí ndú gítí ndâ i gbí kù 'duù wálá.

3

1 Mbírì táánò 'vala yo 'do gbí ku ta ndâ Bìndi-Mbírì g̀ì. À má éno, yo kojo có kpolo ma a i gítí ndâ i ñinó gbírì, tí bàndò tí nó náa Bìndi-Mbírì kù ki tí wó pí jàlambà m̀ì wó gbí kù 'bì m̀ì Mbírì tí nó.

2 Yo 'ví kojo muu yo kpolo ma a i gítí ndâ i gbírì, me gítí ndâ i muu to tí nó lá.

3 Tacó yo táánò c̀ì g̀ì, káa à kpónó ngùù 'v́alá m̀ì yo mí m̀ì Bìndi-Mbírì tí mbe kù d̀ì á m̀ì ndú ta Mbírì.

4 Káa ta o bà 'vanda Bìndi-Mbírì tí 'v́alá m̀ì yo nó wúnò g̀ì ọ ọ, yo delè bà 'vanda ta ndú g̀ì gbí ngba'o.

Ndâ ká 'v́alá ta ngú 'v́alá

5 Yo ziki ndâ vo-vò i tí nó ta go ndú tí yo muu to tí nó nó 'do gbí njembí yo g̀ì: bà bàkà bangbaya, bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii á ọ 'bá lá, bà dù ta go ndâ vò i, ta bà dù ta gbolò njembí, tí bà si ndâ i 'dáá g̀ì tí ndâ i bà ùlù ndú go bà ùlù Mbírì.

6 Tacó a ndâ ña ndâ vò i tí nó ká kù si kpo-tàkòcò m̀ì Mbírì 'ví t̀è ndâ mbe 'd̀ì có m̀ì wó lá.

7 Káa yo táánò sàà kù ọ a ndi ña ndâ vò i tí nó, ta o tí nó náa ndú gèè b̀è ndú mí muu yo g̀ì nò.

8 Káa yo kpónó 'ví duu guù, wàa yo 'ví ǹè ndâ kòlòwò, ta kpo-tàkòcò, ta bà bàkà i ñinó mbe kù m̀ìlìsè tí ndâ 'bí 'duù, ta bà 'd̀è vò có, ta bà 'd̀è zu có, á mí gbí .

⁹ Yo 'ví 'dè 'vèrè á jì ndâ 'bí ka yo lá, tacó yo kpónó sí ká ña bà 'vala ndò mì yo táánò nó, ta ndâ ká cè bà bàkà i mì wó táánò nó, mí to gí.

¹⁰ Yo kpónó kù 'vala a ngú ña 'válá, náa à kù 'visì muu yo ta o 'dáá gí tí ngú muu tacó bà je cè kózò tí mbe suu yo.

¹¹ Gbí ngú ña 'válá tí nò, 'bè gbí òkò tí ndâ Ìgírìgì, ta ndâ Jùdèyà wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ mbe ya gí gbí gázà ta ndâ mbe ya gí gbí gázà lá wálá, 'bè gbí òkò tí ndâ 'duù ñìnó ta nje có mì ndú me có Ìgírìgì lá nó, ta ndâ mbe 'di gbí-o lá, ta ndâ i-zógó-zogo, ta ndâ 'duù ñìnó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá nó, wálá. I 'dáá gí káa Bìndi-Mbírì, Bìndi-Mbírì delè a mbe toko ndâ i 'dáá gí.

¹² Mbírì zè yo nìkì ma, bìndi yí gù cu 'bì wó mí tí yo tí ndâ 'dóó 'duù mì wó gí. À má éno, yo 'vala ta ndâ 'duù ta pétékè có, yo bàkà nambeè jì ndâ 'duù, yo sí tí yo tí i lá, yo dù tí ndâ 'dè 'duù, yo delè 'ví zèè njembí yo.

¹³ Yo kòno tí yo gbí òkò tí yo, 'bí 'duù gbí òkò tí yo má bàkà vò i ta wò, wò 'ví je à-cee-gí jì yí, á go ñìnó náa Mbe tí ndoo je ta à-cee-gí jì yo nò.

¹⁴ Káa tó bà zè tí a kpóló-kpolo i co tí ndâ i 'dáá gí, mbe kù èrè ndâ i 'dáá gí toko gbaànjé.

¹⁵ Yo 'ví si 'dè njembí tí nó náa Bìndi-Mbírì je jì yo nó 'ví túbà kpokèjì á jì yo, tacó ñìnó a nderè bà tè'é tí yo toko gbaànjé máa yo dù tí ndâ bà to tí gbèè dii nó ká nò. Nògí, yo 'dè nìkì maa jì Mbírì.

¹⁶ Yo 'ví si ndâ có mì Bìndi-Mbírì 'ví dù gbí njembí yo me gbolò. Yo ñibà i, yo delè 'ví kpo-gbì-tà-tù yo gbí òkò tí yo ta muu yo me gbolò. Yo cè cè 'dò gbí wàràgà mì Mbírì jì Mbírì, yo ùlù rẹ wó gbí cè, yo cè ndâ cè tí nó náa a ci ndú jì Mbírì gí nó jì yí, ta bà 'dè nìkì maa gbí njembí yo.

¹⁷ Yo 'ví 'dè ndâ có 'dáá gí, yo delè 'ví bàkà ndâ i 'dáá gí, ta rẹ Mbe tí ndoo Jézù, ta 'dè nìkì maa jì Mbírì Buù ta rẹ mì wó.

Ña bà 'vala ndò mì ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì 'bá mì ndú gbí ngú 'válá

¹⁸ Yo tí ndâ nawù ndâ 'dakò 'ví 'di có mì ndâ 'dakò mì yo, tacó ñìnó a i ñìnó náa yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì 'ví bàkà nó ká nò.

¹⁹ Ndâ bu ñi, yo zè ndâ nawù yo nìkì maa, yo 'ví dù ta ndú 'bùrùkú-'bùrùkù lá.

²⁰ Yo tí ndâ 'vii ta o 'dáá gí 'ví 'di có mì ndâ bu yo ta nawu yo. Tacó ñìnó a i ñìnó mbe kù peteke tàkòcò Mbírì nó ká nò.

²¹ Yo tí ndâ bu ndâ 'vii, 'ví kpolo tàkòcò ndâ 'vii mì yo lá, tacó yo bà gba gbí kù ndú.

²² Yo tí ndâ i-zógó-zogo 'ví 'di có mì ndâ 'duù tí nó tí ndâ mbe tí yo muu to tí nó nó 'dáá gí. Káa yo 'ví bàkà éno me ká mí tí rọ ndú tacó bà peteke tàkòcò ndú lá, yo bàkà ta njembí yo gbaànjé, tacó bà te duù mí tí Mbe tí ndoo.

²³ 'Duù kpèti má kù bàkà káa ña nètè yè wè, yí 'ví bàkà ta njembí wó gbaànjé, goolá yí kù bàkà a nètè mì Mbírì, me nètè mì ndâ 'duù lá.

²⁴ Yo 'ví te mí gbí muu yo éno máa, Mbírì bà ko mboo nètè mì yo jì yo ta bà bàkà yo tí ndâ 'vii-'bá mì wó, tacó yo kù bàkà nètè a i jì Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì.

²⁵ Káa Mbírì bà kèèndè vò i mì ndâ mbe bàkà vò i jì ndú, tacó yí me mbe nò gbíro 'duù gítí bà waa có mì wó lá.

4

1 Ndâ mbe tí ndâ i-zógó-zogo, yo zèè ndâ i-zógó-zogo mì yo ta tó 'bi. Yo te mí gbí muu yo máa, Mbe tí yo delè kuu gbíri.

Pàwòlò kpo-gbì-tà-tù ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbìrì

2 Yo nanaka muu yo mítí bà 'deke tí yo jì Mbìrì. Yo 'ví kpolo tí yo, yo delè 'ví 'dè nìkì maa jì Mbìrì ta o tí nó náa yo má kù 'deke tí yo.

3 Yo 'deke tí yo jì Mbìrì máa, yí 'ví njaanga kpokèjì bà ma có kóó mì Bìndi-Mbìrì jì ze. Tacó ònínó a nderè có tí nó náa ye kpónó kuu gbí zàà nó ká nò.

4 Yo 'deke tí yo jì Mbìrì máa, yí 'ví si ye 'ví ma có tí nó ngbàrángà'i, á go ònínó náa à tí nó.

5 Yo 'ví bàkà i ta ndâ 'duù ònínó náa ndú me ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbìrì lá nó ta muu tí yo. Yo si o tí nó náa yo kuu bà gbèè to ta ndú nó tí o náa Mbìrì wu jì yo tacó bà konì ndú.

6 Yo ta o 'dáá gí 'ví 'dè banga nje, tí nje ònínó ta gbí a gbí nó ta ndú, tacó wàa yo 'ví nì ta bà 'vìsì có jì ndú 'dáá gí.

Ndâ ndòngbù 'vé

7 A Tikíkùsù ká bà 'dè ndâ có ònínó náa à tí ye kàà nó jì yo. Yí a tó ná'vìndí ndoo, yí delè a 'duù ònínó mbe kù bàkà nètè ta njembí wó gbaànjé, tí ka ndoo bòò mì Mbe tí ndoo.

8 Ye kù tuu yí tacó wàa yí 'ví 'dè ndâ có ònínó náa à tí ze kàà nó jì yo, wàa yí delè 'ví je wotí jì yo.

9 Ye kù tuu ndâ Tikíkùsù jì yo ta 'bí kpóló-kpolo ná'vìndí ndoo mbe tee njembí wó 'dáá gí mítí Bìndi-Mbìrì, ta rè wó a Ònésimò, tí 'dóó 'duù mì yo. Ndú bà 'vanda ndi ndâ i ònínó mbe bàkà tí mì ze kàà nó gbaànjé-gbaànjé jì yo gí.

10 Àrisítàrikù tí ka ye náa ze kpónó kuu gbí zàà ta yí 'vee yo ma. Màrikò tí nó tí ná'vìndí Bàránábà, náa à 'dè có gítí wó á jì yo sàà gí nó, má ya gí mì yo kà, yo 'ví te wìrì mítí wó.

11 'Dakò tí nó ta rè wó a Jézù, náa à kù nì Júsitò mítí wó nó delè 'vee yo ma. Ndâ 'dakò tí nó a ndâ 'duù ta'ò cuki, tí ndâ Jùdèyà ònínó, kpónó náa ze kù bàkà nètè gítí 'bá mì Mbìrì á ta ndú, ndú delè kù konì ye ngé ndii gí.

12 Èpáfàràsì tí nó tí 'bí 'duù mì yo gbaànjé, tí bòò mì Bìndi-Mbìrì tí Jézù nó, 'vee yo ngé ma. Yí ta o 'dáá gí kù 'deke tí wó jì Mbìrì ta njembí wó gbaànjé tacó tí yo, tacó wàa yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù, ta kponje nje yo gítí bà bàkà go có mì Mbìrì wálá.

13 Ye bà 'dè có ta yúcó muu wó gí, máa, yí kù bàkà nètè tacó tí yo ta ndâ 'duù gbí ndâ gbata Làwòdésiyà ta Iyèràpólìsì ta wotí ká tí.

14 Ndâ Lúká tí nó tí tó mbe kù bàkà yèè jì ndâ 'duù nó, ta Démàsì 'vee yo.

15 Ye 'vee ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésiyà 'dáá gí, ye delè gii 'vee nù tí nó tí Nífà, ta ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbìrì mí 'bá mì wó nó 'dáá gí.

16 À má 'deke wáràgà tí nó jì yo gí, yo 'ví te mí gbí muu yo máa, yo 'ví ya gí bà 'deke á jì ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbìrì gbí gbata Làwòdésiyà. Yo delè 'ví 'deke 'bí wáràgà mì ye tí nó náa ndâ 'duù gbí gbata Làwòdésiyà bà tuu jì yo nò.

¹⁷ Yo 'ví 'dè có ji Àrikípúsù máa, «Te mí gbí muu lo máa, wò 'ví cee nèté tí nó náa Mbe tí ndoo je ji wò nô.»

¹⁸ Njínó káa 'dóó ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó mí gbí wáràgà tí nó nó ta 'bì ye ji yo. Yo 'ví ò-bà-mbí ye gbí zàà lá. Ye kù 'deke tí ye ji Mbíri máa, yí 'ví bàkà nambeè ji yo.

KPÉDÉLÉ TÈSÀLÓNÌKÀ

Kpédélé bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlònìkà

1 Muu ze tí ndâ mbe kù cu wáràgà tí nó a ndâ 'duù ta'ò: ònínó a ye tí Páwòlò, gii je Silivánò, gii je Timàtéyò, ká kù cu wáràgà tí nó jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlònìkà, tí ndâ 'duù mì ndâ Mbírì Buù, ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì. Ze kù cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze jì Mbírì máa, yí 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo. Yí delè 'ví sí yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Na cè bà 'vala ndâ 'duù gbí gbata Tèsàlònìkà, ta ò cè bà tee njembí ndú mítí Mbírì

2 Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkì maa jì Mbírì tacó tí yo 'dáá gí. Rẹ̀ yo delè jé waa 'do gbí nje ze ta o tí nó náa ze má kù 'deke tí ze jì Mbírì nó lá.

3 Bà mbí ze delè jé ta 'bí rì gbaànjé ò tí ndâ nètè tí nó náa yo kù bàkà 'do gbí có mì bà tee njembí yo á mítí wó tí Mbírì nó lá; bà mbí ze jé ò 'do tí ndâ nètè tí nó 'dáá gí náa yo kù bàkà ta tó njembí yo gítí Mbírì nó lá; à delè jé ò 'do tí bà koṛo có mì yo lì kácáá mítí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì lá.

4 Ze ò ni gí, máa, Mbírì zè yo nìkì ngé ndii gí, ndâ ná'vindí ze. Ze delè gii ò ni gí, máa, a yí ká cu 'bì wó mítí yo, máa, yo dù tí ndâ 'dóó ònínó mì.

5 Ze ò ni ènò gí, tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze táánò ma jì yo nó me káa bodo có sínò lá. Ze ma jì yo a có ta wotí ká tí , tí wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, tí có náa ze ò ni tí yúco gí. Yo delè ò ni ènò 'do tí ò 'válá tí nó náa ze táánò kù 'vala tacó tí yo sí ze kuu mì yo kà nó gí.

6 Yo táánò gí tí ndâ mbe ru ndi ze. Yo delè gii gí tí ndâ mbe ru ndi Mbe tí ndoo 'do gbí bà kònò sé'i mì yo. Ndâ mbe kù mèèkè'i tí yo táánò 'dee yo kigirigii gí, káa à gii wu bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có ta líkí'o jì yo a Bèrì-mì-Mbírì.

7 Tacó ènò, ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí ndâ to Mèsidóniyà ta ndâ to Àkáyà gii ò ni bà kònò sé'i ta líkí'o muu Banga-Ngú-Có ni a i 'do mì yo.

8 Tacó ndú 'di me káa tàwo bà ma có mì Bìndi-Mbírì mì yo cuki lá. Có bà tee njembí yo mítí Mbírì delè wu cee muu to tí ò ònínó náa gbí nderẹ̀ bà 'dè có mì ze jì ndâ 'duù gítí káká'i wálá.

9 À ndí kpónó a ndâ 'duù ká kù dità ò nètè tí nó náa ze táánò 'bità bà bàkà gbí òkò tí yo nó jì ze. À delè káa ndâ 'duù ká kù dità ò nètè tí nó náa yo 'do tí ndâ bààcì gítí Mbírì, ta tàwo bà bàkà nètè mì cèe Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó mì yo jì ze.

10 À 'dáá káa ndâ 'duù ká kù 'vanda ndi có bìndi yo gítí bà gí 'Vii-mì-Mbírì 'do gbí jì ze, 'Vii-mì-Mbírì tí nó tí Jézù, náa Mbírì 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó nò, Jézù tí nó tí mbe 'vala ndoo á 'do kuro kpo-tàkòcò tí nó náa Mbírì kèjì tí gítí ndâ 'duù nò.

2

Nètè mì Páwòlò gbí gbata Tèsalónikà

¹ Yo ta kpéétí yo ònò ní gí, máa, ze táánò co gí mì yo kà me kùnga wíří lá. Ze ya gí mì yo ta nderẹ, bindi nderẹ mì ze nò gii yù gí, ndà ná'vindí ze.

² Yo ònò ní gí máa, ze táánò ta 'bí o á kùro bà ya ze gí mì yo kà 'de kpo-se-muu, ze delè gii 'de bà ñonoko ze mì ndá 'duù gbí gbata Filípí gí. Káa áá táánò a Mbíří mì ze ká je wotí jì ze, náa ze gii ma tí ta Banga-Ngú-Có mì wó jì yo á mí kùro ndá kpo-kpò mbe kù jòò gbí có ta yí nò.

³ Rèngbó có tí nó náa ze kpónó kù ma jì yo nó me 'verè lá; à me vò kóró-koro có lá; à delè me có ta tìří ká gbí lá.

⁴ À me ènò lá. À káa Mbíří 'do gbí 'dóó có mì wó gbí njembí wó ká ònò ze ní tí ndá 'duù ñinó náa yí má kpili Banga-Ngú-Có jì ze, ze bà ni bà 'dòkò ndi á go yí á jì ndá 'duù gí. À má ènò, ze kù 'dè có me tacó bà peteke tàkòcò ndá 'duù lá. Ze kù 'dè có a i tacó bà peteke tàkòcò wó tí Mbíří, tí mbe kù ònò ndá ña có gbí njembí ze.

⁵ Yo ònò ngbáràngà'ì ní gí, Mbíří delè ònò ní gí máa, ze jé 'dè 'verè jì yo tacó bà peteke tàkòcò yo nó lá. Ze delè jé bàkà tìří tacó bà 'de i 'do tí yo lá.

⁶ Ze jé pà kpokèjì tacó wàa, ndá 'duù 'ví ùlù tí ta ze nò lá. Ze pà ndá i tí nò 'do mì yo lá. Ze delè pà ndú 'do mì ndá 'bí 'duù lá.

⁷ Ñinò táánò bà dù a ndá i ñinó náa ze bà kùmùkù yo, máa, yo bàkà jì ze, sé náa ze a ndá tú mì Bindi-Mbíří nò, káa ze táánò ya gítí ndá ña ñinò lá. Ze táánò dù gbí òkò tí yo ta pètéké 'bi ze, go 'bi niì mbe kù kpolo tí dó 'vii mì wó.

⁸ Tacó ènò, go yo táánò tí ze ngé ndii gí. Ña go yo tí nò táánò tí ze nò! Go yo gii te ze cukí me ká gítí bà ma Banga-Ngú-Có jì yo lá. À gii te mítí ze delè a go bà 'vala ta rẹ mì yo. Yo táánò a ndá wú-gbí-ré ze.

⁹ Go bà 'va mbí yo gítí ndá ña serè nètè tí nó náa ze táánò kù bàkà nó kuu tí ze, ndá ná'vindí ze. Síí gbí o bà bàkà nètè tacó bà 'de ndá i mì ze gítí miří ze ta o tí nò náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có jì yo nò wálá. Ze táánò ònò ři ni lá. Ze delè ònò bèbilli ni lá. Ze táánò kù bàkà ndá ña serè nètè tí nò ènò, tacó wàa, ze 'ví pèè ta mbí 'bí 'duù gbaànjé tacó 'bí i ta o tí nò náa ze táánò kù ma ta Banga-Ngú-Có jì yo nò lá.

¹⁰ Yo ònò ta řo yo gí, Mbíří delè ònò gí, máa, ze táánò kù 'vala ta yo gbí tó ña kpokèjì. Ze 'vala ta yo ta banga tí, ta tìří mì ze gítí yo wálá.

¹¹ Yo ònò ní gí, máa, ze táánò kù kpo-gbí-tà-tù yo ká go bà kpo-gbí-tà-tù ndá 'vii mì bu ndú. Ze kù je wotí jì yo ká go bà je wotí mì bu ndá 'vii á jì ndá 'vii mì wó. Ze delè kù do mítí yo náa yo má bàkà i mbe lè gí ká go ñinó náa bu ndá 'vii kù bàkà ta ndú.

¹² Ze táánò a ndá mbe kù nibà kpokèjì ñinò jáá nó jì yo. Ze a ndá mbe kù je wotí jì yo. Ze delè a ndá mbe kù 'deke tí ze jì yo, máa, yo 'ví co tí kpokèjì ñinò mbe kù nìkí tí Mbíří, tí mbe kù tè'é tí yo gí gbí ngba wó, delè tí mbe kù tè'é tí yo máa, yo 'ví dù tí ndá bòò-gba mì yí nò.

¹³ Ze ta o 'dáá gí kù 'dè nìkí maa jì Mbíří tacó tí yo, tacó ta o tí nó náa ze táánò ya tí ta có mì wó tí Mbíří gí mì yo kà nó, yo gii ùnje gítí gí. Yo ùnje gítí nò me go bà ùnje mì 'duù gítí có mbe co 'do gbí nje 'bí ka wó 'duù á muu to tí nó nò lá. Yo ùnje gítí a i go bà ùnje mì ndá 'duù gítí có

mbe co 'do gbí nje Mbíri. À dú káa yúco, có tí nò náa ze táánò ma jì yo nò a có mbe co 'do gbí nje Mbíri, à me có náa 'bí 'duù ká koṛo 'do gbí muu wó nò lá. A có tí nó mì Mbíri mbe dù kù bàkà nèté gbí njembí ndâ mbe ùnje gítí gí nò.

¹⁴ Tacó yo tí ndâ ná'vindí ze kpónó kù co ká ndírí tí gbèe kpokèjì tí nó náa ndâ 'duù mì Mbíri mbe kù kílì ta rè mì Bìndi-Mbíri gbí ndâ to Jùdèyà kù co tí nò. Tacó yo kù mbu jì bà mèkè'í tí yo mì ndâ 'dóo nambe yo jé ká go ṛa bà mbu ndú 'bì ndâ nambe ndú tí ndâ Jùdèyà,

¹⁵ tí ndâ mbe zi Mbe tí ndoo tí Jézù. A ndâ ṛa ndâ 'duù tí nò táánò ká zìkì ndâ 'bí mbe 'dòkò có mì Mbíri. Áá táánò a ndú tí ndâ Jùdèyà ká kù mèkè'í tí ze. I tí ndú a bà bàkà ndâ i ṛinó mbe kù kpolo tàkòcò Mbíri, gí jè bà jòò gbí có ta ndâ 'duù 'dáá gí.

¹⁶ A ndú táánò ká kù bàkà bà jòò gbí có, ta bà nè kpokèjì bà ma có mì Mbíri jì ndâ 'duù ṛinó ta ṛa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'do tí ze, tacó wàa ndâ 'duù ṛinó náa ndú me ndâ Jùdèyà lá nó 'ví 'de ta 'vála lá. Ndú kù bàkà vò i ká mí pí ka wó vò i. Káa ndú bà 'de mbèlè kpo-tàkòcò mì Mbíri mítí ndú.

Go bà co wìri gí Tèsàlònìkà káká'i kuu tí Páwòlò

¹⁷ Káa à má gítí ze, ndâ ná'vindí ze, 'do tí o tí nó táánò náa ndoo njèè ta gbí òkò tí ndoo ta làmbu o nó, à káa kùfolofo òò ze ká káa, káa njembí ze 'dáá gí a i mì yo ká. Ze bàkà ṛa i muu to tí nó cee gí, tacó wàa ndoo 'ví ṛò ta tí ndoo káká'i,

¹⁸ tacó kò'o tí yo bàkà có bà zi ze gí. 'Dóo ye tí Páwòlò nó bàkà dú káa ndi ye tacó bà ṛò yo, káa Vò-'duù-tí-nò nè kpokèjì 'do tí ye gí.

¹⁹ Yo kù koṛo có máa a ndâ 'di ká bà te líkí'o mítí ze kùṛo Mbe tí ndoo tí Jézù ta o bà gí yí wúnò? Á me yo lá? A yo wúnò ká bà dù tí ndâ ngbù èrè náa ze bà seke mí gbí muu ze, kù dùlù ta tí ze ta ṛa wála kùṛo Mbe tí ndoo tí Jézù.

²⁰ Tacó a yo ká kù mba ze. À delè káa yo ká kù peteke tàkòcò ze.

3

¹ Bà zèè njembí ze gítí bà njèè gbí òkò tí ndoo dúú kù ya tí mà gí co tí ze gí, ndòngbú có mì ze gí dù ènò máa, à nìkì tí ze á bà tuu Timàtèyò ya tí jì yo ká, wàa ze ta Silivánò 'ví dù ṛinò ze gbí gbata Àtínà.

² Tacó ènò, ze gí tuu Timàtèyò tí ná'vindí ze, tí ka ze náa ze kù bàkà nèté mì Mbíri tí nèté bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri ta ndú nó, máa, yí 'ví ya gí bà kòni yo ta bà sè ta nèté gítí bà tee njembí yo mítí Mbíri mí tà to tí kpòò.

³ Ze bàkà ènò tacó wàa, njembí yo 'dáá gí 'ví me ta duù gbí ṛa vò o tí nó náa yo kpónó gbí nò. Yo delè ta kpéétí yo ṛò nì gí, máa, ṛinò a ṛa ṛinò ndoo gbí tú ndoo.

⁴ Tacó ze táánò kù ci yo ta o tí nó náa ze kuu tí mì yo ká nó ènò máa, «O bà mèkè'í tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì! O bà mèkè'í tí yo mì ndâ 'duù ká kèjì!» Káa à kpónò nò a yí náa yo kù ṛò mítí yo nò.

⁵ Ye táánò tuu Timàtèyò nó ènò máa, yí ya gí bà ṛò máa, yo ká kpòò kù tee njembí yo mítí Mbíri wè? Tacó ré ze kaṛa ta gúku gí, máa ndâ-'bí-lá, wotí mì Vò-'duù-tí-nò mbe kù eendi ndâ 'duù gítí vò i nó bà ndii muu wotí

mì yo, tí ña ñinó náa ndâ neté tí nó náa ze táánò bàkà gbí òkò tí yo kà nó bà ya sínò.

⁶ Káa Tímátèyò gii dele ndi wó 'do mì yo kà ji ze ta ngú có mbe peteke tàkòcò ze éno máa, yo kú tee njembí yo mítí Mbíri, yo kú 'vala ta ndâ 'duù ta tó njembí yo, tàkòcò yo ta o 'dáá gí ká pétékè'i gítí ze, yí delè gii 'dè có ji ze máa, kó'o tí ze bà ziki yo kà gí, go ñinó náa kó'o tí yo kú karaka ta ré ze káá gí nò.

⁷ A có bà tee njembí yo mítí Mbíri nò ká kú 'dèè njembí ze gbí ndâ ña bà mèèkè'i tí nó náa à kú mèèkè mítí ze káá nò, ndâ ná'vindí ze.

⁸ Njembí ze kpónó ki tí to gí, tacó ze 'di gí máa, 'bi yo ká kááá kuu tí Mbe tí ndoo.

⁹ Ze kpónó 'ví 'dè ñiki maa ji Mbíri gbí ña nje có yè gítí ña bà peteke tàkòcò ze tí nó náa ze kpónó tí kuu kùro wó tí Mbíri tacó tí yo nó!

¹⁰ Ze kú 'deke tí ze ji Mbíri ta síí gbí wálá, tacó wàa, yí 'ví si ndoo 'ví 'de tí ndoo káká'i. Tacó wàa, ze 'ví je ndâ 'bí i ñinó mbe gboo 'do tí bà tee njembí yo mítí wó tí Mbíri gí nó ji yo.

¹¹ Ze kú 'deke tí ze ji yí tí Mbíri tí Bu ndoo, ze delè kú 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri, máa, ndú 'ví 'viindi kpokèji bà ya gí mì yo kà ji ze.

¹² Ze kú 'deke tí ze éno máa, Mbe tí ndoo 'ví je bà 'vala ta tó njembí mí gbí òkò tí yo ji yo, yí delè 'ví si yo 'ví 'vala ta ndâ 'bí tende 'duù ta tó njembí yo á go cè bà 'vala ndoo ta ndoo.

¹³ Tacó wàa yí 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù ñinó ta bà lê tí yo wálá, náa yí tí Mbíri kaa yo mò gí mì wó gí á kùro wó tí Mbíri mì ndoo tí Bu ndoo, ta o bà gí ndâ Mbe tí ndoo Jézù ta ndâ tó 'duù mì wó wúnò.

4

Ña bà 'vala ndò ñinó mbe kú peteke tàkòcò Mbíri nò

¹ À má éno, ze kpónó kú wa ji yo a gbí ta rè mì Mbe tí ndoo Jézù éno máa, yo káká'i 'ví ne 'do tí ña kpokèji 'válá ñinó mbe kú peteke tàkòcò Mbíri, náa yo táánò ñò 'do mì ze nó lá, ndâ ná'vindí ze. Yo có ká tí gbèè kpokèji tí nò, á go ñinò náa yo kpónó kuu nje nò dúú kú ya tí.

² Tacó yo ñò ndâ i tí nó náa ze táánò ñibà ndú ji yo á 'do gbí wotí mì Mbe tí ndoo Jézù nó ni gí.

³ Có gbí njembí Mbíri gítí yo éno máa, yo 'ví dù tí ndâ tó 'duù, wàa yo 'dáá gí 'ví dù janga-jàngá gí ndii á 'do tí ndâ wò i. Yo delè 'dáá gí 'ví dù tí ndâ ngbàrángá 'duù mbe kú kù' bà 'do tí bà bàkà bangbaya.

⁴ Waa yo 'dáá gí 'ví kò ñii gbí tó kpokèji náa ndâ 'duù kú te duù mítí ,
⁵ yo dù ta go bà dù ta ndâ ñii sàkàmàa go i mì ndâ 'duù ñinó mbe ñò dúú kpokèji bà peteke tàkòcò Mbíri ni lá nó lá.

⁶ Có gbí njembí Mbíri gítí yo delè éno máa, 'bí 'duù 'ví gíri'o ta 'viya gítí ná'vindí wó ta bà tèri cikii nawú wó nó lá. Ze táánò 'dè có tí nó ji yo sàà kùro gí. Ze delè gii ci yo éno máa, Mbíri bà waa có mítí ndâ mbe bàkà ña i-'viya tí nó ta wotí ká tí nó gí.

⁷ Mbíri táánò tè'é tí ndoo me gítí gillini lá; yí tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'doó ñinó mì wó tí Mbíri. Yí tè'é tí ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù janga-jàngá gí ndii 'do tí ndâ wò i.

8 À má éno, 'duù má nè tù wó 'do tí bà 'di có tí nó náa ze kù 'dè nó gí, yí kù nè tù wó nò me 'do tí bà 'di có mì ze tí ndá 'duù go yí lá, yí kù nè a i 'do tí bà 'di có mì Mbířì tí mbe je Bèřì mì wó tí Mbířì jì yí tí 'duù tí nò.

9 À má gítí có bà zè ndá ná'vindí yo niki maa, nderè bà cu wáràgà mì 'bí 'duù 'do gbí òkò tí ze á jì yo gítí ñìnò wálá, tacó Mbířì táánò nibà ñìnò jì yo gí.

10 À delè dú káa yúco máa, yo kpónó kù zè ndá ná'vindí yo gbí ndá to Mèsidóniyà 'daá gí niki maa. Káa ze kpónó kù 'deke a tí ze jì yo tí ndá ná'vindí ze éno máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo dúú kù ya tí gí kùro niki ndii ñìnò náa yo kù bàkà kpónó nó gí.

11 Yo bàkà wotí gítí éno máa, gbínje 'ví dù gbí òkò tí yo lá. Bindi , yo 'ví kořo có me gboló a i gítí bà bàkà nèté tacó bà 'de i-zó-zó mì yo, á go có tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nò.

12 Yo ko tí yo ta 'bì yo, tacó wàa, ndá 'bí tende 'duù 'ví ùlù ta rẹ yo éno máa, yo me ndá mbe kù zò i gbí wu'o mì ndá 'bí 'duù nò lá.

O bà gí Mbe tí ndoo wúnò

13 Go bà 'dè có jì yo gítí ndá ku kuu tí ze, ndá ná'vindí ze. Yo si bà dù ta sé có gbí njembí yo ngé ndii gí tacó tí ndá 'bí ka yo ñìnó mbe cì gí nó mí to. Tacó ñìnò a ña i mì ndá 'duù ñìnó mbe kořo có gítí bà 'vala ndi ndá ku 'do gbí muu'dú ndú lá nó ká nò.

14 Ndoò lè má ùnje gí, máa, Jézù táánò cì gí, bindi yí gii 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, gbí éno máa, Mbířì bà 'vala ndi ndá 'bí ka ndoo ñìnò mbe cì gí nó 'do gbí muu'dú ndú ta rẹ mì Jézù, ká go bà 'vala ndi wó tí Jézù nò, bindi a yí tí Jézù ká bà gí gí bà tè kùro ndú ya tí gí gbířì.

15 Có tí nó náa ze kpónó kèjì gí bà 'dè jì yo nó a có mbe có 'do gbí nje Mbířì. Kòcò Mbířì éno máa, ta o bà gí Mbe tí ndoo káká'í wúnò, ndoo tí ndá 'duù ñìnó tí ndá wu 'duù ta řì tí nò nó bà yee mì wó kùro si ndá 'duù ñìnó mbe cì sàà gí nó mí ndii wálá.

16 Tacó ta o tí nò, à káa 'doó Mbe tí ndoo ká bà gí 'do gbířì gí muu to tí nò. Yí bà gí gí bà 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà. Bindi , kùro ndá basìlì mì Mbířì bà gii tè'è tí ndá 'duù. Gbí mòngò mì Mbířì bà gii me tí, bindi ndá 'duù ñìnó tí ndá 'duù mì Bindi-Mbířì mbe cì sàà gí nó ká bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú á kùro má kózò gí nó,

17 áa bà gii tè'è tí ndoo tí ndá 'duù ñìnó mbe cì lá nó á gí mì ndú gbí kùlù mù tãřì, tacó wàa, ndoo 'ví kaa toko gbaanjé ta ndú ya gí kùro Mbe tí ndoo gbí pípìřì, gí bà dù ngbé ká á mì ndoo ta ndú kà.

18 À má éno, yo yìlì tí yo gbí òkò tí yo ta o ku ta ndá có tí nò.

5

Yo 'viindí tí yo á gítí o bà gí Mbe tí ndoo

1 Káa à má gítí sè ndá silì, ta ndá pì, ta ndá o bà bàkà tí mì ndá i tí nò, ze bà cu mbè có gítí ndú jì yo wálá, ndá ná'vindí ze,

2 tacó yo ta kpéétí yo ñò nì gí, máa, o bà gí Mbe tí ndoo káká'í wúnò bà dù go bà gí mbe ngbà ta bèbìlì.

3 Ndá 'duù ta o tí nò bà dù kù kořo có máa, «Vò i wálá.» Káa ndú gii gu maa káa ndii ta bà gbo ndú mì vò i, go bà gbaaka niì mì gó-káyì, bindi 'bí i náa ndú bà bàkà nó wálá.

4 Káa yo kpónó kù 'vala me gbí 'dí'dí'o tacó wàa o tí nò 'ví gbaaka tí ta yo á go bà gbaaka yo mì mbe ngbà nò lá, ndá ná'vindiré ze.

5 Tacó yo 'dáá gí a ndá 'vii gbí ngba'o, tí ndá 'vii gbí ngbàà ři. Ndoó ta ndoo 'dáá gí me ndá 'duù gbí 'dí'dí'o lá.

6 À má éno, ndoo tẹ̀rì á go i mì ndá 'bí 'duù lá. Ndoó dù tí zò'o ta řo ndoo ngbàrangà'i.

7 Tacó ndá mbe tẹ̀rì kù tẹ̀rì a i ta bèbìlì. Ndá mbe kù sa ta pe delè kù sa a i ta bèbìlì.

8 Káa ndoo a ndá 'duù gbí ngba ři, à má éno, ndoo dù ta řo ndoo ngbàrangà'i. Ndoó si bà tee njembí ndoo mítí Mbířì, gii je bà zè Mbířì niki maa, 'ví dù go kùngù tacó bà lì ta zí'i 'do tí ndoo gbí gó. Waa, bà kořo có lì mítí Mbířì 'ví dù tí i bà lì mù 'do tí muu ndoo gbí gó.

9 Mbířì táánò cu 'bì wó mítí ndoo me tacó bà mbu ndoo gí tàkò có mì kpo-tàkòcò mì wó lá. Yí bàkà a i tacó bà 'vala ndoo ta řè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbířì,

10 tí mbe cì tacó tí ndoo. Tacó wàa, ndoo 'ví dù toko ta ndú si ndoo kpónó kù 'vala muu to tí nó nò; delè tacó ndoo 'ví dù toko ta ndú bindi bà cì ndoo.

11 À má éno, yo je wotí jì ndá 'bí ka yo. Yo koni tí yo gbí òkò tí yo á go ñinó náa yo kù bàkà kpónó nò.

Ndòngbú có

12 Ze kù 'deke a tí ze jì yo éno máa, yo 'ví te duù mítí ndá 'duù ñinó tí ndá kpo 'duù kùřo yo, mbe kù bàkà nèté bà ñibà tó kpokejì jì yo ta řè mì Mbe tí ndoo nò, ndá ná'vindiré ze.

13 Yo te duù mítí ndú ndii bà te duù mì yo mítí sè ndá 'duù 'dáá gí. Yo 'dè niki maa jì ndú tacó nèté tí nò náa ndú kù bàkà nò. Yo delè 'ví 'vala gbí òkò tí yo niki maa.

14 Ze kù yù 'do mì yo a nambeé éno máa, yo 'ví 'dè có gítí bà bàkà nèté jì ndá mbe kpó tí kpoè, ndá ná'vindiré ze. Yo je wotí jì ndá 'duù ñinó á gbí òkò tí yo ta wotí bà te řo ndú gí yaà kùřo ndá 'duù á tí ndú wálá nò. Yo koni ndá 'duù ñinó ta wotí tí ndú wálá nò. Yo delè 'ví kònò ndá 'duù 'dáá gí.

15 Yo kèèndè vò i gbí òkò tí yo lá. À 'ví dù gbí njembí yo ta o 'dáá gí káa có gítí bà bàkà tó i gbí òkò tí yo, ta có gítí bà bàkà tó i jì ndá 'bí tende 'duù.

16 Yo 'ví dù ta pétékè tàkòcò yo ta o 'dáá gí.

17 Yo 'ví kařa tà bà 'deke tí yo jì Mbířì lá.

18 Yo má gbí dà, yo 'ví 'dè niki maa jì Mbířì, à delè má volo mítí yo gí, yo má gbí mbúlùwu, yo 'ví 'dè niki maa jì yí, tacó ñinó a řa có ñinó náa à gbí njembí wó gítí yo tí ndá mbe kù 'vala ta řè mì Bindi-Mbířì tí Jézù nó ká nò.

19 Yo 'ví 'buuku muu wotí mì Bèřì-mì-Mbířì lá.

20 Yo delè 'ví go 'véřè mítí có ñinó náa a Mbířì ká wu mí gbí nje 'duù nó lá.

21 Yo 'viiki gbí có kùřo má kózò gi. Yo má 'de có tí nò tí yúcó, yo 'ví nanaka muu yo mítí ,

22 káa yo má 'de tí 've có, yo 'ví mò tí yo 'do tí ndá 've i 'dáá gí gí.

23 Ze kù 'deke tí ze jì Mbířì tí mbe kù je tó bà dù ndò jì ndá 'duù, máa, yí 'ví kaa yo mò gí mì wó. Yí 'ví si yo 'ví dù ta gbí òkò tí yo niki maa, ta bà lè

tí yo wálá, ta vò i tí lilí yo wálá, ta njembí yo ngbárángà'i kù ù ta ndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri.

²⁴ Mbíri tí mbe tè'é tí yo bà si yo 'ví dù tí ndâ mbe bàkà sóló i wálá, tacó yí me mbe ne 'do tí po ngo nje wó lá.

²⁵ Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze, ndâ ná'vindí ze.

²⁶ Yo 'vee ndâ ná'vindí ze kà ta njembí bà zè Mbíri tacó tí ze.

²⁷ Ye kù be ji yo a tí Mbe tí ndoo éno máa, yo 'ví 'deke wáràgà tí nó ji ndâ ná'vindí ndoo á mì yo kà 'dáá gí.

²⁸ Nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri 'ví dù ta yo.

BÀ SÓ TÈSÀLÓNÌKÀ

Bà só bà cu wàràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Tèsàlónìkà

¹ Muu ze tí ndâ mbe kù cu wàràgà tí nó a ndâ 'duù ta'ò: ñinó a ye tí Páwòlò, gii je ndâ Silivánò ta Timàtéyò. Ze kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì tí Bu ndoo, tí ndâ 'duù mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mí gbí gbata Tèsàlónìkà.

² Ze kù 'deke tí ze jì Mbírì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví cù 'dè ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù nìkì maa.

Bà waa có ta o bà gí Bìndi-Mbírì wúnò

³ Áá mì ze a nderẹ̀ tacó bà 'dè nìkì maa jì Mbírì go ñinó náa à tí tacó tí yo 'dáá gí, ndâ ná'vìndí ze, tacó yo kpónó kù tee njembí yo mítí Mbírì ta wotí tí ndii ñinó sàà kùro gí. Yo delè kù zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì ta banga tí ngé ndii gí.

⁴ Ze kù mba tí ze ta rẹ̀ yo kùro ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, tacó à tà kpétí má kù pèè mbí yo ta bà mèèkè'i tí yo, yo kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbírì.

⁵ Gbí có bà tee njembí yo kácáá mítí Mbírì nò éno máa, yo ò ni gí máa, yí a mbe waa yúco. Káa mboò tàkò ña i tí nò náa yo kù me nò a bà bàkà yo mì Mbírì tí ndâ bòò-gba mì wó tí Mbírì.

⁶ Mbírì bà waa có ta yúco, yí bà kèèndè mbugo tí nó náa yo kuu gbí nó á mítí ndâ mbe kù mbu yo nó gí.

⁷ Bìndi yí bà kaa yo tí ndâ 'duù tí nó náa à kpónó kù mèèkè'i tí yo nó mítí tó bàndò tí nó náa yí bà kaa ze mítí nó ta o bà túbà tí Jézù mì wó 'do gbírì ta ndâ basìlì mì wó tí Mbírì, náa yí je wotí jì ndú.

⁸ Jézù ta o tí nò bà da nó gí co gbí ngba wu gí bà kèèndè có ndâ vò i mì ndâ mbe si Mbírì tí có lá, ta ndâ mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mì wó tí Jézù tí Mbe tí ndoo, jì ndú.

⁹ Ndâ ña ndâ 'duù tí nó bà mbu jì bà waa có mítí ndú, éno máa, ndú 'ví dù tí ndâ vóló-volo 'duù dúú bà ya tí, gii je bà mò ndú 'do kùro Mbe tí ndoo gí, à delè bà mò ndú 'do gbí ngba wotí mì wó gí.

¹⁰ Yí bà me ndá i tí nó a i ta o tí nó náa yí bà gí tí, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí nó 'ví ùlù yí, ta bà te duù mítí wó nò. Yo ta o tí nó delè bà dù kuu gbí òkò tí ndâ mbe kù ùlù Jézù, tacó yo ùnje gítí yúco tí nó náa ze táánò 'dè jì yo nó gí.

¹¹ Ñinò a nderẹ̀ bà 'deke tí ze jì Mbírì ta o 'dáá gí ká nò. Ze kù yù nambeè 'do mì wó, máa, yí 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duù mbe 'vii tí ndâ 'duù ñinó náa yí tè'é tí ndú gí, yí delè ta wotí mì wó 'ví si yo 'ví bàkà go ndâ tó có tí nó 'dáá gbí njembí yo nò, tacó wàa, yo 'ví cee ta nètè tí nó náa yo kù bàkà yee tí kpónó nò 'do gbí có mì bà tee njembí yo mítí wó.

¹² Gbí ña kpokèjì tí nó, ndâ 'duù bà ùlù rẹ̀ Mbe tí ndoo Jézù 'do gbí có mì yo, ndú delè bà ùlù rẹ̀ yo 'do gbí có mì wó, á 'do gbí nambeè mì Mbírì, delè 'do gbí nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì.

2

Vò-'duù-tí-nò

1 À má gítí Rì bà gì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbířì, ta có gítí bà kili ndoo toko gbaànjé mí mì ndoo ta ndú ta Rì tí nò,

2 kòcò ze jì yo éno máa, yo 'ví co ká ngé kù gu ta gúku 'do gbí có mì 'bí 'duù mbe bàkà tí wó tí mbe 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri-mi-Mbířì, ta ndâ mbe kù fiini có éno máa, Rì tí nò co sàà gî nó lá. Njembí yo delè 'ví mù 'do gbí có mì 'bí 'duù mbe 'dè 'véřè jì yo éno máa, a ze ká cu wáràgà jì yì ta ña có tí nò nó lá.

3 Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo gítí bà kořo ña ndâ có tí nò lá. Tacó Rì tí nò tí Rì bà gì Mbe tí ndoo nò bà co a i bìnđi bà gì 'duù tí nó tí gbolò mbe kù gbì gbì njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò. 'Duù tí nò náa muu wó bà 'va tí to nò,

4 a mbe kù jòò gbí có ta ndâ bààcì 'dáá gî. Yí delè a mbe si tí wó tí i ndii ndâ i tí nó náa ndâ 'duù kù ci i jì ndú nó 'dáá gî. Yí si tí wó tí gbolò i tí ña ñinó náa ndú kpónó nje bá ta Mbířì ká gbaànjé. Yí delè kpónó kù kò kò jì ndâ 'duù máa, yì lá a Mbířì.

5 Bà mbí yo ó-ò? Ye táánò 'dè có gítí bà co Rì bà gì Bìnđi-Mbířì nò jì yo ta o tí nó náa ye táánò kuu mì yo ká nó lá?

6 Yo delè ñò i tí nó mbe kù zèè 'duù tí nó ta yúco mì wó wálá nó, tii mí to, ñi tí o bà co Rì tí nó náa à ci nó, ñi gî.

7 Bà jòò gbí có ta Bìnđi-Mbířì kpónó kuu tí, káa, a i náa à kù bàkà tí a i gbí ña kpokèjì ñinó náa bà 'di gbí kpò ndâ 'duù muu to tí nó gî, yee tí o tí nó náa à má mò i tí nó mbe kù nè kpokèjì 'do tí nó á 'do tí kpokèjì má kòzò gî,

8 bìnđi 'duù tí nò tí mbe kù gbì gbì njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò bà gii co gí gbí ngbàà ři. Bìnđi Mbe tí ndoo Jézù bà gii zi yí, ta bà òlò woò gbì nje wó mítí wó, bà co Jézù ta ngba wó bà zi yí gî.

9 Bà gì 'duù tí nò tí mbe kù gbì gbì njembí wó gítí vò i ta Mbířì nò bà dù a i ta wotí mì Vò-'duù-tí-nò. Yí bà gì gí bà bàkà ndâ mbù seřè ta gbí ndú wálá, ta bà túbà ndâ mbó, ta bà bàkà ndâ kpo-kpò i,

10 ta bà bàkà ndâ vo-vò tìřì tacó bà ee ta ndi ndâ 'duù ñinó tí ndâ kánjì ku nò, tacó ndú biya bà dù ta go yúco, tacó wàa ndâ yì 'ví 'de tí ta 'válá nò gî.

11 Tacó ènò, Mbířì kù tuu vò muu jì ndú, tacó wàa, ndú 'ví ùnje ká gítí 'véřè.

12 Mbířì bàkà ènò tacó bà waa có mítí ndâ mbe si bà co tí kpokèjì ñinó jáá nó mí to, káa áá gii niki tí ndú a bà co tí lókó-loko kpokèjì nò.

Mbířì cu 'bì wó mítí yo tacó bà 'vala yo

13 Káa áá mì ze a nderè tacó bà 'dè niki maa jì Mbířì tacó tí yo ta o 'dáá gî, ndâ ná'vindí ze, tí ndâ wú-gbì-řé Mbe tí ndoo. Tacó Mbířì táánò cu 'bì wó mítí yo 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó tacó bà 'vala yo ta bà bàkà yo mì Bèri-mi-Mbířì tí ndâ ngbáràngá 'duù, delè ta ba ùnje mi yo gítí yúco.

14 Mbířì tèté tí yo tacó bà 'vala yo nò a i 'do gbí bà ma Banga-Ngú-Có mì ze jì yo, tacó wàa yo 'ví 'de tí ta bándò bà dù yo ñinđi yo gbí ngba Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbířì.

¹⁵ À má éno, yo 'dò kò yo mí to tí kpoò, wàa yo 'ví kpolo tí có tí nó náa ze táánò 'dè ji yo ta nje ze, ze delè giì cu ji yo ta wàràgà nò, ndâ ná'vindi ze.

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze tacó tí yo ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, ze delè kù 'deke tí ze ji Mbíri tí Bu ndoo, tí mbe kù zè ndoo níki maa, náa yí giì je tí ta 'dè njembí ji ndoo dúú kù ya tí , giì toko ta bà koṛo tó có gití 'valá bìnidi ku mì ndoo, á 'do gbí nambeè mì wó,

¹⁷ éno máa, ndú 'ví si njembí yo 'ví dù tí yú njembí gbí bà bàkà ṛa ndâ tó i 'dáá gí, delè gbí bà 'dè yúcó.

3

Yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze

¹ Ndòngbú có mì ze ji yo 'ví éno máa, yo 'deke tí yo ji Mbíri tacó tí ze, ndâ ná'vindi ze. Yo 'deke tí yo ji Mbíri, tacó wàa, yí 'ví si có mì Mbe tí ndoo 'ví 'vèè galà-galà, wàa ndâ 'duù tí nó mbe 'di nó 'ví te duù mítí , á go ṛinò náa yo kpónó kù te ta duù mítí nò.

² Yo delè 'ví 'deke tí yo éno máa, yí tí Mbíri 'ví 'vala ze á 'do 'bì ndâ mbe vò muu tí nó tí ndâ voló-volo 'duù nó, tacó ndâ mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó ogbù ngé.

³ Káa Mbe tí ndoo me mbe 'dè có gí, wàa yí giì ṛonòkò gbí 'bá wó 'do tí po ngo nje wó gí nò lá. Yí bà je wotí ji yo gí, yí delè bà kpolo tí yo 'do tí Vò-'duù-tí-nò gí.

⁴ Káa á má gití yo, ze bà be tí Mbe tí ndoo gí, máa, yo kpónó kù bàkà ndâ i tí nó náa ze táánò 'dè có gití ndú ji yo nò, yo delè bà bàkà ndú kpòò kù ya tí gí kùṛo.

⁵ Ze kù 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo éno máa, yí 'ví 'visì njembí yo tí njembí ndâ mbe ṛò tó bà zè tí mì Mbíri ni , yí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ 'duù ṛinò mbe kù kònò vò i go i mì Bindi-Mbíri nò.

Kózò tí yo 'ví bàkà nètè

⁶ Ze kù 'dè có ji yo ta ṛè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, ndâ ná'vindi ze, éno máa, yo dù gí ndiì 'do tí ndâ ná'vindi ndoo ṛinò ta go bà bàkà nètè tí ndú wálá, mbe kù 'vala me go ṛa bà 'vala ndò tí nó náa ze táánò kpili ji yo nó lá nò.

⁷ Tacó yo ta kpééti yo ṛò ni gí, éno máa, nètè mì yo a bà mèlè ndi ze. Káa yo ṛò ta ṛo yo gí máa, ze táánò ta o tí nó náa ze kuu mì yo kà nó me ndâ mbe kê-ṛo lá.

⁸ Ze táánò me ndâ mbe kù lì 'bi ze gí tà i 'do mì 'bí 'duù sínò lá. Jé lá! Ze táánò kù zò i 'do ká gbí bà ka wu'o mì ze. Ze táánò wu gbí gó ṛi gití nètè mì ze lá, ze delè wu gbí bèbili lá. Ze bàkà éno tacó wàa, ze 'ví ba gbímbí yo ta bà zò-mítí-yo nò lá.

⁹ Ze táánò kù ziki tí ze ta bà bàkà nètè ṛé'bè-ṛé'bè ta wu'o nò, me tacó máa yúcó mì ze tacó bà 'dè có ji yo éno máa, yo je i ṛinò ji ze, yo bàkà éno ji ze, wálá nò, lá. Ze bàkà éno a i tacó bà tubà bà bàkà nètè ji yo, tacó wàa yo 'ví bàkà go yí .

¹⁰ Ze táánò 'dè có ji yo si ze kuu mì yo kà nó éno máa, 'duù má biya bà bàkà nètè gí, yí 'ví zò i lá, nò gí.

¹¹ Káa ze kpónó kù 'di có éno máa, ndâ 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo kà a ndâ vo-vò mbe kpó, ta go bà tee 'bì ndú mí tí nètè tí ndú wálá. À tí ndú káa go bà yuu nje ndú gí gbí có mì ndâ 'bí 'duù ta rẹ ndú gbí wálá.

¹² Ze kù 'dè có jì ndâ ña ndâ 'duù tí nò ta rẹ mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì éno máa, ndú si ña nètè tí nò mí to, wàa ndú 'ví bàkà a nètè tacó bà 'de ta i bà ko ta tí ndú.

¹³ Wo yo 'ví co ta bà bàkà i ñinó náa à tí nó lá, ndâ ná'vindí ze.

¹⁴ 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má biya bà 'di có tí nó náa ze cu mí gbí wáràgà tí nó nó gí, yo 'ví kù'ba 'do tí 'duù tí nò. Nètè mì yo 'ví dù ta yí káká'í wálá. Tacó wàa, yí 'ví ñò tí ni éno máa, kpokèjì tí nó náa yí kù co tí nò a lókó-loko kpokèjì.

¹⁵ Káa yo 'ví mèèkè'í tí wó go bà mèèkè'í tí ku'di nó lá. Yo kpo-gbì-tà-tù wó, tacó yí a ná'vindí yo, tacó wàa, yí 'ví dele ta ndi wó gítí jáá kpokèjì.

Ndòngbú có

¹⁶ Ze kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo, tí mbe kù si ndâ 'duù kù dù ñìkì maa, éno máa, yí 'ví si yo 'ví dù ñìkì maa ta o 'dáá gí, gbí ña ndâ kpokèjì 'dáá gí. Mbe tí ndoo 'ví dù ta yo ta o 'dáá gí.

¹⁷ Ñinó a ye tí Páwòlò ká kù cu ndâ 'vé tí nó jì yo mí gbí wáràgà tí nó ta 'dóó 'bì ye. Ñinó a mbó ndi 'bì ye gbí ndâ wáràgà mì ye 'dáá gí ká nò. Ñinó a cè ña bà cu wáràgà mì ye ká nò.

¹⁸ Ye kù yù nambeè 'do mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbířì tacó tí yo 'dáá gí.

KPÉDÉLÉ TÌMÀTÉYÒ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Páwòlò jì Tìmàtèyò

¹ Njìno a ye tí Páwòlò, tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù. Ye gí tí tú mì Bìndi-Mbírì go có mì Mbírì tí mbe 'vala ndoo, delè go có mì wó tí Bìndi-Mbírì tí Jézù tí nó, náa ndoo kù koṛo 'válá lì mí tí wó nò. Ye kù cu wàràgà tí nó.

² Jì wò tí Tìmàtèyò, tí 'dóó 'vii mì ye, náa ndá só ta ndá kù tee njembí ndá mí tí Bìndi-Mbírì. Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù, tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè mì ndú, wàa ndú 'ví nò yê ɾo lo. Ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dê njembí lo.

³ Ye táánò ci wò ta o tí nó náa ye kù ya gí tàkò to Mèsidóniyà nó, máa wò 'ví co 'do gbí gbata Éfàsù lá. Tacó wàa wò 'ví nò ta có gítí ndá ṅa ndá 'duù tí nó mbe kù nìbà ndá sú có jì ndá 'duù á bìn ò có mì Mbírì nò.

⁴ Nèté mì ṅa ndá 'duù tí nó a bà je mbí ndú kpolo ma mí tí ndá tà-ká-tà mì ndá ká gù ndú, ta bà 'deke ndá ɾè ndá ká gù ndú mèè jì ndá 'duù. Káa ndá ṅa ndá i tí nó náa ndú kù bàkà nò a ndá i mbe kù ṅònòkò muu ndá 'duù 'do tí bà bàkà go có mì Mbírì, náa 'duù kù ṅò ni ta bà tee njembí wó mí tí Mbírì nò.

⁵ Káa ndoo kù nìbà i jì ndá 'duù tacó wàa ndú 'ví zè ndá 'bí ka ndú nìkì maa, tí ṅa tó bà zè tí ṅjìno mbe gí 'do gbí ndá ngbàràngà njembí, ta tó muu, ta bà ùnje gítí Mbírì ta njembí 'duù gbaànjé.

⁶ Ndá ṅa ndá 'duù tí nó ne 'do tí cèe kpokèjì mì yúco gí. Ndú kù ya ká yàlàkàà gí tàkò ndá 'bí ṅa ndá có ta ṅjì gbí ndú wálá.

⁷ Ndú kù bàkà tí ndú tí ndá kpo-kpò mbe 'di gbí ndá có mì Mòze, káa ndú 'di gbí ndá có tí nó náa ndú kù 'dè nò lá. Ndú delè ṅò ndá i tí nó náa ndú kù 'dè có gítí ndú nó ni ká lá.

⁸ Ndoò ṅò ni gí máa, ndá có mì Mòze a ndá tó có, náa 'duù má ṅò nderè ndú ni gí nò.

⁹ Ndoò delè gii ṅò ni gí, máa, à kù 'dè có me jì ndá tó 'duù lá. À kù 'dè có a i jì ndá mbe bàkà vò i, go ndá mbe ngbútù, ta ndá mbe bàkà i-Mbírì lá, ta ndá mbe bèè ɾo Mbírì, ta ndá mbe zì ndá bu ndú ta ndá nawu ndú, ta ndá mbe zì ku.

¹⁰ À gii 'dè có a i jì ndá mbe zingbà ta ndá nìi, ta ndá mbe sì ta ndá 'bí ka ndú 'dakò, ta ndá mbe ngbà ndá 'duù, ta ndá mbe 'vèrè, ta ndá mbe see tí ndú gítí 've có, ta ndá mbe bàkà ndá 'bí ṅa i ṅjìno mbe co tende 'do tí cèe bà nìbà i tí nó

¹¹ mbe ya 'vii ta ṅa seṛè Banga-Ṅú-Có tí nó náa Mbírì tí nó náa ndoo kù ùlù yí nó kpilì jì ye, máa, ye kpolo tí, wàa ye 'ví ma jì ndá 'duù nò.

'Dè nìkì maa jì Mbírì á gí tàkò nambeè mì wó

¹² Ye 'dè nìkì maa jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo, mbe je wotí jì ye, tacó yí ṅò ni gí máa, ye bà bàkà nèté mì yì go có tí nó náa à gbí muu yì nó gí.

¹³ Ye táánò sàa a mbe kù 'dè ndá vò có gí bà tí Jézù. Ye táánò a mbe kù mèèkè'i tí ndá 'duù mì wó. Ye delè táánò a mbe kù go ndú ta zu ṅò. Káa Mbírì gii toṛo ndá vò i mì ye nò 'dáá gí mí tí wó tí bàà, tacó yí ṅò ni gí,

máa, ye táánò òò ndá vò i tí nò náa ye kú bàkà nò ni lá, tacó ye ta o tí nò ùnje gítí Bindi-Mbíri kálásê.

¹⁴ Mbíri bàkà nambeè ji ye me gbolò, ta bà wu bà ùnje, ta bà zè Bindi-Mbíri tí Jézù nìkì maa mí gbí njembí ye me gbolò.

¹⁵ Cò tí nó náa à 'dè máa, «Bíndi-Mbíri tí Jézù táánò gí gí muu to nó tacó bà 'vala ndá mbe bàkà vò i,» nó a cèe yúco ta kponje gítí wálá, tí cèe có mbe 'vii tí có bà ùnje gítí ta njembí 'duù gbaànjé. Ye a fuúfú gbí òkò tí ndá mbe bàkà vò i 'dáá gí.

¹⁶ Káa ta ndá ña ñinó 'dáá gí, Mbíri gii bàkà nambeè ji ye mí pí ndá vò i mì ye nò me gbolò. Tacó wàa, Bindi-Mbíri tí Jézù 'ví tù ta bà bà kònò ndá mbe bàkà vò i ji ndá 'duù ñinó 'dáá gí á kèjì gí bà ùnje gítí wó tacó bà 'de 'válá ñinó mbe cee lá nó.

¹⁷ Ndoò te duù míti Mbíri,
ndoò ùlù yí tí gba tí nó mbe cee lá nó,
kpòò ya tí.

Ndoò te duù míti Mbíri,
ndoò ùlù yí tí 'duù tí mbe dù tí ká nó,
kpòò ya tí.

Ndoò te duù míti Mbíri,
ndoò ùlù yí tí nó náa ndoo òò yí ta ɾo ndoo lá nó,
kpòò ya tí.

Go-i-tí-nò!

¹⁸ Ye kú 'deke a tí ye ji wò máa, bà mbí lo 'ví ò tí ndá có mì ndá mbe ma có mì Mbíri náa ndú táánò 'dè gítí lo nó lá, Timatèyò, 'vii mì ye. Kpolo tí ndú mì gbí njembí lo, wàa wò 'ví gò gó go i mì ngáangbá 'vii-'dakò.

¹⁹ Ndá zí'i-gó mì lo 'ví dù a bà tee njembí lo míti Mbíri, ta bà dù ta tó muu. Ye kú 'dè có tí nò ji wò tacó ndá 'bí 'duù táánò bàkà vò muu, bindi ndú gii mèèkè gbí bà ùnje mì ndú gítí Mbíri kùdùù gí.

²⁰ Ndá 'bí 'duù sósò'ò 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nò a ndá Ìmànyò ta Àlèsàndòrò, náa ye táánò ká waa có míti ndú ta bà kaa ndú ji Gba-vò-i, tacó wàa ndú 'ví no bà 'dè zu có gí bà tí Mbíri ngbó.

2

Ña kpokèjì bà 'deke tí ji Mbíri

¹ Má ènò, kpédélé có mì ye ji wò éno, máa, wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri tacó tí ndá 'duù 'dáá gí. Wò 'ví yù i gítí miři lo 'do mì Mbíri. Wò 'ví yù nambeè 'do mì wó tacó tí ndá 'bí 'duù. Wò delè 'ví 'dè nìkì maa ji yí.

² Wò 'ví 'deke tí lo ji Mbíri kpolo ma tacó tí ndá gba mì ndoo, ta ndá kpo-kpò 'duù kuro ndoo, tacó wàa ndoo 'ví 'vala ta wo gbí òkò tí ndoo lá, ndoo 'ví 'vala a i gbí 'dè tí, ta bà te duù míti Mbíri, delè ta bà bàkà ndá i ñjò mbe 'vii á ɾo 'bá nò.

³ Bà 'deke tí ndoo ènò a tó i mbe kú peteke tàkòcò Mbíri tí mbe 'vala ndoo.

⁴ Tacó à tí wó a go bà 'vala ndá 'duù 'dáá gí, tacó wàa, ndú 'ví òò yúco ni.

⁵ Tacó Mbíri ká gbaànjé cuki. Mbe kú 'viindi gbí òkò tí ndá 'duù muu to tí nó ta Mbíri delè ká gbaànjé, tí Bindi-Mbíri tí Jézù,

⁶ mbe sì miři wó ji ku á muu ndá 'duù 'dáá gí. Mbíri táánò tuu yí tí mbe ma có 'válá ji ndá 'duù ta tó o mì wó mbe 'vii gbí muu wó tí Mbíri.

⁷ Ye kù 'de ji wò ta yúcó, ye jé 'dè 'véřè lá, máa, àa táánò je ye tí mbe nìbà có tí nò tí yúcó nò ji ndâ 'duù ñinó náa ndú me ndâ Jùdéyà lá nó, tacó wàa, ndú 'ví ùnje gítí .

⁸ Má éno, có gbí muu ye éno máa, ndâ 'duù tí ndâ bàndò 'dáá gí 'ví 'deke tí ndú ta bà kaa 'bì ndú, tí 'bì ndâ yê ta vò i mì ndú wálá, á gí yaà ji Mbířì, ta pétéké takòcò ndú, delè ta gbínje gbí òkò tí ndú wálá.

⁹ Có mì ye ji ndâ nìi éno máa, ndú 'ví yuu bongo ñinó mbe 'vii á řo 'bá mbe te nò mí řo ndâ 'duù lá nó. Ndú delè 'ví je mbí ndú kpolo ma mítí bà te banga cèkèè tacó bà mà tí ndú ji ndâ 'duù lá;

¹⁰ ndú 'ví te banga a i ta bà bàkà ndâ tó i á go i mì ndâ ña ndâ nìi ñinó mbe túbà tí ndú tí ndâ mbe ùnje gítí Mbířì gí nó.

¹¹ À delè má kù nìbà i ji nìi, yí 'ví dù ngbìi. Yí delè 'ví te duù mítí 'duù tí nò mbe kù nìbà i ji yí nò.

¹² Ye ùnje gítí éno máa, nìi 'ví dù tí mbe nìbà i ji ndâ 'dakò nò lá. Yí delè 'ví dù pí tí ndâ 'dakò lá. Yí 'ví dù ngbìi kùřo ndâ 'dakò.

¹³ Tacó Mbířì táánò suu kùřo a Ádàmà tí 'dakò, bìndi yí gíi suu Évà tí nìi.

¹⁴ Gba-vò-i delè táánò ee me ndi Ádàmà lá, yí ee a ndi Évà tí nìi, bìndi nìi gíi kpò có mì Mbířì gí.

¹⁵ Káa a bà jò ndâ 'vii ká bà 'vala ndâ nìi, náa ndú má dù tí ndâ nìi ñinó mbe aanga muu ndú mítí bà tee njembí ndú mítí Mbířì nò.

3

Ndâ kpo 'duù kùřo ndâ mbe kù kili ta řè mì Bìndi-Mbířì

¹ Có tí nó máa, go bà dù tí gbolò 'duù kùřo ndâ mbe kù kili ta řè mì Bìndi-Mbířì má tí 'duù, yí kù kořo a tó có ngé waa gí nó, a yúcó ta kponje gítí wálá.

² Káa ña 'duù tí nò 'ví dù me mbe kù bàkà ndâ i-nò lá. Yí 'ví dù me mbe kò ñjèèkù nìi lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ñinó ta ngbárángà muu wó. Yí 'ví dù me 'duù ñinó mbe kù bàkà ndâ i-'vii nó lá. Yí 'ví dù a i tí 'duù ta muu ká tí wó. Yí 'ví dù tí 'duù ñinó ta njekekè 'bá mì wó ká ngàà ji ndâ 'duù. Yí delè 'ví dù tí mbe nìbà tó kpokèjì bà 'vala ndò ji ndâ 'duù.

³ Ña 'duù tí nò 'ví dù me vò mbe ñjù pe lá. Yí 'ví dù me mbe kùmùkù ndâ i mì ndâ 'duù lá. Yí 'ví dù a i tí 'dè 'duù, me mbe gbínje lá. Yí delè 'ví dù me mbe go ndâ kpo-kpò i lá.

⁴ Yí 'ví dù tí ña 'duù ñinó mbe ni bà 'viindi 'bá mì wó ñikì maa gí, náa ndâ 'vii mì wó kù 'di có mì wó, delè náa řo ndâ 'duù ká ngbárángà 'i gítí ndâ 'vii mì wó.

⁵ Tacó bà kpolo tí 'dóó 'bá mì wó má kpò yí gí, yí bà 'de wotí gítí bà kpolo tí 'bá mì Mbířì 'do kòtí 'di?

⁶ Yí 'ví dù me ngú mbe ùnje gítí Jézù lá. Tacó yí bà luguu á tí wó ta bà si tí wó tí gbolò 'duù ta kpéétí wó, bìndi Mbířì bà waa có mítí wó go bà waa có mítí Gba-vò-i.

⁷ 'Duù tí nò 'ví dù a ña 'duù ñinó náa ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbířì lá nó kù te duù mítí wó. À má me éno lá, řè wó bà volo gí, bìndi yí bà tè wú mì Gba-vò-i.

Ndâ mbe koni ndâ mbe kù kili ta řè mì Bìndi-Mbířì

⁸ Ndá mbe kú koni ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nọ́ 'dáá gí delẹ̀ 'ví dù a ndá ọ̀a ndá 'duù ọ̀nọ́ náa ndá 'duù kú te duù mí tí ndú nọ́. Ndú 'ví dù tí ndá mbe 'dẹ̀ yúcó. Ndú 'ví dù me ọ̀a ndá 'duù ọ̀nọ́ náa pe kò ndú gí nọ́ lá. Ndú delẹ̀ 'ví dù me ndá mbe go ndá kpo-kpò i lá.

⁹ Ndú 'ví dù tí ndá 'duù ọ̀nọ́ ta muu ndú ngbárángà'i, mbe kú ùnje gítí có mì Bìndi-Mbírì 'do ká ngé ẹ̀ngbó .

¹⁰ À 'ví ọ̀nọ́ muu ndú kùro kózò gí, bà lẹ̀ má tí ndú wálá, à 'ví gíi bàkà ndú.

¹¹ Ndá nìi ọ̀nọ́ mbe kú koni ndá mbe kú kpolo tí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nọ́, delẹ̀ 'ví dù a ọ̀a ndá nìi ọ̀nọ́ náa ndá 'duù kú te duù mí tí ndú nọ́. Ndú 'ví dù me ndá mbe nì rẹ̀ lá. Ndú 'ví dù tí ndá nìi ọ̀nọ́ ta muu ndú ngbárángà'i nọ́. Ndú delẹ̀ 'ví dù tí ọ̀a ndá nìi ọ̀nọ́ mbe kú bàkà nètẹ̀ ta njembí ndú gbaanjẹ̀ nọ́.

¹² Ndá 'dakò ọ̀nọ́ tí ndá mbe kú koni bà kpolo tí nètẹ̀ gítí ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nọ́ delẹ̀ 'ví dù me ndá bu njèèkù nìi lá. Ndú delẹ̀ 'ví dù a ndá ọ̀a ndá 'duù ọ̀nọ́ mbe kú kpolo tí ndá 'bá mì ndú, ta ndá 'vii mì ndú nìkì maa.

¹³ Tacó ndá 'duù kú te duù mí tí ndá mbe kú bàkà nètẹ̀ bà koni ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì jáá. A delẹ̀ tí ndú a wotí bà 'dẹ̀ có gítí bà tee njembí ndú mí tí Bìndi-Mbírì ta gúku tí ndú wálá.

¹⁴ Ye kú cu wáràgà tí nọ́ jì wò ta có bà ya gí mì yo kà gbí muu ye.

¹⁵ Káa 'bí i máa tii bà ya ye gí kà gí, wò 'ví ọ̀nọ́ éno máa, ndá 'duù 'ví 'vala 'bá mì Mbírì nìkì maa. Ye kú nì a ndá mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì, tí ndá 'vii mì Mbírì tí nọ́ tí wu Mbírì, delẹ̀ tí ndá mbe kú te rẹ̀ có mì Mbírì gí yaà tí kpoò nọ́.

¹⁶ À dú káa yúcó máa, bà 'di gbí kpokejì mì Mbírì táánò sàà a gbolò có kóó. Có kóó tí nọ́ a Bìndi-Mbírì,

tí mbe gí gí muu to tí nọ́ táánò tí 'duù.

A Bèri-mi-Mbírì táánò ká túbà tí wó,

ndá basìlì táánò ọ̀nọ́ yí gí,

àá táánò ma có tí wó jì ndá 'duù gí.

Ndá 'duù táánò ùnje gítí wó muu to tí nọ́ gí,

àá táánò te yí ya tí gí gbírì gí.

4

Ndá sú mbe nibà i

¹ A Bèri-mi-Mbírì ká 'dẹ̀ có ta nje wó ngbárángà'i éno máa, ndá 'bí 'duù gbí ndá sẹ̀ sili tí nọ́ gí kùro o bà gí Bìndi-Mbírì káká'i nọ́ bà je mbí ndú kpolo ma a i gítí bà ru ndi ndá 'vẹ̀rẹ̀ mì ndá bààcì á bìndi có mì Mbírì.

² Ndá mbe 'dòkò có mì ndá ọ̀a ndá bààcì tí nọ́ a ndá mbe 'vẹ̀rẹ̀, tí ndá mbe tìrì ta ndi nọ́ bà 'dẹ̀ 'vẹ̀rẹ̀ káká'i á ro ndú wálá.

³ Ndá 'bí ọ̀a 'vẹ̀rẹ̀ mì ndú máa: bà kò nìi a vò i kùro Mbírì, wàa ndá 'duù delẹ̀ 'ví gee tí ndú 'do tí ndá 'bí ọ̀a ndá i-zò-zò. Káa Mbírì táánò suu ndá i tí nọ́ náa ndá vò 'duù tí nọ́ kú 'dẹ̀ có máa ndá 'duù 'ví zò ndú lá nọ́, tacó wàa ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, tí ndá mbe ọ̀nọ́ yúcó nì gí, 'ví zò ta bà 'dẹ̀ nìkì máa jì Mbírì ta líkí'o tí ndú.

⁴ Mbírì táánò suu 'dáá káa ndá tó i, tacó wàa ndoo 'ví zò ndú 'dáá gí ta pètékẹ̀ tàkòcò ndoo, náa ndoo má a ndá mbe ọ̀nọ́ tó i náa 'duù bàkà jì ndoo nì nọ́. Má éno, ndoo 'ví bè ndá 'bí i, máa, ndú a ndá vò i nọ́ lá.

⁵ Tacó a có mì Mbírì, toko ta bà 'deke tí ndoo jì Mbírì tacó ndá i tí nò, ká kù bàkà ndú tí ndá ngbàrángà i.

Tó bòò mì Bìndi-Mbírì

⁶ Wò má nìbà ndá có tí nò 'dáá gí jì sè ndá ná'vìndí lo, gbí éno máa, wò bà dù tí tó mbe bàkà nètè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù. Wò delè kù nì a bà máa, bà nìbà i mì Bìndi-Mbírì náa wò kù ru ndi nó ya gí gbí mbelè lo ngé tè gí.

⁷ Nètè mì lo 'ví dù ta ndá ònókó tà-ká-tà ta i gbí ndú wálá gítí ndá i muu to tí nó lá. Aanga muu lo mítí bà dù tí 'duù mì Mbírì.

⁸ Bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà je wotí jì dùi wó a tó i, káa bà tala bà ngaka tí 'duù tacó bà bàkà go có mì Mbírì a kpóló-kpolo i co tí bà ngaka tí tacó bà je wotí jì dùi 'duù gí. Tacó 'duù bà 'de i gbí ta bà só: 'bí gbaànjé á si yí muu to tí nò, bìndi 'bí á bìndi ku mì wó.

⁹ Tee njembí lo mítí có tí nò, tacó ònò a yúco ngé waa gí.

¹⁰ Tacó éno, ndoo kpónó kù te kpo muu, ndoo delè kù bàkà nètè tí kpoò, tacó ndoo kù koro có lli a i mítí Mbírì tí nó mì ndoo, tí wu Mbírì mbe kù 'vala ndá 'duù 'dáá gí nò. Co tí ndá i 'dáá gí, yí kù 'vala a ndá mbe ùnje gítí yúco tí nò.

¹¹ Nìbà ndá có tí nò jì ndá 'duù, wàa wò 'ví ò máa, ndú bàkà go ndú.

¹² Si tí lo jì ndá 'duù wàa ndú 'ví ònoko wò máa, wò a 'vii nò lá. Dù tí mbe nìbà ndá ònò tó i 'dáá gí, go bà 'dè banga nje, ta tó 'valá, ta bà zè ndá 'duù nìkì maa, ta bà dù ta ngbàrángà njembí, jì ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì.

¹³ Dù kù 'deke wáràgà mì Mbírì, wàa wò 'ví nìbà ndá có gbí jì ndá 'duù 'dáá gí, yee tí o bà gí ye gí mì yo kà.

¹⁴ Bà mbí lo 'ví ò tí i-nambèè tí nó táánò náa Mbírì je jì wò ta o tí nó náa ndá mbe ma có mì Mbírì 'dè ta có, bìndi có tí nó ndá kpo 'duù mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gii tee ta 'bì ndú mítí lo nó lá.

¹⁵ Koro gbí có tí nó náa ye 'dè jì wò nò tí kpoò, bìndi wò 'ví mèlè ndi ndá i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú jì wò nò. Tacó wàa ndá 'duù 'ví ò máa, wò me mbe ja gí ndii lá.

¹⁶ Kpolo tí lo, wò delè 'ví kpolo tí i tí nó náa wò kù nìbà jì ndá 'duù nò. Bàkà ndá i tí nó ta o 'dáá gí, tacó wàa, wò 'ví 'vala ta miṛi lo, wò delè 'ví 'vala ta miṛi ndá mbe kù 'di có mì lo 'do gbí vò i.

5

Nètè gítí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì

¹ Wò 'ví 'dè gbí vò i mì 'duù ònò tí kpo 'duù jì wò nó jì yí ta 'bè lá. 'Dè có ta yí pètékè'i, á go bà 'dè có mì lo jì bu lo. Wò 'ví 'dè có jì ndá 'vii-'dakò á go bà 'dè có jì ndá ná'vìndí lo.

² Bìndi wò 'ví 'dè gbí bà lè mì ndá kpo nù jì ndú gbí tó kpokèjì á go bà 'dè có jì nawu lo. Bìndi wò 'ví 'dè gbí ònò ndá vò i mì ndá 'vini jì ndú ta ngbàrángà njembí lo á go njembí 'duù gítí ndá námi wó.

³ Yo 'ví te duù mítí ndá nawù ku; ye kù nì a ndá nawù ku ònò tí ndá mbe yè ta 'dóo 'duù mì ndú wálá nò.

⁴ Káa ndá 'vii, ta ndá 'vii-gù má kuu mì nawù ku, yo 'ví si ndú 'ví tala bà kpolo tí nawu ndú á go có mì Mbírì, tacó bà sì có ndá nètè tí nó náa nawu ndú tí nó táánò bàkà gítí ndú si ndú gbí 'vii nó kùro má kòzò gi. Tacó nètè bà kpolo tí ndá mbe jò ndoo a nètè mbe kù peteke tàkòcò Mbírì.

5 Káa niì ñinó tí nawù ku ta 'viì mì wó wálá, delè ta 'dóó 'duù mì wó wálá nó, 'ví koṛo có gítí Mbíri, ta bà dù kú 'deke tí wó, ta bà yù i 'do mì Mbíri ta o 'dáá gí.

6 Káa ña nawù ku ñinó mbe zèè kpolo ma a ngè líkí'o muu to tí nó nó a kánjí ku.

7 'Dè có tí nò jì ndá mbe kú kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri, tacó wàa ndá 'duù 'ví ño ndi ndú lá.

8 'Dè có jì ndú máa, 'bí 'duù gbí òkò tí ndú má kpolo tí ndá 'viì mì wó ta ndá 'dóó nambe wó lá, gbí éno máa, 'duù tí nò biya nò a bà 'di có mì Bìndi-Mbíri gí. À delè nìkí káa 'duù ñinó mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá nó á có tí ña 'duù tí nò.

9 Wò 'ví cu mí gbí wáràgà bà cu ɾè ndá nawù ku ñinó náa ndá mbe kú kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri kú kpolo tí ndú nó káa ɾè ndá nawù ku ñinó ta ndoo tí ndú ndii zi'duù-ta'ò gí nò. Ndú 'ví dù a ndá niì ñinó jé mbe ɾàngà kú lá.

10 Delè ta ɾè ndú wu ta bà bàkà ndá tó i ñinó go bà ko ndá 'viì mì ndú gbí tó kpokèjì, ta bà koni ndá yé, ta bà te wiṛi mítí ndá mbe 'do 'do, ta bà caka kò ndá mbe kú bàkà nèté mì Bìndi-Mbíri go i gbí tàkù mì ndoo tí ndá Jùdèyà tacó bà te wiṛi mítí ndú, ta bà koṛo có gítí bà bàkà ndá tó i nò.

11 Káa yo 'ví cu ɾè ndá nawù ku ñinó ta mbelè ndú kú i ngèlè kálásé nó lá. Tacó go bà-nò-vò-ndò má gii tanga mítí ndú ndii muu wotí bà koṛo có mì ndú gítí Bìndi-Mbíri gí, a có bà kò tí káká'i ká bà dù gbí muu ndú.

12 Bìndi ndá 'duù bà gii kùtù a tí gítí ndú máa, ndú ñonòkò gbí 'bá ndú 'do tí kpédélé ngo nje ndú gí.

13 Ndá 'bí ña i gbí kú ndá dó nawù ku tí nò ta mbelè ndú kú i ngèlè kálásé nò, a jè, ta bà nò ta 'bá mì ndá 'duù sàkàmàa. Ndú kùtáá má sì ká mítí ndá ñinó, má wálá, à nìkí ma. Káa ndá i mbe gii volo ndú ngé gí, a ndá bà kùtù tí, ta bà yuu tí ndú mí gbí ndá i, ta ndá có ñinó ta ɾè ndú gbí wálá, delè ta bà 'dè ndá 'bí ña kpo-kpò có mbe 'vii ta ndú lá.

14 Ye koṛo có máa, àa bà 'vii ta ndá nawù ku ñinó ta mbelè ndú kú i ngèlè kálásé nó a bà kò ndá 'bí ngú 'dakò, ndú 'ví jò ta ndá 'viì, wàa ndú 'ví koṛo có gítí ndá i-'bá mì ndú. Tacó wàa, ndá ku'di mì ndoo 'ví 'de ta kpokèjì bà ñonoko ndoo lá.

15 Ye kú 'dè có tí nò tacó ndá 'bí nawù ku kpónó 'dòkò 'do tí ndoo kú ɾu ndi Gba-vò-i gí.

16 Má ènò, nambe 'bí niì gbaànjé gbí òkò tí yo tí ndá mbe kú kili ta ɾè mì Bìndi-Mbíri má a nawù ku, à nìkí éno máa yí kpolo tí nambe wó tí nò, wàa sè yo 'ví koṛo có gítí sè ndá nawù ku ñinó ta ndá 'duù mì ndú wálá nò.

17 'Bí có mì ye káká'i jì wò a ñinó máa, yo 'ví te duù mítí ndá tó kpo 'duù ñinó tí ndá kùro yo nò. Ye kú nì a ndá kpo 'duù ñinó mbe 'vii tí ndá 'duù ñinó náa à 'ví te duù mítí ndú gí nò. Yo delè 'ví ko mboo ndá nèté mì ndú jì ndú. Co tí ndá i 'dáá gí, yo 'ví te duù mítí ndá ña ndá tó kpo 'duù ñinó mbe kú ma có mì Mbíri, ta ndá ñinó mbe kú nibà có mì Mbíri ta wotí tí nò.

18 Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «À caka gbí nje mbe gbà deme ta wu ngo lá.» À gii cu 'bí máa, «Ko mboo nèté mì ndá mbe bàkà nèté á jì ndú.»

19 À má kpì ngbàngà tí 'bí kpo 'duù jì wò, wò 'ví ùnje gítí có tí nò lá, sè káa ñinó wò má 'di có tí nò 'do gbí nje ndá 'duù go só, go ta'ò, kózò gí.

20 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndá kpo 'duù mì yo má nanaka muu wó mítí bà bàkà vò i, wò 'ví 'dè gbí vò i mì wó nò jì yí mí kùro ndá mbè 'duù, tacó wàa ndá 'bí ka wó kpo 'duù 'ví cì ta gúku bà bàkà ña i tí nò.

21 Ye kù see wò jì Mbíri, ye kù see wò jì Bindi-Mbíri tí Jézù, ye delè kù see wò jì ndá basilì mì Mbíri, máa, wò 'ví kpolo tí ndá có tí nò 'dáá náa ye 'dè jì wò nó ta kábà tí ndú. Wò delè 'ví njèè gbí òkò tí ndá 'duù lá.

22 Gu gítí bà bàkà 'duù tí kùro ndá mbe kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri lá. Tacó ndá 'duù bà go wò á muu wó. Kpolo tí lo 'do tí ndá vò i 'dáá gí.

23 Wò 'ví njù 've ngo mì lú lá. Wò ta o 'dáá gí 'ví ñonòkò ngo njù-njù mì lo ta làmbu pe zùù-zùù éno, tí yèè gítí gbí yì lo, delè tacó sé'i kù bàkà wò ká ta ndi ka wó.

24 À kù nò vò i mì ndá 'bí 'duù ká mítí nji ọ̀ ndú. Káa ndá 'bí 'duù a ndá gbàà'và, wò bà bàkà a o tacó bà 'di gbí vò i mì ndú.

25 Tó i delè ká éno, à ngùù lá. Káa 'duù kpétí má tala bà ngùù tí wó tí, áá bà co ká co gí sè.

6

1 Ndá 'duù ñinó tí ndá i-zógó-zogo mì ndá 'bí ka ndú nó 'ví te duù mítí ndá mbe tí ndú, tacó wàa à 'ví volo rẹ̀ Mbíri lá, à delè 'ví no ta nje gítí bà nìbà i mì ndoo lá.

2 Káa ndá i-zógó-zogo ta mbe tí wó só má a ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri, yí 'ví bàkà nèté jì mbe tí wó ta vò tàmuu, tacó náa ndá yì a ndá ná'vindi nò, lá. Ngé gí lá! Tacó 'duù tí nò mbe kù 'de gbolò i gbí nèté mì wó nò a ná'vindi wó tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, tí kpóló-kpolo 'duù mì Mbíri.

Ndá sú bà nìbà i ta ndá kpo-kpò i

Nìbà ndá có tí nò jì ndá 'duù pètékè'i, yee tí o tí nó náa à ya gí gbí muu ndú gí, wàa ndú 'ví bàkà go ndá có tí nò.

3 Káa 'bí 'duù má nìbà 'bí ña lókó-loko có mbe 'vii ta wu có mì Mbíri náa Bindi-Mbíri tí Jézù nìbà jì ndoo nó lá,

4 'duù tí nò kù luguu a tí wó, ta bà mòò ọ̀ wó sínò. Yí delè nò 'bí i gbaànjé ni lá. À gbí muu ña ndá 'duù tí nò a mà bà 'vee gbí ndá i 'dáá gí. 'Bí ña i mì ndú delè a bà 'dè ndá 'bí ña tende có mbe kù jò ndá kù, ta mà, ta ngò, ta ndá vò có, delè ta bà kojo ndá vò có ta nderè ndú wálá gbí òkò tí ndá 'duù.

5 Nèté mì ndá ña ndá 'duù tí nò delè a bà ñonòkò muu ndá 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá, mbe dò 'bí ndú 'do tí yúco gí, mbe kù si bà bàkà go có mì Mbíri tí i bà 'de ndá kpo-kpò i gbí a muu to tí nó, nò.

6 À dú káa yúco máa, bà bàkà go có mì Mbíri kù je tó i me gbolò jì 'duù. Káa sè káa ñinó máa, 'duù tí nò 'ví dù me mbe gbolò njembí lá.

7 Te mí gbí muu lo éno máa, áá táánò jò ndoo me ta 'bí i 'bí ndoo 'do gbí yì lá. À delè wúnò bà duu ndoo me ta 'bí i 'bí ndoo lá.

8 Má éno, ndá i-zó-zò, ta bongo má kuu mì ndoo, à tè ta ndoo gí.

9 Tacó ndá 'duù ñinó ta go ndá kpo-kpò i tí ndú nó a ndá ndò kècè mì ndá i ñinó mbe kù yòòngò ndá 'duù gítí ndá vò i nó. Ndú kù yuu miyi ndú mí gbí wú, ta ndá 'bí ña i ñinó ta gbí ndú wálá nó, ta bà dù ta go ndá i

mbe kù gí jì ndú ta wò i, mbe kù gbo nje ndú ta bà m̀̀ m̀̀ ndú. Ndá i tí nò kù volo ndú gbí có mì gbolò njembí.

¹⁰ Tacó a bà dù ta gbolò njembí ká kù jò ndá ña ndá wò i tí nò 'dáá gí. A go ndá kpo-kpò i ká gbì tàmuu ndá 'bí 'duù kù g̀̀'ò pàrángáá 'do tí kpokèjì mì yúcó. A delè káa go ndá kpo-kpò i ká kù te sé'i me gbolò mí gbí njembí ndá 'bí 'duù.

Páwòlò kpo-gbì-tà-tù Timatáyò

¹¹ Káa wò tí 'duù mì Mbířì 'ví kù'ba 'do tí ndá ña ndá wò i tí nò 'dáá gí, wò 'ví kořo có bà dù tí tó 'duù mì Mbířì, wò delè 'ví kořo có gítí bà bàkà go có mì Mbířì. Wó 'ví tee njembí lo mítí Mbířì, wò 'ví zè ndá 'duù nìkì maa. Wò 'ví dù tí mbe kònò ndá i, wò delè 'ví dù tí mbe 'dé njembí.

¹² Wò 'ví gò gó muu có mì Bìndi-Mbířì tí kpoò, tacó wàa wò 'ví 'de ta 'valá ñinó mbe cee lá nò, tacó ñinó a i tí nó táánò náa Mbířì t'è'é tí lo gítí ta o tí nó náa wò tù ta bà tí lo tí 'duù mì Mbířì mí kùřo ndá 'duù nò.

¹³ Ye kù see wò jì Mbířì, bìndi ye g̀̀ see wò jì Jézú tí Bìndi-Mbířì, tí mbe dù tí 'dakò táánò kùřo Pónísiyò Pilátò nò,

¹⁴ máa, wò 'ví bàkà ndá i tí nó táánò náa a 'dè jì wò máa wò 'ví bàkà ndú nó ngbàrangà'i, yee tí o bà gí Mbe tí ndoo, Jézú tí Bìndi-Mbířì káká'i.

¹⁵ Yí bà gí ta o tí nó mbe 'vii gbí muu Mbířì tí nó,

náa à kù ùlù yí,

tí mbe kù zogo ndá 'duù 'dáá gí,

tí Gba tí nó náa 'bí gba muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá,

tí Mbe tí ndoo,

náa 'bí mbe tí ndoo muu to tí nó mbe me gbolò ndii yí wálá.

¹⁶ À káa yí ta kpééti wó ká dù tí ká.

Ngba bàndò tí nó náa yí kù dù tí nó me i bà zeke ta řo 'duù lá.

'Bí 'duù jé mbe ñò yí ta řo wó wálá.

'Bí 'duù delè jé gí bà ñò yí ta řo wó wálá.

À ùlù yí tí gba muu to tí nó kpòò ya tí .

Go-i-tí-nò.

¹⁷ 'Bí có náa ye kù 'dè jì wò a ñinó máa, wò 'ví 'dè có jì ndá 'duù ñinó tí ndá mbe ndá kpo-kpò i muu to tí nó nó, máa, ndú 'ví mba tí ndú lá. Ndú delè 'ví tee njembí ndú mítí ndá kpo-kpò i mì ndú nò lá, tacó ndá i tí nó ká go ngo díí. 'Dè có jì ndú máa ndú 'ví tee njembí ndú a i mítí Mbířì tí mbe kù je ndá i ñinó mbe kù te líkí'ò mítí ndoo ta o 'dáá gí nò.

¹⁸ 'Dè có jì ndú máa, ndú 'ví bàkà ndá tó i, ndú 'ví dù tí ndá mbe bàkà ndá tó nètè, go bà dù tí ndá mbe je i jì ndá 'duù ta tó njembí, delè tí ndá mbe 'viiki gbí bà je i jì ndá 'bí 'duù lá.

¹⁹ Ndú má 'vala gbí ña kpokèjì tí nò, ndú bà kili ndá tó i me gbolò gítí taàbè, náa go cèe 'valá má kuu tí ndú nò.

²⁰ Káa wò 'ví kpolo tí i tí nó táánò náa à je jì wò máa wò 'ví kpolo tí nò, Timatáyò. Si bà yuu nje lo gí gbí ndá có ñinó náa ndú me ndá có mì Mbířì lá nó, ta ndá kponje ñónókò mì ndá 'duù ñinó mbe kù bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dì gbí có mì Mbířì nó mí to.

²¹ Tacó ndá 'bí mbe t'è gí tàkò ña ndá i tí nó g̀̀'ò tí wò ña ñinó 'do tí kpokèjì mì yúcó gí.

Mbířì 'ví koni yo 'dáá gí.

BÀ SÓ TÌMÀTÉYÒ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì Timátèyò

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbírì tí Jézù 'do gbí có mì Mbírì. Mbírì je ye, tacó wàa ye 'ví dù tí mbe ma có 'válá tí nó mbe cee lá, náa yì tí Mbírì táánò ci cí máa yì bà je jì ndá 'duù n̄n̄n̄o bà gí tí ndá mbe kù dù toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù n̄o.

² Ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì wò tí Timátèyò, tí kpóló-kpolo 'viì mì ye, máa, ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delè kù 'deke tí ye jì Bìndi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ndoo, máa ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú 'ví n̄o yè ɾo lo, ndú delè 'ví si wò 'ví dù ta 'dè njembí lo.

Kì n̄o tí Mbe tí ndoo lá

³ Ye má koɾo có tí lo, ye kù 'dè n̄kì maa jì Mbírì. Mbírì tí nó tí Mbírì mì ndá ká gù ndá, náa ndá kù bàkà n̄t̄é jì yí gbí c̄eè k̄p̄ok̄èjì n̄o. Ye ta o 'dáá ḡí kù koɾo có tí lo ta o tí nó náa ye má kù 'deke tí ye jì Mbírì.

⁴ Ye má koɾo có bà 'dù ngo-ɾo lo táánò ta o bà nj̄èè gbí òkò tí ndá nó, go bà n̄o wò má a i mbe zi ku, à kpónó zi ye ḡí. O bà 'de tí ndá káká'i ta 'bí o wúnò bà me líkí tí ye ta n̄a wálá.

⁵ Mbí ye kuu tí n̄a bà tee njembí lo mítí Bìndi-Mbírì tí Jézù. Wò 'de n̄a njembí tí n̄o me 'do to lá. Ndá gù lo Lùyìjá, tí nawu nawu lo, ta nawu lo Yúnisì, delè táánò káa ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì tí Jézù go i mì lo n̄o. À kpónó teke-tèkè mì lo n̄o káa gb̄èe n̄a bà ùnje mì ndú táánò n̄o, ta kponje tí wálá.

⁶ Má éndò, ye kpónó kù 'va a mbí lo, máa, wò 'ví kili wu gí tà i-nambeè tí nó táánò náa Mbírì je jì wò ta o bà bàkà wò mì ye tí mbe n̄bà i n̄o.

⁷ Tacó Mbírì táánò je jì ndoo me bèrì mbe si ndoo 'ví dù tí ndá mbe k̄í n̄o k̄ùɾo ndá 'duù nó lá, yí je jì ndoo a Bèrì mbe je wotí bà zeke gbí n̄jì ɾo ndá 'duù. Bèrì tí nó a mbe si ndoo 'ví zè Mbírì ta tó njembí, yí delè a mbe si ndoo 'ví dù tí ndá mbe bàkà i-'viì lá.

⁸ Má éndò, wò 'ví c̄í gúku lá, wò delè 'ví k̄í n̄o tí bà ma có tí Mbe tí ndoo lá. Wó delè 'ví k̄í n̄o tí ye tacó náa ye kpónó kuu gbí zàà á muu wó n̄o lá. Gb̄í gb̄í njembí lo gítí bà kònò sé'i muu bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbe tí ndoo, sé náa Mbírì je wotí gítí jì wò ḡí n̄o.

⁹ Mbírì 'vala ndoo 'do gbí wò i, b̄indi yí ḡiì t̄è'è tí ndoo, máa ndoo 'ví dù tí ndá 'dóó 'duù mì yì. Yí t̄è'è tí ndoo me tacó máa ndoo bàkà a 'bí i mbe n̄kì ma n̄o lá. Yí bàkà éndò 'do ká gb̄í 'dóó nambeè mì wó, ta nderè ká mì wó. Yí bàkà nambeè tí nó táánò jì ndoo ta r̄è mì Bìndi-Mbírì tí Jézù á k̄ùɾo bà suu to tí n̄o.

¹⁰ Káa a Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì tí Jézù kpónó ká ḡiì ɾò wotí mì ku ḡí, ta bà ma Banga-Ngú-Có gítí 'válá n̄n̄n̄o mbe cee lá n̄o.

¹¹ Mbírì táánò cu 'b̄ì wò mítí ye, máa ye dù tí tú mbe ma Banga-Ngú-Có tí n̄o, delè tí mbe n̄bà .

¹² Njìnò a nderè có bà mbu ye nó kpónó ká n̄o. Kp̄ètí ká éndò, njembí ye mù lá, tacó ye n̄o Jézù tí 'duù tí nó, náa ye kù tee njembí ye mítí wó nó, ni ḡí. Ye delè ḡiì n̄o ni ngb̄aràngà'i ḡí, máa, wotí bà kpolo tí i tí nó náa yí

je ji ye máa ye 'ví kpolo tí yee tí o bà ko mboo nètè m̀ ndá 'dù nò, kuu tí wò.

¹³ Má ènò, kpolo tí cèe có tí nó táánò náa ye 'dè ji wò nò. Wò delè 'ví 'vanda jé káa ndi ndú ndírí ji ndá 'dù tí nó náa wò kù nibà i ji ndú nò. Dù ta bà tee njembí lo mítí Bindi-Mbírí tí Jézù, delè ta bà zè yí nìkì maa.

¹⁴ Kpolo tí tó i tí nó táánò náa à je ji wò nò; kpolo tí ta wotí m̀ Bèrì-mi-Mbírí tí nó mbe kù 'vala gbí njembí ndoo nò.

¹⁵ Wò nò ni gí máa, ndá Figèlò, ta Èrèmàjìnìsì, ta sè ndá 'bí 'dù gbí ndá to Ásiyà kpónó 'dáá m̀o tí ndú 'do tí ye gí nó gí.

¹⁶ Káa Mbírí 'ví si ndá 'vii kòtí Ònèsifórù, tacó a yí ta ndá 'bí o táánò ká kù 'dèè njembí ye ta bà gala ye ta nò ọ wó gítí nderè bà zèè ye mí gbí zàà wálá.

¹⁷ Ta o bà yee yí gbí gbata Rómà táánò, yí pà ba tí ye ta njembí wó gbaànjé yee tí o tí nó náa yí gii 'de ye gí.

¹⁸ Mbírí 'ví konì yí ta ndòngbú o wúnò. Wò delè nò ọ nambeè tí nó táánò náa yí kù bàkà ji ye si ye gbí gbata Éfàsù kà nó ta ọ lo ngbàrángà'í gí.

2

Tó àsikèrì m̀ Bindi-Mbírí

¹ Mbírí bàkà nambeè ji wò ta ọ m̀ Bindi-Mbírí tí Jézù gí, 'vii m̀ ye. Má ènò, dù tí 'dakò, tacó wàa,

² wò 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi ndá có nìno táánò náa wò 'di 'do gbí nje ye á kùro ndá 'dù nò, ji ndá 'dù nìno náa wò kù tee njembí lo mítí ndú nò, wàa ndú delè 'ví 'dòkò ndi bà ma ndi gbèe có tí nò gí kùro ji ndá 'bí 'dù.

³ Má ènò, kònò bà sé'i nìndi lo go i m̀ tó àsikèrì m̀ Bindi-Mbírí tí Jézù.

⁴ Wò nò a àsikèrì 'di ta go bà dù tí kùro ndá 'bí ka wó tí wó jé ká kù ọ 'dì á nje nètè?

⁵ À kù bàkà ndá i 'dáá ká ta ọ kpokèjì bà bàkà ndú. Káa 'dù ma có me tí ọ kpokèjì tí nó náa à tí nò lá, mbe wu gbí wó wálá.

⁶ 'Dù má zèè bá ká tí kpoò, to bà 'boo yí wálá.

⁷ Koọ gbí ndá có tí nó náa ye 'dè ji wò nò, b̀ndi Mbírí bà je muu bà 'di gbí ndú ji wò gí.

⁸ Je m̀bi lo mítí Banga-Ngú-Có tí nó táánò náa ye kù nò ta bà ma máa, Jézù tí Bindi-Mbírí, tí 'vii-gù Dàvidè, 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó gí, nò.

⁹ Ye kpónó kù kònò sé'i ta 'bò tí kò ye, goolá ye bàkà a 'bí ọ gbolò vò i nó gbí có tí nò. Kpètí ká ènò, có m̀ Mbírí me 'bí i go nji ọ wàa 'dù 'ví nè mí gbí congò nò lá.

¹⁰ Má ènò, ye bà kònò ndá sé'i tí nó 'dáá gí tacó tí ndá 'dù nìno náa Mbírí ruka ndú tí ndá 'dù m̀ wó nò. Tacó wàa, ndú delè 'ví 'de 'válá nìno mbe cee lá nò, wàa ndú 'ví dù ta líkí'o tí ndú ta ndá Bindi-Mbírí tí Jézù dúú bà ya tí á tí banga bàndò.

¹¹ Có náa wò 'ví tee njembí lo mítí a có tí nó, máa,

«Ndoò táánò má cì ta ndá Jézù,

ndoò delè bà 'vala ta ndú.

¹² Ndoò má kònò tí ndoo,

ndoò delè bà dù tí ndá kpo-kpò gba ta ndú.

Ndoo má 'boo yí,
yí delè bà 'boo ndoo.

13 Ndoo má a ndâ lókó-loko 'duù,
yí ta o 'daá gí káa 'duù ñinó jáá nô,
tacó wotí bà 'boo tí wó, tí wó wálá.»

Tó mbe bàkà nèté

14 'Va mbí ndâ 'duù mì lo gítí ndâ kpóló-kpolo có tí nò. Wò delè 'ví see ndú ji Mbíri, máa ndú 'ví tò kponje gítí ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó ndòngbú tó i mì ndâ ña ndâ kponje tí nò káa bà ñònòkò muu ndâ mbe kú sè tù ndú gítí ndâ ña ndâ kponje tí nò.

15 Bàkà wotí mì lo, tacó wàa wò 'ví ya gí kùro Mbíri ta nô ro lo wálá, go i mì 'duù ñinó mbe bàkà ngbáràngà nèté, tí 'duù ñinó mbe nibà có mì Mbíri jáá.

16 Wò 'ví ya gí gbí ndâ kponje ñónókó mì ndâ 'duù ñinó ta gbí có mì ndú gítí Mbíri wálá nó lá. Tacó bà tò kponje ta ndâ ña ndâ 'duù tí nò kú tooko 'duù me 'dú 'do tí Mbíri.

17 Ña ndâ kponje ñónókó tí nò kú dèèkè go bà dèèkè kàngàndononô. Ndâ 'bí mbe kú nibà ndâ ña ndâ có ñónókó tí nò ji ndâ 'duù a ndâ Ìmànyò ta ka wó Filétù,

18 tí ndâ mbe gírì'o 'do tí kpokèjì mì yúcó gí. Ndú kú ñònòkò muu ndâ mbe ùnje gítí yúcó.

19 Kpèti ká ènò, Mbíri sè tà 'bá mì wó ta díí rìtì gí. À cu mítí su-sú 'bá tí nò, máa, «Mbíri ñò ndâ 'dóó 'duù mì wó ni gí.» À gii cu 'bí, màa, «Mbe 'dè có máa yí a 'duù mì Mbíri 'ví mò tí wó 'do tí bà bàkà lé-lè i gí.»

20 Ña ndâ ká'i bà zò i gbí gbolò 'bá 'daá me ká gbaanjé lá. Ndâ cèe ká'i bà zò i ta ndâ kpo-kpò o kuu tí. Bìndi ndâ ña ñinó náa a kú zò i gbí ndú ta rì 'daá gí nó ká kuu tí.

21 Má ènò, 'duù má kii'ba 'do tí ña ndâ wò i tí nó náa ye 'dè có gítí ndú nó gí, yí bà dù tí cèe 'duù mì Mbíri, go ndâ cèe ká'i ñinó náa mbe 'bá mò ndú gí ndii kpolo ma gítí ndâ kpo-kpò o, wàa gbí ndú 'ví dù cóó-cóó ká ngbáràngà'i tacó nèté nò.

22 Tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kú yo tí ndâ 'vii-'dakò lá. Je mbí lo tí kpoò a i gítí bà bàkà ndâ tó i. Wò 'ví tee njembí lo mítí Mbíri. Dù ta tó njembí lo gítí wó. Wàa wò delè 'ví dù ñikì maa ta ndâ 'duù ñinó ta ngbáràngà njembí ndú, náa yo kú 'deke tí yo ji Mbíri ta ndú nò.

23 Yuu nje lo gí gbí ndâ kponje ñónókó, ta ndâ có ñinó ta gbí ndú wálá nó lá. Tacó wò ñò ni gí máa, ndú kú gí ta gbínje gí gbí òkò tí ndâ 'duù.

24 Káa bòò mì Mbíri bàkà gbínje lá. Yí a mbe bàkà nambeè ji ndâ 'duù 'daá gí, yí a tó mbe nibà i ji ndâ 'duù, yí a mbe du njembí,

25 yí delè 'ví túbà bà lé tí có mì ndâ 'duù ñinó ta có mì ndú ya toko ta có mì wó lá nó ji ndú pétékè'i, ta bà koṛo có máa, ndâ-'bí-lá, Mbíri bà 'visi muu ndú gítí bà ñò yúcó.

26 Muu ndú má gí gítí ndú gí, ndú 'ví njaanga miri ndú 'do gbí wú mì Gba-vò-i náa yí zèè ta ndú, bìndi yí gii bàkà ndú tí ndâ bòò mì wó nò.

3

1 Te mí gbí muu lo, máa, ndâ i kèjì gí bà me kpoò gbí ndâ sili tí nó gí nje o nó ngé.

2 Tacó ndâ 'duù bà gii koṛo có ká gítí 'dóó mīri ndú, ta có gítí ndâ gürúsù mì ndú. Ndú bà gii sí tí ndú tí ndâ mbe mòò ɾo, ta bà wu gbí tí ndú ta kpééti ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe 'dè kù có, delè tí ndâ mbe ngbútù jí ndâ bu ndú ta nawu ndú. Ndú bà gii dù tí ndâ 'duù mbe nò 'duù njinò mbe kù bàkà tó i jí ndú nó ni lá, tó i mì ndú delè bà gii dù wálá.

3 Njembí bà gii dù tí ndâ 'duù wálá, delè nambeè bà gii dù gbí yì ndú wálá. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe waaka có, delè tí ndâ voló-volo 'duù. Ndú bà gii dù tí ndâ kàzà, delè tí ndâ mbe sogo ndâ tó i.

4 Ndú bà gii dù tí ndâ mbe ba ngbù ndâ 'bí ka ndú, delè tí ndâ mbe bàkà ndâ i-njónókó. Ndú bà gii dù tí ndâ mbe luguu tí. Áá bà gii dù tí ndú a go ndâ líkí'ò bīndi Mbírì.

5 Ndú bà gii tù ngba ndú, máa ndâ yì a ndâ mbe 'di có mì Mbírì, káa có mì Mbírì gbí njembí ndú gbaànjé wálá. Má ènò, kpolo tí lo 'do tí ɲa ndâ 'duù tí nò.

6 Tacó ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú a ndâ mbe bàkà li'vì mì ndú mí 'bá mì ndâ 'duù, tacó bà ɾì muu ndâ niì njinò ta muu ndú mbe me nji'dí, mbe bàkà vò i ndii muu ndú gí, delè njembí ndú me fùlà-fùlà, náa ɾo ndú 'de to lá ta go ɲa ndâ i 'dáá gí.

7 Ndâ ɲa ndâ niì tí nò ta o 'dáá gí kù tala i, káa bà ɲò yúcó ni kpò ndú gí.

8 Ndâ ɲa ndâ 'duù tí nò mbe kù ɲònòkò muu ndâ niì tí nò a ndâ mbe tò kponje gítí yúcó, go i mì ndâ 'dakò tí nó dígísèè ta ɾè ndú a ndâ Jènési ta Jàmbèrésì, mbe go 'véré tí có mì Mòze nò. Muu ɲa ndâ 'duù tí nò volo gí. Bà 'di yúcó delè kpò ndú gí.

9 Káa ndâ ɲa ndâ 'duù tí nó mbe kù ɲònòkò muu ndâ 'duù nó bà ya ta ɲa kpokèjì tí nó gí kùro wálá. Tacó ndâ 'duù bà gii 'di gbí ndú ni go bà 'di gbí ndâ Jènési ta Jàmbèrésì ni mì ndâ 'duù dígísèè gí nò.

Ǹd̀oǹgb̀ú̀ bà̀ kpo-gbì-tà-tù̀ Timatèyò̀ mì̀ Páwòlò̀

10 Ye me ngu tí ye jí wò lá, Timatèyò. Wò táánò ɲò ndâ ɲa bà nìbà i mì ye jí ndâ 'duù, ta ɲa cè bà 'vala ye, ta nderè bà 'vala ye, ta bà tee njembí ye mítí Mbírì, ta bà me duù mì njembí ye, ta bà zè ndâ 'duù mì ye níki maa, ta bà kònò tí ye gí.

11 Wò delè táánò ɲò bà mbu ye, ta bà mèèkè'i tí ye mì ndâ 'duù, ta ndâ ɲa ndâ vò i tí nó mbe 'de ye gbí ndâ gbata Àndiyóki, ta Ìkóniyùmù, ta Lísitarà nó gí. Ye kònò ndâ bà mèèkè'i tí ye nò 'dáá gí, Mbírì delè gii 'vala ye 'do gbí ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

12 Má ènò, wò kpónò ɲò ni ngbáràngà'i gí, máa, kponje gítí bà mèèkè'i tí 'duù njinò mbe kù jè ta bà bàkà go có mì Bīndi-Mbírì nó wálá.

13 Káa ndâ vò 'duù, ta ndâ mbe tiri kèjì gí bà zì ta nètè mì ndú ndii njinò sàà kùro nó gí. Ndú bà eendi ndâ 'duù, à delè bà eendi ndú.

14 Káa à má gítí lo, wò 'ví 'visì muu lo 'do tí có tí nó táánò náa à nìbà jí wò káa wò gii ùnje gítí ta njembí lo gbaànjé gí nó lá. Mbí lo delè 'ví ò tí ye tí Páwòlò, ta ndâ 'bí ka ye ɲìnó táánò mbe nìbà i jí wò nó lá.

15 Mbí lo delè 'ví dù ká káacáá tí ndâ có tí nó táánò náa wò 'di 'do gbí wáràgà mì Mbírì 'do gbí 'vii lo nò. Tacó a ndâ có tí nó ká je muu jí wò gítí bà 'de 'válá, ta bà ùnje gítí Bīndi-Mbírì tí Jézù.

¹⁶ Delè tacó a Mbíri táánò ká wu ndá có tí nò mí gbí muu ndá mbe cu ndú. Nèté mì ndá có tí nò kpolo ma a bà nibà yúcó jì ndá 'duù, ta bà yù gbí ndá vò i mì ndá 'duù jì ndú, delè ta bà túbà cèe kpokèjì káká'í jì ndá mbe gírì'o gí.

¹⁷ Nìnò a ña kpokèjì bà 'viindi tí ndá mbe kaa tí ndú jì Mbíri gí, gítí tó nèté.

4

¹ Ye kú see wò jì Mbíri, ye delè kú see wò jì Bindi-Mbíri tí Jézù tí 'duù tí nó bà gii dù tí mbe waa có jì ndá 'duù 'dáá gí nò. Ye gii see wò delè jì rì bà gí Bindi-Mbíri gí bà dù tí gba muu to tí nó,

² máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí bà ma có mì Mbíri jì ndá 'duù. Go bà 'di má tí ndú, à nìkì ma; go bà 'di tà má tí ndú wálá, sè ñìnò a ñindi ndú. Je kponje 'do nje ndá 'duù gí. Do mítí ndá mbe ngbútù, wò delè 'ví je wotí gítí bà ùnje gítí có tí nó náa wò kú ma nó jì ndá 'duù. Káa wò 'ví si njembí lo 'ví dù lèè ta o tí nó náa wò kú nibà i jì ndá 'duù nò.

³ Bàkà ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì wò nò kpónó, tacó 'bí o bà gii gí wúnò náa go bà sè tù gítí yúcó bà gii dù tí ndá 'duù wálá. Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndá 'bí tende có mbe nìkì tí ndú, náa ndú bà gii kili ndá mbe nibà i mì ndú mbe 'vii ta ndú, tí ndá mbe nibà ndá i tí nó jì ndú.

⁴ Tù ndú bà gii njaanga a i gítí bà 'di ndá tà-ká-tà mì ndá ká gù ndú á bìnì yúcó.

⁵ Káa wò 'ví kpolo tí lo máa, muu lo 'ví dù tí tó muu ta o 'dáá gí. Zèè njembí lo ta o vò i, bàkà nèté bà ma Banga-Ngú-Có. Wò delè 'ví bàkà nèté tí nó náa Mbíri je wò mí nje nó ta kábà .

⁶ À má gítí ye, à kpónó ga wú mítí mīri ye gí. Sè káa «rìti», wàa bà có tí nó 'ví cee gí.

⁷ Ye gò dú káa gó muu Mbíri. Ye kpò nje ndá 'duù gbí ngèlè gí, ye bàkà nèté tí nó ta njembí ye gbaànjé gí.

⁸ Mboo tàkò tó nèté mì ye, náa Mbíri tí mbe waa yúcó kú kpolo tí tacó bà je jì ye ta rì bà ko mboo nèté mì ndá 'duù ñìnò 'dáá mbe kú ù bà gí Bindi-Mbíri nó kpónó kú ùndi ye á gbíri.

Ndá 'doó có mì Páwòlò gbí muu wó

⁹ Bàkà wotí mì lo wàa wò 'ví gí gálá gí mì ye,

¹⁰ tacó ndá 'duù kpónó 'vaaka 'dáá 'do tí ye gí. Kèrèsènisì ya gí gbí to Gálátì gí, bìnì Titò ya gí gbí to Dàlimàsiyá gí. Káa ñó ʀo ndá i muu to tí nó gii te Démàsi 'do tí ye ya tí gí gbí gbata Tèsàlóniká gí.

¹¹ À kpónó káa Lúka ká kú dù mì ze ta yí. Wò má kú gí, yo 'ví gí ta Màrikò. Tacó yí a kpóló-kpòlo mbe koni ye ta nèté mì ye.

¹² Ye tuu Tikíkùsù gí mì yo Éfàsù kà gí.

¹³ Ye táánò si ndá wáràgà mì ye ta ndá bòngò mì ye jì Kàripù gbí gbata Tòrówà. Yo má kú gí, wò 'ví kaa ndú gí tí jì ye. Wò 'ví 'visì kapí lo gítí 'bí wáràgà mì ye ñìnò tí kpóló-kpòlo nó ngé gí lá.

¹⁴ 'Dakò tí nó tí Àlèsándòrò tí muu-tàwu, mbe kú cee ndá i 'do tí fádà nò, bàkà vò i ta ye ngé tẹ gí. A Mbíri ká bà 'vee gbí nje wó gítí ña vò i mì wó náa yí bàkà ta ye nò!

¹⁵ Wò 'ví kpòlo tí lo 'do tí wó, tacó có mì wó dooko gí gbí có mì ndoo ngé gí lá.

¹⁶ Gbí kpedélé o bà ya ta ye gí gbí ngbàngà táánò, gbèè 'duù mbe 'dè có muu ye wálá. Ndá 'duù 'dáá bè ye ta o tí nò gí. Mbíri 'ví nò yè ọ ndú.

¹⁷ Káa Mbíri gii rò tiyò á kapí ye, yí gii je wotí ji ye, tacó wàa ye 'ví dù tí tú mbe ma có mì yí ta kábà ji ndá 'duù nínó náa ndú me ndá Jùdéyà lá nó 'dáá gí, wàa ndú 'ví 'di . Bìndi yí gii 'vala ye 'do gbí nje ndá siingii gí.

¹⁸ Mbíri bà 'vala ye 'do gbí ndá vò i 'dáá gí. Yí bà ya ta ye gí 'bá mì wó gbíri nìkì maa.

À ùlù Mbíri á kpóó ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndá ndòngbú 'vé

¹⁹ Ye 'vee ndá Pìrisílà ta Àkùyílà, ta ndá kòtí Ònèsifóru.

²⁰ Èrásitù táánò gii yee ta ze ká gbí gbata Kòrìndi, bìndi ye gii jee Tòròfìmù ta sé'i tí wó mí gbí gbata Milétù.

²¹ Bàkà wotí mì lo wàa yo 'ví gí á kùro ndá pì mì ndá kpo-kpò pípìri tí nó kèjì nò.

Ndá Yùbùlù, ta Pùdèni, ta Línò, ta Kíláwúdiyà, ta ndá ná'vìndí ndoo 'dáá gí 'vee wò ma.

²² Mbíri 'ví je njembí bà nò yí tí Mbíri ni ji wò.

Mbíri delè 'ví konì yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì TÍTÒ

¹ Njìnó a ye tí Páwòlò, tí bòò mì Mbířì, ye delè a tú mì Bindi-Mbířì. Mbířì cu 'bì wó á míті ye, bindi yí gii tuu ye gí bà konì ndá 'duù tí nó náa yí tí Mbířì ruka ndú tí ndá njìnó mì wó gí nó ta bà kili wu gí tà bà tee njembí ndú míті wó, delè gí bà nìbà yúcó tí nó mbe 'vii ta có mì wó tí Mbířì nò,

² yúcó tí nó mbe kù je muu jì ndú gítí bà kořo có lì míті 'válá tí nó mbe cee lá, náa Mbířì tí mbe 'dè 'véřè jé lá ci ndá 'duù gítí sàà gí nò.

³ O tí nó náa Mbířì ci nó mà gii gí gí, Mbířì gii uu gbí còngò có kóó mì wó nò. Bindi yí gii kpili có mì wó nò jì ye, náa ye kpónó kù ma jì ndá 'duù go kòcò wó tí Mbířì tí Mbe 'vala ndoo nò.

⁴ Ye kù cu wáràgà tí nó jì wò tí Títò, tí 'dóó 'viì mì ye, tacó ndá sósò'ò ta ndá a ndá mbe tee njembí míті Mbířì. Ye kù 'deke tí ye jì Mbířì tí Bu ndoo, ye delè kù 'deke tí ye jì Bindi-Mbířì tí Jézù tí mbe 'vala ndoo, éno máa, ndú 'ví bàkà nambeè jì wò, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu lo lá.

Nèté mì Títò gbí to Kèřéti

⁵ Ye táánò si wò mí Kèřéti, tacó wàa, wò 'ví 'viindi ndá i kà. Ye táánò 'dè có jì wò éno máa, wò 'ví nò ndá 'bí kpo 'duù, wàa wò 'ví bàkà ndú tí ndá kpo 'duù kùřo ndá mbe kù kili ta řè mì Bindi-Mbířì ta ndi gbí ndá gbata gbí to Kèřéti gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí.

⁶ Ndá řa ndá kpo 'duù tí nó 'ví dù a ndá cèe kpo 'duù, ta tó muu ndú. Ndú 'ví dù me ndá mbe kò njèèkù nù lá. Ndá 'vii mì ndú 'ví dù a ndá mbe ùnje gítí Bindi-Mbířì, tí ndá 'vii mbe kù 'di có, ta tó řè ndú.

⁷ Tacó 'duù njìnó tí kpo 'duù kùřo ndá mbe kù kili ta řè mì Bindi-Mbířì nó a mbe kpolo tí 'bá mì Mbířì. Á má éno, yí 'ví dù me řa 'duù njìnó náa ndá 'duù kù no nje ndú gítí ndá cè bà i mì wó nó lá; yí 'ví dù me řa 'duù njìnó mbe kořo có máa, à 'ví si có 'dáá ká míті có mì yì nó lá; yí 'ví dù me 'duù njìnó ta tàkòcò wó kù kpolo ká gálá nó lá, yí 'ví dù me wò mbe njù pe lá, yí 'ví dù me mbe cee có gbí òkò tí ndú ta 'duù ta 'bí wó lá, yí 'ví dù me řa 'duù njìnó ta njembí wó ká gítí bà 'de i gbí i nó lá.

⁸ 'Duù njìnó tí kpo 'duù kùřo ndá mbe kù kili ta řè mì Bindi-Mbířì nó 'ví dù a 'duù njìnó mbe kù te wiri míті ndá mbe 'dó-'do, yí 'ví dù a 'duù njìnó ta go bà bàkà tó i kuu tí wó, yí 'ví dù a 'duù njìnó náa a muu ká tí wó, yí 'ví dù a 'duù njìnó jáá kùřo Mbířì, yí 'ví dù a 'duù njìnó náa tàkòcò Mbířì kù peteke gítí wó, yí 'ví dù me 'duù njìnó mbe kù bàkà i gí tàkò có mì sé njembí nó lá.

⁹ 'Duù njìnó tí kpo 'duù kùřo ndá mbe kù kili ta řè mì Bindi-Mbířì nó 'ví dù a mbe zèe yúcó tí nó ta kponje gítí wálá náa à nìbà jì yí nó ta 'bí wó sósò'ò, tacó wàa, yí 'ví 'de ta wotí bà nìbà yúcó jì ndá 'duù, yí delè 'ví 'de ta wotí bà uu gbí còngò 'véřè mì ndá mbe kù 'vii 'véřè míті yúcó nó jì ndú.

¹⁰ Tacó ndá tù-ká-kpò-có, ta gbí có mì ndú wálá, tí ndá mbe 'véřè mbe kù eendi ndá 'duù me mbè kuu tí . Ndá mbe le bèřè ndá i 'véřè tí nó kpolo ma a ndá mbe zèe có gítí tàkii bà ya gí gbí gázà.

11 Wò 'ví si ndú 'ví njaanga nje ndú lá. Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nò a ndâ mbe volo 'bá mì ndâ 'duù ta bà nibà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá lá nò. Ndú delè kù bàkà ndâ i-nò tí nò ká tacó bà zò-nje ndú cuki.

12 A 'bí 'duù tí 'dóó ìndú, delè tí mbe 'dè-kòcò mì ndú tí ndâ 'duù Kèrèti táánò, ká 'dè có éno máa, «Nèté mì ndâ 'duù Kèrèti káa bà 'dè 'vére cuki. Ndú a ndâ mbe kpó, tí ndâ mbe gamàtà ta i gbí ndú wálá.»

13 Có tí nò náa 'duù tí nò 'dè nò a yúcó. À má éno, baraka mítí ndú, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe mbe tee njembí ndú mítí Mbíri,

14 wàa ndú 'ví je mbí ndú mítí ndâ tà-ká-tà 'vére mì ndâ Jùdèyà lá, ndú delè 'ví bàkà go ndâ có mì ndâ 'duù tí nó náa bà 'di yúcó me cékéle gbí tú ndú gí nó lá.

15 Ndâ i 'dáá gí kùro ndâ 'duù ñinó ta njembí ndú ngbáràngà'i kùro Mbíri nó káa ndâ ngbáràngà i, káa ngbáràngà i kùro ndâ 'duù ñinó tí ndâ vóló-volo 'duù mbe tee njembí ndú mítí Mbíri lá nó wálá, tacó muu ndú, ta ndâ kpokèji bà koɾo có mì ndú volo gí.

16 Ndú kù bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñò Mbíri ni gí, káa cè ña bà bàkà ndâ i mì ndú dooko gítí bà bàkà i mì ndâ mbe ñò Mbíri ni gí lá. Ndú a ndâ vò 'duù, tí ndâ mbe kpò có, mbe 'vii tí ndâ mbe bàkà tó i lá.

2

Cèe bà nibà i

1 Káa à má gítí lo, wò 'ví nì ji ndâ 'duù káa bà kpokèji mì yúcó.

2 'Dè có ji ndâ kpo 'duù máa, ndú 'ví si tí ndú ji pe lá, ndú 'ví dù tí ndâ mbe koɾo có, ndú 'ví dù me tí ndâ 'duù ñinó mbe kù bàkà i á gí tàkò có mì sé njembí nó lá, ndú 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó mbe ùnje gítí Mbíri ta njembí ndú gbaanjé, ta go ndâ 'duù tí ndú, ndú delè 'ví dù me ña ndâ 'duù ñinó tí ndâ nuù-gú-nuù-bè'dè nó lá.

3 Wò delè 'ví 'dè có ji ndâ ni ñinó ta gbí ìndú mbe yù gí nó, máa, ndú 'ví bàkà i á go i mì ndâ 'duù ñinó mbe kù co tí kpokèji mì Mbíri nò. Ndú 'ví dù me tí ndâ mbe tùbà vò kpokèji ji ndâ 'duù lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe vò nje lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe zèè ngè pe lá. Ndú 'ví dù tí ndâ mbe nibà cèe kpokèji bà 'vala ndò á 'bá ji ndâ 'duù,

4 tacó wàa, ndú 'ví dù tí tí ndâ mbe kpo-gbì-tà-tù ndâ 'viní ñinó mbe kù kpolo gí yaà gí tàkò ndú nó gítí bà zè ndâ 'dakò mì ndú, ta ndâ 'vii mì ndú, nìkì maa.

5 Ndú 'ví kpo-gbì-tà-tù ndú tacó wàa, ndú 'ví dù tí ndâ ni ñinó mbe ni bà koɾo có gí, ta ɾo ndú mbe me vá lá. Ndú 'ví dù tí ndâ ni mbe zèè 'bá mì ndú. Ndú delè 'ví dù tí ndâ ni ñinó ta 'dè njembí ndú, mbe kù 'di có mì ndâ 'dakò mì ndú nò. 'Dè có ji ndú máa, ndú 'ví nibà ndâ i tí nò ji ndâ ni, tacó wàa, ndâ 'duù 'ví go ta 'vére mítí có mì Mbíri lá.

6 Wò delè 'ví kpo-gbì-tà-tù ndâ 'vii-'dakò máa, ndú 'ví tè gí tàkò có mì ndâ i gbí kù ndú lá.

7 Wò 'ví dù tí 'duù ñinó náa ndâ 'duù 'ví ñò bà bàkà ndâ tó i 'dáá gí ni a i 'do mì lo. Wò má kù nibà i ji ndâ 'duù, wò 'ví tùbà tí lo ji ndú tí 'duù ñinó ta bà lè tí lo wálá. À delè 'ví dù gbí kòcò lo a wotí go kòcò gba.

8 Wò 'ví 'dè ji ndâ 'duù a ndâ cèe có ta ñi ká gbí ndú, tí ndâ có ñinó náa wotí bà 'visì tende có gí tàkò ndú 'ví dù tí 'bí 'duù wálá. Tacó wàa, ndâ mbe kù jòò gbí có ta ndoo 'ví ñò 'dóó có ñinó náa ndú 'ví kpì tí ta ngbànga tí ndoo nó lá.

⁹ 'Dè có ji ndâ bòò máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ mbe tí ndú. Ndú delè 'ví bàkà go có ñinò gbí njembí ndâ mbe tí ndú nó ta o 'dáá gí ta kponje mì ndú gítí wálá.

¹⁰ Ndú delè 'ví po ndâ 'bí vícì i mì ndâ mbe tí ndú lá.

Ndú 'ví ù dù tí ndâ 'duù jáá, tacó wàa, ndâ i tí nò 'dáá náa ndú kù bàkà nò 'ví sí ta ndâ 'duù 'ví wu gbí bà ñibà i mì Mbírì tí Mbe 'vala ndoo.

¹¹ Wò ñò ni gí, máa, Mbírì túbà nambeè mì wó a i tacó bà 'vala ndâ 'duù 'dáá gí.

¹² Mbírì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'dò kò ndoo mítí kpokèjì ñinó mbe kù ya ta ndoo gí 'dè 'do tí wó tí Mbírì nó lá. Delè tacó wàa, ndoo 'ví dù ta go ndâ i tí nó muu to tí nó mbe ya gí gbí có mì wó tí Mbírì lá nó, lá. Mbírì kù bàkà nambeè ji ndoo, tacó wàa, ndoo 'ví ñò tí ni éno máa, ndoo 'ví 'vala ta muu ndoo ngbárángà'i, tí ndâ 'duù jáá kùro wó tí Mbírì

¹³ kù ù ta ndi bà gí líkí'o mì ndoo, náa ndoo kù koṛo có lì mítí, tí o bà tù ngba gbolò Mbírì mì ndoo, tí Mbe 'vala ndoo, tí Jézù, tí Bindi-Mbírì,

¹⁴ mbe si mīrì wó ji ku, tacó bà njaanga mīrì ndoo 'do gbí ndâ ña ndâ vò i 'dáá gí, nò. Yí bàkà ndoo tí ndâ ngbárángà 'duù, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó 'duù mì yì; delè tacó à 'ví dù tí ndoo káa go bà bàkà tó i cuki.

¹⁵ Kò-kò ta ndâ có tí nò ji ndâ 'duù. Túbà cèe kpokèjì ji ndâ 'duù ñinó mbe gīrì'o gí nó ta bà do mítí ndú ta gúku tí lo wálá, go i mì gba. Wò 'ví si 'bí 'duù gbaanjé 'ví si wò tí 'dé 'duù lá.

3

Bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù koni ndâ 'duù

¹ 'Va mbí ndâ 'duù mì lo máa, ndú 'ví 'di có mì ndâ gba mì ndú, ta ndâ kpo 'duù kùro ndú. Ndú ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-linge kù ù bà bàkà i ñinó náa à tí.

² Ndú 'ví 'dè vò có gítí ndâ 'duù lá. Ndú delè 'ví dù tí ndâ mbe kù kù'ba 'do tí bà 'dèèkè mà. Ndú 'ví dù tí ndâ 'dé 'duù mbe kù si ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gí tí i.

³ Tacó, 'bí o táánò kuu tí náa 'dóó ndoo ta mīrì ndoo a ndâ mbe ñónókó, tí ndâ tù-ká-kpò-có, náa à kù eendi ndoo. Njembí ndoo ta o tí nò ká gítí ndâ tende ña i mbe níkì tí ndoo muu to tí nò. O mì ndoo ta o tí nò ká gítí bà tò kù, gū je bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù mīlīsé tí ndâ 'bí 'duù nò. Ndâ 'duù ta o tí nò kù sogo ndoo. Ndoò delè ta o tí nò kù sogo tí ndoo gbí òkò tí ndoo.

⁴ Káa Mbírì tí Mbe 'vala ndoo nó gū túbà nambeè mì wó, ta tó bà zè ndoo mì wó,

⁵ ta bà 'vala ndoo. Káa yí 'vala ndoo nò me gí tàkò 'bí ña tó i náa ndoo bàkà ji yí nò lá; à káa 'dóó bà ñò yē ṛo ndoo mì wó ká si yí 'ví 'vala ndoo, go có mì wó gbí njembí wó. Yí 'vala ndoo ta bà caka tí ndoo ta ngo, mbe kpò gbí ndi bà jò ndoo. Bindi yí gū bàkà ndoo tí ndâ ngú 'duù ta bà tuu Bèrì mì wó tí Mbírì ji ndoo.

⁶ Mbírì je Bèrì mì wó ji ndoo túkà'i ta ṛè mì Jézù, tí Bindi-Mbírì tí Mbe 'vala ndoo.

⁷ Mbírì njaanga mīrì ndoo 'do gbí vò i, tacó wàa, ndoo 'ví dù tí ndâ 'vii-'bá mbe kù koṛo có lì mítí 'válá ñinó mbe cee lá nó.

⁸ Nìno a yúco ta kponje á gítí wálá ká nò.

Có gbí njembí ye éno máa, wò 'ví nanaka muu lo mítí ndá có tí nò. Tacó wàa, ndá 'duu ñinó mbe kù tee njembí ndú mítí Mbírì nó 'ví te tí mí gbí muu ndú máa, ndá yì 'ví dù tí ndá mbe bàkà ndá tó i ta i ká gbí ndú tacó tí ndá 'duu ta o 'dáá gí.

⁹ Káa wò 'ví kù'ba 'do tí bà tò ndá kponje ñónókó, ta bà 'deke rẹ ndá ká gù lo kpènjèngè'veè tí i 'verè mì ndá Jùdéya. Wò delè 'ví kù'ba 'do tí bà 'dèèkè mà ta bà 'dè wo muu ndá có mì Mòze. Tacó nèté mì ndá ña có tí nò wálá. I delè gbí ndú wálá.

¹⁰ 'Duu má kù njèè gbí òkò tí ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, wò 'ví ci yí, máa yí rọ t́yò 'do tí ña i tì nò, yee gbí só. Yí má biya bà 'di có mì lo gí, wò 'ví 'vee bà tí wó káká'i lá.

¹¹ Káa, wò 'ví ñò nì éno máa, ña 'duu tí nò a vóló-volo 'duu, tí vò mbe bàkà vò i, mbe le wú mítí m̀rì wó ta kpéétí wó gí.

Ndòngbú có mì Páwòlò jì Titò

¹² Ye kèjì gí bà tuu 'bí 'duu gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá Àrètémà ta Tìkìkùsù jì wò. 'Duu tí nò náa ye bà tuu yí nò má yee tí lo ngé gí, wò 'ví gí gálá gí bà 'de ye gbí gbata Nìkòpólìsì, tacó ye kù kọro có bà cì ndá pì cò'o tí nó kèjì nó a i mí kà.

¹³ Je wotí gítí nó mì ndá Àpólò ta Zénà tí nó tí mbe kù waa có gbí ngbàngà nò.

¹⁴ Ndá 'duu mì ndoo 'dáá gí 'ví tala bà bàkà ndá tó nèté, tacó wàa ndú 'ví 'de ta i tacó bà konì tí ndú, náa 'bí i má gbaaka ndú nò; ndú 'ví dù me tí ndá 'duu ñinó ta i gbí ndú wálá nó, lá.

¹⁵ Ndá 'duu tí nó náa ze ta ndú káá nó 'dáá gí 'vee wò ma. 'Dòkò ndi 'vé mì ze á jì ndá tó nambe ze ñinó mì yo kà mbe kù tee njembí ndú mítí Mbírì nò.

Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo 'dáá gí.

Páwòlò cu wáràgà jì FÍLÍMÒNÌ

¹ Njìno á ye tí Páwòlò, tí 'duù tí nó á kpónó kuu gbí zàà muu Bindi-Mbíri tí Jézù nó, ká kù cu wáràgà tí nò. Ze kù gbo gbí bà cu wáràgà tí nó ta Timátéyò, tí ná'vindí ndoo, jì wò tí Fílímòni, tí tó ka ze mbe nèté,

² ta ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á mí 'bá mì lo nó, ta námi ze Afíyà, ta Àrikìpúsù tí ka ze àsikèrì mì Bindi-Mbíri

³ Ze kù 'deke tí ze jì Mbíri tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri, máa ndú 'ví bàkà nambeè jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta gbí òkò tí yo niki maa.

Páwòlò 'deke tí wó jì Mbíri tacó tí Fílímòni

⁴ Fílímòni, ye ta o 'dáá gí má kù 'deke tí ye jì Mbíri, ye delè kù 'deke tí ye tacó tí lo, ye delè kù 'dè niki maa jì Mbíri tacó tí lo,

⁵ tacó ye kù 'di tàwo bà tee njembí lo míti Mbe tí ndoo Jézù, ta tàwo bà zè ndá 'duù mì Mbíri ta njembí bà zè Mbíri mì lo.

⁶ Ye kù 'deke tí ye jì Mbíri, máa yí 'ví si bà nì kaà mì lo ta ndá 'bí ka lo mbe kù ùnje gítí Bindi-Mbíri nò 'ví je muu bà òndá tó i tí nó 'dáá gí náa ndoo kù 'de 'do mì wó tí Mbíri ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri 'ví nó 'ví nì jì yo túkà'i.

⁷ Cò bà dù njembí lo tí njembí bà zè Mbíri nò peteke tàkòcò ye ngé ndii gí, à delè gii je jì ye a wotí, ná'vindí ye. Tacó wò 'dèè njembí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gí.

Páwòlò yù nambeè 'do mì Fílímòni tacó tí Ònésimò

⁸ Ye òndá nì gí máa, à tí ye a wotí tacó bà 'dè cò jì wò máa, wò bàkà go cò mì ye ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri.

⁹ Káa, à kpétí ká ènò, ye kpónó kù bàkà me òndá njìndó lá. Ye kpónó tí Páwòlò, tí kpo 'dakò tí nó á kuu gbí zàà muu Bindi-Mbíri tí Jézù nó kù 'deke a tí ye jì wò, máa, wò si njembí lo 'ví dù tí njembí bà zè Mbíri.

¹⁰ Ye kù 'deke tí ye jì wò tacó tí 'vii mì ye Ònésimò, náa ye gí tí bu wó si ye kpónó kuu gbí zàà nò.

¹¹ Yí táánò sàà kuro a 'duù njìno ta i gbí wó jì wò wálá nò, káa i gbí wó kpónó me gbolò jì ndá só ngé ndii gí.

¹² Ye kpónó kù tuu ndi wó jì wò ta njembí ye ká gá'dáá tàkò wó.

¹³ Ye kùtáà bà si yí 'ví dù á mì ze ta yí, tacó wàa yí 'ví dù tí mbe koni ye bìndi lo á si ye kpónó kuu gbí zàà á muu cò bà ma Banga-Ngú-Cò nò.

¹⁴ Káa go bà bàkà ènò kuro bà 'di cò 'do gbí nje lo tí ye wálá. Tacó òndá njìno bà dù goolá ye kù yòòngò wò yóóngó-yòòngò gítí bà bàkà nambeè jì ye nò. Káa à niki káa bà bàkà nambeè jì ye mì lo 'do gbí 'dóó cò mì lo gbí njembí lo.

¹⁵ Ndá-'bí-lá Mbíri táánò njèè gbí òkò tí yo ta Ònésimò ta làmbu o nò ká tacó wàa yí 'ví dele ndi wó gí mì lo ngbé.

¹⁶ Káa yí bà dele me tí i-zógó-zogo káká'i lá. Yí bà dele ndi wó gí mì lo tí kpóló-kpolo ná'vindí lo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri. À kpétí káa 'dóó ye,

Ònèsimò kpónó a kpóló-kpolo 'duù mí ye. Káa à má ji wò, yí a 'dóó-'dòò ná'vindí lo, yí delè a ná'vindí lo ta rẹ̀ mí Mbe tí ndoo.

¹⁷ À má éno, te wíri mítí wó á go bà te wíri mí lo mítí ye, náa wò dú má káa ka ye nò.

¹⁸ Káa yí táánò má bàkà a 'bí i mbe nìkì lá ta wò, 'bí i mí lo delè má ká mí lo muu wó, ye bà sì có ndâ i tí nò ji wò á muu wó gí.

¹⁹ A ye tí Páwòlò ká kù cu wáràgà tí nó ji wò ta 'dóó 'bì ye, máa, ye bà sì có ndâ i mí lo náa àá muu wó nó 'dáá gí. Ye delè bà 'vèè gbí nje lo tacó ndâ i ñinó mí ye muu lo nó wálá.

²⁰ À má éno, ye kpónó kù koṛo có lli a i mítí lo ta rẹ̀ mí Mbe tí ndoo, ná'vindí ye. Tacó wàa, wò tí mbe kù ru ndi Bindi-Mbíri 'ví je wotí.

²¹ Ye ñò ni gí, máa, wò bà 'di có mí ye gí; ye delè gii ñò ni gí, máa, ye bà 'de ndâ i 'do mí lo me gbolò ndii ndâ i tí nó náa ye yù 'do tí lo gbí wáràgà tí nó nó gí.

²² Kaa tà 'bá wíri mí lo ù ta ndi ye, tacó ye kù koṛo có bà ya gí mí yo kà, náa Mbíri má ñò bà 'deke tí yo, wàa yí 'ví je nó ji ye nò.

Ndâ ka nèté mí Páwòlò 'vee Filímòni

²³ Epáfàràsì, tí ka ye, náa ze kpónó kuu gbí zàa muu Bindi-Mbíri tí Jézù ta yí nó 'vee yo ngé ma.

²⁴ Ndâ ka ye mbe nèté: ñinó a Márikò, gii je Àrisítárikù, gii je Démàsi, gii je Lúkà, delè 'vee yo ma.

²⁵ Ye kù 'deke tí ye máa Mbe tí ndoo, Jézù tí Bindi-Mbíri, 'ví cù 'dê ngo cù wó mítí yo 'dáá gí.

Wáràgà jì ndá ÌBÌRÁYÒ

Mbírì tuu 'Viì mì wó ta ndá có mì wó

¹ Mbírì gbí ndá ká o dígísèè kù tuu a ndá mbe 'dòkò có mì wó ta ndá có ònínó náa à gbí njembí wó nó jì ndá ká gù ndoo. Yí tuu ndú 'vìlì-'vìlì gbí ndá tende ña kpokèjì.

² Káa gbí ndòngbù o tí nó, tí o mì ndoo náa ndoo kpónó kù 'vala gbí á gí nje o nó, yí tuu a 'dóó 'Viì mì wó tí mbe 'dòkò có gbí nje wó jì ndoo, 'Viì mì wó tí nó náa yí je yí tí mbe zèè ndá i-'bá mì wó 'dáá gí, náa yí táánò je wotí bà suu ndá i 'dáá gí jì yí nó.

³ A 'Viì tí nó mì Mbírì nó ká je cè kózò tí Mbírì teke-tèkè. À delè káa yí ká je tú Mbírì kpíí mítí wó. Ndá i muu to tí nó 'dáá gí, ta ndá i gbírì 'dáá gí kù dù a i 'do gbí có mì wó, tacó à gbí kòcò wó a wotí go kòcò gba. Yí mà gii toṛo ndá wò i mì ndá 'duù muu to tí nó gí, yí gii ki tí wó dèngècè to gbí kù'bi mì gbolò Gba á ngéé gbírì,

⁴ Iè náa yí gí tí gbolò 'duù ndii ndá basilì mì Mbírì 'dáá gí gí nó.

'Viì-mì-Mbírì a gbolò 'duù ndii ndá basilì mì Mbírì gí

⁵ Tacó Mbírì jé ta 'bí rì gbaànjé 'dè có jì basilì mì wó ngàyi, máa, «Wó a 'viì mì ye, ye wúnó gí tí bu lo gí?»

Yí delè je ta gbèè rì 'dè có jì 'bí basilì mì wó gbaànjé éno máa, yí tí Mbírì bà dù tí bu wó, wàa yí 'ví dù tí 'viì mì yì nó là.

⁶ Káa, ta o tí nó náa Mbírì táánò kù tuu tí ta 'Viì-kírì mì wó gí muu to tí nó nó, kòcò Mbírì gí tàkò wó éno máa, «Yo tí ndá basilì mì ye tí Mbírì 'dáá gí 'ví ùlù yí.»

⁷ Bìndi kòcò Mbírì gítí ndá basilì mì wó tí Mbírì éno máa, yí tí Mbírì bàkà ndá tú mì yí tí pípirì, bìndi yí gii bà bàkà ndá bòò mì yí tí ngba wu.

⁸ Káa Mbírì gii 'dè có gítí 'Viì mì wó éno máa,

«Jàlàmbà mì lo, «Ákoo Mbírì», bà dù tí ká.

Wò bà cu mù-kóró-gba mì lo co ká tí kpokèjì ònínó jáá nó.

⁹ Wò bà zogo 'bá mì lo ta bà waa có mítí ndá 'duù mì lo ta yúcó.

Wò a mbe co ta ndá 'duù tí jáá kpokèjì;

go bà co tí lókó-loko kpokèjì tí lo wálá.

Ònínó a gbí nderè có tí nó náa Mbírì tí nó, tí Mbírì mì lo nó,

le tí ta bèrè jì wò ta pétékè tàkòcò wó

á kùro ndá ka lo nó ká nó.

¹⁰ A wò táánò ká sè rèngbó to tí nó ta 'bi lo.

À delè ká wò ká suu ndá i tàrì ta 'bi lo.

¹¹ Ndá to ta tàrì bà cee gí,

káa wò bà cee wálá.

Ndá to ta tàrì bà me ká go bà me ká mì bongo gí,

káa wò bà me ká wálá.

Ndá to ta tàrì bà yaka go bà yaka bongo nó gí,

káa wò bà dù tí ká.

¹² Wò bà paṛaka ndá to ta tàrì go bà paṛaka zì bongo 'va gí 'dè;

áá bà 'visì ndú go bà 'visì bongo.

Káa wò bà dù cóó-cóó ká tí wò tí nò kuu nò dúú bà ya tí ;
wò bà zò to wálá.»

¹³ Mbíri jé 'dè có jí 'bí basili mì wó gbaànjé éno máa,

«Kí tí lo to gbí kù 'bì mì ye,

wàa ye 'ví bàkà ndá mbe kù sogo wò tí ndá i-tà-tàmà mì lo,» nò lá.

¹⁴ À má éno, ndá basili mì Mbíri a ndá yè? Ndá basili mì Mbíri a ndá lílì mbe kù bàkà nèté mì Mbíri, náa Mbíri kù tuu ndú jí bà koni ndá 'duù tí nó kèjí jí bà 'de 'wálá nò.

2

Gbolò 'wálá

¹ À má éno, ndoo kpolo tí yúco tí nó náa ndoo 'di nó kácá-kácá. Ndoò má kpolo tí ndoo lá, ndoo bà soloko 'do tí jí.

² Tacó có tí nó náa Mbíri dígísèé tuu ta basili mì wó jí Mòze, máa yí 'dòkò jí ndá ká gù ndoo nó, má dú káa yúco, náa ndá mbe biya bà 'di jí 'de mbèlè tàkò bà kù tù bà 'di có mì ndú lá jí.

³ ndoo bà ndo 'do gbí mbèlè bà biya bà 'di gbolò có tí nò, tí có mbe je 'wálá jí ndoo nò, co tí kpokèjí ngàyi? Kpédélé mbe 'dè có tí nò jí ndá 'duù jí o mì ndoo a Mbe tí ndoo tí Jézù, bindi ndá 'duù ònó mbe 'di 'dò gbí nje wò nó gù 'dòkò ndí jí ndoo.

⁴ Mbíri delè gù túbà có tí nó náa ndá mbe 'di 'do gbí nje Mbe tí ndoo 'dòkò jí ndoo nò tí yúco ta bà bàkà ndá kpo-kpò i ònó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndá 'duù jí nó, ta bà bàkà ndá seṛè, ta bà je Bèri mì wó tí Mbíri tí i-nambee jí ndá 'duù go có mì wó náa à gbí njembí wó tí Mbíri.

Mbe tè kùro ndá 'duù jí gbí 'wálá

⁵ Tacó Mbíri táánò bàkà me ndá basili mì wó tí ndá mbe zogo to tí nó kèjí, náa ndoo kù 'dè có gítí nó, lá.

⁶ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Áá Mbíri, 'duù tà a yè wàa wó 'ví je ta mbí lo mítí wó?

⁷ Wò táánò je wotí jí 'duù gàà jí tàkò ndá basili mì lò ta làmbu o.

Wò táánò bàkà yí tí gba ngbèzèè.

Wò gù te duù mítí wó.

⁸ Wò gù bàkà yí tí gba mì ndá i 'dáá jí.»

Mbíri bàkà 'duù tí gba mì ndá i 'dáá jí, yí mò 'bí i gbaànjé jí ndii máa 'duù me gba mì ònó lá nò lá. Káa ndoo òò bà dù 'duù tí gba mì ndá i 'dáá jí á go có tí nó kalásè.

⁹ I ònó náa ndoo òò nó a bà bàkà Jézù mì Mbíri tí lúkúfá 'duù co tí ndá basili jí ta làmbu o gàà éno. Tacó wàa yí 'ví cì tacó tí ndá 'duù 'dáá jí á 'do gbí nambee mì Mbíri. À kpónó le bèrè á jí yí ngbèzèè, à delè kù te duù mítí wó, 'do gbí có bà kònò sé'i mì wó, ta bà cì yí.

¹⁰ À dú nò a yí. Tacó wàa Jézù tí 'duù tí nó náa Mbíri suu ndá i muu to tí nó 'dáá jí tacó tí wó, náa ndá i delè 'dáá jí kù dù muu to tí nó ta ṛè wó nó, 'ví dù tí kpédélé 'duù mbe kònò sé'i tacó bà jí ta ndá 'duù jí gbí ngba'o.

¹¹ Rèngbó 'duù tí nó tí 'Duù mì Mbíri nó, ta rèngbó ndá 'duù tí nó náa yí bàkà ndú tí ndá 'duù mì Mbíri nó, ká gbaànjé. Tacó éno, nò ṛo wó gítí bà nì «ná'vindí» mítí ndú wálá.

¹² Yí kù 'dè có jì Mbírì éno máa,
«Ye bà kò-kò ta rẹ lo jì ndá ná'vindí ye.
Ye bà ùlù wò mí kùro ndú ta o tí nó náa ndú má kili gí,» nò.

¹³ 'Bí có mì wó káká'ì éno máa,
«Ye bà koṛo có lì mí'ì Mbírì.»

Bindi 'bí kòcò wó máa,
«Ìjìnó a ye ká kuu nò;
ṅìnó a ze ta ndá 'vii tí nó náa Mbírì kaa ndú jì ye nó ká kuu nò.»

¹⁴ Ndá 'vii tí nó mì Mbírì náa yí kaa ndú jì Jézù nó 'dáá gí a ndá 'duu ta mbelè gbí dùi ndú. Tacó éno, Jézù gii je gbèe ṅa tú ndú nò, tacó wàa yì 'ví dù tí 'duu go ndú. Yí bàkà éno, tacó wàa yì mà cì gí, yì 'ví mò ta Gba-vò-i tí gba mì ku 'do pí jàlambà gí nje seè.

¹⁵ Wàa yì 'ví 'vala tí ta ndá 'duu tí nó 'dáá gí náa gúku kù da 'bò mí'ì kò ndú gí nò.

¹⁶ Tacó nètè mì wó táánò me ta ndá basìlì mì Mbírì lá, nètè mì wó a i ta ndá 'vii-gù Àbiráámò.

¹⁷ Tacó éno, Mbírì gii bàkà yí go ndá ná'vindí wó teke-tèkè. Tacó wàa, yì 'ví dù tí tí 'duu mbe ṅò yè ṛo ndú, delè tí gbolò bu-Mbírì mì ndá mbe kù bàkà nètè mì Mbírì ta njembí wó gbaànjé. Tacó wàa, Mbírì 'ví jè tí ta à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndú.

¹⁸ Tacó yí táánò ta miṛi wó ṅò sé bà tala yí mì Gba-vò-i gí. Tacó éno, wotí bà koni ndá 'duu ṅìnó náa Gba-vò-i kpónó kù tala ndú nó kuu tí wó.

3

Jézù a gbolò duu ndii Mòze gí

¹ Á má gó éno, yo tí ndá ná'vindí ye, tí ndá 'duu mì Mbírì náa yí kaa yo mò gí mì wó tí Mbírì gí nó, 'ví koṛo có gítí Jézù tí tú mì Mbírì, delè tí Kùro ndá bu-Mbírì mì yúco tí nó náa ndoo kù ùnje á gítí nò.

² Yí tí Jézù táánò bàkà nètè mì Mbírì ta njembí wó gbaànjé ká go i mì Mòze tí mbe bàkà nètè mì Mbírì dígiséé ta njembí wó gbaànjé.

³ Káa à te duu mí'ì Jézù ndii Mòze gí, á go ṅìnó náa ndá 'duu kù te ta duu mí'ì mbe gèè 'bá ndii 'bá tí nó náa yí gèè nó gí nò.

⁴ Á bì ndá 'bá 'dáá gí a 'bì 'duu, káa a Mbírì ká suu ndá i 'dáá gí.

⁵ Káa Mòze táánò bàkà nètè mì Mbírì ta njembí wó gbaànjé gbí òkò tí ndá 'duu mì Mbírì tí ndá Ìzìriyélì 'dáá gí, á go bòò mì Mbírì mbe kù 'dè yúco gítí ndá i ṅìnó náa Mbírì kèjì gí bà bàkà ndú nò.

⁶ Káa Jézù tí Bindi-Mbírì táánò bàkà nètè 'bá mì Mbírì ta njembí wó gbaànjé á go njembí 'Vii mì Bu wó. Káa ndoo a ndá 'vii mì Mbírì, náa ndoo má cì gúku lá nò. Ndoò delè má kì nò gítí i tí nó náa ndoo kù koṛo có lì mí'ì nó lá nò.

Bàndò bà wotí tacó tí ndá 'duu mì Mbírì

⁷ Tacó éno, kòcò Bèri-mì-Mbírì éno máa,
«Yo wúnó má 'dì kòcò Mbírì,

⁸ yo 'ví bàkà ngbùtù á go i mì ndá 'duu tí nó dígiséé
mbe volo mí'ì Mbírì ta o bà tala ndú mì wó,
si ndú gbí kángáá nga ngoò nó lá.

⁹ Ndá ká gù yo dígiséé tala bà ṅò wotí mì ye,
káa ndú ṅò ta ndoo zì'duù-só gí.

10 Tacó éno, tàkòcò ye táánò gii kpolo gítí ndá 'duù tí nò.

Bindi ye gii 'dè có éno máa,

«Ndá có gbí njembí ndú 'dáá ká tende.

Ndú ta o 'dáá gí kú co me tí kpokèji mì ye lá.»

11 Káa ye tí Mbíri gii be tí ye ta kpo tàkòcò éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo ye wálá.» »

12 Yo kpolo tí yo, ndá ná'vindi ye, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò yo 'ví dù ta vò njembí wó, tí ña vò njembí ñinó mbe si yí 'ví njèè gbí òkò tí ndú ta wu Mbíri nó lá.

13 Yo koni tí yo gbí òkò tí yo ta ri 'dáá gí. Yo 'ví ní «taàbé» gítí bà koni tí yo gbí òkò tí yo lá, tacó wàa, njembí yo 'ví gbi káángbá gítí Mbíri 'do gbí tirí mì vò i lá.

14 Tacó ndoo 'dáá gí a ndá ka Bindi-Mbíri, náa ndoo má zèè kpédélé có tí nó náa ndoo táánò ùnje gítí nó tí kpoò yee tí o ku mì ndoo gí nò.

15 À cu mí gbí wáràgà mì Mbíri éno máa,

«Yo má 'di kòcò Mbíri wúnó

yo 'ví bàkà ngbùtù á go i mì ndá 'duù tí nó mbe kpò có mì Mbíri dígísèé nó, lá.»

16 A ndá 'di dígísèé ká 'di kòcò Mbíri káa ndú gii kpò tí mítí wó ta ngbùtù gí nó? À dígísèé me ndá Ìzìrìyélì tí nó náa Mòze kaa ndú 'do Másiṛì nó lá.

17 Káa tàkòcò Mbíri dígísèé kpolo a i gítí ndá 'di ta ndoo zi'duù-só nó? À kpolo me gítí ndá mbe bàkà vò i tí nó mbe ci-ciki ta ndi gbí kángáá nga ngòò nó lá?

18 Káa Mbíri dígísèé be tí wó nó a i ji ndá 'di, éno máa, ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mì bàndò bà tèwo yì wálá nó? Yí be tí wó me ji ndá mbe kpò có lá?

19 À má éno, ndoo kpónó nò ni gí, máa, bà yee tí bàndò bà tèwo ndú dígísèé kpò ndú gí tacó ndú tee njembí ndú mítí Mbíri lá.

4

1 À má éno, ndoo kpolo tí ndoo, tacó bà cí tí nó náa Mbíri táánò ci ta ndá ká gù ndoo gítí bà ya ndú gítí bàndò bà tèwo ndú nó cee lá. Káa ndoo má kpolo tí ndoo lá, ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo bà bè gbí bà yee tí bàndò tí nó gí. Tacó Mbíri wúnò bà 'vee gbí nje ndá 'duù ñinó gbí òkò tí yo mbe yee tí bàndò tí nó lá nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

2 Ndoò táánò 'di Banga-Ngú-Có go ñindi ndú, káa ndú 'de i gbí Banga-Ngú-Có tí nó náa ndú 'di nó lá, tacó có tí nó 'de njembí ndú me tí njembí ndá 'duù ñinó mbe kú tee njembí ndú mítí Mbíri nó lá.

3 A ndoo tí ndá mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó ká yee tí bàndò bà wotí tí nó náa Mbíri dígísèé ci ndá ká gù ndoo gítí nó. Tacó kòcò Mbíri éno máa,

«Ye be tí ye ta kpo-tàkòcò gí éno máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú mítí bàndò bà tèwo mì ye gbaànjé wálá.» »

Mbíri 'dè có tí nó si yí cee ta nètè bà suu ndá i mì wó sàà gí.

4 Tacó à cu có gítí bà vô-nje só sili mì gbí wáràgà mì Mbíri éno máa, «Mbíri gii tèwo wó ta bà vô-nje só sili 'do tí ndá nètè mì wó 'dáá gí.»

5 À gii cu 'bí káká'i éno máa, Mbíri máa,

«Ndú bà 'dò kò ndú gbaànjé á mítí bàndò bà tèwo mì ye wálá.»

⁶ 'Bí có kpónó a ñìnó máa, ndâ 'bí 'duù 'ví yee tí bàndò bà tèwo tí nò mi Mbíri nò, lè náa ndâ kpédélé 'duù tí nó táánò mbe 'di Banga-Ngú-Có nó yee kà lá tacó ndú táánò biya bà 'di có mi Mbíri gí nò.

⁷ Tacó ènò, Mbíri gii ci cí gítí 'bí o náa yí gii gbì rẹ̀ o tí nò tí «Wúnó.» Bìndi yí gii tuu Dàvidè, tí gbolò gba mi ndâ Jùdéyà, ta kòndi o bìndi có tí nò, ta gbèe ndi có tí nò, máa,
«Yo Wúnó má 'di kòcò wó,
yo 'ví bàkà ngbútù lá.»

⁸ Tacó Jósuwà táánò má tè kùro ndâ Ìziriyéli yee tí bàndò bà tèwo tí nò náa Mbíri táánò ci ndú gítí nò gí, Mbíri táánò bà ci ndi 'bí ngú o ji ndú wálá.

⁹ Á má ènò, bàndò bà wotí mi Mbíri náa yí kù kpolo tí tacó tí ndâ 'duù mi wó nó kuu tí . Bàndò tí nò a ọ̀rì tí nó tí ọ̀rì bà wotí Mbíri á bìndi bà suu ndâ i mi wó nò.

¹⁰ Tacó 'duù ñìnó mbe ya gí bà tèwo wó á mi ndú ta Mbíri gí nó a 'duù ñìnó mbe cee ta nèté mi wó gí nò. Tacó Mbíri táánò tèwo wó si yí cee ta nèté mi wó gí.

¹¹ Á má ènò, ndoo te kpo muu, tacó wàa ndoo 'ví yee tí bàndò bà tèwo ndoo. Ndoos te kpo muu tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndoo 'ví gboo mí ndi ta ngbútù, á go ñìndi ndâ ká gù ndoo dígísèé nó, lá.

¹² Tacó có mi Mbíri a wu có, tí có ñìnó ta wu jé 'dèè 'do tí lá, mbe kù cu 'duù tí bà 'deeke 'bìlì wó ngéé gí gbí òkò ndâ 'bìlì á tà'i kà ndi zi nje sizo gí. Có mi Mbíri a có ñìnó mbe ọ̀rẹ̀ 'bè gbí òkò tí ndâ yúco ta 'vére ngéé gbí njembí 'duù tà'i kà ni gí.

¹³ 'Bí i ñìnó náa à suu yí sùu-suu nó mbe ni bà ngùù tí wó 'do tí Mbíri gí nò wálá. Mbíri ọ̀rẹ̀ ndâ i gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ndâ i 'dáá gí kù gbaa tí ndú mí gbí ngbàà ọ̀rì á mí kùro wó tí Mbíri tí nó náa ndoo 'ví yù gbí ndâ i tí nó náa ndoo bàkà nó 'dáá gí nò.

Jézù tí gbolò Kùro ndâ bu-Mbíri

¹⁴ Á má ènò, ndoo tee njembí ndoo mítí Mbíri tí kpoò, lè náa gbolò bu-Mbíri mi ndoo tí Jézù, tí 'Vii-mi-Mbíri, bà ba gbí pípiri ya gí gbíri gí nò.

¹⁵ Tacó gbolò bu-Mbíri mi ndoo tí Jézù me 'duù ñìnó mbe kù si tàmúu ndoo ji Gba-vò-i ta o tí nó náa Gba-vò-i má kù paa ta bà a tàmúu ndoo gítí bà bàkà vò i nó lá, tacó Gba-vò-i táánò paa ta yí á go bà paa ta ndoo mi wó kpónó nó gí, káa yí gii kpo nje Gba-vò-i gí.

¹⁶ Á má ènò, ndoo cì gúku gítí bà yèè ndi ndoo dè gí rẹ̀gbà jàlàmbà mi Mbíri lá. Ndoos yèè ndi ndoo dè gítí, tacó wàa yí 'ví ọ̀rẹ̀ ta yè ọ̀rẹ̀ ndoo. À delè má gí gítí o mi bà koni tí, yí 'ví bàkà ta nambeè ji ndoo.

5

¹ Áá táánò kù cu 'bì mítí 'duù, bìndi áá gii bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri, mbe dù kù bàkà i-Mbíri ta ọ̀rẹ̀ mi ndâ 'duù 'do ká gbí òkò tí yo. Nèté mi 'duù tí nó náa à bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri nò a bà ci ndâ i-'bì ndâ 'duù, ta bà waa mbelè tacó bà sì muu ndâ vò i mi ndâ 'duù.

² Á má ènò, 'duù tí nó náa à bàkà yí tí Kùro ndâ bu-Mbíri nò 'ví 'vala ta ndâ 'duù ñìnó mbe 'di gbí-o lá, gii je ndâ 'duù ñìnó mbe gíri'o gí nó, ta pétèkè có, tacó yí tí bu-Mbíri delè káa 'duù ñìnó ta ndâ 'dóo vò i ñìndi wó delè kuu kápí wó.

³ Tacó ènò, kózò tí wó tí Kùro ndâ bu-Mbíri 'ví waa mbelè tacó bà sì muu ndâ 'dóó vò i ñindi wó, delè tacó ndâ vò i mì ndâ 'duù.

⁴ 'Duù bàkà tí wó tí Kùro ndâ bu-Mbíri ta kpéétí wó lá. A Mbíri ká kù cu 'bì wó mítí 'duù, máa yí dù tí Kùro ndâ bu-Mbíri, á go bà cu 'bì wó mítí Aróni, máa yí dù tí Kùro ndâ bu-Mbíri dígísèé nò.

⁵ À kpéti káa Bindi-Mbíri, áá táánò me káa yí ká ki tí wó pí jàlambà 'do gbí 'dóó có mì wó gbí muu wó ta kpéétí wó éno máa, yì a Kùro ndâ bu-Mbíri nò, lá, a 'duù tí nó mbe 'dè có jì yí éno máa,
«Wò a 'Vii mì ye, ye wúnó gí tí Bu lo gí.»

⁶ 'Bí kòcò 'duù tí nó jì yí káká'í éno máa,
«Wò bà dù tí bu-Mbíri dúú bà ya tí á go ñindi Mèlèkizédèki.»

⁷ Si Jézù táánò kù 'vala muu to tí nó, nó, yì gii 'deke tí wó ta ngo-ro ta ro wó ta kòcò wó ngéé gí yaà á jì Mbíri, tí 'Duù tí nó ta wotí bà 'vala yí 'do 'bì ku a kuu tí wó nò. Káa Mbíri gii ñò yè ro wó, tacó yí táánò a mbe sí Mbíri tí i.

⁸ Yí kpéti káa 'Vii mì Mbíri, bà kònò sé'í gii je muu jì yí tacó bà dù tí mbe 'di có gí.

⁹ Mbíri má gii yù yí ngbóó gí, yí gii dù tí rẹngbó 'valá jì ndâ mbe kù 'di có mì wó,

¹⁰ tacó Mbíri gii bàkà yí tí bu-Mbíri go Mèlèkizédèki.

Yo 'ví ne 'do tí kpokèjì mì Mbíri lá

¹¹ Ndâ có mì ze me mbè tacó bà 'dè gítí có bà dù Bindi-Mbíri tí Kùro ndâ bu-Mbíri á go ñindi Mèlèkizédèki nò kuu mì ze, káa bà 'dè gbí ndú mì ze jì yo kpóló-kpolo, tacó bà ya có gí gbí muu yo kpóló-kpolo.

¹² Tacó a yo kùtàà ká bà dù tí ndâ mbe nìbà i jì ndâ 'duù, káa à gii dù ndí a yo kpónó ká kù gii pà 'duù, wàa yí 'ví 'bità bà nìbà có mì Mbíri jì yo á 'do rẹngbó káká'í. À tí yo a go bà no kí, go bà zò i tí yo wálá.

¹³ Tacó 'duù ñinó mbe kù no kí nó ñò kpokèjì gítí bà dù jáá kùro Mbíri ni lá, tacó yí a dó 'vii.

¹⁴ À kù zò i a ndâ 'duù ñinó mbe kù tí bà zò i gí, tí ndâ 'duù ñinó mbe kù 'viiki gbí có tacó bà ñò 'bè gbí òkò tí ndâ tó i, ta vò i nò.

6

¹ À má ènò, ndoo kpónó 'ví kojo có go i mì ndâ 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nò. Ndoosì bà dù kù 'viiki káa gbí ndâ kpédélé có tí nó náa áá táánò nìbà ndú jì ndoo gítí Bindi-Mbíri nó mí to. Ndâ có tí nó náa áá táánò nìbà ndú jì ndoo éno máa, ndoo 'visì muu ndoo 'do tí bà bàkà ndâ i ñinó mbe kù ya ta ndoo gí nje ku nó gí, wàa ndoo 'ví tee njembí ndoo mítí Mbíri;

² ta có gítí bà caka tí, ta bà je wotí, gii je có gítí bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu 'dú ndú, ta có gítí ndòngbú bà waa có ngbé lá nò.

³ Ndoosì bà kojo có go i mì ndâ 'duù ñinó náa gbí dii ndú yù gí nó gí, náa Mbíri má ùnje gí nò.

⁴ Káa à má gítí ndâ 'duù tí nó náa ro ndú táánò njaanga gí, ndâ 'duù tí nó mbe tala líkí i-nambeé tí nó mbe gí 'do mì Mbíri nó gí, ndâ 'duù tí nó náa Bèri-mì-Mbíri je wotí jì ndú gí,

⁵ ndâ 'duù tí nó mbe ñò tó i mì có mì Mbíri ni gí, ndú delè gii ñò ndâ wotí bìnidi ku ni gí nó,

⁶ ndâ ña ndâ 'duù tí nò má caka 'bì ndú 'do gbí ndâ i tí nò jée gí, bà 'visì muu ndú ndí gítí bà co tí kpokèjì mì Mbíṛì káká'i a cèe «pàrà-nguù-kpò-diigba.» Wotí mì ndú gítí bà dele ndi ndú gí gítí kpokèjì mì Mbíṛì káká'i wálá, lé náa ndú ùnje gítí bà gbì 'Viì-mì-Mbíṛì mítí njeèkpè mù gí, ndú delè gi ùnje gítí bà ñonoko yí mí kùro ndâ 'duù gí nò.

⁷ Tacó to mbe nju ngo mù tí nò mbe kù nì mítí, bindi ndâ ña tí nó náa ndâ 'duù jì mítí nó giù bàkà jì ndú gí nó, a to ñinó náa Mbíṛì cù 'dè ngo cù wó mítí gí.

⁸ Káa to ñinó mbe kù kù ndâ bè kpeṛè ta zibàmù nó, a to mbe dooko ta bà i ñjà mítí mì Mbíṛì gí. Ndòngbù ká tacó bà jì ta ña to tí nò delè káa wu.

⁹ Ze kpèti má 'dè ká ènò, bà ñindi yo kpòò káa bà tó, ndâ tó 'duù mì ze. Gúku gbí njembí ze gítí yo wálá; yo a ndâ 'duù mì 'válá.

¹⁰ Tacó Mbíṛì me mbe 'boo 'duù, wàa yí 'ví neke tí ta ɾo wó 'do tí bà zeke ndâ tó nètè mì yo, ta tó bà zè tí tí nó náa yo táánò zè ta ndâ 'duù mì wó náa yí kaa ndú mò gí mì wó gí ta rè wó nó lá.

¹¹ Káa có ñinó kpónó gbaànjé gbí njembí ze nó éno máa, yo 'dáá gí 'ví bàkà nètè ta go nètè tí nò tí yo yee tí ndòngbù o tí nó náa yo 'de i tí nó náa yo kù koṛo có lli mítí nó gí.

¹² Yo dù tí ndâ mbe kpó lá, yo mèlè bindi ndâ 'duù tí nó mbe 'de i tí nó náa Mbíṛì táánò ci ndâ 'duù gítí nó 'do gbí bà tee njembí ndú mítí Mbíṛì, gi je bà dù ndú tí ndâ mbe kpàcà nò.

Yà-cí-ci mì Mbíṛì kpili lá

¹³ Ta o tí nó náa Mbíṛì táánò kù ci tí ta Àbiráámò nó, yí ta o tí nó be káa 'dóó tí wó tí Mbíṛì jì Àbiráámò, tacó 'bí 'duù mbe me gbolò ndii yí tí Mbíṛì gí tacó wàa yí 'ví be ta tí 'duù tí nó jì Àbiráámò nó wálá.

¹⁴ Tacó ènò, yí giù be tí wó jì Àbiráámò éno máa, «Ye bà cù 'dè ngo cù mítí lo ta njembí ye gbaànjé ta bà je ndâ 'viì jì wò me mbè.»

¹⁵ Àbiráámò táánò giù dù kpécè kù ù ndi i tàkò cí tí nó náa Mbíṛì ci ta yí nó, yee tí o tí nó náa yí giù 'de gí.

¹⁶ Ndâ 'duù kù be tí ndú a i ta rè 'duù ñinó tí kpóló-kpolo 'duù mì ndú nó. Có má gbí òkò tí ndâ 'duù, à kù ñò yúco a i 'do tí bà be tí ndú.

¹⁷ À má ènò, tacó go bà je kponje 'do nje ndâ 'duù tí nó náa Mbíṛì dígísèé ci ndú máa yí je 'visì muu yí lá nó, má giù gí gítí Mbíṛì gí, yí giù be tí wó jì ndú.

¹⁸ Yí bàkà ènò, tacó wàa à 'ví dù kuu tí a ndâ i sósò'ò, náa bà 'visì ndú a cèe «pàrà-nguù-kpò-diigba», tacó wàa ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe fa ngèlè vò i gí gí mì yí nó 'ví 'de ta wotí gítí bà koṛo có lli mítí cí tí nó náa yí ci ta ndoo nó.

¹⁹ I tí nó náa ndoo kù koṛo có lli mítí nó ká kù si lilí ndoo 'ví dù tí ndoo. Ñinò a i ñinó mbe ya ngéé gí kapí ngbùngbù á tà'i 'bá-Mbíṛì á gbìrì,

²⁰ gítí bàndò tí nó náa Jézú ya gítí tí kpédélé 'duù tacó tí ndoo nó. Jézú ya gí mì Mbíṛì á kapí ngbùngbù tà'i 'bá-Mbíṛì tacó yí gí tí Kùro ndâ bu-Mbíṛì go Mèlèkizédèkì dúú bà ya tí gí.

7

¹ Mèlèkizédèkì tí nó tí gbolò gba Sàlèmì, delè tí bu-Mbírì tí nó tí mbe kù bàkà i jì Mbírì tí nó mbe kù dù ngéé gbírì nó táánò gii ya gí kùro Àbiráámò ta o bà dele ndi Àbiráámò 'do bà mi ndá kpo-kpò gba gbí gó. Ndú má gii 'de tí ndú gí, Mèlèkizédèkì gii cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò.

² Bindi Àbiráámò gii ruka bà i mi Mbírì 'do tí ndá ña i tí nó náa yí zèè 'do gbí gó nó gbaanjé-gbaanjé 'dáá gí, bindi yí gii kaa jì Mèlèkizédèkì. Kpédélé gbí rẹ̀ tí nó tí Mèlèkizédèkì nó éno máa, yí a gbolò gba ñinó mbe kù co ká tí jáá kpokèjì mi Mbírì. Gbí ñinó tí Mèlèkizédèkì tí gbolò gba Sàlèmì nó éno máa, Mèlèkizédèkì a gba mbe kù zogo ndá 'duù mi wó ta 'dè njembí wó.

³ Mèlèkizédèkì a 'duù ñinó náa à 'di tà-ká-tà gítí bu wó lá, à 'di tà-ká-tà gítí nawu wó lá, à delè 'di tà-ká-tà gítí ndá ká gù wó lá. Rẹ̀ngbó wó wálá, ndòngbú wó delè wálá, káa yí kù dù tí bu-Mbírì go 'Vii-mi-Mbírì nó ká dúú bà ya tí .

⁴ 'Dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì nó táánò bà dù me 'dé gba lá, lè náa a Àbiráámò tí rẹ̀ngbó ndá Ìziriyèlì 'dáá gí táánò ká gò i-Mbírì á jì yí gí nó.

⁵ À cu mí gbí wáràgà mi Mòze éno máa, ndá 'vii-gù Lévi tí ndá bu-Mbírì 'ví gò i 'do mi ndá ná'vindí ndú, náa ndú káa ndá 'vii-gù Àbiráámò go ndú.

⁶ Káa 'dakò tí nó tí Mèlèkizédèkì náa rẹ̀ngbó wó 'do me tí Àbiráámò lá nó táánò gò i a i 'do mi Àbiráámò. Bindi yí gii cù 'dè ngo cù wó mítí Àbiráámò tí 'duù tí nó náa Mbírì táánò ci yí nó.

⁷ Có ñinó ta kponje á gítí ngé gí wálá nó a ñinó máa, a kpo 'duù ká kù cù 'dè ngo cù wó mítí ndá 'vii tàkò wó.

⁸ 'Bí có mbe gii dù káká'i a ñinó máa, ndá bu-Mbírì tí nó mbe kù gò i 'do mi ndá 'duù nó, a ndá 'duù náa à jò ndú jì ku nó. Káa à cu mí gbí wáràgà mi Mbírì éno máa, Mèlèkizédèkì kù 'vala ká dúú bà ya tí .

⁹ Lévi tí rẹ̀ngbó ndá bu-Mbírì tí nó náa ndá Ìziriyèlì táánò kù gò i jì yí nó, táánò gò i jì Mèlèkizédèkì gí. Yí kpètí má gò ta 'bì wó lá, i tí nó náa Àbiráámò tí mbe jò ña ndá Ìziriyèlì táánò gò jì Mèlèkizédèkì si a jò yí tí Lévi lá nó si muu ndá 'vii gbí yì wó tí Àbiráámò 'dáá gí dúú kù ya tí .

¹⁰ Tacó parà wó tí Lévi táánò ta o bà 'de tí ndá gù wó Àbiráámò ta Mèlèkizédèkì nó kuu gbí kongoo gù wó Àbiráámò.

¹¹ Mbírì táánò lè má bàkà ndá Ìziriyèlì tí ndá 'duù ñinó ta bà lè tí ndú wálá nó a i 'do gbí có mi ndá bu-Mbírì, tí ndá 'vii kòtí Lévi, tacó ñinó táánò a rẹ̀ngbó bà tuu Mòze mi Mbírì ta ndá có mi wó tí Mbírì jì ndá Ìziriyèlì ká nó, gbí nderè bà bàkà ndá 'bí ngú bu-Mbírì ñinó á tí ndá kòtí Mèlèkizédèkì si ndá kòtí Àronì nó mí to 'ví dù a yè?

¹² Tacó à má 'visì ña ndá bu-Mbírì gí, à delè 'ví 'visì ndá có mi Mòze gí.

¹³ Tacó ña Mbe tí ndoo, tí 'Duù tí nó náa à kù 'dè ndá có tí nó gítí wó nó, tende. 'Bí 'duù gbaanjé 'do njekèjì mi ndú mbe dù tí bu-Mbírì jé táánò wálá.

¹⁴ Tacó ndá 'duù 'dáá gí ñò ni ngbáràngá'i gí máa, Mbe tí ndoo táánò a 'Vii kòtí Júdáa. Káa Mòze táánò 'dè có ta rẹ̀ bà dù 'bí 'duù tí bu-Mbírì 'do gbí òkò tí ndá 'vii kòtí Júdáa jé lá.

'Bí bu-Mbírì go Mèlèkizédèkì

15 'Bí có ta kponje gítí wálá a ònò máa, 'bí ngú bu-Mbíṛì go Mèlèkizédèkì kpónó 'vanda gí gbí ngba'o gí.

16 Ngú bu-Mbíṛì tí nò 'vanda me 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó ta rẹngbó ndú 'do tí ndá bu-Mbíṛì á go có mì Mòze nó lá. Yí gí tí bu-Mbíṛì ta wotí mì 'wálá tí nó mbe cee lá nò.

17 Tacó à cu có gítí wó mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,
«Wò bà dù tí bu-Mbíṛì dúú bà ya tí ,

á go i mì Mèlèkizédèkì.»

18 Tacó à kpónó mò ká có tí nó táánò mì Mòze nó gí nje seè gí, tacó wotí kpónó cee 'do tí có tí nó gí, delè tacó gbí có tí nó kpónó bàkà nèté ta ndá 'duù lá.

19 Có mì Mòze lê má cee bà lê tí 'duù lá, 'bí cèe có mbe si ndoo 'ví koro có gí kùro mbe zèè bàndò bìndi có mì Mòze kpónó gí gí. Có tí nó a có mbe yèè ndoo dè gítí Mbíṛì.

20 'Bí có a có bà see tí Mbíṛì. Mbíṛì táánò jé see tí wó ta o bà bàkà ndá bu-Mbíṛì ònó kùro nó lá.

21 Káa ta o tí nó náa yí kù gii bàkà ta Jézù tí bu-Mbíṛì nó, Mbíṛì gii see tí wó jì yí éno máa,

«Mbíṛì see tí wó gí,

yí jé gítí bà 'visì muu wó wálá.

<Wò bà dù tí bu-Mbíṛì ká dúú bà ya tí . > »

22 A bà see tí Mbíṛì nò ká bàkà Jézù tí mbe 'viindi nambeè gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíṛì gbí bà nù mùkà tí nó náa Mbíṛì nù ta ndá 'duù mbe niki ndii ònó kùro nó gí nò.

23 Muu ndá bu-Mbíṛì tí nó táánò kùro nó me mbè tacó ndú táánò a ndá 'duù náa ku si ndú 'ví dù á nje nèté mì ndú lá.

24 Káa Jézù bà dù tí bu-Mbíṛì ká dúú bà ya tí , tacó yí kù 'vala ká dúú bà ya tí .

25 À má éno, wotí kuu tí wó tacó bà 'vala ndá 'duù ònó 'dáá gí mbe yèè ndi ndú dè gí rẹgbà tí Mbíṛì mì wó nò, lê náa yí kù 'vala ká dúú bà ya tí tacó bà 'deke tí wó jì Mbíṛì tacó tí ndú nò.

26 À 'vii ta ndoo éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndá bu-Mbíṛì mì ndoo nó 'ví dù tí 'duù ònó náa Mbíṛì kaa yí mò gí mì wó tí Mbíṛì gí nò, tí yè ta vò i mì wó wálá. Yí 'ví dù tí 'duù ònó ta ngbàrángà njembí wó, náa ndá mbe kù bèè ọ Mbíṛì e zì ndú míti wó lá, náa Mbíṛì te yí ya tí ngéé gí yaà gí tàngbó ọ gí.

27 Nèté mì wó ta bà waa mbelè jì Mbíṛì ta ọ 'dáá gí á go ònó ndá 'bí Kùro ndá bu-Mbíṛì, náa ndú kù waa mbelè ta ọ 'dáá gí, tacó bà làyì ta ndá 'dóó vò i mì ndú má kózò gí, bìndi ndú gii waa 'bí tacó bà làyì ta ndá vò i mì ndá 'duù nó, wálá. Yí waa mbelè jì Mbíṛì ká ta bà gbaànjé tacó tí ndá 'duù 'dáá gí ta o tí nó náa yí ù ta nje gítí bà cì yí nò.

28 Ndá 'duù tí nó náa à dígísèè bàkà ndú tí ndá Kùro ndá bu-Mbíṛì go có mì Mòze nó 'dáá káa ndá 'duù ta bàndò bà di ngo tí ndú kuu tí , káa có tí nó náa Mbíṛì gii cì ta bà see tí wó bìndi có mì Mòze nó gii bàkà 'Viì-mì-Mbíṛì tí 'duù ònó ta bà lê tí wó wálá nó ngbé.

8

¹ Gbí có tí nó kpónó náa ndoo kù 'dè nó éno máa, 'duù tí nó tí Kùro ndá bu-Mbíri mì ndoo nó kuu pí jàlambà mì wó mò gi gbí kù'bi mì Mbíri tí gbolò gba ngéé gbíri.

² Yí a mbe kù bàkà nètè gbuú-gbuu á tà'i tí bàndò tí nó náa a te kàrà-Mbíri mítí, á tà nduúrù tí nó náa à káa 'dóó Mbíri ká tò ta 'bì wó nò.

³ Tacó nètè mì ndá 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndá Kùro ndá bu-Mbíri mì ndá Jùdèyá nó 'dáá gí a bà ci ndá i-nambee tí nó náa ndá 'duù gò ji Mbíri nó á mí bàndò mì Mbíri, gii je bà waa mbelè ji Mbíri. Tacó éno, i tacó bà ci ji Mbíri delè kuu tí á mì Kùro ndá bu-Mbíri tí nó tí Jézu nò.

⁴ Yí kùtáá má a 'duù náa yí kpónó kuu muu to tí nó, yí bà dù tí bu-Mbíri ngé gí wálá, lè náa ndá bu-Mbíri tí nó mbe kù ci i ji Mbíri go có mì Mòze nó kuu tí nò.

⁵ Káa yí kpèti má dù tí bu-Mbíri muu to tí nó lá, á me có lá, tacó ndá i tí nó 'dáá náa ndá bu-Mbíri kù bàkà ji Mbíri muu to tí nó, nò káa bà mèlè ndi ndá yúco i tí nó gbíri nò; a káa tàzo ndú sínò, tacó ta o tí nó táánò náa Mòze kù gii bàkà có bà tò nduúrù ji Mbíri nó, Mbíri gii 'dè có ji yí kpolo ngé ma, éno máa, «Koro muu lo máa, wò 'ví tò nduúrù tí nó jé ká go njinó náa ye táánò ka bà ji wò pí gú nò.»

⁶ Káa woti tí nètè bà dù bu-Mbíri tí nó náa Mbíri je ji Bìndi-Mbíri nó ndii woti tí nètè tí nó táánò náa ndá ká bu-Mbíri mì ndá Jùdèyá kù bàkà nó gí. Tacó ngú mùkà tí nó náa Mbíri njù ta ndá 'duù, náa yí kù nò gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbíri gbí kà có nó a kpóló-kpolo ña bà njù mùkà mbe ndii ká njinó kùro nó gí, tacó Mbíri ci ndá 'duù gítí 'bí i mbe nìkì ndii ndá i njinó sàà nó gí gbí bà njù ngú mùkà tí nó.

⁷ 'Bí i táánò mbe gboo 'do gbí bà see kpédélé bà njù mùkà njízo má wálá, Mbíri táánò bà dele ndi wó gí bà njù bà só njinó wálá.

⁸ Tacó Mbíri gii 'de kpokèji mì ndá 'duù mì wó lókó-loko ta o tí nó náa yí 'dè ta có éno máa:

«Kòcò ye tí Mbíri ji yo éno máa,
yo kpolo tí yo!

Tacó o tí nó wúnò ká kèji,

o tí nó náa ye kèji gí bà njù ngú mùkà ta ndá kòti Ìziriyéli,
gii je ndá kòti Júdàà nò.

⁹ Mùkà tí nó náa ye kèji gí bà njù ta ndú nò

bà dù me go njinó náa ye táánò njù ta ndá ká gù ndú

ta o bà zèè 'bì ndú mì ye kù ja ta ndú 'do Másiiri nó, lá.

Ndú táánò gii ne 'do tí kpokèji bà see mùkà tí nó gbí òkò tí ze ta ndú nó gí.

Tacó éno, ye delè gii bè ndú gí.

¹⁰ Kòcò ye tí Mbíri éno máa,

ye káká'i bà 'dè ndá có mì ye mí gbí tù ndá 'vii kòti Ìziriyéli

ta o tí nó náa ye wúnò bà gi tí gí bà njù ta ngú mùkà ta ndú nò.

Ye ta o tí nó bà cu ndá có mì ye mí gbí njembí ndú.

Ye kèji gí bà dù tí Mbíri mì ndú,

bìndi ndú bà dù tí ndá 'duù mì ye.

¹¹ 'Bí 'duù gbí òkò tí ndú káká'i bà túbà tí ye tí Mbíri

ji ndá 'bí ka wó 'vii-'bá wálá;

'bí 'duù gbí òkò tí ndú delè bà túbà tí ye tí Mbíri

ji ndá ná'vindi wó wálá,

tacó ndú 'dáá gí bà ò yé ni gí,
ndá kpo-kpò 'duù ta ndá táángbà 'duù mì ndú gbí òkò tí ndú 'dáá gí
bà ò yé ni gí.

¹² Tacó ye kèjì gí bà ò yé rò ndú me gbolò
ta ndá lókó-loko kpokèjì mì ndú nò.

Ye káká'i bà zèè có gítí ndá vò i mì ndú mí gbí njembí ye wálá.»

¹³ Gbí bà 'dè có mì Mbíri gítí bà njù ngú mùkà ta ndá 'duù nò éno máa, yí
nò kpédélé òjínó gí tí ká gí. Káa i òjínó mbe me ká gí mbe kù gbí káa muu
wó nó dooko gítí bà ndii 'do rò rí gí.

9

'Bá bà ùlù Mbíri muu to tí nó, ta òjínó gbíri

¹ Gbí o kpédélé bà njù mùkà tí nó náa Mbíri táánò njù ta ndá 'duù nó,
ña kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndá 'duù kuu tí . Bándò bà bàkà i-Mbíri mì
ndá 'duù muu to tí nó ta o tí nó delè táánò kuu tí .

² Ndá 'duù ta o tí nó tò nduúrù jì Mbíri, bindi ndú gii njèè gbí tà'i nduúrù
tí nó sósò'ò ta ngbùngbù. Ndú gii bàkà bándò bà tù wu, ta tükà, ta bándò
bà ci kò jì Mbíri, á mí tà'i òjínó mbe mò gí njekèjì náa ndú kù nì mítí a
Bándò-mi-Mbíri nò.

³ Bindi à gii dù mò gí kapí ngbùngbù gí tà'i kùro kà a 'bí nduúrù, tí
bándò náa ndú kù nì mítí a Bándò-bà-dù-Mbíri.

⁴ À kù dù á tà'i bándò bà dù Mbíri nò a ká'i bà gbo ngúwu dì jì Mbíri
náa à bàkà 'do tí dá'bi, gii je Gbúúkuṛu náa à gba tí 'dáá gí ta dá'bi, náa
à kù dù gbí a ndá pápáákà díí tí nó sósò'ò náa Mbíri táánò cu ndá có mì
wó muu'bi mítí ndú nó, gii je ká'i mánà, gii je mú-kórò tí nó mì bu-Mbíri
tí nó tí Àróni táánò mbe tù dó kpà nó.

⁵ À gii kaa mí yaà á muu Gbúúkuṛu tí nó a ndá sùrà ndá 'bí òjínó i náa
muu ndú a muu 'duù, káa sè dii ndú a dii nò, káa à tí ndú a ndá mbíri go
ndá basilì mì Mbíri nò. O mì ye kpónó gítí bà 'dè có gítí ndá i tí nó léé éno
wálá.

⁶ Òjínó kpokèjì bà bàkà i-Mbíri mì ndá 'duù gbí o tí nó táánò éno: Sè ndá
'bí bu-Mbíri ta o 'dáá gí kù ya gí bà bàkà i-Mbíri mí tà'i òjínó mbe mò gí
njekèjì nduúrù, náa à kù nì mítí a Bándò-mi-Mbíri nò.

⁷ À káa Kùro ndá bu-Mbíri ká kù ya mò gí tàngbó, kapí ngbùngbù ta bà
gbaànjé gbí ndoo gí bà ci mbelè jì Mbíri, tacó wàa Mbíri 'ví je ta à-cee-gí
gítí ndá 'dóó vò i mì wó tí mbe waa mbelè, gii je ndá vò i mì ndá 'duù tí
nó náa yí waa mbelè tí nó muu ndú nó.

⁸ Bèri-mi-Mbíri kù túbà gbí òjínó kpokèjì tí nó éno máa, bándò bà bàkà
i-Mbíri òjínó mbe dù mò gí njekèjì á tà nduúrù nó má ká kuu bándò mì
wó, gbí éno máa, kpokèjì bà ya gí mì Mbíri njaanga tí kálásè.

⁹ Bándò bà bàkà i-Mbíri tí nó mbe dù mò gí mì njekèjì á tà nduúrù nó,
a mbó tacó bà túbà jì ndá 'duù tí nó kpónó mbe kù 'vala muu to tí nó nó
éno máa, ndá 'bí i-nambee ta ndá mbelè ndá nò tí nó náa ndoo kù waa jì
Mbíri nò bàkà njembí ndoo tí ndá ngbàràngà i yee tà lá.

¹⁰ Ndú kù bàkà nèté ká ta ndá i-zó-zò, ta ndá i-njú-njú, gii je ndá 'bí mbè
ndá 'bí tende òjínó kpokèjì bà bàkà ndá i tí ndá ngbàràngà i, ta ndá có gítí
dii ndoo cuki, yee tí o bà zèè to tí nó mì ngú có mì Mbíri.

11 Káa Bìndi-Mbírì gí a i tí Kùrò ndá bu-Mbírì mì ndá tó i tí nó mbe gí sàà gí nò. Nduúrù tí nó náa yí kpónó kù bàkà nèté tà nó me gbolò ndii ñínó náa ndá 'duù ká tò ta 'bì ndú nó gí, bà lê tí delè wálá, à delè me i 'do gbí òkò tí ndá i tí nó náa Mbírì suu ndú muu to tí nó nó lá.

12 Bìndi-Mbírì táánò rì gí tà nduúrù á gí bàndò tí nó náa Mbírì bàkà tí 'dóó bàndò mì wó tí Mbírì gí nó ká ta bà gbaànjé ngbé. Yí delè te ta yí ta o bà rì yí gí kà nó me mbelè ndá bee, ta mbelè ndá dì mò'dú tacó bà ci jì Mbírì lá. Yí te ta yí káa 'dóó mbelè wó tacó bà sì ta tàkò 'válá ñínó mbe cee lá nó jì ndoo.

13 Tacó à lê má kù va mbelè ndá bee ta mbelè ndá dì mò'dú, ta mbúlùwu ndá ngbù dì mò'dú míti ndá 'duù a i tacó bà si gbí dii ndú 'ví dù niki maa,

14 waa mbelè Bìndi-Mbírì náa yí ci jì Mbírì, tí i-ci-ci ta bà lê tí wálá, ta woti mì Bèrì tí nó mbe cee lá nó 'ví dù kù bàkà mí gbí njembí ndoo a 'dé nèté tacó waa ndoo 'ví 'visi tí ta muu ndoo 'do tí bà bàkà ndá ku nèté gítí bà bàkà nèté jì Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó lá?

15 À má éno, Bìndi-Mbírì a mbe see mbelè tí nó náa Mbírì táánò njù ta ndá 'duù nò. Tacó waa, Mbírì 'ví cù tí ta 'dè ngo cù wó míti ndá 'duù tí nó mì wó náa yí tí Mbírì t'è'è tí ndú nó dúú bà ya tí , á go cí tí nó náa yí tí Mbírì ci ta ndú gítí bà dù ndú tí ndá 'vii-nje-wu mì wó dúú bà ya tí nò. Áá táánò a bà ci 'duù ká 'vala ndá 'duù 'do gbí có tàkò bà gbètèkè kpédélé mbelè tí nó náa Mbírì táánò njù ta ndú nò.

16 Káa có lê má yee gbí ngo nje ku gí, kózò tí ndá 'duù bà ru káa ndi kòcò ngo nje ku.

17 Tacó 'duù má 'dè có máa, yí má cì gí, à 'ví bàkà éno, ndá 'duù kù ru káa ndi ngo nje wó nò á bìnidi bà cì yí.

18 Ñínó a nderè có tí nò, náa à kpèti káa kpédélé có tí nó náa Mbírì táánò toko ta ndá 'duù nó, áá táánò dù tí có ká ta bà waa mbelè gítí nó ká nò.

19 À delè nò káa gbí có tí nò náa Mòze táánò má gii túbà ndá i ñínó náa à tí tacó bà bàkà nó jì ndá 'duù 'dáá gí cee gí, yí gii yee mbelè ndá dì mò'dú ta mbelè 'vii-dì bee mì gbí ká'i, yí gii tò ngo mí gbí , bìnidi yí gii ẹre kpá-kpondíi ta bí-bi wú bongo náa à gò 'do tí se tí ndá nò, bìnidi yí gii va ta mbelè tí nó cee tí ndá 'duù 'dáá gí, gii je tí wáràgà mì Mbírì.

20 Ta o tí nó náa yí kù va tí ta mbelè tí nó míti ndá 'duù, ta tí wáràgà mì Mbírì nó, yí kù see nje wó éno máa, «[Ñínó a mbelè tí nó náa Mbírì toko có ta yo mí pí , náa yí gii 'dè có jì yo éno máa, yo 'ví kpòlo tí có tí nó nó ká nò.»

21 Bìnidi yí gii va mbelè ta ndi tí nduúrù mì Mbírì, gii je tí ndá ká'i bà bàkà i-Mbírì 'dáá gí.

22 Ndá i 'dáá gí kù dù tí ndá i-ro-'bá mì Mbírì ká ta bà waa mbelè. Mbelè má yee tí to lá, Mbírì je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndá 'duù lá.

Bìndi-Mbírì tí gbolò i-ci-ci jì Mbírì

23 Bà waa mbelè nò táánò a kpóló-kpòlo i ngé ndii gí tacó tí ndoo. Tacó ñínò táánò a kpokèjì bà bàkà ndá i muu to tí nó mí ndoo tí i-ro-'bá á go ndá i gbírì. Káa ndá i ñínò gbírì nó gí tí ndá i-ro-'bá 'do gbí bà waa mbelè ñínò mbe niki ndii ndá ñínò náa ndoo kù waa muu to tí nó nó gí.

24 Tacó Bìndi-Mbírì táánò rì me gí tà nduúrù tí nó náa a ndá 'duù ká tò ta 'bì ndú jì Mbírì tacó bà ñò ta cè kózò tí cèe nduúrù tí nó mì Mbírì á

gbírì nò, lá. Yí táánò ya a i gí gbírì. Yí kpónó kù tì muu ndoo kùro Mbírì á gbírì kà.

²⁵ Yí táánò ci tí wó jì Mbírì nò me 'vílì-'vìlì, go bà ya ndá Kùro ndá bu-Mbírì ta ndoo 'dáá gí gí Bándò-bà-dù-Mbírì á tà nduúrù nò lá.

²⁶ Tacó Bindi-Mbírì táánò má nò gí bà ci tí wó jì Mbírì ta bà me mbè á 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nò, yí táánò bà kònò sé'i ta bà me mbè. Káa yí gù gí ká ta bà gbaànjé ngbé, gí nje o tí nò gí bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duù ta bà ci mbelè wó jì Mbírì.

²⁷ Mbírì cu ku mì gbí tú ndá 'duù 'dáá gí, máa, ndú 'dáá gí bà ci ta bà gbaànjé ngbé, má kózò gí, yí 'ví gù waa có mítí ndú.

²⁸ Bindi-Mbírì delè táánò ci mbelè wó jì Mbírì ká ta bà gbaànjé, tacó bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duù me mbè. Bindi-Mbírì bà delè ndi wó káká'i gí gí muu to tí nò bìnḍi bà ci mbelè wó jì Mbírì nò me ká kpòò gí gbí nèté bà toṛo ndá vò i mì ndá 'duù lá. Yí bà gí gbí ñìnò a i tacó bà 'vala ndá 'duù tí nò kpónó mbe kù ù ndi wó léngé-lenge nò.

10

¹ Tacó có mì Mòze káa có gítí ngo muu ndá tó i tí nò náa Bindi-Mbírì kèjì ta ndú jì ndoo nò. À me có mbe túbà ndá tó i tí nò gbárájáá éno lá. À delè me có ñìnó mbe cee bà lê tí ndá mbe kù bàkà i-Mbírì ta síí gbí wálá ta ndoo 'dáá gí nò lá.

² Áá táánò má me éno lá, ndú táánò bà si bà waa mbelè jì Mbírì mí to gí? Áá táánò má toṛo ndá vò i mì ndá mbe kù bàkà i-Mbírì nò ta bà gbaànjé ngbé gí, có gítí vò i kùtáa bà dù gbí njembí ndú káká'i wálá.

³ Káa mbelè tí nò náa ndú kù waa ta ndoo 'dáá gí nò kù 'va mbi ndú gítí ndá vò i tí nò náa ndú bàkà gbí ndá ndoo tí nò nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

⁴ Tacó mbelè ndá ò mò 'dú, ta mbelè ndá ò bee me ndá i mbe toṛo ndá vò i mì ndá 'duù gbaànjé lá.

⁵ Tacó éno, ta o tí nò náa Bindi-Mbírì táánò kù gí tí gí muu to tí nò nò, kòcò wó náa yí 'dè nò éno máa,

«Go bà waa mbelè táánò tí lo tí Mbírì wálá,

go bà ci cù delè tí lo wálá,

káa wò gù je jì ye a kùùyù ò yè.

⁶ Líkí gbí bà doo i-cí-ci táánò tí lo wálá,

líkí gbí bà waa mbelè tacó bà toṛo vò i delè tí lo wálá.

⁷ Bìnḍi ye gù 'dè có éno máa, «Nò ye kuu nò!

Ákoo Mbírì, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo,

á go có tí nò náa à cu mì gbí wáràgà mì lo nò gí.» »

⁸ Ta o tí nò náa Bindi-Mbírì 'dè ta có éno máa, «Go bà waa mbelè tí lo wálá, go bà ci cù tí lo wálá, go bà doo ndá kùùyù nò tí ndá i-cí-ci tí lo wálá, líkí gbí ndá i tí nò delè 'dáá gí tí lo wálá,» nò, ndá 'duù kù bàkà ndá i tí nò ta o tí nò go có mì Mòze.

⁹ Bìnḍi yí tí Bindi-Mbírì má gù 'dè 'bí có éno máa, «Ìjò ye kuu nò, ye gí tacó bà bàkà go có mì lo gí nò» yí mò nò a ká có 'do gbí kudu gí jì ngú có.

¹⁰ A có tí nò mì Mbírì náa Bindi-Mbírì ùnje gítí bà bàkà go yí nò ká kaa ndoo mò gí mì Mbírì 'do gbí bà ci i tí nò mì Jézú tí Bindi-Mbírì, náa yí ci ta ò yè wó jì Mbírì ta bà gbaànjé ngbé nò.

11 Ndá bu-Mbíri 'dáá gí kuu nje nètè mí ndú, ndú kú bùù gbí ndi bà ci gbèè mbelè tí nó ta 'bí i jé gbí mbe kú toṛo ndá vò i mí ndá 'duù wálá nò.

12 Káa Bindi-Mbíri ci mbelè wó tacó bà toṛo ndá vò i mí ndá 'duù ká ta bà gbaànjé cuki, bindi yí gù ya gí bà ki tí wó to gbí kù'bi mí Mbíri nghé.

13 Yí kpónó kuu ká kú ù ndí o bà bàkà ndá mbe kú jòò gbí có ta yí mí Mbíri á tí ndá i-tà-tàmà mí wó.

14 Tacó gbèè i tí nó náa yí ci nó bàkà ndá 'duù tí nó náa à toṛo ndá vò i mí ndú gí nò tí ndá yú 'duù ngbé.

15 Bèri-mi-Mbíri delè gù 'dè yúcó ji ndoo éno máa,

16 «Kòcò Mbíri éno máa,

<Nínó a mbelè náa ye bà nù ta ndú ká nò.

Ye 'do tí kpónó kú ya gí kùro

bà bàkà njembí ndú tí gboko bà kili ndá có mí ye.

Ye bà cu ndá có mí ye mí gbí mbelè ndú.»

17 'Bí kòcò Mbíri náa yí gù 'dè káká'i éno máa,

«Ye káká'i bà koṛo có gítí ndá ká vò i mí ndú,

ta ndá ká i tí nó náa ndú bàkà lè gí, nó wálá.»

18 À lê má me tí ènò gí, à káká'i waa mbelè tacó bà pà làyì gítí ndá vò i tí nó náa Mbíri je à-cee-gí gítí ndú gí nó lá.

Si ndoo 'ví yee ndi ndoo dè gí mí Mbíri

19 À má ènò, à kpónó mí ndoo a nderè tacó bà rì gí tà'i tí nó tí Bàndò-mi-Mbíri nò, ndá ná'vindy ye, tacó Jézù ci tacó bà njaanga njekèji bà rì gí ká ji ndoo gí.

20 Yí njaanga ngú kpokèji tacó tí ndoo, tí kpokèji mbe ya ta ndoo gí gbí 'wálá co gbí ngbùngbù tí nó tí 'dóó dii wó nò.

21 À kpónó mí ndoo a Kùro ndá bu-Mbíri tí mbe kú kpolo tí ndá i-'bá mí Mbíri 'dáá gí.

22 À má ènò, ndoo yèè ndi ndoo dè gí mí Mbíri ta gúku gbí njembí ndoo gbaànjé wálá, tí ndá 'duù ta yú njembí ndú nínó ngbàrángà'i ta ndá vò vò kóró-koṛo có gbí njembí ndú wálá, náa à va mbelè Jézù mítí njembí ndú gí. Ndoò delè 'ví yèè gí mí wó ta ngbàrángà dii ndoo, náa à caka ta ngbàrángà ngo gí.

23 Ndoò 'ví ru ndí có tí nó náa ndoo táánò 'dè ta nje ndoo nò. Ndoò me kpíiki-kpíiki gítí bà koṛo có lí mítí Mbíri lá, tacó Mbíri tí nó tí mbe ci ndoo nó me mbe kú nònòkò tí wó, náa yí má 'dè có ta nje wó gí nó lá.

24 Ndoò delè 'ví koṛo có gítí bà bàkà wotí gítí bà koni ndá 'bí ka ndoo gítí bà zè ndá 'bí 'duù níki maa, delè gítí bà bàkà ndá tó nètè.

25 Ndoò 'ví ò-bà-mbí bà kili toko gbaànjé ta rẹ mí Bindi-Mbíri go ña i mí ndá 'bí 'duù náa ndú kú bàkà nó lá. Ndoò je wotí gítí ji ndá 'bí ka ndoo. Ndoò je wotí ji ndú tí kpòò, sé náa ndoo òò o bà gí Mbe tí ndoo gí bà waa có dooko gí nò.

26 Tacó ndoo má bàkà vò i ta tí á bindi bà nìbà yúcó ji ndoo, kpokèji gítí bà waa mbelè tacó bà toṛo ndá vò i tí nó káká'i wálá.

27 Có nínó náa à kuu tí bindi nínò káa có gítí ña bà waa có, ta serè ña wu tí nò kèji gí bà mí ndá mbe ne 'do tí kpokèji mí Mbíri gí nò.

28 'Duù má biya bà bàkà go có mí Mòze gí, waa ndá 'duù go só, go ta'ò, 'ví zò cù á gítí wó gbí ngbàngà máa à dù nò a i náa yí bàkà gí, à kú zi yí ta rẹ mbe ñò yè ro ku wó wálá.

29 À má ènò, yo kù koṛo có éno máa, àà bà waa a ṛa tó có yè mbe je bà wo woó á jí 'duù ṛìnó mbe si 'Vii-mi-Mbíṛi tí i lá, mbe kù 'dè có ṛónókó gítí mbelè 'Vii-mi-Mbíṛi mbe toṛo ndâ vò i mì wó, delè kù go Bèṛi-mi-Mbíṛi tí mbe nambeè?

30 Tacó ndoo ṛò 'duù tí nó mbe kù 'dè có éno máa,
«Bà kèèndè i a i mì ye;
ye bà ko mboo vò i ta vò i,» nó ni gí.

'Bí kòcò wó káká'i máa,
«Mbíṛi kèji gí bà waa có mítí ndâ 'duù mì wó.»

31 Wotí tí bà 'va tí 'duù 'bì Mbíṛi tí nó tí wu Mbíṛi nó ngé ndii gí.

32 Yo koṛo muu yo gítí bà kòno tí yo gbí ndâ ṛa sé'i tí nó mbe kù mereke ta yo á bindi bà ṛò ngba'o mì yo nó gí!

33 Á ta ndâ 'bí o kù ṛonoko yo, à delè kù mèèkè'i tí yo, mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Káa yo ta ndâ 'bí o kù tí muu ndâ 'duù ṛìnó náa à kù mèèkè'i tí ndú nò.

34 Tacó yo a ndâ mbe kù ṛò yè ṛo ndâ 'duù gbí zàà. Yo delè a ndâ 'duù ṛìnó náa à kpèti má kù kùmùkù ndâ i mì yo, tàkòcò yo jé kpolo lá, tacó yo ṛò ni gí máa, 'bí i mbe ñiki ndii ndâ i tí nó gí, tí i ṛìnó mbe kù dù tí ká nó kuu mì yo.

35 À má ènò, yo 'va yúco mì yo tí nó ta mboo tàkò mbe me gbolò ngé ndii gí nó gí 'dè lá.

36 Tacó à 'ví dù gbí òkò tí yo a bà kòno tí, tacó wàa yo 'ví bàkà tí go có mì Mbíṛi, wàa yo 'ví 'de ta i tí nó náa yí ci ndâ 'duù gítí nó.

37 Tacó à cu mì gbí wáràgà mì wó tí Mbíṛi éno máa,
«Sè o kpónó dooko gí;

'duù tí nó mbe kù gí nó kèji kpónó-kpónó.

38 'Duù mì ye mbe kù co tí jáá kpokèji nó bà 'de 'válá
'do gbí bà tee njembí wó mítí ye tí Mbíṛi.

Káa yí má 'visi kapí wó gítí ye ta gúku,
tàkòcò ye bà peteke gítí wó wálá.»

39 Káa ndoo me ndâ ṛa ndâ 'duù tí nó mbe kù kpomozo tí ndú ta gúku, náa à giì mù ndú gí nó lá. Ndoò a ndâ 'duù ṛìnó mbe kù tee njembí ndoo mítí Mbíṛi, náa Mbíṛi giì tí muu ndoo nò.

11

Bà tee njembí mítí Mbíṛi

1 Bà tee njembí 'duù mítí Mbíṛi a bà koṛo có mì 'duù ta njembí wó gbaànjé lì mítí Mbíṛi, a bà ùnje mì 'duù ta njembí wó gbaànjé éno máa, Mbíṛi dú ta yúco kuu tí, tí mbe bàkà go ndâ có tí nó náa yí ci ndâ 'duù gítí ndú nó 'dáá gí, kpèti yí má ṛò yí ta ṛo yí lá.

2 Mbíṛi dígisèè ni «lyoo,» gí tàkò có mì ndâ ká gù ndoo 'do gbí có bà tee njembí ndú mítí wó tí Mbíṛi.

3 A bà tee njembí ndoo mítí Mbíṛi ká je muu ji ndoo tacó bà ṛò ni éno máa, a Mbíṛi táánò ká suu ndâ i 'dáá gí ta nje wó. Gbí có tí nó éno máa, ndâ i tí nó 'dáá náa ndoo kpónó kù ṛò ndú nó gí 'do gbí kòcò Mbíṛi, yí suu ndú 'do tí ndâ i ṛìnó náa ndú jé sàà wálá.

4 A bà tee njembí Àbèlè mítí Mbíṛi táánò ká si yí 'ví ci i ṛìnó tí tó i ndii ṛìndi Kàyínò gí nó ji Mbíṛi. Tacó éno, ta o tí nó náa Mbíṛi kù lì ta 'bì wó

gí ta i-cí-ci mì Àbèlè nó, Mbíri gii ùlù Àbèlè éno máa, yí a 'duù jáá. Àbèlè kpétí má ci gí, tàwo bà tee njembí wó mítí Mbíri yee gbí ɾi tí nó wúnó nó cee lá.

⁵ Mbíri táánò te Ènòkì ya tí gí gbíri tí wu wó tacó wàa yí 'ví cì lá á 'do gbí có bà tee njembí Ènòkì mítí wó tí Mbíri. Ndá 'duù gii ò Ènòkì lá, tacó Mbíri te yí ya tí gí gbíri gí. Káa kùro bà te Ènòkì mì Mbíri ya tí gí gbíri nò, à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri gí, máa yí a mbe peteke tàkòcò Mbíri.

⁶ Bà peteke tàkòcò Mbíri mì 'duù ònó mbe tee njembí wó mítí Mbíri lá nó a 'bí ña i ònó náa à jé gí bà bàkà tí wálá, tacó 'duù ònó mbe kù yèè ndi wó dè gí rēgbà tí Mbíri nó a 'duù ònó mbe ùnje gí máa, Mbíri ta yúco kuu tí. Yí delè a 'duù ònó mbe ùnje gí máa, Mbíri a Mbe kù ko mboo ndá nètè mì ndá 'duù ònó mbe kù pà kpokèjì bà ò yí ni nò.

⁷ Áá táánò a bà tee njembí Nówà mítí Mbíri ká te gúku Mbíri mítí Nówà, náa yí gii bàkà tí ta gbà, tacó bà 'vala ndú ta ndá 'vii mì wó, ta o tí nó náa Mbíri ci ta yí máa, vò i kejì nò. Mbíri ta o tí nó gii waa có mítí ndá 'duù muu to tí nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà mítí wó tí Mbíri. Mbíri gii bàkà Nówà tí 'duù ònó jáá nó á 'do gbí có bà tee njembí Nówà á mítí wó tí Mbíri.

⁸ Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbíri ká te yí 'do gbí òkò tí ndá nambe wó ya tí gí gbí to tí nó náa Mbíri táánò gii je jì ndú ta ndá 'vii bindi wó tí ònó ndú nò. Àbiráámò táánò ò to tí nó náa yí kù ya gítí nò ta o bà ònó nó mì wó 'do 'bá mì ndú ni lá.

⁹ Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbíri ká si yí 'ví dù á tà nduúrù á gbí to tí nó náa Mbíri ci yí gítí nó go i mì 'duù ònó mbe 'dó-'do, yí tí Àbiráámò, gii je ndá Ìzákò ta Jákóbè, tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri je to tí nó jì ndú nò.

¹⁰ Tacó Àbiráámò ta o tí nó kù ko cò a i gítí gbata ònó náa à sè tà ndá 'bá gbí ɾiti-ɾiti gí nò, gbata tí nó náa Mbíri ka bà ndá 'bá mí gbí, bindi yí gii gèè ndú nò.

¹¹ Mbíri táánò wu 'vii jì Sára tí nawù Àbiráámò si yí me kpo nii ta ndoò tí wó ndii ndoò bà jò ndò gí, ká 'do gbí có bà tee njembí Àbiráámò á mítí wó tí Mbíri. Àbiráámò táánò ùnje ta njembí wó gbaanjé gí, máa Mbíri tí mbe ci yí gítí 'vii bà 'visi muu wó 'do tí bà bàkà go có ònó náa yí 'dè ta nje wó gí nó wálá.

¹² Tacó éno, 'do tí gbèè 'dakò, tí kpo 'dakò mbe kù ù káa ndi o mì wó, ndá 'vii bindi wó gii jò àdì go ndá yii tàrì; ndú gii jò me tí i bà 'déké-'deke lá, go nji ngoò gbí pù ngo.

¹³ Ndá ká 'duù tí nó dígíséè mbe kù tee njembí ndú mítí Mbíri nó mii 'dáá ká ta bà tee njembí ndú mítí Mbíri. Ndú mii 'dáá kùro o bà 'de i tí nó náa Mbíri ci ndú gítí nò. Ndú ò i tí nó ká 'do tí 'dú, bindi njembí ndú gii 'dèè gí. Tacó ndú ò ni gí máa, ndá yí muu to tí nó a ndá 'duù mbe 'dó-'do ta dúú bándò tí ndá yí wálá.

¹⁴ Ndá 'duù mbe 'dè ña có tí nó ngbárángà'i éno a ndá 'duù ònó mbe kù pà 'dóó to 'bá mì ndú.

¹⁵ Có bà dele ndi ndú ya gítí to tí nó náa ndú táánò ònó nó 'do tí nó táánò má kuu gbí njembí ndú, i mbe tii ndú 'do tí bà bàkà éno wálá.

16 Káa ña ñinò táánò gbí njembí ndú wálá. À gbí njembí ndú kpolo ma ta o tí nò káa có gítí 'bá ñinó gbíri, tí 'bá mbe ñikí ndii ñinó náa ndú 'visi kápí ndú gítí gí nò. Tacó éno, nò ọ Mbíri gítí bà 'dè có éno máa, yí tí Mbíri a Mbíri mì ndú nò, wálá, tacó yí 'viindi gbata tacó tí ndú gí.

17 Áá táánò a bà tee njembí Àbiráámò mítí Mbíri ká si yí 'ví ùnje gítí có bà zi gbèe 'vii mì wó tí Ìzákò tacó bà ci ji Mbíri ta o tí nó náa Mbíri tala ta yí tacó bà 'di có gbí njembí wó nò. Káa Àbiráámò tí 'duu tí nó náa Mbíri ci yí ta ndá cì nó gii me kpiiki-kpiiki gítí bà zi gbèe 'vii mì wó tí nó tí Ìzákò nò tacó bà ci ji Mbíri lá.

18 Káa kòò Mbíri táánò ji Àbiráámò si yí jò Ìzákò lá éno máa, «Ìzákò bà jò rẹ lo.»

19 Njembí Àbiráámò táánò mù gítí có bà zi Ìzákò gbaanjé lá, tacó yí nò ni gí máa, 'duu kpétí má cì ká cì, wotí bà 'vala ndi wó kuu tí Mbíri. Ìzákò táánò a kánjì ku 'bì bu wó, káa Mbíri gii je ndi wó tí wuu ji Àbiráámò gí.

20 Áá táánò a bà tee njembí Ìzákò mítí Mbíri ká si yí 'ví cù 'dè ngo cù wó gítí wúnò mítí ndá 'vii mì wó, tí ndá Jákòbè ta Èzàwú.

21 À gii dù káa bà tee njembí Jákòbè mítí Mbíri ká gii si yí 'ví cu mú-kóró mì wó, yí gii mò ta tí wó gí to kùro Mbíri kú cù ta 'dè ngo cù wó mítí ndá 'vii-gù wó, tí ndá 'vii mì bà wó Jùzépè á kùro o bà cì yí.

22 À delè gii dù káa bà tee njembí Jùzépè mítí Mbíri, táánò ká gii si yí ta o tí nó náa yí kú gii cì nó 'ví 'dè có gítí bà njè nó mì ndá Ìziriyéli 'do Mási. Yí gii je tí ta nje mítí ndú éno máa, yí má cì gí, ndú 'ví si 'billi yí mí Mási lá.

23 À gii dù káa bà tee njembí ndá bu Mòze ta nawu wó mítí Mbíri táánò ká si ndú 'ví ngùú dó Mòze mí tà'i ta pì ta'ò bindi bà jò yí. Banga tí dó Mòze si ndá bu wó ta nawu wó 'ví 'di có mì gba Mási lá.

24 A delè táánò káa bà tee njembí Mòze mítí Mbíri ká gii si yí ta o tí nó náa yí kpolo tè tí 'dakò gí nó 'ví biya gí máa, à 'ví nì «'Vii mì nájú Gbolò gba Mási» mítí yí lá.

25 À gii ñikí tí Mòze ta o tí nó káa bà dù yí gbí yè mì ndú ta ndá nambe wó ndá Ìziriyéli, tí ndá 'duu mì Mbíri, co tí bà zò tó i ñinó mbe dù tí ká lá nò.

26 Yí si bà ñonoko tí tí nó náa ndá 'duu kú ñonoko ta yí muu Bindi-Mbíri ta o tí nó nó tí i ta i gbí me gbolò ndii i gbí ndá kpo-kpò i tí nó Mási nó gí, tacó ọ wó ta o tí nó a i ngbóò tí mboo tàkò bà ñonoko yí nò 'do mì Mbíri.

27 A bà tee njembí Mòze mítí Mbíri táánò ká si yí 'ví njè nó 'do Mási ta bà 'vee 'vé gí bà kpo-tàkòò mì Gbolò gba Mási lá. Mòze ta o tí nó 'visi kápí wó gítí Mási ká go i mì 'duu ñinó mbe kú nò Mbíri ta ọ wó.

28 A bà tee njembí Mòze mítí Mbíri táánò ká si yí 'ví waa mbelè gítí o bà Ndi-ta-muu-ndá-Ìziriyéli-mi-Mbíri, bindi yí gii va mbelè tí nó mítí ndá njejèjè mì ndá Ìziriyéli á Mási, tacó wàa basili mì Mbíri 'ví gàà ndá 'vii-kíri mì ndú ta vò i lá.

29 Áá táánò a bà tee njembí ndá Ìziriyéli mítí Mbíri ká si ndú 'ví di Bì-bì Kápá gí tito ta o bà njè nó mì ndú 'do Mási gbí lè go ndá 'duu mbe kú nò nò gbí kù to. Káa ndá 'duu Mási mà gii mèlè ndi ndú, ngo gii mi ndú gí.

³⁰ À delè táánò a bà tee njembí ndâ Ìziriyéli mífí Mbírì ká ki'viki ndùgù 'do tàkò ndâ 'duù Jèrikò ta o tí nó náa ndâ Ìziriyéli se ta ndùgù mì ndú 'dee gí ta sili vô-nje só nò.

³¹ Nii tí nó tí Rà'ábù, tí vò nii mbe dù ta ndâ 'dakò ká sàkàmàà nó, táánò 'vala 'do gbí òkò tí ndâ mbe kpò có mì Mbírì gí nó 'do ká gbí có mì bà tee njembí wó mífí Mbírì, bìndi yí gii te wíri mífí ndâ rìgò mì ndâ Ìziriyéli ta banga tí.

³² Ye kpónó 'ví 'dè kpòò a ña có yè? O mì ye tacò bà 'dè có ji yo gítí ndâ Jídiyòni, ta Bàráki, ta Sàmìsóni, ta Jèfità, ta Dàvidè, ta Sàmùwélé, gii je ndâ mbe 'dòkò có mì Mbírì dígíséé,

³³ tí ndâ mbe kpò nje ndâ kpo-kpò gba ta wotí mì bà tee njembí mífí Mbírì nó, wálá. Ndú táánò bàkà káa ndâ i ñinó náa à tí nò. A ndú ká 'de ndâ i ñinó náa Mbírì cí ndâ 'duù gítí ndú nò. À tí ndú táánò a wotí bà nè nje ndâ siingii,

³⁴ ta wotí bà mee ndâ kpo-kpò wu mbe kù zìì ngbàlà-ngbàlà, ta wotí bà kii'ba 'do nje ndâ sizò gbí gó. Ndâ nawu ndú táánò jò ndú me tí ndâ mbe wotí lá, káa a Mbírì ká gii je wotí bà dù tí ndâ ngáángbá 'dakò mbe toṛo nje ndâ àsikéri mbe gí 'do kè'bí gí bà tè ndú ta gó ta to.

³⁵ Ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú dele ndi ndú gí mí ndâ nawù ndú ta bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú.

Káa ndâ 'duù ñinó mbe biya bà njaanga miṛi ndú gí nó ci a vò ku, tacò bà 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gí gbí tó 'válá.

³⁶ Ndâ 'bí 'duù 'de mífí ndú a bà ñonoko ndú, ta bà gbì ndú, ta bà eṛe ndú, ta bà te ndú mì gbí zàà.

³⁷ Áá táánò ziki ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú ta bà 'vaka ndú ta díí. À waaka gbí ndú 'vúngbù-'vungbu ta mùsàrà. À saaka miṛi ndâ 'bí ta ndâ nja-njà sizò. Bòngo tí ndú táánò wálá, ndú ta o tí nó kù 'bu káa 'bì ndú mífí ndú kù nó tí, ta ndâ kù-bee, ta kù-rómbo tí ndú. Ndú táánò a ndâ mbe yé ta bà 'vala ndú kpóló-kpolo, náa à kù mèèkè'í tí ndú.

³⁸ Bà 'vala muu to tí nó táánò ñiki ta ndú á ngé gí lá. Ndú táánò kù wùùkù to ta ndi gbí ndâ kángáá nga ngoò, delè ta gbí òkò ndâ kpo-kpò gú, á go i mì ndâ mbe fa ngèlè vò i; ndú kù 'vala gbí ndâ kpo-kpò zì gùù, tacò bàndò tí ndú wálá.

³⁹ Ndâ 'duù tí nò 'dáá gí táánò a ndâ 'duù ta ɾè ndú wu ta bà tee njembí ndú mífí Mbírì ngé ma. Kpèti ká ènò, ndú táánò 'de i tí nó náa Mbírì ci ndâ 'duù gítí nó lá,

⁴⁰ lè náa Mbírì nò 'bí i mbe ñiki ngé ma kèji tacò tí ndoo gí nò. Tó i tí nó a ñinó máa, ndú 'ví ya gí gbí 'válá ñinó mbe cee lá nó si ndoo mí ndii lá.

12

Mbírì tí Buù

¹ Gbí kòcò ndâ mbe kù 'dè yúcó gítí bà tee njembí mífí Mbírì kpónó 'dee ndoo go bà te 'boṛò nó gí. À má ènò, ndoo tuṛu ndâ du i tí nó á muu ndoo mbe kù tii bà ì ngèlè 'do tí ndoo nó mí to. Ndoò delè 'ví ndoo vò i tí nó mbe nanaka mífí ndoo go cá tí ngbù tii'tii nó 'do tí ndoo gí, wàa ndoo 'ví te ta kpo muu gítí ngèlè tí nó kùṛo ndoo nò.

² À má ènò, ndoo je mbí ndoo tí kpoò mífí Jézú tí kpédélé 'duù ñinó mbe tee njembí wó mífí Mbírì, tí mbe kù tè kùṛo ndâ mbe kù tee njembí ndú

mítí Mbířì ya tí gí kùro Mbířì nò. Yí táánò kònò bà dù tí n̄jèèkpè mù ta nò ɾo wó gítí wálá ta líkí'o i tí nó kùro wó nò. Yí kpónó kú ki tí wó pí mbata mì wó náa à te mò gí gbí kù'bi mì Mbířì gbí ngbàngà mì Mbířì.

³ Yo koro có gítí Jézù tí mbe kònò ɾa ndâ vò i tí nó náa ndâ mbe bàkà vò i táánò bàkà ta yí nó, tacó wàa, njembí yo 'ví mù lá, yo delè 'ví cì gúku lá.

⁴ Yo kpónó kú bàkà wotí tacó bà kpò muu vò i, káa yo bàkà wotí tí nò yee tí ɾa ñinó náa a mbelè ká bà yee to gbí nó lá.

⁵ Bà mbí yo ò tí có tí nó náa Mbířì táánò 'dè ji yo tacó bà je wotí ji yo éno máa, yo a ndâ 'viì mì yì nó gí?

«Yo si zèè mù tí nó náa Mbířì naka ta yo nó tí 'dé i lá, ndâ 'viì mì ye, yo delè 'ví cì gúku ta o tí nó náa yí má kú je muu ji yo nó lá.

⁶ Tacó Mbířì kú naka ta zèè mù a 'duù ñinó náa yí zè yí ñìkì maa nò, gii je ndâ 'duù ñinó náa yí ùnje gítí ndú máa ndú dù tí ndâ 'viì mì yì gí nò.»

⁷ Ndoò kònò tí ndoo, tacó wàa, Mbířì 'ví naka ta ndoo ta zèè mù lá. Mbířì kú bàkà i tí ndoo ká go bà bàkà i tí ndâ 'viì mì bu ndú; káa a ɾa 'viì ngayi jé náa bu wó naka yí ta zèè mù lá?

⁸ Mbířì kùtáa má naka yo ta zèè mù tí nó mbe ɾo yo 'dáa gí nò lá, yo kùtáa bà dù a ndâ 'viì-ngbà.

⁹ Ndoò lê má kú te duù mítí ndâ bu ndoo tí ndâ 'duù tí nó mbe kú je muu ji ndoo muu to tí nó nó, à 'ví gii kpò ndoo a bà te duù mítí Bu lílì ndoo wàa ndoo 'ví 'vala tí ?

¹⁰ Tacó ndâ 'duù tí nó tí ndâ bu ndoo nó táánò kú je muu ji ndoo ká ta làmbu o mì ndú náa à tí gbí njembí ndú. Káa Mbířì tí Bu lílì ndoo kú je muu ji ndoo ká gítí miři ndoo, tacó wàa ndoo 'ví je tí ta ɾa ngbáràngà muu tí nó mì yì nò.

¹¹ Líkí gbí o tí nó náa à kú je muu ji ndoo nó tí ndoo wálá. Tàkòcò ndoo peteke ta o tí nó lá, má kózò gí, ndoo bà gii dù ñìkì maa, tacó ndoo kú 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbířì.

Bà ñibà i, ta bà kpo-gbì-tà-tù

¹² À má ènò, yo kaa ndâ 'bi yo tí nó mbe kú dù ɾekpe-ɾèkpèè nó gí yaà, wàa ndâ muungbó yo tí nó mbe kú gu ɾèkpè-ɾèkpèè nó 'ví si bà gu mí to.

¹³ Yo bàkà kpokejì mì yo jáá, wàa yo 'ví nè ndâ dùgùu to ñinó náa à tí nó gí, tacó wàa ndâ 'duù ñinó ta wu gbí kò ndú wálá nó má ɾu ndi yo, wàa vò i 'ví 'de kò ndú lá.

¹⁴ Yo bàkà wotí gítí bà 'vala ta ndâ 'duù 'dáa gí ta 'dè njembí yo, yo delè 'ví 'vala go có mì Mbířì, tacó ndâ mbe bàkà ènò lá bà ɾò Mbířì ta ɾo ndú wálá.

¹⁵ Yo kpolo tí yo, tacó wàa 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo 'ví bè gbí nambeè tí nó náa Mbířì kú bàkà ji ndâ 'duù nò lá. Yo delè 'ví kpolo tí yo máa, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo 'ví dù tí mbe ju njembí mbe kú volo gbí òkò tí yo nò lá.

¹⁶ 'Bí 'duù 'do gbí òkò tí yo delè 'ví dù tí mbe vò muu, delè tí 'duù ñinó ta njembí wó wálá go i mì Èzàwú táánò mbe si jalàmbà mì wó tí 'viì-kířì gí 'dè á tacó gbèe kùrùngbú kò nó lá.

¹⁷ Tacó yo ñò ni gí máa, yí má gii dele ndi wó gí mì bu wó ta ngo-ɾo ta ɾo wó ta o tí nó náa go bà cù 'dè ngo cù mì bu wó gí gítí wó gí nó, bu wó gii biya gí, tacó kpokejì mì wó gířì gí.

18 Yo kpónó gí me gítí i ñinó náa yo bà zèè ta 'bì yo gí nó lá, yo gí me gí bà ñò ngba wu mbe kù zìì 'vìlì-'vìlì lá, yo gí me gí gbí 'dí'dì'o tí nó ñjìkíríí nó lá, yo gí me gí mì i ñinó mbe kù je kpo-tàkòcò jì yo nó lá, yo delè gí me gí gbí mbiúmbí lá.

19 Yo gí me gí tà gbí mòngò lá. Yo delè gí me gí tà gbí ña kòcò ñinó mbe kù baraka gbí tì yo náa bà 'dì gbí có tí nó náa 'duù tí nó kù 'dè jì yo nó kpo yo gí, go i mì ndá Iziriyéli dígíséé nó lá.

20 Tacó wotí bà 'dì có tí nó náa à kù 'dè jì ndú ta o tí nó nò tí ndú wálá, tacó kòcò Mbírì ta o tí nó jì ndú éno máa, «À kpèti káa nò má gàà gú tí nò, áá bà zì yí ta bà 'vaka yí ta díí gí.»

21 Bà zeke ña i tí nó ta o tí nó te gúku mítí ndá 'duù tí ña ñinó náa Mòze giù 'dè có ta nje wó máa, «Ye kù gú-gu ta gúku.»

22 Káa yo kpónó gí a i gí pí gú Ziyóni tí gbata mì Mbírì tí nó tí wu Mbírì nó. Yo gí a i gí Jeruzalémè tí nó gbírì nó. Yo gí a i gí mì ndá basili tí nó mbe kilí mèè mì bà líkí'o nó.

23 Yo gí a i gí bàndò bà kilí ndá 'vii-kírì tí nó náa à cu rẹ ndú mí gbí wáràgà gbírì gí nó. Yo gí a i gí mì mbe waa có tí nó, tí Mbírì mì ndá 'duù 'dáá gí nó. Yo gí a i gí bàndò mì ndá lílì ndá 'duù ñinó tí ndá 'duù jáá kuro Mbírì ta vò i mì ndú wálá nó.

24 Yo kpónó gí a i gí mì Jézu tí 'duù tí nó mbe kù nó gbí òkò tí ndá 'duù ta Mbírì gbí ngú mbelè tí nó náa Mbírì nju ta ndá 'duù nó. Yo gí a i gí mì 'duù tí nó ta wu gbí kòcò mbelè wó ndii wu gbí kòcò mbelè Àbèlè gí nó.

25 Yo kpolo tí yo, tacó wàa yo 'ví biya ta bà 'dì có mì Mbírì tí mbe kù 'dè có jì yo nó lá. Tacó ndá 'duù tí nó náa yí táánò 'dè có jì ndú muu to tí nó mbe biya bà 'dì có mì wó gí nó má 'de kpokèjì bà ndo 'do nje bà waa có mì wó mítí ndú lá, à cuki káa ndoo ká bà ndo 'do gbí bà waa có mì wó náa ndoo má biya bà 'dì có mì wó tí mbe kù 'dè có jì ndoo á 'do gbírì gí nó?

26 Ta o tí nó náa yí táánò kù 'dè ta có jì ndá 'duù tí nó nó, kòcò wó ngaka a to. Káa yí kpónó ci cí máa, «Sè bà gí gí bà 'dè có mì ye káká'i gbaanjé. Káa a gbí ñinò me káa to ká bà ngaka tí lá, gbírì delè bà ngaka tí.»

27 Gbí ndò có tí nó máa, «káká'i gbaanjé» nò éno máa, áá bà giù mò ndá i ñinó mbe ngaka tí nó gí, tacó ndú a ndá i ñinó náa à suu ndú súu-suu, tacó wàa ndá i ñinó mbe ngaka tí lá nó 'ví dù tí

28 À má ènò, ndoo 'dè níki maa jì Mbírì, tacó bà dù ndoo 'bá mì wó, tí 'bá mì gba mbe ngaka tí lá nó. Ndo kpolo tí nambeè tí nó náa Mbírì bàkà jì ndoo nó, wàa ndoo 'ví bàkà i jì yí gbí ña kpokèjì ñinó náa yí bà lí 'bì wó gí tà gí. Ndo bàkà i-Mbírì ta bà te duù mítí Mbírì, delè ta bà cì gúku tí wó,

29 tacó Mbírì mì ndoo a wu mbe kù laka to.

13

Ña kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì

1 Yo zè tí yo gbí òkò tí yo níki maa á go i mì ndá 'duù ta ndá ná'vindí ndú.

2 Yo delè 'ví rò tìyò á 'do tí bà te wìrì mítí ndá 'duù ñinó mbe 'dó-'do, náa yo ñò ndú ni lá nó lá. Tacó ndá 'bí 'duù táánò te wìrì mítí ndá basili mì Mbírì káa ndú ñò ndú ni lá á 'do gbí bà te wìrì mítí ndá mbe 'dó-'do.

3 Yo 'ví ò-bà-mbí ndâ 'duù ñinó gbí zàà nó lá; yo je mbí yo mítí ndú ká goolá a yo ká gbí zàà. Yo delè 'ví koṛo có gítí ndâ 'duù ñinó náa à kù mēèkè'i tí ndú nó, tacó ndú delè káa ndâ 'duù ta mbelè gbí dii ndú á go yo.

4 Ndâ 'duù 'dáá gí 'ví te duù mítí bà kò tí. Wàa ndâ 'duù ñinó mbe kò tí ndú gí nó 'ví co ká tí kpokèjì ñinó jáá nò. Tacó Mbíri bà waa có mítí ña 'duù ñinó náa ka wó mbe 'bá má gélé, káa yí gélé ta 'bí 'duù gbí kpâ-sili mì ndú á kapí ọ wó nò.

5 Yo kpolo tí yo á 'do tí bà tee njembí yo mítí gürúsù. À 'ví tè ta yo káa i ñinó náa à kuu mì yo nó, tacó 'doó kòcò Mbíri náa yí 'dè ta nje wó éno máa,

«Ye bà si yo 'ví bè gbí i wálá.
Ye delè gí bà 'visì kapí ye gítí yo wálá.»

6 À má éno, ndoo bà ni bà 'dè có ta gúku tí ndoo wálá éno máa,
«Mbíri à mbe konì ye;
ye bà cì gúku wálá.

'Duù bà bàkà ta ye a yè?» gí.

7 Yo koṛo có gítí ndâ kpo 'duù mì yo, tí ndâ mbe ọ ọ ọ kùro yo, tí ndâ 'duù tí nó táánò mbe 'dè có mì Mbíri jì yo nó. Yo koṛo có gítí ndâ i tí nó náa ndú táánò kù bàkà gbí 'válá mì ndú nó, wàa yo 'ví mèlè ndi bà tee njembí ndú mítí Mbíri.

8 Jézù tí Bindi-Mbíri yáánò ká go Jézù tí Bindi-Mbíri wúnó, yí delè bà dú ká tí Jézù tí Bindi-Mbíri á dúú bà ya tí.

9 À má éno yo si ndâ 'bí ña tende bà ñibà i 'ví soloko yo 'do tí kpokèjì tí nó jáá nó lá; tacó à ñikí a bà tee njembí ndoo mítí nambeè mì Mbíri, tí i ñinó mbe kù je wotí mí gbí njembí ndoo nó, á co tí bà koṛo có gítí ndâ gèrè gítí ndâ i-zó-zò tí i ñinó náa ndâ mbe kù tee njembí ndú mítí 'de i gbí lá nó.

10 Tacó Bándò bà ci i jì Mbíri mì ndoo, náa ndâ mbe kù bàkà nètè tà ndùúrù mì Mbíri zò i tí nó náa à ci mítí lá nó, kuu tí.

11 Kùro ndâ bu-Mbíri kù ya ta mbelè ndâ nó tí nó náa à ziki ndú nó gí Bándò-mi-Mbíri á tà ndùúrù mì Mbíri tacó bà yù à-cee-gí 'do mì Mbíri gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù mì wó. Bindi à giì turu ndâ kùuyù nó tí nó ya tí gí bà doo gí ndii 'do tí bándò tí nó náa ndâ 'duù tò ndâ ndùúrù mì ndú giji-giji mítí nó.

12 Jézù táánò kònò sé'i njekèjì ndùgù sè tacó bà toṛo ndâ vò i mì ndâ 'duù ta 'doó mbelè wó delè ká éno.

13 À má éno, ndoo toṛo ndâ có ñónókó tí nó náa ndâ 'duù kù ñonoko ta ndoo á muu wó nó mítí ndoo tí bàà, wàa ndoo 'ví ya gí mì wó nje seè kà.

14 Tacó gbata mì ndoo mbe dù tí ká muu to tí nó wálá. Ndo kù pà a bà gbata tí nó kèjì nó.

15 À má éno, ndoo ùlù Mbíri ta rẹ̀ mì Jézù dúú bà ya tí. Tacó bà ùlù Mbíri nò a ndâ có mbe jò 'do gbí nje ndâ mbe si rẹ̀ Mbíri tí có.

16 Yo 'ví ò-bà-mbí bà bàkà tó i lá, yo delè 'ví ò-bà-mbí bà kùtù tí 'bí i ñinó náa à kuu mì yo nó jì ndâ 'bí 'duù lá, tacó ñinó a ndâ 'bí ña bà ci i mbe kù ñikí tí Mbíri ká nó.

17 Yo 'di có mì ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo nó. Yo si tí yo tí ndâ i mì ndú, tacó a ndú ká kù kpolo tí lilí yo. À delè a ndú ká bà 'dè có gítí ndâ i ñinó náa ndú bàkà á muu yo nó jì Mbíri. À má

énò, yo si ndú 'ví bàkà ndâ i tí nò ta pétékè tàkòcò ndú, tacó ndú má bàkà ta kpo-tàkòcò ndú, àà bà nìkì jì yo wálá.

¹⁸ Yo 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, tacó ze nò ni ngbàrángà'i gî, máa njembí ze ká ngbàrángà'i. À delè tí ze káa go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá nò.

¹⁹ Ye gbí ñinó kú yù nambeè 'do mí yo kpolo ma, éno máa, yo 'deke tí yo jì Mbírì, tacó wàa, yí 'ví si ye 'ví dele ndi ye ya gí mí yo kà gálà.

Bà 'deke tí jì Mbírì

²⁰ Ye kú 'deke tí ye jì Mbírì tí mbe 'dê njembí, mbe 'vala ndi Jézù tí Mbe tí ndoo 'do gbí muu'dú wó, Jézù tí nó tí gbolò mbe gbà bee, mbe kú gbà ndâ rómbo, mbe cì tacó wàa, bà njù mbelè tí nó náa Mbírì njù ta ndâ 'duù nó 'ví dù tí yú bà njù mbelè dúú bà ya tí nó,

²¹ máa, yí 'ví je ndâ tó i 'dáá gî jì yo. Tacó wàa, yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gî ká go có mì wó. Mbírì 'ví si có tí nò 'ví bàkà mí gbí njembí yo káa ndâ i ñinó ta go bà zeke ndú tí wó tí Mbírì nó ta ɾè mì Jézù tí Bindi wó tí Mbírì. À ùlù Jézù tí Bindi-Mbírì kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Bà yee nje có

²² Ndâ ná'vindí ye, ye kú 'deke a tí ye jì yo éno máa, yo 'ví 'di ndò có tí nó náa ye cu jì yo tacó bà je wotí jì yo nó ta pétékè tàkòcò yo.

²³ Ye kú 'va nó a mbí yo éno máa, à njaanga ná'vindí ndoo Tímàtèyò 'do gbí zàà gî. Yo bà nò ze ta yí, náa yí má yee tí ye gálà si ye njè nó lá nò.

²⁴ Ye 'vee ndâ 'duù tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ kpo 'duù kùro yo kà nó, ta ndâ 'duù tí nó kà, náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó tí Mbírì gî nó 'dáá gî ma. Ndâ 'duù ñinó Ìtáliyà kàá, náa Mbírì kaa ndú mò gí mì wó gî nó, delè 'vee yo 'dáá gî ma.

²⁵ Nambeè mì Mbírì 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gî. Go-i-tí-nò.

Wáràgà mì JÁKÒMÒ

¹ Nìno a wáràgà 'do mì ye tí Jákò mò, tí bòò mì ndâ Mbírì ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì jì yo tí ndâ 'duù mì Mbírì mbe 'vaaka cee muu to 'dáá gí. Ye 'vee yo 'dáá gí ma.

Ndâ vò o

² Ndâ ná'vindí ye, ye kù cu wáràgà tí nó tacó bà 'dè có jì yo máa, ta ndâ o tí nó náa ndâ ña ndâ wò i muu to tí nó 'dáá gí má kù tala yo nó, yo 'ví si ndâ o tí nò tí ndâ líkí'o.

³ Ndâ ña ndâ vò o tí nò a ndâ o tacó bà ñò máa, njembí yo má dú kuu tí Mbírì, tacó yo ñò ni gí máa, bà tala bà ùnje mì yo ñò kù jò yú njembí.

⁴ Káa yú njembí delè 'ví si yo 'ví dù tí ndâ cèe 'duù, ta bà lê tí yo wálá, ta 'bí i mbe gboo á 'do mì yo delè wálá.

⁵ Má ènò, 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má ñò i tí nó náa yí 'ví bàkà gbí o vò o nó lá, à nìkì máa, yí yù bà 'di gbí-o 'do mì Mbírì tí mbe kù je i jì ndâ 'duù ká sínò ta có tàkò wálá nò. Bìndi Mbírì bá je bà 'di gbí-o jì yí gí.

⁶ Káa ta o tí nó náa wò má kù 'deke tí lo jì Mbírì nó, wò 'ví si njembí lo 'ví dù ká gbaànjé, wò 'ví me wê-wê lá. Tacó 'duù ñìnó mbe kù me wê-wê nó ká

⁷ go ngo gbí pù mbe kù gbàngà ta pípirì, ya ènò, ya ézò.

⁸ Ña 'duù tí nò mbe kù me wê-wê á kùro Mbírì go 'duù tí bà ñjèè kpokèjì, náa yí ñò 'dóó kpokèjì ñìnó náa yí 'ví co tí lá nò, bà ñò 'dóó ña i tí nó náa yí bà yù 'do tí Mbírì nó ni wálá. Má ènò, yí 'ví si bà koṛo có gítí bà 'de 'bí ña i á 'do mì Mbírì mí to.

Ndâ mbe yê ta ndâ mbe i

⁹ Ndâ ná'vindí ye, à nìkì máa, mbe yê tí mbe kù ɾu ndi Jézù 'ví dù ta líkí'o tí wó, tacó Mbírì te yí gí yaà gí.

¹⁰ Wàa 'duù ñìnò ta ndâ i mì wó me gbolò mbe kù ɾu ndi Jézù nó delè 'ví dù ta líkí'o bà 'vii tí wó ta ndâ mbe yê tí nó mbe kù ɾu ndi Jézù nò, tacó ndâ mbe kpo-kpò i bà mì ta ndâ kpo-kpò i mì ndú nò 'do muu to tí nó ká go bà mì ndâ 'vi mbíli,

¹¹ náa ju gó ɾi má mo mbíli gí, ndâ 'vi wó gii 'duku 'dáá gí, bìndi ndâ banga i tí nó kùtáá nó káká'i wálá. À 'vii ká 'vii ta 'duù ñìnó ta ndâ i mì wó me gbolò nò. Yí bà ci ká mí nje nètè ndâ i tí nò.

Ndâ i mbe kù eendi 'duù gítí bà bàkà vò i

¹² À nìkì tí 'duù ñìnó mbe 'dò kò wó mí to tí kpoò gbí ndâ o vò i nó, tacó Mbírì bà ko mboo bà kònò sé'i mì wó nò jì yí ta 'wálá ñìnó mbe cee lá, náa yí tí Mbírì ci ndâ 'duù ñìnó mbe zè yí nìkì ta tó njembí ndú nó gítí nò.

¹³ Má ènò, ta o tí nó náa 'bí i má kù eendi yo gítí bà bàkà vò i nó, yo 'ví 'dè có máa, «A Mbírì ká tuu i tí nò» nò, jé lá, tacó Mbírì jé eendi 'duù gítí bà bàkà vò i lá.

¹⁴ À kù yòòngò 'duù gítí bà bàkà vò i káa njembí wó, ta bà legee mɾi wó gí tàkò có mì njembí wó.

15 Vò njembí kù jò vò i, káa vò i má zèè to gí, yí kù jò ku.

16 Má ènò, yo si bà eendi tí yo, máa, a Mbírì ká kù yòòngò ndá vò i gítí yo nò mí to, ndá ná'vindirí ye.

17 Tacó à káa ndá ngbáràngà i, ta ndá i ñinó ta bà lê tí ndú wálá nó, ká gí 'do gbírì mí Mbírì tí mbe suu ndá rì, ta pì, ta ndá yii mbe kù tòngbaà á tàrì. Rì tòngbaà ta bèbílì lá, delè ndá pì ta ndá yii, tòngbaà ta gó rì lá. Káa sí gbí o bà tòngbaà mí Mbírì go ndá i tí nò wálá; Mbírì ta o 'dáá gí ká ngbèzèè kuu bàndò mí wó.

18 À káa 'dóó có mí Mbírì gbí muu wó ká si yí 'ví bàkà ndoo tí ndá 'vii mí wó, tacó wàa ndoo 'ví dù gbí òkò tí ndá i tí nó náa yì suu ndú mí muu to tí nó tí ndá kpédélé i gbí njí náa à kù ci ji yí tí Mbírì nó.

Cèe kpokèjì bà peteke tàkòcò Mbírì

19 Yo je mbí yo tí kpòd, ndá ná'vindirí ye, máa, 'duù má kù 'dè có ji yo, yo 'ví sè tù yo tí kpòd. Yo 'ví bàkà tí yo tí ndá muu có lá. Yo delè 'ví co galá gí bà òkòlòwò lá.

20 Tacó mbe kpo-tàkòcò bà ni bà bàkà i ñinó mbe nìkì tí Mbírì nó wálá.

21 Má ènò, yo duu ndá i zuù tí nó 'dáá náa yo kù bàkà nó mí tà to. À nìkì máa yo biya ndá ña ndá vò i 'dáá gí. Yo si tí yo ji Mbírì. Yo sè tù yo gítí có tí nó náa Mbírì cu mí gbí njembí yo nò, tacó à tí có tí nó a wotí bà njaanga miyì yo 'do gbí ku.

22 Yo delè 'ví bàkà ndá i tí nó náa Mbírì 'dè có ji yo máa yo bàkà ndú nó. Yo sè me káa tù yo cuki lá. Tacó 'duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà ndá i go có tí nó náa yí 'di nò lá, 'duù tí nó kù ee a ndi tí wó.

23 'Duù má sè káa tù wó gítí có, káa yí bàkà go có tí nó lá, gbí máa, yí go 'duù mbe zeke gbíro wó gbí mándàrà,

24 Káa à káa pòó bà te mándàrà 'do 'bì wó mí to, yí ngé gù ò-bà-mbí cè tí gbíro wó gí.

25 Káa 'duù ñinó mbe 'di ndá có mí Mbírì ngbáràngà'i, bìndi yí gù kpolo tí ndú mí gbí njembí wó, delè yí gù bàkà go ndú nó, Mbírì bà cù 'dè ngo cù mítí i tí nó náa yí kù bàkà nò.

26 'Duù má si tí wó tí mbe ru ndi kòcò Mbírì, káa yí ni bà kpolo tí mè wó lá, gbí có bà ru ndi kòcò Mbírì mí wó nò wálá, yí delè kù ee a ndi tí wó ta kpéetí wó.

27 Bà bàkà nambeè ta búlù tí wálá á ta Bu ndoo tí Mbírì a bà ya gí bà konì ndá nawù ku, ta ndá njò, ta o tí nó náa ndú má gbí mbugo, delè ta bà kù'ba 'do tí ndá vò i muu to tí nó, tacó wàa ndú 'ví ñonòkò muu 'duù lá.

2

Yo te duù mítí ndá mbe yé

1 Yo kpónó a ndá mbe ùnje gítí Jézù tí Bindi-Mbírì, tí Mbe tí ndoo náa ndoo kù ñò Mbírì mítí wó. Má ènó, yo bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo, máa, àa mí 'duù ñinó a i, káa ñizò a mbe yè nò, lá, ndá ná'vindirí.

2 Yo tala bà koro muu yo gí. Ndá 'duù sósò'ò kpónó má yee bàndò bà kili yo gí bà ùlù Mbírì, káa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí ndú zaa 'do tí muu wó di tí kò wó, ta ndá i-banga ta rẹ ndú a rẹ ta ndi tí ndá sili 'bì wó, káa ka wó tí nó náa ndú gí ta yí gbaànjé nó yuu a káràkà zì bongo,

³ káa yo gii te wiři mítí 'duù tí nó mbe zaa-zaa nó mítí banga bándò, bìndi yo gii 'dè có ta bà tù 'bí yo ji mbe yuu káràkà zi bòngò nó máa, «Ya gí bà pà bándò wàa wò 'ví dù tí á kàzò.»

⁴ Yo má bàkà go ènò, à co to ngé. Ta gbí go éno máa, yo bàkà nò a 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù ta bà kořo lókó-loko có máa, 'bí 'duù a cèe 'duù, káa ka wó a vò .

⁵ Má ènò, yo sè tù yo gítí có tí nò, ndâ ná'vindí. Máa, Mbíři táánò ruka a ndâ 'duù ñinó náa ndâ 'duù muu to tí nó kù si ndú tí ndâ mbe yè nó, máa, ndú 'ví tee njembí ndú mítí yì, wàa ndú 'ví dù tí ndâ cèe 'duù, mbe dù tí ndâ mbe ndâ i tí nó náa yì tí Mbíři ci cí máa, yì bà je ji ndâ 'duù tí nó mbe zè yì niki maa nò.

⁶ Káa yo kpónò si ndâ mbe yè tí ndâ i lá. À me ndâ 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó cóó-cóó ká kù mèèkè'i tí yo lá? A ndâ 'di cóó-cóó ká kù gbùrùngà yo ya tí gí gbí ngbàngà? À me ndâ 'duù ñinó ta ndâ kpo-kpò i ká mì ndú nó lá?

⁷ À me ndú delè ká kù volo rẹ̀ tó 'Duù tí nó tí Bìndi-Mbíři náa yo kaa tí yo gí gbí gèrè mì wó gí nó lá?

⁸ Cèe i bà bàkà mì yo a bà 'di kpóló-kpolo có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíři, máa, «Zè 'bí ka lo niki á go bà zè tí lo,» nò.

⁹ Káa, à má me ènò lá, wàa yo 'ví dù kù gbètèkè có tí nó ta bà bàkà 'bè mí gbí òkò tí ndâ 'duù, gbí máa, yo kù bàkà a vò i ta bà ndii muu có mì Mbíři. À má ènò, Mbíři bà waa có mítí yo.

¹⁰ Kpèti ká ènò, a tè lá. Tacó 'duù kpèti má kpolo tí sè ndâ 'bí có mì Mbíři 'dáa gí, káa yí 'ví gbètèkè káa 'bí gbaànjé, gbí máa, Mbíři bà waa có mítí wó tacó yì ne nò 'do tí kpekèjì mì Mbíři gí.

¹¹ Ta nderè éno máa, a Mbíři ká 'dè có máa, «Bàkà bangbaya lá.» À delè káa gbèe Mbíři tí nó ká 'dè có máa, «Zi 'duù lá.» Káa, à má ènò, vò i náa 'duù bàkà kpèti má káa bà zi ku, káa yì bàkà bangbaya lá, gbí go éno máa, yí volo nò 'dáa káa có mì gbèe Mbíři tí nò.

¹² Má ènò, yo 'dè banga có ji ndâ 'duù, yo delè 'ví bàkà ndâ tó i ji ndú ta 'dè njembí yo, tacó yo kpónó a ndâ ña ndâ 'duù ñinó náa a Mbíři ká kù zogo yo ta có ñinó mbe njaanga miři ndâ 'duù 'do gbí vò i.

¹³ Tacó ndâ 'duù ñinó mbe ñò yè ọ̀ ndâ 'bí ka ndú kpónó lá nó, Mbíři delè bà ñò yè ọ̀ ndú ta ndòngbú o wálá. Káa 'duù mbe kù ñò yè ọ̀ ndâ 'bí ka wó kpónó, Mbíři bà ñò yè ọ̀ wó ta ndòngbú o ndii ñinó náa yì bàkà nó gí.

Bà ùnje ta bà bàkà ndâ i go có mì Mbíři

¹⁴ Ndâ ná'vindí, 'duù má 'dè káa có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbíři gí, káa yì bàkà go có mì Mbíři lá, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

¹⁵ Yo tala káa bà kořo muu yo gí, máa, 'bí ka lo náa yo kù řu ndi Jézù ta yí kpónó má ta go tí wó, delè ta bòngò tí wó wálá,

¹⁶ káa wò gii 'dè káa có ji yì ta nje lo cuki, máa, «Zèe njembí lo. Mbíři bà je ndâ i-zó-zò ta bòngò ji wò gí.» Káa wò je me 'bí zi i ji yì wàa yì 'ví 'bu mítí wó lá, wò delè je me 'bí làmbu i tacó bà miři ngo cù ji yì lá. Gbí có mì lo nò bà dù kuu tí?

¹⁷ Bà ùnje gítí Mbíři delè ká go éno. 'Duù má 'dè ká có ta nje wó cuki máa, yì ùnje gítí Mbíři gí, káa yì bàkà ndâ i tí nó náa Mbíři 'dè có ji ndâ 'duù máa ndú 'ví bàkà nó, lá, gbí máa, gbí có bà ùnje mì 'duù tí nó wálá.

18 'Bí 'duù má 'dè có jì ye, máa, ye a mbe bàkà go có mì Mbírì, káa yì a mbe ùnje gítì Mbírì, ye bà 'visì có jì 'duù tí nò, máa, 'bí kpokèjì bà túbà tí 'duù tí mbe ùnje gítì Mbírì káká'i á bìnḍi bà bàkà go có mì Mbírì wálá. 'Duù ta ùnje gítì Mbírì ta ɲa kpokèjì ɲàgàyì, náa yí má bàkà go có mì Mbírì lá?

19 Bá ùnje mì lo máa Mbírì ká gbaànjé cuki a banga có. Káa ndá vò lili delè ùnje ká gítì gbèe Mbírì tí nò á mì lo nò, ndú delè kú gu ta gúku tí Mbírì.

20 Nò nò, ndi lo ɲónókó, ye kpónó kèjì gí bà túbà jì wò máa, 'duù má 'dè káa có ta nje wò cuki máa yì ùnje gítì Mbírì gí, káa yí bàkà go có mì Mbírì lá, gbí có mì 'duù tí nò wálá.

21 Tala bà koɾo muu lo gítì ɲa nambeè tí nó táánò á gbí òkò tí ndá gu ndoo Àbiráámò ta Mbírì nó gi. À me 'do gbí có bà ùnje gítì bà waa mbeleè 'vii mì wó Ìzákò jì Mbírì lá?

22 Wò kpónó ɲò ni gí, máa, ndá bà ùnje gítì Mbírì, ta bà bàkà go có mì Mbírì, mì Àbiráámò táánò kú bàkà neté toko gbaànjé. Gbí go éno máa, 'bí i táánò náa Àbiráámò bàkà ká túbà máa, bà lè tí bà ùnje mì wó wálá.

23 Nìnò a gbí có tí nó náa à gii cu tí mí gbí wáràgà mì Mbírì máa, «Àbiráámò táánò ùnje gítì Mbírì ta njembí wó gbaànjé» nó ká nò. Tacó éno, Mbírì gii ɲò Àbiráámò ní tí 'duù mbe ya lè lá. À delè táánò nò a nderè bà dù Àbiráámò tí kómbe Mbírì.

24 Wò kpónó 'di gbí ni gí, máa, a bà bàkà go có mì Mbírì ká kú si 'duù tí tó 'duù kuro Mbírì, me káa bà ùnje ta kpéetì wó cuki lá.

25 Yo koɾo muu yo káká'i gítì 'bí nù tí nó táánò ta rè wó a Rà'ábù, tí vò mbe nò-vò-ndò nó gi. Ta ndá bà nò-vò-ndò mì wó nò 'dáá gí, yí delè táánò túbà tí wó tí mbe ùnje gítì Mbírì ká ta bà bàkà tó i. Yí te wiɾi mítì ndá tú mì ndá Ìziriyèlì ta bà je i-zò-zò jì ndú, delè ta bà ngùù ndú 'do tí ndá ku'dì tí ndú, bìnḍi ta o bà ɲjè nó mì ndú 'do 'há mì wó, yí gii túbà kpokèjì ɲìnò ta vò i tí wálá nó jì ndú.

26 Bà ùnje gítì Mbírì ta bà bàkà go có mì Mbírì á gí tàkò wálá a ku i, go òtì ta woò gbí wálá.

3

Mè

1 À nìkì máa ndá 'duù me mbè gbí òkò tí yo 'ví gí tí ndá mbe nìbà có mì Mbírì jì ndá 'duù lá, ndá ná'vìndì. Ye 'dè có tí nò jì yo tacó áá bà waa có mítì ze tí ndá mbe kú nìbà có mì Mbírì jì ndá 'duù nó tacó bà nìbà có to, ta wotí tí co tí ndá 'bí 'duù 'dáá gí.

2 Ndoò 'dáá káa ndá mbe gírì'o. Káa 'bí 'duù mbe 'dè có máa nje yì jé yaaka muu to tí nó lá má kuu, yí bà dù a ɲa 'duù ɲìnó mbe ni bà kpolo tí miɾi wó gí.

3 Yo ɲò káa kècè gi, ndoo kú yuu làmbu lii mì gbí nje kècè tacó bà bàkà yí 'ví 'di có mì ndoo, wàa yí 'ví co tí kpokèjì tí nó náa à gbí muu ndoo nò.

4 Delè yo 'ví gii koɾo káa muu yo gítì gbá á ɾo ngo gi. Gbolò pípiɾi kpètì má kú pí yí ya tí gí kè'bì, 'duù bà loko nje wó gítì kpokèjì tí nó náa à gbí muu wó nó ká ta cèe làmbu i bà aa ngo cuki.

5 Mè 'duù delè ká éno. Cèe làmbu bà to tí 'duù, káa à tí wó a wotì bà 'dè có gítì ndá kpo-kpò i.

Yo kpónó koṛo muu yo á gítí bà mì cèe gbolò jìllì mì làmbu wu nje nji kù'ò gí!

⁶ Mè delè a wu. Mè a vò bà to gbí òkò tí ndâ bà to tí ndoo, mbe kù njèè vò i cee gbí òkò ndoo 'dáá gí. Mè kù doo kùùyù ndoo ta wu náa à cu mítí 'do 'bá mì ndâ ku.

⁷ 'Duù bà ko ndâ 'vii-nò náa yí zèè 'do gbí jìllì gí. Yí delè bà ko ndâ nuù, ta ndâ kpoo, ta ndâ i tà ngo gí,

⁸ káa 'duù mbe kpolo tí mè wó wálá. Mè a 'bí ña i mbe kù pèè mbí ndâ 'duù, ta zì wó go zì kpoo. Yí jé dù ngbii lá, yí kù njèè zì wó nò ta ndi to.

⁹ Ndoò kù ùlù Mbírì tí Mbe tí ndoo tí Bu ndoo ta mè ndoo. Ndoò delè gii 'visi tí ndoo gí bà ñonoko ndâ 'duù tí nó náa Mbírì suu ndú tí kózò tí wó nó ká ta gbèe mè ndoo tí nò.

¹⁰ Ndâ bà ùlù tí, ta bà ñonoko tí, cò 'dáá 'do ká gbí gbèe nje. À lè mi nò gí, ndâ ná'vindí.

¹¹ Ndâ líkí ngo ta míníkà ngo jé 'va 'do gbí gbèe guù gí?

¹² Mbiigá jé ñi mbá gí? Mbâ delè jé ñi mbiigá gí? Ndâ ná'vindí. Má éno, líkí ngo jé 'va 'do gbí manò lá, delè míníkà ngo jé 'va 'do gbí cèe njáá lá.

Cèe bà 'di gbí-o

¹³ 'Bí 'duù mbe 'di gbí-o á gbí òkò tí yo kuu tí? 'Duù tí nò 'di gbí-o gí? Si yí 'ví bàkà ndâ tó i mbe túbà bà ñò-gbí-o mì wó. Si yí 'ví bàkà ndâ i tí nò me ta bà tù ngba wó lá. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ñò tí ni éno máa, yí a mbe 'di gbí-o.

¹⁴ Káa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù má gèè bè ndú mí gbí njembí lo gí, bà gbo i níkì lá, wò delè kù 'dè a 'verè máa wò a mbe 'di gbí-o.

¹⁵ Bà to kii ta bà dù ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù me ndâ i mì mbe 'di ña gbí-o tí nó mbe gí 'do mì Mbírì nó lá. Ndú gí a i 'do tí ndâ vò bà koṛo có mì ndâ 'duù muu to tí nó, ta ndâ vo-vò i mbe kù volo muu ndâ 'duù.

¹⁶ Bándò tí nó náa ndâ ju kii ta bà koṛo có ká gítí miṛi 'duù kù dù tí nò, a bándò ñinó náa ndâ vò i ta ndâ ña ñónókó-ñònòkò tí 'dáá gí kù dù tí.

¹⁷ Káa cèe bà 'di gbí-o mbe gí 'do mì Mbírì tende. Ña bà 'di gbí-o tí nò bà dù tí i ta bà lè tí wálá, delè bà dù tí i mbe 'dèè njembí ndâ 'duù. 'Duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà zèè ndâ 'duù ta pétékè 'bì wó, yí delè bà dù tí mbe 'di có mì ndâ 'duù. Mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò bà ñò yè ñò ndâ 'duù, yí delè bà bàkà tó i ká tá ndi ka wó tó i. Njembí 'duù mbe 'di ña bà 'di gbí-o tí nò me duù. Yí delè me mbe nabeè-ño lá.

¹⁸ Ndâ mbe peteke njembí ndâ 'duù kù bàkà gbí pétékè có. Ndú go ndâ 'duù mbe ñò ndâ banga i mí gbí nji mì ndú. Nèté mì ndú a bà bàkà ndâ banga i tükà'i.

4

Gbínje gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rèe mì Bindi-Mbírì

¹ A yè ká kù si yo kù 'dèèkè mà? A yè ká kù si yo kù gò gó ta o 'dáá gí? Ndâ i tí nó ta go ndú tí yo nó kù gò gó gbí njembí yo ta o 'dáá gí; ñinò a i tí nó mbe kù si yo kù gò gó gbí òkò tí yo nò.

² Yo kù tò kii muu 'bí i, káa bà 'de i tí nò kpò yo gí, má éno; yo kù 'dèèkè mà, yo delè kù gò gó. Yo kù dù ta go ndâ i gbí njembí yo, káa kpokèji bà 'de ndâ i tí nò mì yo wálá; má éno, yo kù ziki ndâ 'duù bindi ndâ i tí nò.

Yo 'de ndâ i tí nò ta go ndú tí yo gbí njembí yo nò lá, tacó náa yo yù ndú 'do me mì Mbírì lá.

³ Káa yo ta ndâ 'bí o kpétí má yù ndú, Mbírì je ndú jì yo lá, tacó yo yù ndú me ta cèe nderè lá, yo kù yù ndú ká tacó bà bàkà líkí'o mítí yo cuki.

⁴ Njembí yo dù tí gbèe i lá, go njembí ndâ niù mbe ràn-gà kù. 'Duù má zèè ndâ i muu to tí nó ta 'bí wó sósò'ò, yí 'ví kù a 'bí ngú 'bí tacó bà zèè ta Mbírì? 'Duù má tee njembí wó 'daá ká mítí ndâ i á muu to tí nó, yí bà gí tí kù'dì tí Mbírì.

⁵ Yo koro có máa, có tí nó náa à cu mí gbí wárà-gà mí Mbírì, máa, «Mbírì suu lílì jì ndoo tacó wàa ndoo 'ví dù tí ndâ 'dóó i mì yì» nó a 'vèrè? Má ènò, yí kù tò kù muu ndoo ta o tí nó náa ndoo má kù tee njembí ndoo mítí ndâ 'bí tende i si yí mí to nò.

⁶ Tacó ènò, Mbírì kù bàkà nambeè jì ndoo me gbolò, tacó wàa ndoo 'ví dù ta o 'daá gí tí ndâ i mì yì. Á go có tí nó náa à cu mí gbí wárà-gà mì wó Mbírì, máa, «Mbírì kù bàkà nambeè me gbolò jì ndâ mbe si tí ndú kùro wó tí Mbírì tí i lá, káa yí biya có mì ndâ mbe si tí ndú tí i ta wotí tí » nò.

⁷ Má ènò, ye kù 'dè có jì yo, máa, yo si tí yo jì Mbírì, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò gítí gó ta Gba-vò-i, bìndi Gba-vò-i bà ì ngèlè 'do tí yo gí.

⁸ Yo yèè ndi yo dè gí mì Mbírì, wàa Mbírì bà yèè ndi wó dè gí mì yo. Yo si bà bàkà i zuù mí to, ndi yo ndâ mbe gilini, wàa yo tí ndâ mbe gbo gbù sè mí nje ngá só 'ví si njembí yo 'ví dù ngbà-ràngà'i.

⁹ Yo wa tí yo tacó ndâ vò i mì yo. Yo dù ta yè ro yo tí yo, yo ño 'dì lá, yo dù zùkùù, yo dù ta líkí'o tí yo lá.

¹⁰ Yo si tí yo tí i kùro Mbírì lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí ndâ 'duù.

¹¹ Yo 'dè vò có gbí òkò tí yo lá, ndâ ná'vindí. 'Bí 'duù má 'dè vò có gítí ná'vindí wó, yí má ñonoko yí, gbí go éno máa, 'duù tí nò kù 'dè nò a vò có gítí ndâ có mì Mbírì, yí kù ñonoko nò a ndâ có mì Mbírì. Káa 'duù má ni ñónókó gítí ndâ có mì Mbírì gí, yí kpòò nò me mbe sè tù wó gítí ndâ có tí nò káká'i lá. Gbí máa, yí kù si tí wó tí 'duù ta wotí mì wó ndii muu ndâ có tí nò gí.

¹² Káa wotí bà 'dè có jì ndâ 'duù ká tí Mbírì cuki. Wotí bà waa có mítí ndâ 'duù delè ká mì wó tí Mbírì ta kpéétí wó. Wotí bà 'vala ndâ 'duù, ta wotí bà zi ndâ 'duù delè ká mì wó. Káa wò a 'di, wàa wò 'ví waa ta có á mítí 'bí ká lo 'duù á go wò?

Ndâ mbe ci o

¹³ Yo sè tù yo, ndí yo ndâ 'duù tí nó mbe ò-bà-mbí Mbírì gí, bìndi yo gii ci o, máa, «Ze má ya wúnó lá, ze bà ya taabé gí bà mà 'velé á gbí gbata tí zò. Ze má too ndoo gbaànjé mí ká, ze bà 'de i me gbolò.»

¹⁴ Káa yo ta kpéétí yo ñò i ñinó á kejì gí bà bàkà tí taabé dè nó lá. Bà 'vala yo tà go yè? Bà 'vala yo ká go ngomè náa pípiři má pí kpónó gbí lambu o, ngomè aanga gí.

¹⁵ À nìkì mì yo kùtáa a bà 'dè có go éno máa, «Mbírì má koni ze yee tí o tí nó gbí muu ze nó, ze bà bàkà go éno, go éno.»

¹⁶ Káa yo kpónó kù bàkà tí yo tí ndâ 'duù ngé ndii gí. Yo delè kù gbo i gítí ndâ i ñinó náa yo kejì gí bà bàkà ndú nò. Káa ña bà gbo i éno nìkì lá.

¹⁷ 'Duù má ñò yúco ni gí, káa yí bàkà lá, gbí máa, yí kù bàkà a vò i.

5

Ndâ mbe kpo-kpò i bà gù kònò sé'i

¹ Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di ta có tí nò, ndâ mbe kpo-kpò i. Yo wa tí yo, yo 'ví tò ndòzì, tacó yo kèjì gí bà kònò sé'i ta wotí tí .

² Ndâ kpo-kpò i mì yo nò bà gù zii 'dáá gî, ndâ ki bà gù da ndâ bòngò mì yo nò 'dáá gî.

³ Ndâ gùrúsù mì yo nò bà gù gbì ngbàza. Ngbàza tí nò bà túbà máa, yo bàkà tó i ta gùrúsù mì yo lá. Ngbàza tí nò delè bà túbà máa, 'bí i bà gù zò dèi yo á go bà zò ndâ lli mì ngbàza. Ndâ i tí nò náa yo zèè ndú kácá-kácá nò bà gù dù tí tàcu wu tacó bà gù doo ta yo ta ndòngbú o.

⁴ Yo nò ña ndâ i tí nò náa yo kù bàkà nò gi. Yo ko mboo nètè mì ndâ mbe bàkà nètè gbí ndâ ñjì mì yo jì ndú lá. Yo sè tù yo, wàa yo 'ví 'di káa kòcò ndâ i tí nó náa yo biimo ndâ mbe bàkà nètè tacó tí ndú 'do tí ndú gí nó kù 'dè kòlòwò gítí yo gi. Kòcò gbí mì ndâ 'duù tí nò mbe bàkà nètè gbí ndâ ñjì mì yo káa yo si tàkò nètè mì ndú lá nó yee gbí tù Mbìrì tí Mbe tí ndâ i 'dáá gî gí.

⁵ Yo kù 'vala á muu to tí nó gbí dà. Yo zò ñó, wàa yo 'ví yuku ta tí yo, káa yo nò ni lá máa, yo kù 'víi nò a ndi tí yo tacó bà waaka yo mì Mbìrì go bà waa bee ta o bà waa có.

⁶ Yo ká kù waaka có ta 'vére mítí ndâ 'duù ñinó ta vò i mì ndú wálá nó gbí ngbàngà; ndâ 'duù ñinó ta 'bí i mì ndú náa ndú 'ví me ta yo tacó bà 'vala m̀rì ndú 'do mì yo wálá nó kù m̀i 'do gbí có mì yo.

Yo te duù mítí ñjembí yo

⁷ Má éno, yo kpónó 'ví zèè ñjembí yo di tí o bà gí Mbe tí ndoo, ndâ ná'vindí ye. Yo nò káa ña bà zèè ñjembí ndâ mbe jì ñjì gí. Ndú zèè ñjembí ndú 'do tí o bà yee ñjì ña mí tà to di tí o bà kili ndâ tó i 'do gbí ñjì.

⁸ Má éno, yo zèè ñjembí yo, wàa yo 'ví 'dò kò yo mí to tí kpòò, tacó o bà gí Mbe tí ndoo kpónó me jé'déé gí.

⁹ Yo si bà 'dè víi có gbí òkò tí yo mí to, ndâ ná'vindí. Yo má bàkà go éno, áá bà waa có mítí yo ta ndòngbú o. Yo zeke'o gi, kùro o bà gí mbe waa có kpónó dooko gí. Yí kpónó-kpónó bà yee tí yo.

¹⁰ Yo 'ví koṛo muu yo delè gítí ña kpácà mì ndâ mbe 'dòkò có mì Mbìrì gbí ndâ vò o gbí o mì ndâ ká gù ndoo dígíséé, wàa yo 'ví mèlè ndi ndú.

¹¹ Yo ñò ña nambeè tí nó táánò náa Mbìrì bàkà jì ndú tacó ndú táánò a ndâ mbe kpácà gbí ndâ vò o tí nò nò gi. Yo 'di tàwo ña nambeè tí nó náa Mbìrì táánò bàkà jì Jóbè á bindi bà nanaka muu wó mítí bà ùnje gítí Mbìrì si yí táánò ta sé'i tí wó nó gí. Yo delè gù ñò ni gí, máa, Mbìrì táánò gù si có ndâ i mì Jóbè mbe volo nó ta bà me mbè. Mbìrì bàkà ña gbòlò nambeè tí nó jì Jóbè tacó yí kù zè ndoo ta pétéké ñjembí wó, yí delè kù ñò yè ro ndoo.

¹² 'Bí kpóló-kpolo có gbaànjé náa ye bà 'dè jì yo a ñinò, ndâ ná'vindí, máa, yo si bà see tí yo mí to. Yo see tí yo máa, «Go gbìrì,» lá, yo delè 'ví see tí yo máa, «Go to tí nó,» delè ta r̀è mì 'bí ña i là. Káa wò tí 'duù má ùnje gítí i gí, 'dè káa có máa, «Ye ùnje gí.» Káa wò má biya i gí, wò delè 'ví 'dè káa có máa, «Ye biya gí.» Káa wò má me me éno lá, wò bà yuu m̀rì lo mí gbí vò i ta ndòngbú o.

Bà 'deke tí jì Mbìrì

13 'Bí i má kù pèè mbí 'bí 'duù gbí òkò tí yo, si yí 'ví 'deke tí wó jì Mbíri. Káa delè 'bí 'duù gbí òkò tí yo má ta líkí'ò tí wó, si yí 'ví be rẹ̀ Mbíri gbí cè.

14 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má ta nò'ò tí wó, si yí 'ví tẹ̀'é tí ndá 'bí tó kpo 'duù gbí òkò tí yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ m̀ Bindi-Mbíri, waa ndú 'ví 'deke tí ndú jì Mbíri tacó tí wó. Káa ta o tí nó náa ndú má kù 'deke tí ndú jì Mbíri nó, ndú 'ví toṣo bàà mí tí wó ta rẹ̀ m̀ Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri.

15 Ndú má 'deke tí ndú jì Mbíri ta njembí ndú dú, Mbíri bà je à-cee-gí gítí ndá vò i m̀ mbe nò'ò tí nò gí, yí delè bà si yí 'ví a gí yaà 'do gbí nò'ò m̀ wó nò gí.

16 Má é nò, yo yù gbí ndá vò i m̀ yo á gbí òkò tí yo. Yo delè 'ví 'deke tí yo jì Mbíri tacó tí yo gbí òkò tí yo, waa yí 'ví 'vala ta yo 'do tí ndá i ònó mbe kù pèè mbí yo nò. Ye 'dè có tí nò jì yo, tacó tó 'duù má 'deke tí wó jì Mbíri, à gbí kòcò wó a wotí tacó bà gí ta ndá kpo-kpò i 'do m̀ Mbíri.

17 Yo koṣo muu yo gítí Èlìjà tí mbe 'dòkò có m̀ Mbíri táánò gbí o m̀ ndá ká gù ndoo gí. Yí táánò káa 'duù ta ndá sili 'bí wó vò ká go ònìndi ndoo. Káa ta 'bí o gbaànjé Èlìjà gù 'deke tí wó jì Mbíri ta njembí wó gbaànjé, máa, mù 'ví si bà nì mí to. À dú káa yú có, 'do tí o tí nò, mù gù nì gbí to tí nò lá ta ndoo ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí.

18 Káa bà o tí nò má gù ndii gí, Èlìjà gù 'deke ndi tí wó jì Mbíri káká'i máa, yí si mù 'ví nì . Mù dú gù nì go có m̀ wó nò gí. Bindi ndá dó kù i gù 'bità bà kù ndi ndú káká'i.

19 Ndá ná'vindí, yo koni ndá 'duù ònó mbe gíri'ò 'do tí kpokèjì m̀ Mbíri gí nò. Yo gí ta ndú gítí tó kpokèjì káká'i.

20 Yo ò nì gí máa, 'duù má 'visi muu 'bí mbe gíri'ò 'do tí kpokèjì m̀ Mbíri gí gítí tó kpokèjì, gbí máa, 'duù tí nò 'vala nò a ka wó 'do gbí bà waa có mí tí wó bindi ku m̀ wó gí. Mbíri delè bà je à-cee-gí gítí ndá 'bí ká vò i tí nó 'dáá gí náa 'duù tí nò mbe dele gítí tó kpokèjì nò bàkà ndú si yí táánò tí vò kpokèjì nó gí.

KPÉDÉLÉ PÌYÉTÒRÒ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Piyétòrò

¹ Njìno a ye tí Piyétòrò tí tú mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wàràgà tí nó jì ndá mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì, mbe 'vaaka go ndá zà-za gó á ta ndi gbí ndá to, Pòndùsù, Kàpàdósìyà, Àsìyà ta ndá to Bèsìniyà.

² Mbírì tí Bu ndoo táánò òruka yo á go có mì wó náa à sàà kuu gbí njembí wó; bìndi Bèrì-mì-Mbírì gù kaa yo mò gí mì Mbírì, tacó wàa yo 'ví dù tí ndá mbe 'di có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, wàa yí 'ví va mbelè wó mítí yo. Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo tókà'i, yí delè 'ví sí 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Wu bà kojo có lí mítí Mbírì

³ Ndoò ùlù Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí gbolò mbe nò yè rò ndá 'duù, tacó a yí ká je ngú 'válá jì ndoo ta bà 'vala ndi Jézù tí Bìndi-Mbírì mì wó 'do gbí muu' dù wó, náa ndoo kù kojo có lí mítí .

⁴ Ndoò delè kù kojo có lí mítí ndá kpóló-kpolo i-nambeè tí nó náa ndú jé gí bà cee wálá, ndú gí bà volo wálá, ndú delè gí bà me túmbúzù wálá, náa Mbírì kù kpolo tí ndú mí gbírì tacó tí yo,

⁵ tí ndá 'duù tí nó náa Mbírì kù kpolo tí yo ta wotí mì wó 'do gbí có bà tee njembí yo mítí wó tí Mbírì nó, yee tí o bà co ri 'válá tí nó náa yí 'viindi sàà, tacó bà túbà gí sè ta ndòngbù o nò.

⁶ À má ènò, yo dù ta tàkòcò yo pètékè'i, yo kpèti kpónó má kù ngi káa nge ta ndá kpíkpa'dà òa vò i má gaà kózò gí nò.

⁷ Ndá vò i tí nò mbe kù ngi nge ta yo nò kù tala a yo tacó bà nò éno máa, yo kù tee njembí yo mítí Mbírì ta yúco wè. À kpèti káa dá'bi, tí i njìno náa áa bà cee ta ndòngbù o gí nó, à kù tala bà nò tó ni a i ta wu. Káa bà tee njembí yo mítí Mbírì a kpóló-kpolo i kuro Mbírì ndii dá'bi gí. À má ènò, yo má kpòò kù tee káa njembí yo mítí Mbírì bìndi bà ngi nge mì ndá vò i ta yo, áa bà ùlù yo, áa bà nò ngha yo, à delè bà te duù mítí yo wúnò ta o bà gí Jézù tí Bìndi-Mbírì.

⁸ Yo kpèti jé má nò yí ta rò yo lá, yo zè yí niki ma. Yo kpèti kpónó má me kù nò yí ta rò yo lá, yo ùnje gítí wó gí; tàkòcò yo delè peteke tí òa njìno náa bà 'dè có gítí kpò yo gí ta líkí'o,

⁹ tacó i njìno náa yo 'de 'do gbí bà tee njembí yo mítí Mbírì nó a bà 'vala lílì yo.

¹⁰ Ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì mbe 'dè-kòcò gítí nambeè mì Mbírì nó táánò pà 'válá tí nò ta nje-gbí.

¹¹ Ndú táánò kù pà òa 'duù tí nò, ndú delè kù pà òa o tí nò, ta o tí nó náa Bèrì mì Bìndi-Mbírì gbí njembí ndú má kù 'dè-kòcò gítí bà kònò ndá sé'i mì Bìndi-Mbírì, ta bà tòngbaa mì wó bìndi bà kònò ndá sé'i tí nó nò.

¹² Mbírì táánò 'dè có jì ndá mbe 'dòkò có mì wó máa, ndú táánò kù bàkà nètè tí nó me gítí mīrì ndú lá, ndú kù bàkà a nètè yo; njìno a ndá i tí nó náa ndá mbe ma Banga-Ngú-Có kò ta kò jì yo ta wotí mì Bèrì-mì-Mbírì tí nó náa à tuu yí 'do gbírì jì yo nò. À kpèti káa ndá basili mì Mbírì, go bà 'di ndá có tí nó táánò kuu tí ndú.

À tè'é tí yo a i gítí tó bà 'vala ndò

¹³ À má ènò, yo 'viindi muu yo gítí nèté. Yo si ndâ i 'ví gbaaka yo lá, wàa yo 'ví koṛo có 'dáá gí lì a i míí i-nambee tí nó náa àà kèjì gí bà je ji yo ta o bà gí Jézù tí Bindi-Mbírì nò.

¹⁴ Yo 'di có mì Mbírì, tacó yo a ndâ 'vii mì wó; yo dù ta go ndâ vò i go ña i tí nó náa yo táánò kù bàkà si yo 'di gbí-o lá nó lá.

¹⁵ 'Duù tí nó mbe tè'é tí yo nó mò tí wó 'do tí ndâ vò i gí, à má ènò, yo delè 'ví mò tí yo 'do tí ndâ vò i 'dáá gí go ñindi wó nò.

¹⁶ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Yo mò tí yo 'do tí ndâ vò i gí, tacó ye mò tí ye 'do tí ndâ vò i gí nò»

¹⁷ Káa yo má kù nì Buù míí 'duù tí nó tí Mbírì mbe kù waa có míí ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta cè ña bà bàkà i mì ndú nó, yo 'ví kpolo tí yo ta gúku wó ta o tí nó 'dáá gí náa yo kù 'vala muu to tí nó.

¹⁸ Yo ñò ni gí, máa, àá táánò si muu yo 'do gbí ndâ ña vo-vò kpokèjì 'válá tí nó náa yo ñuka 'do bindi ndâ bu yo nó me ta ndâ i ñinó náa ndú bà cee gí, go ndâ dá'bi, ta fádà, nó lá;

¹⁹ à si muu yo a i ta mbelè Bindi-Mbírì náa à me i bà ño ta 'di lá, go mbelè 'vii-rómbo ñinó ta mbó tí wó wálá náa à kù ci ji Mbírì nò.

²⁰ Mbírì táánò cu 'bi wó míí wó kùro o bà suu to tí nó, káa yí gii tubà tí wó a i gbí ndâ ndòngbú o tí nó tacó tí yo.

²¹ Yo kpónó kù tee njembí yo míí Mbírì tí nó mbe te yí gí yaà 'do gbí ku, bindi yí gii je wotí ji yí nó, 'do gbí có mì wó, tacó éno, yo kù tee njembí yo tí kpoò míí Mbírì, yo delè kù koṛo có 'dáá gí lì míí wó.

²² Yo kpónó bàkà lilí yo ngbáràngà'i ta bà 'di yúco, tacó bà zè tí yo gbí òkò tí yo niki go i mì ndâ ná'vindi ta tiṛi gbí wálá. Yo zè tí yo gbí òkò tí yo niki ta njembí yo gbaànjé.

²³ Tacó àá táánò jò ndi yo káká'i me 'do tí ñi ña ñinó mbe pìi nó lá; à jò yo a i 'do tí ñi ña ñinó mbe pìi lá ká dúú bà ya tí, 'do gbí wu có mì Mbírì mbe dù tí ká nò.

²⁴ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì máa,

«Ndâ 'duù 'dáá gí go mbíli,

bindi ndâ banga i mì ndú 'dáá gí go 'vi mbíli. Mbíli má aanga gí,

ndâ 'vi wó kù 'duku gí to,

²⁵ káa có mì Mbírì kù dù tí ká.»

Có tí nó mì Mbírì nò a Banga-Ngú-Có tí nó náa àá táánò ma ji yo nò.

2

Wu díí ta ndâ tó 'duù

¹ Yo duu guù wàa yo 'ví nè ndâ vò muu 'dáá gí, ta ndâ 'verè, ta ndâ i-còkondé, ta kii, gii je ndâ vò nje mí gbí.

² Yo dù go ndâ dó 'vii, yo wa cèe ngo kí 'do mì Mbírì, tacó wàa yo 'ví uu tí gí gbí 'válá,

³ tacó yo tala líkí nambee mì Mbe tí ndoo gí.

⁴ Yo gí gí mì Mbe tí ndoo, tí wu díí tí nó náa ndâ 'duù táánò bè gí máa, i gbí wálá, káa Mbírì gii cu 'bi wó míí, máa i gbí me gbolò nò.

⁵ Yo kpónó delè gí tí ndâ wu díí tacó bà bi ta 'bá ji Mbírì gí, yo a ndâ bu-Mbírì mbe kaa tí yo mò gí mì Mbírì gí, mbe kù ci ndâ i ñinó mbe niki tí Mbírì gí nó ji yí, ta rè mì Jézù.

6 Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa, kòcò Mbíṛì máa,

«Ye kù te díí mì ye á mí pí gú Ziyónì,
tí díí náa ye cu 'bì ye mítí,
ta i gbí me gbolò,
à delè bà te nò mí ọ mbe ùnje gítí wó wálá.»

7 À má jì yo tí ndá mbe ùnje gítí wó, i gbí wó me gbolò, káa à má jì ndá 'duù ñinó mbe ùnje gítí wó lá nó, yí a i mbe kù tò kò ndú, a go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì máa,

«Gbèe díí tí nó náa ndá mbe bì 'bá táánò bè gí nó ká gí tí kpédélé díí bà sè tà 'bá.» nò.

8 À delè gii cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì káká'i éno máa,

«Díí tí nò bà dù tí I náa ndá 'duù kù tò kò ndú tí ;

díí tí nò bà dù tí díí mbe 'va ndá 'duù mí to.»

Ndú kù tò kò ndú tacó tù ndú kpò bà 'di có mì Mbíṛì gí, á tí ọa i gbí kù ndú.

9 Káa yo a ndá 'duù ñinó náa Mbíṛì ọuka yo gbí ọa yo 'dáá gí tí ndá 'dóó 'duù ñinó mì wó gí, ọa yo a tó ọa mì Mbíṛì, ọa yo a ndá bu-Mbíṛì mì Mbíṛì náa yí ọuka yo tí ndá mbe ma có ndá kpo-kpò i tí nó náa yí tí mbe tè'é tí yo táánò 'do gbí 'dí'di'o gí gbí gbolò ngba'o mì wó bàkà nò.

10 Yo táánò sàà kù 'vala ká jááká-jaaka, káa yo kpónó a ndá 'duù mì Mbíṛì; Mbíṛì táánò sàà ọò yè ọo yo lá, káa yí kpónó kù ọò yè ọo yo.

Ndá bòò mì Mbíṛì

11 Ye kù 'deke a tí ye jì yo, ndá ná'vindí, máa, yo kpónó go ndá mbe 'dó-'do á 'bá ku'di, à má éno, yo 'ví si tí yo jì ndá i-gbì-kù yo mbe kù tè lílí yo ta go nó lá.

12 Yo 'vala ta tó muu gbí òkò tí ndá 'duù ñinó mbe ọò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíṛì ni lá nò, tacó wàa, ndú kpèfí má 'dè vò có gítí yo, máa yo a ndá mbe bàkà vò i, ndú má ọò ndá tó i tí nó náa yo kù bàkà nó, ndú wúnò 'ví ùlù ta Mbíṛì ta ọi bà gí yí gí bà waa có mítí ndá 'duù ta ndòngbú o.

13 Yo 'ví 'di có mì ndá 'duù tí nó 'dáá gí náa à bàkà ndú tí ndá kpo 'duù kùro yo nò ta ọè mì Mbe tí ndoo. Yo 'di có mì gba tí gbolò 'duù kùro ndú 'dáá gí;

14 yo delè 'ví 'di có mì ndá 'duù tí nó náa gba je wotí bà waa có mítí ndá mbe bàkà vò i, ta wotí bà ko mboo nèté mì ndá mbe bàkà tó i ta tó i jì ndú nò.

15 Tacó có gbí njembí Mbíṛì éno máa, ndá tó i mì yo náa yo kù bàkà nó 'ví nè nje ndá mbe ọò yúco ni lá nó gí tàkò ndá có ọónókó mì ndú.

16 Yo 'vala go ndá 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì ndú náa à gbí njembí ndú, káa yo 'ví si bà bàkà go có mì yo náa à gbí njembí yo nó tí i bà 'buuku muu ndá vò i mì yo lá, yo 'vala go ndá bòò mì Mbíṛì.

17 Yo 'ví te 'duù mítí ndá 'duù 'dáá gí, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo tí ndá ná'vindí níki maa, yo 'ví cì gúku tí Mbíṛì, wàa yo 'ví te duù mítí ndá gba mì yo.

Yo ọò 'do tí bà kònò sé'i mì Bindi-Mbíṛì

18 Yo tí ndâ bòò 'ví te duù mí tí ndâ mbe tí yo; yo delè 'ví 'di có mì ndú, káa yo 'ví 'di me káa có mì ndâ ñinó mbe kù bàkà nambeè jí yo nó lá, yo delè 'ví 'di có mì ndâ ñinó mbe kù bàkà i tí yo ñikí lá nò.

19 Tacó Mbíri bà cù 'dè ngo cù wó mí tí yo, náa yo má kònò ndâ vò i tí nó náa à kù bàkà ta yo ta nderè ndú wálá nó ta rẹ̀ mì wó nò.

20 Tacó à gbí bà kònò sé bà gbí tí a yè náa à má gbí 'duù 'do gbí vò i mì wó nò? Káa 'duù má kònò sé'i a i tacó bà bàkà tó i, Mbíri bà cù 'dè ngo cù wó mí tí 'duù tí nó gí.

21 Mbíri táánò tè'é tí yo tacó bà kònò sé'i muu bà bàkà tó i, tacó Bindi-Mbíri táánò kònò sé'i muu yo, bindi yí gi si yo máa yo 'ví co tí kpokèji tí nó bindi yì nò.

22 Yí táánò bàkà vò i lá, 'bí 'duù jé mbe 'di ngò gbí nje wó wálá.

23 Áá táánò má go yí, yí 'visì ngò gí tàkò ngò tí nó lá; áá táánò má bàkà vò i ta yí, yí toro mí tí wó ká tí bàà, yí si ndâ vò i ndâ ngò tí nó náa à bàkà ta yí nó 'dáá jí Mbíri tí mbe waa yú có.

24 Bindi-Mbíri táánò te du ndâ vò i mì ndoo gbí di wó ya tí gítí njèèkpè mù, tacó wàa ndoo 'ví bàkà vò i káká'i lá, wàa ndoo 'ví 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbíri; ndâ kà mì wó 'vala yo gí.

25 Yo táánò gíri'o go ndâ rómbo nó gí, káa à kpónó dele ta yo gí mì mbe gbà yo go bà gbà ndâ rómbo, mbe kù kpolo tí lílì yo nó gí.

3

Ndâ nawù 'dakò ta ndâ kù ndú

1 Yo tí ndâ nawù 'dakò 'ví 'di có mì ndâ kù yo, tacó wàa, ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí ndú kpétí má biya bà 'di có mì Mbíri gí, tó cè bà bàkà i mì yo 'ví si ndú 'ví 'di có mì Mbíri. Yo 'ví 'dè có jí ndú ta nje yo máa ndú 'di có mì Mbíri nò gbaànjé lá,

2 tacó ndú bà ñò 'do ká tí cè ña bà te duù mì yo, delè 'do tí cè ña bà tègàrà rẹ̀ Mbíri mì yo.

3 Yo 'ví dù cuki me ká tí ndâ na banga mbe kù yuu káa ndâ banga bongo, ta bà leke ndâ kpo-kpò i-banga ngbeze-ngbèzè ta ndì gbí muu yo, lá.

4 Banga mì yo 'ví ngùù tí wó a i mí gbí njembí yo, tí ña banga ñinó mbe cee lá, tí banga mì 'dè njembí, ta tó muu, tí ndâ kpóló-kpolo i kùro Mbíri.

5 Tacó ndâ ñii tí nó gbí ndâ ká o dígísèé mbe kaa tí ndú jí Mbíri gí, mbe kù koro có lí mí tí Mbíri nó, te a ña banga tí nó kù 'di ta có mì ndâ 'dakò mì ndú,

6 go bà 'di có mì Àbiráámò mì nawù wó Sàrà dígísèé, náa yí táánò kù ñi mí tí Àbiráámò káa, «Mbe tí ye» nò. Káa yo kpónó a ndâ nájú Sàrà, náa yo má bàkà i ñinó mbe 'vii ọ̀ 'bá wàa, yo delè 'ví si 'bí i 'ví te gúku mí tí yo lá nò.

7 Yo tí ndâ 'dakò delè 'ví 'vala ta ndâ nawù yo gbí tó kpokèji, yo te duù mí tí ndâ ñii mì yo, tacó ndú a ndâ 'duù ñinó ta wotí mí ndú me ñí'dí. Yo delè 'ví te mì gbí muu yo éno máa, ndâ nawù yo a ndâ 'duù ñinó náa Mbíri je 'valá tí i-nambeè jí yo gbaànjé ta ndú. Yo bàkà éno tacó wàa 'bí i 'ví nè kpokèji bà ñò bà 'deke tí yo mì Mbíri lá.

Yo kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nò

8 Ndòngbú có mì ye jí yo éno máa, yo 'dáá gí 'ví koro káa gbèè có; 'bí ka yo má ta líkí'o tí wó, yo 'dáá gí 'ví dù ta líkí'o tí yo, o má volo tí wó gí,

o delè 'ví volo tí yo 'dáá gí. Yo zè tí yo nìkí gbí òkò tí yo go ndâ ná'vindí, yo dù ta 'dê njembí yo, yo delè 'ví me tí yo tí i lá.

⁹ Yo 'ví ko mboo vò i ta vò i lá, 'duù má 'dè vò có gítí yo, yo 'ví toṛo mítí yo tí bàà; yo 'ví 'deke tí yo jì Mbíṛì máa, yí cù 'dè ngo cù wó mítí ndâ mbe bàkà vò i ta yo, ta ndâ mbe 'dè vò có gítí yo, tacó Mbíṛì táánò tè'è tí yo a i tacó wàa yì 'ví cù 'dè ngo cù yì mítí yo.

¹⁰ Tacó à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì éno máa,
«Duù ñinó ta go bà 'vala ta pétékè tàkòcò wó,
wàa 'bí i 'ví ba muu wó lá tí wó nó,
'ví kpolo tí mè wó á 'do tí vò có,
Yí delè 'ví nè nje wó á 'do tí bà 'dè tiṛi.

¹¹ Yí 'ví 'visi muu wó á 'do tí bà bàkà vò i á gítí bà bàkà tó i.

Yí 'ví pà kpokèjì ñinó ta 'bí i mbe ba muu ndâ 'duù ba tí wálá nó,
wàa yí 'ví nanaka muu wó á mítí .

¹² Tacó ɾo Mbe tí ndoo ta o 'dáá gí ká ngbóó tí ndâ 'duù ñinó mbe kù co tí jáá kpokèjì nò,
tù wó delè ká kácáá gbí nje ndâ mbe kù 'deke tí ndú á káa yí 'visi kápí wó á gítí ndâ mbe kù bàkà vò i gí.»

¹³ A 'di ká bà bàkà vò i ta yo, náa à má tí yo a go bà bàkà i ñinó mbe 'vii ɾo 'bá nó?

¹⁴ Káa yo kpèti kpónó má kù mbu ta rè mì i ñinó jáá kùɾo Mbíṛì nó, yí bà cù 'dè ngo cù wó mítí yo gí. À má ènò, yo 'ví cì gúku tí ndâ 'duù lá, njembí yo delè 'ví mù gítí ndú lá.

¹⁵ Káa yo 'ví ùlù tí Bindi-Mbíṛì, tí Mbe tí yo, ta njembí yo gbaànjé. Yo delè ta o 'dáá gí 'ví dù ká léngé-linge kù ù bà 'visi có jì ndâ mbe 'vee yo gítí bà 'dè gbí nderè i tí nó náa yo kù koɾo có lì mítí nò, káa yo 'ví 'dè jì ndú ta pétékè có, ta bà cì gúku tí Mbíṛì,

¹⁶ delè ta ngbáràngà njembí yo, tacó wàa 'duù má 'dè có nónókó mítí yo, ndâ 'duù 'ví te nò mí ɾo 'duù tí nò mbe 'dè vò có mítí yo nò, tacó tó cè bà bàkà i mì yo ta rè mì Bindi-Mbíṛì.

¹⁷ Tacó à nìkí a bà kònò sé'i muu bà bàkà i ñinó dú nó, náa à má a có mì Mbíṛì nò, co tí bà kònò sé'i muu bà bàkà lé-lé i.

¹⁸ Tacó Bindi-Mbíṛì táánò tí yè ta vò i mì wó gbaànjé kùɾo Mbíṛì wálá, cì ta bà gbaànjé cuki tacó vò i mì ndâ mbe bàkà vò i 'dáá gí, tacó wàa yì 'ví kaa ndoo ya tí jì Mbíṛì. Áá táánò zi yí ta dii wó, káa à giì 'vala ndi wó 'do gbí muu'dú wó ta lilí wó,

¹⁹ náa yí giì ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Mbíṛì jì ndâ lilí ñinó gbí zàà nò.

²⁰ Ndâ lilí tí nó náa lilí Bindi-Mbíṛì táánò ya gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndú gbí zàà nò a ndâ lilí ndâ 'duù tí nó táánò mbe kpò có mì Mbíṛì gí, ta o tí nó náa Mbíṛì táánò ù ta ndú kpòò, máa ndú bà 'visi muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú si Nówà kù bàkà gbâ tacó bà 'vala ndâ 'duù 'do tí gbolò ngo mù nò. À ta o tí nó 'vala 'do gbí òkò tí ndâ 'duù to tí nó 'dáá gí káa ndâ 'duù vò-nje ta'ô cuki.

²¹ Ngo táánò 'vala Nówà ta ndâ 'duù tí nó ta yí gbí gbâ nó go bà 'vala ndoo mì ngo ta bà caka tí ndoo ta rè mì Bindi-Mbíṛì. Ngo bà caka tí ta rè mì Bindi-Mbíṛì kù caka bèti 'do me ká kápí kù ndoo cuki lá; ngo tí nó a i mbe kù 'deke tí wó jì Mbíṛì, tacó wàa yí 'ví si njembí ndoo 'ví dù ngbáràngà'i ta rè mì bà 'vala ndi Bindi-Mbíṛì 'do gbí muu'dú wó,

²² mbe ya gí gbírì kù ki tí wó gbí kù'bi mì Mbíri tí gba mbe zogo ndá basili ta ndá kpo-kpò bààci.

4

Yo 'ví kònò sé'i muu to tí nó go i mì Bindi-Mbíri

¹ À má éno, Bindi-Mbíri lè táánò má kònò sé'i si yí kù 'vala muu to tí nó gí, yo 'dò kò yo mì to tí kpoò gítí bà kònò sé'i go ñindi wó nò, tacó 'duu mbe kù kònò sé'i á muu to tí nó ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nó si bà bàkà vò i mì to gí.

² À má éno, yo kpónó 'ví 'vala sè 'válá mì yo muu to tí nó me ta go bà mòkò tàkò ndá i muu to tí nó go i mì ndá vò 'duu lá, yo 'vala go có mì Mbíri.

³ Tacó bà ndá ña o tí nó náa yo táánò kù 'vala go i mì ndá mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kpónó cee gí. Yo táánò kù 'vala ká dúú éno gí kà ta 'bí i mbe kili nje yo gí 'bá wálá, yo gbí ndá o tí nó kù dù ta go bà bàkà ndá vò i, 'válá mì yo táánò káa bà sa ta pe, ta bà pìi wo ta pe, ta bà tì pe, ta bà bàkà go có mì ndá sù mbíri.

⁴ Nje ndá 'duu ñinò mbe ñò dúú kpokèji bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó kpónó 'dèè gítí ña ngú kpokèji bà 'vala yo nó gí; ndú kù 'vee 'vé gbí òkò tí ndú ta kpééti ndú, máa, a yè káa yo kpónó 'vala ña bà 'vala ndò tí nó táánò mì yo ta ndá yì, náa yo kù bàkà káa ndá i sàkàmàà go i mì ndá nó gbí jìlì, lá nó wè? Tacó éno, ndú kù ni rẹ̀ yo.

⁵ Káa ndú wúnò bà 'deke ndá vò i mì ndú náa ndú kpónó kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí mì kùro 'duu tí nó kpónó mbe 'viindi tí wó gítí bà waa có mítí ndá 'válá ta ndá ku gí nó gí.

⁶ Tacó gbí nderè có tí nó náa áá táánò ma ta Banga-Ngú-Có ji ndá ku nó éno máa, áá táánò má waa có mítí ndú si ndú kù 'vala muu to tí nó gí, delè ndú 'ví 'vala go bà 'vala Mbíri.

Ndá mbe banda ndá i-nambeè mì Mbíri

⁷ Ndòngbú o kpónó dooko gí; à má éno, yo dù ta tó muu, yo delè 'ví dù ta njembí yo lèè tacó bà 'viindi tí yo gítí bà 'deke tí yo ji Mbíri.

⁸ Káa kpoló-kpolo có ngé ndii gí a ñinó máa, yo 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo niki maa, tacó tó bà zè tí kù si ndoo 'ví toro ndá vò i tí nó náa ndá 'bí ka ndoo bàkà ta ndoo nó tí bàà mítí ndoo.

⁹ Yo 'ví te wíri mítí ndá 'bí ka yo ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá.

¹⁰ Mbíri ñjèè i-nambeè ji yo gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí gí. À má éno, yo bàkà nambeè ji ndá 'bí 'duu ta ndá ña i-nambeè tí nó náa yo 'de nó go i mì ndá tó mbe kù kpolo tí ndá i gbí gálá nambeè mì Mbíri.

¹¹ Mbíri má wu mí gbí nje lo a bà 'dè có, wò 'ví ma có mì Mbíri ká goolá a yí tí Mbíri ká kù ma . Mbíri má wu ji 'duu a bà bàkà nèté ndá 'duu, 'duu tí nó 'ví bàkà ta wotí tí nó náa Mbíri je ji yí nó tacó waa, ndá 'duu 'ví ùlù Mbíri gbí ndá i 'dáá gí ta rẹ̀ mì Jézù tí Bindi-Mbíri. À ùlù Bindi-Mbíri tí mbe wotí kpoò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Bà kònò sé'i go 'duu mì Bindi-Mbíri

¹² Nje yo 'ví 'dèè gítí ña bà kònò sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò goolá a 'bí tende i ká kù bàkà tí nó lá, ndá ná'vindi.

¹³ Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, tacó bà dù yo tí ndá mbe kú gbo gbí bà kònò sé'i ta Bindi-Mbíri nò, tacó tàkòcò yo wúnò bà peteke ngé ndii gí ta o bà túbà ngba Bindi-Mbíri.

¹⁴ À tí yo a tó pá, náa ndá 'duù má kú go yo ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nò, tacó ñìnò kú túbà jì yo máa Bèri mì ngba'o tí Bèri-mì-Mbíri kuu tàkò yo.

¹⁵ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví kònò sé'i muu bà zi ku lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà ngbà i lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà bàkà vò i lá, 'bí 'duù 'ví kònò sé'i muu bà yuu tí wó á gí gbí có ñìnò ta rẹ̀ wó gbí wálá nó lá.

¹⁶ Káa 'bí 'duù gbí òkò tí yo má kònò sé'i muu bà dù tí mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri, 'duù tí nò 'ví kú nò lá, yí 'ví ùlù Mbíri tacó rẹ̀ tí nó muu wó máa yí a mbe ùnje gítí Bindi-Mbíri nò.

¹⁷ Tacó o bà 'bità bà waa có kpónó yee gí; à kú 'bità bà waa có tí nò a i mítí ndá 'duù 'bá mì Mbíri. Káa à má kú 'bità bà waa có a i mítí ndoo, bà yee nje mítí ndá 'duù ñìnó mbe biya bà ùnje gítí Banga-Ngú-Có mì Mbíri gí nó, bà dù go ña yè?

¹⁸ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri máa,
«Bà 'vala ndá 'duù ñìnó jáá kùro Mbíri nó má kpóló-kpolo, ndá 'duù ñìnó ta Mbíri mì ndú wálá nó, ta ndá mbe bàkà vò i,
bà rì tí ña nje ngáyì?»

¹⁹ A má éno, ndá 'duù ñìnó mbe kú kònò sé'i ta rẹ̀ mì Mbíri nó 'ví bàkà tó i, ndú delè 'ví si lilí ndú mí 'bì mbe suu ndá i 'dáá gí tí mbe kú kpolo tí cí mì wó.

5

Ndá 'duù mì Mbíri

¹ À má éno, ye kú 'deke tí ye jì ndá kpo 'duù gbí òkò tí yo, ye tí ka ndú kpo 'duù, tí mbe kú 'de yúco gítí bà kònò ndá sé'i mì Bindi-Mbíri, ye delè bà dù gbí ngba wó ta o bà gí yí wúnò ta ndá 'bí ka ye. Kòcò ye jì yo éno máa,

² yo 'ví gbà ndá rómbo tí nó mì Mbíri náa yí kaa ndú jì yo máa yo kpolo tí ndú nò me tacó máa à bàkà yo ta wotí gítí bà gbà ndú nò lá, yo gbà ndú 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo; yo 'ví gbà ndú me tacó bà zò i gbí ndú lá, yo gbà ndú ta go bà gbà ndú tí yo;

³ yo 'ví bàkà i tí ndú me go bà bàkà i tí ndá i-zógó-zogo mì yo lá; yo dù tí ndá 'duù ñìnó náa ndá rómbo tí nó 'ví mèlè ndi tó cè bà bàkà i mì yo.

⁴ Bindi ta o tí nó náa gboló Mbe gbà rómbo bà gí wúnò nó, yí bà ko mboo nèté mì yo jì yo ta ngba'o ñìnó jé mbe me méré-méré lá nó.

⁵ Ndá 'viì delè 'ví si ndá mbe ñò ọ ọ kùro jì ndú tí i. Wàa yo 'dáá gí 'ví bàkà dì tí gbí òkò tí yo lá, tacó có mì Mbíri máa,
«Có mì Mbíri toko ta ndá mbe kú mba tí ndú lá,
káa yí kú bàkà nambeè jì ndá mbe si tí ndú tí i lá.»

⁶ À má éno, yo si tí yo tí i kùro Mbíri tí gba mì yo lá, wàa a yí ká 'ví bàkà yo tí i ta o mì wó náa à gbí njembí wó.

⁷ Yo kpili ndá i tí nó mbe kú mù njembí yo nó 'dáá gí jì yí, tacó a yí ká kú kpolo tí yo.

⁸ Yo si muu yo 'ví dù ngbárángà'i, tacó Gba-vò-i tí mbe kú jòò gbí có ta yo kpónó kú jèlè to go siingii mbe kú rẹngà kú pà 'duù tacó bà zi yí.

⁹ Yo tè gí tàkò có mì wó lá; yo tee njembí yo mítí Mbírì tí kpoò, tacó yo ònò ni gí máa, ndâ ná'vindí yo mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì cee muu to tí nó 'dáá gí kù kònò káa gbèe ña sé'i tí nó náa yo kpónó kù kònò nò.

¹⁰ Káa yo má kònò sé'i tí nó ta làmbu o gàà éno gí, à ká a 'dóó yí tí Mbírì tí nó tí mbe nambeè táánò mbe tè'é tí yo gí gbí ngba'o ònò mbe cee lá ta rè mì Bìndi-Mbírì no ká kèjì gí bà gbì búlù tí yo, à ká a yí ká bà si yo 'ví te duù mítí njembí yo, à delè ká a yí ká bà je wotí jì yo.

¹¹ Mbírì 'ví dù tí gba ká dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

Ndòngbú 'vé

¹² Ye kù tuu a Silivánò tí nó náa ye ònò yí gbí njembí ye tí ná'vindí mbe kù tee njembí wó 'dáá gí mítí Mbírì nó, ta wáràgà tí nó jì yo. Ye cu ndò wáràgà tí nó jì yo tacó bà je wotí jì yo, delè tacó bà 'dè có jì yo gítí yúco kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbírì náa yo kpónó gbí ònò.

¹³ Ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata Bàbilóniyà káa, náa Mbírì cu 'bì wó mítí ndú ká go bà cu 'bì wó mítí yo, gii je 'viì mì ye Márikò, 'vee yo ngé ma.

¹⁴ Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà òlò gbí tù yo ta njembí bà zè Mbírì.

Mbírì 'ví si yo ndâ mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbírì 'dáá gí 'ví dù niki maa.

BÀ SÓ PIYÉTÒRÒ

Bà só bà cu wàràgà mì Piyétòrò

¹ Njìno a ye tí Simóné Piyétòrò tí bòò, delè tí tú, mì Jézù tí Bindi-Mbíri ká kù cu wàràgà tí nó jì yo tí ndá 'duù tí nó náa Mbíri wu bà ùnje gítí wó tí Mbíri jì yo 'vii ká 'vii go njìndi ze, á ta rẹ̀ mì Mbíri mì ndoo tí Jézù, tí Bindi-Mbíri, tí mbe 'vala ndoo, tí jáá 'duù, mbe bàkà 'bè gbí òkò tí ndá 'duù lá nó gí.

² Cò gbí njembí ye éno máa, Mbíri 'ví si nambeè mì wó 'ví dù kù jò jì yo, yí delè 'ví si njembí yo ta o 'dáá gí 'ví dù ká 'dèè kpóó á 'do gbí bà nò Mbíri, delè ta bà nò Jézù tí Mbe tí ndoo, mì yo ni ngbàrángà'i.

Bà 'vala go i mì ndá mbe kù ru ndi Mbe tí ndoo

³ Mbíri 'do gbí 'dóó wotí mì wó kaa ndá i njìno mbe si ndoo 'ví 'vala go có mì wó tí Mbíri nó jì ndoo, 'do gbí có bà nò 'duù tí nó mbe tè'é tí ndoo ta nambeè mì wó gí gbí ngba wó tí Mbíri nò.

⁴ Mbíri kaa ndá kpo-kpò kpólò-kpolo i-nambeè tí nó jì yo tí ndá i mbe ci yo gítí bà kù'bà 'do tí ndá i njìno mbe kù volo to tí nó nò, tacó wàa yo 'ví dù gbí òkò tí ndá 'duù tí nó mbe je tú yì tí Mbíri nò.

⁵ Njìno a gbí nderè có tí nó náa yo 'ví kili ta ndòngbú wotí mì yo, wàa yo 'ví gbo bà tee njembí yo mítí Mbíri mí nje bá, ta bà dù tí ndá tó 'duù;

⁶ yo 'ví gbo bà dù tí ndá tó 'duù mí nje bá, ta bà nò Mbíri ni ta njembí yo; yo 'ví gbo ndá bà zèè njembí mí nje bá, ta gbèè njembí;

⁷ yo 'ví gbo gbèè njembí mí nje bá, ta bà bàkà go có mì Mbíri; yo 'ví gbo ndá bà bàkà go có mì Mbíri mí nje bá, ta bà zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì go ndá ná'vindí; yo 'ví gbo ndá bà zè tí yo nìkì go ndá ná'vindí, ta bà zè ndá 'bí 'duù ta njembí bà zè Mbíri.

⁸ Ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó má kuu mì yo túkà'i, ndú bà si yo 'ví dù tí ndá sù 'duù ta i gbí yo wálá nò wálá. Ndú bà si yo 'ví nò Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri ni .

⁹ Káa ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó má mì 'duù wálá, yí a mbe sù rọ̀, mbe zeke'o dí tà lá. Yí delè a 'duù njìno mbe ò-bà-mbí ndá ká vò i mì wó náa à caka ndú gí nó gí.

¹⁰ À má éno, ndá ná'vindí ye, yo bàkà ndootí tacó bà túbà éno máa, Mbíri táánò tè'é tí yo, bindi yí gù ruka yo gí. Yo má bàkà ndá i tí nó náa ye 'deke ndú jì yo nó gí, yo bà ne 'do tí jáá kpokèjì wálá,

¹¹ Mbíri delè bà njaa njekejì ngàa jì yo tacó bà dù tí ndá bòò-gba mì Jézù, tí Bindi-Mbíri tí Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo dúú bà ya tí .

¹² À má éno, ye ta o 'dáá gí bà dù kù 'va mbí yo gítí ndá i tí nó. Yo tà kpèti má nò ndú ni sàà kuro gí, yo delè tà kpèti má kù co ká ndíri tí kpokèjì mì yúco.

¹³ Ye koṛo có máa àa mì ye a nderè tacó bà dù kù 'va mbí yo gítí ndú kpónó si sè bà rọ̀ ye kuu tí nó,

¹⁴ tacó ye nò ni gí máa ye kpónó gí tí ri-'dè'o gí, tacó Mbe tí ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri 'dè jì ye ngbàrángà'i gí.

¹⁵ Káa ye bà kili sè wotí mì ye tacó bà túbà ta kpokèjì bà si mbí yo 'ví dù tí ndá i tí nó á bindi bà ya ye gí tàkò ndá ká gù ye.

Ze táánò òò ngba Bìndi-Mbírì ta ro ze gí

¹⁶ Ze táánò cè jì yo me cè tìrì náa ze 'dì 'do gbí nje 'bí 'duù ta o tí nó náa ze 'dè ta có jì yo gítí wotí, delè ta có gítí bà gí mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nó, lá. Ze táánò òò wotí mì wó ta 'dóó ro ze.

¹⁷ Tacó ta o tí nó táánò náa Mbírì Buù te ta duù míti Jézù, yí delè je ta wotí jì yí nó, ze gíi 'dì kòcò Gba-gbírì kù 'dè có máa, «Ìjìnó a 'Vii mì ye tí wú-gbì-ré ye, náa tàkòcò ye peteke gítí wó ngé ndii gí,» nó,

¹⁸ ze 'dì kòcò Mbírì ta o tí nó kù 'dè có 'do gbírì gí, tacó ze ta o tí nó ta ndá Jézù pí gú tí nó tí bàndò mì Mbírì nó.

¹⁹ Tacó ènò, kponje nje ze gítí có mì ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbírì wálá. Yo má 'dì có tí nó, áá bà nìkì jì yo ngé ma. Tacó có mì ndú go wu mbe kù zii nje kùpò gbí 'dí'di'o, mbe kù zii yee tí o bà co òngú ta nje yé yee tí bà too yé, kù gbí njembí yo.

²⁰ Kpédélé có náa yo 'ví te mí gbí muu yo a ònìno máa, 'bí có mì ndá ká mbe 'dòkò có mì Mbírì gbaànjé gbí wáràgà mì Mbírì náa 'duù 'ví 'dè gbí go 'dóó có mì wó mbe nìkì tí wó nó wálá.

²¹ Tacó 'bí có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì náa ndú cu mí gbí wáràgà mì Mbírì mbe gí 'do gbí muu ndú nó gbaànjé wálá. Ndú 'dè ndá có tí nó 'dáá gí ká ta wotí mì Bèri-mi-Mbírì mbe gí 'do mì Mbírì.

2

Ndá sú mbe nìbà i

¹ À kpèti ká ènò, ndá 'duù tí nó táánò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe 'dòkò có mì Mbírì nó oloko gí gbí ngba rì 'do ká gbí òkò tí ndá 'duù, jé ká go ònìno náa ndá mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i kèjì gí bà oloko gí gbí ngba rì 'do gbí òkò tí yo nò. Ndá 'duù tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i nò, bà gí ta vò sú òa bà nìbà i mì ndú nó tàbèngii. Ndú delè bà 'boo mbe tí ndoo tí mbe si ndú nó gí; bà 'boo mbe tí ndoo nó a i mbe ngo've bà ja vò i gítí ndú.

² Kpèti ká ènò, ndá 'duù me mbè bà tè gí tàkò có mì ndú ta ndá i-nò mì ndú náa ndú kèjì gí bà bàkà nó, bìndi rẹ kpokèjì mì yúcó bà gíi volo 'do gbí có mì ndú.

³ Gbolò njembí ndá 'duù tí nó náa ndú kèjì gí bà bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i nò bà te ndú gítí bà zò yo karaka gí. Káa wu 'dèè 'do nje có tí nó náa Mbírì waa míti ndú sàà gí nó lá; à gítí bà mìi ndú delè me kponje lá.

⁴ Mbírì táánò si ndá basili mì wó mbe bàkà vò i nó sínò lá. Yí 'vaka ndú gí gbí zàà á tí bàndò mì ndá vò 'duù gbí 'dí'di'o, gbí nji wú kù ù ta ndi o bà waa có míti ndú.

⁵ Ta o tí nó táánò náa Mbírì ziki ta ndá vò 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mù nó, yí si tí 'válá káa Nówà, tí mbe kù ma có jì ndá 'duù máa, ndú co tí jáá kpokèjì nó, gíi je ndá 'duù vò-nje só toko míti wó.

⁶ Ta o tí nó táánò náa Mbírì doo ta ndá 'duù gbí ndá gbata Sòdómà ta Gòmórà 'dáá gí ta wu búduú nó, yí bàkà ènò tacó waa ndá 'duù ònìno ta có bà bàkà vò i gbí njembí ndú nó 'ví òò ta mbèlè bà bàkà vò i ta ro ndú.

⁷ Mbírì 'vala 'do gbí òkò tí ndá 'duù tí nó náa yí doo ndú nó káa Lóti, tacó yí yuu tí wó gí gbí ndá i-nò mì ndá 'duù tí nó náa Mbírì doo ndú nó lá.

⁸ Njembí Lóti, tí tó 'duù mbe kù 'vala gbí òkò tí ndá vò 'duù tí nó táánò kù mìlisé ta rì 'dáá gí ta bà zeke ndá vò i tí nó náa ndú kù bàkà nó.

9 Mbíri bàkà éno tacó bà tùbà éno máa, kpokèji bà 'vala 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì yì nó 'do gbí ndá i ñinó mbe kù yòngò yí gí gbí vò i nó kuu mì yì; bindi yí giì da 'bò mítí kò ndá 'duù ñinó mbe kù co tí lókó-loko kpokèji nó kù ù ta ndi o bà waa có mítí ndú.

10 Mbíri bàkà éno kpolo ma tacó tí ndá 'duù ñinó mbe te njembí ndú gá'dáá mítí ndá i zuù mì ndú mbe niki tí ndú tí ndá mbe kù ño 'di ta có mì wó tí Mbíri nò.

Ndá sú mbe nìbà i tí nò wu gbí i lá, ndú bàkà tí ndú tí ndá cèè 'duù ngé ndii gí, ndú delè te duù mítí ndá banga i tí nó gbíri nó lá.

11 Káa à kpétí káa ndá basili mì Mbíri náa wotí tí ndú me gbolò ndii ndá 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i gí nò, ndú jé waaka có ta rẹ ndá 'duù tí nò á kùro Mbíri lá.

12 Káa ndá 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i nò kù bàkà i go ndá nò gbí jìli ta muu tí ndú wálá, náa à jò ndú tacó bà zèè ndú, wàa à 'ví ziki ndú nó. Ndú kù 'dè có ñónókó gítí ndá i ñinó náa ndú 'di gbí ndú lá. Ndú bà mìì go bà mìì ndá nò.

13 Mbíri bà ko mboo ndá vò i mì ndú náa ndú kù bàkà nò delè ká ta vò i. I ñinó mbe me líkí tí ndú nó a bà ja kpá á 'do tí ndá niì gbí ngbàà rì. Ndá cè bà bàkà i mì ndú 'dáá káa ndá i-nò. Ndú delè a ndá vò mbe tiri mbe kù volo rẹ yo, náa yo má toko bà zò i-cí-ci ta ndú nò,

14 tacó ro ndú ta o 'dáá gí ká ʔó'dó-ro'doo gí ta kpá tí ndá niì. Ndú a ndá mbe kù rì gbí tù ndá 'duù ñinó ta njembí ndú fúlà-fúlà nò. À kpo njembí ndú ta go'i yù ngbóó gí; Mbíri delè ì njà mítí ndú gí.

15 Ndú biya bà 'di yúco mì Bindi-Mbíri gí, kù 'di a 'vére mì 'dakó tí nó tí Báláámù táánò mbe kù zò 've i mì ndá 'duù, ta rẹ bu wó a Bè'óre.

16 Báláámù tí nó táánò tí mbe 'dè kòcò, náa Mbíri táánò je wotí bà 'dè có go i mì 'duù jì kècè mì wó, bindi kècè tí nó giì 'dè gbí i-mâ mì wó náa yí tí Báláámù kù bàkà nó jì yí nó.

17 Ndá 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i nò go gùù ngo ta ngo gbí wálá, ndú delè go kùlù mù mbe kù te gbí pípiri ká sínò káa mù nì lá, káa Mbíri 'viindi bàndò kù ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñinó njikirií nò gí.

18 Ndú kù mòò ro ndú ta bà dè ndá bodo có kù rì ta gbí tù ndá 'duù ñinó mbe njaanga miri ndú 'do gbí vò i tí ngú nò.

19 Ndá 'duù tí nò mbe bàkà tí ndú tí ndá mbe nìbà i nò, kù ci ndá 'duù ta 'vére máa, ndú bàkà go có mì ndú gbí njembí ndú, káa vò i da 'bò mítí kò ndú ñindi ndú gí. Tacó 'duù ta o 'dáá gí a i-zógó-zogo mì i ñinó mbe gèè bè mì muu wó gí nò.

20 Káa 'duù ñinó mbe biya ndá vò i tí nó muu to tí nó gí tacó náa yí ñò Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo Jézù tí Bindi-Mbíri ni gí nó, má ùnje gítí ndá vò i tí nó káká'i, ndá vò i tí nó bà gèè bè ndú mí muu wó ndii ñinó sàà á kùro nó gí.

21 À delè ngbá niki mì ña 'duù tí nò káa bà ñò Bindi-Mbíri ni kpokoo gí lá, co tí bà ñò yí ni gí bindi yí giì dele ndi wó káká'i gí bà ùnje gítí ndá vò i.

22 Tacó ña ñinó náa ña 'duù tí nò bàkà nò ká go có tí nó máa, «Bò dele ndi wó là gaà mì wó,» nò. À delè go có tí nó máa, «Kàdùrùkù náa à caka tí wó gí dele ndi wó gí bà mètèkè tí wó gbí betù,» nò.

3

Bà gí Bìndi-Mbírì káká'i wúnò

1 Nínó kpónó a bà só bà cu wáràgà mì ye jì yo, ndâ tó kómbe ye. Ye cu mí gbí ndâ wáràgà tí nò sósò'ò nò a có tacó bà je wotí jì yo, tacó bà koṛo cèè có gbí muu yo tacó bà 'va mbí yo,

2 tacó wàa mbí yo 'ví dù tí ndâ có tí nó náa ndâ tó mbe 'dòkò có mì Mbírì 'dè sàà nò, delè tacó bà 'va mbí yo gítí có mì Mbe tí ndoo tí mbe 'vala ndoo, náa yo 'di 'do mì ndâ mbe kù ma có mì Mbírì jì yo nò.

3 Kpédélé có náa ye bà 'va gbí tù yo tí a ñínó máa, ndâ 'duù tí nó ta nètè mì ndú a bà ño ndâ 'duù, delè ta bà pà káa ndâ 'dóó ña i mì ndú gbí njembí ndú nò, bà gí gbí ndâ ndòngbú sili tí nó jé'déé kùro o bà gí Jézù káká'i nó, bà gí gí bà ño yo tí ndâ mbe kù tee njembí yo mítí có bà gí Jézù káká'i nó,

4 ta bà 'vee gbí nje yo ta 'viya éno máa, «Jézù tí nó mì yo mbe ci cí táánò máa yì kèjì káká'i nó bà gí ta o ngàyi? À kpónó a o ká too bindi bà mì ndâ bu ndoo, káa à ñò yí lá, 'bí i delè mbe 'visi tí 'do bìndi o bà suu to tí nó wálá.»

5 Ndâ 'duù tí nó ta nètè mì ndú a bà ño ndâ 'duù nò bàkà tí ndú tí ndâ mbe ñò yúco tí nó máa, Mbírì táánò sàa suu tàrì ta có gbí nje wó nó ni lá, ta tí. Ndú delè biya bà ñò ni éno máa, Mbírì táánò suu to tí nó 'do tí ngo ta bà ñjèè gbí òkò tí ndâ kù to ta ngo nò, ta tí.

6 Ndú delè eṛe muu ndú 'do tí bà ñò ni éno máa, Mbírì táánò gbí ká o mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta gbolò ngo mu nò gí.

7 Káa à káa gbèè có tí nó mì Mbírì nò ká kù kpolo tí ndâ tàrì ta to tí nó, kù ù ta ndi o bà waa có ta o tí nó náa yí bà mì ndâ 'duù tí nó muu to tí nó mbe ne 'do tí kpokèjì mì wó tí Mbírì gí nó, 'dáá gí ta wu.

8 Káa 'bí có gbaànjé náa yo 'ví ò-bà-mbí lá a ñínó máa, gbèè sili, ta sili zi'duù-vò ta bà muu'bi 'dáá ká gbaànjé kùro Mbírì, ndâ tó kómbe ye.

9 Mbe tí ndoo, Jézù 'dèè mé 'dèè gítí bà gí yí go cí mì wó náa yí táánò ci nó, go có tí nó náa ndâ 'bí 'duù kù koṛo nò, lá. Yí ngo've tí wó gítí bà gí lá tacó bà je o jì yo, tacó wàa, yo 'ví 'visi muu ta yo 'do tí ndâ vò i mì yo. Tacó go bà gírì 'bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí yo tí wó wálá.

10 Káa ndoo wúnò bà gu a ndiù ta o bà gí Mbe tí ndoo. Káa ta o bà co ñi tí nó tí ñi bà gí yí nó, ndoo bà 'di wo wu mbe kù na'va ndâ i tàrì go wo wu tí gbolò guù. Wu delè bà doo to tí nó ta ndâ i tí nó muu to tí nó nó búduú gí.

11 Ndâ i 'dáá gí lê má kèjì gí bà mì gbí ña kpokèjì tí nó, yo ñindi yo bà ñi tí ña ñjè ngàyi? Yo 'vala tí ndâ tó 'duù mbe kù bàkà go có mì Mbírì,

12 si yo kpónò kù ùndi o bà co ñi tí nó, tí ñi mì Mbírì, tí ñi bà na'va ndâ i tàrì ta wu nò.

13 Káa ndoo kpónò kù ù a ndi ngú tàrì, ta ngú to tí nó tí bàndò bà sì 'bá mì ndâ 'duù ñínó jáá náa Mbírì táánò ci ndoo gítí nò.

14 À má èno, yo lê má kù ù a ndi o bà co ñi tí nó tí ñi mì Mbírì nó, yo bàkà ndòngbú wotí mì yo tacó bà 'vala tí ndâ tó 'duù, tacó wàa Mbe tí ndoo 'ví gí gí bà 'de yo ta 'dè njembí yo, ndâ tó kómbe ye.

15 Yo te mí gbí muu yo éno máa, Mbe tí ndoo gu gítí bà gí lá nò a i tacó bà je o jì yo tacó bà 'vala miṛi yo 'do gbí vò i, á go có tí nó náa tó ná'vindi ndoo Páwòlò, náa Mbírì je muu jì yí, bindi yí giù cu ta wáràgà jì yo nò.

¹⁶ Cè bà cu ndâ wáràgà mì Páwòlò gítí ndâ i tí nò 'dáá ká gbaànjé. Káa gbí ndâ 'bí có gbí ndâ wáràgà mì wó kpóló-kpolo ji ndâ 'duù ñinó ta muu tí ndú wálá nò. Bìndi ndâ 'duù ñinó ta muu ndú me jáá lá nó kú ñònòkò gbí ndâ kpóló-kpolo có tí nó gbí gbèè ña kpokèjì tí nó náa ndú kú ñònòkò ta gbí ndâ có gbí wáràgà mì Mbíri, náa ndú kú mii gbí nò.

¹⁷ À má éno, yo kpolo tí yo, ndâ to kómbe ye, tacó wàa ndâ 'duù tí nò ta gbí có mì ndú wálá nò 'ví soloko yo 'do tí jáá kpokèjì mì yo lá, náa yo lè ñò ndâ vò 'duù tí nò ni gí nò.

¹⁸ Yo zèè có gítí bà bàkà nambeè ta Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri tí kpoò, yo delè 'ví ñò yí ni ngbàrángà'i.

À ùlù Jézù kpónó, à delè 'ví ùlù yí dúú bà ya tí ! Go-i-tí-nò.

KPÉDÉLÉ JÒVÀNÌ

Kpédélé bà cu wàràgà mì Jòvànì

Có mì Mbìrì gí tí 'duù gí

¹ 'Bí i náa yí táánò sàà kuu tí kùro bà suu to tí nó, náa ze 'di kòcò wó gí, ze delè gíi nò yí ta 'dóó ɾo ze gí, ze nò yí gí, ze delè gíi tee 'bí ze mífí wó gí, i tí nó náa ndoo kpónó kèjì gí bà 'dè có gítí nó a Có, tí 'Válá.

² Ta o tí nó táánò náa 'Válá tí nó tù ta bà tí wó nó, ze nò yí gí; tacó ènò, ze kù 'dè nó a yúcó gítí wó jì yo. Ze kù ma nó a có gítí 'Válá ñinó mbe cee lá, táánò mbe kù dù a i mì ndú ta Buù, náa à gíi tubá tí wó jì ndoo nò.

³ Ze kù ma nó a có i ñinó náa ze nò ta ɾo ze gí nó jì yo. Ze delè kù 'vanda jì yo nó a ndi ndá có ñinó náa ze 'di gí nò. Tacó wàa, yo 'ví nì ta kaà á ta ze, á go bà nì kaà mì ze á ta ndá Buù ta 'Viì mì wó tí Jézù, tí Bìndi-Mbìrì nò.

⁴ Ze kù cu wàràgà tí nó jì yo tacó bà tò muu líkí'o tí nó tí ze nò.

Bà nò nó gbí ngba'o

⁵ Có tí nó náa ze kù ma jì yo éno máa, Mbìrì a Ngba'o; 'dí'di'o tí bàndò tí nó ta yí tí nó ngé gí wálá, nó, a có náa a 'Viì mì wó tí Mbìrì ká 'dè jì ze.

⁶ Ndoó má 'dè có máa ndoo a ndá kómbe wó, káa ndoo kù 'vala gbí 'dí'di'o, ndoo kù 'dè a 'vérè, ndoo delè kù 'vala me jáá lá.

⁷ Káa ndoo má kù 'vala gbí ngba'o, á go ñinó náa yí tí Mbìrì kù 'vala gbí ngba'o nó, gbí éno máa, có gbí njembí ndoo 'dáá ká gbaànjé, delè mbelè Jézù tí 'Viì mì wó tí Mbìrì caka ndá vò i mì ndoo 'dáá gí gí.

Bà njèè gbí tí ndoo ta vò i

⁸ Ndoó má 'dè có éno máa, vò i mì ndoo wálá, gbí éno máa, ndoo kù ee a ndi tí ndoo. Ndoó delè kù biya a bà unje gítí yúcó.

⁹ Káa ndoo má yù gbí ndá vò i mì ndoo jì Mbìrì, yí bà je à-cee-gí jì ndoo gítí ndú 'dáá gí gí. Tacó yí me mbe 'buuku muu i mì 'duù lá, yí delè me mbe bàkà i co tende 'do tí ndi ngo nje wó lá.

¹⁰ Ndoó má 'dè có éno máa, ndoo jé bàkà vò i lá, gbí éno máa, ndoo kù go a 'vérè tí Mbìrì, gbí delè éno máa, có mì wó gbí njembí ndoo wálá.

2

Bìndi-Mbìrì tí mbe koni ndoo

¹ Ye kù cu wàràgà tí nó jì yo, tacó wàa yo 'ví bàkà vò i lá, ndá víi 'viì mì ye. Káa 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo má bàkà vò i, mbe tí muu ndoo kùro Bu ndoo kuu tí . Yí a Jézù tí Bìndi-Mbìrì, tí 'duù jáá kùro Mbìrì.

² Yí tí Bìndi-Mbìrì a 'duù tí nó náa Mbìrì je à-cee-gí gítí ndá vò i mì ndoo ta ɾè mì wó. Káa Mbìrì je à-cee-gí me ká gítí ndá vò i mì ndoo cuki lá, yí delè je gítí ndá vò i mì ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

Yo 'di ndá có mì Mbìrì

³ Ndoó má kpòlo tí ndá có mì Mbìrì gí, gbí éno máa, ndoo nò yí nì gí ta kponje gítí wálá.

4 'Duù má 'dè có éno máa yì nò Mbírì ni gí, káa yí kpolo tí ndá có mì Mbírì lá, 'duù tí nò a mbe 'vèrè.

5 'Duù má kpolo tí ndá có mì Mbírì gí, yí a 'duù mbe zè Mbírì nìkì ta njembí wó gbaànjé.

6 'Duù má 'dè có máa yì kù 'vala ta rẹ̀ mì Mbírì, 'duù tí nò 'ví 'vala káa ñà bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbírì.

7 Có tí nó nàa ye kù cu mì gbí wáràgà jì yo nó me ngú có lá, ndá nambe ye. Ye kù cu jì yo a ká có, nàa yo 'dí sàà 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó gí.

8 Káa à má gbí 'bí ña kpokèjì, ye kù cu jì yo a ngú có. À kù nò ngú có tí nò ni tí yúcó mítí Bìndi-Mbírì, à delè kù nò ni mítí yo. Tacó bà 'dí'di'o kpónó kù dá-da, cèe ngba'o kpónó kù tòngbaà.

9 'Duù má 'dè có máa yì kù 'vala gbí ngba'o, káa yí dù kù sogo ná'vìndí wó, 'duù tí nò kù 'vala gbí 'dí'di'o kalásé.

10 'Duù má zè ná'vìndí wó nìkì maa, 'duù tí nò kù 'vala a i gbí ngba'o, ta 'bí i mbe si yí 'ví bèè rọ Mbírì nò wálá.

11 Káa 'duù mbe kù sogo ná'vìndí wó kù 'vala a i gbí 'dí'di'o, yí kù nò ká dúú ènò gí kà gbí 'dí'di'o, yí nò 'dóó dúú kpokèjì bà ya yí lá, tacó 'dí'di'o 'dì rọ wó gí.

12 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii mì ye, tacó Mbírì je à-cee-gí jì yo gítí ndá vò i mì yo ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí.

13 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá bu ndá 'vii, tacó yo nò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndá i nó gí. Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii-dakò, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gí.

14 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá bu ndá 'vii, tacó yo nò 'duù tí nó mbe kù 'vala 'do tí o bà 'bità bà suu ndá i nó ni gí. Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndá 'vii-dakò, tacó wotí kuu tí yo, delè tacó có mì Mbírì kuu gbí njembí yo, tacó yo kpò nje Vò-'duù-tí-nò gí.

15 Yo 'ví toko nambeè ta to tí nó lá, yo delè 'ví tee njembí yo mítí ndá i muu to tí nó lá. Tacó 'duù má zèè to tí nó ta 'bì wó sósò'ò, yí bà kù a 'bí 'bì wó tacó bà zèè ta Buù?

16 Tacó ndá i muu to tí nó 'dáá gí: ndá vò i ñinó ta go ndú tí ndá 'duù, ta ndá i ñinó ta go bà nò ndú ta rọ ndá 'duù tí ndú, ta ndá i ñinó mbe kù mba ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, me ndá i mì Buù lá, ndú a ndá i mbe 'do muu to tí nó;

17 káa to tí nó, ta ndá i muu to tí nó 'dáá gí ta go ndú tí ndá 'duù nó, a ndá wìrì, káa 'duù ñinó mbe kù bàkà go có mì Mbírì nó bà cì wálá.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndá sú bìndi-Mbírì

18 Ndá 'vii mì ye, ndòngbú o kpónó dooko gí. Áá táánò 'dè có jì yo gí, máa, mbe jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì kpokèjì, káa ndá mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì kpónó yee gí; tacó ènò, ndoo nò ni éno máa, ndòngbú o yee gí mítí bà gí ndá mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì.

19 Ndá 'duù tí nò mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì nò oloko 'do ká kuu gbí òkò tí ndoo, káa ndú táánò me ndá 'duù mì ndoo lá; tacó ndú táánò má a ndá 'duù mì ndoo, ndú bà dù ta ndoo gí. Káa bà oloko ndú á 'do tí ndoo nò kù túbà ngbáràngà'i éno máa ndú me ndá 'duù mì ndoo lá.

20 Káa yo kpónó 'dáá gí a ndá duù ñinó nàa Bèrì-mì-Mbírì gí gí muu yo gí; à má ènò, yo 'dáá gí nò yúcó ni gí.

21 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo me tacó máa yo ò yúcó ni lá nó lá, yo ò yúcó ni sàà gí, yo delè gii ò ni gí máa, yúcó jé jò 'vèrè lá.

22 Káa mbe 'vèrè a 'di? Mbe 'vèrè a 'duù ònó mbe 'dè có máa, Jèzù me Bindi-Mbíri lá. Yí a mbe kù jòò gbí có ta Bindi-Mbíri. Yí a mbe 'boo Buù, yí delè a mbe 'boo 'Vii.

23 Tacó 'duù má biya bà ùnje gítí 'Vii gí, gbí éno máa yí biya bà ùnje gítí Buù gí, tacó 'duù má ùnje gítí 'Vii gí, yí ù nó a nje gítí Buù gí.

24 Yo kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo. Yo má kpolo tí có tí nó náa yo 'di nó 'do tí bà 'bità mí gbí njembí yo gí, yo bà 'vala ta o 'dáá gí toko ta ndá 'Vii ta Buù gí.

25 Káa ònò a i tí nó náa à káa 'dóó Bindi-Mbíri ká ci ndoo gítí , tí 'válá ònò mbe cee lá nó.

26 Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo a i tacó tí ndá 'duù tí nó mbe kù paa ta bà co ta yo tí lókó-loko kpokèjì nó.

27 Káa à má gítí yo, Bindi-Mbíri je Bèri jì yo gí. Káa Bèri mì wó má kuu gbí njembí yo, nderè bà nibà i mì 'bí 'duù jì yo wálá. Tacó Bèri kù nibà ndá i 'dáá gí jì yo, káa Bèri kù ni a bà yúcó, yí nibà 'vèrè lá. À má ènò, yo 'di có mì Bèri, waa yo 'ví dù toko ta Bindi-Mbíri.

28 Nògí, yo 'vala ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri, ndá 'vii mì ye, tacó waa, gúku wó 'ví bàkà ndoo ta o bà gí yí lá, ndoo delè 'ví 'vìsì kapí ndoo gítí wó ta nó ta o bà gí yí lá.

29 Yo má ònò ni gí máa, Mbíri a 'duù jáá, yo delè bà ònò ni gí máa, 'duù ònò mbe kù co tí jáá kpokèjì nó a 'vii mì Mbíri.

3

Bà 'vala go ndá 'vii mì Mbíri

1 Yo ò káa tó ò bà zè tí tí nó náa Buù kù zè ta ndoo náa rẹ̀ ndoo tí kpónó a ndá 'vii mì Mbíri nó gí. Káa à má ta bà 'dè ta yúcó, ndoo a ndá 'vii mì Mbíri. Ndá 'duù muu to tí nó ò ndoo ni lá, tacó ndú ò Mbíri ni lá.

2 Ndoò kpónó a ndá 'vii mì Mbíri, ndá kpóló-kpolo kómbe ye. Káa có ònò mbe si ndoo kù kojo có ká wii nó a ònò máa, ndoo wúnò bà dù go Bindi-Mbíri ta o bà gí yí. Ndoò bà ònò yí ta kábà tí wó, ta 'bí i mbe gboo 'do tí wó wálá.

3 'Duù mbe kù kojo có lí mítí Bindi-Mbíri kù si njembí wó 'ví dù ngbàrángà'i, á go njembí Bindi-Mbíri.

Bà mò tí 'do tí vò i

4 Vò i mì 'duù ònò mbe kù bèè ọ̀ Mbíri nó a bà ònò yúcó ni lá, tacó bà bèè ọ̀ Mbíri a bà ònò yúcó ni lá.

5 Yo ònò ni gí máa, Bindi-Mbíri táánò gí a i tacó bà tojo ndá vò i mì ndá 'duù, káa vò i gbí njembí wó gbaànjé wálá.

6 À má ènò, 'duù mbe kù 'vala ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri bèè ọ̀ Mbíri lá; 'duù mbe kù bèè ọ̀ Mbíri ònò Bindi-Mbíri ta ọ̀ wo lá, yí delè ònò yí ni lá.

7 Yo si 'bí 'duù 'ví eendi yo lá, ndá ví 'vii mì ye. 'Duù ònò mbe kù bàkà i dú nó a 'duù jáá kùro Mbíri, á go Bindi-Mbíri tí 'duù jáá kùro Mbíri.

8 'Duù má waa 'do tí bà bèè ọ̀ Mbíri lá, 'duù tí nó a 'duù mì Gba-vò-i, tacó 'do tí o bà 'bità bà suu to tí nó síí gbí bà bèè ọ̀ Mbíri mì Gba-vò-i

wálá. Káa 'Viì-mì-Mbíri táánò gí gí muu to tí nó a i tacó bà zi nje ndâ nètè mì Gba-vò-i.

⁹ 'Duù ñinó náa a Mbíri ká jò yí nó bèè rò Mbíri lá, tacó mbelè Mbíri kuu gbí mbelè wó. Yí bèè rò Mbíri lá, tacó a Mbíri ká jò yí.

¹⁰ 'Bè gbí òkò tí ndâ 'viì mì Mbíri ta ndâ 'viì mì Gba-vò-i kuu ngbáràngà'i nò: 'Duù ñinó mbe bàkà i ñinó dú nó lá, me 'viì mì Mbíri lá. 'Duù ñinó delè mbe zè ndâ ná'vindí wó ñikì lá nó, me 'viì mì Mbíri lá.

Yo kpolo tí ndâ có mì Mbíri

¹¹ Có tí nó náa yo táánò 'di kpédélé'i nó a có tí nó máa, ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo ñikì maa nò.

¹² Ndoos 'di me có gítí bà dù go 'dakò tí nó tí Kàyìnò, tí 'duù mì Vò-'duù-tí-nò, táánò mbe waa tàkòcò ná'vindí wó Àbèlè nó, lá.

¹³ Ndâ 'duù má kù sogo yo, yo 'ví si tí ngú i lá, ndâ ná'vindí ye, nje yo delè 'ví 'dèè gítí lá.

¹⁴ Ndoos ñò ni gí máa, ndoo co 'do gbí ku gí gbí 'v alá gí. Kponje gítí có tí nó wálá, tacó ndoo kù zè ndâ ná'vindí ndoo ñikì maa. 'Duù mbe kù sogo ndâ ná'vindí wó kù 'vala gbí ku.

¹⁵ 'Duù mbe kù sogo ndâ ná'vindí wó a mbe zi ku, káa yo ñò ni gí máa, 'v alá ñinó mbe cee lá nó mì mbe zi ku wálá.

¹⁶ Ndoos kù ñò bà zè tí ñikì maa ni mítí bà cì Bindi-Mbíri tacó tí ndoo. À má ènò, kózò tí ndoo delè 'ví cì tacó tí ndâ ná'vindí ndoo.

¹⁷ 'Bí 'duù ta ndâ i kuu mì wó muu to tí nó má ñò 'bí ná'vindí wó ta yè tí wó káa yí gii biya có gítí bà konì yí gí, có gítí bà zè Mbíri ñikì maa bà dù gbí njembí 'duù tí nó ta ña kpokèjì ngàyi?

¹⁸ Nambeè-nje me cèe nambeè lá, ndâ víi 'viì! Cèe nambeè a bà zè tí ñikì maa náa à kù ñò ni mítí cè bà bàkà i mì ndoo.

¹⁹ Bà bàkà nètè gítí nambeè a i mbe kù si ndoo 'ví ñò ni éno máa, ndoo kù co tí kpokèjì mì yúco. Ñinó a i mbe si njembí ndoo 'ví dù lèè kùro Mbíri.

²⁰ Káa njembí ndoo kpèti má waa có mítí ndoo, ndoo ñò ni gí máa, Mbíri me gbolò ndii njembí ndoo gí. Yí delè ñò ndâ i gbaànjé-gbaànjé ni gí.

²¹ Njembí ndoo má volo ndoo lá, nderè bà cì gúku mì ndoo kùro Mbíri wálá.

²² Yí kù je ndâ i ñinó 'dáá gí náa ndoo kù yù 'do tí wó nó ji ndoo tacó ndoo kù 'di ndâ có mì wó, ndoo delè kù 'vala go có tí nó gbí njembí wó nò.

²³ Ndâ có mì wó náa yí 'dè ji ndoo nò éno máa: Ndoos 'ví ùnje gítí 'Viì mì yí Jézú tí Bindi-Mbíri, waa ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo ñikì maa jé ká go có tí nó náa Bindi-Mbíri 'dè ji ndoo nò.

²⁴ 'Duù má 'di ndâ có tí nó gí, 'duù tí nó kù 'vala gbí njembí Mbíri. Mbíri delè kù 'vala gbí njembí 'duù tí nó. Ndoos kù ñò yúco tí nó ni 'do tí Bèri tí nó náa Mbíri je yí ji ndoo nò.

4

Ndâ yúco Bèri ta ndâ sú bèri

¹ Yo tee njembí yo mítí ndâ bèri sàkàmàà ènò lá, ndâ tó 'duù mì ye. Yo pà gbí ndú pá-pà tacó bà 'de ndâ ñinó mbe gí 'do mì Mbíri nò. Tacó ndâ sú mbe 'dòkò có mì Mbíri kpónó me mbè kuu muu to tí nó.

² Yo bà òò ndâ bèrì ònò 'dáá gí mbe gí 'do mì Mbírì nó ni mítí bà ùnje mì ndú máa, Jézù tí Bìndi-Mbírì gí tí 'duù gí muu to tí nó.

³ Káa ndâ bèrì ònò mbe kú 'dè có máa, Jézù gí me tí 'duù lá nó, a ndâ bèrì mì 'Duù tí nó tí mbe kú jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì, náa áá táánò cì yo máa yí kejì nò. Yí kpónó kuu muu to tí nó.

⁴ Yo kpò muu ndâ sù mbe 'dòkò có mì Mbírì nò gí, ndâ víi 'vii mì ye. Tacó yo gí 'do mì Mbírì, káa wotí tí Bèrì tí nó mbe kú dù gbí njembí yo nó, ndii wotí tí bèrì tí nó mbe dù gbí njembí ndâ 'duù mbe kú 'vala muu to tí nó nó gí.

⁵ Ndú a ndâ 'duù mì to tí nó; tacó éndò, ndâ 'duù muu to tí nó kú sè tò ndú tí ndâ có mì ndú, tacó ndú kú 'dè có a í gítí ndâ í muu to tí nó.

⁶ Káa ndoo a ndâ 'duù mì Mbírì, tacó éndò, ndâ 'duù ònò mbe òò Mbírì ní gí nó kú sè tò ndú tí ndâ có mì ndoo, káa ndâ 'duù ònò mbe òò Mbírì ní lá nó kú biya bà 'dì có mì ndoo. Ònò a kpokèjì bà òò 'bè gbí òkò tí ndâ Bèrì mì yúcó ta ndâ sù bèrì ní ká nó.

Mbírì a tó bà zè tí

⁷ Ndoò zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, ndâ tó 'duù mì ye. Tacó tò bà zè tí gí 'do mì Mbírì, tacó 'duù ònò mbe kú zè ndâ 'bí ka wó nìkì maa nó, a 'vii mì Mbírì, yí delè òò Mbírì ní gí.

⁸ 'Duù ònò ta tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nó, òò Mbírì ní lá, tacó Mbírì a tó bà zè tí.

⁹ Mbírì túbà bà zè ndoo mì wó nìkì maa jì ndoo ta o tí nó náa yí tuu ta gbèè 'Vii mì wó gí muu to tí nó, tacó wàa, ndoo 'ví 'de ta 'wálá ta rẹ wó nó.

¹⁰ Ònò a tó òò bà zè tí tí nó náa ye kú 'dè có gítí nó. Ye kú ní me tó bà zè Mbírì mì ndoo lá. Ye kú ní a tó bà zè ndoo mì Mbírì ta o tí nó náa yí tuu ta 'Vii mì wó, wàa à 'ví waa mbelè wó tacó bá toṛo ta ndâ vò í mì ndoo nó.

¹¹ Mbírì zè ndoo nìkì ngé ma, ndâ tó 'duù mì ye; má éno, ndoo delè 'ví zè ndâ 'bí ka ndoo nìkì maa.

¹² 'Bí 'duù jé ta gbèè rì mbe òò Mbírì ta ro wó wálá. Káa ndoo má kú zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì maa, Mbírì bà bàkà kudu mì wó mí gbí njembí ndoo, bìndi yí bà zè ndoo nìkì ta kábà .

¹³ Ndoò bà òò ní éno máa, kudu mì ndoo kuu gbí njembí Mbírì, delè kudu mì Mbírì kuu gbí njembí ndoo á mítí bà je 'dóó Bèrì mì wó tí Mbírì jì ndoo.

¹⁴ Ze òò ta ro ze, ze delè gii 'dè có gítí jì ndâ 'bí 'duù máa, Buù tuu 'Vii mì wó tí mbe njaanga wú 'do tí mii ndâ 'duù muu to tí nó.

¹⁵ 'Duù má 'dè có ta nje wó éno maa, Jézù a 'Vii-mi-Mbírì gí, gbí éno máa, Mbírì bàkà kudu mì wó mí gbí njembí 'duù tí nó gí. 'Duù tí nó delè bàkà kudu mì wó mí gbí njembí Mbírì gí.

¹⁶ Ze òò tó bà zè ndoo mì Mbírì ní gí, ze delè gii ùnje gítí gí. 'Duù ònò mbe kú zè ndâ 'bí ka wó nìkì maa nó, kú 'vala a í ta rẹ mì Mbírì. Mbírì delè kú dù gbí njembí òò 'duù tí nó.

¹⁷ Káa ndoo 'ví zè tí ndoo gbí òkò tí ndoo nìkì ta yúcó; tacó wàa, njembí ndoo wúndò 'ví mù ta gúku ta Rì bà waa có lá, tacó ndoo kú 'vala muu to tí nó go bà 'vala ndò mì Bìndi-Mbírì.

¹⁸ Tó bà zè tí má kuu gbí njembí 'duù, gúku tí wó wálá. Káa cèè tò bà zè tí kú mòkò gúku gí sè 'do gbí njembí 'duù, tacó mbe gúku a 'duù ònò

mbe kù koro có máa, àá bà waa có mítí yì nò; mbe gúku delè a 'duù ònó ta cèe tó bà zè tí gbí njembí wó wálá nò.

¹⁹ Ndoò kù zè Mbírì nìkì maa, tacó a yí ká 'bità bà zè ndoo nìkì maa kùro.

²⁰ 'Duù má 'dè có éno máa, yì zè Mbírì nìkì ma, káa yí kù sogo ná'vìndí wó, 'duù tí nò a mbe 'vèrè. Tacó 'duù ònó mbe zè ná'vìndí wó náa yí kù ònó yí ta ɾo wó nó nìkì lá, bà 'de wotí gítí bà zè Mbírì náa yí ònó yí ta ɾo wó lá nó nìkì wálá.

²¹ Có mì Mbírì náa yí 'dè jì ndoo éno máa, 'duù má zè yí tí Mbírì nìkì maa, yí delè 'ví zè ná'vìndí wó nìkì maa.

5

¹ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a Bìndi-Mbírì gí, 'duù tí nò a 'vii mì Mbírì. 'Duù má zè bu 'vii nìkì maa, yí delè zè 'vii mì 'duù tí nò nìkì maa.

² Ndoò bà ònó nì éno máa, ndoo kù zè ndá 'vii mì Mbírì nìkì maa nì mítí bà zè Mbírì nìkì maa mì ndoo, delè mítí bà 'di ndá có mì wó mì ndoo,

³ tacó a bà zè Mbírì nìkì maa ká kù si ndoo 'ví 'di ndá có mì wó.

⁴ Tacó ndá 'vii mì Mbírì 'dáá gí kpò nje ndá wò i muu to tí nó gí. A bà tee njembí ndoo mítí Bìndi-Mbírì ká je wotí bà kpò nje ndá wò i muu to tí nó jì ndoo.

⁵ A 'di ká bà co gbí ònó ndá 'duù muu to tí nó? À káa 'duù ònó mbe ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mì-Mbírì gí, ká bà co gbí ònó ndá 'duù muu to tí nó.

Bà tee njembí mítí Mbírì

⁶ Jézù tí Bìndi-Mbírì táánò gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. Yí gí me ká ta ngo cuki lá, yí gí ta ngo, yí delè gí ta mbelè. A Bèrì-mì-Mbírì ká 'dè yúco tí nò, tacó Bèrì-mì-Mbírì a yúco.

⁷ À má éno, muu ndá mbe 'dè yúco ta'ò:

⁸ gbaanjé a Bèrì-mì-Mbírì, só a ngo, ta'ò a mbelè, káa ndú 'dáá ta'ò 'dè káa gbèe có.

⁹ Ndoò má ùnje gítí có mì ndá 'duù gí, có mì Mbírì a gbolò có mbe ndii có mì ndá 'duù gí, káa ònó a yúco mì Mbírì náa yí kù 'dè gítí 'Vii mì wó.

¹⁰ 'Duù má ùnje éno máa, Jézù a 'Vii-mì-Mbírì gí, yúco tí nò kuu gbí njembí wó. Káa 'duù má biya bà ùnje gítí 'Vii-mì-Mbírì gí, 'duù tí nò kù go a 'vèrè tí có mì Mbírì, tacó yí biya bà ùnje gítí yúco tí nó náa Mbírì 'dè gítí 'Vii mì wó tí Mbírì nó gí.

¹¹ Yúco tí nò éno máa, Mbírì je 'válá ònó mbe cee lá nó jì ndoo gí. Káa ɾèngbó 'válá tí nò a 'Vii mì wó tí Mbírì.

¹² 'Vii-mì-Mbírì má kuu ta 'duù, 'válá kuu ta 'duù tí nò. Káa 'Vii-mì-Mbírì má ta 'duù wálá, 'válá ta 'duù tí nò wálá.

'Válá ònó mbe cee lá nó

¹³ Ye cu ndá có tí nò 'dáá gí jì yo tí ndá mbe ùnje gítí 'Vii-mì-Mbírì, tacó wàa yo 'ví ònó tí nì éno máa, 'válá ònó mbe cee lá nó kuu ta yo.

¹⁴ Gúku bà ɾò títò kùro Mbírì tí ndoo wálá, tacó ndoo ònó nì gí máa, ndoo má 'deke tí ndoo jì yí tacó 'bí i ònó náa yí ònó nì gí máa à 'vii ta ndoo gí nó, yí bà je jì ndoo gí.

¹⁵ Káa ndoo má ònó nì gí máa, yí kù sè tù wó tí ndoo ta o i tí nó náa ndoo má kù yù i 'do tí wó nó, ndoo delè ònó nì gí, máa yí je i tí nó náa ndoo yù nó jì ndoo gí.

¹⁶ 'Duù má nò ná'vindí wó kù bàkà vò i ònó náa à me òndi ku lá nó, yí 'ví 'deke tí wó ji Mbíri, wàa Mbíri bà 'vala yí gí, náa vò i mì wó nò má me vò i òndi ku lá nó. Tacó ndâ 'bí vò i a ndâ vò i òndi ku, káa ye kù 'dè me có máa yo 'ví 'deke tí yo ji Mbíri tacó ndâ vò i òndi ku nó lá.

¹⁷ Bà bàkà ndâ i ònó 'dáá gí mbe 'vii ɾo 'bá mì Mbíri lá nó a vò i káa ndâ vò i 'dáá gí me ndâ vò i mbe kù tè'é tí ku gí 'bá lá.

¹⁸ Ndoò nò ni gí máa, 'duù ònó tí 'vii mì Mbíri nó bà nanaka muu wó mítí bà bàkà vò i dúú kù ya tí nò wálá, tacó 'Vii-mì-Mbíri kù tì muu wó, tacó wàa Vò-'duù-tí-nò 'ví gàà yí lá.

¹⁹ Ndoò nò ni gí máa, ndoo a ndâ 'duù mì Mbíri, káa sè ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí a ndâ i-tà-tàmà mì Vò-'duù-tí-nò.

²⁰ Ndoò delè nò ni gí, máa, 'Vii-mì-Mbíri gí gí, yí delè je muu tacó bà ònó yúco Mbíri ni ji ndoo gí. Ndoò kù 'vala ta rẹ̀ mì yúco Mbíri, ndoo delè kù 'vala ta rẹ̀ mì Jézú tí Bìndi-Mbíri, tí 'Vii-mì-Mbíri. Ònó a 'válá ònó mbe cee lá nó.

²¹ Yo kpòlo tí yo 'do tí ndâ sú mbíri, ndâ 'vii mì ye.

BÀ SÓ JÒVÁNÌ

Bà só bà cu wàràgà mì Jòvání

¹ Njínó a ye tí kpo 'duù mì yo tí ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wàràgà tí no jì wò tí nì tí nó náa Mbírì cu 'bì wó mítí lo gí nó, delẹ̀ jì ndá 'vii mì lo. Ye zẹ̀ yo nìkì maa ta yúcó. À delẹ̀ me káa ye ta kpéétí ye ká kù zẹ̀ yo nìkì maa lá, ndá 'duù njínó mbe nọ̀ yúcó ni gí nó delẹ̀ 'dáá gí kù zẹ̀ yo nìkì maa.

² Tacó yúcó kuu gbí njembí ndoo; yúcó delẹ̀ bà dù gbí njembí ndoo dúú bà ya tí .

³ Ye kù 'deke tí ye jì Bu ndoo tí Mbírì, ye delẹ̀ kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí 'Vii mì Bu ndoo tí Mbírì máa, ndú 'ví bàkà nambèe jì yo, ndú 'ví nọ̀ yẹ̀ ọ̀ yo, ndú delẹ̀ 'ví si yo 'ví dù nìkì maa ta rẹ̀ mì yúcó, delẹ̀ ta rẹ̀ mì bà zẹ̀ tí nìkì maa.

Ndá yúcó ta tó bà zẹ̀ tí

⁴ Tàkòcò ye gii peteke ta bà 'di có éno máa, ndá 'vii mì lo kù co tí kpokèjì mì yúcó á go có tí nó náa Bu ndoo táánò 'dè jì ndoo nó, ngé ndii gí.

⁵ Ye kpónó kù cu wàràgà tí nó jì wò me tacó bà 'dè 'bí ngú có jì wò lá, naà. Ye kù 'va a mbí lo gítí có tí nó náa ndoo 'di 'do tí o bà 'bità bà dù ndoo tí ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì nò.

⁶ Bà zẹ̀ tí nìkì maa a bà 'vala go ndá có mì Mbírì. Njínó a có náa yo 'dáá gí 'di 'do tí o bà 'bità bà dù yo tí ndá mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, máa, yo 'dáá gí 'ví 'vala ta bà zẹ̀ tí yo gbí òkò tí yo nìkì maa nò.

⁷ Ndá mbe kù eendi ndá 'duù me mbè kpónó kuu muu to tí nó. Ndú biya bà ùnje éno máa, Bìndi-Mbírì táánò gí gí muu to tí nó ta dii wó tí 'duù nò gí. Káa 'duù ta ọ̀ có tí nó gbí muu wó a mbe kù eendi ndá 'duù, yí delẹ̀ a mbe kù jòò gbí có ta Bìndi-Mbírì.

⁸ Má éno, yo kpolo tí yo, tacó wàa, yo 'ví bàkà sé nètẹ̀ mítí yo sínò lá.

⁹ 'Duù má ndii muu i tí nó náa Bìndi-Mbírì nìbà nó gí, Mbírì mì 'duù tí nó wálá. Káa 'duù má 'vala go có tí nó, ndá Bu ndoo tí Mbírì ta 'Vii mì wó kuu tàkò wó.

¹⁰ 'Duù má gí gí 'bá mì yo ta 'bí ọ̀ tendẹ̀ bà nìbà i, yo 'ví si yí 'ví dù á 'bá mì yo lá, yo delẹ̀ 'ví 'vee 'bì wó lá.

¹¹ Tacó mbe kù 'vee 'bì wó a ka wó, náa ndú gbí bà bàkà vò nètẹ̀ tí nó ta yí.

Ndá ndòngbú có

¹² Ndá có kuu mì ye me mbè tacó bà 'dè jì wò, káa ye kọ̀rọ̀ có máa, bà cu ndú ta wàràgà bà dù me tó kpokèjì ngé ndii gí lá. Tacó éno, a gbí muu ye a có bà ya 'dóó ye ta miṛi ye gí kà, wàa ye 'ví 'dè ndú jì wò ta nje ye, tacó tàkòcò ndá só 'ví peteke gí.

¹³ Ndá 'vii mì ná 'vindí lo náa Mbírì cu 'bì wó mítí wó gí nó 'vee wò ma.

BÀ TA'Ô JÒVÀNÌ

Bà ta'ô bà cu wàràgà mì Jòvànì

¹ Njìnó a ye tí kpo 'duù mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ká kù cu wàràgà tí nó jì Gáyù, tí kpóló-kpolo tó 'duù mì ye.

² Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì, máa yí 'ví si wò 'ví dù go 'visí ọ̀ ngo. Ye ọ̀ nì gí máa, njembí lo gítí Mbírì ká ngbàrángà'i, tó 'duù mì ye.

³ Tàkòcò ye táánò peteke ngé ndii gí ta o tí nó náa ndâ 'bí ná'vindí ndoo gí 'do mì yo kà, bìndi ndú gii 'dè có jì ze máa, wò a 'dakò njìnó mbe kù co ká jáá tí kpokèjì mì yúco nò.

⁴ 'Bí có njìnó mbe gii peteke tàkòcò ye ndii bà 'di có éno máa, ndâ 'vii mì ye kù co jáá tí kpokèjì mì yúco nò, wálá.

Ndâ 'duù ùlù nèté mì Gáyù jì Jòvànì

⁵ Wò kù bàkà a nèté mì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì ta o tí nó náa wò má kù koni ndâ ná'vindí lo mbe ùnjẹ gítí Bìndi-Mbírì go wò, tó 'duù mì ye 'dóó njìnó náa wò má kù koni a ndâ njìnó mbe 'dó-'do.

⁶ Ndú 'dè có gítí nambeè tí nó náa wò bàkà jì ndú nó mí kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mì ze kàá gí. Wotí bà koni ndú wàa ndú 'ví co ká tí kpokèjì tí nó tí jáá kpokèjì nó má kuu tí lo, àà bà niki tí Mbírì ma.

⁷ Tacó ndú kpónó zèè kpokèjì njìnó jáá nó gí. Nèté mì ndú káká'i ta kpokèjì njìnó mbe lókó-loko nó wálá.

⁸ À má éno, ndoo je wotí jì ndâ ọ̀ ndâ 'duù tí nò, tacó wàa ndú 'ví dù tí ndâ ka ndoo mbe kù bàkà nèté ta rẹ̀ mì yúco.

Ndâ Diyòtèrẹ̀fẹ̀ ta Dìmitìrì

⁹ Ye cu wàràgà ya tí jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí. Káa 'dakò tí nó tí Diyòtèrẹ̀fẹ̀, mbe dù ta go bà bàkà tí wó tí ò i kùro ndú nó biya bà ọ̀ ye ni tí 'duù kùro wó gí.

¹⁰ Káa ọ̀ bà ya ye gí mì yo kà ba co ká co. Ye má yee kà gí, ye 'ví yù gbí ndâ vò i mì wò náa yí kù bàkà nó, ta ndâ có njónókó mì wò náa yí kù jèlè ta to ta bà volo rẹ̀ ndoo nó jì yí á mí kùro ndâ 'duù 'dáá gí. Bà 'dè ta nje zèè tí wó lá, tacó éno, ngú ọ̀ njìnó náa yí kpónó nje nó a bà biya bà te wíri mítí ndâ ná'vindí ndoo, ta bà mòkò ndâ 'duù njìnó ta go bà te wíri mítí ndú tí ndú nó 'do tí gí, ta bà mòkò ndú 'do gbí òkò tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gí.

¹¹ Wò 'ví mèlè ndi mbe kù bàkà vò i lá, tó 'duù mì ye; mèlè a ndi mbe kù bàkà tó i. Tacó 'duù njìnó mbe kù bàkà tó i nó a 'vii mì Mbírì, káa mbe kù bàkà vò i ọ̀ Mbírì ni lá.

¹² Rẹ̀ 'dakò tí nó tí Dìmitìrì nó kpónó wu cee nje ndâ 'duù 'dáá gí ta bà bàkà tó i, yúco tí nó náa yí kù nibà jì ndâ 'duù nó kù wu rẹ̀ wó, ze delẹ̀ ngbá kù wu rẹ̀ wó, káa wò ọ̀ ni gí máa, ze me ndâ mbe 'dè 'vèrè lá.

Ndâ ndòngbù 'vé

¹³ Ndâ có gbí muu ye tacó bà 'dè jì wò me mbè. Káa go bà cu ndú mí gbí wàràgà tí ye wálá,

¹⁴ tacó có bà ya gí mì yo kà kuu gbí muu ye. Ye má yee kà gí, ndâ 'ví 'dè ndú si ndâ só kù ki tí ndâ á to.

¹⁵ Mbírì 'vì si wò 'vì dù nìkì maa. Ndâ kómbe lo mì ze kàá 'dáá gî 'vee wò ma. Ze delè 'vee ndâ kómbe lo kà 'dáá gî ma.

Wáràgà mì JÚDÀ

¹ Njìnó a ye tí Júdá, tí bòò mì Jézù tí Bindi-Mbíri, delè tí ná'vindí Jákòmò, ká kù cu wáràgà tí nó jì ndâ 'duù tí nó nâa Mbíri cu 'bì wó mítí ndú, mbe kù 'vala 'do gbí tó bà zè tí mì Mbíri Buù, delè 'do gbí bà kpolo tí ndú mì Jézù tí Bindi-Mbíri nò.

² Ye kù 'deke tí ye á jì Mbíri, máa yí 'ví nò yê ọ yo, yí 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá, yí delè 'ví zè yo nìkì túkà'i.

Ndâ sú mbe nibà i

³ Ndâ tó kómbe ye, àá táánò gbí njembí ye kpolo ma a có bà cu wáràgà jì yo gítí gbèe 'valá tí nó nâa Mbíri je jì ndoo ta ndoo nò. Káa ye kpónó gù nò éno máa, kpóló-kpolo có a bà cu wáràgà tacó bà je wotí jì yo gítí bà tí muu yúco tí nó nâa Mbíri táánò 'dè jì ndoo ta bà gbaanjé ngbé, máa ndoo kpolo tí tacó tí ndâ 'duù nò.

⁴ Tacó ndâ 'bí vò 'duù ta Mbíri mì ndú wálá, nâa à cu có gítí ndú mì gbí wáràgà mì Mbíri sàà gí, kpónó pomboo tí ndú gí gbí òkò tí ndoo ta ngìṅṅò gí. Ndú delè bè Mbe tí ndoo Jézù, tí Bindi-Mbíri, tí gbèe Gba mì ndoo cuki nó gí.

⁵ Yo tà kpèti má 'di có tí nó nâa ye kpónó kèjì gí bà cu mí gbí wáràgà tí nó jì yo nó sàà kùro gí, go bà 'va mbí yo á gítí kuu tí ye, máa, Mbíri táánò 'vala ndâ 'duù mì ndâ Ìziriyéli ta bà kaa ndú 'dáá gí 'do Māsiri gí, káa bindi yí gù mì ndâ 'duù njìnó mbe kpò có mì wó gí nó léé gí.

⁶ Mbíri delè si ndâ basili tí nó mbe bàkà i ndii muu wotí tí nó nâa yí táánò je jì ndú gí nó, me sínò lá. Yí ere ndú ta nji wú nâa à jé bà kàra wálá nó, bindi yí gù kpolo tí ndú mì gbí 'dí'di'o yee tí o bà co ọ mì Gbolò o bà waa có.

⁷ Yo delè 'ví si mbí yo 'ví dù tí ndâ 'duù gbí ndâ gbata Sòdómà ta Gòmórà, ta ndâ 'bí gbata njìnó dè-dè rẹgbà tí ndú nò. Ndâ 'duù tí nó táánò gbètèkè tí ndú tí ọa njìnó nâa ndâ 'dakò kù sì ta ndâ ka ndú 'dakò. Káa Mbíri gù doo ndú ta wu njìnó jé mbe mee lá dúú bà ya tí nó, tacó wàa, ndâ 'duù 'dáá gí 'ví nò ta ọ ndú máa, bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i ta wu á bindi ku mì ndú kuu tí .

⁸ Ndâ vò 'duù tí nó kù ọ rì rì ká gítí ndâ vò i mbe kù si ndú 'ví volo tí ndú ta kpéeti ndú; ndú nò Mbíri tí mbe wotí ọ ndú tí i lá, ndú delè kù 'dè vò i gítí ndâ i gbíri.

⁹ Káa à kpèti káa Mikélè, tí gba mì ndâ basili mì Mbíri, yí táánò 'dè vò có gítí Gba-vò-i ta o tí nó nâa ndú tò ta kponje ta yí muu ku Mòze nó lá; kòcò wó jì Gba-vò-i cuki ká éno, máa, «Mbe tí ndoo bà 'dè vò i jì wò!»

¹⁰ Káa ndâ 'duù tí nó kù go ndâ i njìnó nâa ndú nò ndú ni lá nó 'dáá gí ká go; káa ndâ i njìnó nâa ndú nò ndú ni 'do tí bà jì tàmuu ndú, me ta bà kọro có lá, go i mì ndâ nò ta muu tí ndú wálá nó, a ndâ i njìnó mbe kù volo ndú nò.

¹¹ Ndú bà nò mítí ndú! Tacó ndú kù mèlè a ndi Kàyínò; ndú kù ọ a ndi lókó-loko kpokejì mì 'dakò tí nó tí Báláámù táánò nó tacó bà 'de i gbí i;

ndú a ndâ mbe kù jòò gbí có ta Mbírì á go i mì 'dakò tí nó táánò ta rẹ wó a Kórà nó, káa ndú bà mii go yí.

¹² Ndâ 'duù tí nò a ndâ zu 'duù gbí òkò tí yo ta o tí nó náa yo má kili ta bà muu yo kù zò i nò. I tí ndú a bà gbala gbí só ndâ niù ta nò ọo ndú wálá. Ndú kù kojo có ká gítí miři ndú cuki. Ndú go kùlù mù mbe kù te gbí pipìri ta ngo mù gbí wálá; ndú go ndâ mù ñinó mbe ri ta o bà ri ndâ 'bí ka ndú ta bembilí lá; ndú go ndâ mù ñinó náa à ndoo ndú ta tà teè ndú gí, ndú ci ta bà só.

¹³ Ndâ i-nò mì ndú kù gbo pù go pù á muu ngo mbe kù ngbàngà gbí pù. Ndú kù nò ká sàkàmàà ènò, kù mà ngba ndú go ngba ndâ yiì, káa Mbírì 'viindi bàndò bà dù ndú dúú bà ya tí, ù ta ndi ndú mí gbí 'dí'di'o ñinó njíkirií nó sàà gí.

¹⁴ Ènòkì tí bà vò-nje só bà 'dòkò bà jò tí bìndi Ádàmà táánò 'dè-kòcò gítí ndú máa, «Yo sè tù yo! Mbe tí ndoo gí ta ndâ basilì mì wó me mbè go mbíli tí 'bá

¹⁵ gí bà waa có mì ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, gí bà waa có míti ndâ 'duù tí nó ta Mbírì mì ndú wálá nó, tacó ndâ vò i mì ndú náa ndú kù bàkà nó, delè tacó ndâ vò có tí nó 'dáá gí náa ndú 'dè gítí Mbírì nò.»

¹⁶ Ndâ 'duù tí nò a ndâ mbe kitiki có, ndú delè a ndâ mbe kaa có mí muu ndâ 'bí 'duù ndú a ndâ mbe kù ru káa ndi ndâ vò i ndú mbe niki ká tí ndú, ndú a ndâ mbe ngàà nje, ndú delè a ndâ mbe tojo bàà míti có tacó bà 'de i do tí ndâ 'duù.

Yo kpolo tí yo

¹⁷ Káa mbí yo 'ví dù tí có tí nó náa ndâ tú mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì táánò 'dè ji yo nò, ndâ tó kómbe ye.

¹⁸ Kòcò ndú táánò ji yo éno máa, «Ndâ mbe kù ọo ndâ 'duù, ta nètè mì ndú káa bà mòkò tàkò ndâ i muu to tí nó nó, bà oloko gí ọo ri gí bà ọo yo gbí ndâ ndòngbú sili tí nó kèji nò.»

¹⁹ Ndú a ndâ mbe kù bàkà 'bè mí gbí òkò tí yo; à tí ndú káa go ndâ vò i muu to tí nó; Bèri-mi-Mbírì gbí njembí ndú wálá.

²⁰ Káa yo tí ndâ tó kómbe ye, yo 'ví dù tí ndâ yú 'duù 'do gbí tó bà tee njembí yo míti Mbírì ta ọa wálá,

²¹ wàa yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó náa Mbírì zè yo niki maa á kpónó si yo kù ùndi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì tí mbe kù ọo yè ọo ndâ 'duù gí bà je 'válá ñinó mbe cee lá nó ji yo nò;

²² yo delè 'ví ọo yè ndâ 'duù ñinó mbe kù me wè-wè nò;

²³ yo 'ví 'vala ndâ 'bí ta bà ọa ndú 'do gbí wu, wàa yo 'vala ndâ 'bí ta bà ọo yè ọo ndú; káa yo 'ví kpolo tí yo, máa, ndú 'ví e zi ndú míti yo lá.

À ùlù Mbírì

²⁴ À ùlù Mbírì tí nó ta wotí bà 'vala yo 'do tí ndâ vò i á tí wó, tí mbe ya ta yo gí gbí ngba wó tí ndâ yè ta vò i mì yo wálá ta pétékè tàkòcò yo nò;

²⁵ à ùlù gbèe Mbírì tí nó tí mbe 'vala yo ta rẹ mì Jézù tí Bìndi-Mbírì tí Mbe tí ndoo nó. Yí a ngba'o, yí a gbolò gba, yí a mbe to tí nó, yí delè a mbe wotí, yí sàà kuu tí á kùro bà suu to tí nó, yí kpónó kuu tí, yí delè bà dù ká kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.

Wáràgà gítí bá 'dè gbí CÓ KÓÓ mì Jézù jì Jòvání

Ndâ có gbí wáràgà tí nò

¹ Nìno a wáràgà gítí bá 'dé gbí có kóó mí Jézù tí Bìndi-Mbírì, náa Mbírì tuu ta yí tí Jézù gí bà túbà ndâ i nìno á kèjì gí bà bàkà tí kpónó-kpónó nò á jì ndâ bòò mì wó tí Mbírì. Bìndi-Mbírì gii tuu basili mì Mbírì gí bà 'dè gbí có kóó tí nò jì bòò mì wó Jòvání,

² tí mbe 'dè yúco gítí có mì Mbírì, delè tí mbe 'dè yúco gítí có mì Jézù tí Bìndi-Mbírì, ta ndâ i nìno náa yí nò ndú ta ọ wó nò gbaanjé-gbaanjé 'daá gí.

³ Mbe 'deke ndâ có mì Mbírì nò jì ndâ 'duu a mbe tó pá. Ndâ 'duu nìno delè mbe 'di ndâ có mì Mbírì nò, bìndi ndú gii kpolo tí ndâ có tí nò mí gbí njembí ndú a ndâ mbe tó pá, tacó o bà bàkà tí mì ndâ i tí nò dooko gí.

Jòvání 'vee ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ndâ bàndò vò-nje só

⁴ Nìno a ye tí Jòvání ká kù cú wáràgà tí nò jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ndâ bàndò vò-nje só gbí ndâ to Ásiyà: Ye kù 'deke tí ye jì Mbírì tí nò náa yí kpónó kuu tí, yí sàà ká kuu tí, yí delè wúnò kèjì nò máa, yí 'ví bàkà nambeè mì wó jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. Ye kù 'deke tí ye jì ndâ bèrì tí nò vò-nje só mbe se mí kùro Mbírì pí jàlàmbà mì wó nò máa, ndú bàkà nambeè mì ndú jì yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta tó njembí yo.

⁵ Ye delè kù 'deke tí ye jì Jézù tí Bìndi-Mbírì, tí mbe 'dè yúco gítí Mbírì ta njembí wó gbaanjé, tí kpédélé 'duu mbe 'vala ndí wó 'do gbí muu 'dú wó, tí 'duu tí nò mbe kù zogo ndâ kpo-kpò gba muu to tí nò nò, máa, yí 'ví bàkà nambeè jì yo, yí delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dè njembí yo. À ùlù yí tí mbe zè ndoo nìkì maa, delè tí mbe njaanga miṛi ndoo 'do gbí ndâ vò i mì ndoo ta bà caka ndâ vò i mì ndoo ta mbelè wó.

⁶ Yí delè gii bàkà ndoo tí ndâ bòò-gba mì Mbírì, tí ndâ bu-Mbírì mì Mbírì mì wó tí Bu wó. À ùlù Jézù tí gba tí to tí nò á kpòò ya tí! Go-i-tí-nò.

⁷ Yo kpolo tí yo máa yí kpónó-kpónó kèjì co gbí kùlù mù. Ndâ 'duu 'daá gí bà nò bà gí yí ta ọ ndú gí. Ndâ 'duu tí nò táánò mbe cu yí ta 'doò nò, ta ndâ ọ ndâ 'duu muu to tí nò 'daá gí bà nì nìkalaká ta ngo-ọ̀ tà ọ̀ ndú tacó tí wó. Nìno a yúco! Go-i-tí-nò.

⁸ Kòcò Mbe tí ndoo tí Mbírì éno máa; «Ye tí Mbírì a kpédélé i, ye delè a ndòngbú i. Ye kpónó kuu tí, ye táánò sàà kuu tí, ye delè wúnò kèjì. Ye a mbe bàkà ndâ i 'daá gí.»

Jòvání nò Bìndi-Mbírì go i gbí rii nò

⁹ Nìno a ye tí Jòvání tí ná'vìndí yo, náa ndoo ta ndoo gbí mbugo, ndoo ta ndoo a ndâ bòò-gba mì Mbírì, ndoo ta ndoo delè gbí bà zèè njembí ndoo gbí bà kònò sé'i ta rẹ̀ mì Jézù. Áá táánò ya ta ye gí gbí zàà tí 'bí to mbe le mí gbí u ngo náa à kù nì mítí a Pátimòsì, á muu bà ma có mì Mbírì, delè muu bà 'dè yúco gítí Bìndi-Mbírì.

¹⁰ À ta o tí nò a Rì bà tègàrà rè Mbířì, bìndi Bèři-mì-Mbířì bà-i-nò gii gí muu ye. Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có kapí ye ta kòcò wó ngéé gí yaà go gbí mòngò nò.

¹¹ Kòcò 'duù tí nò kù 'dè có ji ye éno máa, «Cu ndá i tí no náa wò kèjì gí bà ñò ndú no mí gbí wáràgà, wàa wò 'ví tuu ji ndá mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbířì gbí ndá gbata vò-nje só gbí to Ásiyà Éfàsù, Simírìnà, Pèrègàmùmù, Tiyàtírà, Sàràdìsì, Filàdélífiyà ta Làwòdésiyà.»

¹² Ye mà gii 'visì tí ye tacó bà bà ñò 'duù tí nò mbe kù 'dè có ji ye nò, ye gii ñò a ndá i náa à kù sè kùpò mí nje ndú vò-nje só, náa à bàkà ndú 'do tí dá'bi.

¹³ Bìndi ye gii ñò 'bí i go 'duù nó, yuu njà bongo wùrù-wùrù yee tí ngii-ngii kò wó to, bìndi yí gii ere gbímbí wó ta wú'dè dá'bi, kù rò tiyó gbí òkò ndá i bà seke kùpò tí nò.

¹⁴ Se muu wó ce go 'vi 'bi. Njì ọ wó kù zìì go ngba wu.

¹⁵ Ndá kpázà kò wó tí to go nghàrà mbe 'do tà wu náa à tořo bètí 'do tí gí, bìndi gbí kòcò wó go wo ngo tí cùù-cùù.

¹⁶ Yí gii zèè mì 'bì wó ñinó gbí kù'bi nó a ndá yii vò-nje só. Njà sizò ta nje sósò'ò kù gii co 'do gbí nje wó gí sè. Bìndi gbí ọ wó kù gii tòngbaà go bà tòngbaà mì ři ta ři gbùrú.

¹⁷ Ye mà gii ñò yí, ye gii 'va tí ye to kùro wó tí mē ye. Yí bà-i-nò gii tee 'bì wó ñinó gbí kù'bi nó mítí ye, bìndi yí gii 'dè có ji ye éno máa, «Cì gúku lá! Ye a řèngbó ndá i, ye delè a ndòngbú ndá i.

¹⁸ Ye kpónó a wu ye, ye táánò cì gí, káa ye kpónó 'vala ndi ye 'do gbí ku gí. Ye bà ci ndi ye káká'i wálá. Wotí bá cì ndá i a i 'bi ye. Wotí bà njaanga, ta bà nè njekèjì 'bá mì ndá ku a i 'bi ye.»

¹⁹ 'Duù tí nò gii 'dè có ji ye máa, «Cu ndá i ñinó náa wò ñò kpónó nó, ta ndá i ñinó kèjì gí bà bàkà tí nó mí to.

²⁰ Káa à má gítí gbí có kóó gítí ndá yii tí nó vò-nje só, náa wò ñò ndú kpátù 'bì ye ñinó gbí kù'bi, ta ndá i bà seke ndá kùpò tí nó náa a bàkà 'do tí dá'bi náa wò ñò nó, ndá yii tí nó vò-nje só nó a ndá basili mì ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbířì mítí ndá bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò. Bìndi ndá i bà seke ndá kùpò tí nó vò-nje só nó a ndá 'duù tí nó mbe kù kili mítí ndá bàndò vò-nje só gbí to Ásiyà nò.»

2

Có ji basili mì ndá mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbířì á gbí to Éfàsù

¹ «Cu wáràgà ji basili mì ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rè mì Bìndi-Mbířì gbí gbata Éfàsù nò. 'Dè có ji yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndá yii vò-nje só mí kpátù 'bì wó ñinó gbí kù'bi, mbe kù nò nó gbí òkò ndá i bà seke ndá kùpò tí nó vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí ndá dá'bi nó, máa,

² «Ye ñò ndá nètè mì lo ni gí, ye ñò bà ka wu'o mì lo ni gí, ye ñò bà zèè njembí lo ta kòndi o tí nó gí. Ye ñò ni gí maa, có mì lo bà toko ta có mì ndá vò 'duù wálá; ye delè gii ñò ni gí máa, wò tala ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú tí ndá mbe ma có mì Mbířì nó, káa wò gii 'de ndú tí ndá mbe 'véřè gí.

³ Ye ñò ni gí máa wò kù kònò sé'i gbí mbugo muu ye, káa wò jee tàkò ye mí to lá.

4 « «Káa có mì ye gítí lo a ñínó maa, wò kpónó zè ye ñìkì go kpédélé bà zè ye mì lo táánò nó lá.

5 Koṛo muu lo gítí tà kpalà to tí nó náa wò pasuluku á 'do tí nó gi! 'Visì muu lo 'do tí ndá vò i mì lo gí, wàa wò 'ví bàkà ndá kpédélé nèté mì lo táánò nò. Wò má 'visì muu lo 'do tí ndá vò i mì lo lá, ye kpónó-kpónó bà gí gí mì lo kà, bìndi ye bà ja i bà sè kùpò mì lo 'do tí bàndò mì wó gí.

6 Káa tó i mì lo a ñínó: Wò kù sogo ndá ña cè bà bàkà i mì ndá 'duù mì 'dakò tí nó tí Nikòlávù nó jé ká go bà sogo ndú mì ye.

7 « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa Bèri-mì-Mbíri kù 'dè jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri máa, ye bà kù ndo ña mù tí nó mbe kù je 'v alá á gbí ñjì mì Mbíri nó tí i-zó-zò jì 'duù ñínó mbe kpò muu vò i gí, nò.» »

Có jì basìlì mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á gbí to Simírínà

8 «Cu wáràgà jì basìlì mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbí gbata Simírínà. 'Dè có jì yí, máa, ñínó a kòcò ye tí 'duù tí nó tí rẹ̀ngbó ndá i, delè tí ndòngbù ndá i nò, 'duù tí nó táánò mbe cì gí, káa yí gùì 'vala ndí wó 'do gbí muu'dú wó gí nò.

9 «Ye ñò mbugo tí lo ñì gí, ye delè gùì ñò ndá i-yè tí nó, náa à kù me mífí lo nó gí. Kpèti ká ènò wò me mbe yè kùro Mbíri lá! Ye 'di ndá vò có tí nó náa ndá 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndá yì a ndá Jùdèyà tí ndá 'duù mì Mbíri nó, kù 'dè gítí lo nó gí. Ndá 'duù tí nó me ndá Jùdèyà lá; ndú a ndá vò 'duù sínò mbe kili ta rẹ̀ mì Gba-vò-i.

10 Wò 'ví cì gúku tí ndá vò i tí nó kẹ̀jì gítí lo nó lá. Wò 'ví te mí gbí muu lo maa, 'duù mì Gba-vò-i wúnò bà kaa ndá 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo mí gbí zàà, tacò bà ñò muu yo. Yo kẹ̀jì gí bà mbu jí bà mèèkè'i tí yo ta sili muu'bi. Káa yo 'ví tee njembí yo gbí ndá vò o tí nó mífí ye, à kpèti má bà ziki yo ká ziki; bìndi ye bà je 'v alá ñínó mbe cee lá nó jì yo gí.

11 « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèri-mì-Mbíri kù 'dè jì ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nò. Ndá mbe kpo muu vò i gí bà cì 'vìlì só w alá.» »

Có jì basìlì mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á gbí to Pèrègámùmù

12 «Cu wáràgà jì basìlì mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbí gbata Pèrègámùmù. 'Dè có jì yí máa, kòcò ye tí 'duù tí nó náa ndá tì ñja sizò mì wó só zì ká zì nó,

13 máa, «Ye ñò ñì gí, máa, wò kù 'vala gbí gbata tí nó náa Gba-vò-i gèè bè wó mí muu ndá 'duù me mbè gbí gí nò. Káa, ta ndá ña ñínò 'dáá gí, wò 'visì muu lo 'do tí yúcó lá. Kpèti ta o tí nó táánò náa à zì ta 'dakò tí nó tí Ándipàsì, mbe cì ta njembí wó gbaànjé muu ye mí gbí ñjì ro yo gbí gbata tí nó tí bàndò bà te jàlàmbà mì Gba-vò-i nó, wò jé 'boo ye lá.

14 « «Káa ndá có gbí muu ye gítí lo me mbè: Ndá 'bí 'duù mì lo ká kù ru a ndi kpokèjì mì 'dakò tí nó táánò ta rẹ̀ wó a Báláámù, náa yí tubà jì Báláki tí gbolò gba mì ndá 'duù Móbbù máa, yí volo ta muu ndá 'vii kòtí Ìziriyéli, máa ndú zò i-cí-ci náa à bàkà jì ndá sú mbíri, wàa ndú delè 'ví tẹ̀rì gbí bè kpá-sili sàkàmàà nò.

15 Ndá 'bí 'duù mì lo ká delè kù tè a i gí tàkò có mì 'dakò tí nó tí Nikòlávù nò.

16 'Visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo. Wò má 'visì muu lo 'do tí ndâ vò i mì lo lá, ye bà gí kpónó-kpónó gí bà gò ndâ 'duù tí nò ta njà sizò tí nó gbí nje ye nò.

17 « 'Duù ñinó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó 'ví 'di có mì Bèrì náa yí kú 'dè jì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri nò. Ye bà je i-zó-zò tí nó tí mánà náa Mbíri ngùù tí i-zó-zò jì 'duù ñinó mbe kpò muu ndâ vò i gí nò. Ye delè bà je ó duù náa à cu ngú rẹ̀ mítí , náa à 'di rẹ̀ tí nó káa 'duù tí nó náa ye bà je ó duù tí nó jì yí nò. »

Có jì basili mì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á gbí to Tiyàtirà

18 «Cu wáràgà jì basili mì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri gbí gbata Tiyàtirà. 'Dè có jì yí, máa, ñinó a kòcò ye tí 'Vii-mì-Mbíri, tí 'duù tí nó náa ñjì ɾo wó kú zii go ngba wu, bindi ndâ kpázà kò wó tí to kú tòngbaà go ngbàrà tà wu nó ká nò. Kòcò ye jì yí máa,

19 «Ye ñò ndâ nètè mì lo ni gí, ye ñò tó bà zè ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri mì lo ni gí. Ye ñò bà tee njembí lo mítí Mbíri ni gí, ye ñò bà koni ndâ 'duù mì lo ni gí, ye ñò ña kòndi bà zè njembí lo ni gí, ye delè ñò ni gí, máa, wò kpónó kú bàkà nètè tí kpoò ndii kpédélé ñinó sàà á kùro nò gí.

20 « 'Káa có mì ye ta wò kuu tí : Wò kú si niì tí nó tí Jèzabèlâ, mbe kú bàkà tí wó tí mbe 'dòkò có mì Mbíri, káa yí kú volo muu ndâ bòò mì ye ta bà ñibà bà tèrì gbí bè-kpâ-sili sàkàmàa, ta bà zò ndâ i ñinó náa à bàkà jì ndâ sú mbíri nò.

21 Ye je o jì Jèzabèlâ, máa, yí 'visì muu wó 'do tí ndâ ña vò kpokèjì bà 'vala ndò tí nó. Káa yí biya bà 'visì muu wó gí.

22 À má ènò, ye kpónó bà te 'bí ña gbolò nò'o mbe si yí 'ví dù tí si; bindi ndâ 'dakò tí nó 'dáá gí mbe zi ngbà ta yí nó bà dù gbí gbolò mbugo, sè káa ñinó ndú má 'visì muu ndú 'do tí ndâ vò i mì ndú gí.

23 Ye delè bà si ku 'ví ziki ndâ 'vii mì wó mbe tè gí tàkò có mì wó nó 'dáá gí, tacò wàa, ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri 'ví ñò tí ni ènó máa, ye a mbe ñò ndâ kóró-koro có gbí muu ndâ 'duù, ta ndâ có gbí njembí ndâ 'duù 'dáá gí. Ye delè a mbe ko mboo nètè mì ndâ 'duù 'dáá gí 'vii ta nètè mì ndú.

24 « 'Káa à má gítí sè yo tí ndâ 'duù ñinó gbí gbata Tiyàtirà mbe tè gí tàkò có mì Jèzabèlâ lá no, yo tí ndâ mbe tala có tí nó náa ndâ 'bí 'duù ni mítí a «Có kóó mì Gba-vò-i» nó lá nó, có mì ye ta yo wálá.

25 Káa, yo 'ví zèè kpokèjì mì yúco tí kpoò yee tí o bà gí ye.

26 Ye bàkà ndâ 'duù ñinó mbe zèè có mì ye kácá-kácá, mbe kú bàkà go có mì ye yee tí ndòngbú nó, tí ndâ mbe zogo ndâ ña ndâ 'duù me mbè.

27 Ye bà je wotí bà kpolo tí ndâ 'duù jì ndú go wotí tí nó náa Bu ye je jì ye nò. Mú-kóró-gba mì ndú bà dù a 'vókó lii. Ndú bà ki'viki ndâ mbe kpò có ta 'vókó lii tí nó go bà uuku gbí ndâ putú kàrà ñinó mbe baraka gí nó mì muu-kàrà.

28 Ye delè bà si ndú 'ví tòngbaà go bà tòngbaà mì dôngú.

29 « 'Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí náa Bèrì kú 'dè jì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri, nò. »

3

Có jì basili mì ndâ mbe kú kili ta rẹ̀ mì Bindi-Mbíri á gbí to Sàràdtsi

1 «Cu wáràgà ji basìli mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbì gbata Sàràdìsì. 'Dè có ji yí, máa, kòcò ye tí 'duù tí nó mbe kù zèè ndá bèrì vò-nje só, ta ndá yìi vò-nje só nó, éno máa, <Ye òndá nèté mì lo gí. Rẹ̀ lo kù wu go rẹ̀ wu 'duù, káa à duu wò gí, si bú lo mí sè.

2 Ziya 'do tí rì, wàa wò 'ví je wotí ji sé'í tí nó mbe dooko ta ku gí nó, tacó ye 'de nèté mì lo kùro Mbírì mì ye ta bà lẹ̀ ká tí .

3 À má ènò, kojo muu lo gítí có tí nó táánò náa à 'dè jì wò káa wó gù 'di gí nó, wàa wò 'ví 'visì muu lo 'do tí ndá vò i mì lo. Wò má ziya 'do tí rì lá, ye bà gí gítí lo go bà gí mbe ngbà, wò bà ò o bà yee ye tí lo wálá.

4 Kpèti ká ènò, sè gbí ndáá 'duù ònó mbe gbètèkè bongo mì ndú ta bètí lá nó ká kpòò kuu mì yo gbí gbata Sàràdìsì kà; ze bà ò nó ta ndú ta ó bongo tí ze, tacó ndú 'vii tí ndá mbe ò nó ta ye gí.

5 Ye bà yuu ó bongo ji 'duù ònó mbe kpò muu vò i gí nó, ye delè bà tojo rẹ̀ wó 'do gbí wáràgà mì ndá 'wálá wálá; ye bà 'dè yúcó ta rẹ̀ wó mí kùro Bu ye, ye delè bà 'dè yúcó ta rẹ̀ wó mí kùro ndá basìli mì Bu ye.

6 « <Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví sè tù wó gítí có tí nó náa Bèrì kù 'dè jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nò.> »

Có ji basìli mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbì to Fìlādélífìyà

7 «Cu wáràgà ji basìli mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbì gbata Fìlādélífìyà. 'Dè có ji yí, máa, ònó a kòcò ye tí 'duù tí nó náa Mbírì kaa yí mò gí mì wó tí Mbírì gí nó, tí cèe mbe 'dè yúcó, tí 'duù tí nó náa ndá i-'bá mì Dàvidé tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli 'dáá gí a i kpatù 'bì wó nó; ye má ùnje gítí i gí, mbe ndii muu có mì ye wálá, ye delè má biya i gí, mbe 'visì kòcò ye wálá. Kòcò ye jì yí éno máa,

8 <Ye òndá nèté mì lo gí. Ye kpónó da kẹ̀jì bà gí gí 'bá mì ye ngàkàa jì wò gí; 'bí 'duù mbe da kperè mítí kpokẹ̀jì tí nó wálá. Ye òndá ni gí máa, wotí mì lo me njí'dí, káa ta ndá ònó 'dáá gí, wò kù kpolo tí có mì ye, wò delè jé 'boo rẹ̀ ye lá.

9 Te mí gbí muu lo máa, à má gítí ndá 'duù tí nó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Gba-vò-i, tí ndá mbe 'vèrè tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndá yì lá a ndá Jùdèyà káa ndú me ndá Jùdèyà lá nó, ye bà bàkà ndú 'ví rì ta muungbó ndú ya gí bà zèè kò lo. Tacó wàa, ndú 'ví òndá ní éno máa, ye zè wò nìkì ma.

10 Ye bà kpolo tí lo gbí ònó mbugo tí nó kẹ̀jì gí bà tè ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí tacó bá òndá muu ndú nó, tacó wò kpolo tí có mì ye ta njembí lo gbaànjé.

11 Ye kẹ̀jì kpónó-kpónó; zèè káa jáá kpokẹ̀jì tí nó kpónó kò lo nó, tacó wàa, à 'ví ko ta mboo nèté mì lo jì wò.

12 Ye bà bàkà 'duù ònó mbe kpo muu vò i gí nó tí gba-'bá tí 'bá-Mbírì mì Mbírì mì ye ngbé. Ye bà cu rẹ̀ Mbírì mì ye ta rẹ̀ gbata mì Mbírì, tí ngú Jèrùzàlèmè tí nó bà gí 'do mì Mbírì á gbírì gí muu to tí nó nó mítí 'duù tí nó, ye delè bà cu ngú rẹ̀ ye mítí 'duù tí nó.

13 « <'Duù ònó ta tù bà 'di có kuu tí muu wó nó, si yí 'ví 'di có mì Bèrì náa yí kù 'de jì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì nò.> »

Có ji basìli mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á gbì to Làwòdésìyà

14 «Cu wáràgà ji basìli mì ndá mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì gbì gbata Làwòdésìyà. 'Dè có ji yí, máa, ònó a kòcò ye tí Go-i-tí-nò, tí 'duù tí nó ta

có mì wó ká gbaànjé, tí cèè yúcó, tí Ẹ̀ngbó ndá i tí nó náa M̀bírì suu ndú 'dáá gí nò, máa,

¹⁵ «Ye nò ndá nètè mì lo gí. C̀èrèrè nètè tí lo wálá, wò delè me gbà'dá ká lá. C̀èrèrè nètè kùtaá má tí lo wálá, wàa wò 'ví dù tí gbà'dá, à nìkì ma.

¹⁶ Káa c̀èrèrè nètè tí lo wálá, káa wò delè me gbà'dá ká lá. Wò a ɲa 'duù ɲìnó ta gbí òò lo gítí nètè ká máákà'i é̀nò, tacó é̀nò, ye bà mò wò 'do nje nètè mì ye gí.

¹⁷ Tacó wò kù wu gbí tí lo, máa wò a mbe da i, ndá i mì lo ma, wò 'deke tí lo lá. Káa wò nò nì lá máa, i gbí lo wálá, ta yè ɾo lo tí yè, tí mbe sù ɾo mbe kù nò ta só kùro M̀bírì.

¹⁸ À má é̀nò, ye kù kpo-gbì-tà-tù lo máa, wò sì dà'bì ɲìnó tí cèè dà'bì ta bètì gbí wálá nó 'do mì ye, tacó wàa wò 'ví dù tí tí mbe i. Wò delè 'ví sì ó b̀ngó 'do mì ye, tacó bà ɲùù ta só lo 'do tí nò, wàa wò 'ví sì yèè 'do mì ye á gítí ɾo lo, tacó wò 'ví zeke ta o.

¹⁹ « «Ye a mbe kù je muu ji ndá 'duù ɲìnó 'dáá gí náa ye zè ndú nìkì maa nò. À má é̀nò, 'visì muu lo 'do tí ndá vò i mì lo ta ɲembí lo gbaànjé.

²⁰ Sè tù lo! Ye kpónó kù ɾò t̀yò njekèjì, kù ku njekèjì. 'Duù ɲìnó mbe 'di kòcò ye, b̀ndi yí 'ví njaanga njekèjì ji ye nó, ye bà ɾì gí tà'i mì wò, b̀ndi ze bà zò i ta yí.

²¹ Ye bà je wotí bà kì tí pí jàlambà mì ye ji 'duù ɲìnó mbe kpò muu vò i gí nó, á go ɲìnó náa ye táánò kpò muu vò i gí, káa ze kpónó kù kì tí pí jàlambà mì Bu ye ta yí nò.

²² « «Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, si yí 'ví 'di có tí nó náa B̀rì kù 'dè ji ndá mbe kù kili ta ɾè mì B̀ndi-M̀bírì nò.» »

4

Jòvànì 'di kòcò ndá 'duù kù ùlù M̀bírì gbí ɾì

¹ Ye mà giì zeke'o gí yaà, ye giì nò njekèjì njaanga tí gbìrì, b̀ndi ye giì 'di kòcò 'duù tí nó náa ye 'di sàà kùro gí nó kù 'dè có ji ye ta gbí kòcò wó go gbí m̀ngò nó, máa, «Yèè ndi lo gàà gí yaà, wàa ye 'ví tubà ndá i tí nó kèjì gí bà bàkà tí á b̀ndi ɲìnó nó ji wò.»

²⁻³ Ngé b̀ndi bà 'di kòcò 'duù tí nó, B̀rì-mì-M̀bírì giì gí gí muu ye, b̀ndi ye giì nò jàlambà gbìrì ta 'duù ta gbìro wó kù t̀ngbaà go mee'i nó kù kì tí wó pí . Ye giì nò koge ta ndíwí wó bèè go 'do kpá nó jèlè tí wó 'dee jàlambà tí nó gí.

⁴ Ye giì nò ndá 'bí jàlambà zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò náa à paka ndú 'dee kpédélé ɲìnó gí, ta ndá kpo 'duù zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe yuu ndá ɲa-ɲà ó b̀ngó, ta ndá tàgíyà náa à bàkà 'do tí dà'bì ta ndi tí muu ndú, kù kì tí ndú pí ndá jàlambà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò.

⁵ Ye giì nò mù kù i 'do tí jàlambà tí nó gbí uù nò, ye delè giì 'di gbí bà bařaka i mì ngbàngbàrì 'do kà. Ye giì nò ndá kùpò vò-nje só ta wu kù zìi nje ndú tí ndá b̀ndi ndá b̀rì mì M̀bírì vò-nje só kùro jàlambà tí nó.

⁶ B̀ndi ye giì nò 'bí i go kàpá ta ɾo ngo gbí pù ngbařanga lánjì-lánjì-lánjì kùro jàlambà tí nó.

Ndá 'bí ɲa i nà'ò go ndá nò nó, ta ɾo ndú yè kùro ndú ta kapí ndú gí, giì paka 'dee jàlambà tí nó gbí uù nò gí.

⁷ Kpédélé i gbí òkò tí ndá i tí nó nà'ò nò go siingii nò, 'bí gii je a kózò tí dì mò'dú, bà ta'ò ñinó gii je a gbíro 'duù mítí wó, bà nà'ò ñinó gii je a kózò tí gààna mbe kú o gbí pípiri.

⁸ Gbèe i gbí òkò tí ndá i tí nó nà'ò mbe kú 'vala nò, kú a ndá mbí vô-nje gbaànjé, ta ndá ñi ro wó yè gbí ndá mbí wó nò 'dáá gí co sè, có tà'i. Nèté mí ndú a bà dù kú ùlù Mbíri too yé, ta ri, máa,
«Tó 'duù, Tó 'duù,

Mbe tí ze tí Mbíri mì ze tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí
a Tó 'duù. Yí táánò sàà kuu tí,
yí kpónó kuu tí, yí delè kèjì!»

⁹ Ta o tí nó nàa ndá i tí nó nà'ò go ndá nò nó má kú ùlù, ta ba te duù, ta bà 'dè ñikì maa ji 'duù tí nó mbe kú 'vala ká dúú bà ya tí mbe kú kí tí wó pí jàlambà nò,

¹⁰ ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe kú ki tí ndú pí ndá jàlambà tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe jèlè yí 'dee gí nó, kú oloko 'do pí ndá jàlambà mì ndú gí to kùro 'duù tí nó pí jàlambà mbe kú 'vala ká dúú bà ya tí nó, kú te duù mítí wó ta bà jaka ndá tàgíyà mì ndú 'do tí muu ndú kaa mí kùro wó kú 'deke ta tí ndú ji yí máa,

¹¹ «Ákoo Mbe tí ze tí Mbíri mì ze;

wò 'vii tí 'duù bà ùlù gí,
wò 'vii tí 'duù bà tègàrà wò gí,
wò 'vii tí 'duù bà je gba ji wò gí,
tacó a wò táánò ká suu ndá i 'dáá gí;
ndá i 'dáá gí kú dù 'do gbí có mì lo.»

5

Ndá wàràgà ta 'Vii-rómbo

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'dakò tí nó mbe ki tí wó pí jàlambà nó zèè wàràgà nàa à cu i co gbí, delè có kapí, nàa à nanaka nje ta sù tí ndá bàndò vô-nje só mí 'bì wó ñinó tí kù'bì.

² Ye delè gii ñò 'bí basili ta wotí tí wó kú 'vee 'vé ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «A 'dì ká 'vii tí mbe jaka ndá sù tí nó nàa à nanaka ta nje wàràgà tí nó nó gí, wàa yí 'ví 'deke?»

³ Káa gbèe 'bí 'duù mbe 'do gbíri, wàlà mbe 'do muu to tí nó, wàlà mbe 'do tà to tí nó, ta wotí bà njaanga nje wàràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò, wálá.

⁴ Bìndi ye gii wa tàro ye ngé ndo gí, tacó gbèe 'duù mbe 'vii tí mbe njaanga nje wàràgà tí nó tí wó wàa yí 'ví 'deke nò wálá.

⁵ Káa 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nò gii yì ye, máa, «Wa gbí lá. Nò nò; 'bí Siingii mbe 'do kótí Júdáa, tí 'vii-gù Dàvidè tí gbolò gba mì ndá Ìziriyéli, mbe kpò nje vò i gí nó, bà aaka ndá sù tí nó nàa à nanaka ta nje wàràgà tí nó tí ndá bàndò vô-nje só nó wàa yí 'ví 'deke wàràgà tí nó gí.»

⁶ Ye mà gii zeke'o gbí òkò tí ndá jàlambà ta ndá nò tí nó nà'ò nó, ta ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlambà 'dee gí nó, ye gii ñò 'Vii-rómbo kú rò tíyò gbí uù goólá à zi yí gí nó ta ndá 'de vô-nje só, gii je ndá ro vô-nje só tí muu wó; ndá ro tí nó vô-nje só tí muu wó nò a ndá bèri tí nó vô-nje só nàa yí tuu ndú cee muu to tí nó 'dáá gí nò.

⁷ 'Vii-rómbo giì ya gí kùro, bindi yí giì te wáràgà tí nó náa 'duù tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nó zèè mí 'bì wó ñjónó tí kù'bi nó.

⁸ 'Vii-rómbo mà giì te wáràgà tí nó gí, ndâ nò tí nó nà'ò ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gí nó, giì kucuku muungbó ndú 'dáá gí mí to kùro wó, ta ndâ kùndi, ta ndâ ká'i bà gbo ngúwu di náa à me 'do tí dâ'bi, tí ndâ i bà 'deke tí ndâ mbe kili ta ò mbi Bindi-Mbíri ji Mbíri, á 'bì ndú,

⁹ kú cè ta ngú cè máa,

«Wò 'vii tí mbe te wáràgà,
wàa wò 'ví aaka ndâ sù 'do nje gí nó gí,
tacó à waa táánò a mbelè lo

tí i bà sù muu ndâ ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí ji Mbíri.

¹⁰ Mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bòò-gba mì Mbíri gí,
mbelè lo bàkà ndâ 'duù tí ndâ bu-Mbíri mì Mbíri gí,
mbelè lo delè bà bàkà ndâ 'duù tí ndâ gba muu to tí nó gí.»

¹¹ Káa si ye kú zeke ndâ i tí nó, ye giì ñò ndâ basili me mbè go tùmèrè tí jèlè ndâ nò tí nó nà'ò, ta ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se jàlàmbà 'dee gbóó gí nó, ye giì 'di kòcò ndâ basili tí nó

¹² kú cè cè ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

«'Vii-rómbo tí nó náa áá táánò zi yí nó
'vii tí 'duù bà je gba, ta ndâ kpo-kpò i, ji yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà je bà 'di gbí-o, ta wotí, ji yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà te duù mítí wó gí,
yí 'vii tí 'duù bà ùlù yí gí,
yí 'vii tí 'duù bà tègàrà yí gí.»

¹³ Bindi ye giì 'di kòcò ndâ i mbe kú 'vala tà ngo 'dáá gí, ta ndâ i mbe kú 'vala gbíri, ta ndâ i mbe kú muu to tí nó 'dáá gí, ta ndâ i mbe kú 'vala tà to 'dáá gí kú 'dè có, máa, «Á ùlù 'duù tí nó mbe kú ki tí wó pí jàlàmbà nó, à delè 'ví ùlù 'Vii-rómbo, à te duù mítí ndú, à ùlù ndú á tí ndâ mbe to tí nó á kpòò ya tí !»

¹⁴ Bindi ndâ nò tí nó nà'ò nó giì 'dè có, máa, «Go-i-tí-nò.» Ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó giì kucuku muungbó ndú mí to, kú ùlù Mbíri.

6

Ndâ sù bà nanaka ta nje wáràgà

¹ Ye bà-i-nò giì ñò 'Vii-rómbo-mi-Mbíri aa kpédélé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó 'do tí gí. Bindi 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò mbe kú dù á kùro jàlàmbà nó giì tè'é ta gbí kòcò wó kú baraka to go i mi ngbàngbàri nó, máa, «Gì !»

² Ye mà giì zeke'o, ye giì ñò 'duù ta ganda 'bì wó pí ó jùwádì yee gí. Áá bà-i-nò giì te tàgíyà-gba mítí muu wó, bindi yí giì ya tí mbe kpò muu ndâ mbe kpò ndâ ndú.

³ 'Vii-rómbo mà giì ja 'bì sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó tí 'bì bàndò nó gí, ye káká'i giì 'di kòcò 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ nò tí nó nà'ò no kú tè'é, máa, «Gì !»

4 Ye mà giì zeke'o, ye giì nò 'duù pí 'bí jùwádi mbe bi ngbèè éno yee gi. Áá giì je njà sizò ji yí, bindi à giì je wotí bà nònòkò muu ndá 'duù, tacó wàa ndú 'ví ziki tí ndú gbí òkò tí ndú, ji yí.

5 'Viì-rómbo mà giì aaka bà ta'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gi, ye giì 'di kòcò bà ta'ò nò 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó ná'ò mbe kù rò tíyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé jí yaà máa, «Gi!» Ye bà-i-nò ngé giì nò 'duù zèè i bà 'vii i mí 'bi wó pí béé-bèè jùwádi yee gi.

6 Bindi ye giì 'di i go kòcò 'duù nó kù 'dè có gbí òkò tí ndá nó tí nó ná'ò nò, máa, «'Viì 'visí 'do tí gémè gbaànjé jí tàkò nèté mì gbèè ri, bindi wò 'ví 'vii 'visí 'do tí ngaa ta'ò jí tàkò nèté mì gbèè ri, káa wò 'ví gàà tí bàà lá, wo delè 'ví gàà tí nèbítí lá.»

7 'Viì-rómbo mà giì aa bà ná'ò sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gi, ye giì 'di kòcò bà ná'ò nò 'do gbí òkò tí ndá nó tí nó ná'ò mbe kù rò tíyò kùro jàlàmbà nó kù tè'é ta kòcò wó ngéé jí yaà, máa, «Gi!»

8 Ye mà giì zeke'o, ye giì nò 'bí tumbúzu jùwádi ta rè 'duù tí nó mbe kù o yí nó a Ku, ta Gùù mì ndá ku kù ru ndi wó; bindi áá giì njèè gbí to tí nó ná'ò, bindi áá giì je wotí bà ziki ndá 'duù gbí kaci gbaànjé ji ndú ta sizò, ta làngàwìrì, ta ndá tende ña nò'o, ta ndá gbù kàzà muu to tí nó.

9 'Viì-rómbo mà giì aa bà vò sù 'do nje wáràgà tí nó gi, ye giì nò ndá 'duù tí nó náa à ziki ndú tacó bà ma có mì Mbìrì, delè tacó bà zèè có mì Mbìrì ta njembí ndú gbaànjé nó, á bàndò ku-sòrò-Mbìrì á gbìrì.

10 Ndú giì 'deke tí ndú ji Mbìrì ta kòcò ndú ngéé jí yaà, máa, «Ákoo Gbolò Gba, tí Mbe tí ze, tí tó 'duù, delè tí mbe yúco, wó bà kèèndè có ku ze ta bà waa có mítí ndá 'duù tí nó muu to tí nó ta o ngàyi?»

11 Bindi áá giì njèè ndá nja-njà ó bòngó ji ndú, bindi à giì 'dè có ji ndú máa, ndú dù gàà njí'dí yee tí o tí nó náa à mà ziki sè ndá 'bí ka ndú mbe nèté, ta ndá ná'vindí ndú, cee kózó gi.

12 'Viì-rómbo mà giì aa bà vò-nje gbaànjé sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gi, to tí nó giì ngaka tí, tí cèè wò ña ñinò. Bindi ɾo ri giì bèè 'díkí-'díkí, ɾo pi giì bi go mbelè.

13 Ndá yii giì dù kù 'duku jí to 'do tàrì go bà 'dù ndo bàà ta mbiimbí.

14 Tàrì giì paɾaka tí go wáràgà, ndá kpo-kpò gú, ta ndá to mbe le ta gbí u ndá ngo giì yèè ndi ndú 'do tí ndá bàndò mì ndú 'dáá gi.

15 Bindi ye giì nò ndá kpo-kpò gba muu to tí nó, ta ndá kpo-kpò 'duù, ta ndá kùro gó, ta ndá mbe ndá kpo-kpò I, ta ndá mbe wotí, ndá i-zógó-zogo, ta ndá 'duù ñinò náa ndú me ndá i-zógó-zogo lá nó, 'dáá gi kù ngùù tí ndú ta ndi gbí ndá gùù, delè ta ndi gbí òkò ndá díí pí ndá kpo-kpò gú.

16 Ye giì 'di kòcò ndú kù 'dè có ji ndá kpo-kpò gú, máa «Yo 'va tí yo muu ze, wàa yo 'ví ngùù ze 'do tí 'duù tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó gi! Yo ngùù ze 'do tí kpo-tàkòcò mì 'Viì-rómbo dele gi,

17 tacó ri kpo-tàkòcò mì ndú wúnó co gi. Káa wotí bà ɾo tíyò kùro ndú tí 'di?»

7

Ndá Ìzìrìyèlì 144,000

1 Bindi ye giì nò ndá basìlì ná'ò: 'bí gbaànjé kù rò tíyò mò jí wàa, 'bí mò jí tàbú, 'bí mò jí ngbóngbó, bindi 'bí mò jí gbí'dè, kù rò bà pí pípìrì

'do tàkò ndá to tí nó nà'ò nó gí muu to tí nó, tacó wàa, gundiři 'ví pì to tí nó lá, gundiři 'ví pì kàpá lá, à delè 'ví pì ndá mù lá.

² Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bì basili kù gí 'do mò gí wàá, ta i bà da mbó mí Mbiri tí nó tí wu Mbiri nó 'bì wó, bindi yí gii tè'é tí ndá basili tí nó nà'ò náa Mbiri je wotí bà voloko gbí ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ngo, ji ndú nó ta kòcò wó ngéé gí yaà.

³ Yí gii 'dè có ji ndú máa, «Yo 'ví gàà ndá i muu to tí nó, ta ndá i tà ngo, ta ndá mù lá, yee tí o tí nó náa ze má ka mbó mì Mbiri mì ndoo mì tịro ndá bòò mì wó gí.»

⁴ Ye delè gii 'di kòcò wó kù 'deke muu ndá 'duù tí nó náa à 'ví ka mbó mì Mbiri mí tịro ndú nó; muu ndú 'dáá gí a ndá 'duù 144,000, 'do gbí òkò tí ña ndá İziriyéli muu 'bì-nje só 'dáá gí:

⁵ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Júdaà, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Rúbèni, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Gádi, 12,000,

⁶ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Àsèrè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Nàfitáli, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Mánásè, 12,000,

⁷ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Simiyónè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Lévi, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Ìsàkàrà, 12,000,

⁸ 'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Zèbùlùni, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Jùzépè, 12,000,

'do gbí òkò tí ndá 'duù gbí ña Bènjàminò, 12,000.

Ndá 'duù go tùmèrè

⁹ Ye mà gii zeke'o káká'i, ye gii ño ndá 'duù me mbè tí I bà 'déké-'deke lá 'do gbí ña ndá 'duù muu to tí nó tende-tende 'dáá gí, 'dáá ta ó bòngó tí ndú, kù rọ tìyó jara-jàràà kùro ndá jàlàmbà ta 'Vii-rómbo, 'dáá ta kpá-lígi á 'bì ndú,

¹⁰ kù tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà máa, «'Válá a i mì Mbiri mì ndoo á mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó! 'Válá a i mì 'Vii-rómbo!»

¹¹ Ye bà-i-nò gii ñò ndá basili 'dáá gí kù rọ tìyó jèlè ndá kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaànjé-nje nà'ò mbe se 'dee jàlàmbà nó, ta ndá nó tí nó nà'ò mbe kù rọ à kùro jàlàmbà nó gí. Ndá basili tí nó 'dáá gí gii kucuku muungbó ndú mí to kùro jàlàmbà, bindi ndú gii 'buku 'bì ndú mí gbıro ndú kù ulù Mbiri,

¹² máa, «Go-i-tí-nò! Bà ulù tí, ta bà tòngbaà, ta bà 'di gbí-o, ta bà 'dè niki maa, ta bà te duù míti, ta wotí, ta di tí, a ndá i mì Mbiri mì ndoo á kpòò ya tí ! Go-i-tí-nò.»

¹³ Bindi 'bí kpo 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaànjé-nje nà'ò nó gii 'vee ye máa, «Ndá 'duù tí nó mbe yuu cé-ce bòngó nó a ndá 'di? Káa ndú gí 'do kòtí 'di?»

¹⁴ Káa ye gii 'visi có ji kpo 'duù tí nó máa, «Wò ñò ndú ni gí, kpo 'duù.»

Káa yí gii 'visi có ji ye máa, «Ndá 'duù tí nó a ndá 'duù tí nó mbe 'vala 'do gbí ndá ña vò i tí nó náa a bàkà ta ndú nó. À ce ndá bòngó mì ndú nó a bà caka ndú ta mbelè 'Vii-rómbo.

¹⁵ Tacó é nò, ndú kpónó kuu kùro jàlàmbà, kù ùlù Mbírì too yé, ta ɾi, á ta'í 'bá-Mbírì; káa Mbírì tí nó mbe kù ki tí wó pí jàlàmbà nó bà kpolo tí ndú ta bà dù toko ta ndú.

¹⁶ Go káká'í bà ɾo gbí nji ndú wálá, go ngo káká'í ba dù á tàkòcò ndú wálá, ju ɾi delè káká'í bà doo ndú wálá.

¹⁷ Tacó 'Viì-rómbo, tí mbe kù ɾò tíyò gbú-gbu kùro jàlàmbà, bà dù tí mbe gbà ndú go mbe gbà ndá bee. Yí delè bà ko ndú ya tí gítí ndá bàndò tí nó náa ngo mbe kù je 'válá kù 'va 'do tí ndú nò. Mbírì delè bà kaa ngo-ɾo 'do tà ɾo ndú 'dáá gí gí.»

8

Bà vô-nje só sù bà nanaka ta nje wáràgà

¹ 'Viì-rómbo mà gii aa bà vô-nje só sù tí nó náa à nanaka ta nje wáràgà tí nó nó gí, o gii ɾe gbírì déé ta làmbu o ndi-ndi-ndi é nò.

² Ye bà-i-nò gii nò ndá basili vô-nje só náa à kaa ndá mòngò vô-nje só ji ndú kù ɾò tíyò kùro Mbírì.

³ Bìndi 'bí basili gbaànjé mbe zèè ká'í bà gbo ngúwu dì, náa à bàkà 'do tí dâ'bi mí 'bí wó, gii co kù ɾò tíyò ɾègbà ku-sòrò-Mbírì náa à bàkà 'do tí dâ'bi delè. Bìndi à gii sa dì túkà'í ji yí kù gbo , tacó wàa, ngúwu dì tí nó 'ví nònòkò tí gbí pípiɾi ta gbí kòcò bà 'deke tí ndá 'duù mì Mbírì 'dáá gí mí kùro jàlàmbà.

⁴ À dú ká a yúcó, gbí kòcò ndá 'duù mì Mbírì 'dáá gí náa ndú kù 'deke ta tí ndú ji Mbírì nò, toko ta ngúwu dì tí nó náa basili tí nó gbo mí gbí ku-sòrò-Mbírì nò, gii ya gí kùro Mbírì gí.

⁵ Basili tí nó gii aa njiiki wu 'do gbí ku-sòrò-Mbírì yè ká'í díí gí, yí gii va ta ká'í dì tí nó gí muu to tí nó; 'do bà-i-nò, mù gii dù kù i mélé-mèlè, mélé-mèlè, ngbàngbàri kù gii baɾaka i, wo ndá i kù gii me tí, bìndi to kù gii ngaka tí.

Ndá mòngò

⁶ Ye gii nò ndá basili tí nó vô-nje só 'dáá mbe zèè mòngò mí 'bí ndú nó 'viindi tí ndú 'dáá gítí gítí bà o ndá mòngò mì ndú gí.

⁷ Kpédélé basili mà gii o mòngò mì wó, ndá nji guɾu ta wu, nònòkò ta mbelè, gii 'bità bà nì 'do gbírì gí to; 'bí kaci to, ta kaci ndá mù gii doo ságálá gáá gí, ta ndá 've mbili mbe kù mí muu to tí nó delè gii doo 'dáá gí.

⁸ 'Bí basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí i go gbolò gú nó gii kèrè 'do gbírì ta wu kù zì tí 'vili-'vili, gii 'va tí bùdùù á tà kápá. Kè'bí ngo gbí pù gii 'visì tí tí mbelè,

⁹ ndá 'bí i mbe kù 'vala tà ngo gii mù gí, ndá 'bí gbà á ɾo ngo gii ki'viki gí.

¹⁰ Bà ta'ò basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí gbolò yii ta wu kù zì tí go wu nje kùpò nó gii kèrè 'do gbírì 'va tí tà ndá ngo gbí pù, ta tà ndá ngo muu ndá ngo á tí kaci to.

¹¹ ɾè yii tí nó à Réjóló bìndi ndá ngo gbí kaci to tí nó gii me juù go ɾéjóló. Ndá mbe nju ndá ngo tí nó me mbe gii mù gí.

¹² Bà nà'ò basili mà gii o mòngò mì wó, 'bí kaci ɾi, ta 'bí kaci pì gii ba gí, tí ndá 'bí yii delè gii baɾaka gí, ngba ɾi gii dù yee ká tí i go ɾi-'dè'o, bìndi ngba pì, ta ngba ndá yii ta bèbili gii dù yee ká tí i go o bá co dngú.

13 Ye má gii zeke'o, ye gii ñò gààna kù o co ngéé gbíri yaà kà; ye gii 'di kòcò wó kù wa gbí máa, «Vò i, vò i, vò i kèji gítí ndá mbe kù 'vala muu to tí nó ta o bà wa gbí mì ndá mòngò tí nó náa ndá basili tí nó ta'ò nó kpónó-kpónó kèji gí bà o nò.»

9

1 Bà vô basili má gii o mòngò mì wó, ye gii ñò yii tí nó mbe 'va tí to 'do gbíri nò, à je i bà njaanga nje guù tí nó ta ndòngbù tà wálá nó ji yí.

2 Yí má gii njaanga nje guù tí nó, ngúwu gii pì 'do gbí gí sè go ngúwu gbolò guù, tí ña ñinó náa ọ ọ gii 'di ta ngúwu gbí pípiri gí.

3 Ye má gii zeke'o, ye gii ñò ndá kòròngbò kù oloko gí to 'do gbí ngúwu tí nó. Sé gbí bà ọ 'duù mì ndá kòròngbò tí nó ká go sé sene.

4 Mbíri gii 'dè có ji ndú máa, ndú 'ví zò mbili lá, ndú 'ví zò ndá kpá-mú lá, ndú delè 'ví zò ñí mì ndá 'duù lá; ndú 'ví ya ká gítí ndá 'duù tí nó náa à ka mbó mì Mbíri mí ọro ndú lá nò;

5 máa ndú 'ví pèembí ndá 'duù ta sé tí ndú go sé sene nò ta pì vô, káa ndú 'ví zi ku lá.

6 Ndá 'duù tí nó bà pà ku gbí ndá pì tí nó kèji vô nò go bà pà mbátáá, wàa yí 'ví mii ndá yí gí, káa ndú bà 'de yí wálá; ndú bà wa bà mii ndú mì ku ta ngo-ọ ndú, káa ku bà ì ngèlè 'do tí ndú gí.

7 Ndá kòròngbò tí nó je a kózò tí ndá jùwádi mbe kù ù bà ya gí gbí gó, ta ndá i bà te mítí muu ndá gba náa à bakà 'do tí dá'bi tí muu ndú; gbíro ndú gii dù go gbíro ndá 'duù nò;

8 se muu ndú go se muu ndá ñi, bindi ñi tí ndú go ñi tí ndá siingii,

9 kélé gii dù gbí njembí ndú kpàngbàndàa, go kpá-lii tí nó náa ndá àsikéri kù yuu mí gbí njembí ndú ta o gó nò, wo gbí mbíri ndí gbí go wo tí ndá jùwádi mbe kù ja ndá àsikéri ya tí gí bà gó.

10 Ndá sili ndú go gbò sene; sé gbí bà na 'duù mì ndú tí kù bakà a pì vô.

11 Gbolò gba mì ndá kòròngbò tí nó a basili mbe kù dù gbí guù tí nó ta ndòngbù tà wálá nò. Rè wó ta có mì ndá Jùdéya a Àbàdóni, à ta có Ìgírìgí a Àpòliyonì, (gbí máa, Mbe voloko gbí i).

12 Bà kpédélé vô i kpónó cee gí, káa yo dù ká jé, ndá 'bí vô i sósò'ò kèji.

13 Bà vô-nje gbaànjé basili má gii o mòngò mì wó, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có 'do gbí ku-sòrò-Mbíri tí nó náa à bakà 'do tí dá'bi á kuro Mbíri nò

14 ji basili tí nó máa, «Njaanga wú 'do tí ndá basili tí nó nà'ò náa à ẹre ndú mí tàbè'dè gbolò ngo tí nó tí Yùfirètè nó gí.»

15 Bindi áa gii njaanga ndá basili tí nó nà'ò náa áa táánò zèè ndú kù ù ta ndòò, ta pì, ta ọ, ta o tí nó náa Mbíri ci nó gí bà ziki ndá 'duù me mbè muu to tí nó nó gí.

16 Ye gii 'di kòcò 'duù kù 'deke muu ndá àsikéri mbe kù nò ta jùwádi yee tí 200,000,000.

17 Ye gii ñò ndá jùwádi tí nó, ta ndá àsikéri tí nó mbe kù o ndú nó go ndá i gbí ri nò. Ndá àsikéri tí nó leke mí njembí ndú a ndá kpá-lii ta mbó gbí ndú ñónókò-ñònókò: bà ndá 'bí to tí ndú bí-bi, bà ndá 'bí go 'ví mbóló, bindi ndá 'bí go ngbù bàálùwá; muu ndá jùwádi tí nó go muu ndá siingii; wu, ta ngúwu, gii je mbúlùwu, kù co 'do gbí nje ndú.

18 Ñinó a wu, gii je ngúwu, gii je mbúlùwu, ndá i tí nó ta'ò mbe co 'do gbí nje ndá jùwádi tí nó nò gii mii ndá 'duù muu to tí nó tí vô.

¹⁹ Tacó wotí mì ndâ jùwádi a i gbí nje ndú, ta sili ndú; ndâ sili ndú go ndâ kpoo ta muu ká nje ndú, náa ndú kù bàkà ta sé'i míti ndâ 'duù.

²⁰ Sè ndâ 'duù tí nó muu to tí nó, náa ndâ i tí nò ta'ò nò ziki ndú lá nó a ndâ 'duù ñinó mbe dù zùkùù gítí có bà ùlù ndâ vo-vò bààcì, ta ndâ sú mbíri mì ndú náa ndú bàkà ta 'bì ndú 'do tí ndâ i go dâ'bi, ta ngbàrà, ta yù líi, ta díí, ta mú, mbe zeke'o lá, mbe 'di có lá, delè mbe nò nó lá nó, lá.

²¹ Ndú dù zùkùù gítí có bà zi ku mì ndú, ta có bà bàkà ndâ i-yeè mì ndú, ta bà bàkà bangbaya mì ndú, ta bà ngbà i mì ndú, lá.

10

'Bí basili ta lambu wáràgà á 'bì wó

¹ Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basili ta di ká gbí wó náa kùlù mù yiiga yí gí kù gí 'do gbíri, ta 'bí i kù tòngbaà tí muu wó zìni-zìni-zìni go ndívi koge, gbíro wó kù tòngbaà go ri, ndâ kò wó bi go wu.

² Yí zèè mí 'bì wó a lambu wáràgà náa à njaanga gí. Yí gii 'dò kò wó ñinó gbí kù'bì nó mí tà ngo, bìndi yí gii 'dò ñinó gbí gálì nó mí tí gú.

³ Yí mà gii tò kù ta gbí kòcò wó go gbí bà ɾengà mì siingii nó, ndâ ngbàngbàri tí nó vò-nje só nó gii 'dè kòcò gí tàkò kù mì wó nò.

⁴ Ye mà gii bàkà có bà cu kòcò ndâ ngbàngbàri tí nò mì gbí wáràgà, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ji ye 'do gbíri, maa, «Kpolo tí có tí nò náa ndâ ngbàngbàri tí nò vò-nje só 'dè nò tí có kóó mí gbí njembí lo. Cu mí gbí wáràgà lá.»

⁵ Ye mà gii zeke'o bìndi bà 'di kòcò 'duù tí nò, ye gii ñò basili tí nó mbe rò tìyò ta kò wó ñinó gbí kù'bì tà ngo nó, ta ñinó gbí gálì tí gú nó tù 'bì wó kù'bì gí yaà,

⁶ kù see ta tí wó ji Mbíri mbe suu gbíri, ta to, ta ndâ kpo-kpò ngo, ta ndâ i 'dáa gí, máa, «O kpónó cee gí!

⁷ Káa ta o tí nó náa bà vò-nje só basili bà o mòngò mì wó nó bà dù a o bà gí Mbíri gí bà bàkà go có kóó mì wó náa yí táánò 'dè ji ndâ bòò mì wó, tí ndâ mbe 'dòkò có mì wó tí Mbíri nò.»

⁸ Bìndi ye gii 'di kòcò 'duù tí nó mbe 'dè có ji ye 'do gbíri nó kù 'dè có ji ye káká'i máa, «Ya gí bà je wáràgà tí nò náa basili tí nò mbe 'dò 'bí kò wó mì tà ngo, bìndi 'bí mí tí gú nó, i gbí mí 'bì wó nò.»

⁹ Ye mà gii 'di có tí nò, ye gii ya gí mì basili tí nò, bìndi ye gii 'dè có ji yí máa yí je wáràgà tí nò ji ye. Káa yí gii 'visi có ji ye máa, «Je , wàa wò 'ví zò ; áá bà me líkí gbí nje lo go lí, káa áá bà me juù gbí yì lo.»

¹⁰ Ye bà-i-nò gii je wáràgà tí nò 'do 'bí basili tí nò, ye mà gii zò , à gii me líkí gbí nje ye go lí, káa ye mà gii mīri , à gii me juù gbí yì ye.

¹¹ Bìndi à gii 'dè có ji ye máa, «Wò 'ví ma có mì Mbíri káká'i gítí ndâ 'duù me mbè, ta ndâ ña ndâ 'duù me mbè, ta ndâ ña ndâ nje có, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nò.»

11

Ndâ mbe 'dè yúco sósò'ò

¹ À gii ki mbili mí 'bì ye, bìndi à gii tuu ta ye, máa, «Ya gí bà 'vii ta 'bá-Mbíri, ta gbí ku-sòrò-Mbíri, gii je ndâ 'duù tí nó mbe kù 'deke tí ndú ji Mbíri tà'i 'bá-Mbíri kà nó.

² Káa wò 'ví 'vii rùkàtìi sè lá, tacó à si ji ndá 'duù ònó mbe ò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbíri ni lá nó tí ònìndi ndú gí, tacó ndú bà dù kù da nó gbí gbata mì Mbíri ta pì zi 'duù-sò-nje só.

³ Káa ye kèjì gí bà je wotí ji ndá mbe 'dè yúco mì ye sósò'ò nó, wàa ndú 'ví yuu zì bòngó bà gee ku, kù ma ta có ji ndú ta ndá sili gbí ndá pì tí nó.»

⁴ Ndá mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nò a ndá mù-mbá tí nó sósò'ò, ta ndá kùpò tí nó sósò'ò ta wu kù zìi á nje ndú mbe kù rò tiyò kùro Mbe to tí nó nò.

⁵ À gbí nje ndú a wu mbe mìi ndá ku'di tí ndá mbe kù pèè ta bà bàkà vò i ta ndú, 'duù má bàkà vò i ta ndú, 'duù tí nó a kánjì ku.

⁶ Á tí ndú a wotí bà rò bà nì mù ta o tí nó náa ndú má kù ma có mì Mbíri nò, à delè tí ndú a wotí bà 'visì ngo tí mbelè, ta wotí bà te ndá vo-vò tende òa nji nò'o mítí ndá 'duù muu to tí nó ta o tí nó náa à má nìkì tí ndú gí.

⁷ Ndá mbe 'dè yúco tí nó sósò'ò nò má cee ta neté bà ma có mì ndú gí, kàzà tí nó mbe kù 'vala gbí giù tí nó ta ndòngbú tà wálá nó bà lu ta gó gití ndú, yí bà kpònje ndú gí, yí bà ziki ndú,

⁸ bìndi yí bà si ku ndú mítí kpokèjì gbí gbata tí nó náa áá táánò gbì Mbe tí ndú mítí njèèkpè mù gbí, náa ndá mbe kù 'dè-kòcò ta wotí mì Bèri kù nì mítí ta ndá 'bí o a Sòdómà, ta ndá 'bí o a Másiri nò.

⁹ Ndá tende òa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí bà biya ku ndú mí sè, ndú bà dù kù zeke ku ndú ta sili ta'ò kù ya gí gbí bà nà'ò sili.

¹⁰ Tàkòcò ndá 'duù muu to tí nó bà peteke gití có bà cì ndá mbe ma có mì Mbíri sósò'ò nò ta òa wálá. Ndá 'duù bà wunda ndá i-nambeè gbí òkò tí ndú ta líkì có bà cì ndú nò, tacó ndú táánò a sògo gbímbí ndá 'duù muu to tí nó.

¹¹ Káa bìndi ndá sili tí nó ta'ò mbe kù ya gí gbí bà nà'ò sili nò, Mbíri giì je wò ji ndú, bìndi ndú só giì a gí yaà kù nò nó. Gúku giì bàkà ndá mbe ònó ndú ngé ndii gí.

¹² Ndú giì 'di kòcò 'duù kù tè'é tí ndú ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do gbíri, máa, «Yo gí gí káá!» Ndú bà-i-nò giì njè nó gbí nji ro ndá ku'di tí ndú kù ya gí gbíri co gbí kùlù mù.

¹³ Ta o tí nó náa ndá mbe ma có mì Mbíri sósò'ò nò kù ya gí gbíri nò, to giì ngaka tí, tí vò òa ònó náa ndá 'bá giì ki'viki me mbè gbí gbata mì Mbíri. Bà ngaka tí mì to nó giì mìi ndá 'duù 7,000. Gúku giì bàkà sè ndá wu 'duù gbí gbata 'dáá gí ngé ndii gí, bìndi ndú giì ùlù Mbíri á gbíri.

¹⁴ Bà só vò i kpónó ndii gí, káa bà ta'ò vò i kpónó-kpónó kèjì.

Bà vô-nje só mòngò

¹⁵ Bà vô-nje só basìlì tí ndòngbú mà giì o mòngò mì wó, ye giì 'di kòcò ndá 'duù kù 'dè có ta kòcò ndú ngéé gí yaà gbíri, máa, «Gba tí to tí nó kpónó a ndá Mbe tí ndoo tí Mbíri ta Bìndi wó tí Mbíri; yí tí Mbíri bà dù tí gba ká kpòò ya tí.»

¹⁶ Bìndi ye giì ònó ndá kpo 'duù tí nó zi 'duù-gbaanjé-nje nà'ò mbe se ta jàlàmbà 'dee Mbíri gí nó kucuku muungbò ndú 'dáá mí to kùro Mbíri kù ùlù yí,

¹⁷ máa,
«Ze 'dè nìkì ma ji wò Mbe tí ze Mbíri,
tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí;
wò táánò sàa kuu tí,
wò delè kpónó kuu tí,

tacó wò kpónó le bèrè mì lo gí,
wò 'bità bà dù tí gba gí.

18 Ndá 'duù muu to tí nó táánò kú ba ta bà mbè wò gí,
káa rí kpo-tàkòcò mì lo kpónó co gí,
rì bà waa ngbàngà mì ndá ku;
ta rí bà ko mboo nèté mì ndá mbe ma có mì lo,
ta ndá tó 'duù mì lo,
ta ndá mbe tégàrà rè lo,
ndá kpo 'duù ta ndá 'vii;
ta rí bà mì ndá mbe mì ndá 'duù muu to tí nó co gí.»

19 Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii ò njekèjì 'bá-Mbíri á gbíri ngàà; ye delé gii ò gbùukuru tí nó náa, ndá díí tí nó náa à cu có gití bà toko nambeè mì Mbíri ta ndá 'duù míí ndú kú dù gbí nó kuu tà'i yaà kà; mù gii dù kú ì mélé-mélé, ngbàngbàri kú gii baraka i, to kú gii ngaka tí, bindi nji gūru kú gii di gí to 'do t̄ari.

12

Ndá 'bí nù ta 'bí ña gbù kàzà

1 'Bí gbolò i-serè náa ye gii ò mbe co mí gbíri a 'bí nù mbe gala rí tí bongo míí wó, ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí ndá yii muu'bi-nje só tí muu wó; yí gii 'dò ndá kò wó mí pí pí,

2 kú mélé-mélé ta gó-káyì.

3 'Bí gbolò i-serè káká'i náa ye gii ò mbe co mì gbíri a 'bí ña bí-bi gbù kàzà mbe je kózò tí kàzàngo, ta ndá muu wó vò-nje só ta ndá 'de wó muu'bi, ta ndá tàgíyà-gba vò-nje só tí ndá muu wó.

4 Gbù kàzà tí nó gii mèrèkè ndá yii ta sili wó 'do gbíri gí to cúú-cu-cù. Bindi yí gii rò tíyò kuro nì tí nó náa 'vii kú mì tí wó nó, tacó wàa à káa póó bà tè 'vii tí nó, yí 'ví zò yí ngé gí.

5 Nii tí nó gii jò a 'vii-'dakò náa yí bà dù tí mbe zogo ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí ta wotí. Káa à káa póó bà tè 'vii tí nó, áá gii ra yí 'do tí nawu wó ya tí ji Mbíri pí jàlàmbà mì wó gí.

6 Nii tí nó bà-i-nò gii fa ta ngelè bindi bà tè 'vii 'do tí wó ya gí gbí kángáá nga ngoò, gí bà dù tí bàndò náa Mbíri 'viindi sàà tacó wàa à 'ví kpolo tí wó míí ta sili 1,260 gí.

7 Ye mà gii zeke'o, ye gii ò gó tanga gbí òkò tí ndá basili mì Mikélè tí kuro ndá basili mì Mbíri, ta ndá basili mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gí.

8 Káa gó mà gii kpò ndá gbù kàzà tí nó ta ndá basili mì wó gbíri gí, bàndò bà dù ndú gbíri káká'i gii dù lá.

9 Bindi à gii 'va gbù kàzà tí nó, tí ká gùlù kpoo tí nó, Vò-'duù-tí-nò delé tí Mbe-wàtà, mbe kú eendi ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí nó 'do gbíri gí to. À mà gii 'va yí 'do gbíri gí to gí, à gii 'vaka ndá basili mì wó 'dáá gí gí tàkò wó.

10 Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà gbíri, máa, «Ndá 'válá, ta wotí, ta bà zèè to mì Mbíri mì ndoo, ta wotí bà zogo to mì Bindi Mbíri kpónó gí gí, tacó à 'va mbe kú kpi ngbàngà tí ndá ná'vindi ndoo, co gbí rí, co gbí bèbìlì waa lá, kuro Mbíri mì ndoo nó, mí to gí.

11 Ndá ná'vindi ndoo co gbí ò Mbe-wàtà ta wotí mì mbelè 'Vii-rómbo, delé 'do gbí bà ma yúco, ta bà ùnje mì ndú gítí ku.

¹² Ákoo gbíri, ta yo tí ndâ mbe kù 'vala gbíri, yo dù ta tàkòcò yo pétéké'i! Ákoo ndâ to ta ngo, vò i 'de yo ñindi yo gí, tacó Vò-'duù-tí-nò gí gítí yo ta kpo-tàkòcò gí, tacó yí ñò ni gí máa, sè o mì yí me njí'dí gí.»

¹³ Gbù kàzà tí nò mbe je kózò tí kàzàngo nò mà gii ñò ni gí máa à 'va yí 'do gbíri gí to gí, yí gii 'bità bà pà ba tí nawu 'vii-'dakò tí nó mbe fa ngèlè 'do tí wó ya gí gbi kángáá nga ngoò táánò nò.

¹⁴ Káa Mbíri gii wu ndâ kpo mbí sósò'ò go mbí gààna nó ji niù tí nò, bindi yí gii o 'do tí gùlù kpoò tí nó ya gí bàndò bà dù yí gbi kángáá nga ngoò wàa à 'ví kù kpolo tí wó ta ndoò ta'ò ta pì vò-nje gbaànjé pí, too o tí nò.

¹⁵ Káa gùlù kpoò tí nó gii ga ngo me gbolò go ngo gbí pù nó kù ì ngèlè gí tàkò niù tí nò, wàa ngo tí nó 'ví te niù tí nó gí.

¹⁶ Káa to gii koni niù tí nó, ta bà nju ngo tí nó náa gbù kàzà tí nó ga nò 'dáá gí.

¹⁷ Tàkòcò gbù kàzà tí nó bà-i-nò gii kpolo gítí niù tí nó, bindi yí gii tè sè ndâ 'bí 'vii mì niù tí nó ñinó mbe kù 'di có mì Mbíri, mbe kù 'de yúcó gítí Jèzù nó, ta gó.

¹⁸ Bindi yí gii rò tíyò pí nji ngoò tì kàpá.

13

Ndâ kàzà tí nó sósò'ò nò

¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bí kàzà kù co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só, ta ndâ 'de wó muu'bi, ta ndâ tàgíyá nje ndâ 'de wó, ta ndâ vò rẹ náa à cu gítí Mbíri míti ndâ muu wó.

² Kàzà tí nó náa ye ñò yí nò je a kózò tí mórò. Ndâ kpázà wó gii me kpo-kpò go kpázà bèlá, bindi nje wó go nje mbíngà. Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó bà-i-nò gii le bèrè-gba mì wó ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nò; yí gii kí yí mí pí jàlambà mì wó, bindi yí gii je wotí bà dù tí gba ji yí me gbolò.

³ Ye mà gí zeke'o, ye gii ñò 'bí ña gbolò 'bèè kà tí 'bí muu kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo ta ndâ muu wó vò-nje só nò, bindi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí gii kaa kù ru ndi kàzà tí nó ta nje ndú 'dèè gí.

⁴ Ndâ 'duù gii ùlù gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó tacó yí je gba ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó gí, bindi ndú gii ùlù kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nó máa, «A 'di ká bà 'vii tí wó ta yí! A 'di ká bà 'de wotí giti bà tè yí ta gó!»

⁵ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gii je wotí bà 'dè ndâ zu có gítí Mbíri ji kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nò, yí delè gii je wotí bà dù tí gba ta pì zi'duù-sò-nje só ji yí.

⁶ Kàzà tí nó mbe co 'do tà ngo nò bà-i-nò gii dù kù 'dè ndâ zu có gítí Mbíri, ta bàndò bà dù yí, ta ndâ mbe kù 'vala bàndò bà dù yí.

⁷ Gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó gii ùnje bà tè ndâ 'duù mì Mbíri ta gó, ta wotí bà tojo nje ndú ta to gbí gó, ji kàzà tí nó mbe co 'do tà nó. Yí delè gii bàkà yí tí gba mì ña ndâ 'duù gbaànjé-gbaànjé muu to tí nó 'dáá gí.

⁸ Bindi ndâ 'duù ñinó muu to tí nó 'dáá gí, náa áá táánò cu rẹ ndú kuro bà suu to tí nó mí gbí wáràgà 'v alá mì 'Vii-rómbo kuro bà zi yí, lá nó, bà ùlù gbù kàzà tí nó.

⁹ Tù bà 'di có má kuu tí muu 'duù, yí 'ví 'di có tí nó, máa,

¹⁰ «Á má bà zèè 'duù tí zà-za gó, yí 'ví ya tí zà-za gó,
'duù má kù zi ku ta sizò, à 'ví zì yí ta sizò» nò.

Njìnò a có jì ndá 'duù mì Mbirì mbe kù zèè njembí ndú, delè mbe kù tee njembí ndú mítí Mbirì ká nò.

¹¹ Ye má gii zeke'o, ye gii nò 'bí kàzà kù co gí sè 'do ta to, ta ndá 'de tí muu wó sósò'ò go ndá 'de 'viì-rómbo, káa yí kù wa gbí go i mì gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nó.

¹² Kàzà tí nó mbe co gí sè 'do tà to nò gii je wotí 'do mì kpédélé kàzà tí nó, kù bàkà ta gba cee to 'dáá gí, kù yòòngò ta ndá i mbe kù 'vala muu to tí nó, ta ndá 'duù, kù ùlù kpédélé kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nò.

¹³ Yí gii dù kù bàkà a ndú tí ndá kpo-kpò i-seṛè ta rẹ̀ mì kpédélé kàzà tí nó, à kpèti ká a bà tè'è tí wu 'do gbíri gí to, yí kù bàkà mí kuro ndá 'duù.

¹⁴ Yí gii dù kù bàkà ndá seṛè ta wotí bà bàkà ndá seṛè tí nó náa à je jì yí nò, kù ee ta ndi ndá 'duù cee to 'dáá gí mí kuro kpédélé kàzà tí nó. Yí delè kù 'dè có jì ndá 'duù máa, ndú bàkà 'bí i mbe je cè kózò tí kàzà tí nó náa à táánò da yí ta njà sizò tí muu wó káa yí cì lá nó, waa ndú 'ví ùlù .

¹⁵ Áá táánò je jì yí a wotí bà òlò woò 'valá mí gbí i tí nó mbe je cè kózò tí kàzà tí nó, ta wotí bà bàkà i tí nó 'ví 'dè có. Bindi i tí nó gii 'dè có jì ndá 'duù máa, 'duù njínò mbe biya bà ùlù yí gí nó, à 'ví waa tàkòcò wó gí.

¹⁶ Yí delè gii 'dè có jì ndá 'duù 'dáá gí: ndá 'viì ta ndá kpo 'duù, ndá mbe i, ta ndá mbe yê, ndá i-zógó-zogo ta ndá 'duù njínò náa ndú me ndá i-zógó-zogo lá nó máa, ndá 'duù 'dáá gí ka mbó mì yí mítí kù'bi mì ndú, káa ndú má ka mítí kù'bi mì ndú lá, ndú 'ví ka mì tiro ndú,

¹⁷ tacó waa, ndú 'ví mà ta ndá 'véle mì ndú, ndú delè 'ví sì ta i 'do mì ndá 'bí 'duù; gbí có tí nó éno máa, 'duù njínò ta mbó mì kàzà tí nó tí wó wálá nó mà 'véle lá, yí delè sì i á 'do mì ndá 'bí 'duù lá. Mbó tí nó a rẹ̀ kàzà tí nó, à delè a mbó mì wó, náa à kù nò yí ni tí .

¹⁸ Njìnò a nèté mì ndá mbe 'di gbí-o; 'duù njínò ta muu kuu tí wó nó bà 'di gbí mbó mì kàzà tí nó gí, tacó mbó tí nó a rẹ̀ 'duù. Mbó tí nó a 666.

14

'Viì-rómbo ta ndá 'duù mì wó

¹ Ye má gii zeke'o, ye gii nò 'Viì-rómbo kù rọ̀ tíyò pí gú Ziyóni ta ndá 'duù tí nó 144,000 náa à cu rẹ̀ ndú ta Bu wó mì tiro ndú nò.

² Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù go wo ngo tí cùù-cùù nó kù rengà go bà baṛaka i mì ngbàngbàri nó gí gbíri. Gbí kòcò i tí nó gii jìgì'dì tí gbí tù ye go gbí ndá kundi nó.

³ Ndá 'duù tí nó 144,000 rọ̀ tíyò tù gbíro ndú gítí jàlambà mì Mbirì, ta ndá nò tí nó nà'ò, ta ndá kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaanjé-nje nà'ò nó kù cè 'bí ọ̀ cè náa à ká a ndú tí ndá 'duù tí nó 144,000 náa Jézú 'vala ndú 'do muu to tí nó gí nó ká ni bà cè .

⁴ Ndá 'duù tí nó 144,000 nò a ndá 'duù tí nó táánò mbe gbètèkè tí ndú ta ndá nìi muu to tí nó lá, tí ndá ngbutu 'duù mbe ru ndi 'Viì-rómbo cee tí ndá bàndò 'dáá gí nò. 'Viì-rómbo táánò ọ̀ruka ndá 'duù tí nó 144,000 nò 'do gbí òkò tí sè ndá 'duù muu to tí nó, tacó waa ndú 'ví dù go ndá ngú i gbí njí nó tacó bà ci jì ndá yí tí 'Viì-rómbo ta Mbirì.

⁵ 'Bí 'duù jé mbe 'di 'véřè gbí nje ndá 'duù tí nò wálá, tacó vò i mì ndú gbaànjé wálá.

Ndá basili tí nó ta'ò nò

⁶ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili kù ba gbí pípiri ngéé yaà kà, kù ma banga ngú có ñinó mbe cee lá nó ji ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, gbí ndá ña ndá nje có muu to tí nó 'dáá gí, ta kòcò wó ngéé gí yaà,

⁷ máa, «Yo tégàrà Mbíři, yo ùlù yí tí gba, tacó o bà waa có gí gí, yo ùlù yí tí mbe suu ři ta to, ta ndá kàpá, ta ndá muu ndá ngo.»

⁸ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili 'vanda gí tàkò ñinó mbe kù ma banga ngú có nò, ye gii 'di kòcò wó kù 'dè có, máa, «À 'bu gí! Gbolò gbata tí nó tí Babilóniyá, náa bà sà ta ndá vò ñii kà kù sa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí go bà sa 'duù mì gó pe nó, 'bu gí!»

⁹ Ye mà gii zeke ndi o, ye gii ñò bà ta'ò basili gí tàkò ndá ñinó náa ye ñò ndú sósò'ò nò, bindi ye gii 'di kòcò wó kù 'dè có ngéé gí yaà, máa, «Ndá 'duù tí nó 'dáá gí mbe kù ùlù kàzà tí nó mbe gí 'do tà ngo, delè mbe kù ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tịro ndú, delè ta ndá 'duù ñinó ta mbó mì wó tí 'bì ndú nó,

¹⁰ bà 'di kpàtá kpo-tàkòcò mì Mbíři! Mbíři bà bàkà gbolò sé'i mítí ndú ta bà doo ndú ta wu kù kịři ñònòkò ta kpò-kpó-tè-lii mì kuro ndá basili ta ndá 'Viì-rómbo.

¹¹ Ngúwu wu bà bàkà sé'i mítí ndú nò bà te gí yaà ká dúú bà ya tí. Ndòngbú bà kònò sé'i mì ndá 'duù tí nò mbe kù ùlù kàzà tí nó, delè mbe kù ùlù cè kózò tí wó, ta mbó mì wó tí dii ndú nó bà dù wálá.»

¹² Ñinó a o bà zèè njembí ndá 'duù mì Mbíři mbe kù kpolo tí ndá có mì Mbíři, delè mbe kù tee njembí ndú mítí Jézu.

¹³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gbíři, máa, «Cu kòcò ye nó mí to: Ndá mbe cì ta řè mì Mbe tí ndoo, 'do tí kpónó kù ya gí kuro, a ndá mbe tó pá. Kòcò Bèři máa, «Pá ndú ñiki ngé ndii gí.» Ndú kpónó tèwo ndú 'do tí bà ka wu'o gí, tacó mboo tàkò ndá tó nètè mì ndú kò tàkò ndú gí.»

Bà kili ndá i á 'do gbí ndá nji muu to tí nó

¹⁴ Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii ñò cé-ce kùlù mù, bindi ye gii ñò 'bí 'duù jé go 'Viì-mì-'Dakò nò, kù kì tí wó to ta tàgíyà-gba náa à bàkà 'do tí dá'bi tí muu wó, bindi yí gii zèè zí sizò mí 'bì wó gbí cé-ce kùlù mù tí nó.

¹⁵ Ye bà-i-nò gii ñò 'bí basili co 'do tà'i 'bá-Mbíři kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà ji 'duù tí nó mbe kù kì tí wó pí cé-ce kùlù mù nò, máa, «O bà kili ndá i 'do gbí nji kpónó gí gí, ya ta sizò mì lo nò gí bà kili ndá i 'do gbí nji, tacó ndá i gbí ndá nji muu to tí nó yù cee gí.»

¹⁶ Tacó énd, 'duù tí nó mbe kù kì tí wó pí cé-ce kùlù mù nò gii kili ndá i 'do gbí ndá nji muu to tí nó 'dáá gí ta sizò mì wó.

¹⁷ Ye mà gii zeke'o bindi ñinò, ye gii ñò 'bí basili káká'i co 'do tà'i 'bá-Mbíři á gbíři ta zí sizò 'bì wó.

¹⁸ Bindi ye gii ñò basili tí nó ta wotí bà mii ndá i muu to tí nó ta wu tí wó nó co 'do bàndò ku-sòřò-Mbíři, kù 'dè có ji ñinó ta zí sizò 'bì wó nó, máa, «Ya ta sizò mì lo nò gí bà waaka ndá ři nèbítì tí nó mbe ři jù'ù-bù-jù'ù, jù'ù-jù'ù, muu to nó gí, tacó ndá ři nèbítì muu to yù 'dáá gí gí.»

¹⁹ Basili tí nó bà-i-nò gii co gí to, bindi yí gii waaka ndá yù nèbítì muu to tí nó go có mì ka wó nò 'dáá gí, bindi yí gii kaa ndú 'dáá gí mí gbí gbolò guù bà pee nèbítì kpo-tàkòcò mì Mbíři náa à duu mí sé 'do gbí gbata.

20 À mà gii 'dò ndá yú nèbítí tí nò, mbelè gii ba pàrú go pù ngo nó ta yendi dí dè lá; náa à kpétí káa 'bí ña nò mbe me gbolò go ájí nó má kú dí gí tito, à wà yí ngéé tàkòcò wó.

15

Ndá basili ta ndá kpo-tàkòcò mì Mbíri 'bí ndú

1 Ye mà gii zeke'o gí yaà, ye gii ñò ndá 'bí ña i serè gbíri náa nje ye gii 'dèè gítí ndú gí: Ndá basili vò-nje só, náa Mbíri tuu ndú ta ndá ña i vò-nje só mbe pèè mbí ndá 'duù gítí ndá 'duù muu to tí nó, tí ndòngbú kpo-tàkòcò mì wó tí Mbíri.

2 Ye gii ñò 'bí i go kàpá ta ɾo ngo gbí pù ñònòkò ta wu ngbáràngà'i nò. Ye delè gii ñò ndá 'duù tí nó mbe kpò nje vò kàzà tí nó gí, mbe ùlù cè kózó tí wó lá, delè mbe si mbó ɾè wó tí có lá nó, kú ɾò tìyò seè kàpá tí nó ta ndá kúndi náa Mbíri je ji ndú 'bí ndú;

3 náa ndú kú gbí ta cè kú be ta ɾè Mòze tí bòò mì Mbíri, delè kú be ta ɾè 'Vii-rómbo, máa,

«Ndá i mì lo náa wò bàkà ndú a ndá kpo-kpò i, ta banga tí ndú,

Mbe tí ze tí Mbíri tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí!

Wò a 'duù jáá, ta ndá có mì lo a ndá yúcó!

Wò a gbolò gba mì ndá 'duù muu to tí nó!

4 ɾè mbe te duù míti lo lá a 'di, Mbe tí ze?

ɾe mbe tégàrà ɾè lo lá a 'di?

Tacó à káa wò gbaànjé ká mò tí lo 'do gbí ndá vò i gí.

Ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí kèji gí bà ùlù wò,

tacó wò túbà bà waa có mì lo gí sè gí.»

5 Ye mà gii zeke'o bindi bà ñò ndá basili tí nó mbe kú cè cè nò, ye gii ñò njekèji 'bá-Mbíri á gbíri ngàà. Ye mà gii zeke'o ngéé gí bàndò bà dù Mbíri tà'i ká,

6 ye gii ñò ndá basili tí nó vò-nje só náa Mbíri tuu ndú ta ndá ñi nò'o vò-nje só nó kú có gí sè 'do tà'i 'bá-Mbíri. Ndú yuu míti ndú a cèè ndá cè-ce bongo mbe kú tòngbaa, bindi ndú gii eɾe dá'bi mí gbímbí ndú.

7 Bindi ye gii ñò 'bí nó gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá nò tí nó nà'ò mbe kú dù á ɾègbà jalàmbà mì Mbíri nó, kú njèè ndá 'visí vò-nje só náa à bàkà ndú 'do tí dá'bi, yeke ta kpo-tàkòcò mì Mbíri tí nó mbe kú 'vala ká dúú bà ya tí nó, ji ndá basili tí nó vò-nje só nò.

8 Ngúwu ngba Mbíri ta ngúwu woti tí wó gii yè tà'i 'bá-Mbíri tí ña ñinó náa woti bà ɾi gí tà'i gii dù tí 'bí 'duù gbaànjé wálá, yee tí o tí nó náa ndòngbú basili yee ñi nò'o 'do gbí 'visí mì wó gí to gí.

16

Ndá 'visí kpo-tàkòcò mì Mbíri

1 Ye bà-i-nò gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà 'do ta 'bá-Mbíri ji ndá basili tí nó vò-nje só mbe zèè ndá 'visí ndá ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri mí 'bí ndú nó máa, «Yo ya gí bà va ndá ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri nó mí muu to.»

2 Ye mà gii zeke'o bindi bà 'di kòcò 'duù tí nó, ye gii ñò 'bí basili gbaànjé va ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó gí muu to. Ndá ñi kpo-tàkòcò mì Mbíri náa basili tí nó va 'do gbíri gí muu to tí nó nò gii daaka ndá vo-vò kà ta sé gbí ndú ngé ndii gí ta ndi tí ndá 'duù tí nó mbe ka mbó

mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó mí tí ndú, delè mbe kù ùlù cè kózò tí wó nò.

3 Bà só basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó gí tà kápá, ọ ngo gbí pù gii 'visí tí tí mbelè go mbelè ku 'duù nò, bindi ndá i mbe kù 'vala tà kápá tí nò gii mì lée gí.

4 Bà ta'ò basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó mí tà ndá ngo gbí pù, delè mí tà ngo tí ndá to tí nó náa ngo kù 'va tí ndú nò, ndá ngo tí nò 'dáá gí gii 'visí tí tí mbelè.

5 Bindi ye gii 'di kòcò basili tí nò kù 'dè có máa, «Wò waa ndá có mì lo nò dú, wò kpónó kuu tí, wò delè sàà ká kuu, ákoo Tó 'duù mì Mbíri.

6 Tacó ndá vò 'duù mì ndá tó 'duù mì Mbíri ta ndá mbe ma có mì Mbíri gí. Tacó éno, wò gii waa có mí tí ndú ta bà je mbelè jì ndú, waa ndú 'ví njù. Njìnò a i mbe 'vii ta ndú ká nò.»

7 Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bàndò ku-sòrò-Mbíri, máa, «Iyoo, Mbe tí ye Mbíri, tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí, wò a mbe yúcó, ndá wáá-waa có mì lo 'dáá gí delè ká dú.»

8 Bà nà'ò basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó gí ọ ọ, Mbíri gii si ọ kù doo ndá 'duù.

9 Gó wu ọ má gii doo ndá 'duù, ndú gii be Mbíri tí mbe je gó mí gbí ọ. Ndú 'visí muu ndú 'do tí ndá vò i mì ndú gítí bà ùlù Mbíri lá.

10 Bà vò basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó mí pí jálàmbà mì kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, o gii 'di gí, ndá 'duù gii dù kù zò gbí tí ndú gbí 'dí'di'ò,

11 kù be Mbíri tí nó gbíri nó tacó ndá sé'i, ta ndá kà tí nó tí ndú nò; ndú 'visí muu ndú 'do tí ndá bà ndá vò i mì ndú lá.

12 Bà vò-nje gbaànjé basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó gí tà gbolò ngo tí nó tí Yùfirètè nó, ngo gii noo 'do gbí pù tó'dó gí, tacó bà 'viindi kpokèjì tacó tí ndá kpo-kpò gba mbe gí 'do mò gí wáá.

13 Bindi ye gii nò ndá 'bí ọ vo-vò lílì ta'ò, ta cè tí ndú go cè tí ndá lú nò: 'bí gbaànjé kù co 'do gbí nje gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo nò, 'bí kù co 'do gbí nje kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nò, bindi 'bí 'do gbí nje 'bí sù mbe 'dòkò có mì Mbíri.

14 Nètè mì ndá vo-vò lílì tí nó a bà bàkà ndá seṣè ta bà ya ta muu to kù kili ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí mí tí gbèè bàndò kù ù ta ndi o bà tè Mbe tí ndoo ta gó ta o bà co ọ gbolò o mì Mbíri tí mbe bàkà ndá i 'dáá gí.

15 («Yo kpolo tí yo máa ye wúnò bà gbaaka yo go bà gbaaka 'duù mì mbe ngbà; káa 'duù njìnò mbe dù tí z'ò kù kpolo tí ndá bòngò mì wó, tacó wáa ye má yee gbìrìngì gí, yí 'ví bàkà i-nò kù nó ta só kùrò ndá 'duù 'dáá gí lá nó, a mbe tó pá.»)

16 Ndá vo-vò lílì tí nó ta'ò nò kili ndá kpo-kpò gba kù ù ta ndi bà co ọ bà tè Mbíri ta gó nó mí tí 'bí bàndò náa à kù nì mí tí gbí nje có Ìbìràyò a Àmàràgèdóni.

17 Bà vò-nje só basili má gii va ndá nji kpo-tàkòcò mì Mbíri 'do gbí 'visí mì wó gí gbí pípiṛi, ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có gí bàndò bà dù Mbíri á tà'i 'bá-Mbíri á gbíri máa, «À cee gí.»

¹⁸ Mù bà-i-nò giù dù kù ì mèlé-mèlè, mèlé-mèlè, ngbàngbàrì kù giù bařaka , to kù giù ngaka tí ta wotí tí , tí ña ñinó náa à jé sàà bàkà tí kùro lá.

¹⁹ Gbolò gbata tí nò giù njèè gbí tí ta'ò, ndá kpo-kpò gbata mì ndá 'duù muu to tí nó giù 'bu lèè gí. Bindi Mbíri giù yù gázà ngbóó jì ndá 'duù gbí gbolò gbata tí nó tí Babilóniyà nò.

²⁰ Bindi ngo giù ò yiiga muu ndá to tí nó mbe le ta ndi gbí u ndá ngo nó yilííí gí. À káká'í giù nò muu ndá nja-njà gú lá.

²¹ Kpo-kpò ñjì gurú giù ñi ndá 'duù tí vò ña ñinó náa ndú giù dù kù see Mbíri tacó ña seřè ñjì gurú tí nó mbe ñi ndú nò.

17

'Bí niù tí vò mbe kili ndá 'dakò náa tàwo wó a tà

¹ 'Bí basili gbaanjé 'do gbí òkò tí ndá basili tí nó vò-nje só mbe zèè ndá 'visí ñjì kpo-tàkòcò mì Mbíri vò-nje só nó giù gí gí mì ye, bindi yí giù tè'é tí ye éno máa, «Gì, wàa ye 'ví tubà bà waa có mì Mbíri mití niù tí nó tí mbe kili ndá 'dakò cúu-cu-cù nó jì wò. Niù tí nó mbe kù kì tí wó muu ndá ngo,

² náa ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí zingbà ta yí gí, náa ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí sa ta bà dù ta yí go bà sa ta pe nó gí.»

³ Basili tí nó bà-i-nò giù te ye ta wotí mì Bèri ya tí gí gbí kángáá nga ngòò. Bindi ye giù nò 'bí niù kù o 'bí ña nò mbe bí-bi ta ndá muu wó vò-nje só, ta ndá 'de wó muu'bi, náa à cu ndá ngò gítí Mbíri cee tí wó 'dáá gí.

⁴ Niù tí nó giù zaa ta ndá 'bí ña bongo mbe bí ngbòò éno, yí giù dù jè'bèè gbí dá'bi, ta ndá kpo-kpò i-banga yè tí wó gí. Yí giù zèè 'visí náa à bàkà 'do tí dá'bi yè ta ndá i-zuù mì wó mbe 'vii řo 'bá lá náa yí kili 'do gbí nètè bà kili ndá 'dakò tí nó mí 'bi wó.

⁵ Bindi à giù cu 'bí ña rè náa bà 'di gbí kpo ndá 'duù gí mí tìro wó, máa, «Babilóniyà tí gbolò gbata, tí nawu ndá vo-vò niù, ta ndá i ñinó 'dáá gí mbe 'vii rè řo ndá 'duù muu to tí nó lá.»

⁶ Bindi ye giù nò niù tí nó kù sa ta mbelè ndá tí 'duù mì Mbíri, delè ta mbelè ndá 'duù tí nó náa à ziki ndú muu có bà 'dè yúcó gítí Jézù nò.

Ye mã giù nò niù tí nó, nje ye giù 'dèè gí.

⁷ Káa basili tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngòò nó giù 'vee ye, máa, «Nje lo 'dèè tacó yè? Ye bà 'dè gbí có kóó mì ndá niù tí nó, ta kàzà tí nó ta ndá muu wo vò-nje só, ta ndá 'de wo muu'bi, mbe kù te yí nó, jì wò:

⁸ Nò tí nó náa wò nò yí nó, táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì gí bà lu'vu gí sè 'do gbí guù tí nó ta ndongbú tà wálá nó gítí bándò bà ngbù yí, bindi nje ndá 'duù tí nó náa àá táánò cu rè ndú mí gbí wáràgà 'válá kùro bà suu to tí nó lá nó kèjì gí bà 'dèè ta bà nò kàzà tí nó gí, tacó yí táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá, káa yí kèjì.

⁹ «A ndá mbe 'di gbí-o ta ndá 'duù ñinó ta muu tí ndú nó ká bà 'di gbí ñinó: Ndá muu tí nó vò-nje só nó a ndá gú tí nó vò-nje só náa niù tí nó kù kì tí nó pí ndú nò.

¹⁰ Ndú delè a ndá kpo-kpò gba tí nó vò-nje só, náa ndá 'duù vò 'do gbí òkò tí ndú kpónó a ndá ku, gbaanjé kpónó kuu gbí gba, káa 'bí ñinó káká'í nó gí tí gba kálásè, káa à wúnò má le bèrè jì yí, yí bà dù gbí gba ká ta làmbu o.

¹¹ À má gítí kàzà tí nó náa yí táánò sàà kuu tí , káa yí kpónó wálá nó, yí a bà vò-nje ta'ò 'duù mì ndá kpo-kpò gba tí nó vò-nje só nò, káa yí kú ya a i gítí bàndò bà ngbù yí.

¹² «Káa ndá 'de tí nó muu'bi náa wò nò nò, ndú a ndá kpo-kpò gba muu'bi, náa à le bèrè jì ndú kálásè, káa ndú bà tù ká tù mí pí jàlàmbà ta ndá kàzà tí nò.

¹³ Ndá kpo-kpò gba tí nó muu'bi nò toko có mì ndú gbaànjé, bindi ndú gii kaa gba mì ndú jì kàzà tí nò.

¹⁴ Ndú kèjì gí bà tè 'Vii-rómbo ta gó, káa 'Vii-rómbo bà co gbí nò ndú gí, tacó yí a Mbe-tí-ndá-mbe-tí-ndá-'duù, yí delè a Gba-mì-ndá-kpo-kpò-gba, náa à kú nì mí tí ndá 'duù mì wó a ndá 'duù tí nó náa Mbíri tè'é tí ndú, yí gii cu 'bì wó mí tí ndú gí, mbe kú 'di có mì wó ta njembí ndú gbaànjé.»

¹⁵ Basili tí nó mbe te ye ya tí gí gbí kángáá nga ngoò nó gii 'dè có jì ye, máa, «Ndá ngo tí nó náa wò nò nò nò nò kú kú tí wó muu ndú nò a ndá tende ña ndá 'duù mbe kú 'dè ndá ña ndá tende ña nje có muu to tí nò.

¹⁶ Bindi ndá 'de tí nó muu'bi náa wó nò ndú nò, gii je kàzà tí nò, kèjì gí bà sogo nù tí nó tí vò mbe kili ndá 'dakò nò, ndú kèjì gí bà mèèkè'ì tí wó, ndú bà jaka ndá bòngò 'do tí wó gí, si yí ta só, ndú bà yaka gbí wó go i mì ndá kàzà, ndú bà doo yí ta wu,

¹⁷ tacó a Mbíri ká cu mí gbí njembí ndú máa ndú toko có mì ndú gbaànjé, wàa ndú 'ví leke ndá bèrè mì ndú jì kàzà tí nó yee tí o tí nó náa ndá i 'dáá gí baká tí go có mì Mbíri gí.

¹⁸ Káa nù tí nó náa wò nò yí nò a gbolò gbata tí nó mbe gèè bè wó mí muu ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí nò.»

18

Bà 'bu Bàbilóniyà

¹ Ye má gii zeke'o bindi bà nò ndá i tí nó gbí kángáá nga ngoò nó, ye gii ñò 'bí basili ta di ká gbí wó kú gí ta woti ká tí wó 'do gbíri gí muu to tí nò. Ngba wó gii ngbaranga to cee muu to 'dáá gí.

² Yí gii 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa,
«À 'bu gí, gbolò gbata tí nó tí Bàbilóniyà nó 'bu gí.

À 'visi tí, tí bàndò bà dù ndá vo-vò bààci gí,
à 'visi tí, tí zàà mì ndá vo-vò lili 'dáá gí gí,
à 'visi tí, tí zàà mì ndá ña ndá vo-vò nuu
ñinó náa ndá 'duù kú sogo ndú nó 'dáá gí gí;

³ tacó ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí
táánò nju pe gbí ndá i-gilini mì wó ta go ndú tí wó nò gí,
ndá kpo-kpò gba muu to tí nó 'dáá gí
zingbà ta yí gí,
ndá mbe mà 'velè muu to tí nó 'dáá gí
gí tí ndá mbe kpo-kpò i 'do gbí ndá kpo-kpò i mì wó.»

⁴ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do gbíri, máa,

«Yo co gí sè 'do gbí wó gí, ndá 'duù mì ye!

Yo yuu tí yo mí gbí ndá vò i mì wó lá,

tacó yo bà gbo gbí ndá i tí nó mbe kú pèè mbí wó nò ta ndú;

⁵ tacó pí ndá vò i mì wó kùro Mbíri a pí,
káa mbí Mbíri 'va tí ndá vò i mì wó gí.

6 Yo bàkà ta yí ká a ɲa i tí nó náa yí táánò bàkà ta yo nô,
 yo ko mboo ndá i mì wó náa yí táánò bàkà ji yo nó ji yí ta bà só,
 yo ɲònòkò pe mbe me gó ndii ɲindi wó gí ta bà sósò'ò ji yí
 mí gbí 'visí tí nó náa yí táánò cu ta pe á ji yo nô.

7 Yí táánò kù dùlù tí wó, yí táánò gbí dà,
 à má ènò, bàkà gbolò sé'i mítí wó,
 te ngo ɾo mí tà ɾo wó.

Yí táánò kù koɾo có máa,
 <Ye a gba niì, ye pí jàlàmbà,
 ye me nawù ku lá,
 ye jé gítí bà wa gbí wálá.>

8 Tacó ènò, ndá nò'o mì wó gí 'dáá gbí gbèe ɾi;
 ndá vo-vò sé'i, ta bà wa gbí, ta làngawírí,
 bindi àá kèjì gí bà doo yí ta wu,
 tacó a wotí ká tí Mbe tí ndoo Mbírí
 tí mbe kù waa có mítí wó.»

9 Káa ndá kpo-kpò gba tí nó muu to tí nó táánò mbe zingbà ta niì tí nò,
 delè mbe gbo gbí bà dù ta yí gbí dà mì wó gí nó, kèjì gí bà wa gbí ta bà tò
 kù ta o bà ɲò ngúwu bà doo yí nò,

10 ndú bà ɾò janga-jàngá gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì niì tí nò, kù 'deke
 tí ndú máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata,
 wò tí Babilóniyá tí gbolò gbata!

À gálà nó a bà waa có mítí lo ká nó!»

11 Ndá mbe mà 'velè muu to tí nó bà wa yí ta ngo ɾo ndú,

12 tacó mbe si 'velè ndá dà'bi, ta ndá fádà, ta ndá kpo-kpò i-banga náa
 à bàkà 'do tí ndá káráwá mì ndú káká'i wálá; mbe si 'velè ndá banga ó
 bòngò náa à bàkà 'do tí wú zéngé, ta ndá mbùlà-mbùlà, ta ndá bí-bi ɲalí
 mì ndú káká'i wálá; mbe si 'velè ndá banga pó kù mù, ta ndá i-banga náa
 à bàkà 'do tí ti ya, ta ndá ɲinó náa à bàkà 'do tí ndá mù nó káká'i wálá;
 mbe si ndá tende ɲa liì, ta ndá banga duù mì ndú káká'i wálá;

13 ndá banga pó i bà ɾò yá, ta ndá di, ta ndá banga pó bàà, ndá pe, ndá
 bàà bà zó-zò, ndá njú kò, ta ndá i kó-ko, ndá àràbíyà bà ja i, ndá i-zógó-
 zogo — ndá lilí ndá 'duù — mì ndú káká'i wálá. Ndú bà dù kù 'deke tí
 ndú gítí gbata tí nó máa,

14 «Ndá banga i tí nó táánò ta go ndú tí lo á ngé ndii gí nó

kaa 'do tí lo ya gí,
 ndá i-cikití, ta ndá kpo-kpò i mì lo,
 ta bà tòngbaà mì lo táánò nó,
 gíríki 'do tí lo gí,
 wò káká'i bà 'de ndi ndú wálá!»

15 Ndá mbe mà 'velè tí nó táánò mbe kù 'de ndá kpo-kpò i 'do mì niì tí
 nó nó, bà ɾò janga-jàngá 'do tí wó gí ndii ta gúku gbolò sé'i mì wó nó, kù
 wa gbí, ta bà tò kù ta kòcò ndú ngéé gí yaà, máa,

16 «Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó
 táánò mbe kù yuu ndá banga ɲa bòngò,
 mbe kù dù gbí ndá dà'bi,
 ta ndá kpo-kpò i-banga jé'bé-je'be-jè'bè nó!

17 À voloko gbí ndá kpo-kpò i tí nó gbí ndò o gí.»

Káa ndâ mbe kpo-kpò ndâ gbâ 'dáá gî, ta ndâ mbe kú nò 'vélè ta ndâ gbâ, ta ndâ mbe kú bàkà nètè gbí ndâ gbâ 'dáá gî, ta ndâ mbe gò ngo 'dáá gî, bà rò me 'dú,

¹⁸ kú wa gbí ta bà zeke ngúwu tí nò, ta bà 'deke tí ndú máa, «Rè 'bí gbata mbe me gbolò ndii gbata tí nò wálá!»

¹⁹ Ndú bà kaa njú to mí gbí muu ndú ta sé có kú wa ta gbí ta bà 'deke tí ndú ta kòcò ndú ngéé jí yaà, máa,

«Ákoo, ákoo gbolò gbata tí nó

náa ndâ mbe ndâ kpo-kpò gbâ 'dáá gî táánò 'de i me gbolò 'do gbí wó nó!

À gálà nó a mòòkò bìndi wó.»

²⁰ «Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i gítí i tí nò mbe 'de yí nò, ndâ 'duù gbírì.

Yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i, ndâ 'duù mì Mbíri,

ta ndâ mbe nò tú mì Mbíri,

ta ndâ mbe ma có mì Mbíri,

tacó Mbíri waa có mítí wó á muu yo gî.»

²¹ Ye mâ gii zeke'o, ye gii ò 'bí basili ta di gbí wo te 'bí duù mbe me gù go gbolò 'vuù nò, bìndi yí gii 'va jí tà kápá ta wotí, ta bà 'dè có jí tàkò , máa,

«Áá bà 'va gbolò gbata tí nó tí Bàbiloniyà nó mí to

go bà 'va duù tí nò.

À káká'i bà ò Bàbiloniyà wálá.

²² À káká'i bà 'di gbí ndâ kùndi,

ta gbí kòcò ndâ muu-cè,

ta gbí ndâ 'de, ta ndâ mòngò, jí kà wálá;

à káká'i bà 'de ndâ 'duù ònò ta banga nètè gbí 'bì ndú nò kà wálá,

a delè káká'i bà 'di gbí bà no i ta 'vuù jí kà wálá.

²³ À káká'i jí bà ò ngba wu nje tàcu ta bèbili jí kà wálá,

à delè káká'i bà 'di kòcò ndâ mbe kò ngú niì,

ta kòcò ndâ ngú niì jí kà wálá;

tacó ndâ mbe mà 'vélè mì lo táánò

a ndâ kpo-kpò 'duù muu to tí nó,

wò táánò delè kú eendi ndâ 'duù ta ndâ i-bààcì mì lo.

²⁴ Wò táánò a bàndò bà ziki ndâ mbe ma có mì Mbíri,

ta ndâ 'duù mì Mbíri,

ta ndâ 'duù tí nó 'dáá gî náa áá táánò ziki ndú muu to tí nó nò.»

19

¹ Ye gii 'di 'bí i go kòcò ndâ 'duù me mbè nó kú ɽe-ɽe ta bà 'dè có jí gbírì máa,

«À ùlù Mbíri!

'Válá, ta bà tòngbaà, ta wotí

a ndâ i mì Mbíri mì ndoo,

² tacó yí kú waa có jáá ta yúcó.

Yí waa có mítí vò niì tí nó táánò tí mbe killi ndâ 'dakò,

mbe volo to tí nó ta ngbà-'dakò gí nó gî.

Yí kèèndè mbelè ndâ bòò mì wó tí Mbíri jí niì tí nó gî.»

³ Ye káká'i gii 'di kòcò ndâ 'duù tí nó kú ɽe-ɽe ta bà 'dè có, máa «À ùlù Mbíri! Tacó ngúwu bà doo niì tí nó kú ya jí yaà ká kpòò ya tí .»

⁴ Bindi ye gii ñò ndâ kpo 'duù tí nó zi'duù-gbaànjé-nje nà'ò, ta ndâ ñò tí nó nà'ò mbe kú dù á rëgbà jàlàmbà nó 'buku gbíro ndú mí to kú ùlù Mbíri pí jàlàmbà máa, «Go-i-tí-nò, à ùlù Mbíri!»

Kàràrà bà ko nù mì 'Viì-rómbo

⁵ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kú 'dè có 'do pí jàlàmbà máa,
«Yo ùlù Mbíri mì ndoo,
yo tí ndâ bòò mì wó 'dáá gí,
yo tí ndâ mbe kú te duù mítí wó 'dáá gí;
ndâ kpo 'duù ta ndâ 'viì.»

⁶ Ye káká'i gii 'di i go kòcò ndâ mbè 'duù nó kú nì gí gbí tù ye go wo ngo tí cùù-cùù nò, kú rëngà go gbí bà baraka i mì ngbàngbàri nó, kú 'dè có máa,

«À ùlù Mbíri!

Tacó Mbe tí ndoo tí Mbíri mì ndoo, tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí nó, kpónó a gba.

⁷ Ndoò dù ta tàkòcò ndoo pétékè'i,
ndoo dùlù tí ndoo,
ndoo te rë wó gí yaà,
tacó ri bà ko nù mì 'Viì-rómbo co gí.

Niì mì wó 'viindi tí wó gí.

⁸ À yuu ji yí a cèe ngbàrángà bòngò, mbe ce go 'vi 'bì,»
(tacó cé-ce bòngò a mbó mì ndâ tó i tí nó náa ndâ 'duù mì Mbíri bàkà nò).

⁹ Di basili tí nò gii 'dè có ji ye, máa, «Cu ndâ có tí nó mí to: Ndâ 'duù tí nó náa à tè'é tí ndú gí bà ko nù mì 'Viì-rómbo nó a ndâ mbe tó pá.» Ye mà gii cu có tí nò gí, basili tí nò gii 'dè có ji ye, máa, «Ijìnò a ndâ yúco mì Mbíri.»

¹⁰ Bindi ye gii kucuku muungbó ye mí kùro basili tí nò, tacó wàa ye 'vi ùlù yí, káa yí gii 'dè có ji ye, máa, «Bàkà ña i tí nó lál! Ye a ka lo bòò, ye delè a ka ndâ ná'vindi lo bòò go wò mbe kú zèe yúco mì Jézù. Ùlù Mbíri!»
Tacó yúco mì Jézù a i mbe je wotí ji ndâ mbe ma có mì Mbíri.

Mbe kú o cé-ce jùwádi

¹¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii ñò njekèji tàri ngàà, bindi ye gii ñò cé-ce jùwádi kú rò tiyò kà. Rë 'duù tí nó mbe kú o jùwádi tí nó nó a Jáá, ta 'bí a Yúco, yí kú waa có ta yúco, yí delè kú gò gó ta nderè.

¹² Ndâ ñji ɾo wó kú zii gbí kú kélè go ngba wu. Yí gii leke ndâ i-gba me mbè mítí muu wó; bindi áá gii cu 'bí rë mí tiɾo wó, náa 'bí 'duù mbe 'di gbí rë tí nó wálá, à káa yí.

¹³ Bòngò tí nó náa yí yuu nó bi ta mbelè. Bindi rë tí nó náa à kú tè ta é tí wó nó a, «Có-mi-Mbíri!»

¹⁴ Ye gii ñò ndâ àsikéri gbíri yuu ndâ ngbàrángà cèe bòngò ólé-ólé kú ko ta tàkò 'duù tí nó pí ndâ cé-ce jùwádi delè.

¹⁵ Ndâ có gbí nje wó zi go sizò tí i bà saaka ta ndâ 'duù muu to tí nó, yí bà zogo ndú ta woti; yí bà 'dò ndâ nèbíti gbí guù bà pee nèbíti ju kpo-tàkòcò mì Mbíri tí mbe bàkà ndâ i 'dáá gí.

¹⁶ À gii cu rë mítí bòngò mì wó 'vii ta gbí lú kò wó, máa, «Gba-mi-ndâ-kpo-kpò-gba, Mbe-ti-ndâ-mbe-ti-ndâ-'duù.»

¹⁷ Bindi ye gii ñò 'bí basili kú rò tíyò muu ɾi kú tè'é tí ndâ nuu mbe kú o có gbí pípiri á tàrì 'dáá gí ta kòcò wó ngéé gí yaà, máa, «Yo gí, yo kili tacó bà zò gbolò kò-njewu mi Mbíri,

¹⁸ gí bà zò yâ ndâ kpo-kpò gba, ta yâ ndâ gba gó, ta yâ ndâ ngáangbá 'dakò, ta yâ ndâ mbe o ndâ jùwádi, ta yâ jùwádi mi ndú ta yâ ndâ 'duu 'dáá gí: ndâ i-zógó-zogo ta ndâ 'duu ñinó náa ndú me ndâ i-zógó-zogo lá, ndâ kpo 'duu ta ndâ 'vii.»

¹⁹ Ye delè gii ñò ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tìro wó nó, ta ndâ kpo-kpò gba muu to tí nó, kili ta ndâ àsikèrì mi ndú tacó bà tè 'duu tí nó mbe kú ki tí wó pí jùwádi nó, ta ndâ àsikèrì mi wó, ta gó.

²⁰ Káa gó gii co gbí ñò ndâ kàzà tí nó ta sú mbe 'dòkò có mi wó tí mbe bàkà ndâ serè kú ee ta ndi ndâ 'duu tí nó mbe ka mbó mi kàzà tí nó mí tìro ndú, mbe kú ùlù sùrà wó nó gí. Bindi áá gii 'vaka ndú sósò'ò tí wu ndú gí tà kàpá wu kpò-kpò-tè-lii mbe kú doo .

²¹ Bindi 'duu tí nó mbe ki tí wó pí jùwádi nó gii ziki sè ndâ 'duu mi ndú ta sizò, sizò tí nó náa yí ziki ta ndú nó gí 'do gbí nje wó; bindi ndâ nuu 'dáá gí gii zò bà yè tí ndú cee míti ndâ ku ndú.

20

Ndoò álifi gbaanjé

¹ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò 'bí basili kú gí 'do gbíri gí to ta i bà njaanga nje guù tí nó ta ndongbú tà wálá nó, gii je kpùrù'vù ginjiri 'bí wó.

² Basili tí nó gii zèè gbù kàzà tí nó mbe je kózò tí kàzàngo, tí guù kpoò tí nó, tí mbe Vò-'duu-tí-nò, delè tí Gba-wàtà nó, bindi yí gii ere yí, tacó wàa yí 'ví dù gbí wú ta ndoò 1,000,

³ yí má gii ẹre kàzà tí nó gí, yí gii te yí gbí ginjiri 'va mí gbí guù tí nó ta ndongbú tà wálá nó, bindi yí gii nè nje guù ríti gí tàkò wó. Tacó wàa, yí 'ví ee ta ndi ndâ 'duu káká'i lá, yee tí o bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nó, má kózò gí, à 'ví gii njaanga yí 'do gbí wú ta làmbu o nji'dí.

⁴ Ye má gii zeke'o, ye gii ñò ndâ jàlàmbà, ta ndâ 'duu tí nó náa à bàkà ndú tí ndâ mbe waa có nó kú ki tí ndú pí ndâ jàlàmbà tí nó. Ye delè gii ñò ndâ lilí ndâ 'duu tí nó náa áá táánò saaka miɾi ndú muu to tí nó tacó bà 'dè yúcó gití Jèzù, delè tacó bà ma có mi Mbíri, mbe biya bà ùlù kàzà tí nó gí, delè mbe biya bà ùlù cè tí wó gí, mbe ka mbó mi wó mí tìro ndú lá, ndú delè ka míti 'bi ndú lá nó. Ndú 'vala ndi ndú gí, bindi ndú gii dù tí ndâ kpo-kpò gba ta ndâ Bindi-Mbíri ta ndoò 1,000.

⁵ Ñinò a kpédélé bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú. Sè ndâ 'bí ku 'vala ndi ndú lá, yee tí o bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nó.

⁶ Ndâ 'duu ñinó mbe 'vala ndi ndú 'do gbí muu'dú ndú gbí kpédélé o bà 'vala ndi ndâ ku 'do gbí muu'dú ndú nó, a ndâ mbe tó pá, ndú delè a ndâ tó 'duu, náa wotí bà ziki ndú bà dù tí ku tí nó kèjì káká'i nó wálá. Ndú bà dù tí ndâ bu-Mbíri mi Mbíri, ndú bà dù tí ndâ bu-Mbíri mi Bindi-Mbíri, ndú delè bà dù tí ndâ gba ta ndâ Bindi-Mbíri ta ndoò 1,000.

Bà co gbí ñò Gba-wàtà

⁷ Áá bà njaanga kàzà tí nó 'do gbí zàà á bindi bà cee ndâ ndoò tí nó 1,000 nó.

⁸ Tacó wàa, yí 'ví ya gí bà eendi ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí; yí delè 'ví ya gí bà kili ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí, ndâ Gógì ta ndâ Mâgógì, go tùmèrè gítí bà tè Mbírì ta gó.

⁹ Ndú gii 'vèè cee muu to tí nó gí, ndú gii se bàndò bà dù ndâ 'duù mì Mbírì, tí tó gbata mì Mbírì 'dee gí. Káa wu gii nì gítí ndú 'do gbírì, wu tí nó gii mì ndú gí.

¹⁰ Káa à gii 'va mbe eendi ndâ 'duù gítí gó ta Mbírì nò mí tà gbolò wu kpò-kpó-tè-liì tí nó náa á 'vaka ndâ kàzà tí nó ta gbolò 'bèè kà tí muu wó nó, ta sú mbe 'dòkò có mì wó, mí tà nò. Ndú bà dù gbí gbolò sé'i kà ta síí gbí wálá dúú bà ya tí .

Ndòngbú bà waa có

¹¹ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò gbolò cé-ce jàlàmbà ta 'duù pí , bindi ye gii nò ndâ to ta tàrì ta'va 'do kùro 'duù tí nó gí, káa ye gii nò bàndò tí nó náa ndú ta'va ya gítí nó lá.

¹² Káa ye gii nò ndâ ku, ndâ kpo-kpò 'duù, ta ndâ táangbà 'duù kù rò tíyò kùro jàlàmbà. Áá gii njaanga ndâ 'bí wáràgà, à delè gii njaanga wáràgà mì ndâ 'válá. Bindi à kù gii waa có míti ndâ ku 'vii ta ndâ ña i tí nó náa ndú táánò kù bàkà muu to tí nó, á go có tí nó náa áá táánò cu mí gbí ndâ wáràgà tí nó nò.

¹³ Ye mà gii zeke'o, ye gii nò ndâ 'duù ñinó mbe cì mí tà ngo, ta ndâ ku ñinó náa à duu ndú dúú-duu nó, 'vala ndi ndú 'dáá gí, bindi à kù gii waa có míti ndú 'vii ta ndâ i tí nó náa ndú táánò bàkà si ndú tí wu ndú nò.

¹⁴ Bindi à gii 'vaka ndâ Ku, ta 'Bá mì ndâ ku mí tà gbolò wu kpò-kpó-tè-lii. Gbolò wu tí nó a bà só bà cì ku.

¹⁵ Káa áá táánò má cu rẹ 'duù mí gbí wáràgà mì ndâ 'válá lá, à kù 'va yí mí gbí gbolò wu kpò-kpó-tè-lii tí nó.

21

Ndâ ngú tàrì ta ngú to

¹ Ye mà gii zeke'o ye gii nò ngú to, ta ngú tàrì, tacó ndâ kpédélé to, ta kpédélé tàrì ta'va gí, ngo delè wálá.

² Ye bà-i-nò gii nò ngú Jèrùzàlémè, tí gbolò gbata tí nó náa à kaa mò ji Mbírì gí nó, kù gí 'do gbírì mì Mbírì go ngú nìi mbe zaa gí kù ya gí mì 'dakò mì wó nó.

³ Bindi ye gii 'di kòcò 'duù kù 'dè có ta kòcò wó ngéé gí yaà pí jàlàmbà, máa, «Ŋò nò, Mbírì gí ta 'bá mì wó gí gbí òkò tí ndâ 'duù gí, yí kèjì gí bà 'vala gbí òkò tí ndâ 'duù, ndâ 'duù bà dù tí ndâ 'duù mì wó, bindi yí bà dù tí Mbírì mì ndú; yí tí Mbírì bà dù ngbé mì ndú ta ndâ 'duù.

⁴ Yí bà dù tí mbe toro ngo-ro 'do tà ro ndâ 'duù; ku káká'i bà dù wálá, ndâ bà tè kò'o, ta bà wa gbí, ta sé'i, káká'i bà dù wálá; tacó ndâ ká i tí nó táánò kùro nó ndii ya gí.»

⁵ Bindi 'duù tí nó mbe ki tí wó pí jàlàmbà nó gii 'dè có ji ye máa, «Ŋò ye bàkà ndâ i tí ngú ndú 'dáá gí.» Yí gii 'dè 'bí có ji ye káká'i, máa, «Cu ndâ có tí nó, tacó ndú a ndâ yúcó náa 'duù 'ví tee njembí wó á míti ndú.»

⁶ 'Bí có náa yí gii 'dè jí ye gbí ndò muu ñinò éno máa, «À cee gí! Ye a kpédélé'i; ye delè a ndòngbú i, ye a bà 'bità ndâ i; ye delè a bà yee nje ndâ i. Ye bà cu ngo ji 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó 'do bàndò bà 'va ngo 'válá sínò.

⁷ I-nambeeé náa ye bà je ji 'duù ñinó mbe kpò nje vò i gí nó a bà dù ye tí Mbíri mí wó, bindi 'duù tí nó bà dù tí 'vií mí ye.

⁸ Káa, à má gítí ndá 'duù ñinó tí ndá mbe gúku, mbe biya bà tee njembí ndú mití Mbíri gí, tí ndá voló-volo 'duù, ta ndá mbe zi ku, ta ndá vo-vò mbe nó vò ndó, ta ndá mbe yeé, ta ndá mbe ùlù ndá sú mbíri, gii je ndá mbe 'vére, 'dáá gí, bàndò mí ndú a i gbí gbolò gó wu, ñinó bà dù tí bà só bà cì ndú nó.»

Ngú Jèrùzàlémé

⁹ 'Bí basili gbaànjé 'do gbí òkò tí ndá basili tí nó táánò vò-nje só mbe vaka ndá ndòngbú ndá ña ñi nó'o nó gii 'tè'é tí ye, máa, «Gì, wàa ye 'ví túbà tí ngú Nii tí nó tí nawú 'Vií-rómbo nó ji wò.»

¹⁰ Basili tí nó bà-i-nò gii te ye ta wotí mí Bèri ya tí gí pí 'bí ñà gú. Bindi yí gii túbà Jèrùzàlémé tí tó gbata mí Mbíri kú gí gí to 'do gbíri

¹¹ ta ngba Mbíri ngbézé-ngbeze-ngbèzè.

¹² À gii bí gí tàkò a gbolò ndùgù mbe me ñà ngéé gí yaà ta ndá njekèji tí muu'bi-nje só, ta ndá basili kú ù ndá njekèji ndùgù tí nó; bindi áá gii cu rẹ ña ndá 'vií mí Íziriyéli muu'bi-nje só mití ndá njekèji ndùgù tí nó muu'bi-nje só nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹³ Ndá njekèji ndùgù ta'ò mò gí ngbóngbó, ta'ò mò gí gbí'dè, ta'ò mò gí wáa, bindi ta'ò mò gí tàbù.

¹⁴ À sè ta ndùgù gbata tí nó ta ndá díí muu'bi-nje só, náa à cu rẹ ndá tú mí 'Vií-rómbo mití ndú gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí.

¹⁵ Basili tí nó táánò mbe kú 'dè có ta ye nó zèè mí 'bí wó a i bà 'vii i náa à bàkà 'do tí dá'bi, tacó bà 'vii ta gbí gbata, ta ndá ndùgù gbata, ta ndá njekèji ndùgù gbata.

¹⁶ Basili tí nó má gii 'vii cikii ndùgù, ta còmuu có tà'i, ta tà kpalà gí yaà, yí gii 'de ndú 'dáá 'vii ká 'vii, 1,500 méyìlì.

¹⁷ Yí má gii 'vii mí su-sú ndùgù go bà 'vii i mì ndá 'duù nó, à gii gí a sáá 'bí wó 144.

¹⁸ À bí su-sú ndùgù gbata tí nó ta 'bí ña duù ta kútí cèkè-cèkè éno, bindi à gii bí ndá 'bá gbí ta 'bí ña ngbàrángà dá'bi náa à kú zeke'o co gbí lu gí.

¹⁹⁻²⁰ À gii rẹgè bà sè ndùgù gbata tí nó ta ndá banga tende ña duù muu'bi-nje só.

²¹ À gii bàkà ndá i bà nè ndá njekèji ndùgù tí nó 'dáá gí 'do tí 'bí ña banga ó duù mbe kpóló-kpolo, gbèe njekèji ta gbèe kpà-duu, gbèe njekèji ta gbèe kpà-duu. Bindi à gii bàkà ndá kpokèji tí nó mbe co gbí u gbata nó 'dáá gí ta cèè dá'bi náa à kú zeke'o lu gbí gí.

²² Ye ñò 'bá-Mbíri gbí gbata tí nó lá, tacó ndá Mbe tí ndoo tí Mbíri mbe bàkà ndá i 'dáá gí, ta 'Vií-rómbo, a ndá 'bá-Mbíri kà.

²³ Nèté mí ndá 'duù gbí gbata tí nó ta ngba ri wálá, nèté mí ndú delè ta ngba pí wálá, tacó Mbíri kú tòngbaà kà, bindi 'Vií-rómbo a kùpò bà tù wu mí ndá 'duù kà.

²⁴ Gbata tí nó bà tòngbaà ji ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí, bindi ndá kpo-kpò gba muu to tí nó bà ya gí bà túbà ndá i ma mí ndú mí gbí .

²⁵ Ndá njekèji ndùgù gbata tí nó bà dù ká nga-ngàà ta ri 'dáá gí, o delè je gí bà bèè ká wálá.

²⁶ Ndá 'duù muu to tí nó bà ya ta ndá kpo-kpò i mí ndú gí kà.

²⁷ 'Bí i ñinó náa yí me cèe i lá nó gí bà dí kà wálá, 'duù ñinó mbe kù bàkà ndá i-nò, delè tí mbe kù 'dè 'véřè nó, delè bà 'dò kò wó mí kà wálá. Á káa ndá 'duù ñinó náa à cu řè ndú mí gbí wáràgà 'válá mì 'Vii-rómbo gí nó ká bà řì gí gbí gbata tí nó.

22

¹ Bìndi basili tí nó gii túbà pù ngo 'válá ta ngo gbí ngbáràngà'i ta ña wálá kù 'va 'do pí ndá jàlàmbà mì Mbířì, ta jàlàmbà mì 'Vii-rómbo,

² kù i ngèlè co gbí u gbolò kpokèjì gbí gbata; ndá mù-'válá sósò'ò gii kù mí tí ngo tí nó, gbaànjé tito kè'bí, gbaànjé kè'bí. À gbí gbèe mù a ndá ndo mù muu'bi-nje só; gbèe mù kù řì a ndo mù gbaànjé gbí pì. Ndá kpà mì ndá mù tí nó a yeè tacó tí ndá ña ndá 'duù muu to tí nó 'dáá gí.

³ 'Duù ñinó náa Mbířì i ñà mítí wó gí nó bà dù gbí gbata tí nó gbaànjé wálá, à káa ndá jàlàmbà mì Mbířì, ta jàlàmbà mì 'Vii-rómbo, ta ndá bòò mì Mbířì ká bà dù kù ùlù yí kà.

⁴ Ndá bòò mì Mbířì nó bà ñò gbířo wó, bìndi áá bà cu řè wó mí tịřo ndú.

⁵ O bà bèè gbí gbata tí nó káká'i wálá; nèté mì ndá 'duù kà bà dù ta ngba wu nje kùpò wálá, nèté mì ndú delè bà dù ta ngba řì wálá, tacó Mbe tí ndoo tí Mbířì bà dù tí ngba'o mì ndú, bìndi ndú bà dù tí ndá gba mbe kù zogo to tí nó dúú bà ya tí .

Bà gí Jézù

⁶ Basili tí nó bà-i-nò gii 'dè có ji ye éno máa, «Ndá có tí nó a ndá yúco ta kponje gítí ndú wálá, náa Mbe tí ndoo tí Mbířì tí mbe kù je Bèřì ji ndá mbe ma có mì wó tuu ta basili mì wó, gí bà túbà ndá i tí nó kpónó-kpónó kèjì gí bà bàkà tí nó ji ndá bòò mì wó,

⁷ máa, «Wélégí, yo kořo muu yo, máa, ye kpónó-kpónó kèjì nò.» 'Duù ñinó mbe kpolo tí ndá có mì ndá mbe 'dòkò có mì Mbířì náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó a mbe tò pá.»

⁸ Ye tí Jòvání a 'duù ñinó mbe 'di ndá có tí nó gí, ye delè ñò ndá i tí nó gí. Ye mà gii 'di ndá có tí nó 'dáá gí, ye delè mà gii ñò ndá i tí nó 'dáá gí gí, ye gii kucuku muungbó ye mí kùřo basili tí nó mbe túbà ndá i tí nó ji ye nò, wàa ye 'ví ùlù yí,

⁹ káa yí gii 'dè có ji ye máa, «Bàkà i tí nó lá! Ye ngbá ká a bòò mì Mbířì go yo ta ndá ná'vindí lo tí nó mbe kù ma có mì Mbířì, ta ndá 'duù ñinó 'dáá gí mbe kù kpolo tí ndá có tí nó náa wò cu mí gbí wáràgà tí nó, nò. Á ùlù Mbířì.»

¹⁰ Basili tí nó gii 'dè có ji ye káká'i máa, «Nè ndá có mì Mbířì náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó mí gbí kùřú lá, tacó o dooko gí.

¹¹ Si mbe bàkà vò i 'ví ya gí kùřo ta bà bàkà vò i; si zu 'duù 'ví ya gí kùřo ta bà dù tí zu 'duù; 'duù ñinó jáá kùřo Mbířì nó 'ví ya gí kùřo ta bà dù tí 'duù jáá kùřo Mbířì; wàa tò 'duù 'ví ya gí kùřo ta bà tí tò 'duù kùřo Mbířì.»

¹² «Yo kpolo tí yo máa ye kèjì kpónó-kpónó; ye kèjì ta mboo tàkò ndá nèté mì yo go ñinó náa a tí nó ji yo.

¹³ Ye a kpédélé i, ye delè a ndongbú i; ye a kùřo tèmè, káa ye delè a ndongbú tèmè; ye a bà 'bità i, káa ye delè a bà yee nje i.»

¹⁴ Ndâ mbe caka ndâ bòngò mì ndú ngbáràngà'i a ndâ mbe tó pá, tacó éno, àá mì ndú a yúcó tacó bà zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù nõ, delè tacó tacó wàa ndú 'ví 'de ta kpokèjì bà rì jí gbí gbata co tí njekèjì ndùgù.

¹⁵ À kù dù á sè á kapí ndùgù a ndâ voló-volo 'duù, ta ndâ mbe yeè, ta ndâ mbe nõ vò ndô, ta ndâ mbe zi ku, ta ndâ mbe ùlù ndâ sú mbírì, gù je ndâ 'duù ñinó 'dáá gí ta go bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ro 'bá lá tí ndú nõ.

¹⁶ «Ye tí Jézù tuu basili mì ye ta yúcó tí nõ jí yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ ye. Ye a 'vii-gù Dàvidè tí gbolò gba, ye delè a dōngú mbe tòngbaà ta nje yé.»

¹⁷ Ndâ Bèrì ta ngú Nii kù tè'é tí máa, «Gì .» Káa 'duù ñinó mbe 'di có tí delè 'ví tè'é Jézù, «Gì !» Wàa 'duù ñinó ta go ngo tí wó nó delè 'ví gí , si 'duù ñinó ta go bà njù ngo tí wó nó 'ví njù ngo tí nó mbe kù je 'válá nó sínò.

Bà gbo nje có

¹⁸ Ye kù cí yo tí ndâ 'duù tí nó mbe 'di ndâ có mì Mbírì náa à cu mí gbí wáràgà tí nó nó, máa, 'duù má suu kò mítí 'bí có tí nõ, Mbírì bà suu kò mítí ndâ ñjì nõ'o tí nó náa à 'dè có gítí ndú gbí wáràgà tí nó nó mítí 'duù tí nõ,

¹⁹ káa 'duù má ne tí 'bí có gbí wáràgà có mì Mbírì nó, Mbírì bà si 'duù tí nõ 'ví zò ndo mù tí nó mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá, Mbírì delè bà si 'duù tí nó 'ví ya jí gbí gbata mì wó tí Mbírì náa à 'dè có gítí gbí wáràgà tí nó nó, wálá.

²⁰ 'Duù tí nó tí mbe kù 'dè yúcó gítí ndâ i tí nõ nó kù 'dè có máa, «Ye kèjì kpónó-kpónó ta kponje gítí wálá.» Go-i-tí-nò! Gí , Mbe tí ye Jézù!

²¹ Ye kù 'deke tí ye máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jí yo 'dáá gí.